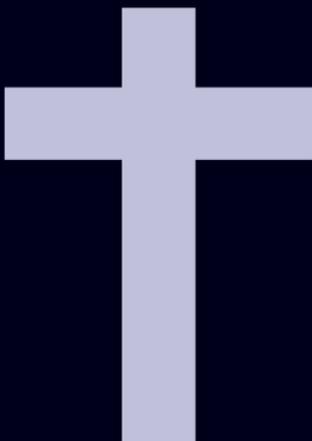

Bali -le 'fluba 'trε Zozi blamin pli Bali man 'e

pee

New Testament in Yaouré

Bali -le 'fluba 'trε Zozi blamin pli Bali man 'e 'pee

New Testament in Yaouré

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yaouré

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Yaouré

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

ff06db1d-9f3b-5426-a70e-8791739b38bc

Contents

Matie	1
Mark	67
Luk	106
Zan	173
Drɛwɪ (Actes)	221
Rɔmɛn	281
1 Korɛnti	314
2 Korɛnti	346
Galatɪ	366
Efɛz	377
Filipɒ	387
Kolɔs	394
1 Tesalonik	401
2 Tesalonik	407
1 Timote	411
2 Timote	420
Tit	426
Filemɔn	430
Ebre	432
Zaji	455
1 Piɛri	462
2 Piɛri	470
1 Zan	475
2 Zan	482
3 Zan	483
Zud	484
Apokalis	487

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn Matie -a crɛn -tɛ

*Zozi Crizi tranun 'tɔ nɛn 'gʊ
(Lk 3.23-38)*

1 Zozi Crizi a David kluda min -a, ɛn e ya "nyian Abraam kluda min -a. Zozi tranun 'tɔ nɛn 'gʊ.

2 Abraam Izak -ya.

ɛn Izak Zago 'ya.

ɛn Zago Zuda 'lee 'e "bɔnnun yaa.

3 ɛn Zuda 'lee Tama bɛ, o Faras 'lee Zara -ya.

ɛn Faras Esrɔm -ya.

ɛn Esrɔm Aram -ya.

4 ɛn Aram Aminada -ya.

ɛn Aminada Naashɔn -ya.

ɛn Naashɔn Salmɔn -ya.

5 ɛn Salmɔn 'lee 'e nan Rab bɛ, o Boazɪ -ya.

ɛn Boazɪ 'lee 'e nan Rut bɛ, o Yobedi -ya.

ɛn Yobedi Jese -ya.

6 ɛn Jese David nɛn e drɛ mingɔnnɛn -a bɛ, -a -ya.

ɛn David Salomɔn -ya 'o 'vale Uri -le -cale -a.

7 ɛn Salomɔn Robɔam -ya.

ɛn Robɔam Abia -ya.

ɛn Abia Asa -ya.

8 ɛn Asa Zozafa -ya.

ɛn Zozafa Zoram -ya.

ɛn Zoram Ozia -ya.

9 ɛn Ozia Zoatan -ya.

ɛn Zoatan Akaz -ya.

ɛn Akaz Ezekia -ya.

10 ɛn Ezekia Manase -ya.

ɛn Manase Amɔn -ya.

ɛn Amɔn Zozia -ya.

11 ɛn Zozia Zekonia 'lee 'e "bɔnnun yaa. E o yaa tɔ nɛn o -ko Izrael 'nɔn 'a Babilɔn bɛ -a man.

12 Zɪ o -kɔ Babilɔn "bɛ -sru "bɛ, ɛn Zekonia Salatɪɛl -ya.

ɛn Salatɪɛl Zorobabel -ya.

13 ɛn Zorobabel Abiudi -ya.

ɛn Abiudi Eliakim -ya.

ɛn Eliakim Azo -ya.

14 ɛn Azo Sadoci -ya.

ɛn Sadoci Akim -ya.

ɛn Akim Eliu -ya.

15 ɛn Eliu Eleaza -ya.

ɛn Eleaza Matan -ya.

ɛn Matan Zago -ya.

16 ɛn Zago Zozɛfɔ nɛn e cɪ Mari -sran -a bɛ, -a -ya.

Mari Zozi nɛn waa laabo min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi bɛ -a -ya.

17 Klu pɛɛnɔn zɪɛ -a "nɛn "nɛn 'gʊ:

-E e "sia Abraam da -trilii, -e 'e bɔ David man bɛ, e ya klu -fuda sinjɛn.

-E e "sia David da -trilii, -e 'e bɔ tɔ nɛn o -ko Izrael 'nɔn 'a Babilɔn bɛ -a man bɛ, e ya klu -fuda sinjɛn.

-E e "sia tɔ nɛn o -ko Izrael 'nɔn 'a Babilɔn -trilii, -e 'e bɔ min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi man bɛ, e ya klu -fuda sinjɛn.

Bali "e 'nan, o "ta -daa Zozi yalɛ

(Lk 2.1-7)

18 Zɪ Zozi 'yanan wɪ cɪ 'gʊ: Mari a Zozɛfɔ 'tɔ da 'nan -e 'e 'pa. Wa'a tian 'o cin -tɔɛ lɪ 'lee -kɔnnɛn -a dɪ, ɛn Mari 'e 'pɔn 'si Bali lei man.

19 Zozɛfɔ nɛn, e "ta -daa Mari 'palɛ bɛ, e ya min tɪglɪ 'a. E 'ka "vale 'nan 'e Mari 'ci

bɔala dɪ -le "wɛan, yaa nrɔn 'e 'ji 'nan e "cɛan "man 'e yɔɔdɪ.

²⁰ E -fɔ 'e 'ci "nrɔnnan 'wɪ zɪɛ -a da, ɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -a -tɔ -ta "va "nyrinvla. E -yrɛ 'nan: «David kluda min Zozɛfɔ, te Mari 'padɪ "klan 'e 'i 'tɛ dɪ! 'Nɛn nɛn -a -pɔn cɪ "man "bɛ, e "sia Bali lei va.

²¹ Mari "ta -daa 'nɛn 'klɔnmɔn -yale. 'Nɛn zɪɛ 'i 'tɔ 'pa Zozi. -Yɛɛ "ta -daa 'yee minnun 'silɛ 'wɪ 'wɪdɪ "ji.»

²² 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, e drɛ 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -a 'lɛ sɔɔdɪ -a. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

²³ «"I 'yɪɔ! Nɔnbɛ "nɛn, ya'a tian 'kɔnnɛn -tɔlɛ dɪɛ, 'e 'pɔn "sia, -e 'e 'nɛn 'klɔnmɔn -ya, waa 'tɔ "paa Emanuel.» Emanuel -ci nɛn 'nan, Bali a -kaa 'va.

²⁴ Zɪ Zozɛfɔ fɔv bɛ, 'wɪ nɛn Bali -le 'pasiazan -a 'vɪ bɛ yaa drɛ, e -kɔ Mari -a 'yee "kɔnnɛn, ɛn yaa 'pa.

²⁵ 'Pian wa'a 'o cin -tɔlɛ lɪ 'lee 'kɔnnɛn -a "fo 'lɔɔ ɛn Mari Zozi 'ya dɪ.

2

'Wɪ 'tɔnɔn 'si -kɔɔbli ɛn o -ta Zozi bɔlɛ

¹ O Zozi 'ya Betelem 'fla Zude 'lɛglɔn 'ji, te Erodi 'bɛ cɪ Zuif 'nɔn -le mingɔnnɛn -a.

Zɪ waa -ya bɛ, ɛn 'wɪ 'tɔnɔn nɛn o mɛn crɛnnun -kɔnnɛn "paala bɛ, o 'si yidɛ wɪuan "nan 'zia, ɛn o -ta Zeruzalɛm. Zɪ o 'bɔla Zeruzalɛm bɛ,

² ɛn waa laabɔ minnun lɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn nɛn, o "sia -a -yanan 'gɔvɛ, e ya nyin zia? Kɔ -yee mɛn crɛn 'yɪ

yidɛ wɪuan "nan zia, ɛn kɔ -ta -a bɔlɛ.»

³ Zɪ mingɔnnɛn Erodi 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, -a ci srɛ. ɛn Zeruzalɛm 'nɔn pɛɛnɔn 'le 'ci srɛ "nyian.

⁴ Tɔɔn e Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn laabɔ, ɛn yaa laabɔ -wɪɔ 'nan: «Nyin zia nɛn, o min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi -yaa?»

⁵ O -yrɛ 'nan: «Waa -yaa Betelem, Zude 'lɛglɔn 'ji. Kɔɔ 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan -a crɛn -tɛ 'e 'cɛn bɛ -nyrɛn 'gɔ:

⁶ «Betelem 'nɔn, 'ka fla a Zude 'lɛglɔn 'ji 'fla "wɛnnɛn 'a,

'pian e ya 'fla nɛn -a 'tɔ -taa vɪɛ bɛ -a. Kɔɔ 'ka 'va nɛn o -taa Minsan -yale, -yɛɛ si -kɔɔnman 'mɛn minnun Izrael 'nɔn lɛ.»

⁷ "Bɛ -srɔ ɛn Erodi 'wɪ 'tɔnɔn zɪɛ o laabɔ 'e yɔɔdɪ, ɛn yaa laabɔ -wɪɔ 'nan: «Tɔ "kɔ "man 'sɛzɛ nɛn, ka mɛn crɛn zɪɛ -a 'yɪ?» ɛn waa 'vɪ -yrɛ.

⁸ -A -nan nɛn e 'o 'pa 'sia Betelem, yaa 'vɪ -wɪɛ 'nan: «-Te ka 'bɔla 'nan nun bɛ, 'ka 'nɛn zɪɛ -a -wɛɛ tɪglɪ! ɛn -te kaa 'yɪ bɛ, 'ka 'ta "mɛn "vɪ, -e "an -kɔv -a bɔ.»

⁹ Zɪ e cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man -wɪɛ "bɛ, ɛn o -kɔdɪ "sia. "Wɛɛ -kɔn -kɔnan -sia bɛ, ɛn o mɛn crɛn -tɔwɪ "nɛn, waa 'yɪ yidɛ wɪuan "nan 'zia bɛ -a 'yɪ "nyian. E -trɔa o 'lɛ, ɛn e -kɔ -tɔlɛ 'kɔn nɛn 'nɛn 'bɔ cɪ -ji bɛ -a ta lou.

¹⁰ Zɪ o mɛn crɛn zɪɛ -a 'yɪ bɛ, ɛn o 'ci nran 'sia 'kpa tɪglɪ.

¹¹ O wɪa 'kɔn zɪɛ -a -ji, ɛn o 'nɛn 'lee 'e "bɔ Mari 'yɪ. O "po sɔɔn, ɛn o 'nɛn zɪɛ -a 'bɔ. O 'wee

-trɔ flu, ɛn o ɛnɛn -nɔn -yrɛ.
-Siganun 'lee -laziglɔnun 'lee
ɛnɛn nɛn waa laabo mire bɛ,
-a 'bɔ nɛn waa -nɔn -yrɛ.

12 "Bɛ -sru "bɛ, ɛn Bali 'wɪ tin
'ba 'wɪ 'tɔnɔn zɪɛ -wlɛ "nyrin-
vla. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «Te 'ka
li "nyian 'ka da Erodi -va dɪ.»
Zɪ o fuɔ bɛ, o -si pee 'sia, ɛn o
-kɔ 'wee 'lɛglɔn 'ji.

*Zozɛfv 'lee Mari -ta Zozi 'a
min tiidii "trɛda*

13 Zɪ 'wɪ 'tɔnɔn "o -kɔv bɛ,
ɛn Bali -le 'pasiazan -ta Zozɛfv
-va nyrinvla. E -yrɛ 'nan:
«Erodi a "va 'nan 'e 'nɛn 'gɔvɛ -
a -tɛa. -Yee "wɛan 'i 'wluan,
'i 'nɛn 'lee 'e "bɔ 'sia -e 'ka 'kɔ
tada min tiidii "trɛda Ezipti
'lɛglɔn 'ji. 'Ka 'fu -nan nun -
trilii, -te mɛin laabɔ 'vaa -e 'ka
'ta.»

14 ɛn Zozɛfv wluan, e 'nɛn
'lee e "bɔ 'sia, ɛn o Ezipti
'lɛglɔn 'ji si 'sia 'pei -man.

15 Zɪ o 'bɔla 'nan nun bɛ, o -fu
-nan nun -trilii, ɛn Erodi -ka.

'Wɪ nɛn Minsan -a 'vɪ 'e 'cɛn
'e 'lewei vɪzan lɛ bɛ, zɪ e 'lɛ sɔɔ
zɪɛ. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: «Ezipti
'lɛglɔn 'ji nɛn 'an 'pɪ cɪ, ɛn
maan laabɔ.»

O nannannun -tɛɛ Bɛtɛlɛm

16 Zɪ Erodi -a 'yɪ 'nan, 'wɪ
'tɔnɔn 'e see paa bɛ, 'bli 'fɔ "ji
-wliɔ. ɛn e minnun 'pa 'sia
'nan 'o 'kɔ Bɛtɛlɛm 'lee 'e "srɔn
'flanun pɛɛnɔn da, -e nannan-
nun pɛɛnɔn nɛn o lɛ 'bɔ "fli 'lee
o nɛn o lɛ 'ka tian bɔlɛ "fli "dɪɛ,
'o o -tɛɛ. Tɔ nɛn 'wɪ 'tɔnɔn 'a 'vɪ
Erodi lɛ bɛ -a da nɛn 'e 'ci nrɔn
ɛn e lɛ "fli 'wɪ 'vɪ.

17 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan
Zeremi -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, zɪ e 'lɛ
sɔɔ zɪɛ. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

18 «O -paandɪ 'lee wu maan
Rama 'fla.

Rashɛl 'bɛ 'yee 'nɛnnun -wua.
'Yee 'nɛnnun kaa,
e 'ka "vale 'wee "sii dɪ,
kɔɔ o 'ka "nyian -nan dɪ.»

*Zozɛfv 'lee Mari 'si Zozi 'a
Ezipti 'lɛglɔn 'ji*

19 Zɪ Erodi -ka bɛ, ɛn Bali -le
'pasiazan 'wɪ tin 'ba "nyian
Zozɛfv lɛ nyrinvla Ezipti
'lɛglɔn 'ji.

20 E 'nan -yrɛ 'nan: «'I
'wluan! 'I 'nɛn 'lee 'e "bɔ 'sia -e
'ka li waa 'ka da Izraɛl 'lɛglɔn
'ji! Kɔɔ minnun nɛn waa -
wɛɛman 'nan 'o 'nɛn 'gɔvɛ -a -
tɛa "bɛ, o pɛɛnɔn kaa.»

21 Zozɛfv wluan, e 'nɛn 'lee
'e "bɔ 'sia, ɛn o Izraɛl 'lɛglɔn 'ji
si 'sia.

22 'Pian zɪ yaa 'man 'nan
Akelausi 'bɛ 'tɔ mingɔnɛn -a
Zude 'lɛglɔn da 'e "tɪ Erodi "pa
'ji bɛ, tɔɔn Zude 'lɛglɔn 'bɔ 'ji -
nyrandɪ "klan -a -tɛ "nyian. -
A -nan nɛn Bali 'wɪ tin 'ba -yrɛ
"nyrinvla, ɛn e Galile 'lɛglɔn 'ji
si 'sia.

23 Zɪ o 'bɔla 'nan nun bɛ,
ɛn o -kɔ -nyɛnlɛa 'fla nɛn waa
laabo Nazaretɪ bɛ -a da.

'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪnɔn -
a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, zɪ e 'lɛ sɔɔ zɪɛ.
Kɔɔ waa 'vɪ 'nan: «Waa laabo
Nazaretɪ min.»

3

*Zan minnun -batize drɛ
(Mk 1.2-6; Lk 3.1-9; Zan
1.19-23)*

1 Tɔ zɪɛ -a man nɛn min -
batize drɛzan Zan 'bɔla Zude
"bui "da ɛn yaa vɪɔɪ 'sia min-
nun lɛ 'nan:

2 «'Ka 'si 'wɪ 'wliɔɪ "drɛɔɪ
man -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ!
Bali -le mingɔnɛn -bliɔɪ 'bɔ -
kogo.»

³ Zan -le 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'li. Yaa 'vɪ 'nan:

«Min -tʊ wei 'bɛ "we "bui "da. Min zɪɛ yaa ve 'nan:

⟨'Ka Minsan -le -si ta drɛ!
'Ka -yee -sinun ta -sɛn 'e cin va!⟩ »

⁴ -Wi nɛn waa laabo Shamo bɛ, -a "cɛsɔ nɛn Zan da, ɛn -wi 'kɔlɛ nɛn 'e 'tɔdɪ "da -a -tɪɛn. Srɔ 'lee -srɔ 'nyrɔn nɛn yaa -ble fɛ -a.

⁵ Min "kaga "kʊ "va. O -mienun "sia Zeruzalem, ɛn o -mienun "sia Zude 'lɛglɔn 'ji, ɛn o -mienun "sia 'yi nɛn waa laabo Zudan bɛ -a "srɔn 'lɛglɔn 'ji.

⁶ O pɛɛnɔn 'ta ɛn o 'wee 'wɪ 'wɪdɪnun 'vɪ Bali lɛ 'wein minnun pɛɛnɔn yɪɛ man, te Zan o -batize dra Zudan -va.

⁷ 'Pian zɪ Zan -a 'yɪ 'nan Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn a -tanan 'e 'va "kaga -e 'e o -batize drɛ bɛ, ɛn yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «Min -wɪdɪnun! -Tɪɛ 'vɪ 'cɛɛ 'nan 'ka 'si Bali -le nyran -blɪdɪ nɛn e "ta -daa "bɛ -a wɛlɔ?»

⁸ 'Ka -kɔɔn 'ka drɛ wɪ -a 'nan, ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man.

⁹ 'Pian te 'ka vɪ 'e "tun 'nan, ka 'si 'wɪ 'ji Abraam a 'ka "tra -a -le "wɛan dɪ! Maan ve 'cɛɛ 'nan, -kɔlɛnun nɛn 'lagʊɛ, Bali -kɔlaman o drɛdɪ -a Abraam kludanɔn 'a.

¹⁰ 'Ka "trɔɛn "tɔ -kɔnnɛn 'gʊɛ -yrɛ: 'Bɛ nɛn 'gʊɛ yibanun 'cɛndɪ -le "wɛan bɛ, -saanɛn lɛ a 'e "trandɪ 'va. Yiba "nɛn e baa, te -a 'blʊ 'ka "yɪ "dɪɛ, waa "cɛan, -e 'o tuv 'tɛ 'va.

¹¹ 'An 'ka -batize drɛ 'yi 'a, -a -kɔɔndɪ -a 'nan, ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man. 'Pian min -tʊ "ta -daa 'e 'fɔla "da, ɛn -a 'plɛblɛ "mlɪan 'an da. An 'ka -yee -manwua "tun "da baa "fluzan

-a dɪ. Min zɪɛ -yrɛ 'ka -batize dra Bali lei 'lee 'tɛ 'a.

¹² -Yee -kɫu "a 'e 'lɔ -e 'e fɛ 'lee 'e -flu 'cɛn 'e cin man. Yaa 'wɛlɛ -sɛan 'trɛbɔ -ji. 'Pian yaa -flu 'tɛ 'ble 'tɛ nɛn ya'a 'driman 'mlɔnmlɔn dɪɛ -a va.»

*Zan Zozi -batize drɛ
(Mk 1.9-11; Lk 3.21-22; Zan 1.29-34)*

¹³ "Bɛ -sru Zozi 'si Galile 'lɛglɔn 'ji, ɛn e -ta Zan va 'yi nɛn waa laabo Zudan bɛ -a man. E -ta 'nan -e 'yee -batize drɛ.

¹⁴ Zan "e -yrɛ 'nan: «-Cɛjɛ! 'I 'bɔ nɛn yɪɛ 'an -batize dra bɛ, yɪɛ ve 'pian 'mɛn 'nan, 'mɛin -batize drɛ?»

¹⁵ ɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «'I 'wɪ "man -e 'i drɛ, kɔɔ e ya 'wɪ "yi "a -e 'wɪ nɛn e cɪ Bali ci 'sɔa bɛ 'kʊ drɛ.» ɛn Zan 'ka 'wɪ 'pee vɪɛ "nyian dɪ.

¹⁶ Zɪ Zan Zozi -batize drɛ bɛ, Zozi "ɛ 'si 'yia, tɔɔn labli 'lɛ 'sʊ, ɛn e Bali lei 'yɪ -sɔɔnlanan 'e da "le -plablo -le 'wɪ 'zʊ.

¹⁷ ɛn wei -tʊ wʊ laji. E 'nan: «Min 'labɛ, e ya 'an 'pɪ nɛn maan ye "yi ɛn -yee 'wɪ 'an 'ci "nranman bɛ -a.»

4

*Satan Zozi 'man -tan 'nan
'e 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ
(Mk 1.12-13; Lk 4.1-13)*

¹ "Bɛ -sru, ɛn Bali lei -kʊ Zozi 'a "bui "da, -e Satan 'e man -tan -le "wɛan.

² Zɪ e fɛ 'sɔn yi -fuba sinjɛn bodrun funnin bɛ, ɛn dra -a -tɛdɪ 'sia.

³ -A -nan nɛn Satan nɛn min man -tanzan -a bɛ e pli "man, ɛn e -yrɛ 'nan: «-Tɛ i ya Bali -pɪ -a bɛ, 'i 'wɪ 'tʊ vɪ -e -kɔlɛnun 'labɛ 'o lila -blɪfɛ -a!»

4 En Zozi 'e -yre 'nan: «E ya 'e 'cren -tedi 'nan: <-Blife 'saza 'man "cεε min "belia di. 'Pian weinun pεεnən nən e "sia Bali 'le bε, -a da 'ta wodi man nən min "belia.» »

5 "Bε -sru Satan -ku Zozi 'a Zeruzalem, εn e -ku -a -tələ Bali -pan 'kən 'win -ji lou.

6 -A -nan nən e 'nan Zozi ε 'nan: «-Te i ya Bali -pi -a bε, 'i 'su -e 'i -səonla, koo e ya 'e 'cren -tedi 'nan:

<Bali -a ve 'yee 'pasianən nən laji bε -wle 'nan, 'wei 'kun 'o 'lo lou, "təgə 'i 'cεin 'e 'le wu -kələ -mie ji -le "wεan.» »

7 Zozi 'e -yre 'nan: «-Cεje, ma'an dra di. Koo e ya "nyian 'e 'cren -tedi 'nan: <Te blamin 'e Bali nən Minsan -a bε -a man -tan di!» »

8 "Bε -sru, εn Satan -ku Zozi 'a "nyian pən loulou "tu -win -ji. -A -nan nən e mingənnən trenun pεεnən nən 'trɛda bε -a koo -yre 'o 'vale 'wee fenyian -a.

9 En "e -yre 'nan: «-Te i "po səonla 'an 'wlu -e 'yian bə bε, mingənnən trenun pεεnən 'labε, maan -nəan 'yie.»

10 Təon Zozi "e -yre 'nan: «Satan, 'i -pli 'i -sru! E ya 'e 'cren -tedi 'nan: <Bali nən Minsan -a bε, -a 'bə nən min 'e bə, εn -a -təwli "cε "nən min 'e 'su!» »

11 -A -nan nən Satan 'si -a "srən, təon Bali -le 'pasianən nən laji bε, o pli "man, εn waa 'su.

Zozi 'le 'nyranman pou sianan
(Mk 1.14-15; Lk 4.14-15)

12 Zi Zozi 'a 'man 'nan o Zan -fə -pu 'kuin bε, εn e 'li 'e da Galile.

13 Ya 'a 'folε Nazaretu di, 'pian e -ku -nyenleε Kapanamo. 'Fla zie e ya Galile 'yi -dan "srən. E ya Zabulon 'lee Nefotali 'leglən 'ji.

14 'Wl nən Bali 'lewei vizan Ezai -a 'vi 'e 'cən bε, zi e 'le səo zie. Koo yaa 'vi 'nan:

15 «Zabulon 'lee Nefotali 'leglən 'ji 'nən!

Ka ya 'tre nən e ya Galile 'yi -dan "srən "bε -a da 'nən 'a. En ka ya 'leglən nən e ya Zudan 'yi -sru "bε -a -ji 'nən 'a.

Galile nən minnun nən o 'ka Zuif 'nən 'a diε o -nyεanla 'nan bε -a -nan 'nən nən kaa! 'Ka "trəen "tə 'wɪ 'gυε -yre!

16 Minnun nən 'o -nyrandi klun tiidii 'va bε, o 'te 'san -dan 'yi. En minnun nən o ci -ka -lə bε, 'te 'san -sən o da.»

17 Tu zie -a man nən Zozi Bali -le 'wɪ vidɪ 'sia. Yaa 'vi 'nan: «'Ka 'si 'wɪ 'wliɪ "dredɪ maɪ -e 'ka 'fli -nən Bali lε! Bali -le mingənnən -blidi 'bə 'kogo.»

Zozi -srunən tɛdε
(Mk 1.16-20; Lk 5.1-11)

18 Yi -tu da nən Zozi a ciinan Galile 'yi 'plo da, εn e min "fli 'yi, te o ya 'wee pə -tε "se 'wεennan 'yi 'va. Pə -tənən nən waa. Simən nən waa laabo Pieri bε 'lee 'e "bυi Andre nən.

19 En e 'nan -wle 'nan: «'Ka -səonla 'an -sru! An -taa 'ka

drele minnun nen o min laabo 'an -sru "be waa.»

²⁰ Nun tōn o 'wee "senun 'tu, en o sōnla Zozi -sru.

²¹ "Yee -ku "nyian 'e 'le be, te e min "fli "pee ye. Zebede -pi Zaji 'lee 'e "bu Zan nen, o ya 'o 'fodi -klu -ji 'o 'vale 'o "ti Zebede -a, te o 'wee "senun -peeman. Zozi o laabu.

²² Nun tōn min "fli zie o 'si 'wee -klu -ji, o 'si 'o "ti -sru, en o sōnla Zozi -sru.

Zozi ciu Bali -le 'wi vidu -a Galile 'leglon 'ji

(Mk 1.39; Lk 4.44)

²³ Zozi ciu Galile 'leglon pēnōn 'ji. E 'wi paa minnun ji Zuif 'nōn 'le cin yi 'kōnnun -ji. E Bali 'le 'wi 'nōnnōn 'vi -yee mingōnnēn -blidi da. Minnun pēnōn nen -ce ci o man 'lee minnun pēnōn nen o man "yaaman be e 'o beli.

²⁴ -A -nan nen waa 'tō 'widu 'man Siri 'leglon pēnōn 'ji, en minnun -ta o pēnōn nen o ci see -blinan -ce 'tō 'tudu pēnōn 'lō be waa -yre. Min -mienun man 'be "yaaman, en -yu -wliidi 'be ci min -mienun -sru, en -tuwli "ce 'be ci min -mienun man, en min -mienun a 'o -srandi "tra, o pēnōn zie o -ta waa -yre, en e o beli.

²⁵ -A -nan nen min "kaga 'kpa -sōnla -a -sru. O -mienun "sia Galile 'leglon 'bō 'ji, en o -mienun "sia 'leglon 'tu nen waa laabo 'Fla 'fu be -a -ji, en o -mienun "sia Zeruzalem, en o -mienun "sia Zude, en o -mienun "sia 'yi nen waa laabo Zudan be -a -sru 'flanun da.

5

Zozi Bali -le 'wi 'vi pōn da (Lk 6.20-26)

¹ Zi Zozi min "kaga zie o 'yi be, -a -nan nen e pōn tri, e -nyran, en -a -srunōn pli "man.

² En e 'wi "paadi 'sia o ji. Yaa 'vi -wle 'nan:

-Ti man nen Bali -le -fea ci?

³ «Minnun nen waa -tōa 'o 'fli 'lō 'nan, -te Bali 'ka 'pale 'o 'va die, wa'a 'kolaman fe -tu dredi -a die, Bali -le -fea a o man, kōō -wee ci Bali -le mingōnnēn tredanōn 'a.

⁴ Minnun nen o ci -trunnan 'o 'man winun lō be, Bali -le -fea a o man, kōō Bali o "si-iman.

⁵ Minnun nen o ci min -trōō -a be, Bali -le -fea a o man, kōō 'tre nen Bali -a 'vi be -wee ci -a da 'nōn 'a.

⁶ Minnun nen Bali -le 'wi tigh dredi dra o -tea "be, Bali -le -fea a o man, kōō Bali o ci -taa "tra 'wi zie -a dredi -a.

⁷ Minnun nen min nyrinda -sean "o da be, Bali -le -fea a o man, kōō Bali o nyrinda "sia.

⁸ Minnun nen o 'wi dra 'o 'ci 'fidaa 'a be, Bali -le -fea a o man, kōō o -taa Bali yle.

⁹ Minnun nen waa -weeman 'nan minnun yei 'e 'fu -trōō be, Bali -le -fea a o man, kōō Bali -taa "o laabole 'yee 'nennun.

¹⁰ Minnun nen o ci 'te 'panan o da Bali ci 'sō wi dredi -le "wean be, Bali -le -fea a o man, kōō -wee ci Bali -le mingōnnēn tredanōn 'a.

¹¹ -Te o 'ka "srōnman 'men "wean oo, -te o 'te "paa 'ka da 'men "wean oo, -te o 'wi 'wliidi 'tō 'tudu pēnōn ve 'ka

man 'wlu 'a 'men "wεan oo, Bali -le -fεa a 'ka man!

12 «Ka 'ci 'e "nran 'e 'ciila "da, koo 'ka 'kopa -kooan -dan laji. Bali 'lewei vιnɔn nεn 'ka 'lɔ 'e 'flin bε, 'wι 'tɔwli zιε minnun -wee drε.»

Zozi -srunɔn a 'trɛda "le -wε -le 'wι 'zɔ
(Mk 9.50; Lk 14.34-35)

13 «Ka ya 'trɛda "le -wε -le 'wι 'zɔ. -Te -wε 'nɔnnɔn 'si 'man "bε, -mε "a nεn waa dra 'nɔnnɔn? E 'ka fε -tɔ drεvε -a "nyian "fo "di. Waa wεεnman, -e minnun 'o "taanla "da.»

Zozi -srunɔn a 'trɛda "le 'tε 'san -le 'wι 'zɔ
(Mk 4.21; Lk 8.16)

14 «Ka ya 'trɛda "le 'tε 'san -le 'wι 'zɔ. 'Fla nεn pɔn da lou "bε, e 'ka 'e yɔɔdi di, -a -tɔwli "nεn "nyian 'cee vε -a.

15 En wa'a -kannεn -fɔa "nεn -e 'o yɔɔ -pɔ wlu di. 'Pian waa -tɔala fεnan 'wein da, -e 'e min pεεnɔn nεn 'kuin bε o va drε 'wein.

16 'Wι 'tɔwli zιε -a 'bɔ nεn 'cee vε -a, minnun pεεnɔn 'o 'ka 'san y! En 'wι 'yi "nεn kaa dra bε 'o yι, -e 'o 'ka "ti "nεn laji bε -a 'tɔ drε -dan.»

Zozi 'ta Bali -le -pei 'lε sɔɔlε
(Lk 16.17)

17 «Te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, an -ta Moizi -le -pei klu -sɛnlεa ji di! Te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji "nyian 'nan, an -ta Bali 'lewei vιnɔn wei klu -sɛnlεa ji di! Ma'an 'talε 'wιnun zιε -a klu -sɛnlεa ji di, an -ta 'nan -e 'an o 'lε sɔɔ 'pian.

18 Maan ve 'cεε 'wι tiglι 'a 'nan, -te labli 'lee 'trε 'ka tian 'nyanlε diε, te -pei -le 'wι "wεnnεn 'tɔwli "cε 'ka 'sia "da

"di -trilii, -e 'wι pεεnɔn nεn -pei -a 'vι bε 'e 'lε sɔɔ.

19 -Yee "wεan min nεn e Bali -le -pei "wεnnεn 'tɔwli srε bε, εn e 'wι paa minnun ji 'nan, 'o drε "le 'yee 'wι 'zɔ bε, Bali -le mingɔnnεn trɛda bε, min zιε -yεε -kɔan min "wεnnεn 'a. 'Pian min nεn e 'ta 'wɔla Bali -le -pei da, εn yaa "paaman minnun ji 'nan 'o 'ta wɔla "da "bε, Bali -le mingɔnnεn trɛda bε, min zιε -yεε -kɔan min -dan a.

20 -Yee "wεan maan ve 'cεε 'nan, -te 'ka drε wι "yinun 'ka 'mlinlε 'fluba 'ci vιnɔn 'lee Farizen 'nɔn 'le vε da diε, ka'a -ko Bali -le mingɔnnεn 'trɛda "fo "di.»

'Wι 'wli di pεεnɔn a -tɔwli
(Lk 12.57-59)

21 «Kaa 'man 'nan, waa 'vι -kaa tranun lε 'nan:

<Te blamin 'e drε min -tεzan -a di!

Min nεn e min -tε bε,
o -ko -a tin 'banɔn 'cεin -da.»

22 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cεε 'nan, min nεn 'bli 'fɔ "ji 'e "bɔi man bε, o -ko -a tin 'banɔn 'cεin -da. En min nεn yaa 'vι 'e "bɔi lε -blɔzan bε, o -ko -a tin 'banɔn -dandan cεin -da. En min nεn yaa 'vι 'e "bɔi lε klinzan bε, e ya "le 'o -fɔ 'tε nεn -a va yra yidi 'leda "ka "diε, -a va.

23 -Te i -kɔ Bali -panvε -a Bali -pannan, εn -a -cin -trɔa 'i 'ji 'nan, 'wι a 'ka 'vale 'i "bɔi -tɔ -a 'ka yei "bε,

24 'i Bali -panvε zιε -a 'tɔla Bali -pannan bε, -e 'i 'kɔ 'i "bɔi zιε -a va. 'I 'ka yei "sɛn 'e cin va 'vaa -e 'i 'ta 'yie 'sraga bɔ Bali lε.

25 -Te min -tu 'i 'sanman dre, en ka 'ta -ko -a tin 'balε be, 'i 'fɔ 'e 'flin 'i 'ka yei "sen 'e cin va, "tɔgɔ 'yei 'nɔn tin 'bazan lε, -e tin 'bazan 'e 'i 'fɔ -pu 'kuin.

26 Maan ve 'yiε 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, "yiε vɪnan i bɔla -pu 'kɔn zɪε -a -ji bε, te i cεen -yee "lala pεenɔn bɔladɪ man.»

Wa'a min nan 'lee min -sran -wεεman dɪ
(Mk 9.43-48)

27 «Kaa 'man 'nan, Bali "e 'nan:
<Te blamin 'e min nan -wεε "dɪ,

εn te 'e min -sran -wεε "dɪ!>

28 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cεε 'nan, min nɛn e min nan -nanjεen, εn -a 'bli bu "man "bε, te yaa wεε 'va.

29 -Yee "wεan maan ve 'cεε 'nan, -te 'i 'pε "yi "da yiε 'bε -maan i 'wɪ 'wliɪ "dra bε, 'i 'si "ji -e 'i tuw -kɔɔbli! Kɔɔ -te 'i 'man 'mɛn -tɔwli "cε srε bε, -a "yi "mlian 'i 'bɔ po -fɔdɪ 'tε nɛn -a va yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪε, -a va da.

30 En -te 'i 'pε "yi 'bε -maan i 'wɪ 'wliɪ "dra bε, 'i 'cɛn -e 'i tuw -kɔɔbli! Kɔɔ -te 'i 'man 'mɛn -tɔwli "cε srε bε, -a "yi "mlian 'i 'bɔ po -fɔdɪ 'tε nɛn -a va yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪε, -a va da.»

Min nan bɔladɪ da wɪ
(Lk 16.18)

31 «Bali -a 'vɪ "nyian 'nan:

<-Te min "ta 'e nan bɔala bε, 'fluba nɛn yaa -kɔɔnman 'nan yaa 'bɔla bε,

'e 'nɔn -yrε 'vaa -e 'e bɔla.>

32 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cεε 'nan, min nɛn e nan 'bɔla, te -kɔnnɛn -wεεdɪ man "cεε dɪε, te min zɪε -yεε vɪnan 'e -kɔnnɛn -wεε -kɔnnɛn pee 'padɪ -a. En

min nɛn e lɪ zɪε -a 'pa bε, te Bali 'lε zɪa bε e min nan wεε.»

Zozi -srunɔn 'ka 'wɪ 'ji -pε wuanla Bali 'tɔ da dɪ

33 «Kaa 'man 'nan, waa 'vɪ -kaa tranun lε 'nan:

<Te blamin 'e 'wlu man -pε wluan Bali 'tɔ da dɪ!

'Pian 'wɪ ɔɔ 'wɪ nɛn

'e 'pε wluan 'ji Minsan Bali 'tɔ bε,

yaa 'lε sɔɔman -kpɔ.>

34 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cεε 'nan, te 'ka fε -tu -ji -pε wluan "fo "dɪ! En te 'ka labli dre 'cee 'wɪ nan yɪzan -a "fo "dɪ, kɔɔ e ya Bali -le mingɔnnɛn pɛin -a.

35 Te 'ka 'trε dre 'cee 'wɪ nan yɪzan -a "fo "dɪ, kɔɔ e ya Bali cɛin -trɔnanan "a. Te 'ka Zeruzalɛm 'trε dre 'cee 'wɪ nan yɪzan -a "fo "dɪ, kɔɔ e ya Bali nɛn mingɔnnɛn -dan a bε -a 'fla -a.

36 En te 'ka vɪnan 'wɪ 'e 'bɔ 'ka man 'wɪ 'tu -ji, -e 'ka 'wulo 'e 'ku -ji dɪ, kɔɔ ka'a 'kɔlaman 'ka 'wulo "jε pou -tɔwli "cε liladɪ -a 'fuvu dɪ, εn ka'a 'kɔlaman -a liladɪ -a tiidii "dɪ.

37 -Te e ya -inyan -a bε, 'ka vɪ -inyan! -Te e ya -cejε -a bε, 'ka vɪ -cejε! 'Wɪ pεenɔn nɛn cεε ve -a -sru "bε, 'e "sia Satan nɛn e 'wɪ 'wliɪ "paa 'nyranman -a bε -a va.»

Zozi -srunɔn 'ka 'wɪ 'leji tɔa dɪ

(Lk 6.29-30)

38 «Kaa 'man 'nan waa 'vɪ 'nan:

<-Te min 'i yiε -wi bε,

'i -yee vε -wi!

En -te min 'i 'shε 'sɔ bε,

'i -yee vε 'sɔ!>

39 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cεε 'nan, te 'ka 'wɪ 'leji -tɔ 'wɪ 'wliɪ "drezan lε dɪ. -Te min 'pa 'fɔ 'i

'pɛ "yi "da 'klanbo "da bɛ, 'i 'pɛ
bʊ dave-kɔɔn "nyian -yrɛ!

40 -Te min a "va 'nan 'e 'ko 'yia
tin 'bazan cɛin -da, 'yie -trale
'sidɪ -le "wɛan bɛ, 'i 'ta sɔ nɛn
-a 'wɪ cɪ 'i man bɛ, 'i 'nɔn -yrɛ
"nyian!

41 -Te min -tʊ -trɔ -tɔ 'i 'win -ji
-sa -a, 'nan 'i 'kʊ -a kilo -tʊ da
bɛ, 'i 'pa "da "nyian -tʊ!

42 -Te min fɛ laabʊ 'i 'lɔ bɛ, 'i
'nɔn -yrɛ. ɛn te 'i koda -tɔ min
nɛn e -ta fɛ 'fɛlɛ 'i 'lɔ bɛ -yrɛ
"dɪ!»

*Zozi -srɛnɔn 'o 'nan-
mannɔn ye 'yi*

(Lk 6.27-28, 32-36)

43 «Kaa 'man 'nan waa 'vɪ
'nan:

«Blamin 'e bɔɛzan -tʊ yɪ "yi,
'pian 'e 'nan 'e 'nanmanzan
man!»

44 'Pian 'an 'bɔ, "an "ve 'cɛɛ
'nan, 'ka 'ka 'nanmannɔn yɪ
"yi, ɛn "nyian bɛ 'ka Bali trʊ
'ba minnɔn nɛn o 'tɛ "paa 'ka
da bɛ, -wee 'wɪ man!

45 'Wɪnɔn zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'ka drɛ,
-e 'ka 'kɔn 'ka "tɪ nɛn laji bɛ -
yee 'nɛnnɔn tɪglɪ 'a. Kɔɔ e yidɛ
wuanla 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'lee
'wɪ "yi "drɛnɔn da, ɛn e laa -
fɛan min -wɪdɪnɔn 'lee min
tɪglɪnɔn da.

46 -Te minnɔn nɛn o 'ka ye "yi
"bɛ, o 'saza nɛn ka o ye "yi "bɛ,
te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali
-a man "yi "dra 'cɛɛ dɪ! 'Sukɔlɛ
'sinɔn nɛn 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'a
bɛ, 'wɪ 'bɔ zɪɛ -nyrɛn "o "dra.

47 ɛn -te 'ka "bʊnɔn 'saza nɛn
ka 'o 'tɔ bɔ bɛ, ka 'a 'wɪ -dan
drɛlɛ "fo "dɪ. Kɔɔ minnɔn nɛn
wa 'a Bali tɔa dɪɛ, 'wɪ 'tʊwɪ zɪɛ
-a 'bɔ nɛn "o "dra.

48 'Ka 'kɔn tɪglɪ "le zɪ 'ka "tɪ Bali
nɛn laji bɛ e cɪ tɪglɪ bɛ -yee 'wɪ
'zʊ.»

6

O fɛ -nɔan seenɔn lɛ 'kɔ?

1 «Fɛ oo fɛ nɛn ka "ta -a dra
Bali lɛ bɛ, te 'ka -wɛɛ 'nan 'ka
dra minnɔn yɪɛ lɛ 'nan -e 'o 'ka
'tɔ "yi "vɪ dɪ! Kɔɔ -te 'wɪ zɪɛ -a -
cin a 'ka 'ji bɛ 'ka "tɪ "nɛn laji bɛ
ya 'a man "yi 'dra 'cɛɛ "fo "dɪ.

2 -Yee "wɛan fɛ oo fɛ nɛn yia
-nɔan seezan lɛ bɛ, te 'i 'nan
wɪ fuila "man "dɪ! 'Wɪ zɪɛ -
a 'bɔ nɛn minnɔn nɛn o 'wɪ
dra min yɪɛ lɛ bɛ, waa dra cin
yɪ 'kuin, ɛn waa dra "nyian -
guada. Waa -nan wɪ ve 'nan
-e minnɔn 'e 'o 'tɔ "yi "vɪ -le
"wɛan. Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a
'nan, o 'o -kopa 'yɪ 'va.

3 'Pian 'yie vɛ bɛ, -te "yie
"lala -nɔn seezan lɛ bɛ, te min
pee 'e 'nan yɪ dɪ!

4 'I drɛ zɪɛ 'dʊ -e -a 'wɪ 'e 'fʊ
'e yɔɔdɪ, -e 'i "tɪ "nɛn e fɛ yɔɔdɪ
-tɔa "bɛ, 'yei -ko 'pa.»

Bali trʊ 'badɪ da wɪ

5 «ɛn -te ka ya Bali trʊ 'ba-
nan bɛ, te 'ka drɛ "le minnɔn
nɛn o 'wɪ dra min yɪɛ lɛ bɛ, -
wee 'wɪ 'zʊ dɪ! O Bali trʊ 'badɪ
ye "yi 'o 'tɔdɪ lou cin yɪ 'kuin
'lee -guada, 'nan -e minnɔn 'e
'o yɪ -le "wɛan. Maan ve 'cɛɛ
'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, o 'wee -kopa
'yɪ 'va.

6 'Pian 'yie vɛ bɛ, -te i ya "va
'nan i Bali trʊ "baa bɛ, 'i wla
'yie 'kɔn "bʊ "ji, 'i 'lɛ wʊ, -e 'i "tɪ
"nɛn e cɪ fɛ yɔɔdɪ 'bɔ zɪɛ -a -nan
bɛ, 'i trʊ 'ba. -Te i ya -a drɛnan
zɪɛ, 'i "tɪ "nɛn e 'wɪ yɔɔdɪ ye bɛ,
yei -ko "paa.

7 -Te ka ya Bali trʊ 'banan
bɛ, te 'ka 'wɪ "kaga "vɪ "le min-
nɔn nɛn wa 'a Bali tɔa dɪɛ, -
wee 'wɪ 'zʊ dɪ. E ya 'o 'ji "le

'nan 'wee tin "kaga 'padı man nən Bali 'e "trəɛn -təa 'wle.

⁸ Te 'ka drɛ "le -wee 'wı 'zɔ dı! Kəɔ 'ka "tı "nən laji bɛ, "çɛɛ vınan 'ka fɛnun laabu -yrə "bɛ, te e 'ka 'man wınun 'bə -təa 'va.»

Bali trv 'badı
(Lk 11.2-4)

⁹ «Zı kə 'ka Bali trv 'ba bɛ -nyrɛn 'gɔ, 'ka vı 'nan:

'Kv "tı Bali nən laji bɛ,
'i drɛ -e minnun 'o 'i 'tə drɛ -dan.

¹⁰ 'Yie mingənnən -blıdı 'e 'ta.

En 'i drɛ -e minnun 'o 'i 'ci 'sə wı drɛ 'trɛda,

"le zı e dra laji bɛ, -yee 'wı 'zɔ.

¹¹ 'I 'kve çɛgɔ -blıfɛ nən kv cı "va "bɛ, -a -nən 'kve.

¹² 'Wınun nən kvə dra 'yie -wlıdı "bɛ 'i 'çɛ 'kve,

"le zı minnun 'wı dra 'kve -wlıdı kvə "çɛa -wle "bɛ -yee 'wı 'zɔ.

¹³ Te 'i 'kv 'tvı -e Satan 'e 'kv 'man yı dı.

'Pian 'i 'kv 'si -yrə.

[Mingənnən -blıdı, 'lee 'plɛble, 'lee 'tə -dan a 'li 'e 'çɛn 'yie vɛ -a, -trilii. Amɛn!]

¹⁴ 'Wı 'wlıdı "nən minnun -a dra 'çɛɛ bɛ, -te kaa "çɛa -wle "bɛ, 'ka "tı "nən laji bɛ, 'wınun nən kaa drɛ -yrɛ "wlıdı "bɛ, e "çɛa "nyian 'çɛɛ.

¹⁵ 'Pian -te minnun 'wı drɛ 'çɛɛ, ɛn ka'a 'çɛle -wle "diɛ, 'ka "tı "nən laji bɛ, 'wınun nən kaa drɛ -yrɛ "wlıdı "bɛ, ya'a "nyian "e çɛa 'çɛɛ dı.»

Fɛ 'səndı

¹⁶ «-Te ka ya fɛ 'sənnan bɛ, te 'ka 'fli ta drɛ -trədrə "le minnun nən o 'wı dra min yie lɛ bɛ, -wee 'wı 'zɔ dı. 'O 'fli ta dra -trədrə, -e 'o -kəən "minnun lɛ 'nan, 'o ya fɛ 'sənnan. Maan

ve 'çɛɛ 'wı tıglı 'a 'nan, o 'wee -kopa 'yı 'va.

¹⁷ -Te i ya fɛ 'sənnan bɛ, 'i yra "foe, ɛn 'i -lazıglə -sɛn 'i da,

¹⁸ -e minnun 'o vıle o -kənnən "yı 'nan i ya fɛ 'sənnan dı. 'I "tı "nən e cı fɛ yəɔdı 'bə zıe -a -nan bɛ, -yɛɛ -nan ye 'i 'lə, -e 'yɛi -ko 'pa.»

Zozı -srınən 'o -wɛɛ 'nan 'o yıfɛnun 'e 'kən Bali "srən

(Lk 12.33-34; 11.34-36; 16.13)

¹⁹ «Te 'ka fɛnun tre 'ka yıfɛ -a 'trɛ 'gɔvɛ -a da dı! Fadronən 'lee mənnɛnnun o srɛman, ɛn crinnən 'kən "fəan, -e 'o "koola.

²⁰ 'Pian 'ka fɛnun tre 'ka yıfɛ -a laji. Fadronən 'lee mənnɛnnun 'ka 'nan nun -e 'o fɛ srɛ dı, ɛn crinnən 'ka 'nan nun -e 'o crin wɔ dı.

²¹ Fɛ nən yaa -maan 'ləɔ 'an 'wı zıe -a 'vı bɛ, -yɛɛ cı 'nan, fɛnan nən min yıfɛ cı 'e pladı bɛ, -a -nan nən min -le cı "nrəndı pɛɛnən -kəan.

²² Min yie 'bɛ -maan min fɛnan ye. -Te 'i yie a "ji 'kpa bɛ, 'tɛ 'san -sɛan 'i da, yia -təa.

²³ 'Pian -te 'i yie 'ka fɛnan ye dıɛ, 'tɛ 'san -sɛan 'i da, yı'a təa dı. I ya tv pɛɛnən man klun va. -Te fɛ -tv -si -tə 'tɛ 'san -lə ɛn i -fı klun va bɛ, te i ya klun tiidii -dan 'va!

²⁴ Min -təwlı 'ka 'kələman -e 'e drɛ min "fli 'suzan 'a dı. Kəɔ -te yaa 'vı 'nan 'e dra bɛ, e "naan -a -tv man -e 'e -tv yı 'yi. ɛn -te 'bɛ "çɛɛ dıɛ, e kəamlan -a -tv man, -e 'e -tv drɛ 'e 'pela koda. -A -təwlı "nən "nyian 'çɛɛ vɛ -a, ka'a 'kələman -e 'ka Bali 'lee "lala yı 'yı 'e cin -a dı.»

Zozi -srunən yi -teala Bali da

(Lk 12.22-31)

25 «-Yee "wεan nən maan ve 'cεε 'nan, te 'ka 'fʊ 'ka 'ci "nrɔnnan 'cee 'trɛda da dɪ! -Yεε ci "le: «-Mε "nən kʋa -ble? -Mε "nən kʋa -mlian? Kʋa dra 'kɔ, -e 'kʊ 'man sɔnun yi?» 'Pian -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'belidɪ nən 'ka 'lɔ bε -a "yi "mlian-blɪfɛ da, ɛn 'ka 'kɔlɛ nən 'ka da bε, -a 'kpa "mlian sɔnun da.

26 'Ka 'ci "nrɔn "lomannun da! Wa'a 'saa 'fɔa dɪ, ɛn wa'a 'saa 'tɛa dɪ, ɛn wa'a 'saa 'sɛan 'trɛbɔnun -ji dɪ. 'Pian 'ka "tɪ "nən laji bε e -blɪfɛ -nɔan -wlɛ. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali 'lɛ bε 'ka "yi "mlian o da!

27 'Cee ci "nrɔndɪ 'cee 'trɛda da bε, ya'a 'kɔlamana -e 'e yi -tɔwli "cɛ 'pa 'cee 'belidɪ da "fo "dɪ.

28 Sɔnun nən 'kɔ ka 'wʊ 'ka man bε te 'ka 'ci "nrɔn -a 'wɪ 'a dɪ! Lunun nən 'o -fui -tɛa "lua bε, 'ka 'ci "nrɔn o da! Wa'a 'nyranman paa dɪ, ɛn wa'a 'nanwlɛ 'taan dɪ.

29 'Pian maan ve 'cεε 'nan, Salomɔn nən e ya mingɔnnɛn -dan tʊ a 'li bε, -yee sɔ -tʊ fɛnyian 'ka 'mlinɛ lu -fuinun zɪε -a -tɔwli "le fɛnyian da dɪ.

30 Lu -fui "nən 'bɛ ci lua, "trɛ wεε "cɛan -e 'wεε 'fɔ 'tɛ 'va bε, -te Bali 'bɛ 'man drɛvɛ wεε fɛnyian zɪε bε, 'lɔɔ kaa "nun? 'Cee yi -tɛradɪ Bali da a "wɛnnɔn.

31 -Yee "wεan te 'ka 'fʊ 'ka 'ci "nrɔnnan -a laabʊdɪ -a 'nan: «-Mε "nən kʋa -ble? -Mε "nən kʋa -mlian? Kʋa dra 'kɔ, -e 'kʊ 'man sɔnun yi?»

32 Ci "nrɔndɪ nun zɪε e ya minnun nən wa'a Bali tɔa dɪε, -wee vɛ -a. 'Ka "tɪ "nən laji bε

yaa -tɔa 'nan fɛnun zɪε -a 'wɪ a 'ka man.

33 'Ka -wεε 'e tɛdɛ 'nan, Bali 'e mingɔnnɛn -blɪ 'ka da, ɛn 'ka -wεε "nyian 'nan, 'ka Bali ci 'sɔ wɪ dra. "Bɛ -sru -e Bali 'e fɛ pɛɛnɔn zɪε -a drɛ 'cεε.

34 "Trɛ "tʊ 'lee 'e 'ci wɪ, ɛn yi -tʊ 'lee 'yee "koe "nyan. -Yee "wεan te 'ka 'ci "nrɔn "trɛ "wɪ da dɪ!»

7

Zozi -srunən 'ka min 'tɔ 'tɛa dɪ

(Lk 6.37, 38, 41-42)

1 «Te 'ka min 'tɔ 'tɛ dɪ, "tɔgɔ tʊ nən Bali 'trɛdanɔn 'le 'wɪ tin "baa bε, 'e tin -tɛ 'ka da!

2 Kɔɔ Bali 'cee tin "baa "le zɪ ka minnun -le vɛ 'pa bε -yee 'wɪ 'zʊ. Zɪ i 'wɪ dra 'i bɔɛzan -tʊ -va bε, -a da nən Bali "yie "dra.

3 -Mε "le "wεan nən i yiba -flunɛn ye 'i bɔɛzan -tʊ yie -goei, te 'i 'bɔ 'le vɛ nən yiba -dan 'bɔ ci 'bɛ 'ji bε, yi'a 'bɛ 'ye dɪ?

4 'I 'bɔ nən yiba -dan ci 'i 'yie -goei "bɛ, -mε "le "wεan nən "yie "ve 'i bɔɛzan lɛ 'nan: «'I 'tɔ -e 'an yiba -flu 'si 'i 'yie -goei!»

5 -Blɔzan, 'i yiba -dan 'si 'i 'yie -goei 'vaa, -e 'i fɛnan yi 'wein. "Bɛ -sru i -kɔlamana yiba -flu 'sidɪ -a 'i bɔɛzan -tʊ yie -goei.

6 Te 'ka Bali -le fɛnun -nɔn -plɛnnun lɛ dɪ, "tɔgɔ 'o li 'o da -e 'o 'ka 'wɪ "cɛn 'e cin man! ɛn te 'ka 'cee -siga -fɔla 'srunun lɛ dɪ, "tɔgɔ 'o 'tran "da!»

Zozi -srunən Bali trʊ "baa 'nan 'e 'pa 'o 'va

(Lk 11.9-13)

7 «'Ka fɛ trʊ 'ba, waa -nɔan 'cεε! 'Ka fɛ -wεε, kaa ye! 'Ka 'kɔn 'tɛ, waa 'lɛ "so 'cεε!

⁸ Kɔɔ min nɛn e fɛ trɔ "baa bɛ, waa -nɔan -yrɛ. Min nɛn e fɛ -wɛɛman bɛ, yaa ye. ɛn min nɛn e 'kɔn -tɛa "bɛ, waa 'lɛ "so -yrɛ.

⁹ Min -tɔ 'ka 'ka yei, -te 'yee 'nɛn -blifɛ trɔ 'ba -yrɔ, -e 'e 'kɔlɛ -nɔn -yrɛ "dɪ.

¹⁰ ɛn min -tɔ 'ka 'ka yei, -te -yee 'nɛn pɔ trɔ 'ba -yrɔ, -e 'e -mlɛn -nɔn -yrɛ "nyian dɪ.

¹¹ Ka ya -wɪdɪ, 'pian ka fɛ "yi -tɔa -e 'ka -nɔn 'cee 'nɛnnun lɛ. 'Ka "tɪ "nɛn laji bɛ, -a ci "yi "mlian 'ka da, -yee "wɛan 'ka -tɔ 'nan, e fɛ "yi -nɔan minnɔn nɛn waa laabo -yrɔ "bɛ -wɪlɛ!

¹² 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn ka ya "va 'nan minnɔn 'o drɛ 'cɛɛ bɛ, -a 'wɪ 'bɔ -tɔwɪ zɪɛ -nyrɛn 'ka -wee "drɛ! 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn Moizi -le -pei -a 'vɪ 'nan blamin 'e drɛ. ɛn -a -tɔwɪ "nɛn "nyian Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ 'nan blamin 'e drɛ.»

*-Si nɛn min -a "siala -e 'e 'beli bɛ, e ya -tɔwɪ
(Lk 13.23-24)*

¹³ «'Kɔn -yrɛ "fɪnɛn bɛ -a -ji nɛn 'ka -wɪla -e 'ka 'belidɪ yɪ! Kɔɔ 'kɔn -yrɛ nɛn min -wɪmlan 'ji, te -a 'le 'srannan "nɛn -kadɪ -a bɛ e ya -dan, ɛn -a -si a -gbagbla. -Si zɪɛ -a da ta wɔdɪ nɛn min "kaga -a ye "yi.

¹⁴ 'Pian 'kɔn -yrɛ nɛn min -wɪmlan 'ji -e 'e 'belidɪ yɪ bɛ e ya "fɪnɔn, ɛn -a -si a "wɛnnɔn. -Yee "wɛan min "soglo 'nɛn 'bɛ 'ta wɔla "da.»

Yiba 'kpa 'lee yiba -wɪdɪ

(Mt 12.33-35; Lk 6.43-44)

¹⁵ «'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va, minnɔn nɛn waa ve 'nan Bali 'lewei vɪnɔn nɛn waa, 'pian te

o 'ka 'a dɪɛ -wee "wɛan. 'O 'fli dra 'ka yei "le 'blanun -le 'wɪ 'zɔ, "tɔgɔ te plɔ winun nɛn waa.

¹⁶ O drɛ winun man nɛn ka o -kɔnnɛn "ye. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan wa'a -lomin naan -tɛin "man dɪ, ɛn wa'a -wɛn bɛwɪɛ 'naan "trɔɛn 'fɔn lei man dɪ.

¹⁷ Yiba "nɛn e ya 'kpa bɛ -a 'blɔ a "yi, ɛn yiba "nɛn e ya -wɪdɪ "bɛ -a 'blɔ a -wɪdɪ.

¹⁸ Yiba "nɛn e ya 'kpa bɛ -a 'blɔ 'ka 'wɪdɪ "dɪ, ɛn yiba "nɛn e ya -wɪdɪ "bɛ -a 'blɔ 'ka "yi "dɪ.

¹⁹ Yiba "nɛn e baa te -a 'blɔ 'ka "yi "dɪɛ, waa "cɛan -e 'o 'fɔ 'tɛa.

²⁰ -Yee "wɛan minnɔn zɪɛ, o drɛ winun man nɛn 'ka -taa "o -tɔlɛ.»

Zozi -srɔnɔn tɪgɪ

(Lk 6.46; 13.27)

²¹ «'An laabɔdɪ Minsan, Minsan bɛ, -a 'saza 'ka 'ko min -a Bali -le mingɔnnɛn trɛda dɪ. 'Pian min nɛn yaan "tɪ "nɛn laji bɛ -a ci 'sɔ wɪ dra bɛ, -yɛɛ ko -nan nun.

²² Yi nɛn an 'trɛdanɔn 'le tin "baa bɛ, min "kaga -taa -a vɪɛ 'mɛn 'nan: «Minsan, Minsan! Kɔ Bali 'lewei 'vɪ 'i 'tɔ da, ɛn kɔ -yɔ -wɪdɪ "pin minnɔn -sru 'i 'tɔ da, ɛn kɔ 'lɛbɔ "fɔ winun drɛ 'i 'tɔ da.»

²³ 'Pian maan ve -wɪɛ 'nan: «Ma'an 'ka 'tɔa "fɔ "dɪ, 'ka 'si 'an "srɔn "kɔɔbli, ka ya 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'a.»

²⁴ -Yee "wɛan nɛn, 'winun nɛn maan ve 'cɛɛ 'gɔvɛ, -te min nɛn yaa 'man, ɛn yaa ta 'ta 'wɔ bɛ, te -a san a "le 'nan 'wɪ 'tɔzan nɛn e 'yee 'kɔn -kɪɛɛn 'e trɔdɪ, ɛn yaa -pɔ -fɔ 'plɛblɛ bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ.

25 Fulb fεεn, en laa 'fεn, en 'yi yrv, -a pεεnɔn -sɛn 'kɔn zɪε -a man, en ya'a 'wilε dɪ, e ya 'e 'tɔdɪ -kli -le "wεan.

26 'Pian min nɛn e 'wɪnun nɛn maan ve 'gʊε -a 'man, en ya'a 'ta wʊε "da "dɪε, -a san a "le 'nan -blʊzan nɛn e 'yee 'kɔn 'tɔ nyɛn va bε, -yee 'wɪ 'zʊ.

27 Fulb fεεn, en laa 'fεn, en 'yi yrv, -a pεεnɔn -sɛn 'kɔn zɪε -a man, en e wiila 'nan "fo.»

28 Zɪ Zozi cεεn 'wɪnun zɪε -a vɪdɪ man bε, -yee 'wɪ "paadɪ minnun pεεnɔn zɪε o 'kan,

29 kɔɔ -yee 'wɪ "paadɪ 'ka "le 'fluba 'ci vɪnɔn 'le vε zʊ dɪ. 'Pian yaa "paaman "le min nɛn Bali -kɔladɪ -nɔn -yrε "bε, -yee 'wɪ 'zʊ.

8

*Zozi-kogobe 'tɛzan -tv beli
(Mk 1.40-44; Lk 5.12-14)*

1 Zɪ Zozi 'si pɔn da bε, en min "kaga sɔɔnla -a -sru.

2 -A -nan nɛn -kogobe 'tɛzan -tv pli "man, e "po sɔɔn "wlu, en e -yrε 'nan: «Minsan, maan -tɔa 'nan, -te i wɪ "man "bε, i -kɔlaman i -kogobe "sia 'an man, -e 'an drε 'saun Bali 'lε.»

3 Zozi 'e 'pε 'sʊ "ji, e klε "man, en e -yrε 'nan: «An "we "man, 'I drε 'saun Bali 'lε!» 'Nun tɔɔn -kogobe 'bɔ 'si "man, en e drε 'saun Bali 'lε.

4 -A -nan nɛn Zozi "e -yrε 'nan: «Te 'i -nan sεε wʊ min -tv lε 'mlɔnmlɔn dɪ! 'Pian 'i 'kʊ Bali -panzan -tv -va, -e 'yei 'nanjen! "Bε -sru -e 'i 'sraga bʊ Bali lε, "le zɪ Moizi -a crɛn -tε Bali -le 'fluba 'ji bε -yee 'wɪ 'zʊ. Tɔɔn -e minnun pεεnɔn o -kɔnnɛn "yɪ 'nan i beli.»

*Rɔm min nɛn 'sounjanun tazan 'a bε, e pli Zozi man
(Lk 7.1-10; Zan 4.46-54)*

5 Zozi Kapanamo si 'sia. Zɪ e 'bɔla 'fla zɪε -a da bε, en 'sounjanun tazan -tv pli "man. Yaa trʊ 'ba

6 -a vɪdɪ -a 'nan: «Minsan, 'yian 'suzan 'beli! -Cε -fɔ "man, en e -sran "tra. E ya 'e nyinnandɪ "kɔnnɛn, en e ya 'e yra ynan -wɪdɪ.»

7 Zozi "e -yrε 'nan: «An "ta "lo, -e 'an -cε 'si "man.»

8 En 'sounjanun tazan "e -yrε 'nan: «Minsan, an 'ka min nɛn i -wɪmlan -yee 'kuin bε -a dɪ, kɔɔ Zuif min "cεε man dɪ. 'Pian 'i 'wɪ 'tv vɪ, -e 'an 'suzan 'e 'beli.

9 'An 'bɔ 'gʊε, 'an 'tanɔn 'bε 'an "paala, en 'mɛn 'sounjanun bε mɛεn 'o "paala. -Te maan 'vɪ -a -tv lε 'nan: <'I 'kʊ>, -e 'e 'kʊ. En -te maan 'vɪ -a pee lε 'nan: <'I 'ta>, -e 'e 'ta. En -te maan 'vɪ 'mɛn nɔan lε 'nan: <'I 'wɪ 'gʊε -a drε bε>, yaa dra.»

10 Zɪ Zozi 'wɪnun zɪε -a 'man bε, 'wɪ -a 'kan, en minnun nɛn -a -sru "bε, e -wɪε 'nan: «An 'wɪ tɪglɪ ve 'cεε! Ma'an tian min -tv yɪε Izraɛl 'nɔn 'va, te e yi -tɛala 'an da tɪglɪ zɪε dɪ.

11 Maan 'lε "cεan 'cεε 'nan, min "kaga "sia yɪdε wluan "nan 'lee yɪdε 'fɔ -nan "va, o -taa -e 'o "fɛdɪ -blɪ Bali fla 'o 'vale Abraam 'lee Izak 'lee Zago nun -a.

12 'Pian minnun nɛn Bali o 'si "va 'e tɛdε 'yee mingɔnnɛn trɛdavε -a bε, Izraɛl 'nɔn nɛn. Bali -taa -wee 'tu wʊε klun va bei. Fɛnan nɛn -wʊɔdɪ 'lee 'shɛ da -blɪdɪ cɪ bε -a -nan.»

13 Tɔɔn Zozi "e 'sounjanun tazan zɪε -yrε 'nan: «'I 'kʊ 'yie

"kōnnēn. 'W₁ nēn, i yi -tēra
"da "bē 'e 'lē sōō 'yie!» T_v 'bō
'lein z₁ē -a wlu nēn 'sounja-
nun tazan 'suzan bē, e beli.

*Zozi Piēri 'sēa 'lee -cē -tēnōn
'kaga beli*

(Mk 1.29-34; Lk 4.38-41)

14 "Bē -sru ēn Zozi 'k_v Piēri -
le "kōnnēn. Yaa nan "b_v 'y₁ 'e
nyinnandi 'kōlē 'tōndōn 'lō.

15 E klē -a -pēla man, ēn -a
'kōlē 'ji 'e 'trō -fō. 'Nun tōōn l₁
z₁ē e wluan lou, ēn e fē -nōn -
yrē.

16 Z₁ funninmlan 'pla bē,
ēn minnun -ta minnun nēn -
y_v -wliđinun c₁ o -sru "bē o
"kaga "a Zozi lē. Yaa 'v₁ -
y_v -wliđinun lē 'nan, 'o 'si
minnun -sru, ēn e -cē -tēnōn
pēēnōn beli.

17 'W₁ nēn Bali 'lewei v₁zan
Ezai -a 'v₁ 'e 'cēn bē, z₁ e 'lē sōō
z₁ē. Kōō yaa 'v₁ 'nan:

«E 'k_ve y_ra y₁đi 'si 'k_v man,
ēn e 'k_v 'man -cē pēēnōn 'si 'k_v
man.»

Zozi -sru 'ta w_vđi
(Lk 9.57-60)

18 Z₁ Zozi min "kaga 'y₁ 'e
'srōn "bē, ēn yaa 'v₁ 'e -srunōn
lē 'nan: «-Kaa k_v 'y₁ -sru.»

19 -A -nan nēn 'fluba 'ci
v₁zan -t_v pli "man, ēn yaa
'v₁ Zozi lē 'nan: «Bali -le 'w₁
'paazan, fēnan pēēnōn nēn i -
kō bē, k_ve 'kō 'y₁a.»

20 E_n Zozi "e -yrē 'nan: «-
Canjannēnun nyinnan a, ēn
"lomannun "kōē "a, 'pian
Blamin -p₁ "le "fē -t_v -nan "ka
-e 'e 'wulo 'pla 'nan d₁.»

21 E_n -a -sruzan 'pee -a 'v₁
-yrē 'nan: «Minsan, 'i 'si -nōn
'mēn -e 'an 'k_v 'an "t₁ "w_v 'vaa,
-e 'an 'ta.»

22 Zozi "e 'v₁ -yrē 'pian 'nan:
«'I -sōōnla 'an -sru! Minnun
nēn Bali "le 'va o c₁ 'o 'kad₁ bē,
'i o 't_v 'o 'wee min w_v.»

Zozi fulō 'plēble 't_v ta -tō
(Mk 4.35-41; Lk 8.22-25)

23 Zozi 'fō -kl_v -ji 'o 'vale 'e -
srunōn 'a, ēn o -kōđi 'sia.

24 Tōōn fulō 'plēble 't_v "fēēnd₁
'sia 'y₁ z₁ē -a y₁e da, ēn 'y₁ 'sēnd₁
'sia -kl_v -ji. T_v z₁ē -a wlu bē, te
Zozi "e "y₁ -tēa.

25 -A -nan nēn -a -srunōn pli
"man, waa fu_v, ēn o -yrē 'nan:
«Minsan, 'i 'pa 'k_v 'va, 'k_v 'nan
"ta -nyaan!»

26 E_n Zozi "e -w₁ē 'nan: «-
Mē "klan 'bē 'ka -tēa? 'Cee y₁ -
terad₁ Bali da a "wēnōn!» -A
-nan nēn e wluan, ēn e paan
fulō 'lee 'y₁ da 'plēble. Tōōn
fēnan -tō fl₁.

27 'W₁ z₁ē e minnun pēēnōn
'kan, ēn waa laab_v 'nan: «-Mē
"s_v -man min 'bē c₁ z₁ē, ēn 'bē
'w₁ tin "baa fulō 'lee 'y₁ lē -e 'o
d_rēla "da.»

Zozi 'y_v -wliđi "pin min "fli
-sru Gadara 'lēglōn 'ji
(Mk 5.1-20; Lk 8.26-39)

28 Z₁ Zozi 'bōla 'y₁ -sru
Gadara 'lēglōn 'ji bē, ēn min
"fli "nēn -y_v -wliđinun c₁ o -
sru "bē, o -ta -a 'lē. Min -yrē
nēn waa bō -kōlē -ji bē -a -mie
ji nēn o nyian. O nyran wo
-wliđi "le "wēan, min -t_v 'ka
'ciala fē z₁ē -a -nan d₁.

29 Tōōn o -paandi 'sia 'nan:
«Bali -p₁! -Mē "nēn 'y₁e 'nan 'e
dra 'k_ve? I -ta 'tē 'palē 'k_v da
'va? T_v nēn Bali -a kōōn bē ya 'a
tian bōlē d₁.»

30 T_v z₁ē -a wlu bē te 'sru 'pa
't_v a 'e 'bl₁nan. 'Srunun 'bō 'ka
o man -kōōbli d₁.

31 En -yυ -wliḁnun toba -fɔ Zozi lɛ. Waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te i 'ku 'pin bɛ, i 'ku 'pa 'sia 'sru 'pa 'labɛ -a va.»

32 Zozi "e -wlɛ 'nan: «'Ka 'ku!» Tɔɔn o 'si min "fli zɪɛ o -sru, ɛn o -fɔ 'srunun -sru. 'Sru 'pa 'tʊ zɪɛ, o flan 'sia pɔn 'sɛan man zia, o -sɛn 'yia. ɛn o pɛɛnɔn kaa "fo.

33 Minnun nɛn o 'srunun 'bɔ 'ta -pian "bɛ, "o "sɛn 'wʊ 'ji flan -a. O 'bɔla 'ji 'fla, ɛn 'wɪ nɛn e drɛ o yie man bɛ, 'lee 'wɪ nɛn e drɛ minnun nɛn -yυ -wliḁnun "ci o -sru "bɛ -wlɛ "bɛ, waa -nan 'sinan 'pa.

34 En 'flanɔn pɛɛnɔn 'ku Zozi 'lɛ. Zɪ waa 'yɪ bɛ, ɛn o toba -fɔ -yrɛ 'nan, 'e 'si 'wee 'lɛglɔn 'ji.

9

Zozi min -srandɪ "tra "tʊ beli
(Mk 2.1-12; Lk 5.17-25)

1 -A -nan nɛn Zozi 'fɔ -klʊ -ji "nyian, e 'yɪ cɛɛn, ɛn e 'bɔla Kapanamo. 'Fla zɪɛ -a da nɛn e -nyɛanla.

2 Tɔɔn minnun -ta min -tʊ nɛn e -sran "tra "bɛ -a -yrɛ "se "ji. Zɪ Zozi -wee yɪ -tɛradɪ 'e da 'yɪ bɛ, ɛn e 'nan min -srandɪ "tra zɪɛ -yrɛ 'nan: «'An bee, nyɛn 'e 'si 'i 'ji! 'Wɪnun nɛn yia drɛ 'wliḁɪ "bɛ, maan fui!»

3 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn 'fluba 'ci vɪnɔn -mienun -a 'vɪ 'o 'ji 'nan: «Min 'labɛ, e Bali sɔn!»

4 Zɪ Zozi -wee ci "nrɔndɪ 'yɪ bɛ, ɛn yaa laabʊ -wlɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn ci "nrɔndɪ -wliḁɪ zɪɛ, e ya 'ka 'ji?

5 -Te maan 'vɪ -yrɛ 'nan: <'Wɪnun nɛn yia drɛ 'wliḁɪ "bɛ, maan fui>, 'bɛ a -tʊ. ɛn -te maan 'vɪ -yrɛ 'nan: <'I 'wluan,

'i 'tɔ lou, 'i 'ta wʊ>, 'bɛ a -tʊ. 'Wɪ "fli zɪɛ -a "cɛn "vɪḁɪ 'bɛ ci 'plɛblɛ?

6 'Pian an "ta -a -ci -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan, Bali -kɔladɪ -nɔn Blamin -pɪ lɛ, -e 'e min -le 'wɪ -wliḁnun fui 'tɛda.» -A -nan nɛn yaa 'vɪ min -srandɪ "tra zɪɛ -yrɛ 'nan: «'I 'wluan! 'I 'yie nyinnan "dave 'sia! 'I 'ku 'yie "kɔnnɛn!»

7 'Nun tɔɔn e wluan lou, ɛn e 'yee "kɔnnɛn "si 'sia.

8 Zɪ min "kaga 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, "klan -sɛn o ji, ɛn o Bali 'tɔ bɔḁɪ 'sia, kɔɔ e -kɔladɪ zɪɛ -a -nɔn blamin lɛ.

Zozi Matie laabʊ
(Mk 2.13-17; Lk 5.27-32)

9 Zozi 'si fɛ zɪɛ -a -nan. "Yɛɛ -kʊ 'e 'lɛ bɛ, ɛn e min -tʊ nɛn waa laabo Matie bɛ -a 'yɪ. 'Sukɔlɛ 'sizan nɛn, ɛn e ya 'yee 'nyranman 'bɔ zɪɛ -a 'panan. ɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru!» Matie wluan, ɛn e sɔɔnla -a -sru.

10 "Bɛ -sru Zozi 'lee 'e -srunɔn a 'o -nyrandɪ -blɪfɛ -sru 'kuin. ɛn 'sukɔlɛ 'sinɔn "kaga 'lee 'wɪ 'wliḁɪ "drɛnɔn 'ta, o -nyran fɛ -sru o va.

11 Zɪ Farizɛn 'nɔn -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn waa laabʊ Zozi -srunɔn lɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn 'ka 'san fɛ -ble 'o 'vale 'sukɔlɛ 'sinɔn 'lee 'wɪ 'wliḁɪ "drɛnɔn 'a?»

12 Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man, ɛn e 'nan Farizɛn 'nɔn lɛ 'nan: «Minnun nɛn -cɛ 'ka o man dɪɛ, wa'a -dɔdrɔ -sru -wɛɛman dɪ. 'Pian minnun nɛn -cɛ ci o man bɛ, -wɛɛ -dɔdrɔ -sru -wɛɛman.

13 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ bɛ -a da. E 'nan:

<Min nyirinda 'e 'sɛn 'ka da!»

'Be ci 'wɪ 'yi 'a, 'pian 'sraga bɔdɪ bɛ 'bɛ a 'e 'tun. 'Ka -wɛɛ 'nan 'ka 'wɪ zɪɛ -a -ci maan 'kpa! 'Wɪ 'bɔ zɪɛ -yee "wɛan nɛn an -ta. An -ta 'nan -e 'an 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn laabɔ, -e 'o 'si 'wɪ 'ji. Ma'an 'talɛ minnun nɛn o ci tɪglɪ bɛ -wee "wɛan dɪ.»

Zozi 'le 'wɪ 'paadɪ a 'le fɛ -trɛ -le 'wɪ 'zɔ
(Mk 2.18-22; Lk 5.33-39)

14 "Be -sru Zan -srɛnɔn 'ta Zozi 'va, ɛn waa laabɔ -yrɔ 'nan: «-Mɛ "wɛan nɛn 'ku 'vale Farizen 'nɔn 'a, ku fɛ "sɔan, te 'i -srɛnɔn 'ka "o "fɛ sɔan dɔv?»

15 ɛn Zozi "e -wlɛ 'nan: «-Te minnun a lɪ 'pa "fɛdɪ drɛnan bɛ, tɔ nɛn lɪ -trɛ 'pazan a o yei "bɛ, o man 'ka 'kɔan 'yuo dɪ. 'Pian tɔ nɛn e 'ka "nyian o yei "dɪɛ, -a -nan nɛn o -kɔlaman o fɛ "sɔan.

16 ɛn "nyian bɛ, -a -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, wa'a sɔ -trɛ 'fɔɪ 'sia -e 'o 'pa sɔ ceje 'fɔɪ bɔnan dɪ. -Te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, sɔ -trɛ zɪɛ e sɔ ceje 'fɔɪ bɔnan "paa "va te e srɛ.

17 Wa'a 'wɛn -trɛ sɛan -wi 'kɔlɛ tre cejenun -ji dɪ. -Te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ -wi 'kɔlɛ tre cejenun fɛaman, -e -wɛn 'e 'sran, te 'o srɛ. 'Pian o -wɛn -trɛ -sɛan -wi 'kɔlɛ tre 'trɛnɔn -ji, -e -wɛn 'lee -wi 'kɔlɛ 'trɛnɔn 'o vɪlɛ 'e srɛ dɪ.»

'Pleblɛ a Zozi 'lɔ fɛ pɛɛnɔn da
(Mk 5.21-43; Lk 8.40-56)

18 Zozi a 'wɪnɔn zɪɛ -a vɪnan -wlɛ, tɔɔn ɛn min tazan -tɔ -ta. E "po sɔɔn "wɪlɔ, ɛn e -yrɛ 'nan: «'An 'lu "sia -kanan 'nun -naagɔ. 'Pian 'i yra 'si, 'i 'ta 'i 'pɛ 'pla "da, -e 'e 'fɔv!»

19 Zozi wɪuan, ɛn e sɔɔnla -a -sru 'o 'vale 'e -srɛnɔn 'a.

20 Tɔɔn lɪmɔn -tɔ nɛn nyɛn -sɛanla "man -a -nan lɛ -fuda "fli 'bɔ, te ya'a 'nyan dɪɛ, e pli Zozi man 'e koda zia, ɛn e klɛ -yee sɔ 'lɛbo "man.

21 Kɔɔ yaa 'vɪ 'e 'ji 'nan: «-Te an -kɔla an klɛ 'e "tun -yee sɔ man bɛ an "belia.»

22 Zozi 'e 'man lila, yaa 'yɪ, ɛn e -yrɛ 'nan: «'An 'lu, nyɛn 'e 'si 'i 'ji! 'Yie yi -teradɪ 'an da 'i beli.» 'Nun tɔɔn lɪmɔn zɪɛ e beli.

23 Zɪ Zozi 'bɔla min tazan zɪɛ -yee "kɔnnɛn "bɛ, e 'bei 'fɛnnɔn 'lee min "kaga 'yɪ. O -ta -wuɔlɛ -cɛda.

24 ɛn e -wlɛ 'nan: «'Ka bɔla! Nɔnbɛ 'labɛ ya'a 'kalɛ dɪ, 'pian e ya yi -tɛnan.» ɛn waa sɛɛ wɔdɪ 'sia.

25 Zɪ o cɛɛn minnun bɔɔladɪ man bɛ, ɛn Zozi wlala, e nɔnbɛ zɪɛ -a 'kun 'e 'pɛ man, ɛn nɔnbɛ 'bɔ wɪuan lou.

26 'Wɪ zɪɛ e fuɪla "man 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji.

Zozi yie 'winɔn "fli "beli

27 Zɪ Zozi 'si fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, ɛn yie 'winɔn "fli sɔɔnla -a -sru -paandɪ -a. O -paanman 'nan: «David kluda min Zozi, 'ku nyrinda 'e 'sɛn 'i da!»

28 Zɪ e 'bɔla "kɔnnɛn "bɛ, ɛn yie 'winɔn 'bɔ pli "man. Zozi 'a laabɔ -wlɔ 'nan: «Ka yi -tɛala "da 'nan, an -kɔlaman 'padɪ -a 'ka 'va?»

ɛn waa wun -fɔ -yrɛ 'nan: «-Inyan, Minsan!»

29 -A -nan nɛn 'e 'pɛ klɛ o yie man, ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «'Wɪ nɛn ka yi -tɛra "da "bɛ, 'e 'lɛ sɔɔ 'cɛɛ.»

30 ɛn o yie 'lɛ 'sɔ. Zozi 'wɪ 'pla -wlɛ, yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «Te 'ka -nan sɛɛ wɔ min lɛ dɪ.»

31 'Pian o -kv, en waa 'sinan 'pa 'leɣlɔn pɛɛnɔn 'ji.

*Zozi bobo -tv beli
(Lk 11.14-15)*

32 Zi min "fli zɪɛ o -kv bɛ, en minnun -ta min -tv nɛn -yv -wɫidɪ -a drɛ bobo -a bɛ -a Zozi lɛ.

33 Zozi -yv -wɫidɪ zɪɛ -a -pin -a -sru, en e 'wɫidɪ 'sia. 'Wɫɪ zɪɛ e minnun 'lebo "fɔ, en waa vidɪ 'sia 'nan: «Kv'a tian 'wɫɪ 'gʊɛ -a tɛdɛ -nan yɪɛ Izraɛl 'leɣlɔn 'ji 'mlɔnmlɔn dɪ.»

34 'Pian Farizen 'nɔn "o 'vɫɪ 'nan: «-Yɔnɔn tazan -le 'plɛblɛ 'a nɛn e -yɔnɔn -pian "minnun -sru.»

*Minnun nyrinda -sɛn Zozi da
(Mk 6.34; Lk 10.2)*

35 Zozi ciɪ 'fla -dandannun 'lee 'fla "wɛnnɛnnun pɛɛnɔn da. E 'wɫɪ paa minnun ji -wee cin yɪ 'kɔnnun -ji. E 'wɫɪ 'nɔnnɔn 'vɫɪ -wɫɛ 'nan, Bali -le mingɔnnɛn -blidɪ 'bɔ -kogo. Minnun pɛɛnɔn nɛn -cɛ ci o man 'lee minnun pɛɛnɔn nɛn o man "yaaman bɛ, e 'o 'beli.

36 Zi e minnun 'yɪ "kaga "bɛ, en o nyrinda -sɛn "da. Kɔɔ e o 'yɪ bɛ, o "koe 'ka 'o da dɪ, en o ya 'fogo 'fogo "le 'blanun nɛn o -sru "pinzan "ka -e 'e 'o 'lɛ bʊ tɪɣlɪ dɪɛ -wee 'wɫɪ zʊ.

37 -A -nan nɛn yaa 'vɫɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «'Saa 'bɛ tran "kaga "bɛ, 'pian -a -tɛnɔn a "wɛnnɔn.

38 -Yee "wɛan 'ka Minsan nɛn fei zɪɛ e ci -yee vɛ -a bɛ -a trʊ 'ba 'nan, 'e -a -tɛnɔn 'pa 'sia -e 'o -yee 'saa bɛ -a -tɛ!»

10

Zozi minnun 'si "va 'yee 'pasianɔn 'a

(Mk 3.13-19; Lk 6.12-16)

1 Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli "bɛ o cin 'yɪ, en e -kɔladɪ -nɔn -wɫɛ 'nan, 'o -yv -wɫidɪnɔn -pin minnun -sru, en "nyian 'o minnun pɛɛnɔn nɛn -cɛ ci o man 'lee minnun pɛɛnɔn nɛn o man "yaaman bɛ o 'beli.

2 Min -fuda "fli "nɛn Zozi o 'si "va 'yee 'pasianɔn 'a bɛ, o 'tɔ nɛn 'gʊ: Simɔn nɛn waa laabo "nyian Piɛri bɛ, 'lee 'e "bʊɪ Andre, 'lee Zebede -pɪ Zaji 'lee 'e "bʊɪ Zan,

3 'lee Filipʊ, 'lee Batelemi, 'lee Toma, 'lee Matie nɛn e ya 'e tɛdɛ 'sukɔɛ 'sizan 'a bɛ, 'lee Alife -pɪ Zaji, 'lee Tade,

4 'lee Simɔn -tv nɛn waa laabo "nyian Zelo bɛ, 'lee Zudazi Karioti. Min nɛn e "ta -daa Zozi 'nɔnlɛ 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ, -nyɛn. Minnun zɪɛ o 'bɔ nɛn Zozi o 'si "va 'yee 'pasianɔn 'a.

*'Wɫɪ nɛn kɔ Zozi 'le 'pasianɔn 'o drɛ bɛ Zozi -a 'vɫɪ -wɫɛ
(Mk 6.7-13; Lk 9.2-6)*

5 Min -fuda "fli zɪɛ, o nɛn Zozi o 'pa 'sia. 'Wɫɪ nɛn yaa 'pla -wɫɛ 'vaa, en e o 'pa 'sia bɛ -nyɛn 'gʊ. E -wɫɛ 'nan: «Te 'ka 'kv minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o va dɪ! En te 'ka 'kv Samari 'nɔn 'le 'flanun da dɪ!

6 'Ka 'kv 'pian Izraɛl 'nɔn 'va. -Wɛɛ ci 'blanun nɛn o 'san bɛ waa!

7 'Ka 'kv Bali -le 'wɫɪ vɫɪ -wɫɛ! 'Ka vɫɪ -wɫɛ 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blidɪ 'bɔ 'kogo.»

8 Minnun nɛn 'cɛ ci o man bɛ, 'ka o 'beli! Minnun nɛn o -ka bɛ, 'ka o 'fuʊ! 'Ka 'kogobe 'si minnun man -e 'o drɛ 'saun

Bali 'le! 'Ka 'yɔ -wliɔn -pin minnun -sru! 'Ka 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛ minnun lɛ 'e "tun! Te 'ka fɛ -tɔ 'si "man "dɪ, kɔɔ an 'plɛblɛ zɪɛ -a -nɔn 'cɛɛ 'e "tun.

⁹ Te 'ka -siga 'lee "lala 'sia 'ka -tiɛn "ji dɪ!

¹⁰ Te 'ka 'pada 'sia dɪ! ɛn te 'ka 'tralɛ 'sia "fli "dɪ! Te 'ka 'manwua pee 'sia dɪ! ɛn te 'ka "tonyrin pee 'sia dɪ! Kɔɔ -a -nɔan da nɛn -e 'nyranman 'pazan 'e 'yee -pan yɪ.

¹¹ -Te 'fla -dan da nɛn ka 'bɔla oo, -te 'fla "wɛnnɛn da nɛn ka 'bɔla oo, min nɛn e ya 'fla zɪɛ -a da, e "we "man -e 'e 'ka 'pɛ 'kun bɛ, -a 'bɔ nɛn 'ka -wɛɛ. 'Ka 'fɔ -a san va -trilii -e 'cee -kɔ yɪ 'e bɔ.

¹² -Te ka wla 'kɔn 'tɔ -ji bɛ, 'ka 'kɔn zɪɛ -a -ji 'nɔn 'tɔ bɔ!

¹³ -Te 'kɔn zɪɛ -a -ji 'nɔn 'ka 'pɛ 'kun bɛ, 'cee -fɛa 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn -wɛɛ. 'Pian -te wa'a 'ka 'pɛ 'kun lɛ dɪɛ, 'cee -fɛa "nɛn 'e 'fɔ 'e "tun.

¹⁴ Minnun nɛn wa'a 'ka 'pɛ 'kun lɛ dɪ, ɛn wa'a o "trɔɛn "tɔlɛ 'ka 'wei lɛ dɪɛ, 'ka 'pɛ 'e 'si -wee 'wɪ 'ji -e 'ka 'si 'o fla, -te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, 'ka 'si 'wee "kɔnnɛn -e 'ka 'kɔ!

¹⁵ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, yɪ nɛn Bali minnun -le tin "baa bɛ, 'fla zɪɛ -a da 'nɔn 'o yra ye 'plɛblɛ. E "mlian Sodɔm 'nɔn 'lee Gomɔr 'nɔn 'le yra yɪdɪ da.»

Minnun -taa 'te 'palɛ Zozi 'le 'pasianɔn da

(Mk 13.9-13; Lk 12.11-19; 21.12-19)

¹⁶ «'Ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ 'gɔvɛ -yrɛ! An "ta 'ka "paa -sia 'trɛdanɔn 'va, 'pian ka ya o yei "le 'nan 'blanun nɛn plɔ winun yei "bɛ

-wee 'wɪ 'zɔ. -Yee "wɛan 'wɪ 'tɔdɪ -a nɛn 'ka 'ta wɔ o yei, ɛn 'ka 'kɔn o va -trɔɔ.

¹⁷ 'Pian 'ka yɛ 'tɔ 'ka 'fli -va minnun -le "wɛan! Kɔɔ o -taa 'ka -nɔn lɛ tin 'banɔn lɛ, -e 'o 'ka 'sɔn -ngble -a Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kɔnnun -ji.

¹⁸ 'Mɛn "wɛan o -ko 'ka 'a -kɔnmandannun 'lɛ, ɛn o -ko 'ka 'a mingɔnnɛnnun 'lɛ. Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn ka 'mɛn 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ. Ka dra 'mɛn 'wɪ 'nan yɪnɔn 'a o 'lɛ, ɛn ka dra "nyian 'mɛn 'wɪ 'nan yɪnɔn 'a minnun o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o 'lɛ.

¹⁹ 'Pian -te o 'ka 'nɔn -wɛɛ "bɛ, 'wɪ nɛn kɔ 'ka vɪ bɛ, te -a nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji dɪ. Kɔɔ -te -a tɔ 'bɔ bɛ, 'wɪ zɪɛ -a -cin -tɔa 'ka 'ji.

²⁰ -Yɛɛ cɪ 'nan 'ka "tɪ Bali lei 'bɛ 'wɪ "paa 'ka 'le, -e 'ka vɪ. Cɛɛ "cɛɛ tin 'baa dɪ!

²¹ Tɔ -tɔ -taa "bɔlɛ bɛ, "bɔvɪ -mie 'e 'bɔ 'fli "bɔvɪ -nɔan "minnun lɛ 'nan 'o -tɛ. ɛn "nyian 'nɛn "tɪ -mie 'yee 'nɛn -nɔan "minnun lɛ 'nan 'o -tɛ. 'Nɛnnun -mienun wuanla 'o "tɪ 'lee 'o "bɔ "man 'nan minnun 'e o -tɛɛ.

²² 'Mɛn "wɛan bɛ, minnun pɛɛnɔn -taa 'nan lɛ 'ka man. 'Pian min nɛn e -tɔ 'plɛblɛ 'trilii, ɛn e 'bɔla -a 'le 'sran "nan "bɛ, e "sia 'wɪ 'ji.

²³ -Te minnun a 'tɛ 'panan 'ka da 'fla 'tɔ da bɛ, 'ka 'si 'bɛ 'nan, -e 'ka 'kɔ 'fla 'pee da. Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, ka 'a 'cɛan ciɪdɪ man Izraɛl 'fla pɛɛnɔn da Bali -le 'wɪ vɪdɪ -a 'vaa -e 'an 'bɔ Blamin -pɪ -tadɪ 'e 'bɔ dɪ.

²⁴ Maan ve "nyian 'cɛɛ 'nan, 'wɪ -tranlazan 'ka 'mlian 'wɪ "paazan da dɪ. ɛn min 'suzan 'ka 'mlian 'e plazan "da dɪ.

25 -Yee "wεan te 'wɪ 'e 'ka 'kan dɪ. 'Wɪ nɛn waa drɛ 'wɪ "paazan lɛ bɛ, waa dra "nyian-a-tranlazan "lɛ. ɛn 'wɪ nɛn waa drɛ min plazan "lɛ bɛ waa dra "nyian -a 'suzan lɛ. ɛn "nyian bɛ "kɔnnɛnzan ceje 'bɔ bɛ minnun -a laabu -yɔnun tazan Belzebul, -yee "wεan 'wɪ nɛn o -taa -a vlɛ -yee "kɔnnɛn 'nɔn man bɛ, e "mlianla "da!»

*Te 'ka "klan min lɔ dɪ!
(Lk 12.2-9)*

26 «Pian minnun nɛn o 'winun zɪɛ -a dra 'cɛɛ bɛ, te 'ka "klan-wlɔ "dɪ! Kɔɔ 'wɪ nɛn e ya tian 'e yɔɔdɪ minnun man bɛ, -a ta -taa "bɔlɛa. ɛn 'wɪ pɛɛnɔn nɛn minnun 'ka tian -a tɔa dɪɛ, -a -ci -taa 'silɛ -wlɛ.

27 -Yee "wεan 'wɪ nɛn maan ve 'cɛɛ klun tiidii 'va bɛ, 'ka vɪ yidɛa, ɛn 'wɪ nɛn maan ve 'cɛɛ 'sure -ji bɛ, 'ka trɔan -tɔ -guada.

28 ɛn te 'ka "klan minnun lɔ dɪ! O -kɔlaman min pɔ -tɛdɪ -a, te wa'a 'kɔlaman -a lei -tɛdɪ -a dɪ. 'Pian 'ka "klan Bali lɔ! Kɔɔ e -kɔlaman min pɔ -tɛdɪ -a, ɛn e -kɔlaman min lei -tɛdɪ -a. Yaa dra 'tɛ nɛn ya'a 'driman 'mlɔnmlɔn dɪɛ -a va.

29 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, "lomannun "wɛnwɛnnɛnnun nɛn min 'ka o taan "lala "kaga 'va dɪɛ, 'ka "tɪ Bali yɪɛ a o da. -A -tɔ 'ka 'sia "va -e 'e 'tria te Bali 'bɔ "cɛɛ 'vɪ dɪ.

30 ɛn 'cee vɛ bɛ, 'ka 'wulo "jɛ pɛɛnɔn nɛn 'ka 'win -ji bɛ, Bali -a pou "nɛn -tɔa.

31 -Yee "wεan te "klan -tɔ 'e 'kɔn 'ka 'ji 'mlɔnmlɔn dɪ, Bali 'ka "siala e -cia "lomannun "da.

32 Min nɛn yaa 'lɛ "cɛan minnun 'lɛ 'nan, 'e ya 'an -sruzan 'a bɛ, maan 'lɛ "cɛan "nyian 'an "tɪ "nɛn laji bɛ -a 'lɛ 'nan, min 'gɔvɛ 'an -sruzan nɛn.

33 'Pian min nɛn e 'ka "vale 'e ve minnun yɪɛ man 'nan, 'e ya 'an -sruzan 'a dɪɛ, an 'bɔ "nyian "an "ve 'an "tɪ "nɛn laji bɛ -a 'lɛ 'nan, 'an -sruzan "cɛɛ dɪ.»

*Minnun "cɛan 'e cin man
Zozi-le "wεan
(Lk 12.51-53; 14.26-27;
17.33)*

34 «Te 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, an -ta 'trɛda 'nan -e 'ka 'man 'e 'fɔla -trɔɔ dɪ! Ma'an 'talɛ 'nan -e 'ka 'man 'e 'fɔla -trɔɔ dɪ, 'pian an -ta 'wɪ 'fɔlɛa 'ka man.

35 Kɔɔ an -ta 'wɪ 'fɔlɛa 'nɛn -klɔnmɔn 'lee 'e "tɪ yɛi, ɛn an -ta 'wɪ 'fɔlɛa nɔnbɛ 'lee 'e "bɔ yɛi, ɛn "nyian bɛ an -ta 'wɪ 'fɔlɛa 'nɛn "bɔ 'lee 'e 'pɪ nan yɛi.

36 ɛn min 'bɔ 'mangulinun 'bɛ -taa "drɛlɛ -a 'nanmannɔn 'a.

37 Min nɛn e "tɪ ye "yɪ, -te "bɛ "cɛɛ dɪ, 'e "bɔ ye "yɪ e "mlian 'an da bɛ, ya'a nyɛnlɛ 'an -sruzan 'a dɪ. ɛn min nɛn e 'pɪ ye "yɪ, -te "bɛ "cɛɛ dɪ, e 'lu ye "yɪ e "mlian 'an da bɛ, ya'a nyɛnlɛ 'an -sruzan 'a dɪ.

38 Min nɛn e ya "vale 'e -sɔɔnmlan 'an -sru "bɛ, 'e 'wɪ yɪa yɪdɪ man, ɛn 'e 'wɪ -kadɪ man yiba "plan da! -Te ya'a drɛlɛ zɪ dɪɛ, ya'a nyɛnlɛ 'an -sruzan 'a dɪ.

39 Min nɛn e ya 'e 'ladɪ 'yee 'trɛda da bɛ, ya'a ye dɪ. 'Pian min nɛn 'e 'pɛ 'si 'yee 'trɛda da "fo, ɛn 'e 'fli -nɔn 'mɛn bɛ, yaa ye.»

Min nen e 'ka 'pe 'kun be Bali -a -ko 'paa

(Zan 13.20; Lk 10.16; Mk 9.41)

⁴⁰ «Min nen e 'ka 'pe 'kun be, te yaan 'pe 'kun. En min nen yaan 'pe 'kun be, te e min nen yaan 'pa 'sia be -a -pe 'kun.

⁴¹ Min nen e Bali 'lewei vizan -pe 'kun 'nan e ya Bali 'lewei vizan -a -le "wean be, Bali -a san -ko "paa "le Bali 'lewei vizan -le 'wi 'zv. En min nen e min tigli 'pe 'kun 'nan e ya min tigli 'a -le "wean be, Bali -a san -ko "paa "le min tigli 'le 'wi 'zv.

⁴² 'An -sruzan nen minnun 'ka -a siala fe -tv -a die, min nen e 'yi 'kulenen 'tv -non -yre 'nan e ya 'an -sruzan 'a -le "wean be, maan ve 'cee 'wi tigli 'a 'nan, Bali -a -ko "paa 'wi nen yaa dre be -a man.»

11

¹ Zi Zozi ceeen 'winun peenon zie -a vidı man 'e -srunon 'fuda "fli "le be, en e 'si fe zie -a -nan. E -ku 'wi "paadı -a minnun ji 'lee Bali -le 'wi vidı -a minnun le fe zie -a "srön 'flanun da.

Min -batize drezan Zan minnun 'pa 'sia Zozi 'va

(Lk 7.18-35)

² Tv zie -a wlu be, te Zan a -pv 'kuin. 'Winun nen Crizi -a dra be yaa 'man, en 'e -srunon 'pa 'sia "va,

³ 'nan o laabv -yrv 'nan: «Yie ci min nen kva 'man 'nan e -taa "be -a, -baa kva pee man -pean tian?»

⁴ En Zozi "e -wle 'nan: «'Ka 'ku! 'Winun nen kaa 'man be, 'lee 'winun nen kaa -nan 'yi be, 'ka 'sinan 'pa Zan le.

⁵ 'Winun zie -nyren 'gv: An yie 'winon yie 'le 'sv. Minnun nen o -sran "tra "be an o wluan lou. An -kogobe 'si -kogobe 'tenon man. An "tröen "winon "tröen 'le 'sv. Minnun nen o -ka be an o fuv. En an Bali -le 'wi 'nönön 'vi 'yale -tenon le.

⁶ Min nen e yi -tera an da en -a -pe -sru 'ka tälale 'mlonmlon die, Bali -le -fea a -a san man.»

⁷ Zi Zan -le 'pasianon zie o lidı 'sia 'o da be, en Zozi Zan -le 'wi vidı 'sia minnun nen -nan be -wle. Yaa laabv -wlv 'nan: «-Me "le "wean nen ka -ku Zan -nanjenle "bui "da? -Cean nen fulv ci -a nyönnan be, -a yunan "cee ka -ku di.

⁸ En -me "le "wean nen ka -ku "men? Min nen e so fenyian 'wv 'e da be, -a yunan "cee ka -ku di. Köv kaa -töa 'nan so fenyian fenyian be, mingönnen -le 'kuin nen waa ye.

⁹ 'Ka 'ci nrön 'nan Bali 'lewei vizan nen, -yee "wean nen ka -ku. 'Wi 'kpa nen! 'Pian maan ve 'cee 'nan, Zan -dan "mlian Bali 'lewei vizan da.

¹⁰ Köv e ya 'e 'cren -tedı Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«'An 'bö Bali,
an 'men min -tv -töala 'i 'le,
-yee 'i 'le si dra.»

Min nen Bali -a 'vi be Zan nen.

¹¹ Maan ve 'cee 'wi tigli 'a 'nan, 'tröda blamin -tv -dan 'ka 'mlian min -batize drezan Zan da di. 'Pian minnun nen o ya Bali -le mingönnen tredave -a be, o va min "wennen -dan "mlian Zan da.

¹² Tv nen min -batize drezan Zan Bali -le 'wi vidı 'sia, 'trilii -e 'e bö ceev yi -a be, minnun a 'o 'tödı lou 'nan te Bali -le mingönnen -blıdı 'e 'ku 'e 'le di.

En minnun 'bɔ nɛn -wee 'wɪ a 'tɔndɔn zɪɛ, o ya "va 'nan 'e drɛ 'wee vɛ -a.

13 Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ pou siadɪ bɛ, Bali 'lewei vɪnɔn pɛɛnɔn -a 'vɪ 'e 'cɛn, ɛn 'wɪ zɪɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian Moizi -le -pei 'fluba 'ji. En Zan "e 'wɪ 'tɔwɪ zɪɛ -a 'vɪ "nyian.

14 'Wɪnɪn zɪɛ -te ka yi -tɛala "da 'nan 'wɪ 'kpa nɛn bɛ, maan ve 'cɛɛ 'nan, Eli nɛn Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ 'nan e -taa 'vaa -e Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'e pou sia bɛ -a 'bɔ nɛn Zan -a.

15 Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn 'cɪ -a -wulo -man bɛ 'e man.

16 -Naagɔnɔn bɛ an o -kɔɔnman -tɪnɪn man? O ya "le nannannun nɛn o ya srɔan -tɛnan -guada bɛ, -wee 'wɪ 'zɔ. -A -mienun -a ve 'o bɔɛnɪn lɛ 'nan:

17 'Kv -pɔ -tɛ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'tanlɛ dɪ. "Drenun nɛn o min -wulo -man -taa "bɛ kvɔ -fɔ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'wuɔlɛ dɪ.

18 Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, zɪ Zan -ta bɛ, e fɛ 'sɔn, ɛn ya'a -wɛn mlinlɛ dɪ, 'pian minnun -a 'vɪ "man 'nan: <Yɔ -wɪdɪ 'bɛ cɪ -a -sru.>

19 'Bɛ nɛn 'gɔvɛ 'an 'bɔ Blamin -pɪ -ta, "an "fɛ -ble, ɛn "an "wɛn -mlɪan, ɛn minnun -a 'vɪ 'an man 'nan: <Fɛ -blɪ -lagu nɛn 'maan, ɛn -wɛn -tɛzan nɛn 'maan.> En "nyian minnun -a 'vɪ 'an man 'nan: <'Sukɔlɛ 'sinɔn 'lee 'wɪ 'wɪdɪ "drenɔn bee nɛn 'maan.> 'Pian 'an drɛ wɪnɪn 'bɛ Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ -cɪ -kɔɔnman.>

'Flanun nɛn -a danɔn 'ka yi -tɛlɛa Zozi da dɛ, Zozi 'wɪ 'pla -wɛ

(Lk 10.13-15)

20 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'wɪ 'tɔ 'flanun nɛn e 'lɛbɔ "fɔ wɪ "kaga

drɛ "da "bɛ o man, kɔɔ wa'a 'wɪlɛ "man -e 'o 'si 'o drɛ wɪ -wɪdɪnɪn man dɪ. Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan:

21 «Koraze 'nɔn, 'wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Bɛzaida 'nɔn, 'wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! 'Lɛbɔ "fɔ wɪnɪn nɛn o drɛ 'ka fla 'gɔvɛ, "te o drɛ Tir 'lee Sidɔn 'flanun da bɛ, "te o 'tɛ 'yɪɛ 'wɪ 'o da -a -nan 'mɔn, ɛn "te 'o -cɛ bɔ sɔ cɛɛn 'o man -a -nan 'mɔn. -A -cɪ -kɔɔndɪ nɛn 'nan o 'si 'o drɛ wɪ -wɪdɪnɪn man.

22 -Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan, yi nɛn Bali minnun -le tin "baa bɛ, 'cee yra yɪdɪ 'plɛblɛ "mlɪan Tir 'nɔn 'lee Sidɔn 'nɔn 'le vɛ da.

23 En kaa nɛn ka cɪ Kapanamɔ 'nɔn 'a bɛ, e ya 'ka 'ji 'nan ka -ko Bali va laji? -Cɛjɛ, 'pian Bali 'ka -sɔɔnmlan -kanɔn 'va. Kɔɔ 'lɛbɔ "fɔ wɪnɪn nɛn o drɛ 'ka 'va 'gɔvɛ, "te o drɛ Sodɔm 'nɔn fla bɛ, "te 'fla zɪɛ e ya -nan tɪan cɛɛgɔ yi -a.

24 -Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan, yi nɛn Bali minnun -le tin "baa bɛ, 'cee yra yɪdɪ 'plɛblɛ "mlɪan Sodɔm 'nɔn 'le vɛ da.»

Zozi 'e "tɪ 'tɔ 'bɔ
(Lk 10.21-22)

25 Tɔ zɪɛ -a man nɛn, Zozi Bali trɔ 'ba. Yaa 'vɪ 'nan: «'An "tɪ, yɪɛ cɪ lablɪ 'san -a, ɛn yɪɛ cɪ 'trɛ 'san -a. Mɛɪn 'tɔ "yi "ve 'nan, 'wɪnɪn nɛn yɪa yɔɔ minnun nɛn 'o 'fli "siala 'wɪ 'tɔnɔn -a bɛ o man bɛ, yɪa ta 'bɔla minnun nɛn 'o 'fli drɛ nannannun -a bɛ -wɛlɛ.

26 'Wɪ 'kpa nɛn, kɔɔ 'wɪ nɛn e cɪ 'i 'cɪ 'sɔ 'a bɛ, -a 'bɔ nɛn yɪa drɛ.

27 Fɛ pɛɛnɔn 'pɛba a 'e wɔdɪ 'an 'lɔ, 'an "tɪ yɪɛ drɛ zɪ. 'An "tɪ 'saza 'bɛ 'an 'bɔ nɛn an cɪ -a -pɪ

-a bε 'an -tɔa. En 'an 'bɔ nɛn an cɪ -a -pɪ -a bε 'an 'saza 'bε 'an "tɪ -tɔa. En "nyian 'an 'bɔ nɛn an cɪ -a -pɪ -a bε, min nɛn an ya "va 'nan 'an ta bɔala -yrε "bε, -a san 'bε 'an "tɪ -tɔa.

²⁸ Ka pɛɛnɔn, 'ka 'ta 'an 'va! 'Ka "koe "a 'e 'nyandi, kɔɔ -trɔ nɛn 'ka 'win -ji bε -a cibɛn a, -yee "wɛan 'ka 'ta 'an 'va -e 'an 'ka 'trɔa.

²⁹ 'Ka 'wɪ "man -e 'an drɛ 'ka 'tazan -a! 'Ka -sɔɔnla 'an -sru -e 'ka 'wɪ -tranla 'an 'va! Ma'an 'tɛ 'paa 'ka da dɪ, ɛn "nyian bε, an 'ka 'tɔdɔ pɛɛnɔn "siala min -a. 'An 'va zia bε, 'ka 'ci yra "tra.

³⁰ Kɔɔ -si nɛn maan -kɔɔnmlan 'cɛɛ -e 'ka 'sia bε, e ya 'ka 'sia -si -a. En -trɔ nɛn maan -nɔan 'cɛɛ -e 'ka 'sia bε, e ya 'fogo 'fogo.»

12

Zozi 'wɪ tin 'ba Zuif 'nɔn 'le flinla 'yi man

(Mk 2.23-28; Lk 6.1-5)

¹ "Bε -sru 'flinla "yi -tɔ da bε, ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn fei -tɔ 'cɛndɪ 'sia 'ji. Tɔ zɪɛ -a wlu bε, te dra -a -srunɔn -tɛa. Fɛ 'wɛ nɛn fei zɪɛ -a da bε, waa cɛɛn, ɛn waa -blɪdɪ 'sia.

² Zɪ Farizen 'nɔn -a -nan 'yɪ bε, ɛn waa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «"I 'yɪɔ 'i -srunɔn 'a! 'Wɪ nɛn wa'a dra -cee 'flinla "yi da dɪɛ, -a 'bɔ nɛn o cɪ -a drɛnan bε.»

³ En Zozi -a laabɔ -wɪɔ 'nan: «'Wɪ nɛn -kaa tra David -a drɛ 'o 'vale 'yee minnɔn -a bε, ka'a tian -a ta vɪɛ dɔv? Te dra o -tɛa "bε,

⁴ e wɪa Bali -le 'kuin, ɛn 'kpɔun nɛn waa 'pla Bali -le vɛ -a bε, yaa 'sia, yaa bli, ɛn e 'yee minnɔn 'le "nɔn, 'pian te

-a 'kpɔun 'bɔ zɪɛ Bali -pannɔn 'saza 'bε -ble.

⁵ En "nyian bε, kaa ta 'vɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, 'flinla "yi da bε, Bali -pannɔn 'ko 'nyranman 'palɛ Bali -pan 'kuin. 'Flinla "yi 'srɔɛn nɛn waa srɛ zɪɛ, 'pian o ya Bali -pan 'kuin -le "wɛan bε, min -tɔ 'ka 'wɪ 'tɔa o man dɪ.

⁶ Maan ve 'cɛɛ 'nan, fɛ nɛn 'bε -dan "mlian Bali -pan 'kɔn da bε, 'bε a 'gɔ.

⁷ E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nyrinda 'e 'sɛn 'ka da!

'Bε cɪ 'wɪ "yi "a,

'pian 'sraga bɔdɪ bε,

'bε a 'e "tun.»

"Te ka 'wɪ zɪɛ -a -ci 'man bε, 'mɛn minnɔn nɛn wa'a 'wɪ 'wɪdɪ "tɔ drɛɛ 'labɛ dɪɛ, "te ka'a 'wɪ 'tɔa o man "fo "dɪ.

⁸ Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, 'an 'bɔ Blamin -pɪ mɛɛn cɪ 'flinla "yi san -a.»

Min -tɔ nɛn -a -pɛla 'ka 'e man bε Zozi -a beli

(Mk 3.1-6; Lk 6.6-11)

⁹ Zozi 'si fɛ zɪɛ -a -nan, ɛn e -kɔ -wee cin yɪ 'kuin.

¹⁰ 'Kɔn zɪɛ -a -ji bε, min -tɔ nɛn -a -pɛla 'ka 'e man bε, e ya -nan. -A -nan nɛn minnɔn 'wɪ 'gɔɛ -a laabɔ Zozi 'lɔ 'nan -e 'o -kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a "man "le "wɛan. O -yrɛ 'nan: «-Cee -pɛi -tɔ wɪ -a -si -nɔn 'nan min 'e 'cɛ 'si min man 'flinla "yi da?»

¹¹ En Zozi -a 'vɪ -wɪɛ 'nan: «Min -tɔ 'ka 'ka yei, -te -yee 'bla a -tɔwɪ "cɛ, ɛn e -tɛ -klu -ji 'flinla "yi da bε, -e 'e vɪɛ 'e 'si dɪ.

¹² Blamin 'wɪ a e -cia 'bla da. -Yee "wɛan -a -si a min lɔ -e 'e 'wɪ "yi "drɛ min lɛ 'flinla "yi da.»

13 En Zozi -a 'vɪ min nɛn -a -pɛla 'ka 'e man bɛ -yrɛ 'nan: «'I 'pɛ 'sʊ 'ji!» Min zɪɛ 'e 'pɛ 'sʊ 'ji, ɛn -a -pɛ zɪɛ e drɛ "plɔnblɔn 'le -a -pɛ -tʊ -le 'wɪ 'zʊ.

14 Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a drɛ bɛ, ɛn Farizɛn 'nɔn 'bɔla bei. O -kʊ 'o cin yɪɛ. Waa 'pla "da 'nan, 'o Zozi 'man -wɛɛ -e 'o -tɛ.

Bali 'suzan nɛn Bali -a 'si 'va "bɛ Zozi nɛn
(Mk 3.7-12; Lk 6.17-19)

15 'Wɪ nɛn -a -cin cɪ Farizɛn 'nɔn 'ji 'nan 'o dra bɛ, Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ, ɛn e 'si fɛ zɪɛ -a -nan, e -kʊ. Min "kaga "kula -a -sru, ɛn minnɔn nɛn 'o 'man "yaaman bɛ, e -cɛ 'si o pɛɛnɔn man,

16 'pian e 'wɪ 'pla -wɛ 'kɪgla 'nan, te 'wee 'tɔ fuila "man 'dɪ!

17 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, zɪ e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

18 «Bali "e 'nan:
'An 'suzan nɛn maan 'si "va
"bɛ, -nyrɛn "bɛ.

Maan ye "yi ɛn -yee 'wɪ 'an 'ci
"nranman.

An 'mɛn lei 'saun -nɔan -yrɛ.
Zɪ an min "siala min tɪgɪ 'a 'an
'lɛ bɛ,

-yɛɛ ve 'lɛgɪɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn lɛ.

19 Ya'a ve -sa -a dɪ, ɛn ya'a -
paanman -a vɪdɪ -a dɪ.

En "nyian bɛ,
ya'a ve -guada -trilii dɪ.

20 Maan ve 'cɛɛ 'nan,
-cɛan nɛn e ya 'e 'widɪ bɛ,

'an 'suzan zɪɛ,
ya'a sʊmlan "nɛn "dɪ.

En 'tɛ nɛn e cɛɛn "dridɪ man bɛ,
ya'a 'driman dɪ.

Yaa dra -blɛblɛ zɪɛ -trilii,
-e zɪ an min "siala min tɪgɪ 'a
'an 'lɛ bɛ,

minnɔn pɛɛnɔn 'o -ci man.

21 'Trɛdanɔn pɛɛnɔn yɪɛ 'fo -yrɛ
'nan,
-yɛɛ min "sia 'wɪ 'ji.» »

Zozi 'wɪ 'pla Farizɛn 'nɔn lɛ
(Mk 3.22-30; Lk 11.14-23;
12.10; 6.43-45)

22 "Bɛ -sru ɛn minnɔn -ta
min -tʊ nɛn -yʊ -wɪdɪ "a -a -
sru "bɛ, -a Zozi lɛ. Min zɪɛ -yʊ
-wɪdɪ 'bɔ -a yɪɛ 'wɪ, ɛn yaa drɛ
bobo -a. Zozi -a beli, ɛn e wɪ,
ɛn e fɛnan yɪ.

23 'Wɪ nɛn Zozi -a drɛ bɛ,
e minnɔn pɛɛnɔn 'plo 'fɔ, ɛn
waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «Min
'labɛ e -kɔan David kluda min
-a 'kpagba.»

24 Zɪ Farizɛn 'nɔn 'wɪ nɛn
minnɔn -a 'vɪ bɛ -a 'man bɛ,
ɛn waa 'vɪ -wɛɛ 'nan: «-Yʊnɔn
tazan Belzebul -le 'plɛblɛ 'a
nɛn min 'labɛ e -yʊ -wɪdɪnɔn
-pian "minnɔn -sru.»

25 'Wɪ nɛn Farizɛn 'nɔn 'ji bɛ,
Zozi -a -tɔ, ɛn e 'nan -wɛɛ 'nan:
«-Te 'lɛgɪɔn 'tʊ -ji minnɔn cɛɛn
'e cin man, ɛn o ya -kuli -tanan
'o cin man bɛ, 'lɛgɪɔn zɪɛ e -
wia. -Te 'fla -tʊ da 'nɔn 'bɛ cɪ
'wɪ 'tʊwɪ zɪɛ -a drɛnan oo, 'fla
zɪɛ ya'a 'mɔan dɪ, -e 'e -wi. ɛn
-te 'kɔn 'tʊwɪ 'lɛ "nɛn 'nɔn 'bɛ
cɪ 'wɪ 'tʊwɪ zɪɛ -a drɛnan oo,
"kɔnnɛn zɪɛ e -wia.

26 -A -tʊwɪ "nɛn "nyian Sa-
tan 'lee -yee -yʊnɔn -le vɛ -a.
"Te -wɛɛ cɛɛn 'e cin man, ɛn o
ya -kuli -tannan 'o cin yei "bɛ,
"te -yee mingɔnnɛn trɛ -wi -a
-nan 'mɔn.

27 Kaa 'vɪ 'an man 'nan,
Belzebul 'bɛ 'plɛblɛ -nɔan 'mɛn
ɛn an -yʊ -wɪdɪ -pian "min-
nɔn -sru, 'lɔɔ 'cee 'nɛnnɔn -
le vɛ bɛ cɛɛ ve -nɔn? 'Wɪ nɛn
kaa ve 'an man, -te ka'a ve

'cee 'nennun man dɪɛ, yaa -kɔɔnman 'nan -tin a 'e 'tɛdɪ 'ka da.

²⁸ 'Pian 'mɛn vɛ bɛ, Bali lei 'bɛ 'plɛblɛ -nɔan 'mɛn, ɛn an -yɔnɔn -pian "minnɔn -sru. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'bɔla 'ka 'va.

²⁹ ɛn "nyian bɛ, maan ve 'cɛɛ 'nan, Satan nɛn e ya min 'plɛblɛ 'a bɛ, waa "kuan waa -yrɪman 'vaa, ɛn min -kɔlaman 'e -wɪlamlan -yɛɛ 'kuin -e 'e -yɛɛ fɛnɔn "koola.

³⁰ Min nɛn e 'ka 'an 'va dɪɛ, te -a pei a 'e 'padɪ 'an man. ɛn min nɛn ya'a 'paa 'an 'va -e 'kɔ fɛ tre 'e cin man dɪɛ, yaa fuimlan "man.

³¹ E ya "le 'an 'wɪ 'pla 'cɛɛ 'nan, 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn nɛn min -a dra bɛ, Bali -kɔlaman -a 'cɛdɪ -a min lɛ. ɛn "nyian -te min Bali sɔn bɛ, Bali -kɔlaman -a 'cɛdɪ -a min lɛ. 'Pian 'wɪ nɛn Bali lei 'saun -a dra bɛ, min nɛn e "we "man -wɪdɪ "bɛ, Bali 'ka -a cɛa -a san lɛ 'li "fo "dɪ.

³² Min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ 'vɪ 'an 'bɔ Blamin -pɪ man bɛ, waa "cɛa -yrɛ. 'Pian min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ 'vɪ Bali lei 'saun man bɛ, -te -a yɪɛ a "man 'trɛda 'gɔ oo, -te e -ka oo, wa'a cɛa -yrɛ "fo "dɪ.

³³ O yiba 'kpa -tɔa 'e 'blɔ man. -Te yiba "a "yi "bɛ, -a 'blɔ -kɔan "yi, ɛn -te yiba "a -wɪdɪ "bɛ, -a 'blɔ -kɔan -wɪdɪ.

³⁴ Min -wɪdɪnɔn! 'Wɪ "yi 'ka 'kɔlaman -e 'e 'bɔla 'ka 'le dɪ, kɔɔ 'ka 'ci 'wɪ a -wɪdɪ. -Yɛɛ ci 'nan 'wɪ nɛn 'e fadɪ min -ji bɛ -yɛɛ bɔala min 'le.

³⁵ Min nɛn -a ci 'wɪ a "yi "bɛ, -a 'le nɛn 'wɪ "yi bɔala, ɛn min

nɛn -a ci 'wɪ a -wɪdɪ "bɛ, -a 'le nɛn 'wɪ 'wɪdɪ bɔala.

³⁶ Maan ve 'cɛɛ 'nan, yi nɛn Bali minnɔn -le tin "baa bɛ, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn min a 'bɔla 'e 'le bɛ, yi zɪɛ -a da nɛn min -a -ci vɛ.

³⁷ Kɔɔ 'wɪ pɛɛnɔn nɛn min -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ -tin -tɛa "min da, ɛn -yɛɛ min -le tin dra 'nɔnnɔn.»

Zozi 'ka 'wɪlɛ "man -e 'e 'lɛbɔ 'fo 'wɪ drɛ dɪ

(Mk 8.11-12; Lk 11.16, 29-32)

³⁸ "Bɛ -sru ɛn 'fluba 'ci vɪnɔn -mienun 'lee Farizen 'nɔn -mienun 'wɪ laabɔ Zozi 'lɔ. O -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'i 'wɪ 'tɔ drɛ -e 'e -ci -kɔn 'kɔɛ 'nan i "sia Bali va!»

³⁹ ɛn Zozi "e 'nan -wɪlɛ 'nan: «-Naagɔnɔn, ka ya min -wɪdɪnɔn -a, ka cɛɛn Bali man, ɛn ka ya "va 'nan, 'an 'wɪ 'tɔ drɛ -e 'e -kɔn 'nan 'an "sia Bali va. 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'ka "nyian 'wɪ 'nɔan -kɔn "vɛ pee dra 'ka 'va 'gɔ dɪ, -te ya'a 'silɛa 'wɪ nɛn e 'bɔ Bali 'lewei vɪzan Zonazi man bɛ -a dɪɛ.

⁴⁰ 'Wɪ nɛn e 'bɔ Zonazi man bɛ -nyrɛn 'gɔ. E yi drɛ pɔ -dan tɔ pɔn -ji yaaga. 'Wɪ 'tɔwɪ zɪɛ e bɔa 'an 'bɔ Blamin -pɪ man, an yi dra 'trɛ 'ji yaaga.

⁴¹ Yi nɛn Bali minnɔn -le tin "baa bɛ, Ninivi 'nɔn 'bɛ 'wɪ -tɔa -naagɔnɔn man. Kɔɔ zɪ Zonazi Bali -le 'wɪ 'vɪ Ninivi 'nɔn lɛ bɛ, o 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, ɛn o -sɔnɔla Bali -sru.

⁴² ɛn "nyian bɛ, lumɔn -tɔ nɛn 'li e ya mingɔnnɛn -a 'trɛda "tre 'zia bɛ, yi nɛn Bali minnɔn -le tin "baa bɛ, -yɛɛ 'wɪ -tɔa -naagɔnɔn man. Kɔɔ e 'si 'trɛda fɛnan -kɔɔbli 'nan, 'nan -e 'e Salomɔn -le 'wɪ 'tɔdɪ

yl. Maan ve 'cεε 'nan, min nen
-a-dan "mlian Salomōn da bε,
e ya 'gv.»

*-Yv-wlidi 'lidi 'e da
(Lk 11.24-26)*

⁴³ «-Te -yv -wlidi 'si min -tu
-sru "bε, e -cia "wōdɪ -a fεnan
-kadinun -nan. E -cia "fεnan -
wεεdɪ -a 'nan -e 'e -nyran nan,
'pian -te ya'a yilε dɪε,

⁴⁴ -e 'e vɪ 'nan: «An lia 'an da
'mɛn 'kōn nen an ci "nen 'ji bε,
-a -ji.» -Te e -ta, te -a -nan a e
"koodɪ, te fεnun a 'e wōpladɪ
"da, εn -a -ci a 'e "tun "bε,

⁴⁵ tōɔn e -ko 'e -sru, -e 'e -
yv -wlidi 'sōravli "nen o -wlidi
"mlian "da "bε o 'pa 'e 'va, -
e 'o 'ta -nyran 'kōn zɪε -a -ji.
"Yεε 'le 'sran bε, min zɪε -yee -
kōndɪ -wlidi "mlian -a tēdε vε
da "fo. 'Wɪ -tōwli zɪε -yεε dra
-naagōnōn lε.»

*-Tɪ nen Zozi -a "siala 'e dri
'a?
(Mk 3.31-35; Lk 8.19-21)*

⁴⁶ Zozi 'fɔ tin 'banan min-
nun zɪε -wlε, εn -a "bv 'lee -a
"bōninun -ta. O -fɔ 'o 'tōdɪ bei,
εn o 'nan 'o ya "vale 'o 'wɪ tin
"baa -yrε.

⁴⁷ En minnun nen o ci Zozi
wei mannan bε, o va min -tu -
kv -a vilε -yrε 'nan: «'I "bv 'lee
'i "bōninun a bei, o ya "vale 'o
tin "baa 'yie.»

⁴⁸ 'Pian Zozi "e min zɪε -yrε
'nan: «-Tɪnun 'bε ci 'an "bv "a,
εn -tɪnun 'bε ci 'an "bōninun -
a?»

⁴⁹ Zɪ e 'wɪ zɪε -a 'vɪ bε, -a -nan
nen 'e 'pε 'sɔ 'ji 'e -srūnōn da,
εn e 'nan: «"Ka 'yio, 'an "bv 'lee
'an "bōninun nen 'gv.

⁵⁰ Fε nen an 'wɪ zɪε -a 'vɪ bε,
-yεε ci 'nan min nen yaan "tɪ
"nen laji bε -a ci 'sō wɪ dra bε,

-yεε ci 'an "bv "a, εn -yεε ci 'an
"blu -a, εn -yεε ci 'an "bv -a.»

13

*'Saa 'fōzan man -kōnnen
(Mk 4.1-9; Lk 8.4-8)*

¹ Yi -tōwli zɪε -a da bε, Zozi
'si 'kuin, εn e -kv -nyεnlεa
Galile 'yi 'plo man.

² Minnun a trenan "man
"kaga, -yee "wεan e -kv -fōlε -
klv -ji, εn e -nyran. Minnun
pεεnōn "o -fɔv 'yi 'plo da,

³ εn e 'wɪ "paadɪ 'sia o ji -
kōnnennun -fōdɪ -a -wlε. E
'nan -wlε 'nan:

«Min -tu 'bε 'ku 'saa 'fōlε.

⁴ "Yεε -kōn -a wεennan bε,
εn -a 'wlε plōen 'sran si man.
"Lomannun -ta, εn waa bli.

⁵ -A 'wlε -mie -sran "nyian
puo da, fεnan nen 'trε 'ka
"kaga "dɪε, -a -nan. E bōdɪ 'sia
tada, kōɔ 'trε 'ka "da "kaga "dɪ.

⁶ 'Pian zɪ yidε "ε bōla "ji "bε,
'saa zɪε e 'tε bli, εn e -ka, -
a "sεin 'ka 'kōlε -kōɔbli dɪ -le
"wεan.

⁷ En -a 'wlε -mie -sran
"nyian fεnan nen -tεin -taa
"bōlε bε -a -nan. -Tεin zɪε e 'tu,
yaa -maan 'saa 'ka bōlε dɪ.

⁸ En -a 'wlε -mie -sran 'trε "yi
"da, e 'bō, e -sɛn "da. 'Saa bε -
tu 'wlε a "man -yaa tu, εn -a bε
-tu 'wlε a "man -fuba 'shεεdɔ,
εn -a bε -tu 'wlε a "man -fuba
yaaga.

⁹ Min nen 'wɪ man "trōen
"ci -a -wulo -man bε, -a san 'e
man!»

*-Mε 'le "wεan nen Zozi 'wɪ
tin 'ba -kōnnen 'ji?*

(Mk 4.10-12; Lk 8.9-10)

¹⁰ Zozi -srūnōn pli Zozi
man, εn waa laabv -yrō 'nan:
«-Mε 'le "wεan nen i 'wɪ tin

'ba minnun 'labε -wle -kōnnen
"ji?»

11 En Zozi "e -wle 'nan: «Kaa
'gυε, 'ka le nen Bali 'yee 'wι
yōdι nen 'e min "paala 'a bε -
a -ci 'si. 'Pian minnun nen o
'ka 'an -sru "dιε, "o 'wι pεenōn
maan -kōnnen "ji.

12 'Wι 'kpa nen, kōō min nen
e ya -yrō "bε, -a le nen waa
-nōan, -e 'e -tō 'e 'cila "da.
'Pian min nen -yee "ka "dιε, -a
"tiennēn nen yaa -tōa "bε, waa
"sia -yrō.

13 'Wι zιε -yee "wεan nen an
'wι tin "baa minnun 'labε -wle
-kōnnen "ji, kōō o yιε a "ji fēnan
yι vε -a, 'pian wa'a fēnan ye dι.
En 'wι man "trōen "a o -wulo -
man, 'pian wa'a 'wι maan dι,
en waa 'wι 'ci maan dι.

14 'Wι nen Bali 'lewei vιzan
Ezai -a 'vι bε, -yεε 'bō o man.
Yaa 'vι nan:

ϿKa "trōen -tōa 'wι le 'kpa tιgli,
'pian ka'a -ci maan dι.

Ka fēnan -nanjēan 'kpa tιgli,
'pian ka'a -kōnnen 'ye dι.

15 -Yεε ci 'nan minnun 'labε 'o
'bli da -tō 'plεble,

'o 'fli "trōen drε 'yuyū,

en 'o yιε 'le 'wυ 'o 'bō 'a.

Waa drε zιε 'nan,

-e 'o vιε 'o fēnan yι dι,

en -e 'o vιε 'o 'wι man dι,

en -e 'o vιε 'o 'wι 'ci man dι.

'Wι pεenōn zιε waa drε 'nan,

"tōgō 'o -sōōnla 'an -sru

-e 'an o 'si 'wι 'ji.»

16 'Pian kaa nen ka ci 'an -
srunōn 'a 'gυε, Bali -le -fεa a 'ka
man, kōō 'ka yιε fēnan ye, en
'ka "trōen 'wι 'ci maan.

17 Maan ve 'cεε 'wι tιgli 'a 'nan,
Bali 'lewei vιnōn "kaga, 'lee
minnun nen o 'ta 'wυla Bali
wei da bε o "kaga -a man wεε
'nan, fε nen kaa ye bε "o "ye,

'pian wa'a -kōlale -a yιdι -a
dι. En "nyian waa man wεε
'nan, 'wι nen kaa maan 'gυε
"o maan, 'pian wa'a -kōlale -a
mandι -a dι.»

Zozi 'saa 'fōzan man -
kōnnen "ci 'vι

(Mk 4.13-20; Lk 8.11-15)

18 «Kaa nen ka ci 'an -srunōn
'a bε, -kōnnen "nen maan -fō
'saa 'fōzan man bε, an "ta -a -
ci ve 'cεε.

19 Min -mienun -le vε bε, 'wι
nen e 'bō 'saa 'wle nen e -sran -
si man bε -a man bε, -yεε bōa
"nyian -wee "man. 'O "trōen
"tō Bali -le mingōnnēn -blidι
min da 'wι le, 'pian o "trōen
"yuyū 'tan. Tōōn en Bali 'nan-
manzan 'ta 'wιnun nen -a -cin
-fōla o ji bε, -a "koolε.

20 Min -mienun -le vε bε, 'wι
nen e 'bō 'saa 'wle nen e -sran
puo da bε, -a man bε, -yεε bōa
"nyian -wee "man. O Bali -
le 'wι maan, 'nun tōōn o "we
"man ci "nrandι -a.

21 'Pian o 'ka 'o 'tōdι "da
'plεble dι, -Te 'wι 'tōndōn bōdι
"sia o man, en minnun 'tε
'padι 'sia o da 'nan o wυ Bali
-le 'wι man -le "wεan bε, tōōn
-e 'o 'pε 'si Bali -le 'wι -sru.

22 Min -mienun -le vε bε, 'wι
nen e 'bō 'saa 'wle nen e -sran
fēnan nen -tein -taa "bōle bε, -
a -nan bε, -yεε bōa -wee "man.
O Bali -le 'wι maan, 'pian -wee
ci "nrōndι 'trεda fēnun da, 'lee
-wee "lala yιdι "yi "bυυ "bε, e -
si -tōa Bali wei lō -e 'e 'nyran-
man 'pa o man.

23 'Pian min -mienun -le vε
bε, 'wι nen e 'bō 'saa 'wle nen
e -sran 'trε "yi "da bε, -a man
bε, -yεε bōa "o man. O Bali -
le 'wι maan, o "we "man, tōōn
'nyranman nen Bali wei -a

'padı "siala o man bε -a "nen bɔala -dan. Te o drε "le 'nan 'saa nen -a bε -tɔwli 'wle a "man -yaa tv, εn -a -tɔwli 'wle a "man -fuba 'shεεdv, εn -a -tɔwli 'wle a "man -fuba yaaga bε, -yee 'wı 'zv.»

Zozi -kɔnnen 'fɔ lu 'wle -wlıdı "da

24 Zozi -kɔnnen "pee -fɔ "nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blıdı min da bε, -nyren 'gv. E ya "le min -tv 'bε 'yee fei 'pa, εn e 'saa 'fɔ "da.

25 'Pian, zı -pei 'tan, εn minnun a yi -tenan bε, min zıε -a 'nanmanzan 'ta, e lu -wlıdı 'wle wεen fei zıε -a da, εn e -kv.

26 'Saa zıε e 'bɔ, e -sen "da, εn lu -wlıdı "e 'bɔ 'wv "nyian.

27 Minnun nen 'o yie -tɔa "fei 'bɔ 'va te waa man dra bε, o -ta -a vıle fei san le 'nan: <'Kv 'san, 'saa 'saza nen yia -fɔ 'yie fei. E drε 'kɔ, εn lu -wlıdı 'bɔ 'ji?>

28 εn e 'nan -wle 'nan: <'An 'nanmanzan 'bε drε.> εn -yee minnun 'bɔ -a 'vı -yre 'nan: <'Kv "ta -ko -a "svula?>

29 εn e 'nan -wle 'nan: <-Ceje, te 'ka drε dı! "Tɔgɔ "cεε vı 'nan ka lu -wlıdı 'sɔla bε, 'ka 'saa 'pa 'va.

30 'Ka o 'tvı 'o trv 'e cin va -trilii, -e 'saa 'te tv 'e bɔ. 'Saa 'te tv -man bε, maan ve 'saa 'tenɔn le 'nan, 'o lu 'wle -wlıdı "svula 'e 'flin, 'wεε -yrı, -e 'wεε 'te 'bl. εn 'saa bε, 'wεε 'te, -e 'wεε 'sen 'men 'trebɔ -ji.»

Fei fe 'wle 'tv man -kɔnnen 'lee 'mannyan man -kɔnnen

(Mk 4.30-32; Lk 13.18-21)

31 Zozi -kɔnnen "pee -fɔ "nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blıdı min da bε, -nyren 'gv. E ya "le min -tv 'bε

fei fe 'wle "wennen 'tv 'si, εn yaa -fɔ 'yee fei.

32 Fei fe 'wle zıε -a "wennen "mlian fei fe 'wle pεenɔn nen min -a -fɔa "fei bε -a da. 'Pian -te waa -fɔ εn e 'bɔ bε, -a -dan "mlian fei 'wle pεenɔn da. E dra "le yiba 'zv, te "lomannun a o "kɔε "tɔnan -a plan -ji.»

33 εn e -kɔnnen "pee -fɔ "nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blıdı min da bε, -nyren 'gv. E ya "le limɔn -tv 'bε -fari puu "sonun yaaga 'si, e 'mannyan "wennɔn 'wv "va, εn yaa baa. 'Mannyan zıε e -fari -pv 'bɔ siiman 'e pεenɔn.»

-Mε "le "wεan nen Zozi 'wı tin 'ba -kɔnnen 'ji?

(Mk 4.33-34)

34 -Kɔnnen "ji nen Zozi wı pεenɔn zıε -a 'vı minnun "kaga "nen 'o cin 'yı bε -wle. Ya'a 'wı 'tv vıle -wle te e 'ka -kɔnnen "ji dı.

35 Zozi -a drε zıε 'nan, -e 'wı nen Bali 'lewei vızan -a 'vı bε, 'e 'le sɔɔ. Bali 'lewei vızan -a 'vı 'nan:

«-Kɔnnen "ji nen an 'wı tin "baa minnun le.

'Wınun nen o -fv 'e yɔɔdı

'treɔa pou sianan "trilii

-e 'e 'bɔ cεεgv yi -a bε,

maan ve minnun le.»

Zozi lu 'wle -wlıdı "man -kɔnnen "ci vı

36 "Bε -sru, Zozi minnun "kaga zıε o 'tvı, εn e -kv "kɔnnen 'o 'vale 'e -srunɔn 'a. -A -srunɔn pli "man, εn o 'nan -yre 'nan: «-Kɔnnen "nen yia -fɔ lu 'wle -wlıdı "da bε, 'i -ci vı 'kvε!»

37 εn Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Min nen, e 'saa 'fɔ bε, 'an 'bɔ Blamin -pı nen.

38 Fei 'bɔ be, 'trɛda nɛn. 'Saa 'wɛ be, minnun nɛn o 'ta wɔla Bali -sru "be o nɛn. Lu 'wɛ 'wɛlɪdɪ "be, minnun nɛn o 'ta wɔla Satan -sru "be o nɛn.

39 Min zɪɛ -a 'nanmanzan nɛn e lu 'wɛ 'wɛlɪdɪ wɛɛn be, Satan nɛn. 'Saa 'tɛ tɔ be, yɪ nɛn Bali 'trɛdanɔn -le tin "baa be -nyrɛn. ɛn 'saa -tɛnɔn be, Bali -le 'pasianɔn nɛn laji be o nɛn.

40 O lu 'wɛ 'wɛlɪdɪ 'tɛ blɪ, 'wɪ 'tɔwɪ zɪɛ -yɛɛ dra yɪ nɛn Bali 'trɛdanɔn -le tin "baa be -a da.

41 'Wɪ nɛn e -taa "drɛɛ be -nyrɛn 'gɔ: 'An 'bɔ Blamin -pɪ 'an 'mɛn 'pasianɔn nɛn laji be o "paa -sia. 'Wɪ 'wɛlɪdɪ "drɛnɔn, 'lee minnun nɛn waa dra -e min 'e 'wɪ 'wɛlɪdɪ "drɛ be, 'mɛn 'pasianɔn o bo "va minnun nɛn Bali mingɔnnɛn -ble o da be o yɛi.

42 O minnun zɪɛ o -sɛan 'tɛ -dan 'va. Fɛnan nɛn -wuɔdɪ 'lee 'shɛ da -blɪdɪ cɪ be -a -nan.

43 Tɔɔn -e minnun nɛn o 'ta 'wɔla Bali -sru "be, o ta 'e 'sɔ 'o "tɪ "le mingɔnnɛn trɛda, te o -san a "le yɪdɛ 'san -le 'wɪ 'zɔ. Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "cɪ -a -wulo -man be -a san 'e man!»

Zozi -kɔnnɛn "fɔ -gan da

44 Zozi "e 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da be -nyrɛn 'gɔ. E ya "le 'nan -gan -tɔ nɛn 'e yɔɔdɪ fei -tɔ da. Min -tɔ -kɔ, e -gan zɪɛ -a 'yɪ, ɛn "e yɔɔ "nyian. -A cɪ "nranman "bɔɔ -le "wɛan, e 'yɛɛ fɛnɔn pɛɛnɔn 'tan, ɛn e -kɔ fei zɪɛ -a 'lɔɛ -a man "lala -a.»

45 ɛn e -kɔnnɛn "pee -fɔ "nyian -wɛ. E 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da be, -nyrɛn 'gɔ. E ya "le 'flɛ 'tanzan -tɔ 'be cɪ fɛ -tɔ nɛn -a 'flɛ a "le -sɪga -zɔ be -a -mie -wɛɛnan 'nan -e 'e 'lɔ.

46 Fɛ zɪɛ yaa -tɔ 'yɪ te -a 'flɛ a 'kpa tɪglɪ. E -kɔ, e 'yɛɛ fɛnɔn pɛɛnɔn 'tan, ɛn e -ta -a 'lɔɛ -a man "lala -a.»

Zozi -kɔnnɛn "fɔ pɔ -tɛ "se "da

47 Zozi -kɔnnɛn "pee -fɔ "nyian -wɛ. E 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da be, -nyrɛn 'gɔ. E ya "le min -tɔ 'be 'kɔ 'yɛɛ "se 'wɛɛnɛ 'yɪ 'va. "Se zɪɛ pɔ 'tɔ 'tɔɔ pɛɛnɔn 'sɛn -jɪ.

48 Zɪ e 'fa be, minnun -a klan 'yɪ 'plo da, o -nyran, ɛn waa fa bɔdɪ 'sia. Pɔ 'kpa nun nɛn "va "be, -wɛɛ -sɛn -pɔ -jɪ, ɛn -a -wɪdɪnɔn be, -wɛɛ wɛɛn.

49 'Wɪ 'tɔwɪ zɪɛ -yɛɛ dra yɪ nɛn Bali 'trɛdanɔn 'le tin "baa be, -a da. Bali -le 'pasianɔn nɛn laji be, o -taa "min -wɪdɪnɔn bɔɛ "va minnun nɛn o 'ta 'wɔla Bali -sru "be o yɛi.

50 O minnun zɪɛ o -sɛan 'tɛ -dan 'va. Fɛnan nɛn -wuɔdɪ 'lee 'shɛ da -blɪdɪ cɪ be -a -nan.»

51 ɛn Zozi -a laabɔ 'e -srɔnɔn 'lɔ 'nan: «Ka 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a -cɪ 'man?»

O -yrɛ 'nan: «-Inyan!»

52 ɛn e -wɛ 'nan: «Kaa 'vɪ 'kpa. Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn e Bali -le 'fluba -tɔa ɛn e -sɔɔnɛla 'an -sru "be, te e drɛ "le "kɔnnɛn san ceje -le 'wɪ 'zɔ. E 'wɪ cejenun 'lee 'wɪ 'trɛnɔn "paaman 'yɛɛ "kɔnnɛn 'nɔn 'jɪ.»

Zozi 'kɔ Nazaretɪ (Mk 6.1-6; Lk 4.16-30)

53 Zɪ Zozi cɛɛn -kɔnnɛn "nun zɪɛ -a -fɔdɪ man be, ɛn e 'si 'nan,

54 e -kɔ 'e flɛ. Zɪ e 'bɔla -nan nun be, e 'wɪ "paadɪ 'sia -wee cin yɪ 'kuin. Min pɛɛnɔn 'plo 'fɔ ɛn o 'nan: «-Tɪɛ 'wɪ 'tɔdɪ paa

"ji? En yaa dra 'kɔ 'lɔɔ en e 'lebo "fɔ winun dra?

⁵⁵ Min nɛn e cɪ -a bɛ, kva -tɔa. Yiba "nyaanzan nɛn 'gʊe -a -pɪ nɛn. En Mari 'bɛ cɪ -a "bʊ "a. En -a "bʊnɪn nɛn Zaji 'lee Zoʒɛfʊ 'lee Simɔn 'lee Zud -a.

⁵⁶ En "nyian bɛ, -a "blunun pɛɛnɔn a -kaa fla 'gʊ. -Yee 'wɪ 'tɔdɪ 'lee 'lebo "fɔ winun drɛdɪ 'labɛ nyin zia nɛn yɛɛ 'si?»

⁵⁷ 'Wɪ zɪɛ ya'a o ci 'sɔlɛ dɪ. -Yee "wɛan nɛn wa'a 'wɪlɛ "man -e 'o yi -tɛra "da "dɪ.

-A -nan nɛn Zozi 'e 'nan -wɪlɛ 'nan: «-Te Bali 'lewei vɪzan a 'e fla, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ 'nan e ya 'yee "kɔnnɛn "bɛ, minnɪn yɪɛ 'ka "naan "man "dɪ.»

⁵⁸ Minnɪn 'ka yi -tɛlɛa Zozi da dɪ -le "wɛan, ya'a 'lebo "fɔ wɪ "kaga "drɛlɛ fɛ zɪɛ -a -nan dɪ.

14

Min -batize drɛzan Zan -kanan wɪ nɛn 'gʊ

(Mk 6.14-29; Lk 9.7-9)

¹ Tʊ zɪɛ -a man nɛn, mingɔnnɛn Erodi nɛn e Galile 'lɛglɔn "paala bɛ, e Zozi 'le 'wɪ 'man.

² Yaa 'vɪ 'e 'wlunɔn lɛ 'nan: «Min 'labɛ min -batize drɛzan Zan nɛn! E wluan -kanɔn 'va, -yee "wɛan 'plɛblɛ a -yrɔ ɛn e 'lebo "fɔ winun dra.»

³ 'Wɪ nɛn e drɛ 'lɔɔ ɛn Zan 'bɔ 'ka bɛ, -nyrɛn 'gʊ: Erodi 'bɛ 'vɪ 'nan o Zan 'kun, o -yrɪ, -e 'o -fɔ -pʊ 'kuin. Erodi 'e "bʊɪ Filipʊ nan nɛn waa laabo Erodia bɛ -a 'si 'e 'lɔ, ɛn yaa 'pa.

⁴ 'Wɪ zɪɛ e 'nan Zan man, tʊ pɛɛnɔn man bɛ te yaa ve Erodi lɛ 'nan: «-A -si 'ka 'i 'lɔ -e 'i "bʊɪ nan 'pa dɪ.»

⁵ -Yee "wɛan Erodi a "va 'nan 'e Zan -tɛa. 'Pian "klan a "ji minnɪn "le "wɛan, kɔɔ min pɛɛnɔn Zan "siala Bali 'lewei vɪzan -a.

⁶ Erodi -ya yi "fɛdɪ drɛdɪ 'bɔ. Yi zɪɛ -a da bɛ Erodia 'lu "dre 'tan minnɪn nɛn Erodi o laabʊ "fɛdɪ da bɛ o 'lɛ. -Yee "dre 'tandɪ Erodi ci 'sɔ "fo.

⁷ -Yee "wɛan e -tɔ 'e 'wei da nɔnbɛ zɪɛ -yrɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Fɛ oʊ fɛ nɛn i ya "va "bɛ, 'i vɪ 'mɛn, maan -nɔan 'yɪɛ.»

⁸ -A "bʊ 'wɪ wʊʊ "ji, ɛn e 'nan Erodi lɛ 'nan: «Min -batize drɛzan Zan -wulo -va nɛn an cɪ. 'I -nɔn 'mɛn -naagʊ "plɛdɪ da!»

⁹ 'Wɪ zɪɛ e trun -fɔ mingɔnnɛn Erodi man. 'Pian e -tɔ 'e wei da 'va, ɛn "nyian bɛ minnɪn nɛn "fɛdɪ da bɛ -wee "wɛan, ya'a 'kɔlaman -e 'e vɪ -cɛjɛ dɪ. -A -nan nɛn e wɪ "man,

¹⁰ ɛn e min 'pa 'sia 'nan 'e 'ku Zan -wulo 'cɛn -pʊ 'kuin.

¹¹ Yaa cɛɛn, ɛn e -ta -a "plɛdɪ da. Waa -nɔn nɔnbɛ zɪɛ -yrɛ, ɛn e -ku -a 'e "bʊ "lɛ.

¹² "Bɛ -sru, Zan -srɪnɔn 'ta Zan -kadɪ 'silɛa, ɛn o -ku -a wɔlɛ. 'Wɪ nɛn e 'bɔ "man "bɛ, ɛn o -ku -a 'sinan 'palɛ Zozi lɛ.

Zozi 'blɪfɛ -nɔn min -kpi 'soolu lɛ

(Mk 6.30-44; Lk 9.10-17; Zan 6.1-13)

¹³ Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, e -fɔ -klʊ -ji, ɛn e 'si fɛ zɪɛ -a -nan. E ya 'vale 'e -kɔan fɛnan nɛn e cɪ flu bɛ -a -nan. 'Pian min "kaga -a -kɔnnɛn 'yɪ, o 'si 'fla, ɛn o -kɔla -a -sru 'o 'cɛin ji.

¹⁴ Zɪ e sɔɔnla -klʊ -ji bɛ, e minnɪn 'yɪ "kaga, ɛn o nyirinda -sɛn "da. -A -nan nɛn

-cɛnɔn nɛn minnun zɪɛ o yei
"bɛ e o beli.

15 Zɪ funninmlan "ta "paala
bɛ, ɛn -a -srunɔn pli "man, o
-yrɛ 'nan: «-Pei "ta taan, min
'ka 'nyɛanla 'gɔ di. -Yee "wɛan
'i vɪ minnun lɛ 'nan, 'o 'kɔ 'fla
-e 'o 'wee -blɪfɛnun 'lɔ, o -blɪ.»

16 ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ
'nan: «O -kɔlaman o -fo 'gɔ, 'ka
'blɪfɛ -nɔn -wɛ 'ka 'bɔa!»

17 ɛn o 'nan -yrɛ 'nan:
«'Kpɔun 'soolu 'lee pɔ 'fili "cɛ
'nɛn 'kɔ 'lɔ 'gɔ.»

18 ɛn Zozi "e 'nan: «'Ka 'ta -a
'mɛn!»

19 "Bɛ -sru ɛn yaa 'vɪ min-
nun "kaga zɪɛ -wɛ 'nan, 'o -
nyran lu da. E 'kpɔun 'soolu
'lee pɔ "fli zɪɛ -a 'si, 'e yra -tɔ
laji, e Bali muo "fɔ. "Bɛ -sru
e 'kpɔunnun 'bɔ "nɛn jɛɛn, ɛn
yaa -nɔn 'e -srunɔn lɛ 'nan 'o -
pli "minnun 'bɔ man.

20 O pɛɛnɔn -a blɪ, o 'kan. -
A plɔɛn nɛn e -fɔ bɛ, waa tre 'e
cin man, e saannɛn -fuda "fli
'fa.

21 Minnun nɛn waa blɪ bɛ, o
'nɛn bɔa -kpi 'soolu, te wa'a
nannannun 'lee lɪmɔnnun
'nrɔnlɛ di.

Zozi 'ta 'wɔ 'yi yie da
(Mk 6.45-52; Zan 6.15-21)

22 "Bɛ -sru, ɛn e -tɔ 'e -srunɔn
man 'nan, 'o 'fɔ -klɔ -ji 'o 'trɔa
'e 'lɛ 'yi -sru. E -fɔla "da 'nan -e
'e -si -nɔn minnun 'bɛ -wɛ.

23 Zɪ minnun -nyan -nan bɛ,
e pɔn -tɔ tri ɛn e -kɔ Bali tru
'balɛ 'e 'saza. Funninmlan
'pla te e ya fɛ zɪɛ -nan 'e 'tɔwli.

24 Tɔ zɪɛ -a man bɛ, te -klɔ -
sru 'bɔ 'kɔɔbli. 'Pian te -klɔ 'bɔ
a 'e yra yɪnan 'yi nɛn e 'blɔ -
fɔa "bɛ -yrɔ, kɔɔ fulɔ "fɛɛnman
o da zia.

25 Zɪ tɔ 'cɛn manɛn 'wɪdɪ
'sia bɛ, ɛn Zozi 'kɔla o -sru 'ta
wɔdɪ -a 'yi yie da.

26 Zɪ -a -srunɔn -a 'yɪ, te e
ya 'ta wɔnan 'yi yie da bɛ, o
ci nrɔn 'nan: «Min lei nɛn!»
"Klan o -tɛa "lɛ "wɛan o -
paandɪ 'sia 'plɛblɛ.

27 ɛn Zozi "e -wɛ 'nan: «'Ka
'fɔ flu. Maan nɛn, te 'ka "klan
dɪ!»

28 ɛn Pieri "e 'nan -yrɛ 'nan:
«Minsan, -te bii nɛn bɛ, 'yian
laabɔ -e 'an 'lɔ 'i 'va 'ta wɔdɪ -
a 'yi yie da.»

29 ɛn e -yrɛ 'nan: «'I 'ta!»

Pieri 'si -klɔ -ji, ɛn e 'ta
wɔladɪ 'sia 'yi 'yie da te e -ko
Zozi 'va.

30 'Pian zɪ yaa 'yɪ 'nan fulɔ
"fɛɛnman 'plɛblɛ bɛ, "klan -sɛn
"ji, ɛn e -wɔladɪ 'sia 'yi 'wɔlu. -A -
nan nɛn e -paandɪ 'sia. E 'nan:
«Minsan, 'yian 'sɔ 'yi 'lɔ.»

31 'Nun tɔɔn Zozi 'e 'pɛ 'sɔ
"ji, yaa 'kun, ɛn e 'nan -yrɛ
'nan: «'Yie yi -teradɪ 'an da a
"wɛnnɔn. -Mɛ "lɛ "wɛan nɛn 'i
'ci -fɔɔdɪ 'sia?»

32 -A -nan nɛn o -fɔ -klɔ -ji, ɛn
fulɔ "fɛɛndɪ 'lɛ 'tɔ.

33 Tɔɔn ɛn -a -srunɔn 'o "pɔ
sɔɔn "wɔlu, waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «-
A -sa 'ka "fo "dɪ, Bali -pɪ nɛn
yia.»

Zozi -cɛ -tɛnɔn beli
Jenezaret

(Mk 6.53-56)

34 O 'yi zɪɛ -a cɛɛn 'ji, ɛn o
'bɔla Jenezaret 'lɛglɔn 'ji.

35 Minnun nɛn o -nyɛanla
fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, zɪ o Zozi 'yɪ
bɛ, waa -kɔnnɛn 'yɪ. -A -nan
nɛn o minnun 'pa 'sia 'o "srɔn
'flanun da, ɛn minnun -ta -cɛ
-tɛnɔn pɛɛnɔn 'a -yrɛ.

³⁶ En o toba -fɔ Zozi le 'nan 'e 'si -nɔn 'wɛ -e 'o klɛ -yee sɔ 'lɛbo "tun "man. Minnun pɛɛnɔn nɛn o -kɔla klɛdɪ -a -yee sɔ 'lɛbo "man bɛ, -cɛ 'si o man "fo.

15

Zuif 'nɔn tranun kluda wɪ (Mk 7.1-13)

¹ "Bɛ -sru, ɛn Farizen 'nɔn -mienun 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn -mienun 'si Zeruzalem, o -ta Zozi 'va, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan:

² «-Mɛ "le "wɛan nɛn 'i -srɔnɔn 'ka 'ta 'wɔla -kaa tranun kluda winun da di? "Wɛɛ fɛnɔn -bli bɛ, wa'a 'o 'pɛ -man foeman "le zɪ -kaa tranun -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ dɪ.»

³ En Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «'Ka 'bɔ "nun, -mɛ "le "wɛan nɛn -kaa tranun kluda wɪ 'tɔ 'ji bɛ, ka'a 'ta 'wɔla Bali -le -pei -tɔ winun da di?

⁴ Bali "e 'nan: «'I "tɪ 'lee 'i "bɔ "bɛ, 'i yɪɛ 'e 'nan o man.» En yaa 'vɪ "nyian 'nan: «Min nɛn e wɪ -wɪdɪ 'e "tɪ "lɛ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e wɪ -wɪdɪ 'e "bɔ "lɛ bɛ, -a san zɪɛ 'o -tɛ.»

⁵ Pian 'ka 'bɔ "ka "paaman minnun ji 'nan, min nɛn yaa 'vɪ 'e "tɪ -te 'bɛ "cɛɛ dɪ 'e "bɔ "lɛ 'nan: «'Lala nɛn 'an 'ci nɔn 'nan 'an "paa -a 'ka 'va bɛ, an "ta -a -nɔn Bali lɛ.»

⁶ -A san zɪɛ -te -a yɪɛ 'ka 'nanlɛ 'e "tɪ 'lee 'e "bɔ "man dɪɛ, ya'a fɛ -tɔ dra dɪ. 'Wɪ zɪɛ yaa -kɔɔnman 'nan, ka Bali wei klu -sran 'ji 'ka tranun kluda wɪ -a.

⁷ Wei "flivli 'nɔn! 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'ka man bɛ, 'wɪ 'kpa nɛn. Yaa 'vɪ 'nan:

⁸ «Bali "e 'nan: Minnun 'labɛ,

waan 'tɔ "yi "ve 'o 'le lou, 'pian o jinun bɛ,

o ya 'o 'sidɪ 'an man -kɔɔbli.

⁹ -Wee 'an 'sudɪ bɛ -a "nɛn "ka "dɪ.

Kɔɔ -peinun nɛn blamin a -tɔ bɛ,

-a 'bɔ nɛn waa "paaman minnun ji 'nan

-yɛɛ cɪ Bali -le -si -a.» »

-Mɛ "wɪ 'bɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ?

(Mk 7.14-23)

¹⁰ "Bɛ -sru ɛn Zozi minnun laabu 'e "srɔn "kogo, ɛn e 'nan -wɛɛ 'nan: «'Ka "trɔɛn "tɔ -e 'ka 'wɪ 'gʊɛ -a -ci man 'kpa!

¹¹ Fɛ nɛn e "sia bei -e 'e -wɪa "min ji bɛ, ya'a min "tri 'tɔa Bali 'lɛ dɪ. 'Pian fɛ nɛn e "sia min ji -e 'e bɔla bei "bɛ, -yɛɛ min "tri -tɔa Bali 'lɛ.»

¹² Tɔɔn ɛn -a -srɔnɔn pli "man, ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «'Wɪ nɛn yia 'vɪ 'gʊɛ, e wɪa Farizen 'nɔn man. Yia -tɔa zɪ?»

¹³ En Zozi -a 'vɪ 'e -srɔnɔn lɛ 'nan: «Fɛ pɛɛnɔn nɛn "tɪ "nɛn laji bɛ, -yɛɛ "cɛɛ "wɛɛ 'fɔ 'trɛ 'ji dɪɛ, o -taa -a "sɔɔlɛa.

¹⁴ 'Ka o 'tɔɪ zɪɛ! Yɪɛ 'winɔn nɛn waa, ɛn o ya "vale 'o -si -kɔɔnman minnun nɛn o yɪɛ a 'e 'widɪ bɛ -wɛɛ. -Te yɪɛ 'wizan -tɔ a -si -kɔɔnman yɪɛ 'wizan -tɔ lɛ bɛ, o "flinɔn -tɛa "klu -ji.»

¹⁵ En Pɪɛri -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «-Kɔɔnɛn "nɛn yia -fɔ 'nan min "tri -tɔa Bali 'lɛ bɛ, 'i -ci vɪ 'kʊɛ.»

¹⁶ En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «'Ka 'bɔ "nyian, "ka "ya wo tian minnun nɛn wa'a 'wɪ 'ci maan dɪɛ waa?

¹⁷ -Mɛ dre ka'a 'wɪ 'ci maan dɪ? Fɛ pɛɛnɔn nɛn e -wɪamlan min 'le bɛ, e -ko min -pɔn -ji, ɛn -a 'bɔ 'a nɛn o -fɔa "lua.

18 'Pian fε pεεnɔn nɛn e bɔala min 'le bε, e "sia min souba ji, -yεε min "tri -tɔa Bali 'lε.

19 Kɔɔ min souba ji nɛn ci "nrɔndɪ -wliɪɪ pεεnɔn "sia: min -tɛɪɪ a -tv, min nan -wεɛɪɪ a -tv, min -sran -wεɛɪɪ a -tv, nyinnandi li 'lee -kɔnnɛn -a te wa'a 'o cin 'palε dɪε e ya -tv, crin wɔɪɪ a -tv, 'wlu 'sendɪ minnɔn man a -tv, 'wɪɪɪ min man -wliɪɪ "a -tv.

20 'Wɪnɔn zɪε -a dɾɛɪɪ 'bε min "tri -tɔa Bali 'lε. 'Pian -te min fε -blɪ 'e 'pε -man "tri "a bε, ya'a min "tri 'tɔa Bali 'lε dɪ.»

*-Pɛn li -tv yi -tera Zozi da
(Mk 7.24-30)*

21 Zozi 'si fε zɪε -a -nan, ɛn e -kɔ Tir 'lee Sidɔn 'lɛglɔn 'ji.

22 'Lɛglɔn zɪε -a -ji 'nɔn bε Zuif 'nɔn "cɛε waa dɪ. -A -nan lumɔn -tv 'bε 'ta Zozi 'lε, ɛn e paan -yrε. E 'nan -yrε 'nan: «Minsan, David kluda min, 'an nyrinda 'e 'sen 'i da. -Yɔ -wliɪɪ "a see 'panan 'an 'lu man.»

23 'Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tv 'silε "da "man "dɪ. ɛn -a -srunɔn pli "man, o toba -fɔ Zozi lε 'nan: «'I fε -tv dɾε -e li 'gɔvε 'e li 'e da, kɔɔ -a -nan 'mɔn te e -paanman -kaa -sru.»

24 ɛn Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Izraɛl 'nɔn 'saza 'va nɛn Bali 'an 'pa 'sia. -Wεε cɪ "le 'blanun nɛn -si 'san -wɔ "bε -wee 'wɪ 'zɔ.»

25 'Pian li zɪε e -ta 'e "pɔ sɔɔnla Zozi 'wlu ɛn e -yrε 'nan: «Minsan 'i yra 'si, 'i 'pa 'an 'va!»

26 Zozi "e -yrε 'nan: «E 'ka 'wɪ "yi "a -e min 'e 'yee 'nɛnnun -blifε 'si 'e -nɔn -plɛnnun lε dɪ.»

27 ɛn li zɪε e 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, Minsan! 'Pian -plɛnnun bε, o "ti 'nɛan plɔɛn nɛn e -sɛanla bε, -nyrɛn waa -ble.»

28 Tɔɔn Zozi "e -yrε 'nan: «'Yie yi -tɛradɪ Bali da a -dan. 'Wɪ nɛn i cɪ "va "bε 'e 'lε sɔɔ 'yiε!» Tɔ 'bɔ 'lein zɪε -a wlu nɛn -a 'lu beli.

*Zozi min "kaga beli
(Mk 7.31-37)*

29 "Bε -sru Zozi 'si fε zɪε -a -nan, ɛn e -kɔ Galile 'yi man. E pɔn -tv tri, ɛn e -nyran "da.

30 ɛn minnɔn -tadɪ 'sia "va "kaga. O -ta 'o 'lɔ le minnɔn nɛn o "tun "bo bε waa, 'lee yiε 'winɔn, 'lee minnɔn nɛn o man mɛn -mie -ka o man bε waa, 'lee bobonun, 'lee -cɛ -tɛnɔn "kaga "pee "nyian. O -ta waa ɛn o o -sran -a 'lε, ɛn e o pεεnɔn beli.

31 Bobonun wɪɪ, minnɔn nɛn o man mɛn -mie -ka o man bε e dɾε "plɔnblɔn 'e "pa 'ji, minnɔn nɛn o "tun "bo bε o 'ta 'wɔ, yiε 'winɔn fɛnan 'yɪ, zɪ minnɔn 'wɪ zɪε -a -nan 'yɪ bε, o 'plo 'fɔ, ɛn o Izraɛl 'nɔn 'le Bali 'tɔ bɔɪɪ 'sia.

*Zozi 'kpɔun pli min -kpi
sinjɛn man
(Mk 8.1-10)*

32 Zozi 'e -srunɔn laabɔ, ɛn e 'nan -wle 'nan: «Min "kaga 'labε, o nyrinda -sɛan 'an da, kɔɔ o yi yaaga nɛn 'an "srɔn 'gɔ, ɛn o -blifε "ka "nyian dɪ. An 'ka "va 'nan 'an o lia 'o da 'o 'ci le dra -a dɪ, "tɔgɔ o "koe 'e 'si 'o da -sia.»

33 -A -srunɔn "e -yrε 'nan: «Fɛnan nɛn -kaa cɪ 'gɔvε, min 'ka 'nyɛanla 'nan dɪ. Nyin zia nɛn kɔ -blifε "kaga "ye -e

'ku -nən min "kaga zɪɛ -wɫɛ o 'kanvɛ -a?»

³⁴ ɛn Zozi -a laabv -wɫɛ 'nan: «-Blifɛ "cɛ "nɛn 'ka 'lɔ?»

ɛn o -yrɛ 'nan: «'Kpɔun 'sɔravli 'lee pɔnɛn 'wɛnwɛnnɛn -mie nɛn 'ku 'lɔ.»

³⁵ Tɔɔn Zozi "e 'nan minnun lɛ 'nan 'o -nyran "tra.

³⁶ E 'kpɔun 'sɔravli 'lee pɔnɛnnun zɪɛ -a 'si, e Bali muo "fɔ, ɛn yaa "nɛn jɛɛn. "Bɛ -sru yaa -nən 'e -srunɔn lɛ, ɛn waa pli minnun man.

³⁷ O pɛɛnɔn -a blɪ, o 'kan. - A plɔɛn nɛn e -fɔ bɛ, waa tre 'e cin man, e saannɛn 'sɔravli 'fa.

³⁸ Minnun nɛn waa blɪ bɛ, o "nɛn bɔa -kpi sinjɛn, te wa'a nannannun 'lee limɔnnun "nrɔnlɛ dɪ.

³⁹ Zɪ Zozi 'si -nən minnun lɛ o -kv bɛ, ɛn e -fɔ -klv -ji, e Magadan 'lɛglɔn 'ji si 'sia.

16

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'ka Zozi -le 'wɪ 'ci maan dɪ
(Mk 8.11-21; Lk 12.54-56)

¹ Farizɛn 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn pli Zozi man, ɛn o 'tan 'man 'wɪ 'tɔ laabɔdɪ -a -yrɔ. Waa 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'lebo "fɔ wɪ -tɔ drɛ laji -e 'o -tɔ 'nan Bali -le 'plɛblɛ a -yrɔ.

² ɛn Zozi "e 'nan -wɫɛ 'nan: [«-Te funninmlan 'pla te laji a 'tɛndɛn bɛ, kaa ve 'nan, "trɛ "bɛ fɛnan -kɔan 'e siadɪ "da.

³ ɛn bodrun -te fɛnan a -suglɔɔ bɛ, kaa ve 'nan, cɛɛgv laa -fɛan. 'Wɪ nɛn e "ta dra laji bɛ, kaa -tɔa. 'Pian 'wɪ nɛn 'bɛ ci dɛnan 'ka 'bɔ yɪɛ man 'gvɛ, ka'a 'bɛ 'ci maan dɪ.]

⁴ -Naagɔnɔn, ka ya min -wɫɪdɪnun -a, ka cɛɛn Bali man,

ɛn ka ya "va 'nan, 'an 'wɪ 'tɔ drɛ -e 'e -kɔɔn 'nan Bali -le 'plɛblɛ a 'an 'lɔ. 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'ka "nyian 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ pee dra 'ka 'va 'gv dɪ, -te ya'a 'silɛa 'wɪ nɛn e 'bɔ Bali 'lewei vɪzan Zonazi man bɛ -a dɪɛ.» ɛn e o 'tɔvɪ, e -kv.

Zozi 'wɪ 'pla 'e -srunɔn lɛ Farizɛn 'nɔn 'le 'wɪ 'paadɪ da
(Mk 8.14-21)

⁵ Te -a -srunɔn "ta -ko 'yi -sru 'zianun bɛ, o ci 'san 'kpɔun siadɪ man.

⁶ Zɪ o 'bɔla 'nan nun bɛ, ɛn Zozi "e -wɫɛ 'nan: «'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va 'kpa Farizɛn 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn 'le 'mannyan 'le "wɛan.»

⁷ -A -srunɔn 'o 'ci nrɔn, ɛn waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «-Ka'a talɛ 'kpɔun -a dɪ, -yee "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.»

⁸ Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ, ɛn e 'nan -wɫɛ 'nan: «'Cɛɛ yɪ -tɛradɪ Bali da a "wɛnnɔn. -Mɛ "le "wɛan nɛn 'ka 'ci nrɔn 'nan, ka'a 'talɛ 'kpɔun -a dɪ, -yee "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

⁹ 'Wɪ klɔ 'ka 'ka 'ji dɔvɔ? -A -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, an 'kpɔun 'soolu pli min -kpi 'soolu man, waa blɪ o 'kan. -A plɔɛn nɛn e -fɔ bɛ e saannɛn 'fa wɛa?

¹⁰ ɛn -a cin 'e 'tɔ 'ka 'ji "nyian 'nan, an 'kpɔun 'sɔravli pli min -kpi sinjɛn man, waa blɪ o 'kan. -A plɔɛn nɛn e -fɔ bɛ e saannɛn 'fa wɛa?

¹¹ 'Cɛɛ 'wɪ 'ci mandɪ a 'plɛblɛ. Ma'an 'kpɔun -le 'wɪ vɪɛ 'cɛɛ dɪ. 'Pian maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, 'ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va Farizɛn 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn 'le 'mannyan 'le "wɛan.»

¹² ɛn -a -srunɔn -a -ci 'man "mɛn 'nan, 'mannyan nɛn

waa -sean 'kpoun -va be, -yee 'wεan "cεε e 'nan 'o yie 'tɔ 'o 'fli -va dɪ. 'Pian Farizen 'nɔn 'lee Saduze 'nɔn -le 'wɪ "paadi nɛn yaa ve.

Min nɛn Zozi ci -a be Pieri -a
vɪ
(Mk 8.27-30; Lk 9.18-21)

13 Zɪ Zozi 'bɔla Sezare Filipu 'leglɔn 'ji be, εn yaa laabu 'e -srunɔn 'lɔ 'nan: «'An 'bɔ Blamin -pɪ be minnun "o 'nan, -tɪ nɛn 'maan?»

14 En o 'nan -yrε 'nan: «Min -mienun "o 'vɪ 'nan, min -batize drεzan Zan nɛn e -ka be, -nyrɛn 'yia. En min plɔɛn "o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪzan Eli nɛn 'li be, -nyrɛn 'yia. En o -mienun "o 'vɪ 'nan Bali 'lewei vɪzan Zeremi nɛn 'li be, -nyrɛn 'yia. En -te 'be "cεε dɪε, Bali 'lewei vɪnɔn nɛn 'li be -a -tɔ 'be fuɔ, -nyrɛn 'yia.»

15 En yaa laabu 'e -srunɔn 'lɔ 'nan: «Kaa "nun, "ka 'vɪ 'nan, -tɪ nɛn 'maan?»

16 Simɔn Pieri "e -yrε 'nan: «I ya Crizi nɛn Bali -a 'pa 'sia -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji be -a. Bali nɛn -a yie ci "man "be -a -pɪ nɛn 'yia.»

17 En Zozi "e 'nan: «Zonas -pɪ Simɔn, 'yie 'wɪ a "yi. Kɔɔ blamin "cεε 'wɪ zɪε -a -cin -tɔ 'i 'ji dɪ, 'pian 'an "tɪ "nɛn laji be -yεε -cin -tɔ 'i 'ji.

18 Maan ve 'yie 'nan, 'i 'tɔ nɛn Pieri, -a -ci puo. En puo zɪε -a da nɛn an -taa 'mɛn -leglizi -tɔlɛa. Fε -tɔ 'ka 'trε 'gʊε -a da -e 'e -leglizi zɪε -a -wi dɪ.

19 Bali -le mingɔnɛn trε be, maan -lagle 'wle -nɔan 'yie. Fε oo fε nɛn yia ve "man "cεje 'trε 'gʊε -a da be, te o -cεje 'vɪ "man laji. En fε oo fε nɛn yia "kuan

'i 'pε "fli "a 'trε 'gʊε -a da be, te waa 'kun o -pε "fli "a laji.»

20 -A -nan nɛn Zozi 'e -srunɔn "trɔɛn nyuɔn 'klagla. Yaa 'vɪ -wle 'nan, te 'o -nan sεε wɔ min lε 'nan, min nɛn Bali -a 'si 'va -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji be -nyrɛn 'yaa dɪ.

*Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wlu-
andi -kanɔn 'va wɪ vɪ*
(Mk 8.31-33; Lk 9.22)

21 -E 'e 'sia tɔ zɪε -a man be, -a -nan nɛn 'wɪ nɛn e "ta -daa "bɔlε Zozi man be yaa vɪdɪ 'sia 'e -srunɔn lε. E 'nan -wle 'nan: «An -ko Zeruzalem. Min ceje -nun, 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'tε "kaga "paa 'an da. Waan -tɛa, -a yi yaagazan da -e 'an 'wluan -kanɔn 'va.»

22 -A -nan nɛn Pieri -a laabu 'o "fli yei, εn e 'wɪ pladɪ 'sia -yrε 'klagla. Yaa 'vɪ -yrε 'nan: «Minsan, 'wɪ zɪε te 'an man 'i da "fo "dɪ, te Bali 'e -si -nɔn dɪ.»

23 Zozi 'e yra -tɔ Pieri da, εn e -yrε 'nan: «Satan! 'I 'si 'an -sru! Te 'i 'si -tɔ 'an 'lɔ dɪ! 'Wɪ nɛn 'i 'ci "nrɔnman "da "be, -a da "cεε Bali e ci "nrɔnman dɪ. Blamin -le ci "nrɔndɪ nɛn 'i 'wulo -ji.»

Zozi -sru 'ta wɔdɪ
(Mk 8.34-9.1; Lk 9.23-27)

24 "Be -sru εn Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lε 'nan: «Min nɛn e ya "vale 'e dra 'an -sruzan 'a be, 'e 'wɪ yra yɪdɪ man, εn 'e 'wɪ 'kadɪ man yiba "plan da, -e 'e -sɔɔnla 'an -sru.

25 Kɔɔ min nɛn e ci 'e 'ladɪ 'yee 'trɛda da be, ya'a ye dɪ. 'Pian min nɛn 'e 'pε 'si 'yee 'trɛda da "fo εn yaa -nɔn 'mɛn be, -a san 'be 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪε -a ye.

26 En-te min 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'yɪ, te 'belidɪ 'ka -yrɔ "dɪɛ, -a -ci nɛn 'nɔn? Fɛ -tɔ 'ka 'trɛ 'gʊɛ -a da -e min 'e 'yee 'belidɪ ta pan wʊ -a dɪ.

27 Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ maan -cin -tɔ 'ka 'ji, kɔɔ tʊ nɛn an -ta pee wo bɛ, 'an 'bɔ Blamin -pɪ, an -taa 'an "tɪ "le 'tɛ 'san da 'kʊ 'vale 'mɛn 'pasianɔn nɛn laji bɛ waa. Tʊ zɪɛ -a man nɛn min -tʊ 'e drɛ wɪ man -kopa ye.

28 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'ka pɛɛnɔn nɛn 'an 'lɛ 'gʊɛ, ka'a 'cɛan -kaadɪ man 'vaa -e 'ka yɪ 'nan, 'an 'bɔ Blamin -pɪ mingɔnnɛn -blidɪ 'sia dɪ.»

17

Zozi -srunɔn yaaga Zozi 'yɪ 'yee 'tɛ 'san wlu

(Mk 9.2-13; Lk 9.28-36)

1 Yi 'shɛɛdʊ, "bɛ -sru ɛn Zozi 'kʊ pɔn loulou "tʊ da 'o 'vale Pɪɛri 'lee Zajɪ 'lee 'e "bʊɪ Zan -a.

2 Zozi 'kɔlɛ lila o yɪɛ man. -A yra 'bidɪ 'sia "le yidɛ 'le 'wɪ 'zʊ, ɛn -yee sɔ drɛ 'fuvu 'yɪɪɪɪ.

3 ɛn o Moizi 'lee Eli 'yɪ -a "srɔn, te o -sɛɛ "wo 'o 'vale Zozi 'a.

4 -A -nan nɛn Pɪɛri -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Minsan, e drɛ 'wɪ "yɪ "a ɛn -kaa ta 'gʊ. -Te 'i wu "man "bɛ, an segle pannɛn yaaga -tɔa. -A -tʊ -kɔan 'yɪɛ vɛ, -a -tʊ -kɔan Moizi -le vɛ, ɛn -a -tʊ -kɔan Eli -le vɛ -a.»

5 E -fʊ 'wɪ zɪɛ -a tin 'banan, ɛn "lolu -koei "nɛn e ya 'fuvu 'yɪɪɪɪ bɛ, e -trɔa o da. -A -nan nɛn wei -tʊ wu "lolu -koei zɪɛ -a va. Yaa 'vɪ 'nan: «Min 'labɛ, e ya 'an 'pɪ nɛn maan ye "yɪ "bɛ -a. E ya 'an 'bli 'pa "da "nɛn -a. 'Ka "trɔɛn "tɔ -a wei lɛ!»

6 Zɪ -a -srunɔn wei zɪɛ -a 'man bɛ, "klan -sɛn o ji, o tɛɛla 'o 'kɔlɛnɛn, ɛn 'o yra blula.

7 'Pian Zozi pli o man, e kle o man, ɛn e -wɛ 'nan: «Te 'ka "klan dɪ! 'Ka 'wluan lou!»

8 -A -nan ɛn 'o 'wulo wluan lou, ɛn o Zozi 'yɪ 'e 'saza.

9 Zɪ o ya 'sinan pɔn da -e 'o -sɔɔn "ji "bɛ, ɛn e 'wɪ 'pla 'e -srunɔn lɛ. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «'Wɪ nɛn ka "sia -a -nan yɪnan 'gʊɛ, te 'ka -nan sɛɛ wʊ min lɛ dɪ, -trilii -e 'an 'bɔ Blamin -pɪ 'an 'wluan -kanɔn 'va.»

10 -A -nan nɛn -a -srunɔn 'wɪ laabʊ -yrɔ. Waa laabʊ 'nan: «Mɛ "le "wɛan nɛn 'fluba 'ci vɪnɔn "o 'nan, Eli 'bɛ -taa 'e 'flin 'vaa -e min 'sizan 'wɪ 'ji 'e 'ta?»

11 ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «-Wee tin a 'nɔnnɔn. Eli 'bɛ -taa 'e 'flin, -e 'e fɛnun pɛɛnɔn -tɔɔla 'e "pa 'ji.

12 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Eli -ta 'va, ɛn wa'a 'silɛa min -a dɪ. 'Wɪ nɛn o ci "va "bɛ, waa drɛ -yrɛ. 'Wɪ 'tʊwli zɪɛ -yɛɛ bɔa 'an 'bɔ Blamin -pɪ man, 'an yra ye -wɔ.»

13 -A -nan nɛn -a -srunɔn -a -ci 'man 'nan, min -batize drɛzan Zan -le 'wɪ nɛn yaa 'vɪ.

Zozi -yʊ -wɪdɪ 'si 'nɛn 'tʊ -sru

(Mk 9.14-29; Lk 9.37-43)

14 Minnun nɛn o ci Zozi 'pɛnnan bɛ, Zozi 'lee 'e -srunɔn yaaga 'bɔ o man, ɛn min -tʊ -ta 'e "po "sran Zozi 'wlu, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan:

15 «Minsan, 'an 'pɪ nyrinda 'e 'sɛn 'i da! -Tʊwli "cɛ a "man, ɛn e ya 'e yra yɪnan -yrɔ "wɪdɪ. Tʊ -mie man bɛ, yaa -tɛa 'tɛ 'va, ɛn tʊ -mie man bɛ yaa -tɛa 'yɪ 'va.

16 An-ta-a 'i-srunɔn lɛ, wa'a -kɔlale -a 'belidɪ -a dɪ.»

17 Zozi "e 'nan -wle 'nan: «-Naagɔnɔn, 'cee yi -teradɪ Bali da "ka "dɪ, ɛn ka 'wɪ 'wɪdɪ "dra. 'An "koe-nyaan 'ka man 'e "tun. Tɔ wɛa nɛn maan dra "nyian 'ka 'va? 'Ka 'ta 'nɛn 'bɔ 'a 'gɔ!»

18 ɛn Zozi 'a 'vɪ 'yɔ -wɪdɪ zɪɛ -yrɛ 'nan: «'I 'si 'nɛn 'gɔɛ -a -sru.» E 'si -a -sru ɛn 'nɛn zɪɛ e beli 'nun.

19 "Bɛ -sru, zɪ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'fɔ 'o 'saza bɛ, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn ku'a -kɔlale -yɔ -wɪdɪ zɪɛ -a -pindɪ -a dɪ?»

20 ɛn Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Cee yi -teradɪ Bali da a "wɛnnɔn, -yee "wɛan ka'a -kɔlale -a dɛdɪ -a dɪ. Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -te 'cee yi -teradɪ Bali da a "wɛnnɔn "le fei fɛ 'wle "wɛnnɛn -tɔ -le 'wɪ 'zɔ bɛ, kaa ve pɔn 'labɛ -yrɛ 'nan: «'I 'sɔra fɛ 'gɔɛ -a -nan 'i 'trɔa -miɛn, yaa dra. 'Wɪ 'tɔ 'ka 'kɔan, te ka'a 'kɔlaman -a dɛdɪ -a dɪ.

21 ['Pian -yɔ -wɪdɪ zɪɛ, min fɛ "sɔan, e Bali trɔ "baa 'vaa ɛn e -kɔlaman -a -pindɪ -a min -sru.»]

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluan-nan-kanɔn 'va wɪ 'vɪ 'nyian

(Mk 9.30-32; Lk 9.43-45)

22 Yi -tɔ da te Zozi 'lee 'e -srunɔn a cinan Galile 'lɛglɔn 'ji, ɛn Zozi -a 'vɪ -wle 'nan: «'An 'bɔ Blamin -pɪ bɛ, o "ta -daa 'an -nɔn lɛ minnun lɛ,

23 -e 'waan 'tɛ. -A yi yaagazan da -e 'an 'wluan -kanɔn 'va.» 'Wɪ zɪɛ yaa -srunɔn 'ta dɛɛ 'trɔdrɔ 'kpa.

Zozi 'lee Pɛri 'sukɔlɛ -pan 'wɔ

24 Lɛ -tɔdɔ pɛɛnɔn man bɛ Zuif 'nɔn nɛn -klɔnmɔnnun -a bɛ, o "lala -nɔan Bali -pan 'kɔn 'le vɛ -a. -Yee "wɛan yi -tɔ da, zɪ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'bɔla Kapanamo bɛ, minnun nɛn o "lala zɪɛ -a "sia bɛ, o pli Pɛri man, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «'Lala nɛn minnun -a -nɔan Bali -pan 'kɔn 'le vɛ -a bɛ, 'ka 'san 'e -nɔan?»

25 Pɛri "e 'nan: «-Inyan, yaa -nɔan.»

"Bɛ -sru ɛn e wla 'kuin. -A -nan nɛn Zozi 'fɔ 'e 'flin, e 'wɪ 'gɔɛ -a laabu -yrɔ. Yaa laabu -yrɔ 'nan: «Simɔn, 'i 'ci "nrɔn 'wɪ 'gɔɛ -a da. Mingɔnnɛnnun nɛn 'trɛ 'gɔɛ -a da bɛ, -tɔnun lɔ nɛn o 'sukɔlɛ "sia? 'O 'bɔ 'le "kɔnnɛn 'nɔn 'lɔ nɛn waa "sia, -baa min peenun lɔ nɛn waa "sia?»

26 ɛn e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Min peenun lɔ nɛn waa "sia.»

Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, wa'a sia 'o 'bɔ 'le "kɔnnɛn 'nɔn 'lɔ dɪ.

27 'Pian -te kɔa dɛɛ ɛn 'wɪ 'nan o man bɛ, e 'ka "yi "dɪ. -Yee "wɛan 'i 'ku 'yi man, 'i -kopa -fɔla 'yia. Pɔ tɛdɛ nɛn e -kopa zɪɛ -a "siala bɛ 'i -tɛ. 'I yie 'tɔ -a 'le! 'Lein 'wle nɛn -nan bɛ, 'i 'si -e 'i -nɔn -wle 'mɛn vɛ 'lee 'yie vɛ -a.»

18

-Tɪɛ cɪ Zozi -sruzan -dan a?
(Mk 9.33-37; Lk 9.46-48)

1 Tɔ zɪɛ -a man nɛn, Zozi -srunɔn pli "man, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «-Tɪɛ cɪ min -dan a Bali -le mingɔnnɛn tɛdɛ?»

2 Zozi 'nɛn "wɛnnɛn 'tɔ laabu, yaa -tɔ o yei.

3 ɛn e 'nan -wle 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -te ka'a

lileá -e 'ka 'fli drɛ "le nannannun -le 'wɪ 'zʊ dɪɛ, ka'a 'ko Bali -le mingɔnnɛn trɛda dɪ.

4 'Pian min nɛn 'e 'fli drɛ "wɛnnɔn bɛ, Bali -le mingɔnnɛn trɛda, e ya min -dan a.

5 ɛn min oo min nɛn e min nɛn "le 'nɛn "wɛnnɛn 'zʊ -gʊ -a 'kun tɪglɪ 'mɛn "wɛan bɛ, te 'an 'bɔ nɛn yaan 'kun tɪglɪ.»

'Ka drɛ "yi -e 'ka vɪlɛ 'ka 'si Zozi -sru "dɪ!

(Mk 9.42-48; Lk 17.1-2)

6 «Minnun nɛn o yi -tɛala 'an da "le nannannun -le 'wɪ 'zʊ bɛ, min oo min nɛn yaa drɛ ɛn -a -tʊwli "cɛ 'si 'an -sru "bɛ, -a "yi mlin -e 'o 'kɔlɛbu -dan -fɔ -a 'klan -e 'o -fɔ jemie -va.

7 'Wɪ -taa "bɔlɛ 'trɛdanɔn 'gʊɛ o man, kɔɔ -wɛɛ dra -e 'mɛn minnun 'o 'si 'an -sru. 'Wɪnun nɛn waa -maan 'bɔ -e min 'e 'si 'an -sru "bɛ, o ya 'trɛda "kaga. 'Pian min nɛn yaa drɛ ɛn 'mɛn min -tʊ 'si 'an -sru "bɛ, 'wɪ -taa "bɔlɛ -a san man.

8 -Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan, -te 'i 'pɛ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ 'i 'cɛin 'bɛ -maan 'i 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, 'i 'cɛn -e 'i 'tʊw -kɔɔbli. Kɔɔ -te 'i -ku Bali va 'i 'pɛ ponɛn 'a, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ 'i 'cɛin ponɛn 'a 'i man bɛ, -a "yi mlin 'i 'pɛ "fli 'lee 'i 'cɛin "fli 'o 'fʊ 'i man -e 'wei 'tʊw 'tɛ 'va bɛ, -a da.

9 ɛn -te 'i 'yie 'bɛ -maan 'i 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, 'i 'si "ji, -e 'i 'tʊw -kɔɔbli. Kɔɔ -te 'i -ku Bali va yie 'tʊwli "a bɛ, 'bɛ "yi mlin 'i 'yie "fli 'o 'fʊ "ji, -e 'wei 'tʊw 'tɛ 'va bɛ -a da.

10 'Ka drɛ "yi! Minnun nɛn o yi -tɛala 'an da "le nannannun -le 'wɪ 'zʊ bɛ, te 'ka o drɛ 'ka 'pela koda dɪ! Kɔɔ maan

ve 'cɛɛ 'nan, Bali -le 'pasianɔn nɛn o yie -tɔa "minnun zɪɛ o va bɛ o ya bodrun funnin 'o 'tɔdɪ 'an "tɪ "nɛn laji bɛ -a 'lɛ. 'Wɪ nɛn e bɔa "minnun zɪɛ o man bɛ -e 'o -nan 'sinan 'pa -yrɛ.»

-Te min 'wɪ 'wɪdɪ drɛ bɛ, waa dra 'kɔ?
(Lk 15.3-7)

11 [κ'An 'bɔ Blamin -pɪ an -ta 'nan -e 'an minnun nɛn o 'san bɛ o 'si 'wɪ 'ji.]

12 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gʊɛ -a da! Min -tʊ -le 'bla a -yaa tʊ, ɛn -a -tʊ 'san "va. Yaa dra 'kɔ? Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'bla -fuba 'sɔrasien 'wɛlɛ 'sɔrasien bɛ e 'o "tʊɛ zɪɛ, -e 'e 'ku 'bla -tʊ nɛn e 'san bɛ -a -wɛɛ.

13 -Te yaa 'yɪ bɛ, -a ci "nran -man. Ci "nran zɪɛ e -ciala 'bla -fuba 'sɔrasien 'wɛlɛ 'sɔrasien nɛn wa'a 'sanlɛ dɪɛ, -wee ci "nran nɛn waa -nɔan min lɛ bɛ -a da.

14 'Ka "tɪ "nɛn laji bɛ, 'wɪ 'tʊwli zɪɛ -a 'bɔ nɛn yaa dra. -A ci 'sɔ "cɛɛ 'nan, minnun nɛn o yi -tɛala 'an da "le nannannun -le 'wɪ 'zʊ bɛ, o -tʊwli "cɛ 'e 'san "va "dɪ.

15 -Te 'i bɔɛzan -tʊ nɛn e ya 'an -sruzan 'a "le 'yie 'wɪ 'zʊ 'nan e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'yie bɛ, 'i 'ku "va -e 'ka 'nan wɪ vɪ 'ka "fli yei. -Te yei wei 'man bɛ, te yie drɛ ɛn 'ka yei "sɛn 'e cin va.

16 'Pian -te e 'ka "va 'nan 'yei wei maan "dɪɛ, 'i min -tʊ 'pa 'i 'va, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ 'i min "fli 'pa 'i 'va, -e 'ka 'ku 'wɪ zɪɛ -a -pɛ 'pa 'e cin man o yie man.

17 -Te e 'ka "vale 'e 'o 'wei maan "dɪɛ, 'i 'wɪ zɪɛ -a 'pla -leglizinɔn lɛ. ɛn -te e 'ka "vale 'e -leglizinɔn wei maan "dɪɛ, 'i "bʊl zɪɛ -a 'sia 'sien "le min nɛn

e 'ka Bali -le 'nennun va diε, -yee 'wι 'zυ.

18 Maan ve 'cεε 'wι tıgıı 'a 'nan, fε oo fε nen kaa ve "man "ceje 'tre 'gυε -a da be, te o -ceje 'vι "man laji. En fε oo fε nen kaa "kuan 'ka 'pe "fli "a 'tre 'gυε -a da be, te waa 'kun o -pe "fli "a laji.

19 En maan ve "nyian 'cεε 'wι tıgıı 'a 'nan, -te ka ya min "fli en 'ka 'ci dre -towlı, ka 'wι 'tυ laabυ 'an "tı "nen laji be -yrō "be, yaa -nōan 'cεε.

20 Kōō -te min "fli, min yaa 'o cin yı 'nan -e 'waan 'tō dre -dan be, an ya o yei.»

-Mε "le "wean nen Zozizan 'e bōezan man wι "cεa?
(Lk 17.4)

21 En Pieri -a laabυ -yrō 'nan: «Minsan, min nen e ya 'i -sruzan 'a "le 'men 'wι 'zυ be, -te e 'wι 'wıdı dre 'men be, maan "cεa -yre 'e 'pa -a wea? 'An 'cε -yre -trilii 'e 'pa -a 'sōravlı?»

22 Zozi "e -yre 'nan: «Yi'a dra 'e 'pa 'sōravlı "ce "dı, 'pian 'i dre -trilii -fuba 'sōravlı 'pa 'sōravlı.

23 Fε -le "wean nen an 'wι zıε -a 'vı be, -nyren 'gυ: Bali -le mingōnnen -blıdı min da be, e ya "le 'nan mingōnnen -tυ 'be 'vı 'e 'wlunōn le 'nan, 'yee fiennun nen o da be, 'o 'ta -e 'e "nrōn!

24 Zı yaa "nrōndı 'sia be, en o -ta min -tυ -a -yre. 'Be 'ta fiεn bōa -mlinyōn (1.000.000) "kaga.

25 Min zıε fε -tυ 'ka -yrō -e 'e -yee "lala 'bō bōla dı. -A -nan nen mingōnnen zıε e 'nan, 'o min 'bō 'tan, 'o -a nan 'lee 'yee 'nennennun -tan. En "nyian

be, o -a yıfe pēenōn 'tan -e 'o 'yee "lala -mie bōla.

26 Min zıε e "po -sōōn mingōnnen be -a 'wıı, en e -yre 'nan: «'An 'san, 'i yra 'si! 'I tυ -kōōn 'men "nyian! An 'yie "lala -weε "man -bleble -e 'an pēenōn bōla 'yie.»

27 -A nyrinda -sen mingōnnen zıε -a da, en e fiεn pēenōn 'bō 'cε -yre, en e 'si "man.

28 "Yεε -kυ be, min -tυ nen o 'nyranman -towlı "paa 'e cin va be yaa 'yı. -Yee "lala "wennen a 'be 'lō fiεn -ji. Yaa -blō man sō 'kun, en e 'nan -yre 'nan: «'Men "lala nen 'i 'lō be, 'i -nōn 'men!»

29 Min zıε e "po -sōōn "wıı, en e toba -fōdı 'sia, -yre. E 'nan: «'I yra 'si! 'I tυ -kōōn 'men! An 'yie "lala -weε "man -bleble -e 'an pēenōn bōla 'yie.»

30 'Pian ya'a 'wıε "man "fo "dı. E -kυ -a -fōε -pυ 'kuin. Min zıε, e 'cen -yee "lala -nōndı man 'vaa en 'e bōla.

31 -A bōēnun -mienun nen o 'nyranman "paa waa 'e cin va be, waa -nan 'yı. 'Wı zıε e o 'kan en o -kυ -a 'sinan 'pale mingōnnen le.

32 -A -nan nen mingōnnen 'e 'suzan zıε -a laabυ "nyian, en e 'nan -yre 'nan: «'An 'suzan, 'i ya 'tεε -wıdı! 'I toba -fō 'men -yee "wean fiεn nen 'i da be, maan pēenōn 'ce 'yie.

33 'I bōezan nyrinda "sia paan "le 'mein nyrinda 'si be -yee 'wι -zυ!»

34 'Bli 'fō mingōnnen zıε -a 'ji -wıdı, en yaa -nōn minnun le 'nan 'o 'kυ 'tε 'pa "da -pυ 'kuin. E cεen -yee "lala -nōndı man 'vaa en 'e bōla.

35 -A -tɔwli "nɛn "nyian 'cee vɛ -a. -Te ka'a cin man wɪ 'cɛlɛ 'ka 'ci 'fɪdaa 'a dɪɛ, 'an "tɪ "nɛn laji bɛ 'wɪ 'tɔwli zɪɛ -nyɛn yaa dra 'cɛɛ.»

19

*Zozi 'wɪ tin 'ba lɪ bɔladɪ da
(Mk 10.1-12; Lk 16.18)*

1 Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪnɪn zɪɛ -a "paadɪ man 'e -srunɔn 'ji bɛ, e 'si Galile, ɛn e -kɔ Zude 'lɛglɔn 'fɔɪ nɛn Zudan 'yi -sru 'zia bɛ -a -ji.

2 Min "kaga "kɔla -a -sru, ɛn minnɪn nɛn -cɛ cɪ o man bɛ e o beli.

3 -A -nan nɛn Farizen 'nɔn pli "man. O 'wɪ laabɔ -yrɔ -a wei 'kundɪ -le "wɛan. Waa laabɔ -yrɔ 'nan: «-Cee -pei -tɔ wɪ -a -si -nɔn 'nan min -kɔlaman 'e nan bɔala 'wɪ pɛɛnɔn 'ji 'e "tun?»

4 ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Wɪ nɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a ta vlɛ dɔv? E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan, 'trɛda pou sianan "bɛ, Bali -klɔnmɔn drɛ 'o 'vale lɪmɔn -a.

5 ɛn Bali -a 'vɪ "nyian 'nan: «-Klɔnmɔn "sia 'e "tɪ 'lee 'e "bɔ "srɔn,

-e 'e lɛa 'e nan man, te o drɛ min -tɔwli "a.»

6 O 'ka "nyian "le min "fli "le 'wɪ 'zɔ dɪ, 'pian te o drɛ min -tɔwli "a. Min "fli zɪɛ Bali o 'pa 'e cin man. Te min 'e o 'cɛn 'e cin man "fo "dɪ!»

7 ɛn Farizen 'nɔn -a laabɔ -yrɔ "nyian 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn Moizi -a crɛn -tɛ "mɛn 'nan, min -kɔlaman 'e nan bɔala, 'pian yaa 'fluba dra -e 'e -nɔn -yrɛ 'vaa -e 'e bɔla?»

8 Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka "trɔɛn "a "yuyɪ, -yɛɛ "wɛan

nɛn Moizi -si -nɔn 'cɛɛ 'nan 'ka lɪ bɔla. 'Pian 'trɛda pou sianan "bɛ, 'wɪ zɪɛ e 'ka -nan dɪ.

9 'An 'bɔ maan ve 'cɛɛ 'nan, min oɔ min nɛn 'e nan 'bɔla, te -kɔnnɛn -wɛɛdɪ man "cɛɛ dɪ, ɛn e lɪ pee 'pa bɛ, te e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'e nan 'tɔdɪ -a ɛn e lɪ pee wɛɛ.»

10 ɛn -a -srunɔn 'a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te 'wɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ -klɔnmɔn 'lee lɪmɔn yei "bɛ, "te e ya 'wɪ "yi "a -e min 'e vlɛ 'e lɪ 'pa dɪ!»

11 Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Wɪ nɛn an "sia -a vɪnan 'gɔvɛ, min pɛɛnɔn 'ka -a -ci maan dɪ, 'pian minnɪn nɛn Bali -a -ci 'si -wlɛ "bɛ, -wɛɛ -ci maan.

12 Min -mienun a bɛ, o "bɔ "o -ya te o 'ka -klɔnmɔn -a dɪ. ɛn min -mienun a bɛ, min 'bɛ o "saa -e 'o 'si -klɔnmɔn -va. ɛn min -mienun a bɛ, o 'ka "vale 'o lɪ "paa dɪ -e 'o Bali -le 'nyranman 'pa 'kpa. Min nɛn e 'wɪ 'ci maan "bɛ 'e man.»

Zozi -fɛa 'vɪ nannannun man

(Mk 10.13-16; Lk 18.15-17)

13 Minnɪn a -tanan nannannun -a Zozi lɛ, -e 'e 'pɛ 'pla o da, -e 'e Bali trɔv 'ba -wlɛ 'nan Bali 'e -fɛa vɪ o man. -A -nan nɛn -a -srunɔn 'si -tɔ -wɔ 'nan 'o 'li 'o da.

14 ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka nannannun 'tɔɪ 'o 'ta 'an 'va, te 'ka 'si -tɔ -wɔ "dɪ! Kɔɔ minnɪn nɛn "le -wee 'wɪ 'zɔ bɛ, Bali -le mingɔnnɛn trɛ a -wee vɛ -a.»

15 'E 'pɛ 'pla o da. "Bɛ -sru ɛn e -kɔ fɛ pee -nan.

-Gobonɛn fɛzan -tv -le 'wɪ

(Mk 10.17-31; Lk 18.18-30)

16 Yi -tv da bɛ, -gobonɛn 'tɔ pli Zozi man, ɛn e 'wɪ 'gɔvɛ -a laabɔ -yrɔ. Yaa laabɔ -yrɔ

'nan: «Bali-le 'wɪ "paazan! 'Wɪ "yi "kɔ "nɛn maan dra, -e an 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a yi?»

17 Zozi "e -yrɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn yia laabo 'an 'lɔ 'nan, 'wɪ "cɛn 'bɛ cɪ "yi -e 'i drɛ? Bali -tɔwli 'bɛ cɪ "yi. -Te i ya "vale 'i 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, -a ye bɛ, 'i 'ta wɔla -yee -pei -tɔ wɪnun da.»

18 ɛn -gobo zɪɛ yaa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «-Yee -pei -tɔ wɪnun 'bɔ "cɛn?»

ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Te 'i drɛ min -tɛzan -a dɪ! Te 'i min nan -wɛɛ "dɪ! Te 'i crin wɔ dɪ! Te 'i 'wlu -sɛn min man dɪ!

19 'I yie 'e 'nan 'i "tɪ 'lee 'i "bɔ "man! ɛn 'i bɔɛzan -tɔ yɪ "yi "le 'yie 'wɪ 'zɔ!»

20 -Gobonɛn bɛ, e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a da nɛn an 'ta wɔla. -Mɛ "wɪ 'bɛ klɪ 'an man "nyian?»

21 ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Te i ya "vale 'yie 'wɪ 'e 'kɔn tɪglɪ Bali 'lɛ bɛ, 'i 'kɔ, fɛnɛn nɛn 'i 'lɔ bɛ, 'i -tan, -e 'i man "lala -pli 'yalɛ -tɛnɔn man. E ya "le i ya 'i yɪfɛ planan "laji. "Bɛ -sru -e 'i -sɔɔnla 'an -sru.»

22 Zɪ -gobonɛn 'wɪnun zɪɛ -a 'man bɛ, -a 'ta drɛ -trɔdrɔ, ɛn e -kɔdɪ 'sia. -A yɪfɛnɛn a "kaga "le "wɛan.

23 ɛn Zozi 'a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, fɛzan -le drɛdɪ Bali -le mingɔnnɛn trɛdavɛ -a bɛ, e ya 'plɛblɛ.

24 ɛn maan ve "nyian 'cɛɛ 'nan, -wi -dan nɛn waa laabo shamo bɛ, ya'a -kɔlaman -wladɪ -a 'mɛnzrɛn -yrɛ ji dɪ. -A -tɔwli "nɛn "nyian fɛnɔn 'le vɛ -a. Drɛdɪ Bali -le mingɔnnɛn

trɛdavɛ -a bɛ, e ya -wɔb 'plɛblɛ 'wɪlɪdɪ.»

25 Zɪ -a -srunɔn 'wɪnun zɪɛ -a 'man bɛ, e wɔla o man -wɪlɪdɪ, ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «-Te 'bɛ a zɪɛ, -tɪɛ -kɔlaman -e 'e 'si 'wɪ 'ji "mɛn?»

26 Zozi o -nanjɛɛn, ɛn e 'nan -wɛɛ 'nan: «Min 'ka 'kɔlaman 'e 'fli 'sidɪ -a 'wɪ 'ji dɪ, 'pian Bali -kɔlaman 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -a.»

27 -A -nan nɛn Pieri "e -yrɛ 'nan: «Kɔ 'si fɛ pɛɛnɔn -sru, ɛn kɔ sɔɔnla 'i -sru. -Mɛ "nɛn "kɔ "ye -ji?»

28 ɛn Zozi e 'nan -wɛɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, tɔ nɛn fɛnɛn pɛɛnɔn dra 'e 'trɛ, te 'an 'bɔ Blamin -pɪ an ya 'an -nyrandɪ 'mɛn tin 'ba pɛin -dan da bɛ, kaa nɛn ka 'ta 'wɔla 'an -sru "bɛ, ka -kɔan 'ka -nyrandɪ "nyian mingɔnnɛn pɛin -fuda "fli "da, ɛn cɛɛ Izrael 'lɛglɔn 'fuda "fli "le tin "baa.

29 ɛn min oo min nɛn 'mɛn "wɛan e 'si 'e 'fla, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e 'si 'e "bɔɪun -sru, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e 'si 'e "blun -sru, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e 'si 'e "tɪ 'lee 'e "bɔ -sru, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e 'si 'e nan 'lee 'yee 'nɛnnun -sru, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ e 'si 'yee -yɔ -sru "bɛ, -a san zɪɛ yaa pɛɛnɔn zɪɛ -a ye 'e 'pa -a -yaa tɔ. ɛn 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e dra -yee vɛ -a.

30 Minnɛn nɛn o -trɔa 'si 'lɛ bɛ, o "kaga -taa "fɔlɛa "da, ɛn minnɛn nɛn o -fɔla "da "bɛ, o "kaga -taa "drɛɛ -si 'lɛnɔn 'a.»

20

'Nyranman 'panɔn 'man -kɔnnɛn

1 Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn e -kɔnnɛn "tɔ -fɔ -wɛɛ. Yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ, -nyrɛn 'gɔ,

e ya "le fei san -tu 'bε 'bɔla bodrun puunɔn ɛn e minnun-wɛɛdɪ 'sia 'nan -e 'o 'kɔ 'nyranman 'pa 'yee rɛzɛn fei.

² E min-mienun 'yɪ, ɛn o wei drɛ waa -tu 'nan yi -tu nyranman -pan nɛn 'e -nɔan -wɛɛ. ɛn o -kɔ 'yee fei zɪɛ -a da.

³ E 'bɔla "nyian te bodrun yidɛ wluan loulou 'kpa. ɛn e min-mienun 'yɪ 'o -nyrandɪ -guada, te 'nyranman 'ka -wɔɔ -e 'o 'pa dɪ.

⁴ ɛn "e 'nan -wɛɛ 'nan: <'Ka 'kɔ 'nyranman 'pa 'mɛn fei! Maan man -ko "paa 'cɛɛ.>

⁵ -A -nan nɛn minnun zɪɛ o -kɔ -yee rɛzɛn fei.

Fei san zɪɛ e 'bɔla "nyian te yidɛ 'bɔ min -win -ji 'sɛzɛ, ɛn e 'bɔla "nyian te funninmlan yidɛ tɛnla. Minnun nɛn e 'bɔ o man bɛ, 'wɪ 'tɔwli zɪɛ -nyrɛn yaa 'vɪ -wɛɛ.

⁶ Zɪ yidɛ 'pla plɔ da bɛ, ɛn e 'bɔla "nyian, e 'bɔ min -mienun man -guada, ɛn yaa laabɔ -wɔɔ 'nan: <-Mɛ "le "wɛɛn nɛn ka -fɔ 'ka -nyrandɪ bodrun 'trilii funninmlan, ɛn ka 'a 'nyranman 'tu 'palɛ dɪ?>

⁷ O 'nan -yrɛ 'nan: <Min -tu 'ka 'kɔ 'silɛ 'nan 'kɔ 'yee 'nyranman 'pa dɪ.>

ɛn fei san "e 'nan -wɛɛ 'nan: <'Ka 'kɔ 'nyranman 'pa 'mɛn rɛzɛn fei!>

⁸ Zɪ funninmlan 'pla bɛ, ɛn fei san zɪɛ e min nɛn e yie -tɔa 'yee 'nyranman 'panɔn 'va bɛ -a laabɔ. E 'nan -yrɛ 'nan: <'I 'nyranman 'panɔn pɛɛnɔn laabɔ -e 'i o -ko 'pa. 'I 'sia minnun nɛn o -fɔla "da "bɛ o da -e 'i 'le 'sran minnun nɛn o -trɔa -si 'lɛ bɛ o da.>

⁹ -A -nan nɛn minnun nɛn o -kɔ 'nyranman 'palɛ te yidɛ 'pla plɔ da bɛ o -ta, ɛn e yi -tu nyranman man "lala -nɔn o pɛɛnɔn lɛ.

¹⁰ Yaa drɛ zɪɛ -trilii ɛn e 'bɔ minnun nɛn o -trɔa -si 'lɛ bɛ o da. -A -cin a o ji 'nan 'o -kopa -taa 'ciulea "da, 'pian yi -tu nyranman man "lala nɛn waa 'yɪ 'o pɛɛnɔn.

¹¹ -A -nan nɛn o 'wɪ 'blɪdɪ 'sia fei san va.

¹² Waa 'vɪ -yrɛ 'nan: <Minnun nɛn o -ta 'e -fɔla "da 'gɔɛ, wa 'a 'mɔnlɛ 'nyranman 'panan "fo "dɪ. 'Kɔ 'bɔ nɛn kɔ 'nyranman 'pa yi -tu "fo, ɛn kɔ -fɔ yidɛa "trilii bɛ, i 'kɔ 'pan 'bɔ waa 'e cin man. -Mɛ "le "wɛɛn yaa drɛ zɪ?>

¹³ ɛn fei san 'wɪ 'si "va o va min -tu lɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: <'An bee! Ma'an 'wɪ 'wɪdɪ "drɛlɛ 'yie dɪ. Yi -tu nyranman "lala da nɛn 'kɔ wei -tria, -njɛɛ dɔv?>

¹⁴ -Yɛɛ cɪ 'yie vɛ -a, 'i 'si -e 'i 'kɔ. Min nɛn e -fɔla "da "bɛ, -te maan -ko "paa "le 'yie 'wɪ 'zɔ oo, e "siala 'an 'bɔ 'a.

¹⁵ 'Wɪ nɛn e 'sɔ 'an 'ji bɛ, -a 'bɔ nɛn maan dra 'an yɪɛ -a. -Te an "yi drɛ min lɛ bɛ, -mɛ drɛ -a 'wɪ "naan 'i man?> »

¹⁶ ɛn Zozi 'a 'le 'sran -wɛɛ 'nan: <Minnun nɛn o -fɔla "da "bɛ, zɪ o -taa "drɛlɛ -si 'lɛnɔn 'a zɪɛ, ɛn minnun nɛn o -trɔa -si 'lɛ bɛ, zɪ o -taa "fɔlɛa "da zɪɛ.>

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandɪ -kanɔn 'va wɪ 'pa yaagazan vɪ

(Mk 10.32-34; Lk 18.31-34)

¹⁷ Zozi 'lee 'e -srunɔn a -kunan Zeruzalem. -A -nan nɛn Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli laabɔ 'o 'saza, ɛn e 'nan -wɛɛ 'nan:

18 «-Kaa "ta -ko Zeruzalem 'gυε, minnun 'an 'bɔ Blamin -pɪ -nɔan Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn lɛ. O tin -tɛa 'an da -e 'an 'ka -a 'wɪ 'ji.

19 Waan -nɔan "minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wɫɛ. Minnun zɪɛ waan sɛɛ wo, waan -sɔan -ngble -a, ɛn waan -pɛinman yiba "plan da -e 'an 'ka. 'Pian -a yi yaagazan da bɛ, -e 'an 'wɫuan -kanɔn 'va.»

Zaji 'lee 'e "bvɪ Zan bɛ, o "bvɪ 'fɛ -tv -si laabv Zozi 'lɔ

(Mk 10.35-45; Lk 22.24-27)

20 "Bɛ -sru ɛn Zebede nan pli Zozi man 'o 'vale -yee 'nɛnnun -a. E "po sɔɔn Zozi 'wɫu 'nan -e 'e 'wɪ 'tv -si laabv -yrɔ.

21 ɛn Zozi 'a laabv -yrɔ 'nan: «-Mɛ 'va nɛn i ci?»

Lɪ zɪɛ e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'Mɛn 'nɛnnun "fli 'gυɛ, tv nɛn i dra mingɔnnɛn -a bɛ, 'i 'wɪ "man -e 'o -nyran 'i "srɔn. -A -tv 'e -nyran 'i 'pɛ "yi "da, -e -a -tv 'e -nyran 'i 'pɛ bv da.»

22 ɛn Zozi "e 'nan -wɫɛ 'nan: «'Wɪ nɛn ka cɪ -a laabvnan bɛ, ka'a 'ci tɔa dɪ. 'Wɪ yɪdɪ nɛn e "ta -daa "bɔɛ 'an man bɛ, 'ka 'wulo "sɔa "wɫu?»

ɛn -yee 'nɛnnun 'bɔ -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Inyan, 'kɔ 'wulo "sɔa "wɫu.»

23 Zozi "e 'nan -wɫɛ 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, 'wɪ nɛn e "ta -daa "bɔɛ 'an man 'gυɛ e bɔa "nyian "cee "man. 'Pian -nyrandɪ 'an 'pɛ "yi 'lee 'an 'pɛ bv da bɛ, 'an 'bɔ "cɛɛ -si -nɔan "min lɛ dɪ. Minnun nɛn 'an "tɪ -a pla o 'tɔ man bɛ -wee vɛ 'bɛ cɪ -a.»

24 Zozi -srunɔn 'fu nɛn o -fv bɛ, zɪ o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn 'bli 'fɔ o ji Zan 'lee 'e "bvɪ Zaji man.

25 -A -nan nɛn Zozi o pɛɛnɔn laabv, ɛn e 'nan -wɫɛ 'nan: «Kaa -tɔa 'nan, 'trɛda mingɔnnɛnnun min "paala -sa wɪ -a. ɛn minnun nɛn o cɪ min -dandannun -a bɛ, o -va -ble minnun da.

26 'Pian te 'wɪ zɪɛ -nyrɛn 'e 'kɔn 'ka yei "dɪ. Min oo min nɛn e ya "vale 'e dra min -dan a 'ka yei "bɛ, 'e 'fli 'pla 'ka pɛɛnɔn 'wɫu o 'sudɪ -a!

27 ɛn min oo min nɛn e ya "vale 'e dra 'ka 'tazan -a bɛ, 'e 'fli drɛ 'ka pɛɛnɔn 'le nɔan -a!

28 'Wɪ 'tvɫɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn an 'bɔ Blamin -pɪ maan drɛ. Ma'an 'talɛ 'nan -e minnun 'waan 'su dɪ, 'pian an -ta 'nan -e 'an minnun 'su. ɛn an -ta 'nan -e 'an 'ka -e min "kaga 'o 'sv Satan -le 'pleble 'lɔ.»

Zozi yɛ 'winɔn "fli yɛ 'lɛ 'sv
(Mk 10.46-52; Lk 18.35-43)

29 Zɪ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'si Zeriko bɛ, min "kaga 'kpa sɔɔnla o -sru.

30 Yɛ 'winɔn "fli "a 'o -nyrandɪ -si man, waa 'man 'nan Zozi a ciɔan, ɛn o -paandɪ 'sia. O paan 'nan: «Minsan, David kluda min, 'ku nyrinda 'e 'sɛn 'i da!»

31 ɛn minnun paan o da 'nan 'o 'lɛbo 'pla da. 'Pian yɛ 'winɔn zɪɛ o paan "nyian 'pleble 'kpa. O paan 'nan: «Minsan, David kluda min, 'ku nyrinda 'e 'sɛn 'i da!»

32 Zozi 'tɔ, e o laabv, ɛn e 'nan -wɫɛ 'nan: «Ka ya "vale 'an drɛ 'cɛɛ 'kɔ?»

33 O 'nan -yrɛ 'nan: «Minsan, ku ya "vale 'i 'ku yɛ 'lɛ 'sv!»

34 O nyrinda -sɛn Zozi da, -a -nan nɛn 'e 'pɛ klɛ o yɛ man,

'nun tōn o yie 'le 'sɔ, ɛn o sōnla -a -sru.

21

Zozi 'bōla Zeruzalem
(Mk 11.1-11; Lk 19.28-40;
Zan 12.12-19)

¹ Zozi 'lee 'e -srūnōn a -plinan Zeruzalem. O 'bō 'fla nēn waa laabo Befaze bē -a "srōn. 'Fla zīe e ya Olivie pōn man. ɛn Zozi 'e -srūnōn "fli 'pa 'sia 'o 'lɛ.

² Yaa 'vī -wlɛ 'nan: «'Ka 'kɔ 'fla nēn 'ka 'lɛ bē -a da! -Te 'ka 'bōla 'nan nun bē, ka -aflumun "bɔ "tɔ 'lee -yee 'nēn ye 'o 'baa -tōdī. 'Ka o baa 'sɔ -e 'ka 'ta waa 'mēn!

³ -Te min -tɔ 'wī laabɔ 'ka 'lō bē, 'ka vī -a san lɛ 'nan: «Minsan 'e 'nan -aflumun 'wī a 'e man.» 'Nun tōn 'e 'pɛ sia "da -e 'ka 'ta -a.»

⁴ 'Wī pɛnōn zīe, e drɛ 'wī nēn Bali 'lewei vīzan -a 'vī 'e 'cɛn bē -a 'lɛ sōdī -a. Kōō yaa 'vī 'nan:

⁵ «'Ka vī Zeruzalem 'nōn lɛ 'nan:

"Ka 'yīō, 'cee mingōnnēn a -tanān 'ka 'va!

E -taala 'e man -trōō.

E ya 'e -nyrandī -aflumun da. -Aflumun nēn e -trō "siala bē, -a 'nēn da nēn e ya 'e -nyrandī.»

⁶ Zozi -srūnōn "fli zīe o 'kɔ, ɛn 'wī nēn yaa 'vī -wlɛ "bɛ waa drɛla "da.

⁷ O -ta -aflumun "bɔ 'lee -yee 'nēn 'a, o 'wee sōnun -sɛn "da, ɛn Zozi -nyran "da.

⁸ Minnun "kaga 'wee sōnun paala -a 'lɛ. ɛn min -mienun yiba "pɛnennun cɛen, ɛn waa 'pla -a 'lɛ. Zī "o min -dan "siala zīe.

⁹ Min "kaga yra -a 'lɛ, ɛn min "kaga -fōla "da -a koda, te o

pɛnōn plaman 'e cin va. Waa ve 'nan:

«-Fɛavɛa o! -Fɛavɛa o!
David kluda min -le -fɛavɛa o!
Bali -le -fɛa 'e 'kōn min nēn
Minsan -a 'pa 'sia bē -a man.
Bali 'tō 'e drɛ -dan laji lou!»

¹⁰ Zī e 'bōla Zeruzalem bē, -wee pladī Zeruzalem 'si "fo, ɛn 'flanōn pɛnōn 'man nyōōn -a laabɔdī -a 'nan: «-Tī nēn min 'bō 'labɛ -a?»

¹¹ Minnun "kaga "nēn waa si -fō bē, o 'nan: «Zozi nēn! Bali 'lewei vīzan nēn, e "sia Nazaretī Galile 'leglōn 'ji.»

Zozi fɛnun -tannōn 'pin Bali -pan 'kuin

(Mk 11.15-19; Lk 19.45-48;
Zan 2.13-17)

¹² "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ Bali -pan 'kuin. Minnun nēn o ya Bali -pan fɛnun -tannān 'lee minnun nēn o ya -a 'lōnan Bali -pan 'kuin bē, e o -pin. E "lala ta -fōōnōn 'le 'tablonun 'lee -plablo -tannōn 'le pɛinnun fuila "man.

¹³ ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «E ya e 'crɛn -tɛdī Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Bali "e 'nan: «'Mēn 'kōn -kōān 'an trɔ 'ba 'kōn 'a.» 'Pian kaa drɛ 'cee crin wōnan -a.»

¹⁴ "Bɛ -sru ɛn yie 'winōn 'lee minnun nēn o "tun "bō bē, o pli Zozi man Bali -pan 'kuin, ɛn e o beli.

¹⁵ Bali -pannōn 'tanōn 'lee 'fluba 'ci vīnōn 'wī -dandan nēn Zozi cī -a drɛnan bē -a -nan 'yī. ɛn o nannannun 'yī "nyian te o plaman Bali -pan 'kuin -a vīdī -a 'nan: «Bali David kluda min 'tō drɛ -dan!» -A 'wī 'nan o man,

¹⁶ ɛn o 'wī 'pla Zozi lɛ. Waa 'vī -yrɛ 'nan: «'Wī nēn o cī -a vīnan 'labɛ, yī'a maan dɔv?»

En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Maan maan. -Me "le "wean nen ka 'w1 z1e -a laabu 'an 'lɔ? 'W1 nen 'e 'cɾen -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ ka'a tian -a ta vɪlɛ dʊv? Kɔɔ e ya 'e 'cɾen -tɛdɪ 'nan:

«Yia dre ɛn nannannun 'lee 'nyɔnmɪn 'nennun 'i 'tɔ 'yɪ 'vɪ.» »

17-A-nan nen e o 'tʊvɪ, ɛn e 'si Zeruzalem. E -kʊ 'fla nen waa laabo Betani bɛ -a da, e 'nyin 'nan nun.

Yiba "tv nen ya'a 'baa die Zozi-a-te

(Mk 11.12-14, 20-25)

18 Tʊ cɛɛn bodrun ɛn Zozi Zeruzalem si 'sia "nyian. "Yɛɛ -kɔn -kɔnan 'sia bɛ, -a -nan nen dra -a -tɛdɪ 'sia.

19 E fijie yiba 'yɪ 'si man, ɛn e pli "man 'nan -e 'e 'blv -mie 'cɛn 'e -bl. 'Pian -a 'la 'saza nen yaa 'yɪ "da, ɛn e 'nan fijie yiba z1e -yɾɛ 'nan: «Te 'i 'blv -tʊwli 'e ba 'i man 'li "fo "dɪ!» 'Nun tɔɔn fijie yiba 'bɔ 'ka.

20 Z1 -a -srunɔn 'w1 z1e -a -nan 'yɪ bɛ, o 'lɛbo "fɔ, ɛn o 'nan -yɾɛ 'nan: «E dre 'kɔ, ɛn fijie yiba "ka 'nun z1e?»

21 Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'w1 tɪgɪ 'a 'nan, -te ka yi -tɛala Bali da bɛ, ɛn "nyian -te ka'a 'ci -fɔɔman dɪɛ, 'w1 nen maan dre fijie yiba 'labɛ -yɾɛ "bɛ, 'ka 'pɛ "sɔa -a dɾɛdɪ -a. ɛn "nyian -te kaa 'vɪ pɔn 'labɛ -yɾɛ 'nan: «'I 'sʊra 'gʊ, 'i 'kʊ -trɔa jemie -va bɛ», yaa dra.

22 -Te ka yi -tɛala Bali da, ɛn ka fɛ -tv laabu -yɾɔ -a trʊ 'badɪ -a bɛ, kaa ye.»

Zozi 'le -kɔladɪ "sia nyin zia?

(Mk 11.27-33; Lk 20.1-8)

23 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kʊ Bali -pan 'kuin, e 'w1 "paadɪ 'sia minnun -ji. -A -nan nen Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun -ta, ɛn waa laabu -yɾɔ 'nan: «-Kɔladɪ "cɛn "a nen i 'wɪnun z1e -a dre? ɛn -tɪɛ -si -nɔn 'yɪɛ?»

24 Zozi "e 'nan -wle 'nan: «An 'bɔ "nyian an "ta 'w1 'tʊwli "cɛ laabo 'ka 'lɔ. -Te kaa -sru 'vɪ 'mɛn bɛ, -kɔladɪ nen an 'wɪnun z1e -a dre 'a bɛ, maan -ci "sia 'cɛɛ.

25 -Tɪɛ Zan 'pa 'sia 'nan 'e 'ta min -batize dre? Minnun 'bɛ 'pa 'sia, -baa Bali 'bɛ 'pa 'sia? 'Ka vɪ 'mɛn!»

-A -nan nen waa vɪdɪ 'sia 'o cin yei 'nan: «-Te -kaa 'vɪ 'nan: «Bali 'bɛ 'pa 'sia bɛ», e -taa -a laabʊɛ -kaa 'lɔ 'nan: «-Me "le "wean nen ka'a yi -tɛala 'w1 nen Zan -a 'vɪ bɛ -a da dɪ?»

26 ɛn -te -kaa 'vɪ 'nan: «Minnun 'bɛ 'pa 'sia bɛ», minnun pɛɛnɔn -taa 'wunɛa -kaa man, kɔɔ o pɛɛnɔn Zan "siala Bali 'lewei vɪzan -a.»

27 -A -nan nen waa 'vɪ Zozi le 'nan: «Kʊ'a san -tɔa dɪ.»

ɛn Zozi "e 'vɪ "nyian -wle 'nan: «An 'bɔ "nyian min nen e -si -nɔn 'mɛn ɛn an 'wɪnun z1e -a dre bɛ, ma'an -ci sia 'cɛɛ dɪ.»

Zozi -kɔnɛn "fɔ 'nen 'klɔnmɔn "fli "man

28 «'Ka 'ci "nrɔn 'w1 'gʊvɛ -a da! Min -tv a, ɛn 'yee 'nen 'klɔnmɔnnun a 'fiili. Yi -tv da bɛ yaa 'vɪ -a ceje 'nɛnzan le 'nan: «'Mɛn 'nen 'i 'kʊ 'nyranman 'pa cɛɛgʊ 'mɛn rɛzɛn fei.»

29 -Yee 'nen z1e e 'nan -yɾɛ 'nan: «Ma'an 'ko dɪ. 'Pian "bɛ -sru -a ci lila, ɛn e -kʊ.

30 'W1 'tʊwli z1e yaa 'vɪ "nyian 'yee 'nen 'fɔla "dazan le. 'Nɛn z1e e wɪ "man. Yaa 'vɪ

'e "tɪ "lɛ 'nan: <An "tɪ, maan 'man>, 'pian "bɛ -sru ya'a 'kɔlə dɪ.

³¹ "Nɛnnun "fli zɪɛ o yei "bɛ, -tɪɛ 'e "tɪ "ci 'sɔ wɪ drɛ?»

Minnun tanɔn nɛn o ci 'wɪ zɪɛ -a mannan bɛ, o -yrɛ 'nan: «'Nɛn ceje 'nɛnzɔn nɛn.»

En Zozi "e 'nan -wɛ "nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, 'sukɔlə 'sinɔn 'lee -kɔnnɛn -wɛɛnɔn -tɔpala 'ka 'lɛ -wɫadɪ -a Bali -le mingɔnnɛn trɛda.

³² Zan -ta -si tɪgɪ -kɔɔnlɛ 'cɛɛ, ɛn ka'a yi -tɛɛa 'wɪ nɛn yaa 'vɪ bɛ -a da dɪ. 'Pian 'sukɔlə 'sinɔn 'lee -kɔnnɛn -wɛɛnɔn yi -tɛra "da. 'Wɪ zɪɛ kaa -nan 'yɪ, 'pian ka'a 'wɪɛ "man -e 'ka yi -tɛra 'wɪ nɛn Zan -a 'vɪ bɛ -a da, -e 'ka 'si 'wɪ 'wɫidɪ "drɛdɪ man dɪ.»

Zozi -kɔnnɛn "fɔ rɛzɛn fei 'panɔn man

(Mk 12.1-12; Lk 20.9-19)

³³ «'Ka "trɔɛn "tɔ -kɔnnɛn "pee lɛ: Min -tu 'bɛ 'yee rɛzɛn fei 'pa, e -klɔn 'bɔ "man, e rɛzɛn 'blɔnan drɛ, ɛn e fɛ -tu drɛ, min -tɔa "da -e 'e fei 'bɔ 'ta -pin. "Bɛ -sru e fei zɪɛ -a -pɛba 'wɔ minnun lɔ 'nan 'o 'nyranman 'pa "da, te o 'yee vɛ -nɔan. Yaa drɛ zɪɛ, ɛn e -kɔ 'lɛglɔn 'kɔɔbli 'tu da.

³⁴ Zɪ rɛzɛn nan tu 'bɔ bɛ, ɛn min zɪɛ 'e 'sunɔn 'pa 'sia minnun nɛn o 'nyranman "paa 'yee rɛzɛn fei bɛ o va, 'nan 'nyranman nɛn waa 'pa bɛ 'o 'yee vɛ -nɔn.

³⁵ Fei 'panɔn zɪɛ waa 'sunɔn 'bɔ kuun. Waa -tu -sɔn, waa -tu -tɛ, ɛn waa yaagazan -tɛ -kɔlɛnɔn -a.

³⁶ Fei san zɪɛ e 'sunɔn 'pa 'sia "nyian. O "kaga "mlian minnun nɛn o -kɔ 'e tɛdɛ bɛ o

da. 'Wɪ 'tɔwɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn fei 'panɔn -a drɛ -wɫɛ.

³⁷ "Bɛ -sru ɛn 'e 'pɪ 'pa 'sia o va. 'E 'ci nrɔn 'nan, o yɪɛ -taa 'nanlɛ 'e 'pɪ man.

³⁸ 'Pian zɪ fei 'panɔn -yee 'nɛn zɪɛ -a 'yɪ bɛ, ɛn waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: <Min 'labɛ -yɛɛ 'e "tɪ -zia -ble. -Kaa -tɛ, -e -zia zɪɛ 'e drɛ -cee vɛ -a.>

³⁹ -A -nan nɛn waa 'kun, o ci 'a -klɔn -sru, ɛn waa -tɛ.

⁴⁰ Maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, -te fei san zɪɛ e -ta bɛ, yaa dra 'yee fei 'panɔn lɛ 'kɔ?»

⁴¹ En minnun tanɔn nɛn o ci 'wɪ zɪɛ -a mannan bɛ, o 'nan -yrɛ 'nan: «Min -wɫidɪnɔn zɪɛ, e o -tɛɛman "le 'nan plɔannɔn 'le 'wɪ 'zɔ. "Bɛ -sru -e 'e 'yee fei -pɛba wɔ min peenun lɔ. Yaa -pɛba wo minnun nɛn -te o 'nyranman 'pa, o -yee vɛ -nɔan 'e tu man bɛ -wɫɔ.»

⁴² En Zozi -a 'le 'sran -wɫɛ 'nan: «'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a ta vɪɛ dɔv? Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

<-Kɔlə nɛn 'kɔn 'tɔnɔn -a tuv 'o 'pɛla kɔda bɛ,

-yɛɛ drɛ 'kɔn 'pɔ -fɔ -kɔlə -a.

Minsan 'bɛ drɛ,

ɛn -kɔlə zɪɛ 'e drɛ 'kɔn 'pɔ -fɔ -kɔlə -a.

'Wɪ nɛn Minsan -a drɛ bɛ,

e min 'plo -fɔa.>

⁴³ Maan 'nan 'an ve 'cɛɛ 'nan, mingɔnnɛn -blɪdɪ Bali va bɛ Bali -taa -a 'silɛ 'ka 'lɔ. Yaa -nɔan 'lɛglɔn 'pee -ji 'nɔn nɛn, o 'ta 'wɔla -a wei da bɛ -wɫɛ.

⁴⁴ [Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji "nyian 'nan:

<Min nɛn e -tria -kɔlə zɪɛ -a da bɛ, e -wia. ɛn -te -kɔlə

zɪɛ e -tria min da bɛ, yaa pɔlə "bɔ.> »]

45 Zi Bali-pannōn 'tanōn 'lee Farizen 'nōn-kōnnennun zīe -a 'man bē, waa -tō 'nan 'wee 'wī nēn Zozi -a ve.

46 En o ya "vale 'nan 'o "kuan. 'Pian minnūn -le "wēan "klan a o ji, kō minnūn zīe o Zozi "siala Bali 'lewei vīzan -a.

22

*Lī 'pa "fēdi man -kōnnēn
(Lk 14.16-24)*

1 "Bē -sru ēn Zozi -kōnnēn pee -fō "nyian -wlē. Yaa 'vī -wlē 'nan:

2 «Bali -le mingōnnēn -blīdī min da bē, -nyrēn 'gū. E ya "le mingōnnēn -tū 'bē "ta 'e 'pī -le lī 'pa "fēdi dra.

3 Minnūn nēn e "fēdi zīe -a 'wī 'vī -wlē "bē, e 'e 'sunōn 'pa 'sia 'nan 'o 'kū o laabu. 'Pian wā'a 'wīle "man -e 'o -ta "fēdi da dī.

4 En e 'e 'sunōn 'pee 'pa 'sia "nyian. E 'nan -wlē 'nan, 'o vī minnūn zīe -wlē 'nan: <An cēēn -a drēdī man. An trīn tēē, ēn an 'blanun tēē. -A pēēn 'man, -yēē "wēan 'ka 'ta "fēdi da!>

5 'Pian o 'wī zīe -a -fōla 'o "trōēn -sru. O -mie -kū 'wee fei, ēn o -mie -kū 'wee 'flē 'tanlē.

6 En o -mienun -a 'sunōn 'bō kuun, o o -sōn, ēn o o tēē.

7 'Bli 'fō mingōnnēn zīe a jī -wlīdī. E 'yēē 'sounjanun 'pa 'sia 'nan 'o min -tēnōn zīe o -tēē, ēn 'o -wee 'fla 'tē 'bli.

8 "Bē -sru ēn e 'nan 'e 'sunōn lē 'nan: <An cēēn lī 'pa "fēdi fēnun drēdī man. 'Pian minnūn nēn maan 'vī -wlē "bē, o 'ka "fēdi zīe -a da 'nōn 'a dī.

9 -Yēē "wēan 'ka 'kū -sī -plannun da. Minnūn pēēnōn

nēn ka bōa "o man bē, 'ka vī -wlē 'nan 'o 'ta lī 'pa "fēdi da.>

10 Mingōnnēn 'sunōn zīe waa drēla "da. Minnūn pēēnōn nēn o 'bō o man bē, o -ta waa. Min -wlīdī oo, min "yī oo, o pēēnōn 'ta, ēn o 'kōn zīe -a -ci 'fa.

11 Mingōnnēn wlala o va 'nan -e 'e minnūn nēn o -ta "fēdi da bē o yī. E min -tū 'yī o yēi tē lī 'pa "fēdi da sō 'ka "da "dī.

12 En e 'nan -yrē 'nan: <An bē, lī 'pa "fēdi da sō 'ka 'i da dī. E drē 'kō, ēn i ya 'gū?> Min zīe ya'a -kōlālē 'wī 'tū 'sīdī -a "da "dī.

13 -A -nan nēn mingōnnēn -a 'vī 'e 'sunōn lē 'nan: <'Ka min 'labē -a 'kun, 'ka cēin 'lee -a -pē -yrī, -e 'ka tūv klun va bei, fēnan nēn -wuōdī 'lee 'shē da -blīdī cī bē -a -nan.>

14 En Zozi -a 'le 'sran -wlē 'nan: «Minnūn nēn Bali o laabu bē, o ya "kaga. 'Pian minnūn nēn Bali o "sia "va 'yēē vē -a bē, o ya "wēnōn.»

'Sukōlē -pan wōdī da wī

(Mk 12.13-17; Lk 20.20-26)

15 "Bē -sru ēn Farizen 'nōn 'kū 'o cīn yīlē. Waa 'plā "da 'nan 'o Zozi 'kun 'e wēi man.

16 -A -nan nēn o 'wee minnūn 'lee Erodī -le minnūn 'pa 'sia 'nan 'o 'wī laabu Zozi 'lō. Waa laabu -yrō 'nan: «Bali -le 'wī "paazan, kūa -tōa 'nan i ya 'wī tīglī vīzan -a, ēn i Bali -sru 'ta wōdī "paaman minnūn jī 'e tīglī da. Yī'a 'klanman min lō 'wī tīglī 'cī 'sīdī -a -yrē dī. En yī'a min bō "va "dī.

17 -Yēē "wēan kūa laabo 'i 'lō 'nan: <-A -sī a -kaa 'lō -e -kaa 'sukōlē -pan wō Rōm 'nōn 'le

mingonnen Seza le, -baa te -ka'a dre di? 'W1 nen "yie 'ji be, 'i v1 'kve! »

18 'Pian 'w1 nen -a -cin ci o ji be Zozi -a -konnen 'y1. En e 'nan -wle 'nan: «Wei "flivli 'non! Ka ya 'an 'man -weenan -wli di!»

19 "Lala nen ka 'sukole -pan wo -a be, 'ka 'lein 'wle -tu 'si "va -e 'ka -konnen 'men!» -A -nan nen o 'lein 'wle -tu konnen -yre.

20 En Zozi -a laabu -wlo 'nan: «-T1 -wulo -fodo nen 'gu? En -ti 'to 'cren nen 'gu?»

21 O 'nan -yre 'nan: «Rom 'non 'le mingonnen Seza nen.»

En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «Fe nen Seza -le ve -a be, 'cee 'non Seza le! En fe nen Bali -le ve -a be, 'cee 'non Bali le!»

22 'W1 z1e -a mand1 o 'plo 'fo, -a -nan nen o 'si Zozi "srøn, en o -kv.

Minnun nen o -kaa be o wuanla -kanøn va

(Mk 12.18-27; Lk 20.27-40)

23 Yi 'bo 'lein z1e -a da be, Saduze 'non -mie pli Zozi man. Saduze 'non "o "ve 'nan -te min -ka be, ya'a 'wuanla -kanøn 'va di. Z1 o pli "man "be, en waa laabu -yro 'nan:

24 «Bali -le 'w1 "paazan, Moizi 'e 'nan: «-Te min li 'pa, en -a san z1e e -ka, te wa'a tian 'nen 'yale 'o 'vale 'e nan 'bo 'a di, -yee -cale z1e -a "bu1 'e 'pa, -e 'e "bu1 klu bala!»

25 Bali -le 'w1 "paazan, min -tu a 'li 'kv 'va be 'yee 'nen 'klønnon a 'søravli. -A tede li 'pa. Wa'a tian 'nen 'yale 'e nan z1e -a di, en e -ka. -A klu 'ka 'fole di, -yee "wean -a -suannøn 'e "bu1 -cale z1e -a 'pa.

26 'W1 'towl1 z1e -yee 'bo "nyian -yee "man, en -yee 'bo

-a yaagazan man. E dre z1e -trilii, en o 'søravli cee -kaadi man.

27 "Be -sru en li 'bo -ka.

28 Tv nen minnun wuanla -kanøn 'va be, li z1e e -kon -ti nan -a? Koo o 'søravli 'bo -a 'pa li -a.»

29 En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «Ka'a tian 'w1 'tv -ci manle "fo "di. 'W1 nen 'e 'cren -ted1 Bali -le 'fluba 'ji be, ka'a -ci maan di, en Bali -le 'pleble be, ka'a taa di.

30 Koo tv nen minnun wuanla -kanøn 'va be, -klønnonun 'ka li paa di, en limonnun 'ka -konnen paa di. O -kon "le Bali -le 'pasianøn nen laji be -wee 'w1 'z1.

31 -Te -a -cin a 'ka 'ji 'nan, minnun nen o kaa be wa'a 'wuanla -kanøn 'va di, te ka ya 'ka 'fli see "paanan. 'W1 'nen Bali -a 'v1 'yee 'fluba 'ji be, ka'a tian -a ta v1e duv?

32 Koo yaa 'v1 'nan: «An ya Abraam -le Bali -a, en an ya Izak -le Bali -a, en an ya Zago 'le Bali -a.» Tv nen Bali 'w1 z1e -a ve be, te -kaa tranun z1e o kaa -a -nan 'mon. 'Pian Bali "le 'va be, o yie a "man tian, koo Bali a minnun nen o yie ci "man "be -wee Bali -a, e 'ka minnun nen o kaa be -wee Bali -a di.»

33 Minnun nen o ci 'w1 z1e -a mannan be, Zozi 'le 'w1 "paadi o 'plo 'fo.

-Me "w1 'be ci Bali -le -pei -tø w1 -dan a?

(Mk 12.28-31; Lk 10.25-28)

34 Farizen 'non -a 'man 'nan Zozi Saduze 'non kl1 'w1 'a. -A -nan nen o -ta 'o cin y1e Zozi man.

35 En o va min -tv nen e Bali -le -pei -tø winun -tøa 'kpa tigl1

bε, e 'wɪ laabu Zozi 'lɔ 'nan -e 'e wei man.

³⁶ Yaa laabu -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, Bali -le -pei -tɔ wɪ pɛɛnɔn bε, -a "cɛn 'bε ci "va -dan?»

³⁷ En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «'I Minsan 'bɔ nɛn 'yie Bali -a bε, -a yɪ "yi 'i 'bli pɛɛnɔn 'a!

'I yɪ "yi 'yie 'wɪ drɛdɪ pɛɛnɔn 'a! En 'i yɪ "yi 'i 'ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn 'a.»

³⁸ 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ ci Bali -le -pei -tɔ wɪ tɛɛ -a, ɛn -yɛɛ ci "va -a -dan a.

³⁹ En -a "flizan nɛn o cin 'sia 'a bε, -nyrɛn 'gɔ:

<'I bɔɛzan -tɔ yɪ "yi 'le 'yie 'wɪ 'zɔ!>

⁴⁰ 'Wɪ "fli zɪɛ, -wɛɛ ci 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali -le -pei -tɔ wɪnɔn -a 'vɪ bε -a -wulo -a, ɛn -wɛɛ ci 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ bε -a -wulo -a.»

-Tɪ -pɪ nɛn Crizi -a?

(Mk 12.35-37; Lk 20.41-44)

⁴¹ "Bε -sru ɛn Zozi -a laabu Farizen 'nɔn pɛɛnɔn nɛn 'o cin 'yɪ bε -wɔ 'nan:

⁴² «Crizi nɛn Bali -a 'si "va -e 'e min 'si 'wɪ 'ji bε, -tɪ -pɪ nɛn? "Cee 'ji min nɛn e ci -a bε, 'ka vɪ 'mɛn!»

En o 'nan -yre 'nan: «David -pɪ nɛn!»

⁴³ En Zozi -a laabu -wɔ 'nan: «-Te Crizi a David -pɪ -a bε, -mɛ "le "wɛan nɛn zɪ Bali lei 'saun 'ta 'tɔ David man bε, yaa laabu 'e 'san? Kɔɔ David -a 'vɪ 'nan: ⁴⁴ 'Minsan Bali -a 'vɪ 'an 'san lɛ 'nan:

'I -nyran 'an 'pɛ "yi "da -trilii, -e 'an 'cɛn 'i 'nanmannɔn 'klɪdɪ man.»

⁴⁵ -Te David 'bɔ Crizi laabo 'e 'san bε, e drɛ 'kɔ ɛn 'bε -kɔan David kluda min -a?»

⁴⁶ Min -tɔ 'ka -kɔlɛɛ 'wɪ 'tɔ 'sidɪ -a "da -yrɛ "dɪ. "Bε -sru min -tɔ 'ka "nyian 'wɪ laabɔɛ Zozi 'lɔ 'nan -e 'e wei 'kun dɪ.

23

Te 'ka 'wɪ drɛ "le Farizen 'nɔn 'le 'wɪ 'zɔ dɪ!

(Mk 12.38-40; Lk 20.45-46)

¹ "Bε -sru ɛn Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia 'e -srunɔn 'lee minnɔn pɛɛnɔn lɛ.

² Yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan: «'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn 'bε Moizi -le -pei -tɔ wɪnɔn "paaman 'ka 'ji.

³ -Yee "wɛan 'wɪ pɛɛnɔn nɛn waa ve 'cɛɛ bε, 'ka 'ta wɔla "da! 'Pian te 'ka 'ta wɔla o drɛ wɪnɔn da dɪ! Kɔɔ 'wɪnɔn nɛn waa "paaman 'ka 'ji bε, -a da "cɛɛ 'o 'bɔ "o 'ta wɔla dɪ.

⁴ 'Wɪnɔn nɛn o ya 'plɛɛɛ bε, -a 'bɔ nɛn waa -tɛa 'e cin da -e 'o vɪ minnɔn lɛ 'nan 'o 'ta wɔla "da. 'Pian o 'ka "vale o "paa o va -a drɛnan dɪ.

⁵ -Wee 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ bε, e ya min yie 'lɛ. 'Fluba nɛn waa crɛn -tɛa, -e 'o 'pa o nyrɛnbɔn da bε, 'lee -nyrɛn waa crɛn -tɛa -e 'o 'pa 'o 'pɛ -da bε, 'lee sɔ 'lɛbɔ "nɛn 'e -plimlan bε, -wee vɛ "mlianla "da.

⁶ -Te e ya "fɛdɪ da -a oo, ɛn -te e ya cin yɪ 'kuin -a oo, -nyran "nan 'kpagba nɛn waa 'sidɪ ye "yi.

⁷ Waa ye "yi "le 'nan min 'e 'o 'tɔ bɔ -guada, ɛn waa ye "yi "le 'nan min 'e 'o laabu 'fluba "paazan.

⁸ 'Pian 'cee ve bε, te 'ka -wɛɛ 'nan min -tɔ 'e 'ka laabu 'fluba "paazan dɪ! Kɔɔ 'ka pɛɛnɔn ka drɛ "bɔunɔn -a, ɛn Bali -tɔwli 'bɛ ci 'wɪ "paazan -a 'ka 'ji.

⁹ En "nyian bε, 'trɛ 'gɔɛ -a da bε, te 'ka min -tɔ bɔ -a laabɔdɪ

-a 'nan 'ka "tɪ "dɪ, kɔɔ 'ka "tɪ "a laji lou, Bali nɛn.

¹⁰ Te 'ka -wɛɛ 'nan min -tʊ 'e 'ka laabu 'e 'tazan dɪ! Kɔɔ Crizi -tʊwli 'bɛ cɪ 'ka 'tazan -a.

¹¹ 'Ka 'va min -dan 'e drɛ 'ka pɛɛnɔn 'suzan 'a.

¹² Min nɛn 'e 'fli drɛ -dan bɛ, Bali -a dra "wɛnnɔn. ɛn min nɛn 'e 'fli drɛ "wɛnnɔn bɛ, Bali -a dra -dan.»

Zozi 'wɪ 'pla 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn lɛ
(Mk 12.40; Lk 20.47; 11.39-52)

¹³ «'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'lɛ! 'Wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ ka -si -tɔ minnun lɔ 'nan te 'o 'kʊ Bali va dɪ. 'Ka 'bɔ, ka 'ka "vale 'ka -wla "wo Bali -le mingɔnnɛn trɛda dɪ, ɛn minnun nɛn o ya "vale "o -wlamlan 'nan bɛ, ka -si 'lɛ 'wʊ -wɔ.

¹⁴ ['Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'lɛ! 'Wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ ka -calenun -le fɛnun "sia 'o 'lɔ -dawli -a. "Bɛ -sru -e 'ka Bali trʊ 'ba -plɔun 'nan -e minnun 'o 'ka "sia min tɪglɪ 'a. 'Wɪnun zɪɛ -yee "wɛan Bali -wee tin "paa 'plɛblɛ.]

¹⁵ 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'lɛ! 'Wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ ka -ko min -wɛɛlɛ 'trɛda fɛ -kɔɔbli 'nan, 'nan -e 'o 'ta wɔla 'cee -pei -tɔ wɪnun da. ɛn -te ka min 'yɪ bɛ, 'cee 'wɪ "paadɪ a limlan min -wɪdɪ "a "fo. -Yee -kɔndɪ -wɪdɪ -ciala 'cee vɛ da 'e 'pa -a "fli.

¹⁶ 'Ka yie a 'e 'widɪ, ɛn ka ya "vale 'ka -si -kɔɔnman minnun lɛ. -Yee "wɛan 'wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kaa paa minnun ji 'nan, -te min 'e 'pɛ

wluan Bali -pan 'kɔn da bɛ, ya'a fɛ -tʊ dra min lɛ dɪ. 'Pian -te min 'e 'pɛ wluan -siga nɛn Bali -pan 'kuin bɛ -a da bɛ, -yɛɛ cɪ 'wɪ -dan a. -A san -a 'ta ta wo -kpɔ.

¹⁷ -Blɔnɔn nɛn kaa, ɛn 'ka yie a 'e 'widɪ! -Siga bɛ e ya fɛ -tʊ -a, 'pian Bali -pan 'kuin nɛn e dra 'saun Bali 'lɛ. Ka'a tɔa zɪɛ dʊʊ?

¹⁸ ɛn ka paa minnun ji "nyian 'nan, -te min 'e 'pɛ wluan Bali -pan "davɛ da bɛ, ya'a fɛ 'tʊ dra min lɛ dɪ. 'Pian -te min 'e 'pɛ wluan 'sraga bʊvɛ nɛn Bali -pan "davɛ da bɛ, -a da bɛ, e ya 'wɪ -dan a. -A san -a 'ta ta wo -kpɔ.

¹⁹ Yie 'winɔn! 'Sraga bʊvɛ bɛ e ya fɛ -tʊ -a, 'pian Bali -pan "davɛ da nɛn e dra 'saun Bali 'lɛ. Ka'a tɔa zɪɛ dʊʊ?

²⁰ Min nɛn 'e 'pɛ wluan Bali -pan "davɛ da bɛ, te 'e 'pɛ wluan Bali -pan "davɛ 'lee 'sraga bʊvɛ pɛɛnɔn nɛn "da "bɛ -a da.

²¹ Min nɛn 'e 'pɛ wluan Bali -pan 'kɔn da bɛ, te 'e 'pɛ wluan Bali nɛn e -nyɛanla 'ji bɛ -a da.

²² ɛn min nɛn 'e 'pɛ wluan labli man bɛ, te 'e 'pɛ wluan Bali -le mingɔnnɛn pɛin man, ɛn "nyian te 'e 'pɛ wluan Bali da kɔɔ -yɛɛ cɪ 'e -nyrandɪ pɛin zɪɛ -a da.

²³ 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn, ka 'wɪ dra min yie 'lɛ! 'Wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Ka fɛ pɛɛnɔn 'fuzan -nɔan Bali lɛ. ɛn "nyian fɛ 'finvinnun pɛɛnɔn bɛ, kaa -fuzan -nɔan Bali lɛ, -nyrɛn "le sinwɛnɔn nɛn waa laabo manti 'lee anɛti 'lee -cimen bɛ -wee 'wɪ 'zʊ. 'Pian -pei -tɔ wɪnun nɛn o cɪ -dan "le 'cɛɛ drɛ bɛ cɛɛ "tʊɛ.

'W1 tıgłı drɛdɪ a -tv, ɛn min nyrında 'sıdɪ a -tv, ɛn yı -tɛradɪ Bali da a -tv, 'wɪnun zıɛ -nyrɛn kaa dra 'e tɛdɛ paan 'vaa -e 'ka pee drɛ "bɛ -sru!

24 'Ka yıɛ a 'e 'widı, ɛn ka ya "vale 'ka -si -kɔɔnman minnun lɛ. -Te 'nyrɔndrɔ "wɛnnɛn 'fɔ 'ka 'blıfɛ va bɛ, kaa "sia "va. 'Pian -wı -dandan nɛn waa laabo shamo bɛ, cɛɛ "mɛan te ka'a -kɔnnɛn 'ye dı.

25 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farızɛn 'nɔn, ka 'w1 dra min yıɛ 'lɛ! 'W1 -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ ka 'kulenɛn 'lee -pɔ man "foeman fɛnyian, 'pian fɛnun nɛn kaa -ble -ji bɛ, crinnan fɛnun 'lee fɛnun nɛn kaa "sia minnun lɔ 'ka 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun da bɛ -nyrɛn.

26 Farızɛn 'nɔn, 'ka yıɛ a 'e 'widı! 'Ka -wɛɛ 'nan 'ka 'ci 'e drɛ tıgłı 'vaa -e 'ka 'kulenɛn 'lee -pɔ man "foe.

27 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farızɛn 'nɔn, ka 'w1 dra min yıɛ 'lɛ! 'W1 -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ ka ya "le min -yrɛnun nɛn o trɔɛ 'wɔ "man "bɛ -wee 'w1 'zɔ. O man bei "a fɛnyian, 'pian te o ci a 'e fadı min 'włɛ 'lee fɛ fɔldı pɛɛnɔn 'a.

28 'Ka 'bɔ "nyian, minnun 'ka ye min tıgłı nɪn -a, 'pian te ka 'ka 'bɛ 'a dı. Ka 'w1 dra min yıɛ 'lɛ, ɛn 'ka 'ci a 'e fadı 'w1 'włıdı 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'a.

29 'Fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farızɛn 'nɔn, ka 'w1 dra min yıɛ 'lɛ! 'W1 -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ Bali 'lewei vɪnɔn nɛn -kaa tranun o tɛɛ bɛ, ka 'kɔn drɛ o -yrɛ da. ɛn "nyian ka min tıgłı nɪn -yrɛ da drɛ fɛnyian fɛnyian.

30 "Cɛɛ vɪ 'nan kaa 'kɔn 'wɪnun zıɛ -a drɛnan bɛ, te kaa

ve 'nan: <"Te tv nɛn 'kɔ tranun yıɛ a "man, kɔ ya -nan bɛ, "te kɔ'a 'palɛ o va -e 'kɔ Bali 'lewei vɪnɔn -tɛɛ "dı.>

31 ɛn 'wɪnun zıɛ -a vıdı -a -kɔɔnman 'nan kaa 'vı 'ka 'fli -a 'nan 'ka tranun 'bɛ Bali 'lewei vɪnɔn tɛɛ.

32 'Wɪnun nɛn 'ka tranun -a drɛ 'lı bɛ, -te ka ya "va, "ka "drɛ 'e 'ciła -wee vɛ da!

33 Ka ya min -włıdɪnun -a! Bali -le tin -tɛa 'ka da -kpɔ. Te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'tɛ nɛn ya'a 'drıman dıɛ e 'ka "bluman dı!

34 -Yee "wɛan 'ka "trɔɛn "tɔ 'w1 'gɔvɛ -yrɛ 'kpa! 'An "ta -daa Bali 'lewei vɪnɔn 'lee 'w1 'tɔnɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'palɛ -sia 'cɛɛ. Ka o -mie -tɛa "va, ɛn ka o -mie -tɛa "o -pɛındı -a yıba "plan da, ɛn ka o -mie -sɔan -ngble -a 'cee cin yı 'kɔnnun -ji. Ka 'tɛ "paa o -mienun da 'flanun da, te wa'a 'o 'wulo da ye 'ka 'lɔ dı.

35 'Wɪnun zıɛ -a drɛdɪ 'bɛ -maan -e minnun nɛn wa'a 'w1 'włıdı "drɛlɛ dı, ɛn 'ka tranun o tɛɛ bɛ, o -ka w1 'e 'pa 'ka da zıa. Abɛl nɛn min tıgłı 'a bɛ, -a da nɛn 'ka tranun -a 'sia -trılıı, ɛn e 'bɔ Barashi -pı Zakari nɛn kaa -tɛ Bali -pan 'kɔn 'lee Bali -pan "dave yeı "bɛ -a da.

36 Maan ve 'cɛɛ 'w1 tıgłı 'a 'nan, 'w1 pɛɛnɔn zıɛ -yee "wɛan bɛ, Bali -le tin -tɛa 'ka -naagɔnɔn da.»

Zozi 'wuɔ Zeruzalɛm 'nɔn 'le "wɛan
(Lk 13.34-35)

37 «Zeruzalɛm 'nɔn, 'cee 'w1 "naan 'an man -włıdı! Ka Bali 'lewei vɪnɔn tɛɛ, ɛn minnun nɛn Bali o 'pa 'sia 'cɛɛ bɛ, ka o tɛɛ -kɔlɛnun -a. Maan man -wɛɛ 'e 'pa -a "kaga 'nan 'an 'ka

treman 'e cin man "le z₁ m_{ein} "bv 'yee 'nennun treman 'e - p_{eba} wlu b_e -yee 'w₁ 'z₀. 'Pian ka'a 'w₁l_e "man "d₁.

³⁸ -Yee "w_{ean} an "ta 'an 'p_e "sia 'ka -sru, -e 'cee Bali -pan 'k_{on} 'e 'f_v 'e "tun.

³⁹ Maan ve 'c_{ee} 'nan, ka'a "nyian 'an y₁ pee wo d₁, -trilii -e 'ka v₁ 'nan: «Bali -le -f_{ea} 'e 'k_{on} min n_{en} e -taa Minsan 't_o da b_e -a man.» »

24

Zozi Bali-pan 'k_{on} 'w₁ w₁ 'v₁ (Mk 13.1-2; Lk 21.5-6)

¹ "B_e -sru Zozi 'b_{ola} Bali -pan 'kuin, _{en} e -k_{ud} 'sia. -A -nan n_{en} -a -srun_{on} pli "man, _{en} o 'nan -y_{re} 'nan: «"I 'y_{io}, Bali-pan 'k_{on} a -m_{ien}!»

² _{En} Zozi "e 'nan -w₁l_e 'nan: «-A p_{eenon} 'lab_e 'ka -nanjen! Maan ve 'c_{ee} 'w₁ t_{ig}l₁ 'a 'nan, 'k_{on} 'lab_e e -w_{ia}. -A -k_{ole} p_{eenon} fuimlan "man, -a -t_v 'ka 'fo 'e b_{ezan} -t_v da d₁.»

'W₁ y_{id} -dandan b_{oa} minnun man 'vaa -e 't_{reda} -nyan t_v 'e b_o

(Mk 13.3-13; Lk 21.7-19)

³ Z₁ Zozi 'b_{ola} Olivie p_{on} da b_e, e -nyran, _{en} -a -srun_{on} -a laabv -y_{ro} 'nan: «'W₁ n_{en} i "sia -a v_{un}an 'g_{ve}, t_v "c_{en} "man n_{en} e dra? _{En} "nyian -m_e "w₁ 'b_e dra 'vaa -e 'k_v -t_o 'nan 'i 'ta t_v 'b_o? _{En} -m_e "w₁ 'b_e dra 'vaa -e 'k_v -t_o 'nan 't_{re} 'nyan t_v 'b_o?»

⁴ _{En} Zozi "e 'nan -w₁l_e 'nan: «'Ka y_{ie} 't_o 'ka 'f_{li} -va! Te min -t_v 'e 'ka see "paa -e 'ka 'si -si t_{ig}l₁ da d₁!

⁵ F_e n_{en} maan ve z₁e -y_{ee} c₁ 'nan, min "kaga -taa "tal_e 'an 't_o da. Waa ve 'o 'fli man 'nan,

min n_{en} Bali -a 'si "va "b_e -nyr_{en} 'waa, -e min "kaga 'o -s_{oon}la o -sru.

⁶ Ka -k_{uli} -tan winun maan, _{en} ka 'fla -k_ob_{li} -k_ob_{li} da -k_{uli} winun maan. Te 'o 'ka 'c_{en} ny_{en} -a d₁! K_{oo} 'winun z₁e -w_{ee} dra 'e 'flin, 'pian 't_{reda} -nyan t_v "c_{ee} d₁.

⁷ 'L_{egl}on 't_v -ji 'n_{on} -taa 'wunl_{ea} 'l_{egl}on 't_v -ji 'n_{on} man, _{en} ming_{on}nen t_{re} -t_v -taa 'wunl_{ea} ming_{on}nen t_{re} -t_v man. Dra minn_{un} -t_{ee}man f_e "kaga "nan, _{en} 't_{re} 'ny_{on}man f_e "kaga "nan.

⁸ -A p_{eenon} z₁e e ya "le 'nan 'n_{en} 'yad₁ -le ci -yaa pou sianan "w_{en}nen 'z_v.

⁹ T_v z₁e -a man n_{en} minn_{un} 'ka "kuund₁ "siala, te o 't_e "paa 'ka da, _{en} te o 'ka -t_{ee}man. 'L_{egl}on p_{eenon} 'ji 'n_{on} "naan 'ka man, ka dr_e 'an -srun_{on} 'a -le "w_{ean}.

¹⁰ _{En} "nyian min "kaga "sia 'an -sru. 'O cin man w₁l_e -f_{oa}, te o "naan 'o cin man.

¹¹ Minn_{un} n_{en} o 'wlu w₁ "sia -e 'o v₁, te waa ve 'nan o ya Bali 'lewei v_{in}on 'a b_e, o b_{ola} 't_{reda} "kaga. _{En} o min "kaga see "paaman.

¹² 'W₁ 'w₁d₁ "dr_{ed} faa "da 't_{reda} -le "w_{ean}, min "kaga "le min y_{id} "y_i 'e 'le -t_{oa}.

¹³ 'Pian min n_{en} e -t_o 'p_{le}bl_e -trilii, _{en} e 'b_o -a 'le 'srannan "b_e, e "sia 'w₁ 'ji.

¹⁴ Bali -le ming_{on}nen -bl_{id} min da b_e, 'w₁ 'n_{on}nen n_{en}. _{En} 'w₁ z₁e minn_{un} -a fuimlan "man 't_{reda} 'n_{on} p_{eenon} 'va, -e 'l_{egl}on 't_{od}v p_{eenon} 'o man. "B_e -sru 'vaa -e 't_{reda} -nyan t_v 'e b_o.»

T_v n_{en} 'w₁ y_{id} "mlianla "da

"bε, Zozi-a 'wɪ 'vɪ
(Mk 13.14-23; Lk 21.20-24;
17.23-24)

15 «Bali 'lewei vɪzan Daniɛl -
a 'vɪ 'nan, 'wɪ 'wɪdɪ "nɔnnɔn
-taa "drɛɛ Bali -le 'kuin. Min
nɛn e 'fluba 'gʊɛ -a ta ve bɛ 'e 'ci
man 'kpa! Tʊ nɛn 'wɪ zɪɛ kaa -
nan 'yɪ Bali -pan 'kuin bɛ,

16 minnun nɛn o cɪ Zude
'ɛglɔn 'ji bɛ, 'o flan 'bli, 'o 'kʊ
pɔnnun yei!

17 ɛn -te min a bei "bɛ, te 'e -
wla 'yee 'kuin -e 'e 'kʊ fɛ -tʊ 'sia
dɪ!

18 ɛn -te min a fei bɛ, te 'e li
'e da 'fla -e 'e 'kʊ 'yee -tralɛ 'si
'yee 'kuin dɪ!

19 Lɪmɔnnun nɛn o -pɔn cɪ
'o man tʊ zɪɛ -a man bɛ, 'lee
lɪmɔnnun nɛn 'nɛn 'nyɔn -
mlɪan -wɔ tʊ zɪɛ -a man bɛ, -
wee yra yɪdɪ 'mlɪanla "da.

20 -Yee "wɛan 'ka Bali trʊ 'ba
'nan, te 'wɪ zɪɛ 'e 'tria laa 'fɛn
tʊ -man dɪ, ɛn te 'e 'tria 'cee
'flɪnla "yɪ da dɪ!

21 Kɔɔ 'wɪ yɪdɪ -kɔan -dan
'kpa tʊ zɪɛ -a man. Zɪ Bali 'trɛ
drɛ 'li -e 'e bɔ cɛɛgʊ yɪ -a bɛ, -
a sʊman 'wɪ yɪdɪ 'ka tɪan drɛɛ
dɪ. ɛn 'wɪ yɪdɪ zɪɛ -a pee 'ka
'dra "nyɪan 'li 'trɛda "fo "dɪ.

22 Yinun nɛn 'wɪnun zɪɛ o
dra "da "bɛ, Bali -a -mie cɛɛn
"da. -Te ya'a 'wɪ zɪɛ -a drɛɛ
dɪɛ, "te min -tʊ -wulo 'ka -taa
bɔɛa "va "dɪ. 'Pɪan minnun
nɛn e o 'si "va 'yee vɛ -a bɛ, -
wee "wɛan e yɪnun -mie cɛɛn
"da.

23 -Te min -tʊ -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan,
min 'sɪzan 'wɪ 'ji Crɪzi a 'gʊ, -te
'bɛ "cɛɛ dɪ, Crɪzi a -mɪɛn bɛ, te
'ka yɪ -tɛra "da "fo "dɪ!

24 Kɔɔ minnun nɛn o 'wlu -
sɛan 'nan 'wɛɛ cɪ Crɪzi -a bɛ, o
-taa "kɔnɛ 'trɛda. ɛn minnun

nɛn o 'wlu wɪnun ve, te waa
ve 'nan Bali 'lewei vɪnɔn nɛn
waa bɛ, o -taa "kɔnɛ "nyɪan.
O -taa 'lɛbɔ "fɔ wɪ -dandan 'lee
-cɛ -srɔn "wɪ -dandan drɛɛɛ.
Waa dra 'nan -te 'o 'pɛ 'sɔ 'a bɛ
-e 'o minnun nɛn Bali o 'si "va
'yee vɛ -a bɛ, o 'si -si tɪglɪ da.

25 'Wɪnun zɪɛ maan -cin -
trɔa 'ka 'ji 'nan, te 'ka yɪɛ a 'ka
'fli -va.

26 -Yee "wɛan -te min -a 'vɪ
'cɛɛ 'nan, Crɪzi a "bui "da bɛ, te
'ka 'kʊ -nan dɪ. ɛn -te waa 'vɪ
'cɛɛ 'nan, e ya 'kɔn 'tʊ -ji bɛ, te
'ka yɪ -tɛra "da "dɪ.

27 Kɔɔ tʊ nɛn 'an 'bɔ Blamin
-pɪ 'an -taa "man "bɛ, e dra
'le laa -paan 'zʊ. Laa -paan,
'e 'wlei -wlei -fɔa, e "sia yɪɛ
wluan "nan 'zia, -e 'e 'kʊ yɪɛ
'fɔ -nan "va 'zia. 'Trɛda 'nɔn
pɛɛnɔn -a -nan ye.

28 -Kaa -tɔa 'wein 'nan fɛnan
nɛn -wɪ -kadɪ cɪ 'e pladɪ bɛ, -
a ta lou "nɛn -wɪ pɛa "bli 'lo-
mannun 'o 'ble.»

Blamin -pɪ -tadɪ da wɪ

(Mk 13.24-27; Lk 21.25-28)

29 «-Te 'wɪ yɪdɪ -dan zɪɛ, e
cɛɛn -nyandɪ man bɛ, 'nun
tɔɔn yɪɛ yra klun -tɔala, mlɛn
'bidɪ 'e 'le -tɔa, mlɛn crɛnnun
"sia laji, o -tɛɛmlan "tra, ɛn laji
fɛnun pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ a -
wɔ "bɛ, o "sia 'o 'klu -ji.

30 Tɔɔn minnun pɛɛnɔn -a
-kɔnnɛn ye laji 'nan 'an 'bɔ
Blamin -pɪ -tadɪ 'bɔ "mɛn. "Bɛ
-sru 'trɛda 'nɔn pɛɛnɔn 'an 'bɔ
Blamin -pɪ ye -tanɪan "lolu -
koeɪ "da laji, -e 'o 'wuɔdɪ 'sia.
'Plɛblɛ -dan -kɔan 'an 'lɔ, ɛn 'tɔ
-dan -kɔan 'an 'lɔ.

31 Bali -le 'bei -dan "we, -
e 'an 'bɔ Blamin -pɪ, 'an 'mɛn
'pasɪanɔn nɛn laji bɛ o 'pa 'sia
'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan. Minnun

pεεnōn nēn an o 'si 'va 'mēn vε -a bε, 'mēn 'pasianōn o cin ye. Fε -tv -nan 'ka 'fū 'trēda, te wa'a min 'silē 'bē 'nan dī.»

'Ka 'man 'e 'kōn 'e wvvdī tv pεεnōn man Blamin -pī -tadī -le 'wεan

(Mk 13.28-33; Lk 21.29-33)

32 «'Wī nēn e dra fijie yiba "lε bε, 'e drε 'cee 'wī -kōōn "manvε -a! -Te -a 'la nrindī 'sia "da "bε, kaa -tōa 'nan 'munmun tv a -tanan bōdī -a -kogo.

33 -A -tōwli "nēn "nyian, 'an 'bō Blamin -pī -tadī -le vε -a. -Te ka 'winun nēn maan 'vī 'cεε bε, -a 'yī drēnan bε, 'ka -tō 'nan 'an 'tadī a bōnan 'kogo!

34 Maan ve 'cεε 'wī tīglī 'a 'nan, 'ka -naagvōnōn 'gυε, ka'a 'cεan -kaadī man 'vaa, -e 'wīnūn zīε 'o drε dī.

35 Labli 'lee 'trε 'nyan tv a, 'pian 'an wei -fo -nan 'lī 'trilīi.

36 Tv nēn an -taa "man "bε, blamin -tv 'ka -a tōa "fo "dī. En Bali -le 'pasianōn nēn laji bε, wa'a tōa "fo "dī, en 'an 'bō Blamin -pī ma'an tōa "fo "dī, 'pian 'an "tī 'bε -tōa 'e 'tōwli.

37 Tv nēn 'an 'bō Blamin -pī -taa "bε, 'winun dra "lε zī e drε Noe tv va bε -yee 'wī 'zū.

38 Kōō Noe tv va 'lī te laa -dan 'ka tian 'fēnlε 'trēda dīε, minnūn fε blī, o -wēn mlin, o lī 'pa, o -kōōnēn 'pa. Waa drε zīε -trilīi en Noe wla -klu -dan -jī, te waa dra tian.

39 'Wī 'tv 'cin 'ka o jī dī. O -fū -a drēdī man zīε -trilīi en laa -dan o -nan -nyan "fo. 'Wī 'tōwli zīε -yεε dra 'an 'bō Blamin -pī -ta tv -man.

40 Tv zīε -a man bε, min "fli -kōōn "fei, 'mēn 'pasianōn nēn laji bε waa -tv "siala -e 'o -tv 'tvī.

41 En "nyian bε, lūmōn "fli -kōōn 'saa 'sōōnan, 'mēn 'pasianōn nēn laji bε waa -tv "siala -e 'o -tv 'tvī.

42 -Yee "wεan 'ka 'man 'e 'kōn 'e wvvdī tv pεεnōn man! Kōō yī nēn 'ka 'san -taa "da "bε, ka'a tōa dī.

43 'Ka 'ci "nrōn 'wī 'gυε -a da! Tv nēn crinzan -taa "min crin wōlε -pei -man bε, "te 'kōn san -a -tōa "bε, "te -a yīε 'fo "man "trilīi, en ya'a 'we "man -e crinzan 'e -yee fēnūn "koola dī.

44 'Kōn san 'ka crinzan -ta tv tōa dī. -A -tōwli "nēn "nyian 'cee vε -a, Blamin -pī -le -tadī bōa 'ka man kligli, -yee "wεan 'ka 'man 'e 'kōn 'e wvvdī tv pεεnōn man!»

Min man -kōōn 'e wvvdī 'kō?
(Lk 12.42-46)

45 «Min 'suzan "cēn 'bε 'ta wōla 'e 'san wei da 'wī 'tōdī -a? Min 'suzan nēn -a tazan 'yee 'kōn 'pēba 'wv -yrō, en yaa 'vī -yrε 'nan, 'e -blfε -nōn min 'sunōn -mienun lε 'e tv -man bε, -nyren.

46 Min 'suzan zīε -te -a tazan 'bō "man 'wī zīε -a drēnan bε -yee vε a "yī.

47 Maan ve 'cεε 'wī tīglī 'a 'nan, -a tazan -a -tōa 'e yīfε pεεnōn da.

48 'Pian -te min 'suzan -wīdī "nēn bε, zī 'e 'ci "nrōnman 'gυ. Yaa ve 'nan: <'An 'tazan a 'mōōnan.>

49 Tōōn -e 'e 'tε 'padī 'sia minnūn nēn 'e yīε -tōa "o va bε o da, te e ya 'e 'fōdī -wēn -tēnōn -sru, o fēnūn -ble waa, te o -wēn -mlīan "waa.

50 Tōōn yī nēn -a -cin 'ka "jī 'nan 'e 'tazan -taa "dīε, -e 'bε bōla kligli,

⁵¹ -e -a tazan 'e "nen "jεenla 'ji -wliɖi. E 'wɪ "nen -kɔɔnman -yɾε "le zɪ o 'wɪ "nen -kɔɔnman minnun nen o 'wɪ dra min yiε lε bε -wle "bε, -yee 'wɪ 'zɔ fεnan nen -wuɔɖi 'lee 'she da -bliɖi ɔ bε -a -nan.»

25

Nɔnbε "fu man -kɔnnεn

¹ En Zozi -kɔnnεn pee -fɔ "nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingɔnnεn -bliɖi min da bε, -nyɾεn 'gɔ. E ya "le nɔnbε "fu 'bε 'wee -kannennun 'sia, εn o -kɔ limɔn -tɔ nen e "ta -kɔnnεn "paa bε -yee 'kuin. Min nen e "ta li "paa bε waa -pɛndi 'sia, kɔɔ -wεε -ko o 'palε -sia o 'lɔ le 'wee -kannennun -a.

² Nɔnbεnun zɪε -a 'soolu a 'va "bε -blɔnɔn nen waa, εn -a 'soolu a "va "bε 'wɪ 'tɔnɔn nen waa.

³ -A 'soolu nen -blɔnɔn 'a bε, o 'wee -kannennun 'sia, 'pian wa'a 'kunle -a 'yi man dɪ.

⁴ En -a 'soolu nen 'wɪ 'tɔnɔn 'a bε o 'wee -kannennun 'sia, εn o 'kun -a 'yi -mie man.

⁵ Min nen e "ta li "paa bε, zɪ e ya 'mɔnnan bε, εn yi -fɔla nɔnbεnun zɪε o da.

⁶ Zɪ bada -tɔ bε, εn minnun pladi 'sia. O pla 'nan: «Min nen e "ta li "paa bε, e ya -tanan. 'Ka 'kɔ -a 'si 'sia.»

⁷ -A -nan nen nɔnbεnun zɪε o wluan lou, εn o 'wee -kannennun dre 'kpa.

⁸ Nɔnbεnun 'soolu nen -blɔnɔn 'a bε, waa 'vɪ 'o "luennun lε 'nan: «'Ka "kɔε 'cee -kannεn 'yi 'nɔn, kɔɔ 'kɔε -kannennun "ta "driman!»

⁹ 'Pian nɔnbεnun nen 'wɪ 'tɔnɔn 'a bε, o 'nan -wle 'nan: «Cεjε, kɔ'a 'we "man "dɪ. Ya'a 'bɔa 'kɔε vε 'lee 'cee vε -a dɪ.

'Ka 'kɔ 'cee vε 'lɔ -kannεn 'yi -tanzan -va!»

¹⁰ En nɔnbεnun zɪε o -kɔ -a 'lɔle. Tɔ zɪε -a wlu nen min nen e "ta li "paa bε e 'bɔla. En nɔnbεnun 'soolu nen o man ɔ 'e wɔɔɖi bε, o -kɔ li 'pa "fedi da. -A -nan nen minnun 'kɔn 'lε 'wɔ o da.

¹¹ "Bε -sɾu εn nɔnbεnun nen -blɔnɔn 'a bε, o -ta. O 'kɔn -tε, te o -paanman 'nan: «'Kɔ 'san, 'kɔ 'san, 'i yɾa 'si, 'i 'kɔn 'lε 'sɔ 'kɔε!»

¹² 'Pian li 'pazan zɪε ya'a 'wle 'man "dɪ. E 'nan -wle 'nan: «Ma'an 'ka 'tɔa dɪ.»

¹³ En Zozi -a 'le 'sran -wle 'nan: «'Wɪ zɪε -a bɔɖi 'ka man -le "wεan bε, 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔɔɖi tɔ pεεnɔn man, kɔɔ tɔ nen an -taa "man "bε, ka'a tɔa dɪ.»

Zozi -kɔnnεn pee -fɔ minnun nen 'o man ɔ 'o wɔɔɖi bε o man (Lk 19.12-17)

¹⁴ «Bali -le mingɔnnεn -bliɖi min da bε, -nyɾεn 'gɔ. E ya "le min -tɔ 'bε "ta -ko 'ta wɔnan. Min zɪε 'e 'sunɔn laabɔ, εn 'e yɪfε pεεnɔn -pεba 'wɔ -wle.

¹⁵ E -siga 'wle 'soolu 'nɔn -a -tɔ lε, εn yaa -nɔn -a -tɔ lε "nyian 'wle "fli, εn yaa -nɔn -a yaagazan lε 'wle 'tɔ. Zɪ min -tɔ -kɔlaman 'e 'pε man liladi -a bε, -a da nen yaa -nɔn -wle. En e -kɔ.

¹⁶ Nun tɔɔn min nen e -siga 'wle 'soolu 'yi bε, 'e 'pε man lila -siga zɪε -a, εn -a man 'pa "nyian -siga 'wle 'soolu.

¹⁷ Min nen e -siga 'wle "fli 'yi bε, 'wɪ 'tɔwli zɪε -a 'bɔ nen "e dre. -Yee vε man 'pa -siga 'wle "fli.

¹⁸ Min nen e -siga 'wle -tɔwli 'yi bε, e -klu cεεn, εn yaa yɔɔ "ji.

19 -A -nan 'mən 'trilii, ɛn o tazan zɪɛ e -ta. -A -nan nɛn 'e 'sunən zɪɛ o laabu 'nan -e 'o 'nyranman nɛn waa 'pa bɛ -a -sru 'vɪ 'yrɛ.

20 Min nɛn e -siga 'wlɛ 'soolu 'yɪ bɛ, e -ta 'e 'lɔ le -siga 'wlɛ 'soolu -a "nyian. ɛn e 'nan 'e 'san lɛ 'nan: <An 'san, -siga 'wlɛ 'soolu nɛn yia -nən 'mɛn bɛ, maan drɛ ɛn -a man 'pa "nyian -siga 'wlɛ 'soolu. -Nyren 'gʊ.>

21 -A -nan nɛn -a tazan "e 'nan -yrɛ 'nan: <I muo, yia drɛ 'kpa. I ya 'an 'suzan 'kpa -a. Fɛ "wɛnnɛn nɛn maan -pɛba 'wʊ 'i 'lɔ 'gʊɛ, i 'wɪ "yi drɛ 'a. -Yee "wɛan an fɛ -dan -pɛba wo 'i 'lɔ. 'I 'ta -e 'kʊ 'ci 'e "nran 'e cin va.>

22 Min nɛn e -siga 'wlɛ "fli 'yɪ bɛ, e -ta ɛn e 'nan 'e 'san lɛ 'nan: <An 'san, -siga 'wlɛ "fli "nɛn yia -nən 'mɛn bɛ, maan drɛ ɛn -a man 'pa "nyian -siga 'wlɛ "fli. -Nyren 'gʊ.>

23 -A -nan nɛn -a tazan "e 'nan -yrɛ 'nan: <I muo, yia drɛ 'kpa. I ya 'an 'suzan 'kpa -a. Fɛ "wɛnnɛn nɛn maan -pɛba 'wʊ 'i 'lɔ 'gʊɛ, i 'wɪ "yi drɛ 'a. -Yee "wɛan an fɛ -dan -pɛba wo 'i 'lɔ. 'I 'ta -e 'kʊ 'ci 'e "nran 'e cin va.>

24 "Bɛ -sru min nɛn e -siga 'wlɛ -tv 'yɪ bɛ, e -ta ɛn e 'nan 'e 'san lɛ 'nan: <An 'san, maan -taa 'nan, i ya min nɛn -yee 'wɪ a 'tɔndɔn bɛ -a. -Te min 'yie 'nyranman 'pa bɛ, -a ta -trɔn pɛɛnɔn nɛn yaa ye bɛ, yia "sia -yrɔ.>

25 "Klan -fʊ 'an 'ji 'nan te 'yie -siga 'e 'san 'an 'lɔ dɪ, -yee "wɛan an -kʊ -a yɔɔlɛ 'trɛ 'ji. -Nyren 'gʊ, 'i 'si.>

26 ɛn -a tazan zɪɛ e 'nan -yrɛ 'nan: <I ya 'an 'suzan -wɪdɪ "a, ɛn kɔanzan nɛn yia. -Te -a -cin a 'i 'ji 'nan, min 'mɛn 'nyranman "paa, maan ta -trɔn pɛɛnɔn "sia -a san lɔ bɛ,

27 -mɛ "le "wɛan nɛn yi'a -kʊlɛ 'mɛn -siga 'palea fɛnan nɛn -a man "paa bɛ -a -nan dɪ? Yia dra paan zɪɛ, -te an -ta bɛ, -e 'an 'kʊ 'mɛn -siga 'si 'o 'vale 'e 'man 'pa 'a.

28 'Ka -siga 'labɛ -a 'si -yrɔ, -e 'ka -nən min nɛn -siga -fu a -yrɔ "bɛ -yrɛ!

29 Kɔɔ min nɛn fɛ a -yrɔ "kaga "bɛ -a lɛ nɛn waa -nɔan, -e -yee vɛ 'e 'pa "da. 'Pian min nɛn fɛ 'ka -yrɔ "kaga "dɪɛ, -a "tiennɛn nɛn -yrɔ "bɛ, waa "sia.

30 'An 'suzan 'gʊɛ, -a -pɛ 'ka 'fɔala 'e man dɪ, 'ka 'ta -a tuw klun va bei, fɛnan nɛn -wuɔdɪ 'lee 'shɛ da -blɪdɪ cɪ bɛ -a -nan.> »

Blamin -pɪ 'trɛdanɔn 'le tin "baa tv -fɔla "da "ji

31 «Tv nɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ an -taa 'kʊ 'vale 'mɛn 'pasianɔn nɛn laji bɛ waa bɛ, an -taa 'mɛn 'tɛ 'san da, -e 'an -nyran 'mɛn mingɔnnɛn pɛin -da.

32 'Lɛglɔn pɛɛnɔn 'jinɔn 'o cin ye 'an 'lɛ, -e 'an 'o 'cɛn 'e cin man "fli. Maan dra "le zɪ 'bla -sru "pinzan 'yee 'blanun 'lee 'yee bonun "cɛan 'e cin man bɛ -yee 'wɪ 'zv.

33 E 'blanun -sɛan 'e 'pɛ "yi "da, -e 'e bonun -sɛn 'e 'pɛ bu da.

34 Tɔɔn 'an 'bɔ mingɔnnɛn maan ve 'an 'pɛ "yi "danɔn lɛ 'nan: <Kaa 'gʊɛ, 'an "tɪ -fɛa 'vɪ 'ka man! 'Ka 'ta! Mingɔnnɛn

trɛ nɛn 'an "tɪ-a man drɛ 'trɛda pou sianan "bɛ, e drɛ 'cee vɛ -a. 'Ka 'si!

³⁵ Fɛ -le "wɛan nɛn maan -nɔn 'cɛɛ bɛ, te dra 'an -tɛa "bɛ, ka fɛ -nɔn 'mɛn. ɛn te 'yi dra 'an -tɛa "bɛ, ka 'yi 'nɔn 'mɛn, ɛn te an 'lɔ 'ka 'va 'pɛn -a bɛ, kaan 'kun 'ka 'pɛ "fli "a.

³⁶ ɛn te sɔ 'ka 'an da dɪɛ, ka sɔ 'wɔ 'an man, ɛn te 'an 'man "yaaman bɛ, 'ka yɪɛ 'tɔ 'an 'va. ɛn te an ya -pɔ 'kuin bɛ, ka 'lɔ 'an 'nanjenlɛ.>

³⁷ Tɔɔn -e min tɪɣlɪnun zɪɛ 'o laabu 'an 'lɔ 'nan: <Minsan, tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te dra 'i -tɛa ɛn kɔ fɛ -nɔn 'yɪɛ? ɛn tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te 'yi dra 'i -tɛa ɛn kɔ 'yɪ 'nɔn 'yɪɛ?

³⁸ Tɔ "cɛn "man nɛn i 'lɔ 'kɔ 'va 'pɛn -a, ɛn kɔi 'kun 'kɔ 'pɛ "fli "a? Tɔ "cɛn "man nɛn i ya 'i plɔdɪ, ɛn kɔ sɔ 'wɔ 'i da?

³⁹ Tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te 'i 'man "yaaman, ɛn 'kɔ yɪɛ 'tɔ 'i 'va? Tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te i ya -pɔ 'kuin ɛn kɔ 'lɔ 'i 'nanjenlɛ?>

⁴⁰ Tɔɔn 'an 'bɔ mingɔnnɛn, maan ve -wɛɛ 'nan: <Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɣlɪ 'a 'nan, tɔ nɛn ka ya 'wɪnun zɪɛ -a drɛnan 'an "bɔɪnun 'gɔɛ o va min "wɛnnɛn 'tɔ lɛ bɛ, te 'an lɛ nɛn ka cɪ -a drɛnan.>

⁴¹ "Bɛ -sru maan ve minnun nɛn 'an 'pɛ bɔ da bɛ -wɛɛ 'nan: <'Ka -pli 'ka -sru "kɔɔbli! Bali wei a 'e pladɪ 'ka man. 'Ka 'kɔ 'tɛ nɛn ya'a 'driman dɪɛ, -a va. Bali -a man drɛ Satan 'lee 'yee 'pasianɔn 'le vɛ -a.

⁴² Fɛ -le "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, te dra 'an -tɛa "bɛ, ka'a fɛ -nɔnlɛ 'mɛn dɪ. ɛn te 'yi dra 'an -tɛa "bɛ, ka'a 'yi 'nɔnlɛ 'mɛn dɪ.

⁴³ ɛn te an 'lɔ 'ka 'va 'pɛn -a bɛ, ka'an 'kunlɛ 'ka 'pɛ "fli "a dɪ. ɛn te sɔ 'ka 'an da dɪɛ, ka'a sɔ wɔlɛ 'an man dɪ. ɛn te 'an 'man "yaaman bɛ, ka'a yɪɛ -tɔlɛ 'an 'va dɪ. ɛn te an ya -pɔ 'kuin bɛ, ka'a 'lɔlɛ 'an 'nanjenlɛ dɪ.>

⁴⁴ Tɔɔn -e "o laabu 'an 'lɔ "nyian 'nan: <Minsan, tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te dra 'i -tɛa? ɛn tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te 'yi dra 'i -tɛa? ɛn tɔ "cɛn "man nɛn i 'lɔ 'kɔ 'va 'pɛn -a? ɛn tɔ "cɛn "man nɛn i ya 'i plɔdɪ? ɛn tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te 'i 'man "yaaman? ɛn tɔ "cɛn "man nɛn kɔi 'yɪ te i ya -pɔ 'kuin? ɛn tɔ "cɛn "man nɛn kɔ'a 'palɛ 'i 'va dɪ?>

⁴⁵ Tɔɔn -e 'an vɪ -wɛɛ 'nan: <Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɣlɪ 'a 'nan, tɔ nɛn ka 'ka 'wɪnun zɪɛ -a drɛnan 'an "bɔɪnun 'gɔɛ o va min "wɛnnɛn 'tɔ lɛ dɪɛ, te 'an 'bɔ lɛ nɛn ka 'ka -a drɛnan dɪ.>

⁴⁶ Minnun zɪɛ, wɛɛ -ko yra yɪdɪ nɛn -a 'leda "ka "dɪɛ -a va. 'Pian minnun nɛn o cɪ min tɪɣlɪnun -a bɛ, 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e ya -wee vɛ -a.>

26

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'o 'ci 'pa 'nan 'o Zozi 'tɛ
(Mk 14.1-2; Lk 22.1-2; Zan 11.45-53)

¹ Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, ɛn yaa 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan:

² «Kaa -tɔa 'nan, e -fɔ yɪ -tɔ -a "fli -e -kaa tranun -le 'sɪdɪ nɔanba -ji "fɛdɪ drɛdɪ 'e bɔ. Yɪ zɪɛ -a da nɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ waan -nɔan "minnun lɛ, -e 'waan 'tɛ 'an -pɛɪndɪ -a yɪba "plan da.>

³ Tᵛ zɪɛ -a wlu bɛ te Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun a 'o cin ynan Bali -pannɔn 'tazan nɛn waa laabo Kaifa bɛ -yee -klɔn -ji.

⁴ -A -nan nɛn waa 'pla "da 'nan 'o Zozi 'kun ci 'cɛn 'a -e 'o -tɛ.

⁵ 'Pian waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «Te -kaa drɛ "fɛdi yi da di! "Tɔgɔ minnun 'o -nan yɪ -e 'o 'wluan -kaa man.»

*Lɪmɔn -tᵛ 'wɪ 'yi drɛ Zozi lɛ
(Mk 14.3-9; Zan 12.1-8)*

⁶ Zozi a 'fla nɛn waa laabo Betani bɛ -a da. E ya Simɔn nɛn -kogobe a "nɛn "man "bɛ -yee 'kuin.

⁷ O ya fɛnun -blinan, -a -nan nɛn lɪmɔn -tᵛ pli Zozi man 'e 'lɔ le -laziglɔ nɛn -a 'flɛ a 'plɛblɛ 'kpa bɛ -a -pɔnɛn 'tᵛ -a. ɛn yaa -sɛndɪ 'sia Zozi 'win -ji.

⁸ Zɪ -a -srunɔn 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, -a 'wɪ 'nan 'o man, ɛn 'o 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn e -laziglɔ 'kpa bɛ -a sɛɛ 'e "tun?»

⁹ -Laziglɔ 'labɛ yaa -taan paan 'flɛ 'plɛblɛ 'a, -e 'e man "lala -pli 'yalɛ -tɛnɔn man.»

¹⁰ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man, ɛn e 'nan -wɛɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn ka 'wɪ -tɔa lɪ 'gʊɛ -a man? E 'wɪ 'yi drɛ 'mɛn.

¹¹ 'Yalɛ -tɛnɔn a 'ka 'va tᵛ pɛɛnɔn man, 'pian "an 'ka 'wo 'ka 'va tᵛ pɛɛnɔn man di.

¹² -Laziglɔ nɛn yaa -sɛn 'an da 'gʊɛ, 'an 'man nɛn yaa drɛ 'nan -e 'waan wɔ -a.

¹³ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, fɛnan pɛɛnɔn nɛn minnun Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn ve 'trɛda bɛ, 'wɪ nɛn lɪ 'gʊɛ yaa drɛ bɛ, waa -nan 'sɪnan "paa, ɛn -yɛɛ -maan 'lɔɔ -e lɪ 'bɔ 'cin 'e 'fɔla minnun ji.»

*Zudazi 'e pei -fɔ Zuif 'nɔn
'tanɔn 'va*

(Mk 14.10-11; Lk 22.3-6)

¹⁴ "Bɛ -sru ɛn Zozi -srunɔn 'fuda "fli 'va min -tᵛ nɛn waa laabo Zudazi Karioti bɛ, e -ku Bali -pannɔn 'tanɔn 'va,

¹⁵ ɛn e 'nan -wɛɛ 'nan: «-Te an Zozi 'nɔn 'cɛɛ bɛ, -mɛ "nɛn kaa -nɔan 'mɛn?» -A -nan nɛn 'o 'lein 'wɛɛ -fuba yaaga 'nɔn -yɛɛ.

¹⁶ Yi zɪɛ -a da nɛn Zudazi -a man -wɛɛdɪ 'sia 'nan, tᵛ 'yi 'e 'pla -e 'e Zozi 'nɔn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ lɛ.

*Zozi 'lee 'e -srunɔn Zuif 'nɔn
'le 'si nɔanba -ji "fɛdi blɪ*

(Mk 14.12-26; Lk 22.7-23)

¹⁷ Kpɔun nɛn 'mannyan 'ka "va "dɪɛ, Zuif 'nɔn -a "fɛdi -ble 'flɛ 'tᵛ. Zɪ 'flɛ zɪɛ e 'bɔ bɛ, -a yi tɛdɛ da nɛn Zozi -srunɔn -ta -a laabɔɛ -yrɔ 'nan: «Nyin zia nɛn i ya "vale 'ku 'ku -kaa tranun 'sidɪ nɔanba -ji "fɛdi bɛ -cɛɛ vɛ man drɛ?»

¹⁸ ɛn Zozi min -tᵛ 'tɔ 'vɪ -wɛɛ 'nan 'o 'ku "va. Yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan: «'Ka 'ku Zeruzalɛm, -e 'ka vɪ -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan "e 'nan, 'ku vɪ 'yɪɛ 'nan, 'yee tᵛ 'bɔ 'kogo. 'Yie 'kuin nɛn 'e -kaa tranun 'sidɪ nɔanba -ji "fɛdi -ble 'o 'vale 'e -srunɔn 'a.»

¹⁹ 'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ -wɛɛ "bɛ -a -srunɔn -a drɛla "da, ɛn 'o "fɛdi zɪɛ -a man drɛ.

²⁰ Zɪ funninmlan 'pla bɛ, ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn 'fuda "fli "nyran fɛnun -sru.

²¹ O ya fɛnun -blinan ɛn Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min -tᵛ a 'ka yei 'gʊ, -yɛɛ 'an -nɔan "minnun lɛ.»

²² 'Wɪ zɪɛ e 'o ta drɛ 'trɔdrɔ "fo, ɛn waa laabɔdɪ 'sia -yrɔ

"tudu 'nan: «Minsan, 'an 'bō nēn?»

23 En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Min nēn 'ku 'vale -a 'ku 'pē wla 'pō -tūwli "ji 'gūe, -a san 'bē 'an -nōan "minnun lē.

24 'Wī 'kpa nēn, 'an 'bō Blamin -pī an -kaa, zī waa crēn -tē Bali -le 'fluba 'ji zīe. 'Pian min nēn yaan 'bō Blamin -pī -nōan "minnun lē bē, 'wī -taa "bōlē -a san man. E ya paan -a san -le 'wī "yi "a -e 'o vīlē o -ya dī.»

25 -A -nan nēn Zudazi nēn e "ta -daa -a -nōnlē Zuif 'nōn 'tanōn lē bē, yaa 'si "va. Yaa laabo -yrō 'nan: «Bali -le 'wī "paazan, 'an 'bō nēn?»

En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «'Yīe 'bē 'vī 'i 'bō 'a.»

26 O -fū fēnun zīe -a -blinan, en Zozi 'kpōun 'si, e Bali muo 'fō, yaa "nēn jēen, en yaa -nōn 'e -srūnōn lē. E 'nan -wle 'nan: «'Ka 'si, 'ka -bli! -Nyren 'gūe, 'an 'kōlē nēn.»

27 "Bē -sru e 'kulenēn nēn rēzen -wēn cī -ji bē -a 'si, e Bali muo "fō, en yaa -nōn 'e -srūnōn lē. E 'nan -wle 'nan: «'Ka mlin 'ka pēenōn!

28 -Nyren 'gūe, 'an nyen nēn. -A 'bō nēn Bali "ta -a "sia -e 'e blamin 'lee 'e 'bō yei "sēn 'e cin va. E "ta -sēanla 'nan -e Bali 'e min "kaga "le 'wī 'wli dī 'fui.

29 Maan ve 'cēe 'nan, ma'an "nyian rēzen -wēn 'mlian dī, -trilii -e yi nēn -kaa pee -mlian 'e cin va 'an "tī "le mingōn nēn trēda bē 'e bō.»

30 Zī o cēen fēnun -blidī man bē, o Bali 'tō bō "dre "fō. "Bē -sru en o -kū Olivie pōn da.

Zozi -a 'vī 'nan Pīeri "sia 'e -sru (Mk 14.26-31; Lk 22.31-34)

31 Tōōn Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Cēegū -pei 'gūe -a man bē, 'ka pēenōn 'ci -taa "srēlē, -e 'ka 'si 'an -sru. Kōō e ya 'e 'crēn -tē dī Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan, e 'bla -sru "pinzan -tēa -e 'blanun 'o fuila "man.»

32 'Pian "bē -sru, -te an wluan 'kanōn 'va bē, an -tōala 'ka 'lē Galile 'lēglōn 'ji.»

33 En Pīeri "e 'nan -yre 'nan: «-Te 'yīe "wēan min pēenōn 'ci srēman -e 'o 'si 'i -sru "bē, 'an 'tūwli 'gūe, ma'an 'sia 'i -sru 'li "fo "dī.»

34 -A -nan nēn Zozi "e 'nan -yre 'nan: «Maan ve 'yīe 'wī tīglī 'a 'nan, -pei 'bō 'gūe -a man bē, yīa ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yī'an 'tōa dī, 'vaa -e mannēn tēdē 'e 'wī.»

35 En Pīeri -a 'vī -yre 'nan: «-Te e ya 'nan kūe -kaa 'ku 'vale 'yīa oō, ma'an dra zīe "fo "dī.» En -a -srūnōn pēenōn "o 'wī 'tūwli zīe -a 'vī "nyian.

Zozi 'ku Bali trū 'balē Zeze-mani

(Mk 14.32-42; Lk 22.39-46)

36 "Bē -sru Zozi 'lee 'e -srūnōn 'ku fei nēn waa laabo Zezemani bē -a da. En e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'nyran 'gū! An "ta 'sia 'ka "srōn -e 'an Bali trū 'ba.»

37 E Pīeri 'lee Zebede -pī "fī "fō 'e -sru, en o -kū waa. -A -nan nēn Zozi 'ta drēdī 'sia 'trōdrō te "klan -a -tēa.

38 En e 'nan -wle 'nan: «'An 'ta nēn e drē 'trōdrō 'gūe, e "mlianla 'an da. 'Ka 'fū 'gū, -e -kaa yī 'sōn 'e cin va!»

39 E pli 'e 'lē "wēnōn, e blula "tra, en e Bali trū 'badī 'sia. Yaa 'vī 'nan: «'An "tī, 'i yra 'si! -Te i "we "man "bē,

'kulenen nen 'wɪ yɪdɪ cɪ -ji e -
taa 'labɛ, 'i drɛ -e 'e "paala 'an
man! 'Pian te 'e drɛ 'an 'ci 'sɔ
wɪ -a dɪ, 'i 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ nen 'e
drɛ!»

40 "Bɛ -sru ɛn e 'li 'e da 'e -
srunɔn yaaga zɪɛ o va. E 'bɔ o
man te o ya yi -tenan, e Piɛri
fuɔ, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Ka'a
-kɔlale 'padɪ -a 'an 'va -e 'ka
yi 'sɔn tɔ "wɛnnɛn 'gʋɛ -a wlu
dʊv?»

41 'Ka yi 'sɔn -e 'ka Bali trʊ
'ba, "tɔgɔ 'wɪ 'wɪdɪ 'e 'ka 'man
yi! Blamin a "va 'nan 'e 'wɪ
'yi "dra, 'pian -a 'plɛblɛ 'ka -
yrɔ "dɪ.»

42 Zozi 'li -bei "flizan 'wʊ 'e
da, ɛn e Bali trʊ 'ba "nyian.
Yaa 'vɪ 'nan: «'An "tɪ, 'i yra 'si!
-Te i 'ka 'vale 'i "we "man -e
'kulenen nen 'wɪ yɪdɪ cɪ -ji e -
taa 'labɛ, e "paala 'an man dɪɛ,
'i 'ci 'sɔ wɪ nen 'e drɛ!»

43 E 'li 'e da, ɛn e 'bɔ o man
'nyian yi -tenan, kɔɔ o "koe
'nyan.

44 Zozi o 'tʊl "nyian, ɛn e
-kʊ Bali trʊ 'balɛ. -A cɛin
yaagazan nen te e 'wɪ 'tʊwɪ zɪɛ
-a ve Bali ɛ.

45 -A -nan nen e 'li 'e da
'e -srunɔn 'va, ɛn yaa laabʊ -
wɔ 'nan: «Ka yi -tɛa tian, te
ka "flianla 'ka man -a -trɔɔ?
Maan ve 'cɛɛ 'nan, -a tʊ 'bɔ
'mɛn. Tʊ nen, minnun 'an
'bɔ Blamin -pɪ -nɔan 'wɪ 'wɪdɪ
'drenɔn ɛ bɛ, e 'bɔ.

46 'Ka 'wluan lou, -e -kaa kʊ!
Min nen e "ta 'an -nɔan "min-
nun ɛ bɛ, e ya -plinan 'kogo.»

Zuif'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun

(Mk 14.43-50; Lk 22.47-53;
Zan 18.3-12)

47 Zozi 'fʊ 'wɪ zɪɛ -a vɪnan,
tɔɔn ɛn Zudazi nen -a -srunɔn
'fuda "fli 'bɔ 'va min -tʊ -a

bɛ, e 'bɔla. -Wɛɛ cɪ 'o 'vale
min "kaga "a, ɛn sɛnnun 'lee
yibanun a -wɔ. Bali -pannɔn
'tanɔn 'lee min cejenun 'bɛ o
'pa 'sia.

48 Zudazi -a 'vɪ 'e 'cɛn min-
nun zɪɛ -wɛ 'nan: «Min nen an
-atu -tɛ "man "bɛ, te Zozi nen.
-A 'bɔ nen 'ka 'kun!»

49 -Yee "wɛan zɪ o 'bɔla bɛ,
tɔɔn ɛn e pli Zozi man. E 'nan:
«'An 'san, mɛin 'tɔ bɔ.» -A -nan
nen e -atu -tɛ "man.

50 ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan:
«'An bee, 'wɪ nen i -ta "man
'bɛ, 'i drɛ!» Tɔɔn minnun nen
e -ta waa bɛ, o Zozi 'kun.

51 -A -nan nen Zozi -sruzan
-tʊ 'yee sɛn 'sʊ 'ji, ɛn e Bali
-pannɔn 'tazan 'suzan 'tʊ
'trɔɛn cɛn.

52 'Pian Zozi "e 'nan -yrɛ
'nan: «'I 'yie sɛn wʊ 'e 'kɔɛ
'ji! Maan ve 'yie 'nan, min-
nun pɛɛnɔn nen o sɛn "siala
min man bɛ, sɛn "nen "nen o
-kaala.

53 'I 'tɔ 'nan, "te an ya 'va
'nan min 'e 'pa 'an va bɛ,
maan ve 'an "tɪ "ɛ 'nan, 'e 'yee
'pasianɔn nen laji bɛ, o 'pa 'sia
'mɛn. O 'kɔn -kuli 'pa 'tʊdʊ -
fuda 'fiili, -e 'waan 'ta kuli -
tan.

54 'Pian -te 'wɪ zɪɛ e drɛ bɛ,
'wɪ nen e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali
-le 'fluba 'ji bɛ, ya'a 'kɔlaman
-e 'e 'ɛ sɔɔ dɪ. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn
-tɛdɪ 'nan, zɪ 'e drɛ zɪɛ.»

55 ɛn Zozi 'a 'vɪ min "kaga
zɪɛ -wɛ 'nan: «-Mɛ "ɛ "wɛan
nen ka -ta 'an 'kun ɛ 'ka 'ɔ
sɛnnun 'lee yibanun -a "ɛ ka
-ta crinzan -sru? Tʊ pɛɛnɔn
man an ya Bali -pan 'kuin, te
an Bali -le 'wɪ "paaman 'ka 'ji,
ɛn ka'an 'kun ɛ dɪ.

56 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, e drɛ -
e 'wɪnɔn nɛn Bali 'lewei vɪnɔn
-a crɛn -tɛ 'e 'cɛn bɛ 'e 'lɛ sɔɔ.»

-A -nan nɛn Zozi -srɔnɔn
pɛɛnɔn 'wɪ "man -a -sru, ɛn o
flan bli.

*Minnun -kv Zozi 'a tin
'banɔn 'lɛ*
(Mk 14.53-65; Lk 22.54-55,
63-71; Zan 18.12-14, 19-24)

57 Minnɔn nɛn o Zozi 'kun
bɛ, o -kv Zozi 'a Bali -pannɔn
'tazan nɛn waa laabo Kaifa
bɛ, -yee "kɔnnɛn. 'Fluba 'ci
vɪnɔn 'lee min cejenun 'o cin
'yɪ fɛ zɪɛ -a -nan.

58 Pɪɛri -fɔ -kɔɔbli, te e -kɔla
Zozi -sru. E -kv zɪɛ -trilii, ɛn
e 'bɔla Bali -pannɔn 'tazan -le
"kɔnnɛn. E wla -yee -klɔn -ji,
ɛn e -nyran -a 'sunɔn yei, 'wɪ
nɛn e bɔa Zozi man bɛ -a -nan
yɪdɪ -le "wɛan.

59 Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee
tin 'banɔn pɛɛnɔn a "va 'nan o
'wlu wɪ -tɔ "paa Zozi da, -e 'o
-kɔla -a -tɛdɪ -a -le "wɛan.

60 Min "kaga 'wlu 'ɛn Zozi
man, 'pian 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ ya'a
tin -tɛlɛ Zozi da "fo "dɪ.

"Bɛ -sru min "fli "ta ɛn "o 'vɪ
'nan:

61 «Min 'labɛ e 'nan: 'An -
kɔlaman Bali -pan 'kɔn 'widɪ -
a, -e 'an pee -tɔ yi yaaga 'wlu.»
»

62 -A -nan nɛn Bali -pannɔn
'tazan wluan lou, ɛn yaa 'vɪ
Zozi lɛ 'nan: «'Wɪ nɛn minnɔn
-a ve 'i man bɛ, yi'a sia "va
"dɔɔ?»

63 Zozi 'ka -a 'silɛ "da -yrɛ
"dɪ.

ɛn Bali -pannɔn 'tazan -a 'vɪ
-yrɛ 'nan: «'I 'pɛ wluan Bali
nɛn -a yiɛ cɪ "man "bɛ -a 'lɛ!
Maan laabo 'i 'lɔ 'nan, min
'sizan 'wɪ 'ji nɛn yia? Bali -pɪ
nɛn yia? 'Wɪ zɪɛ 'i -ci 'si 'kɔɛ!»

64 ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan:
«-Nyren, yia 'vɪ 'i 'bɔ 'a bɛ.
Maan ve 'cɛɛ 'nan, -e 'e 'sia
cɛɛɔv yi 'gɔɛ -a da bɛ, kaan
'bɔ Blamin -pɪ ye 'an -nyrandɪ
'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san Bali -pɛ "yi
"da. ɛn "bɛ -sru kaan ye
"nyian laji, te an ya -tanɔn
"lolu -kɔɛi "da.»

65 -A vidɪ zɪɛ e Bali -pannɔn
'tazan ta kli, ɛn 'e 'ta sɔnɔn 'fɔ
bɔdɪ 'sia. -A -nan nɛn e 'nan:
«E Bali srɔn! -Kaa 'ka 'nyian -
yee 'wɪ 'nan yɪzan pee -va "fo
"dɪ. "Srɔn nɛn e "sia -a wɔnan
bɛ, kaa 'man 'ka 'bɔ 'a.

66 "Ka "ve -ji 'nɔn?»
ɛn minnɔn -a 'si "va -yrɛ
'nan: «E 'sɔ -ka vɛ -a.»

67 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn, o 'le
'yi 'sɛndɪ 'sia -a yra, ɛn o -fɔlɛ
wɔɔdɪ "va 'sia. Min -mienun
'pa -fɔa -a yra, te waa laabo -
yrɔ 'nan:

68 «'Yie 'nan min 'sizan 'wɪ
'ji nɛn 'yia. -Yee "wɛan -te i ya
Bali 'lewei vɪzan a bɛ, min nɛn
e fɛ tuw 'yiɛ bɛ, 'i -kɔɔn 'kɔɛ.»

*Pɪɛri yɔɔ "da 'nan 'e 'ka Zozi
-srɔzan 'a dɪ*

(Mk 14.66-72; Lk 22.56-62;
Zan 18.15-18, 25-27)

69 Tɔ zɪɛ -a wlu bɛ, te Pɪɛri
a tian 'e -nyrandɪ -klɔn -ji. -
A -nan nɛn nɔan lumɔn -tɔ pli
'man, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «Bii
'gɔɛ Galile min Zozi -srɔzan
'tɔ nɛn 'yia.»

70 'Pian Pɪɛri yɔɔ "da min
pɛɛnɔn yiɛ man. E 'nan: «'Wɪ
nɛn i cɪ "vale 'i ve bɛ, ma'an tɔa
dɪ.»

71 ɛn Pɪɛri -klɔn -yrɛ "nɛn -
si 'sia, -a -nan nɛn nɔan lumɔn
pee -a 'yɪ, ɛn yaa 'vɪ minnɔn
nɛn fɛ zɪɛ -a -nan bɛ -wɛlɛ 'nan:
«Min 'lagɔɛ, e ya Nazaretɪ min
Zozi -srɔzan 'tɔ -a.»

72 Pierei yoo "da "nyian, yaa -ci -pe wluan, en e 'nan: «Min 'labε, ma'an tɔa "fo "di.»

73 "Bε -sru "nyian, minnun nen fe zιε -a -nan be, o pli Pierei man en o 'nan -yre 'nan: «'Wɪ 'kpa nen. 'I 'bɔ 'gυε, -a -sruzan -tu nen 'yia. 'Yie 'widɪ -a kɔɔn "man zιε.»

74 -A -nan nen Pierei "e 'nan: «-Te 'wlu nen maan -sean "be, Bali 'e 'wɪ "nen -kɔɔn 'men. Maan 'vɪ 'cεε 'nan, ma'an min 'labε -a tɔa "fo "di.»

'Nun tɔɔn en mannen wɪ.

75 'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ Pierei le be, en -a -cin -trɔa Pierei ji. Kɔɔ Zozi -a 'vɪ -yre 'nan: «'Vaa -e mannen tεδε 'e 'wɪ be, te yia 'vɪ 'e 'pa -a yaaga 'nan yɪ'an 'tɔa di.» -A -nan nen Pierei 'bɔla bei, en e -wuɔdi 'sia 'wɪ 'nanmandɪ -a.

27

Minnun -kɔ Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'le
(Mk 15.1; Lk 23.1; Zan 18.28)

1 Zɪ tu cεen bodrun be, en Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun peenɔn 'wei 'pa 'e cin man 'nan 'o Zozi 'te.

2 O Zozi yri, "be -sru en o -kɔ -a -nɔnle Rɔm min -kɔnmandan Pilati le. Mingɔnnennun tazan nen Rɔm be, -yεε Pilati -tɔ 'nan 'e 'leglɔn 'bɔ 'pla.

Zudazi -ka -nan wɪ
(Drεwɪ 1.16-20)

3 Zudazi 'bɔ nen, e Zozi -nɔn minnun le be, zɪ yaa 'yɪ 'nan minnun tanɔn tin -te Zozi da 'nan 'e -ka -a 'wɪ 'ji be, -a -nan nen 'wɪ 'nandi "man 'sia, en e -kɔ 'lein 'wle 'fuba yaaga be -a -nɔnle Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun le 'e "pa 'ji.

4 E 'nan -wle 'nan: «An 'wɪ 'wliɪ drε min nen ya'a 'wɪ 'tu drεle -wliɪ 'diε, -a -nɔndɪ -a 'cεε.»

-A -nan nen minnun zιε o 'nan Zudazi le 'nan: «"Kυε 'man wɪ 'ka 'ji di. 'I 'bɔ 'lɔ wɪ nen.»

5 Tɔɔn Zudazi 'lein 'wlenun zιε -a -sran Bali -pan 'kuin, en e -kɔ 'e 'blɔ wɔle baa -ji.

6 Bali -pannɔn 'tanɔn 'lein 'wlenun zιε -a koola, en o 'nan: «-A -si 'ka -kaa 'lɔ -e -kaa "lala 'gυε -a -sen Bali -pan 'kuin "lala -va di, kɔɔ "lala nen yaa -maan blamin nyen -sran be -nyren.»

7 'Wɪ nen 'kɔ 'o drε "lala zιε -a be, o wei drε "da -tɔwli. -A -nan nen o -kɔ fei 'lɔle -pɔ -tɔzan -tu -lɔ. Fei zιε waa 'lɔ 'nan -e 'e drε -penɔn 'le min wɔnan -a.

8 'Bε nen -kaa cɪ cεεgυ yi -a 'gυε, minnun fei zιε -a laabo nyen fei, kɔɔ "lala zιε -yεε -maan blamin nyen -sran.

9 'Wɪ nen Bali 'lewei vɪzan Zeremi -a 'vɪ 'e 'cɛn be, zɪ e 'le sɔɔ zιε. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

«'Lein 'wle 'fuba yaaga nen waa 'si min nen Izrael 'nɔn 'a 'fle 'tan be

-a manve nen.

10 En "lala -tɔwli zιε

-a 'bɔ nen waa -nɔn -pɔ -tɔzan -le fei man.

Zɪ Minsan -a 'vɪ 'men zιε.»

Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'le
(Mk 15.2-15; Lk 23.2-5, 13-25; Zan 18.29-19.16)

11 Zɪ minnun 'bɔla Zozi 'a -kɔnmandan 'le be, en -kɔnmandan 'wɪ laabυ -yrɔ. Yaa laabυ -yrɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnen nen 'yia?»

Zozi "e 'nan -yre 'nan: «-Nyren, yia 'vɪ 'i 'bɔ 'a be.»

12 'Wɪnʊn nɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun -a 'vɪ Zozi man bɛ, Zozi 'ka 'wɪ 'tʊ 'silɛ "da 'fo "dɪ.

13 -A -nan nɛn Pilati "e 'nan -yrɛ 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn nɛn waa "paa 'i da bɛ, yɪ'a maan dʊʊ?»

14 'Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tʊ 'silɛ "da -yrɛ "fo "dɪ. 'Wɪ zɪɛ e -kɔnmandan 'kan 'e 'ciɪla "da.

15 Lɛ -tʊdʊ pɛɛnɔn man bɛ, -te Zuif 'nɔn tranun -le 'sidɪ nɔanba -ji "fɛdɪ drɛdɪ 'bɔ bɛ, -kɔnmandan "sia -pʊ 'kɔnzan 'tʊ man. -Pʊ 'kɔnzan nɛn minnun cɪ "va 'nan 'o 'si man bɛ, -a man nɛn e "sia.

16 Lɛ 'bɔ zɪɛ -a -ji bɛ, te min -tʊ nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ -dan drɛ -a 'wɪ a 'e fuɪladɪ "man "bɛ e ya -pʊ 'kuin. Min zɪɛ waa laabo Barabazi.

17 -Yee "wɛan zɪ minnun a 'o cin yɪdɪ bɛ, ɛn Pilati -a laabʊ -wɔ 'nan: «Barabazi 'lee Zozi nɛn waa laabo min 'sizan 'wɪ 'ji bɛ, -tɪ man nɛn 'an 'si o "fli yei?»

18 Pilati -a -tɔa 'nan minnun tanɔn "naan Zozi man 'e "tun, -yee "wɛan nɛn o -ta Zozi 'a 'yrɛ.

19 Pilati a 'e -nyrandɪ 'yee tin 'ba pɛin -da tin -sru, ɛn -a nan min 'pa 'sia -yrɛ. E 'nan: «Min 'labɛ ya'a 'wɪ 'tʊ drɛɛ -wɪdɪ "dɪ. Te 'i 'pɛ wʊ -yee 'wɪ 'ji dɪ. Kɔɔ paan 'pei -man nyɪn nɛn maan -tɛ bɛ, 'an "koe 'nyan -yee "wɛan 'kpa tɪgl.»

20 Tʊ zɪɛ -a wɔ bɛ, Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee min cejenun -a 'vɪ minnun lɛ 'nan, 'o vɪ 'nan Barabazi man nɛn Pilati 'e 'si -e 'e Zozi 'tɛ.

21 -Yee "wɛan nɛn zɪ -kɔnmandan -a laabʊ -wɔ

'nyian 'nan: «Min "fli 'gʊɛ o yei "bɛ, -tɪ man nɛn 'an 'si?»

ɛn o pɛɛnɔn -a 'vɪ 'nan: «Barabazi man nɛn 'i 'si.»

22 Pilati -a laabʊ -wɔ 'nan: «Zozi nɛn waa laabo min 'sizan 'wɪ 'ji bɛ, 'an drɛ -yrɛ 'kɔ?»

ɛn o pɛɛnɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I -pɛin yiba "plan da.»

23 -A -nan nɛn Pilati -a laabʊ -wɔ 'nan: «'Wɪ 'wɪdɪ "cɛn "nɛn yaa drɛ -yee "wɛan 'an -pɛin yiba "plan da?»

ɛn o pɛɛnɔn paan "nyian 'kpa 'plɛblɛ. Waa 'vɪ 'nan: «'I -pɛin yiba "plan da!»

24 Pilati -a 'yɪ 'nan, 'e 'ka o 'klɪnan 'wɪ 'a dɪ, te minnun plaman "bʊʊ. -A -nan nɛn e 'yɪ 'si, 'e 'pɛ -man foe minnun pɛɛnɔn yɛ man, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «Mɛɛn "cɛɛ vɪ 'nan o min 'lagʊɛ -a -tɛ dɪ. -Te e -ka bɛ, 'ka 'bɔ 'lɔ 'wɪ nɛn.»

25 ɛn minnun wɪ "man o pɛɛnɔn. Waa 'vɪ 'nan: «-A -ka wɪ 'e 'pa 'kʊ da, ɛn 'e 'pa 'kʊɛ 'nɛnnun da.»

26 -A -nan nɛn Pilati 'si Barabazi man, ɛn yaa 'vɪ 'yee 'sounjanun lɛ 'nan, 'o Zozi 'sɔn -ngble -a, -e 'o 'kʊ -a -pɛin yiba "plan da.

'Sounjanun Zozi sɛɛ 'wʊ

(Mk 15.16-20; Zan 19.2-3)

27 -Kɔnmandan -le 'sounjanun -kʊ Zozi 'a -kɔnmandan -le -klɔn -ji. ɛn o 'sounjanun pɛɛnɔn cin 'yɪ "man.

28 O -yee sɔnʊn 'sʊ 'e da, ɛn o mingɔnnɛn -tralɛ -gblɔ 'tɛndɛn 'tʊ 'wʊ "da.

29 O lei 'tan, ɛn waa 'wʊ -a -wulo -man "le mingɔnnɛn kle 'zʊ. ɛn o -cɛan -kɔ -tʊ -nɔn -a -pɛ "yɪ "lɛ, "le -yee mingɔnnɛn "tonyɪn -zʊ. -A -nan nɛn 'o

"po -sɔɔnladı 'sia "wlu, te waa sɛɛ wo. Waa ve -yrɛ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn, 'tu 'tɔ bo!»

30 O 'le 'yi -sɛan "da, ɛn "nyian o -cɛan -kɔ "sia -yrɔ, -e 'o 'lɛ wɔla -a -win -ji.

31 Zɪ o cɛɛn -a sɛɛ wɔdɪ man bɛ, ɛn o mingɔnnɛn -tralɛ zɪɛ -a 'sɔ "da. O -yee sɔnɔn 'wɔ 'e da, ɛn o -kɔ -a 'nan -e 'o -pɛin yiba "plan da.

*Zozi -pɛinnan yiba "plan da
(Mk 15.21-32; Lk 23.26-43;
Zan 19.17-27)*

32 'Sounjanun -kɔdɪ 'sia Zozi 'a, ɛn 'o cin 'yɪ Sirene min -tɔ nɛn waa laabo Simɔn bɛ -a. 'Sounjanun 'tɔ Simɔn zɪɛ -a -sru "sa -a, 'nan 'e Zozi 'le yiba "plan 'sia.

33 O 'bɔla fɛnan nɛn waa laabo Gɔlgota bɛ -a -nan. Gɔlgota -ci nɛn 'nan, min -wulo klo.

34 -Wɛn nɛn waa baa fɛ -tɔ nyranrandɪ -a bɛ, waa -nɔn -yrɛ 'nan 'e mlin. 'Pian zɪ yaa -nanjɛɛn 'e 'le bɛ, ya'a 'wɛlɛ "man -e 'e mlin dɪ.

35 Waa -pɛin yiba "plan da, "bɛ -sru ɛn o -yee sɔnɔn pli 'o cin yei. Waa drɛ 'lein 'wɛlɛ 'tuɔladɪ da. ['Wɪ nɛn Bali 'lewɛi vɪzan -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, zɪ e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: «O 'mɛn sɔnɔn pli 'o cin yei,

ɛn o 'mɛn sɔ -gblɔ 'sia 'lein 'wɛlɛ 'tuɔladɪ da.»]

36 "Bɛ -sru ɛn 'sounjanun -nyran, te o Zozi 'nanjɛan.

37 'Wɪ nɛn -yee "wɛan o Zozi -pɛin yiba "plan da bɛ, waa crɛn -tɛ ɛn waa 'pa -a -wulo da lou. Waa crɛn -tɛ 'nan:

«Min 'gɔvɛ Zozi nɛn,

e ya Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn -a.»

38 O 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn "fli pɛin "nyian yiba "plan da. Waa -tɔ pɛin yiba "plan da Zozi 'pɛ "yi "da, ɛn waa -tɔ pɛin yiba "plan da -a -pɛ bɔ da.

39 Minnɔn nɛn o -ciala fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, o Zozi 'srɔnman, te 'o 'wulo nyɔnman.

40 Waa ve 'nan: «Yɪɛ "cɛɛ 'vɪ 'nan 'i Bali -pan 'kɔn -wia -e 'i pee -tɔ yi yaaga 'wlu 'gɔ dɔvɔ? -Te i ya Bali -pɪ -a bɛ, 'i 'fli 'si 'wɪ 'ji, -e 'i 'si yiba "plan 'labɛ -a da!»

41 Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee min cejenun "o sɛɛ 'wɔ "nyian. "O 'vɪ 'nan:

42 «E min peenun 'si 'wɪ 'ji, 'pian ya'a 'kolaman 'e 'fli 'sidɪ -a 'wɪ 'ji dɪ. -Te e ya Izrael 'nɔn 'le mingɔnnɛn -a bɛ, 'e 'si yiba "plan da 'e -sɔɔnla -e 'kɔ yi -tɛra "da.

43 E yi -tɛra Bali da 'nan Bali "paa 'e 'va, ɛn yaa 'vɪ 'nan 'e ya Bali -pɪ -a. -Yee "wɛan -tɛ Bali -a ye "yi "bɛ, Bali 'e 'si 'wɪ "mɛn!»

44 'Wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn nɛn minnɔn o pɛin yiba "plan da Zozi 'srɔn "bɛ, "o Zozi srɔn "nyian 'wɪ 'tɔwɪ zɪɛ -a vɪdɪ -a.

*Zozi 'ka -nan
(Mk 15.33-41; Lk 23.44-49;
Zan 19.28-30)*

45 Zɪ yidɛ 'bɔ min -win -ji 'sɛzɛ bɛ, ɛn klun -trɔa 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji. E -fɔ zɪɛ -trɪlɪi ɛn funninmlan yidɛ tɛɛnla.

46 Zɪ funninmlan yidɛ tɛɛnla bɛ, ɛn Zozi paan 'kpa 'plɛblɛ. Yaa 'vɪ 'e fla wei -ji 'nan: «Eli, Eli lama sabatani?» 'Wɪ zɪɛ -a -ci nɛn 'nan: «'Mɛn Bali, 'mɛn Bali, -mɛ "le "wɛan nɛn 'i 'pɛ 'si 'an -sru?»

47 Min -mienun nen fe zie -a -nan be, waa 'man, en o 'nan: «E ya Eli laabunan.»

48 Nun tōon 'sounja min -tu flan bli, e -ku so 'silē, yaa 'wv -wen 'wle 'cen 'va, yaa 'wv 'cean -kō "nen, en yaa 'pa Zozi 'lebo "nen 'nan -e 'e 'yi flōn 'ji.

49 'Pian 'sounja -mienun "o 'vī 'nan: «I 'tō -e -kaa -nan yi, -te Eli -taa -a 'silē 'wī 'ji -o.»

50 Zozi paan 'nyian 'kpa 'pleble, en 'e yie 'le 'wv.

51 Nun tōon so -dan nen 'e 'tindi Bali -pan 'kuin be, e 'fvi 'bv 'ji "fli. E 'fvi budi 'sia lou, en yaa -sen "tra. Tre nyōon, en puo -kōlenun 'fvi bv.

52 Min -yrenun 'le svv, en Bali -le minnun "kaga wluan 'kanōn 'va,

53 te o bōala 'yre -ji. 'Pian zī Zozi wluan 'kanōn 'va be, -a -nan nen o -ku 'o 'fli -kōonle. 'O 'fli kōon min "kaga "le Zeruzalem nen Bali -le 'fla 'saun -a be -a da.

54 'Sounjanun tazan 'lee 'yee minnun nen 'o yie 'tō Zozi 'va be, zī 'tre nyōon waa -nan 'yi be, en 'wī pēenōn nen e dre waa -nan 'yi be, -a "klan o -tēdi 'sia. -A -nan nen waa 'vī 'nan: «'Wī 'kpa nen, min 'labē Bali -pī nen.»

55 Fe 'bō zie -a -nan be, limōn "kaga "a 'o 'tōdi -kōbli, te o yie a -nan nun. Limōnnun nen o sōonla Zozi -sru Galile, te o 'nyranman "paa Zozi le be o 'bō nen.

56 Limōnnun zie, Madala lī Mari a o va, en Zaji 'lee Zozev "bv Mari a o va, en Zebede -pinun "bv "a o va.

Zozi wv -nan
(Mk 15.42-47; Lk 23.50-56;
Zan 19.38-42)

57 Zī funninmlan 'pla be, en fezan -tu nen e 'sia Arimate be e -ta. Waa laabo Zozev. Zozi -sruzan 'tu nen.

58 E -ku toba -fōle Pilati le 'nan 'e Zozi pa -nōn 'yre. En Pilati -a 'vī 'yee minnun le 'nan 'o -nōn -yre.

59 Zozev Zozi 'kadī zie -a 'si, e so -trēdre 'pa "man,

60 en e -ku -a wvle. Yaa 'wv min -yre -tre nen waa cēen puo -kōle ji be -a -ji. Waa cēen paan -a 'bō 'fli -le ve -a. "Be -sru e -kōle -dan blu, yaa -tō -yre zie -a "nen, en e -ku.

61 Tv zie -a wlv be, te Madala lī Mari 'lee Mari -tv a -nan. O -fv 'o -nyrandī -yre 'bō 'le "nen.

'Sounjanun 'o yie 'tō Zozi
'yre -va

62 Zī tv cēen be, Bali -pannōn 'tanōn 'lee Farizen 'nōn 'kū Pilati -va. Zuif 'nōn 'le 'flinla "yi da nen o -ku. -Yee cī Saba yi -a.

63 O 'nan -yre 'nan: «'Kū 'san, 'wī 'tv -cin -trōa 'kū 'ji, -yee "wēan nen kv -ta. 'Wluzan 'labē, te -a yie a tian "man "be, e 'nan, -te e -ka be, e yi dra yaaga -e 'e 'wluan 'kanōn 'va.

64 -Yee "wēan kvi trv "baa 'nan 'i vī 'yie minnun le -e 'o yie 'tō -a -yre -va -trilii yi yaaga. 'I dre zie "tōgō Zozi -srunōn 'o 'kū Zozi pa 'si -yre -ji, -e 'o 'wlv 'sen minnun le 'nan e wluan -kanōn 'va. 'Wlv zie 'be 'cibēn -taa 'mlinle -a tēde da.»

65 -A -nan nen Pilati 'e 'nan -wle 'nan: «'Sounja 'pa 'tv 'labē, maan -nōan 'cēē. 'Ka 'kū waa, -e 'o yie 'tō -yre 'bō 'va "le zī ka cī "va "be -yee 'wī 'zv.»

⁶⁶ O -ku, o -yre 'bɔ "kɔnnɛn 'pla, ɛn o 'sounjanun -tɔ -a 'lɛ "nɛn.

28

Zozi wluan-kanɔn 'va
(Mk 16.1-11; Lk 24.1-12;
Zan 20.1-18)

¹ 'Mɔnnɛn yi nɛn 'bɛ ci Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi -sru "yi -a. 'Mɔnnɛn yi zɪɛ, -a bodrun puunɔn nɛn Madala li Mari 'lee Mari -tɔzan bɛ, o -ku -yre da.

² 'Nun tɔɔn 'trɛ nyɔɔn 'kpa 'plɛblɛ. Minsan -le 'pasiazan -tɔ 'bɛ 'si laji, e -kɔlɛ nɛn waa -tɔ -yre "nɛn "bɛ -a 'sinan, ɛn e -nyran "da.

³ E "bia "le zɪ laa 'e 'wlei -wlei -fɔa e "bia bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ɛn -yee sɔ a 'fuvu, -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪ.

⁴ Nyɛn 'sounjanun cɛɛn, ɛn o nyɔɔndɪ 'sia. -A -nan nɛn o tɛɛla "tra. O drɛ "le minnun nɛn o kaa bɛ -wee 'wɪ 'zɔ.

⁵ ɛn Bali -le 'pasiazan tin 'badɪ 'sia limɔnnun lɛ. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «Te "klan 'e 'ka 'tɛ dɪ! Maan -tɔa 'nan, ka ya Zozi nɛn waa -tɛ yiba "plan da bɛ -a -wɛɛnan.

⁶ E 'ka 'gɔ dɪ. E wluan -kanɔn 'va "le zɪ yaa 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. 'Ka 'ta, -e 'ka yɪɛ 'tɔ fɛnan nɛn waa 'pla bɛ -a -nan.

⁷ "Bɛ -sru 'ka 'ku "nyiandɔ -a vɪ -a -srunɔn lɛ. 'Ka vɪ -wɛ 'nan: E wluan 'kanɔn 'va, e -trɔa 'ka 'lɛ Galile, ka bɔa "man 'nan nun. 'Wɪ nɛn an -ta -a vɪɛ 'cɛɛ bɛ, -nyrɛn zɪɛ.»

⁸ Limɔnnun zɪɛ o 'si "nyiandɔ -yre da. Nyɛn o cɛɛn, 'pian ci "nrandɪ -dan a -wɔɔ, ɛn o -ku flan 'blidɪ -a. 'Wɪ zɪɛ

o "ta -ko -a 'sinan 'panan Zozi -srunɔn lɛ.

⁹ 'Nun tɔɔn Zozi 'bɔla o 'lɛ, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «An 'ka 'tɔ bɔ.» Limɔnnun pli Zozi man, o "pɔ sɔɔn "wlu, ɛn waa cɛin 'kun -a bɔdɪ -a.

¹⁰ -A -nan nɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Te "klan 'e 'ka 'tɛ dɪ! 'Ka 'ku -a vɪ 'an -srunɔn nɛn o drɛ "le 'an "bɔɪnɪn -zɔ bɛ -wɛ. 'Ka vɪ -wɛ 'nan 'o 'ku Galile. O bɔa 'an man -nan nun.»

Bali -pannɔn "lala -nɔn
'sounjanun lɛ 'nan -e 'o 'wlu
'sɛn

¹¹ Te limɔnnun a -kunan -sia bɛ, -a -nan nɛn 'sounja -mienun 'bɔla Zeruzalɛm 'fla. 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn e drɛ bɛ, waa 'sinan 'pa Bali -pannɔn 'tanɔn lɛ.

¹² Bali -pannɔn 'tanɔn zɪɛ 'o cin 'yɪ 'o 'vale min cejenun -a, ɛn o 'wɪ 'pla "da. -A -nan nɛn o "lala "kaga "nɔn 'sounjanun lɛ,

¹³ ɛn o 'nan -wɛ 'nan: «'Ka vɪ 'nan, Zozi -srunɔn 'ta Zozi pa crin wɔlɛ -pei -man, te ka ya yi -tɛnan.

¹⁴ 'Wɪ zɪɛ -te -kɔnmandan -a 'man bɛ, ku toba -fɔa -yre, -e 'ku 'wɪ 'si 'ka man.»

¹⁵ 'Sounjanun "lala zɪɛ -a 'si, ɛn 'wɪ nɛn Bali -pannɔn 'tanɔn -a 'vɪ -wɛ "bɛ, waa drɛla "da. 'Wɪ nɛn waa 'vɪ zɪɛ Zuif 'nɔn -a ve tian cɛɛgɔ yi -a.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn lɛ
(Mk 16.14-18; Lk 24.36-49;
Zan 20.19-23; Drɛwɪ 1.6-8)

¹⁶ Zozi -srunɔn 'fuda -tɔ -ku Galile, pɔn nɛn Zozi -a kɔɔn -wɛ "bɛ -a da.

¹⁷ Zɪ o Zozi 'yɪ bɛ, o "pɔ sɔɔn "wlu -a bɔdɪ -a. 'Pian te o va min -mienun 'o 'ci -fɔɔman.

18 Zozi pli 'e -srunon man,
 en e 'wi tin 'ba -wle. Yaa 'vi
 -wle 'nan: «Bali 'pleble 'non
 'men fe pεenon da laji, en yaa
 -non 'men fe pεenon da 'treda.

19 'Ka 'ku, 'ka 'leglon pεenon
 'ji 'non dre 'an -srunon 'a! 'Ka
 o -batize dre -kaa "ti Bali 'lee 'e
 'pi 'lee 'yee lei 'saun 'to da.

20 En 'wi pεenon nen maan
 paa 'ka 'ji be, 'ka "paa o ji, -e
 'o 'ta wula "da "le "wean. En -
 a -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan, an -fo
 'ka 'va yi pεenon man 'li 'trilii,
 -e 'tre 'nyan tu 'e bo.»

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn Mark -a crɛn -tɛ

Zan a Zozi 'lɛ drɛnan
(Mt 3.1-12; Lk 3.1-18; Zan
1.19-28)

1 Bali -pɪ Zozi Crizi -le 'wɪ
'nɔnnɔn pou sianan "nɛn 'gʊ.

2 E pou 'sia "le 'wɪ nɛn 'e
'crɛn -tɛdɪ Bali 'lewei vɪzan
Ezai -le 'fluba 'ji bɛ, -yee 'wɪ
'zʊ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:
«Bali "e 'nan:
<An 'mɛn min -tʊ -tɔala 'i 'lɛ,
-yɛɛ 'i 'lɛ si -tɛa.>

3 Min zɪɛ -a wei "we "bui "da.
Yaa ve 'nan:
<'Ka Minsan -le -si ta drɛ!
'Ka -yee -sinun ta -sɛn 'e cin
va!> »

4 Min zɪɛ Zan nɛn. E 'bɔla 'ji
"bui "da, ɛn e Bali -le 'wɪ vɪdɪ
'sia minnun lɛ. Yaa 'vɪ -wlɛ
'nan: «'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ
man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ! 'Ka
'ta 'ka -batize drɛ, -e Bali 'e
'cee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui.»

5 Minnun nɛn o -nyɛanla
Zude 'lɛglɔn 'ji 'lee Zeruzalɛm
bɛ, o "kaga "ta Zan wei manlɛ.
O 'wee 'wɪ 'wɪdɪnun 'vɪ 'wein
Bali lɛ minnun pɛɛnɔn yɪɛ
man, te Zan o -batize dra 'yi
nɛn waa laabo Zudan bɛ, -a
va.

6 -Wi nɛn waa laabo Shamo
bɛ, -a "cɛsɔ nɛn Zan da, ɛn -
wi 'kɔlɛ nɛn 'e 'tɔdɪ "da -a -tɪɛn.
Srɔ 'lee -srɔ 'nyrɔn nɛn yaa -
ble fɛ -a.

7 E 'nan minnun lɛ 'nan:
«Min -tʊ "ta -daa 'e 'fɔla "da, ɛn
-a 'plɛblɛ "mlian 'an da. 'An
'ka -yee -manwua "tun "da
baa "fluzan -a dɪ.

8 An 'ka -batize dra 'yi 'a,
'pian -yɛɛ 'ka -batize dra Bali
lei 'saun 'a.»

Zan Zozi -batize drɛ
(Mt 3.13-17; Lk 3.21-22;
Zan 1.32-34)

9 Tʊ zɪɛ -a wlu bɛ, ɛn Zozi
'si Galile 'fla nɛn waa laabo
Nazaretɪ bɛ -a da, ɛn e -ta Zan
-va. -A -nan nɛn Zan -a -batize
drɛ Zudan 'yi 'va.

10 Zozi "ɛ 'si 'yia bɛ, te e labli
ye 'e 'lɛ 'sʊdɪ, ɛn e Bali lei 'yɪ e
sɔɔn "da "le -plablo -le 'wɪ 'zʊ.

11 -A -nan nɛn wei -tʊ wu
laji. E 'nan: «I ya 'an 'pɪ nɛn
maan ye "yi ɛn -yee 'wɪ 'an 'ci
"nranman bɛ -a.»

Satan Zozi 'man -tan 'nan
'e 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ
(Mt 4.1-11; Lk 4.1-13)

12 "Bɛ -sru, ɛn Bali lei -ku
Zozi 'a "bui "da.

13 E yi drɛ 'nan nun -fuba
sinjɛn, te Satan -a man -taan.
E ya -winun va lu -ji, te Bali -le
'pasianɔn -a "sua.

Zozi 'le 'nyranman pou
sianan
(Mt 4.12-17; Lk 4.14-15)

14 Zɪ minnun Zan -fɔ -pʊ
'kuin bɛ, ɛn Zozi 'li 'e da Galile
'lɛglɔn 'ji. -A -nan nɛn e Bali -le
'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ 'sia minnun
lɛ. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan:

15 «Tʊ nɛn Bali -a kɔɔn bɛ,
e 'bɔ. Bali -le mingɔnnɛn -
blɪdɪ 'bɔ 'kogo. 'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ
"drɛdɪ man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali
lɛ! 'Ka yi -tɛra Bali -le 'wɪ
'nɔnnɔn da!»

Zozi pɔ -tɛnɔn sinjɛn drɛ 'e -
srɛnɔn 'a
(Mt 4.18-22; Lk 5.1-11)

16 Zozi a cinan 'yi -dan nɛn
Galile bɛ -a man, ɛn e Simɔn

'lee 'e -suannən Andre 'yɪ, te o ya pɔ -tɛnan "se "a.

17 En Zozi 'e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka -sɔɔnla 'an -sru! An -taa 'ka drɛɛ minnun nən o min laabo 'an -sru "bɛ waa.»

18 Nun tɔɔn o 'wee "senun -sran, ɛn o sɔɔnla Zozi -sru.

19 E -kɔdɪ 'sia 'nyian 'e 'lɛ, ɛn e Zebede -pɪnun 'yɪ, te o ya 'wee "senun -peenan -klɔ -ji. Zaji 'lee 'e "bɔɪ Zan nən.

20 Zozi o laabu, -a -nan nən o 'si 'o "tɪ Zebede 'lee 'wee 'nyranman 'panɔn -sru, ɛn o sɔɔnla Zozi -sru.

Zozi -yɔ -wliɪdɪ "pin min -tɔ -sru
(Lk 4.31-37)

21 Zozi 'lee 'e -srunɔn 'kɔ 'fla nən, waa laabo Kapanamo bɛ, -a da. 'Flinla "yɪ da bɛ, e wla -wee cin yɪ 'kuin, ɛn e Bali -le 'wɪ "paadɪ 'sia minnun ji.

22 -Yee 'wɪ "paadɪ minnun 'plo 'fɔ, kɔɔ yaa "paaman o ji "le Bali -a -kɔladɪ -nɔn -yrɛ. Ya'a "paale o ji "le 'nan 'fluba 'ci vɪnɔn 'le vɛ -zɔ dɪ.

23 Min -tɔ a cin yɪ 'kɔn 'bɔ 'ji bɛ, -yɔ -wliɪdɪ "a -a -sru. Min zɪɛ e -paandɪ 'sia, yaa 'vɪ 'nan:

24 «Nazaretɪ min Zozi, -mɛ "wɛan nən i -tɔa 'kɔvɛ 'wɪ 'ji? I -ta 'kɔ klu 'sɔlɛ. Mɛin -tɔa. Bali -le min tɪglɪ nən 'yɪa.»

25 Zozi 'wɪ 'pla -yrɛ 'nan: «'I 'ta -tɔ! 'I 'si min 'gɔvɛ -a -sru!»

26 -Yɔ -wliɪdɪ "min zɪɛ -a nyɔɔndɪ 'sia 'plɛblɛ, te e -paanman, ɛn e 'si -a -sru.

27 'Wɪ zɪɛ e ciɪla min pɛɛnɔn da. Waa laabɔdɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «-Mɛ "sɔ -man wɪ 'bɛ cɪ zɪɛ? Min 'gɔvɛ -yee 'wɪ "paadɪ a 'e 'trɛ, ɛn Bali -a -kɔladɪ -nɔn

-yrɛ. E -yɔnɔn -le 'plɛblɛ yɪ -kaa. 'Wɪ nən yaa ve -wlɛ "bɛ, waa drala "da.»

28 -A -nan nən minnun Zozi 'sɪ -fɔdɪ 'sia 'kpa tɪglɪ Galile 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji.

Zozi Simɔn 'sɛa 'lee -cɛ -tɛnɔn "kaga beli

(Mt 8.14-17; Lk 4.38-41)

29 Zɪ Zozi 'bɔla cin yɪ 'kuin bɛ, ɛn e -kɔ Simɔn 'lee Andre -le "kɔnnɛn 'o 'vale Zaji 'lee Zan -a.

30 "Wɛɛ 'bɔla "kɔnnɛn "bɛ, te Simɔn nan "bɔ "a 'e nyin -nandɪ 'kɔlɛ -wɔandɪ 'plɛblɛ 'lɔ, ɛn waa 'vɪ Zozi lɛ.

31 Zozi pli "man, yaa 'kun 'e 'pɛ -man, ɛn yaa wluan. 'Nun tɔɔn -a 'kɔlɛ 'ji 'e 'trɔ -fɔ. -A -nan nən e fɛ -nɔn -wlɛ.

32 Zɪ funninmlan 'pla yidɛ 'fɔ plɔ va bɛ, ɛn minnun -tadɪ 'sia -cɛ -tɛnɔn pɛɛnɔn 'lee min -nun pɛɛnɔn nən -yɔ -wliɪdɪ "a o -sru "bɛ waa Zozi lɛ.

33 'Flanɔn "kaga "ta -sɛnlɛ 'kɔn zɪɛ -a 'lɛ "nɛn.

34 Zozi min "kaga beli -cɛ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'sidɪ -a o man. ɛn e -yɔ -wliɪdɪ 'si min "kaga -sru "nyian. Zozi 'ka -yɔ -wliɪdɪnun 'tɔɪɛ -e 'o 'wɪ dɪ, kɔɔ min nən Zozi cɪ -a bɛ waa -tɔa.

Zozi Bali -le 'wɪ 'vɪ Galile 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji
(Lk 4.42-44)

35 Bodrun te klun a tian bɛ, Zozi wluan, ɛn e 'bɔla bei. E -kɔ Bali trɔ 'balɛ 'fla -sru fɛnan nən -a -nan cɪ flu bɛ -a -nan.

36 Simɔn 'lee Zozi -srunɔn -mienun bɛ, o -kɔ Zozi -wɛɛlɛ.

37 Zɪ waa 'yɪ bɛ, ɛn o -yrɛ 'nan: «Minnun pɛɛnɔn a 'i -wɛɛnan.»

38 En Zozi 'a 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Kaa kɔ fɛ pee -nan! -Kaa kɔ 'fla

'gυε -a "srɔn 'flanun da, -e 'an Bali -le 'wɪ vɪ -nan nun. Kɔɔ 'wɪ zɪε -a man nɛn an -ta 'trɛ da.»

³⁹En e ciɪdɪ 'sia Galile 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji. E Bali -le 'wɪ 'vɪ cin yɪ 'kɔnnun -ji, te e -yυ -wɪdɪ -pian "minnun -sru.

*Zozi-kogobe 'ɛzan -tv beli
(Mt 8.1-4; Lk 5.12-16)*

⁴⁰Yi -tv da bɛ, -kogobe 'ɛzan -tv -ta Zozi 'lɛ. E "pɔsɔɔn "wlu, ɛn yaa trυ 'badɪ 'sia. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Maan -tɔa 'nan -te i wu "man "bɛ, i -kɔlaman i -kogobe "sia 'an man, -e 'an drɛ 'saun Bali 'lɛ.»

⁴¹-A nyirinda -sɛn Zozi da. 'E 'pɛ 'sv "ji, e klɛ "man, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «An "we "man! 'I drɛ 'saun Bali 'lɛ!»

⁴²'Nun tɔɔn -kogobe 'si "man, ɛn e drɛ 'saun Bali 'lɛ.

⁴³Zozi 'wɪ 'pla -yrɛ -a "trɔɛn nyuɔndɪ -a. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan:

⁴⁴«Te 'i 'wɪ nɛn e drɛ 'gυε -a -nan sɛɛ wυ min -tv lɛ "fo "dɪ! 'Pian 'i 'kυ Bali -panzan -tv -va -e 'yei 'nanjɛn! "Bɛ -sru 'sraga nɛn Moizi -a kɔɔn bɛ 'i drɛ, -e minnun 'o -kɔnnɛn "yɪ 'nan, i beli!»

⁴⁵'Pian min zɪε 'wɪ nɛn Zozi -a drɛ -yrɛ "bɛ, yaa 'sinan 'padɪ 'sia min 'tɔdυ pɛɛnɔn lɛ. -Yee "wɛan Zozi 'ka -kɔlale "nyian -e 'e 'fli -kɔɔn 'fla dɪ. ɛn e -fυ 'fla -sru fɛnan nɛn min "ka "dɪε -a -nan. 'Pian te minnun "sia fɛ pɛɛnɔn 'nan, o -ko "va "nun.

2

*Zozi min -srandɪ "tra "tv beli
(Mt 9.1-8; Lk 5.17-26)*

¹Yi 'fli yaa "bɛ -sru, ɛn Zozi 'li 'e da Kapanamo. Minnun -a 'man 'nan Zozi a "kɔnnɛn,

²ɛn o "kaga "kυ "va. Min a "kaga "bυυ "le "wɛan, 'tɔnan 'ka 'folɛ "nyian 'kɔn 'lɛ "nɛn "dɪ. Zozi Bali -le 'wɪ vɪdɪ 'sia -wɪɛ.

³-A -nan nɛn, minnun -tadɪ 'sia min -srandɪ -tv -a Zozi lɛ. E ya min sinjɛn lɔ "se "ji.

⁴'Pian wa'a -kɔlale -plidɪ -a Zozi man dɪ, min a "kaga "le "wɛan. -A -nan nɛn o 'kɔn tri, waa 'fɔn 'e 'win -ji fɛnan nɛn Zozi cɪ 'e 'tɔdɪ bɛ -a -nan. O -cɛzan zɪε -a sɔɔnla.

⁵Zɪ Zozi -wee yɪ -teradɪ 'e da 'yɪ bɛ, ɛn yaa 'vɪ -cɛzan zɪε -yrɛ 'nan: «'An 'pɪ, 'wɪ 'wɪdɪnɛn nɛn yia drɛ bɛ maan fui.»

⁶Bali -le 'fluba 'ci vɪnɔn -mie a min "kaga zɪε o yei 'o -nyrandɪ. Waa nrɔn 'o 'ji 'nan:

⁷«-Mɛ "wɛan nɛn, min 'labɛ, e 'wɪ zɪε -a ve? E Bali srɔn. -Te ya'a 'silɛa Bali -tɔwli "a dɪε, -tɪε -kɔlaman min -le 'wɪ 'wɪdɪnɛn fuidɪ -a?»

⁸Zozi -wee ci "nrɔndɪ 'yɪ, ɛn yaa 'vɪ -wɪɛ 'nan: «-Mɛ "wɛan nɛn ci "nrɔndɪ zɪε, e ya 'ka 'ji?»

⁹-Te maan 'vɪ min -srandɪ 'tra 'gυε -yrɛ 'nan: «'Wɪ 'wɪdɪnɛn nɛn yia drɛ bɛ maan fui, 'bɛ a -tv. ɛn -te maan 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I wluan, 'i 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wυ, 'bɛ a -tv. 'Wɪ "fli zɪε, -a "cɛn "vɪdɪ 'bɛ cɪ 'plɛblɛ?»

¹⁰'Pian an "ta -a -ci -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan -kɔladɪ a 'an 'bɔ Blamin -pɪ -lɔ -e 'an min -le 'wɪ 'wɪdɪnɛn fui 'trɛda.» -A -nan nɛn yaa 'vɪ -cɛzan zɪε -yrɛ 'nan:

¹¹«'I 'wluan! 'I 'yie nyinnan "dave 'sia! 'I 'kυ 'yie "kɔnnɛn!»

¹²'Nun tɔɔn min zɪε e wluan, e 'yee nyinnan "dave 'sia, ɛn e 'ta wɔdɪ 'sia min

pεεnɔn yiε man, e 'bɔla bei. 'Wɪ zɪε e ciula 'o pεεnɔn da. O Bali 'tɔ "yi 'vɪ, εn waa 'vɪ 'nan: «'Wɪ 'gʊε kv'a tian 'li -a -nan yɪε dɪ.»

Zozi Levi laabv
(Mt 9.9-13; Lk 5.27-32)

13 Zozi 'kv "nyian Galile 'yi man. Min "kaga "kɔla -a -sru, εn e Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn paa o ji.

14 "Yεε -kv 'e 'lε bε, te e Alife -pɪ Levi ye 'e -nyrandɪ fɛnan nɛn o 'sukɔlε "sia bε -a -nan. E ya 'yee 'nyranman 'panan. En Zozi -a 'vɪ -yrε 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru!» Levi wluan, εn e sɔɔnla -a -sru.

15 "Bε -sru εn Zozi 'lee 'e -srunɔn 'kv Levi -le "kɔnnɛn fɛnun -blilε. 'Sukɔlε 'sinɔn 'lee 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn -mienun yra fε zɪε -a -sru. Kɔɔ min "kaga 'bε 'kɔla -a -sru.

16 'Fluba 'ci vɪnɔn nɛn o ya Farizen 'nɔn 'a bε, zɪ waa 'yɪ 'nan Zozi a fε -blɪnan 'o 'vale 'sukɔlε 'sinɔn 'lee 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn -mienun -a bε, εn waa 'vɪ -a -srunɔn lε 'nan: «-Mε "lε "wεan nɛn e fε bli 'o 'vale 'sukɔlε 'sinɔn 'lee min -wɪdɪ -mienun -a?»

17 Zozi 'wɪ zɪε -a 'man, εn e 'nan -wlε 'nan: «Minnun nɛn -cε 'ka o man dɪε, wa'a -dɔdrɔ -sru -wεεman dɪ. 'Pian minnun nɛn -cε cɪ o man bε, -wεε cɪ -dɔdrɔ -va. En "nyian bε minnun nɛn o cɪ tɪgh bε, -wee "wεan "cεε an -ta dɪ, 'pian an -ta 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'va. An -ta o laabulε -e 'an Bali -le -si -kɔɔn -wlε.»

Zozi 'le 'wɪ "paadi a "le fε -trε -le 'wɪ 'zv
(Mt 9.14-17; Lk 5.33-39)

18 Zan -srunɔn 'lee Farizen 'nɔn a fε 'sɔnnan. En minnun

-ta 'wɪ laabulε Zozi 'lɔ 'nan: «-Mε "lε "wεan nɛn, Zan -srunɔn 'lee Farizen -srunɔn fε "sɔan, te "yie -srunɔn 'ka fε sɔan dɪ?»

19 En Zozi -a 'vɪ -wlε 'nan: «-Te minnun -a lɪ 'pa "fedi drɛnan bε, tɔ nɛn lɪ -trε 'pazan a o yei "bε, minnun fε "sɔan? -Cεje, tɔ nɛn lɪ -trε 'pazan a o va bε wa'a 'kɔlaman fε 'sɔndɪ -a dɪ!

20 'Pian yi nɛn lɪ -trε 'pazan -taa 'silε o yei "bε, -a nyan nɛn o -taa "fε 'sɔnlε.

21 En "nyian bε, min 'ka sɔ -trε 'fɔɪ 'sia, -e 'e 'pa sɔ ceje 'fɔɪ bɔnan dɪ. -Te 'bε "cεε "dɪε, sɔ -trε -a ceje 'fɔɪ bɔnan "paa "va.

22 En "nyian bε min 'ka 'wɛn -trε sɛan -wi 'kɔlε 'tre cejenun -ji dɪ. -Te 'bε "cεε "dɪε, -wɛn -trε -wi 'kɔlε 'tre cejenun fεaman, te -wɛn 'lee 'trenun 'bɔ srε. 'Pian e ya "lε min 'e 'wɛn -trε -sɛn -wi 'kɔlε 'tre -trenun -ji!»

Zozi 'wɪ tin 'ba Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi man

(Mt 12.1-8; Lk 6.1-5)

23 'Flinla "yi da nɛn, Zozi 'lee 'e -srunɔn 'ciɪdɪ 'sia fei -tɔ da. Fε 'wlε nɛn fei zɪε -a da bε, e ya 'lee 'saa 'le 'wɪ 'zv. -A -srunɔn 'ko -a "cεɛndɪ -a, te waa -ble.

24 -A -nan nɛn Farizen 'nɔn -a 'vɪ Zozi lε 'nan: «'I 'yɪɔ 'wɪ nɛn 'i -srunɔn -a dra bε -a. -Cee 'flinla "yi da bε, wa'a 'wɪ 'labε -a dra dɪ.»

25 En Zozi "e 'nan -wlε 'nan: «'Wɪ nɛn -kaa tra David -a drε 'li, te dra -a -tεa 'o 'vale 'yee minnun -a bε, ka'a tian -a ta vɪlε dɔv?»

26 E wla Bali -le 'kuin, εn Bali -le 'kpɔun nɛn Bali -pannɔn 'saza 'bε -ble bε, yaa 'sia, yaa bli, εn e 'yee minnun

"le "nɔn. Tʊ zɪɛ -a va bɛ, te Abiata 'bɛ cɪ Bali -pannɔn 'tazan -a.»

²⁷ En Zozi -a 'pla "da 'nan: «Bali 'flinla "yi drɛ minnun -le vɛ -a! Ya'a minnun dreɛ 'flinla "yi -le vɛ -a dɪ.

²⁸ -Yee "wɛan nɛn 'an 'bɔ Blamin -pɪ, mɛɛn cɪ 'flinla "yi san -a.»

3

Min -tv nɛn -a -pɛla 'ka 'e man bɛ Zozi -a beli
(Mt 12.9-14; Lk 6.6-11)

¹ Zozi 'kʊ pee 'wʊ "nyian cin yɪ 'kuin. Min -tv a 'kɔn zɪɛ -a -ji, -a -pɛla 'tv a 'e 'kadɪ.

² Farizen 'nɔn nɛn 'kɔn zɪɛ -a -ji bɛ, o Zozi 'nanjɛndɪ 'sia -gɔɛɛn 'nan, -te e min zɪɛ -a "belia 'flinla "yi da -o. Waa drɛ zɪɛ 'nan -e 'o -kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a "man.

³ Zozi -a 'vɪ -pɛ -kazan lɛ 'nan: «'ɪ 'wluan! 'ɪ 'tɔ min yei 'gʊ!»

⁴ En Zozi -a laabʊ -wɔɔ 'nan: «-Mɛ "wɪ nɛn -cee -pei -a vɪ? -Si a 'e 'nɔndɪ min lɛ 'nan 'e 'wɪ "yi "drɛ 'flinla "yi da, -baa 'wɪ 'wɪldɪ 'nɛn e drɛ? En "nyian bɛ, e min "belia, -baa e min "tʊɛ -e 'e 'ka?» Min -tv 'ka 'wɪ 'silɛ "da "dɪ.

⁵ Zozi o pɛɛnɔn -nanjɛɛn 'tʊdʊ nyran da. -Wee "trɔɛn "yuyu nɛn waa "taan Bali va bɛ, -yee "wɛan -a ta drɛ 'trɔdrɔ. -A -nan nɛn yaa 'vɪ -ɛɛzan zɪɛ -yrɛ 'nan: «'ɪ 'pɛ 'sʊ "ji!» E 'e 'pɛ 'sʊ "ji, ɛn -a -pɛ drɛ "plɔnbɔn 'e "pa 'ji.

⁶ Farizen 'nɔn 'bɔla bei. O -kʊ Erodi -le minnun 'va -a 'palɛa "da 'nan 'o Zozi 'man -wɛɛ -e 'o -tɛ.

Min "kaga "ta Zozi 'va
(Mt 12.15-16; Lk 6.17-19)

⁷ Zozi 'lee 'e -srunɔn 'kʊ Galile 'yi man. Min "kaga 'kʊla o -sru. O -mie 'si Galile 'lɛglɔn 'ji, ɛn o -mie 'si Zude 'lɛglɔn 'ji,

⁸ ɛn o -mie 'si Zeruzalɛm, ɛn o -mie 'si Idume 'lɛglɔn 'ji, ɛn o -mie 'si 'lɛglɔn nɛn Zudan 'yi -sru "bɛ -a -ji, ɛn o -mie 'si 'lɛglɔnnun nɛn Tir 'lee Sidɔn "srɔn "bɛ o ji. Min "kaga zɪɛ o -ta Zozi 'va, kɔɔ 'winun nɛn yaa dra bɛ waa 'man.

⁹ -Yee "wɛan Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan, 'o 'kʊ -tv man wʊʊ, "tɔgɔ minnun 'o trun 'e man "kaga.

¹⁰ Fɛ -le "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ -yɛɛ cɪ 'nan, e min "kaga 'beli, ɛn -ɛɛnɔn pɛɛnɔn 'o cin -mɛandɪ 'sia 'nan -e 'o kɛ "man.

¹¹ Minnun nɛn -yʊ -wɪldɪ "cɪ o -sru "bɛ, -te o Zozi 'yi bɛ, o -tɛɛmlan "wlu, te o -paanman 'nan: «Bali -pɪ nɛn 'yia.»

¹² 'Pian Zozi 'wɪ "paala -wɛɛ 'klagla. Yaa ve -wɛɛ 'nan: «Te 'ka min nɛn 'an cɪ bɛ -a ta bɔla minnun lɛ dɪ!»

Zozi min 'si "va -fuda "fli yee 'pasianɔn 'a

(Mt 10.1-4; Lk 6.12-16)

¹³ "Bɛ -sru ɛn Zozi pɔn -tv tri. Minnun nɛn Zozi cɪ "va "bɛ, e o laabʊ 'e 'va. ɛn o -kʊ -a "srɔn.

¹⁴ Zɪ e min -fuda "fli 'si "va zɪɛ, ɛn e o 'tɔ 'pa 'yee 'pasianɔn. Yaa drɛ zɪɛ 'nan, -e 'o 'kɔn -a "srɔn. ɛn yaa drɛ 'nan -e 'o 'kʊ Bali -le 'wɪ vɪ,

¹⁵ te -kɔladɪ a -wɔɔ -e 'o -yʊ -wɪldɪnun -pin minnun -sru.

¹⁶ Minnun nɛn e o 'si "va "bɛ, o 'tɔ nɛn 'gʊ: Simɔn nɛn yaa 'tɔ 'pa Piɛri bɛ,

17 'lee Zebede -pɪnun Zaji 'lee 'e "bʊi Zan nɛn Zozi o 'tɔ 'pa Boanezi bɛ, -a -ci nɛn 'nan laa -paan "sʊ -man minnun,

18 'lee Andre, 'lee Filipino, 'lee Batelemi, 'lee Matie, 'lee Toma, 'lee Alife -pɪ Zaji, 'lee Tade, 'lee Simɔn -tʊ nɛn waa laabo "nyian Zelo bɛ,

19 'lee Zudazi Karioti. Min nɛn e "ta -daa Zozi 'nɔnlɛ 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ -nyrɛn.

Zozi 'le 'plɛblɛ "sia nyin?

(Mt 12.22-32; Lk 11.14-23)

20 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kʊ "kɔnnɛn. Minnun 'o cin 'yɪ "nyian "man "kaga "le "wɛan, Zozi 'lee 'e -srɔnɔn 'ka 'o 'wulo -da yɪlɛ -e 'o fɛ -bli dɪ.

21 Zɪ Zozi 'mangulinun 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, o -si 'sia 'nan 'o 'ko -a 'kunlɛ. Kɔɔ -a -cin a o ji 'nan, -a -wulo srɛ 'e da.

22 ɛn "nyian bɛ, 'fluba 'ci vɔnɔn nɛn o 'si Zeruzalɛm bɛ, o 'nan, -yʊ -wliɔnɔn tazan nɛn waa laabo Belzebul bɛ, e ya Zozi -sru. ɛn -yee 'plɛblɛ 'a nɛn e -yɔnɔn -pian "minnun -sru.

23 -A -nan nɛn Zozi o laabu, ɛn e 'wɪ tin 'badɪ 'sia -kɔnnɛn "ji. E 'nan: «Satan 'ka 'kɔlaman -e 'e 'bɔ 'fli -pin dɪ.

24 -Te 'lɛglɔn 'tʊ -ji minnun cɛɛn 'e cin man, ɛn o ya -kuli -tannan 'o cin man bɛ, 'lɛglɔn zɪɛ, e -wia.

25 ɛn -te 'kɔn 'tʊwli 'lɛ "nɛn 'nɔn 'bɛ ci 'wɪ 'tʊwli zɪɛ -a drɛnan oo, "kɔnnɛn zɪɛ e -wia.

26 -A -tʊwli "nɛn "nyian Sa-tan 'lee -yee -yɔnɔn -le vɛ -a. "Te -wɛɛ cɛɛn 'e cin man, ɛn o ya -kuli -tannan 'o cin yei "bɛ, "te -yee mingɔnnɛn trɛ -wi -a -nan 'mɔn.

27 'Ka -tɔ 'nan, Satan nɛn e ya min 'plɛblɛ 'a bɛ, min 'ka 'kɔlaman -e 'e -wla -yee 'kuin -e 'e -yee fɛnɔn crin wʊ, -te ya 'a Satan 'bɔ -yrɪɛ dɪ.

28 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'wɪ 'wliɔn pɛɛnɔn nɛn min -a dra bɛ, Bali -kɔlaman -a 'cɛɔɪ -a min lɛ. ɛn "nyian wei -wliɔn pɛɛnɔn min -a -fɔa Bali lɛ bɛ, Bali -kɔlaman -a 'cɛɔɪ -a min lɛ.

29 'Pian 'wɪ nɛn Bali lei 'saun -a dra bɛ, min nɛn e "we "man -wliɔn "bɛ, Bali 'ka -a cɛa -a san lɛ 'li 'fo "dɪ. 'Wɪ 'kpa, 'wɪ 'wliɔn zɪɛ e -fo -yrɔ 'li 'fo "le vɛ -a.»

30 Minnun nɛn o 'nan, -yʊ -wliɔn "a Zozi -sru "bɛ, o 'tɔ 'ji nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

-Tɪ nɛn Zozi -a "siala 'e drɪ 'a?

(Mt 12.46-50; Lk 8.19-21)

31 Zozi "bʊ 'lee -a "bʊnɔn -ta. O -fʊ 'o 'tɔɔɪ bei, ɛn o min -tʊ 'pa 'sia 'nan 'e 'kʊ Zozi laabu.

32 Minnun "kaga "a 'o -nyrandɪ Zozi 'srɔn. Waa si -fɔ. O 'nan -yrɛ 'nan: «'I "bʊ 'lee 'i "bʊnɔn a bei. O 'nan, 'i 'lʊ!»

33 Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «-Tɪnɔn 'bɛ ci 'an "bʊ "a? ɛn -tɪnɔn 'bɛ ci 'an "bʊnɔn -a?»

34 Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, e minnun nɛn waa si -fɔ bɛ, o -nanjɛɛn, ɛn e 'nan: «"Ka 'yɪɔ! 'An "bʊ 'lee 'an "bʊnɔn nɛn 'gʊ.

35 Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, min nɛn e Bali ci 'sɔ wɪ dra bɛ, -yɛɛ ci 'an "bʊ -a, ɛn -yɛɛ ci 'an "blu "a, ɛn -yɛɛ ci 'an "bʊ "a.»

4

*'Saa 'fɔzan man -kɔnnɛn
(Mt 13.1-9; Lk 8.4-8)*

¹ Yi -tu da bε, Zozi 'wɪ "paadɪ 'sia minnun ji "nyian Galile 'yi man. Minnun a trenan "man "kaga, -yee "wεan e -fɔ -klɔ -ji 'yi yie da, εn e -nyran. Minnun -fɔ 'o 'sendɪ 'yi 'plo da.

² -Kɔnnεn "ji nεn e 'wɪ "kaga paa o ji. Yaa 'vɪ -wlε 'nan:

³ «"Ka 'yɪɔ 'wɪ 'tɔ nεn 'gɔ! 'Ka "trɔεn "tɔ -yrε! Min -tu 'bε 'kɔ 'saa 'fɔlε.

⁴ Zɪ e ya -a wεεnnan bε, -a 'wlε plɔεn 'sran -si man. "Lomannun -ta, waa blɪ.

⁵ -A 'wlε -mie -sran puo da, fεnan nεn 'trε 'ka "kaga "dɪε -a -nan. E bɔdɪ 'sia tada, kɔɔ 'trε 'ka "da "kaga "dɪ.

⁶ Zɪ yidε 'bidɪ 'sia bε, εn e kaala 'nan, -a "sεin 'ka 'kɔlε -kɔɔblɪ dɪ -le "wεan.

⁷ -A 'wlε plɔεn 'sran fεnan nεn -tein -taa "bɔlε bε -a -nan. -Tein zɪε e 'tu, e blala 'saa man, wa'a -kɔlalε -sendɪ -a "da "dɪ, εn o kaa.

⁸ -A 'wlε plɔεn 'sran 'trε "yi "da. 'O 'bɔ, 'o trɔ, εn 'o 'sεn "da. -Abε -tu 'wlε a "man -fuba yaaga. -A bε -tu 'wlε a "man -fuba 'shεεdɔ. -A bε -tu 'wlε a "man -yaa tɔ.

⁹ Min nεn 'wɪ man "trɔεn "cɪ -a -wulo -man bε, -a san 'e man!»

-Mε "le "wεan nεn Zozi 'wɪ tin 'ba -kɔnnεn "ji?

(Mt 13.10-17; Lk 8.8-10)

¹⁰ "Bε -sru, zɪ Zozi 'fɔ 'e 'saza 'o 'vale 'e -srunɔn 'fuda "fli 'lee min -mienun -a bε, εn waa laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «-Kɔnnεn "nεn, yia -fɔ 'gɔε, -a -ci nεn 'nɔn?»

¹¹ -A -nan nεn Zozi -a 'vɪ -wlε 'nan: «Kaa 'gɔε, 'ka lε nεn Bali 'yee 'wɪ yɔɔdɪ nεn 'e min "paala 'a bε -a -ci 'si. 'Pian

minnun nεn o 'ka 'an -sru "dɪε, "o 'wɪ pεεnɔn maan -kɔnnεn "ji.

¹² E drε zɪε 'nan -e 'o fεnan -nanjεn, te wa'a -kɔnnεn 'ye dɪ, εn -e 'o 'wɪ man, te wa'a -ci maan dɪ, "tɔgɔ 'o 'fli -nɔn Bali lε -e 'bε -wee 'wɪ 'wliɔnun fui.»

Zozi 'saa 'fɔzan man -kɔnnεn "ci 'vɪ
(Mt 13.18-23; Lk 8.11-15)

¹³ Zozi -a laabɔ -wlɔ 'nan: «-Te ka'a -kɔnnεn 'gɔε -a -ci manlε dɪε, kaa dra 'kɔ -e 'ka peenun -ci man?»

¹⁴ -A -nan nεn yaa 'vɪ -wlε 'nan: «'Saa 'fɔzan -kɔ 'yee 'saa 'fɔlε, e ya "le 'nan, min -tu 'bε 'kɔ Bali -le 'wɪ vlε.

¹⁵ 'Saa 'wlε nεn e -sran -si man bε, minnun nεn o Bali -le 'wɪ maan, 'nun tɔɔn -e Satan 'e 'ta -a 'si o ji bε, -wee 'wɪ nεn.

¹⁶ εn 'saa 'wlε nεn 'e 'sran puo da bε, minnun nεn o Bali -le 'wɪ maan, 'nun tɔɔn o "we "man ci "nrandɪ -a bε, -wee 'wɪ nεn.

¹⁷ Wa'a tɔε -e -a "sεin 'e 'kɔ -kɔɔblɪ dɪ. Wa'a 'o "trɔεn 'tɔala 'ji dɪ. -Te 'wɪ yidɪ 'lee 'tε 'padɪ o da a bɔnan o man Bali -le 'wɪ 'le "wεan bε, tɔɔn -e 'o 'pε 'si Bali -le 'wɪ -sru.

¹⁸ εn 'saa 'wlε nεn e -sran fεnan nεn -tein -taa "bɔlε bε -a -nan bε, minnun nεn o Bali -le 'wɪ maan, o "we "man "bε, -wee 'wɪ nεn.

¹⁹ 'Pian minnun zɪε, o -taa 'o 'ci "nrandɪ 'silεa 'trɛda fεnun "kaga "da. Fε yidɪ o see "paa -man. O ya "vale fε pεεnɔn 'e drε 'wee vε -a. 'Wɪ zɪε e -si -tɔa Bali wei lɔ, -e 'e vlε 'e 'nyranman 'pa o man dɪ.

²⁰ εn 'saa 'wlε nεn o -sran 'trε "yi "da bε, minnun nεn o Bali -le 'wɪ maan, o "we "man

-e 'o 'ta wɔla "da "bɛ, -wee 'wɪ nɛn. Tɔɔn 'nyranman nɛn Bali wei -a 'padɪ "siala o man bɛ, -a "nɛn bɔala -dan. Te o drɛ "le 'nan 'saa nɛn -a bɛ -tɔwli 'wɛ a "man -fuba yaaga, ɛn -a -tɔwli 'wɛ a "man -fuba 'shɛɛdɔ, ɛn -a -tɔwli 'wɛ a "man -yaa tɔ bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ.»

*-Kannɛn man -kɔnnɛn
(Lk 8.16-18)*

21 "Bɛ -sru ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Min 'ka -kannɛn 'fɔa "nɛn -e 'e yɔɔ -pɔ wlu dɪ. -Te 'bɛ "cɛɛ "dɪɛ, -e 'e yɔɔ nyin-nan "davɛ wlu dɪ. 'Pian waa -tɔala fɛnan 'wein da, te min-nun pɛɛnɔn -a ye.

22 Maan ve 'cɛɛ 'nan, fɛ -tɔ 'ka 'fo 'e yɔɔdɪ -trilii, -e 'e vɪɛ 'e bɔla 'ji dɪ. ɛn 'wɪ yɔɔdɪ -tɔ "ka -e 'o vɪɛ 'o man fɛnan 'wein da dɪ.

23 Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn "cɪ -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!

24 "Ka drɛ "yi 'wɪ nɛn ka cɪ -a mannan 'gɔɛ -a va! Zɪ ka Bali wei 'man bɛ, -a da nɛn Bali 'wɪ 'tɔdɪ "paa "da 'cɛɛ, -e 'e 'ku 'e 'lɛ.

25 Kɔɔ min nɛn e cɪ -yrɔ "bɛ, -a lɛ nɛn waa "paa "da. 'Pian min nɛn e "ka -yrɔ "dɪɛ, -a "tiɛnnɛn nɛn -yrɔ "bɛ, o -taa -a 'silɛ.»

*Fei fɛ 'wɛ bɔdɪ da -kɔnnɛn
(Ezai 55.10-11; 1 Ko 3.6-7)*

26 ɛn Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ -nyrɛn 'gɔ. E ya "le min -tɔ 'saa -fɔ 'yee fei.

27 "Bɛ -sru e yi -tɛa "pei -man -e 'e 'fuɔ bodrun. Yaa dra zɪɛ yi -tɔdɔ pɛɛnɔn man. 'Pian fɛ nɛn e dra 'lɔɔ -e 'saa nyriɛn 'e bɔ -e 'e trɔ bɛ, ya'a tɔa dɪ.

28 'Trɛ -a bɔa 'e 'fli -a. Yaa nyriɛn bɔa 'e 'flin, "bɛ -sru -e 'e 'sɛn "da, -e 'e 'yi mlin.

29 -Te -a 'wɛ tran bɛ, te -a -tɛdɪ 'bɔ. -A -nan nɛn min zɪɛ e -ko -a -tɛɛ srɛn 'a.»

*Fei fɛ 'wɛ 'tɔ man -kɔnnɛn
(Mt 13.31-35; Lk 13.18-19)*

30 ɛn Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ min da bɛ, -mɛ "man "nɛn -kaa -kɔnnɛn? -Kɔnnɛn "cɛn "fɔdɪ -a nɛn maan -ci ve 'cɛɛ?

31 Maan -kɔnnɛn fei fɛ 'wɛ 'tɔ man. -A 'wɛ "wɛnnɛn "mlian 'trɛda fɛ 'wɛ pɛɛnɔn da.

32 'Pian -te waa -fɔ bɛ, e bɔa -e 'e trɔ. -A -dan -cia fei sinwɛ pɛɛnɔn da. 'E plan -tɔa, -e "lo-mannun 'o "kɔɛ "tɔ -a 'la 'va.»

33 -Kɔnnɛnnun zɪɛ -a "kaga "fɔdɪ -a bɛ, Zozi Bali -le 'wɪ paa minnun ji "le zɪ o -kɔlaman -a -ci mandɪ -a bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

34 -Kɔnnɛn 'saza 'ji nɛn e tin 'ba minnun lɛ. 'Pian -te 'o 'vale 'e -srɛnɔn 'a o -fu 'o 'saza bɛ, -e 'e pɛɛnɔn 'ci vɪ -wɛɛ.

*Zozi fulɔ 'plɛblɛ 'tɔ ta -tɔ
(Mt 8.23-27; Lk 8.22-25)*

35 Yi -tɔwli 'bɔ zɪɛ -a funnin-mlan nɛn, Zozi -a 'vɪ 'e -srɛnɔn lɛ 'nan: «-Kaa kv 'yi -sru!»

36 O -si -nɔn minnun lɛ. -A -nan nɛn o -kɔdɪ 'sia. -Klɔ nɛn Zozi cɪ -ji paan bɛ, -a -ji nɛn e -fu ɛn o -kɔdɪ 'sia. -Klɔ -mienun yra o -sru.

37 ɛn fulɔ 'plɛblɛ 'tɔ "fɛɛndɪ 'sia. 'Yi 'sɛndɪ 'sia -klɔ -ji. 'Siɛn vɛ bɛ 'yi "ta -klɔ faa.

38 Tɔ zɪɛ -a wlu bɛ, te Zozi a yi -tɛnan -klɔ pei 'ji. -A -wulo a 'e pladɪ -sunmun da. -A -srɛnɔn 'a fuɔ, ɛn o -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'ku 'nan

ceen 'nyandi man. "Yie 'man wɪ 'ka 'ji dʊv?»

39 -A -nan nen Zozi wluan, e paan fulɔ da, en yaa 'vɪ 'yi lɛ 'nan: «'I 'ta -tɔ! 'I 'ta 'tra!» 'Nun tɔɔn fulɔ "fɛendi 'le 'tɔ, en fɛnan -tɔ flu.

40 Zozi -a laabv -wlv 'nan: «-Mɛ "klan nen kaa wo zɪɛ? Ka'a tian yi teala 'an da dʊv?»

41 -A -nan nen "klan -sen o pɛɛnɔn 'ji, en waa laabvdi 'sia 'o cin lɔ 'nan: «-Mɛ "sv -man min bɛ ci zɪɛ? Fulɔ 'lee 'yi -a wei maan "yi.»

5

*Zozi min -tv nen -yv -wliɔ
"cɪ -a -sru "bɛ -a beli
(Mt 8.28-34; Lk 8.26-39)*

1 Zozi 'lee 'e -srunɔn 'bɔla Galile 'yi -sru Geraze 'nɔn 'le 'leɣlɔn 'ji.

2 Zɪ Zozi sɔɔnla -klv -ji bɛ, min -tv 'si min wɔnan zia, en e -ta -a 'lɛ. -Yv -wliɔ "a min zɪɛ -a -sru.

3 Min wɔnan nen e -nyɛanla. Min -tv 'ka 'kɔlaman -a -yridɪ -a dɪ. -Te -bulalɛ baa nen oo, wa'a 'kɔlaman dɪ.

4 Waa ceinnun 'lee -a -pɛnun yrɪ -bulalɛ baa 'e 'pa -a "kaga, te yaa "ceenman 'e man. Min -tv 'plɛblɛ 'ka 'cia "da 'lɔ -e -a -pɛ 'e 'sɔ -a pladɪ -a dɪ.

5 Bodrun funnin, e -cia "min wɔnan 'lee pɔnnun da -paandi -a 'plɛblɛ, te 'e 'man 'kɔlɛ bʊʊman -kɔlɛ -a.

6 Zɪ e Zozi 'yɪ 'kɔɔbli bɛ, e -ta flan -a, en 'e "po sɔɔnla "wlu.

7 -A -nan nen e paan 'plɛblɛ, en yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Zozi, 'yie -mɛ "wɪ nen 'an man? Bali nen min ta lou "bɛ, -a -pɪ nen

yia. Bali 'tɔ 'ji bɛ, te 'i 'tɛ 'pa 'an da dɪ!»

8 Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'si min zɪɛ -a -sru, -yee "wɛan nen e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

9 En Zozi -a laabv -yrɔ 'nan: «'I 'tɔ nen 'nɔn?»

E 'nan Zozi lɛ 'nan: «'An 'tɔ nen -kuli 'pa 'tv, kɔɔ kv ya min 'gʊɛ -a -sru "kaga.»

10 En e toba -fɔdɪ 'sia Zozi lɛ 'nan, te 'e 'o 'pin 'leɣlɔn zɪɛ -a -ji dɪ.

11 Tv zɪɛ -a wlu bɛ, te 'sru 'pa 'tv a 'e 'blɪnan o "srɔn "pɔn -tv da.

12 En -yɔnnun -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'I yra 'si! 'I 'kv 'pa 'sia 'srunun 'labɛ o va -e 'kv 'fɔ o -sru!»

13 Zozi 'si -nɔn -wɛ. -A -nan nen -yv -wliɔnun 'si min zɪɛ -a -sru, en o -kv -fɔlɛ 'srunun -sru. O flan 'sia pɔn 'sean man zia, te o -sean 'yia, en o pɛɛnɔn kaa. O ya 'sru -kpi "fli.

14 Zɪ 'sru -sru "pinnɔn 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, o -tɛ -ji flan -a, en o -kv 'fla 'lee fei -paannun da. 'Wɪ nen e drɛ bɛ, waa -nan 'sinan 'pa. Minnun -kv 'wɪ zɪɛ -a -nan ylɛ.

15 Zɪ o 'bɔ Zozi man bɛ, en o min nen blɔɔ -yv "kaga "cɪ -a -sru "bɛ, -a 'yɪ. E ya 'e -nyrandɪ 'e 'ta le sɔ -a, te -a ta 'si. 'Wɪ zɪɛ e o ceen nyɛn -a.

16 Minnun nen o cɪ -nan en Zozi min zɪɛ -a beli bɛ, 'wɪ nen e drɛ bɛ waa -nan 'sinan 'pa -wɛ. En 'wɪ nen e 'bɔ 'srunun man bɛ, waa -nan 'sinan 'pa "nyian.

17 -A -nan nen o toba -fɔdɪ 'sia Zozi lɛ 'nan, 'e 'si 'wee 'leɣlɔn 'ji.

18 Zɪ Zozi "ta -fɔa "klv -ji bɛ, en min nen yaa beli bɛ, e 'nan

Zozi le 'nan: «'I yra si, 'kve 'ko 'yia!»

19 Zozi 'ka 'wile "man "di. 'Pian 'e 'nan -yre 'nan: «'I 'ku 'yie "konnēn 'i 'mangulinun va! 'Wl pēēnōn nēn Minsan -a dre 'yie bē, 'i 'sinan 'pa -wle! En 'i nyrinda nēn e -sēn Minsan da bē, 'i 'sinan 'pa -wle!»

20 Min zīe e -ku, en 'wl pēēnōn nēn Zozi -a dre -yre "bē, yaa -nan 'sinan 'padī 'sia 'lēglōn nēn, waa laabu 'Fla 'fu bē -a -ji. Minnūn pēēnōn nēn o 'wl zīe -a 'man bē, o 'lēbo "fō.

Zozi Zairus 'lu 'lee li -tv beli (Mt 9.18-26; Lk 8.40-56)

21 Zozi 'fō -klb -ji, en e 'li 'e da Galile 'e "pa 'ji. Minnūn 'o cin 'yī "man "kaga, te e ya tian 'yī 'plo da.

22 -A -nan nēn cin yī 'kōn 'tazan -tv nēn waa laabo Zairus bē, e -ta. Zī e Zozi 'yī bē, e -tria "wlu,

23 en e 'nan -yre 'nan: «'I yra 'si! 'I 'pa 'an 'va "nyiandv! 'An 'lu cēēn 'e yie 'lē wōdī man. 'I yra 'si, 'i 'ta 'i 'pē 'pla "da, -e 'e 'beli!»

24 En Zozi sōōnla -a -sru, te min -a -mēan "man -pē pēēnōn da.

25 Min "kaga zīe o yei "bē, li -tv a -nan, -cē a "man. -Cē zīe e nyēn -sēanla "man, -a -nan le -fuda "fli 'bō.

26 'E yra 'yī -kōdī -dōdrō "kaga 'va 'le "wēan, en e 'yee "lala pēēnōn srē. 'Pian -yee -cē fa 'ka drele "yī "di, te e -ko 'padī -a "da.

27 E Zozi 'le 'wl 'man, -yee "wēan e wla min "kaga zīe o yei. E pli Zozi man 'e koda zia, en e klē -yee sō man.

28 Yaa nrōn 'e 'ji 'nan, -te 'e 'pē klē 'e "tun -yee sō man bē, 'e "belia.

29 'Nun tōōn nyēn -srandī "man 'le 'tō, en yaa -kōnnēn 'yī 'nan 'e beli.

30 Zozi -a -tō 'nan, 'pleble 'tv 'bōla 'e 'ji. -A -nan nēn 'e 'man lila minnūn da, en yaa laabu 'nan: «-Tīe klē 'an 'man sō man?»

31 -A -srunōn -a 'vī -yre 'nan: «"Wuo! Minnūn 'i -mēan "man -pē pēēnōn da bē, -e 'i laabu 'nan, -tīe klē 'i man?»

32 Zozi 'e yie 'tōdī 'sia 'e man 'nan -e 'e min nēn e klē 'e man bē -a yī.

33 -A -nan nēn li zīe, e -ta nyōōndī -a. Nyēn a cēēn, kōō 'wl nēn e dre -yre "bē yaa -tōa 'e 'bō 'a. E "pō sōōn Zozi 'wlu, en e 'wl pēēnōn 'vī -yre.

34 Zozi 'e 'nan -yre 'nan: «An 'lu, i yī -tēra 'an da, -yee "wēan nēn i beli. 'I 'ku -trōō! 'Yie -cē 'si 'i man.»

35 Zozi 'fō 'wl zīe -a tin 'ba -nan, en Zairus -le "kōnnēn 'pa 'sianōn 'ta -a vīe Zairus le 'nan: «'I 'lu 'ka 'va. Te 'i Bali -le 'wl "paazan "koe "nyan "nyian dī!»

36 Zozi 'wl zīe -a 'man. E 'nan Zairus le 'nan: «Te 'i "klan dī! 'I yī -tēra 'an da!»

37 -Te ya 'a 'silēa Pieri 'lee Zaji 'lee 'e 'bvī Zan -a dīe, Zozi 'ka 'wile "man -e min pee 'e -sōōnla 'o -sru "di.

38 Zī o 'bōla Zairus -le "kōnnēn "bē, Zozi min "kaga 'yī 'baba 'fō o man, te o -wua.

39 E wla 'kuin, en e 'nan -wle 'nan: «-Mē "le "wēan nēn 'baba 'fō 'ka man, te ka -wua? 'Nēn 'labē ya 'a 'kalē dī, 'pian e ya yī -tēnan.»

40 -A -nan nen minnun Zozi see wɔdɪ 'sia.

En e minnun pɛɛnɔn 'bɔla bei. E 'nen 'tɪ 'lee -a 'bu 'lee 'e -srunɔn yaaga 'sia, en o wla 'kɔn 'bu 'nen 'nen 'bɔ ci -ji bɛ -a -ji.

41 Yaa 'kun 'e 'pɛ -man, en yaa 'vɪ 'e wei -ji 'nan: «Talita kumu!» -A -ci nen 'nan, lɪmɔn 'nen, maan 'nan 'yɪɛ 'nan, 'i 'wluan lou.

42 'Nun tɔɔn lɪmɔn 'nen zɪɛ e wluan, en e 'ta wɔdɪ 'sia. -A lɛ a -fuda "fli. Zɪ o 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, o 'lɛbo "fɔ.

43 'Pian Zozi 'wɪ pla -wlɛ o "trɔɛn nyuɔndɪ -a. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan, te 'o -nan see wɔ min -tu lɛ dɪ! En e 'nan: «'Ka fɛ -nɔn -yre!»

6

Nazaretɪ 'nɔn 'ka yɪ -tɛlɛa Zozi da dɪ

(Mt 13.53-58; Lk 4.16-30)

1 "Bɛ -sru Zozi 'kɔ 'e fla Nazaretɪ 'o 'vale 'e -srunɔn 'a.

2 'Flinla "yɪ da bɛ, en e 'wɪ "paadɪ 'sia minnun ji cin yɪ 'kuin. Min "kaga "nen o -yee 'wɪ "paadɪ 'man bɛ, o 'lɛbo "fɔ. En waa laabɔdɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «Nyin zia nen 'wɪ 'labɛ "yɛɛ tranla? -Tɪɛ 'wɪ 'tɔdɪ zɪɛ -a -nɔn -yre? Yaa dra 'kɔ, en e 'lɛbo "fɔ winun 'labɛ -a dra?

3 Yiba "nyaanzan "tun "nen, en Mari -pɪ nen. Zaji 'lee Zoze 'lee Zud 'lee Simɔn nun flinzan nen. En "nyian bɛ, -a -suannɛn lɪmɔnnun -nyɛanla -kaa va 'gɔ.» -Yee "wɛan wa'a wei 'silɛa 'wɪ 'a dɪ.

4 -A -nan nen Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Fɛ pɛɛnɔn 'nan bɛ, Bali 'lewei vɪzan 'tɔ a 'e wluandɪ. 'Pian -te e ya 'e 'flanɔn 'lee

'e drɪnun 'lee 'e 'mangulinun yei "bɛ, wa'a siala min -a dɪ.»

5 -Te ya'a 'silɛa -pɛ 'pladɪ -a -cɛ -tɛnɔn -mie da -e 'o 'beli dɪɛ, Zozi 'ka -kɔlɛlɛ 'lɛbo "fɔ wɪ pee drɛdɪ -a 'fla zɪɛ -a da dɪ.

6 Yi nen wa'a -tɛlɛa Zozi da dɪɛ, -a 'wɪ -a 'kan 'e 'ciɪla "da. "Bɛ -sru en e -kɔ 'fla peenun da, en e 'wɪ paa minnun ji.

Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli 'pa 'sia 'flivli

(Mt 10.5-15; Lk 9.1-6)

7 Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli laabɔ, en e o 'pa 'sia "flivli. E -kɔladɪ -nɔn -wlɛ 'nan -e 'o -yɔ -wɪdɪnun -pin minnun -sru.

8 Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Te ya'a 'silɛa "tonyrin -a dɪɛ, te 'ka 'ta wɔ "man "fɛ pee 'sia dɪ! Te 'ka 'blɪfɛ 'lee 'pada 'lee "lala 'sia dɪ!

9 'Ka 'manwua "wɔ! Te 'ka 'tralɛ 'sia "fli "dɪ!»

10 En yaa 'vɪ "nyian -wlɛ 'nan: «-Te 'ka 'bɔla 'fla 'tɔ da bɛ, 'ka 'fɔ 'kɔn nen, o 'ka laabɔ 'ji bɛ -a -ji, -trilii -e 'ka 'kɔdɪ 'e bɔ.

11 'Pian -te ka 'bɔla 'fla, en 'fla zɪɛ -a da 'nɔn 'ka 'ka 'silɛa min -a dɪɛ, en wa'a "trɔɛn "tɔlɛ 'ka wei lɛ dɪɛ, 'ka 'kɔ 'ka 'lɛ! "Cɛɛ -kɔ bɛ, 'ka 'cɛin -man fuɔn -koei "trɔa o da 'wɪ pladɪ -a -wlɛ. -A -ci -kɔɔndɪ nen 'nan 'ka 'pɛ 'si -wee 'wɪ 'ji.»

12 -A -nan nen o -kɔ, en o Bali -le 'wɪ vɪdɪ 'sia minnun lɛ. Waa 'vɪ -wlɛ 'nan, 'o 'si 'o drɛ wɪ -wɪdɪ "man -e 'o 'fli -nɔn Bali lɛ.

13 O -yɔ -wɪdɪ "kaga "pin minnun -sru. O 'nyrɔn ciɪ -cɛ -tɛnɔn "kaga "man, te o "belia.

Min -batize drɛzan Zan -kanan wɪ nen 'gɔ

(Mt 14.1-12; Lk 9.7-9)

14 Mingənnən Erodi Zozi 'le 'wɪ 'man, kɔɔ -a 'tɔ 'wɪdɪ fuila "man, te minnun -a ve 'nan: «Min -batize drɛzan Zan 'bɛ wluan -kanən 'va. -Yee "wɛan nən -kɔladɪ a -yrɔ ɛn e 'lɛbo "fɔ wɪnun dra.»

15 ɛn min pləennun "o 'vɪ 'nan: «Eli nən.»

ɛn min -mienun "o 'vɪ 'nan: «Bali 'lewei vɪzan -tɔ nən "le Bali 'lewei vɪnən 'li bɛ -wee 'wɪ 'zɔ.»

16 Zɪ Erodi 'wɪnun zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn e 'nan: «Zan nən maan -wulo cɛɛn bɛ, -a 'bɔ nən. -Yɛɛ wluan -kanən 'va.»

17 Kɔɔ Erodi 'bɛ Zan -tɛ. 'Wɪ nən e drɛ 'lɔɔ yaa -tɛ bɛ, -nyrɛn 'gɔ. Erodi 'yee minnun 'pa 'sia, ɛn 'o -kɔ Zan 'kunɛ, waa yrɪ, ɛn waa -fɔ -pɔ 'kuin. Yaa drɛ zɪɛ Erodia -lɛ "wɛan, kɔɔ lɪ zɪɛ e ya Erodi "bɔɪ Filipɔ nan -a, ɛn Erodi -a 'si "wlu.

18 'Wɪ zɪɛ Zan -a 'lɛ cɛɛn Erodi lɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Si 'ka 'i 'lɔ -e 'i "bɔɪ nan 'si 'e 'wlu dɪ.»

19 -A 'wɪ 'nan Erodia man -wlɪdɪ. ɛn e Zan -sa 'pla 'nan 'e -tɛa. 'Pian -si nən kɔ 'e 'ciɪla "da "bɛ, ya'a tɔa dɪ.

20 Kɔɔ -a -sran Erodi 'bɔ "e "klan wo Zan -lɔ. -Yaa -tɔa 'nan, Zan a Bali -le min tɪglɪ 'a, -yee "wɛan 'e yɪɛ -tɔa "va, "tɔgɔ 'o -tɛ. Erodi Zan wei mandɪ ye "yɪ, 'pian 'wɪ nən Erodi "e "yɪ -e "e "vɪ Zan lɛ bɛ, ya'a tɔa dɪ.

21 Zɪ Erodi -ya lɛ 'lɛ sɔɔ yɪ 'bɔ bɛ, ɛn Erodia -si nən kɔ 'e 'ciɪla "da -e 'e Zan -tɛ bɛ -a 'yɪ. Yɪ zɪɛ -a da bɛ, Erodi min -dandannun 'lee 'yee 'sounja -nun tanən 'lee Galile min cejenun laabɔ 'nan, 'o 'ta "fɛdɪ drɛ 'e 'va.

22 ɛn Erodia 'lu 'kɔ "dre 'tanɛ o 'lɛ. Erodi 'lee 'yee min -nun pɛɛnən 'ci 'sɔ 'e 'ciɪla "da.

-A -nan nən Erodi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Fɛ nən i cɪ "va bɛ, 'i laabɔ 'an 'lɔ, maan -nɔan 'yɪɛ!»

23 ɛn Erodi -tɔ 'e wei da -a vɪdɪ -a 'nan: «-Te 'mɛn mingənnən trɛ va nən i cɪ bɛ, maan 'fɔɪ 'tɔ -nɔan 'yɪɛ.»

24 ɛn nɔnbɛ zɪɛ e 'bɔla, e -kɔ -a laabɔ lɛ 'e "bɔ 'lɔ 'nan: «-Mɛ "fɛ nən 'an laabɔ -yrɔ?»

-A "bɔ "e -yrɛ 'nan: «Min -batize drɛzan Zan -wulo nən, 'i laabɔ -yrɔ!»

25 -A -nan nən e 'li 'e da "nyɪandɔ mingənnən Erodi -va, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Min -batize drɛzan Zan -wulo va nən an cɪ. 'I -nɔn 'mɛn -naagɔ "plɛdɪ da!»

26 Zɪ Erodi 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, -a ta drɛ 'trɔdrɔ. 'Pian e -tɔ 'e wei da minnun nən o -ta "fɛdɪ da bɛ o yɪɛ man, -yee "wɛan ya'a -kɔlale -a vɪdɪ -a -cɛjɛ dɪ.

27 -A -nan nən e 'sounja -tɔ 'pa 'sia 'nan, 'e 'kɔ Zan -wulo 'cɛn. 'Sounja zɪɛ e -kɔ -pɔ 'kuin, ɛn e Zan -wulo cɛɛn.

28 E -ta -a "plɛdɪ da, ɛn yaa -nɔn nɔnbɛ 'bɔ lɛ. ɛn nɔnbɛ zɪɛ yaa -nɔn 'e "bɔ "lɛ.

29 Zɪ Zan -srunən 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn o -kɔ -a -kadɪ 'silɛa. O -kɔ -a wɔlɛ.

Zozi -blɪfɛ -nɔn min -kpi 'soolu lɛ

(Mt 14.13-21; Lk 9.10-17; Zan 6.1-13)

30 Minnun nən Zozi o 'pa 'sia paan bɛ, o -ta. 'Wɪ pɛɛnən nən waa drɛ bɛ, 'lee 'wɪ nən waa paa minnun jɪ bɛ, waa 'sinan 'pa Zozi lɛ.

31 ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Kaa 'si fɛ 'gɔɛ -a -nan! -Kaa kɔ

fɛnan nɛn e ci flu bɛ -a -nan, -e -kaa 'flinla "wɛnnɔn!» Fɛ nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ ci 'nan, minnun nɛn o -ko 'lee minnun nɛn o -taa "bɛ, o ya "kaga "bɔv -le "wɛan, wa'a 'o 'wulo -da ye -e 'o fɛ -bli dɪ.

32 -A -nan nɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn -fɔ -klv -ji 'o 'saza, ɛn o -kɔdɪ 'sia fɛnan nɛn e ci flu bɛ -a -nan.

33 Minnun o -kɔnan 'yɪ. ɛn 'wɪ zɪɛ min "kaga -a 'man. -Yee "wɛan o 'si 'fla pɛɛnɔn da, ɛn o -trɔa o 'lɛ flɔn -a fɛ zɪɛ -a -nan.

34 Zɪ Zozi sɔɔnla -klv -ji bɛ, e min "kaga zɪɛ 'o 'yɪ 'o 'sɛndɪ. O nyrinda -sɛn "da, kɔɔ e o 'yɪ "le 'nan 'blanun nɛn o -sru "pinzan "ka "dɪɛ, -wee 'wɪ 'zɔ. -A -nan nɛn e 'wɪ "kaga "paadi 'sia o ji.

35 Zɪ funninmlan "ta "paala bɛ, ɛn Zozi -srunɔn pli "man. O 'nan -yrɛ 'nan: «-Pei "ta taan, ɛn min 'ka 'nyɛanla 'gɔ dɪ.

36 -Yee "wɛan 'i vɪ minnun lɛ 'nan, 'o 'kɔ fei -paannun 'lee 'flanun nɛn -kaa "srɔn 'gɔvɛ -a da -e 'o 'wee -blifɛnun 'lɔ, 'o -bli!»

37 ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «'Ka 'blifɛ -nɔn -wɛlɛ 'ka 'bɔ 'a!»

-A -nan nɛn waa laabv Zozi 'lɔ 'nan: «'Kɔvɔ dra kɔ -e 'kɔ 'blifɛ -nɔn -wɛlɛ? I ya "vale 'nan 'kɔ 'kɔ minnun "kaga 'labɛ o -blifɛ 'lɔ yɪ yaa "fli "da 'nyranman "lala -a?»

38 ɛn Zozi -a laabv -wɛlɔ 'nan: «'Kpɔun wɛa nɛn 'ka 'lɔ? 'Ka 'kɔ -a -nanjen!»

Waa laabv 'o cin lɔ, ɛn o -yrɛ 'nan: «'Kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli "nɛn 'kɔ 'lɔ.»

39 "Bɛ -sru ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan, 'o min pɛɛnɔn

'nyran "tra 'e 'kule -a, 'e 'kule -a.

40 ɛn minnun -nyran 'e 'kule -a, 'e 'kule -a. -A 'kule -mie bɔa min -yaa tv, ɛn -a 'kule -mie bɔa min -fuba 'soolu.

41 -A -nan nɛn Zozi 'kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli zɪɛ -a 'si, 'e yra -tɔ laji, ɛn e Bali muo "fɔ. E 'kpɔunnun ta cɛɛn, ɛn yaa -nɔn 'e -srunɔn lɛ 'nan, 'o -pli "minnun man. E pɔ "fli pli "nyian minnun pɛɛnɔn man.

42 Min pɛɛnɔn fɛ bli, o 'kan.

43 'Kpɔun pɔnɛnnun 'lee pɔnun nɛn o -fɔ bɛ, -a -srunɔn -a -sɛn saannɛn -fuda "fli "ji, yaa 'fa.

44 Minnun nɛn o 'kpɔun bli bɛ, -klɔnmɔn a 'o va -kpi 'soolu.

Zozi 'ta 'wɔ 'yɪ yɪɛ da

(Mt 14.22-33; Zan 6.16-21)

45 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'tɔ 'e -srunɔn man 'nan, 'o 'fɔ -klv -ji -e 'o 'trɔa 'e 'lɛ Bɛzaida fla 'yɪ -sru. E -fɔla "da 'nan -e 'e 'si -nɔn minnun lɛ, te o -ko -wee "kɔnnɛn.

46 Zɪ o pɛɛnɔn cɛɛn 'kɔdɪ man bɛ, ɛn e -kɔ Bali trv 'balɛ pɔn -tv da.

47 -Pei 'tan, ɛn -klv "e 'bɔ 'wɔ 'yɪ yɪ, te Zozi a tian 'e 'tɔwli "tra.

48 Zozi -a 'yɪ 'nan, 'e -srunɔn a 'o yra yɔnan -klv -fɔdɪ -a, kɔɔ fulɔ "fɛɛnman e -taa "o da zia. -Pei -man, mannɛn tɛdɛ -a bɛ, ɛn e -kɔla o -sru 'ta wɔdɪ -a 'yɪ yɪɛ da. E "ta -cia "o da.

49 -A -nan nɛn waa 'yɪ, te e ya 'ta wɔnan 'yɪ yɪɛ da. -Wee 'ji "le 'nan min lei nɛn, ɛn o -paandi 'sia.

50 Waa 'yi 'o pɛɛnɔn, ɛn nyɛn -sɛn o ji.

'Pian Zozi -a 'vɪ -wɫɛ 'nan: «'Ka -pɔan 'kun! Te 'ka "klan dɪ! 'An 'bɔ nɛn.»

51 -A -nan nɛn e -fɔ o va -klɔ -ji. 'Nun tɔɔn fulɔ 'ta 'tɔ. 'Wɪ zɪɛ e o 'plo 'fɔ 'e 'ciɪla "da.

52 'Lɛbo "fɔ wɪ nɛn Zozi -a drɛ 'kpɔun -a bɛ, wa'a -ci manɫɛ dɪ. -Wee -ci mandɪ a -kɔɔbli -le "wɛan.

Zozi -cɛ -tɛnɔn beli Jenezarɛt

(Mt 14.34-36)

53 Zɪ o 'yi cɛɛn bɛ, o 'bɔla Jenezarɛt.

54 O sɔɔnla -klɔ -ji, 'nun tɔɔn minnun Zozi -kɔnnɛn 'yi.

55 O ciɪ fɛ pɛɛnɔn 'nan -a vidɪ -a minnun ɫɛ. -A -nan nɛn minnun -tadɪ 'sia -cɛ -tɛnɔn 'a "se "ji, fɛnan nɛn waa 'man 'nan e ya bɛ -a -nan.

56 Fɛnan pɛɛnɔn nɛn e 'bɔ bɛ, -te e ya 'fla "wɛnnɛn da -a oo, -te e ya 'fla -dan da -a oo, -te fei -paan "da "nɛn oo, minnun -taa "cɛ -tɛnɔn -a -guada. O toba -fɔa Zozi ɫɛ 'nan, 'e 'yee sɔ 'lɛbo 'fɛndaa 'tɔvɪ -e -cɛ -tɛnɔn 'o klɛ "man. -Cɛ -tɛnɔn pɛɛnɔn nɛn o klɛ "man "bɛ, o beli.

7

Zuif 'nɔn kluda wɪ

(Mt 15.1-9; Lk 11.37-41)

1 Yi -tɔ da bɛ, Farizɛn 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn -mienun 'si Zeruzalɛm, ɛn o -ta Zozi 'va.

2 Waa 'yi 'nan -a -srɛnɔn plɔɛn fɛ bli, te wa'a 'o 'pɛ -man "foelɛ "le zɪ o tranun -a 'vɪ 'nan 'o drɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ dɪ.

3 Zuif 'nɔn nɛn Farizɛn 'nɔn 'a bɛ, 'lee Zuif 'nɔn pɛɛnɔn bɛ, -te wa'a 'o 'pɛ -man "foelɛ "le

zɪ o tranun -a 'vɪ 'nan 'o drɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ dɪɛ, wa'a fɛ ble dɪ.

4 ɛn -te o 'si 'flɛji bɛ, -te wa'a 'o -srulɛ "le zɪ o tranun -a 'vɪ 'nan 'o drɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ dɪɛ, wa'a fɛ ble dɪ. O kluda wɪ "kaga plɔɛn a "nyian. E ya 'yi 'mlin 'kulɛnɛnnun -ci "foedɪ da, ɛn e ya -pɔnɔn 'lee -daganun -ci "foedɪ da, [ɛn e ya nyinnan "davɛnɔn -srudɪ da.]

5 -Yee "wɛan Farizɛn 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'a laabu Zozi 'lɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn, 'i -srɛnɔn 'ka 'wɪ nɛn -kaa tranun -a 'vɪ 'nan -kaa drɛ bɛ -a dra dɪ? 'Pian wa'a 'o 'pɛ -man dra 'saun Bali 'lɛ 'vaa -e 'o fɛ -bli.»

6 -A -nan nɛn Zozi "e 'nan -wɫɛ 'nan: «Wei "fliɪvli 'nɔn! 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a cɛn -tɛ 'ka man bɛ, 'wɪ 'kpa nɛn, kɔɔ yaa 'vɪ 'nan:

'Bali "e 'nan:

Minnun 'labɛ,

waan 'tɔ "yi "ve 'o 'le lou,

'pian o jinun bɛ,

o ya 'o 'sidɪ 'an man -kɔɔbli.

7 -Wee 'an 'sudɪ bɛ -a "nɛn "ka dɪ.

Kɔɔ -peinun nɛn blamin a -tɔ bɛ,

-a 'bɔ nɛn waa "paaman minnun ji

'nan -yɛɛ ci Bali -le -si -a.» »

8 ɛn Zozi -a 'vɪ -wɫɛ 'nan: «'Ka "trɔɛn 'si Bali -le -pei -va, ɛn ka -sɔɔnla 'ka tranun kluda wɪ -sru.

9 'Ka 'ci a 'e 'cɛndɪ. Ka Bali -le -pei tuɔ 'ka 'pela koda, ɛn ka ɫɛa 'ka tranun kluda wɪ man.

10 'Wɪ nɛn yaa -kɔɔnman bɛ -nyɛn 'gɔ. E ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan:

<'I yie 'nan 'i "tɪ 'lee 'i "bɔ "man!>

ɛn "nyian 'nan:

<Min nɛn,

'e wei 'pla 'e "tɪ "man,
 -te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ,
 'e "bʊ "man bɛ,
 'o san -tɛ!>
 -Pei zɪɛ Bali 'bɛ -nɔn Moizi lɛ,
 11 'pian kaa "paaman minnun
 ji 'nan, -si a 'e 'nɔndɪ min lɛ -
 e 'e vɪ 'e "tɪ 'lee 'e "bʊ "lɛ 'nan:
 <Ma'an 'kɔlaman -e 'an 'pa 'ka
 'va dɪ. "Lala nɛn kɔ "an -nɔn
 'cɛɛ bɛ, maan drɛ Kɔrban -a. -
 A -ci nɛn 'nan, maan -nɔn Bali
 lɛ.>
 12 'Cee 'wɪ "paadɪ zɪɛ e -si -tɔa -
 yrɔ -e 'e 'pa 'e "tɪ 'lee 'e "bʊ 'va.
 13 Zɪ ka Bali wei klu -sɛanla 'ji
 'ka tranun kluda wɪ -a zɪɛ. ɛn
 'wɪ zɪɛ -a -tɔwli "nɛn kaa dra
 'wɪ "kaga "ji.»

*-Mɛ "fɛ 'bɛ min "tri -tɔa Bali
 'lɛ?
 (Mt 15.10-20)*

14 "Bɛ -sru ɛn Zozi min
 "kaga laabʊ "nyian, ɛn e 'nan
 -wlɛ 'nan: «'Ka "trɔɛn "tɔ 'an
 wei lɛ -e 'ka 'wɪ 'gʊɛ -a -ci man
 'kpa.

15 Fɛ nɛn e "sia bei, -e 'e -wla
 "min ji bɛ, ya'a min "tri 'tɔa
 Bali 'lɛ dɪ. 'Pian fɛ nɛn e "sia
 min ji -e 'e bɔla bei "bɛ, -yɛɛ
 min "tri -tɔa Bali 'lɛ.

16 [Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn
 "cɪ -a -wulo -man bɛ, -a san 'e
 man!>]

17 Zozi 'si min "kaga yei, ɛn
 e wla 'kuin. -A -nan nɛn -a -
 srunɔn 'a laabʊ -yrɔ 'nan, 'e -
 kɔnnɛn "nɛn yaa -fɔ bɛ -a -ci vɪ
 'wlɛ!

18 ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka
 'bɔ "nyian, ka'a 'kɔlaman -e
 'ka 'wɪ zɪɛ -a -ci man dʊʊ? Fɛ
 nɛn e -wlamlan min ji bɛ, ya'a
 min "tri 'tɔa Bali 'lɛ dɪ. Ka'a tɔa
 zɪ dʊʊ?

19 Kɔɔ ya'a 'wlamlan min
 souba ji dɪ, 'pian e -ko min -
 pɔan 'ji. "Bɛ -sru -e min 'e 'kʊ
 -fɔ -a lua.»

'Wɪ zɪɛ -a vɪdɪ -a nɛn Zozi -a
 kɔɔn 'nan, -blɪfɛ -tʊ 'ka min "tri
 -tɔa Bali 'lɛ dɪ.

20 ɛn Zozi -a 'le 'sran 'nan:
 «Fɛ nɛn, e "sia min ji bɛ, -yɛɛ
 min "tri -tɔa Bali 'lɛ.

21 Kɔɔ blamin souba 'ji nɛn
 ci "nrɔndɪ -wliɪdɪ pɛɛnɔn "sia.
 -Kɔnnɛn -wɛɛdɪ "kaga 'lee lɪ
 -wɛɛdɪ "kaga "a -tʊ, ɛn crin
 wʊdɪ a -tʊ, ɛn min -tɛdɪ a -tʊ,

22 ɛn min nan -wɛɛdɪ 'lee
 min -sran -wɛɛdɪ a -tʊ, ɛn "lala
 yɪdɪ "yɪ "bʊʊ "a -tʊ, ɛn nyannɛn
 drɛdɪ a -tʊ, ɛn -dawli drɛdɪ a -
 tʊ, ɛn fɛ -blɪdɪ 'lee -wɛn mlɪndɪ
 -e 'e 'cɪla "da "bɛ e ya -tʊ, ɛn
 man bʊdɪ a -tʊ, ɛn 'wɪdɪ min
 man -wliɪdɪ "a -tʊ, ɛn fli drɛdɪ
 -dandan a -tʊ, ɛn -blʊ 'tandɪ a
 -tʊ.

23 'Wɪ 'wliɪdɪ pɛɛnɔn zɪɛ, ɔ
 "sia min ji, ɛn -wɛɛ min "tri -
 tɔa Bali 'lɛ.»

*-Pɛn lɪ -tʊ yɪ -tɛra Zozi da
 (Mt 15.21-24)*

24 Zozi 'si fɛ zɪɛ -a -nan, ɛn e
 -kʊ Tir 'fla "srɔn Fenizi 'lɛglɔn
 'ji. E wla 'kɔn 'tʊ -ji. E 'ka "vale
 'nan, minnun 'o -tɔ 'nan e ya -
 nan dɪ. 'Pian ya'a -kɔlale drɛdɪ
 -a dɪ.

25 Lɪmɔn -tʊ a 'fla zɪɛ -a da.
 -Yʊ -wliɪdɪ "a -a 'lu -sru. 'Nun
 tɔɔn e Zozi 'le 'wɪ 'man, ɛn e -
 ta "va, ɛn 'e "pɔ sɔɔnla "wlu.

26 -A -nan nɛn e toba -fɔ -yrɛ
 'nan, 'e 'yʊ -wliɪdɪ "pin 'e 'lu -
 sru. Lɪ 'bɔ zɪɛ Zuif lɪ "cɛɛ dɪ, e
 "sia Siri Fenizi 'lɛglɔn 'ji.

27 ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan:
 «'I nannannun 'tʊ 'o fɛ -blɪ 'o
 'kan 'lɔ! E 'ka 'wɪ "yɪ, -e min

'e nannannun -lɔ 'kpɔun 'si 'e -nɔn -plɛnnun lɛ dɪ.»

28 En yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'Wɪ tɪgɪ nɛn, yia 'vɪ, 'an 'san. 'Pian nannannun 'nɛan plɔɛn nɛn e -sɛanla bɛ, -plɛnnun nɛn 'tablo wɪlɔ bɛ, waa -ble.»

29 En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Yia 'vɪ fɛnyian. 'I 'kɔ, -yɔ -wɪlɪdɪ 'si 'yie 'nɛn -sru!»

30 -A -nan nɛn lɪ zɪɛ 'li 'e da 'yee "kɔnnɛn. E 'bɔ 'yee 'nɛn man 'e nyinnandɪ -saa da, te -yɔ -wɪlɪdɪ 'si -a -sru.

Zozi bobo -tv beli (Mt 15.29-31)

31 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'si 'lɛgɔn nɛn Tir 'fla "srɔn "bɛ -a -ji. E ciɪla Sidɔn, ɛn e -kɔ 'lɛgɔn nɛn waa laabo 'Fla 'fu bɛ -a da Galile 'yi man.

32 -A -nan nɛn minnun -ta bobo -tv -a Zozi lɛ, ɛn o toba -fɔ -yrɛ 'nan, 'e 'pɛ 'pla 'da, -e 'e 'beli.

33 Zozi -cɛzan zɪɛ -a 'si minnun "srɔn "kogo, ɛn e -kɔ -a -kɔɔbli fɔɔ. E 'pɛ 'wɛ lɛ 'wɔ -a "trɔɛn 'ji, ɛn e 'le 'yi 'si, yaa kle -a nɛn man.

34 -A -nan nɛn 'e yie -tɔ laji, e flin -vɛɛ, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'e wei -ji 'nan: «Efata!» -A -ci nɛn 'nan, 'i 'lɛ 'sɔ!

35 "Nun tɔɔn -a "trɔɛn 'lɛ 'sɔ, ɛn -a nɛn flu. -A -nan nɛn e 'wɪdɪ 'sia tɪgɪ.

36 Zozi 'wɪ 'pla minnun lɛ 'nan, te 'o -nan wɪ vɪ minnun lɛ dɪ! E 'wɪ "paala -wɛ te yaa "paala, 'pian 'bɛ 'nan nɛn minnun -a fuimlan "man "bɔɔ.

37 Min pɛɛnɔn 'lɛbo "fɔ 'e 'ciɪla "da, te waa ve 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn nɛn yaa dra bɛ, e ya 'yi. Yaa drɛ ɛn "trɔɛn "winɔn

"trɔɛn 'lɛ 'sɔ, ɛn yaa drɛ ɛn bobonun nɛn baa flu.»

8

Zozi -blifɛ -nɔn min -kpi sinjɛn lɛ

(Mt 15.32-34)

1 Tɔ zɪɛ -a man nɛn, min "kaga 'o cin 'yi "nyian Zozi man. En zɪ o -blifɛ "ka -e 'o -bli dɪɛ, -a -nan nɛn yaa 'vɪ 'e -srɔnɔn lɛ 'nan:

2 «Minnun 'labɛ, o nyrinda -sɛan 'an da. Kɔɔ yi yaaga nɛn 'gɔ, te o ya 'an "srɔn, ɛn -blifɛ -tv 'ka -wɔ "dɪ.

3 -Te an o 'li 'o da 'o 'ci lɛ dra -a bɛ, o man -taa tɔalɛ -sia. En "nyian bɛ, o -mienun 'sinan a -kɔɔbli.»

4 -A -srɔnɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Nyin zia nɛn min -blifɛ ye -e 'e -nɔn -wɛ fɛnan nɛn min 'ka 'nyɛanla 'gɔ dɪɛ -a -nan?»

5 En Zozi -a laabɔ -wɔ 'nan: «'Kpɔun a 'ka 'lɔ wɛa?»

O 'nan -yrɛ 'nan: «E ya 'sɔravli.»

6 Tɔɔn e 'nan minnun "kaga zɪɛ -wɛ 'nan, 'o -nyran "tra. E 'kpɔun 'sɔravli zɪɛ -a 'si, e Bali muo "fɔ, ɛn yaa "nɛn jɛɛn. Yaa -nɔn 'e -srɔnɔn lɛ 'nan, 'o -pli "o man. En waa pli o man.

7 Pɔ "wɛnwɛnnɛn -mie a "nyian -wɔ "tiennɔn. Zozi Bali muo "fɔ, ɛn yaa 'vɪ 'e -srɔnɔn lɛ 'nan: «'Ka -pli "nyian o man!»

8 Minnun pɛɛnɔn -a bli, o 'kan. En -a ponɛnnun nɛn o -fɔ bɛ, waa tre 'e cin man, e saannɛn 'fa 'sɔravli.

9 Minnun nɛn waa bli bɛ o "nɛn bɔa -kpi sinjɛn. "Bɛ -sru ɛn Zozi -si -nɔn -wɛ 'nan 'o 'li 'o da 'o fla.

10 En Zozi 'lee 'e -srunɔn -fɔ -klɔ -ji. O -kɔ 'trɛ nɛn, waa laabo Damanuta bɛ -a da.

Farizen 'nɔn 'ka Zozi 'le 'wɪ 'ci manɛ dɪ
(Mt 16.1-4; Lk 12.54-56)

11 Farizen 'nɔn 'ta, ɛn o -sa -fɔdɪ 'sia Zozi 'va. -A man -tandɪ -le "wɛan, waa laabu -yrɔ 'nan, -te -yee -koladɪ "sia Bali va bɛ, 'e 'lɛbo "fɔ wɪ -tɔ drɛ laji.

12 Zozi flin -vɛɛ, ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn 'ka -naagɔnɔn, 'lɛbo "fɔ wɪ nɛn kaa -wɛɛman? Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, wa'a 'lɛbo "fɔ wɪ -tɔ -kɔɔnman 'ka -naagɔnɔn lɛ dɪ.»

13 -A -nan nɛn e 'si o va, e -fɔ -klɔ -ji, ɛn e -kɔ 'yɪ -sru.

Zozi -srunɔn 'ka Zozi 'le 'wɪ 'ci manɛ dɪ
(Mt 16.5-12)

14 Zozi -srunɔn 'ci 'san 'kpɔun siadɪ man. 'Kpɔun -tɔwli "nɛn -wlɔ "klɔ -ji.

15 En Zozi 'wɪ pladɪ 'sia -wlɛ. Yaa 'vɪ 'nan: «'Ka yɛɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Erodi 'lee Farizen 'nɔn 'le 'mannyan 'le "wɛan nɛn maan ve zɪɛ.»

16 -A -nan nɛn -a -srunɔn -a vidɪ 'sia 'o cin yei 'nan, 'kpɔun nɛn e 'ka -kaa 'lɔ dɪɛ, -yee "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

17 Zozi 'wɪ zɪɛ -a -kɔnnɛn 'yɪ, ɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Mɛ "wɛan nɛn kaa ve 'nan, 'kpɔun -le "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ? Ka'a tian 'wɪ 'ci manɛ dɔv? En ka'a 'wɪ 'paala 'ka 'ka 'ji dɔv? -Mɛ "le "wɛan 'cee 'wɪ mandɪ 'lɛ 'wɔ?

18 'Ka yɛɛ nɛn "ji "bɛ, fɛnan yɪvɛ "cɛɛ dɔv? 'Ka "trɔɛn "nɛn 'ka 'wulo -man bɛ, 'wɪ manvɛ "cɛɛ dɔv? 'Wɪ 'cin 'ka 'fɔala 'ka 'ji dɔv?

19 Tɔ nɛn an 'kpɔun 'soolu -pliman min -kpi 'soolu man -e 'o 'kan bɛ, 'kpɔun ponɛn nɛn, e -fɔ bɛ, e saannɛn 'fa wɛa?»

O -yrɛ 'nan: «-Fuda "fli.»

20 En Zozi 'a laabu "nyian 'nan: «Tɔ nɛn an 'kpɔun 'sɔravli -pliman min -kpi sinjɛn man -e 'o 'kan bɛ, 'kpɔun ponɛn nɛn, e -fɔ bɛ, e saannɛn 'fa wɛa?»

O -yrɛ 'nan: «'Sɔravli.»

21 Zozi "e -wlɛ 'nan: «-Te 'bɛ a zɪɛ, -mɛ "le "wɛan ka'a tian 'wɪ 'ci manɛ dɪ?»

Zozi yɛɛ 'wizan -tɔ beli Bezaida

22 Zozi 'lee 'e -srunɔn 'bɔla Bezaida, ɛn minnɔn -ta yɛɛ 'wizan -tɔ -a -yrɛ. O toba -fɔ Zozi lɛ 'nan 'e klɛ "man.

23 -A -nan nɛn Zozi yɛɛ 'wizan zɪɛ, -a 'kun 'e 'pɛ -man, ɛn e -kɔ -a 'fla lunɛn. E 'le 'yɪ 'pa -a yɛɛ da, ɛn e 'e 'pɛ 'pla min zɪɛ -a da. "Bɛ -sru ɛn yaa laabu -yrɔ 'nan: «'I fɛ -tɔ ye?»

24 E fɛnan -nanjɛn, ɛn e 'nan: «An minnɔn ye. E dra "le 'nan yibanun 'bɛ cɪ 'ta wɔnan.»

25 En Zozi 'e 'pɛ 'pla "nyian -a yɛɛ da. -A -nan nɛn min zɪɛ e fɛnan 'yɪ 'wein, e beli.

26 Zozi -a 'li 'e da 'e fla 'wɪ pladɪ -a -yrɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'kɔ 'i 'mangulinun va, 'pian te 'i 'cɪla Bezaida 'fla yei "dɪ!»

Min nɛn Zozi cɪ -a bɛ Pieri -a 'vɪ
(Mt 16.13-20; Lk 9.18-21)

27 Zozi 'lee 'e -srunɔn a -kɔnan 'flanun nɛn Sezare Filipɔ "srɔn "bɛ -a da. O ya -sia, ɛn e 'wɪ 'gɔvɛ -a laabu 'e -srunɔn 'lɔ. Yaa laabu

'nan: «Minnun 'o 'nan, -ti nen 'maan?»

28 En o 'nan -yɾɛ 'nan: «Min -mienun 'o 'vɪ 'nan, min -batizen dɾɛzan Zan nen 'yia. En min plɔɛnnun 'o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪzan Eli nen 'li bɛ -nyɾɛn 'yia. En min -mienun 'o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪnɔn nen 'li bɛ, -a -tv nen 'yia.»

29 En Zozi -a laabv -wlv 'nan: «Kaa "nun, "ka 'vɪ 'nan, -ti nen 'maan?»

Pieri "e -yɾɛ 'nan: «I ya Crizi nen Bali -a 'pa 'sia -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -a.»

30 En Zozi 'o "trɔɛn nyuɔn 'wɪ pladı -a -wlv 'nan, te 'o 'yee 'wɪ vɪ min lɛ "fo "dɪ.

*Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wlu-
andi -kanɔn 'va wɪ 'vɪ
(Mt 16.21-23; Lk 9.22)*

31 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'wɪ "paadı 'sia 'e -srunɔn 'ji. Yaa vıdı 'sia -wlv 'nan: «Yra yıdı "kaga "ta -daa "bɔlɛ 'an 'bɔ Blamin -pɪ man. Min cejenun 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn -taa 'an dɾɛlɛ 'o 'pɛla koda. Waan -tɛa. 'Pian -a yi yaagazan da bɛ, -e 'an 'wluan -kanɔn 'va.»

32 E 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ -wlv 'wein. -A -nan nen Pieri Zozi laabv 'o "fli yei, ɛn e 'wɪ 'pla Zozi lɛ. E -yɾɛ 'nan: «Te 'i 'wɪ zɪɛ -a vɪ "fo "dɪ!»

33 Zozi 'e 'man lila, 'e -srunɔn 'nanjɛɛn, ɛn e 'wɪ 'pla Pieri lɛ 'kɪagla. Yaa 'vɪ -yɾɛ 'nan: «Satan, 'i 'si 'an "srɔn "kogo! 'Wɪ nen 'i 'ci "nrɔnman "da "bɛ, -a 'bɔ "cɛɛ Bali -a nrɔn 'e 'ji dɪ. 'Pian 'yie ci "nrɔndɪ a blamin -le vɛ da.»

*Zozi -sru 'ta wvdi
(Mt 16.24-28; Lk 9.23-27)*

34 -A -nan nen Zozi minnun pɛɛnɔn 'lee 'e -srunɔn laabv 'e "srɔn. ɛn e 'nan -wlv 'nan: «-Te min nen e ya "vale 'e 'ta wula 'an -sru "bɛ, 'e 'bli 'si 'e 'fli da, ɛn 'e 'wɪ yra yıdı man, ɛn 'e 'wɪ 'kadɪ man yiba "plan da 'vaa, -e 'e -sɔɔnla 'an -sru.

35 Min oo min nen e ya 'e 'ladı 'yee 'trɛda da bɛ, -yee 'trɛda -taa 'silɛ -yɾɔ. 'Pian min nen 'e 'pɛ 'si -yee 'trɛda da "fo, ɛn yaa -nɔn 'mɛn 'an yıdı "yi 'lee Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn yıdı "yi "le "wɛan bɛ, Bali -le 'belıdı dra -a san -le vɛ -a.

36 -Te min 'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'yɪ, ɛn 'belıdı 'si -yɾɔ "bɛ, -a -trɔn nen -mɛ "a? E 'ka "fo "dɪ.

37 Kɔɔ ya'a 'kɔlaman -e 'e 'belıdı zɪɛ -a ta pan wv 'e 'lɔ fɛ -tv -a dɪ.

38 -Naagvɔnɔn 'o 'fli cɛɛn Bali man, ɛn o ya 'wɪ 'wlıdı "kaga "dɾɛnan. Min nen, yra -a -tɛ o 'lɛ -a vıdı -a 'nan 'e ya 'an -sruzan 'a bɛ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, 'mɛn 'wɪ vıdı -wlv yra -a -tɛ bɛ, Blamin -pɪ -yee vɛ yra -tɛa "nyian tv nen e -taa "man "bɛ -a man. E -taa 'e "tɪ "le 'tɛ 'san 'lee 'e "tɪ "le 'pasianɔn 'le 'tɛ 'san da.»

9

1 En Zozi -a 'le 'sran -a vıdı -a 'nan: «Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tıgɪ 'a 'nan, 'ka pɛɛnɔn nen 'an 'lɛ 'gʊɛ, ka'a 'cɛan -kaadı man 'vaa -e 'ka yɪ 'nan Bali mingɔnnɛn -blıdı 'sia 'yee 'plɛblɛ 'a dɪ.»

*Zozi -srunɔn yaaga Zozi 'yɪ
yee 'tɛ 'san wlu*

(Mt 17.1-13; Lk 9.28-36)

2 Yi 'shɛɛdv "bɛ -sru Zozi Pieri 'lee Zaji 'lee Zan 'saza 'sia, ɛn e -kv waa pɔn loulou

"tu da. -A -nan nen -a 'kɔle lila o yiε man.

³ -A man sɔnun dre 'fuvu 'yriyri. Min -tu 'ka 'trɛda 'gυ -e 'e -a sɔman fε 'fuvu dre di.

⁴ En o Eli 'lee Moizi 'yi Zozi "srɔn te o ya -sεε "wɔnan waa.

⁵ -A -nan nen Pieri -a 'vi Zozi le 'nan: «'Kυ 'san, e ya 'wɪ "yi "a -e -kaa -fυ fε 'gυε -a -nan. Kυ segle pannen yaaga -tɔa. -A -tu a 'yie vε -a, -a -tu a Moizi -le vε -a, εn -a -tu a Eli -le vε -a.»

⁶ Pieri 'wɪ zɪε -a vi 'e lei -sru, kɔɔ nyen o cεen.

⁷ En "lolu -koei "trɔa o da. -A -nan nen wei -tu wu "lolu -koei zɪε -a va. Yaa 'vi 'nan: «'An 'pɪ nen, e 'sɔ 'mɛn tɪglɪ bε, -nyren "bε. 'Ka "trɔen "tɔ -a wei le!»

⁸ Nun tɔɔn "wεε vɪnan 'o yiε 'tɔ 'o "srɔn "bε, te o Zozi 'tɔwli "ye 'e 'tɔdi.

⁹ Zi o pɔn -sɔɔndɪ "ji 'sia bε, εn Zozi 'wɪ pladɪ 'sia -wle. Yaa 'vi 'nan: «-Te Blamin -pɪ 'ka tian 'wunleα -kanɔn 'va diε, 'wɪ nen kaa -nan 'yi 'gυε, te 'ka -nan sεε wυ min -tu le "fo "di!»

¹⁰ O 'wɪ zɪε -a 'man "yi. 'Pian waa laabɔdi 'sia 'o cin yei 'nan: «Wluandɪ -kanɔn 'va bε, -a -ci nen 'nɔn?»

¹¹ En -a -srunɔn -a laabυ -yrɔ 'nan: «-Mε "le "wεan nen Bali -le 'fluba 'ci vɪnɔn -a 'vi 'nan, Eli 'bε -taa 'e 'flin 'vaa -e min nen Bali 'si "va "bε 'e 'ta?»

¹² Zozi -a 'vi -wle 'nan: «-Wee tin a 'nɔnnɔn, Eli 'bε -taa 'e 'flin, -e 'e 'wɪ pεenɔn dre 'e "pa 'ji. 'Pian e ya 'e 'cɛn -tɛdi Bali -le 'fluba 'ji "nyian 'nan, Blamin -pɪ 'e yra ye "kaga, εn minnun -a dra 'o 'pela koda. -Mε "le "wεan nen e ya 'e 'cɛn -tɛdi zɪε?»

¹³ Maan vi 'cεε 'nan, Eli -ta 'va, εn minnun 'ka 'a 'silεα

min -a di. 'Wɪ nen o ci "va "bε, waa dre -yrε. 'Wɪ nen e 'bɔ "man zɪε, e ya 'e 'cɛn -tɛdi Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn 'nan 'e dra.»

Zozi -yv -wliɪdi "pin 'nen 'tu -sru

(Mt 17.14-21; Lk 9.37-43)

¹⁴ Zi Zozi 'lee 'e -srunɔn yaaga zɪε, o "ta bɔa -a -srunɔn plɔen nen o -fυ pɔn wlu bε o man bε, εn o min "kaga 'yi, te waa -srunɔn 'bɔ 'si -fɔ. Bali -le 'fluba 'ci vɪnɔn a o yei, te o -sa -fɔa 'o 'vale -a -srunɔn 'bɔ 'a.

¹⁵ Zi minnun zɪε o Zozi 'yi bε, o dre kligli, εn o -kυ "va "flan -a 'nan -e 'o 'tɔ bυ.

¹⁶ -A -nan nen Zozi -a laabυ 'e -srunɔn 'lɔ 'nan: «-Mε "sa nen, ka ci -a -fɔnan 'ka 'vale waa?»

¹⁷ En min -tu -a 'vi Zozi le minnun yei 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, an -ta 'mɛn 'nen 'a 'yie. -Yυ -wliɪdi "a -a -sru, ya'a 'kolaman 'widi -a di.

¹⁸ -Te e -ta "da "bε, yaa -tiala "tra, te -a 'le -pɔε bɔa, te e 'she ta -ble, -e 'e 'tɔ -jei. Maan 'vi 'i -srunɔn le 'nan, 'o 'yυ -wliɪdi zɪε -a -pin -a -sru. 'Pian 'o 'pε 'ka 'sɔle -a dreɪdi -a di.»

¹⁹ En Zozi -a 'vi 'e -srunɔn le 'nan: «-Naagunɔn, 'cee yi -teradi Bali da "ka "di. Tu wεa nen 'an dre "nyian 'ka 'va, 'vaa -e 'ka yi -tera 'an da? 'An dre "nyian 'cεε 'kɔ? 'Ka 'ta 'nen 'bɔ 'a 'mɛn!»

²⁰ -A -nan nen o -kυ -a -yrε. Zi -yυ -wliɪdi Zozi 'yi bε, 'nun tɔɔn e 'nen zɪε -a nyɔɔn 'pleble, εn e -tria. E kɔɔladɪ 'sia, te -a 'le -pɔε bɔa.

²¹ Zozi -a laabυ -a "tɪ 'lɔ 'nan: «Tu "cɛn "man nen, e dreɪdi 'sia -yrε?»

-A "tɪ "e -yrε 'nan: «E dreɪdi 'sia -yrε -a "wennɛn da.

22 -Yv -wliḁı -a -tria 'e 'pa - a "kaga. Tv -mie 'bɔ bɛ, yaa -fɔ 'tɛa, ɛn tv -mie 'bɔ bɛ, yaa -tɛ 'yia. Yaa dra zıɛ 'nan -e 'e 'ka -le "wɛan. 'I yra 'si, -te i -kɔlaman 'wı 'tv drɛḁı -a bɛ, 'kɔ nyrinda 'e 'sɛn 'i da, -e 'i 'pa 'kɔ 'va!»

23 Zozi 'e -yrɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn yia 'vı 'nan, -te an -kɔlaman? Min nɛn, e yi -tɛala Bali da bɛ, -a -pɛ "sɔa 'wı pɛɛnɔn drɛḁı -a.»

24 'Nun tɔɔn ɛn 'nɛn "tı -a 'vı 'plɛblɛ 'nan: «An yi -tɛala Bali da, 'pian 'i 'pa 'an 'va -e 'mɛn yi -tɛradı Bali da 'e 'pa "da.»

25 Zı Zozi -a 'yı 'nan, minnun a -tanan "kaga "bɛ, ɛn yaa 'vı -yv -wliḁı "le yra 'tɔndɔn 'a 'nan: «-Yv -wliḁı "nɛn e 'nɛn 'gɔvɛ -a dra bobo -a bɛ, 'i 'si -a -sru! Te 'i 'ta "nyian -a -sru "fo "dı!»

26 -Yv -wliḁı 'bɔ -paandı 'sia, ɛn e 'nɛn 'bɔ nyɔɔn 'plɛblɛ, -a -nan nɛn e 'si -a -sru. 'Nɛn 'bɔ yra flu "le min -kadı -le 'wı 'zv. ɛn min "kaga -a vıḁı 'sia 'nan: «E -ka.»

27 'Pian Zozi -a 'kun 'e 'pɛ -man, yaa wluan, ɛn e -tɔ lou.

28 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ "kɔnnɛn. -A -nan nɛn -a -srunɔn -a laabv -yrɔ 'o 'saza yei 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn, kɔ'a -kɔlale -yv -wliḁı zıɛ -a -pındı -a dı?»

29 ɛn Zozi -a 'vı -wlıɛ 'nan: «-Yv -wliḁı nɛn "le 'nan -yv -wliḁı 'labɛ -yee 'wı 'zv bɛ, -te ya'a 'silɛa Bali trv 'badı -a dıɛ, min 'ka 'kɔlaman o -pındı min -sru "dı.»

*Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wlu-
andi -kanɔn 'va 'wı 'vı 'nyian
(Mt 17.22-23; Lk 9.43-45)*

30 Zozi 'lee 'e -srunɔn 'si fɛ zıɛ -a -nan, ɛn o -kɔḁı 'sia 'nan -e 'o Galile 'ɛɛn. 'Pian Zozi 'ka "vale minnun 'o -kɔnnɛn "yı 'nan 'e 'bɔ nɛn dı.

31 Kɔɔ e ya 'wı "paanan 'e -srunɔn 'ji. -A -nan nɛn 'wı nɛn e -taa "bɔɛ "man "bɛ, yaa -ci 'vı -wlıɛ. E 'nan: «Minnun "ta -daa Blamin -pı -nɔnle minnun lɛ -e 'o -tɛ. -A yi yaagazan da nɛn e wuanla -kanɔn 'va.»

32 'Pian -a -srunɔn 'ka 'wı zıɛ -a -ci manlɛ dı, ɛn -a -ci laabv dı o -tɛa "klan -a.

*-Tıɛ cı Zozi -sruzan -dan a?
(Mt 18.1-5; Lk 9.46-48)*

33 Zozi 'lee 'e -srunɔn 'bɔla Kapanamo. Zı o ya "kɔnnɛn "bɛ, ɛn Zozi -a laabv -wlıɛ 'nan: «-Mɛ "sa nɛn, kaa -fɔa paan 'sia?»

34 'Pian 'o 'ta -sɛn. Kɔɔ -te o ya -sia bɛ, o -sa -fɔ 'o cin yei 'nan, -tıɛ cı o yei Zozi -sruzan -dan a?

35 -A -nan nɛn Zozi 'nyran, ɛn 'e -srunɔn 'fuda "fli laabv. E 'nan -wlıɛ 'nan: «Min nɛn, e cı "vale 'e dra 'an -sruzan -dan a bɛ, 'e 'fli 'pla min pɛɛnɔn 'wlu 'nan -e 'e 'o 'su!»

36 -A -nan nɛn Zozi 'nɛn "wɛnnɛn 'tv 'si, ɛn yaa -tɔ 'o 'lɛ. Yaa 'si, yaa -fɔ 'e man, ɛn e 'nan -wlıɛ 'nan:

37 «Min oo min nɛn e min nɛn "le 'nɛn "wɛnnɛn 'zv 'gɔ -a 'kun tıglı 'mɛn "wɛan bɛ, te 'an 'bɔ nɛn, yaan 'kun tıglı. ɛn min nɛn yaan 'kun tıglı bɛ, 'an 'tɔwlı "ɛɛ yaa 'kun tıglı dı, 'pian min nɛn, yaan 'pa 'sia 'trɛda bɛ, te -a san nɛn yaa 'kun tıglı.»

*Min -tv -yv -wliḁı "pin min-
nun -sru
(Lk 9.49-50)*

38 Zan -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, kʊ min -tʊ 'yɪ, tɛ e -yʊ -wɫɪdɪ -pɪan 'minnun -sru 'i 'tɔ da. ɛn kʊa 'vɪ -yrɛ 'nan, tɛ 'e drɛ dɪ, kɔɔ ya'a 'ta 'wɫa 'i -sru "le 'kʊe 'wɪ 'zʊ dɪ.»

39 ɛn Zozi "e 'nan: «Tɛ 'ka 'wɪ zɪɛ -a drɛ dɪ! Kɔɔ min -tʊ "ka -e 'e 'lɛbo "fɔ wɪ drɛ 'an 'tɔ da, "bɛ -sru -e 'e 'wɪ 'an man -wɫɪdɪ "dɪ.

40 ɛn min nɛn, -a pei 'ka 'e 'padɪ -kaa man dɪɛ, tɛ e ya -kaa -sru.

41 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɡɪ 'a 'nan, min oo min nɛn e 'yi 'kulɛnɛn 'tʊ -nɔn 'cɛɛ, 'nan 'ka ya Crizi -le vɛ -a -le "wɛan bɛ, e -taa 'yɛe -kopa yɪɛ.»

'Ka drɛ "yi -e 'ka vɪɛ 'ka 'si Zozi -sru "dɪ!

(Mt 18.6-9; Lk 17.1-2)

42 «Minnun nɛn o yi -tɛala 'an da "le nannannun -le 'wɪ 'zʊ bɛ, min oo min nɛn yaa drɛ ɛn -a -tʊwɫɪ "cɛ 'si 'an -sru "bɛ, -a "yi mɫɪn -e 'o 'kɔɛbʊ -dan -fɔ -a 'kɫan -e 'o -fɔ jemɪe -va.

43 -Tɛ 'i 'pɛ 'bɛ -maan i 'wɪ 'wɫɪdɪ "dra bɛ, 'i 'cɛn 'i man! Kɔɔ -tɛ i wɫa 'i 'pɛ -tʊwɫɪ "a 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a va bɛ, 'bɛ "yi mɫɪn -kʊdɪ 'tɛ 'va tɛ 'i 'pɛ a "fli "bɛ -a da. 'Tɛ zɪɛ ya'a 'drɪman 'li "fo "dɪ.

44 ['Wɪ 'kpa, fɛ zɪɛ -a -nan 'tɛ 'ka 'drɪman 'li "fo "dɪ, ɛn min -le yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪ.]

45 -Tɛ 'i 'cɛɪn 'bɛ -maan i 'wɪ 'wɫɪdɪ "dra bɛ, 'i 'cɛn 'i man! Kɔɔ -tɛ i wɫa 'i 'cɛɪn -tʊwɫɪ "a 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a va bɛ, 'bɛ "yi mɫɪn -kʊdɪ 'tɛ 'va tɛ 'i 'cɛɪn a "fli "bɛ -a da.

46 ['Wɪ 'kpa, fɛ zɪɛ -a -nan 'tɛ 'ka 'drɪman 'li "fo "dɪ, ɛn min -le yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪ.]

47 ɛn -tɛ 'i yɪɛ 'bɛ -maan i 'wɪ 'wɫɪdɪ "dra bɛ, 'i 'si "ji! Kɔɔ -tɛ i -wɫa 'i yɪɛ -tʊwɫɪ "a Bali -le mɪngɔnnɛn trɛ da bɛ, 'bɛ "yi mɫɪn -kʊdɪ 'tɛ 'va tɛ 'i yɪɛ a "fli "bɛ -a da.

48 'Wɪ 'kpa, fɛ zɪɛ -a -nan 'tɛ 'ka 'drɪman 'li "fo "dɪ, ɛn min -le yra yɪdɪ 'leda "ka "dɪ.

49 Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, Bali -pan wɪ -tʊdʊ pɛɛnɔn bɛ, o -wɛ -fɔa "man. -A -tʊwɫɪ "nɛn "nyɪan 'cɛɛ vɛ -a, 'tɛ -taa 'ka 'tʊdʊ pɛɛnɔn 'nanjɛnɛ.

50 'Wɪ 'kpa, -wɛ a fɛ "yi "a. 'Pɪan -tɛ -wɛ 'nɔnnɔn 'si "man "bɛ, -mɛ "a nɛn waa dra "nyɪan 'nɔnnɔn? E "ka "fo "dɪ. "Le zɪ -wɛ fɛ dra 'nɔnnɔn bɛ, 'ka 'bɔ "nyɪan 'ka 'nɔnnɔn 'e 'kɔn 'ka cɪn man, -e 'ka yɛi 'e 'fʊ -trɔɔ.»

10

Zozi 'wɪ tɪn 'ba lɪ bɔladɪ da
(Mt 19.1-9; Lk 16.18)

1 "Bɛ -sru Zozi 'si Galɪɛ, ɛn e -kʊ Zude 'lɛɡɫɔn 'fʊɪ nɛn Zudan 'yi -sru "bɛ -a -ji. ɛn minnun o cɪn 'yɪ "man "nyɪan "kaga, -a -nan nɛn e 'wɪ "paadɪ 'sia o ji "le zɪ yaa dra 'e 'cɛn bɛ -yɛe 'wɪ 'zʊ.

2 Farɪzɛn 'nɔn -mɪe pli "man. O 'wɪ laabʊ -yrɔ -a wɛi 'kundɪ -le "wɛan. Waa laabʊ -yrɔ 'nan: «-Cɛɛ -pei -tɔ wɪ -a -si -nɔn 'nan min 'e nan bɔla?»

3 ɛn Zozi -a laabʊ -wɫɔ 'nan: «-Mɛ "wɪ nɛn Moɪzɪ -a crɛn -tɛ -pei 'fluba 'ji 'nan 'ka drɛ?»

4 Waa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Moɪzɪ -a -si -nɔn 'kʊɛ 'nan, -tɛ min 'ta 'e nan bɔala bɛ, 'e lɪ bɔla 'fluba drɛ -e 'e 'nɔn -yrɛ 'vaa -e 'e bɔla.»

5 Zozi "e -wle 'nan: «'Ka "trōen "a "yuyu, -yee "wēan nen Moizi -pei zie -a -tō 'cēē.

6 'Pian zī Bali fē pēenōn drē bē, en e -klōnmōn drē 'o 'vale limōn -a.

7 -Yee "wēan -klōnmōn "sia 'e "tī 'lee 'e "bū "srōn, -e 'e lēa 'e nan man.

8 -A -nan nen o "flinōn dra min -tōwli "a. Wa'a 'kōan "nyian min "fli "a dī, 'pian o drē min -tōwli "a.

9 -Yee "wēan -si 'ka 'e 'nōndī blamin lē 'nan fē nen Bali -a 'pa 'e cin man bē, 'e 'cēn 'e cin man dī.»

10 Zī o 'bōla "kōnnen "bē, en -a -srunōn "nyian "o 'wī laabu -yrō 'wī zie -a da.

11 En yaa 'vī -wle 'nan: «Min oo min nen 'e nan 'bōla, en e lī pee 'pa bē, te e 'wī 'wlidī drē 'e nan 'tōidī -a en e lī pee wēē.

12 -A -tōwli "nen "nyian, -te limōn 'si 'e 'sran wlu, en e -kōnnen pee 'pa bē, te e 'wī 'wlidī drē 'e 'sran 'tōidī -a en e -kōnnen pee wēē.»

Zozi -fēa 'vī nannannun man

(Mt 19.13-15; Lk 18.15-17)

13 Minnun -ta nannannun -a Zozi lē 'nan -e 'e klē o man. 'Pian Zozi -srunōn 'si -tō -wlo.

14 Zī Zozi 'wī zie -a -nan 'yī bē, e 'nan "man, en yaa 'vī 'e -srunōn lē 'nan: «'Ka nannannun 'tōi 'o 'ta 'an 'va! Te 'ka 'si -tō -wlo "dī! Kōō minnun nen "le -wee 'wī 'zū bē, Bali -le mingōnnen trē a -wee vē -a.

15 Maan ve 'cēē 'wī tiglī 'a 'nan, minnun nen wa'a 'wle "man "le zī nannannun -le 'wī 'zū -e Bali 'e mingōnnen -blī o da dīē, wa'a 'wlamlan -yee mingōnnen trēda dī.»

16 -A -nan nen e o 'si, en e -fō 'e man. 'E 'pē 'pla o da -tōdū, te e -fēa ve o man.

Fēzan -tō -le 'wī

(Mt 19.16-30; Lk 18.18-30)

17 Zī Zozi 'si 'sia bē, tōōn min -tō -ta -a 'lē flan -a, en 'e "po sōōn "wlu. Yaa 'vī Zozi lē 'nan: «Bali -le 'wī "paazan tiglī, maan dra 'kō, -e 'belidī nen ya'a 'nyaan dīē, "an "yī?»

18 En Zozi 'e 'nan -yrē 'nan: «-Mē "le "wēan nen, yian laabo min tiglī? -Te ya'a 'silēa Bali -tōwli "a dīē, min -tō 'ka tiglī dī.

19 I Bali -le -pei -tō winun -tōa. Te 'i drē min -tēzan -a dī! Te 'i min nan -wēē "dī! Te 'i crin wū dī! Te 'i 'wlu 'sēn min man dī! Te 'i min ta -blī dī! 'I yīē 'e 'nan 'i "tī 'lee 'i "bū "man!»

20 E Zozi lē 'nan: «Bali -le 'wī "paazan, -pei pēenōn zīē, an 'ta wōladī 'sia "da 'an "wēnnen da.»

21 Zozi -a -nanjēen tēin, yaa 'yī "yī, en e -yrē 'nan: «'Yīē 'wī 'fō -tōwli -yēē klī 'i man. 'I 'kō, fēnun nen 'i 'lō bē, 'i 'tan, -e 'i man "lala -plī 'yalē -tēnōn man! -Te yia drē zīē, 'i yīfē -taa "kōlē lajī. "Bē -sru en 'i -sōōnla 'an -sru!»

22 'Pian zī e 'wī zīē -a 'man bē, e -si 'sia, te -a ta a -trōdrō, kōō -a yīfē a "kaga.

23 -A -nan nen Zozi 'e -srunōn 'nanjēen 'e "srōn, en yaa 'vī -wle 'nan: «Minnun nen, 'trēda fēnun cī -wlo "bē, e ya 'plēble -e 'o drē Bali -le mingōnnen trēdave -a.»

24 'Wī zīē yaa -srunōn 'cī baa 'jī, en Zozi -a 'vī -wle "nyian 'nan: «'Mēn 'nēnnun, e ya

'pleble -e min 'e dre Bali -le mingonnen tredave -a.

25 Min nen e ya fezan -a be, -e 'e dre Bali -le mingonnen tredave -a be, e ya "man 'pleble 'wliidi. Koo 'vaa -e 'wi zie 'e dre be, te -wi -dan nen waa laabo shamo be, e ciu 'menzren -yre ji.»

26 -A -nan nen -a -srunon 'ci baa 'ji "men 'e ciula "da, en waa vidi 'sia 'o cin le 'nan: «-Te 'be a zie, -tie -kolaman 'sidi -a 'wi 'ji "men?»

27 Zozi o -nanjeen tein, en e 'nan -wle 'nan: «Min 'ka 'kolaman -e 'e 'fli 'si 'wi 'ji di, 'pian Bali 'be -kolaman -a dredi -a. Koo Bali -kolaman 'wi peenon dredi -a.»

28 En Pieri -a 'vi -yre 'nan: «Kuu "nun? Ku 'si fe peenon -sru, en ku soona 'i -sru.»

29 Zozi -a 'vi -yre 'nan: «Maan ve 'cee 'wi tigli 'a 'nan, min oo min nen e 'si 'yee 'kon, 'lee 'e "bunun, 'lee 'e "blunun, 'lee 'e "bu, 'lee 'e "ti, 'lee 'yee 'nennun, 'lee 'yee feinun -sru 'men "wean 'lee Bali -le 'wi 'nannon 'le "wean be,

30 min zie, e fe peenon zie -a ye 'e 'pa -a -yaa tu 'treda. Yaa ye 'konnun -a, en yaa ye "bunun -a, en yaa ye "blunun -a, en yaa ye "bunun -a, en yaa ye 'nennun -a, en yaa ye feinun -a. Minnun -te "paa "da, 'pian yaa ye. "Be -sru tu -fola "da ji be, 'belidi nen, ya'a 'nyaan die, e dra -yee ve -a.

31 Minnun nen o -traa 'si 'le be, o "kaga -taa "fola "da, en minnun nen o -fola "da "be, o "kaga -taa "drele -si 'lenon 'a.»

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandi -kanon 'va wi 'pa yaagazan 'vi

(Mt 20.17-19; Lk 18.31-34)

32 Zozi 'lee 'e -srunon a -konan Zeruzalem, en Zozi nen 'si 'le. -Kudi Zeruzalem "klan -a -srunon 'fuda "fli 'bo 'tedi 'sia, en minnun nen o -sru "be, nyen a "nyian -wee 'ji. Zozi 'e -srunon 'fuda "fli laabu 'o 'saza, en 'wi nen e "ta -daa "bole "man "be yaa vidi 'sia -wle. E 'nan:

33 «-Kaa "ta -ko Zeruzalem. -Te -kaa 'bola 'nan nun be, minnun Blamin -pi -non Bali -pannon 'tanon 'lee 'fluba 'ci vinon le. O tin -tea "da 'nan 'e 'ka. Waa -non "minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a die -wle.

34 Minnun zie, waa see wo, 'o 'le 'yi -sean -a yra, waa -soan -ngble -a, en waa -tea. 'Pian -a yi yaagazan da be, -e 'e 'wluan -kanon 'va.»

Zaji 'lee 'e "bvi Zan fe -tv -si laabu Zozi 'lo

(Mt 20.20-28)

35 Zebede -pi Zaji 'lee 'e "bu Zan pli Zozi man. O -yre 'nan: «Bali -le 'wi "paazan, ku ya "vale 'wi nen ku "ta -a laabo 'i 'lo 'gve, 'i dre 'kue.»

36 En Zozi -a laabu -wlo 'nan: «-Me 'va nen, ka ci?»

37 O 'nan -yre 'nan: «-Te i mingonnen -blidi 'sia be, 'i 'wi "man -e 'ku -nyran 'i "srōn! Min -tu -kon 'i 'pe "yi "da, -e min -tu 'e 'kon 'i 'pe bu da.»

38 Zozi 'e -wle 'nan: «'wi nen ka ci -a laabunan be, ka'a 'ci taa di. 'Wi yidi nen e "ta -daa "bole 'an man be, 'ka 'wulo "soa "wlu? En 'te nen o "ta -daa -a 'pale 'an da be, 'ka 'wulo "soa "wlu?»

39 O -yre 'nan: «-Inyan, 'ku 'wulo "sɔa "wlu.»

En Zozi "e -wle 'nan: «'Wl tɪglɪ nɛn, 'wɪ yɪdɪ nɛn e "ta -daa "bɔle 'an man bɛ, e bɔa "nyian "cee "man. En 'te nɛn minnun "ta -daa -a 'palɛ 'an da bɛ, waa "paa "nyian "cee "da.

40 'Pian -nyrandɪ 'an 'pɛ "yi 'lee 'an 'pɛ bʊ da bɛ, 'an 'bɔ "cɛɛ -si -nɔan "min lɛ dɪ. Minnun nɛn Bali -a pla o 'tɔ man bɛ -wee vɛ 'bɛ cɪ -a.»

41 Zozi -sruncɔn 'fu nɛn o -fʊ bɛ, zɪ o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn 'bli 'fɔ o ji Zaji 'lee Zan man.

42 -A -nan nɛn Zozi o pɛɛnɔn laabʊ, ɛn e 'nan -wle 'nan: «Kaa -tɔa 'nan, min tanɔn 'le min pladɪ 'bɛ cɪ -sa wɪ -a. En minnun nɛn o cɪ min -dandannun -a bɛ, -wɛɛ -va -ble minnun da.

43 'Pian te 'wɪ zɪɛ -nyrɛn 'e 'kɔn 'ka yei "dɪ. Min oo min nɛn e ya "vale 'e dra min -dan a 'ka yei "bɛ, 'e 'fli 'pla min pɛɛnɔn 'wlu o 'sudɪ -a!

44 En min oo min nɛn e ya "vale 'e dra 'ka 'tazan -a bɛ, 'e 'fli dre 'ka pɛɛnɔn 'le nɔan -a!

45 'Wɪ 'tʊwli zɪɛ -a 'bɔ nɛn Blamin -pɪ -a drɛ. Ya'a 'talɛ 'nan -e minnun 'o 'su dɪ, 'pian e -ta 'nan -e 'e minnun 'su. En e -ta 'nan -e 'e 'ka -e min "kaga 'o 'sʊ Satan -le 'pleble 'lɔ.»

Zozi Batime yie 'le 'sʊ

(Mt 20.29-34; Lk 18.35-43)

46 Zozi 'lee 'e -sruncɔn ciila Zeriko, te o "ta -ko Zeruzalɛm. "Wɛɛ 'si Zeriko bɛ, minnun "kaga sɔɔnla o -sru. Time -pɪ Batime yra 'e -nyrandɪ -si man, te e fɛnun trʊ "baa -a yie a 'e 'widɪ -le "wɛan.

47 Zɪ yaa 'man 'nan, Zozi nɛn 'e "sia Nazaretɪ bɛ, e ya

ciinan bɛ, ɛn e -paandɪ 'sia 'nan: «Minsan, David kluda min, 'yian nyrinda 'si!»

48 En minnun paan "da 'nan 'e 'lɛbo 'pla da. 'Pian e paan "nyian 'kpa 'pleble 'nan: «Minsan, David kluda min, 'yian nyrinda 'si!»

49 -A -nan nɛn Zozi 'tɔ, ɛn e 'nan: «'Ka vɪ -yre 'nan, 'e 'ta 'gʊ!»

Waa 'vɪ Batime lɛ 'nan: «'I -pɔan 'kun! E 'nan, 'i 'lʊ!»

50 Tɔɔn e 'yee sɔ 'si 'e da, e wluan lou -blu, ɛn e -kʊ Zozi 'va.

51 Zozi "e -yre 'nan: «-Mɛ "nɛn i ya "vale 'nan 'an dre 'yie?»

En yie 'wizan -a 'vɪ -yre 'nan: «'An 'san, an ya "vale 'yian yie 'lɛ 'sʊ!»

52 En Zozi "e -yre 'nan: «'I 'kʊ! 'Yie yi -teradɪ 'an da 'i beli.» 'Nun tɔɔn Batime yie 'lɛ 'sʊ, ɛn e -sɔɔnla Zozi -sru.

11

Zozi 'bɔla Zeruzalɛm

(Mt 21.1-11; Lk 19.28-40; Zan 12.12-16)

1 Zozi 'lee 'e -sruncɔn a -plinan Zeruzalɛm. O 'bɔ 'flanun nɛn o o laabo Befaze 'lee Betani bɛ -a "srɔn. 'Flanun zɪɛ o ya Olivie pɔn man. En Zozi 'e -sruncɔn 'fli 'pa 'sia 'o 'lɛ. Yaa 'vɪ -wle 'nan:

2 «'Ka 'ku 'fla nɛn, 'ka 'lɛ bɛ -a da! -Te ka 'bɔla 'nan nun bɛ, ka -aflumun planɛn ye 'e 'baa -tɔdɪ. Min 'ka tian 'fɔle "da "dɪ. 'Ka baa 'sʊ -e 'ka 'ta -a 'mɛn 'gʊ!

3 -Te min -tʊ -a laabʊ 'ka 'lɔ 'nan, -mɛ "nɛn kaa dra -yre "bɛ, 'ka vɪ -yre 'nan: «Minsan 'e 'nan, -aflumun 'wɪ a 'e man. 'Pian e -taa "a -naagʊ.»

4 O -ku, en o 'bɔ -aflumun planen man 'e 'baa -tɔdɪ 'kɔn 'tv -kpɛin "man bei-si man. En waa baa 'su.

5 -A -nan nen minnun nen o ci -nan bɛ, o -mienun -a laabu -wɔ 'nan: «-Mɛ "nen kaa dra? -Mɛ "le "wean nen kaa baa 'su?»

6 'Wɪ nen Zozi -a 'vɪ -wɛ "bɛ, -a 'bɔ nen waa 'vɪ -wɛ. En minnun o 'tvɪ, waa drɛ.

7 O -ku -aflumun planen zɛ -a Zozi ɛ. O 'wee sɔnun paala -a koda, en e -nyran "da.

8 Minnun "kaga 'wee sɔnun paala -a 'lɛ. En min -mienun yiba "pɛnennun cɛɛn, en waa 'pla -a 'lɛ.

9 Minnun nen Zozi 'lɛ bɛ, 'lee minnun nen o -sru "bɛ, o pladɪ 'sia -a vɪdɪ -a 'nan:

«-Fɛavɛa o! -Fɛavɛa o,
Bali -le -fɛa 'e 'kɔn min nen
Minsan -a 'pa 'sia bɛ -a man!

10 Bali -le -fɛa
'e 'kɔn mingɔnnɛn -blɪdɪ nen,
e "ta -daa "bɛ -a man!
'Kv tra David -le mingɔnnɛn -
blɪdɪ nen.

Bali 'tɔ 'e drɛ -dan laji lou!»

11 Zɪ Zozi wlala Zeruzalɛm zɛ. En e -ku Bali -pan 'kuin 'nan -e 'e fɛ pɛɛnɔn -nanjɛn. Zɪ -pei "ta taan "bɛ, en e 'bɔla, e -ku Betani 'o 'vale 'e -srunɔn 'fuda "fli "a.

*Yiba "tv nen ya'a 'baa dɛ
Zozi 'e wei 'pla 'man
(Mt 21.18-19)*

12 Tv cɛɛn en Zozi 'si Betani 'o 'vale 'e -srunɔn 'a. "Wɛɛ -ta -sia bɛ, en dra Zozi 'tɛdɪ 'sia.

13 -A -nan nen e fijie yiba "tv 'yɪ -kɔɔbli te -a 'la a "da. En Zozi 'kv -a -nanjɛnɛ 'nan -te -a 'blɔ a "maan? Zɪ e 'bɔ yiba zɛ

-a wlu bɛ, -a 'la 'saza nen yaa 'yɪ "da. Kɔɔ fijie ba tv "cɛɛ dɪ.

14 En Zozi -a 'vɪ yiba zɛ -yrɛ 'nan: «Te min -tv 'e 'i 'blɔ -blɪ 'li "fo "dɪ!» -A -srunɔn 'wɪ zɛ -a 'man.

*Zozi fɛnun -tannɔn 'pin Bali
-pan 'kuin*

*(Mt 21.10-17; Lk 19.45-48;
Zan 2.13-16)*

15 "Bɛ -sru o 'bɔla Zeruzalɛm, en Zozi wla Bali -pan 'kuin. Minnun nen o ci Bali -pan fɛnun -tannɔn, 'lee minnun nen o ci -a 'lɔnan bɛ, e o -pɪndɪ 'sia. E "lala ta -fɔɔnɔn 'le 'tablonun, 'lee -plabɔ -tannɔn 'le pɛinnun fuila "man.

16 En ya'a min -tv 'tvɛ -e 'e 'ciɪ fɛ -tv -a Bali -pan 'kuin dɪ.

17 Zozi 'wɪ 'pla -wɛ. E 'nan: «E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Bali "e 'nan: <'Mɛn 'kɔn -kɔan 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'le Bali trɔ 'ba 'kɔn 'a.»

18 Zɪ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'wɪ zɛ -a 'man bɛ, en o Zozi 'man -wɛɛdɪ 'sia 'nan -e 'o -tɛ. Kɔɔ nyɛn o 'cɛndɪ 'sia, -yɛɛ 'wɪ "paadɪ nen e ya 'sɔnan minnun pɛɛnɔn ɛ bɛ, -yɛɛ "wean.

19 Zɪ funnin 'pla bɛ, en Zozi 'lee 'e -srunɔn 'si Zeruzalɛm.

*Yiba "nen Zozi 'e wei 'pla
"man "bɛ e -ka
(Mt 21.20-22)*

20 Tv cɛɛn en Zozi 'lee 'e -srunɔn lidɪ 'sia 'o da "nyian Zeruzalɛm. O fijie yiba zɛ -a 'yɪ, te e -ka e 'bɔ 'e "sɛin "man.

21 Tɔɔn 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ fijie yiba zɛ -a man bɛ, -a -cin -tɔ Pɛri ji. En yaa 'vɪ Zozi ɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, "i

'yio! Fijie yiba "nen 'i wei 'pla
"man "be, e -ka.»

²² En Zozi -a 'vi 'e -srunon le
'nan: «'Ka yi -tera Bali da!

²³ Maan ve 'cee 'wi tighi 'a
'nan, -te min -tu -a 'vi pon 'labe
-yre 'nan: «'I 'sora 'gu, 'i 'ku -te
jemie -va,» en min zie ya'a 'e
'ci -foole di, 'pian e yi -tera "da
'nan Bali -a 'le sooman 'yre be,
e dra.

²⁴ Yee "wean maan ve 'cee
'nan, fe pegenon nen kaa laabo
Bali 'lo te ka ya Bali tru 'banan
be, 'ka yi -tera "da 'nan kaa 'yi
'va, ton kaa ye!

²⁵ En -te ka "ta Bali tru "baa,
te min -tu man wi a 'ka 'ji be,
'ka 'ce -yre! 'Ka dre zie -e 'ka "ti
"nen laji lou "be, 'winun nen
kaa dre -yre "wli di "be, 'e 'ce
'cee.

²⁶ ['Pian -te ka'a min man
wi cea die, 'ka "ti "nen laji lou
"be, 'winun nen kaa dre -yre
"wli di "be, ya'a "nyian "e cea
'cee di. »]

*Zozi 'le -koladi "sia nyin
zia?*

(Mt 21.23-27; Lk 20.1-8)

²⁷ "Be -sru Zozi 'lee
'e -srunon 'bola "nyian
Zeruzalem. En Zozi 'ci di 'sia
Bali -pan 'kuin. -A -nan nen
Bali -pannon 'tanon 'lee 'fluba
'ci vinon 'lee min cejenun pli
"man.

²⁸ Waa laabo -yro 'nan: «-
koladi "cen "a nen i 'winun zie
-a dre? En -tie -si -non 'yie?»

²⁹ En Zozi -a 'vi -wle 'nan:
«An 'bo "nyian an "ta 'wi 'tuwli
"ce laabo 'ka 'lo. -Te kaa -
sru 'vi 'men be, -koladi nen an
'winun zie -a dre 'a be, maan -
ci 'sia 'cee.

³⁰ -Tie Zan 'pa 'sia 'nan 'e 'ta
min -batize dre? Minnun 'be

'pa 'sia, -baa Bali 'be 'pa 'sia?
'Ka vi 'men!»

³¹ -A -nan nen waa vidi 'sia
'o cin yei 'nan: «-Te -kaa 'vi
'nan: «Bali 'be 'pa 'sia be, e -
taa -a laabole -kaa 'lo 'nan: «-
Me "le "wean nen ka'a yi -teala
'wi nen Zan -a 'vi be -a da di?»

³² En -te -kaa 'vi 'nan:
«Minnun 'be 'pa 'sia be,»
minnun pegenon -taa 'wunlea
-kaa man.» Zuif 'non 'tanon
zie, "klan a o ji, ko minnun
pegenon Zan "siala Bali 'lewei
vizan -a.

³³ -Yee "wean nen waa 'vi
Zozi le 'nan: «'Ku'a san toa di.»

En Zozi -a 'vi -wle 'nan: «An
'bo "nyian min nen e -si -non
'men en an 'winun zie -a dre
be, ma'an 've 'cee di.»

12

*Zozi -konnen "fo rezen fei
panon man*

(Mt 21.33-46; Lk 20.9-19)

¹ Zozi 'wi tin 'badi 'sia -
wle -konnen "ji. Yaa 'vi -wle
'nan: «Min -tu 'be 'yee rezen fei
'pa, e -klon 'bu "man, e rezen
'blonan dre, en e fe -tu dre, min
-toa "da -e 'e fei 'bo ta 'pin.
"Be -sru e fei zie -a -peba 'wu
minnun lo 'nan 'o 'nyranman
'pa "da, te o 'yee ve -non. Yaa
dre zie, en e -ku 'leglon 'pee -ji.

² Zi rezen nan tu 'bo be,
en min zie 'e 'suzan 'tu 'pa
'sia minnun nen o 'nyranman
"paa -yee rezen fei be o va,
'nan 'nyranman nen waa 'pa
be 'o 'yee ve -non.

³ 'Pian waa 'suzan zie -a
'kun, waa -son, en waa 'li 'e da
'e 'lo 'a 'e "tun.

⁴ "Be -sru en e 'suzan 'pee
'pa 'sia "nyian o va. Wee 'kun,
wee 'son 'e 'wulo -man, wee
sron.

5 Yaa yaagazan 'pa 'sia, en wεε 'tε. "Bε -sru min "kaga "le vε dre "nyian zi, waa -mienun -sɔn, en waa -mienun tεε.

6 Min -tɔwli "nɛn, e -fɔ fei san zιε -yrɔ "bε, -yεε ci -a "bɔ 'pɪ -tɔwli "nɛn, e 'sɔ -yrε tɪgh bε -a. Yaa 'pa 'sia fei 'panɔn zιε o va 'e -fɔla "da. Yaa 'vɪ 'e 'ji 'nan, o -taa 'yra -tεlε 'e 'pɪ man.

7 'Pian fei 'panɔn -a 'vɪ 'o cin lε 'nan: «Min 'labε -yεε 'e "tɪ -zia -ble. -Kaa -tε, -e -zia zιε 'e dre -cee vε -a.»

8 -A -nan nɛn waa 'kun, waa -tε, en waa -kadɪ tuv fei lunɛn -klɔn -sru.

9 'Wɪ zιε -a -ji bε, -mε "wɪ nɛn fei san -taa -a dre lε? Maan ve 'cεε 'nan, e -taa -e 'e 'yee fei 'panɔn zιε o -tεε, -e 'e 'yee rεzɛn fei 'bɔ 'nɔn min peenun lε.

10 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bε, ka'a ta vɪlε dɔv? Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Kɔlε nɛn 'kɔn 'tɔnɔn -a tuv 'o 'pɛla koda bε, -yεε dre 'kɔn 'pɔ -fɔ -kɔlε -a.

11 Minsan 'bε dre en -kɔlε zιε 'e dre 'kɔn 'pɔ -fɔ -kɔlε -a.

'Wɪ nɛn Minsan -a dre bε, e min 'plo -fɔa.»

12 Zi Zuif 'nɔn 'tanɔn -kɔnnɛn zιε -a 'man bε, waa -tɔ 'nan 'wee 'wɪ nɛn Zozi -a ve. -Yee "wεan o ya "vale 'o "kuan, 'pian minnun lɔ "klandɪ -le "wεan waa 'tɔv, en o -kɔ.

*'Sukɔlε -pan wɔdɪ da wɪ
(Mt 22.15-22; Lk 20.20-26)*

13 "Bε -sru en Zuif 'nɔn 'tanɔn zιε o Farizɛn 'nɔn -mienun 'lee Erodi -le minnun -mienun 'pa 'sia Zozi 'va -a man -wεɛdɪ 'nan -e 'o wei 'kun 'le "wεan.

14 O -kɔ, en o 'nan -yrε 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, kɔa -tɔa 'nan, i ya 'wɪ tɪgh vɪzan -a. Yi'a 'klanman min lɔ 'wɪ tɪgh ci 'sidɪ -a -yrε dɪ. En yi'a min bo "va "dɪ. 'Pian i Bali -sru 'ta wɔdɪ "paaman minnun 'ji 'e tɪgh da. -Yee "wεan kɔa laabo 'i 'lɔ 'nan, -a -si a -kaa 'lɔ -e -kaa 'sukɔlε -pan wɔ Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza lε, -baa te -ka'a dre dɪ? 'I vɪ 'kɔv!»

15 'Pian 'wɪ nɛn -a -cin ci o 'ji bε, Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ, en yaa 'vɪ -wlε 'nan: «-Mε "le "wεan nɛn, ka ya "vale kaan wei "kuan? 'Ka 'ta 'lein 'wlε 'tɔ -a 'mɛn -e 'an yɪ!»

16 Waa -tɔ -nɔn -yrε. -A -nan nɛn Zozi -a laabɔ -wɔlɔ 'nan: «-Tɪ -wulo -fodo nɛn 'gɔ? En -tɪ 'tɔ 'crɛn nɛn 'gɔ?»

O -yrε 'nan: «Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza -le vε nɛn.»

17 En Zozi -a 'vɪ -wlε 'nan: «Fε nɛn Seza -le vε -a bε, 'cεε 'nɔn Seza lε! En fε nɛn Bali -le vε -a bε, 'cεε 'nɔn Bali lε!»

'Wɪ zιε -a mandɪ o 'plo 'fɔ.

*Minnun nɛn o -kaa bε o
wuanla -kanɔn 'va
(Mt 22.23-33; Lk 20.27-40)*

18 "Bε -sru en Saduze 'nɔn -mie pli Zozi man. Saduze 'nɔn "o "ve 'nan, -te min -ka bε, ya'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪ. Zi o pli "man "bε, en waa laabɔ -yrɔ 'nan:

19 «Bali -le 'wɪ "paazan, 'wɪ nɛn Moizi -a crɛn -tε 'kɔv bε, -nyrɛn 'gɔ: «-Te min lɪ 'pa, en -a san zιε e -ka, te wa'a tian 'nɛn 'yalε 'o 'vale 'e nan 'bɔ 'a dɪε, -yee -cale zιε -a "bɔv 'e 'pa, -e 'e "bɔv klu bɔla!»

20 Min -tu -le 'nen -klɔnmɔn a 'sɔravli. -A tɛdɛ li 'pa, ɛn e -ka, te wa'a 'nen 'yale 'e nan 'bɔ 'a dɪ.

21 -A "flizan "e -cale -tɔwli zɪe -a 'pa, ɛn e -ka, te wa'a 'nen 'yale dɪ. -A yaagazan 'le vɛ dre "nyian zɪ.

22 O 'sɔravli "li zɪe -a 'pa, ɛn o pɛɛnɔn kaa, te wa'a 'nen 'yale dɪ. "Bɛ -sru ɛn li 'bɔ "e "ka 'wɔ "nyian.

23 Tɔ nɛn minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ, li zɪe e -kɔan -tɪ nan -a? 'I vɪ 'kɔe! Kɔɔ o 'sɔravli 'bɔ -a 'pa li -a.»

24 ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Ka'a tian 'wɪ 'tɔ -ci manɛ "fo "dɪ. 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a -ci maan dɪ, ɛn Bali -le 'plɛblɛ bɛ, ka'a tɔa dɪ.

25 Kɔɔ tɔ nɛn minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ, -klɔnmɔnnun 'ka li paa dɪ, ɛn lɪmɔnnun 'ka -kɔnnɛn paa dɪ. O -kɔan "le Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -wee 'wɪ 'zɔ.

26 -Te -a -cin a 'ka 'ji 'nan, minnun nɛn o kaa bɛ wa'a 'wuanla -kanɔn 'va dɪɛ, te ka ya 'ka 'fli see "paanan. 'Wɪ 'nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Moizi -le 'fluba 'ji bɛ, ka'a tian -a ta vɪɛ dɔv? Kɔɔ tɔ nɛn Bali a yiba "kpizɛnnɛn 'va ɛn e 'wɪ tin 'ba Moizi ɛ bɛ, yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «An ya Abraam -le Bali -a, ɛn an ya Izak -le Bali -a, ɛn an ya Zago 'le Bali -a.»

27 Tɔ nɛn Bali 'wɪ zɪe -a ve bɛ, te -kaa tranun zɪe o kaa -a -nan 'mɔn. 'Pian Bali "le 'va bɛ, o yɪe a "man tian, kɔɔ Bali a minnun nɛn o yɪe ci "man "bɛ -wee Bali -a, e 'ka minnun nɛn o kaa bɛ -wee Bali -a dɪ. -Yee "wɛan ka'a 'wɪ 'tɔ -ci manɛ "fo "dɪ.»

-Mɛ "wɪ 'bɛ ci Bali -le -pei -tɔ wɪ -dan a?

(Mt 22.34-40; Lk 10.25-28)

28 'Fluba 'ci vɪzan -tɔ -sa zɪe -a 'man. Zɪ yaa 'yɪ 'nan Zozi -a -ci 'vɪ Saduze 'nɔn ɛ fɛnyian bɛ, e pli Zozi man, ɛn yaa laabɔ -yrɔ 'nan: «Bali -le -pei -tɔ wɪ pɛɛnɔn bɛ, -a "cɛn 'bɛ ci "va -dan?»

29 ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Bali -le -peinun pɛɛnɔn 'va bɛ, -pei -dan nɛn 'gɔ:

«Izrael 'nɔn,

'ka "trɔɛn "tɔ!

-Kaa 'san Bali

'bɛ ci Minsan -a 'e 'tɔwli.

30 ɛn 'i Minsan 'bɔ nɛn 'yie Bali -a bɛ,

-a yɪ "yɪ 'i 'bli pɛɛnɔn 'a!

'I yɪ "yɪ 'yie 'wɪ dredɪ pɛɛnɔn 'a!

'I yɪ "yɪ 'yie ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn 'a!

'I yɪ "yɪ 'yie 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'a!»

31 ɛn -a "flizan nɛn 'gɔ:

«I bɔɛzan -tɔ yɪ "yɪ

"le 'yie 'wɪ 'zɔ!»

Bali -le -pei -tɔ wɪ pee -dan 'ka 'mlian -pei "fli zɪe o da dɪ.»

32 ɛn 'fluba 'ci vɪzan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, yia 'vɪ fɛnyian. 'Yie tin a 'nɔnnɔn -a vɪdɪ -a 'nan, Minsan 'bɛ ci Bali a 'e 'tɔwli, -a pee "ka "dɪ.

33 -Yee "wɛan min 'e Bali yɪ "yɪ 'e 'bli pɛɛnɔn 'a, 'lee 'yee ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn 'a, 'lee 'yee 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'a! ɛn 'e bɔɛzan -tɔ yɪ "yɪ "le 'e 'bɔ 'le 'wɪ 'zɔ! 'Wɪ zɪe -a dredɪ -dan "mlian 'sraga nɛn waa 'tɛ 'ble Bali ɛ bɛ, -a da. ɛn -a -dan "mlian 'sraga pɛɛnɔn bɔdɪ Bali ɛ da.»

34 Zɪ Zozi -a 'yɪ 'nan, min zɪe yaa -sru 'vɪ 'wɪ 'tɔdɪ -a bɛ, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «E -fɔ "wɛnnɔn

-e Bali -le mingənnən -blidi 'e pou 'sia 'i 'va.» "Bε -sru 'wɪ laabɔdi -yrɔ "cin 'ka "nyian -tolε min -tu ji di.

-Tɪ -pɪ nən Crizi -a

(Mt 22.41-46; Lk 20.41-44)

³⁵ Zozi a 'wɪ "paanan minnun ji Bali -pan 'kuin. En yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «E drε 'kɔ en 'fluba 'ci vɪnɔn "o 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi a David kluda min -a?»

³⁶ Kɔɔ David 'bɔ -a 'vɪ, tu nən Bali lei 'saun 'ta 'tɔ "man "bε, -a 'nan: «Minsan Bali -a 'vɪ 'an 'san lε 'nan:

'I 'nyran 'an 'pε "yi "da -trilii, -e 'an 'cɛn 'i 'nanmannɔn 'klidi man.»

³⁷ -Te David 'bɔ Crizi laabo 'e 'san bε, e drε 'kɔ en 'bε -kɔan David kluda min -a?»

Min "kaga "trɔɛn "a 'e 'tɔdi -yrε ci "nrandɪ -a.

³⁸ En yaa 'vɪ "nyian 'yee 'wɪ "paadi 'bɔ 'va 'nan: «'Ka yiε 'tɔ 'ka 'fli -va! -Te 'ka 'wɪ drε "le 'fluba 'ci vɪnɔn 'le 'wɪ 'zɔ! O -tɔɔdi ye "yi -tralε -gblɔnnun nən fɛnyian bε -a -ji. En waa ye "yi "le 'nan min 'e o 'tɔ bɔ -guada.

³⁹ -Te e ya cin yɪ 'kuin -a oo, en -te e ya "fɛdi da -a oo, -nyran "nan 'kpagba nən waa 'sidi ye "yi.

⁴⁰ O fɛnun "sia -calenun lɔ -dawli -a. "Bε -sru -e 'o Bali trɔ 'ba -plɔun 'nan -e minnun 'o o "sia min tɪgɪ 'a. 'Winun zɪε -a drɛdi -le "wɛan Bali -wee tin "paa 'plɛblε 'kpa.»

-Cale seezan -le fε -nɔndɪ 'wɪ (Lk 21.1-4)

⁴¹ "Bε -sru en Zozi 'kɔ -nyenlɛa -gbogbo nən minnun "lala -sɛan "ji Bali -le vε -a bε -a "srɔn. Minnun nən o ci "lala

-sɛnan -ji bε, e o -nanjɛndɪ 'sia. Fɛnɔn "kaga "ta, en o "lala -sɛn -ji "kaga.

⁴² "Bε -sru en -cale seezan -tu -ta, e -bablu 'wɛ 'tɔdɔ -fɔ -ji "fli.

⁴³ -A -nan nən Zozi 'e -srɔnɔn laabɔ 'e "srɔn, en yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, -cale seezan 'labε, e fε -nɔn Bali lε e mlin minnun pɛɛnɔn nən waa -nɔn 'gɔε o da.

⁴⁴ Kɔɔ o pɛɛnɔn nən waa -nɔn 'gɔε, "lala a -wɛɔ "kaga. 'Pian lɪ 'labε, "lala pɛɛnɔn nən -yrɔ -yee fε -blɪ "man "vε -a bε, -a 'bɔ nən yaa -nɔn Bali lε.»

13

Zozi Bali -pan 'kɔn 'wi wɪ 'vɪ (Mt 24.1-4; Lk 21.5-7)

¹ Zozi a bɔlanan Bali -pan 'kuin, en -a -sruzan 'tɔ -a 'vɪ -yrε 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, "i 'yɪɔ, Bali -pan 'kɔn bε, waa -tɔ -kɔlε fɛnyian -a. En waa -tɔ -dandan 'e pɛɛnɔn.»

² En Zozi -a 'vɪ -yrε 'nan: «'Kɔn -dandannun nən kaa -sɪ -fɔa 'labε, yi nən o -wiiman bε, e ya -tanan bɔdi -a. -A -tɔ -kɔlε pɛɛnɔn fuimlan "man, -a -tu 'ka -fo 'e bɔɛzan da di.»

'Wɪ yidi -dandan bɔa minnun man 'vaa -e 'trɛda -nyan tu 'e bɔ

(Mt 24.4-14; Lk 21.8-19)

³ "Bε -sru en Zozi 'kɔ -nyenlɛa Olivie pɔn da te -a yra a Bali -pan 'kɔn da zia. -A -nan nən Piɛri, 'lee Zaji, 'lee Zan, 'lee Andre 'wɪ laabɔ -yrɔ 'o 'saza yei. O 'nan:

⁴ «'Wɪ nən i "sia -a vɪnan 'gɔε, tu "cɛn "man nən e dra? En -mε "man nən, waa -kɔnnɛn

'ye 'nan 'winun zɪɛ o "ta dra?
'I vɪ 'kʊɛ!»

⁵ Zozi -a vɪdɪ 'sia -wɪɛ 'nan:
«'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Te min
-tʊ 'e 'ka see "paa -e 'ka 'si -si
tɪglɪ da dɪ!

⁶ Min "kaga -taa "talɛ 'an 'tɔ
da. Waa ve 'nan, 'wɛɛ cɪ Crizi -
a. ɛn o -taa minnun "kaga see
"paale -e 'o 'si -si tɪglɪ da.

⁷ Ka -kuli -tan winun maan,
ɛn ka 'fla -kɔɔbli -kɔɔbli da -
kuli winun maan. 'Winun zɪɛ
te 'o 'ka 'cɛn nyɛn -a dɪ! Kɔɔ
'winun zɪɛ -wɛɛ dra 'e 'flin,
'pian 'trɛda -nyan tʊ "cɛɛ dɪ.

⁸ 'Lɛglɔn 'tʊ -ji 'nɔn -taa
'wunlɛa 'lɛglɔn 'tʊ -ji 'nɔn
man, ɛn mingɔnnɛn trɛ -tʊ -
taa 'wunlɛa mingɔnnɛn trɛ -
tʊ man. 'Trɛ -taa 'nyɔɔnlɛ fɛ
"kaga "nan, ɛn dra -dandan
-taa "minnun -tɛɛɛ. 'Wɪ yɪdɪ
pou sianan "nɛn. 'Pian -a
pɛɛnɔn zɪɛ e ya "le 'nan 'nɛn
'yadɪ -le ci -yaa pou sianan
'zʊ.

⁹ 'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Min-
nun 'ka "kuan -e 'o -kʊ 'ka
'a tin 'banɔn 'cɛin -da. Zuif
'nɔn -taa 'ka 'sɔnlɛ sɔnba "a
'wee cin yɪ 'kɔnnun -ji. ɛn
"nyian bɛ, minnun -taa "kɔlɛ
'ka 'a -kɔnmandannun 'lee
mingɔnnɛnnun cɛin -da 'mɛn
"wɛan. -A -nan nɛn ka dra
'mɛn 'wɪ 'nan yɪnɔn 'a o 'lɛ.

¹⁰ Kɔɔ Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn
fuimlan "man 'lɛglɔn 'tʊdʊ
pɛɛnɔn 'ji, 'vaa -e 'trɛda -nyan
tʊ 'e bɔ.

¹¹ -Te minnun 'ka 'kun, ɛn
o -kʊ 'ka 'a tin 'banɔn 'cɛin -
da bɛ, 'wɪ nɛn kɔ 'ka vɪ bɛ, te
-a nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji dɪ! 'Pian
'wɪ nɛn Bali -a -cin -tɔa 'ka 'ji,
te -a tʊ 'bɔ bɛ, -a 'bɔ nɛn 'ka
vɪ! Ya'a 'taa 'silɛ 'ka 'bɔ 'va dɪ,

'pian Bali lei 'saun 'bɛ "paa 'ka
'le.

¹² "Bʊɪ -mie -taa 'e 'bɔ 'fli "bʊɪ
-nɔnlɛ minnun lɛ 'nan 'o -tɛ.
ɛn 'nɛn "tɪ -mie -taa 'yee 'nɛn
'nɔnlɛ minnun lɛ 'nan 'o -tɛ.
ɛn 'nɛnnun -mie -taa 'wunlɛa
'o "tɪnun 'lee 'o "bɔnun man
'nan minnun 'e o -tɛɛ.

¹³ Ka drɛ 'mɛn vɛ -a -le
"wɛan bɛ, min pɛɛnɔn -taa
'nanlɛ 'ka man, wa'a 'taa 'ka
yɪɛ "yɪ "dɪ. 'Pian min nɛn e -tɔ
'plɛblɛ, ɛn e 'bɔ -a 'le 'srannan
"bɛ, e "sia 'wɪ 'ji.»

*Tʊ nɛn 'wɪ yɪdɪ "mlianla "da
"bɛ, Zozi -a 'wɪ 'vɪ
(Mt 24.15-28; Lk 21.20-24)*

¹⁴ «Tʊ -tʊ -taa "bɔlɛ bɛ, 'wɪ
'wɪdɪ "nɔnnɔn -taa "kɔnlɛ
fɛnan nɛn e 'ka "le 'e 'kɔn dɪɛ
-a -nan. Min nɛn e 'fluba 'gʊɛ
-a ta ve bɛ, 'e 'ci man 'kpa! Tʊ
nɛn 'wɪ zɪɛ kaa 'yɪ drɛnan Bali -
pan 'kuin bɛ, minnun nɛn o cɪ
Zude 'lɛglɔn 'ji bɛ, 'o flan 'bli,
'o 'kʊ pɔnnun yɛi!

¹⁵ ɛn -te min a bei "bɛ, te 'e -
wɪa 'yee 'kuin -e 'e 'kʊ fɛ -tʊ 'sia
dɪ!

¹⁶ ɛn -te min a fei bɛ, te 'e li
'e da 'fla -e 'e 'kʊ 'yee -tralɛ 'si
'yee 'kuin dɪ!

¹⁷ Lɪmɔnnun nɛn o -pɔn cɪ
'o man tʊ zɪɛ -a man bɛ, 'lee
lɪmɔnnun nɛn 'nɛn 'nyɔn -
mlian -wɔlʊ tʊ zɪɛ -a man bɛ, -
wee yra yɪdɪ "mlianla "da.

¹⁸ 'Ka Bali trʊ 'ba 'nan, te 'wɪ
zɪɛ 'e 'tria laa 'fɛn tʊ -man dɪ!

¹⁹ Kɔɔ 'wɪ yɪdɪ -kɔan -dan
'kpa tʊ zɪɛ -a man. Zɪ Bali 'trɛ
drɛ 'li -e 'e bɔ cɛɛgʊ yɪ -a bɛ, -
a sɔman 'wɪ yɪdɪ 'ka tian drɛɛ
dɪ. ɛn 'wɪ yɪdɪ zɪɛ -a pee 'ka
'dra "nyian 'li 'trɛda "fɔ "dɪ.

20 Yinun nen 'winun zie o dra "da "be, Minsan Bali -a -mie cee "da. -Te ya'a 'w1 zie -a drele die, "te min -tu -wulo 'ka -taa balea "va "di. 'Pian minnun nen e o "si "va 'yee ve -a be, -wee "wean e yinun -mie cee "da.

21 -Te min -tu -a 'v1 'cee 'nan, min 'sizan 'w1 'ji Crizi a 'gu, -te 'be "cee di, e ya -mien be, te 'ka yi -tera "da "fo "di!

22 Koo minnun nen o 'wlu -sean 'nan 'wee ci Crizi -a be, o -taa "konle 'treda. En minnun nen o 'wlu winun ve, te waa ve 'nan Bali 'lewei v1non nen waa be, o -taa "konle "nyian. O -taa 'lebo "fo w1 -dandan 'lee -ce -sr1n "w1 -dandan drele. Waa dra 'nan, -te 'o 'pe 'so 'a be -e 'o minnun nen Bali o 'si "va 'yee ve -a be, o 'si -si tigli da.

23 'Cee ve be, 'ka yie 'to 'ka 'fli -va 'kpa! An 'w1 peen1n 'v1 'cee 'va.»

*Blamin -pi -tadi -le 'w1
(Mt 24.29-44; Lk 21.25-33)*

24 «-Te 'w1 yidi -dan zie, e cee -nyandi man be, 'nun toon yide yra klun -t1ala, mlen 'bid1 'e 'le -t1a,

25 mlen crennun "sia laji, o -te ml1n "tra, en laji fenun peen1n nen 'pleble a -wlo "be, o "sia 'o 'klu -ji.

26 T1on te minnun peen1n 'an 'bo Blamin -pi ye -tanan "lolu -koei "da. 'Pleble -dan -k1an 'an 'lo, en 'to -dan -k1an 'an 'lo.

27 Bali -le 'pasian1n nen laji be, an o "paa -sia 'treda fe peen1n 'nan -e 'o minnun nen an o 'si "va 'men ve -a be, o o cin yi. Fe -tu -nan 'ka 'fo 'treda, te wa'a min 'sile 'be 'nan di.

28 'W1 nen e dra fijie yiba "le be, 'e dre 'cee 'w1 -k1on "manve -a! -Te -a 'la nrindi 'sia "da "be, kaa -t1a 'nan 'munmun tu a -tanan b1di -a -kogo.

29 -A -t1wli "nen "nyian, 'an 'bo Blamin -pi -tadi -le ve -a. -Te ka 'winun nen maan 'v1 'cee be, -a 'y1 drenan be, 'ka -t1 'nan 'an 'tadi a b1nan -kogo!

30 Maan ve 'cee 'w1 tigli 'a 'nan, 'ka -naag1n1n 'gve, ka'a 'cean -kaadi man 'vaa -e 'winun zie 'o dre di.

31 Labli 'lee 'tre 'nyan tu a, 'pian 'an wei -fo -nan 'li 'trili.

32 Tu nen an -taa "man "be, blamin -tu 'ka -a t1a "fo "di. En Bali -le 'pasian1n nen laji be, wa'a t1a "fo "di, en 'an 'bo Blamin -pi ma'an t1a "fo "di, 'pian 'an "t1 'be -t1a 'e 't1wli.

33 -Yee "wean 'ka yie -t1 'ka 'fli -va! Te 'ka yi -te di! Koo tu nen, 'w1 zie e dra "man "be, ka'a t1a di.

34 -A -k1on "man w1 nen 'gu. Min -tu 'be "ta -ko 'ta -k1obli w1nan. E 'yee 'k1n 'peba 'w1 'e 'sun1n 'lo. Min -tu 'lee 'yee 'nyranman -a 'bo nen yaa -n1n o -t1d1 peen1n le. En yaa 'v1 min nen 'e yie -t1a -k1n -yre "nen "be, -yre 'nan, te 'e yi -te di.

35 -A -t1wli "nen "nyian 'cee ve -a. -Yee "wean te 'ka yi -te di! Koo tu nen, 'k1n san lia 'e da "man "be, ka'a t1a di. -Te funninmlan nen oo, -te bada nen oo, -te mann1n tede -a nen oo, -te bodrun nen oo, ka'a t1a di.

36 -Yee "wean te 'ka yi -te di! "T1go e 'bo 'ka man kligli te ka ya yi -tenan.

37 'W1 nen an ci -a v1nan 'cee 'gve, e ya min peen1n 'le ve -a.

Te 'ka yi -te di!»

14

Zuif 'nən 'tanən 'o 'ci 'pa
'nan 'o Zozi 'te
(Mt 26.1-5; Lk 22.1-2; Zan
11.45-53)

¹ Zuif 'nən tranun -le 'si
nen waa 'wɔ nɔanba -ji bɛ, -a
"fɛdi yi -fu "fli -e 'e bɔ. "Fɛdi
ziɛ -a da nɛn minnun 'kpɔun
nɛn 'mannyan 'ka "va "diɛ -
a -ble. Tɔ ziɛ -a man bɛ, te
Bali -pannən 'tanən 'lee 'fluba
'ci vɪnən a Zozi 'man -fɔnnan
'nan, -e 'o 'kun ci 'cɛn 'a -e 'o
-tɛ.

² 'Pian waa 'vɪ 'o cin yei
'nan: «Te -kaa drɛ "fɛdi yi da
di! "Tɔgɔ minnun 'o -nan yɪ -e
'o 'wluən -kaa man.»

Lɪmən -tɔ 'wɪ "yi drɛ Zozi lɛ
(Mt 26.6-13; Zan 12.1-8)

³ Zozi a Betani. E ya Simən
nɛn -kogobe a "nɛn "man "bɛ
-yee 'kuin 'e -nyrandɪ fɛnun -
sru. -A -nan nɛn lɪmən -tɔ pli
Zozi man 'e 'lɔ le -pɔnɛn 'tɔ -a.
-Laziglɔ nɛn waa laabo nard
bɛ, e ya -ji. E 'ka 'e baadɪ fɛ -
tɔ -a di, ɛn -a 'flɛ a 'plɛblɛ 'kpa.
Yaa 'lɛ 'sɔ, ɛn yaa -sɛn Zozi
'win -ji.

⁴ 'Wɪ ziɛ e 'nan min -mienun
man, ɛn waa 'vɪ 'o cin yei 'nan:
«-Mɛ "le "wɛan nɛn e -laziglɔ
'kpa bɛ -a sɛɛ 'e "tun?

⁵ -Laziglɔ 'labɛ yaa -taan
paan. -A 'flɛ bɔa yi -yaa yaaga
'nyranman "lala -a, -e 'o -pli
'yalɛ -tɛnən man.» ɛn o 'wɪ blɪ
lɪmən ziɛ -a va.

⁶ 'Pian Zozi -a 'vɪ -wɪɛ 'nan:
«'Ka lɪ 'labɛ -a 'tɔɪ flu! -Mɛ "le
"wɛan nɛn, ka 'wɪ -tɔa "man?
E 'wɪ "yi drɛ 'mɛn.

⁷ 'Yalɛ -tɛnən a 'ka 'va tɔ
pɛɛnən man. ɛn tɔ nɛn e 'sɔ
'cɛɛ bɛ, ka -kɔlaman 'wɪ "yi
"drɛdi -a -wɪɛ. 'Pian 'mɛn vɛ
bɛ, an 'ka 'ka 'va 'gɔ tɔ pɛɛnən
man di.

⁸ 'Wɪ nɛn e -kɔlaman -a bɛ, -
a 'bɔ nɛn yaa drɛ. -Laziglɔ nɛn
yaa -sɛn 'an da 'gɔɛ, 'an 'man
nɛn yaa drɛ 'nan -e 'waan wɔ
-a.

⁹ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a
'nan, fɛnan pɛɛnən nɛn min-
nun Bali -le 'wɪ 'nɔnnən ve
'trɛda bɛ, 'wɪ nɛn lɪ 'gɔɛ yaa drɛ
bɛ, waa -nan 'sinan "paa, ɛn
-yɛɛ -maan 'lɔɔ -e lɪ 'bɔ 'cin 'e
'fɔla minnun ji.»

Zudazi 'e pei -fɔ Zuif 'nən
'tanən 'va
(Mt 26.14-16; Lk 22.3-6)

¹⁰ "Bɛ -sru ɛn Zozi -srunən
'fuda "fli 'va min -tɔ nɛn waa
laabo Zudazi Karioti bɛ, e -kɔ
Bali -pannən 'tanən 'va, 'nan -
e 'e Zozi 'nən -wɪɛ.

¹¹ Zi e 'wɪ ziɛ -a 'vɪ -wɪɛ "bɛ,
e o ci nran. -A -nan nɛn o -tɔ
"da 'nan, 'o -taa "lala -nɔnɛ -
yrɛ. Yi ziɛ -a da nɛn Zudazi -
a man -wɛɛdi 'sia 'nan, tɔ "yi
'e 'pla -e 'e Zozi 'nən Zuif 'nən
'tanən 'bɔ lɛ.

Zozi 'lee 'e -srunən Zuif 'nən
'le 'si nɔanba -ji "fɛdi blɪ

(Mt 26.17-30; Lk 22.7-20;
Zan 13.21-30)

¹² "Fɛdi nɛn Zuif 'nən 'kpɔun
nɛn 'mannyan 'ka "va "diɛ, -a
-ble "da "bɛ e 'bɔ. -A yi tɛdɛ
da nɛn o 'blanun -tɛɛman -e 'o
tranun 'si nɔanba -ji "fɛdi -blɪ.
ɛn Zozi -srunən -a laabɔ -yrɔ
'nan: «Nyin zia nɛn i ya "vale
'nan 'kɔ 'kɔ "fɛdi fɛnun -tɔɛn
'yɪɛ?»

¹³ ɛn Zozi 'e -srunən "fli 'pa
'sia. Yaa 'vɪ -wɪɛ 'nan: «'Ka

'ku Zeruzalem! Ka bɔa min -tu man. 'Yi 'tɔbɔ -kɔan -yrɔ. 'Ka -sɔɔnla -a -sru!

14 'Kɔn nɛn, e wla 'ji bɛ, 'ka vɪ -a san lɛ 'nan: <Bali -le 'wɪ "paazan "e 'nan, 'ku laabv 'i 'lɔ 'nan, 'kɔn "bɔ "nɛn 'ku 'vale 'an -srɔnɔn 'a, ku -kaa tranun 'sidɪ nɔanba -ji "fɛdi -ble -ji bɛ, e ya nyin zia?>

15 E -taa 'kɔn "bɔ -dan tu -kɔɔnlɛ 'cɛɛ 'kɔn 'ta lou, te -a -ci a 'e drɛdɪ 'va. Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn 'ka -cee fɛnɔn -tɔɛn!>

16 -A -nan nɛn -a -srɔnɔn zɪɛ, o -ku 'fla. Waa 'yɪ "le zɪ Zozi -a 'vɪ -wlɛ "bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. ɛn o 'si nɔanba -ji "fɛdi fɛnɔn man drɛ.

17 Zɪ funninmlan 'pla bɛ, ɛn Zozi 'ta 'o 'vale 'e -srɔnɔn 'fuda "fli "a.

18 Tɔ nɛn o yra fɛnɔn -sru "bɛ, ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: <Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -kaa nɛn -kaa cɪ fɛnɔn -blɪnan 'gɔvɛ, 'ka 'va min -tu 'bɛ -taa 'an 'nɔnlɛ minnɔn lɛ.>

19 -A -srɔnɔn 'ta drɛ 'trɔdrɔ, ɛn waa laabvɔdɪ 'sia -yrɔ "tɔdɔ 'nan: <'An 'bɔ nɛn?>

20 ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: <'Ka min -fuda "fli "nɛn, -kaa cɪ fɛnɔn -blɪnan 'e cin va 'gɔvɛ, 'ka 'va min -tu nɛn.>

21 'Wɪ tɪglɪ nɛn, Blamin -pɪ "ta -daa "kalɛ "le zɪ waa crɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. 'Pian min nɛn, e Blamin -pɪ -nɔan "minnɔn lɛ bɛ, 'wɪ -taa "bɔlɛ -a san man. E ya paan -a san -le 'wɪ "yi "a -e 'o vlɛ 'o -ya dɪ.>

22 O -fɔ fɛnɔn -blɪnan, ɛn Zozi 'kpɔun 'si. E Bali muo "fɔ, yaa "nɛn jɛɛn, ɛn yaa -nɔn -wlɛ. E 'nan -wlɛ 'nan: <'Ka 'si! -Nyɛn 'gɔvɛ, 'an 'kɔlɛ nɛn!>

23 "Bɛ -sru e 'kulɛnɛn nɛn rɛzɛn -wɛn cɪ -ji bɛ -a 'si. E Bali muo "fɔ, yaa -nɔn -wlɛ, ɛn waa mlin 'o pɛɛnɔn.

24 Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: <-Nyɛn 'gɔvɛ, 'an nyɛn nɛn. -Yɛɛ "ta -sɛanla -e 'e drɛ min "kaga -pli "vɛ -a "nyian Bali man 'e 'pɛe.>

25 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, ma'an "nyian rɛzɛn -wɛn pɛe mlian dɪ -trilii, -e yi nɛn maan -mlian 'e 'pɛe Bali -le mingɔnɔnɛn trɛda bɛ 'e bɔ.>

26 Zɪ o cɛɛn fɛnɔn -blɪdɪ man bɛ, o Bali 'tɔ bɔ "drɛ "fɔ. ɛn o -ku Olivie pɔn da.

Zozi -a 'vɪ 'nan Pieri "sia 'e -sru

(Mt 26.31-35; Lk 22.31-34; Zan 13.36-38)

27 -A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srɔnɔn lɛ 'nan: <'Ka pɛɛnɔn 'ci -taa "srɛlɛ -e 'ka 'si 'an -sru. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

<Bali "e 'nan,

e 'bla -sru "pinzan -tɛa

-e 'blanun 'o fuila "man.>

28 'Pian "bɛ -sru, -te an wlɔan 'kanɔn 'va bɛ, an -tɔala 'ka 'lɛ Galile 'lɛglɔn 'ji.>

29 ɛn Pieri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: <-Te 'yie "wɛan min pɛɛnɔn 'ci srɛman -e 'o 'si 'i -sru "bɛ, ma'an 'sia 'i -sru "fo "dɪ.>

30 -A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: <Maan ve 'yie 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -pei 'bɔ 'gɔvɛ -a man bɛ, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an 'tɔa dɪ, 'vaa -e mannɛn "flizan 'e 'wɪ.>

31 ɛn Pieri -a 'vɪ "nyian 'nan: <-Te e ya 'nan kvɛ -kaa 'ku 'vale 'yia oo, ma'an dra zɪ "fo "dɪ.> ɛn -a -srɔnɔn pɛɛnɔn "o 'wɪ 'tɔwli zɪɛ -a 'vɪ "nyian.

Zozi 'kv Bali trv 'balε Zeze-
mani

(Mt 26.36-46; Lk 22.39-46)

32 "Bε -sru Zozi 'lee 'e -
srunon 'bōla fei nen waa
laabo Zezemani bε -a da. Yaa
'vι 'e -srunon lε 'nan: «'Ka
'nyran 'gυ! An "ta -ko Bali trv
'balε.»

33 E Pieri, 'lee Zaji, 'lee Zan
-fō 'e -sru, εn o -kv waa. -A -
nan nen nyen Zozi 'cendι 'sia
εn "klan -dan 'kpa -a -tedι 'sia.

34 En yaa 'vι -wle 'nan: «'An
'ta nen e dre 'trōdrō 'gυε, e
'mlianla 'an da. 'Ka 'fυ 'gυ! Te
'ka yi -tε dι!»

35 E pli 'e 'lε "wennon, e
blula "tra, εn e Bali trv 'badι
'sia 'nan, -te e -kōlaman dre dι
-a bε, tv -wli dι 'gυε 'e 'si 'e man
-kōbli.

36 Yaa 'vι 'nan: «'An "tι -
baba! I -kōlaman 'wι pεenon
dre dι -a. 'Kulenεn nen 'wι yidι
cι -ji 'gυε, 'i dre -e 'e "paala 'an
man! 'Pian te 'e dre 'an 'ci 'sō
wι -a dι, 'i 'bō 'ci 'sō wι nen 'e
dre!»

37 En e 'li 'e da, e 'bō 'e -
srunon yaaga 'bō man, te o ya
yi -tenan. -A -nan nen Zozi -
a 'vι Pieri lε 'nan: «Simon, i
yi -tε 'va? Yi'a -kōlale -e 'i tv
'wennεn 'gυε -a dre, te 'i yie a
'man "dυυ?»

38 Te 'ka yi -tε dι! 'Ka Bali trv
'ba, "tōgō 'wι 'wli dι 'e 'ka 'man
yi! Blamin a "va 'nan 'e 'wι
'yi "dra, 'pian -a 'pleble 'ka -
yrcō "dι.»

39 "Bε -sru εn e -kv "nyian
Bali trv 'balε, te e 'wι 'tōwli zιε
-a ve.

40 En e 'li 'e da 'e -srunon 'va.
E 'bō o man "nyian yi -tenan.
Kōō o yie 'cibεn -tō. En wa'a 'wι
'tv yιε -e 'o vι -yrcε "dι.

41 Zozi 'cεin yaagazan da bε,
εn yaa 'vι -wle 'nan: «Ka yi -tεa
tian, te ka "flianla 'ka man -a
-trōō? E -nyan, -a tv 'bō "mεn.
Minnun "ta -daa Blamin -pι -
nōnlε 'wι 'wli dι "drεnōn lε.

42 'Ka 'wluan lou, -e -kaa kv!
Min nen e "ta 'an -nōan "min-
nun lε bε, e ya -plinan 'kogo.»

Zuif'nōn 'tanon Zozi 'kun

(Mt 26.47-56; Lk 22.47-53;
Zan 18.3-12)

43 Zozi 'fυ 'wι zιε -a vιnan,
tōōn εn Zudazi nen -a -srunon
'fuda "fli 'bō 'va min -tv -a
bε, e 'bōla. -Wεε cι 'o 'vale
min "kaga "a, εn sennun 'lee
yibanun a -wlv. Bali -pannōn
'tanon 'lee 'fluba 'ci vιnōn 'lee
min cejenun 'bε o 'pa 'sia.

44 Zudazi nen e wle -fō bε,
yaa 'vι 'e 'cεn minnun zιε -
wle 'nan: «Min nen an -atu -tε
"man "bε, te Zozi nen. -A 'bō
nen 'ka 'kun -e 'ka 'kv -a! 'Pian
'ka 'kun "man 'kpa!»

45 -Yee "wεan zι e 'bōla bε,
tōōn εn e pli Zozi man. E 'nan
-yrcε 'nan: «'An 'san.» En e -atu
-tε "man.

46 -A -nan nen minnun nen
o cι waa bε, o Zozi 'kun.

47 Tōōn minnun nen -nan
bε, -a -tv 'yee sεn 'sυ 'ji, εn e
Bali -pannōn 'tazan 'suzan 'tv
"trōεn cεn.

48 Zozi -a 'vι -wle 'nan: «-Mε
"le "wεan nen ka -ta 'an 'kunlε
'ka 'lō le sennun 'lee yibanun
-a "le ka -ta crinzan -sru?»

49 Tv pεenon man an ya 'ka
yei Bali -pan 'kuin, te an 'wι
"paaman minnun ji, εn ka'an
'kunlε dι. 'Pian 'wι pεenon zιε,
e dre -e 'winun nen 'e 'cρεn -
tedι Bali -le 'fluba 'ji bε 'e 'lε
sōō.»

50 -A -nan nen -a -srulon
 pεenon 'wi "man -a -sru, en o
 flan bli.

51 -Gobonen 'tu sounla Zozi
 -sru 'e 'ta le so -towli "ce "a.
 Minnun -a 'kun,

52 'pian e 'si 'yee so man, en
 e flan bli 'e plodi.

*Minnun -kv Zozi 'a tin
 'banon 'le*

*(Mt 26.57-68; Lk 22.54-55,
 63-71; Zan 18.13-14, 19-24)*

53 Minnun -kv Zozi 'a Bali -
 pannon 'tazan -dan 'va. Bali
 -pannon 'tanon, 'lee min ceje-
 nun, 'lee 'fluba 'ci vnon 'o cin
 'yi fe zle -a -nan.

54 Pieri -fu -kobbli, en e -kola
 Zozi -sru -trilii, en e wla Bali -
 pannon 'tazan -dan le -klon -ji.
 E -nyran -a 'sunon yei, te e 'te
 "klanman.

55 Bali -pannon 'tanon 'lee
 tin 'banon pεenon 'wi 'tu -
 wεedi 'sia 'nan -e 'o 'pa Zozi da
 -e 'o -kola -a -tedi -a -le "wean.
 'Pian wa'a 'wi 'tu yile "fo "di.

56 Min "kaga 'wlu 'sen Zozi
 man, 'pian o wei 'ka drele -
 towli "di.

57 Min -mienun wluan en o
 'wlu 'gwe -a -sen "man. Waa 'vi
 'nan:

58 «Kua 'yi -a vnan 'nan:
 «Bali -pan 'kon nen blamin -
 pe -a -to be, maan -wia, -e 'an
 pee -to yi yaaga 'wlu. 'Kon nen
 blamin "cee -to 'e 'pe -a die, -a
 'bo nen maan -toa.»

59 'Wi 'bo zle 'be da oo, min-
 nun wei 'ka "nyian drele -
 towli "di.

60 En Bali -pannon 'tazan -
 dan wluan, e -to minnun yei,
 en yaa laabu Zozi 'lo 'nan: «'Wi
 nen minnun -a ve 'i man be,
 'yi'a sia "va "dub?»

61 'Pian Zozi 'ta -fu flu, ya'a
 'wi 'tu 'sile "da "di.

En Bali -pannon 'tazan -
 dan -a laabu -yrō "nyian 'nan:
 «Min 'sizan 'wi 'ji Crizi nen
 'yia? Bali -pi nen 'yia?»

62 Zozi "e 'nan -yre 'nan: «-
 Inyan, -a 'bo nen 'maan. En 'ka
 pεenon, ka -taa Blamin -pi yile
 'e -nyrandi 'pleble pεenon 'san
 Bali -pe "yi "da. En ka -taa -a
 yile 'sinan laji "lolu -koei "da.»

63 -A -nan nen Bali -pannon
 'tazan -dan 'e 'ta so 'fui 'bu, en
 yaa 'vi 'nan: «-Kaa 'ka "nyian -
 yee 'wi 'nan yizan pee -va "fo
 "di.

64 Bali sron nen yaa 'wu be,
 kaa 'man. "Ka "ve -ji 'non?»

En minnun -a 'si "va -yre
 'nan: «E 'so -ka ve -a.»

65 En min -mienun 'le 'yi
 'sendi 'sia Zozi da. O so 'pa -a
 yra, en o 'pa 'fo -a yra, te waa
 laabo -yrō 'nan: «Bali 'lewei
 vizan, -tie fe tuw 'yie? 'I -koon
 'kue!» En Bali -pannon 'sunon
 -a 'kun, te o -ko -a -sondi -a.

*Pieri yoo "da 'nan 'e 'ka Zozi
 -sruzan 'a di*

*(Mt 26.69-75; Lk 22.56-62;
 Zan 18.15-18, 25-27)*

66 Tu zle -a wlu be, te Pieri a
 tian -klon -ji. En Bali -pannon
 'tazan -le non lumon -tu -ta.

67 E Pieri 'yi 'te "klannan.
 Yaa -nanjeen tein, en yaa
 'vi -yre 'nan: «'I 'bo "nyian
 Nazareti min Zozi -sruzan 'tu
 nen 'yia.»

68 'Pian Pieri yoo "da. E 'nan:
 «'Wi nen i ci "vale 'i ve be,
 ma'an toa di, en ma'an ci man
 di.» Toon e 'wluan, e -kv bei -
 sia, en mannen -tu wu.

69 "Be -sru non lumon zle, e
 Pieri 'yi "nyian, en yaa vidi 'sia

minnun nen o ci -nan be -wle 'nan: «Min 'lagube e ya 'o 'va.»

70 Piēri yoo "da "nyian.

Foonon minnun nen fe zle -a -nan be, waa 'vi "nyian -yre 'nan: «'Wl 'kpa nen. 'I 'bo 'gube, -a -sruzan 'tu nen 'yia, koo Galile min nen 'yia.»

71 Toon Piēri -a vidl 'sia: «-Te 'wlu nen maan -sean "be, Bali 'e 'wl "nen -koon 'men. Maan 'vl 'cee 'nan, ma'an min 'labē -a taa "fo "di.»

72 Nun toon mannēn "flizan wul. 'Wl nen Zozi -a 'vl Piēri le be, -a -cin -traa Piēri ji. Koo Zozi -a 'vl -yre 'nan: «'Vaa -e mannēn "flizan 'e 'wl be, te yia 'vl 'e 'pa -a yaaga 'nan yi'an 'taa di.» Toon e -wuodi 'sia.

15

Minnun -kv Zozi 'a Rōm min -kōnmandan Pilati 'le
(Mt 27.1-2, 11-14; Lk 23.1-5; Zan 18.28-38)

1 Zi tu cēen bodrun be, en Bali -pannon 'tanon 'lee min cejenun 'lee 'fluba 'ci vūnon nen o ya Zuif 'non 'le tin 'banon 'a be, o wei 'pa 'e cin man 'nan 'o Zozi yr, -e 'o 'kv -a -non Rōm min -kōnmandan Pilati le.

2 Pilati -a laabv Zozi 'lō 'nan: «Zuif 'non 'le mingōnnen nen 'yia?»

Zozi "e 'nan -yre 'nan: «-Nyren, yia 'vl 'i 'bo 'a be.»

3 En Bali -pannon 'tanon 'wl "kaga 'pa Zozi da.

4 -A -nan nen Pilati -a 'vl -yre "nyian 'nan: «'Yi'a 'wl 'tu ve dūv? 'Winun nen, waa "paa 'i da be, yi'a maan dūv?»

5 'Pian Zozi 'ka 'wl 'tu 'sile "da "di. 'Wl zle e Pilati 'kan.

Minnun "o 'nan Pilati 'e Zozi 'te!

(Mt 27.15-26; Lk 23.13-25; Zan 18.39-19.16)

6 Le -tūdv pēenon man be, -te Zuif 'non tranun -le 'sidi nōanba -ji "fēdi drēdi 'bo be, -kōnmandan "sia -pv 'kōnzan 'tu man. -Pv 'kōnzan nen minnun ci "va 'nan 'o 'si "man "be, -a man nen e "sia.

7 Le 'bo zle -a -ji be, min -tu nen waa laabo Barabazi be, te e ya -pv 'kuin 'o 'vale 'wl 'wldl "drēnon nen, o 'wl 'fōla minnun 'lee min tanon yei, en o min -te 'wl zle -a -ji be waa.

8 Minnun "kaga "kv Pilati -va, en 'wl nen yaa dra -wle -wee "fēdi da -tidi be, waa laabv -yrō.

9 Pilati -a laabv -wlv 'nan: «Ka ya "vale 'nan, 'an 'si Zuif 'non 'le mingōnnen man?»

10 Koo Pilati -a -kōnnen 'yl 'nan, Bali -pannon 'tanon "naan Zozi man 'e "tun, -yee "wēan nen o -ta Zozi 'a 'yre.

11 Bali -pannon 'tanon -taa minnun man, -e 'o vl Pilati le 'nan, Barabazi man nen 'e 'si.

12 En Pilati -a laabv minnun "kaga zle -wlv 'nan: «-Mē 'va nen ka ci 'nan, 'an drē min nen kaa laabo Zuif 'non 'le mingōnnen be -yre?»

13 -A -nan nen o paan 'nan: «'I -pēin yiba "plan da!»

14 Pilati -a laabv -wlv 'nan: «'Wl 'wldl "cēn "nen yaa drē?»

'Pian o paan "nyian 'kpa 'plēblē. Waa 'vl 'nan: «'I -pēin yiba "plan da!»

15 Minnun ci "nrandl 'sō Pilati le, -yee "wēan e 'si Barabazi man. En e Zozi 'non 'yee 'sounjanun le 'nan 'o -sōn

-ngble -a, -e 'o 'kv -a -pein yiba
"plan da.

*'Sounjanun Zozi sɛɛ 'wv
(Mt 27.27-31; Zan 19.2-3)*

16 'Sounjanun -kv Zozi 'a -
kɔnmandan -le -klɔn -ji. ɛn
o 'sounjanun pɛɛnɔn cin 'yi
'man.

17 O mingɔnnɛn -tralɛ -gblɔ
'tɛndɛn 'tv 'wv Zozi da. O lei
'tan, ɛn waa 'wv -a -wulo -man
'le mingɔnnɛn kle 'zv.

18 -A -nan nɛn waa 'tɔ bɔdɪ
'sia, te waa ve 'nan: «Kvɪ 'tɔ bo,
Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn!»

19 Waa -sɔndɪ 'sia 'e 'wulo -
man -cɛan -kɔ -a, te o 'le 'yi -
sɛan "da. ɛn 'o "po -sɔnmlan
'wlu, te o "kuannan -a 'le.

20 Zi o cɛɛn -a sɛɛ wɔdɪ man
bɛ, ɛn o mingɔnnɛn -tralɛ zɪɛ -a
'sv "da. O -yee sɔnɔn 'wv 'e da,
ɛn o -kv -a 'nan -e 'o -pein yiba
"plan da.

*Zozi-peinnan yiba "plan da
(Mt 27.32-44; Lk 23.26-43;
Zan 19.17-27)*

21 'Sounjanun -kɔdɪ 'sia Zozi
'a, ɛn 'o cin 'yi Sirene min -tv
-a. Waa laabo Simɔn, e "sia
fei. Alɛzandre 'lee Rufus "tɪ
'nɛn. 'Sounjanun 'tɔ Simɔn zɪɛ
-a -sru "sa -a 'nan -e 'e Zozi 'le
yiba "plan 'sia.

22 O -kv Zozi 'a fɛnan nɛn
waa laabv Gɔlgota bɛ -a -nan.
Gɔlgota -ci nɛn 'nan, min -
wulo klo.

23 -Wɛn nɛn waa baa 'yile
nɛn waa laabo mire bɛ -a bɛ,
o ya "vale 'nan 'o -nɔan -yrɛ.
'Pian Zozi 'ka -a mlinlɛ dɪ.

24 ɛn waa pein yiba "plan
da, "bɛ -sru ɛn o -yee sɔnɔn pli
'o cin yei. Waa drɛ 'lein 'wle
'tuɔladɪ da.

25 Waa pein yiba "plan da
bodrun te yidɛ wluan fɔɔ.

26 'Wɪ nɛn waa -tɛ "man "bɛ,
waa crɛn -tɛ yiba 'fvɪ da, ɛn
waa pein Zozi 'ta lou. Waa
crɛn -tɛ "da 'nan:

«Min 'gʋɛ,

Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn nɛn.»

27 O 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn "fli
pein yiba "plan da. Waa -tv
pein yiba "plan da Zozi 'pɛ 'yi
"da, ɛn waa -tv pein yiba "plan
da -a -pɛ bɔ da.

28 ['Wɪ nɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ
Bali -le 'fluba 'ji bɛ, zɪ e 'lɛ sɔɔ
zɪɛ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:
«Minnun -taa -a 'silɛa 'wɪ 'wɪdɪ
"drɛzan -a.»]

29 Minnun nɛn o -ciala fɛ zɪɛ
-a -nan bɛ, o Zozi 'srɔnman, te
'o 'wulo nyɔnman. Waa ve -
yrɛ 'nan: «Ee! Yiɛ "cɛɛ 'vɪ 'nan
'i Bali -pan 'kɔn -wia -e 'i pee
-tɔ yi yaaga 'wlu 'gʋ dɔv?»

30 'I 'fli 'si 'wɪ 'ji, -e 'i 'si yiba
"plan 'labɛ -a da!»

31 Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee
'fluba 'ci vɪnɔn "o sɛɛ 'wv
"nyian. "O 'vɪ 'o cin lɛ 'nan:
«E min peenun 'si 'wɪ 'ji, 'pian
ya'a 'kɔlaman 'e 'fli 'sidɪ -a 'wɪ
'ji dɪ.

32 -Te e ya min 'sizan 'wɪ 'ji
Crizi nɛn, e cɪ Izraɛl 'nɔn 'le
mingɔnnɛn -a bɛ, 'e 'si yiba
"plan da! -Te 'kv 'wɪ zɪɛ -a -
nan 'yɪ bɛ, kv yi -tɛala "da.» ɛn
min "fli "nɛn minnun o pein
yiba "plan da Zozi 'srɔn "bɛ,
'o Zozi srɔn "nyian.

*Zozi-ka-nan
(Mt 27.45-56; Lk 23.44-49;
Zan 19.28-30)*

33 Yidɛ 'bɔ min -win -ji 'sɛzɛ,
ɛn klun -trɔa 'trɛ pɛɛnɔn da.
E -fv zɪɛ -trilii, ɛn funninmlan
yidɛ tɛɛnla.

34 Zi e 'bɔ zɪɛ, ɛn Zozi paan 'kpa 'plɛblɛ. Yaa 'vɪ 'e fla wei -ji 'nan: «Eloi, Eloi, lama sabatani?» 'Wɪ zɪɛ -a -ci nɛn 'nan: «'Mɛn Bali, 'mɛn Bali, -mɛ 'le "wɛan nɛn 'i 'pɛ 'si 'an -sru?»

35 Min -mienun nɛn fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, waa 'man, ɛn o 'nan: «'Ka 'trɔɛn 'pla! E ya Eli laabɔnan.»

36 'Sounja min -tv flan bli, e -kɔ sɔ 'silɛ, yaa 'wɔ 'wɛn 'wlɛ 'cɛn 'va, yaa 'wɔ -cɛan -kɔ "nɛn, ɛn yaa 'pa Zozi 'lɛbo "nɛn 'nan -e 'e 'yi flɔn "ji. ɛn min zɪɛ e 'nan: «'Ka 'tɔ -e -kaa -nan yɪ, -te Eli -taa -a 'silɛ yiba "plan da -o.»

37 'Pian Zozi paan 'plɛblɛ, ɛn 'e yɪɛ 'le 'wɔ.

38 -A -nan nɛn sɔ -dan nɛn 'e 'tɪndɪ Bali -pan 'kuin bɛ, e 'fɔɪ 'bɔ 'ji "fli. E 'fɔɪ bɔdɪ 'sia lou, ɛn yaa -sɛn "tra.

39 Zi 'sounjanun tazan nɛn 'e 'tɔdɪ Zozi 'lɛ bɛ, yaa -kanan 'yɪ bɛ, e 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, min 'labɛ Bali -pɪ nɛn.»

40 Fɛ 'bɔ zɪɛ -a -nan bɛ, lɪmɔn -mienun a 'o 'tɔdɪ -kɔɔbli, te o yɪɛ a -nan nun. Madala lɪ Mari, 'lee Salome, 'lee Mari nɛn, e cɪ Zaji -gobonɛn 'lee Zoze "bɔ "a bɛ, o ya 'o yɛi.

41 Tv nɛn Zozi a Galile bɛ, lɪmɔnnun zɪɛ o sɔɔnla -a -sru, te o 'nyranman "paa -yrɛ. Lɪmɔn -mienun nɛn 'o 'vale Zozi nun -a, o -kɔ Zeruzalɛm bɛ, "o ya "nyian -nan.

Zozi wɔ -nan
(Mt 27.57-61; Lk 23.50-56; Zan 19.38-42)

42 Yi zɪɛ, yaa yi nɛn, ɛn Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi "ta 'e pou "siala. -Yee "wɛan zɪ funninmlan 'pla bɛ,

43 Arimate min Zozɛfv -kɔ Pilati -va. E -pɔan 'kun 'plɛblɛ, ɛn e tɔba -fɔ Pilati lɛ 'nan 'e Zozi pa -nɔn 'yrɛ. Zozɛfv zɪɛ, e ya Zuif 'nɔn 'le 'wɪ tin 'banɔn 'va min -dan tv -a. ɛn e ya -a man -pennan 'nan Bali 'e mingɔnnɛn -blɪdɪ 'sia 'yee minnun da.

44 Pilati 'plo 'fɔ -a mandɪ -a 'nan Zozi 'ka 'va. ɛn e min 'pa 'sia 'sounjanun tazan laabɔnan. Zi e -ta bɛ, ɛn yaa laabɔ -yrɔ 'nan: «Zozi 'ka -a -nan 'mɔn?»

45 Zi Pilati 'sounjanun tazan wei 'man bɛ, ɛn e Zozi pa -nɔn Zozɛfv lɛ.

46 Zozɛfv sɔ fenyian 'lɔ, e Zozi 'kadɪ 'si yiba "plan da, ɛn yaa 'pa "man. -A -nan nɛn e -kɔ -a wɔlɛ -yrɛ nɛn waa 'bɔ puo -kɔlɛ ji bɛ, -a ji. "Bɛ -sru e -kɔlɛ -dan blu, ɛn yaa -tɔ -yrɛ zɪɛ -a "nɛn.

47 Madala lɪ Mari 'lee Zoze "bɔ Mari bɛ, fɛnan nɛn o Zozi 'wɔ bɛ, waa -nan 'yɪ.

16

Zozi wluan -kanɔn 'va
(Mt 28.1-8; Lk 24.1-12; Zan 20.1-10)

1 Zi Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi cɪ bɛ, Madala lɪ Mari, 'lee Salome, 'lee Zaji "bɔ Mari -kɔ tɔɔ nɛn -a -kɔei "a 'nɔnnɔn bɛ -a 'lɔlɛ. Kɔɔ o ya "vale 'nan 'o 'ko -a wɔlɛ Zozi man.

2 ɛn 'mɔnnɛn yi nɛn 'flinla "yi -sru "yi "a bɛ, -a bodrun puunɔn, te yɪdɛ "ta wuanla bɛ, lɪmɔnnun zɪɛ o -kɔ -yrɛ da.

3 Waa vɪ 'o cin lɛ 'nan: «-Tɪɛ 'ta -tɔa -kɔlɛ -dan nɛn -yrɛ "nɛn "bɛ -a man -cɛɛ?»

4 'Pian "wεε 'o yiε 'tɔ bε, waa 'yɪ 'nan, -kɔlε -dan 'bɔ nɛn -yrε "nɛn "bε, e ya 'e "bludi.

5 -A -nan nɛn o wla 'yrε 'bɔ 'ji, εn o -gobonɛn 'tɔ 'yɪ. -Tralε -gblɔ 'fuvu a "da, εn e ya 'e -nyrandɪ 'o 'pɛ 'yi "da. Nyɛn o cɛɛn.

6 'Pian min zɪε e 'nan -wlε 'nan: «Te nyɛn 'e 'ka 'cɛn dɪ! Ka ya Nazaretɪ min Zozi nɛn waa pɛɪn yiba "plan da bε, -a -wɛɛnan. E 'ka fε 'gʋɛ -a -nan dɪ, e wluan -kanɔn 'va. "Ka 'yɪɔ, fɛnan nɛn waa 'pla "nɛn "bε, -a -nan nɛn 'gʋ.

7 'Ka 'kʋ -a vɪ -a -srɛnɔn 'lee Pieri lɛ 'nan, e -trɔa o 'lɛ Galilɛ. Ka bɔa "man 'nan nun, "lɛ zɪ yaa 'vɪ 'cɛɛ 'e 'cɛn bε -yɛɛ 'wɪ 'zʋ.»

8 O 'bɔla 'yrε -ji "nyiandʋ flɛn -a, gligli o 'kun. Εn wa'a -kɔlalɛ -a -nan wɪ vɪdɪ -a min -tʋ lɛ dɪ, nyɛn 'plɛblɛ o cɛɛn 'lɛ "wɛan.

Zozi 'e 'fli kɔɔn Madala lɪ Mari lɛ

9 Zozi wluan -kanɔn 'va 'mɔnnɛn yi nɛn 'flinla "yi -sru "yi "a bε, -a bodrun puunɔn. 'E 'fli kɔɔn 'e tɛdɛ Madala lɪ Mari lɛ. Lɪ zɪε -a -sru "nɛn e -yʋ -wɪdɪ 'sɔravli "pin.

10 Minnun nɛn o cɪ "nɛn Zozi -sru "bε, trun -fɔ o pɛɛnɔn man, te o ya -a -wuɔnan, εn lɪ zɪε e -kʋ -a vɪlɛ -wlɛ.

11 'Pian zɪ yaa 'vɪ 'nan, Zozi a 'e 'belidɪ bε, wa'a yi -tɛlɛa "da "dɪ.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srɛnɔn 'fli lɛ

(Lk 24.13-35)

12 "Bε -sru Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srɛnɔn "fli "lɛ, te o ya -kɔnan 'fla "wɛnnɛn 'tɔ da. 'Pian 'e 'fli kɔɔn 'e 'kɔlɛ pee -a.

13 O 'li 'o da, εn waa -nan wɪ 'vɪ -a -srɛnɔn -mienun lɛ, 'pian wa'a yi -tɛlɛa "da "dɪ.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srɛnɔn 'fuda -tʋ lɛ

(Mt 28.16-20; Lk 24.36-49; Zan 20.19-23)

14 "Bε -sru Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srɛnɔn 'fuda -tʋ lɛ, te o ya fε -blɛnan. E 'o "trɔɛn nyuɔn, kɔɔ -wee yi -tɛradɪ 'wɪ da "ka "dɪ, εn o "trɔɛn a "yuyu. -Yɛɛ cɪ 'nan, minnun nɛn waa 'yɪ 'nan e 'beli εn waa 'vɪ -wlɛ bε, wa'a yi -tɛlɛa o da dɪ.

15 "Bε -sru e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka 'kʋ 'trɛda fε pɛɛnɔn 'nan -e 'ka Bali -lɛ 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ minnun pɛɛnɔn lɛ!

16 Min oo min nɛn e yi -tɛra "da εn waa -batize drɛ bε, e -taa 'silɛ 'wɪ 'ji. 'Pian min oo min nɛn, ya'a yi -tɛlɛa "da "dɪ, ya'a 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪε -a ye dɪ.

17 Minnun nɛn o yi -tɛra "da "bε, o 'lɛbo "fɔ wɪnɛn 'gʋɛ -a dra. O -yʋ -wɪdɪnɛn -pian "minnun -sru 'an 'tɔ da, εn o wei 'trɛ -fɔa.

18 -Te o -mlɛn 'kun 'o 'lɔ oo, -te o min -tɛ 'yilɛ mɪn oo, ya'a fε -tʋ dra -wlɛ "dɪ. 'O 'pɛ "paala -cɛ -tɛnɔn da, -e 'o 'beli.»

Zozi 'li 'e da Bali va
(Lk 24.50-53)

19 Zɪ Minsan Zozi cɛɛn 'wɪnɛn zɪε -a vɪdɪ man bε, εn e wluan, e -kʋ laji, εn e -nyran Bali -pɛ "yi "da.

20 -A -srɛnɔn 'kʋ Bali -lɛ 'wɪ 'nɔnnɔn vɪlɛ fε pɛɛnɔn 'nan. Minsan Zozi 'pa o -va. Εn 'wɪ nɛn waa 'vɪ bε, Bali 'bɔ -a -ci kɔɔn 'nan 'wɪ tɪglɪ nɛn, kɔɔ e cɪda o va, εn o 'lɛbo "fɔ wɪnɛn drɛ.

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn Luk -a crɛn -tɛ

1 'Tu Teofil,

'winun nɛn o drɛ 'kʊ 'va 'gʊɛ,
minnun "kaga -a man wɛɛ ɛn
waa crɛn -tɛ.

2 Minnun nɛn 'winun zɪɛ o
drɛ o yɪɛ man -a pou sianan
'bɛ, -wɛɛ 'sinan 'pa 'kʊɛ. ɛn 'o
'bɔ nɛn Bali o 'pla 'nan 'o 'yee
'wɪ 'nɔnnɔn fuɪla "man.

3 -Yee "wɛɛn, zɪ an cɛɛn 'wɪ
pɛɛnɔn zɪɛ -a pou -wɛɛdɪ man
'e klɔʒi bɛ, 'an 'bɔ, "an 'yɪ
'nyian 'kpa, ɛn 'an 'yie crɛn -
tɛ 'e "nɛn 'e "nɛn.

4 Maan drɛ zɪɛ 'nan -e 'wɪ
pɛɛnɔn nɛn minnun -a paa 'i ʒi
bɛ, 'i -tɔ 'nan 'wɪ tɪʒlɪ nɛn.

*Bali "e 'nan o "ta -daa Zan
-yale*

5 Tʊ nɛn mingɔnnɛn Erodi
Zude 'lɛʒlɔn 'paala bɛ, -a -nan
nɛn 'wɪ 'gʊɛ 'e drɛ. Tʊ zɪɛ -a
va bɛ, te min -tʊ a, waa laabo
Zakari. E ya Bali -panzan -tʊ
-a Abia nun va. ɛn waa nan
laabo Elizabetɪ. Bali -panzan
-tʊ nɛn 'li, waa laabo Arɔn bɛ,
-a kluda lɪ nɛn.

6 Min "fli zɪɛ o ya min tɪʒlɪ
'a Bali 'lɛ. ɛn -wee 'wɪ drɛdɪ
'lee -wee 'ta wʊdɪ Minsan -le -
pei da bɛ, -a -pɛ -towli 'ka "va
'wɪlɪdɪ "dɪ.

7 'Pian -wee 'nɛn "ka "dɪ, kɔɔ
Elizabetɪ a lɪmɔn nɛn ya'a nɛn
'yaa dɪɛ -a, ɛn o "flinɔn drɛ
'nyian ceje.

8 Yi -tʊ da bɛ, ɛn Zakari -
kʊ 'yee Bali -pan 'nyranman
'palɛ Bali -pan 'kuin. Kɔɔ Bali

-pannɔn nɛn e cɪ o va zia bɛ o
da nɛn e 'bɔ.

9 'Wɪ nɛn Bali -pannɔn -a
dra -tɪdɪ bɛ, -a 'bɔ nɛn waa drɛ.
ɛn cɛɛgʊɛ, Zakari da nɛn e -
tria. E wla Bali -pan 'kuin,
ɛn e -kʊ fɛ -tʊ nɛn -a -koei "a
'nɔnnɔn bɛ, -a 'tɛ 'blɪɛ Bali lɛ.

10 Tʊ zɪɛ -a wlu bɛ, te min-
nun "kaga "a 'o 'sɛndɪ 'kɔn 'lɛ
'nɛn bei Bali trʊ 'banan.

11 -A -nan nɛn Bali -le 'pasi-
azan nɛn laji bɛ, -a -tʊ 'e 'fli
kɔɔn -yrɛ. E ya 'e 'tɔdɪ lou,
fɛnan nɛn o fɛ zɪɛ -a 'tɛ 'ble bɛ
-a -pɛ "yi "da.

12 Zɪ Zakari -a 'yɪ bɛ, nyɛn -a
cɛɛn, ɛn "klan -a -tɛdɪ 'sia.

13 ɛn Bali -le 'pasiazan 'e
'nan -yrɛ 'nan: «Zakari, te
"klan 'e 'i 'tɛ dɪ! 'Wɪ nɛn yia
laa 'bʊ Bali lɔ bɛ, e wɪ "man. 'I
nan Elizabetɪ "ta -daa 'yie 'nɛn
'klɔnmɔn -yale. 'I 'tɔ 'pa Zan.

14 E -kɔan 'yie cɪ "nran wɪ -
dan tʊ -a, ɛn -a -yadɪ min "kaga
'cɪ "nranman.

15 E -kɔan min -dan tʊ -a
Minsan 'lɛ. Ya'a 'wɛn mlɪan
dɪ, ɛn -wɛn nɛn e min -tɛa "bɛ,
ya'a mlɪan dɪ. -A -srandɪ man
'e "bʊ 'pɔn -ʒi bɛ, -e Bali lei
'saun 'e 'ta "da.

16 -Yɛɛ dra -e Izrael 'nɔn 'o
-sɔɔnla "nyian Minsan nɛn -
wee Bali -a bɛ -a -sru 'e 'pee.

17 Min nɛn Bali -a -trɔa Min-
san 'lɛ bɛ, -nyrɛn. E dra Bali
'lewei vɪzan -a "le zɪ Eli cɪ 'li
Bali 'lewei vɪzan -a bɛ, -yee 'wɪ
'zʊ. 'Plɛblɛ 'lee Bali lei 'saun
nɛn Eli -lɔ 'li bɛ, -yɛɛ -kɔan -yrɔ.
E 'nɛn 'lee 'e "tɪ -sɛan 'e cin va.
Minnun nɛn wa'a 'yra tɛa Bali
man dɪɛ, yaa dra -e 'o -sɔɔnla
-sɪ tɪʒlɪ da. ɛn "nyian bɛ, yaa
dra -e min "kaga 'o 'man wʊɔ
Minsan -pɛndɪ -a.»

"bε -nyrɛn 'e drɛ 'mɛn.» -A -nan nɛn Bali -le 'pasiazan 'si -a "srɔn.

Mari -kv Elizabethi -va

39 "Bε -sru ɛn Mari -kv "nyiandv Zude 'lɛglɔn 'ji 'fla 'tv nɛn e ya pɔn da bε -a da.

40 E wla Zakari -le 'kuin, ɛn e Elizabethi 'tɔ 'bv.

41 Zɪ Elizabethi Mari -le 'tɔ bɔdɪ 'man bε, ɛn 'nɛn nyɔɔn -a -pɔn -ji. -A -nan nɛn Bali lei 'saun 'ta Elizabethi da.

42 ɛn e paan wei 'pleble 'a 'nan: «Bali -fɛa 'vɪ 'i man lɪmɔn nun va. ɛn 'nɛn nɛn 'i 'pɔn -ji bε, Bali -fɛa 'vɪ "man.

43 -Tɪ nɛn 'maan ɛn 'mɛn Minsan "bv -taa 'an 'va? 'Wɪ zɪɛ yaan 'ci "nranman -dan.

44 Zɪ an 'yie 'tɔ bɔdɪ 'man bε, 'nɛn "le 'ci nran "nyian, ɛn e nyɔɔn 'an 'pɔn -ji.

45 Bali -le -fɛa a 'i man, kɔɔ 'wɪ nɛn Bali -le 'pasiazan -a 'vɪ 'yie bε, i yi -tɛra "da 'nan e 'lɛ sɔɔman.»

Mari "dre "fɔ

46 ɛn Mari "e 'nan:

«An Minsan 'tɔ bɔa 'tandan.

47 Bali nɛn yaan 'si 'wɪ 'ji bε, -yee "wɛan ci "nran -dan a 'an 'lɔ.

48 Kɔɔ 'an 'bɔ nɛn an cɪ -a 'suzan 'tun "a bε, 'an 'cin -trɔa "ji.

-E 'e 'sia cɛɛgv man bε, blamin pɛɛnɔn -a ve 'an man 'nan Bali -le -fɛa a 'an man.

49 Kɔɔ 'pleble pɛɛnɔn 'san Bali 'wɪ -dandan dre 'mɛn. E ya Bali nɛn "tri 'ka "man "dɪɛ -a.

50 ɛn e ya "yi 'li 'trilii minnun nɛn waa ye "yi, ɛn waa bɔa "bε -wɛɛ.

51 E -pɛ 'pleble 'ci kɔɔn 'wɪ -dandan drɛdɪ -a.

Minnun nɛn fli drɛdɪ -dan bli a o ji bε,

e o fuila "man.

52 E mingɔnnɛnnun 'sia 'wee mingɔnnɛn pɛin -da.

ɛn minnun nɛn min 'ka o siala fɛ -tv -a dɪɛ,

e o wluan lou.

53 Minnun nɛn dra o -tɛa "bε,

e man yifɛ "kaga "nɔn -wɛɛ.

ɛn e fɛnɔn 'li 'o da 'o 'lɔ 'a 'e "tun.

54 E -ta 'palɛ Izraɛl nɛn yaa 'si "va

'nan 'e 'yee 'nyranman 'pa bε -a va.

"Yi "nɛn e 'nan 'e dra -yrɛ "bε,

-a -cin -trɔa "ji.

55 'Wɪ zɪɛ yaa 'vɪ 'e 'cɛn -kaa tranun lɛ.

E 'nan 'e "yi dra 'kv tra Abraam

'lee 'e kludanɔn lɛ 'li 'trilii.»

56 Mari -fv Elizabethi -va mlɛn yaaga, "bε -sru ɛn e 'li 'e da 'e fla.

Zan -ya tv 'bɔ

57 Zɪ Elizabethi pɔn plala bε, ɛn e 'nɛn 'klɔnmɔn -ya.

58 -A "srɔnnɔn 'lee -a drunun -a 'man 'nan Minsan "yi drɛ Elizabethi lɛ, ɛn o ci nran 'o 'vale waa.

59 ɛn -a yi 'sɔrazan da bε, o -ta 'nɛn zɪɛ -a -fɔlɛ -klɔnmɔn -va. O ya "vale 'o laabv 'e "tɪ 'tɔ 'a Zakari.

60 'Pian -a "bv 'ka 'wɛɛ "man "dɪ. E 'nan: «'O laabv Zan.»

61 ɛn minnun zɪɛ o 'nan -yrɛ 'nan: «Wa'a 'i drɪ 'tv laabv 'tɔ zɪɛ -a dɪ. -Mɛ "le "wɛan nɛn yie 'nan 'o laabv Zan?»

62 -A -nan nɛn o 'wɪ laabvɪ 'sia -a "tɪ 'lɔ 'o 'pɛ -a. Waa laabv 'nan: «'Nɛn 'bɔ 'tɔ nɛn 'nɔn?»

63 ɛn Zakari yiba 'fvɪnɛn 'tv -nan laabv 'nan -e 'e 'crɛn -tɛ. Yaa crɛn -tɛ "da 'nan: «-A

'tə nən Zan.» En 'wɪ o pɛɛnən 'kan.

⁶⁴ Nun tɔn -a nɛn flu en e 'wɪdɪ 'sia te e Bali 'tə bɔa.

⁶⁵ Minnun pɛɛnən nən o -nyɛanla fɛ zɪɛ -a -nan -kogo bɛ, nyɛn o cɛɛn. 'Wɪ zɪɛ -a -nan sɛɛ nɛn waa wo Zude pɔnnun pɛɛnən da.

⁶⁶ Min -tɔdɔ pɛɛnən nən o 'wɪ zɪɛ -a maan "bɛ, 'o 'ci "nrɔndɪ "siala 'nan: «-Mɛ "a nən 'nɛn zɪɛ e -taa "drɛɛ?» Kɔɔ waa -tɔa 'wein 'nan Bali -pɛ -trɔɔ a 'e 'padɪ 'nɛn 'bɔ da.

Zakari Bali muo "fɔ "dre "a

⁶⁷ Zakari nɛn 'nɛn zɪɛ -a "tɪ "a bɛ, Bali lei 'saun 'ta "da, en e Bali 'lewei vɪdɪ 'sia. E 'nan:

⁶⁸ «Minnun pɛɛnən 'o Minsan 'tə bɔ!

-Yɛɛ cɪ Izraɛl 'nɔn 'le Bali -a. E -ta 'palɛ 'yee minnun va, en e o 'si nɔanba -ji.

⁶⁹ Bali -ta min 'plɛblɛ nɛn e -kɔlaman e min "sia 'wɪ 'ji bɛ -a -cɛɛ.

-Yee 'nyranman 'pazan David kluda min nɛn.

⁷⁰ 'Wɪ zɪɛ yaa 'pa 'e 'lewei vɪnɔn 'saun 'le 'e 'cɛn, en waa 'vɪ -a -nan lɛ 'ka lɛ va dɪ.

Yaa 'pa o 'le 'nan:

⁷¹ E -kaa "sia -kaa 'nan-mannɔn 'le nɔanba -ji, en minnun pɛɛnən nən o "naan -kaa man bɛ,

e -kaa "sia -wee 'plɛblɛ 'wlu.

⁷² 'Bɛ nɛn 'gʊɛ,

e "yi drɛ -kaa tranun lɛ, en cibɔ "da 'wɪ 'saun nɛn yaa 'vɪ bɛ -a -cin -trɔa "ji.

⁷³ 'Wɪ zɪɛ e -tɔ 'e wei da -a -kaa tra Abraam lɛ.

Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan:

⁷⁴ E -kaa "sia -kaa 'nan-mannɔn 'le 'plɛblɛ 'wlu,

'nan -e -kaa -kɔla 'yee 'nyran-man 'padɪ -a,

te nyɛn 'ka -kaa 'ji dɪ.

⁷⁵ En "nyian

te -kaa ya -yee vɛ -a, en -kaa 'ta wɔla 'e wei da tɔ -tɔdɔ pɛɛnən man -trilii, -e -kaa ka yi 'e bɔ.

⁷⁶ 'Mɛn 'nɛn, minnun -taa 'i laabɔlɛ Bali nɛn

min ta lou "bɛ -a 'lewei vɪzan.

Kɔɔ yiɛ -tɔala Minsan 'lɛ

-e 'i -yee -si man drɛ.

⁷⁷ Yiɛ ve -yee minnun lɛ 'nan,

o 'sizan 'wɪ 'ji a -tanan,

en -yɛɛ -wee 'wɪ 'wɪdɪ "fuiman.

⁷⁸ Kɔɔ -cee Bali ci a "yi,

en e min ye "yi.

-Yee "wɛan e 'tɛ 'san 'si lou,

en e bii -kaa da

"le yidɛ 'bɛ cɪ wluannan.

⁷⁹ Yaa drɛ zɪɛ 'nan

-e -yee 'tɛ 'san 'bɔ 'e minnun nɛn o cɪ klun "va,

te o "klanman -ka -lɔ bɛ,

o man drɛ 'wein.

En "nyian 'nan

-e 'e 'wɪ 'tɔdɪ nɛn

e blamin -fo -trɔɔ bɛ,

-a "paa -kaa 'ji.»

⁸⁰ Zɪ Zan drɛ ceje bɛ, en -yee 'wɪ 'tɔdɪ 'pa "da. "Bɛ -sru en e

-kɔ "bui "da, e -fɔ -nan nun -trilii, en yi nɛn e bɔala 'ji Izraɛl

'nɔn 'lɛ bɛ, e 'bɔ.

2

Zozi 'ya tɔ 'bɔ

¹ 'Wɪ nɛn e drɛ Zozi 'ya tɔ man bɛ, -nyɛn 'gʊ. Mingɔnnɛnnun tazan nɛn Rɔm bɛ, waa laabo Ogust. E 'nan, minnun pɛɛnən nɛn 'e mingɔnnɛn -ble o da bɛ, o o "nrɔn.

² Min "nr̄ōndi tēde nēn. E dr̄e te Cirini 'bē ci Siri 'lēglōn da-kōnmandan -a.

³ En min -tudv pēenōn 'kū 'o 'tō 'cren -tēle 'o 'ya 'trē -da.

⁴ -Yee "wēan Zozefv 'si Galile 'lēglōn 'ji, 'fla nēn waa laabo Nazaretī bē -a da. En e -kū Zude 'lēglōn 'ji, 'fla nēn waa laabo Betelēm bē -a da. 'Fla zīe -a da nēn, o Zuif 'nōn 'le mingōnne David -ya. Zozefv a David kluda min -a, -yee "wēan nēn e -kū -nan nun.

⁵ E -kū 'e 'tō 'cren -tēle 'o 'vale Mari nēn e "ta -daa "dr̄ele -a nan -a bē -a, te Mari 'pōn a 'e man.

⁶ Zī o 'bōla Betelēm bē, en -yee 'nēn 'ya tū 'bō.

⁷ -A -nan nēn Mari 'nēn tēde -ya -klōnmōn -a. E sō 'pa 'nēn zīe -a man, en yaa 'nyinnan -winun -le fē -blivē -ji. Kōō wa'a nyinnan "nan 'yūle -pēn 'nōn nyinnan dī.

Bali -le 'pasianōn 'wī tin 'ba 'bla -sru 'pinnōn lē

⁸ Betelēm 'fla 'bō zīe -a "sr̄ōn "bē, 'bla -sru "pinnōn a -nan. 'O yīe -tōa 'wee 'blanun da -pei -man.

⁹ -A -nan nēn Minsan -le 'pasiazan -tū 'bōla o va, en Minsan -le 'tē 'san o si -fō. Nyēn -dan sēn o ji,

¹⁰ 'pian Bali -le 'pasiazan "e -wle 'nan: «Te "klan 'e 'ka 'tē dī! An -ta 'wī nēn e minnūn pēenōn 'ci "nranman tūgli bē -a vīle 'cēē!

¹¹ 'Wī zīe -nyrēn 'nan, min nēn e "ta -daa 'ka 'silē 'wī 'ji bē, waa -ya cēēgv David fla. Crizi nēn Minsan -a bē -nyrēn!

¹² 'Ka 'kū -a -nanjēn! -A -kōnne "yī vē nēn 'gū: Ka bōa 'nēn 'tū man, te sō a 'e -bladī

"man, te e ya 'e nyinnandī -winun -le fē -blī vē -ji. 'Nēn zīe -nyrēn.»

¹³ 'Nun tōōn Bali -le 'pasianōn "kaga 'si laji, en o -ta trele 'pasiazan tēde bē -a "sr̄ōn, en o Bali 'tō bōdī 'sia. Waa 'vī 'nan:

¹⁴ «'Tō -dan a Bali -le vē -a laji lou.

En e -fudī -trōō -nōn 'trēdanōn pēenōn nēn e o ye "yī "bē -wee vē -a.»

¹⁵ Zī Bali -le 'pasianōn 'lī o da laji bē, en 'blā -sru "pinnōn a vidī 'sia 'o cin lē 'nan: «-Kaa kū Betelēm, 'wī nēn Minsan -a 'vī -cēē bē -a 'yī.» -A -nan nēn o -si 'sia.

¹⁶ Zī o -kū, o 'bōla 'nan nun bē, o 'bō Mari 'lee Zozefv man. En o 'nēn zīe -a 'yī 'e nyinnandī -winun -le fē -blivē -ji.

¹⁷ Zī waa 'yī bē, tōōn 'wī nēn Bali -le 'pasiazan -a 'vī -wle 'nēn zīe -a man bē, waa vidī 'sia minnūn pēenōn lē.

¹⁸ Minnūn nēn o 'wī zīe -a 'man bē, 'wī o 'plo 'fō.

¹⁹ 'Pian Mari "e 'winun pēenōn zīe -a klō "paala 'e 'ji, te 'e 'ci "nr̄ōnman "da.

²⁰ "Bē -sru en 'blā -sru "pinnōn 'lī 'o da, te o Bali 'tō bōa 'winun nēn waa 'man 'lee waa -nan 'yī bē -yee "wēan. Kōō 'wī nēn Bali -le 'pasiazan -a 'vī -wle "bē -a da nēn e dr̄e.

²¹ Zī 'nēn zīe -a yī 'sōrazan 'bō bē, en waa -fō -klōnmōn -va. -A -nan nēn o Zozi 'tō 'pa "man. 'Tō zīe Bali -le 'pasiazan 'bē 'vī, te -a "bū 'ka tian 'e 'pōn 'silē dī.

O -kū Zozi 'a Bali -pan 'kuin

²² Tū nēn o Mari -sruman -e 'e dr̄e 'saun Bali lē "le zī Moizi -le -pei -a 'vī bē -yee 'wī 'zū bē

e 'bɔ. -A -nan nen o -kɔ Zozi 'a Zeruzalem, 'nan -e 'o -kɔɔn Minsan le,

23 "le zɪ Minsan -le -pei -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Fɛ pɛɛnɔn 'nen flin nen, waa -yaa te e ya 'e 'kɔnnɛn -a bɛ,

'o 'pla Minsan le kɔnglɔn -yee vɛ -a.»

24 O -kɔ -nan nun, 'nan -e 'o Bali -pan "le zɪ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Minsan -le -pei -a bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. 'Yalɛ -tɛnɔn -a -nɔan -plablo "fli, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, -plablo 'nen "fli. -A 'bɔ nen Zozi 'mangulinun "o "nɔn.

25 Min -tɔ a Zeruzalem. -A 'tɔ nen Simeɔn. Min zɪɛ e ya min tɪglɪ 'a, ɛn e 'ta 'wɔla Bali wei da. E ya min nen e "ta -daa Izrael 'nɔn 'silɛ 'wɪ 'ji bɛ -a -pɛnnan. Bali lei 'saun a -yrɔ.

26 ɛn Bali lei 'saun 'bɔ -a 'vɪ -yrɛ 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji nen Minsan Bali -taa "talɛ -a bɛ, yaa ye 'e yie 'a 'vaa ɛn e -kaa.

27 Bali lei 'saun -a -cin -tɔ Simeɔn -ji 'nan 'e 'kɔ Bali -pan 'kuin, ɛn e -kɔ. Nun tɔɔn Zozi "tɪ 'lee -a "bɔ wla 'o 'lɔ le 'nen 'linɛn 'bɔ 'a. 'Wɪ nen Bali -le -pei -a 'vɪ bɛ -a 'bɔ nen o "ta -a dra -yrɛ.

28 Simeɔn Zozi 'si 'e 'pɛ -ji. E Bali 'tɔ 'bɔ, ɛn e 'nan:

29 «'An 'san, 'i 'si "mɛn 'i 'suzan man, -e 'e 'ka -trɔɔ,

kɔɔ 'wɪ nen yia 'vɪ bɛ, e drɛ.

30 -Yɛɛ cɪ 'nan, an min nen e min "sia 'wɪ 'ji bɛ -a 'yɪ 'an yie 'a.

31 Min nen yia 'si "va 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'le vɛ -a bɛ -nyrɛn.

32 -Yɛɛ cɪ 'tɛ 'san nen,

e 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji dra 'wein bɛ -a,

ɛn -yɛɛ 'yie minnun Izrael 'nɔn 'tɔ dra -dan.»

33 'Wɪ nen Simeɔn cɪ -a vɪnan Zozi man bɛ, e Zozi "bɔ 'lee -a "tɪ 'plo 'fɔ.

34 Simeɔn -fɛa 'vɪ 'o man, ɛn e 'nan Zozi "bɔ Mari le 'nan: «'Nɛn 'gɔvɛ Bali -a 'si "va 'nan, Izrael 'nɔn 'va bɛ min "kaga -tiala -yee "wɛan, ɛn min "kaga wuanla -yee "wɛan. ɛn Bali -a 'si "va 'nan -e 'e 'kɔn 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ nen e 'wɪ "paala minnun le bɛ -a. 'Pian minnun 'o 'ci "paa "man.

35 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e o cɪ wɪ yɔɔdɪ ta bɔala 'wein. ɛn bii nen i cɪ -a "bɔ "a bɛ, 'wɪ -taa 'nanlɛ 'i man 'le sɛn 'bɛ 'i 'fɔn.»

36 ɛn "nyian bɛ Bali 'lewei vɪzan lumɔn -tɔ -nyɛanla Zeruzalem 'bɔ 'nan nun. Waa laabo Anne, Panuel -le 'nen nen Aser -le 'lɛglɔn 'ji. E ya ceje 'kpa. E -kɔnnɛn 'pa 'e nɔnbɛ "da, ɛn o lɛ drɛ 'e 'sran -a 'sɔravli 'vaa ɛn -a -sran 'bɔ 'ka.

37 E -fɔ -cale -a -trilii, ɛn -a lɛ 'bɔ -fuba 'sɔra 'wlɛ sinjen. E ya Bali -pan 'kuin, te e Bali "sua bodrun funnin fɛ 'sɔndɪ 'lee Bali trɔv 'badɪ -a.

38 Tɔ nen Simeɔn a 'wɪ zɪɛ -a vɪnan 'nen man bɛ, te e ya -nan. -A -nan nen lɪ zɪɛ, e Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia. E Zozi 'le 'wɪ vidɪ "sia minnun pɛɛnɔn nen o cɪ Zeruzalem -le 'sidɪ nɔanba -ji -pɛnnan bɛ -wlɛ.

39 Zɪ Zozi "tɪ 'lee -a "bɔ cɛɛn -a drɛdɪ man "le Minsan -le -pei -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ bɛ, ɛn o 'li 'o da 'o fla Nazaretɪ Galile 'lɛglɔn 'ji.

40 Zozi drɛdɪ 'sia ceje, ɛn e -tɔdɪ 'sia 'plɛblɛ. E 'wɪ 'tɔdɪ 'sia 'kpa tɪglɪ, ɛn Bali -le -fɛa a 'e vɪdɪ "man.

Zozi lɛ 'bɔ 'fuda "fli

41 Lɛ -tɔdɔ pɛɛnɔn man bɛ, Zozi 'mangulinun -ko Zeruzalɛm Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdɪ da.

42 Zɪ Zozi lɛ 'bɔ 'fuda "fli "bɛ, -wɛɛ -kɔ waa "fɛdɪ zɪɛ -a da "le zɪ waa dra 'e 'cɛn bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

43 Zɪ "fɛdɪ drɛdɪ -nyan bɛ, Zozi "tɪ 'lee -a "bɔ 'o fla si 'sia. Zozi -fɔla "da Zeruzalɛm nun, 'pian wa'a -kɔnnɛn "yɪlɛ dɪ.

44 E ya o ji 'nan, Zozi a minnun nɛn o -taala waa bɛ o va. Zɪ o yɪ drɛ 'sia -tɔ bɛ, ɛn waa -wɛɛdɪ 'sia o drɪnun 'lee o beennun va.

45 Wa'a yɪlɛ dɪ -le "wɛan, o 'li 'o da "nyian Zeruzalɛm -a -wɛɛdɪ -a.

46 -A -wɛɛdɪ yɪ yaagazan da nɛn o -kɔ bɔlɛ "man Bali -pan 'kuin. E ya 'e -nyrandɪ Bali -le 'fluba 'ci vɪnɔn -dandan yei, te -a "trɔɛn yra 'o wei lɛ, te e 'wɪ -mienun laabo -wɔ, ɛn te o -yee -mie laabo 'e 'lɔ.

47 Minnun pɛɛnɔn nɛn o "trɔɛn "cɪ -a wei lɛ bɛ, -yee 'wɪnun laabɔdɪ 'lee -yee 'wɪnun -ci vɪdɪ o 'plo 'fɔ.

48 Zɪ -a "tɪ 'lee -a "bɔ "ta bɔlɛ "man 'kɔn zɪɛ -a -ji bɛ 'wɪ o 'kan. -A -nan nɛn -a "bɔ "e -yrɛ 'nan: «'Mɛn 'nɛn, -mɛ "wɛan nɛn yia dra 'kɔɛ zɪ? 'Kɔ 'vale 'i "tɪ "a, kɔi -wɛɛdɪ 'sia, 'kɔ 'ci -tɔ lou.»

49 ɛn Zozi "e -wɛlɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn, kaan -wɛɛman? Fɛnan nɛn 'an "tɪ "man wɪ cɪ bɛ -a -nan nɛn an -kɔan. Ka'a tɔa zɪ dɔv?»

50 'Wɪ nɛn, yaa 'vɪ -wɛlɛ "bɛ, wa'a -ci manlɛ "fo "dɪ.

51 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'lee 'e "tɪ 'lee 'e "bɔ 'li 'o da Nazarɛtɪ. Yaa 'sia 'e "tunun 'wei -da. Mari 'wɪnun zɪɛ -a 'pla 'e 'ji.

52 Zozi trɔɛn ɛn 'yee 'wɪ 'tɔdɪ 'pa "da. 'Wɪ zɪɛ e minnun ci nran, ɛn e Bali ci nran.

3

Zan minnun -batize drɛ (Mt 3.1-12; Mk 1.3-8)

1 Tɔ nɛn 'wɪ 'gɔɛ e drɛ "man "bɛ, te Tiber 'bɛ cɪ mingɔnnɛnnun tazan -a Rɔm. -A lɛ -fuda 'sooluzan nɛn, te e ya mingɔnnɛn -a 'lɛglɔn pɛɛnɔn da. ɛn tɔ zɪɛ -a va bɛ te Rɔm min Ponzɔ Pilati 'bɛ cɪ -kɔnmandan -a Zude 'lɛglɔn da. ɛn te Erodi 'bɛ cɪ Galile 'lɛglɔn 'tazan -a, ɛn -a "bɔvɪ Filipɔ 'bɛ cɪ Iture 'lɛglɔn 'lee Trakoni 'lɛglɔn 'tazan -a. ɛn te Lisania 'bɛ cɪ Abilenɛn 'lɛglɔn 'tazan -a.

2 ɛn te Ane 'lee Kaifa 'bɛ cɪ Bali -pannɔn 'tanɔn 'a. Tɔ zɪɛ -a man nɛn Bali 'wɪ tin 'ba Zakari -pɪ Zan lɛ "bui "da.

3 -A -nan nɛn Zan cɪdɪ 'sia 'yɪ nɛn waa laabo Zudan bɛ -a "srɔn 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji, te e 'wɪ tin "baa minnun lɛ. Yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ 'drɛdɪ man -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ! 'Ka 'ta 'ka -batize drɛ -e Bali 'e 'cee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui!»

4 'Wɪ nɛn e cɪ 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali 'lewei vɪzan Ezai -le 'fluba 'ji bɛ, zɪ 'e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Min -tɔ wei 'bɛ "we "bui "da.

Min zɪɛ yaa ve 'nan:

'Ka Minsan -le -si ta drɛ!

'Ka -yee -sinun ta -sɛn 'e cin va!

5 'Ka pɔn -klo pɛɛnɔn 'ji -sɛn 'e cin va!

'Ka pənnun 'lee pən 'nen 'ta
"nyaan -e 'o 'ta 'tra!

En 'ka 'si plinnan pɛɛnən 'sʊ 'ji
tɪgl!

En "nyian bɛ 'ka 'si sɾɛdɪ
pɛɛnən 'ta drɛ "yi!

6 'Ka drɛ zɪɛ

-e minnun pɛɛnən 'o -kəla min
'sizan 'wɪ 'ji nɛn

Bali -ta -a bɛ -a yɪdɪ -a.»

7 Minnun -ta Zan -va "kaga,
'nan -e 'e 'o -batize drɛ. -
A -nan nɛn yaa 'vɪ -wɛ 'nan:
«Min -wɪdɪnun! -Tɪɛ 'vɪ 'cɛɛ
'nan, 'ka 'si Bali -le nyran -
blɪdɪ nɛn e "ta -daa "bɛ, -a wɪu?

8 'Ka -kəɔn 'ka drɛ wɪ -a 'nan,
ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man.
'Pian te 'ka vɪ 'e "tun 'nan, ka
'si 'wɪ 'ji Abraam a 'ka tra -a -
le "wɛan dɪ. Maan ve 'cɛɛ 'nan,
Bali -kəlamən e -kəɛnən 'labɛ
o dra Abraam kludanən 'a.

9 'Ka drɛ "yi! Tʊ nɛn o yiba-
nun "cɛan bɛ, e "bʊ 'va. Yiba
"nɛn e baa te -a 'blʊ 'ka "yi "dɪɛ,
waa "cɛan -e 'o tʊv 'e 'va.»

10 -A -nan nɛn minnun nɛn
o -ta "va "bɛ, waa laabʊ -yɾʊ
'nan: «Kʊa dra "mɛn 'kʊ?»

11 En Zan "e 'nan -wɛ 'nan:
«Min nɛn -tralɛ -a -yɾʊ "fli "bɛ,
'e -tʊ -nən min nɛn -yee "ka
"dɪɛ -yɾɛ. En min nɛn -blɪfɛ -a
-yɾʊ "bɛ, 'e bʊɛzan "le "nən.»

12 -Va "lala 'sinən "o "ta wʊ
"nyian 'o -batize drɛɛ, ɛn waa
laabʊ Zan -lʊ 'nan: «Bali -le 'wɪ
"paazan, "kʊ "drɛ 'kʊ?»

13 En Zan "e 'nan -wɛ 'nan:
«Te 'ka -va "lala 'si 'e 'ciɪla -
nyɾɛn waa 'vɪ 'cɛɛ bɛ -a da dɪ!»

14 En 'sounjanun "o laabʊ
"nyian -yɾʊ 'nan: «Kʊv "nun,
"kʊ "dra 'kʊ?»

E 'nan 'wɛ 'nan: «Te 'ka
"lala 'si minnun lʊ -sa -a dɪ! En
te 'ka 'si 'wɪ wɪ man dɪ! 'Pian
'ka 'pan 'bɛ cɪ 'cee vɛ -a!»

15 Minnun nɛn fɛ zɪɛ -a 'nan
bɛ, 'wɪ nɛn Bali "e 'nan, e -taa
"drɛɛ bɛ -a -cin a o ji. -Yee
"wɛan 'o 'ci nɾən 'nan, Zan -
kəɔn Crizi nɛn e min "sia 'wɪ
'ji bɛ -a.

16 Tʊɔn ɛn Zan "e 'nan o
pɛɛnən lɛ 'nan: «"An 'ka -
batize dra 'yi 'a. 'Pian min nɛn
-a 'plɛblɛ "mlian 'an da bɛ, e
"ta -daa. An 'ka -yee -manwua
"tun "da baa "fluzan -a dɪ. -Yɛɛ
'ka -batize dra Bali lei 'saun
'lee 'tɛ 'a.

17 -Yee -kɪu "a 'e 'lʊ, -e 'e fɛ
'lee 'e -flu 'cɛn 'e cin man. Yaa
'wɛ -sɛan 'yee 'trɛbʊ -ji, 'pian -
a -flu "bɛ yɛɛ -sɛan 'tɛ nɛn ya 'a
'driman 'mlɔnmlɔn dɪɛ -a va, -
e 'e 'tɛ 'blɪ.»

18 'Wɪ zɪɛ 'lee 'wɪ "kaga "pee
nɛn Zan -a 'vɪ minnun lɛ Bali
-le 'wɪ 'nənnən 'a.

19 En "nyian bɛ, Zan 'wɪ 'pla
Galile 'leɟlɔn 'tazan Erodi lɛ.
Kəɔ Erodi 'e "bʊɪ nan Erodi
'pa, ɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "pee drɛ
"nyian "kaga.

20 "Bɛ -sru ɛn e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ
"nyian Zan -fʊdɪ -a -pʊ 'kuin.

Zan Zozi -batize drɛ
(Mt 3.13-17; Mk 1.9-11;
Zan 1.32-34)

21 Minnun pɛɛnən -ta 'o -
batize drɛɛ Zan -va. En Zozi
"e "ta 'wʊ "nyian "e -batize
drɛɛ. "Bɛ -sru zɪ Zozi Bali tru
'badɪ 'sia bɛ, ɛn lablɪ 'lɛ 'sʊ.

22 -A -nan nɛn Bali lei 'saun
sʊɔn "da -goezee "le -plablo -
le 'wɪ 'zʊ. En wei -tʊ wɪ laji.
Yaa 'vɪ 'nan: «I ya 'an 'pɪ nɛn
maan ye "yi ɛn -yee 'wɪ 'an 'ci
"nranman bɛ -a.»

Zozi Crizi tranun 'tʊ nɛn 'gʊ
(Mt 1.1-17)

23 Zozi lɛ a -fuba yaaga, ɛn
e Bali -le 'wɪ 'nənnən vɪdɪ 'sia.

Waa "siala 'nan Zozefv nen Eli
-pɪ -a bɛ, -yee 'nen nen.

24 Mata -pɪ nen Eli -a
en Levi -pɪ nen Mata -a
en Meci -pɪ nen Levi -a
en Zanayi -pɪ nen Meci -a
en Zozefv -pɪ nen Zanayi -a.

25 Matatia -pɪ nen Zozefv -a
en Amɔn -pɪ nen Matatia -a
en Naun -pɪ nen Amɔn -a
en Ezli -pɪ nen Naun -a
en Nagayi 'pɪ nen Ezli -a.

26 Maati 'pɪ nen Nagayi 'a
en Matatia -pɪ nen Maati 'a
en Semeyi 'pɪ nen Matatia -a
en Yose 'pɪ nen Semeyi 'a
en Yoda -pɪ nen Yose 'a.

27 Yoana 'pɪ nen Yoda -a
en Reza 'pɪ nen Yoana 'a
en Zorobabel -pɪ nen Reza -a
en Salatiel -pɪ nen
Zorobabel -a
en Neri 'pɪ nen Salatiel -a.

28 Meci -pɪ nen Neri 'a
en Adi 'pɪ nen Meci -a
en Kozan 'pɪ nen Adi 'a
en Emadan -pɪ nen Kozan 'a
en Eri -pɪ nen Emadan -a.

29 Yesua 'pɪ nen Eri -a
en Elieze -pɪ nen Yesua 'a
en Yori 'pɪ nen Elieze -a
en Matatia -pɪ nen Yori 'a
en Levi -pɪ nen Matatia -a.

30 Simeɔn -pɪ nen Levi -a
en Zuda -pɪ nen Simeɔn -a
en Zozefv -pɪ nen Zuda -a
en Yonan 'pɪ nen Zozefv -a
en Eliakim -pɪ nen Yonan 'a.

31 Melea -pɪ nen Eliakim -a
en Menan -pɪ nen Melea -a
en Matata -pɪ nen Menan -a
en Natan -pɪ nen Matata -a
en David -pɪ nen Natan -a

32 Jese -pɪ nen David -a
en Yobedi -pɪ nen Jese -a
en Boazɪ -pɪ nen Yobedi -a

en Sala -pɪ nen Boazɪ -a
en Naashɔn -pɪ nen Sala -a
33 Aminada -pɪ nen
Naashɔn -a
en Adimɛn 'pɪ nen Aminada
-a

en Ani 'pɪ nen Adimɛn 'a
en Esrɔm -pɪ nen Ani 'a
en Faras -pɪ nen Esrɔm -a
en Zuda -pɪ nen Faras -a.

34 Zago 'pɪ nen Zuda -a
en Izak -pɪ nen Zago 'a
en Abraam -pɪ nen Izak -a
en Tera 'pɪ nen Abraam -a
en Nawo -pɪ nen Tera 'a.

35 Seru 'pɪ nen Nawo -a
en Rago -pɪ nen Seru 'a
en Pele 'pɪ nen Rago -a
en Ebe 'pɪ nen Pele 'a
en Salmɔn -pɪ nen Ebe 'a.

36 Jena 'pɪ nen Salmɔn -a
en Apaza 'pɪ nen Jena 'a
en Sem -pɪ nen Apaza -a
en Noe -pɪ nen Sem -a
en Lame 'pɪ nen Noe -a.

37 Matuzale 'pɪ nen Lame 'a
en Enɔk -pɪ nen Matuzale 'a
en Yarɛdɪ -pɪ nen Enɔk -a
en Malalɛ 'pɪ nen Yarɛdɪ -a
en Jena 'pɪ nen Malalɛ 'a.

38 Eno 'pɪ nen Jena 'a
en Setɪ -pɪ nen Eno 'a
en Adan -pɪ nen Setɪ -a
en Bali -pɪ nen Adan -a.

4

*Satan Zozi 'man -tan 'nan
'e 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ
(Mt 4.1-11; Mk 1.12-13)*

1 Bali lei 'saun a Zozi 'lɔ, en
e 'si Zudan 'yi "srɔn. Bali lei
'saun 'kv -a "bui "da.

2 -A -nan nen 'wɪ 'wɪdɪ
"drezan nen waa laabo Satan
bɛ, e Zozi 'man -tandɪ 'sia "bui
zɪɛ -a da. Zɪ e yi -fuba sinjen

dre, te ya'a fe ble diε, en dra -a -tedi 'sia 'pleble.

3 -A -nan nen Satan "e 'nan -yre 'nan: «-Te Bali -pi nen ya be, 'i vi -kale 'labε -yre 'nan 'e lila "da -blife -a.»

4 En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «E ya 'e 'cɾen -tedi 'nan: «Blife 'saza man "cεε min "belia di.» »

5 "Be -sru en Satan -ku -a "nyian loulou, en e mingonnen tre pεenon nen 'trɛda be -a koon -yre.

6 -A -nan nen e 'nan Zozi le 'nan: «'An 'pleble -non 'yie -e 'i dre mingonnen tre 'lee 'e da fenun fenyian pεenon 'labε -a tazan -a. -A pεenon 'labε waa -non 'men, en "an -non "min nen an ya "va "be -yre.

7 -Te 'i "po soonla 'an 'wlu en yian 'bo be, -a pεenon zie te e dre 'yie ve -a.»

8 En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «E ya 'e 'cɾen -tedi 'nan: «Bali nen Minsan -a be, -a 'bo nen min 'e bo. En -a -towli "ce "nen min 'e 'su.» »

9 "Be -sru en Satan -ku Zozi 'a Zeruzalem. En e -ku -a -tale Bali -pan 'kon 'win -ji lou. -A -nan nen e 'nan -yre 'nan: «-Te 'i ya Bali -pi -a be, 'i 'si 'i 'fli man -e 'i 'ku "tra.

10 Koo e ya 'e 'cɾen -tedi 'nan: «Bali -a ve 'yee 'pasianon le 'nan 'wei 'kun,

11 'o 'lo lou, "tago 'i 'cɾin 'e 'le wu -kale ji -le "wean.» »

12 En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «-Ceje ma'an dra di. Koo e ya 'e 'cɾen -tedi "nyian 'nan:

«Te blamin 'e Bali nen Minsan -a be -a man -tan di!»

»

13 Zi Satan "koe "nyan Zozi 'man -tandi man be, en e 'si -a "srɔn, -a man -tandi pee man -pendi -a.

Zozi 'le 'nyranman pou sianan

(Mt 4.12-17; Mk 1.14-15)

14 "Be -sru en Zozi 'li 'e da Galile 'le glon 'ji. Bali lei 'saun 'le 'pleble a -yɾo. En -a 'to 'widi 'sia fe pεenon 'nan.

15 E -cia Zuif 'non 'le cin yi 'konnun -ji te e Bali -le 'wi "paaman minnun ji. -A 'to "yi "a min pεenon 'le.

Nazareti 'non 'ka yi -telea Zozi da di

(Mt 13.53-58; Mk 6.1-6)

16 Zozi 'bola Nazareti, 'fla nen waa 'le 'bu "da "be -a da. Zuif 'non 'le 'flinla 'yi be, waa laabo Saba. -A -tu da nen e wlala -wee cin yi 'kuin "le zi yaa dra 'e 'cen be -yee 'wi 'zu. E wluan lou 'nan -e 'e Bali -le 'fluba ta vi.

17 En o Bali 'lewei vizan Ezai -le 'fluba 'non -yre. Yaa 'le 'su, en fenan nen 'wi 'gve e ci 'e 'cɾen -tedi be, yaa 'yi. E ya 'e 'cɾen -tedi 'nan:

18 «Minsan lei 'saun a 'an 'lo, koo yaan 'si "va, 'nan -e 'an Bali -le 'wi 'nonnon vi 'yalε -tenon le,

'nan -e 'an minnun nen o ci 'o yra yinan be, o 'si 'wi 'ji.

'Nan -e 'an minnun nen o yie a 'e 'widi be, -a 'le 'su,

'nan -e 'an minnun nen o ci 'te 'panan o da be o 'si 'wi 'lo.

19 'Nan -e le nen Minsan 'yee "yi -koonman -ji be,

'an vi 'cεε.»

20 Zi e cεen 'fluba zιε -a ta vidi man bε, yaa 'lε 'wυ, εn yaa -nɔn cin yι 'kuin 'pasiazan lε. -A -nan nεn e -nyran. Minnun pεenɔn nεn cin yι 'kuin bε, 'o yιe 'sεn "da.

21 -A -nan nεn e 'nan -wλε 'nan: «'Wι nεn kaa 'man Bali -le 'fluba 'gυe -a -ji bε, 'e 'lε sɔɔdi 'sia cεεgυ.»

22 En minnun pεenɔn 'tɔ -a -sru. 'Wι 'nɔnnɔn nεn e bɔala -a 'le bε e o 'plo 'fɔ, te waa ve 'nan: «Zozefυ -pι "cεε dυυ?»

23 En Zozi "e 'nan -wλε 'nan: «Maan -tɔa 'nan -kɔnnεn 'gυe ka -taa -a -fɔle 'mεn. -Kɔnnεn zιε -nyrεn 'nan: «Min 'belizan, 'i 'fli 'beli 'i 'bɔ 'a!» En ka -taa "nyian -a vιe 'mεn 'nan, 'wι pεenɔn nεn yia dre Kapanamo kua 'man bε, 'i dre 'i fla 'gυ!

24 Maan ve 'cεε 'wι tιglι 'a 'nan, minnun 'ka Bali 'lewei vιzan 'tυ siala -dan 'e 'bɔ fla dι.

25 En e ya "le 'an 'wι 'gυe -a -cin -tɔ 'ka 'ji. Tυ nεn Bali 'lewei vιzan Eli a 'li bε, laa cεen lε yaaga mλεn 'shεεdυ, εn dra -dan -ta 'fla pεenɔn da. Tυ zιε -a man bε te -cale "kaga "a Izrael,

26 'pian Bali 'ka Eli 'pale -sia o -tυ -va dι. -Pεn lι -tυ nεn e ya -cale -a Sidɔn 'leglɔn 'ji 'fla nεn waa laabo Sareta bε -a da bε, -a va nεn Bali Eli 'pa 'sia.

27 En "nyian tυ nεn Bali 'lewei vιzan Elize a 'li bε, te -kogobe 'tεnɔn "kaga "a "nyian Izrael. -Kogobe 'ka 'silε min -tɔwli "man dι, 'pian Siri min Naaman man nεn -kogobe 'si.»

28 Zi minnun 'wι zιε -a 'man bε, 'bli 'fɔ o pεenɔn 'ji cin yι 'kɔn 'bɔ 'ji.

29 O -sεn lou, εn o Zozi 'bɔla bei "sa -a. -A -nan nεn o -kυ -a 'fla lu "nεn, 'nan -e 'o 'ta 'tɔ "man pɔn -yroy -ji. Kɔɔ -wee 'fla 'bɔ a pɔn da.

30 'Pian Zozi 'bɔla o yei 'e "tun, εn e -kυ.

Zozi -yυ -wli dι "pin min -tυ -sru

(Mk 1.21-34)

31 Zozi 'bɔla Kapanamo. E ya Galile 'leglɔn 'fla 'tυ -a. En -wee 'flinla "yi da bε e Bali -le 'wι "paadi 'sia -wee cin yι 'kuin.

32 -Yee 'wι "paadi minnun 'plo 'fɔ, kɔɔ yaa ve "le Bali -a -kɔladi -nɔn -yrε.

33 Min -tυ a cin yι 'kɔn 'bɔ 'ji bε, -yυ -wli dι "a -a -sru. E -paandi 'sia 'pleble. Yaa 'vι 'nan:

34 «Nazaretι min Zozi, -mε "wεan nεn i -tɔa 'kυe 'wι 'ji? I -ta 'kυ klu 'sυle. Mεin -tɔa. Bali -le min tιglι nεn 'yia.»

35 En Zozi -a -tera -a 'nεan, e -yυ -wli dι "lε 'nan: «'I 'ta -tɔ! 'I 'si min 'labε -a -sru!» -A -nan nεn -yυ -wli dι "min zιε -a -tria minnun yei, ya'a fε -tυ drele -yrε "dι, εn e 'si -a -sru.

36 'Wι zιε e min pεenɔn 'kan, εn waa 'vι 'o cin lε 'nan: «-Mε "sυ -man wι 'bε cι zιε? Yaa ve -yυ -wli dι nun lε 'yee 'pleble 'lee 'yee -kɔladi -a, 'nan 'o 'si minnun -sru -e 'o drela "da.»

37 'Wι nεn Zozi 'a dre zιε, -yee "wεan -a 'tɔ "yi "vidι 'pa "nyian "da Galile 'leglɔn pεenɔn 'ji.

Zozi Simɔn Pιeri 'sea 'lee -ce -tεnɔn "kaga beli

(Mt 8.14-17; Mk 1.29-34)

38 Zi Zozi 'bɔla cin yι 'kuin bε, εn e -kυ min -tυ nεn waa

laabo Simōn bε -yee "kōnnēn. Tυ zιε -a man bε, te Simōn nan "bυ "a 'e yra yīnan 'kōlē -wōandī 'plēblē 'lō. -A -nan nēn minnun Zozi trυ 'ba 'nan 'e -nanjēn.

39 Zozi 'kunnan lī zιε -a da, ēn e 'nan 'kōlē -wōan "cē lē 'nan: «'I 'si lī 'gυε -a man.» Tōōn ēn -a 'kōlē 'e 'trō -fō. -A -nan nēn e wluan, ēn e fε -nōn -wle.

40 Zī funninmlan 'pla bε, ēn minnun -tūdυ pēēnōn nēn -cē 'tō 'tūdυ pēēnōn cī o man bε, o -ta waa Zozi lē. 'E 'pε 'pla o -tūdυ pēēnōn da, ēn e o beli.

41 E -yυ -wliđınun -pin min "kaga -sru "nyian. O "sia o -sru -paandī -a. O -paanman 'nan: «Bali -pī nēn 'yia.» 'Pian Zozi 'ka o 'tūlē -e 'o 'wī dī, kōō waa -tōa 'nan Zozi a min 'sizan 'wī 'ji -a.

*Zozi Bali -le 'wī 'vī Galile
'lēglōn pēēnōn 'ji
(Mk 1.35-39)*

42 Zī tυ cēēn bε, ēn Zozi 'si 'fla. E -kυ fēnan nēn -a -nan cī flū bε -a -nan. 'Pian minnun -kυ -a -wēēdī -a, ēn o -kυ bōlē "man. O ya "vale o dra 'nan -e 'e vīlē 'e 'si 'o "srōn "dī.

43 -A -nan nēn e 'nan -wle 'nan: «Bali 'bε cī mingōnnēn -a fε pēēnōn da. E ya "le 'an 'kυ -yee mingōnnēn -blīdī 'wī vī min peenun lē "nyian, kōō 'wī zιε -a man nēn Bali 'an 'pa 'sia.»

44 ēn Zozi 'kυ Bali -le 'wī vīlē 'lēglōn pēēnōn 'ji -wee cin yī 'kōnnun -ji.

5

*Zozi -srunōn tēdε
(Mt 4.18-22; Mk 1.16-20)*

1 Yī -tυ da, te Zozi a 'e 'tōdī 'yī nēn waa laabo "nyian Jenezaret bε -a 'plo da, ēn minnun tredi 'sia "man "kaga, 'nan -e 'o Bali -le 'wī man.

2 -A -nan nēn e -klv "fli 'yī 'e 'tōdī 'yī 'bō zιε -a 'plo man, te pō -tēnōn sōōnla 'ji, 'nan -e 'o 'wee pō -tē "se -sru.

3 Zozi 'fō -klv zιε -a -tυ -ji, te Simōn -le vε nēn. ēn e 'nan Simōn 'bō lē 'nan: «'Kυ 'si 'yī 'plo man -kogo.» Tōōn ēn e -nyran. E -fō -klv -ji, ēn e 'wī "paadī 'sia minnun ji.

4 Zī e cēēn -a 'wīdī man bε, ēn e 'nan Simōn lē 'nan: «'I -pli "klv -a fēnan nēn 'yī -klu cī bε -a -nan, -e 'ka 'cēē "se 'wēēn -e 'ka pō -tē.»

5 ēn Simōn "e 'nan -yrε 'nan: «'Kυ 'san, kυ 'nyranman 'pa paan 'pei -man "fō, ēn fε -tυ 'ka 'fōlē 'kūe "se "ji dī. 'Pian 'i wei da nēn, an "ta "se 'gυε -a wēēnman.»

6 Zī waa drε bε, ēn pō -sēn -wee "se "ji "kaga 'kpa. -Yee "wēēn -wee "se "ta 'fōi bōōman.

7 -A -nan nēn o pō -tēnōn nēn -klv -tυ -ji bε o laabυ 'nan, 'o 'ta 'pa 'o 'va. Zī o -ta bε, ēn o 'wee -klv "fli 'bō 'fa pōnēn 'a. -Klv "fli zιε o ya "vale 'o 'ko 'siēn 'yī 'wlu.

8 Zī Simōn Piēri 'wī zιε -a -nan 'yī bε, 'e "pō sōōnla Zozi 'wlu, ēn e 'nan -yrε 'nan: «Min -san, 'i 'si 'an "srōn "kogo, kōō an ya min nēn e 'wī 'wliđī "dra bε -a.»

9 Pō "kaga "nēn waa -tē bε, -yee "wēēn "kdan -dan sēn Simōn 'lee o pēēnōn nēn o cī waa bε o ji, ēn e 'wī zιε -a 'vī.

10 'Wl 'tɔwli zɪe -yɛɛ drɛ
"nyian Zebede -pɪnun Zaji 'lee
Zan nɛn Simɔn "srɔn "bɛ -wɪɛ.

En Zozi "e 'nan Simɔn lɛ
'nan: «Te nyɛn 'e 'i 'cɛn dɪ! -Pɔ
-tɛzan nɛn 'yia, 'pian -e 'e 'sia
cɛɛɣv man bɛ, i drɛ min nɛn e
-taa "minnun laabulɛ 'an -sru
"bɛ -a.»

11 "Bɛ -sru ɛn o -ta 'wee -klɔ -
a 'yi 'plo man. O 'si fɛ pɛɛnɔn
zɪe -a -sru, ɛn o sɔɔnla Zozi -
sru.

*Zozi -kogobe 'tɛzan -tv beli
(Mt 8.1-4; Mk 1.40-45)*

12 Yi -tv da bɛ, ɛn Zozi 'lee
min -tv 'o cin 'yi 'fla 'tv da. Min
zɪe -kogobe a 'kɔɛ pɛɛnɔn da
'si "fo. Zɪ e Zozi 'yɪ bɛ, 'nun
tɔɔn 'e "po sɔɔn "wlu, ɛn 'e yra
blula. -A -nan nɛn e toba -
fɔdɪ 'sia -yrɛ. E 'nan: «Minsan,
maan -tɔa 'nan, -te i wɪu "man
"bɛ, i -kɔlaman i -kogobe "sia
'an man, -e 'an drɛ 'saun Bali
'lɛ.»

13 En Zozi 'e 'pɛ 'sɔ "ji, e klɛ
'man, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «An
"we 'man. 'I drɛ 'saun Bali
'lɛ!» 'Nun tɔɔn ɛn -kogobe 'si
'man.

14 "Bɛ -sru Zozi "e -yrɛ 'nan:
«Te 'i vɪ min lɛ 'nan, mɛin beli
dɪ! 'Pian 'i 'kɔ Bali -panzan -tv
-va, -e 'yei 'nanjɛn! "Bɛ -sru -e
'i 'sraga bɔ Bali lɛ, "le zɪ Moizi
-a crɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji bɛ
-yɛɛ 'wɪ 'zv. Tɔɔn -e minnun
pɛɛnɔn 'o -kɔnnɛn "yi 'nan, i
beli.»

15 Zozi 'tɔ "yi "a min -tvɔv
pɛɛnɔn 'le fɛ pɛɛnɔn 'nan, te
minnun -taa "va 'nan -e 'o wei
man -e 'e 'wee -cɛ 'si 'o man.

16 'Pian Zozi 'si o va, ɛn e -kɔ
fɛnan nɛn -a -nan cɪ flɪ bɛ -a -
nan, 'nan -e 'e Bali trɔv 'ba.

*Zozi min -srandɪ "tra "tv
beli*

(Mt 9.1-8; Mk 2.1-12)

17 Yi -tv da, te Zozi a Bali
-le 'wɪ "paanan minnun ji
bɛ, Farizɛn 'nɔn 'lee 'fluba 'ci
vɪnɔn a -nan. O 'si Galile 'lee
Zude 'fla pɛɛnɔn da, ɛn o -mie
'si "nyian Zeruzalɛm. Bali -le
'plɛblɛ a Zozi 'lɔ, te e minnun
"belia -a.

18 -A -nan nɛn minnun -tadɪ
'sia, te min -srandɪ -tv a -wɔ
"se "ji. O ya "vale 'o min zɪe -a
-wɪamlan 'kuin 'nan -e 'o 'pla
Zozi 'lɛ.

19 'Pian wa'a -kɔlale -a -
wɪladɪ -a dɪ, kɔɔ min -a -nan
"kaga. Tɔɔn ɛn o 'kɔn tri. O
'kɔn bɔ 'fɔn 'e 'win -ji lou, ɛn
o -cɛzan zɪe -a sɔɔnla "se "ji
minnun pɛɛnɔn yei Zozi 'lɛ.

20 Zɪ Zozi -wee yi -tɛradɪ 'e
da 'yɪ bɛ, ɛn e 'nan -cɛzan
zɪe -yrɛ 'nan: «An 'yie 'wɪ
'wɪdɪnun fui.»

21 -A -nan nɛn 'fluba 'ci
vɪnɔn 'lee Farizɛn 'nɔn 'o 'ci
"nrɔndɪ 'sia, ɛn o 'nan: «-Tɪɛ
Bali 'tɔ srɛman zɪɛ? Min -tv 'ka
'kɔlaman -e 'e blamin -le 'wɪ
'wɪdɪ "fui dɪ, -te ya'a 'silɛa Bali
-tɔwli "a dɪɛ!»

22 'Pian Zozi -wee ci
"nrɔndɪ 'yɪ, ɛn yaa laabv -wɔ
'nan: «-Mɛ "wɛan nɛn 'ka 'ci
"nrɔnman zɪɛ?»

23 -Te maan 'vɪ -yrɛ 'nan:
<'Wɪnun nɛn yia drɛ -wɪdɪ "bɛ,
maan fui>, 'bɛ a -tv. En -te
maan 'vɪ -yrɛ 'nan: <'I 'wɪuan,
'i 'tɔ lou, 'i 'ta wɔ>, 'bɛ a -tv.
'Wɪ "fli zɪe -a "cɛn "vɪdɪ 'bɛ cɪ
'plɛblɛ?»

24 'Pian an "ta -a -ci -
kɔɔnman 'cɛɛ 'nan, Bali -
kɔladɪ -nɔn Blamin -pɪ lɛ, -e
'e min -le 'wɪ 'wɪdɪnun fui
'trɛda.» -A -nan nɛn yaa 'vɪ
min -srandɪ "tra zɪe -yrɛ 'nan:

«I 'wluan! I 'yie nyinnan
"dave 'sia! I 'ku 'yie "kōnnen!»

25 Nun tōn min zīe e wluan
o yie man, en e 'yee nyinnan
"dave 'sia, en e -kōdī 'sia 'yee
"kōnnen, te e Bali 'tō bōa.

26 'Wī zīe e min pēenōn 'plo
'fō, en o Bali 'tō bōdī 'sia. O
klan Bali lō, en waa vidī 'sia
'nan: «Cēegv nēn, kv -cē "srōn
wīnun zīe -a -nan 'yi.»

Zozi Levi laabv (Mt 9.9-13; Mk 2.13-17)

27 "Bē -sru, en Zozi 'si fē zīe
-a -nan. "Yēē -kv 'e 'lē bē, en
e 'sukōlē 'sizan 'tū 'yi, te e ya
'yee 'nyranman 'panan. Waa
laabo Levi. Zozi "e 'nan -yrē
'nan: «I -sōnla 'an -sru!»

28 Levi fē pēenōn 'tū, e
wluan, en e sōnla -a -sru.

29 "Bē -sru en Levi "fēdi -
dan da fēnun tōn Zozi lē 'yee
"kōnnen. 'Sukōlē 'sinōn "kaga
'lee min -mienun 'bē cī 'o -
nyrandī 'o 'vale Zozi nun -a fē
-sru.

30 Farizen 'nōn 'lee 'wee
minnun nēn o 'fluba 'cī ve
bē o cī 'ka 'e 'sōdī dī. -A -nan
nēn waa laabv Zozi -srunōn
lē 'nan: «-Mē "wēan nēn ka
fēnun -ble, 'e cīn va 'sukōlē
'sinōn 'lee 'wī 'wlidī "drēnōn
'a? En -mē "wēan nēn ka 'yi
-mlīan 'e cīn va waa?»

31 En Zozi "e 'nan -wlē 'nan:
«Minnun nēn -cē 'ka o man dīe,
wa'a -dōdrō -sru -wēeman dī.
'Pīan minnun nēn -cē cī o man
bē, -wēē cī -dōdrō -va.»

32 En e 'nan "nyian -wlē
'nan: «Min tīglīnūn -lē "wēan
"cēē an -ta dī. 'Pīan an -ta 'nan
-e 'wī 'wlidī "drēnōn 'o 'sī 'wī
'wlidī "drēdī man, -e 'o -sōnla
Bali -sru.»

Zozi 'le 'wī "paadī a "le fē -
trē -lē 'wī 'zv
(Mt 9.14-17; Mk 2.18-22)

33 Minnun -a 'vī Zozi lē 'nan:
«Zan -srunōn 'lee Farizen 'nōn
-srunōn fē "sōan yi -mie da, te
o Bali trv "baa. 'Pīan "yie -
srunōn fē -ble, te o 'yi -mlīan.»

34 Zozi "e -wlē 'nan: «-Te
minnun -a lī 'pa "fēdi drēnan
bē, tū nēn lī -trē 'pazan a o yēi
"bē, wa'a fē sōan dī.

35 'Pīan tū -tū -taa "bōlē bē, o
lī -trē 'pazan 'sia o yēi. Tū zīe
-a man nēn o fē "sōan.»

36 En Zozi -kōnnen "tū -fōdī
'sia -wlē. Yaa 'vī 'nan: «Min -
tū 'ka sō -trē 'fūi 'bō, -e 'e 'pa sō
ceje 'fōnnan dī. -Te 'bē "cēē dīe,
sō -trē 'bō 'fūi 'bū 'e "tūn, en o
yie 'ka 'kōan 'e cīn va dī.

37 En "nyian bē, e 'ka "le 'o -
wēn -trē -sēn -wī 'kōlē 'tre ce-
jenun -jī dī. -Te 'bē "cēē dīe, -
wēn -trē -wī 'kōlē 'tre cejenun
fēaman -e -wēn 'e 'sran, te -wī
'kōlē 'trenun wīi.

38 'Pīan o -wēn -trē -sēan -wī
'kōlē 'tre -trēnun -jī!

39 En "nyian bē, min nēn
-wēn 'cēn 'mlindī -trōa -a
bē, ya'a 'wēn -trē ye "yi "dī.
Kōō yaa ve 'nan: «-Wēn 'cēn
'mlindī 'bē cī "yi.»

6

Zozi 'wī tin 'ba Zuif 'nōn 'le
'flīnla 'yi man

(Mt 12.1-8; Mk 2.23-28)

1 'Flīnla "yi da nēn, Zozi 'lee
'e -srunōn fei -tū 'cēndī 'sia 'jī.
Fē 'wlē nēn fei zīe -a da bē, -a
-srunōn 'ko -a 'cēndī -a. Waa
plōmlān "man 'o 'lō, te waa -
ble.

2 -A -nan nēn Farizen 'nōn -
mienun -a 'vī -wlē 'nan: «-Mē
"nēn kaa dra bē? -Sī 'ka -kaa

'lɔ 'nan -kaa 'wɪ zɪɛ -a drɛ -cee
'flinla "yi da dɪ.»

³ Ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan:
«'Wɪ nɛn -kaa tra David -a drɛ
'li, te dra -a -tɛa 'o 'vale 'yee
minnun -a bɛ, ka'a tian -a ta
vɪɛ dʊv?»

⁴ E wɪa Bali -pan 'kuin, ɛn
'kpɔun nɛn waa 'pla Bali -le vɛ
-a bɛ, yaa 'sia, yaa blɪ, ɛn e 'yee
minnun "le "nɔn. 'Wɪ zɪɛ yaa
drɛ, 'pian te e ya 'e vɪdɪ 'nan
Bali -pannɔn 'saza 'bɛ -ble.»

⁵ Ɛn Zozi -a 'le 'sran -wlɛ
'nan: «'An 'bɔ Blamin -pɪ mɛɛn
ci 'flinla "yi san -a.»

*Min -tv nɛn -a -pɛla 'ka 'e
man bɛ Zozi -a beli*
(Mt 12.9-14; Mk 3.1-6)

⁶ 'Flinla "yi pee 'bɔ "nyian,
ɛn Zozi wɪa cin yɪ 'kuin. E Bali
-le 'wɪ "paadɪ 'sia minnun ji.
Min -tv a 'kɔn zɪɛ -a -ji, -a -pɛ
"yi "pɛla a 'e 'kadɪ 'e man.

⁷ Ɛn 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee
Farizen 'nɔn Zozi -nanjɛndɪ
'sia -gɔɛɛn. O ya -a -nanjennan
'nan -te e -cɛ "sia min man
'flinla "yi da -o. O ya -a man
-wɛɛnan 'nan -e 'o 'wɪ 'tv yɪ, -e
'o -kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a "man.

⁸ 'Pian Zozi -wee ci "nrɔndɪ
'yɪ, ɛn e 'nan min nɛn -a -pɛla
ci 'e 'kadɪ 'e man bɛ -yrɛ 'nan:
«'I 'wɪuan lou -e 'i 'tɔ min yei
'gʊ!» E wɪuan, ɛn e -tɔ lou
minnun yei.

⁹ -A -nan nɛn Zozi -a laabv -
wɪɔ 'nan: «-Mɛ "wɪ nɛn -cee -
pei -a 'vɪ? -Si a 'e 'nɔndɪ min
ɛ 'nan 'e 'wɪ "yi "drɛ 'flinla "yi
da, -baa te 'e drɛ dɪ? Ɛn "nyian
min -kɔlaman e min "belia, -
baa yaa "tʊɛ -e 'e 'ka?»

¹⁰ Zozi o pɛɛnɔn 'nanjɛndɪ
'sia 'tʊdʊ, ɛn e 'nan min nɛn -
a -pɛla 'ka 'e man bɛ -yrɛ 'nan:

«'I 'pɛ 'sv "ji.» Min zɪɛ yaa
drɛ, 'nun tɔɔn ɛn -a -pɛ drɛ
"plɔnblɔn.

¹¹ 'Wɪ zɪɛ e 'bli 'fɔ Zozi 'nan-
mannɔn 'ji, ɛn o 'wɪ nɛn o "ta -
daa -a drɛɛ -yrɛ "bɛ, -a -sa -fɔdɪ
'sia 'o cin yei.

*Zozi min -fuda "fli 'si "va
'yee 'pasianɔn 'a*
(Mt 10.1-4; Mk 3.13-19)

¹² Yi -tv da ɛn Zozi 'kʊ Bali
trʊ 'balɛ pɔn -tv da. E -fʊ Bali
trʊ 'banan -trilii, ɛn tv cɛɛn.

¹³ Zɪ tv cɛɛn bɛ, ɛn 'e -srunɔn
laabv. E min 'si o va -fuda "fli,
e o 'tɔ 'pa 'yee 'pasianɔn.

¹⁴ O 'tɔ nɛn 'gʊ: Simɔn nɛn
yaa 'tɔ 'pa Pɪɛri bɛ, 'lee 'e "bʊt
Andre, 'lee Zaji, 'lee Zan, 'lee
Filipʊ, 'lee Batelemi,

¹⁵ 'lee Matie, 'lee Toma, 'lee
Alife -pɪ Zaji, 'lee Simɔn -tv
nɛn waa laabo "nyian Zelo bɛ,

¹⁶ 'lee Zaji -pɪ Zude, 'lee
Zudazi Karioti. Min nɛn e
"ta -daa Zozi 'nɔnɛ 'e 'nan-
mannɔn ɛ bɛ -nyrɛn.

Min "kaga "ta Zozi 'va
(Mt 4.23-25; 12.15-16; Mk
3.7-12)

¹⁷ Zozi pɔn sɔɔn "ji o 'vale
'yee 'pasianɔn 'bɔ 'a, ɛn e -tɔ
fɛnan pablanɛn 'tv -nan. Min
"kaga "a 'o 'sɛndɪ fɛ zɪɛ -a -
nan 'o 'vale -a -srunɔn "kaga
"a "nyian. Minnun zɪɛ o 'si
'ɛglɔn 'tʊdʊ pɛɛnɔn 'ji, ɛn o -ta.
O -mie 'si Zude 'ɛglɔn 'ji, ɛn o
-mie 'si Zeruzalɛm 'fla, ɛn o -
mie 'si jemie "srɔn Sidɔn 'lee
Tir 'ɛglɔn 'ji.

¹⁸ O -ta 'nan -e 'o Zozi wei
man, ɛn 'nan -e 'e -cɛ 'si 'o
man. Minnun nɛn -yʊ -wɪdɪ
"ci o -sru "bɛ, o beli.

19 Εν minnun pεεnɔn -a -wεeman 'nan 'o kla Zozi man, kɔɔ 'plεble 'tɔ bɔala 'ji, te e -ce 'sia o pεεnɔn man.

-Ti man nen Bali -le -fεa ci?
(Mt 5.1-12)

20 Zozi 'e yie 'tɔ 'e -srunɔn 'va, εn e 'nan:

«Kaa nen ka ya 'yale -tenɔn 'a bε, Bali -le -fεa a 'ka man, kɔɔ ka ya Bali -le mingɔnnen tredanɔn 'a.

21 Kaa nen dra ci 'ka -tenan bε, Bali -le -fεa a 'ka man, kɔɔ ka -taa 'kanlε.

Kaa nen 'ka ci -wuɔnan bε, Bali -le -fεa a 'ka man, kɔɔ 'ka 'ci -taa 'nranlε.

22 -Te minnun 'naan 'ka man Blamin -pɪ -le "wεan oo, εn -te minnun 'ka 'si o 'va Blamin -pɪ -le "wεan oo, εn -te minnun 'ka "srɔnman Blamin -pɪ -le "wεan oo, εn -te minnun 'ka 'tɔ srεman Blamin -pɪ -le "wεan oo, Bali -le -fεa a 'ka man.

23 'Wɪ zɪε 'e 'ka 'ci "nran, εn 'ka 'sɔ lou ci "nran -a, kɔɔ 'ka -kɔpa a -dan laji. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'wɪ -tɔwli zɪε o tranun -a drε Bali 'lewei vɪnɔn lε 'li.

24 Εν "nyian bε, kaa nen ka ci fεnɔn 'a bε, 'wɪ -taa "bɔlε 'ka man, kɔɔ ka ya 'cee vε drεnan 'va.

25 Εν kaa nen ka ci 'ka kandi bε, 'wɪ -taa "bɔlε 'ka man, kɔɔ dra "ta -daa 'ka 'teλε.

Εn kaa nen ka ci 'shε 'blinan bε, 'wɪ -taa "bɔlε 'ka man, kɔɔ ka "ta -daa "wuɔlε "le -ce 'bɔ 'ka da.

26 -Te minnun -cee 'wɪ "yi "ve bε, 'wɪ -taa "bɔlε 'ka man. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'wɪ 'tɔwli zɪε o tranun -a drε minnun nen o Bali 'lewei 'vɪ 'li 'wlu 'a 'bε -wle.»

Zozi -srunɔn 'ka 'wɪ 'leji tɔa di

(Mt 5.38-48; 7.12)

27 «Kaa nen 'ka "trɔen "ci 'men bε, maan ve 'cee 'nan: 'Ka 'ka 'nanmannɔn yɪ "yi! 'Ka "yi "dre -wle!

28 'Ka 'fεa vɪ minnun nen o -yɔ -saanman 'ka man bε o man! Minnun nen o 'te "paa 'ka da bε, 'ka Bali trɔ 'ba -wle!

29 -Te min 'pa 'fɔ 'i 'klanbo "tɔ da bε, 'i -tɔ -tɔ "nyian -yrε. Εν -te min 'yie -sεn "dasɔ 'si 'i 'lɔ bε, te 'i 'si -tɔ -yrɔ 'yie -tralε 'sinan di.

30 Min oo min nen e fε -tɔ laabɔ 'i 'lɔ bε, -te e ya 'i 'lɔ, 'i -nɔn -yrε. -Te min 'yie fε 'si 'i 'lɔ, te yie "cee -nɔn -yrε "diε, te 'i vɪ -yrε 'nan 'e 'leji bɔla 'yie di.

31 'Wɪ nen ka ci "vale minnun 'o dre 'cee bε, -a 'wɪ 'lein zɪε -nyren 'ka -wee "dre.

32 -Te minnun nen o 'ka ye "yi "bε, o 'saza nen ka o ye "yi "bε, te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali -a man "yi "dra 'cee di! 'Wɪ 'wliɔ "drɛnɔn "nyian, min nen e o ye "yi "bε, -nyren waa ye "yi.

33 Minnun nen o "yi "dra 'cee, -te o lε nen ka "yi "dra bε, te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali -a man "yi "dra 'cee di! 'Wɪ 'wliɔ "drɛnɔn "o "dra "nyian zɪ.

34 -Te ka fε "fεa minnun nen kaa -tɔa 'nan waa 'leji bɔala bε -wle "bε, te -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali -a man "yi "dra 'cee di! 'Wɪ 'wliɔ "drɛnɔn fε "fεa 'wɪ 'wliɔ "drɛnɔn lε, 'nan -e 'o 'leji bɔla.

35 Te 'cee vε 'e 'kɔn zɪ di! 'Pian minnun nen o "naan 'ka man bε, 'ka o yɪ "yi! 'Ka "yi "dre -wle! Εν "nyian bε 'ka fε

'fɛ min lɛ 'e "tun. Te 'ka 'ci "nrɔn 'nan, e -kɔlaman -a 'lɛji bɔladɪ -a dɪ. -Te ka ya 'wɪnun zɪɛ -a drɛnan bɛ, 'ka -kɔpa -kɔan -dan. ɛn ka -kɔan Bali nɛn lou "bɛ -yee 'nɛnnun -a. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali "yi "dra minnun nɛn wa'a min 'tɔ "yi 'vɛ dɪɛ -wlɛ, ɛn e "yi "dra nyannɛnnɔn lɛ.

³⁶ -Yee "wɛan 'ka 'ci 'e 'kɔn "yi "lɛ zɪ 'ka "tɪ Bali ci ci "yi "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.»

Zozi-srunɔn 'ka min 'tɔ 'tɛa dɪ

(Mt 7.1-5)

³⁷ «Te 'ka min 'tɔ 'tɛ dɪ, "tɔgɔ tɔ nɛn Bali 'trɛdanɔn 'lɛ tin "baa bɛ, 'e tin -tɛ 'ka da! Te 'ka 'wɪ bɔ min man dɪ, "tɔgɔ tɔ nɛn Bali 'trɛdanɔn 'lɛ tin "baa bɛ, 'e 'wɪ bɔ 'ka man! 'Ka 'wɪ 'cɛ min lɛ, -e Bali 'e "cee 'wɪ 'cɛ!

³⁸ 'Ka fɛ -nɔn min lɛ, -e Bali 'e "cee "nɔn! Bali -a faa 'coun -e 'e -sɛn 'ka 'man sɔ -ji. Zɪ i 'wɪ dra 'i bɔɛzan -tɔ -va bɛ, -a da nɛn Bali "yie "dra.»

³⁹ ɛn Zozi 'wɪ 'tɔ 'vɪ -wlɛ -kɔnnɛn "ji. E 'nan: «Yie 'wizan 'ka -si kɔnnman 'e bɔɛzan yie 'wizan lɛ dɪ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, 0 "flinɔn -tɛa "klu -ji.

⁴⁰ ɛn min nɛn e ci 'wɪ -tranlanan "bɛ, ya'a 'mlian 'wɪ "paazan da dɪ, 'pian min nɛn e 'wɪ 'tɔ tɪgɪ bɛ, e dra "lɛ min nɛn e 'wɪ paa "ji "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

⁴¹ -Mɛ "lɛ "wɛan nɛn i yiba -flunɛn ye 'i bɔɛzan -tɔ yie -goei, te 'i 'bɔ 'lɛ vɛ nɛn yiba -dan 'bɔ ci 'bɛ 'ci bɛ, yi'a 'bɛ 'ye dɪ?

⁴² 'I 'bɔ nɛn yiba -dan a 'i 'yie -goei te yi'a 'ye dɪɛ, -mɛ "lɛ "wɛan nɛn yie ve 'i bɔɛzan lɛ 'nan: <'An 'bɔ, 'i 'tɔ -e 'an yiba -flu 'si 'i 'yie -goei!> -Blɔzan, 'i

yiba 'si 'i 'yie -goei 'e 'flin 'vaa, -e 'i fɛnan yɪ 'wein. "Bɛ -sru i -kɔlaman yiba -flu 'sidɪ -a 'i bɔɛzan -tɔ yie -goei.»

Yiba 'kpa 'lee yiba -wɪdɪ

(Mt 7.16-20)

⁴³ «Yiba 'kpa 'ka 'baa yiba "bɛwlɛ 'wɪdɪ "a dɪ! ɛn yiba -wɪdɪ 'ka 'baa yiba "bɛwlɛ "yi "a dɪ.

⁴⁴ O yiba -tɔa 'e 'blɔ man, kɔɔ kaa -tɔa 'nan wa'a -lomin 'naan -tɛin "man dɪ, ɛn wa'a -wɛn bɛwlɛ 'naan "trɔɛn 'fɔn lei man dɪ.

⁴⁵ Min nɛn -a ci wɪ a "yi "bɛ, -a 'lɛ nɛn 'wɪ "yi bɔala. ɛn min nɛn -a ci wɪ a -wɪdɪ "bɛ, -a 'lɛ nɛn 'wɪ 'wɪdɪ bɔala. -Yɛɛ ci 'nan, 'wɪ nɛn 'e fadɪ min ji bɛ, -yɛɛ bɔala min 'lɛ.»

Zozi-srunɔn tɪgɪ

(Mt 7.24-27)

⁴⁶ «-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn kaan laabo Minsan, Minsan, 'pian 'wɪ nɛn maan ve 'cɛɛ bɛ, te ka'a dra dɪ?

⁴⁷ Min nɛn e drɛ 'an -sruzan 'a, te yaan wei maan, ɛn e 'ta wɔla "da "bɛ, an "ta -a -kɔnnman 'cɛɛ.

⁴⁸ E ya "lɛ min nɛn e "ta 'yee 'kɔn -tɔa, yaa -klu cɛɛn 'e trɔdɪ, ɛn yaa -pɔ -fɔ 'plɛblɛ bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. -Te 'yi 'fa, 'yi nɛn e "yro "bɛ, ya'a 'kɔlaman 'kɔn zɪɛ -a -widɪ -a dɪ, kɔɔ e ya 'e 'tɔdɪ -kli.

⁴⁹ 'Pian min nɛn yaan wei 'man, ɛn ya'a 'ta wɔlɛa "da "dɪɛ, -a san a "lɛ min nɛn e 'kɔn 'trɔa nyɛn va, ɛn ya'a -pɔ -fɔlɛ 'trɛ 'ji dɪɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. Zɪ 'yi 'fa bɛ, e wɛɛn "man, ɛn 'kɔn zɪɛ e -wi 'nun. E wiilla 'nan "fo.»

7

Rəm min nən 'sounjanun tazan 'a bε e pli Zozi man

(Mt 8.5-13; Zan 4.46-54)

1 Z1 Zozi cεen 'w1 tin 'bad1 man minnun lε bε, εn e -kυ Kapanamo.

2 'Sounjanun tazan -le nɔan -tυ man "yaaman 'fla z1ε -a da. -A -kad1 -fɔla tυ, εn -a tazan 'bɔ -a ye "y1 'kpa t1gl1.

3 Z1 e Zozi 'le 'w1 'man bε, εn e Zuif min ceje -mienun 'pa 'sia 'va, 'nan 'e 'ta 'yee nɔan 'beli.

4 Minnun z1ε o -kυ, εn o 'bɔ Zozi man. O kɔala "man -a trυ 'bad1 -a. Waa 'v1 -yrε 'nan: «'Sounjanun tazan 'labε, e ya 'le 'i 'w1 z1ε -a drε -yrε.

5 E -cee 'εglɔn ye "y1, εn -yεε 'kυe cin y1 'kɔn 'tɔ.»

6 En Zozi 'kud1 'sia 'o 'vale waa.

"Yεε -pli 'sounjanun tazan z1ε -yee vε -nan "srɔn "bε, εn min z1ε e beenun 'pa 'sia 'nan 'o v1 -yrε 'nan: «Minsan, te 'i 'fli "koe "nyan d1! An 'ka min nən i -wlamlan -yee 'kuin bε -a d1, kɔɔ Zuif min "cεε 'maan d1.

7 'W1 z1ε -yee "wεan nən ma'an 'fli y1ε t1gl1 -e 'an 'lυ 'i 'va 'an 'bɔ 'a d1. 'Pian an ya 'vale 'i 'w1 'tυ v1 -e 'mɛn nɔan 'e 'beli.

8 Kɔɔ 'an 'bɔ 'gυε, 'an 'tanɔn 'bε 'an "paala, εn 'mɛn 'sounjanun bε mεen o "paala. -Te maan 'v1 -a -tυ lε 'nan: <'I 'kυ>, -e 'e 'kυ. -Te maan 'v1 -a pee lε 'nan: <'I 'ta>, -e 'e 'ta. -Te maan 'v1 'mɛn nɔan lε 'nan: <'I 'w1 'gυε -a drε bε>, yaa dra.»

9 'Sounjanun tazan -le 'w1 nən yaa 'pa 'e beenun 'le bε, z1 Zozi -a 'man bε, yaa 'kan. -A

-nan nən 'e man lila minnun "kaga nən o -kɔla -a -sru "bε o da, εn e 'nan: «Maan ve 'cεε 'nan, Izrael 'nɔn 'va bε, ma'an min -tυ y1ε te e y1 -tεala Bali da t1gl1 z1ε d1.»

10 Minnun nən 'sounjanun tazan o 'pa 'sia bε, "wεε li 'o da "kɔnnɛn "bε, te -cε 'si nɔan z1ε -a man "fo.

Zozi min -kad1 -tυ fuv

11 "Bε -sru εn Zozi 'kυ 'fla 'tυ nən waa laabo Naen bε -a da. -Wεε kυ 'o 'vale 'e -srɔnɔn 'lee minnun "kaga "a.

12 Zozi "ε v1nan 'e -pli 'fla z1ε -a man -klɔn -kpein "srɔn "bε, te o "ta -kɔ min -kad1 -tυ -a -yrε da. -Cale lɔmɔn -tυ -le 'nɛn -tɔwli "nɛn yaa -ya bε, -nyrɛn. 'Flanɔn "kaga 'lee -cale 'bɔ 'bε c1 -kɔnan.

13 Z1 Minsan l1 z1ε -a 'y1 bε, -a nyrinda -sɛn "da, εn e 'nan -yrε 'nan: «Te 'i 'wuɔ d1!»

14 -A -nan nən Zozi pli 'e 'le, e klε -planɛn man. En minnun nən -planɛn 'bɔ c1 o -win -ji bε, o -tɔ. En Zozi "e 'nan: «-Gobonɛn, 'an 'bɔ "e 'y1ε 'nan, 'i 'wluan lou!»

15 Min -kad1 z1ε e wluan lou, εn e 'wid1 'sia. En Zozi "e 'nan -a "bυ "lε 'nan: «'Y1e 'nɛn nɛn 'gυ.»

16 Nyɛn minnun pεɛnɔn cεen, εn o Bali 'tɔ bɔd1 'sia 'nan: «Bali 'lewei v1zan -dan 'bɔla -kaa 'va, εn "nyian, Bali -ta 'palε 'yee minnun va.»

17 'W1 nən Zozi -a drε z1ε, e fuila "man Zude 'εglɔn 'lee 'e "srɔn 'εglɔn pεɛnɔn 'ji.

Min -batize drεzan Zan minnun 'pa 'sia Zozi 'va
(Mt 11.2-19)

18 En Zan -srunon 'ku 'wɪ zɪɛ -a 'sinan 'pale Zan lɛ. 'E -srunon "fli laabu,

19 en e o 'pa 'sia Minsan -va. E 'nan -wɛ 'nan: «'Ka laabu -yrɔ 'nan, -yɛɛ cɪ min nɛn kva 'man 'nan e -taa "bɛ -a, -baa 'ku min pee man -pɛn tian?»

20 Zi o 'bɔ Zozi man bɛ, en o 'nan -yrɛ 'nan: «Min -batize drɛzan 'ku 'pa 'sia 'i 'va, 'nan -e 'ku laabu 'i 'lɔ 'nan, min nɛn kva 'man 'nan e -taa "bɛ, -nyrɛn 'yia, -baa 'ku min pee -pɛn?»

21 Tɔ 'bɔ zɪɛ -a wlu bɛ, te Zozi man "yaa 'nɔn "kaga beli, en e -cɛ -tɛnɔn "kaga beli, en e -yɔ -wɪdɪ "pin min "kaga -sru, en e yɪɛ 'winɔn "kaga yɪɛ 'lɛ 'sɔ.

22 Zozi "e 'nan Zan -le 'pasianɔn zɪɛ -wɛ 'nan: «'Wɪ nɛn -kaa -nan 'yɪ 'lee 'wɪ nɛn -kaa 'man bɛ, ka 'ku -a 'sinan 'pa Zan lɛ. 'Ka vɪ -yrɛ 'nan: Yɪɛ 'winɔn yɪɛ 'lɛ 'sɔ, "tun "bɔnɔn 'ta 'wɔ, -kogobe 'si -kogobe 'tɛnɔn man, "trɔɛn "winɔn "trɔɛn 'lɛ 'sɔ, en minnun nɛn o kaa bɛ o fuɔ, en 'yale -tɛnɔn Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'man.

23 En "nyian bɛ, min nɛn e yɪ -tɛra an da en -a -pɛ -sru 'ka tɔalɛ 'mlɔnmlɔn dɪɛ, Bali -le -fɛa a -a san man.»

24 Zi Zan -le 'pasianɔn 'ku bɛ, en Zozi Zan 'bɔ 'le 'wɪ vɪdɪ 'sia minnun lɛ. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn ka -ku Zan -nanjɛnɛ "bui "da? -Cɛan nɛn fulɔ cɪ -a nyɔnnan bɛ, -a -nanjennan "cɛɛ ka -ku dɪ.

25 En -mɛ "le "wɛan nɛn ka -ku "mɛn? Min nɛn e sɔ fɛnyian 'wɔ 'e da bɛ, -a -nanjennan "cɛɛ ka -ku dɪ. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan minnun nɛn o sɔ fɛnyian wo 'o

da, te 'o 'ci 'sɔ winun dra "lala -a bɛ, o -nyɛanla mingɔnnɛn -le 'kuin.

26 'Ka 'ci nrɔn 'nan Bali 'lewei vɪzan nɛn -yɛɛ "wɛan nɛn ka -ku. 'Wɪ 'kpa nɛn! 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Zan -dan "mlian Bali 'lewei vɪzan da.

27 Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan:

An 'mɛn min -tɔ -tɔala 'i 'lɛ, -yɛɛ 'i 'lɛ si dra.»

Min nɛn Bali -a 'vɪ bɛ Zan nɛn.

28 Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'trɛda blamin -tɔ -dan 'ka 'mlian Zan da dɪ. 'Pian minnun nɛn o ya Bali -le mingɔnnɛn trɛdavɛ -a bɛ, o va min "wɛnnɛn -dan "mlian Zan da.

29 Minnun pɛɛnɔn Zan wei 'man "yi. En 'sukɔlɛ 'sinɔn "nyian "o wei 'man "yi. O pɛɛnɔn zɪɛ, waa -tɔ 'o 'fli -a 'nan, Bali -le tin a 'nɔnnɔn, en Zan o -batize drɛ.

30 'Pian Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'ka 'wɪɛ 'wɪ nɛn Bali -a "vale 'e dra -wɛɛ "bɛ -a man dɪ. -Yɛɛ "wɛan wa'a 'wɪɛ "man -e Zan 'e o -batize drɛ dɪ.»

31 En Zozi "e 'nan "nyian 'nan: «-Tɪ man nɛn an -naagɔnɔn -kɔɔnman, en -tɪ nɛn waa 'sia?

32 O ya "le 'nan nannannun nɛn o ya srɔan -tɛnan -guada bɛ, -wee 'wɪ 'zɔ. -A -mienun -a ve 'o bɔɛnun lɛ 'nan: «Kɔ -pɔ -tɛ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'tanɛ dɪ. "Drenun nɛn o min -wulo -man -taa "bɛ kva -fɔ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'wuɔlɛ dɪ.»

33 Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan zɪ min -batize drɛzan Zan -ta bɛ, e fɛ 'sɔn, en ya'a -wɛn mlinɛ dɪ, en kaa 'vɪ "man 'nan: «-Yɔ -wɪdɪ "a -a -sru.»

34 Bε nεn 'gυε 'an 'bɔ Blamin -pɪ -ta, "an "fε -ble, "an "wεn -mlian, εn ka 'vɪ 'an man 'nan: <Fε -bli -lagu nεn 'maan, εn -wεn -tezan nεn 'maan, εn 'sukɔle 'sinɔn 'lee 'wɪ 'wɪdɪ "drεnɔn bee nεn 'maan.>

35 'Pian minnun nεn o drε Bali -le 'nennun -a bε, -wεε Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ -ci -kɔɔnman.»

Zozi 'kɔ Farizen min Simɔn -va

36 Farizen min -tɔ nεn waa laabo Simɔn bε, e Zozi trɔ 'ba 'nan 'e 'kɔ fεnun -blɪ 'e 'va. Zozi wla Farizen min zɪε -yee 'kuin εn e -nyran fεnun -sru.

37 Lɪmɔn -tɔ nεn e -kɔnnεn -wεεman 'fla zɪε -a da bε, yaa 'man 'nan Zozi a fεnun -blɪnan Farizen min zɪε -yee 'kuin. -A -nan nεn e -ta -kɔle -tɔ nεn waa -ci 'bɔ 'le -pɔ -zɔ bε -a. E ya 'e fadɪ 'nyrɔn nεn -a -koeɪ "a 'nɔnnɔn, εn waa wo min man bε -a.

38 E -tɔ Zozi 'cεin "srɔn, εn e -wuɔdɪ 'sia te -a yɪε yɪ -sεan Zozi 'cεin -da. E -sεan "da te yaa bɔɔman 'e 'wulo "jε "a, te yaa cεin 'bɔ lεaman 'e man. "Bε -sru εn e 'nyrɔn 'bɔ 'sεn -a cεin -da.

39 Zɪ Farizen min Simɔn 'bɔ 'wɪ zɪε -a -nan 'yɪ bε, εn 'e 'ci "nrɔndɪ 'sia 'nan: «"Te min 'labε Bali 'lewei vɪzan nεn bε, "te lɪ nεn e klε "man 'labε yaa -tɔa 'nan 'wɪ 'wɪdɪ "drεzan nεn.»

40 Εn Zozi "e 'nan -yrε 'nan: «Simɔn, an ya "vale 'an 'wɪ 'tɔ ve 'yɪε.»

Εn Simɔn "e 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'an "trɔεn "a 'yɪε.»

41 -A -nan nεn Zozi "e 'nan -yrε 'nan: «Min -tɔ 'bε "lala 'fε

min "fli "lε. Min -tɔ "e 'si -kpi yaa tɔ, εn min -tɔ "e 'si -kpi fu.

42 Zɪ fε -tɔ 'ka -wɔɔ -e 'o -yee "lala bɔla dɪε, εn e "lala zɪε -a 'cε o "flinɔn lε. Min "fli zɪε o yɪε "bε, -tɪε min nεn e "lala 'fε -wɪε "bε -a ye "yɪ "bɔɔ? 'I vɪ 'mεn.»

43 Εn Simɔn "e 'nan -yrε 'nan: «"Mεεn 'ji "le 'nan, min nεn e "lala "kaga 'cε -yrε "bε -a san nεn.»

Εn Zozi 'a 'vɪ Simɔn lε 'nan: «Yɪa -tε.»

44 -A -nan nεn Zozi 'e 'man lɪ lɪ zɪε -a da. E 'nan Simɔn lε 'nan: «Lɪ 'gυε yɪa ye? An wla 'yɪε 'kuin, yɪ 'an cεin -man "foe yɪ -nɔnlε dɪ. 'Pian "yaan cεin -man foe 'e yɪε 'yɪ 'a, εn yaa man bɔɔ 'e 'wulo "jε "a.

45 Yɪ 'a -atu -tεlε 'an man dɪ. 'Pian -yee vε bε, zɪ an wla paan 'i 'va 'gυε, ya 'a tian 'flinlε 'an 'cεin lεadɪ -a 'e man dɪ.

46 Yɪ 'a 'nyrɔn 'sεnlε 'an 'win -jɪ dɪ. 'Pian "e 'nyrɔn nεn -a -koeɪ "a 'nɔnnɔn bε -a -sεn 'an 'cεin -da.

47 -Yee "wεan maan ve 'yɪε 'nan, Bali -yee 'wɪ 'wɪdɪ fui. Εn lɪ 'bɔ -a -ci kɔɔn 'an yɪdɪ "yɪ -dan zɪε -a. Min nεn Bali -yee 'wɪ 'wɪdɪ "wεnnεn fui bε, min zɪε ya 'a yɪdɪ "yɪ -dan ci kɔɔnman Bali lε dɪ.»

48 Εn Zozi "e 'nan lɪ zɪε -yrε 'nan: «Bali 'yɪε 'wɪ 'wɪdɪ fui.»

49 Minnun nεn o cɪra waa fεnun -sru "bε, 'o 'ci "nrɔndɪ 'sia 'nan: «Min 'labε, -tɪ nεn? Εn 'bε -kɔlaman blamin -le 'wɪ 'wɪdɪ "fuidɪ -a?»

50 Εn Zozi 'a 'vɪ "nyian lɪ zɪε -yrε 'nan: «'Yɪε yɪ -teradɪ Bali da 'i 'si 'wɪ 'jɪ. 'I 'fɔ -trɔɔ.»

8

Lɪmɔnnun -kɔla Zozi -sru

1 "Bε -sru εν Ζοζι 'kυ 'fla -dandan 'lee 'fla "wεnwεnnεnnun da, te e -ko Bali-le 'wι 'nɔnnɔn vidι -a -yee mingɔnnεn -blidι da. -Wεε ci 'o 'vale 'e -srunɔn 'fuda "fli "a.

2 Εν λιμɔn -mienun nen e -yυ -wlidι "pin o -sru, εν e -ce 'si o man bε o -kɔla Ζοζι -sru "nyian. Mari nen waa laabo Madala bε e ya o va. Ζοζι -yυ -wlidι 'sɔravli "pin li zιe -a -sru.

3 Εν λιμɔn -tυ nen waa laabo Zanen bε e ya "nyian o va. Li zιe -a -sran 'tɔ nen Suza, -yεε yie -tɔa Erodi -le 'kɔn 'va. Εν λιμɔn -tυ waa laabo Sizanen bε e ya o va "nyian, 'lee λιμɔn -mienun nen o 'pa Ζοζι 'lee 'e -srunɔn 'va 'wee fεnun -a bε -Wεε ci.

*'Saa 'fɔzan man -kɔnnεn
(Mt 13.1-9; Mk 4.1-20)*

4 Yi -tυ da bε minnun "kaga "ta Ζοζι 'va. O 'si 'fla 'tɔdυ pεεnɔn da, εν o -ta. Εν Ζοζι 'wι "paadi 'sia o ji -kɔnnεn "ji. Yaa 'vι -wλε 'nan:

5 «Min -tυ 'bε 'kυ 'yee 'saa 'fɔle. "Yεε 'saa 'wεεn bε, -a 'wλε plɔen 'sran -si man. Minnun taanla "da, εν "lomannun -ta, waa bli.

6 -A 'wλε -mie -sran puo da. "Yεε 'bɔ bε, εν e -ka, 'yi 'ka "man "dι -le "wεan.

7 -A 'wλε -mie -sran fεnan nen -tεin -taa "bɔle -a -nan. -Tεin zιe e 'tu, e blala 'saa man, εν yaa -tε.

8 -A 'wλε plɔen 'sran 'trε "yi "da. E 'bɔ, εν e -sεn "da. -A bε -tυ 'wλε a "man -yaa tυ.»

Εν Ζοζι -a 'le 'sran -wλε 'nan: «Min nen 'wι man "trɔen "ci -a -wulo -man bε, -a san 'e man!»

-Mε "le "wεan nen Ζοζι 'wι tin 'ba -kɔnnεn "ji?

(Mt 13.10-17; Mk 4.10-12)

9 Εν Ζοζι -srunɔn -a laabυ Ζοζι 'lɔ 'nan: «-Kɔnnεn "nen yia -fɔ zιe, -a -ci nen 'nɔn?»

10 Εν Ζοζι "e 'nan -wλε 'nan: «Kaa 'gυe, 'ka le nen Bali 'yee 'wι yɔɔdι nen 'e min "paala 'a bε -a -ci 'si. 'Pian minnun nen o 'ka 'an -srunɔn 'a dιe, "o 'wι pεεnɔn maan -kɔnnεn "ji. Bali -a drε zιe 'nan -e 'o fε -nanjen, te wa'a -kɔnnεn 'ye dι, εν -e 'o 'wι man, te wa'a -ci maan dι.»

*Zοζι 'saa 'fɔzan man -
kɔnnεn "ci 'vι
(Mt 13.18-23; Mk 4.13-20)*

11 Εν Ζοζι "e -wλε 'nan: «-Kɔnnεn "nen maan -fɔ bε, -a -ci nen 'gυ: 'Saa 'wλε bε -yεε ci "le Bali -le 'wι 'nɔnnɔn 'le 'wι 'zυ.

12 Min -mienun -le vε bε, 'wι nen e 'bɔ 'saa 'wλε nen e -sran -si man bε -a man bε, -yεε bɔa "nyian -wee "man. O Bali -le 'wι 'nɔnnɔn maan, 'nun tɔɔn -e Satan 'e 'ta -a 'si o ji. Kɔɔ e 'ka "vale 'o 'ta wɔla "da -e 'o 'si 'wι 'ji dι.

13 Min -mienun -le vε bε, 'wι nen e 'bɔ 'saa 'wλε nen e -sran puo da bε -a man bε, -yεε bɔa "nyian -wee "man. O Bali -le 'wι 'nɔnnɔn maan, 'nun tɔɔn o "we "man ci "nrandι -a. 'Pian wa'a tve -e -a "sεin 'e 'kυ -kɔɔbli dι. O yi -tεala "da tυ "wεnnen 'a, 'pian -te 'wι 'tɔndɔn bɔdι 'sia o man bε, tɔɔn -e 'o 'si Bali -sru.

14 Min -mienun -le vε bε, 'wι nen e 'bɔ 'saa 'wλε nen e -sran fεnan nen tεin -taa "bɔle bε -a -nan bε -yεε bɔa "nyian -wee "man. O Bali -le 'wι 'nɔnnɔn maan, o "we "man. Minnun zιe 'o 'ci "nrɔndι "siala 'trεda fεnun "kaga "da. Fε yidι o see "paaman. O ya "vale fε pεεnɔn 'e drε -wee vε -a. 'Wι zιe -yεε -si -tɔa Bali wei lɔ, -e

'e vɪɛ 'e 'nyranman 'pa o man dɪ.

¹⁵ Min -mienun -le vɛ bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ 'saa 'wɛ nɛn e -sran 'trɛn "yi "da bɛ -a man bɛ, -yɛɛ bɔa "nyian -wee "man. O Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn maan 'o 'ci 'fɪdaa 'a. Waa paala 'o 'ji te o 'ta wɔla "da -e -a "nɛn 'e bɔla.»

*-Kannɛn man -kɔnnɛn
(Mk 8.21-25)*

¹⁶ "Bɛ -sru ɛn Zozi "e 'nan -wɛ "nyian 'nan: «Min 'ka -kannɛn 'fɔa "nɛn 'vaa -e 'e yɔɔ fɛ -tɔ -a dɪ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, -e 'e yɔɔ nyinnan "davɛ wlu dɪ. 'Pian yaa -tɔala fɛnan 'wein da, 'nan -e minnun nɛn o -wɪamlan 'yee 'kuin bɛ, 'o -san yɪ.

¹⁷ Maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan, fɛ -tɔ 'ka 'fo 'e yɔɔdɪ -trilii, -e 'e vɪɛ 'e bɔla 'ji dɪ. ɛn 'wɪ yɔɔdɪ -tɔ "ka -e 'o vɪɛ 'o man fɛnan 'wein da dɪ.

¹⁸ 'Wɪ nɛn maan ve 'cɛɛ bɛ, 'ka "trɔɛn "tɔ -yrɛ 'kpa tɪglɪ! Kɔɔ min nɛn yaa 'pla 'e 'ji bɛ, -a san lɛ nɛn maan "paa "da "nyian. 'Pian min nɛn ya'a 'palɛa 'e 'ji dɪɛ, -a "tiennɛn nɛn -yrɔ "bɛ, waa "sia -yrɔ.»

-Tɪ nɛn Zozi -a "siala 'e dɪrɪ 'a?

(Mt 12.46-50; Mk 3.31-35)

¹⁹ ɛn Zozi "bɔ 'lee Zozi "bɔnɪn -ta. 'Pian minnun "kaga "le "wɛan wa'a -kɔlɛ plidɪ -a Zozi "srɔn "dɪ.

²⁰ Tɔɔn ɛn minnun -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «I "bɔ 'lee 'i "bɔnɪn a bei, o ya "vale 'wei 'man ye.»

²¹ ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Minnun nɛn, o Bali wei maan, te o 'ta wɔla "da "bɛ, -wɛɛ cɪ 'an "bɔ "a, ɛn -wɛɛ cɪ 'an "bɔnɪn -a.»

Zozi fulɔ 'plɛblɛ 'tɔ ta -tɔ

(Mt 8.18, 23-27; Mk 4.35-41)

²² Yi -tɔ da bɛ, Zozi 'fɔ -klɔ -tɔ -ji 'o 'vale 'e -srunɔn 'a, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «Kaa kɔ 'yi -sru.» ɛn o -si 'sia.

²³ "Wɛɛ -kɔn -kɔnan 'yi yɪɛ da bɛ, ɛn yi -fɔla Zozi da. Tɔɔn fulɔ 'plɛblɛ 'tɔ "fɛɛndɪ 'sia 'yi zɪɛ -a yɪɛ da, ɛn 'yi 'sendɪ 'sia 'klɔ -ji. 'Wɪ nɛn e 'bɔ o man bɛ, e ya 'plɛblɛ.

²⁴ -A -nan nɛn -a -srunɔn -pli "man, ɛn waa fuɔdɪ 'sia. Waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Kɔ 'san! 'Kɔ 'san! I 'fuɔ! 'Kɔ 'nan cɛɛn 'nyandɪ man.»

ɛn Zozi wluan, e paan fulɔ 'lee 'yi da 'plɛblɛ. 'Nun tɔɔn fulɔ "fɛɛndɪ -ta "tra, ɛn 'yi 'ta "tra. ɛn fɛnan -tɔ flu.

²⁵ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'a laabu 'e -srunɔn 'lɔ 'nan: «Ka'a yi tɛala 'an da dɔv?»

'Wɪ nɛn Zozi "sia -a dɪnɛn bɛ, e o cɛɛn nyɛn -a, ɛn e o 'lɛbo "fɔ. Waa laabudɪ 'sia 'o cin lɔ 'nan: «-Mɛ "sɔ -man min 'bɛ cɪ zɪɛ? Yaa 'vɪ fulɔ 'lee 'yi lɛ 'nan, 'o 'ta -tɔ, ɛn waa wei 'man "yi.»

Zozi min nɛn -yv -wɪdɪ "cɪ -a -sru "bɛ -a belɪ

(Mt 8.28-34; Mk 5.1-20)

²⁶ Zozi 'lee 'e -srunɔn Galile 'yi cɛɛn 'ji, ɛn o 'bɔla Geraze 'nɔn 'le 'lɛglɔn 'ji. Geraze 'lɛglɔn 'lee Galile 'lɛglɔn a 'o cin yra 'sɛzɛ, 'pian 'yi 'bɛ o "cɛɛn 'e cin man.

²⁷ Zɪ Zozi 'si -klɔ -ji, e sɔɔnla "tra "bɛ, ɛn 'fla zɪɛ -a da min -tɔ -ta -a 'lɛ. Min zɪɛ -yv -wɪdɪ "kaga "a -a -sru. -A -nan 'mɔn 'kpa te ya'a sɔ wo 'e man dɪ, ɛn ya'a 'nyian 'kuin dɪ, 'pian e nyian min -yrɛ da.

28 Zi e Zozi 'yɪ bɛ, ɛn e paan. E "po sɔɔn Zozi 'wlu, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ wei 'plɛblɛ 'ji 'nan: «Zozi, 'yie-mɛ "wɪ nɛn 'an man? Bali nɛn min ta lou "bɛ -a -pɪ nɛn yia, maan -tɔa zɪ. 'I yra 'si, te 'i 'tɛ 'pa 'an da dɪ!»

29 Zozi a -a vɪnan -yɪ -wɪdɪ 'lɛ 'nan, 'e 'si -a -sru. -Yee "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

Min zɪɛ -yɪ -wɪdɪnun a -a -sru -a -nan 'mɔn. Minnun -a -pɛ -yrɪman -bulalɛ baa -a, -e 'o -bulalɛ -fɔ -a cɛin -man. 'Pian e baa zɪɛ -a "cɛɛnman 'e man, -e -yɪ -wɪdɪnun 'o 'kɪ -a "bui "da.

30 Zozi -a laabɪ -yrɔ 'nan: «'I 'tɔ nɛn 'nɔn?»

ɛn e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'An 'tɔ nɛn -kuli 'pa 'tɔ.»

-Yɪ -wɪdɪ "kaga "nɛn -a -sru, -yee "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

31 -A -nan nɛn -yɪnun 'bɔ toba -fɔdɪ 'sia Zozi lɛ 'nan: «'I yra 'si, te 'i 'tɔ 'kɪ man 'nan 'kɪ 'kɪ -klu nɛn -a 'leda "ka "dɪɛ, -a ji dɪ.»

32 Tɪ zɪɛ -a wlu bɛ, te 'sru 'pa 'tɪ a 'e 'blɪnan o "srɔn "pɔn -tɪ da. ɛn -yɪ -wɪdɪnun -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'I yra 'si, 'i 'kɪ 'pa 'sia 'srunun nɛn 'labɛ o va -e 'kɪ 'fɔ o -sru.» -A -nan nɛn Zozi 'si -nɔn -wɛɛ, ɛn o -kɪ.

33 -Yɪ -wɪdɪnun 'si min zɪɛ -a -sru, ɛn o -fɔ 'srunun -sru. 'Srunun 'bɔ flɪn 'sia pɔn 'sɛan man zia, ɛn o pɛɛnɔn 'sɛn 'yɪ 'va, te 'yɪ o -tɛman.

34 Zi 'sru -sru "pɪnnɔn 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, o -tɛ -ji flɪn -a. O -kɪ -a -nan 'sinan 'palɛ 'fla 'lee fei -paannun da.

35 -A -nan nɛn minnun -kɪ 'wɪ nɛn e drɛ bɛ -a -nan yɪɛ. O 'bɔ Zozi man, ɛn o min nɛn -yɪnun 'si -a -sru "bɛ, -a 'yɪ. Sɔ a

"da 'e wɔdɪ, ɛn e ya 'e -nyrandɪ Zozi 'cɛin -man, te -a ta 'si. Zi o 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, "klan -sɛn o ji.

36 Minnun nɛn 'wɪ zɪɛ e drɛ o yɪɛ man bɛ, zɪ e drɛ 'lɔɔ ɛn -yɪ -wɪdɪ 'si min zɪɛ -a -sru "bɛ, waa -nan 'sinan 'pa -wɛɛ.

37 -A -nan nɛn Geraze 'nɔn "kaga toba -fɔdɪ 'sia Zozi lɛ 'nan, 'e 'si 'wee 'lɛglɔn 'ji. Kɔɔ 'wɪ nɛn Zozi -a drɛ bɛ "klan -dan -sɛn o ji. ɛn Zozi 'fɔ -kɪ -ji, 'nan -e 'e 'li 'e da.

38 Min nɛn Zozi -a beli bɛ e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'I yra 'si, 'kɔɛ 'ko 'yia!» 'Pian Zozi "e -yrɛ 'nan:

39 «-Cɛjɛ! 'I 'kɪ 'yɪ "kɔnnɛn, -e 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali -a drɛ 'yɪɛ bɛ, 'i -nan 'sinan 'pa!» E -kɪ, ɛn 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Zozi -a drɛ -yrɛ "bɛ, yaa 'sinan 'pa 'fla yɛi fɛ pɛɛnɔn 'nan.

*Zairus 'lu 'lee li nɛn e kle
Zozi 'le sɔ man bɛ
(Mt 9.18-26; Mk 5.21-43)*

40 Zi Zozi 'li 'e da Galile 'lɛglɔn 'ji bɛ, e 'bɔla, te min "kaga "a -a -pɛnnan. O -ta -a 'silɛ -sia.

41 -A -nan nɛn Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kɔn 'tazan -tɪ nɛn, waa laabo Zairus bɛ, e -ta Zozi 'va, e "po sɔɔn "wlu. E Zozi trɪ 'badɪ 'sia 'nan 'o 'kɪ -a 'yee 'kuin.

42 Kɔɔ -yee 'nɛn 'tɔwli "a -kanan. 'Nɛn zɪɛ lɪmɔn nɛn, ɛn -a lɛ a -fuda 'fiili.

ɛn Zozi sɔɔnla -a -sru, te minnun -a -mɛan "man -pɛ pɛɛnɔn da.

43 Minnun zɪɛ o yɛi "bɛ, li -tɪ a -nan, -cɛ a "man. -Cɛ zɪɛ e nyɛn -sɛanla "man, -a -nan lɛ -fuda "fli 'bɔ. [E -dɔdrɔ drɛ "kaga "bɪɪ "le "wɛan, -yee

"lala pɛɛnɔn 'nyan -yrɔ.] 'Pian -dɔdrɔ -tɔ 'ka -kɔlɔlɛ -yee -cɛ zɪɛ -a 'yile yɪdɪ -a "fo "dɪ.

44 Lɪ zɪɛ e pli Zozi man 'e koda zia, ɛn e klɛ -yee sɔ 'lɛbo "man. 'Nun tɔɔn, nyɛn -srandɪ "man 'le 'tɔ.

45 ɛn Zozi 'a laabu 'nan: «-Tɪɛ klɛ 'an man?»

Zɪ min -tɔ 'ka 'wɪɛ dɪɛ, ɛn Pɪɛrɪ "e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, min "kaga 'i 'sɪ -fɔ, ɛn minnun 'i -mɛan "man -pɛɛnɔn da.»

46 'Pian Zozi "e 'nan: «'Wɪ 'kpa, min -tɔ klɛ 'an man. Maan -tɔa 'nan 'plɛblɛ 'tɔ 'bɔla 'an 'jɪ.»

47 Zɪ lɪ zɪɛ, yaa -tɔ 'nan, Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ bɛ, e nyɔɔndɪ 'sia, ɛn e -ta. E "po sɔɔn Zozi 'wɪ. 'Wɪ nɛn e drɛ 'lɔɔ, ɛn 'e klɛ Zozi man bɛ, yaa 'vɪ minnun pɛɛnɔn yɪɛ man. ɛn e 'yee -cɛ -nyandɪ wɪ 'vɪ "nyian.

48 -A -nan nɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «An 'lu, i yɪ -tera 'an da, -yee "wɛan nɛn i beli. 'I 'fɔ -trɔɔ!»

49 Zozi 'fɔ 'wɪ zɪɛ -a vɪnan, ɛn cin yɪ 'kɔn 'tazan Zairus -le "kɔnnɛn 'pasiazan -tɔ -ta, ɛn e 'nan Zairus lɛ 'nan: «'I 'lu 'ka 'va. Te 'i Bali -le 'wɪ "paazan "koe "nyan "nyian dɪ.»

50 Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn e 'nan Zairus lɛ 'nan: «Te 'i "klan dɪ. 'I yɪ -tera 'an da, -e 'e 'beli.»

51 Zɪ o 'bɔla "kɔnnɛn "bɛ, Zozi 'ka 'wɪɛ "man -e min -tɔ 'e -wɪa -a -sru 'kuin dɪ. 'Pian yaa -sɪ -nɔn Pɪɛrɪ 'lee Zan 'lee Zaji 'lee 'nɛn "tɪ 'lee 'nɛn "bɔ "lɛ 'nan 'o -wɪa.

52 Minnun nɛn 'kuin bɛ, o pɛɛnɔn a -wuɔnan, te o -pɛ a

'o 'win -jɪ. ɛn Zozi "e 'nan -wɪɛ 'nan: «Te 'ka 'wuɔ dɪ! 'Nɛn 'gɔɛ ya'a 'kalɛ dɪ, 'pian e ya yɪ -tɛnan.»

53 Minnun -a sɛɛ wɔdɪ 'sia, kɔɔ waa -tɔa 'nan e -ka.

54 'Pian Zozi 'nɛn 'bɔ 'kun 'e 'pɛ -man, ɛn yaa 'vɪ wei 'plɛblɛ 'jɪ 'nan: «'Nɛn, 'i 'wɪuan lou!»

55 'Nun tɔɔn 'nɛn zɪɛ e fuɔ, ɛn e wɪuan lou. Zozi "e 'nan, 'o fɛ -nɔn -yrɛ 'e -blɪ.

56 'Wɪ nɛn Zozi -a drɛ bɛ, e 'nɛn "tɪ 'lee -a "bɔ 'kan. ɛn Zozi "e 'nan -wɪɛ 'nan: «Te 'o 'wɪ zɪɛ -a -nan sɛɛ wɔ min -tɔ lɛ dɪ.»

9

Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli 'pa 'sia "flivli

(Mt 10.1, 5-14; Mk 6.7-13)

1 Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli "bɛ o cin 'yɪ. E -kɔladɪ 'lee 'plɛblɛ -nɔn -wɪɛ 'nan -e 'o -yɔ -wɪdɪnɔn -pɪn minnun -sru, -e 'o -cɛ 'sɪ minnun man.

2 E o 'pa 'sia 'nan 'o 'kɔ -a vɪ minnun lɛ 'nan Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'bɔ, te o -cɛ "sia minnun man.

3 Zozi "e 'nan -wɪɛ 'nan: «Te 'ka fɛ -tɔ 'sia dɪ! -Yɛɛ cɪ "le "tonyrin -le 'wɪ 'zɔ, ɛn "le 'pada 'le 'wɪ 'zɔ, ɛn "le -blɪfɛ -le 'wɪ 'zɔ, ɛn "le "lala -le 'wɪ 'zɔ. -A pɛɛnɔn zɪɛ, te 'ka -tɔ 'sia "fo "dɪ! ɛn te 'ka 'tralɛ 'sia "fli "dɪ.

4 'Kɔn nɛn 'ka wɪa 'jɪ 'nan o 'ka 'sia tɪglɪ bɛ, -a -jɪ nɛn 'ka 'fɔ, -e 'ka 'kɔdɪ 'e 'bɔ.

5 -Te 'ka 'bɔla 'fla 'tɔ da, ɛn -a -nannɔn 'ka 'ka 'silɛa dɪɛ, ɛn wa'a "trɔɛn "tɔlɛ 'cɛɛ dɪɛ, 'ka 'sɪ 'fla zɪɛ -a da. 'Pian "cɛɛ 'sɪ 'fla 'bɔ da bɛ, 'ka 'cɛin -man fuɔn -koei "trɔa o da, -a -ci -kɔɔndɪ nɛn 'nan 'ka 'pɛ 'sɪ -wee 'wɪ 'jɪ.»

6 Zozi -srunɔn 'fuda "fli zɪɛ, o -kɔ. O cɪ 'flanun da, te o Bali

-le 'wɪ 'nɔnnɔn ve minnun lɛ, te o -cɛ "sia minnun man fɛ pɛɛnɔn 'nan.

*Erodi ci 'kla "tra "di
(Mt 14.1-2; Mk 6.14-16)*

7 Erodi nɛn e Galile 'lɛglɔn 'paala bɛ, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Zozi cɪ -a drɛnan bɛ yaa 'man. En zɪ kɔ 'e ci "nrɔn bɛ, ya'a tɔa dɪ. Kɔɔ min -mienun -a ve 'nan: «Min -batize drɛzan Zan nɛn e -ka bɛ, -yɛɛ fuw.»

8 En min plɔɛnnun -a ve 'nan: «Bali 'lewei vɪzan Eli nɛn 'li bɛ, -yɛɛ 'ta 'e 'fli -kɔɔnlɛ.» En min -mienun "o 'vɪ 'nan: «Bali 'lewei vɪnɔn nɛn 'li bɛ, -a -tɔ 'bɛ fuw.»

9 'Pian Erodi "e 'vɪ 'nan: «'An 'bɔ 'gʊɛ, 'mɛn minnun 'bɛ Zan -wulo cɛɛn. En min nɛn an -yee 'wɪ maan 'gʊɛ, -tɪ 'bɛ "mɛn 'bɛ 'a?» -Yee "wɛan Erodi -a man -wɛɛdɪ 'sia 'nan 'e Zozi ye.

*Zozi -blifɛ -nɔn min -kpi
'soolu lɛ*

*(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44;
Zan 6.1-14)*

10 Zozi 'le 'pasianɔn 'fuda "fli "bɛ o 'li 'o da. En 'wɪ pɛɛnɔn nɛn, waa drɛ bɛ, waa 'sinan 'pa Zozi lɛ.

"Bɛ -sru en Zozi 'kɔ o 'saza 'a 'fla 'tɔ nɛn waa laabo Bɛzaida bɛ -a "srɔn.

11 Min "kaga "o -kɔnan 'yɪ, en o -kɔla Zozi -sru. Zozi 'ka o lile 'o da dɪ. E Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'wɪ 'vɪ -wɛɛ, en minnun nɛn -cɛ cɪ o man bɛ, e -cɛ 'si o man.

12 Zɪ funninmlan "ta "paala bɛ, en Zozi -srunɔn plɪ Zozi man. O 'nan -yrɛ 'nan: «'I vɪ minnun lɛ 'nan, 'o 'kɔ fei -paannun 'lee 'flanun nɛn -kogo 'gʊɛ -a da, -e 'o -blifɛ 'lee nyinnan "nan "yɪ. Kɔɔ

fɛnan nɛn -kaa cɪ 'gʊɛ, min 'ka 'nyɛanla 'nan dɪ.»

13 En Zozi "e -wɛɛ 'nan: «'Ka 'bɔ, 'ka 'blifɛ -nɔn -wɛɛ!»

En o 'nan -yrɛ 'nan: «'Kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli "nɛn 'kɔ 'lɔ "cɛ. I ya "vale 'nan, 'kɔ 'kɔ minnun "kaga 'labɛ o -blifɛ 'lɔ?»

14 Minnun nɛn -nan bɛ, -klɔnmɔn a 'o va -kpi 'soolu.

En Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «'Ka o -nyran 'e cin da -fuba 'souzou.»

15 Waa drɛla "da, en o pɛɛnɔn 'nyran.

16 Zozi 'kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli zɪɛ -a 'si, 'e yra -tɔ laji lou, en e Bali muo "fɔ. E 'kpɔunnun "nɛn jɛɛn, en yaa -nɔn 'e -srunɔn lɛ 'nan 'o -pli "minnun zɪɛ o man.

17 O pɛɛnɔn -a blɪ, o 'kan. En -a -mie nɛn e -fɔ bɛ waa -tɛ 'e cin da, e saannɛn 'fa -fuda "fli.

*Min nɛn Zozi cɪ -a bɛ Pieri -a
'vɪ*

(Mt 16.13-20; Mk 8.27-30)

18 Yi -tɔ da Zozi a Bali trɔ 'banan 'e 'saza, te -a -srunɔn a -a "srɔn. En yaa laabɔ -wɔ 'nan: «Minnun "o 'nan, -tɪ nɛn 'maan?»

19 O -yrɛ 'nan: «Min plɔɛn "o 'vɪ 'nan, min -batize drɛzan Zan nɛn 'yia. Min -mienun "o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪzan Eli nɛn 'li bɛ, -nyrɛn 'yia. En o -mienun "o 'vɪ 'nan, Bali 'lewei vɪnɔn nɛn 'li bɛ, -a -tɔ 'bɛ fuw, -nyrɛn 'yia.»

20 En Zozi -a laabɔ -wɔ "nyian 'nan: «Kaa "nun, "ka 'vɪ 'nan, -tɪ nɛn 'maan?» En Pieri "e -yrɛ 'nan: «'I ya Crizi nɛn, Bali -a 'pa 'sia -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -a.»

21 En Zozi 'wɪ 'pla -wɛ 'kɪglɑ 'nan, tɛ 'o 'wɪ zɪɛ -a vɪ min -tʊ lɛ 'mlɔnmlɔn dɪ!

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wlu-
andi-kanɔn 'va wɪ 'vɪ
(Mt 16.21-23; Mk 8.31-33)

22 Zozi 'a 'pla "da "nyian -
wɛ 'nan: «E ya 'e vɪdɪ 'nan,
Blamin-pɪ 'e yɾa ye "kaga. En
"nyian bɛ, min cejenun 'lee
Bali-pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba
'ci vɪnɔn -a dra 'o 'pɛla koda,
ɛn o Blamin -pɪ -tɛa. -A yɪ
yaagazan da -e 'e 'wluan -
kanɔn 'va.»

Zozi-sru 'ta wɔdɪ
(Mt 16.24-28; Mk 8.34-9.1)

23 "Bɛ -sru ɛn Zozi "e 'nan o
pɛɛnɔn lɛ 'nan: «Min nɛn e ya
"vale 'e dra 'an -sruzan 'a bɛ,
'e 'wɪ tʊ pɛɛnɔn man yɾa yɪdɪ
man, ɛn 'e 'wɪ -kadɪ man yɪba
"plan da -e 'e -sɔɔnla 'an -sru.

24 Kɔɔ min nɛn e ci 'e 'ladɪ
'yɛɛ 'trɛda da bɛ, -yɛɛ 'trɛda -
taa 'sɪlɛ -yɾɔ. 'Pian min nɛn 'e
'pɛ 'si 'yɛɛ 'trɛda da "fo, ɛn yaa
-nɔn 'mɛn bɛ, -a san 'bɛ 'belɪdɪ
nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a ye.

25 -Te min 'trɛda fɛ pɛɛnɔn
'yɪ, ɛn 'belɪdɪ 'si -yɾɔ "bɛ, -a -ci
nɛn 'nɔn? -A -ci "ka "dɪ.

26 Min nɛn, 'yɾa -a -tɛa -a
vɪdɪ -a 'nan 'e ya 'an -sruzan
'a bɛ, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, 'mɛn
'wɪ vɪdɪ min pɛɛ lɛ yɾa -a -tɛa
"bɛ, Blamin-pɪ -yɛɛ vɛ yɾa -tɛa
"nyian tʊ nɛn e -taa "man "bɛ
-a man. E -taa 'e 'bɔ 'le 'tɛ 'san
'lee 'e "tɪ "le 'tɛ 'san 'lee 'e "tɪ "le
'pasianɔn 'le 'tɛ 'san da.

27 Maan vɛ 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a
'nan, min -mienun a fɛ 'gʊɛ -
a -nan bɛ, wa'a 'kaa 'vaa -e 'o
-tɔ 'nan Bali mingɔnnɛn -blɪdɪ
'sia dɪ.»

Zozi-srunɔn yaaga Zozi 'yɪ
'yɛɛ 'tɛ 'san wlu

(Mt 17.1-9; Mk 9.2-10)

28 Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ, -a -nan
yɪ 'sɔɾa "bɛ -sru, ɛn e Pɪɛrɪ 'lee
Zan 'lee Zaji 'sia, ɛn o -kʊ Bali
trʊ 'balɛ pɔn -tʊ da.

29 E ya Bali trʊ 'banan, ɛn -
a yɾa liladɪ 'sia, ɛn -yɛɛ sɔ drɛ
'fuvu 'yɾɪyɾɪ.

30 -A -nan nɛn 'o 'vale min
"fli "a o -sɛɛ "wɔdɪ 'sia. Min "fli
zɪɛ Moizi 'lee Eli nɛn waa.

31 Bali -le 'tɛ 'san o si -fɔ, ɛn
'wɪ nɛn e "ta -daa "drɛɛ Zozi
lɛ Zeruzalɛm bɛ, waa -nan wɪ
vɪdɪ 'sia -yɾɛ.

32 Tʊ zɪɛ -a wlu bɛ, tɛ yɪ -fɔla
Pɪɛrɪ 'lee min "fli "nɛn o -kʊ
waa bɛ, o da "fo. 'Pian o fuv ɛn
o Zozi 'yɪ Bali -le 'tɛ 'san wlu.
ɛn o min "fli 'yɪ "nyian 'o 'tɔdɪ
-a "srɔn.

33 Minnun zɪɛ "wɛɛ 'si Zozi
"srɔn "bɛ, ɛn Pɪɛrɪ "e 'nan Zozi
lɛ 'nan: «'An 'san, e drɛ 'wɪ
"yɪ "a ɛn -kaa ta 'gʊ. Kʊ segle
pannen yaaga -tɔa. -A -tʊ a 'yɪɛ
vɛ -a, -a -tʊ a Moizi -le vɛ -a, ɛn
-a -tʊ a Eli -le vɛ -a.» 'Wɪ nɛn
Pɪɛrɪ -a 'vɪ bɛ, yaa 'vɪ 'e lei -sru.

34 Zɪ Pɪɛrɪ a 'wɪ zɪɛ -a vɪnan
bɛ, ɛn "lolu -koeɪ "trɔa o da.
"Lolu -koeɪ "a -trɔanɔn Zozi -
srunɔn da "fo. -A -nan nɛn
nyɛn o cɛɛn.

35 "Nun tɔɔn wei -tʊ wɪ "lolu
-koeɪ 'bɔ 'va. E 'nan: «'An 'pɪ
nɛn, maan 'si "va "bɛ, -nyɾɛn
"bɛ. 'Ka "trɔɛn "tɔ -a wei lɛ!»

36 Zɪ wei zɪɛ e wɪ bɛ, ɛn Zozi
'fʊ 'e 'tʊwli. 'Wɪ nɛn Zozi -
srunɔn 'a -nan 'yɪ bɛ, wa'a -
nan sɛɛ wɔlɛ min -tʊ lɛ "fo 'vaa
ɛn Zozi 'kʊ laji dɪ.

Zozi -yʊ -wli dɪ "pin 'nɛn 'tʊ -
sru

(Mt 17.14-21; Mk 9.14-27)

³⁷ Zi tu cεen bε, en o pɔn sɔɔn 'ji. Min "kaga "ta Zozi 'silε -sia.

³⁸ Minnun 'bɔ zɪε o yei "bε, min -tu -paandɪ 'sia. Yaa 'vɪ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, mein trv "baa, 'i 'mɛn 'nɛn 'gʊε -a -nanjɛn! -Yεε ci 'mɛn 'nɛn 'tɔwli "a.

³⁹ -Yv -wɪɪɪɪ "tu -taa "da, 'nun tɔɔn -e 'e -paandɪ 'sia. -Yv -wɪɪɪɪ 'bɔ -a "cεan "da, te yaa 'le -pɔε bɔa. "Yεε vɪnan 'e 'si "da "bε, te e 'tɛ 'pa "da "kaga.

⁴⁰ Mein -srunɔn trv 'ba 'nan, 'o 'yɔ -wɪɪɪɪ zɪε -a -pin -a -sru. 'Pian wa'a -kɔlale -a dɪ.»

⁴¹ En Zozi "e 'nan: «-Naagɔnɔn, 'cee yi -tɛradɪ Bali da "ka "dɪ. 'Ka 'wɪ 'wɪɪɪɪ "dra. Tv wεa nɛn "nyian maan dra 'ka 'va? 'An "koe -nyaan 'ka man 'e "tun. 'I 'ta 'yie 'nɛn 'a 'gʊ!»

⁴² Zi 'nɛn 'bɔ "ε -pli Zozi man bε, en -yɔ -wɪɪɪɪ -a -tria "tra. Yaa cεen "da. 'Pian Zozi 'e yra 'tɔn 'tɔ -yɔ -wɪɪɪɪ "da, en e 'nan -yrε 'nan: «'I 'si 'nɛn 'gʊε -a -sru.» Zi Zozi -a beli bε, en e 'nan -a "tɪ "lε 'nan: «'Yie 'nɛn nɛn 'gʊ.»

⁴³ Bali -le -dan 'lee -yee 'plεble min pεɛnɔn 'kan.

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wlu-andɪ -kanɔn 'va wɪ 'vɪ "nyian (Mt 17.22-23; Mk 9.30-32)

'Wɪ nɛn Zozi -a drε bε, min pεɛnɔn 'plo 'fʊ 'e 'fɔdɪ. -A -nan nɛn Zozi 'a 'vɪ 'e -srunɔn lε 'nan:

⁴⁴ «'Ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ 'gʊε -yrε 'kpa tɪglɪ! Minnun "ta -daa Blamin -pɪ -nɔn lε minnun lε -e 'o -tε.»

⁴⁵ -A -srunɔn 'ka 'wɪ zɪε -a -ci man lε dɪ. -A -ci a 'e yɔɔdɪ -wɔ,

'dʊ -e 'o vɪlε 'o -ci man dɪ. 'Pian -a -ci laabɔdɪ "klan o -tε.

-Tɪε ci Zozi -sruzan -dan a? (Mt 18.1-5; Mk 9.33-37)

⁴⁶ "Bε -sru -sa -tu -tria Zozi -srunɔn yei. -Sa zɪε -nyrɛn 'nan, -tɪε ci o yei Zozi -sruzan -dan a?

⁴⁷ Zozi 'a -kɔnnɛn 'yɪ -wɔ. -A -nan nɛn e 'nɛn "wɛnnɛn 'tɔ 'si, yaa -tɔ 'e "srɔn,

⁴⁸ en e 'nan -wɪε 'nan: «Min nɛn e 'nɛn "wɛnnɛn 'gʊ -a 'kun tɪglɪ 'mɛn "wεan bε, te 'an 'bɔ nɛn yaan 'kun tɪglɪ. En min nɛn yaan 'kun tɪglɪ bε, te min nɛn yaan 'pa 'sia 'trɛda bε, -a 'bɔ nɛn yaa 'kun tɪglɪ. Maan ve 'cεε 'nan, 'an -sruzan nɛn 'e 'fli drε 'nɛn "wɛnnɛn 'a bε, -a san 'bε ci -dan.»

Min -tu -yɔ -wɪɪɪɪ "pin min-nun -sru (Mk 9.38-40)

⁴⁹ En Zan "e 'nan Zozi lε 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, kɔ min -tu 'yɪ, te e -yɔ -wɪɪɪɪ -pian "minnun -sru 'i 'tɔ da. En kʊa 'vɪ -yrε 'nan, te 'e drε dɪ, kɔɔ ya'a 'ta 'wɔla 'i -sru 'le 'kʊε 'wɪ 'zʊ dɪ.»

⁵⁰ En Zozi "e 'nan -yrε 'nan: «Te 'ka 'wɪ zɪε -a drε dɪ! Kɔɔ min nɛn, -a pei 'ka 'e 'padɪ 'ka man dɪε, te e ya 'ka 'va.»

Zozi Zeruzalɛm si 'sia

⁵¹ Tv nɛn Bali Zozi "sia 'trε 'gʊε -a da -e 'e 'kʊ -a laji bε, e 'bɔ 'kogo. -A -nan nɛn Zozi 'nyin-nan 'e 'fli da, en e Zeruzalɛm si 'sia.

⁵² E minnun 'pa 'sia 'e 'lε. Minnun zɪε o -kʊ, en o 'bɔla Samari 'nɔn fla. O nyinnan 'nan -wεɛdɪ 'sia Zozi lε 'fla zɪε -a da.

53 'Pian Samari 'nɔn 'ka 'wɪlɛ 'man 'fo 'dɪ, kɔɔ Zeruzalem nɛn e 'ta -ko.

54 Zɪ Zozi -srunɔn Zaji 'lee Zan 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn waa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Minsan, i ya "vale 'kɔ 'tɛ 'si laji -e 'e o -nan -nyan?»

55 Zozi 'e man lila o da, ɛn e 'wɪ 'pla -wɪlɛ 'klagla. [Yaa 'vɪ -wɪlɛ 'nan: «Min nɛn ka drɛ -yee 'nɛnnun -a bɛ -a -cin 'san 'ka 'ji 'va?»

56 Kɔɔ 'an 'bɔ Blamin -pɪ ma'an 'talɛ 'trɛda 'nan -e 'an minnun -tɛɛ 'dɪ. 'Pian an -ta 'nan -e 'an minnun 'si 'wɪ 'ji.»] -A -nan nɛn o 'fla pee da si 'sia.

*Zozi-sru 'ta wɔdɪ
(Mt 8.19-22)*

57 Zɪ o ya -kɔnan -sia bɛ, ɛn min -tɔ 'e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Fɛnan pɛɛnɔn nɛn i -ko bɛ, kɔɛ 'ko 'yia.»

58 ɛn Zozi 'e 'nan -yrɛ 'nan: «-Canjannɛnnun nyinnan a, ɛn 'lomannun "kɔɛ "a, 'pian Blamin -pɪ 'le "fɛ -tɔ -nan "ka -e 'e 'wulo 'pla 'nan dɪ.»

59 ɛn Zozi 'a 'vɪ min -tɔ lɛ 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru!»

Min zɪɛ e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Minsan, 'i 'si -nɔn 'mɛn, -e 'an 'kɔ 'an "tɪ "wɔ 'vaadrɔ.»

60 Zozi 'e 'nan -yrɛ 'nan: «Minnun nɛn Bali 'le 'va o cɪ 'o 'kadɪ bɛ, 'i o 'tɔ 'o 'wee min wɔ. 'Pian 'i 'bɔ 'i 'kɔ -a vɪ minnun lɛ 'nan Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'bɔ.»

61 ɛn min pee -a 'vɪ 'nan: «Minsan, an -taa -sɔɔnla 'i -sru, 'pian an ya "vale 'i 'si -nɔn 'mɛn -e 'an 'kɔ -si trɔ 'ba 'an 'mangulinun lɔ.»

62 ɛn Zozi 'e 'nan -yrɛ 'nan: «-Te min -si -tɔ 'sia, te -a "trɔɛn "a 'e koda bɛ, -a san zɪɛ

ya'a dra Bali -le mingɔnnɛn trɛdavɛ -a "fo "dɪ.»

10

*Zozi 'e -srunɔn pee 'pa 'sia
'flivli*

(Mt 9.37-38; 10.5-16)

1 "Bɛ -sru ɛn Minsan min -fuba 'sɔravli 'wɪlɛ 'fli 'si 'va, ɛn e o 'pa 'sia 'flivli 'e 'lɛ. Yaa 'vɪ -wɪlɛ 'nan 'o 'kɔ 'fla 'lee fɛnan pɛɛnɔn nɛn 'e 'ta -ko bɛ -a -nan.

2 ɛn Zozi "e 'nan -wɪlɛ 'nan: «'Saa 'bɛ tran "kaga "bɛ, 'pian -a -tɛnɔn a "wɛnnɔn. -Yee "wɛan 'ka Minsan nɛn fei zɪɛ e cɪ -yee vɛ -a bɛ -a trɔ 'ba, 'nan 'e -a -tɛnɔn 'pa 'sia -e 'o -yee 'saa bɛ -a -tɛ.

3 'Ka -si 'sia! 'Pian 'ka drɛ "yi, kɔɔ an "ta 'ka "paa 'sia "le 'bla 'nɛnnun nɛn o "ta -ko plɔ winun yei "bɛ -wee 'wɪ 'zɔ.

4 Te 'ka "lala 'lee 'pada 'lee -manwua 'sia dɪ, ɛn te 'ka 'mɔn -sia min minnun 'tɔ bɔdɪ -a dɪ.

5 -Te ka wla 'kɔn 'tɔ -ji bɛ, 'ka -a -ji 'nɔn 'tɔ bɔ 'nan, Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn -wɪlɛ!

6 ɛn -te min -tɔ a 'kɔn zɪɛ -a -ji, te e ya -fɔdɪ -trɔɔ -wɛɛnan bɛ, 'cee -fɛa -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn -yrɛ. 'Pian -te 'bɛ "ka "dɪɛ, 'cee -fɛa "nɛn "fo 'e "tun.

7 'Kɔn nɛn -a 'lɛ "nɛn 'nɔn 'ka 'pɛ 'kun bɛ, -a -nan nɛn 'ka 'fɔ. ɛn fɛ o o fɛ nɛn waa -nɔn 'cɛɛ -ji -blɪvɛ -a 'lee mlinvɛ -a bɛ, 'ka -blɪ ɛn 'ka mlin. Kɔɔ min nɛn e ya 'nyranman -tɔ 'panan bɛ, -a -nɔn da nɛn -e -a -pan 'e 'kɔn. 'Pian te 'ka 'cɪ 'kɔn 'lɛ "nɛn -tɔladɪ -a "da "dɪ.

8 'Fla nɛn ka 'bɔla "da, ɛn o 'ka 'kun tɪglɪ bɛ, fɛ nɛn o -taa 'cɛɛ bɛ, 'ka -blɪ.

9 'Ka -cɛ 'si minnun man 'fla zɪɛ -a da, ɛn 'ka vɪ -wɪlɛ 'nan,

Bali -le mingōnnen -blidi 'sia 'ka 'va.

¹⁰ 'Pian -te ka wla 'fla 'tu da, en 'fla zīe -a danōn 'ka 'o yīe 'tōle 'ka yra dīe, 'ka 'ku -wee -guada, -e 'ka vī 'nan:

¹¹ 'Ka -tō 'nan, Bali -le mingōnnen -blidi 'bō 'kogo. 'Pian ka'a 'wle "man "dī. -Yee "wean 'ka fla fuōn nen e -fu 'ku 'cein -man be, kva -tōala 'ka da. -A -kōndi nen 'nan 'ku 'pe 'si 'cee 'wī 'jī.

¹² Maan ve 'ceē 'wī tīglī 'a 'nan, yī nen Bali 'tredanōn 'le tin "baa be, 'fla zīe -a da 'nōn 'le yra yīdi 'pleble "mlīan Sodōm 'nōn 'le vē da.»

'Flanun nen -a da 'nōn 'kayī -tēlēa Zozi da dīe, Zozi 'wī 'pla -wle

(Mt 11.20-23)

¹³ En Zozi -a -tō "nen -a vidī -a 'nan: «Koraze 'nōn, 'wī -taa "bōle 'ka man! Bezaida 'nōn, 'wī -taa "bōle 'ka man! Kōō, "te 'lēbo "fō wīnun nen o drē 'ka yīe man 'gūe, 'nan o drē 'fla nen waa laabo Tir 'lee Sidōn be -a da be, "te -a da 'nōn 'si 'o drē wī -wldī "man -a -nan 'mōn. En "te o 'te 'yīe 'wī 'o da -a -nan 'mōn, en "te o -ce bō sō ceēn 'o man -a -nan 'mōn.

¹⁴ -Yee "wean nen maan ve 'ceē 'nan, yī nen Bali minnun -le tin "baa be, 'cee yra yīdi 'pleble "mlīan Tir 'lee Sidōn 'nōn 'le vē da.

¹⁵ En kaa nen ka cī Kapānāmo 'nōn 'a be, e ya 'ka 'jī 'nan ka -ko Bali va lajī? -Ceje, 'pian Bali 'ka -sōōnmlīan -kanōn 'va.

¹⁶ Min nen e 'ka wei 'man "yī "be, te 'an 'bō nen yaan wei 'man "yī. En min nen ya'a 'e yīe 'tōle 'ka yra dīe, te 'an yra nen -a san 'ka 'e yīe 'tōle dī. En

"nyian be, min nen ya'a 'e yīe 'tōle 'an yra dīe, te -a san 'ka 'e yīe 'tōle min nen yaan 'pa 'sia 'treda be -a yra dī.»

Min -fuba 'sōravli 'wle "fli "be o 'li 'o da

¹⁷ Min -fuba 'sōravli 'wle "fli "nen Zozi o 'pa 'sia be o 'li 'o da cī "nrandī -a. En waa 'vī Zozi lē 'nan: «'Ku 'san, 'kūe cī -yū -wldīnun da. 'Wī nen kva 'vī -wle 'i 'tō da 'nan 'o drē be, waa dra.»

¹⁸ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Maan -tōa zī. An Satan yī 'sinan lajī, te e "ta -sōōnman "le laa -paan 'zū.

¹⁹ 'An 'bō mēen -kōladī -nōn 'ceē, 'nan -e 'ka 'ta wōla -sanjre 'lee -mlēn 'lee Bali 'nanmanzan 'le 'pleble pēēnōn da. 'Wī 'tu 'ka 'dra 'ceē "fo "dī.

²⁰ En te 'ka 'cī 'e "nran 'nan, ceē cī -yū -wldīnun da dī! 'Pian 'ka 'cī 'e "nran 'nan, 'ka 'tō a 'e 'cren -tēdī Bali va!»

Zozi 'e "tī 'tō 'bō
(Mt 11.25-27)

²¹ Tū zīe -a wlu be, Bali lei 'saun cī "nrandī -nōn Zozi lē. -A -nan nen Zozi "e 'nan: «'An "tī, yīe cī lablī 'san -a, en yīe cī 'tre 'san -a. Mēin 'tō "yī "ve 'nan 'wīnun nen yīa yōō minnun nen 'o 'fli "siala 'wī 'tōnōn -a be o man be, yīa ta 'bōla minnun nen 'o 'fli drē nannannōn -a be -wle. 'Wī 'kpa nen, kōō 'wī nen e cī 'i 'cī 'sō 'a be, -a 'bō nen yīa drē.

²² Fē pēēnōn 'peba a 'e wōdī 'an 'lō, 'an "tī yīe drē zī. 'An "tī 'saza 'be 'an 'bō nen an cī -a -pī -a be 'an -tōa. En 'an 'bō nen an cī -a -pī -a be, 'an 'saza 'be 'an "tī -tōa. En "nyian 'an 'bō nen an cī -a -pī -a be, min nen an ya

"va 'nan 'an ta bɔala -yrɛ "bɛ, -
a san 'bɛ 'an "tɪ-tɔa.»

²³ Zozi 'e 'man lila 'e -
srunɔn 'saza da, ɛn yaa 'vɪ -
wɛ 'nan: «Bali -le -fɛa a kaa
nɛn ka 'wɪ zɪɛ -a -nan ye bɛ 'ka
man.

²⁴ Maan ve 'cɛɛ 'nan,
Bali 'lewei vɪnɔn "kaga 'lee
mingɔnnɛnnun -a man wɛɛ
'nan, 'wɪ nɛn kaa -nan ye bɛ,
"o "ye, 'pian wa'a yɪɛ dɪ. ɛn
'nan 'wɪ nɛn kaa maan "bɛ, "o
maan, 'pian wa'a manɛ dɪ.»

*Zozi-kɔnnɛn "fɔ "yi "drɛzan
-tɔ man*

(Mt 22.34-40; Mk 12.28-31)

²⁵ 'Fluba 'ci vɪzan -tɔ wɪuan
'nan -e 'e Zozi wei 'kun. ɛn
yaa laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «Bali -
le 'wɪ 'paazan, maan dra 'kɔ -e
'an 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ
-a yɪ?»

²⁶ Zozi "e -yrɛ 'nan: «Bali -le
-pei 'fluba 'ji bɛ, e ya 'e 'crɛn -
tɛdɪ 'kɔ? -Mɛ "wɪ nɛn yia 'man
'ji?»

²⁷ ɛn e 'nan:
«'I Minsan Bali yɪ "yi
'i 'bli pɛɛnɔn 'a!
'I yɪ "yi 'yie 'wɪ drɛdɪ pɛɛnɔn 'a!
'I yɪ "yi 'yie 'plɛble pɛɛnɔn 'a!
'I yɪ "yi 'i 'ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn 'a!
ɛn "nyian 'i bɔɛzan -tɔ yɪ "yi
'le 'yie 'wɪ 'zɔ.»

²⁸ Zozi "e -yrɛ 'nan: «Yia 'vɪ
'kpa. 'I drɛ zɪ -e 'i 'belidɪ nɛn
ya'a 'nyaan dɪɛ -a yɪ.»

²⁹ 'Fluba 'ci vɪzan zɪɛ e ya
'yee tin 'nɔnnɔn -wɛɛnan, -yee
"wɛan yaa laabɔ "nyian Zozi
'lɔ 'nan: «-Tɪɛ cɪ 'an bɔɛzan -tɔ
-a?»

³⁰ ɛn Zozi 'wɪ zɪɛ -a -sru 'vɪ
-kɔnnɛn "fɔdɪ -a. E 'nan -yrɛ
'nan: «Min -tɔ 'si Zeruzalem, e
"ta -ko Zeriko. Zɪ e 'bɔ -si yei
"bɛ, ɛn crinnɔn 'bɔ "man, o 'wɔ

"da, ɛn o -yee fɛnun pɛɛnɔn
koo -yrɔ. Waa -sɔn -trilii -a -
kadɪ -fɔla tɔ, ɛn o 'si -a -sru.

³¹ "Bɛ -sru ɛn Bali -panzan -
tɔ -si -tɔwli zɪɛ -a 'sia. Min nɛn
crinnɔn -a -sɔn bɛ, yaa 'yɪ, ɛn e
paala "man -kɔɔbli, e -kɔ.

³² "Bɛ -sru ɛn min -tɔ nɛn
e 'nyranman "paa Bali -pan
'kuin bɛ e -si -tɔwli zɪɛ -a 'sia
"nyian. Min zɪɛ Levi min nɛn.
'Wɪ -tɔwli "nɛn Bali -panzan -
a drɛ bɛ, -nyrɛn yaa drɛ. Min
nɛn crinnɔn -a -sɔn bɛ, yaa 'yɪ,
ɛn e paala "man "kɔɔbli, e -kɔ.

³³ ɛn "nyian bɛ Samari min
-tɔ "ta -ko 'ta wɔnan. E -si -
tɔwli zɪɛ -a 'sia. E 'bɔ min zɪɛ
-a man. Zɪ yaa 'yɪ bɛ, ɛn -a
nyrinda -sɛn "da.

³⁴ E pli "man, ɛn yaa
mlɔnnun yra bɔɔ 'nyrɔn 'lee
-wɛn -a, ɛn yaa ta yɪ. Zɪ e cɛɛn
"man "bɛ, ɛn yaa 'si 'yee -sɔ da,
tɔɔn ɛn e -kɔ -a -pɛnnɔn nyin
-ji 'kuin, ɛn 'e yie 'tɔ "va.

³⁵ -A ta tɔ cɛɛn, e 'lein 'wɛ
'si "fli, yaa -nɔn -pɛnnɔn nyin
-ji 'kɔn san ɛ, ɛn e 'nan -yrɛ
'nan: <'I yra 'si, 'i yie 'tɔ min
'gɔɛ -a va 'mɛn! "Lala nɛn i "ta
-a srɛman -a -wulo -wɪ bɛ, -te
an -ta bɛ -e 'an bɔla 'yie.»

³⁶ ɛn Zozi -a laabɔ 'fluba 'ci
vɪzan zɪɛ -yrɔ 'nan: «"Yie 'ji,
min yaaga zɪɛ o yei "bɛ, -tɪɛ drɛ
min nɛn crinnɔn -a -sɔn bɛ, -a
bɔɛzan -tɔ -a? 'I vɪ 'mɛn!»

³⁷ ɛn 'fluba 'ci vɪzan "e 'nan:
«Min nɛn yaa nyrinda 'si bɛ, -a
san nɛn.»

ɛn Zozi -a 'le 'sran -yrɛ 'nan:
«'I 'kɔ! 'I 'bɔ "i "drɛ "nyian zɪɛ!»

Zozi 'kɔ Mat 'lee Mari -va

³⁸ Zozi 'lee 'e -srɔnɔn a -
kɔnan -sia, ɛn o 'bɔla 'fla 'tɔ da.
Lɔnɔn -tɔ a 'fla zɪɛ -a da, waa

laabo Mat. E "yi dre Zozi le 'e 'bɔ 'le "kɔnnɛn.

³⁹ -A "blu -tu a, wɛɛ laabo Mari. Mari zɪɛ e -nyran Minsan cɛin -man, ɛn yaa wei mandɪ 'sia.

⁴⁰ Tu zɪɛ -a wlu, te Mat "le yra 'kla "tra "di, fɛnɛn -tɔɛndɪ 'lee 'wɪ "kaga "drɛdɪ -le "wɛan. Tɔɔn e -ta, ɛn e 'nan Zozi le 'nan: «Minsan, 'an "blu 'an "tɔɛ 'an 'tɔwli fɛnɛn drɛnan. 'Wɪ zɪɛ yɪ 'a siala 'wɪ 'a dɔv? 'I vɪ -yrɛ 'nan 'e 'pa 'an 'va!»

⁴¹ ɛn Minsan "e 'nan -yrɛ 'nan: «Mat, 'i 'ci "nrɔnman 'wɪ "kaga "da, ɛn 'i yra 'kla "tra "di.

⁴² 'Pian maan ve 'yɪɛ 'nan, 'wɪ nɛn e cɪ tɪglɪ bɛ e ya -tɔwli "cɛ. -A 'bɔ nɛn 'i "blu Mari -a -si 'sia 'gɔ, ɛn min 'ka -a sia -yrɔ "fo "di.»

11

Bali trɔ 'badɪ (Mt 6.9-13)

¹ Yi -tu da bɛ, Zozi Bali trɔ 'badɪ 'sia fɛ -tu -nan. Zɪ e cɛɛn "man "bɛ, ɛn -a -sruzan 'tu "e -yrɛ 'nan: «Minsan, 'i Bali trɔ 'badɪ "paa 'kɔ 'ji "le zɪ Zan -a paa 'e -srɛnɔn 'ji bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ.»

² ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srɛnɔn le 'nan: «"Cɛɛ vɪ 'nan ka Bali trɔ 'ba bɛ, 'ka vɪ 'nan:

'Kɔ "ti Bali,
'i dre -e minnɛn 'o 'i 'tɔ dre -dan!

'Yie mingɔnnɛn -blɪdɪ 'e 'ta!

³ Yi -tɔdɔ pɛɛnɔn da bɛ,
'i 'kɔ 'blɪfɛ nɛn kɔ cɪ "va "bɛ -a -nɔn 'kɔɛ.

⁴ 'Winun nɛn kɔa dra 'yɪɛ -wliɪdɪ "bɛ, 'i 'cɛ 'kɔɛ!

Kɔɔ min 'wɪ dra 'kɔɛ -wliɪdɪ "bɛ, kɔa "cɛa -yrɛ.

Te 'i 'kɔ 'tɔɪ -e Satan 'e 'kɔ 'man yɪ di!»

⁵ "Bɛ -srɛnɔn Zozi -kɔnnɛn "tɔ -fɔ -wɛɛ. E 'nan: «Min -tu a 'ka yei, ɛn -a bee -tu -a. Bada -tɔ, ɛn e -kɔ 'e bee zɪɛ -a -ya. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: <'An bee, 'i yra 'si, 'i "mɛn 'kpɔun yaaga 'fɛ!

⁶ Min -tu "sia 'ta wɔnan, e 'bɔla 'an 'va. ɛn fɛ -tu 'ka 'an 'lɔ -e 'an -nɔn -yrɛ "di.»

⁷ Tɔɔn -a bee zɪɛ, -e 'e vɪ -yrɛ 'nan: <'Yian 'tɔɪ flu! 'An 'kɔn 'fɔ -ji 'va. 'Kɔ 'vale 'mɛn 'nɛnnɛn -a kɔ ya yɪ -tɛnan. Ma'an 'wuanla -e 'an 'kpɔun -nɔn 'yɪɛ di.»

⁸ -Te min zɪɛ e 'ka "vale 'e wuanla 'e bee -le "wɛan diɛ, maan ve 'cɛɛ 'nan, e wuanla 'nan 'e bee a 'e man drɛnan -wluwlu -le "wɛan.

⁹ -Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan: 'Ka fɛ trɔ 'ba, waa -nɔan 'cɛɛ! 'Ka fɛ -wɛɛ, kaa ye! 'Ka 'kɔn 'tɛ, waa 'lɛ "so 'cɛɛ!

¹⁰ Kɔɔ min nɛn e fɛ trɔ "baa bɛ, waa -nɔan -yrɛ. ɛn min nɛn e fɛ -wɛɛman bɛ, yaa ye. ɛn min nɛn e 'kɔn -tɛa "bɛ, waa 'lɛ "so -yrɛ.

¹¹ Min "ti "tu 'ka 'ka yei, -te 'yee 'nɛn pɔ trɔ 'ba -yrɔ "bɛ -e 'e -mlɛn -nɔn -yrɛ -a "pa 'ji di.

¹² ɛn "nyian bɛ, min "ti "tu 'ka 'ka yei, -te 'yee 'nɛn man -nyrɛn trɔ 'ba -yrɔ "bɛ -e 'e -sanjre -nɔn -yrɛ -a "pa 'ji di.

¹³ Ka ya min -wliɪdɪ "a, 'pian ka fɛ "yi -tɔa -e 'ka -nɔn 'cɛɛ 'nɛnnɛn le. 'Ka "ti "nɛn laji bɛ, -a ci "yi "mlian 'ka da, -yee "wɛan 'ka -tɔ 'nan, e lei 'saun -nɔan minnɛn nɛn waa laabo -yrɔ "bɛ -wɛɛ.»

Zozi 'le 'pleblɛ "sia nyin?
(Mt 12.22-30; Mk 3.22-27)

14 Yi -tu da be, en Zozi bobo -tu beli. -Yv nen e min zie -a dre bobo -a be, Zozi -a -pin -a -sru. Zi -yv zie e 'si bobo -sru "be, en min 'bo 'widi 'sia. Tɔɔn minnun pɛɛnɔn nen -nan be, 'wi o 'plo 'fo.

15 'Pian min -mienun "o 'vi 'nan: «-Yɔnun tazan nen waa laabo Belzebul be, -yee 'pleble 'nɔn Zozi le, en e -yv -wliɔnun -pian "minnun -sru.»

16 En "nyian be min -mienun -a laabv Zozi 'lo 'nan, 'e 'lebo "fo wi -tu dre, -e 'o 'to 'nan e "sia laji.

17 Zi 'wi nen -a -cin ci o ji be, Zozi 'a -kɔnnɛn 'yi be, en e 'nan -wle 'nan: «-Te 'leglɔn 'tu -ji minnun cɛɛn 'e cin man, en o ya -kuli -tannan 'o cin man be, 'leglɔn zie e -wia. 'Kɔnnun -wiiman 'o cin da.

18 -A -towli "nen "nyian Satan 'lee -yee -yɔnun -le ve -a. "Te -wɛɛ cɛɛn 'e cin man, en o ya -kuli -tannan 'o cin yei "be, "te -yee mingɔnnɛn tre -wi -a -nan 'mɔn. -Yee "wɛan -te 'ka ve 'an man 'nan Belzebul be 'pleble -nɔn 'mɛn, en 'an -yv -wliɔnun -pian "minnun -sru "be, 'cee tin 'ka 'nɔnnɔn di.

19 En -te 'wi nen ka 'vi zie e ya 'wi 'kpa 'a be, 'bo 'cee minnun be, -ti -le 'pleble 'a nen "o 'yv -wliɔnun -pian? 'Ka 'bo 'le minnun 'be -kɔnman 'nan 'cee tin 'ka 'nɔnnɔn di.

20 'Ka -to 'nan, Bali -le 'pleble 'a nen an -yv -wliɔnun -pian "minnun -sru. En 'wi zie -a dreɔdi 'be -kɔnman 'nan, Bali -le mingɔnnɛn -bliɔdi 'bo 'ka 'va.

21 Min 'pleble nen -kuli -tan fɛnun ci -yrɔ, en -a yie a 'yee 'kɔn 'va be, -a yifɛnun pɛɛnɔn 'man yra flu.

22 'Pian min nen -a 'pleble -cia "da "be, -te e -ta, en yaa kli be, e -yee -kuli -tan fɛnun nen e yi -tera "da "be -a "kooman -yrɔ -e 'e -a yifɛnun -pli.

23 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, min nen e 'ka 'an 'va die, te -a pei a 'e 'padɔ 'an man. En min nen ya'a 'paa 'an 'va -e 'kv fe tre 'e cin man die, yaa fuimlan "man.»

Zozi -yv -wliɔdi "liɔdi 'e da 'wi 'vi

(Mt 12.43-45)

24 «-Te -yv -wliɔdi 'si min -sru "be, e -cia "wɔɔdi -a fɛnan -kadɔnun -nan. E -cia "fɛnan -wɛɛɔdi -a 'nan -e 'e -nyran -nan. 'Pian -te ya'a yile die, -e 'e vi 'nan: «An lia 'an da 'mɛn 'kɔn nen an ci "nen "ji be, -a -ji.»

25 -Te e -ta, te -a -nan a 'e "koodi, te -a -nan fe pɛɛnɔn yra "ceje,

26 tɔɔn -e 'e 'kv 'e -sru, -e 'e -yv -wliɔdi 'sɔravli "nen o -wliɔdi "mlian "da "be o 'pa 'e 'va, -e 'o 'ta -nyran 'kɔn zie -a -ji. "Yee 'le 'sran be, min zie -yee -kɔndi -wliɔdi "mlian -a tɛɔve ve da.»

27 Zi Zozi cɛɛn 'winun zie -a viɔdi man be, tɔɔn en limɔn -tu wei wu minnun yei. Yaa 'vi 'nan: «Bali -fea 'vi limɔn nen yei 'ya en e 'nyɔn 'nɔn 'yie be -a man.»

28 'Pian Zozi "e 'nan -yre 'nan: «Min nen e Bali wei maan te e 'ta wɔla "da "be, -a san man nen Bali -le -fea ci.»

Zozi 'ka 'wile "man -e 'e 'lebo "fo wi dre di

(Mt 12.38-42)

29 Zi minnun a trenan "kaga "be, tɔɔn Zozi "e 'nan: «-Naagɔnɔn, ka ya min -wliɔnun -a. Ka ya "va 'nan, 'an 'wi 'tu dre -e 'e -kɔn 'nan

'an "sia Bali va. 'Pian maan ve 'cee 'nan, Bali 'ka "nyian 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ pee dra 'ka 'va 'gɔ dɪ, -te ya'a 'silɛa 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪzan Zonazi -a drɛ bɛ -a dɪɛ.

³⁰ Kɔɔ Blamin -pɪ -taa "drɛɛ 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ -a -naagɔnɔn lɛ, "le zɪ Zonazi -a drɛ 'li Ninivi 'nɔn lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

³¹ ɛn lɪmɔn -tɔ nɛn 'li e ya mingɔnɔn -a 'trɛda "tre 'zia bɛ, yi nɛn Bali minnɔn -le tin "baa bɛ, -yɛɛ 'wɪ -tɔa -naagɔnɔn man. Kɔɔ e 'si 'trɛda fɛnan -kɔɔbli 'nan, 'nan -e 'e Salomɔn -le 'wɪ 'tɔdɪ yɪ. Maan ve 'cee 'nan, min nɛn -a -dan "mlɪan Salomɔn da bɛ, e ya 'gɔ.

³² ɛn "nyian bɛ, yi nɛn Bali minnɔn -le tin "baa bɛ, Ninivi 'nɔn 'wɪ -tɔa -naagɔnɔn man. Kɔɔ zɪ Zonazi Bali -le 'wɪ 'vɪ -wlɛ "bɛ, o 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, ɛn o -sɔɔnla Bali -sru. Maan ve 'cee 'nan, min nɛn -a -dan "mlɪan Zonazi da bɛ, e ya 'gɔ.»

Min nɛn e Zozi -tɔa "bɛ e ya 'tɛ 'san da

(Mt 5.15; 6.22-23; Mk 4.21)

³³ ɛn Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Min 'ka -kannɛn 'fɔa "nɛn -e 'e yɔɔ dɪ, -te 'bɛ "cee dɪ, -e 'e wɔ -pɔ wɪ dɪ. 'Pian yaa -tɔala fɛnan 'wein da, -e minnɔn "ɛ -wɪa 'kuin bɛ, te waa -san ye.

³⁴ Min yɪɛ 'bɛ -maan min fɛnan ye. -Te 'i yɪɛ a "ji 'kpa bɛ, 'tɛ 'san -sɛan 'i da, yia -tɔa. 'Pian -te 'i yɪɛ 'ka fɛnan ye dɪɛ, 'tɛ 'san -sɛan 'i da, yi'a tɔa dɪ. I ya tɔ pɛɛnɔn man klun va.

³⁵ -Yee "wɛan 'ka drɛ "yi, te fɛ -tɔ 'e 'si -tɔ 'tɛ 'san -lɔ, -e 'ka 'fɔ klun va dɪ.

³⁶ Kɔɔ -te 'tɛ 'san a 'e -sɛndɪ 'i fɛ pɛɛnɔn 'nan, ɛn 'i fɛ -tɔ -nan 'ka 'fɔlɛ klun va dɪɛ, 'i man -kɔɔan 'wein "fo "le zɪ -kannɛn 'i 'man dra 'wein bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ.»

Zozi 'wɪ 'pla Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn lɛ

(Mt 23.1-36; Mk 12.38-40)

³⁷ Zozi 'fɔ 'wɪ tin 'banan, ɛn Farizen min -tɔ -ta -a trɔ 'balɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'kɔ fɛnɔn -blɪ 'yee "kɔnnɛn. Zozi wɪ "man. Zɪ e -kɔ, e wɪa -yee 'kuin bɛ, 'nun tɔɔn ɛn e -nyran fɛnɔn -sru.

³⁸ 'Wɪ zɪɛ e Farizen min 'plo 'fɔ. Kɔɔ Zozi 'ka 'e 'pɛ -man "foelɛ "le zɪ 'o tranun -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ dɪ.

³⁹ -A -nan nɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «'Ka Farizen 'nɔn bɛ, ka 'kulenɛn 'lee -pɔ man bei "foeman fɛnyian. 'Pian 'ka 'pɔn -ji a 'e fadɪ crin -pɔan 'lee nyannɛn -pɔan "a.

⁴⁰ Ka ya -blɔ -a! Bali nɛn e fɛ man bei drɛ bɛ, -yɛɛ fɛ -ji drɛ.

⁴¹ -Yee "wɛan fɛ nɛn e ci 'cee 'kulenɛn 'lee 'cee -pɔ -ji bɛ, -nyrɛn 'ka -nɔn 'yalɛ -tɛnɔn lɛ, -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'lɛ.

⁴² Farizen 'nɔn, 'wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ sinwɪnɔn nɛn waa laabo manti 'lee ru bɛ, 'lee 'cee sinwɪlɛ pɛɛnɔn bɛ, kaa -fuzan -nɔan Bali lɛ. 'Pian ka'a Bali ye "yi "dɪ, ɛn ka'a va wɪ dra "yi "dɪ. Te 'wɪ zɪɛ -yɛɛ ci "le blamin 'e drɛ 'vaa -e 'e fɛ -fuzan -nɔn Bali lɛ.

⁴³ Farizen 'nɔn, 'wɪ -taa "bɔlɛ 'ka man! Kɔɔ -te ka ya cin yɪ 'kuin bɛ, ka -nyran "nan 'kpagba 'sidɪ ye "yi. ɛn -te ka ya -guada bɛ, ka ya "vale min yɪɛ 'e 'nan 'ka man -e 'e 'ka 'tɔ bɔ.

44 'W₁ -taa "b₀le 'ka man! K₀₀ ka ya "le min -yr_ε nen -a ta a 'e 'sandı be -yee 'w₁ 'z_υ. - Te min 'tran "da be, -e f_ε nen "ji "b_ε 'e min "tri "t₀ Bali 'le.»

45 Z₁ Zozi 'w₁ z_{1ε} -a 'v₁ be, -a -nan nen 'fluba 'ci v₁zan -t_υ -a 'si "da. Yaa 'v₁ Zozi le 'nan: «Bali -le 'w₁ "paazan, -te yia v₁ z_{1ε}, te i ya "nyian "k_{0ε} "sr_{0n} w_{0nan}.»

46 En Zozi "e 'nan -yr_ε 'nan: «'Fluba 'ci v₁n_{0n}, 'w₁ -taa "b₀le "nyian "cee "man! K₀₀ 'w₁ 'p₁leble nen kaa ve minnun le 'nan 'o dr_ε, te ka'a 'paa o va -a dr_εnan d₁.

47 'W₁ -taa "b₀le 'ka man! K₀₀ Bali 'lewei v₁n_{0n} nen 'ka tranun o t_{εε} be, ka 'k_{0n} dr_ε o -yr_ε da.

48 'W₁ nen 'ka tranun -a dr_ε be, e ya 'ka 'ji 'w₁ "y₁ "a, -yee "w_εan nen ka 'k_{0n} dr_ε Bali 'lewei v₁n_{0n} z_{1ε} o -yr_ε da.

49 Bali nen 'w₁ 't_{0d}ı p_εen_{0n} a -yr₀ "b_ε, e 'w₁ z_{1ε} -a 'v₁ 'e 'c_εn. Yaa 'v₁ 'nan: «An -taa 'an 'lewei v₁n_{0n} 'lee 'm_εn 'pasian_{0n} 'a -w_{1ε}, 'p₁ian o o -mie -t_εa, en o 't_ε "paa o -mie da.»

50 -Yee "w_εan Bali 'lewei v₁n_{0n} nen minnun o t_{εε} 'tr_εda pou sianan "b_ε, -naag_{0n} da nen Bali -a nyran -s_εan.

51 E 'sia Abel da -tr₁lii, en e 'b₀ Zakari nen waa -t_ε Bali -pan 'k_{0n} 'lee Bali -pan "dave yei "b_ε -a da. Maan ve 'c_{εε} 'nan, -naag_{0n} da nen Bali -a nyran -s_εan.

52 'Fluba 'ci v₁n_{0n}, 'w₁ -taa "b₀le 'ka man! K₀₀ -si nen minnun -a "siala -e 'o 'k_υ Bali va be kaa 'le 'w_υ. 'Ka 'b₀ 'ka -si 'b₀ z_{1ε} -a da d₁, en "nyian be minnun nen o ya "vale 'nan 'o

'si z_{1ε} -a "siala be, ka -si -t₀ -w₁₀!»

53 Z₁ Zozi c_{εε}n 'w₁ z_{1ε} -a v₁d₁ man be, en e 'b₀la Farizen min z_{1ε} -yee 'kuin. 'W₁ p_εen_{0n} nen Zozi 'a 'v₁ be, e 'b₁l₁ 'f₀ 'fluba 'ci v₁n_{0n} 'lee Farizen 'n_{0n} 'ji "fo. -Yee "w_εan -e 'e 'sia t_υ z_{1ε} -a man be, o 'w₁ laab_υ 's₁en -yr₀ "kaga.

54 Waa dra z_{1ε} 'nan -e 'o wei 'kun -e 'o 'k₀la 'w₁ 't_{0d}ı -a man.

12

'Ka wei 'e 'k_{0n} 't₀w₁l₁!
(Mt 10.26-27)

1 En minnun t_{red}ı 'sia "nyian Zozi man "kaga 'kpa 'nan -e 'o wei man. O ya "kaga "b_υυ "le "w_εan o "taanm₁lan 'o cin c_εinla da. 'P₁ian Zozi 'w₁ tin 'bad₁ 'sia 'e t_εd_ε 'e -sr₁n_{0n} le. Yaa 'v₁ -w_{1ε} 'nan: «'Ka y_{1ε} 't₀ 'ka 'f₁l₁ -va Farizen 'n_{0n} 'le 'mannyan 'le "w_εan. O wei a "fliv₁l₁, -y_{εε} c₁ "le 'mannyan 'le 'w₁ 'z_υ. Te 'w₁ z_{1ε} 'e 'ka 'sa -e 'ka 'w₁ dr_ε "le -wee 'w₁ 'z_υ d₁.

2 Maan -cin -t₀a 'ka 'ji 'nan, f_ε -t_υ 'ka 'fo 'e y₀od₁ -tr₁lii, -e 'e v₁l_ε 'e b₀la 'ji d₁. En 'w₁ y₀od₁ -t_υ "ka -e 'o v₁l_ε o man f_εnan 'we₁n da d₁.

3 -Yee "w_εan 'w₁ p_εen_{0n} nen kaa ve klun va be, o -taa -a manle yid_εa. En 'w₁ nen kaa ve 'sure -ji min le 'k_{0n} "b_υ 'ji be, o -taa -a tr₀an -t₀l_ε min yei.»

Te 'ka "k₁lan min l₀ d₁!
(Mt 10.28-33; 12.32)

4 «'An beenun, maan ve 'c_{εε} 'nan, te 'ka "k₁lan minnun nen o min po -t_εa, te wa'a 'k₀laman "nyian f_ε pee dr_εd₁ -a d_{1ε}, -w₁₀ "d₁.

5 Min nen 'k₀ 'ka "k₁lan -yr₀ "b_ε, maan -k₀nman 'c_{εε}. 'Ka "k₁lan Bali l₀, k₀₀ e -k₀laman

e min -tea, en e -kolaman e -ko min -a yra yidi nen ya'a 'nyaan die -a -nan.

6 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, "loman "wɛnwɛnnɛnnun 'bɔ nɛn min 'ka o taan "lala "kaga 'va die, Bali yie a o -tudv pɛɛnɔn da.

7 En 'cee vɛ bɛ, Bali 'ka 'wulo "jɛ "pou -tudv pɛɛnɔn "nɛn -tɔa. -Yee "wɛan te nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji dɪ! Bali 'ka "siala e -cia "loman "kaga "da.

8 Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn yaa 'lɛ "cɛan minnɔn pɛɛnɔn 'lɛ 'nan, 'e ya 'an -sruzan 'a bɛ, 'an 'bɔ Blamin -pɪ maan 'lɛ "cɛan "nyian Bali -le 'pasianɔn 'lɛ 'nan, min 'gʊɛ 'an -sruzan nɛn.

9 'Pian min nɛn e 'ka "vale 'e ve minnɔn yie man 'nan, e ya 'an -sruzan 'a die, 'an 'bɔ "nyian "an "ve Bali -le 'pasianɔn yie man 'nan, 'an -sruzan "cɛɛ dɪ.

10 En min nɛn e wɪ 'wɪdɪ Blamin -pɪ man bɛ, Bali -a man wɪ "cɛa. 'Pian min nɛn e wɪ 'wɪdɪ Bali lei 'saun man bɛ, Bali 'ka -a cɛa -yrɛ "fo "dɪ.

11 -Te o -kv 'kaa tin 'banɔn 'cɛin -da bɛ, 'wɪ nɛn 'kɔ 'ka vɪ bɛ, te -a nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji dɪ. -Te Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin nɛn oo, en -te min tanɔn 'cɛin -da nɛn oo, en -te mingɔnnɛnnun cɛin -da nɛn oo, 'wɪ nɛn 'kɔ ka vɪ bɛ, te -a nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji dɪ.

12 Kɔɔ 'wɪ nɛn 'kɔ 'ka vɪ bɛ, Bali lei -a "paaman 'ka 'ji tɔ zɪɛ -a wɪu.»

Fɛzan man -kɔnnɛn

13 Min -tɔ nɛn minnɔn yei "bɛ, e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, 'i vɪ 'an "bʊɪ lɛ 'nan, 'kv "tɪ -zia fɛnɔn bɛ, 'kv -pli!»

14 En Zozi 'e 'nan min zɪɛ -yrɛ 'nan: «-Tɪɛ 'vɪ 'yie 'nan maan nɛn 'an drɛ 'ka yei fɛ -plidɪ da tin 'bazan 'a?»

15 En Zozi -a 'vɪ minnɔn nɛn -nan bɛ -wlɛ 'nan: «'Ka yie 'tɔ 'ka 'fli -va! Te 'ka -wɛɛ 'nan fɛ pɛɛnɔn 'e 'kɔn 'ka 'lɔ dɪ! Kɔɔ -te min a fɛzan -a 'kɔ oo, -yee 'belidɪ 'ka 'sia 'e lɔ fɛ man dɪ.»

16 -A -nan nɛn Zozi -kɔnnɛn 'gʊɛ -a -fɔdɪ 'sia -wlɛ. E 'nan: «Fɛzan -tɔ -a, en -yee fei -a. -Yee fei zɪɛ -a ta fɛ 'bɔla "kaga 'kpa.

17 -A -nan nɛn yaa "nrɔndɪ 'sia 'e 'ji 'nan: «Maan dra 'kɔ? Kɔɔ fɛ pee -nan "ka "nyian -e 'an 'mɛn fɛnɔn -sɛn -nan dɪ.»

18 Tɔɔn 'wɪ 'tɔ -cin -tɔ "ji. -Nyɛn 'nan: «'An 'mɛn fɛnɔn tre 'kɔnnɔn -wia, -e 'an pee -tɔ 'kpa -dan. "Bɛ -sru -e 'an 'mɛn fei fɛ 'wlɛ 'lee 'an yɪfɛ pɛɛnɔn -sɛn -ji,

19 -e 'an vɪ 'an 'fli lɛ 'nan: 'An bee, i yɪfɛ a "kaga lɛ "kaga 'wɪu vɛ -a. 'I 'flinla 'e "tun, en 'i fɛ -blɪ 'e "tun, en 'i 'wɛn mɪn 'e "tun, -e 'i 'ci 'e "nran 'e "tun!»

20 'Pian Bali -a vɪ -yrɛ 'nan: «-Blɔzan! Cɛɛgʊ 'pei 'gʊɛ -a man bɛ, 'yie vɛ -nyaan 'trɛ da. Fɛnɔn pɛɛnɔn nɛn yia tre bɛ, -tɪ -lɔ nɛn e -fo?»

21 En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «'Wɪ 'tɔwɪ zɪɛ -yɛɛ bɔa min nɛn 'e yɪfɛ -wɛɛman 'e 'bɔ 'le vɛ -a bɛ -a man. Kɔɔ -a san 'ka fɛzan -a Bali 'lɛ dɪ.»

Zozi -srunɔn yi -tɛala Bali da!

(Mt 6.25-34)

22 "Bɛ -sru en Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn lɛ 'nan: «-Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan: Te 'ka 'fʊ 'ka 'ci "nrɔnnan 'cee 'trɛda da

di! -Yee ci 'le: <-Me "nen kva -ble? En kva dra 'kɔ, -e 'ku 'man sɔnun yi?>

23 Kɔɔ 'belidi nen 'ka 'lɔ be -a "yi 'mlian -blife da. En 'ka 'kɔle nen 'ka da be -a 'kpa 'mlian sɔnun da.

24 'Ka 'ci "nrɔn "lomannun da -tu! Wa'a 'saa 'fɔa di, en wa'a 'saa 'tɛa di, en -wee fe 'ka 'e tredi fe -tu -nan di, en -wee fe trenan "ka "di, 'pian te Bali -blife -nɔan -wle. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan Bali 'le be, 'ka "yi 'mlian "lomannun da!

25 'Cee ci "nrɔndi 'cee 'trɛda da be, ya'a 'kɔlaman -e 'e yi -tɔwli "ce 'pa 'cee 'belidi da "fo "di.

26 -Te ka'a 'kɔlaman 'wɪ zɪe 'be dredi -a diɛ, -mɛ "le "wean nen 'ka 'ci "nrɔnman 'wɪ pee-nun da?

27 'Ka 'ci "nrɔn lu -fuinun da "nyian -tu! 'Ka -wee dredi yi! Wa'a 'nyranman 'paa di, en wa'a sɔ taan di. 'Pian maan ve 'cee 'nan, Salomɔn nen e ya mingɔnnɛn -dan tu -a 'li be, -yee sɔ -tu fenyian 'ka 'mlinɛ lu -fuinun zɪe -a -tɔwli "le fenyian da di.

28 Lu -fui "nen 'be ci lua, "tre weɛ "cean -e 'weɛ -fɔ 'te 'va be, -te Bali 'be 'man dre ve weɛ fenyian zɪe be, 'lɔɔ kaa "nun? 'Cee yi -teradi Bali da a "wɛnnɔn.

29 -Yee "wean fe nen 'kɔ 'ka -bli 'lee fe nen 'kɔ 'ka mlin be, te 'ka 'fɔ 'ka 'ci "nrɔnman "da "di!

30 Kɔɔ minnun nen wa'a Bali tɔa diɛ, -weɛ ci "nrɔnman 'winun zɪe -a da. 'Pian 'ka "ti Bali -a -tɔa 'nan, fenun zɪe -a 'wɪ a 'ka man.

31 'Cee ve be, 'ka -weɛ 'e tede 'nan Bali 'e mingɔnnɛn -bli 'ka da. "Be -sru -e -a 'bɔ 'e 'wɪ pɛɛnɔn zɪe -a dre 'cee.

32 Te nyen 'e 'kɔn 'ka 'ji di! Ka ya "le 'bla 'pa "wɛnnɛn 'zɔ. Kɔɔ 'ka "ti Bali 'ka 'si "va 'nan 'yee mingɔnnɛn tre a 'cee ve -a.

33 'Ka 'ka yɪfenun -tan, -e 'ka man "lala -nɔn 'yalɛ -tenɔn le. Fe nen ya'a sɛman diɛ, -a 'bɔ nen 'ka -weɛ! -Yee ci min yife nen laji be -a. Crinnɔn 'ka 'pliman fe zɪe -a -nan di, en fe sɛe bebe 'ka 'nan di.

34 Kɔɔ fenan nen min yife ci be, -a -nan nen -yee ci "nrɔndi pɛɛnɔn 'kɔan.»

*'Ka Blamin -pɪ man -pɛn
(Mt 24.43-51)*

35 «'Ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔɔdi, en 'cee -kannɛn 'e 'fɔ 'fɔdi "nen!

36 'Ka 'kɔn "le minnun nen o ci 'o 'tazan -pɛnnan be -wee 'wɪ 'zɔ. Minnun zɪe, -te o tazan 'si li 'pa "fɛdi da 'nan e -ta, en e 'kɔn 'te be, -weɛ 'le "so -yɛɛ.

37 Bali -le -fɛa a minnun nen Minsan bɔa o man, te o yɪe a "man "be o man. Maan ve 'cee 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'e 'man wɔɔman, -e 'e o -nyran fenun -sru, -e 'e -wee fe 'pa.

38 E -ta bada oo, en -te 'be "cee di, e -ta tu "nen "tu -a oo, -te e 'bɔ o man te o yɪe a "man "be, Bali -le -fɛa a o man.

39 Maan ve 'cee 'nan, tu nen crinzan -taa "min crin wɔle be, "te 'kɔn san -a -tɔa "be, "te -a man -kɔan 'e wɔɔdi tu pɛɛnɔn man, en ya'a tve -e 'e 'yee 'kɔn 'fɔn di.

40 -Yee "wean 'ka 'bɔ "nyian 'ka 'man wɔɔ! Kɔɔ Blamin -pɪ -taa tu nen -a -cin 'ka 'kɔan 'ka 'ji diɛ -a man.»

41 -A -nan nen Pieri -a laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, -kɔnnɛn "nen yia -fɔ zɪe, 'ku 'saza 'le

ve nen, -baa min pæenon 'le ve nen?»

42 En Minsan 'e 'nan -yre 'nan: «Min 'suzan "cen 'be 'ta wula 'e 'san wei da 'wi 'todi -a? Min 'suzan nen -a tazan 'yee 'køn 'pæba 'wv -yrō, en yaa 'vī -yre 'nan, 'e -blife -nōn min 'sunōn -mienun lē 'e 'tv -man bē -nyren.

43 Min 'suzan zīe -te -a tazan 'bō "man 'wī zīe -a drenan bē, -yee vē a "yi.

44 Maan ve 'cēē 'wī tīglī 'a 'nan, -a tazan -a -tōa 'e yīfē pæenon da.

45 'Pian -te min 'suzan zīe 'e ci nrōn 'nan: «'An 'tazan -a 'mōnnan.» Tōon -e 'e 'tē 'padi 'sia minnun nen 'e yīe -tōa "o va bē o da, te e ya "fēdi -blīnan 'saza, en e ya -wēn mlīnnan 'saza.

46 Tōon yi nen -a -cin 'ka "ji 'nan 'e 'tazan -taa "diē, -e 'bē bōla kligli, -e -a tazan 'e "nen "jēenla 'ji -wliḍi. E 'wī "nen -kōonman -yre "le zī Bali 'wī "nen -kōonman minnun nen wa'a yi -tēlā 'e da diē -wlē "bē -yee 'wī 'zv.

47 Min 'suzan nen 'e 'tazan 'ci 'sō wīnun -tōa, 'pian e 'ka "vale 'e 'ta wula "da "diē, waa -sōan "kaga 'kpa.

48 En 'nyian bē, min nen e 'wī 'tv drē 'wliḍi 'e 'tazan lē, te ya'a ci 'sō wīnun tōa diē, waa -sōan, 'pian waa -sōan "wennōn. -A -cin 'e 'køn 'ka 'ji 'nan, min nen Bali fē "kaga "nōn -yre "bē, yaa laabo -yrō "nyian "kaga. En min nen Bali fē "kaga "pæba 'wv -yrō "bē, -a san lō nen e 'wī "kaga laabo.»

*Minnun "cēan 'e cin man
Zōzi -le "wēan
(Mt 10.34-36)*

49 «'An -ta 'tē 'fōlē "nen 'trē da. An ya "vale 'e 'kōn 'e 'bidi 'va.

50 'Pian e ya "le 'mēn yra yī tv 'e bō 'vaa, -e 'e 'bidi 'sia. 'Bē nen 'gūē, an ya -a -pennan 'an 'cīle nyēn -a, 'nan 'wī zīe 'e drē.

51 Te 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan 'an -ta 'trēda, 'nan -e minnun man 'e 'fōla -trōō ḍi! 'Pian an -ta 'wī 'fōlēa minnun man.

52 Maan ve 'cēē 'nan, -te min a 'soolu 'kōn 'tōwli 'lē "nen "bē, o "cēan 'e cin man 'mēn "wēan. Min yaaga -taa "kōnlē -pē -tv -a, -e min "fli 'o 'kōn -pē -tv -a.

53 En 'nen "tī 'lee 'e 'pī yēi 'ka 'taa -a -blīlē ḍi. En 'nen "bv 'lee 'e lu yēi 'ka 'taa -a -blīlē ḍi. En -sran "bv 'lee 'e 'pī nan yēi 'ka 'taa -a -blīlē ḍi.»

*Minnun 'ka "vale 'o Zōzi 'le
'wī 'ci maan "ḍi
(Mt 16.2-3; 5.25-26)*

54 Zōzi -a 'vī "nyian minnun nen -nan bē -wlē 'nan: «-Te laa wla "ji yīdē 'fō -nan "va 'zia bē, 'nun tōon kaa ve 'nan, laa "ta -fēan, -e 'e drē zī.

55 En -te fulō nen e "sia 'trēda "trē 'zia bē, ka 'yī "fēennan bē -a 'yī bē, 'nun tōon ka ve 'nan, 'tēdē "ta -daa, -e 'e drē zī.

56 Ka 'wī dra min yīe 'lē! Fē nen e "ta dra 'trē da bē, 'lee fē nen e "ta dra laji bē, 'cēē -tōa. 'Pian 'wī nen 'an cī 'bē drenan tv 'gūē -a bē, ka 'ka "vale 'cēē -tōa "ḍi.

57 En 'wī nen 'bē cī tīglī "le 'cēē drē bē, ka 'ka "vale 'cēē tōa ḍi. -Mē "le "wēan nen kaa dra zī?

58 'Ka 'ci "nrōn 'wī 'gūē -a da -tv! -Te min -tv 'i 'sanman drē, en ka "ta -ko -a tin 'balē bē, 'i 'fō 'e 'flīn 'i 'ka yēi "sēn 'e cin va,

"təgə 'yei 'nən tin 'bazan lɛ, -e tin 'bazan 'e 'i 'fə -pʊ 'kuin.

⁵⁹ Maan ve 'yiɛ 'nan, "yiɛ vɪnan i bɔla -pʊ 'kən zɪɛ -a -ji bɛ, te i cɛɛn "lala pɛɛnən bɔladɪ man.»

13

'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man!

¹ Tʊ zɪɛ -a man bɛ, -kənmandan Pilati Galile 'nən -mienun tɛɛ Zeruzalɛm. E o tɛɛ te o ya Bali -pannan Bali -pan 'kuin. -A -nan nɛn min -mienun -ta 'wɪ zɪɛ -a 'sinan 'pələ Zozi lɛ.

² ɛn Zozi "e 'nan -wɪɛ 'nan: «E ya 'ka 'ji 'nan, Galile 'nən zɪɛ o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ e ciɪa Galile 'nən -mie -le vɛ da, -le "wɛan 'wɪ zɪɛ e 'bɔ o man?»

³ -Cɛjɛ, e 'ka zɪ "fo "dɪ! 'Pian -te ka'a 'silɛ 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -e 'ka -sɔɔnla Bali -sru "dɪɛ, ka -kaaman "le -wee 'wɪ 'zʊ.

⁴ ɛn "nyian bɛ, min -fuda 'sɔra nɛn 'kən loulou o tɛɛ Siloe bɛ, e ya 'ka 'ji 'nan, o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ e ciɪa Zeruzalɛm 'nən pɛɛnən da?»

⁵ -Cɛjɛ, e 'ka zɪ "fo "dɪ! 'Pian -te ka'a 'silɛ 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -e 'ka -sɔɔnla Bali -sru "dɪɛ, ka -kaaman "le -wee 'wɪ 'zʊ.»

*Zozi -kənnɛn 'fɔ fɪje yiba
'nɛn ya'a 'baa dɪɛ -a man*

⁶ ɛn Zozi -kənnɛn 'gʊɛ -a -fɔdɪ 'sia. E 'nan: «Min -tʊ -le fɪje yiba "a 'e 'tɔdɪ 'yee rɛzɛn fei. Min zɪɛ e -ta -a 'blʊ -wɛɛɛɛ "man, 'pian ya'a yɪɛ "fo "dɪ.

⁷ -A -nan nɛn yaa 'vɪ min nɛn 'e yiɛ -tɔa rɛzɛn fei 'bɔ va bɛ -yrɛ 'nan: «Lɛ yaaga nɛn 'gʊ, te 'an -taa fɪje yiba 'gʊɛ, -a 'blʊ

-wɛɛɛɛ "man, te ma'an ye dɪ. -Yee "wɛan 'i yiba 'cɛn! Kɔɔ e ya -nan 'e "tun.»

⁸ ɛn min nɛn 'e yiɛ -tɔa "fei 'bɔ va bɛ, e 'nan min zɪɛ -yrɛ 'nan: «Minsan, 'i 'tʊ "nyian lɛ -tʊ! Maan "srən "kluman, -e 'an 'bli -sɛn "man 'dʊ -e 'e ba.

⁹ Lɛ pee -te ya'a balɛ dɪɛ, -e 'i 'cɛn.» »

Zozi lɪmən -tʊ beli

¹⁰ Zuif 'nən 'le 'flinla "yi bɛ, waa laabo Saba. -A -tʊ da nɛn, te Zozi a Bali -le 'wɪ "paanan minnun ji -wee cin yɪ 'kuin.

¹¹ Lɪmən -tʊ a 'kən zɪɛ -a -ji. -A lɛ -fuda 'sɔra 'bɔ, te 'e yra ye -yʊ -wɪdɪ "tʊ -lɔ. -A 'klən 'tɔ 'siɛn, ɛn ya'a "nyian 'kɔlaman wluandɪ -a dɪ.

¹² Zɪ Zozi lɪ zɪɛ -a 'yɪ bɛ, yaa laabʊ, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'Yie -cɛ 'e 'si 'i man!»

¹³ -A -nan nɛn 'e 'pɛ 'pla lɪ zɪɛ -a da. 'Nun tɔɔn ɛn e 'sʊ "ji, ɛn e Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia.

¹⁴ 'Wɪ nɛn Zozi 'a drɛ bɛ, e 'bli 'fɔ cin yɪ 'kən 'tazan ji, kɔɔ Zozi min beli Saba yi da. ɛn e 'nan minnun lɛ 'nan: «Yi a 'shɛɛdʊ, -a da nɛn blamin 'nyranman "paa. Yinun zɪɛ -a -tʊ da nɛn, 'ka 'ta, -e 'o 'ka 'beli. 'Pian te 'ka 'ta Saba yi da "fo "dɪ!»

¹⁵ ɛn Minsan "e 'nan -yrɛ 'nan: «Ka ya min -wɪdɪ "a, ka 'wɪ dra min yiɛ 'lɛ. Saba yi da bɛ, ka "we "man, -e min 'e yee trʊvɛ baa "flu 'e 'blɪfɛ -sru, -e 'e 'kʊ 'yi 'nən -yrɛ. -Te e ya tri a oo, ɛn te 'bɛ "cɛɛ dɪ, -te e ya -aflumun a oo, kaa dra zɪ, -njɛɛ dʊʊ?»

¹⁶ 'Pian ka 'ka "vale 'an baa 'si Abraam kluda lɪ 'gʊɛ -a man Saba yi da dɪ. Kɔɔ Satan

-a yri -a -nan le -fuda 'sora nen 'gv.»

¹⁷ Zi Zozi 'wɪ zɪe -a 'vɪ bɛ, ɛn 'yra -a 'nanmannɔn 'tɛdɪ 'sia. 'Pian te min pɛɛnɔn 'ci "nranman 'wɪ "yi 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn Zozi a dra bɛ -yee "wɛan.

Fei fe 'wle man -kɔnnen 'lee 'mannyan man -kɔnnen

(Mt 13.31-32; Mk 4.30-32)

¹⁸ "Bɛ -sru Zozi -kɔnnen 'fɔdɪ 'sia minnun le. E 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ min da bɛ, -mɛ "man nɛn 'an -kɔlaman maan -kɔnman?»

¹⁹ E ya "le min -tɔ 'bɛ fei fe 'wle "wɛnnɛn 'tɔ 'si, ɛn yaa -fɔ 'yee fei. E bɔa -e 'e drɛ yiba "a, te "lomannun a o "kɔɛ "tɔnan -a plan -ji.»

²⁰ ɛn e -kɔnnɛn pee -fɔ "nyian -wle. E 'nan: «Bali -le mingɔnnen -blɪdɪ min da bɛ, -mɛ "man nɛn 'an -kɔlaman maan -kɔnman?»

²¹ E ya "le lɔmɔn -tɔ 'bɛ -fari puu "sonun yaaga 'si, e 'mannyan "wɛnnɔn 'wɔ 'va, ɛn yaa baa. 'Mannyan zɪe e -fari -pɔ 'bɔ siiman 'e pɛɛnɔn.»

-Si nɛn min -a "siala -e 'e 'beli bɛ e ya -tɔwli

(Mt 7.13-14, 22-23; 8.11-12; 25.10-12)

²² "Bɛ -sru Zozi Zeruzalɛm si 'sia "nyian. E -kɔ Bali -le 'wɪ "paadɪ -a minnun ji 'flanun nɛn -si -a bɛ -a da.

²³ ɛn min -tɔ -a laabɔ -yrɔ 'nan: «'An 'san. 'Wɪ 'kpa, min "nɛn "wɛnnɛn nɛn Bali -a "sia 'wɪ 'ji?»

ɛn Zozi -a vɪdɪ 'sia minnun le 'nan:

²⁴ «'Ka man -wɛɛ 'nan 'ka -wɪamlan 'kɔn -yrɛ "funɛn 'ji -e 'ka 'belɪdɪ yɪ! Maan ve 'cɛɛ 'nan, min "kaga -taa -a man

-wɛɛle 'nan 'o -wɪamlan 'kɔn zɪe -a -ji, 'pian wa'a 'bɔala 'nan nun dɪ.

²⁵ Tɔ -tɔ -taa "bɔle bɛ, -te 'kɔn san "ta 'yee 'kɔn -fɔa "ji, te ka -fɔ bei. Ka 'kɔn 'tɛdɪ "siala, te ka "ta -a ve -yrɛ 'nan: «'Kɔ 'san, 'i 'kɔn 'le 'sɔ 'kɔɛ!» Yaa ve 'cɛɛ 'nan: «Ma'an 'ka 'tɔa dɪ.»

²⁶ Tɔɔn -e 'ka vɪ -yrɛ 'nan: «-Kaa fe -blɪ 'e cin va, ɛn -kaa 'yi mlin 'e cin va. ɛn i Bali -le 'wɪ paa 'kɔ fla.»

²⁷ "Bɛ -sru yaa ve 'cɛɛ 'nan: «Ma'an 'ka 'tɔa "fo "dɪ. Ka ya 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'a, 'ka 'si 'an "srɔn "kogo!»

²⁸ Tɔ zɪe -a man bɛ, te ka Abraam 'lee Izak 'lee Zago 'lee Bali 'lewei vɪnɔn pɛɛnɔn ye Bali -le mingɔnnen trɛda. 'Pian ka -fɔ bei, -e 'ka -wuɔdɪ 'sia te 'ka 'shɛ da -ble.

²⁹ Minnun "sia yɪdɛ wluan "nan 'zia, ɛn o "sia yɪdɛ 'fɔ -nan "va 'zia, ɛn o "sia 'trɛda lou 'zia, ɛn o "sia 'trɛda "tre 'zia, -e 'o "fɛdɪ -dan -blɪ Bali -le mingɔnnen trɛda.

³⁰ Minnun nɛn o -fɔla "da "bɛ, o "kaga -taa "drɛle -si 'lɛnɔn 'a. ɛn minnun nɛn o -trɔa -si 'lɛ bɛ, o "kaga -taa "drɛle min -fɔla "danɔn 'a.»

Zozi 'wɪ 'pla Zeruzalɛm 'nɔn le

(Mt 23.37-39)

³¹ Tɔ zɪe -a man bɛ, Farizen 'nɔn -mie -ta -a vɪɛ Zozi le 'nan: «'I 'kɔ, 'i 'si 'gv! Erodi a 'i -wɛɛnan 'nan -e 'yei 'tɛ.»

³² ɛn Zozi 'a 'vɪ -wle 'nan: «'Ka 'kɔ -a vɪ -dawlizan 'labɛ -yrɛ 'nan, an -yɔ -wɪdɪ -pian "minnun -sru, ɛn an minnun "belia cɛɛgv 'lee "trɛ "a. -A yi yaagazan da -e 'an 'cɛn "man.

³³ W₁ 'kpa, maan dra cεεγυ, en maan dra 'trε, en maan dra 'bε -sru. En an bōala Zeruzalem, kōō -nan nun nen Bali 'lewei v₁zan -kaa.

³⁴ Zeruzalem 'nōn, ka Bali 'lewei v₁nōn -tεεman. En minnun nen Bali -taa "waa 'cεε bε, ka o -tεεman -kōlēbu -a. Maan man wεε 'e 'pa -a "kaga 'nan 'an 'ka treman 'e cin man, "le z₁ mēin "bυ 'yee 'nennun treman 'e 'pεba 'wlu bε -yee 'w₁ 'zυ. 'Pian ka'a 'w₁lε "man "d₁.

³⁵ -Yee "wεan Bali "ta 'e 'pε "sia 'cee Bali -pan 'kōn -sru. En 'an 'bō 'gυε, ka'a "nyian 'an 'ye d₁. 'Pian ka -kōlaman 'an y₁d₁ -a 'e 'pee y₁ nen kaa v₁d₁ "siala 'nan: <Bali -le -fεa 'e 'kōn min nen Minsan -a 'pa 'sia bε -a man!> »

14

Zozi min -tv beli 'flinla 'yi da

¹ Zuif 'nōn 'le 'flinla "y₁ nen waa laabo Saba bε -a -tv da nen, Zozi wlala Farizen 'nōn 'tazan -tv -le 'kuin 'nan -e 'e fε -bl₁. Minnun nen 'kōn z₁ε -a -j₁ bε, te o y₁ε a Zozi 'va.

² En min -tv -ta -tōlε Zozi 'lε. Min z₁ε -a 'kōlε pεenōn a 'e -tōlad₁ -cε -tv -lō.

³ Tōōn en Zozi -a laabo 'fluba 'ci v₁nōn 'lee Farizen 'nōn 'lō 'nan: «Mε "w₁ nen -cee -pei -a 'v₁? -Si a 'e 'nōnd₁ min lε 'nan 'e 'cε 'si min man 'flinla "y₁ da?»

⁴ 'Pian o 'ka "vale 'o 'w₁ "sia "da "fō "d₁. Tōōn Zozi klε -cεzan z₁ε -a man, en yaa beli. E -si -nōn -yre, en e -kυ.

⁵ -A -nan nen Zozi -a v₁d₁ 'sia 'fluba 'ci v₁nōn 'lee Farizen 'nōn lε 'nan: «Min -tv 'ka 'ka yei, -te -yee 'nen 'fō 'y₁ 'klu -j₁ 'flinla "y₁ da bε, -e 'e v₁lε 'e 'si

d₁. En -te -yee tri -fō 'y₁ 'klu -j₁ 'flinla "y₁ da bε, -e 'e v₁lε 'e 'si d₁. -Njεε dυb?»

⁶ Wa'a -kōlalε -e 'o 'w₁ z₁ε -a -z₁ -fō -yre "d₁.

-Ti lε nen Bali -nyrannan fenyian -nōan?

⁷ Zozi -a 'y₁ 'nan minnun nen o -taa "bε, o -nyrannan t₁gl₁ t₁gl₁ "sia, te o -nyεanla. -A -nan nen e -kōnnen 'gυε -a -fōd₁ 'sia -w₁lε. E 'nan:

⁸ «-Te min 'i laabu 'nan 'i 'lυ "fēdi -bl₁ 'e 'va bε, te 'i 'nyrannan t₁gl₁ 'si d₁! Kōō -a -mie da bε, te min nen 'bε a min -dan a e -cia 'i da bε, wεε laabu "nyian.

⁹ Min nen e 'ka laabu bε, yaa ve 'y₁ε 'nan: <I pεin 'labε -a -nōn min 'gυε -yre!> Tōōn te i "ta wuanla 'yra -a, -e 'i 'kυ -nyran pεin -fōla "dazan da.

¹⁰ -Yee "wεan -te min 'i laabu 'nan, 'i 'lυ "fēdi -bl₁ 'e 'va bε, 'i -nyran pεin -fōla "dazan da! Min nen yei laabu bε, -te yei 'y₁ bε, -e 'e 'ta -a v₁ 'y₁ε 'nan: <An bee, 'i 'ta -nyrannan t₁gl₁ 'gυε -a 'si!> -Te e drε z₁ε, min pεenōn nen ka "ta -nyεanla waa bε, 'yra "sia 'i y₁ε man o yei.»

¹¹ En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Min nen 'e 'fli drε -dan bε, Bali -a dra "wεnnōn. En min nen 'e 'fli drε "wεnnōn bε, Bali -a dra -dan.»

¹² "Bε -sru en Zozi 'w₁ tin 'bad₁ 'sia min nen e Zozi 'bō laabu 'nan 'e 'lυ "fēdi -bl₁ 'e 'va bε, -yre. Yaa 'v₁ -yre 'nan: «-Te 'i "ta minnun laabo "fēdi fε man bε, te 'i beenun laabu d₁! En te 'i "būnun laabu d₁! En te 'i 'mangulinun laabu d₁! En te 'i bōenun fεnōn laabu d₁! "Tōgō

-wee ve da, -e 'wei laabv te 'e drε fe 'leji boladı -a.

13 'Pian -te 'i "ta minnun laabo "fedi fe man be, 'i 'yalε -tenən laabv! En minnun nen -ce ci o man be 'i o laabv! En minnun nen o "tun "bo be 'i o laabv! En minnun nen o yie 'wi be 'i o laabv!

14 -Te i 'wı zıε -a drε be, Bali -fεa ve 'i man, kəw wa'a 'leji bəala 'yie dı. 'Pian Bali -a 'leji bəala 'yie, tv nen min tıgltun wuanla -kanən 'va be, -a man.»

*"Fedi-dan man-kənnen
(Mt 22.1-10)*

15 -A -nan nen min -tv nen fe zıε -a -nan be yaa 'vı Zozi le 'nan: «Min nen e fe -ble Bali-le mingənən trεda be, Bali -le -fεa a -a san man.»

16 En Zozi -kənnen "tv -fədı 'sia -yrε. E 'nan: «Min -tv 'be "ta "fedi -dan dra, en yaa 'wı 'vı min "kaga "le.

17 Zı "fedi yi 'bə be, en 'e 'suzan 'tv 'pa 'sia 'nan 'e 'kə o laabv. 'E vı -wle 'nan: <'Ka 'ta! O cεen fenun drεdı man.»

18 'Pian o -tədv pεenən 'wı 'tv 'yı, en waa 'vı -yrε. Min tεde -a 'vı -yrε 'nan: <'An "sia fei -tv 'lənən. An "ta -ko -a -nanjenle. -Yee "wεan 'i yra 'si, ma'an 'kəlamən 'lvdı -a dı.»

19 En -a -tv "e 'vı -yrε 'nan: <'An tri 'lə -fu. An "ta -ko o -nanjenle, -te o 'nyranman "paa 'kpa -o. -Yee "wεan 'i yra 'si, ma'an 'kəlamən 'lvdı -a dı.»

20 En -a pee "e 'vı 'nan: <'An "sia li 'panan. -Yee "wεan ma'an 'kəlamən 'lvdı -a dı.»

21 Min 'suzan zıε 'e 'li 'e da 'e 'tazan -va. 'Wı nen o pεenən -a 'vı be yaa 'sinan 'pa -yrε. -A -nan nen 'bli 'fə -a tazan 'bə 'ji, en e 'nan 'e 'suzan le 'nan: <'I

'kə tada 'fla yei, -e 'i vı 'yalε -tenən le, en 'i vı minnun nen -ce ci o man be -wle, en 'i vı minnun nen o yie 'wi be -wle, en 'i vı minnun nen o "tun "bo be -wle, -e 'ka 'ta waa!»

22 En min 'suzan zıε e -kə "nyian. Fəənən, en e -ta -a vıle 'e 'tazan le 'nan: <'An 'san, 'wı nen yia 'vı be, maan drε, 'pian -nyrannan -mie a tian 'nan.»

23 -A -nan nen -a tazan -a 'vı "nyian -yrε 'nan: <'I 'kə -sıblv 'nennun da, en 'i 'kə fei -paannun da, -e 'i vı minnun le 'nan 'o 'ta. 'I 'tə o man, -e 'o 'wı "man, 'dv -e 'mən 'kuin 'e fa!»

24 En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Maan ve 'cεe 'nan, minnun nen Bali o laabv, en wa'a 'wle "man "dıe, o -tv 'ka 'taa "fedi -blıle 'an 'va dı.»

-Tıε -kəlamən drεdı -a Zozi -sruzan -a?

(Mt 10.37-38)

25 "Be -sru en Zozi Zeruzalem si 'sia "nyian. Min yra -a -sru "kaga 'kpa. -A -nan nen Zozi 'e 'man lila, en e 'nan -wle 'nan:

26 «Min nen e ya "vale 'e -səənmlan 'an -sru "be, 'yaan 'sia e 'mlin 'e "tı 'lee 'e "bv "da. En 'yaan 'sia e 'mlin 'e nan 'lee 'yee 'nennun da. En 'yaan 'sia e 'mlin 'e "bvınnun 'lee e "blunun "da. En 'yaan 'sia e 'mlin 'e 'bə 'le 'belıdı da. -Te ya'a drεε zı dıe, ya'a 'kəlamən -e 'e drε 'an -sruzan 'a "fo "dı.

27 En "nyian be, min nen e ya "vale 'e -səənmlan 'an -sru "be, 'e 'wı yra yıdı man, en 'e 'wı -kadı man yıba "plan da! -Te ya'a drεε zı dıe, ya'a 'kəlamən -e 'e drε 'an -sruzan 'a "fo "dı.

28 -A -kəɔn "man wɪ -tʊ nɛn 'gʊ. Min -tʊ a 'ka yei, ɛn e ya "vale 'e 'yee 'kən -dan -təa. Min zɪe zɪ 'kə 'e drɛ bɛ, yaa "nrɔnman 'e 'ji 'vaa, ɛn yaa -si "siala. E 'yee "lala -nanjɛan, -te e bəa -yee 'kən 'təvɛ -a -o.

29 "Təgɔ -te e 'yee 'kən 'pʊ -fɔ 'trɛ 'ji bɛ, -e 'e vɪɛ 'e 'cɛn "man "dɪ. Təɔn minnʊn nɛn o 'wɪ zɪe -a -nan ye bɛ, waa sɛɛ wʊdɪ "siala -a vɪdɪ -a 'nan:

30 «Min 'labɛ e 'kən 'tɔdɪ 'sia, 'pian ya'a -kəlalɛ 'cɛndɪ -a "man "dɪ.»

31 ɛn -a -kəɔn "man wɪ -tʊ nɛn "nyian 'gʊ. Mingɔnnɛn -tʊ "ta -ko -kuli man mingɔnnɛn -tʊ -va. Mingɔnnɛn zɪe zɪ 'kə 'e drɛ bɛ, yaa "nrɔnman 'e 'ji 'vaa, ɛn e -kuli -si "siala. 'E 'ci "nrɔnman 'nan, 'yee minnʊn -kpi fu (10.000) 'gʊɛ, o -pɛ "səa min -kpi yɔ -tʊ (20.000) -a?

32 -Te yaa -tə 'nan 'e 'pɛ 'ka 'taa 'sɔɛ -kuli -a dɪɛ, e minnʊn "paa 'sia mingɔnnɛn -tʊ zɪe -a va, te 'bɛ a tian 'kəɔbli. E toba -fəa -yrɛ 'nan, te 'o 'kuli -tan "nyian dɪ.»

33 ɛn Zozi -a 'le 'sran 'nan: «'Wɪ 'tʊwli zɪe -nyrɛn 'e drɛ 'cɛɛ vɛ -a! -Te min 'ka 'e 'bli 'silɛ 'yee fɛ pɛɛnɔn da dɪɛ, ya'a 'kəlaman -e 'e drɛ 'an -sruzan 'a "fo "dɪ.

34 'Wɪ 'kpa, -wɛ a fɛ "yi "a. 'Pian -te -wɛ 'nɔnnɔn 'si "man "bɛ, -a drɛ vɛ "ka "nyian 'nɔnnɔn dɪ.

35 E 'ka "nyian "yi fɛ -tʊ drɛ vɛ -a 'trɛda dɪ. ɛn e 'ka -angle -a dɪ. 'Pian waa wɛɛnman 'e "tun. Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn ci -a -wulo -man bɛ, -a san 'e man!»

'Bla nɛn e 'san bɛ waa 'yɪ
(Mt 18.12-14)

1 Yi -tʊ da 'sukɔɛ 'sinɔn "kaga pli Zozi man 'nan -e 'o wei man. ɛn minnʊn nɛn o 'tə 'wliɪ "a "nyian minnʊn 'le bɛ, o "kaga "ta "nyian.

2 'Wɪ zɪe ya'a Farizɛn 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'ci 'sɔɛɛ "fo "dɪ. -A -nan nɛn waa vɪdɪ 'sia 'nan: «Min 'labɛ, e ta -kli "wɪ dra. E 'wɪ 'wliɪ "drɛnɔn "kuan 'e 'pɛ "fli "a, ɛn o fɛ -ble waa 'e cin va.»

3 -A -nan nɛn Zozi -kənnɛn "fɔdɪ 'sia -wɛɛ. E 'nan:

4 «Min -tʊ -le 'bla a -yaa tʊ, ɛn -a -tʊwli "cɛ 'san "va. Min zɪe yaa dra 'kə? Maan ve 'cɛɛ 'nan e 'bla -fuba 'sɔrasɪɛn 'wɛɛ 'sɔrasɪɛn "tʊɛ "bui "da, -e 'e 'kʊ -a -tʊwli "nɛn e 'san bɛ -a -wɛɛ. -Njɛɛ dʊv?

5 -Te yaa yɪ bɛ, -a ci "nran -man 'kpa tɪglɪ. Yaa "sia -e 'e -fɔ 'e 'plabei da.

6 -Te e 'bɔla "kənnɛn "bɛ, 'e beenun 'lee 'e "srɔnnɔn laabo 'e va. Yaa ve -wɛɛ 'nan: «'Ka 'ta -e -kaa ci 'e "nran 'e cin va! An 'mɛn 'bla nɛn e 'san bɛ -a 'yɪ.»

7 'Wɪ 'tʊwli zɪe -yɛɛ dra Bali lɛ. -Te min -tʊwli "cɛ 'si 'wɪ 'wliɪ "drɛdɪ man, ɛn 'e 'fli -nɔn Bali lɛ bɛ, Bali ci "nran -man. Ci "nran nɛn min -tʊwli zɪe, yaa -nɔan Bali lɛ bɛ, e "mlian min -fuba 'sɔrasɪɛn 'wɛɛ 'sɔrasɪɛn nɛn o ya tɪglɪ 'va bɛ -wɛɛ ci "nran nɛn waa -nɔan Bali lɛ bɛ -a da.»

'Lein 'wɛ nɛn e 'san bɛ waa 'yɪ

8 ɛn Zozi -a 'vɪ "nyian -wɛɛ 'nan: «-Te lɛmɔn -tʊ -le 'lein 'wɛɛ a -fu, ɛn -a -tʊwli "cɛ 'san "va "bɛ, e -kənnɛn -fəa "nɛn, -e 'e 'yee 'kuin "koodɪ 'sia. Yaa -wɛɛman -trilii, -e 'e yɪ.

9 -Te yaa 'yɪ bɛ, 'e "luenun 'lee 'e "srɔnnɔn laabo 'e 'va. Yaa ve -wɛ 'nan: <'Ka 'ta -e -kaa ci 'e "nran 'e cin va! An 'mɛn 'lein 'wɛ nɛn e 'san bɛ -a 'yɪ.>

10 'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -yɛɛ dra Bali 'le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -wɛ. -Te min -tɔwli "cɛ 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, ɛn 'e 'fli -nɔn Bali ɛ bɛ, Bali -le 'pasianɔn 'ci "nranman.»

'Nɛn "tɪ 'lee 'yee 'nɛnnun "fli 'le 'wɪ

11 Zozi -kɔnnɛn "tɔ -fɔ "nyian -wɛ. E 'nan: «Min -tɔ a, ɛn -yee 'nɛnnun a "fli.

12 Yi -tɔ da bɛ, ɛn -a "tiennɛnzɔn -a 'vɪ 'e "tɪ "lɛ 'nan: <'An "tɪ, 'an 'blinan nɛn e -taa "kɔnɛ 'mɛn vɛ -a bɛ, 'i -nɔn 'mɛn!> -A -nan nɛn o "tɪ 'e yɪfɛ cɛɛn 'e cin man -wɛ.

13 Yi "fli, yaa, "bɛ -sru ɛn -a "tiennɛnzɔn 'bɔ 'yee vɛ pɛɛnɔn 'tan. Yaa man "lala 'si, ɛn e -kɔ -a -blɪɛ 'fla 'kɔɔbli 'tɔ da, te 'e 'ci 'sɔ wɪnun dra.

14 'Yɛɛ 'cɛn -a -blɪdɪ man bɛ, te dra -dan 'lɛ "so 'fla zɪɛ -a da. -A -nan nɛn 'e yra yɪdɪ 'sia.

15 ɛn e -kɔ toba -fɔɛ 'fla zɪɛ -a da min -tɔ lɛ, 'nan -e 'e 'nyranman "va. Min zɪɛ 'bɛ 'pa 'sia 'nan 'e 'kɔ 'e yɪɛ 'tɔ 'yee 'srɪnun va lua.

16 Dra -a -tɛa, e ya "vale 'e 'srɪnun -blɪfɛ -ble, 'pian min -tɔ 'ka -a -nɔan -yrɛ "fo "dɪ.

17 ɛn 'e 'wulo 'ji "nrɔndɪ "sia. Yaa 'vɪ 'e 'ji 'nan: <'An "tɪ "le 'nyranman 'panɔn 'bɛ fɛ -ble -miɛn, te e o "kle. 'Pian mɛɛn -kaa "dra lɔ 'gɔ.>

18 'Wɪ nɛn an -taa -a drɛɛ bɛ -nyrɛn 'gɔ. An lia 'an da 'an "tɪ 'va -e 'an vɪ -yrɛ 'nan: «'An "tɪ, 'i yra 'si! 'An 'wɪ 'wɪdɪ drɛ Bali wɪ, ɛn 'an 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'yɪɛ.

19 E 'ka "le 'waan laabɔ "nyian 'yɪɛ 'nɛn "fo "dɪ. 'I yra 'si, 'yian drɛ 'yɪɛ 'nyranman 'pazan 'tɔ -a!> »

20 -A -nan nɛn e 'li 'e da 'e "tɪ 'va. E -fɔ "kɔnnɛn "man -kɔɔbli, ɛn -a "tɪ -a 'yɪ. -Yee 'nɛn nyrinda -sɛn "da, ɛn e -kɔ -a 'lɛ flɔn -a. Yaa 'kun, ɛn e -atu -tɛ "man.

21 -A -pɪ "e -yrɛ 'nan: <'An "tɪ, an 'wɪ 'wɪdɪ drɛ Bali wɪ, ɛn an 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'yɪɛ. E 'ka "le 'waan laabɔ "nyian 'yɪɛ 'nɛn "fo "dɪ.>

22 'Pian -a "tɪ -a 'vɪ 'yee nɔannun ɛ 'nan: <'Ka 'ta "nyianɔv sɔ -trɛ fɛnyian -a, -e 'ka wɔ 'mɛn 'nɛn 'gɔvɛ -a da! 'Ka sɔɔnwɛ wɔ -a -pɛ 'wɛ man, -e 'ka 'manwua "wɔ -a cɛin -man!>

23 'Ka 'ta tri -blonɛn bɔadɪ bɛ -a, -e 'kaa -tɛ -yrɛ! E ya "le -kaa "fɛdɪ -blɪ, -e -kaa ci 'e "nran 'e cin va.

24 Kɔɔ 'an 'pɪ nɛn kaa ye 'gɔvɛ, e -ka, ɛn e fuɔ. E 'san, ɛn maan 'yɪ. Tɔɔn ɛn o "fɛdɪ drɛdɪ 'sia.

25 Tɔ zɪɛ -a wɪ bɛ, te -yee 'nɛn cejenɛnzɔn a tian fei. Zi e 'si fei, e ya -tanɔn bɛ, "yɛɛ -pli "kɔnnɛn "man bɛ, ɛn e "dre 'man.

26 -A -nan nɛn e nɔan -tɔ laabɔ, ɛn e "kɔnnɛn "wɪ laabɔ -yrɔ.

27 'Bɛ 'vɪ -yrɛ 'nan: <'I -suannɛn 'bɛ 'ta. 'I "tɪ tri -blonɛn bɔadɪ bɛ -a -tɛ -yrɛ, 'nan 'wɪ 'tɔ 'ka drɛɛ -yrɛ "dɪ -le "wɛan.>

28 'Wɪ zɪɛ e 'bli 'fɔ "ji, ɛn e 'ka "vale 'e -wɪamlɔn "kɔnnɛn "dɪ. Tɔɔn ɛn -a "tɪ 'bɔla. E toba -fɔdɪ 'sia -yrɛ 'nan 'e -wɪa "kɔnnɛn.

29 'Pian e 'nan 'e "tɪ "lɛ 'nan: <'An ɛ "kaga 'kpa nɛn 'gɔ, te 'an 'nyranman "paa 'yɪɛ, ɛn

ma'an tian 'li -a vɫe 'yie 'wɪ 'tʊ
man -ceje dɪ. 'Pian yi'a tian
bo 'nen 'tʊwli "nɔnɫe 'men, -e
'kʊ "fedi -bli "va 'kʊ 'vale 'an
beenun -a dɪ.

³⁰ "I 'yio, 'wɪ nen yia dre be -
a! 'I 'pɪ nen e 'yie "lala pɛɛnɔn
bli lɔmɔnnun man be, zɪ e -ta
be, en i tri -blonen bɔadi be -a
-te -yre.)

³¹ En -a "tɪ "e -yre 'nan: <'Men
'nen, tʊ pɛɛnɔn man be, i ya 'an
'va 'gʊ, en 'an yife pɛɛnɔn be e
ya 'yie vɛ -a.

³² E ya "le -kaa "fedi -bli, -e -
kaa ci 'e "nran 'e cin va. -Ka'a
'kolaman -e -kaa 'wɪ 'pee dre
"fo "dɪ, kɔɔ 'i -suannɛn 'gʊe e -
ka, en e fuʊ, e 'san, en maan
'yɪ.) »

16

*'Ka 'man wɔv, "tre "wɪ -le
"wɛan!*

¹ "Bɛ -sru Zozi -kɔnnɛn "tʊ -
fɔdɪ 'sia 'e -srunɔn ɫɛ. E 'nan:
«Fɛzan -tʊ a, en min -tʊ 'be 'e
yie -tɔa -a yife pɛɛnɔn 'va. En
minnun -a -nan sɛɛ 'wʊ fɛzan
zɪɛ -yre 'nan, min nen 'e yie -
tɔa -a yife va be, yaa "sia "va te
'e man wɪ dra -a.

² -A -nan nen fɛzan -a laabu,
en e 'wɪ 'gʊe -a laabu -yrɔ. E
'nan: <'Mɛ "wɪ nen maan 'man
'i man 'gʊ? Yi'a 'kolaman -e 'i
'fʊ 'an yife da "nyian "fo "dɪ. -
Yee "wɛan 'nyranman pɛɛnɔn
nen yia 'pa be, 'i -sru "vɪ 'men!)

³ En min nen 'e yie -tɔa -a
yife va be, 'e 'ci "nrɔndɪ 'sia.
Yaa 'vɪ 'e 'ji 'nan: <'An 'san "ta
'mɛn 'nyranman "sia 'an 'lɔ. -
Mɛ "nen an -taa -a dreɫɛ "mɛn?
'An "koe "ka -e 'an fei 'pa dɪ, en
'tra 'tɛdɪ 'yra 'an -tɛa.

⁴ 'Pian 'wɪ nen 'kɔ 'an dre
-e minnun 'o 'an yɪ "yi "be,

maan -tɔa. 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nen
maan dra, 'be 'le vɛ be, -te 'an
'san 'si 'an man be, -e minnun
'waan 'kun 'o 'pɛ "fli "a 'wee
"kɔnnɛn.)

⁵ -A -nan nen minnun nen
-a san -le fiɛn cɪ o da be, e o
laabʊdɪ 'sia 'tʊdʊ. Yaa laabu -a
tɛdɛ -lɔ 'nan: <'An 'san -le fiɛn
a 'i da wɛa?)

⁶ "Bɛ -yre 'nan: <E ya 'nyrɔn
"tugu -yaa tʊ!)

En e -yre 'nan: <'I 'yie 'fluba
'si, 'i -nyran "nyianɔv, -e 'i
crɛn -te -fuba 'soolu!)

⁷ "Bɛ -sru yaa laabu "nyian -
a -tʊ -lɔ 'nan: <Bii "nun? E ya
'yie 'lɔ wɛa?)

"Bɛ -yre 'nan: <E ya 'saa 'wɫɛ
'plablu -yaa tʊ.)

En e -yre 'nan: <'I 'yie 'fluba
'si, -e 'i crɛn -te -fuba 'sɔra!)

⁸ En Zozi -a 'le 'sran 'e -
srunɔn ɫɛ 'nan: «Min 'suzan
'wɫidɪ zɪɛ, e 'wɪ 'tɔ wɪ dre.
Maan ve 'cɛɛ 'nan, minnun
nen wa'a Bali tɔa dɪɛ, o 'wɪ -
tɔa 'o cin yei e "mlian minnun
nen o cɪ Bali -le vɛ -a be o da.

⁹ -Yee "wɛan 'wɪ zɪɛ -a da
nen 'ka 'ci "nrɔn -e 'ka 'wɪ dre!
'Ka bee -wɛɛ "lala nen e ya 'wɪ
'wɫidɪ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn pou -a be
-a! -Te ka 'wɪ zɪɛ -a dre be, tʊ
nen "lala 'wɪ 'ka 'kɔan "nyian
dɪɛ, o 'ka "kuan 'o 'pɛ "fli "a
Bali fla.

¹⁰ -Te min dre wɪ a tɪglɪ 'wɪ
'sɛzɛnɛn pɛɛnɔn 'ji be, min dre
wɪ -kɔan tɪglɪ 'wɪ -dandan ji.
En -te min -dawli ye "yi 'wɪ
'sɛzɛnɛn pɛɛnɔn 'ji be, min -
dawli ye "yi 'wɪ -dandan ji.

¹¹ -Yee "wɛan -te minnun
'ka yi -tɛɫɛ 'ka da "lala nen e
ya 'wɪ 'wɫidɪ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn
pou -a be -a va dɪɛ, Bali 'ka fɛ
nen e cɪ tɪglɪ be -a nɔan 'cɛɛ dɪ.

12 En -te minnun 'ka yi -telea 'ka da fe nen e 'ka 'cee ve -a di e -a va di e, fe nen Bali -a 'pla 'cee ve -a be, ya'a nan 'cee di.

13 Maan ve 'cee 'nan, nan -tu 'ka 'kolaman -e 'e min 'fli 'su 'e cin -a di. E leaman -a -tu man, te ya'a -tu ye "yi "di. Fe -le "wean nen an 'wi zie -a 'vi be, min nen e "lala ye "yi "be, ya'a 'kolaman -e 'e Bali yi "yi "di.»

14 Farizen 'nan nen -nan be, zi o 'winun zie -a 'man be, en o Zozi 'she bli. Koo o "lala ye "yi.

15 -A -nan nen Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'fli dra min yie le min tiglunun -a. 'Pian Bali 'cee ci "nrondi ye. En fe nen minnun -a "siala 'nan, ka ya 'wi -dan drenan be, Bali "le 'va be, e ya 'wi 'wli di "a "fo.

16 -Pei -to winun nen Bali -a -nan Moizi le be, 'lee 'winun nen Bali 'lewei vinon 'a 'vi be, -a da nen minnun 'ta 'wola -trilii en Zan -ta. 'Pian zi e -ta be, en Bali -le 'wi 'nonnon nen 'nan -yee mingonnen -bli di 'bo 'kogo be, waa vidi 'sia minnun le. -A -nan nen minnun "kaga -a "vale 'nan Bali 'e mingonnen -bli 'o da.

17 'Pian -te labli 'lee 'tre 'ka tian 'nyanle di e, te -pei -le 'wi "wennen 'towli 'ka tian 'sile "da "fo "di.

18 -Yee "wean min nen e 'si 'e nan man en e li pee 'pa be, te e li wee 'e nan ceje man. En "nyian be, min nen e li nen -a -sran -a 'bola be -a 'pa be, te min nan wee.»

Fezan -tu 'lee Laza man -konnen

19 "Be -sru Zozi -konnen "tu -fo "nyian. E 'nan: «Fezan -tu a. Min zie mingonnennun da so nen -a 'fle ci be, -nyren yaa

wo. En tu -tudv peenon man te -a ci a 'e 'sodi, te e "fedi -ble.

20 En 'yale -tezan -tu a "nyian. Wee laabo Laza. Min zie mlon "a -a 'kole peenon da. En e ya 'e nyinnandi fezan zie -yee -klon -yre "nen.

21 E ya "vale 'e fezan 'nean ponnenn nen e -seanla be -a -ble. 'Pian min -tu 'ka -a -nonle -yre "di. E ya 'e nyinnandi fe zie -a -nan, te -plennun -a mlonnun 'ji flanman.

22 Yi -tu 'bo en 'yale -tezan zie e -ka. -A -nan nen Bali -le 'pasianon -a 'si, o -ku -a Abraam 'srön.

"Be -sru en fezan "e "ka 'wu "nyian, en wee 'wu.

23 Zi e 'bola -yremo fla be, en 'e yra yidi 'sia. -A -nan nen 'e yie 'to lou, en e Abraam 'yi 'kooli, te Laza yra -a 'srön.

24 En e -paandi 'sia. E 'nan: <'Ku tra Abraam, 'an nyirinda 'e 'sen 'i da! 'I yra 'si, 'i Laza 'pa 'sia 'e 'ta 'e 'pe 'wle wu 'yia, -e 'e 'to 'an 'le! Koo 'an ya 'an yra ynan 'te 'gve -a va.»

25 En Abraam "e -yre 'nan: <'Men 'nen, -a -cin 'e 'to 'i 'ji 'nan, tu nen i ya 'treda be i "yi 'yi, te Laza "e yra ye. -Yee "wean 'be nen 'gve, -a "sii tu 'bo en 'yie yra yi tu 'bo.

26 En "nyian be -klu -dan -kaa cee 'e cin man. -Te min a "vale 'nan 'e "sia 'ku 'va 'gv -e 'e 'lv 'ka 'va nun be, ya'a 'kolaman -a dredi -a di. En -te min a "vale 'nan 'e "sia 'ka 'va nun -e 'e 'ta 'ku 'va 'gve, ya'a 'kolaman -a dredi -a di.»

27 Toon fezan -a 'vi -yre 'nan: <'Ku tra Abraam, 'pian mein tru "baa, 'i Laza 'pa 'sia 'an "ti "le "konnen!

28 'An "bɔnɔn a 'soolu, -e 'e 'wɪ tin 'ba -wɛ, "tɔgɔ 'o 'ta fɛnan nɛn 'an yra ye 'gʊe -a -nan.»

29 En Abraam "e -yrɛ 'nan: <Bali -le -pei -tɔ winun nɛn yaa -nɔn Moizi ɛ bɛ, e ya o va nun. En 'winun nɛn Bali 'lewei vɪnɔn 'a 'vɪ bɛ, e ya o va nun. 'O "trɔɛn "tɔ -yrɛ -e 'o 'ta wɪla "da!»

30 En fɛzan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: <'Kʊ tra Abraam, 'bɛ 'ka 'bɔa waa "fo "dɪ. 'Pian -te min 'si -kanɔn 'va, ɛn e -kʊ 'wɪ tin 'balɛ -wɛ "bɛ, waa wei maan. O "sia 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, -e 'o -sɔɔnla Bali -sru.»

31 -A -nan nɛn Abraam -a 'vɪ -yrɛ 'nan: <-Te wa'a 'o "trɔɛn 'tɔa Bali -le -pei -tɔ winun nɛn yaa -nɔn Moizi ɛ bɛ -yrɛ "dɪɛ, ɛn -te wa'a 'o "trɔɛn 'tɔa 'winun nɛn Bali 'lewei vɪnɔn 'a 'vɪ bɛ -yrɛ "dɪɛ, te wa'a 'kɔlamaman "nyian -e 'o "trɔɛn "tɔ min nɛn e 'si -kanɔn 'va bɛ -a wei ɛ dɪ.» »

17

Zozi 'wɪ 'pla 'e -srunɔn ɛ

(Mt 18.6-7, 15, 21-22; Mk 9.42)

1 "Bɛ -sru ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srunɔn ɛ 'nan: <'Winun nɛn o -kɔlamaman o min "sia Bali -sru "bɛ, o ya 'trɛda "kaga. 'Pian min nɛn yaa drɛ ɛn 'wɪ zɪɛ 'e bɔ min -tʊ man bɛ, 'wɪ -taa "bɔɛ -a san man.

2 E ya "le 'o -kɔɛbu -fɔ min zɪɛ -a 'klan, -e 'o tʊv jemie -va. 'Bɛ "yi mlin, "tɔgɔ 'e drɛ -e 'mɛn 'nɛn 'tʊ 'e 'si 'an -sru.

3 'Ka drɛ "yi 'ka 'fli -va!

-Te 'i "bʊɪ -tʊ 'wɪ 'wɪdɪ drɛ bɛ, 'i 'wɪ tɪgɪ tin 'ba -yrɛ. -Te yaa -tɔ 'e 'fli -lɔ bɛ, -e 'i man wɪ 'cɛ!

4 En -te e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'yie 'e 'pa -a 'sɔravli yidɛ 'wɛ 'tʊwli 'wɪ, te e lia 'e da 'i 'va 'e 'pa -a 'sɔravli, te yaa ve 'yie 'e 'bɔ 'a bɛ, 'i man wɪ 'cɛ!»

5 -A -nan nɛn Zozi 'le 'pasianɔn -a 'vɪ Minsan 'bɔ ɛ 'nan: <'I 'kʊe yi -tɛradɪ 'i da 'pa "da!»

6 En Minsan "e 'nan: <-Te 'cee yi -tɛradɪ Bali da a "wɛnɔn "le fei fɛ 'wɛ 'tʊ -le 'wɪ 'zʊ bɛ, kaa ve yiba -dan 'gʊe -yrɛ 'nan: <'I 'sɔra, 'i 'kʊ -tɔ jemie -va», yaa dra.»

Zozi -sruzan 'nyranman 'paa 'e 'ci -a -tʊwli

7 <'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gʊe -a da! 'Cee nɔan a, ɛn e 'nyranman "paa 'cee fei, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, 'e yie -tɔa 'cee -winun va. Min -tʊ 'ka 'ka yei, -te nɔan zɪɛ e 'si lua, e -ta bɛ, -e 'e vɪ -yrɛ 'nan: <'I 'ta "nyianɔv -nyran fɛ -sru "dɪ?»

8 'Pian yaa ve -yrɛ 'nan: <'I fɛnun -tɔɛn "nyianɔv, 'i 'man wʊv, -e 'i 'ta 'mɛn fɛ 'pa! -Te an fɛ blɪ, an 'kan, ɛn an 'yi mlin bɛ, -e 'i 'yie vɛ -blɪ.»

9 En "nyian bɛ, min -tʊ 'ka 'yee nɔan muo 'fɔa 'nyranman nɛn yaa 'pa bɛ -a man dɪ.

10 Zɪ ka cɪ Bali lɔ zɪɛ. -Yee "wɛan -te ka cɛɛn Bali -le 'nyranman nɛn e 'nan 'ka 'pa bɛ -a man bɛ, 'ka vɪ 'nan: <Nɔan "tun "nɛn 'kʊa. 'Wɪ nɛn e cɪ "le 'kʊ drɛ bɛ, -a 'bɔ nɛn kʊa drɛ.» »

Zozi -kogobe 'si min -fu man

11 Te Zozi a -kʊnan Zeruzalɛm zia bɛ, e ciladɪ 'sia Samari 'ɛglɔn 'lee Galile 'ɛglɔn yei.

12 Zi Zozi "ta bɔala 'fla 'tu da bɛ, ɛn -kogobe -tɛnɔn 'fu -ta -a 'lɛ. O -fu "man "kɔɔbli,

13 ɛn o -paandu 'sia -yrɛ. Waa 'vɪ 'nan: «'kʊ 'san Zozi! 'I yra 'si! 'I 'kʊ nyrinda 'si!»

14 Zi Zozi o 'yɪ bɛ, ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka 'kʊ 'ka 'fli -kɔɔn Bali -pannɔn lɛ.» "Wɛɛ -kɔn -kɔnan -sia bɛ, ɛn -kogobe 'si o pɛɛnɔn man.

15 Zi o va min -tu -a 'yɪ 'nan, -kogobe 'si 'e man bɛ, ɛn e 'li 'e da Zozi 'va. E Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia wei 'pleblɛ 'a.

16 Zi e 'bɔ Zozi man bɛ, ɛn e "po sɔɔn "wlu, 'e yra blula, ɛn yaa muo "fɔdɪ 'sia. Min zɪɛ e "sia Samari, Zuif min "cɛɛ dɪ.

17 ɛn Zozi -a laabʊ minnʊn lɔ 'nan: «-Kogobe 'si min -fu bɛ, o pɛɛnɔn man. ɛn min 'sɔrasɪɛn a nyin zia?»

18 -Mɛ "lɛ "wɛan nɛn min nɛn e 'ka Zuif min -a dɪɛ, -yɛɛ 'si o yei, ɛn e -ta Bali 'tɔ "yi "vɪlɛ?»

19 -A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ min zɪɛ -yrɛ 'nan: «'I 'wluan, 'i 'kʊ! 'I yi -tera 'an da, -yee "wɛan 'i beli.»

Bali mingɔnnɛn -ble min da 'kɔ?

(Mt 24.23)

20 Farizen 'nɔn -a laabʊ Zozi 'lɔ 'nan: «Tʊ "cɛn "man nɛn Bali mingɔnnɛn -blɪdɪ "siala?» ɛn e -wlɛ 'nan: «Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'ka 'taa "le fɛ nɛn waa ye bɛ -yee 'wɪ 'zʊ dɪ.

21 ɛn wa'a 'kɔlaman -e 'o vɪ 'nan, -yɛɛ 'bɔla -miɛn dɪ, ɛn -yɛɛ 'bɔla 'gʊ dɪ. Maan ve 'cɛɛ 'nan Bali mingɔnnɛn -blɪdɪ 'sia 'ka yei 'va.»

Zozi 'le -tadɪ pee dra 'kɔ?

(Mt 24.26-28, 37-41)

22 "Bɛ -sru ɛn Zozi -a 'vɪ 'e -srɔnɔn lɛ 'nan: «Tʊ -tu -taa "bɔlɛ bɛ, te ka ya "va 'nan 'ka Blamin -pɪ ye. -Te e ya yi -tɔwli "cɛ "a oo, ka ya "vale 'ka ye -kpɔ, 'pian ka'a 'kɔlaman -a yɪdɪ -a "fɔ "dɪ.

23 Tʊ zɪɛ -a man nɛn minnʊn -a ve 'cɛɛ 'nan, e ya -miɛn, ɛn e ya 'gʊ. 'Pian te 'ka 'kʊ -nan dɪ, ɛn te 'ka sɔɔnla o -sru "dɪ.

24 Kɔɔ tʊ nɛn Blamin -pɪ -taa "man "bɛ, e -taa "le laa -paan "le 'wɪ 'zʊ. E 'wlei -wlei -fɔa, -e -a -san 'e labli 'cɛn 'ji "fo.

25 'Pian e ya "le Blamin -pɪ 'e yra yɪ, ɛn -naagʊnɔn 'o 'nan "man 'vaa, -e 'wɪ zɪɛ 'e drɛ.

26 Tʊ nɛn Blamin -pɪ -taa "man "bɛ, 'wɪnʊn nɛn minnʊn -a drɛ 'li Noe tʊ va bɛ, waa dra "nyian.

27 Kɔɔ Noe tʊ va bɛ, minnʊn fɛ bli, o -wɛn mlin, o lɪ 'pa, ɛn o -kɔnnɛn 'pa. Waa drɛ zɪɛ -trilii, ɛn tʊ nɛn Noe -wlamlan -klv -dan ji bɛ e 'bɔ. Tʊ zɪɛ -a man nɛn laa -dan fɛndɪ 'sia, ɛn o pɛɛnɔn 'nan -nyan.

28 ɛn "nyian bɛ, 'wɪnʊn nɛn minnʊn -a drɛ 'li Lɔt tʊ va bɛ, waa dra "nyian. Minnʊn fɛ bli, o -wɛn mlin, o fɛnʊn lɔɔ, o fɛnʊn taan, o feɪnʊn paa, o 'kɔnnʊn tɔɔ.

29 'Pian yi nɛn Lɔt 'si Sodɔm bɛ, -a -nan nɛn Bali 'tɛ 'lee 'tɛ nyin nɛn -a -koei "min -tɛa "bɛ, -a -fɛn laa 'a 'fla zɪɛ -a da. ɛn o pɛɛnɔn 'nan -nyan.

30 'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -a 'bɔ nɛn minnʊn -kɔan -a drɛnan, ɛn Blamin -pɪ -taa.

31 Tʊ zɪɛ -a man bɛ, min nɛn e cɪ 'yee 'kɔn 'lɛ "nɛn "bɛ, te 'e -wla 'kuin fɛ -tu 'sinan dɪ! ɛn min nɛn fei bɛ, te 'e li 'e da 'fla dɪ!

32 'W₁ nɛn 'li e 'bɔ Lɔt nan man, te 'e yiɛ 'tɔ 'e koda bɛ, 'e 'w₁ 'cin -trɔa 'ka 'ji!

33 Min nɛn e c₁ 'e 'lad₁ 'yee 'trɛda da bɛ, ya'a ye d₁. 'Pian min nɛn 'e 'pɛ 'si 'yee 'trɛda da "fo, ɛn yaa -nɔn 'mɛn bɛ, -a san 'bɛ 'belid₁ nɛn ya'a 'nyaan d₁ɛ -a ye.»

34 ɛn Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'nan, -pei z₁ɛ -a man bɛ, min "fli -kɔan 'o nyin-nand₁ -saa -tɔwli "da, waa -tɔ "siala, -e -a -tɔ "e -fɔv.»

35 ɛn lɪmɔn "fli -kɔan "fɛ -sɔnan, waa -tɔ "siala, -e -a -tɔ "e -fɔv.

36 [ɛn min "fli -kɔan fei -tɔwli "da, waa -tɔ "siala, -e -a -tɔ "e -fɔv.»]

37 -A -nan nɛn Zozi -srunɔn -a laabv -yrɔ 'nan: «'Kv 'san! 'W₁ z₁ɛ nyin zia nɛn e dra?»

ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «Fɛnan nɛn -wi -kad₁ c₁ 'e plad₁ bɛ, -a ta lou "nɛn -wi pɛa "bli "lo-mannun 'o 'ble!»

18

Zozi -kɔnnɛn "fɔ tin 'bazan 'tv 'lee -cale -tɔ man

1 "Bɛ -sru ɛn Zozi -kɔnnɛn "tɔ -fɔd₁ 'sia -wlɛ. E ya "vale 'e -kɔnnɛn -wlɛ 'nan 'o Bali trɔ 'ba tɔ pɛɛnɔn man, te o "koe 'e 'nyan d₁.

2 E 'nan -wlɛ 'nan: «'Fla 'tɔ da bɛ, tin 'bazan 'tɔ a -nan. Min z₁ɛ ya'a 'klan man Bali lɔ d₁, ɛn -a yiɛ 'ka 'naan min man d₁.

3 ɛn -cale -tɔ a "nyian 'fla -tɔwli 'bɔ z₁ɛ -a da. Tɔ pɛɛnɔn man bɛ, e -taa 'yee 'w₁ 'a tin 'bazan z₁ɛ -yrɛ. Yaa ve -yrɛ 'nan, 'e 'tɔ 'e -sru -e 'yee tin 'e 'tɛ 'e 'nanmanzan da.

4 -A -nan 'mɔn 'w₁ z₁ɛ -a drɛnan, te ya'a -yee tin 'baa

"fo "d₁. 'Pian z₁ yi -tɔ 'bɔ bɛ, ɛn 'e 'ci "nrɔnd₁ 'sia. Yaa 'v₁ 'e 'ji 'nan: «Ma'an 'klan man Bali lɔ d₁. ɛn 'an yiɛ 'ka 'naan min man d₁.

5 'Pian -cale 'gɔvɛ, e see "paa 'an man "bɔv, -yee "wɛan an -yee tin dra 'nɔnnɔn. Maan dra z₁ɛ -e 'e v₁ɛ 'e 'w₁ 'w₁lid₁ "drɛ 'mɛn d₁.»

6 ɛn Minsan -a 'le 'sran -wlɛ 'nan: «'W₁ nɛn tin 'bazan 'w₁lid₁ z₁ɛɛ 'e 'sia -a v₁nan bɛ, kaa 'man 'kpa?»

7 E ya 'ka 'ji 'nan, minnun nɛn Bali o 'si 'va 'yee vɛ -a te o -paanman -yrɛ "tɔ pɛɛnɔn man bɛ, 'e "trɔɛn "sia o va? -Cɛjɛ, ya'a dra "fo "d₁.

8 Maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali 'ka 'mɔan d₁, te e -tɔ o -sru -e 'e tin 'nɔnnɔn 'nɔn -wlɛ. 'Bɛ a z₁, 'pian tɔ nɛn Blamin -p₁ -taa "nyian 'trɛda bɛ, e bɔa min-nun nɛn o yi -tɛra Bali da bɛ o man?»

Zozi -kɔnnɛn "fɔ Farizɛn min 'lee 'sukɔlɛ 'sizan 'tɔ man

9 Zozi -kɔnnɛn "tɔ -fɔd₁ 'sia minnun nɛn 'o 'fli "siala min tɪglinun -a, te wa'a 'o bɔɛnun siala min tɪglinun -a d₁ɛ, o man. E 'nan:

10 «Min "fli 'bɛ 'kv Bali trɔ 'balɛ Bali -pan 'kuin. Min -tɔ a Farizɛn min -a, ɛn -a -tɔ a 'sukɔlɛ 'sizan 'a.

11 Farizɛn min a 'e 'tɔd₁ lou, ɛn e Bali trɔ 'bad₁ 'sia 'e 'ji. E 'nan: «Bali, mɛin muo -fɔa 'nan an 'ka "le min peenun -le 'w₁ 'zɔ d₁. Kɔɔ o crin wo, ɛn o ya 'w₁ 'w₁lid₁ "drɛnɔn 'a, ɛn o ya min nan -wɛɛnɔn 'a. ɛn "nyian bɛ mɛin muo -fɔa 'nan an 'ka "le 'sukɔlɛ 'sizan 'labɛ -yee 'w₁ 'zɔ d₁.

12 Koo an fe "soan yi "fli 'fle 'tu -ji, en fe pɛɛnɔn nɛn maan ye bɛ, maan -fuzan -noan 'yie.)

13 Tu zɪɛ -a wlu bɛ te 'sukɔɛ 'sizan a 'e 'tɔdɪ -kɔɔbli, en e ya Bali tru 'banan. 'E 'wulo -fɔ 'e 'wlu, en 'e 'pɛ 'pa 'e 'kɔɛ "nɛn. En yaa vidɪ 'sia 'nan: «Bali 'i yra 'si! 'Wɪ 'wliɪɪ "drɛzan nɛn maan, 'yian nyrinda 'si!» »

14 En Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'sukɔɛ 'sizan zɪɛ, 'o 'vale Bali -a o yei "sɛn 'e cin va, en e -kɔ 'yee "kɔnnɛn. 'Pian Farizen min 'lee Bali yei 'ka 'sɛnɛ 'e cin va dɪ. Koo min nɛn 'e 'fli "siala -dan bɛ, Bali -a dra "wɛnnɔn. En min nɛn 'e 'fli drɛ "wɛnnɔn bɛ, Bali -a dra -dan.»

Zozi -fɛa 'vɪ nannannun man

(Mt 19.13-15; Mk 10.13-16)

15 Yi -tu bɛ, en minnun -tadɪ 'sia nannannun -a Zozi lɛ, 'nan -e 'e kɛ o man. 'Pian zɪ -a -srunɔn 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, en o -si -tɔ -wɔ.

16 -A -nan nɛn Zozi nannannun laabɔ 'e 'va, en e 'nan 'e -srunɔn lɛ 'nan: «'Ka nannannun 'tuɪ 'o 'ta 'an 'va! Te 'ka 'si -tɔ -wɔ "dɪ! Koo minnun nɛn "le nannannun -le 'wɪ 'zɔ bɛ, Bali -le mingɔnnɛn trɛda si a 'e 'lɛ 'sɔdɪ -wɛɛ.

17 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪɪɪ 'a 'nan, minnun nɛn wa'a yi tɛala Bali da "le zɪ nannannun yi -tɛala 'o "tɪ "da bɛ -yee 'wɪ 'zɔ dɪɛ, Bali 'ka mingɔnnɛn ble o da "fo "dɪ.»

Fɛzan -tu -le 'wɪ

(Mt 19.16-30; Mk 10.17-31)

18 "Bɛ -sru en min tazan -tu -ta 'wɪ laabɔɛ Zozi 'lɔ. E 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, i ya min tɪɪɪ 'a. Maan dra 'kɔ, -e 'an

'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, -a yi?»

19 En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn, yia ve 'nan an ya min tɪɪɪ 'a? Min -tu 'ka tɪɪɪ dɪ, -te ya'a 'silɛa Bali -tuwli "a dɪɛ.

20 Bali -le -pei -tɔ winun 'gɔɛ, yia -tɔa. -Nyrɛn 'nan:

«Te 'i min nan -wɛɛ "dɪ!

Te 'i drɛ min -tɛzan -a dɪ!

Te 'i crin wɔ dɪ!

Te 'i 'wlu 'sɛn min man dɪ!

'I yie 'e 'nan 'i "tɪ 'lee 'i "bɔ "man!» »

21 En e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, maan drɛdɪ 'sia 'an "wɛnnɛn da, en an drɛ ceje.»

22 Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, en e 'nan -yrɛ 'nan: «'Pian 'yie 'wɪ 'fɔ -tu. -Nyrɛn 'nan, 'i 'yie fɛnun pɛɛnɔn 'tan, -e 'i man "lala -pli 'yalɛ -tɛnɔn man. -Te yaa drɛ zɪɛ, laji fɛnun nɛn, wa'a sɛman dɪɛ, o dra 'yie ve -a. "Bɛ -sru -e 'i -sɔɔnla 'an -sru!»

23 Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, en -a -pɛ -sru -tɔa, koo -a yifɛ a "kaga.

24 Zɪ Zozi -a 'yɪ 'nan -a ta drɛ 'trɔdrɔ bɛ, en e 'nan: «Min -nun nɛn, o yifɛ a "kaga 'trɛda bɛ, -wee -sɔɔnladɪ Bali -sru "a 'tɔndɔn.

25 Maan ve 'cɛɛ 'nan, -wi -dan nɛn waa laabo shamo bɛ, ya'a 'kɔɔlaman -wɔɔɔ -a 'mɛnzrɛn -yrɛ ji dɪ. -A -tuwli "nɛn "nyian fɛnɔn 'le vɛ -a, -wee -sɔɔnladɪ Bali -sru "a 'plɛblɛ 'wliɪɪ.»

26 Zɪ minnun 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, en o 'nan: «-Te 'bɛ a zɪɛ, -tɪɛ -kɔɔlaman 'sidɪ -a 'wɪ 'ji "mɛn?»

27 En Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «'Wɪ nɛn min 'ka 'kɔɔlaman -a drɛdɪ -a dɪɛ, Bali -kɔɔlaman -a drɛdɪ -a.»

28-A-nan nen Pieri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, 'kʊ 'bɔ 'gʊɛ, kʊ 'si 'kʊɛ fɛnʊn pɛɛnɔn -sru, ɛn kʊ sɔɔnla 'i -sru!»

29 ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, min oo min nen e 'si 'yee "kɔnnɛn, -tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪ, e 'si 'e "bʊnʊn 'lee 'e "blunʊn -sru, -tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪ, e 'si 'e "bʊ 'lee 'e "tɪ -sru, -tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪ, e 'si 'yee 'nɛnnʊn -sru, 'nan -e Bali 'e mingɔnnɛn -bli 'e da -le "wɛan bɛ,

30 -a san zɪɛ e fɛ pee ye "kaga 'trɛda. ɛn "bɛ -sru tʊ nen Bali fɛ pɛɛnɔn limlan bɛ e 'belidi nen ya'a 'nyaan dɪɛ -a ye.»

Zozi 'e 'kanan 'lee 'e wluandi -kanɔn 'va wɪ 'pa yaagazan 'vɪ

(Mt 20.17-19; Mk 10.32-34)

31 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'e -srunɔn 'fuda "fli 'saza laabʊ. ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «Kaa "ta -ko Zeruzalɛm, -e 'wɪ pɛɛnɔn nen Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ Blamin -pɪ man bɛ, 'e 'lɛ sɔɔ. -Nyɛn 'nan:

32 Minnʊn -a -nɔan minnʊn nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wlɛ, -e 'o -tɛ. Minnʊn zɪɛ, waa sɛɛ wo, o 'le 'yi -sɛan -a yra,

33 waa -sɔan -ngble -a, -e 'o 'kʊ -a -tɛ. 'Pian -a yi yaagazan da bɛ, -e 'e 'wluan -kanɔn 'va.»

34 -A -srunɔn 'ka 'wɪ zɪɛ -a -ci manlɛ dɪ. -A -ci -fʊ 'e yɔɔdɪ o man. 'Wɪ nen Zozi "e 'nan 'e ve bɛ, wa'a -tɔlɛ dɪ.

Zozi yɪɛ 'wizan -tʊ beli

(Mt 20.29-34; Mk 10.46-52)

35 Zozi a -plinan Zeriko 'fla "srɔn, te yɪɛ 'wizan -tʊ yra 'e -nyrandɪ -si man, te e fɛnʊn trʊ "baa.

36 Zɪ yɪɛ 'wizan zɪɛ, e minnʊn -cin 'man 'ciɛnan bɛ, ɛn yaa laabʊ 'nan: «-Mɛ 'bɛ drɛ?»

37 O -yrɛ 'nan: «Nazaretɪ min Zozi 'bɛ cɪ ciɛnan!»

38 -A -nan nen e -paandi 'sia. E 'nan: «David kluda min Zozi, 'i yra 'si, 'yian nyirinda 'si!»

39 ɛn minnʊn nen o cɪra 'si 'lɛ bɛ o paan "da 'nan 'e 'lɛbo 'pla "da. 'Pian e paan "nyian 'kpa 'plɛblɛ 'nan: «David kluda min, 'yian nyirinda 'si!»

40 ɛn Zozi 'tɔ, e 'nan minnʊn lɛ 'nan 'o 'ta yɪɛ 'wizan zɪɛ -a 'e 'va 'gʊ. Zɪ e pli "man "bɛ, ɛn Zozi -a laabʊ -yrɔ 'nan:

41 «-Mɛ "nen i ya "vale 'an drɛ 'yɪɛ?»

ɛn e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Minsan, an ya "vale 'yian yɪɛ 'lɛ 'sʊ!»

42 ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I yɪɛ 'e 'lɛ 'sʊ! 'Yie yi -teradɪ 'an da 'i belɪ!»

43 'Nun tɔɔn -a yɪɛ 'lɛ 'sʊ, ɛn e sɔɔnla Zozi -sru, te e Bali 'tɔ bɔa. Zɪ min pɛɛnɔn 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn o Bali 'tɔ drɛ -dan.

19

Zashe -le 'wɪ

1 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'bɔla Zeriko 'fla. E 'fla zɪɛ -a 'cɛndɪ 'sia 'ji.

2 Fɛzan -tʊ a 'fla 'bɔ da, waa laabo Zashe. 'Sukɔlɛ 'sinɔn 'tazan nen.

3 Min zɪɛ e ya "vale 'e Zozi ye. 'Pian e ya tounɔn, ɛn min "kaga "le "wɛan ya'a 'kɔlaman -a yɪdɪ -a dɪ.

4 -A -nan nen e -trɔa o 'lɛ flan -a, ɛn e yɪba "tʊ nen waa laabo Sikomor bɛ -a tri. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -te Zozi a ciɛnan "wlu "bɛ -e 'e yɪ.

⁵ Zi Zozi 'bɔ fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, ɛn 'e yɪɛ 'tɔ lou. Yaa 'vɪ Zashe lɛ 'nan: «Zashe, 'i -sɔɔnla tada! Kɔɔ e ya "le cɛɛgɔ 'an -nyran 'yie "kɔnnɛn.»

⁶ ɛn Zashe sɔɔnla "nyiandu. E -kɔ Zozi 'a 'yee "kɔnnɛn, ɛn e "yi drɛ -yrɛ ci "nrandɪ -a.

⁷ Minnun nɛn waa -nan 'yɪ bɛ, o Zozi 'man wɪ vɪdɪ 'sia. Waa 'vɪ 'nan: «E wɪa 'wɪ 'wɪdɪ "drezan zɪɛ -yee 'kuin.»

⁸ Zashe pli Minsan man, ɛn e -yrɛ 'nan: «Minsan, an "ta 'an yɪfɛ "cɛan 'e cin man "fli, -e 'an -tɔ -nɔn 'yalɛ -tɛnɔn lɛ. ɛn "nyian bɛ, "lala nɛn maan 'si minnun lɔ 'e 'cidadɪ "da "bɛ, an min -tɔ -le vɛ 'lɛji bɔala 'e 'pa -a sinjen.»

⁹ Tɔɔn ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Cɛɛgɔ, Bali 'kɔn 'gɔvɛ -a 'le "nɛnnɔn 'si 'wɪ 'ji. Kɔɔ yia kɔɔn 'nan Abraam kluda min nɛn 'yia.

¹⁰ Blamin -pɪ -ta 'trɛda 'nan -e 'e min nɛn e 'si Bali man -kɔɔbli bɛ, -a 'si 'wɪ 'ji.»

*Zozi-kɔnnɛn "fɔnɔanyaaga man
(Mt 25.14-30)*

¹¹ Zozi a -plinan Zeruzalem "srɔn "kogo, -yee "wɛan 'wɪ nɛn Zozi 'sia -a vɪnan bɛ, zɪ minnun -a 'man bɛ, ɛn 'o ci "nrɔndɪ 'sia 'nan, Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'bɔ 'kogo. Zozi -a -kɔnnɛn 'yɪ, ɛn e -kɔnnɛn "fɔdɪ 'sia -wɛlɛ.

¹² E 'nan: «Mingɔnnɛn kluda min -tɔ 'bɛ "ta -ko 'lɛglɔn -kɔɔbli 'tɔ da. E "ta -ko 'nan -e 'wee 'tɔ mingɔnnɛn -a. "Bɛ -sru -e 'e 'ta mingɔnnɛn -blɪ 'e 'ya trɛ da.

¹³ "Yɛɛ -kɔ bɛ, 'e 'sunɔn laabu -fu, ɛn e -siga 'wɛlɛ nɛn -a 'flɛ

-kɔan tɪglɪ bɛ, -a pli o man -tɔdɔ. E 'nan -wɛlɛ 'nan: <'Ka fɛ -wɛɛ "a -trilii, -e 'an 'tadɪ 'e bɔ.>

¹⁴ Min zɪɛ -yee 'lɛglɔn 'jinɔn 'ka -a ye "yi "dɪ, -yee "wɛan o minnun 'pa 'sia -a -sru 'nan 'o 'ka "vale 'e 'tɔ 'o da mingɔnnɛn -a dɪ.

¹⁵ 'Pian e drɛ mingɔnnɛn -a, ɛn e 'li 'e da.

Zɪ e 'bɔla bɛ, ɛn 'e 'sunɔn nɛn e -siga pli o man bɛ o laabu. Yaa drɛ zɪɛ 'nan, -e 'o 'nyranman nɛn waa 'pa bɛ -a -sru 'vɪ 'yrɛ.

¹⁶ -A tɛdɛ -ta, ɛn e -yrɛ 'nan: <'An 'san, -siga nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, an -siga 'yɪ "man "fu.>

¹⁷ ɛn -a tazan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: <'I muo, yia drɛ "yi. I ya 'an 'suzan 'kpa -a. Fɛ "wɛnnɛn nɛn maan -pɛba 'wɔ 'i 'lɔ 'gɔvɛ, i 'wɪ "yi drɛ 'a. -Yee "wɛan an 'fla 'fu -nɔan 'yie -e 'mɛin 'tɔ o tazan -a.>

¹⁸ "Bɛ -sru ɛn -a "flizan 'ta. E -yrɛ 'nan: <'An 'san, 'yie -siga nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, an -siga 'yɪ "man 'soolu.>

¹⁹ ɛn -a tazan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: <'I muo, yia drɛ "yi 'nyian. -Yee "wɛan an 'fla 'soolu -nɔan 'yie -e 'mɛin 'tɔ o tazan -a.>

²⁰ "Bɛ -sru ɛn -a pee -ta. "Bɛ 'vɪ -yrɛ 'nan: <'An 'san, 'yie -siga nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, maan 'pa sɔ -ji ɛn maan 'pla 'yie. -Nyɛn 'gɔ.

²¹ "Klan -fɔ 'an 'ji 'i 'va zia, kɔɔ 'yie 'wɪ a 'tɔndɔn. Fɛ nɛn 'yie vɛ "cɛɛ dɪɛ, yia "sia. ɛn -te min 'yie 'nyranman 'pa bɛ, -a ta -trɔn pɛɛnɔn nɛn yaa ye bɛ yia "sia -yrɔ.>

²² ɛn -a tazan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: <'I ya 'an 'suzan 'wɪdɪ "a. 'I wei 'i -tɛa. Yia -tɔa 'nan, 'mɛn 'wɪ a

'tɔndɔn, ɛn yie 'nan: «Fɛ nɛn e 'ka 'mɛn vɛ -a dɛ, maan "sia. ɛn -te min 'mɛn 'nyranman 'pa bɛ, -a ta -trɔn pɛɛnɔn nɛn yaa ye bɛ, maan "sia -yrɔ.»

23 -Te i 'wɪ zɪɛ -a -tɔa "bɛ, -mɛ "le "wɛan nɛn yia 'mɛn -siga 'palea fɛnan nɛn -a man "paa "bɛ -a -nan dɪ? Yia dra paan zɪɛ -e "mɛn vɪnan 'an 'ta bɛ, te -a man 'pa.»

24 Tɔɔn ɛn mingɔnnɛn zɪɛ yaa 'vɪ minnɔn nɛn o cɪ -nan bɛ, -wɛ 'nan: <'Ka -siga bɛ -a 'si -yrɔ, -e 'ka -nɔn min nɛn -siga -fu a -yrɔ "bɛ -yre!>

25 ɛn minnɔn 'bɔ -a 'vɪ -yre 'nan: <'Kv 'san, -siga a -yrɔ -fu 'va.»

26 -A -nan nɛn mingɔnnɛn -a 'vɪ 'nan: <Min nɛn e ya -yrɔ "bɛ, -a lɛ nɛn waa -nɔan. 'Pian min nɛn -yee "ka "dɛ, -nyɛn -yrɔ "bɛ waa "sia.»

27 ɛn yaa 'vɪ 'nyian 'nan: <'An 'nanmannɔn nɛn wa'a yɪɛ "yi 'nan 'an 'tɔ 'o da dɛ, 'ka 'ta waa 'an 'lɛ 'gv, -e 'ka o -blɔ "cɛɛn!> »

28 Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, ɛn e Zeruzalɛm si 'sia "nyian.

*Zozi 'bɔla Zeruzalɛm
(Mt 21.1-11; Mk 11.1-10;
Zan 12.12-16)*

29 Zɪ Zozi 'bɔ Befaze 'lee Betani "srɔn "bɛ, ɛn 'e -srɔnɔn "fli 'pa 'sia 'o 'lɛ. 'Fla "fli zɪɛ o ya Olivie pɔn 'sɛan man.

30 E 'nan -wɛ 'nan: <'Ka 'kv 'fla nɛn 'ka 'lɛ bɛ -a da. -Te ka 'bɔla 'nan nun, ka -aflumun planɛn ye 'e 'baa -tɔdɪ. Min -tɔ 'ka tian 'fɔlɛ "da "dɪ. 'Ka baa 'sv, -e 'ka 'ta -a 'mɛn 'gv!>

31 -Te min -a laabv 'ka 'lɔ 'nan: <-Mɛ "le "wɛan nɛn ka

cɪ -a baa 'sɔnan bɛ, 'ka vɪ -yre 'nan: <Minsan "e 'nan, -aflumun 'wɪ a 'e man.»>

32 Minnɔn nɛn e o 'pa 'sia bɛ, o -kv. O 'bɔ "man "le zɪ yaa 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

33 Zɪ o ya -aflumun baa "flunɔn bɛ, ɛn minnɔn nɛn -wee vɛ cɪ -a bɛ, waa laabv -wɔ 'nan: <-Mɛ "le "wɛan ka ya -a "flunɔn?>

34 ɛn o 'nan -wɛ 'nan: <Min -san "e 'nan, -aflumun 'wɪ a 'e man.»

35 -A -nan nɛn o -kv -aflumun zɪɛ -a Zozi lɛ. O 'wee sɔnɔn paala -a koda, ɛn o Zozi -nyran "da.

36 ɛn e -kvɔdɪ 'sia. Minnɔn 'wee sɔnɔn "paaladɪ 'sia "wɪ, te e -kvɔla "da.

37 Zɪ e Olivie pɔn sɔɔn "ji ɛn e 'bɔ Zeruzalɛm "srɔn "kogo bɛ, -a -nan nɛn -a -srɔnɔn pɛɛnɔn Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia 'ci "nrandɪ -a. 'Lebo "fɔ wɪnɔn nɛn waa -nan 'yɪ bɛ,

38 -yee "wɛan waa vɪdɪ 'sia 'nan:

«Bali -le -fɛa 'e 'kɔn mingɔnnɛn nɛn

Minsan -a 'pa 'sia bɛ -a man!

Bali -a dre ɛn kv -fɔdɪ -trɔɔ 'yɪ.

-A 'tɔ 'e dre -dan laji lou!»

39 Farizɛn 'nɔn -mienun a o yei. Zɪ o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn waa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: <Bali -le 'wɪ "paazan, 'i -paan 'i -srɔnɔn da!>

40 'Pian Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: <Maan ve 'cɛɛ 'nan, -te 'o 'lebo 'pla "da "bɛ, -kɔlɛnɔn 'bɛ -taa 'wɛɛ o "pa 'ji.»

Zozi 'wuɔ Zeruzalɛm 'nɔn 'le "wɛan

41 Zɪ Zozi Zeruzalɛm 'fla 'yɪ 'e 'lɛ bɛ, ɛn e -wuɔdɪ 'sia.

42 E 'nan: <Zeruzalɛm 'nɔn, -fɔdɪ -trɔɔ a paan 'cɛɛ vɛ -a, -mɛ

"le "wεan nen ka'a 'wle "man "di? 'Pian 'be nen 'gυe, ka'a "nyian -kalamān -a yidi -a di.

⁴³ Tυ -tu -taa "bale be, 'ka 'nanmannōn 'ka 'si -fōa "klōn -a, -e 'o 'kuli -tō 'ka man -pe pēenōn da.

⁴⁴ O 'ka 'fla -wia, en o minnun pēenōn -teeman. Fe -tūwli 'ka 'fo 'fla 'bō da di. 'Wl pēenōn zie e bōa 'ka man, kōō tυ nen Bali -ta 'pale 'ka 'va be, ka'a 'wle "man "di.»

Zozi fenun -tannōn 'pin Bali -pan 'kuin

(Mt 21.10-17; Mk 11.15-19; Zan 2.13-16)

⁴⁵ "Be -sru en Zozi 'kū Bali -pan 'kuin. Minnun nen o Bali -pan fenun -taan "be, e o -pindi 'sia 'kōn zie -a -ji, 'nan 'o bōla bei.

⁴⁶ Yaa 'vī -wle 'nan: «E ya 'e 'crēn -tēdi Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Bali "e 'nan:

«Mēn 'kōn -kōan 'an trū 'ba 'kōn 'a.»

'Pian kaa dre crin wōnan -a.»

⁴⁷ "Be -sru te Zozi 'ko Bali -le 'wī "paale yi -tūdu pēenōn man Bali -pan 'kuin. En Bali

-pannōn 'tanōn 'lee 'fluba 'ci vūnōn 'lee minnun tanōn Zozi 'man -wēedi 'sia, 'nan -e 'o -te.

⁴⁸ 'Pian 'wī nen 'kō 'o dre -e 'o -kōla -a man yidi -a be, wa'a tōa di. Kōō Zozi 'le 'wī "paadi 'sō min pēenōn le, en "nyian be o Zozi 'bō ye "yi.

20

Zozi 'le -kōladi "sia nyin zia?

(Mt 21.23-27; Mk 11.27-33)

¹ Yi -tu da Zozi a Bali -le 'wī "paanan minnun ji Bali -pan 'kuin. En e Bali -le 'wī 'nōnnōn vidi 'sia -wle. -A -nan nen Bali

-pannōn 'tanōn 'lee 'fluba 'ci vūnōn 'lee min cejenun -ta "va,

² en waa laabo -yrō 'nan: «-kōladi "cēn "a nen i 'winun zie -a dra? En -tē -si -nōn 'yie? 'I vī 'kūe!»

³ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'An 'bō "nyian an "ta 'wī 'tūwli "ce laabo 'ka 'lō.

⁴ -Tē Zan 'pa 'sia 'nan 'e 'ta min -batize dre? Minnun 'be 'pa 'sia, -baa Bali 'be 'pa 'sia? 'Ka vī 'mēn!»

⁵ -A -nan nen waa vidi 'sia 'o cin yei 'nan: «-Te -kaa 'vī 'nan, Bali 'be 'pa 'sia be, yaa laabo -kaa 'lō 'nan: «-Mē "le "wεan nen ka'a yi -tēlea -a wei -da di?»

⁶ En -te -kaa 'vī 'nan, minnun 'be 'pa 'sia be, min pēenōn 'kōle wēendi "siala -kaa 'va -e 'o -kaa -tēē. Kōō -a -cin a o pēenōn 'ji 'nan Zan a Bali 'lewei vizan -a.»

⁷ -A -nan nen waa 'vī Zozi le 'nan: «Min nen e Zan 'pa 'sia be, kū'a tōa di.»

⁸ En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'An 'bō "nyian min nen e -si -nōn 'mēn, en an 'winun zie -a dra be, ma'an -ci sia 'cēē di.»

Zozi -kōnnen "fō rēzen fei 'panōn man

(Mt 21.33-46; Mk 12.1-12)

⁹ En Zozi -kōnnen 'gυe -a -fōdi 'sia minnun le. E 'nan: «Min -tu 'be 'yee rēzen fei 'pa, en yaa -nōn minnun le 'nan 'o 'nyranman 'pa "da, te o 'yee vē -nōan. Yaa dre zie, en e -kū 'lēglōn 'kōōbli 'tu da, e "mōan -nan nun.

¹⁰ Zi rēzen nan tū 'bō be, en min zie 'e 'suzan -tu 'pa 'sia, 'nan 'e 'kū 'yee vē 'si. Fei 'panōn -a 'suzan zie -a 'kun, waa -sōn, en o 'si "man. Wa'a fe -tu -nōnle -yre "di.

11 "Bε -sru εν 'e 'suzan 'pee 'pa 'sia "nyian. Waa -sɔn, waa srɔn, εν waa 'li 'e da 'e 'lɔ 'a 'e "tun.

12 "Bε -sru εν yaa yaagazan 'pa 'sia "nyian. Wεε 'sɔn -trilii, nyen 'bɔ 'bε da, εν wεε 'pin.

13 -A -nan nen fei san 'bɔ "e 'nan: «Maan dra 'kɔ? -A -cin -tɔ 'an 'ji. 'An 'pi nen e 'sɔ 'men tɪglɪ bε, -a 'bɔ nen maan "paa -sia o va. Maan ye "le o yiε -taa 'nanle 'bε man.»

14 'Pian zɪ fei 'panɔn 'nen zɪε -a 'yɪ 'tanan bε, εν waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «'Nen 'labε, -yεε -taa "dreλε 'e "tɪ -ziazan -a. -Yee "wεan -kaa -tε, -e fei 'e 'fɔ -kaa 'lɔ.»

15 Waa 'kun, εν o -kɔ -a rεzen fei -sru "sa -a, εν waa -tε.

'Wɪ zɪε -a -ji bε, -mε "wɪ nen fei san -taa -a dreλε minnun nen o -yee fei dra bε -wλε?

16 Maan ve 'cεε 'nan, e -taa -e 'e 'yee fei 'panɔn zɪε o -tεε, -e 'e 'yee rεzen fei 'bɔ 'nɔn min peenun le.»

Minnun nen -nan bε, o 'nan: «'Wɪ nen i "sia -a vɪnan 'labε, ya'a dra dɪ.»

17 Zozi o -nanjɛndɪ 'sia, εν yaa 'vɪ -wλε 'nan: «'Wɪ nen 'e 'cɪen -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bε, -a -ci nen 'nɔn? Kɔɔ e ya 'e 'cɪen -tɛdɪ 'nan:

«-Kɔλε nen, 'kɔn 'tɔnɔn -a tuv 'o 'pɛla koda bε,

-yεε dre 'kɔn 'pɔ -fɔ -kɔλε -a.»

18 Min nen e -tria -kɔλε zɪε -a da bε, e -wia. Εν -te -kɔλε zɪε e -tria min da bε, yaa pɔλε "bo.»

19 Zɪ 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'wɪ zɪε -a 'man bε, εν waa -tɔ 'nan, 'wee "wεan nen Zozi -kɔnnen zɪε -a -fɔ. -A -nan nen o ya "vale 'o

Zozi "kuan -nan nun, 'pian o klan minnun lɔ.

'Sukɔλε -pan wɔdɪ da wɪ

(Mt 22.15-22; Mk 12.13-17)

20 Tɔ zɪε -a man nen 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn Zozi 'man -fɔɔdɪ 'sia. -Yee "wεan o minnun 'pa 'sia "va, 'nan 'o 'fli dre min tɪglɪnɔn -a, -e 'o Zozi wei 'kun. O ya "vale 'o 'wɪ 'tɔ ye -e 'o -kɔla Zozi 'nɔndɪ -a -kɔnmandan le.

21 Minnun zɪε o 'wɪ laabɔ Zozi 'lɔ. O 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, kɔa -tɔa 'nan, i 'wɪ "paaman 'wɪ tɪglɪ 'a. Εν kɔa -tɔa "nyian 'nan, yɪ'a min bo "va "dɪ. Εν "nyian bε, 'wɪ nen Bali "e 'nan blamin 'e dre bε, -a tɪglɪ 'bɔ nen yia "paaman minnun ji.

22 -Yee "wεan kɔ "ta 'wɪ 'gɔε -a laabo 'i 'lɔ. -Nyren 'nan: -Si a 'e 'nɔndɪ -cεε, -e -kaa 'sukɔλε -pan wɔ Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza le, -baa te -ka'a dre "fo "dɪ?»

23 'Pian Zozi -wee -dawli -kɔnnen 'yɪ. Εν e 'nan -wλε 'nan:

24 «'Ka 'ta 'lein 'wλε 'tɔ -a 'men -e 'an yɪ! -Tɪ -wulo -fodo nen 'gɔ? Εν -tɪ 'tɔ 'cɪen nen 'gɔ?» O 'nan -yɪε 'nan: «Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza nen.»

25 Εν Zozi "e 'nan -wλε 'nan: «Fε nen Seza -le vε -a bε, 'cεε 'nɔn Seza le! Εν fε nen Bali -le vε -a bε, 'cεε 'nɔn Bali le!»

26 Wa'a -kɔlale Zozi wei 'kundɪ -a minnun yiε man "fo "dɪ. Εν 'wɪ 'bɔ nen Zozi -a 'vɪ bε e o 'kan, -yee "wεan wa'a "nyian 'wɪ 'tɔ vɪε "fo "dɪ.

Minnun nen o -kaa bε o wuanla -kanɔn 'va

(Mt 22.23-33; Mk 12.18-27)

27 "Bε -sru εν Saduze 'nōn -mie pli Zozi man. Saduze 'nōn "o 've 'nan, -te min -ka βε, ya'a 'wuanla -kanōn 'va dī. Zi o pli 'man "bε, εν waa laabu -yrō 'nan:

28 «Bali -le 'wī "paazan, 'wī nēn Moizi -a cren -te 'kūe βε, -nyren 'gυ: «Te min li 'pa, εν -a san zīe e -ka, te wa'a tian 'nēn 'yalē 'o 'vale 'e nan 'bō 'a dīe, -yee -cale zīe -a "bυl 'e 'pa, -e 'e "bυl klu bōla!»

29 Min -tυ -le 'nēn -klōnmōn a 'sōravli. -A tēdē li 'pa, εν e -ka, te wa'a 'nēn 'yalē 'e nan 'bō 'a dī.

30 -A "flizan "e -cale -tōwli zīe -a 'pa, εν e drē "nyian zi.

31 En -a yaagazan "e -cale -tōwli zīe -a 'pa, εν e drē "nyian zi. 'Wī 'tōwli zīe e 'bō o 'sōravlinōn man. Wa'a 'nēn 'yalē dī, εν o pēenōn kaa.

32 "Bε -sru εν li 'bō "e "ka 'wυ "nyian.

33 Tυ nēn minnun wuanla -kanōn 'va βε, li zīe e -kōan -tī nan -a? 'I vī 'kūe! Kōō o 'sōravli 'bō -a 'pa li -a.»

34 En Zozi "e 'nan -wle 'nan: «Minnun nēn 'trē 'gυe -a da βε, -wēe li 'lee -kōnnen "paa.

35 'Pian minnun nēn Bali o 'yī tīglī 'trē pee dave -a, εν e o wluan -kanōn 'va βε, wa'a li 'lee -kōnnen 'paa dī.

36 En wa'a 'kōlaman "nyian -kadī -a dī. O -kōan "le Bali -le 'pasianōn nēn laji βε -wee 'wī 'zυ. Bali o wluan -kanōn 'va, εν o drē -yee 'nēnnun -a.

37 'Ka Saduze 'nōn, -a -cin a 'ka 'ji 'nan, min 'ka 'wuanla -kanōn 'va dī. Ka ya 'ka 'fli see "paanan, kōō 'wī nēn Moizi -a 'vī 'li βε, yaa -ci -kōōnman 'nan, minnun nēn o kaa βε, o

wuanla -kanōn 'va. 'Wī nēn Moizi -a -nan 'yī te 'tē nren a yiba "kpizrennen 'va βε, -nyren 'gυ. Yaa cren -te 'nan: «Minsan "e 'nan, 'e ya Abraam -le Bali -a, εν 'e ya Izak -le Bali -a, εν 'e ya Zago 'le Bali -a.»

38 Tυ nēn Bali 'wī zīe -a ve βε, te -kaa tranun zīe o kaa -a -nan 'mōn. 'Pian Bali "le 'va βε, o yīe a "man tian, kōō Bali a minnun nēn o yīe cī "man "bε -wee Bali -a, e 'ka minnun nēn o kaa βε -wee Bali -a dī.»

39 -A -nan nēn 'fluba 'ci vūnōn -mienun -a 'vī -yrē 'nan: «Bali -le 'wī "paazan, yia -ci 'vī tīglī.»

40 En wa'a "nyian 'wī 'pee laabυle Zozi 'lō dī.

-Tī -pī nēn Crizi -a?

(Mt 22.41-46; Mk 12.35-37)

41 "Bε -sru εν Zozi -a laabu minnun lō 'nan: «E drē 'kō εν minnun "o 'nan, min 'sizan 'wī 'ji Crizi a David kluda min -a?»

42 Kōō David 'bō -a 'vī "dre 'fluba 'ji 'nan:

«Minsan Bali -a 'vī 'an 'san lē 'nan:

'I 'nyran 'an 'pē "yī "da -trilīi,

43 -e 'an 'cēn 'i 'nanmannōn 'klīdī man.»

44 -Te David 'bō Crizi laabo 'e 'san βε, e drē 'kō εν 'bε -kōan David kluda min -a?»

Te 'ka 'wī drē "le 'fluba 'ci vūnōn 'le 'wī 'zυ dī!

(Mt 23.1, 6-7, 14; Mk 12.37-40)

45 Zi minnun pēenōn a Zozi wei mannan βε, εν e 'wī pladī 'sia 'e -srunōn lē. E 'nan -wle 'nan:

46 «Te 'ka 'wī drē "le 'fluba 'ci vūnōn 'le 'wī 'zυ dī! O -tōōdī ye "yī -trale -gblōnūn nēn fenyian βε -a -ji. En waa ye "yī "le 'nan

min 'e o 'tɔ bʊ -guada. -Te e ya "fedi da -a oo, ɛn -te e ya cin yɪ 'kuin -a oo, -nyran "nan 'kpagba nɛn waa 'sidi ye "yi.

⁴⁷ O fɛnun "sia -calenun lɔ -dawli -a. "Bɛ -sru -e 'o Bali trʊ 'ba -plɔun 'nan -e minnun 'o o "sia min tɪgɪ 'a. 'Wɪnun zɪɛ -a drɛdɪ -le "wɛan Bali -wee tin "paa 'plɛblɛ 'kpa.»

21

-Cale seezan -le fɛ -nɔndɪ 'wɪ (Mk 12.41-44)

¹ Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vidɪ man bɛ, "yɛɛ yɪɛ 'tɔ 'e "srɔn Bali -pan 'kɔn 'bɔ 'ji bɛ, te e fɛnɔn ye. O ya "lala nɛn kɔ 'o -nɔn Bali lɛ bɛ -a -sɛnnan -gbogbo -tʊ -ji.

² ɛn Zozi -cale seezan -tʊ 'yɪ, te e ya -bablu 'wɛɛ 'tʊdʊ "fli 'fɔnan -ji.

³ -A -nan nɛn e 'nan 'e -srunɔn lɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, -cale seezan 'labɛ, e fɛ -nɔn Bali lɛ e mlin minnun pɛɛnɔn nɛn waa -nɔn 'gʊɛ o da.

⁴ Kɔɔ o pɛɛnɔn nɛn waa -nɔn 'gʊɛ, "lala a -wɔ 'kaga. 'Pian li 'labɛ, "lala pɛɛnɔn nɛn -yrɔ -yee fɛ -bli "man "vɛ -a bɛ, -a 'bɔ nɛn yaa -nɔn Bali lɛ.»

Zozi Bali -pan 'kɔn 'wɪ wɪ 'vɪ (Mt 24.1-2; Mk 13.1-2)

⁵ Tʊ zɪɛ -a wɔ bɛ, te min -mienun a -a vɪnan 'nan: «"Ii, Bali -pan 'kɔn bɛ, waa -tɔ -kɔlɛ fɛnyian -a! 'Ka 'yɪɛ 'tɔ fɛnun fɛnyian nɛn minnun -a -nɔn Bali lɛ bɛ -a 'bɔ 'a nɛn waa 'man drɛ.» ɛn Zozi "e 'nan 'wɛɛ 'nan:

⁶ «Tʊ -tʊ -taa "bɔlɛ bɛ, fɛnun nɛn ka o ye 'labɛ, minnun -a -wiiman 'e pɛɛnɔn. -A -kɔlɛ

pɛɛnɔn fuimlan "man, -a -tʊ 'ka 'fo 'e bɔɛzan da dɪ.»

'Wɪ yɪdɪ -dandan bɔa min-nun man 'vaa -e 'trɛda -nyan tʊ 'e bɔ

(Mt 24.3-14; Mk 13.3-13)

⁷ Minnun -a laabʊ Zozi 'lɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, tʊ "cɛn "man nɛn, 'wɪnun zɪɛ o dra? ɛn -mɛ "man nɛn, waa -kɔnnɛn "ye 'nan 'wɪnun zɪɛ o "ta dra?»

⁸ ɛn Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Te min -tʊ 'e 'ka see "paa -e 'ka 'si -si tɪgɪ da dɪ! Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, min "kaga -taa "talɛ 'an 'tɔ da. Waa ve 'nan, 'wɛɛ cɪ Crizi -a. ɛn waa ve "nyian 'nan, 'trɛda -nyan tʊ 'bɔ! Te 'ka -sɔɔnla minnun zɪɛ o -sru "dɪ!

⁹ Ka -kuli -tan wunun maan, ɛn 'lɛglɔn 'tʊ -ji 'nɔn wuanla 'o cin man, kaa -nan wɪ maan. Te 'o 'ka 'cɛn nyɛn -a dɪ! Kɔɔ 'wɪnun zɪɛ -wɛɛ dra 'e flin, 'pian 'trɛda -nyan tʊ "cɛɛ dɪ.»

¹⁰ ɛn Zozi "e 'nan "nyian -wɛɛ 'nan: «'Lɛglɔn 'tʊ -ji 'nɔn wuanla 'lɛglɔn 'tʊ -ji 'nɔn man, ɛn mingɔnnɛn trɛ -tʊ wuanla mingɔnnɛn trɛ -tʊ man.

¹¹ ɛn "nyian bɛ, 'trɛ 'nyɔɔnman fɛ "kaga "nan. Dra -dandan -taa, ɛn -cɛ -wɔlɪdɪ -kɔan fɛ "kaga "nan. ɛn "nyian bɛ, nyɛn 'cɛn wɪ -dandan 'lee 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ -dandan dra laji.

¹² Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'vaa -e 'wɪnun zɪɛ 'o drɛ bɛ, minnun 'ka "kuan, o 'tɛ "paa 'ka da. Ka drɛ 'mɛn vɛ -a -le "wɛan bɛ, minnun -ko 'cee tin 'palɛ 'wee cin yɪ 'kuin, ɛn o 'ka -fɔa

"pυ 'kuin. En "nyian bε, o -ko 'ka 'a mingōnnennun 'lee -kōnmandannun 'lε.

13 Tυ zιε -a man bε, ka dra 'mεn 'wīnan yūnōn 'a o 'lε.

14 Wī nεn kō 'ka vī -e 'cee tin 'e drε 'nōnnōn bε, te -a nyεn 'e 'kōn 'ka 'ji dī!

15 Kōō 'an 'bō 'bε 'wī 'tōdī -nōan 'cεε, εn "nyian bε 'wī nεn kō 'ka vī bε, maan -cin -tōa 'ka 'ji. -Yee "wεan 'ka 'nanmannōn 'ka 'kōlaman -e 'o -zi -fō dī.

16 'Ka "tī 'lee 'ka "bυ 'bε -taa 'silε 'ka -sru. -Te 'bε "cεε dī, 'ka "bōinun 'lee 'ka "blunun 'bε -taa 'silε 'ka -sru. -Te 'bε "cεε dī, 'ka drinun 'lee 'ka beenun 'bε -taa 'silε 'ka -sru. O pεεnōn "sia 'ka -sru -e 'o 'ka -nōn minnun lε. 'Wī zιε -a -ji bε, 'ka "kaga 'wulo -ko -ji.

17 Ka drε 'mεn vε -a -le "wεan bε, min pεεnōn -taa 'nanlε 'ka man, wa'a 'taa 'ka yilε "yi "dī.

18 Maan vε 'cεε 'nan, 'ka 'wulo "je "pou -tōwli 'ka 'saan "va "dī.

19 'Pian 'ka -pōan 'e 'sō -e 'ka 'belidī nεn ya'a 'nyaan dīε -a yī.»

*Zozi Zeruzalem srε tυ 'wī vī
(Mt 24.15-21; Mk 13.14-19)*

20 En Zozi "e 'nan -wlε "nyian 'nan: «Tυ nεn ka Zeruzalem 'yī te -a 'nanmannōn 'le 'sounjanun -a si -fō bε, 'ka -tō 'nan, -a -nan srε tυ 'bō 'kogo.

21 Tυ zιε -a man bε, minnun nεn Zude 'lēglōn 'ji bε, 'o flan 'bli, 'o 'kū pōnnun yei! En minnun nεn Zeruzalem bε 'o 'si 'nan! En minnun nεn fei -paan "da "bε, te 'o li 'o da Zeruzalem dī!

22 Tυ nεn Bali minnun -le tin "baa bε, -a pou siadī nεn. En 'wīnun nεn 'o 'crεn -tedī Bali -le 'fluba 'ji bε, -a 'lε sōō tυ nεn.

23 Lumōnnun nεn o -pōn -kōan 'o man tυ zιε -a man bε, 'lee lumōnnun nεn 'nεn 'nyōn -mlian -wlō tυ zιε -a man bε, -wee yra yidī "mlianla "da. Kōō minnun pεεnōn -taa 'o yra yilε -wlidī 'lēglōn zιε -a -ji. Bali -le nyran -bli tυ nεn o va.

24 O min -mienun -tεεman srεn 'a. O -ko o -mienun drεlε nōannun -a 'lēglōn peenun -ji. Minnun nεn wa'a Bali tōa dīε, o Zeruzalem srεman "fo. 'Pian -wee tυ 'bō 'leda a.»

*Blamin -pī -ta pee wo
"nyian 'trε da*

(Mt 24.29-35; Mk 13.24-31)

25 En Zozi "e 'nan -wlε "nyian 'nan: «Fε -nōan -kōōn "vε -kōan yidε yra, εn e -kōan mlēn yra, εn e -kōan mlēn crēnnun yra. 'Wī zιε e "klan -dan -sean 'lēglōn pεεnōn 'ji minnun ji. En "nyian bε, jemie 'blv 'fōdī 'lee -a -klundi 'plēblε o "cεan nyεn -a.

26 Minnun -kaa "klan -dan 'lō, te o ya 'wī nεn e "ta -daa "drεlε 'trēda bε -a man -pennan. Kōō laji fenun 'plēblε pεεnōn 'nyōnman.

27 Tυ zιε -a man nεn, minnun pεεnōn Blamin -pī ye 'sinan laji "lolu -koei "da. -Kōladī 'plēblε 'lee 'tō -dan -kōan -yrō.

28 -Te 'wīnun zιε -a drēdī "ta 'e pou "siala bε, 'ka -pōan 'kun, -e 'ka 'wulo wluan lou, kōō te 'ka 'sidī 'wī 'ji a -plinan 'kogo.»

29 "Bε -sru εn Zozi -a vīdī 'sia -kōnnεn 'ji 'nan: «Yība "tυ nεn waa laabo fijie bε, 'ka drε 'cee

'wɪ -kɔɔn "manvɛ -a 'lee yiba -mienun "nyian!

³⁰ -Te -a 'la nrindɪ 'sia "da "bɛ, kaa -tɔa 'nan 'munmun tɔ a -tanan bɔdɪ -a -kogo.

³¹ -A -tɔwli "nɛn "nyian Bali -le mingɔnnɛn trɛ -tadɪ -le vɛ -a. -Te ka 'wɪnun zɪɛ -a 'yɪ drɛnan bɛ, 'ka -tɔ 'nan Bali -le mingɔnnɛn trɛ -tadɪ 'bɔ 'kogo.

³² Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'ka -naagɔnɔn 'gɔvɛ, ka'a 'cɛan -kaadɪ man 'vaa -e 'wɪnun zɪɛ 'o drɛ dɪ.

³³ Labli 'lee 'trɛ 'nyan tɔ a, 'pian 'an wei -fo -nan 'li 'trilii.

³⁴ 'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! Te 'ka 'fli -nɔn -wɛn lɛ 'e 'ciɪla "da "dɪ! ɛn te 'ka 'fli -nɔn 'trɛda ci "nrɔndɪ lɛ 'e 'ciɪla "da "dɪ! "Tɔgɔ tin 'ba yɪ 'e bɔ 'ka man kligli.

³⁵ Kɔɔ yɪ nɛn Bali 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'le 'wɪ tin "baa bɛ, e dra kligli. E dra "le zɪ "se -sɛanla pɔnɔn da kligli bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

³⁶ -Yee "wɛan te 'ka 'ci 'e 'san 'ka 'fli man dɪ! 'Ka Bali trɔ 'ba tɔ pɛɛnɔn man, -e 'ka "koe 'e 'kɔn 'ka da! 'Ka drɛ zɪ, -e 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e -taa "bɔlɛ 'ka man bɛ 'ka 'sɔ -yrɔ, -e 'ka 'kɔla -plidɪ -a Blamin -pɪ man.»

³⁷ Yɪ -tɔdɔ pɛɛnɔn man bɛ, Zozi 'ko Bali -le 'wɪ "paale minnun ji Bali -pan 'kuin, 'pian -pei -man bɛ, -e 'e 'kɔ Olivie pɔn da.

³⁸ Tɔ "le 'cɛndɪ man bodrun puunɔn bɛ, te minnun pɛɛnɔn a -kɔnan Zozi 'va Bali -pan 'kuin 'nan -e 'o wei man.

22

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'o 'ci 'pa 'nan 'o Zozi 'tɛ

(Mt 26.1-5; Mk 14.1-2, 10-11; Zan 11.45-53)

¹ Zuif 'nɔn tranun -le 'si nɛn waa 'wɔ nɔanba -ji bɛ, -a "fɛdɪ "ta bɔa. "Fɛdɪ zɪɛ -a da nɛn minnun 'kpɔun nɛn 'mannyan 'ka "va "dɪɛ -a -ble.

² Tɔ zɪɛ -a man bɛ, te Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn a Zozi 'man -fɔɔnan, 'nan -e 'o -tɛ 'e yɔɔdɪ. Kɔɔ "klan a o ji minnun -le "wɛan.

Zudazi 'e pei -fɔ Zuif 'nɔn 'tanɔn 'va

(Mt 26.14-16; Mk 14.10-11)

³ Satan -fɔ Zudazi nɛn waa laabo "nyian Karioti bɛ -a -sru. Zozi -srɔnɔn 'fuda "fli 'bɔ 'va min -tɔ nɛn.

⁴ Zudazi zɪɛ e -kɔ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee minnun tanɔn nɛn o yɪɛ -tɔa Bali -pan 'kɔn 'va bɛ o va. ɛn 'wɪ nɛn kɔ 'e drɛ 'lɔɔ -e 'e Zozi 'nɔn -wɛlɛ "bɛ, yaa 'vɪ -wɛlɛ.

⁵ 'Wɪ zɪɛ e o ci nran. -A -nan nɛn waa 'vɪ -yrɛ 'nan, o "lala -nɔan -yrɛ.

⁶ E wɪ "man, ɛn zɪ kɔ 'o drɛ 'lɔɔ -e 'o Zozi 'kun te minnun 'ka 'nan dɪɛ, yaa man -wɛɛdɪ 'sia.

Zozi 'lee 'e -srɔnɔn fɛ -nyranman blɪ 'e cin va

(Mt 26.17-30; Mk 14.12-25; Zan 13.21-30)

⁷ "Fɛdɪ nɛn Zuif 'nɔn 'kpɔun nɛn 'mannyan 'ka "va "dɪɛ -a -ble "da "bɛ e 'bɔ. Waa drɛdɪ 'sia, ɛn yɪ nɛn o 'blanun -tɛɛman -e 'o tranun 'si nɔanba -ji "fɛdɪ -blɪ bɛ e 'bɔ.

⁸ -A -nan nɛn Zozi Pɛri 'lee Zan 'pa 'sia. E 'nan -wɛlɛ 'nan: «'Ka 'kɔ 'fla -cee "fɛdɪ fɛnɔn man drɛ, 'dɔ -e -kaa -blɪ.»

⁹ ɛn waa laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «Nyin zia nɛn i ya "vale 'ku 'ku -a drɛ?»

¹⁰ ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛlɛ 'nan: «-Te ka 'bɔla 'fla bɛ, ka min -tɔ

ye, te 'yi 'təbə a -yrə. 'Ka 'kəla -a -sru! 'Kən nən e -ko -ji bε, 'ka 'kə waa!

¹¹ 'Ka vɪ 'kən zɪε -a san lε 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan "e 'nan, 'kə vɪ 'yɪε 'nan, 'kən "bʊ "nən 'kə 'vale 'an -srənən 'a, 'kə "fɛdi fənun -ble -ji bε, e ya nyin zia?»

¹² Min zɪε e 'kən "bʊ -dan tʊ -kəənman 'cɛε 'kən 'ta lou te -a -ji a 'e drɛdɪ "fo. Fɛ zɪε -a -nan nən 'ka -cee "fɛdi fənun man drɛ!»

¹³ Zozi -srənən zɪε o -kə, ɛn waa 'yɪ "le zɪ Zozi -a 'vɪ bε -yee 'wɪ 'zʊ. -A -nan nən o 'wee "fɛdi fənun man drɛdɪ 'sia.

¹⁴ Zɪ "fɛdi fənun -blɪ tʊ 'bʊ bε, ɛn Zozi 'lee 'yee 'pasianən 'nyran fənun -sru.

¹⁵ ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «-Kaa tranun 'sidɪ nənba -ji "fɛdi 'gʊε, maan wɛε 'kpa tɪglɪ 'nan -kaa -blɪ 'e cin va 'vaa -e 'mɛn yra yɪ tʊ 'e bə.

¹⁶ Kəɔ maan ve 'cɛε 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, ma'an "nyian -a pee ble dɪ, -trilii, ɛn tʊ nən Bali "fɛdi 'bʊ 'ci "sia 'cɛε -yee mingənnən trɛ da bε e bəa.»

¹⁷ -A -nan nən Zozi 'kulenən 'tʊ 'si, e Bali muo "fə, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «'Ka 'si -e 'ka mlin 'sɛzənən!

¹⁸ Maan ve 'cɛε 'nan, ma'an "nyian rɛzɛn -wɛn pee mlɪan dɪ, -trilii -e Bali -le mingənnən trɛ 'e 'ta.»

¹⁹ "Bε -sru ɛn Zozi 'kpəun 'si, e Bali muo "fə, yaa "nən jɛɛn, ɛn yaa -nən -wɛ. E 'nan -wɛ 'nan: «-Nyren 'gʊε, 'an 'kəle nən. -Yɛε -taa "drɛle 'sraga bʊvɛ -a Bali lε 'ka 'lɛji. 'Wɪ nən an cɪ -a drɛnan 'gʊε, 'ka drɛ, te 'an 'cin -təala 'ka 'ji!»

²⁰ O cɛɛn fənun -blɪdɪ man, ɛn e 'kulenən 'nyranman 'si. E

'nan -wɛ 'nan: «'Kulenən 'gʊε 'an nyen nən -ji. -Yɛε "ta -sɛanla -e 'e drɛ 'ka -pli "vɛ -a "nyian Bali man 'e 'pee.»

²¹ ɛn Zozi -a 'le 'sran 'nan: «Min nən e "ta -daa 'an -nən lε 'an 'nanmannən lε bε, 'kə 'pɛ a -a san -a -pə -tʊwɪ "ji.

²² 'Wɪ tɪglɪ, Blamin -pɪ "ta -daa "kalɛ "le zɪ Bali -a 'vɪ bε -yee 'wɪ 'zʊ. 'Pian min nən, e Blamin -pɪ -nən 'e 'nanmannən lε bε, 'wɪ -taa "bəle "man.»

²³ -A -nan nən Zozi -srənən -a laabʊdɪ 'sia 'o cin lə 'nan: «-Tɪε cɪ 'wɪ zɪε -a drɛzan -a?»

-Tɪε cɪ Zozi -sruzan -dan a?
(Mt 20.25-28; Mk 10.42-45)

²⁴ "Bε -sru ɛn -sa -fəla Zozi -srənən yei. -Sa zɪε -nyrɛn 'nan, -tɪε cɪ 'o yei Zozi -sruzan -dan a?

²⁵ ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Kaa -təa 'nan, 'trɛda mingənnənnun min "paala -sa wɪ -a. ɛn minnən nən o cɪ min -dandannun -a bε, waa ve minnən lε 'nan 'o 'o laabʊ "yi "drɛnən.

²⁶ 'Pian 'cee vɛ bε, te 'e 'kən zɪ dɪ! Min nən e cɪ min -dan a 'ka yei "bε, 'e 'fli drɛ "le 'nən "wɛnnən 'zʊ. ɛn min nən e cɪ min tazan -a 'ka yei "bε, 'e 'fli drɛ "le min 'suzan 'zʊ.

²⁷ 'Ka 'ci "nrən 'wɪ 'gʊε -a da! Min nən e ya 'e -nyrandɪ fənun -sru "bε, 'lee min nən e ya fənun zɪε -a "paanan bε, -tɪε cɪ o yei min -dan a? Maan ve 'cɛε 'nan, min nən 'e -nyrandɪ fɛ -sru "bε -a san nən. 'Pian mɛɛn cɪ 'ka yei "le min 'suzan 'zʊ.

²⁸ Kaa 'gʊε, cɛε -fʊ 'an -sru "trilii 'mɛn yra yɪdɪ pɛɛnən 'ji.

29 -Yee "wεan mingɔnnɛn trɛ nɛn 'an "tɪ -a -nɔn 'mɛn bɛ, maan -nɔan "nyian "cee "lɛ.

30 -Kaa -taa "fɛdi -blɪɛ 'e cin va 'mɛn mingɔnnɛn trɛ da. Tɔ zɪɛ -a man bɛ, ka -kɔan 'ka -nyrandɪ mingɔnnɛn pɛinnun da, -e 'ka Izrael 'lɛglɔn 'fuda "fli "le tin 'ba.»

Zozi -a 'vɪ 'nan Piɛri "sia 'e -sru

(Mt 26.31-35; Mk 14.27-31)

31 -A -nan nɛn Zozi -a vɪdɪ 'sia Simɔn Piɛri lɛ 'nan: «Simɔn! Satan 'ka laabɔ 'nan, -e 'e 'ka "fee "le 'saa 'zv.

32 'Pian an Bali trɔv 'ba 'yɪɛ 'nan, -e 'yɪɛ yɪ -tɛradɪ 'an da 'e vɪɛ 'e 'le 'tɔ dɪ. ɛn "bɛ -sru, -te i 'li 'i da "nyian 'an -sru "bɛ, 'i "bɔvɪnɪn man -tɔ 'plɛblɛ.»

33 ɛn Piɛri -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Mɪnsan, 'an 'man a 'e wɔɔdɪ. -Te e ya -pɔv 'kuin -a oo, ɛn -te e ya -kadɪ -a oo, 'an 'man a 'e wɔɔdɪ -e 'kɔv 'kɔv 'yia.»

34 ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Piɛri, maan ve 'yɪɛ 'nan, cɛɛgɔ, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yɪ'an tɔa dɪ, 'vaa -e mannɛn tɛdɛ 'e 'wɪ.»

35 "Bɛ -sru ɛn Zozi -a laabɔ o pɛɛnɔn 'lɔ 'nan: «Tɔv nɛn an 'ka 'pa 'sia, te "lala 'ka 'ka 'lɔ dɪɛ, ɛn te 'pada 'ka 'ka 'lɔ dɪɛ, ɛn te -manwua 'ka 'ka 'cɛin -man dɪɛ, fɛ -tɔv klɪ 'ka man?»

ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «-Cɛjɛ. Fɛ -tɔv 'ka 'klɪɛ 'kɔv man dɪ.»

36 ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Pian 'bɛ nɛn 'gɔvɛ, min nɛn "lala a -yrɔ "bɛ, 'e 'sia! ɛn min nɛn 'pada a -yrɔ "bɛ, 'e 'sia! ɛn min nɛn sɛn 'ka -yrɔ "dɪɛ, 'e 'yɛɛ -tralɛ 'tan, -e 'e 'yɛɛ sɛn 'lɔ!

37 Fɛ -le "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, e "ta 'lɛ

sɔɔman 'an da. 'Wɪ zɪɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Mɪnnun -taa -a 'silɛa 'wɪ 'wɪdɪ "drɛzan -a.»

'Wɪ pɛɛnɔn nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ 'an man bɛ, -a 'lɛ sɔɔdɪ 'bɔ 'kogo.»

38 ɛn -a -srunɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Mɪnsan, sɛn "fli "nɛn 'gɔv!»

'Pian e 'nan -wlɛ 'nan: «E 'bɔ 'yɪ!»

Zozi 'kɔv Bali trɔv 'balɛ Olivie pɔn da

(Mt 26.36-46; Mk 14.32-42)

39 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔv Olivie pɔn da "le zɪ yaa dra 'e 'cɛn bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zv. ɛn -a -srunɔn sɔɔnla -a -sru.

40 Zɪ o 'bɔla fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «'Ka Bali trɔv 'ba -e 'wɪ 'wɪdɪ 'e vɪɛ 'e 'ka 'man yɪ dɪ!»

41 ɛn e 'si o "srɔn "kogo, e -kɔv 'e 'lɛ fɔɔ. 'E "pɔ sɔɔnla ɛn e Bali trɔv 'badɪ 'sia.

42 Yaa 'vɪ 'nan: «'An "tɪ, -te i "we "man "bɛ, 'kulɛnɛn nɛn 'wɪ yɪdɪ cɪ -ji 'gɔvɛ, 'i 'si 'an man -kɔɔblɪ! 'Pian te 'an 'ci 'sɔ wɪ nɛn 'e drɛ dɪ, 'i 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ nɛn 'e drɛ!»

43 [Tɔɔn ɛn Bali -le 'pasiazan -tɔv 'si laji, e -ta -a man -tɔlɛ 'plɛblɛ.

44 "Klan -a -tɛdɪ 'sia 'wɪdɪ, ɛn e Bali trɔv 'badɪ 'sia 'kpa tɪglɪ. -A man 'tɛdɛ drɛ nyɛn -a te e -sɛanla "tra.]

45 Zɪ e cɛɛn Bali trɔv 'badɪ man bɛ, ɛn e -ta 'e -srunɔn 'va. E 'bɔ o man, te o ya yɪ -tɛnan. O ta drɛ 'trɔdrɔ -le "wɛan.

46 ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn ka ya yɪ -tɛnan? 'Ka 'wɪluan lou, 'ka Bali trɔv 'ba, -e 'wɪ 'wɪdɪ 'e vɪɛ 'e 'ka 'man yɪ dɪ!»

Zuif'nən 'tanən Zozi 'kun

(Mt 26.47-56; Mk 14.43-50; Zan 18.3-11)

⁴⁷ Zozi 'fʊ 'wɪ zɪɛ -a vɪnən, ɛn minnʊn -tadɪ 'sia "kaga. Zudazi nɛn -a -srʊnən 'fuda "fli 'bɔ 'va min -tʊ -a bɛ, e yra o 'lɛ. E pli Zozi man 'nan -e 'e -atu -tɛ "man.

⁴⁸ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Zudazi, -atu -tɛdɪ -a nɛn i Blamin -pɪ -nɔən "minnʊn lɛ -e 'o -tɛ?»

⁴⁹ Zozi -srʊnən nɛn Zozi "srɔn "bɛ, waa -kɔnnɛn 'yɪ 'nan 'wɪ 'tʊ "ta dra, ɛn waa laabʊ Zozi 'lɔ 'nan: «'Kʊ 'san, sɛn -a nɛn 'kʊ 'kuli -tan o man?»

⁵⁰ ɛn o va min -tʊ 'yee vɛ tuʊ Bali -pannən 'tazan 'suzan 'tʊ lɛ. Yaa -pɛ 'yi "da "trɔɛn cɛɛn.

⁵¹ 'Pian Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «'Ka 'tɔ! 'Ka 'tɔ!» -A -nan nɛn e klɛ min zɪɛ -a "trɔɛn "man, ɛn e drɛ "plɔnblɔn 'e "pa 'ji.

⁵² ɛn Zozi "e 'nan Bali -pannən 'tanən, 'lee minnʊn tanən nɛn 'o yɪɛ -tɔa Bali -pan 'kɔn 'va bɛ, 'lee min cejenun lɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛən nɛn ka -ta 'an 'kunlɛ 'ka 'lɔ le sennʊn 'lee yibanun -a "le ka -ta crin-zan -sru?»

⁵³ Tʊ pɛɛnən man an ya 'ka yei Bali -pan 'kuin, ɛn ka'an 'kunlɛ dɪ. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ 'cee tʊ 'bɔ "mɛn. ɛn Satan nɛn e -cia "klun va bɛ, -yee tʊ 'bɔ "nyian.»

Pieri yɔɔ "da 'nan e 'ka Zozi -srʊzan 'a dɪ

(Mt 26.57-58, 69-75; Mk 14.53-54, 66-72; Zan 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ O Zozi 'kun, ɛn o -kʊ -a Bali -pannən 'tazan -le -klɔn -ji. Pieri sɔnla o -sru "kɔɔbli.

⁵⁵ O 'tɛ 'sɔn -klɔn 'bɔ yei 'sɛzɛ, ɛn o -nyran -a "srɔn. ɛn Pieri -nyran o yei.

⁵⁶ -A -nan nɛn nɔən lɪmən -tʊ -a 'yɪ 'e -nyrandɪ 'tɛ man. Yaa -nanjɛɛn tɛɪn, ɛn e 'nan: «Min 'gʊɛ, e ya "nɛn -a -sru.»

⁵⁷ 'Pian Pieri yɔɔ "da. E 'nan: «Lɪmən, ma'an min 'labɛ -a tɔa dɪ.»

⁵⁸ Fɔɔnən min pee Pieri 'yɪ "nyian, ɛn "bɛ -yrɛ 'nan: «'l 'bɔ 'gʊɛ -a -srʊzan -tʊ nɛn yia.» ɛn Pieri "e -yrɛ 'nan: «An 'ka o va dɪ.»

⁵⁹ Zɪ o 'mɔn "nyian -trilii bɛ, ɛn min -tʊ kɔala "man -a vidɪ -a 'nan: «'Wɪ tɪglɪ nɛn min 'gʊɛ e ya "nɛn -a -sru. Kɔɔ Galile min nɛn.»

⁶⁰ ɛn Pieri "e 'nan -yrɛ 'nan: «'Wɪ nɛn yie 'nan 'i ve bɛ, ma'an tɔa dɪ.» E -fʊ 'wɪ zɪɛ -a vɪnən ɛn mannɛn wɪ.

⁶¹ -A -nan nɛn Minsan 'e 'man lila, ɛn e Pieri -nanjɛɛn. 'Wɪ nɛn Minsan -a 'vɪ bɛ, -a -cin -tɔ Pieri ji. Kɔɔ Minsan -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Cɛɛgʊ, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yɪ'an tɔa dɪ, 'vaa -e mannɛn tɛdɛ 'e 'wɪ.»

⁶² -A -nan nɛn Pieri 'bɔla bei, ɛn e -wuɔdɪ 'sia 'wɪ 'nanmandɪ -a.

Minnun -kʊ Zozi 'a tin 'banən 'lɛ

(Mt 26.57-68; Mk 14.53-65; Zan 18.12-24)

⁶³ Minnʊn nɛn o yɪɛ cɪ Zozi 'va bɛ, waa sɛɛ wo te waa -sɔən.

⁶⁴ O sɔ -fɔa -a yra -e 'o 'wɪ laabʊ -yrɔ 'nan: «'l ya Bali 'lewei vɪzan -a, min nɛn e fɛ tuʊ 'yɪɛ bɛ, 'i san -kɔɔn!»

⁶⁵ Te o 'wɪ "kaga "ve -yrɛ "nyian "srɔn pɛ -ji.

⁶⁶ Zɪ tʊ cɛɛn bɛ, ɛn min cejenun 'lee Bali -pannən 'tanən

'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'o cin 'yɪ. 'O cin 'yɪ 'nan -e 'o Zozi 'le tin 'ba. O 'nan 'o 'ta Zozi 'a 'wɛ. -A -nan nɛn minnun -ta Zozi 'a.

⁶⁷ En tin 'banɔn 'bɔ -a laabu -yrɔ 'nan: «Min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi nɛn 'yia? 'I vɪ 'kʊɛ!»

En Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «-Te maan 'vɪ 'cɛɛ oo, ka'a yi teala "da "fo "di.

⁶⁸ En -te an 'wɪ laabu 'ka 'lɔ oo, ka'a ve 'mɛn di.

⁶⁹ Maan ve 'cɛɛ 'nan, -e 'e 'sia cɛɛgʊ yi 'gʊɛ -a da bɛ, 'an 'bɔ Blamin -pɪ -kɔan 'an -nyrandɪ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san Bali -pɛ "yi "da.»

⁷⁰ En o pɛɛnɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Yioo, Bali -pɪ nɛn 'yia?»

En Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «-A 'bɔ nɛn kaa 'vɪ bɛ, an ya -a.»

⁷¹ Tɔɔn en o 'nan: «E 'ka "le -e -kaa 'wɪ laabu "nyian min pee -lɔ "fo "di. -Kaa 'wɪ 'bɔ 'man -a 'le 'va.»

23

Minnun -kʊ Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'le
(Mt 27.1-2, 11-14; Mk 15.1-5; Zan 18.28-38)

¹ Minnun pɛɛnɔn wɫuan lou 'e cin va, en o -kʊ Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'le.

² O 'wɪ 'padɪ "da 'sia -a vɪdɪ -a 'nan: «Min 'lagʊɛ, 'e 'wɪ 'fɔla minnun yei -cee 'lɛglɔn 'ji. -Yɛɛ 'vɪ 'nan, te minnun 'o 'sukɔɛ -pan wʊ Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn Seza lɛ di. En yaa 'vɪ 'e 'fli man 'nan, 'yɛɛ cɪ 'kʊɛ mingɔnnɛn -a, en Bali 'e 'pa 'sia 'nan -e 'e 'kʊ 'si 'wɪ 'ji.»

³ -A -nan nɛn Pilati 'wɪ laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn nɛn 'yia?»

En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-A 'bɔ nɛn yia 'vɪ bɛ.»

⁴ En Pilati "e 'nan Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee minnun lɛ 'nan: «Ma'an 'wɪ 'wɫɪdɪ 'ye min 'gʊɛ -yee 'wɪ 'va -e 'o 'kun "man "di.»

⁵ 'Pian o kɔala "man te waa ve 'nan: «E 'wɪ 'fɔla minnun yei 'wɪ "paadɪ -a Zude 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji. Yaa pou 'sia Galile en e 'bɔla Zeruzalɛm 'gʊ.»

Minnun -kʊ Zozi 'a Erodi 'le

⁶ Zɪ Pilati 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, en yaa laabu 'nan: «Galile min nɛn?»

⁷ Minnun -a wun -fɔ -yrɛ. Zɪ yaa 'man 'nan, Zozi "sia 'lɛglɔn nɛn Erodi -a "paala bɛ -a -ji bɛ, en e 'nan 'o 'kʊ -a Erodi lɛ. Kɔɔ tʊ zɪɛ -a man bɛ te Erodi 'bɔ a Zeruzalɛm.

⁸ Zɪ Erodi Zozi 'yɪ bɛ, en -a ci nran 'kpa tɪglɪ. Kɔɔ -a -nan 'mɔn te e ya "vale 'e Zozi 'bɔ ye, 'wɪnɔn nɛn yaa maan "man "bɛ -yee "wɛan. En -a -cin a Erodi 'bɔ 'ji 'nan 'e 'lɛbɔ "fɔ wɪ -tʊ drɛ 'e yɪɛ man.

⁹ E 'wɪ laabu Zozi 'lɔ "kaga, 'pian Zozi 'ka 'wɪ 'silɛ "da -yrɛ "di.

¹⁰ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn a 'o 'tɔdɪ Zozi "srɔn, te "o 'wɪ "paa "da 'lɛbɔ 'plɛ 'a.

¹¹ -A -nan nɛn Erodi 'lee 'yee 'sounjanun Zozi drɛdɪ 'sia 'o 'pela koda. Waa sɛɛ 'wʊ, o mingɔnnɛn sɔ fɛnyian 'wʊ "da -a sɛɛ wʊdɪ -a "nyian. "Bɛ -sru en Erodi -a 'li 'e da Pilati lɛ.

¹² Yi 'bɔ 'lein zɪɛ -a da nɛn, Pilati 'lee Erodi drɛ bee -a, te o yei 'ka "nɛn -a ble di.

Minnun "o 'nan Pilati 'e Zozi 'tɛ!

(Mt 27.15-26; Mk 15.6-15; Zan 18.39-19.16)

13 "Bε -sru εν Pilati Bali -pannōn 'tanōn 'lee minnun tanōn cin 'yι.

14 Εν e 'nan -wλε 'nan: «Ka -ta min 'gυε -a 'μεν, εν ka 'nan e ya 'wι 'fōlanan minnun yei. -Yee "wεan an 'wι laabυ -yrō 'ka yiε man. 'Pian 'wι pεenōn nen kaa 'pa "da "bε, ma'an yλε -a drezan -a dι.

15 Εν "nyian bε Erodi 'ka "nyian "e "yλε -a drezan -a dι, kōō yaa 'li 'e da -cεε. Min 'gυε, ya'a 'wι 'tυ dreλε -e 'e 'ka -a 'wι 'ji dι.

16 -Yee "wεan maan ve 'μεν minnun λε 'nan 'o -sōn, -e 'o 'si "man.»

17 [Le -tυdυ pεenōn man bε, -te Zuif 'nōn tranun -le 'sidι nōanba -ji "fedi dredi 'bō bε, Pilati "sia -pυ 'kōnzan 'tυ man.]

18 Zι minnun 'wι nen Pilati -a 'vι bε -a 'man bε, εν ο pεenōn -paandι 'sia. O 'nan: «'I min 'labε -a -tε, -e 'i 'si Barabazi man 'kυe!»

19 Barabazi zιε waa -fō -pυ 'kuin, kōō e 'wι 'fōla minnun 'lee min tanōn yei 'fla, εν e min -tε 'wι zιε -a -ji.

20 Pilati 'wι tin 'ba "nyian -wλε, kōō e ya "vale 'e "sia Zozi man.

21 'Pian te minnun -paanman 'nan: «'I -pein yiba "plan da! 'I -pein yiba "plan da!»

22 Pilati 'wι laabυ -wλō -a 'pa yaagazan da 'nan: «'Wι 'wλidι "cen "nen yaa dre? Kōō ma'an 'wι 'tυ yλε "man -e 'e 'ka 'bε 'ji dι. -Yee "wεan maan ve 'μεν minnun λε 'nan 'o -sōn, -e 'o 'si "man.»

23 'Pian minnun kōala "man, te o -paanman 'pleble -a vidι -a 'nan: «'I -pein yiba

"plan da!» -Wee -paandι -le "wεan,

24 Pilati wι 'wι nen waa 'vι bε -a man.

25 -A -nan nen e 'si Barabazi man. Min zιε waa -fō -pυ 'kuin 'nan e 'wι 'fōla minnun 'lee min tanōn yei, εν e min -tε. Εν e Zozi 'nōn 'yee 'sounjanun λε 'nan 'o 'kυ -a -tε "le zι minnun ci "va "bε -yee 'wι 'zυ.

Zozi-peinnanyiba "plan da
(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Zan 19.17-27)

26 'Sounjanun -kυdι 'sia Zozi 'a, εν 'o cin 'yι Sirene min -tυ -a. Waa laabo Simōn, εν e "sia fei. Waa 'kun, εν ο Zozi 'le yiba "plan -nōn -yrε 'nan 'e 'sia -e 'e -sōnla Zozi -sru.

27 Min "kaga 'kpa 'lee limōn "kaga 'kpa yra -a -sru. Limōnnun 'o 'pε -sen 'o 'win -ji, te o -wua -yee "wεan.

28 Εν Zozi 'e 'man lila o da. E 'nan -wλε 'nan: «Zeruzalem limōnnun, te 'ka 'wuō 'μεν "wεan dι! 'Pian 'ka 'cee 'nennun 'lee 'ka 'bō 'fli -wuō.

29 Maan ve 'cεε 'nan tυ -wλidι -taa "bōλε, te ka ya -a vīnan 'nan: «Bali -le -fεa a limōnnun nen wa'a 'nen 'yaa dιe o man. Εν Bali -le -fεa a "nyian limōnnun nen wa'a 'nen 'yale dιe o man.»

30 Tυ zιε -a man bε, kaa ve pōnnun λε 'nan:

«'Ka 'kυ 'ta 'san!»

Εν kaa ve pōnnennun λε 'nan:

«'Ka 'tε 'kυ da!»

31 Maan ve 'cεε 'nan, -te 'wι 'gυε minnun a -a dřenan yiba "bedřen "le bε, yiba "kadι -le vε -taa 'ciulea "da.»

32 'Sounjanun -kυ 'wι 'wλidι "dřenōn "fli 'a, 'nan -e 'o o -tεε 'o 'vale Zozi 'a.

³³ Zi o 'bɔla fɛnan nɛn waa laabo min -wulo klo bɛ -a -nan bɛ, ɛn 'sounjanun Zozi 'lee 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn "fli 'bɔ pɛin yiba "plan da. 'Sounjanun o pɛin 'tɔdɔ, -a -tɔ a Zozi 'pɛ 'yi "da, ɛn -a -tɔ a -a -pɛ bu da.

³⁴ -A -nan nɛn Zozi "e 'nan: «'An "tɪ, 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn o cɪ -a drɛnan 'mɛn bɛ, 'i o man wɪ 'cɛ. Kɔɔ 'wɪ nɛn o cɪ -a drɛnan bɛ, wa'a tɔa dɪ.» 'Sounjanun Zozi 'man sɔ pli 'lein 'wɛ 'tuɔpladɪ da.

³⁵ Minnun a -nan te waa -nan ye. Minnun tanɔn 'le vɛ bɛ, "o Zozi sɛɛ 'wɔ -a vɪdɪ -a 'nan: «E min peenun 'si 'wɪ 'ji. -Te -yɛɛ cɪ min 'sizan 'wɪ 'ji nɛn Bali -a 'pa 'sia bɛ -a bɛ, 'e 'fli 'si 'wɪ 'ji.»

³⁶ 'Sounjanun "o sɛɛ 'wɔ 'nyian, ɛn o -wɛn 'wɛ 'cɛn 'nɔn -yrɛ.

³⁷ Waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te i ya Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn -a bɛ, 'i 'fli 'si 'wɪ 'ji!»

³⁸ Waa crɛn -tɛ yiba 'fɔɪ da, ɛn waa pɛin Zozi 'ta lou. Waa crɛn -tɛ "da 'nan:

«Min 'gɔvɛ, Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn nɛn.»

³⁹ 'Wɪ 'wɪdɪ "drɛzan nɛn yiba "plan -tɔ da bɛ, e Zozi "srɔndɪ 'sia. E 'nan: «Yie 'nan 'i ya min 'sizan 'wɪ 'ji -a, 'i 'fli 'si 'wɪ 'ji, -e 'i 'kɔ 'si 'wɪ 'ji "nyian!»

⁴⁰ ɛn -a bɔɛzan 'wɪ 'pla -yrɛ 'nan: «Yi'a 'klanman Bali lɔ dɔv? I ya 'i yra ynan "le -yee 'wɪ 'zɔ.

⁴¹ 'Pian 'kɔvɛ yra yɪdɪ bɛ, -a -nɔan da nɛn. Kɔɔ 'wɪ nɛn kɔa drɛ bɛ, -a "nɛn "nɛn kɔ cɪ -a yɪnan. Min 'labɛ, ya'a 'wɪ 'wɪdɪ "tɔ drɛɛ "fo "dɪ.»

⁴² ɛn 'wɪ 'wɪdɪ "drɛzan zɪɛ yaa 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «Zozi, tɔ

nɛn i mingɔnnɛn -blɪdɪ "siala bɛ, 'an 'cin 'e 'tɔ 'i 'ji!»

⁴³ ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Maan ve 'yie 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, cɛɛgɔvɛ, 'kɔ 'vale 'yia kɔvɛ -kɔan Bali -le fɛnan nɛn min 'ka 'e yra ye dɪɛ -a -nan.»

Zozi 'ka -nan
(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Zan 19.28-30)

⁴⁴ Yidɛ 'bɔ min -win -ji 'sɛzɛ, ɛn klun -trɔa 'trɛ pɛɛnɔn da. E -fɔ zɪɛ -trilii, ɛn funninmlan yidɛ tɛɛnla.

⁴⁵ Klun -fɔ yidɛ yra, ɛn sɔ -dan nɛn 'e 'tɪndɪ Bali -pan 'kuin bɛ, e 'fɔɪ 'bɔ 'ji "fli. E 'fɔɪ bɔdɪ 'sia lou, ɛn yaa -sɛn "tra.

⁴⁶ Zozi paan wei 'plɛblɛ 'ji. Yaa 'vɪ 'nan: «'An "tɪ, 'an lei -nɔan 'yie 'e "pa 'ji.» E 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ, ɛn 'e yie 'lɛ 'wɔ.

⁴⁷ Zi 'sounjanun tazan 'winun zɪɛ -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn e 'tɔ -dan nɔndɪ 'sia Bali lɛ. E 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, min 'labɛ min tɪglɪ nɛn.»

⁴⁸ Minnun pɛɛnɔn nɛn o -ta 'wɪ zɪɛ -a -nan yɪɛ bɛ, 'winun nɛn e drɛ o yie man bɛ, waa 'yɪ. -Yee "wɛan o 'li 'o da, te 'o 'pɛ a 'e 'fɔdɪ 'o man.

⁴⁹ Minnun pɛɛnɔn nɛn o Zozi -tɔa "bɛ, 'lee lɪmɔnnun nɛn o 'si waa Galile ɛn o -ta -a 'palɛ bɛ, o ya 'o 'tɔdɪ -kɔɔbli, te 'wɪ nɛn e cɪ drɛnan bɛ waa ye.

Zozi wɔ -nan
(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Zan 19.38-42)

⁵⁰ Min -tɔ a bɛ, waa laabo Zozɛfɔ. E ya min tɪglɪ 'a, ɛn e ya Zuif 'nɔn 'le tin 'bazan -dan tɔ -a.

⁵¹ 'Pian 'wɪ nɛn tin 'banɔn -mie -a 'vɪ 'lee waa drɛ Zozi lɛ

bε, e 'ka -a -sru "di. Zozeɸv 'bɔ zɪε, e "sia Zude 'leɣlɔn 'ji, 'fla nɛn waa laabo Arimate bε -a da, ɛn e ya -a man -pennan 'nan Bali 'e mingɔnnɛn -blidi 'sia 'yee minnun da.

⁵² Zozeɸv zɪε -yεε kv toba -fole Pilati le 'nan, 'e Zozi pa -nɔn 'yrε -e 'e wv.

⁵³ Zozeɸv Zozi 'kadɪ 'si yiba "plan da. E sɔ fɛnyian 'pa "man, ɛn e -kv -a wɔle -yrε nɛn, waa cɛɛn puo -kɔle ji bε -a -ji. -Yrε zɪε, wa'a tian min wɔle "ji "di.

⁵⁴ Yi zɪε, yaa yi nɛn, ɛn Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi "ta 'e pou "siala.

⁵⁵ Lɪmɔnnun nɛn o 'si 'o 'vale Zozi 'a Galile bε, o -kv Zozeɸv 'palε. O yie 'tɔ fɛnan nɛn o "ta Zozi wo bε -a -nan. Zɪ waa 'pla bε waa 'yi.

⁵⁶ -A -nan nɛn o 'li 'o da 'wee "kɔnnɛn, o -kv 'nyrɔn 'lee tɔɔ nɛn -a -koei "a 'nɔnnɔn bε -a drele. Kɔɔ "trε "bε 'flinla "yi nɛn, ɛn o "flanla "le zɪ -wee -pei -a 'vɪ bε -yee 'wɪ 'zɔ.

24

Zozi wluan -kanɔn 'va
(Mt 28.1-8; Mk 16.1-8; Zan 20.1-13)

¹ 'Mɔnnɛn yi 'bε cɪ Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi -sru "yi -a. 'Mɔnnɛn yi zɪε -a bodrun puunɔn nɛn lɪmɔnnun zɪε o -kv Zozi 'yrε da 'o 'lɔ le 'nyrɔn 'lee tɔɔ nɛn waa dre bε -a.

² -Kɔlebu -dan nɛn 'e 'tɔdɪ -yrε "nɛn "bε, waa 'yi 'e 'sidi "nɛn.

³ -A -nan nɛn o wlala -yrε 'bɔ 'ji. 'Pian wa'a Minsan Zozi pa yɪle dɪ.

⁴ 'Wɪ zɪε e 'baba 'fɔ o man. ɛn min "fli 'bɔla 'ji o va 'o 'ta le sɔ 'fuvu 'yriyrɪ 'a.

⁵ -A -nan nɛn nyɛn o cɛɛn ɛn 'o 'wulo -fɔ 'o 'wlu. 'Pian min "fli zɪε o 'nan -wle 'nan: «-Mε "le "wean nɛn min nɛn -a yie cɪ "man "bε, kaa -weɛman minnun nɛn o kaa bε o va?

⁶ Zozi 'ka fε 'gɔvε -a -nan dɪ, e wluan 'kanɔn 'va. 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ te e ya tian Galile bε, -a -cin 'e -sɔɔnla 'ka 'ji.

⁷ Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: «Minnun Blamin -pɪ -nɔan 'wɪ 'wliɪɪ "drenɔn le -e 'o -tε. Waa -peinman yiba "plan da, -a yi yaagazan da bε -e 'e 'wluan -kanɔn 'va.» »

⁸ Tɔɔn ɛn 'wɪ nɛn Zozi -a tin 'pa -wle "bε, -a -cin sɔɔnla o ji.

⁹ -A -nan nɛn o 'bɔla -yrε zɪε -a ji. ɛn o -kv 'wɪ zɪε -a vɪle Zozi -srɔnɔn 'fuda -tv 'lee min -mienun le.

¹⁰ Lɪmɔnnun nɛn o -kv -yrε da bε, o 'tɔ nɛn 'gɔv: Madala li Mari a, ɛn Zanɛn a, ɛn Zaji "bv Mari a, 'lee lɪmɔn -mienun. -Wεε 'wɪ nɛn e dre bε, -a 'sinan 'pa Zozi 'le 'pasianɔn le.

¹¹ 'Wɪ zɪε Zozi -srɔnɔn 'a 'sia -sεε "wv wɪ -a, ɛn wa'a yi -tεleε "da "di.

¹² 'Pian Piεri wluan, ɛn e -kv flan -a Zozi -yrε da. Zɪ e 'bɔla 'nan nun bε, ɛn e 'kunnan, "yεε yie 'tɔ bε, te e sɔ nɛn waa 'pa Zozi man bε, -a ye 'e -srandɪ "tra. -A -nan nɛn e 'li 'e da 'yee venan, te -a 'plo a 'e 'fɔdɪ 'wɪ nɛn yaa -nan 'yi bε -a.

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srɔnɔn "fli
le
(Mk 16.12-13)

¹³ Yi 'bɔ 'lein zɪε -a da nɛn Zozi -srɔnɔn "fli -kɔdɪ 'sia 'fla nɛn waa laabo Emauzi bε -a

da. 'Fla zɪe e ya Zeruzalem man kilo -fu da.

14 O ya -sɛɛ "wɔnan 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e drɛ bɛ -a da.

15 "Wɛɛ -kɔn 'wɪ tin 'banan 'wɪnɔn zɪe -a da bɛ, ɛn Zozi 'bɔ o man, ɛn o -kɔdɪ 'sia waa.

16 Waa 'yɪ, 'pian wa'a -kɔnnɛn "yɪɛ dɪ.

17 ɛn Zozi -a laabɔ -wɔɔ 'nan: «-Mɛ "wɪ nɛn kaa ve, te ka -ko 'ta wɔdɪ -a 'gɔ?»

O ta drɛ 'trɔdrɔ, ɛn o -tɔ.

18 Min "fli zɪe -a -tɔ a "va "bɛ waa laabo Kleopa. E 'nan Zozi lɛ 'nan: «'I 'tɔwli yɪɛ cɪ Zeruzalem, te 'wɪ nɛn e drɛ 'nan bɛ, yɪ'a tian "i "manlɛ "fo "dɪ!»

19 ɛn Zozi -a laabɔ -wɔɔ 'nan: «-Mɛ "wɪ 'bɛ drɛ Zeruzalem?»

-A -nan nɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «Nazaretɪ min Zozi 'le 'wɪ nɛn. Bali 'lewei vɪzan -dan nɛn. 'Wɪnɔn nɛn yaa 'vɪ, 'lee 'wɪnɔn nɛn yaa drɛ bɛ, -wɛɛ -ci -kɔɔnman 'nan Bali 'bɛ 'pa 'sia, ɛn minnɔn -a -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nɛn.

20 'Pian -cee Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee -kaa tanɔn -a -nɔn minnɔn lɛ 'nan 'o -tɛ. ɛn waa -tɛ yɪba "plan da.

21 -A -cin a "nɛn 'kɔ 'ji 'nan, -yɛɛ "ta -daa Izrael 'nɔn 'silɛ 'wɪ 'ji. 'Pian 'wɪ zɪe e 'bɔ "man -a -nan yɪ yaaga nɛn 'gɔ.

22 ɛn "nyian bɛ cɛɛgɔ bo-drun 'gɔɛ, lɪmɔnnɔn nɛn kɔ cɪ waa bɛ, o -kɔ -yrɛ da. ɛn o -ta 'lɛbɔ "fɔ wɪ -dan vɪɛ 'kɔɛ.

23 O 'nan, wa'a Zozi pa yɪɛ -yrɛ -ji dɪ, ɛn Bali -le 'pasianɔn 'bɔla 'ji o va. Bali -le 'pasianɔn zɪe o 'nan Zozi yɪɛ a "man.

24 Min -mienun nɛn kɔ cɪ waa bɛ, "o -kɔɔ "nyian -yrɛ da. Waa 'yɪ "le zɪ lɪmɔnnɔn -a 'vɪ

bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. ɛn o 'bɔ "nyian wa'a Zozi yɪɛ dɪ.»

25 ɛn Zozi "e 'nan -wɪɛ 'nan: «'Cee 'wɪ cɪ mandɪ a 'plɛblɛ. -Mɛ "le "wɛan nɛn 'wɪnɔn nɛn Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ bɛ, e ya 'ka 'lɔ 'plɛblɛ -e 'ka yɪ -tɛra "da?»

26 Kɔɔ Bali 'lewei vɪnɔn -a cɛn -tɛ 'wein 'nan, 'wɪnɔn zɪe -wɛɛ bɔa min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi man, 'vaa -e 'e mingɔnnɛn -blɪdɪ 'sia.»

27 -A -nan nɛn Zozi 'wɪ pɛɛnɔn nɛn 'e 'cɛn -tɛdɪ 'e 'bɔ man bɛ, -a -ci 'vɪ -wɪɛ. Yaa 'sia 'wɪnɔn nɛn 'o 'cɛn -tɛdɪ Moizi -le 'fluba 'ji bɛ -a da, ɛn yaa 'le 'sran 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ bɛ -a da.

28 Zɪ o 'bɔla 'fla nɛn o "ta -ko "da "bɛ -a "srɔn "kogo bɛ, ɛn Zozi -a drɛ "le 'e "ta -ko -kɔɔbɪ.

29 'Pian min "fli zɪe o kɔala "man -a trɔ 'badɪ -a 'nan: «'I 'fɔ 'kɔ va 'gɔ, kɔɔ funninmlan 'pla, ɛn -pei cɛɛn tandɪ man.» Zozi wlala o va, ɛn e -fɔ o va.

30 Zɪ o -nyran 'nan -e 'o fɛ -blɪ bɛ, ɛn Zozi 'kpɔn 'si, e Bali muo "fɔ, yaa "nɛn jɛɛn, ɛn yaa -nɔn -wɪɛ.

31 -A -nan nɛn o yɪɛ da 'si, ɛn o Zozi -kɔnnɛn 'yɪ. 'Nun tɔɔn ɛn e 'san o 'lɛ.

32 ɛn waa vɪdɪ 'sia 'o cin lɛ 'nan: «Fɛ -le "wɛan nɛn -a wei 'kɔ 'sianan paan -sia, te e ya Bali wei nɛn 'e 'cɛn -tɛdɪ bɛ, -a -ci vɪnan 'kɔɛ bɛ, kɔa -ci 'man "mɛn.»

33 -A -nan nɛn min "fli zɪe, o 'li 'o da "nyian Zeruzalem. O 'bɔ Zozi -srɔnɔn 'fuda -tɔ 'lee min -mienun man 'o cin yɪdɪ.

34 ɛn minnɔn nɛn 'o cin yɪdɪ bɛ, waa vɪdɪ 'sia min "fli zɪe -wɪɛ 'nan: «Minsan wluan 'kanɔn 'va, 'wɪ 'kpa nɛn. 'E 'fli kɔɔn Simɔn lɛ.»

35 En min 'fli zɪɛ, 'wɪ nɛn e dre "nyian -wee 'lɛ -sia bɛ waa 'vɪ. En zɪ waa -kɔnnɛn 'yɪ 'kpɔun "nɛn 'jɛnnan bɛ, waa 'vɪ.

*Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn lɛ
(Mk 16.14-18; Zan 20.19-23)*

36 O -fɔ 'wɪ zɪɛ -a vɪnan, en Zozi 'bɔla 'ji o yei, ɛn e o 'tɔ 'bɔ. Yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan: «Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ!»

37 -A -nan nɛn "klan -sɛn o ji, ɛn nyɛn o cɛɛn. 'O 'ci nrɔn 'nan min lei nɛn.

38 En Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛɛn nɛn "klan 'ka -tɛa? En -mɛ "le "wɛɛn nɛn 'wɪ zɪɛ -a -cin -tɔa 'ka 'ci?»

39 'Kaan -pɛlanun 'lee 'an 'cɛinnun -nanjen! 'An 'bɔ nɛn. 'Ka klɛ 'an man -e 'ka -tɔ 'nan maan nɛn. 'An nɛn a 'an man, ɛn 'an 'wɛɛ a "ji. Kaa -tɔa 'nan, min lei -le vɛ 'ka zɪ dɪ.»

40 E ya 'wɪ zɪɛ -a vɪnan ɛn 'e 'pɛnun 'bɔla 'ji -wɛɛ, ɛn 'e 'cɛinnun 'bɔla 'ji -wɛɛ.

41 'Wɪ o 'kan "fo, ɛn o ci "nranman 'kpa, 'pian wa'a tian yi tɛala "da 'nan 'wɪ 'kpa nɛn dɪ. -Yee "wɛɛn Zozi -a laabɔ -wɔ 'nan: «-Blɪfɛ -tɔ a 'ka 'lɔ 'gɔ?»

42 En o pɔnnɛn srendɪ ponɛn 'tɔ -nɔn -yrɛ.

43 Yaa 'si, ɛn yaa blɪ o yɛɛ man.

44 "Bɛ -sru ɛn e 'nan -wɛɛ 'nan: «'Wɪ nɛn maan 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -a -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji! Kɔɔ maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ 'mɛn 'wɪ 'a Moizi -le -pei 'fluba 'ji bɛ, 'lee Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji bɛ, 'lee "dre 'fluba 'ji bɛ, 'o bɔa 'an man.»

45 Zozi 'padɪ 'sia o va, 'nan -e Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ 'o -ci man.

46 Yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan: «E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi 'e yra ye, -e 'e 'ka. 'Pian -a yi yaagazan da bɛ, -e 'e 'wɛɛn -kanɔn 'va.

47 En e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian 'nan, minnun Bali -le 'wɪ ve -a 'tɔ da minnun lɛ 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji. Waa ve minnun lɛ 'nan, 'o 'si 'wɪ 'wɛɛdɪ "drɛdɪ man, -e 'o 'fli -nɔn Bali lɛ, -e Bali 'e -wee 'wɪ 'wɛɛdɪ 'fui. Waa vidɪ "siala Zeruzalɛm, -e 'e bɔ 'lɛglɔn 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'ji 'nɔn man.

48 'Ka 'kɔn 'wɪnun zɪɛ -a -nan yɪnɔn 'a!

49 Fɛ nɛn 'an "tɪ -a 'vɪ 'nan 'e -nɔn 'cɛɛ bɛ, 'an 'bɔ, mɛɛn "paa -sia 'cɛɛ. 'Pian 'ka 'fɔ Zeruzalɛm 'fla 'bɔ da -trilii, -e Bali -le 'plɛblɛ zɪɛ 'e 'ta 'ka da!»

*Zozi 'li 'e da Bali va
(Mk 16.19-20)*

50 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ 'e -srunɔn 'a 'fla nɛn waa laabo Betani bɛ -a "srɔn. 'E 'pɛ wɛɛn lou, ɛn e -fɛa vidɪ 'sia o man.

51 E -fɔ -fɛa vɪnan, ɛn e 'si o "srɔn, te e -ko laji.

52 -A -nan nɛn -a -srunɔn 'o "po sɔɔn, ɛn waa 'bɔ. "Bɛ -sru ɛn o 'li 'o da Zeruzalɛm te o ci "nranman 'kpa tɪglɪ.

53 Tɔ -tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn e "cɛan bɛ te o ya Bali -pan 'kuin. O Bali 'tɔ bɔ "drenun -fɔa, te waa tru "baa.

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn Zan -a crɛn -tɛ

*Wei nɛn e 'belidi -nɔan "min
lɛ bɛ, Zozi Crizi nɛn*

1 Fɛ pɛɛnɔn drɛdɪ pou sianan "bɛ, te min nɛn waa laabo wei bɛ e ya. Wei 'bɔ a Bali va, ɛn e ya Bali -a.

2 -A pou sianan "bɛ te e ya Bali va.

3 Bali ciɪa "va ɛn e fɛ pɛɛnɔn drɛ. Fɛ -tɔ 'ka 'e drɛdɪ, te -yɛɛ "cɛɛ drɛ dɪ.

4 -A va nɛn 'belidi 'si. 'Belidi zɪɛ, 'tɛ 'san nɛn e 'trɛdanɔn 'man dra 'wein bɛ -nyɛn.

5 'Tɛ zɪɛ -a -san -sɛn klun va, ɛn klun 'ka -tɔlɛ -a 'lɛ dɪ.

6 Bali min -tɔ 'pa 'sia, -a 'tɔ nɛn Zan.

7 E-ta 'nan -e 'e 'tɛ 'san -le 'wɪ vɪ minnɔn lɛ, 'dɔ -e minnɔn 'o man, -e 'o yi -tɛra "da.

8 Zan 'bɔ "cɛɛ 'tɛ 'san zɪɛ -a -nɔan "dɪ, 'pian e -ta 'nan -e 'e 'tɛ 'san -le 'wɪ vɪ minnɔn lɛ.

9 Min nɛn waa laabo wei bɛ, -yɛɛ cɪ 'tɛ 'san tɪgɪ 'a, ɛn -yɛɛ 'ta 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'man drɛlɛ 'wein.

10 Bali ciɪa "va ɛn e fɛ pɛɛnɔn drɛ. 'Pian zɪ e -ta 'trɛda bɛ, minnɔn 'ka -a 'silɛa min -a dɪ.

11 E -ta 'yɛɛ 'trɛda, ɛn -yɛɛ minnɔn 'ka -a 'kunlɛ 'o 'pɛ "fli "a dɪ.

12 'Pian min -mienun -a 'kun 'o 'pɛ "fli "a, ɛn o yi -tɛra "da. Minnɔn zɪɛ yaa -si -nɔn -wɛlɛ -e 'o drɛ Bali -le 'nɛnnun -a.

13 Wa'a drɛlɛ Bali -le 'nɛnnun -a "lɛ zɪ min 'nɛn -yaa 'e 'pɔn -ji bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ

dɪ. ɛn min "cɛɛ o drɛ Bali -le 'nɛnnun -a dɪ. 'Pian Bali 'bɔ 'bɛ o drɛ 'yɛɛ 'nɛnnun -a.

14 Wei zɪɛ, e drɛ blamin -a, ɛn e -ta -nyɛnlɛa 'ku 'va. Ku -yɛɛ -dan cɪ 'yɪ, -dan zɪɛ e ya -kaa "tɪ Bali -le 'nɛn 'tɔwli "lɛ vɛ -a. E ya 'e fadɪ "yɪ "a, ɛn zɪ Bali cɪ bɛ, yaa kɔɔn 'kuɛ 'e tɪgɪ da.

15 Yi -tɔ da nɛn Zan -yɛɛ 'wɪ vɪdɪ 'sia minnɔn lɛ. 'E wei wluan 'plɛblɛ, ɛn yaa 'vɪ 'nan: «Min nɛn an -yɛɛ 'wɪ 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -nyɛn "bɛ. Maan 'vɪ 'nan, e -fɔla "da 'an -sru e -taa. -A -dan "mlian 'an da, kɔɔ e ya 'li 'e 'cɛn.»

16 "Yɪ "nɛn -yɛɛ "bɛ e -cɛɛ "nɔn. Yi -tɔdɔ pɛɛnɔn man te e "yɪ zɪɛ -a -sɛan "da -cɛɛ.

17 Bali ciɪa Moizi -va, ɛn e -pei -tɔ -cɛɛ. 'Pian Zozi 'bɛ 'ta Bali -le "yɪ "a, ɛn zɪ Bali cɪ bɛ -yɛɛ kɔɔn -cɛɛ 'e tɪgɪ da.

18 Min -tɔ 'ka tian Bali yɪlɛ dɪ. 'Pian Bali -le 'nɛn -tɔwli "nɛn e ya Bali -a, ɛn e ya 'e 'cɛn -kaa "tɪ Bali "srɔn "bɛ, zɪ Bali 'bɔ cɪ bɛ -yɛɛ kɔɔn -cɛɛ.

Zan 'yɛɛ 'nyranman -ci 'vɪ minnɔn lɛ

(Mt 3.1-12; Mk 1.1-8; Lk 3.1-18)

19 Yi -tɔ da, Zuif 'nɔn 'tanɔn nɛn Zeruzalɛm bɛ, o Bali -pannɔn 'lee Levi kludanɔn -mienun 'pa 'sia Zan -va. Levi kludanɔn 'bɔ bɛ, -wɛɛ nyranman "paa Bali -pan 'kuin. O o 'pa 'sia 'nan 'o laabo Zan -lɔ 'nan: «-Tɪ nɛn 'yɪa?» 'Wɪ nɛn Zan -a 'vɪ minnɔn zɪɛ -wɛlɛ "bɛ -nyɛn 'gɔ.

20 Ya'a 'wɪ 'tɔ yɔɔlɛ o man dɪ, yaa 'vɪ -wɛlɛ -gbaa 'nan: «An 'ka Crizi nɛn Bali -a 'si "va -e 'e minnɔn 'si 'wɪ 'ji bɛ -a dɪ.»

21 Tɔɔn ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «'Lɔɔ -ti nɛn 'yia "mɛn, Bali 'lewei vɪzan -dan nɛn waa laabo Eli bɛ, -nyrɛn 'yia?»

ɛn Zan "e 'nan: «Eli "cɛɛ 'maan dɪ.»

ɛn waa laabu -yrɔ "nyian 'nan: «Bali 'lewei vɪzan nɛn o -yee 'wɪ 'vɪ bɛ, -nyrɛn 'yia?»

ɛn e 'nan: «-Cɛjɛ.»

22 ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «'Lɔɔ, -ti nɛn 'yia -kpɔ? 'I vɪ 'kʊɛ, 'dʊ -e 'kʊ -kɔla 'kʊ 'wɪ 'tʊ yɪ, -e 'kʊ vɪ minnʊn nɛn o 'kʊ 'pɑ 'sia bɛ -wɛ. -Mɛ "wɪ nɛn i -kɔlaman -e 'i vɪ 'i 'fli man?»

23 Tɔɔn ɛn Zan "e 'nan -wɛ 'nan: «Mɛɛn cɪ min nɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'li bɛ -a. Yaa 'vɪ 'nan:

«Min -tʊ wei 'bɛ "we "bui "da, -a san -a ve 'nan:

'Ka Minsan -le -si ta drɛ!»

24 Minnʊn nɛn o o 'pɑ 'sia Zan -va bɛ Farizen 'nɔn a o va.

25 ɛn waa laabu -yrɔ nan: «Crizi "cɛɛ 'yia dɪ, ɛn Eli "cɛɛ yia dɪ, ɛn Bali 'lewei vɪzan nɛn o -yee 'wɪ 'vɪ bɛ -njɛɛ 'yia dɪ. -Mɛ "le "wɛan nɛn i min -batize dra "mɛn?»

26 Zan "e 'nan -wɛ 'nan: «'An 'bɔ, "an "min -batize dra 'yɪ 'a, 'pian 'ka yei "bɛ, min -tʊ a -nan, ka'a tɔɑ dɪ.

27 E -fɔla "da. An 'ka -yee -manwua "tun "da baa "fluzan -a dɪ.»

28 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ e drɛ 'fla nɛn waa laabo Betani bɛ -a da. 'Fla zɪɛ e ya 'yɪ nɛn waa laabo Zudan bɛ -a -sru, fɛ zɪɛ -a -nan nɛn Zan minnʊn -batize drɛ.

29 -A ta tʊ cɛɛn, zɪ Zan -a 'yɪ 'nan Zozi a -tanan 'e 'va zia bɛ, ɛn e 'nan: «"Ka 'yɪɔ, Bali -le 'bla 'a. -A 'bɔ nɛn Bali -a -nɔn 'nan -e 'e 'trɛdanɔn 'le 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn "nɛn wɪ yɪ, -e -wee 'wɪ 'wɪdɪ 'e 'fui.

30 Min nɛn, an -yee 'wɪ 'vɪ 'e 'cɛn bɛ, -nyrɛn "bɛ. Maan 'vɪ 'nan e -fɔla "da e -taa, -a -dan "mlian 'an da, kɔɔ e ya -nan 'li 'e 'cɛn.

31 Tʊ nɛn an 'wɪ zɪɛ -a ve bɛ te ma'an min 'bɔ 'tɔɑ dɪ, 'pian an minnʊn -batize drɛdɪ 'sia 'nan -e Izrael 'nɔn 'o min zɪɛ -a -tɔ.»

32 'Wɪ nɛn Zan -a -nan 'yɪ, ɛn yaa 'vɪ minnʊn lɛ bɛ, -nyrɛn 'gʊ: «An Bali lei 'saun 'yɪ 'sinan laji, e sɔɔn "da "le -plablo -zʊ, ɛn e -fʊ "va.

33 Tʊ nɛn an 'wɪ zɪɛ -a ve bɛ te ma'an min 'bɔ 'tɔɑ dɪ, 'pian Bali nɛn e 'nan 'an 'ta min -batize drɛ 'yɪ 'a bɛ, -yɛɛ 'vɪ 'mɛn 'nan: «Min nɛn 'i Bali lei ye -e 'e -sɔɔn "da -e 'e 'fʊ "va "bɛ, -yɛɛ Bali lei 'saun -nɔan "min lɛ.»

34 Maan -nan 'yɪ, ɛn maan 'vɪ 'wein 'nan, min 'labɛ Bali -pɪ nɛn.»

Zozi -srunɔn tɛdɛ

35 -A ta tʊ cɛɛn, te Zan 'lee 'e -srunɔn "fli 'bɛ cɪ fɛ zɪɛ -a -nan,

36 ɛn zɪ e Zozi 'yɪ te e ya ciunan bɛ, ɛn e 'nan: «"Ka 'yɪɔ Bali -le 'bla bɛ, -nyrɛn "bɛ.»

37 -A -srunɔn "fli "bɛ, o 'wɪ zɪɛ -a 'man, tɔɔn ɛn o sɔɔnla Zozi -sru.

38 Zozi 'e 'man lila, zɪ yaa 'yɪ 'nan Zan -srunɔn bɛ o sɔɔnla 'e -sru "bɛ, ɛn yaa laabu -wɔb 'nan: «-Mɛ "nɛn kaa -wɛɛman?»

O 'nan -yrɛ 'nan: «Rabi, 'yɪɛ "kɔnnɛn "a nyin zia?» Rabi -ci nɛn 'nan Bali -le 'wɪ "paazan.

39 ɛn Zozi "e -wɛɛ 'nan: «'Ka 'ta -e 'ka -nan yɪ!»

O sɔɔnla -a -sru, ɛn waa -nyrannan 'yɪ. Yɪ zɪɛ -a da bɛ, o -fʊ -a "srɔn. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ e drɛ te yɪdɛ "ta -pliman "tra.

40 Min "fli "nen o Zan wei 'man en o sɔɔnla Zozi -sru "bɛ, Simɔn Pieri "bu Andre nen -a -tu -a.

41 Andre zɛ, min tɛdɛ nen e -ku "va "bɛ, -a 'bɔ "bu Simɔn nen. En e -yre 'nan: «Ku min nen e ci Crizi -a bɛ -a 'yɪ.» Crizi -ci nen 'nan min nen Bali -a 'si "va.

42 En e -ku Simɔn -a Zozi lɛ.

Zozi -a -nanjɛn tein en e 'nan -yre 'nan: «Zan -pɪ Simɔn nen 'yia, o -taa 'ilaabɔlɛ Keva.» Keva 'bɔ nen waa ve "nyian Pieri.

Zozi Filipv 'lee Natanael laabv 'nan 'o -sɔɔnla 'e -sru

43 'Bɛ 'ta tu cɛɛn, en Zozi a "vale 'e 'ko Galile 'lɛglɔn 'ji, -a -nan nen e 'bɔ Filipv man en e 'nan -yre 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru.»

44 Filipv zɛ, Bezaida nen Andre 'lee Pieri fla -a bɛ, -a -nan min nen.

45 Filipv 'bɔ min -tu nen waa laabo Natanael bɛ -a man, en e 'nan -yre 'nan: «Min nen -yee 'wɪ ci 'e 'cɛn -tɛdɪ Moizi -le -pei 'fluba 'lee Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji bɛ, kva 'yɪ. Nazaretɪ min Zozi nen Zozɛfv -pɪ -a bɛ, -nyɛn.»

46 En Natanael -a laabv -yrɔ 'nan: «Fɛ 'kpa -kɔlaman -e 'e bɔla 'fla nen waa laabo Nazaretɪ bɛ -a da?»

-A -nan nen Filipv "e -yre 'nan: «'I 'ta -e 'i yɪ 'i 'bɔ 'a.»

47 Zɪ Zozi Natanael 'yɪ 'tanɔn 'e 'va bɛ, en yaa 'vɪ 'nan: «Cɛɛ Izraɛl min tɪglɪ nen 'e 'wɪ tɪglɪ ve bɛ, -nyɛn "bɛ.»

48 En Natanael -a laabv -yrɔ 'nan: «Nyin zia nen yian -tɔa?»

Zozi "e -yre 'nan: «Te i ya 'i -nyrandɪ Fijie yiba 'wlu -e

Filipv 'e 'i laabv bɛ, te mein 'yɪ 'va.»

49 -A -nan nen Natanael "e 'nan -yre 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, Bali -pɪ nen 'yia, yie ci Izraɛl 'nɔn 'le mingɔnnɛn -a.»

50 Zozi -a laabv -yrɔ 'nan: «Maan 'vɪ 'yie 'nan mein 'yɪ Fijie yiba 'wlu 'le "wɛan nen i yi -tɛra 'an da? I -taa 'wɪ -dandan -nan yɪlɛ e -ciala 'wɪ 'labɛ 'bɛ da.»

51 En Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, ka -taa labli yɪlɛ 'e 'lɛ 'sɔdɪ -e 'ka Bali -le 'pasianɔn yɪ, te o -ko laji, en te o "sia laji -e 'o -sɔɔn 'an Blamin -pɪ da.»

2

Zozi -yee 'pleble 'ci kɔɔn minnun lɛ 'e tɛdɛ

1 Yi yaaga "bɛ -sru, en lɪ 'pa "fɛdɪ drɛdɪ 'bɔ 'fla nen waa laabo Kanan bɛ -a da, Galile 'lɛglɔn 'ji. Zozi "bu "a "fɛdɪ zɛ -a da,

2 en o Zozi 'lee 'e -srunɔn laabv "nyian "fɛdɪ 'bɔ da.

3 Zɪ -wɛn -nyan bɛ, en Zozi "bu "e 'nan Zozi lɛ 'nan: «-wɛn -nyan -wɔ.»

4 Zozi "e 'nan -yre 'nan: «Manmi, -mɛ "le "wɛan nen i -tɔa 'wɪ zɛ 'bɛ 'ji, 'mɛn tu 'ka tian bɔlɛ dɪ.»

5 -A -nan nen Zozi "bu "e 'nan minnun nen o ci fɛnɪn -plinɔn bɛ -wɛlɛ 'nan: «'wɪ pɛɛnɔn nen yaa 've 'cɛɛ bɛ, 'ka drɛla "da.»

6 'Yi 'tɔbɔ nen 'e drɛdɪ -kɔlɛ -a bɛ, -a 'shɛɛdɪ a fɛ 'bɔ zɛ -a -nan. 'Yi 'tɔbɔ zɛ -a -ji nen Zuif 'nɔn 'o 'cɛin 'lee 'o 'pɛ -man "foe yɪ "sia -e 'o 'fli drɛ 'saun Bali 'lɛ. -A -tu -kɔlaman e 'yɪ "siala "tugu -yaa tu.

7 En Zozi "e 'nan minnun nen o ci fenun -plinan be -wle 'nan: «'Ka 'pɔnun 'labɛ o fa 'yi 'a!» O -pɔnun zɪɛ -a 'fa, e -sran 'man.

8 -A -nan nen Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'yi 'gʊɛ -a 'kolu "tiennɔn -e 'ka 'kʊ -a min nen 'e yɪɛ -tɔa "fɛdi 'gʊɛ -a da be -yɾɛ!»

En waa kolu o -kʊ -a -yɾɛ.

9 Min nen 'e yɪɛ -tɔa "fɛdi 'bɔ da be, e 'yi zɪɛ -a -nanjɛɛn 'e 'le te e lila 'wɛn -a. Fenan nen -wɛn zɪɛ e 'si be ya'a tɔa dɪ. 'Pian fɛ -plinɔn nen o 'yi 'bɔ 'tɔ be, "o -tɔa. E lɪ 'pazan laabu en e 'nan -yɾɛ 'nan:

10 «Minnun pɛɛnɔn 'gʊɛ, -wɛn nen e ci 'kpa be, -a 'bɔ nen waa -nɔan "min lɛ 'e 'flin. "Bɛ -sru te -wɛn ciɪ min yɪɛ da be, -e -wɛn nen e 'ka 'kpa dɪɛ, 'wɛɛ 'nɔn min lɛ. 'Yie vɛ be, -wɛn nen e ci 'kpa be, yia ta -tɔ -trilii tʊ 'gʊɛ -a.»

11 'Lɛbo "fɔ wɪ tɛdɛ nen Zozi -a drɛ be, -nyɾɛn zɪɛ. Yaa drɛ Kanan, Galile 'lɛglɔn 'ji. E 'yee -dan ci kɔɔn en -a -srunɔn yi -tera Zozi 'bɔ da.

12 "Bɛ -sru, en e sɔɔn "ji 'fla nen waa laabo Kapanamo be -a da, 'o 'vale 'e "bʊ 'lee 'e "bʊnɪn 'lee 'e -srunɔn 'a. O -fʊ 'fla zɪɛ -a da tʊ "wɛnnɛn 'a.

Zozi fenun -tannɔn 'pin Bali -pan 'kuin

(Mt 21.12-13; Mk 11.15-17; Lk 19.45-46)

13 Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdi drɛdɪ 'bɔ 'kogo, en Zozi 'kʊ Zeruzalɛm.

14 Zɪ e 'bɔla 'nan nun be, en e wla Bali -pan 'kuin. E minnun 'yɪ te o ya trinun 'lee 'blanun 'lee -plablonun -tannan.

En e minnun 'yɪ "nyian te o ya "lala ta -fɔɔnan.

15 Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yɪ be, e baa drɛ sɔnba "a, en e 'blanun 'lee trinun 'lee minnun pɛɛnɔn 'pin Bali -pan 'kuin. E "lala ta -fɔɔnɔn 'le "lala fuila "man e -wee 'tablonun -sran ji.

16 En e 'nan -plablo -tannɔn le 'nan: «'Ka fenun 'gʊɛ -a bɔla fɛ 'gʊɛ -a -nan. Te 'ka 'an "tɪ "le 'kɔn drɛ 'flɛ 'tan 'kɔn 'a dɪ!»

17 En -a -cin -tɔra -a -srunɔn 'ji 'nan 'e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«'Yie 'kɔn yɪdɪ "yi "a 'an 'ji -dan e -ciala "da.»

18 Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a drɛ be, en Zuif 'nɔn 'tanɔn -a laabu -yɾɔ 'nan: «'Lɛbo "fɔ 'wɪ "kɔ "nen yia dra -e 'e -kɔɔn 'nan Bali 'be 'si -nɔn 'yie 'nan 'i 'wɪ zɪɛ -a drɛ?»

19 En Zozi -a -sru "fɔ -wle 'nan: «Bali -pan 'kɔn 'gʊɛ, 'ka -wi! E ya yi yaaga -e 'an wluan lou 'e "pa 'ji.»

20 En o 'nan -yɾɛ 'nan: «Bali -pan 'kɔn 'labɛ, lɛ -fuba sinjen 'wle 'shɛɛdʊ wlu nen minnun -a -tɔ, en yie 'nan, yi yaaga 'wlu -e 'i pee -tɔ?»

21 'Pian -te Zozi a 'wɪ zɪɛ -a vɪnan be, -a 'bɔ po nen Bali -le 'kɔn 'a be -nyɾɛn yaa ve.

22 Zɪ 'e wluan -kanɔn 'va be, -a -ci -tɔ -a -srunɔn 'ji 'nan e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'e 'cɛn. En o yi -tera Bali wei nen 'e 'crɛn -tɛdɪ be -a da, 'lee 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ -wle "bɛ -a da.

23 Tʊ nen te Zozi a Zeruzalɛm Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdi da be, zɪ minnun 'lɛbo "fɔ winun nen yaa drɛ be -a -nan 'yɪ -yɾɔ "bɛ, en min "kaga "yi -tera Zozi 'bɔ da.

²⁴ P'ian Zozi 'ka yi -telea o da di, koo e o peenon -toa "fo.

²⁵ En Zozi 'ka -a weeman 'nan, min 'e min -tu man w1 v1 'yre di. 'W1 nen min ji be, Zozi -a -toa 'e 'bo 'a.

3

Nikodem -kv 'w1 laabvle Zozi 'l

¹ Zuif 'non 'tazan -tu nen waa laabo Nikodem be, e ya Farizen 'non 'va.

² E -ta Zozi 'va 'pei -man, en e 'nan -yre 'nan: «'An 'san, kva -toa 'nan i ya min nen Bali -a 'pa 'sia -e 'e 'w1 "paa minnun ji be -a. Koo 'lebo "fo winun nen yia dra 'gve min nen Bali a 'e 'pad1 "va "be, -a san 'be -kolaman -a dre di -a.»

³ En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «Maan ve 'yie 'w1 tigl1 'a 'nan, min 'ka 'kolaman -e 'e Bali -le mingonnen tre yi, te wa'a -yale 'e 'tre di.»

⁴ -A -nan nen yaa laabv Zozi 'l 'nan: «Min nen e dre ceje 'gve, waa dra 'ko -e 'o -ya? E -wlaman "nyian 'e "bu 'pon -ji -e 'o -ya 'e 'pee?»

⁵ En Zozi "e -yre 'nan: «Maan ve 'yie "nyian 'w1 tigl1 'a 'nan, min 'ka 'kolaman -e 'e 'kv Bali -le mingonnen tre da, te wa'a -yale 'yi 'lee Bali lei -a di.

⁶ Fe nen min -a -ya be, e ya min -a. 'Pian fe nen Bali lei -a -ya be, e ya -yee ve -a.

⁷ -Te 'an 'bo maan 'v1 'yie 'nan e ya "le 'wei 'ya "nyian 'e 'tre be, te -a 'w1 'e 'i 'kan di.

⁸ Waa -koonman fulo man. Fenan nen fulo ci "vale 'e 'ko be, -a -nan nen e "feenman e -ko. Waa -cin maan, 'pian -a -nan nen e "sia be wa'a toa di, en -a -nan nen e -ko be wa'a toa

di. -A -twli "nen "nyian min nen Bali lei -a -ya 'e 'tre be -yee ve -a.»

⁹ Nikodem -a laabv -yrv 'nan: «'W1 z1e e dra 'ko -e 'be dre?»

¹⁰ En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «'I 'bo nen i 'w1 "paaman Izrael 'non 'ji be, yi'a 'winun z1e -a toa duv?»

¹¹ Maan ve 'yie 'w1 tigl1 'a 'nan, 'w1 nen kva -toa "be -nyren kva ve, en 'w1 nen kva -nan 'yi be, -nyren kva ve, en 'kve 'w1 z1e ya'a 'ko 'ka 'wulo -ji di.

¹² An 'tre 'gve -a da w1 'v1 'cee, ka'a yi -telea 'be da di, 'lo -te an laji lou "w1 'v1 'cee be, e dra 'ko -e 'ka yi -tera 'be da?

¹³ Min -tu 'ka tian 'kole laji di, -te ya'a 'sile a Blamin -pi nen e 'si laji be -a di.

¹⁴ "Le z1 Moizi a "bui "da 'li en e -bulale dre -mlen -a en yaa 'pa yiba "man en yaa wluan lou "be, -a -twli "nen "nyian waan 'bo blamin -pi wuanla lou.

¹⁵ 'Dv -e min nen e yi -tera Blamin -pi 'bo da be, 'belidi nen ya'a 'nyaan di e dre -a san -le ve -a.

¹⁶ -Yee ci 'nan Bali 'tre danon peenon 'yi "yi "bu "le "wean, 'e 'pi -twli "non -wee 'w1 'ji, 'nan -e min nen e yi -tera -a -pi z1e -a da be, -a san -nan 'e vile 'e 'nyan di, 'pian -e 'belidi nen ya'a 'nyaan di, 'e dre -a san -le ve -a.

¹⁷ Bali 'ka 'e 'pi 'pale -sia 'tre da 'nan -e 'e tin -te min da di, yaa 'pa 'sia 'nan -e 'e min 'si 'w1 'ji.

¹⁸ Min nen e yi -teala -a -pi z1e -a da be, wa'a -yee tin 'baa di, 'pian min nen ya'a yi 'teala

"da "dɪe -a san -le 'wɪ a 'e tin 'badɪ 'va, kɔɔ ya'a yi -tɛɛa Bali -pɪ -tɔwli "da dɪ -le "wɛan.

19 'Wɪ nɛn -yee "wɛan, Bali 'trɛdanɔn 'le tin "baa bɛ, -nyrɛn 'gɔ, 'tɛ 'san -ta 'trɛda, ɛn minnun 'ka -a yɪɛ "yi "dɪ, o klun 'yɪ "yi e mlin 'tɛ 'san da, o drɛnan wɪ a -wɪdɪ "le "wɛan.

20 -Yɛɛ cɪ 'nan min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, ya'a 'tɛ 'san ye "yi "dɪ. ɛn -a san 'ka 'taa 'tɛ 'san da dɪ, "tɔgɔ -yee 'wɪ 'wɪdɪ "ta 'e bɔla.

21 'Pian min nɛn e 'ta 'wɔla 'wɪ tɪglɪ da bɛ, e -taa 'tɛ 'san da, 'dɔ -e 'tɛ 'san 'e drɛ wɪ -ci -kɔɔn 'nan e 'ta 'wɔla Bali wei da.»

Zan Zozi 'le 'wɪ 'vɪ

22 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn 'kɔ Zude 'ɛglɔn 'ji. O -fɔ fɛ zɪɛ -a -nan tɔ "wɛnnɛn 'a, ɛn e minnun -batize drɛdɪ 'sia.

23 Tɔ 'bɔ 'lein zɪɛ -a wɪ bɛ, te Zan "e minnun -batize dra "nyian 'fla nɛn waa laabo ɛnɔn bɛ -a da, kɔɔ 'yi banun a -nan "kaga. 'Fla zɪɛ, e ya 'fla nɛn waa laabo Salim bɛ -a "srɔn. Minnun -ko -nan nun te Zan o -batize dra,

24 Tɔ zɪɛ -a man bɛ, te wa'a tian -a -fɔɛ -pɔ 'kuin dɪ.

25 Yi -tɔ da, ɛn -sa -tɔ -fɔla Zan -srunɔn 'lee Zuif min -tɔ yei. -Sa zɪɛ e ya min drɛdɪ 'saun Bali 'lɛ da.

26 O -kɔ Zan -va, ɛn waa laabɔ -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, min nɛn "nɛn ka cɪ 'ka 'vale -a Zudan 'yi -sru, te i -yee 'wɪ ve minnun ɛ bɛ, e ya minnun -batize drɛnan ɛn minnun pɛɛnɔn a -kɔnan "va 'zia.»

27 -A -nan Zan "e 'nan -wɛɛ 'nan: «Min 'ka 'kɔlamɛn -e 'e fɛ -tɔ yɪ te Bali "cɛɛ -nɔn -yrɛ "dɪ.

28 Maan 'vɪ 'ka yɪɛ man 'nan, min nɛn e min "sia 'wɪ 'ji bɛ, -a 'bɔ "cɛɛ 'maan dɪ, 'pian an ya min nɛn Bali -a -trɔa -a 'lɛ bɛ -a. 'Ka 'bɔ ka ya 'mɛn 'wɪ 'nan yɪnɔn 'a.

29 Lɪmɔn nɛn e -kɔnnɛn 'pa bɛ, e ya -tɪ -le vɛ -a? Min nɛn yaa 'pa bɛ, -yee vɛ nɛn. Lɪ 'pazan 'bɔ bee -le vɛ "cɛɛ dɪ, -a bee bɛ, "bɛ "ya wo min nɛn e -tɔa -a "srɔn, te -a "trɔɛn "a 'e 'tɔdɪ -a wei ɛ bɛ -a. ɛn -a wei mandɪ -a cɪ "nranman. Zɪ 'an 'cɪ cɪ zɪɛ. 'Bɛ nɛn 'gɔvɛ, 'an 'cɪ "nranman e -ciala "da "mɛn "fo.

30 E ya "le -a 'bɔ 'tɔ nɛn 'e drɛ -dan -e 'an 'tɔ "e "ta wɔ "tra.

31 Min nɛn e "sia laji lou "bɛ, e ya fɛ pɛɛnɔn da, 'pian min nɛn e 'si 'trɛda bɛ, e ya 'trɛda min -a, ɛn 'trɛda wɪ nɛn yaa ve. Min nɛn e "sia laji bɛ, e ya fɛ pɛɛnɔn da.

32 ɛn 'wɪ nɛn yaa -nan 'yɪ, 'lee 'wɪ nɛn yaa 'man bɛ -nyrɛn yaa ve, 'pian min -tɔ 'ka yɪ -tɛɛa 'wɪ zɪɛ -a da dɪ.

33 Min nɛn e yi -tɛra 'wɪ nɛn yaa 'vɪ bɛ -a da bɛ, te 'bɛ 'san "e 'nan 'wɪ 'kpa, Bali 'wɪ tɪglɪ ve.

34 -Yɛɛ cɪ 'nan min nɛn Bali -a 'pa 'sia bɛ, Bali 'bɔ wei nɛn yaa ve, kɔɔ Bali 'ka 'yee lei 'saun 'nɔndɪ "nɛn 'palɛa dɪ.

35 -Kaa "tɪ Bali 'e 'pɪ ye "yi, ɛn e fɛ pɛɛnɔn 'pɛba 'wɔ -yrɔ.

36 Min nɛn e yi -tɛra -a -pɪ zɪɛ -a da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e ya -a san -le vɛ -a. 'Pian min nɛn ya'a -pɪ 'silɛa min -a dɪɛ, -a san 'ka 'belidɪ ye dɪ, te 'bli a 'e 'fɔdɪ Bali -ji -a san man.»

Zozi 'lee Samari limən -tv 'o cin 'yi

1 Zozi -a -tə 'nan, Farizen 'nən -a 'man 'nan minnun nən 'e -sru te 'e o -batize dra bε, o ya "kaga, en o "mlian Zan -srulon da.

2 Zozi 'bə "cεε min -batize dra 'e 'bə 'a dɪ, 'pian -a -srulon nən.

3 Zɪ Zozi 'wɪ zɪε -a -kənnən 'yi bε, -a -nan nən e 'si Zude 'leɣlən 'ji, en e Galile si 'sia.

4 -Si zɪε e -ciala Samari 'leɣlən 'ji.

5 Zozi 'bəla Samari 'fla 'tʊ da. 'Fla zɪε waa laabo Sisha e ya fei nən Zago -a -nən 'li 'e 'pɪ Zozeɸv lε bε -a "srən.

6 Fε zɪε -a -nan nən Zago 'le 'yi -klu cɪ. Zɪ Zozi "koe "nyian 'ta wʊdɪ -a bε, en e -nyran 'yi -klu zɪε -a "srən te yidε 'bə min -win -ji 'seze.

7 -A -nan nən Samari limən -tv -ta 'yi 'tələ, en Zozi "e 'nan -yre 'nan: «'I 'yi 'nən 'mən -e 'an mlin.»

8 Tʊ zɪε -a wlu, te -a -srulon 'kʊ -blɪfɛnʊn 'ləle 'fla.

9 En Samari lɪ zɪε e 'nan Zozi lε 'nan: «-Mε "le "wεan nən 'i 'bə nən Zuif min -a bε, i 'yi laabo 'an 'lə -e 'i mlin, te Samari lɪ nən 'maan?» Zuif 'nən 'lee Samari 'nən bε te o yei 'ka -a ble "fo "dɪ.

10 En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «"Te fε nən Bali -a -nən minnun lε bε, 'nan yia -təa "bε, en min nən yaa ve 'yie 'nan 'i 'yi 'nən 'mən 'gʊε, yia -təa "bε, "te 'i 'bə 'bε 'yi laabʊ -yrə, -e 'i mlin, -e 'e 'yi nən e 'belidɪ -nəan "min lε bε -a -nən 'yie.»

11 En lɪ zɪε e 'nan Zozi lε 'nan: «Minsan, fε -tv 'ka 'i 'lə -e 'i 'yi 'tə 'a dɪ, en -klu 'gʊε e ya 'e trʊdɪ.

Nyin zia nən i 'yi nən e 'belidɪ -nəan "bε, -a "sia?

12 'Kʊ tra Zago nən e 'yi -klu 'gʊε -a -nən 'kʊε bε, -a 'bə "e ci 'yi mlin 'o 'vale 'e 'pɪnun 'lee 'yee trinun -a. 'I -dan "mlian 'bε da?»

13 En Zozi "e -yre 'nan: «Min nən e 'yi 'gʊε -a mlin bε, 'yi dra pee -a -təa.

14 'Pian min nən e 'yi nən maan -nəan "bε -a mlin bε, 'yi dra pee 'ka "nyian 'li -a tɛa dɪ, en 'yi nən maan -nəan -yre "bε, e dra "ji 'yi ku -a, en e 'belidɪ nən ya'a 'nyaan dɪε -a -nəan -yre.»

15 -A -nan nən lɪ bε e 'nan Zozi lε 'nan: «Minsan, 'yi zɪε 'i "mən "nən -e 'yi dra pee 'e vɪlε 'yaan 'tɛ dɪ, -e 'an vɪnan 'an 'ta "nyian 'yi 'tə 'gʊ dɪ.»

16 En Zozi "e -yre 'nan: «'I 'kʊ 'i -sran laabʊ -e 'ka 'ta -a.»

17 Lɪ zɪε e 'nan -yre 'nan: «'An -sran "ka "dɪ.»

En Zozi "e -yre 'nan: «'I 'wɪ tɪɣlɪ 'vɪ -a vɪdɪ -a 'nan, 'i -sran "ka "dɪ.

18 -Yεε cɪ 'nan i -kənnən 'pa tian 'soolu, en min nən i cɪ "wlu "bε, 'i -sran "cεε dɪ, i 'wɪ tɪɣlɪ 'vɪ.»

19 Təən lɪ bε e 'nan Zozi lε 'nan: «Minsan, maan ye "le 'nan Bali 'lewei vɪzan nən 'yia.

20 'Kʊ tranun nən Samari 'nən 'a bε, pən 'gʊε -a da nən o Bali 'bə, en 'ka Zuif 'nən "ka 'vɪ 'nan Zeruzalem nən 'o 'kʊ Bali 'bə -kpə.»

21 En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «'I "trəən "tə 'an wei 'gʊε -yre 'kpa. Tʊ -tv -taa "bələ bε, te ka'a Bali bəa pən 'gʊε -a da dɪ, en ka'a 'ko Bali bələ Zeruzalem dɪ.

22 'Ka Samari 'nɔn bɛ, ka Bali bɔa, 'pian ka'a Bali 'bɔ 'tɔa dɪ, 'kɔ Zuif 'nɔn bɛ, "kɔ Bali bɔa ɛn "kɔ Bali 'bɔ -tɔa. -Yɛɛ cɪ 'nan min nɛn e 'trɛdanɔn "sia 'wɪ 'ji bɛ, Zuif 'nɔn 'va nɛn e "sia.

23 'Pian tɔ -tɔ -taa "bɔlɛ bɛ, ɛn -a tɔ 'bɔ 'bɔ 'va. Tɔ zɪɛ -a man nɛn Bali bɔ 'nɔn tɪgɪ -kaa "tɪ Bali bɔa Bali lei 'saun 'le 'plɛblɛ 'a, ɛn waa bɔa 'e -si tɪgɪ da. Bali bɔ 'nɔn zɪɛ o va nɛn -kaa "tɪ Bali cɪ.

24 Bali a lei -a. -Yee "wɛan minnun nɛn waa bɔa "bɛ, 'o bɔ -yee lei 'saun 'le 'plɛblɛ 'a, ɛn 'o bɔ 'e -si tɪgɪ da.»

25 ɛn lɪ zɪɛ e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Maan -tɔa 'nan min nɛn e cɪ Crizi -a bɛ e -taa, -a 'bɔ nɛn Bali -a 'si 'va. Tɔ nɛn e -ta bɛ, e 'wɪ pɛɛnɔn 'ci ve 'kɔɛ.»

26 ɛn Zozi 'e 'nan -yrɛ 'nan: «'An 'bɔ nɛn an 'wɪ tin "baa 'yɪɛ 'gɔɛ, mɛɛn cɪ -a.»

27 E -fɔ 'wɪ zɪɛ -a vɪnan, nun tɔɔn ɛn -a -srunɔn 'bɔla. 'Wɪ o 'kan 'nan 'o 'vale lɪmɔn -a o ya 'wɪ tin 'banan. 'Pian o va min -tɔ 'ka -a laabɔlɛ -yrɔ 'nan, -mɛ "wɪ nɛn e cɪ -a laabɔnan lɪ 'labɛ -yrɔ "dɪ? ɛn wa'a laabɔlɛ "nyian 'nan, -mɛ "wɪ nɛn e cɪ -a tin 'banan -yrɛ "dɪ?

28 -A -nan nɛn lɪ zɪɛ e 'yee 'yɪ 'tɔvɛ 'tɔl, ɛn e -kɔ 'fla -a vɪɛ minnun lɛ 'nan:

29 «'Ka 'ta min -tɔ yɪ. Min zɪɛ yaan drɛ wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'mɛn. -Te Crizi nɛn -o?»

30 ɛn minnun pɛɛnɔn 'si 'fla, o -ta fɛnan nɛn e cɪ bɛ -a -nan.

31 Tɔ zɪɛ -a wɪ bɛ, te Zozi -srunɔn Zozi man dra -wɪwɪwɪ 'nan 'e fɛ -bli.

32 'Pian Zozi 'e 'nan -wɪɛ 'nan: «-Blɪfɛ nɛn 'an 'le 'gɔɛ, ka'a tɔa dɪ.»

33 ɛn Zozi -srunɔn -a laabɔ 'o cin lɔ 'nan: «Min -tɔ -ta -blɪfɛ -a -yrɛ "baalɛ?»

34 Zozi 'e -wɪɛ 'nan: «'Mɛn -blɪfɛ nɛn 'nan min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, 'an 'ci 'sɔ winun drɛ, ɛn 'nyranman nɛn yaa -nɔn 'mɛn bɛ 'an 'pa.

35 'Ka bɔ, "ka 'vɪ 'nan, e -fɔ mlɛn sinjɛn 'vaa -e 'o 'saa 'tɛdɪ 'sia. 'Pian 'an 'bɔ, maan ve 'cɛɛ 'nan, 'ka 'wulo wɪuan lou 'saa tran 'tɛvɛ -a.

36 Min nɛn e cɪ 'saa 'tɛnan bɛ, -a san -kopa a 'va, ɛn fɛ 'wɪɛ 'bɔ nɛn yaa -tɛ bɛ, yaa tre 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -yee vɛ -a. E drɛ zɪɛ 'nan -e min nɛn e 'saa 'fɔ bɛ, 'lee min nɛn yaa -tɛ bɛ, o 'ci 'e "nran 'e cin va.

37 O -kɔnnɛn "tɔ -fɔa 'nan: «Min -tɔ 'bɛ fɛ 'wɪɛ -fɔa 'trɛ 'ji -e min pee nɛn 'e -tɛ.» E ya 'wɪ 'kpa -a.

38 An 'bɔ, an 'ka 'pa 'sia 'nan, 'ka 'kɔ 'saa 'tɛ fei nɛn ka'a 'nyranman 'palɛ "da "dɪɛ -a da. Min peenun -a da nyranman 'pa 'va, ɛn cɛɛ "ta -a "nɛn "ble.»

39 'Wɪ nɛn lɪ zɪɛ yaa 'vɪ bɛ, -yee "wɛan Samari 'nɔn "kaga "yɪ -tɛra Zozi da. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan, Zozi 'e drɛ wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'yɪɛ.

40 Zɪ Samari 'nɔn 'ta Zozi 'va bɛ, ɛn waa trɔ 'ba 'nan 'e 'fɔ 'o 'va. -A -nan nɛn Zozi yɪ 'fɪli drɛ o va.

41 'Wɪ nɛn yaa ve bɛ, -yee "wɛan minnun nɛn o yɪ -tɛra "da "bɛ, o 'bɔ "nyian "kaga 'kpa.

42 ɛn waa 'vɪ 'siɛn lɪ zɪɛ -yrɛ 'nan: «Wa'a vɪɛ 'nan 'wɪ nɛn yɪa 'vɪ bɛ, -a 'saza 'le "wɛan nɛn kɔ yɪ -tɛra "da "dɪ. 'Pian

'wɪ nɛn kʊa 'man "da 'kʊ 'bɔ 'a bɛ, -yee "wɛan nɛn kʊ yi -tɛra "da, ɛn kʊa -tɔ "mɛn 'nan -yɛɛ cɪ 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'sizan 'wɪ 'ji -a.»

Mingɔnnɛn wluzan -tʊ -le 'nɛn 'man "yaaman ɛn Zozi -a beli

⁴³ Zɪ Zozi yi "fli drɛ o va bɛ, ɛn e Galile -si 'sia "nyian.

⁴⁴ Te Zozi -a 'vɪ 'e 'bɔ 'a 'nan, wa'a Bali 'lewei vɪzan -tʊ siala -dan 'e 'bɔ fla dɪ.

⁴⁵ 'Pian zɪ 'e 'bɔla Galile bɛ, Galile 'nɔn -a 'sia 'kpa tɪglɪ. Kɔɔ 'wɪ nɛn yaa drɛ "fɛdi da Zeruzalɛm bɛ, waa -nan 'yɪ, o -kʊ -nan nun -le "wɛan.

⁴⁶ E 'bɔla "nyian Kanan Galile 'lɛglɔn 'bɔ 'ji, 'fla nɛn e 'yi lila 'wɛn -a bɛ -a da.

Tʊ zɪɛ -a man bɛ, mingɔnnɛn wluzan -tʊ nɛn e -nyɛanla Kapanamo bɛ, te -a -pɪ 'man "yaaman 'kpa tɪglɪ.

⁴⁷ Mingɔnnɛn wluzan zɪɛ, yaa 'man 'nan Zozi 'si Zude, ɛn e 'bɔla Galile. -A -nan nɛn e -kʊ Zozi 'va, ɛn e toba -fɔ -yrɛ 'nan, 'e -sɔɔn "ji Kapanamo -e 'e 'yee 'nɛn nɛn -a man "yaaman -nan nun bɛ -a 'beli. 'Nɛn zɪɛ -a -kadɪ -fɔla tʊ.

⁴⁸ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Te ka'a tian 'lɛbo "fɔ winun 'lee -cɛ -srɔn "winun -nan yɪɛ dɪɛ, ka'a yi 'tɛala 'wɪ da 'mlɔnmlɔn dɪ.»

⁴⁹ Mingɔnnɛn wluzan "e -yrɛ 'nan: «Minsan, 'i yra 'si, 'i -ta -trɛɛ 'vaa -e 'mɛn 'nɛn 'e yɪɛ 'lɛ wʊ.»

⁵⁰ ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'kʊ, 'i -pɪ "belia.» E yi -tɛra 'wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ bɛ -a da ɛn e -kʊ.

⁵¹ "Yɛɛ -kɔn -kɔnan -sia bɛ, ɛn -a 'sunɔn 'ta -a 'lɛ, ɛn o -yrɛ 'nan: «-Cɛ 'si 'yie 'nɛn man.»

⁵² -A -nan nɛn yaa laabʊ -wɔ 'nan: «Tʊ "cɛn "man nɛn -cɛ 'si "man?» ɛn o -yrɛ 'nan: «'Sɪ te yɪɛ 'sia 'mɔnnɛn man "tiɛnnɔn, tɔɔn ɛn -cɛ 'si "man.»

⁵³ ɛn -a -cin -tɔ mingɔnnɛn wluzan ji 'nan, tʊ 'lein zɪɛ -a wlu nɛn Zozi -a 'vɪ 'yrɛ 'nan: «'I 'pɪ "belia.» -A -nan nɛn -a 'bɔ 'lee 'yee "kɔnnɛn 'nɔn pɛɛnɔn yi -tɛra Zozi da.

⁵⁴ Zɪ Zozi 'si Zude ɛn e -kʊ Galile bɛ, -a -nan nɛn e 'lɛbo "fɔ wɪ zɪɛ -a drɛ. -Yee 'lɛbo "fɔ wɪ "flizan nɛn yaa dra fɛ 'lein zɪɛ -a -nan.

5

Zozi min -tʊ nɛn e -sran "tra "bɛ -a beli

¹ "Bɛ -sru, Zuif 'nɔn 'le "fɛdi -tʊ drɛdɪ 'bɔ Zeruzalɛm, ɛn Zozi 'kʊ -nan nun.

² Zeruzalɛm 'bɔ man -klɔn bɛ, -a -wlala "nan "tʊ a, waa laabo 'blanun -wlala "nan. -Wlala "nan zɪɛ -a "srɔn "bɛ, 'yi 'tʊ a -nan, waa laabo Ebre wei -ji «Betesda». -Duban 'soolu a 'e 'tɔdɪ 'yi zɪɛ -a "srɔn.

³ -Dubannun zɪɛ -a wlu bɛ, -cɛ -tɛnɔn "kaga yra 'o nyin -nandɪ -nan. Yɪɛ 'winɔn 'lee minnun nɛn o "tun "bɔ bɛ 'lee minnun nɛn 'o -srandɪ "tra "bɛ, o nɛn. [O ya -a man -pennan 'nan 'yi 'e 'nyɔɔn "ji.

⁴ -Yɛɛ cɪ 'nan Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ, -a -tʊ -sɔɔn "man 'yi zɪɛ -a va, -e 'e nyɔɔn. Min nɛn e sɔɔn "va 'e tɛdɛ te Bali -le 'pasiazan "sia -a nyɔɔnnan bɛ, -te -a san -le -cɛ a 'kɔ oo, e "sia "man.]

⁵ ɛn min -tʊ a fɛ 'bɔ zɪɛ -a -nan, -cɛ a "man. -A -cɛ zɪɛ -a -nan lɛ -fuba yaaga 'wɛ 'sɔra nɛn 'gʊ.

6 Z₁ Zozi -a 'y₁ 'e nyinnandi b_ε, ε_n yaa -t_o 'nan -c_ε n_εn "man "b_ε -a y_i "fli 'b_o, -a -nan n_εn yaa laabv -yr_o 'nan: «I ya "vale -c_ε 'e 'si 'i man?»

7 ε_n min z_{1ε} e 'nan Zozi l_ε nan: «Minsan, "m_εεn -mie "ka -e 'yaan 'f_o 'y_i 'va te 'y_i ny_on "ji "d_i. ε_n -te "m_εεn v_inan 'an -pli 'y_i 'b_o man b_ε, -e min -t_u 'e 'f_o "va 'an 'l_o 'e 'flin.»

8 -A -nan n_εn Zozi -a 'v₁ -yr_ε 'nan: «'I 'wlu_n lou, 'i 'y_ie nyinnan "dav_ε 'sia, 'i 'ta w_o!»

9 'Nun t_on -c_ε 'si min z_{1ε} -a man, e 'yee nyinnan "dav_ε 'sia, ε_n e 'ta w_od_i 'sia.

Yi z_{1ε} -a da b_ε, te Zuif 'n_on 'le 'flinla "y_i n_εn waa laabo Saba b_ε -nyr_εn.

10 ε_n z₁ Zuif 'n_on 'tan_on -a 'y₁ b_ε, ε_n waa 'v₁ -yr_ε 'nan: «C_εεgv 'flinla "y_i n_εn, -yee "w_εan -a -si 'ka 'e 'n_ond_i 'y_iε -e 'i 'k_u 'y_ie nyinnan "dav_ε -a d_i.»

11 ε_n e 'nan -w_lε 'nan: «Min n_εn e -c_ε 'si 'an man b_ε, e 'nan 'm_εn 'nan: «'I 'y_ie nyinnan "dav_ε 'sia, 'i 'ta w_o.»

12 Waa laabv -yr_o 'nan: «Min 'c_εn 'b_ε 'v₁ 'y_iε 'nan 'i 'y_ie nyin- nan "dav_ε 'sia, 'i 'ta w_o?»

13 'Pian min n_εn -c_ε 'si "man "b_ε, ya'a min z_{1ε} -a t_oa d_i. K_oo Zozi 'si f_ε z_{1ε} -a -nan min "kaga "le "w_εan.

14 "B_ε -sru, Zozi min z_{1ε} -a 'y₁ Bali -pan 'kuin, ε_n e 'nan -yr_ε 'nan: «'I 'tr_oεn "t_o 'w₁ 'g_uε -yr_ε 'kpa! -C_ε 'si 'i man, te 'i 'w₁ 'w_lid_i "dr_ε 'nyian d_i, "t_og_o 'w₁ n_εn e -c_iala 'w₁ z_{1ε} 'b_ε da b_ε, 'e b_o 'i man.»

15 Min z_{1ε} e -k_u, ε_n yaa 'v₁ Zuif 'n_on l_ε "m_εn 'nan Zozi 'b_ε -c_ε 'si 'e man.

16 -Yee "w_εan Zuif 'n_on Zozi -w_εεd_i 'sia 'nan e 'w₁ z_{1ε} -a dr_ε 'flinla "y_i da.

17 'Pian Zozi 'w₁ 'ci 'v₁ -w_lε, yaa 'v₁ 'nan: «'An "t_i 'nyran- man "paa tian t_u 'g_uε -a, -yee "w_εan 'an 'b_o "nyian, "an "ya wo -a 'panan.»

18 'W₁ z_{1ε} -yee "w_εan Zuif 'n_on a Zozi -w_εεnan 'kpa t_ig_l 'nan o -t_εa. Wa'a v_lε 'nan e -w_εe 'flinla "y_i 'sr_oεn sr_ε -yee "w_εan d_i, 'pian 'nan, e 'nan Bali 'b_ε c_i 'e "t_i "a, te 'e 'fli -k_onnan Bali man.

Zozi 'le 'p_lεb_lε b_ε Bali 'b_o 'b_ε -n_on -yr_ε

19 ε_n Zozi 'e 'fli -le 'w₁ 'v₁ -w_lε 'nan: «Maan ve 'c_εε 'w₁ t_ig_l 'a 'nan, Bali -p_i 'ka 'k_olaman 'w₁ 't_u dr_εd_i -a 'e 'b_o 'wulo -ji w₁ -a d_i, 'pian 'w₁ n_εn yaa -nan 'y₁ 'e "t_i 'l_o b_ε -nyr_εn yaa dra. 'W₁ p_εεn_on n_εn -a "t_i -a dra b_ε, -nyr_εn -a -p_i -a dra "nyian.

20 -Y_εε c_i 'nan -kaa "t_i Bali 'e 'p_i ye "y_i, ε_n 'w₁ p_εεn_on n_εn Bali -a dra b_ε, yaa -k_onnan 'e 'p_il_ε. 'W₁nun n_εn e c_i -dandan 'kpa e -c_iala 'g_u da b_ε, yaa -k_onnan -yr_ε, 'nan -e 'w₁ 'e 'ka 'kan 'le "w_εan.

21 Z₁ -kaa "t_i Bali minnun wuanla -kan_on 'va -e 'e 'belid_i -n_on -w_lε "b_ε, -a -t_uw_li "n_εn "nyian -a -p_i -a dra -e min n_εn e 's_o "ji "b_ε 'e 'belid_i -n_on -a san l_ε.

22 ε_n "nyian b_ε, -kaa "t_i Bali "c_εε min -le 'w₁ tin 'baa d_i, 'pian e 'w₁ tin 'bad_i p_εεn_on -p_εba 'w_u 'e 'p_i -l_o.

23 Yaa dr_ε z_{1ε} 'nan -e min- nun p_εεn_on 'o -p_i 't_o b_o "le z₁ o -a 'b_o 't_o b_oa "b_ε -yee 'w₁ 'z_u. Min n_εn ya'a -p_i 't_o b_ol_ε d_iε, te -a "t_i "n_εn yaa 'pa 'sia b_ε, ya'a 't_o b_ol_ε d_i.

24 Maan ve 'cεε 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min nɛn yaan wei 'man "yi, ɛn e yi -tɛra Bali nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪe e ya -a san -le vɛ -a. -A san -le tin 'badɪ 'ka 'kɔan 'mlɔnmlɔn dɪ, 'pian e 'sɔ 'ka -lɔ ɛn e 'belidɪ 'yɪ.

25 Maan ve 'cεε 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, tɔ -tɔ -taa "bɔlɛ, ɛn e 'bɔ 'va. Tɔ zɪe -a man nɛn minnɔn nɛn o cɪ minnɔn -kadɪ -a Bali 'lɛ bɛ, o Bali -pɪ wei maan. ɛn minnɔn nɛn waa 'man "yi "bɛ o "belia.

26 -Yɛɛ cɪ 'nan zɪ 'plɛblɛ a -kaa "tɪ Bali 'lɔ -e 'e 'belidɪ -nɔn minnɔn lɛ bɛ, -a -tɔwli "nɛn yaa -nɔn 'e 'pɪ lɛ 'nan 'e 'belidɪ -nɔn minnɔn lɛ.

27 ɛn yaa -sɪ -nɔn -yrɛ 'nan 'e minnɔn -le 'wɪ tin 'ba, e ya blamin -pɪ -a -le "wɛan.

28 Te 'wɪ 'gɔvɛ 'e 'ka 'kan dɪ, kɔɔ -a tɔ -a -tanɔn bɔdɪ -a. Tɔ zɪe -a man nɛn minnɔn nɛn o kaa o ya -yrɛ -jɪ bɛ, o Blamin -pɪ wei maan,

29 ɛn o bɔala 'yrɛ -jɪ. Minnɔn nɛn o 'wɪ "yi drɛ bɛ, o wuanla -e 'o 'belidɪ yɪ. ɛn minnɔn nɛn o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ bɛ, o wuanla -e tin 'e 'tɛ o da.

30 Ma'an 'kɔlamɔn -e 'an 'wɪ 'tɔ drɛ 'an 'bɔ 'wulo -jɪ wɪ -a dɪ. 'Wɪ nɛn 'an "tɪ -a ve 'mɛn bɛ, -a da nɛn an min -le 'wɪ tin "baa. Kɔɔ an 'ka 'an 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnɔn -wɛɛnan dɪ, 'pian Bali nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, -a ci 'sɔ wɪnɔn -wɛɛnan nɛn an cɪ.

31 -Te 'an 'bɔ mɛɛn cɪ 'an 'bɔ 'fli -le 'wɪ 'nan yɪzan -a bɛ, min 'ka 'an wei siala 'wɪ 'kpa -a dɪ.

32 'Pian 'mɛn 'wɪ 'nan yɪzan a, ɛn maan -tɔa 'nan 'wɪ nɛn yaa ve 'an man bɛ 'wɪ 'kpa nɛn.

33 'Ka 'bɔ, 'ka minnɔn 'pa 'sia Zan -va, ɛn e 'wɪ tɪglɪ 'vɪ 'an man.

34 An 'bɔ 'le vɛ bɛ, ma'an wɛɛman 'nan min nɛn 'e drɛ 'mɛn 'wɪ 'nan yɪzan -a dɪ, 'pian 'an Zan -le 'wɪ ve cɛɛ 'nan -e 'ka yi -tɛra "da, -e Bali 'e 'ka 'si 'wɪ 'jɪ.

35 Zan a "le 'nan 'tɛ nɛn waa -fɔ "nɛn ɛn e bli bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. Ka wɪ "man, ɛn 'ka 'ci nɔn -a -san man tɔ "wɛnɛn 'a.

36 'Wɪ nɛn 'bɛ 'mɛn 'wɪ -kɔɔnman bɛ, 'bɛ -dan "mlɪan 'wɪ nɛn Zan -a 'vɪ 'an man bɛ -a da. 'Wɪnɔn nɛn 'an "tɪ -a -nɔn 'mɛn 'nan 'an drɛ bɛ, -a 'wɪnɔn 'bɔ nɛn maan dra 'gɔ. -Yɛɛ -kɔɔnman 'nan 'an "tɪ 'bɛ 'an 'pa 'sia.

37 'An "tɪ 'bɔ nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, -yɛɛ 'an 'man wɪ 'vɪ 'e 'bɔ 'a. 'Pian ka'a tian 'li -a wei man lɛ 'mlɔnmlɔn dɪ, ɛn ka'a tian 'li -a yra yɪlɛ 'mlɔnmlɔn dɪ.

38 ɛn -a wei -cin 'ka 'fɔla 'ka 'jɪ dɪ, kɔɔ ka'a yi 'tɛala -a -pɪ nɛn yaa 'pa 'sia bɛ -a da dɪ.

39 Kaa -tɔa 'nan Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ, e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪe -a -nɔan "min lɛ, -yee "wɛan kaa ta ve tɔ pɛɛnɔn man. 'Fluba 'crɛnnɔn zɪe, -wɛɛ 'an 'man wɪ ve minnɔn lɛ.

40 'Pian ka 'ka "vale 'ka -taa 'an -sru, -e 'belidɪ 'kpa 'e drɛ 'cee vɛ -a dɪ.

41 An 'ka -a -wɛɛnan 'nan minnɔn 'waan 'tɔ bɔ dɪ,

42 'pian an 'ka -tɔa. Maan -tɔa 'nan Bali yɪdɪ "yi 'ka 'ka 'jɪ dɪ.

43 'An "tɪ 'bɛ 'an 'pa 'sia, ɛn ka 'ka "vale 'kaan "sia 'cee vɛ -a dɪ. -Te min pee -ta 'e 'bɔ 'tɔ da bɛ, cɛɛ "sia 'cee vɛ -a.

44 Kaa -wɛɛman 'nan 'ka bɔɛzan -tɔ 'e 'ka 'tɔ bɔ. Ka'a

wεeman 'pian 'nan Bali -tɔwli
"nɛn 'e 'ka 'tɔ bɔ dɪ. ɛn -te ka ya
zɪε 'wɪ 'kpa bε, e dra 'kɔ -e 'ka
yi -tɛra 'an da?

45 Te 'ka 'ci 'nrɔn 'nan 'an "tɪ
'va nun bε, 'an 'bɔ 'bε 'wɪ -tɔa
'ka man dɪ! Min nɛn e 'wɪ -
tɔa 'ka man bε, Moizi nɛn 'ka
'ci 'nrɔn man "da 'nan e -taa
'palε 'ka 'va bε -nyrɛn.

46 -Yεε cɪ 'nan "te ka yi -tɛala
Moizi da bε, "te ka yi -tɛala 'an
da 'nyian, kɔɔ 'mɛn 'wɪ nɛn
Moizi -a crɛn -tɛ.

47 'Pian 'wɪ nɛn yaa crɛn -tɛ
bε, ka'a yi 'tɛala "da "dɪ, e dra
'mɛn 'kɔ 'lɔɔ -e 'ka yi -tɛra 'wɪ
nɛn maan ve bε -a da?»

6

*Zozi 'blifε -nɔn min "kaga "lε
(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44;
Lk 9.10-17)*

1 "Bε -sru ɛn Zozi 'kɔ Galile
'yi nɛn waa laabo "nyian
Tiberia 'yi bε -a -sru.

2 Min "kaga 'kɔla Zozi -sru,
-yee 'lɛbo "fɔ winun nɛn yaa
drɛ -cɛ -tɛnɔn 'belidɪ -a ɛn waa
-nan 'yi bε -yee "wɛan.

3 Zozi pɔn -tɔ tri 'o 'vale 'e -
srunɔn 'a, ɛn o -nyran.

4 Te Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba
-ji "fɛdɪ drɛdɪ 'bɔ 'kogo.

5 Zɪ Zozi 'e 'wulo wluan, ɛn
e min "kaga 'yɪ -tanɔn 'o 'va
zia bε, -a -nan nɛn yaa laabɔ
Filipɔ -lɔ 'nan: «Nyin zia nɛn,
-kaa -blifε "lɔa, -e -kaa -nɔn
min "kaga 'labε -wle?»

6 Zɪ kɔ Zozi 'e drɛ bε -a -cin a
"ji, 'pian e 'tan Filipɔ man -a cɪ
wɪ mandɪ -le "wɛan.

7 ɛn Filipɔ "e -yrɛ 'nan: «-Te
-kaa -blifε 'lɔ -kpi fuba sinjɛn
bε, ya'a 'bɔa waa "fo "dɪ.»

8 ɛn Zozi -sruzan 'pee nɛn,
waa laabo Andre, Simɔn Piɛri
"bɔɪ -a bε e 'nan:

9 «'Kpɔun 'soolu 'lee pɔ "fli "a
'nɛn 'klɔnmɔn -tɔ -lɔ 'gɔ, 'pian
ya'a 'bɔa waa "fo "dɪ?»

10 ɛn Zozi "e 'nan 'e -srunɔn
lɛ 'nan: «'Ka min pɛɛnɔn -
nyran "tra.» Waa 'vɪ -wle, ɛn
o -nyran lu da, kɔɔ -a -nan
lu a fɛnyian -nyran "davε -a.
Minnun zɪε, -klɔnmɔn a o va -
kpi 'soolu.

11 Zozi 'kpɔun 'soolu zɪε -a
'si, e Bali muo "fɔ, ɛn yaa pli o
man. E pɔ 'si ɛn yaa drɛ "nyian
zɪ. Min -tɔ "e bli "le zɪ e cɪ "va
"bε -yee 'wɪ 'zɔ.

12 Zɪ e o 'kan bε, ɛn Zozi "e
'nan 'e -srunɔn lɛ 'nan: «'Ka
-nyranman "koola! Te 'ka
'blifε 'tɔɪ -e 'e srɛ dɪ.»

13 ɛn -a -srunɔn -a koola.
'Kpɔun 'soolu bε e min "kaga
zɪε o 'kan, ɛn -a -nyranman
saannɛn -fuda "fli 'fa.

14 Zɪ minnun Zozi 'le 'lɛbo
"fɔ wɪ -dan zɪε, -a -nan 'yi bε, ɛn
o 'nan: «'Wɪ 'kpa! Min 'labε, e
ya Bali 'lewei vɪzan nɛn o 'nan
e -taa "bε -a.»

15 Zɪ Zozi -a -kɔnnɛn 'yi 'nan,
o "ta -daa 'e 'kunlɛ -e 'wee 'tɔ
'wee mingɔnnɛn -a bε, ɛn e
'li 'e da "nyian pɔn da nun 'e
'saza.

*Zozi 'ta 'wɔ Galile 'yi yie da
(Mt 14.22-33; Mk 6.45-52)*

16 Zɪ funninmlan 'pla bε, ɛn
-a -srunɔn sɔɔn "ji 'yi man.

17 O -fɔ -klɔ -tɔ -ji, ɛn o -
kɔdɪ 'sia 'fla nɛn waa laabo
Kapanamo bε -a da. E ya 'yi
'bɔ -sru. Klun -trɔa, te Zozi 'ka
tian bɔlɛ o man dɪ,

18 ɛn fulɔ 'plɛblɛ 'tɔ "fɛɛndɪ
'sia, te 'yi 'bɔ 'nyɔɔnman.

19 O -klv -fə o -sru 'bə 'kəɔbli, waa drɛ kilo 'soolu te 'bɛ "cɛɛ dɪ kilo 'shɛɛdʊ. "Wɛɛ vɪnan 'o yɪɛ -təa "bɛ, te o Zozi ye -tanan 'ta wɔdɪ -a 'yɪ yɪɛ da, ɛn "klan -sɛn o ji.

20 'Pian Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «'An 'bə nɛn. Te "klan 'e 'ka 'tɛ dɪ!»

21 -A -nan nɛn o ya "vale 'nan 'o Zozi -fəa 'o 'va 'klv -ji. 'Nun təɔn ɛn o bəla fɛnan nɛn o cɪ -kʊnan bɛ -a -nan.

Zozi a -blifɛ nɛn e 'belidɪ -nəan 'min lɛ bɛ -a

22 Zɪ tʊ cɛɛn bɛ, minnun nɛn o -fʊ "yɪ -sru "bɛ, ɛn -a -cin -trɔa o ji 'nan -klv a 'sɪ 'tʊwli, ɛn Zozi 'ka 'fələ -ji dɪ. Waa -təa 'pian 'nan -a -srɛnən 'kʊ 'o 'saza.

23 Təɔn ɛn 'klv -mienun 'si minnun -a Tiberia. O 'bəla fɛnan nɛn Minsan Bali muo "fə 'vaa ɛn o fɛnun bli bɛ, -a -nan "srɔn.

24 Zɪ wa'a Zozi yɪɛ dɪɛ, te wa'a "nyian -a -srɛnən 'ye dɪɛ, ɛn minnun pɛɛnən 'fə -klʊnun zɪɛ -a -ji, ɛn o -kʊ Zozi -wɛɛɛɛ Kapanamo.

25 O 'bə Zozi man 'yɪ -sru "nun, ɛn waa laabʊ -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, tʊ "cɛn "man nɛn i -ta 'gʊ?»

26 ɛn Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, ka -blifɛ 'yɪ, kaa bli, ka 'kan, -yee "wɛan ka ya 'an -wɛɛnan. Ka 'ka 'an -wɛɛnan 'nan -cɛ -srɔn "wɪnɪn nɛn maan drɛ bɛ, kaa -ci 'man 'le "wɛan dɪ.

27 Te 'ka -wɛɛ 'nan -blifɛ nɛn e srɛman bɛ, -nyrɛn 'ka ye dɪ. 'Pian 'ka -wɛɛ 'nan -blifɛ nɛn e "mɔan ɛn e 'belidɪ -nəan "min lɛ bɛ, -nyrɛn 'ka ye. 'An 'bə Blamin -pɪ 'bɛ -blifɛ zɪɛ -a -nəan 'cɛɛ, kəɔ 'an "tɪ Bali -a 'plɛblɛ 'nən 'mɛn.»

28 ɛn waa laabʊ -yrɔ 'nan: «Kʊa dra 'kə, 'wɪnɪn nɛn e cɪ Bali ci 'sə 'a bɛ, -e 'kʊ -kəla -a drɛdɪ -a?»

29 ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛɛ 'nan: «'Wɪ -tʊwli "nɛn Bali cɪ "vale 'ka drɛ bɛ, -nyrɛn 'nan, 'ka yɪ -tɛra min nɛn Bali 'bə -a 'pa 'sia bɛ -a da.»

30 -A -nan nɛn waa laabʊ Zozi 'lɔ 'nan: «'Lɛbo "fə wɪ "kə "nɛn yɪa dra -e 'kʊ yɪ -tɛra 'i da? -Mɛ "wɪ nɛn i -taa -a drɛɛɛ?»

31 'Li te 'kʊ tranun a "bui "da bɛ, o fɛ -tʊ nɛn waa laabo manɛn bɛ, -a bli. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji nan:

«E -blifɛ nɛn e 'si laji bɛ -a -nən -wɛɛ.»

32 ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, Moizi "cɛɛ -blifɛ tɪglɪ 'si laji ɛn yaa -nən 'cɛɛ dɪ. 'Pian 'an "tɪ 'bɛ -blifɛ tɪglɪ 'si laji, ɛn yaa -nən 'cɛɛ.

33 -Yɛɛ cɪ 'nan fɛ nɛn Bali -a -nən -blifɛ -a bɛ, min nɛn e 'si laji te e 'belidɪ -nəan 'trɛdanən lɛ bɛ -nyrɛn.»

34 ɛn minnun -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, -blifɛ zɪɛ 'i -nən 'kʊɛ tʊ pɛɛnən man.»

35 Zozi "e 'nan "mɛn -wɛɛ 'nan: «'An 'bə 'bɛ cɪ -blifɛ nɛn e 'belidɪ -nəan "bɛ -a. Min nɛn e -ta 'an 'va bɛ, dra 'ka -a tɛa "nyian 'mlɔnmlɔn dɪ, ɛn min nɛn e yɪ -tɛra 'an da bɛ, 'yɪ dra 'ka "nyian -a tɛa 'mlɔnmlɔn dɪ.

36 Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va, ɛn kaan 'yɪ 'ka 'bəa, 'pian ka'a yɪ 'tɛala 'an da dɪ.

37 Minnun pɛɛnən nɛn 'an "tɪ "o -nən 'mɛn bɛ, o -taa 'an 'va, ɛn min "ɛ -ta 'an 'va bɛ, ma'an pian 'mlɔnmlɔn dɪ.

38 Kəɔ ma'an 'silɛ laji 'nan -e 'an 'bə 'fli ci 'sə wɪnɪn drɛ dɪ,

'pian 'nan -e 'an min nɛn yaan
'pa 'sia bɛ -a ci 'sɔ wɪnɪn drɛ.

39 Min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ,
-a ci 'sɔ wɪnɪn nɛn 'nan: Min-
nun nɛn e o -nɔn 'mɛn bɛ, te
'an -tɔwli "cɛ 'san 'va "dɪ, 'pian
'nan 'an o wluan -kanɔn 'va yi
-fɔla "da "ji.

40 'An "tɪ 'ci 'sɔ wɪnɪn nɛn
"nyian 'nan, minnun pɛɛnɔn
nɛn waan 'yɪ -a -pɪ -a ɛn o yi
-tɛra "da "bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a
'nyaan dɪɛ e ya -wee vɛ -a. 'An
'bɔ 'bɛ o wuanla -kanɔn 'va yi
-fɔla "da "ji.»

41 Zozi -a 'vɪ 'nan 'e ya -blifɛ
nɛn e 'si laji, ɛn e 'belidɪ -nɔan
"min lɛ bɛ -a, -yɛɛ "wɛan min-
nun wunwun "vɪdɪ 'sia 'o cin
yei.

42 Waa ve 'nan: «Min 'labɛ,
Zozɛfv -pɪ Zozi bɛ -nyrɛn. -Kaa
"tɪ -tɔa, ɛn kaa "bɔ -tɔa. E drɛ
"mɛn 'kɔ, ɛn yaa ve 'nan 'e 'si
laji?»

43 ɛn Zozi "e 'nan -wɪɛ 'nan:
«'Ka wunwun "vɪdɪ 'le 'tɔ.

44 Min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'e
'ta 'an 'va, te 'an "tɪ "nɛn yaan
'pa 'sia bɛ -yɛɛ "cɛɛ 'taa 'mɛn dɪ.
ɛn -te e -ta bɛ, maan wuanla -
kanɔn 'va yi -fɔla "da "ji.

45 E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali
'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji 'nan:
<Bali 'bɛ 'wɪ "paaman min
pɛɛnɔn 'ji.>

Min nɛn e -kaa "tɪ Bali wei
'man, ɛn e wɪ -yɛɛ 'wɪ "paadɪ
man bɛ, -a san 'bɛ -taa 'an 'va.

46 E 'ka 'nan min -tɔ -kaa "tɪ 'yɪ
dɪ. An 'bɔ nɛn 'an 'si "va "nun
bɛ, mɛɛn -kaa "tɪ Bali 'yi.

47 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan
min nɛn e yi -tɛala 'an da bɛ,
'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e
ya -a san -le vɛ -a.

48 'An 'bɔ 'bɛ cɪ -blifɛ nɛn e
'belidɪ -nɔan "bɛ -a.

49 'Ka tranun fɛ -tɔ nɛn waa
laabo Manɛn bɛ -a bli "bui "da,
ɛn ya'a 'kadɪ si 'lɛ wɔɛ -wɔɔ "dɪ.

50 'Pian -blifɛ 'gɔvɛ, 'bɛ 'si laji,
min nɛn yaa bli bɛ, ya'a 'kaa
"fo "dɪ.

51 'An 'bɔ 'bɛ cɪ -blifɛ nɛn e
'belidɪ -nɔan "bɛ -a. Min nɛn
e -blifɛ zɪɛ -a bli bɛ, 'belidɪ nɛn
ya'a 'nyaan dɪɛ e ya -a san -le
vɛ -a. -Blifɛ 'bɔ nɛn an -taa -
a -nɔnɛ bɛ, 'an 'bɔ 'kɔɛ nɛn.
Maan -nɔan 'trɛdanɔn pɛɛnɔn
'beli vɛ -a.»

52 -A -nan nɛn Zuif 'nɔn 'sa
-fɔdɪ 'sia 'o cin yei, te waa ve
'nan: «Yaa dra 'kɔ -e 'e 'kɔɛ
'nɔn min lɛ -blifɛ -a?»

53 ɛn Zozi -a 'vɪ -wɪɛ 'nan:
«Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan,
-te ka'an 'bɔ Blamin -pɪ 'kɔɛ
'blɪɛ dɪɛ, ɛn -te ka'an nyɛn
mlinɛ dɪɛ, te 'belidɪ 'ka 'ka 'lɔ
dɪ.

54 Min nɛn yaan 'kɔɛ 'ble, ɛn
yaan nyɛn -mlian "bɛ, 'belidɪ
nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e ya -a san
-le vɛ -a. Maan wuanla -kanɔn
'va yi -fɔla "da "ji.

55 -Yɛɛ cɪ 'nan 'an 'kɔɛ bɛ, -
blifɛ tɪglɪ nɛn, ɛn 'an nyɛn bɛ,
mlin vɛ tɪglɪ nɛn.

56 Min nɛn yaan 'kɔɛ 'ble ɛn
yaan nyɛn -mlian "bɛ, te 'kɔ
'vale -a san -a kɔ drɛ min -
tɔwli "a, kɔ'a 'sia 'e cin man dɪ.

57 -Kaa "tɪ "nɛn yaan 'pa 'sia
bɛ 'belidɪ a -yrɔ, ɛn -yɛɛ 'be-
lidɪ -nɔn 'mɛn, -a -tɔwli "nɛn
"nyian min nɛn yaan 'kɔɛ bli
bɛ, an 'belidɪ -nɔan -a san lɛ.

58 'An 'kɔɛ bɛ, -blifɛ tɪglɪ nɛn
e 'si laji bɛ -nyrɛn. E 'ka "le
'nan fɛ nɛn 'ka tranun -a bli
"bui "da bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ dɪ. Waa
bli, ɛn ya'a 'kadɪ si 'lɛ wɔɛ -wɔɔ
"dɪ. Min nɛn e -blifɛ 'gɔvɛ -a bli

bε, 'belidi nen ya'a 'nyaan diε e ya -a san -le vε -a.»

59 'Wl zιε, -a 'bɔ nen Zozi -a 'vι te e ya 'wι "paanan minnun ji Zuif'nɔn 'le cin yi 'kuin, 'fla nen waa laabo Kapanamo bε -a da.

60 En zι -a -srnun 'winun zιε -a 'man bε, -a -nan nen o va min "kaga "e 'nan: «'Wl nen yaa "paaman 'gυε, e ya 'pleble, min -tυ 'ka 'kɔlaman -e 'e "trɔen "tɔ -yrε "dι.»

61 Te Zozi -a -tɔ 'e 'fli -lɔ 'va 'nan 'wι zιε e wunwun "vidi 'pla 'e -srnun 'nean. En yaa laabu -wɔ 'nan: «'Wl nen maan 'vι 'gυε e 'ka 'ci baa 'ji?

62 'Lɔɔ -te ka Blamin -pι 'yι te e "ta wuanla -e 'e 'kɔ fɛnan nen e ci 'e tɛdε bε -a -nan bε, e dra 'cεε 'kɔ?

63 Bali lei 'saun 'bε 'belidi -nɔan "min lε. Min 'bɔ 'saza 'ka 'kɔlaman -e 'e 'belidi yi dι. Wei nen maan 'vι 'cεε 'gυε, min nen e yi -tera "da "bε, e Bali lei 'saun ye, εn e 'belidi ye.

64 'Pian min -mienun a 'ka yei te wa'a yi 'tɛala "da "dι.»

-Te Zozi 'wι zιε -a 'vι bε, -yεε ci 'nan -a pou sianan "bε, te e minnun nen wa'a yi 'tɛala -a wei da diε o -tɔa, εn min nen e -taa -a -nɔn lε minnun lε bε yaa -tɔa.

65 Tɔɔn εn Zozi -a 'vι "nyian 'nan: «-Yee "wean nen maan 'vι 'cεε 'nan min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'ta 'an 'va te 'an "tι "cεε -si -nɔn -yrε "dι.»

66 Tυ zιε -a man nen Zozi -srnun "kaga 'li 'o da, εn wa'a "nyian -sɔɔn lεa -a -sru "dι.

67 En Zozi -a laabu min -fuda 'fli "nen o -fv -a -sru "bε -wɔ 'nan: «Kaa "nun, ka 'ka "vale "ka -koo "nyian dɔv?»

68 -A -nan nen Simɔn Pιeri -a 'vι -yrε 'nan: «Minsan, -tι -va nen kɔ lia 'kɔ da? 'I wei 'bε 'belidi nen ya'a 'nyaan diε -a -nɔan "min lε.

69 Kɔ yi -tera "da εn kɔa -tɔ 'nan yiε ci min nen Bali -a 'si "va "bε -a.»

70 En Zozi -a 'vι -w lε 'nan: «'An 'bɔ 'bε 'ka 'si "va -fuda 'fli, 'pian 'ka 'va min -tυ a Satan -le 'nen 'a!»

71 Min nen Zozi ci -yee 'wι vɪnan bε, Simɔn Karioti -pι Zudazi nen. -A -srnun 'fuda "fli 'bɔ 'va min -tυ nen, -yεε -taa Zozi 'bɔ 'nɔn lε minnun lε.

7

Zozi "bɔvunun 'ka yi 'tɛala Zozi da dι

1 "Bε -sru εn Zozi ci Galile 'lɛglɔn 'ji. E 'ka "vale 'e 'kɔ Zude 'lɛglɔn 'ji dι, kɔɔ Zuif'nɔn 'tanɔn a -a -wεεnan 'nan -e 'o -tε.

2 Zuif'nɔn 'le "fedi nen waa -ble lo 'la -paannun wlu bε -a tυ 'bɔ 'kogo.

3 En Zozi "bɔvunun "e Zozi lε 'nan: «'I 'si 'gυ! 'I 'kɔ Zude 'lɛglɔn 'ji -e 'i -srnun 'o 'lɛbo "fɔ winun nen yia dra bε -a -nan yι.

4 Min nen yaa -wεεman 'nan min pεεnɔn 'o 'e 'tɔ bε, ya'a 'yɔɔman dι. 'Winun nen yia dra 'gυε, 'i dre -e min pεεnɔn 'o -nan yι.»

5 Zozi 'bɔ "bɔvunun 'ka "nyian "o yi 'tɛala Zozi da dι.

6 En Zozi "e 'nan -w lε 'nan: «'Mɛn tυ 'ka tian bɔ lε dι. 'Pian tυ pεεnɔn a "yi 'cee vε "le "a.

7 -A -ci 'ka -e 'trɛdanɔn 'o 'nan "cee "man dι, 'pian o "naan "mεεn "man, kɔɔ maan -tɛala o yra 'nan o dre wι a -w lɪdι.

⁸ 'Ka 'bɔ, 'ka 'kʊ "fɛdi da. Ma'an 'koo "fɛdi 'labɛ -a da dɪ, kɔɔ 'mɛn tʊ 'ka tian bɔlɛ dɪ.»

⁹ E 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ -wlɛ, ɛn e -fʊ Galile.

Zozi 'kʊ "fɛdi da Zeruzalem

¹⁰ Zɪ Zozi "bʊnʊn -kʊ "fɛdi 'bɔ da bɛ, ɛn Zozi 'bɔ 'kʊla o -sru "mɛn. 'Pian ya'a 'yee -kʊdɪ -ci -tɛlɛ dɪ.

¹¹ Zuif 'nɔn 'tanɔn -a -wɛɛdɪ 'sia minnʊn nɛn o -kʊ "fɛdi zɪɛ -a da bɛ o yei, te waa laabo -wlɔ 'nan: «-Vɛ -mie 'gʊɛ e ya nyin zia?»

¹² Minnʊn wunwun "vɪdɪ 'sia fɛ zɪɛ -a -nan "kaga. Min -mienun -a ve 'nan: «E ya min tɪgɪ 'a.»

Te -a -mienun "o "ve 'nan: «-Cɛjɛ! Min nɛn e min see "paaman bɛ -nyrɛn.»

¹³ 'Pian min -tʊ 'ka 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a vɪɛ wei 'plɛblɛ 'ji dɪ, kɔɔ 'klan a o ji Zuif 'nɔn 'tanɔn 'le "wɛan.

¹⁴ Zɪ "fɛdi drɛdɪ 'bɔ 'e yei "bɛ, Zozi 'kʊ Bali -pan 'kuin, ɛn e 'wɪ "paadɪ 'sia minnʊn ji.

¹⁵ -Yee 'wɪ "paadɪ Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ 'kan te waa ve 'nan: «Min 'labɛ ya'a drɛlɛ min -tʊ -sruzan 'a dɪ, e drɛ 'kɔ ɛn e 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ -a -tɔa zɪɛ.»

¹⁶ ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «'wɪ nɛn maan "paaman minnʊn ji 'gʊɛ, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va dɪ, 'pian e "sia Bali nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a va.

¹⁷ Min nɛn e ya "vale 'e Bali zɪɛ -a ci 'sɔ wɪnʊn dra bɛ, -yɛɛ 'mɛn 'wɪ "paadɪ 'gʊɛ -a -tɔa. -Te Bali va nɛn e "sia oo, ɛn te 'an 'bɔ 'va nɛn e "sia oo, -a san 'bɛ -tɔa.

¹⁸ Min nɛn 'e 'bɔ 'wulo -ji wɪ "paaman minnʊn ji bɛ, te e ya 'e 'bɔ 'fli tɔ -wɛɛnan. 'Pian min

nɛn e ya "vale 'nan min nɛn yee 'pa 'sia bɛ minnʊn 'o bɔ bɛ, -a san zɪɛ min tɪgɪ nɛn, ya'a 'wɪ 've 'wlu 'a dɪɛ, -nyrɛn.

¹⁹ Moizi -pei -tɔ wɪnʊn paa 'ka 'ji, 'pian 'ka pɛɛnɔn ka'a 'ta wɔla "da "dɪ. ɛn ka ya "vale 'kaan -tɛa "nyian, -mɛ "le "wɛan?»

²⁰ Minnʊn "kaga "bɛ waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Fɛ -wɪdɪ "tʊ a 'i -sru. -Tɪɛ cɪ -a -wɛɛnan 'nan 'yei -tɛa?»

²¹ Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «An 'lebo "fɔ wɪ -tʊwɪ drɛ 'gʊɛ, -a 'wɪ 'nan 'ka pɛɛnɔn man.

²² Moizi -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, 'ka 'nɛn 'fɔ -klɔnmɔn -va 'e -ya yi 'sɔra da. ɛn -te yi 'sɔrazan zɪɛ e -tria 'flinla "yi da bɛ, kaa dra -kpɔ. -Pɛ -tʊ da zia bɛ, Moizi "cɛɛ -pei -trɔa dɪ, 'pian -a tranun -a dra 'e 'cɛn.

²³ 'Flinla "yi da bɛ ka 'nɛn -fɔa "klɔnmɔn -va, -e 'ka vɪɛ 'ka Moizi -le -pei 'srɔɛn srɛ dɪ -le "wɛan. -Te 'bɛ a zɪɛ, -mɛ "le "wɛan 'bli 'fɔ 'ka 'ji 'an man 'nan, "an "blamin -munmuan beli 'flinla "yi da?»

²⁴ Ka min -le 'wɪ ve "ta lou. 'Cɛɛ 'le 'tɔ, 'ka 'wɪ 'fa 'si 'vaa -e 'ka min -le 'wɪ 'cɛn!»

Min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -nyrɛn Zozi 'a

²⁵ -A -nan nɛn Zeruzalem 'nɔn -mienun "o 'nan: «"Ka 'yɪɔ, min nɛn o cɪ -a -wɛɛnan 'nan 'o -tɛa "bɛ -nyrɛn 'gʊ.

²⁶ ɛn -yɛɛ 'wɪ tin "baa minnʊn yei te wa'a 'wɪ tʊ ve -yrɛ "bɛ dɪ. Maan ye "le -kaa 'tanɔn -a -tɔ 'nan -yɛɛ cɪ min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -a.

²⁷ 'Pian min 'labɛ -cɛɛ 'sinan -tɔa. Min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -te 'bɛ 'ta bɛ, min -tʊ 'ka 'bɛ 'sinan 'tɔa dɪ.»

28 T_v z_{1e} -a w_lu b_e, te Zozi a 'w₁ "paanan minnun ji Bali -pan 'kuin, e_n yaa 'v₁ wei 'plēble 'ji 'nan: «Kaa "nrōnman 'ka 'ji 'nan, kaan -tōa, e_n -a -nan nēn an 'si b_e kaa -tōa. 'Pian ma'an 'talē 'an 'bō 'fli -ji d₁. Min nēn yaan 'pa 'sia b_e e ya t₁g₁, e_n ka'a min z_{1e} -a tōa d₁.

29 'Mēn v_e b_e "an -tōa, kōō -a va nēn an 'si, e_n -yēē 'an 'pa 'sia.»

30 -A -nan nēn Zeruzalem 'nōn z_{1e} o ya "vale 'o Zozi "kuan. 'Pian min -t_v 'ka -kōlālē -a 'kund₁ -a d₁, kōō -yēē t_v 'ka tian bōlē d₁.

31 Min -mienun "o "yi -tēra Zozi 'bō da. Minnun z_{1e} o ya "kaga e_n "o laab_v 'nan: «Min nēn Bali -a 'si "va "b_e, yi nēn e -ta b_e, e -cē -srōn "w₁ "kaga "dra e "mlian min 'labē -a da?»

32 Wunwun "nēn minnun c₁ -a v₁nan Zozi man b_e, Farizēn 'nōn -a 'man. -A -nan nēn 'o 'vale Bali -pannōn 'tanōn 'a o minnun 'pa 'sia 'nan 'o 'kun.

33 E_n Zozi "e 'nan -w_lē 'nan: «An "flian tian 'ka yei t_v "wēnnēn 'a, "b_e -sru -e 'an li 'an da min nēn yaan 'pa 'sia b_e -a va.

34 Ka -taa 'an -wēēlē, 'pian ka'a 'kōlaman 'an y₁d₁ -a d₁. E_n fēnan nēn an -kōan "b_e, ka'a 'kōlaman -e 'ka 'k_v -nan d₁.»

35 E_n Zuif 'nōn 'tanōn -a laab_v 'o cin lō 'nan: «Nyin zia nēn e -taa "kōlē -e -kaa v₁lē -kaa y₁ d₁? E -ko Zuif 'nōn nēn 'o fuilad₁ "man 'trēda b_e o va, -e 'e 'w₁ "paa minnun nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a d₁e o ji?

36 'W₁ nēn yaa 'v₁ 'labē -a -ci nēn 'nōn? Kōō yaa 'v₁ 'nan: «Ka -taa 'an -wēēlē, 'pian ka'a 'kōlaman 'an y₁d₁ -a d₁.» E_n:

«Fēnan nēn an -kōan "b_e, ka'a 'kōlaman -e 'ka 'k_v -nan d₁.»

37 "Fēdi yi -nyranman da nēn, -yēē c₁ yi -dan 'bō 'a. Yi z_{1e} -a da nēn Zozi a minnun yei 'e 'tōd₁, e_n yaa 'v₁ wei 'plēble 'ji 'nan: «Min nēn 'yi dra -a -tēa "b_e, -a san 'e 'ta 'an 'va -e 'e 'yi 'mlin.

38 Min nēn e yi -tēra 'an da b_e, -a san -kōan "le 'yi ku nēn e 'belid₁ -nōan "min lē b_e -yēē 'w₁ 'z_v. Z₁ e c₁ 'e 'c_rēn -tēd₁ Bali -le 'fluba 'ji z_{1e}.»

39 Lei 'saun nēn minnun nēn o yi -tēra Zozi da o -taa -a y₁lē b_e, -yēē 'w₁ nēn Zozi 'bō c₁ -a v₁nan. T_v z_{1e} -a man b_e, te Bali lei 'saun 'ka tian 'talē d₁, kōō Zozi 'ka tian 'kōlē 'e "t₁ "le mingōnnēn trē nēn e "bia b_e -a da d₁.

40 Z₁ min "kaga 'w₁ z_{1e} -a 'man b_e, e_n o -mienun -a 'v₁ 'nan: «Min 'labē, 'w₁ 'kpa e ya Bali 'lewei v₁zan nēn o 'nan e -taa "b_e -a.»

41 Min plōennun "o 'v₁ 'nan: «Min 'labē, min nēn Bali -a 'si "va "b_e -nyrēn.» E_n min pee-nun "o 'v₁ 'nan: «Min nēn Bali -a 'si "va "b_e ya'a 'kōlaman -e 'e 'si Galile d₁.

42 Kōō e ya 'e 'c_rēn -tēd₁ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, min nēn Bali -a 'si "va "b_e, e -kōan David kluda min -a, e_n e "sia Betelem, David -ya trē -da.»

43 Zozi 'le "wēan, -sa -fōla minnun "kaga z_{1e} o yei.

44 E_n o va min -mienun a "vale 'o "kuan, 'pian min -t_v 'ka -kōlālē -a 'kund₁ -a d₁.

Zuif 'nōn 'tanōn 'ka yi -tēlēa Zozi da d₁

45 -A -nan nēn minnun nēn Bali -pannōn 'tanōn 'lee Farizēn 'nōn o 'pa 'sia b_e o 'li

'o da o 'va. En Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizen 'nɔn -a laabv -wlv 'nan: «-Mε "le "wean nen ka'a 'kunle -e 'ka 'ta -a di?»

46 En 'pa 'sianɔn "o -wle 'nan: «'wɪ nen yaa ve bε, min -tv 'ka tian 'li -a vɪle 'mlɔnmlɔn dɪ.»

47 En Farizen 'nɔn "o 'nan: «'Ka 'bɔ "nyian, maan ye "le -yee 'wɪ 'ka 'sia 'nan.

48 -Kaa Farizen 'nɔn -ka'a tɔle -a -sru "dɪ, en -kaa tazan -tv 'ka 'tɔle -a -sru "dɪ.

49 'Pian minnun nen wa'a Moizi -le -pei -tɔ wɪ tɔa dɪ, en Bali wei a 'e 'pladɪ o man bε, o 'saza 'bε -tɔa -a -sru.»

50 Nikodem nen e -kv Zozi 'man yɪle 'e tede bε, e ya Farizen 'nɔn 'bɔ 'va. En yaa 'vɪ Farizen 'nɔn zɪe -wle 'nan:

51 «-Cee -pei "e 'nan, -te wa'a tian min -le tin 'balε dɪe, wa'a 'wɪ 'tɔa -a san man dɪ. 'Pian -te min 'wɪ dre bε, waa wei maan 'vaa, en o 'wɪ -tɔa "man.»

52 En Farizen 'nɔn -a laabv -yrv 'nan: «Galile min nen "nyian "yie "a? 'I -nanjen Bali -le 'fluba 'ji 'kpa tɪgl -e 'i -tɔ 'nan Bali 'lewei vɪzan 'ka 'li 'sia Galile dɪ.»

-Kɔnnen -weezan 'tv -le 'wɪ

53 ["Bε -sru en o pɛenɔn 'kv 'wee "kɔnnen.

8

1 -A -nan nen Zozi 'kv Olivie pɔn da.

2 -A ta tv cɛen, bodrun puunɔn en Zozi 'li 'e da Bali -pan 'kuin. Tɔɔn min "kaga "kv "va. Zozi -nyran, en e 'wɪ "paadɪ 'sia o ji.

3 -A -nan nen 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn 'ta lɪmɔn -tv -a, en waa -tɔ minnun yei. Lɪ

zɪe o 'bɔ "man, te e ya nyinnan -kɔnnen -sru.

4 En o 'nan Zozi le 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, lɪ 'gvε, kv 'bɔ "man te e ya nyinnan -kɔnnen -sru.

5 Moizi -a cren -te -pei 'fluba 'ji 'nan lɪmɔn nen e 'wɪ zɪe -a dre bε, 'o -te -kɔle -a. Bii "nun "i 'vɪ 'nɔn?»

6 O 'wɪ zɪe -a laabv 'nan -e 'o wei 'kun, -e 'o -kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a "man.

'Pian Zozi 'kunnan, en e fε -tv cren -tedɪ 'sia 'e 'pɛ 'wle 'a 'tre da,

7 te Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'wɪ laabo Zozi 'lɔ. O ya 'wɪ laabunɔn Zozi 'lɔ "bɔv "le "wean, 'e 'wulo wluan, en e 'nan -wle 'nan: «Min nen 'ka yei, te ya'a tian 'wɪ 'wɪdɪ "drele dɪe, -a san 'e -kɔle tede tv -yrv.»

8 E 'kunnan "nyian 'e 'pa 'ji, en yaa cren -tedɪ 'sia "nyian 'tre da.

9 Zɪ Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'bɔ 'wɪ zɪe -a 'man bε, en o pɛenɔn 'kv -tvɔv. Min cejenun 'bε 'kvɔdɪ 'sia 'e 'flin.

-A -nan nen lɪ bε e -fv 'e 'tɔdɪ Zozi 'le 'e -tvwɪ minnun yei.

10 Zozi 'e 'wulo wluan, en yaa laabv -yrv 'nan: «Minnun nen o 'wɪ 'tɔ 'i man bε, o ya nyin zia? Min -tv 'ka "nyian -nan -e 'e 'wɪ 'tɔ 'i man dɔv?»

11 En lɪ zɪe e 'nan Zozi le 'nan: «'An 'san, min -tv 'ka "nyian -nan dɪ.»

Zozi "e -yrv 'nan: «'An 'bɔ "nyian, ma'an 'wɪ tɔa 'i man dɪ. 'I 'kv! Te 'i 'wɪ 'wɪdɪ "dre "nyian dɪ!»]

Zozi 'bε cɪ 'te 'san nen e 'tre danɔn man dra 'wein bε -a

12 Tv pee -a bε, en Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia "nyian minnun

ɛ. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «'An 'bɔ 'bɛ cɪ 'tɛ 'san nɛn e 'trɛdanɔn 'man dra 'wein bɛ -a. Min nɛn e sɔɔnla 'an -sru "bɛ, te ya'a "nyian 'ta wo klun va dɪ, ɛn 'tɛ 'san nɛn e 'belidɪ -nɔan "min ɛ bɛ e ya -a san -le vɛ -a.»

13 ɛn Farizen 'nɔn -a 'vɪ Zozi ɛ 'nan: «'Wɪ nɛn yia ve bɛ, e 'ka 'wɪ 'kpa 'a dɪ, kɔɔ yie cɪ -a vɪnan 'i 'fli man.»

14 Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «-Te 'an 'bɔ mɛɛn cɪ 'an 'bɔ 'fli -le 'wɪ vɪnan ɔɔ, 'wɪ nɛn maan ve 'gʊɛ, 'wɪ 'kpa nɛn. Kɔɔ fɛnan nɛn an 'si bɛ, maan -tɔa. ɛn fɛnan nɛn an cɪ -kɔnan bɛ, maan -tɔa. 'Pian 'cee vɛ bɛ, fɛnan nɛn an "sia bɛ, ka'a -nan tɔa dɪ, ɛn fɛnan nɛn an cɪ -kɔnan bɛ, ka'a -nan tɔa dɪ.

15 "Ka "tin -tɛa "min da blamin -wulo -ji wɪ yra man. 'An 'bɔ 'le vɛ bɛ, ma'an tin tɛa min da dɪ.

16 'Pian -te an tin -tɛ min da bɛ, e ya 'e 'nɔan da. Kɔɔ an 'ka 'an -tɔwli "dɪ, 'kʊ 'vale 'an "tɪ "nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a kʊɛ cɪ.

17 E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'cee -pei 'fluba 'ji 'nan: «-Te min "fli "wei a -tɔwli 'wɪ 'tʊ da bɛ, te 'wɪ zɛ e ya 'wɪ 'kpa -a.»

18 'An 'bɔ 'an 'fli -le 'wɪ ve, ɛn 'an "tɪ "nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, e 'mɛn 'wɪ ve.»

19 ɛn waa laabʊ -yrɔ 'nan: «'I "tɪ 'bɔ a nyin zia?»

Zozi 'e -wɛ 'nan: «Ka'an tɔa dɪ, ɛn ka'an "tɪ tɔa dɪ. "Te kaan -tɔa "bɛ, "te kaan "tɪ -tɔa "nyian.»

20 Zozi a 'wɪ zɛ -a "paanan minnun ji, te e ya Bali -pan 'kuin, fɛnan nɛn minnun "lala -sɛan -gbogbo -ji Bali -le vɛ -a bɛ -a -nan. ɛn min -tʊ 'ka -a 'kunɛ dɪ, kɔɔ -yee tʊ 'ka tian bɔɛ dɪ.

Zozi 'e "tɪ "srɔn "kʊdɪ -nan wɪ 'vɪ

21 Zozi -a 'vɪ "nyian -wɛ 'nan: «'An "ta -ko. Ka -taa 'an -wɛɛɛ, 'pian ka'an 'ye dɪ. ɛn 'cee 'wɪ 'wɪdɪ "fo 'ka 'lɔ -e 'ka 'ka. Fɛnan nɛn an "ta -ko 'gʊɛ, ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'kʊ -nan dɪ.»

22 ɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn -a laabʊ 'o 'fli -lɔ 'nan: «E "ta -ko 'e 'fli -tɛɛ -baalɛ, kɔɔ yaa 'vɪ 'nan, fɛnan nɛn 'e "ta -ko bɛ, -ka'a 'kɔlaman -e -kaa kʊ -nan dɪ.»

23 ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «'Trɛ 'gʊɛ -a da 'nɔn nɛn "cee "a. "Ka 'si wo 'trɛda 'gʊ, 'pian "an 'si wo laji lou. Ma'an 'sia 'trɛda 'gʊ dɪ.

24 -Yee "wɛan maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, 'cee 'wɪ 'wɪdɪ "fo 'ka 'lɔ -e 'ka 'ka. Kɔɔ min nɛn an cɪ -a bɛ, -te ka'a yi 'tɛala "da 'nan an ya min zɛ -a dɛɛ, 'cee 'wɪ 'wɪdɪ "fo 'ka 'lɔ -e 'ka 'ka.»

25 ɛn waa laabʊ Zozi 'lɔ 'nan: «-Tɪ nɛn 'yia?»

Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Min nɛn an cɪ -a bɛ, maan ve 'cɛɛ, te maan ve.

26 'Wɪ "kaga "a -e 'an vɪ 'ka man -e tin 'e 'tɛ 'ka da. 'Pian 'wɪ nɛn maan 'man min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a da bɛ, -nyrɛn maan ve 'trɛdanɔn ɛ. Min zɛ ya'a 'wɪ 've 'wɪ 'a dɪ.»

27 Wa'a -ci manɛ "le 'nan -a "tɪ "le 'wɪ nɛn e cɪ -a vɪnan dɪ.

28 ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «Tʊ nɛn ka Blamin -pɪ "paa yiba "man lou "bɛ, -a tʊ zɛ -a man nɛn kaa -tɔa 'nan min nɛn an cɪ -a bɛ -nyrɛn 'maan. ɛn kaa -tɔa 'nan ma'an 'wɪ 'dra 'an 'bɔ 'fli -ji dɪ, 'pian 'wɪ nɛn maan 'man 'an "tɪ "da bɛ -nyrɛn maan ve.

29 Min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, 'kʊ 'vale -a kʊɛ cɪ. Ya'an

'tʊlɛ 'an -tʊwli "dɪ, kɔɔ -a ci 'sɔ wɪnʊn nɛn maan dra tʊ pɛɛnɔn man.»

30 Zi Zozi 'wɪnʊn zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn min "kaga yi -tɛra Zozi 'bɔ da.

Min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, te e ya 'wɪ 'wɪdɪ "le nɔan -a

31 -A -nan nɛn Zuif 'nɔn nɛn o yi -tɛra Zozi 'bɔ da bɛ, Zozi -a 'vɪ -wɛɛ 'nan: «-Te 'ka 'ta 'wɔla 'an wei da 'kpa bɛ, te ka ya 'an -srɛnɔn 'a.

32 Ka -taa 'wɪ tɪgɪ 'tɔlɛ, -e 'wɪ tɪgɪ 'e 'ka drɛ minnʊn nɛn o 'ka nɔan -a dɪɛ waa.»

33 ɛn Zuif 'nɔn 'bɔ -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kʊ ya Abraam kluda 'nɔn 'a, ɛn kʊ'a tian 'li drɛɛ min -tʊ -le nɔan -a dɪ. -Mɛ "le "wɛan nɛn yia ve 'nan: «Kʊ dra minnʊn nɛn o 'ka nɔan -a dɪɛ waa?» »

34 ɛn Zozi -a 'vɪ -wɛɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, min oo min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, te e ya 'wɪ 'wɪdɪ "le nɔan -a.

35 Nɔan 'ka 'fo "kɔnnɛn 'li 'trɪlii dɪ, 'pian 'nɛn nɛn e cɪ 'yɛɛ vɛ -nan bɛ, -yɛɛ fo "kɔnnɛn 'li 'trɪlii.

36 -Te 'an 'bɔ Bali -pɪ an 'ka 'si nɔanba -ji bɛ, ka'a 'kɔan 'nyian fɛ -tʊ -lɔ nɔan -a dɪ.

37 Maan -tɔa 'nan ka ya Abraam kluda 'nɔn 'a, 'pian ka ya -a -wɛɛnan 'nan 'kaan -tɛa, kɔɔ ka 'ka "vale 'ka 'ta wɔla 'mɛn 'wɪ "paadɪ da dɪ.

38 'Wɪ nɛn maan -nan 'yɪ 'an "tɪ 'lɔ bɛ, -nyrɛn maan ve, ɛn 'cɛɛ vɛ bɛ, 'wɪ nɛn kaa 'man 'ka "tɪ "da bɛ, -nyrɛn kaa dra.»

39 ɛn o 'nan Zozi lɛ 'nan: «Abraam 'bɛ cɪ 'kʊ "tɪ "a.»

ɛn Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «"Te Abraam -le 'nɛnnʊn nɛn

'kaa bɛ, "te Abraam drɛ wɪ nɛn kaa dra.

40 'Wɪ tɪgɪ nɛn maan 'man Bali da bɛ, maan ve 'cɛɛ tʊ pɛɛnɔn man. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, ka ya -a -wɛɛnan 'nan 'kaan -tɛa. 'Wɪ zɪɛ Abraam 'ka 'bɛ drɛɛ dɪ.

41 'Pian 'cɛɛ vɛ bɛ, 'ka "tɪ "drɛ wɪ nɛn kaa dra.»

ɛn o 'nan Zozi lɛ 'nan: «Bɔɛda nɛn "cɛɛ 'kʊa dɪ, Bali -tʊwli 'bɛ cɪ 'kʊ "tɪ "a.»

42 ɛn Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan: «"Te Bali 'bɛ cɪ 'ka "tɪ "a bɛ, "te kaan ye "yi. Kɔɔ Bali va nɛn an 'si, ɛn an -ta. Ma'an 'talɛ 'an 'bɔ 'fli -ji dɪ, 'pian -yɛɛ 'an 'pa 'sia.

43 Ka 'ka "vale 'ka "trɔɛn -tɔa 'an wei lɛ dɪ, -yɛɛ "wɛan nɛn ka'an wei -ci maan dɪ?

44 Satan nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "paa min lɔ bɛ, -yɛɛ cɪ 'ka "tɪ "a, ɛn 'ka "tɪ 'ci 'sɔ wɪnʊn nɛn kaa dra. -A pou sianan 'li 'trɪlii -e 'e bɔ cɛɛgʊɛ, min -tɛzan nɛn. Ya'a 'ta wɔla 'wɪ tɪgɪ da 'mlɔnmlɔn dɪ, kɔɔ ya'a 'tɔa 'wɪ tɪgɪ -srɛ "dɪ. 'Wɪ 'sɛndɪ -cin nɛn "ji, kɔɔ 'wɪluzan nɛn, ɛn -a va nɛn 'wɪlɔ wɪ pɛɛnɔn "sia.

45 'Mɛn vɛ bɛ, an 'wɪ tɪgɪ ve, -yɛɛ "wɛan ka'a yi 'tɛala 'an da dɪ.

46 Min -tʊ 'ka 'ka yei -e 'e -ci -kɔɔn 'nan an 'wɪ 'wɪdɪ drɛ dɪ. ɛn -te 'wɪ tɪgɪ nɛn maan ve bɛ, -mɛ "le "wɛan ka'a yi 'tɛala 'an da dɪ?

47 Min nɛn Bali cɪ -a "tɪ "a bɛ, 'wɪ nɛn Bali -a ve bɛ 'e "trɔɛn -tɔa -yrɛ. 'Pian 'cɛɛ vɛ bɛ, Bali "cɛɛ 'ka "tɪ "a dɪ -yɛɛ "wɛan ka'a "trɔɛn 'tɔa -a wei lɛ dɪ.»

Zozi -dan "mlian Abraam da

48 Zuif 'nɔn 'tanɔn "e Zozi lɛ 'nan: «'Kʊɛ tin a 'nɔnnɔn -a

vıdı -a 'nan Samari min nen yia, en -yv -wlıdı "a 'i -sru.»

49 Zozi -a 'vı -wle 'nan: «-Yv -wlıdı 'ka 'an -sru "dı. 'An "tı 'nen maan 'tō dra -dan, en 'cee ve be, "kaan 'tō sremān.

50 'An 'bō an 'ka -a -weenan 'nan min 'e 'an 'tō dre -dan dı. 'Pian min -tv 'be cı -a -weenan. En -a min zıe, -yee 'cee tin "baa.

51 Maan ve 'cee 'wı tıgı 'a 'nan min nen e 'ta 'wōla 'an wei da be, -a san 'ka 'kaa 'mlōnmlōn dı.»

52 En Zuif 'nōn -a 'vı -yre 'nan: «Kva -tō 'mēn 'nan -yv -wlıdı "a 'i -sru. Abraam -ka, en Bali 'lewei vınōn "o "ka 'wv "nyian. -E 'i vı 'nan: «Min nen e 'ta 'wōla 'i wei da be, -a san 'ka 'kaa 'mlōnmlōn dı.»

53 'Kv tra Abraam -ka, en Bali 'lewei vınōn "o "ka 'wv "nyian. 'I -dan 'mlian Abraam da? 'I 'bō 'i 'fli 'siala 'kō?»

54 En Zozi 'e 'nan -wle 'nan: «-Te 'an 'bō mēn 'an 'fli 'tō dra -dan be, 'mēn 'tō -dan zıe, e ya 'wı "tun "a. 'An "tı 'bō 'be 'an 'tō dra -dan. 'Ka 'bō cee 'vı 'nan -yee cı 'cee Bali -a,

55 'pian ka'a tōa dı. 'An 'bō 'be -tōa. -Te maan 'vı 'nan ma'an tōa dıe, te an dre 'wluzan 'a 'le 'cee 'wı 'zv. 'Pian maan -tōa, en an 'ta 'wōla -a wei da.

56 Tv nen an -taa "man 'trēda be, Bali -a 'vı 'ka tra Abraam le. 'Wı zıe e Abraam cı -ta "tra. Abraam -a -nan 'yı, en yaa cı nran.»

57 En Zuif 'nōn -a vı Zozi le 'nan: «'I le -fuba 'soolu 'ka 'bōa dı -e 'i Abraam yı?»

58 Zozi -a 'vı -wle 'nan: «Maan ve 'cee 'wı tıgı 'a 'nan, tv nen te wa'a tian Abraam -yale dıe, te an ya.»

59 'Wı zıe -a da nen o -kōle siıla 'nan -e 'o Zozi 'te -a. 'Pian Zozi yōō, en e 'bōla Bali -pan 'kuin.

9

Zozi yie 'wizan -tv beli

1 Zozi a cınan en e min -tv nen waa -ya 'e yie 'a 'e 'widı be -a 'yı.

2 En Zozi -srūnōn 'a laabv Zozi 'lō 'nan: «Bali -le 'wı "paazan, -me "le "wean nen o min 'gve -a -ya 'e yie 'a 'e 'widı? -A 'bō 'le 'wı 'wlıdı "man nen, -baa -a "tı 'lee -a "bv "le 'wı 'wlıdı "man nen?»

3 En Zozi 'e -wle 'nan: «Wa'a vıle 'nan -a 'bō 'le 'wı 'wlıdı "man nen dı, en -te 'be "cee dı, -a "tı 'lee -a "bv "le 'wı 'wlıdı "man nen -a yie 'wi dı. 'Pian -a yie 'wi 'nan -e minnūn 'o 'wı -dan nen Bali "ta -daa -a drele -yre "be -a -nan yı.

4 'Be nen tv a tian 'e 'cēndı 'gve, min nen yaan 'pa 'sia be, -kaa -yee 'nyranman 'pa. -Pei -taa "tanle, te min -tv 'ka 'kolaman -e 'e 'nyranman 'pa "nyian dı.

5 'Be nen an ya tian 'trēda 'gve, mēn cı 'te 'san nen e 'trēdanōn 'man dra 'wein be -a.»

6 Zı Zozi cēen 'wı zıe -a vıdı man be, en 'e 'le 'yı -sran "tra. E -feli dre 'e 'le 'yı 'bō 'a, yaa cı yie 'wizan zıe -a yie da,

7 En e 'nan -yre 'nan: «'I 'kv 'i yra "foe 'yı nen waa laabo Siloe be -a va.» Siloe -cı nen 'nan 'padı -sia. E -kv 'e yra foe, en e 'li 'e da te e fēnan ye 'wein.

8 Yie 'wizan zıe -a "srōn 'nōn 'lee minnūn nen waa 'yı te e fe trv "baa be, "o laabv 'nan:

«Min nen "nen e-nyεanla 'gu te e fe tru "baa be, -njεε be duv?»

⁹ Min-mienun "o 'vi 'nan: «-A 'bo nen.»

Min plεennun "o 'vi 'nan: «-A 'bo "cεε di, 'pian -a siazan "nen.»

En -a 'bo "e 'nan: «'W₁ 'kpa, 'e 'bo nen.»

¹⁰ -A -nan nen waa laabu -yrɔ 'nan: «E dre 'kɔ en 'i yiε 'le 'su?»

¹¹ En e 'nan -wle 'nan: «Min nen waa laabo Zozi be, e -feli dre, yaa ciu 'an yiε da, en e 'men 'nan 'an 'ku 'an yra "foe Siloe 'yi 'va. An -ku -nan nun, zi 'an yra foe be, en 'an yiε 'le 'su.»

¹² En waa laabu -yrɔ 'nan: «Min 'bo -a nyin zia?»

E 'nan -wle 'nan: «Ma'an tɔa di.»

Farizen 'nɔn 'w₁ laabu min nen -a yiε 'le 'su be -yrɔ

¹³ O -ku min nen -a yiε 'le 'su be -a Farizen 'nɔn 'va.

¹⁴ Flinla "yi da nen Zozi 'feli dre, en e min zie -a yiε 'le 'su 'a.

¹⁵ Farizen 'nɔn "o laabu "nyian min be -yrɔ 'nan: «E dre 'kɔ en 'i yiε 'le 'su?»

En e 'nan -wle 'nan: «E -feli ciu 'an yiε da, 'an yra foe, en an fenan 'yl.»

¹⁶ Zi e 'w₁ zie -a 'vi be, en Farizen 'nɔn-mienun "o 'nan: «Min nen e 'w₁ 'labε -a dre be, ya'a 'sia Bali va di, kɔɔ e 'flinla "yi 'srɔen srε.»

Te min plεennun "o 've 'nan: «'W₁ 'wliɔ "drezan 'ka 'kolaman -e 'e 'cε -srɔn "w₁ zie -a dre di.»

-A -nan nen o wei 'ka "nyian drele -tɔwli "di.

¹⁷ Waa laabu min nen -a yiε 'le 'su be -yrɔ 'nan: «'I 'bo "i

've min nen yei yiε 'le 'su be -a man 'nɔn?»

En e 'nan -wle 'nan: «Bali 'lewei vnan nen.»

¹⁸ Zuif 'nɔn 'tanɔn 'ka yi -telea "da 'nan min zie -a yiε a 'e 'wliɔ 'e 'cεn di. En waa "ti 'lee -a "bu laabu.

¹⁹ Zi o -ta be, en waa laabu -wɔ 'nan: «'Cee 'nen nen ka 'nan waa -ya 'e yiε 'a 'e 'wliɔ be -nyren 'gu? E dre "men 'kɔ, en -a yiε 'le 'su 'sien?»

²⁰ -A "ti 'lee -a "bu "o 'nan: «Kua -tɔa 'nan 'kve 'nen nen, en kua -ya te -a yiε a 'e 'wliɔ.

²¹ 'Pian fe nen e dre 'lɔɔ en -a yiε 'le 'su 'sien 'guε, ku'a tɔa di. En min 'bo nen yaa yiε 'le 'su be, ku'a 'be 'tɔa "nyian di. 'Ka 'w₁ laabu -a 'bo 'lɔ, e ya ceje -e 'e -ci vi 'e 'bo 'a.»

²² -A "ti 'lee -a "bu "klanman Zuif 'nɔn 'tanɔn 'lɔ -yee "wean o 'w₁ zie -a 'vi. Kɔɔ Zuif 'nɔn 'o 'ci 'pa 'nan, min oo min nen yaa 'vi 'nan, Zozi 'be ci min 'sizan 'w₁ 'ji Crizi -a be, 'o -pian 'wee cin yi 'kuin.

²³ -Yee "wean -a "ti 'lee -a "bu -a 'vi 'nan: «E ya ceje 'ka 'w₁ laabu -a 'bo 'lɔ.»

²⁴ -A -nan nen min nen -a yiε 'le 'su be, Farizen 'nɔn -a 'pa "flizan laabu "nyian, en o 'nan -yrε 'nan: «'I Bali 'tɔ dre -dan 'w₁ tɔgli vidɔ -a! Kua -tɔa 'nan min be 'w₁ 'wliɔ "drezan nen.»

²⁵ En e 'nan -wle 'nan: «-Te e ya 'w₁ 'wliɔ "drezan -a be, ma'an tɔa di. Maan -tɔa 'pian 'nan, 'an yiε a "nen 'e 'wliɔ en 'be nen 'guε, an fenan ye 'sien.»

²⁶ Waa laabu -yrɔ "nyian 'nan: «-Me "nen yaa dre 'yiε? Yaa dre 'kɔ en yei yiε 'le 'su?»

²⁷ En e 'nan -wle 'nan: «Maan 'vi 'cεε 'va en ka'a "trɔen "tɔle

-yrɛ "di. -Mɛ "le "wɛan ka ya "nyian -a mandɪ va? "Ka "ya wo "nyian "vale 'ka dra -a -srɛnɔn 'a?»

28 -A -nan nɛn waa "srɔndɪ 'sia, ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «'I 'bɔ 'bɛ cɪ -a -srɛzan 'a, "kɔ "ya wo Moizi -srɛnɔn 'a.

29 Kɔa -tɔa 'nan Bali 'wɪ tin 'ba Moizi lɛ, 'pian min 'labɛ, kɔ'a 'bɛ 'sɪnan 'tɔa dɪ.»

30 ɛn min nɛn -a yɛ 'lɛ 'sɔ bɛ, yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «"Ka 'yɔ 'wɪ 'a bɛ, fɛnan nɛn e 'sɪ bɛ, ka'a tɔa dɪ, ɛn yaan yɛ 'lɛ 'sɔ!

31 -Kaa -ci -tɔa 'nan Bali 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn wei maan dɪ. 'Pian -te min Bali bɔa ɛn yaa cɪ 'sɔ wɪnɔn dra bɛ, min zɪɛ Bali -a wei maan.

32 ɛn ka'a tian 'li -a manlɛ 'nan min nɛn waa -ya 'e yɛ 'a 'e 'wɪdɪ bɛ, min -tɔ -a yɛ 'lɛ 'sɔ dɪ.

33 "Te min 'bɛ ya'a 'silɛ Bali va dɪɛ, "te ya'a -kɔlɛ -a drɛdɪ -a dɪ.»

34 ɛn waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'bɔ nɛn wei 'ya 'wɪ 'wɪdɪ va "fo "bɛ, yɛ 'wɪ "paaman 'kɔ 'ji?» ɛn waa -pin 'o yɛi.

Minnun yɛ a 'e 'wɪdɪ Bali -le 'wɪ 'ji

35 Zɪ Zozi -a 'man 'nan waa -pin 'o yɛi "bɛ, e -kɔ "va ɛn yaa laabɔ -yrɔ 'nan: «'I yɪ -tɛala Blamin -pɪ da?»

36 ɛn e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'An 'san, -tɪɛ cɪ "nyian 'bɛ 'a -e 'an yɪ -tɛra "da?»

37 Zozi "e -yrɛ 'nan: «Yɪa 'yɪ, 'an 'bɔ nɛn an 'wɪ tin "baa yɛ 'gɔɛ, 'an 'bɔ nɛn.»

38 -A -nan nɛn e 'nan: «Min-san, 'an yɪ -tɛala 'i da.» ɛn e blɔla "wɪlɔ.

39 -A -nan nɛn Zozi "e 'nan: «'An -ta 'trɛ 'gɔɛ -a da 'nan -e

'an minnɔn 'cɛn 'e cɪn man. -Yɛɛ cɪ 'nan minnɔn nɛn wa'a fɛnan yɛ dɪɛ, o fɛnan yɛ, ɛn minnɔn nɛn 'o 'fli "sɪala fɛnan yɔnɔn 'a bɛ o yɛ -wɪa.»

40 Farizɛn 'nɔn -mienun nɛn -a "srɔn "bɛ, zɪ o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn waa laabɔ -yrɔ 'nan: «Yɛ 'nan 'i ve 'nan, 'kɔ yɛ a 'e 'wɪdɪ?»

41 Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «"Te 'ka 'kɔn yɛ 'wɪnɔn 'a bɛ, "te 'cee 'wɪ 'wɪdɪ "ka "fo "dɪ. 'Pian 'bɛ nɛn 'gɔɛ, 'ka 'nan, 'ka fɛnan yɛ, te ka'a 'we 'mɛn 'wɪ "paadɪ man dɪ, -yɛɛ "wɛan 'cee 'wɪ 'wɪdɪ "a tian.»

10

Zozi a 'bla -sru "pinzan 'kpa -a

1 Zozi "e 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min nɛn ya'a 'wɪlamlan 'bla 'klɔn -ji -klɔn 'bɔ -yrɛ "nɛn "dɪɛ, 'pian yaa -tria "fɛ pee -nan bɛ, min zɪɛ crɪn-zan nɛn, ɛn 'bla 'tɛzan nɛn.

2 'Pian min nɛn e -wɪlamlan 'klɔn -yrɛ "nɛn "bɛ, -yɛɛ cɪ 'blanun 'bɔ -sru "pinzan -a.

3 Min nɛn 'e -nyrandɪ -klɔn 'bɔ -yrɛ "nɛn "bɛ, e -klɔn 'lɛ "so -yrɛ. ɛn 'blanun nɛn o cɪ -yɛɛ vɛ -a bɛ, 'o "trɔɛn -tɔa -a wei lɛ, e o laabɔ 'o 'tɔ man -e 'e bɔla waa bei.

4 -Te e cɛɛn 'blanun nɛn o cɪ -yɛɛ vɛ -a bɛ o bɔladɪ man bɛ, -e 'e -trɔa o 'lɛ, te 'blanun -kɔla -a -sru, kɔɔ waa wei -tɔa.

5 Wa'a 'sɔɔnmlan min nɛn e cɪ -pɛn -a bɛ -a -sru 'mlɔnmlɔn dɪ. O flɔn "bliɪ 'pian -yrɔ, kɔɔ minnɔn nɛn o cɪ -pɛn -a bɛ wa'a o wei tɔa dɪ.»

6 Zozi -kɔnnɛn zɪɛ -a -fɔ -wlɛ, 'pian 'wɪ 'bɔ nɛn yaa tin 'ba -wlɛ "bɛ, wa'a -ci manlɛ dɪ.

7 En Zozi -a -ci 'vɪ "nyian -wɫɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'blanun man -klɔn 'bɔ bɛ, mɛɛn cɪ -a -yrɛ -a.

8 Minnun pɛɛnɔn nɛn o -trɔa 'an 'lɛ 'e tɛdɛ bɛ, crinnɔn nɛn waa, ɛn 'bla 'tɛnɔn nɛn waa. 'Pian 'blanun 'ka 'o "trɔɛn "tɔlɛ o wei lɛ 'mlɔnmlɔn dɪ.

9 -Klɔn 'bɔ man -yrɛ bɛ, 'an bɔ nɛn. Min nɛn e ciɫa 'an 'va, ɛn e wɫa 'klɔn -ji bɛ, e "sia 'wɪ 'ji. E bɔala e "tun, ɛn e -wɫamlan 'e "tun, -a -blɪfɛ a -e 'e -bli.

10 Crinzan bɛ, "e "ta wo crin wɔdɪ 'lee 'bla 'tɛdɪ 'lee fɛ sɾɛdɪ 'tɔ 'ji. 'Pian 'mɛn vɛ bɛ, "an "ta 'wɔ 'nan -e 'blanun 'o 'beli, -e -wee 'belidɪ 'e 'kɔn 'e 'lɛ sɔɔdɪ.

11 Mɛɛn cɪ 'bla -sru "pinzan 'kpa -a. 'Bla -sru "pinzan 'kpa bɛ, e "we "man -e 'e 'ka 'yee 'blanun -le "wɛan.

12 'Pian min nɛn 'bɛ 'nyranman "paa "lala -le "wɛan bɛ, te 'blanun 'bɔ 'ka -a san -le vɛ -a dɪɛ, -te e beli 'yɪ 'tanɔn bɛ, e "sia 'blanun -sru -e 'e flɔn 'bli. Beli 'bɔ o fuimlan "man -e 'e o "kuun.

13 Min nɛn 'bɛ 'nyranman "paa "lala -le "wɛan bɛ, 'bɛ flɔn "bli, kɔɔ 'blanun -tɛdɪ bɛ, -a 'wɪ 'ka 'naan "man "dɪ.

14 Mɛɛn cɪ 'bla -sru "pinzan 'kpa -a. An 'mɛn 'blanun -tɔa, ɛn waan -tɔa,

15 "lɛ zɪ 'an "tɪ 'an -tɔa ɛn 'an "tɪ 'bɔ -tɔa "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. 'An 'man a 'e wɔdɪ -e 'an 'ka 'mɛn 'blanun -le "wɛan.

16 'Mɛn 'bla -mienun a te o 'ka tian -klɔn 'gɔvɛ -a -ji dɪ. 'Blanun zɪɛ, an o -fɔa "ji, o -taa 'an wei manlɛ -e 'o drɛ 'blanun nɛn o -sru "pinzan a -tɔwɫɪ "bɛ waa.

17 'An "tɪ 'an ye "yi, kɔɔ 'an 'fli -nɔn 'nan -e 'an 'ka, -e 'an

'belidɪ yɪ "nyian.

18 Min -tɔ 'ka 'mɛn 'belidɪ sia 'an 'lɔ dɪ, 'pian 'an 'bɔ 'bɛ -nɔan 'an 'fli -a. 'Plɛblɛ a 'an 'lɔ -e 'an -nɔn, ɛn 'plɛblɛ a 'an 'lɔ -e 'an 'si "nyian 'e "pa 'ji. 'Wɪ nɛn 'an "tɪ 'e 'mɛn 'nan 'an drɛ bɛ, -nyrɛn "bɛ.»

19 'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ zɪɛ, -yee "wɛan Zuif 'nɔn cɛɛn "nyian 'e cin man.

20 Min "kaga "a o yei te "o "ve 'nan: «-Yɔ -wɫidɪ "a -a -sru, ɛn klin "a -a -wulo -ji. Te 'ka "trɔɛn "tɔ -a wei lɛ.»

21 Min -mienun "o 'vɪ 'nan: «Ya'a 'wɪ 've "le min nɛn -yɔ -wɫidɪ "a -a -sru "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ dɪ. -Yɔ -wɫidɪ 'ka 'kɔlamɔn -e 'e min nɛn -a yɪɛ cɪ 'e 'widɪ bɛ -a yɪɛ 'lɛ 'sɔ dɪ.»

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'ka 'wɫɛ Zozi 'le 'wɪ "paadɪ man dɪ

22 Minnun a Bali -pan 'kɔn 'le "fɛdɪ drɛnɔn Zeruzalɛm. "Fɛdɪ zɪɛ, waa dra lɛ pɛɛnɔn man 'nan -e Bali -pan 'kɔn nɛn waa 'lɛ 'sɔ "nyian 'e 'pee bɛ, -a -cin 'e -trɔa o ji. Tɔ zɪɛ -a man bɛ te trun -taa.

23 En Zozi ciɫdɪ 'sia Bali -pan 'kɔn 'lɛ "nɛn, fɛnɔn nɛn waa 'tɔ 'pa Salomɔn man bɛ -a -nan.

24 En Zuif 'nɔn 'o cin 'yɪ "man, waa laabɔ -yrɔ 'nan: «Tɔ "cɛn "a nɛn, i 'wɪ 'ci "sia 'kɔvɛ 'wein -e 'kɔ vɪnɔn 'kɔ 'ci -tɔɔ "nyian dɪ? -Te min 'sizɔn 'wɪ 'ji Crizi nɛn 'yɪa bɛ, 'i -ci 'si 'kɔvɛ tɪglɪ.»

25 Zozi -a 'vɪ -wɫɛ 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va, ɛn ka'a yɪ 'tɛala 'an da dɪ. 'Winun nɛn maan dra 'an "tɪ 'tɔ da 'gɔvɛ, yaa -ci -kɔɔnman 'nan, min 'sizɔn 'wɪ 'ji nɛn 'maan.

26 'Pian ka'a yi 'tɛala 'an da di, 'mɛn 'blanun "cɛɛ 'kaa di -le "wɛan.

27 'Blanun nɛn 'o ci 'mɛn vɛ -a bɛ, 'waan wei maan, an 'o -tɔa, ɛn 'o 'ta wola 'an -sru.

28 'Belidi nɛn ya'a 'nyaan diɛ, maan -nɔan -wɛ, wa'a 'li 'kaa 'mlɔnmlɔn di. ɛn min -tu 'ka 'kɔlaman -e 'e o 'si 'an 'lɔ di.

29 'An "ti "nɛn e o -nɔn 'mɛn bɛ, -a 'plɛblɛ "mlian fɛ pɛɛnɔn da, ɛn min -tu 'ka 'kɔlaman -e 'e o 'si 'an "ti 'lɔ di.

30 'An 'bɔ 'lee 'an "ti "bɛ, kɔ ya min -tɔwli "a.»

31 Tɔɔn ɛn Zuif 'nɔn -kɔlɛ koola 'nan -e 'o wɛɛn "nyian Zozi 'va.

32 ɛn Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «An 'wɪ -dandan drɛ 'ka yiɛ man "kaga 'an "ti "le 'plɛblɛ 'a. 'Wɪ 'bɔ 'cɛn "le "wɛan nɛn ka "ta -kɔlɛ wɛɛnman 'an 'va?»

33 ɛn Zuif 'nɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Wa'a vɪɛ 'nan 'wɪ 'tɔ nɛn yia drɛ "yi "bɛ, -a 'tɔ 'ji nɛn kɔ "ta -kɔlɛ wɛɛnman 'i 'va di, 'pian 'nan i Bali srɔn "le "wɛan. 'I ya min -a ɛn 'i 'fli drɛ Bali -a, -yee "wɛan kɔ "ta -kɔlɛ wɛɛnman 'i 'va.»

34 Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «E ya 'e 'crɛn -tɛdi 'cee -pei 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan, 'ka ya balinun -a.»

35 ɛn -kaa -tɔa 'nan 'wɪ nɛn Bali -le 'fluba 'ji bɛ, 'wɪ 'kpa 'nɛn. Minnun nɛn Bali 'wɪ tin "baa -wɛ "bɛ, e o laabo balinun.

36 ɛn 'an 'bɔ bɛ, Bali 'an 'si "va ɛn yaan 'pa 'sia 'trɛda. -Mɛ "le "wɛan nɛn -te maan 'vɪ 'nan Bali -pɪ nɛn 'maan bɛ, ɛn kaa ve 'nan an Bali srɔn?

37 -Te 'wɪ nɛn maan dra 'gɔvɛ, 'an "ti "drɛ wɪ "cɛɛ diɛ, te 'ka yi -tɛra 'an da di!

38 'Pian -te -a 'bɔ nɛn maan dra bɛ, 'ka yi -tɛra 'an da. -Te 'bɛ "cɛɛ di, 'ka yi -tɛra 'wɪ 'bɔ nɛn maan dra bɛ -a da. 'Ka drɛ zɪɛ, -e 'ka -tɔ 'kpa tigɪ 'nan 'kɔ 'vale 'an "ti "a bɛ, kɔ ya min -tɔwli "a.»

39 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn, o ya "nyian "va 'nan 'o "kuan, 'pian e 'sɔ -wɛlɔ.

40 Zozi 'kɔ "nyian Zudan 'yi -sru, fɛnan nɛn Zan minnun -batize drɛ 'e tɛdɛ bɛ -a -nan, ɛn e -fɔ -nan nun.

41 Min "kaga "kɔla Zozi -sru. Minnun zɪɛ waa 'vɪ 'nan: «Zan 'ka -cɛ -srɔn "wɪ -tu drɛɛ di, 'pian 'wɪ pɛɛnɔn nɛn yaa 'vɪ min 'gɔvɛ -a man bɛ, e ya 'wɪ 'kpa -a.»

42 Minnun nɛn o -kɔ fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, o "kaga "yi -tɛra Zozi da.

11

Laza -kanan wɪ

1 Min -tu nɛn waa laabo Laza bɛ, -a man "yaaman. E -nyɛanla 'fla nɛn waa laabo Betani bɛ -a da. -A "blu Mari 'lee Mat "o "nyɛnwla "nyian 'fla 'bɔ zɪɛ -a da.

2 Mari zɪɛ, -yrɛɛ "ta -daa -laziglɔ -sɛnɛ Minsan cɛin -da, -e 'e man bɔvɛ 'e 'wulo "jɛ "a. -A "bɔvɛ Laza man 'bɛ "yaaman.

3 -A "blunun zɪɛ, o min 'pa 'sia 'nan 'e vɪ Zozi lɛ 'nan: «Minsan, 'i bee bɛ -a man "yaaman.»

4 Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn e 'nan: «Laza -le -cɛ 'labɛ, -a -tɛ vɛ "cɛɛ di. 'Pian e -fɔ Laza man 'nan -e 'e Bali -le 'plɛblɛ 'ci -kɔɔn. ɛn "nyian 'dɔ -e Bali -pɪ 'tɔ 'e drɛ -dan -cɛ 'bɔ 'le "wɛan.»

5 Mat 'lee Mari 'lee o "bɔvɛ Laza 'bɔ bɛ, Zozi o ye "yi.

6 Zɪ yaa 'man 'nan Laza man "yaaman bɛ, ɛn e yi drɛ "nyian fɛnan nɛn e cɪ bɛ -a -nan 'fili.

7 "Bɛ -sru, ɛn yaa 'vɪ "e -srunɔn lɛ 'nan: «-Kaa 'li -kaa da Zude.»

8 ɛn -a -srunɔn -a laabu -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, tɔ nɛn e "sia cinan -kogo 'gʊɛ -a -ji "cɛɛ Zuif 'nɔn nɛn Zude bɛ, o ya -a -wɛɛnan 'nan 'wei -tɛa "kɔlɛ -a 'gʊ dʊv? Yie 'nan 'i 'ko -nan nun?»

9 ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Te tɔ cɛɛn bɛ, fɛnan a 'wein bodrun 'trilii -e funnin 'e 'pla. Min nɛn e 'ta wo te tɔ cɛɛn bɛ, -a srɔɛn 'ka 'wia dɪ, kɔɔ 'tɛ nɛn e "bia 'trɛda bɛ, -a -san man nɛn e 'ta wo.

10 'Pian min nɛn e 'ta wo klun va bɛ, -a srɔɛn -wia, kɔɔ 'tɛ 'ka -a 'lɛ dɪ.»

11 Zɪ e cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «-Kaa bee Laza a yi -tɛnan, 'pian 'an 'ko -a fuɔlɛ.»

12 ɛn -a -srunɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan -te e ya yi -tɛnan bɛ, -a fa dra "yi -e 'e 'beli.

13 Laza -kadɪ 'wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ, 'pian e ya -a -srunɔn "le 'ji 'nan yi tɪglɪ 'bɛ 'fɔla Laza da.

14 ɛn Zozi -a -ci 'vɪ -wlɛ "mɛn 'wein 'nan: «Laza -ka.

15 'Cee "wɛan, ɛn 'dʊ -e 'ka yi -tɛra 'an da bɛ -yee "wɛan, 'an 'ci "nranman. Kɔɔ an 'ka 'nan nun dɪ ɛn e drɛ. 'Pian -kaa kʊ "va "nun.»

16 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn Toma nɛn waa laabo "nyian "flɛn bɛ, e 'nan Zozi -srunɔn -mienun lɛ 'nan: «-Kaa kɔla Zozi -sru -e -kaa ka 'e cin va waa.»

17 Zozi "ɛ bɔla 'nan nun bɛ, te o Laza 'wɔ -a -nan yi sinjɛn 'bɔ.

18 Betani 'lee Zeruzalem bɛ, o yei bɔa kilo "fli, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ kilo yaaga.

19 -Yee "wɛan Zuif 'nɔn "kaga "ta -nyɛnlɛa Mat 'lee Mari "srɔn o "bʊɪ nɛn e -ka bɛ -a -cɛ -da.

20 Zɪ Mat -a 'man 'nan Zozi -a -tanan bɛ, ɛn e -kʊ -a 'sɪlɛ -sia te Mari yra 'e -nyrandɪ "kɔnnɛn.

21 Mat -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'An 'san, "te 'i 'kɔn 'gʊɛ, "te 'an "bʊɪ 'ka 'kalɛ dɪ.

22 'Pian 'bɛ 'bɔ nɛn 'gʊɛ, an yi -tɛala "da 'nan 'wɪ pɛɛnɔn nɛn yia laabo Bali lɔ bɛ, yaa 'lɛ sɔɔman 'yɪɛ.»

23 ɛn Zozi 'e 'nan -yrɛ 'nan: «I "bʊɪ bɛ, e wuanla -kanɔn 'va.»

24 Mat "e -yrɛ 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, maan -tɔa 'nan tɔ -fɔla "da "ji bɛ, minnɔn nɛn o kaa bɛ, o wuanla -kanɔn 'va. 'An "bʊɪ wuanla -kanɔn 'va "nyian.»

25 ɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «'An 'bɔ 'bɛ min wuanla -kanɔn 'va, ɛn mɛɛn 'belidɪ -nɔan "min lɛ. Min nɛn e yi -tɛala 'an da bɛ, -te e -ka oo, 'belidɪ a -yrɔ.

26 Min nɛn -a yɪɛ a "man ɛn e yi -tɛra 'an da bɛ, -a san 'ka kaa 'li 'mlɔnmlɔn dɪ. 'I yi -tɛala 'wɪ zɪɛ -a da?»

27 ɛn Mat "e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'An 'san 'wɪ 'kpa nɛn. An yi -tɛala "da 'nan yɪɛ cɪ min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -a. Bali -pɪ nɛn waa 'vɪ 'e 'cɛn 'nan e -taa 'trɛda bɛ -nyrɛn 'yia.»

28 Zɪ Mat 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn e 'li 'e da. E "blu Mari laabu, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'o "fli yei 'nan: «'Kʊ 'san bɛ e -ta, e ya "vale yei 'man ye.»

29 Zi Mari 'wɪ zɪɛ -a man bɛ, e wluan "kli, ɛn e -kʊ fɛnan nɛn Zozi cɪ bɛ -a -nan.

30 Zozi 'ka tian bɔlɛa 'fla yei "dɪ, e ya tian fɛnan nɛn Mat -kʊ -a 'silɛ -sia 'o cin yɪ 'a bɛ -a -nan.

31 Zuif 'nɔn nɛn o -kʊ -nyɛnlɛa Mari "srɔn "bɛ, zɪ o Mari yɪ e wluan "kli e bɔla bɛ, ɛn o sɔɔnla -a -sru. Waa nrɔn 'o 'ji 'nan e "ta -ko -wuɔlɛ 'e "bʊɪ -yrɛ da.

32 Zi Mari 'bɔla fɛnan nɛn Zozi cɪ bɛ -a -nan, ɛn e Zozi 'bɔ yɪ bɛ, -a -nan nɛn e -tria "wlu ɛn e 'nan: «'An 'san, "te 'i 'kɔn 'gʊɛ, "te 'an "bʊɪ 'ka 'kalɛ dɪ.»

33 Zi Zozi Mari 'yɪ 'wuɔnan 'o 'vale Zuif 'nɔn nɛn o -tra -a -sru "bɛ waa bɛ, -a -wulo -man -ta, ɛn -a 'wɪ 'nan "man 'kpa tɪglɪ.

34 Yaa laabu 'nan: «Nyin zia nɛn kaa 'wʊ?»

ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «'I 'ta -e 'kʊ -kɔɔn 'yɪɛ.»

35 Zozi 'wuɔ.

36 Zi Zuif 'nɔn -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn o 'nan: «'Ka 'yɪɔ, yaa ye "yi e -ciala "da.»

37 -A -nan nɛn Zuif 'nɔn 'bɔ 'va min -mienun "o 'vɪ 'nan: «E min nɛn -a yɪɛ cɪ 'e 'widɪ bɛ -a 'lɛ 'sʊ, ɛn ya'a -kɔlɛlɛ -a drɛdɪ -a -e Laza 'e vɪlɛ 'e 'ka dɪ.»

38 Zozi 'wulo -man -ta, ɛn e -kʊ -yrɛ da. -Wee min -yrɛ bɛ, -kɔlɛ -dan tʊ nɛn -a ci a 'e bʊdɪ bɛ -nyrɛn, ɛn -kɔlɛ nɛn waa -tɔa "nɛn -a 'lɛ wʊvɛ -a.

39 Zozi "e 'nan: «-Kɔlɛ 'labɛ 'ka 'si "nɛn.»

ɛn Laza 'bɔ "blu Mat "e 'nan: «Minsan, -a -koei bɔa, kɔɔ waa 'wʊ -a -nan yɪ sinjɛn nɛn 'gʊ.»

40 ɛn Zozi "e Mat lɛ 'nan: «Maan 'nan 'yɪɛ 'nan -te i yɪ -tɛra 'an da bɛ, i Bali -le -dan ci ye.»

41 Tɔɔn ɛn o -kɔlɛ bɛ -a 'si -yrɛ "nɛn. Zozi 'e yra -tɔ lou ɛn e 'nan: «'An "tɪ, mɛin muo -fɔa 'nan yian wei 'man.

42 An 'bɔ 'le vɛ bɛ, maan -tɔa 'nan yian wei maan tʊ pɛɛnɔn man. 'Pian minnun nɛn 'an "srɔn 'gʊɛ, -wee "wɛan maan 'vɪ 'dʊ -e 'o -tɔ 'nan yɪɛ 'an 'pa 'sia.»

43 Zi e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn e paan wei 'plɛblɛ 'ji. E 'nan: «Laza, 'i bɔla!»

44 ɛn min -kadɪ zɪɛ e 'bɔla te -a cɛin 'lee -a -pɛ a 'e -yrɪdɪ sɔ -a. -A yra a 'e -yrɪdɪ "nyian.

Zozi "e 'nan -wlɛ -nan: «'Ka sɔnɔn "flu "man -e 'ka 'si "man!»

45 Zuif 'nɔn nɛn o -ta Mari "srɔn, ɛn o 'wɪ nɛn Zozi -a drɛ bɛ -a -nan 'yɪ bɛ, o "kaga "yɪ -tɛradɪ 'sia Zozi da.

46 'Pian o va min -mienun -kʊ Farizen 'nɔn 'va, ɛn 'wɪ nɛn Zozi -a drɛ bɛ, waa 'vɪ -wlɛ.

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'tɛdɪ 'wɪ 'pla "da

47 Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizen 'nɔn bɛ, o tin 'banɔn cin 'yɪ, ɛn waa laabu -wɔlɔ 'nan: «-Kaa dra kɔ? Min 'labɛ e ya -cɛ srɔn "wɪ "kaga "drɛnan.

48 -Te e -fʊ 'wɪ zɪɛ -a drɛnan 'nan -ka'a 'wɪ 'silɛ "da "man "dɪɛ, min "kaga "yɪ -tɛala "da -e Rɔm 'nɔn 'o -cɛɛ Bali -pan 'kɔn 'wi, -e 'o -cɛɛ 'lɛglɔn 'wi.»

49 O va min -tʊ nɛn waa laabo Kaifa bɛ, -yɛɛ cɪ 'lɛ 'bɔ zɪɛ -a -ji Bali -pannɔn 'tazan -a. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Wɪ 'tʊ a bɛ, ka'a tɔa dɪ.

50 'Ka "nrɔn 'ka 'ji 'nan, e ya 'cɛɛ 'wɪ "yi "a -e min -tʊwli 'e

min pɛɛnɔn 'ji -ka wɔ, "tɔgɔ -
cee 'lɛglɔn 'ji minnun pɛɛnɔn
'nan 'e 'nyan.»

51 'Wɪ nɛn Kaifa -a 'vɪ bɛ,
ya'a 'silɛ -a 'bɔ 'le ci "nrɔndɪ
va dɪ. 'Pian lɛ 'bɔ zɪɛ -a -ji bɛ
Bali -pannɔn 'tazan nɛn, -yee
"wɛan Bali ciɪla "va ɛn e 'wɪ zɪɛ
-a 'vɪ 'nan, Zozi -taa "kalɛ Zuif
'nɔn 'lɛji.

52 Wa'a vɪɛ 'nan e -kaa Zuif
'nɔn 'saza 'lɛji dɪ, 'pian Bali -le
'nɛnnun pɛɛnɔn nɛn 'o fuɪladɪ
"man 'trɛda bɛ, o 'lɛji nɛn e -
kaa, -e 'o 'tɛ 'e cin da min 'pa
'tɔ -a.

53 Yɪ 'lein nɛn Kaifa 'wɪ zɪɛ -
a 'vɪ "da "bɛ, -a nyan nɛn Zuif
'nɔn 'tɔ "da 'nan 'o Zozi 'tɛ.

54 -Yee "wɛan ya'a "nyian
bɔlɛa 'ji Zude 'lɛglɔn 'ji dɪ.
'Pian e 'si Zude, ɛn e -kɔ 'trɛ
'tɔ da "bui "da zia 'fla nɛn waa
laabo Efrai bɛ -a da. 'O 'vale 'e
-srɔnɔn 'a o -fɔ 'fla zɪɛ -a da.

55 Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji
"fɛdi drɛdɪ 'bɔ 'kogo. ɛn 'lɛglɔn
pɛɛnɔn 'ji minnun bɛ, o "kaga
"kɔ Zeruzalɛm. O -kɔ -nan
nun te "fɛdi 'bɔ 'ka tian bɔlɛ dɪ,
'nan -e 'o 'fli drɛ 'saun Bali 'lɛ.

56 ɛn o Zozi -wɛɛdɪ 'sia. Zɪ
'o cin 'yɪ Bali -pan 'kɔn 'lɛ
'nɛn "bɛ, ɛn waa laabɔ 'o cin
lɔ 'nan: «Zozi 'ka 'kɔlaman -
e 'e 'ta "fɛdi 'gɔɛ -a da dɪ, "ka
"nrɔnman 'ka 'ji 'kɔ?»

57 Fɛ -le "wɛan nɛn o 'wɪ zɪɛ
-a 'vɪ bɛ, Bali -pannɔn 'tanɔn
'lee Farizɛn 'nɔn -a 'vɪ 'nan
min nɛn e Zozi 'yɪ bɛ, -a san
'e srɔɛn wɔ "man 'wlɛ 'dɔ -e 'o
'kun.

12

*Lɪmɔn -tɔ -laziglɔ -sɛn Zozi
'cɛin -da
(Mt 26.6-13; Mk 14.3-9)*

1 E -fɔ yɪ 'shɛɛdɔ -e Zuif 'nɔn
'le 'si nɔanba -ji "fɛdi 'e bɔ,
ɛn Zozi 'kɔ 'fla nɛn waa laabo
Betani bɛ -a da. Laza nɛn e -ka
ɛn yaa fuɔ bɛ -a fla nɛn.

2 Zɪ e 'bɔla Betani nun bɛ, o
fɛnun tɔɛn ɛn waa -nɔn -yrɛ.
Mat 'bɛ fɛ zɪɛ -a -pliman. ɛn
minnun nɛn o ci 'o -nyrandɪ
Zozi "srɔn fɛnun -sru "bɛ,
Laza a o va.

3 Tɔɔn Mari -laziglɔ -pɔn -tɔ
'si, yaa -sɛn Zozi 'cɛin -da, ɛn
yaa man bɔɔ 'e 'wulo "jɛ "a. -
A -koei 'kɔn 'bɔ 'ji 'si 'e pɛɛnɔn.
-Laziglɔ zɪɛ waa drɛ fɛ -tɔ nɛn
waa laabo Nard bɛ -a, e 'ka 'e
baadɪ fɛ -tɔ -a dɪ, ɛn -a 'flɛ a.

4 O Zozi -sruzan 'tɔ laabo
Zudazi Karioti, -yɛɛ "ta -daa
Zozi 'nɔnlɛ minnun lɛ. Min zɪɛ
e 'nan:

5 «-Mɛ "le "wɛan nɛn wa'a -
laziglɔ 'labɛ -a -tanlɛ dɪ? -Kaa
taan paan, -a "lala bɔa -kpi
fuba 'shɛɛdɔ, -e -kaa -pli 'yalɛ
-tɛnɔn man.»

6 'Yalɛ -tɛnɔn 'le 'wɪ "cɛɛ
"naan "man -yee "wɛan e 'wɪ
zɪɛ -a 'vɪ dɪ. 'Pian crinzan nɛn,
ɛn -wee "lala nɛn yaa "paala
bɛ, yaa "sia "va te yaa -ble.

7 ɛn Zozi "e 'nan: «Ka lɪ 'labɛ
-a 'tɔɪ flɪ, yaan 'man drɛ yɪ nɛn
waan wo bɛ -yee "wɛan.

8 Tɔ pɛɛnɔn 'a bɛ, te 'yalɛ -
tɛnɔn a 'ka 'va. 'Pian 'mɛn vɛ
bɛ, ma'an 'fo 'ka 'va tɔ pɛɛnɔn
'a dɪ.»

*Bali -pannɔn 'tanɔn -a 'pla
'da 'nan 'o Laza -tɛ*

9 Zuif 'nɔn "kaga -a 'man
'nan Zozi a Betani, ɛn o -kɔ -
nan nun. Wa'a 'kɔlɛ Zozi yɪdɪ
'saza 'le "wɛan dɪ, 'pian o -kɔ
'nan -e 'o Laza nɛn e -ka ɛn yaa
fuɔ bɛ -a yɪ.

10 -A -nan nen Bali -pannon
'tanon -a 'pla "da 'nan 'o Laza
-te.

11 Koo Laza -le "wean Zuif
'non "kaga "a 'sinan o -sru, te
o yi -teala Zozi da.

Zozi 'bala Zeruzalem

(Mt 21.1-11; Mk 11.1-11;
Lk 19.28-40)

12 -A ta tu nen e ceen be,
Zuif 'non "kaga "nen o -ku
Zeruzalem Zuif 'non 'le 'si
nonba -ji "fedi da be, zi waa
'man 'nan Zozi -a -tanan
Zeruzalem be,

13 o lo 'lanun 'sia, en o -
ku Zozi 'sile -sia te o plaman.
Waa ve 'nan:

«-Feavea o! -Feavea o!
Min nen e ci -tanan Minsan 'to
da be,

Bali -le -fea 'e 'kon -a san man.
Izrael 'non 'le mingonnen
nen.»

14 Zozi -aflumun pla 'nen 'tu
'yi, en e -nyran "da "le 'wi nen
'e 'cren -tedi 'e 'cen Bali -le
'fluba 'ji be -yee 'wi 'zu. E ya
'e 'cren -tedi 'nan:

15 «Zeruzalem minnun,
te nyen 'e 'kon 'ka 'ji di!
"Ka 'yio, 'cee mingonnen a -
tanan

'e -nyrandi -aflumun pla 'nen
da.»

16 Tu zie -a wlu be, Zozi
-srunon 'ka 'wi nen e ci 'e
'le soonan zie -a -ci manle di.
'Pian tu nen Zozi 'ku 'e "ti "le
mingonnen tre nen e "bia be -a
da be, -a -nan nen -a -cin -to o
ji 'nan 'wi nen e cren -tedi Zozi
'bo 'le 'wi 'a be, -yee 'le soo.

17 Tu nen te Laza -ka e ya -
yrye -ji -e Zozi 'e fuw be, minnun
peenon nen waa -nan 'yi be, o
Zozi 'le 'wi 'vi.

18 En minnun "kaga "ta Zozi
'sile -sia 'lebo "fo wi nen yaa
dre waa 'man be -yee "wean.

19 -A -nan nen Farizen 'non
-a vidi 'sia 'o cin le 'nan: «Kaa
ye, ka'a 'kolaman fe -tu dredu
-a "nyian di. "Ka 'yio, 'trada
minnun peenon -sen -a -sru.»

Minnun nen o 'ka Zuif 'non
'a die o -ta Zozi 'va

20 Minnun nen o -ku Bali
bale "fedi da Zeruzalem be,
minnun nen o 'ka Zuif 'non 'a
die o -mie a o va.

21 O 'non zie, o pli Filipu
man. Filipu be, Bezaida min
nen Galile 'leglon 'ji. En o koala
"man -a vidi -a 'nan: «'Ku 'san,
ku ya "vale 'ku Zozi ye.»

22 Filipu -ku -a vile Andre le,
en Andre 'lee Filipu -ku -a vile
Zozi le.

23 En Zozi -a 'vi -wle 'nan:
«Tu nen 'an 'bo Blamin -pi 'an
-ko 'an "ti "le mingonnen tre
nen e "bia be -a da be e 'bo.

24 Maan ve 'cee 'wi tigli 'a
'nan, -te wa'a 'saa 'wle 'fole 'tre
'ji -e 'e foli "ji "die, e -fo 'e -twoli,
yaa 'boa "da "di. 'Pian -te e foli
"ji "be, -a -kon boa "da -e 'e 'sen
"da "kaga.

25 Min nen -yee 'belidi wi
ci "man "buw "be, e -taa 'yee
'belidi 'bo srele, 'pian min nen
'e 'pe 'si 'trada winun -sru "be,
'belidi nen ya'a 'nyaan die e ya
-a san -le ve -a.

26 -Te min a "va 'nan 'an dre
'e 'san -a be, 'e -soonla 'an -sru.
-Te e soonla 'an -sru "be, fenan
nen an ci be, 'an 'suzan zie e
-kon "nan "nyian. Min nen
yaan "sua be, 'an "ti -a 'to dra
-dan.

27 'Be nen 'gve, 'an 'ci baa 'ji.
-Me "wi nen an -taa -a vile 'an
"ti "le? Maan ve 'an "ti "le 'nan,
'e yra yidi 'labe -a 'si 'an man
-koo bli. -Ceje, ma'an 'wi zie -a

ve di, koo -yee "wεan nen an -
ta 'trɛda.

²⁸ Maan ve 'pian 'nan: <'An
'ti, 'i drɛ -e minnun 'o -tɔ 'nan
'i 'tɔ a -dan.> »

'Nun tɔɔn, ɛn wei -tɔ wu laji.
E 'nan: «Maan -ci kɔɔn 'nan
'an 'tɔ a -dan 'va, ɛn maan dra
'nyian -dan.»

²⁹ Min "kaga "nen fɛ zɪɛ -a -
nan, ɛn o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, o
'nan: «Laa -paan 'bɛ klun.» ɛn
o -mienun "o 'vɪ 'nan: «Bali -le
'pasianɔn nen laji bɛ, -a -tɔ 'bɛ
'wɪ tin 'ba -yrɛ.»

³⁰ ɛn Zozi 'bɔ -a 'vɪ -wɛɛ
'nan: «Wei nen e wu 'gʊɛ, 'mɛn
'wεan "cɛɛ e wu di, 'pian 'ka lɛ
nen e 'wɪ tin 'ba.

³¹ 'Bɛ nen 'gʊɛ, 'trɛdanɔn 'le
tin 'badɪ bɛ e 'bɔ. Satan nen e
'trɛ 'gʊɛ -a "paala bɛ -a -pin tɔ
'bɔ.

³² 'Mɛn vɛ bɛ, tɔ nen minnun
'an "paa yiba "plan da -e 'an 'si
'trɛda bɛ, -te -a tɔ 'bɔ bɛ, maan
dra -e min pɛɛnɔn 'o yi -tɛra
'an da.»

³³ -Te Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, zɪ
e -taa "kalɛ bɛ -a -nan wɪ nen
yaa 'vɪ.

³⁴ ɛn minnun -a 'vɪ -yrɛ
'nan: «Kʊa 'man -pei 'fluba 'ji
'nan, min nen Bali -a 'si "va
'bɛ, ya'a kaa 'li "fo "di. -Mɛ "le
'wεan nen yia ve 'nan: <'Yi nen
o Blamin -pɪ "paa yiba "plan
da? Blamin -pɪ zɪɛ -tɪ nen?> »

³⁵ ɛn Zozi "e -wɛɛ 'nan: «'Tɛ
'san a tian 'ka 'va tɔ "wɛnnɛn
'a. 'Ka 'ta wɔ te -a 'san a tian
'ka 'va, "tɔgɔ klun 'e bɔ 'ka
man kligli. Min nen e 'ta wo
klun va bɛ, fɛnan nen e cɪ -
kɔnan bɛ, ya'a tɔa di.

³⁶ 'Ka yi -tɛra 'tɛ 'san da te
e ya tian 'ka 'va, -e 'ka 'kɔn
minnun nen o ya 'tɛ 'san da bɛ
waa.»

Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, e 'si o
"srɔn, ɛn e yɔɔ -wɔ.

Zuif'nɔn 'kayi-tɛɛa Zozi da
di

³⁷ Zozi 'lɛbɔ "fɔ wɪ "kaga drɛ
Zuif 'nɔn yɪɛ man, 'pian wa'a
yi -tɛɛa Zozi da di.

³⁸ E drɛ zɪɛ 'nan -e 'wɪ nen
Bali 'lewɛi vɪzan Ezai -a 'vɪ bɛ
'e 'lɛ sɔɔ. Yaa 'vɪ 'nan:
«Minsan, -tɪɛ yi -tɛra 'wɪnɔn
nen kʊa 'vɪ bɛ -a da?

ɛn -tɪ lɛ nen Minsan 'yee -pɛ
'plɛ 'ci kɔɔn?»

³⁹ 'Wɪ nen -yee "wεan wa'a
'kolaman -e 'o yi -tɛra 'wɪ da
diɛ, Ezai -a 'vɪ "nyian. Yaa 'vɪ
'nan:

⁴⁰ «Bali o yɪɛ 'wi,

-e 'o vɪɛ 'o fɛnan 'yɪ di,

ɛn e o -pɔan "da -tɔ 'pleblɛ,

-e 'o vɪɛ 'o 'wɪ 'wɪ man di.

E drɛ zɪɛ 'nan

"tɔgɔ 'o -sɔɔnla 'e -sru,

-e 'e 'o 'si 'wɪ 'ji.»

⁴¹ Zozi 'le 'wɪ nen Ezai -a 'vɪ. E
Zozi 'le -dan cɪ 'yɪ, -yee "wεan
e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.

⁴² Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ bɛ, o
"kaga "yi -tɛala Zozi da. 'Pian
Farizen 'nɔn 'le "wεan o 'ka
"vale 'o ve 'wein di, "tɔgɔ 'o o
-pin cin yɪ 'kuin.

⁴³ -Te minnun o 'tɔ "yi "ve
bɛ, waa ye "yi e "mlian Bali -
le o 'tɔ "yi "vɪdi da.

⁴⁴ Zozi paan 'nan: «Min nen
e yi -tɛala 'an da bɛ, 'an 'saza
da "cɛɛ e yi -tɛala di, 'pian e yi -
tɛala "nyian min nen yaan 'pa
'sia bɛ -a da.

⁴⁵ Min nen yaan 'yɪ bɛ, te e
min nen yaan 'pa 'sia bɛ -a 'yɪ.

⁴⁶ Mɛɛn cɪ 'tɛ 'san -a, an -ta
'trɛda 'nan -e min nen e yi -
tɛra 'an da bɛ, -a san 'e vɪɛ 'e
'fɔ klun va -trɪli di.

47 -Te min 'an wei 'man, en -a san 'ka 'ta wɔlɛa "da "dɛ, mɛɛn "cɛɛ tin -tɛa -a san da dɪ. -Yɛɛ cɪ 'nan an -ta 'trɛda 'nan -e 'an 'trɛdanɔn 'si 'wɪ 'ji, ma'an 'talɛ 'nan -e 'an tin -tɛ 'trɛdanɔn da dɪ.

48 Min nɛn yaan tuw 'e 'pɛla koda, en ya'a 'an wei 'silɛa 'wɪ 'a dɛ, -a san -le 'wɪ tin 'bazan a. 'An wei nɛn maan 'vɪ bɛ, -yɛɛ tin -tɛa -a san da yi -fɔla "da "ji.

49 'Wɪ nɛn maan ve bɛ, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va dɪ, 'pian 'an "tɪ "nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, -yɛɛ 'wɪ nɛn kɔ 'an vɪ bɛ -a 'pa 'an 'le.

50 En maan -tɔa 'nan 'an "tɪ "le 'wɪ nɛn yaa 'vɪ bɛ, e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛ -a -nɔan "min lɛ. 'Winun nɛn maan ve 'gʊɛ, zɪ 'an "tɪ -a 'vɪ 'mɛn bɛ -a da nɛn maan ve.»

13

Zozi 'lee 'e -srunɔn fɛ -nyranman bli 'e cin va

1 E -fɔ yi -tɔ -e Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdi yi 'e bɔ. Zozi -a -tɔa 'nan 'yee tɔ 'bɔ -e 'e 'si 'trɛ 'gʊɛ -a da -e 'e 'kɔ 'e "tɪ "srɔn. Minnun nɛn o yi -tɛra Zozi da 'trɛda bɛ, e o 'yɪ "yi, e o 'yɪ "yi "trilii, en yaa 'le 'sran.

2 Yi zɪɛ -a funninmlan nɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn a fɛnun -blɪnan 'e cin va. Tɔ zɪɛ -a man bɛ, te Satan ci "nrɔndɪ 'pla Simɔn -pɪ Zudazi Karioti man. Yaa -cin -trɔa "ji 'nan 'e Zozi 'nɔn 'e 'nanmannɔn lɛ.

3 Zozi -a -tɔa 'nan 'e "sia Bali va en 'e lia 'e da Bali va. Yaa -tɔa "nyian 'nan 'e "tɪ 'e 'tɔ fɛ pɛɛnɔn da.

4 E wluan fɛnun nɛn o cɪ -a -blɪnan bɛ -a -sru, e 'yee sɔ 'si

'e da, en e sɔ -tɔ 'si yaa -trɔa 'e -tɪɛn "da.

5 E 'yi 'sɛn 'kpɔngbo 'tɔ -ji, en 'e -srunɔn 'cɛin -man "foedɪ 'sia, te yaa man bɔɔman sɔ nɛn -a -tɪɛn "da bɛ -a.

6 Zɪ e 'bɔ Simɔn Piɛri da bɛ, en 'bɛ laabɔ -yrɔ 'nan: «Minsan, yiɛ 'an 'cɛin -man "foeman?»

7 En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Wɪ nɛn an cɪ -a drɛnan 'gʊɛ yi'a -ci maan tɔ 'gʊɛ -a dɪ, 'pian yia -ci maan 'e 'fɔla "da.»

8 En Piɛri "e -yrɛ 'nan: «Maan 'we "man "dɪ, yi'a 'li 'an 'cɛin -man foeman "fo "dɪ.»

Zozi "e -yrɛ 'nan: «-Te ma'an 'i 'cɛin -man "foelɛ dɛ, te i 'ka 'mɛn vɛ -a dɪ.»

9 -A -nan nɛn Simɔn Piɛri "e Zozi lɛ 'nan: «Te 'yian 'cɛin 'saza 'man "foe dɪ. Minsan, 'an 'pɛ 'lee 'an 'wulo nɛn 'gʊ, 'i o man "foe "nyian.»

10 En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Min nɛn 'e sru 'va bɛ, -a 'kɔlɛ pɛɛnɔn da a 'saun. -A cɛin -man 'saza nɛn yaa "foeman. Ka ya 'saun, 'pian 'ka pɛɛnɔn "cɛɛ dɪ.»

11 Min nɛn e "ta -daa Zozi 'nɔnlɛ 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ, Zozi -a -tɔa, -yee "wɛan yaa 'vɪ 'nan, o pɛɛnɔn 'ka 'saun dɪ.

12 Zɪ Zozi cɛɛn 'e -srunɔn 'cɛin -man "foedɪ man bɛ, en e 'yee sɔ 'wɔ "nyian 'e da. E -nyran fɛnun -sru 'e "pa 'ji, en yaa laabɔ -wɔ 'nan: «'Wɪ nɛn maan drɛ "cɛɛ 'gʊɛ, kaa -ci 'man?»

13 Kaan laabo Bali -le 'wɪ "paazan, en kaan laabo Minsan. Kaa ve 'e 'nɔan da, kɔɔ an ya -a.

14 'An 'bɔ 'bɛ cɪ Bali -le 'wɪ "paazan -a, en mɛɛn cɪ Minsan

-a, -yee "wεan -te an 'ka 'cεin -man foe bε, 'ka cin cεin -man "foe "nyian.

15 'Wl -kɔɔn "man wl nεn man drε 'cεε, 'dɔ -e 'ka drε "le zi maan drε 'cεε bε -yee 'wl 'zv.

16 Maan ve 'cεε 'wl tıglı 'a 'nan, min 'suzan -dan 'ka 'mlıan 'e 'tazan da dı. En 'pasıazan -dan 'ka 'mlıan min nεn yaa 'pa 'sia bε -a da dı.

17 'Wınnun zıε kaa -tɔa 'sıen. -Te ka 'ta 'wɔla "da "bε, Bali -le -fεa a 'ka man.

18 'Ka pεenɔn "cεε maan ve dı. Minnun nεn an o 'si "va "bε, an o -tɔa, 'pıan 'wl nεn 'e 'cɣen -tɛdı Bali -le 'fluba 'ji bε, e ya "le 'e 'lε sɔɔ. E ya 'e 'cɣen -tɛdı 'nan:

«Min nεn 'kɔ fε blı a 'e cin va bε, e drε 'an 'nanmanzan 'a.»

19 Maan ve 'cεε 'vaa -e -a tɔ 'e bɔ. Tɔ nεn 'wınnun zıε e dra "man "bε, -e min nεn an cı -a bε 'ka -tɔ.

20 Maan ve 'cεε 'wl tıglı 'a 'nan, min nεn maan 'pa 'sia bε, -te min nεn yaa -pε 'kun bε, 'an 'bɔ nεn -a san 'an 'pε 'kun. En min nεn yaan 'pε 'kun bε, te min nεn yaan 'pa 'sia bε, -a 'bɔ nεn -a san -a -pε 'kun.»

*Zozi "e 'nan Zudazi "ta 'e -nɔan 'e 'nanmannɔn lε
(Mt 26.20-25; Mk 14.17-21;
Lk 22.21-23)*

21 Zı Zozi 'wl zıε -a 'vı bε, en -a cı baa 'ji. -A -nan nεn yaa 'vı -wle 'wein 'nan: «Maan ve 'cεε 'wl tıglı 'a 'nan, min -tɔ a 'ka yei, -yεε 'an -nɔan 'an 'nanmannɔn lε.»

22 En Zozi -srunɔn 'o yıε 'tɔ 'o cin yra, kɔɔ min nεn e cı -yee 'wl vınan bε, wa'a san tɔa dı.

23 Zozi -sruzan 'tɔ nεn Zozi -a ye "yi 'kpa tıglı bε, -yεε cı 'e -nyrandı Zozi 'bɔ "srɔn "kogo.

24 En Simɔn Pıeri 'wl 'tɔ drε -yrε 'nan 'e laabɔ Zozi 'lɔ 'nan -tı nεn Zozi 'bɔ -a ve.

25 Zozi -sruzan zıε, e tεen "ji Zozi kugu da, en yaa laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «Mınsan, -tı nεn?»

26 Zozi "e -yrε 'nan: «Min nεn an 'kpɔun ponen 'fɔdı -nɔn -yrε "bε, te -a san nεn.» -A -nan nεn Zozi 'kpɔun ponen 'si, yaa 'fɔ, en yaa -nɔn Simɔn -pı Zudazi Karioti lε.

27 Zı Zudazi 'kpɔun ponen zıε -a 'si bε, en Satan -fɔ -a -sru.

Zozi "e -yrε 'nan: «'Wl nεn i "ta -a dra bε, 'i drε tada.»

28 Minnun nεn o cı 'o -nyrandı waa fεnun -sru "bε, o -tɔ 'ka 'wl nεn Zozi 'wl zıε -a 'vı "man "bε -a -cı man lε dı.

29 Zudazi "kuan 'wee "lala man, -yee "wεan min -mıenun -a nɣɔn 'o 'ji 'nan, Zozi -a 'vı -yrε 'nan 'e 'kɔ fε nεn e klı 'o man "fɛdı fε -a bε -a 'lɔ. -Te 'bε "cεε dı 'nan 'e 'kɔ fε -tɔ -nɔn 'yalε -tenɔn lε.

30 Zudazi 'kpɔun ponen zıε -a 'si, nun tɔɔn en e 'bɔla bei "nyıandɔ klun va.

Zozi 'wl 'nyranman paa 'e -srunɔn 'ji

31 Zı Zudazi bɔla bε, en Zozi "e 'nan: «'Bε nεn 'gɔε, Blamin -pı 'tɔ drε -dan "mεn, en minnun Bali -le -dan cı ye Blamin -pı -le "wεan.

32 En -te minnun Bali -le -dan cı 'yı Blamin -pı -le "wεan bε, -e Bali 'bɔ 'e 'pı 'tɔ drε -dan 'e 'bɔ 'a. -A -nan 'ka "nyian mɔan dı -e 'e 'wl zıε -a drε.

33 'Mεn 'nennun, an ya tıan ka yei tɔ "wεnneɔn 'a, 'pıan ka

-taa 'an -wεελε. 'Wι nen maan 'vι Zuif 'nɔn le bε, an "cee "ve "nyian. Ka'a 'kolaman -e 'ka 'kɔ fεnan nen an "ta -ko bε -a -nan dι.

³⁴ An -pei -trε -tɔa 'cεε, -nyrɛn 'nan 'ka cin yι "yi "le zι an 'ka 'yι "yi "bε -yee 'wι 'zɔ.

³⁵ -Te 'ka cin ye "yi "bε, min-nun pεenɔn -taa -a -tɔle 'nan ka ya 'an -srɔnɔn 'a.»

Zozi -a 'vι Pιeri le 'nan e "sia 'e -sru
(Mt 26.31-35; Mk 14.27-31; Lk 22.31-34)

³⁶ Simɔn Pιeri -a laabu Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, i "ta -ko nyin zia?»

En Zozi "e -yrε 'nan: «Fεnan nen an "ta -ko tɔ 'gɔvε -a bε, yi'a 'kolaman -e 'i -tra 'an -sru "dι, 'pian "bε -sru, i -taa -sɔɔnleα 'an -sru.»

³⁷ En Pιeri -a laabu -yrɔ "nyian 'nan: «Minsan, -mε "le "wεan ma'an 'kolaman -e 'an 'kɔla 'i -sru tɔ 'gɔvε -a dι? 'An 'man a 'e wɔɔdι -e 'an 'ka 'yie "wεan.»

³⁸ En Zozi "e 'nan Pιeri le 'nan: «Yia ve 'nan, 'i 'man a 'e wɔɔdι -e 'i 'ka 'mεn "wεan? 'Pian 'an 'bɔ "an "ve 'yie 'wι tɔglι 'a 'nan, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an 'tɔa dι, 'vaa -e mannen tεdε 'e 'wι.»

14

Zozi 'tɔwli 'bε cι Bali va -si -a

¹ Zozi "e 'nan 'e -srɔnɔn le 'nan: «Te 'ka 'ci 'e baa -ji 'mlɔnmlɔn dι! 'Ka yi -tera Bali da, en 'ka yi -tera "nyian 'an da!

² 'An "tι "le "kɔnnεn "bε, -nyrannan "kaga "a -nan. An "ta -ko 'ka -nyrannan "man

drελε. "Te -nyrannan 'ka 'nan dιε, "te ma'an vιle 'cεε dι.

³ -Yee "wεan -te an -kɔ εn an 'ka -nyrannan "man drε bε, an -taa 'ka 'silε -e -kaa kɔ -nan nun. -Kaa -nyrannan -kɔan 'e cin va.

⁴ Fε nen an "ta -ko -nan 'gɔvε, -kaa -nan si -tɔa.»

⁵ En Toma "e -yrε 'nan: «Minsan, fε nen i "ta -ko -nan bε, kɔ'a -nan si tɔa dι. Kɔa dra 'kɔ -e 'kɔ -nan si -tɔ?»

⁶ Zozi "e -yrε 'nan: «Mεεn cι -si -a, εn mεεn cι 'wι tɔglι 'a, εn mεεn cι 'belidι -a. Min 'ka 'kolaman -e 'e 'kɔ 'an "tι 'va, te ya'a 'ciλεα 'an 'va dι.

⁷ Min nen an cι -a bε kaa -tɔ, -yee "wεan kaan "tι -tɔa. 'Bε nen 'gɔvε kaan "tι 'yι, εn zι e cι bε, kaa -tɔdι 'sia.»

⁸ En Filipɔ "e 'si "va 'nan: «Minsan, 'i "tι 'bɔ bε, 'i -kɔɔn 'kɔε, te 'kɔ 'ci 'sɔ.»

⁹ Zozi "e -yrε 'nan: «Filipɔ, an 'mɔn 'ka yei "kaga, εn yia tian 'an 'tɔle dɔɔ? Min nen yaan 'yι bε, te -a san 'an "tι 'yι. -Mε "le "wεan yia ve 'nan 'an "tι -kɔɔn 'cεε?»

¹⁰ Yi'a yi 'tεala "da 'nan 'kɔ 'vale 'an "tι "a kɔ ya min -tɔwli "a dɔɔ? 'Winun nen maan ve 'cεε 'gɔvε, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va dι. 'An "tι 'bɔ nen kɔ ya -a min -tɔwli "bε, -yεε -ciala 'an 'va -e 'e 'yee 'winun 'le sɔɔ.

¹¹ 'Ka yi -tera "da 'nan 'kɔ 'vale 'an "tι "a kɔ ya min -tɔwli "a. En -te ka'a yi 'tεala 'an da 'an 'lewei 'le "wεan dιε, 'ka yi -tera 'an da, winun nen maan dra bε -yee "wεan.

¹² Maan ve 'cεε 'wι tɔglι 'a 'nan, min nen e yi -tera 'an da bε, 'winun nen maan dra 'gɔvε,

-a san "e "dra "nyian. -A -san -taa 'wɪ -dandan drɛɛ e "mlian 'mɛn vɛ da, kɔɔ an "ta -ko 'an "tɪ 'va.

13 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn kaa laabo 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a bɛ, maan dra, 'dʊ -e 'an "tɪ 'tɔ 'e drɛ -dan 'mɛn "wɛan.

14 -Te ka 'wɪ 'tʊ laabu 'an 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a bɛ, maan dra.»

Zozi 'e 'nan 'e -taa Bali lei 'saun 'a 'yee minnun da

15 «-Te kaan ye "yi "bɛ, 'an wei da nɛn 'ka 'ta wɔla.

16 Tɔɔn 'an "tɪ trʊ "baa -e 'e 'ka 'pa "vazan 'pa 'sia 'cɛɛ, -yɛɛ fo 'ka 'va 'li 'trilii.

17 'Ka 'pa "vazan zɪɛ Bali lei nɛn 'e 'wɪ tɪɣlɪ -kɔɔnman min lɛ bɛ -nyɛn. Minnun nɛn 'trɛda 'wɪnʊn 'gʊɛ -nyɛn waa ye "yi "bɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e drɛ -wee vɛ -a dɪ, kɔɔ o yra 'ka 'da 'zia dɪ, ɛn wa'a -tɔɛ dɪ. 'Pian 'cee vɛ bɛ, "ka "tɔ, kɔɔ e ya 'ka 'va, ɛn 'ka -taa "drɛɛ waa min -tʊwli "a.

18 Ma'an 'ka 'tʊɛ 'ka 'saza "le 'nɛn nɛn -a "tɪ 'lee -a "bʊ "ka 'e da bɛ -yee 'wɪ 'zʊ dɪ. An lia 'an da 'ka 'va.

19 E -fʊ tʊ "wɛnnɛn 'a, te 'trɛda minnun 'ka "nyian 'an 'ye dɪ. 'Pian 'cee vɛ bɛ, ka -taa -a yɪɛ 'nan 'an yɪɛ a "man "nyian 'e "pa 'ji. ɛn "cee yɪɛ 'fo "man "nyian.

20 Tʊ zɪɛ -a man nɛn kaa -tɔa 'nan 'an "tɪ 'bɔ bɛ, kʊ ya -a min -tʊwli. ɛn 'ka 'bɔ 'lee 'an 'bɔ bɛ, -kaa ya min -tʊwli "a.

21 Min nɛn 'mɛn -pei -tɔ wɪnʊn -cin a "ji, te e 'ta 'wɔla "da "bɛ, -a san 'bɛ 'an ye "yi. Min nɛn yaan ye "yi "bɛ, 'an "tɪ -taa -a san yɪɛ "yi, 'an 'bɔ an

-taa -a san yɪɛ "yi "nyian, ɛn 'an 'fli -kɔɔnman -yrɛ.»

22 ɛn -a -sruzan 'tʊ nɛn "nyian waa laabo Zudazi, te Zudazi Karioti "cɛɛ 'bɛ 'a dɪɛ, 'bɛ laabu -yrɔ 'nan: «Minsan, -mɛ "le "wɛan 'i 'fli -kɔɔnman 'kʊɛ, ɛn yɪ'a 'i 'fli kɔɔnman 'trɛda minnun lɛ dɪ?»

23 ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te min 'an ye "yi te e 'ta 'wɔla 'an wei da bɛ, -a -nan nɛn 'an "tɪ -taa -a san yɪɛ "yi. Tɔɔn 'kʊ 'vale 'an "tɪ "a bɛ, kʊ -taa "talɛ -a san va -e 'kʊ -nyran "va.

24 'Pian min nɛn ya'an ye "yi "dɪɛ, ya'a 'ta wɔla 'an wei da dɪ. Wei nɛn ka cɪ -a mannan 'gʊɛ, ya'a 'sia 'an 'va dɪ, 'pian 'an "tɪ 'nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a va nɛn e "sia.

25 'Wɪnʊn 'gʊɛ maan tin "baa 'cɛɛ te an ya tian 'ka yei.

26 'An "tɪ -taa "talɛ 'ka 'pa "vazan 'a 'an 'lɛji, Bali lei 'saun nɛn. -Yɛɛ 'wɪ pɛɛnɔn nɛn maan 'vɪ bɛ -a -cin -tɔa 'ka 'ji, ɛn -yɛɛ -ci "sia 'cɛɛ.

27 'Ka 'fʊ -trɔɔ, 'mɛn -fʊdɪ -trɔɔ bɛ, maan -nɔn 'cɛɛ. Ma'an -fʊdɪ -trɔɔ ve 'ka 'man "le 'nan 'trɛda minnun -a ve 'ka man bɛ -yee 'wɪ 'zʊ dɪ. Te nyɛn 'e 'ka 'cɛn dɪ, ɛn te "klan 'e 'ka 'tɛ dɪ.

28 Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, an "ta -ko -e 'an li 'an da "nyian 'ka 'va. "Te kaan ye "yi "bɛ, "te 'ka 'ci "nranman, kɔɔ an "ta -ko 'an "tɪ 'va, ɛn 'an "tɪ -dan "mlian 'an da.

29 'Wɪnʊn zɪɛ, maan 'vɪ 'cɛɛ 'vaa -e -a drɛ tʊ 'e bɔ. 'Dʊ -e "yɛɛ vɪnan 'e drɛ bɛ, -e 'ka yɪ -tɛra 'an da.

30 'Mɛn tʊ 'ka "nyian "kaga -e 'an 'wɪ tin 'ba 'cɛɛ dɪ, kɔɔ Satan nɛn e 'trɛ 'gʊɛ -a "paala

bε, e ya -tanān. -Yee 'plεblε 'ka
'an da dī,

³¹ 'pian -e 'trεda minnun 'o
-tō 'nan, 'an 'tī ye "yī "bε, 'wī
nēn yaa 'vī 'mēn bε an 'ta 'wōla
'da.

'Ka 'wluan lou, -kaa kō!»

15

*Zozi-kōnnēn "tv-fō yiba 'lee
'e pε 'nēnnun da*

¹ Yaa vīdī 'sia -wlē 'nan:
«Mēēn cī rēzēn yiba 'kpa -a, ēn
'an 'tī 'bε cī min nēn e rēzēn 'bō
'ta bε -a.

² 'An pε 'nēnnun nēn wa'a
'baa dīε, 'an 'tī o "cēan, ēn 'an
pε 'nēnnun nēn o baa "bε, 'an
'tī "o man dra 'dū -e 'o ba 'kpa
"kaga.

³ Cēē cī 'an pε 'nēnnun nēn o
-taa "balε "kaga "bε waa, kōō
'wī nēn maan paa 'ka 'jī 'gūε, e
'ka drε 'saun 'va.

⁴ 'Ka 'fū 'ka lēadī 'an man te
-kaa ya min -tōwli "a. Yiba "pε
'ka 'kōlaman -e 'e ba 'e 'saza, te
e 'ka 'e lēadī yiba 'bō man dī. -
A -tōwli "nēn "nyian 'cēē vε -a,
-te ka'a 'fūlε 'ka lēadī 'an man
dīε, ka'a 'kōlaman 'wī 'tv drēdī
-a dī.

⁵ Mēēn cī rēzēn yiba "a, ēn
cēē cī 'an pε 'nēnnun -a. Min
nēn e -fū 'e lēadī 'an man bε, kū
'vale -a kū dra min -tōwli "a. -
A san -kōān "le yiba "pε nēn e
baa "kaga "bε -yēē 'wī 'zū. -Yēē
cī 'nan -te ma'an 'palε 'ka 'va
dīε, ka'a 'kōlaman 'wī 'tv drēdī
-a dī.

⁶ Min nēn ya'a -fūlε 'e lēadī
'an man dīε, waa -tua bei. -
A san a "le 'nan yiba "pε nēn
waa cēēn ēn waa tūv bei "bε -
yēē 'wī 'zū. E -kaa, waa "siala
-e 'o -fō 'tēa.

⁷ -Te ka -fū 'ka lēadī 'an man,
ēn 'an wei -cin -fōla 'ka 'jī bε,
fē oō fē nēn ka cī "va "bε, 'ka
laabū 'an "tī 'lō, yaa -nōān 'cēē.

⁸ -Te ka ya "le 'nan yiba "pε
nēn e baa "kaga "bε -yēē 'wī 'zū
bε, 'an "tī 'tō dra -dan. 'Wī zīε
-yēē -kōōnman 'nan ka ya 'an
-srūnōn 'a.

⁹ Zī 'an "tī 'an ye "yī "bε, -a
da nēn an 'ka ye "yī. 'Ka 'fū 'ka
lēadī 'an man -e 'an 'ka yī "yī.

¹⁰ -Te ka 'ta 'wōla 'mēn -pei -
tō wīnūn da bε, an 'ka ye "yī.
An 'bō "nyian, "an 'ta wōla
'an "tī "le -pei -tō wīnūn da ēn
yaan 'yī "yī.

¹¹ 'Wīnūn zīε maan 'vī 'cēē
'nan -e cī "nrandī nēn an 'lō
'gūε -e 'kōn "nyian "cēē 'lō. -E
'cēē vε 'e 'cīla "da "fo.

¹² 'Mēn -pei -tō wī nēn 'nan,
'ka cin yī "yī "le zī an 'ka ye "yī
'bε -yēē 'wī 'zū.

¹³ Yīdī "yī "nēn e "mlīan yīdī
"yī pēēnōn da bε, -nyrēn 'nan
min 'e 'wī "man -e 'e 'ka 'e
beenun "pa 'jī.

¹⁴ -Te ka 'ta 'wōla 'wī nēn
maan 'vī 'cēē bε -a da bε, te ka
ya 'an beenun -a.

¹⁵ Ma'an "nyian 'ka laabo
'an 'sunōn dī, 'pian an 'ka
laabo 'an beenun. Min 'suzan
'ka 'e 'tazan drε wī tōā dī, 'pian
'wī pēēnōn nēn maan 'man 'an
'tī "da bε, maan 'vī 'cēē, -yēē
"wēan an 'ka laabo 'an bee-
nun.

¹⁶ 'Ka 'bō "cēē 'an 'sī "va ēn
ka sōōnla 'an -sru "dī, 'pian
mēēn 'ka 'sī "va. An 'ka 'sī "va
'nan -e 'ka 'nyranman 'pa, -
e 'ka drε yiba "pε nēn e baa
"kaga "bε -a. 'Cēē 'nyranman
'nēn 'ka 'fo 'e "tun "dī. -Te
kaa drε zīε, fē pēēnōn nēn kaa

laabo 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn
vɛ -a bɛ, yaa -nɔan 'cɛɛ.

17 'Wɪnun nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ
'gʊɛ, 'ka 'ta wɔla "da 'dʊ -e 'ka
cin yɪ "yi.»

*'Trɛda minnun "naan Zozi
'lee 'e -srɛnɔn man*

18 «'Trɛdanɔn "naan 'ka
man, 'pian 'ka -tɔ 'nan o 'nan
'an man 'ka 'lɔ 'e 'flin.

19 "Te ka ya "le 'trɛdanɔn 'zʊ
bɛ, "te o 'ka ye "yi "le 'o 'va
minnun zʊ. 'Pian an 'ka 'si o
yei, ɛn ka 'ka "nyian 'trɛdave
-a dɪ, -yee "wɛan o "naan 'ka
man.

20 'Wɪ nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ,
-a -cin 'e 'fɔla 'ka 'ji. Maan
'vɪ 'nan, min 'suzan -dan 'ka
'mlian 'e 'tazan da dɪ, -yee
"wɛan -te minnun 'tɛ 'pa 'an
da bɛ, 'ka -tɔ 'nan o 'tɛ "paa
'nyian "cee "da. -Te minnun
'ta 'wɔla 'an wei da bɛ, 'ka -
tɔ 'nan o 'ta wɔla "nyian "cee
"wei da.

21 'Wɪnun pɛɛnɔn zɪɛ waa
dra 'cɛɛ, ka ya 'mɛn vɛ -a -le
"wɛan. Min nɛn yaan 'pa 'sia
bɛ, wa'a tɔa dɪ, -yee "wɛan nɛn
waa dra.

22 "Te ma'an 'talɛ -e 'an 'wɪ
tin 'ba -wɛɛ "dɪɛ, "te o 'ka 'wɪ
'wɪdɪ "drɛnɔn 'a dɪ. 'Pian 'bɛ
nɛn 'gʊɛ, -wee 'wɪ 'pa "dave
pee "ka "dɪ.

23 Kɔɔ min nɛn e "naan 'an
man bɛ, te -a san "nan "nyian
'an "tɪ "man.

24 'Wɪnun nɛn min -tʊ 'ka
tian 'li -a drɛɛ dɪɛ, "te ma'an
drɛɛ o yɪɛ man dɪɛ, "te o 'ka 'wɪ
'wɪdɪ "drɛnɔn 'a dɪ. 'Pian 'bɛ
nɛn 'gʊɛ, waan drɛ wɪnun 'yi,
te o "naan tian 'kʊ 'vale 'an "tɪ
"a 'kʊ man.

25 'Wɪ zɪɛ e dra 'nan -e 'wɪ
nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ -wee -pei

'fluba 'ji bɛ 'e 'lɛ sɔɔ. E ya 'e
'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Minnun 'nan 'an man te -a -ci
"ka "dɪ.»

26 Tʊ nɛn an -ko 'an "tɪ 'va
bɛ, an 'ka 'pa "vazan "paa -sia.
Bali lei nɛn, e "sia 'an "tɪ 'va, ɛn
e 'wɪ tɪgɪ 'ci "sia min lɛ. -Te e -
ta bɛ, -yɛɛ 'an 'nan wɪ ve.

27 'Ka 'bɔ "nyian, cɛɛ 'an
'nan wɪ ve minnun lɛ. Kɔɔ -
e 'e 'sia 'mɛn 'nyranman pou
sianan "trilii -e 'e bɔ cɛɛgʊ yi -
a bɛ, ka -fʊ 'an "srɔn.

16

1 'Wɪnun 'gʊɛ maan 'vɪ cɛɛ
'nan -e "wɛɛ vɪnan 'o 'tɛ "paa
'ka da bɛ -e 'ka vɪɛ 'ka 'si 'an
-sru "dɪ.

2 Minnun -taa 'ka 'pinlɛ
'wee cin yɪ 'kɔnnun -ji. ɛn
tʊ -mie -taa "bɔlɛ bɛ, minnun
'ka -tɛɛman, te o 'ci "nrɔnman
'nan 'o ya Bali 'sunan.

3 'Wɪnun zɪɛ waa dra, kɔɔ
wa'an "tɪ 'tɔa dɪ, ɛn wa'an 'tɔa
dɪ.

4 'Wɪnun zɪɛ maan 'vɪ 'cɛɛ
'nan -te -a -tʊ 'bɔ bɛ, -e 'an wei
-cin 'e 'trɔa 'ka 'ji. Ma'an vɪɛ
'cɛɛ -a pou sianan "dɪ, kɔɔ te an
ya 'ka yei.»

*Zozi "e 'nan Bali lei 'saun -
taa 'wɪ tɪgɪ 'ci 'silɛ*

5 «'Bɛ nɛn 'gʊɛ, an "ta lia 'an
da min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ
-a va. 'Wɪ zɪɛ maan 'vɪ 'cɛɛ,
ɛn min -tʊ 'ka yɪɛ 'ka yei -e 'e
laabʊ 'an 'lɔ 'nan nyin zia nɛn
an "ta -ko dɪ.

6 'Pian zɪ an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'cɛɛ
bɛ, ɛn 'ka 'ta drɛ 'trɔdrɔ.

7 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a
'nan, e ya 'cee 'wɪ "yi "a -e 'an
'kʊ. Kɔɔ -te ma'an 'kʊlɛ dɪɛ, 'ka
'pa "vazan 'ka 'taa dɪ. 'Pian -te
an -kʊ bɛ, maan "paa -sia 'cɛɛ.

8 -Te e -ta be, 'wɪ nɛn e ci 'wɪ 'wɪdɪ 'a be 'lee 'wɪ nɛn e ci 'wɪ tɪglɪ 'a be 'lee Bali -le tin 'badɪ be, -yɛɛ -ci -kɔɔnman 'trɛdanɔn le.

9 -Wee 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn 'nan wa'a yi 'teala 'an da di.

10 Bali -le 'wɪ tɪglɪ drɛdɪ nɛn 'nan an lia 'an da 'an "tɪ 'va, ɛn ka'a "nyian 'an 'ye di.

11 Bali -le tin 'badɪ nɛn 'nan Satan nɛn e 'trɛ 'gʊɛ -a "paala be tin -te "da.

12 'Wɪ "kaga "a -e 'an vɪ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'kɔlamɛn -e 'ka -ci man tʊ 'gʊɛ -a di.

13 Bali lei nɛn e 'wɪ tɪglɪ 'ci "sia min le be, -te e -ta be, -yɛɛ 'wɪ tɪglɪ pɛɛnɔn 'ci "sia 'cɛɛ. Ya'a 'wɪ 've 'e 'bɔ 'le 'pleble 'a di, 'pian 'wɪ nɛn yaa man be, -nyɛn yaa ve minnɔn le. 'Wɪ nɛn e -taa "drɛle -kɔɔbli be, -nyɛn yaa -ci "sia minnɔn le.

14 -Yɛɛ 'mɛn -dan ci -kɔɔnman minnɔn le, kɔɔ 'wɪnɔn nɛn e -taa -a vɪle 'cɛɛ be, e "sia 'an 'va.

15 Fɛ pɛɛnɔn nɛn e ci 'an "tɪ 'lɔ be, te e ya 'mɛn vɛ -a "nyian, -yee "wean maan 'vɪ 'nan, 'wɪnɔn nɛn yaa ve 'cɛɛ be, e "sia 'an 'va.»

Zozi 'e 'nan ci "nrandɪ -taa 'e -srunɔn 'lɔ

16 Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Tʊ -fʊ "wɛnnɔn -e 'ka vɪle 'kaan yɪ "nyian di, ɛn tʊ "wɛnnɛn 'a "nyian -e 'kaan yɪ.»

17 Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ be, ɛn -a -srunɔn -mienun 'wɪ vɪdɪ 'sia o cin yei. Waa 'vɪ 'nan: «'Wɪ nɛn yaa 'vɪ -cɛɛ 'gʊɛ, -a -ci nɛn 'nɔn? Yaa 'vɪ 'nan, tʊ -fʊ "wɛnnɔn -e 'ka vɪle 'kaan yɪ "nyian di, ɛn tʊ "wɛnnɛn 'a "nyian -e 'kaan yɪ. ɛn yaa 'vɪ

"nyian 'nan an "ta -ko 'an "tɪ "srɔn.

18 Tʊ "wɛnnɛn 'bɔ nɛn yaa ve 'gʊɛ -a -ci nɛn 'nɔn? 'Wɪ nɛn e ci "vale 'e ve be, -ka'a -ci maan di.»

19 Zozi -a -tɔ 'nan o ya "vale 'o 'wɪ zɪɛ -a -ci laabo 'e 'lɔ, ɛn e 'nan -wɪle 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan tʊ -fʊ "wɛnnɔn, te ka'a "nyian 'an 'ye di ɛn tʊ "wɛnnɛn 'a "nyian -e 'kaan yɪ. 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn ka 'wɪ laabo 'ka cin lɔ 'gʊ?»

20 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, ka -taa "wuɔle 'kpa tɪglɪ, 'pian te 'trɛdanɔn 'le 'ci "nranman. 'Ka 'ta dra -trɔdrɔ, 'pian 'cee ta drɛdɪ -trɔdrɔ zɪɛ e limlan "da ci "nrandɪ -a.

21 'Ka 'ci "nɔn -pɔnzɛn da. -Te -yee 'nɛn 'ya tʊ 'bɔ be, -a ta dra -trɔdrɔ, kɔɔ -yee yra yɪdɪ 'bɔ. 'Pian -te e 'nɛn 'bɔ 'ya be, -e 'yee yra yɪdɪ -cin 'e 'san "ji. -A ci "nranman 'sɪɛn 'nan 'e min 'bɔla 'trɛda.

22 -A -tʊwɪli "nɛn "nyian 'cee vɛ -a. Tʊ 'gʊɛ -a be 'ka 'ta a -trɔdrɔ, 'pian an 'ka yɪ pee wo -e 'ka 'ci 'e "nran. ɛn min -tʊ 'ka 'kɔlamɛn -e 'e ci "nrandɪ zɪɛ -a 'si 'ka 'lɔ di.

23 Tʊ zɪɛ -a man be, ka'a "nyian 'wɪ 'tʊ laabo 'an 'lɔ di.

Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, fɛ nɛn kaa laabo 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a be yaa -nɔan 'cɛɛ.

24 Ka'a tian fɛ -tʊ laabɔle 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a di. 'Ka laabʊ -yrɔ, yaa -nɔan 'cɛɛ -e 'cee ci "nrandɪ 'e 'ciɪla "da "fo.»

Zozi 'e 'nan 'e -srunɔn 'o -pɔan 'kun

25 «'Wɪnɔn zɪɛ, maan 'vɪ 'cɛɛ -kɔnnɛn "ji. Tʊ -tʊ -taa "bɔle, te ma'an "nyian 'wɪ tin 'baa 'cɛɛ

-kənnən "ji dɪ, 'pian 'an "tɪ "le
'wɪ tin "baa 'cɛɛ 'wein.

²⁶ Tʊ zɪɛ -a man bɛ, 'ka fɛ
laabʊ 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ
-a. 'An 'bɔ "cɛɛ 'an "tɪ trʊ "baa
-yee fɛ -nɔndɪ 'cɛɛ -a dɪ,

²⁷ kɔɔ 'an "tɪ 'bɔ 'ka ye "yi,
kaan 'yɪ "yi "le "wɛan. Kaan
ye "yi, ɛn ka yi -tɛala "da 'nan
an 'si Bali va, -yee "wɛan 'an
"tɪ 'bɔ 'ka ye "yi.

²⁸ An 'si 'an "tɪ 'va, ɛn an -ta
'trɛ 'gʊɛ -a da. 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, an
"ta "sia 'trɛda -e 'an li 'an da
'an "tɪ 'va.»

²⁹ ɛn -a -srɛnɔn "e 'nan -yrɛ
'nan: «I ya 'wɪ tin 'banan "mɛn
'e 'ci -a 'wein te e 'ka -kənnən
"ji dɪ.

³⁰ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, kʊa -tɔ "mɛn
'nan i 'wɪ pɛɛnɔn -tɔa. 'Wɪ nɛn
kʊ cɪ "vale 'kʊ laabo 'i 'lɔ bɛ
yia -tɔa, te kʊ'a tian -a laabɔ
dɪ. -Yee "wɛan kʊ yi -tɛala 'i da
'nan i 'si Bali va.»

³¹ ɛn Zozi "e 'nan -wɛɛ 'nan:
«Ka yi -tɛala 'an da, 'bɛ a zɪ.

³² 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, tʊ
-tʊ -taa "bɔɛ, 'ka pɛɛnɔn fuim-
lan "man -e min -tʊ 'e 'kʊ 'e 'lɛ
zia. -A tʊ 'bɔ 'bɔ 'va. Tʊ zɪɛ -a
man nɛn kaan "tʊɛ 'an -tʊwli.
'Pian an 'ka 'an -tʊwli "dɪ, kɔɔ
'an "tɪ -kɔan 'an "srɛn.

³³ An -fɔ 'e 'flin an 'winun
pɛɛnɔn 'gʊɛ -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan -e
'ka 'fʊ -trɔɔ, -e -kaa drɛ min -
tʊwli "a -le "wɛan. Ka -taa 'ka
yra yɛɛ 'trɛda, 'pian 'ka -pɔan
'e 'sɔ, an 'trɛda 'plɛblɛ pɛɛnɔn
klɪ.»

17

Zozi Bali trʊ 'ba 'e -srɛnɔn lɛ

¹ Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ
man bɛ, 'e yra -tɔ laji, ɛn e
'nan:

«'An "tɪ, -a tʊ 'bɔ. 'An 'bɔ nɛn
'i 'pɪ -a bɛ, 'yian 'tɔ drɛ -dan, -e
'mɛin 'tɔ drɛ -dan "nyian.

² I 'plɛblɛ 'nɔn 'mɛn, ɛn yian
'pla fɛ pɛɛnɔn 'ta lou, -yee
"wɛan minnɔn nɛn i o -nɔn
'mɛn bɛ, an 'belidɪ nɛn ya'a
'nyaan dɪɛ -a -nɔan -wɛɛ.

³ 'Belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ,
-nyrɛn 'nan, min 'e 'i 'tɔ, 'nan
'i 'bɔ 'tʊwli yɛɛ cɪ Bali tɪgɪ 'a, ɛn
'an 'bɔ Zozi Crizi nɛn yian 'pa
'sia bɛ min 'e 'an 'tɔ.

⁴ Mɛin 'tɔ drɛ -dan 'trɛda, ɛn
'nyranman nɛn yia -nɔn 'mɛn
'nan 'an 'pa bɛ, maan 'lɛ sɔɔ.

⁵ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, 'an "tɪ, 'yian
drɛ -dan 'i "srɛn "nun. Zɪ an cɪ
-dan 'i "srɛn "nun 'e 'cɛn, te 'trɛ
"ka tian dɪɛ, 'yian drɛ -a 'e 'pa
'ji.

⁶ Zɪ i cɪ bɛ, maan -ci 'si min-
nɔn nɛn i o 'si "va 'trɛdanɔn
yɛɛ ɛn i o -nɔn 'mɛn bɛ -wɛɛ. O
ya 'yie vɛ -a, ɛn i o -nɔn 'mɛn.
O 'ta 'wɔla 'i wei da,

⁷ ɛn waa -tɔ "mɛn 'nan, fɛ
pɛɛnɔn nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, e
"sia 'i 'va 'kpagba.

⁸ -Yɛɛ cɪ 'nan weinun nɛn
yia -nɔn 'mɛn bɛ, maan 'vɪ -wɛɛ
ɛn waa 'sia "da. Waa -tɔ 'nan
'wɪ tɪgɪ an 'si 'i 'va, ɛn o yi -tɛra
"da 'nan yie 'an 'pa 'sia.

⁹ -Wee "wɛan nɛn an cɪ 'i trʊ
'banan. An 'ka 'i trʊ 'banan
'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'le "wɛan dɪ.
'Pian minnɔn nɛn i o -nɔn
'mɛn bɛ, -wee "wɛan nɛn an cɪ
'i trʊ 'banan, kɔɔ o ya 'yie vɛ -a.

¹⁰ Minnɔn pɛɛnɔn nɛn o cɪ
'mɛn vɛ -a bɛ, o ya 'yie vɛ -a. ɛn
minnɔn nɛn yie vɛ -a bɛ, o ya
'mɛn vɛ -a, -wee "wɛan nɛn 'an
'tɔ drɛ -dan.

¹¹ An "ta "sia 'trɛda -e 'an 'lʊ
'i 'va nun te "o "ya wɔ 'trɛda
'gʊ. 'An "tɪ "nɛn e ya 'saun bɛ,

'i 'tə nən yia -nən 'mən bε -yee 'plεble 'a, 'i yie 'tə o va, 'dʊ -e -kaa fʊ waa -tʊwli "le zɪ 'kʊ cɪ 'yia min -tʊwli "a bε -yee 'wɪ 'zʊ.

12 Tʊ nən te an ya o va 'trɛda bε, 'an yie 'tə o va, 'i 'tə nən yia -nən 'mən bε, -yee 'plεble 'a. Min -tʊwli 'ka 'sanlɛ dɪ, -te yaa 'silɛa min -wɪdɪ "a dɪɛ. - Yɛɛ 'san 'nan -e Bali wei nən 'e 'crɛn -tɛdɪ bε 'e 'lɛ sɔɔ.

13 'Bɛ nən 'gʊɛ an "ta "lo 'i 'va, ɛn 'wɪnʊn 'gʊɛ maan ve trɛda 'gʊ 'nan -e cɪ "nrandɪ nən 'an 'lɔ bε, 'e 'kɔn "nyian -wee 'lɔ 'e 'cɪladɪ "da "fo.

14 'I wei bε, maan 'vɪ -wɛ, -yee "wɛan 'trɛdanɔn 'nandɪ 'sia o man. O 'nandɪ 'sia o man 'nan o 'ka "nyian 'wee vɛ -a dɪ, "le zɪ an 'ka -wee vɛ -a dɪɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

15 An 'ka 'i trʊ 'banan 'nan 'i o 'si 'trɛdanɔn yei "dɪ. An ya 'i trʊ 'banan 'pian 'nan, 'i yie 'tə o va Satan nən e 'wɪ 'wɪdɪ "paa 'nyranman -a bε -yee "wɛan.

16 O 'ka 'trɛdavɛ -a dɪ, "le zɪ an 'ka 'trɛdavɛ -a dɪɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

17 'I 'wɪ tɪglɪ -kɔɔn -wɛ -e 'o drɛ 'yie vɛ -a "fo. 'Wɪ tɪglɪ zɪɛ 'i wei nən.

18 Zɪ yian 'pa 'sia 'trɛda bε, -a -tʊwli "nən "nyian an o 'pa 'sia 'trɛda.

19 An 'fli -nɔan -e 'an 'ka -wee "wɛan, 'dʊ -e 'o drɛ 'yie vɛ -a "fo.

20 -Wee "wɛan nən an ya 'i trʊ 'banan, ɛn minnʊn nən o yi -tɛra 'an da o wei -le "wɛan bε, an ya 'i trʊ 'banan "nyian -wee 'wɪ man.

21 An ya 'i trʊ 'banan 'nan -e 'o drɛ min -tʊwli "a. 'An "tɪ, 'o 'kɔn 'o lɛadɪ 'kʊ man, "le zɪ

'kʊ 'vale 'yia, kʊ ya min -tʊwli "a bε -yee 'wɪ 'zʊ. 'O drɛ min -tʊwli "a -e 'trɛdanɔn 'o -tə 'nan yie 'an 'pa 'sia.

22 An o drɛ -dan "le zɪ yian drɛ -dan bε -yee 'wɪ 'zʊ. An o drɛ -dan 'nan -e 'o drɛ min -tʊwli "a, "le zɪ kʊ cɪ 'yia min -tʊwli "a bε -yee 'wɪ 'zʊ.

23 Kʊ ya waa min -tʊwli "a, ɛn kʊ ya 'yia min -tʊwli "a 'nan -e 'o drɛ min -tʊwli "a 'kpa tɪglɪ. 'E drɛ zɪɛ -e 'trɛdanɔn 'o -tə 'nan, yie 'an 'pa 'sia, ɛn i o ye "yi "le zɪ yian ye "yi "bε -yee 'wɪ 'zʊ.

24 'An "tɪ, minnʊn pɛɛnɔn nən i o -nɔn 'mən bε, an ya "va 'nan 'kʊ 'kɔn waa fɛnan nən an -kɔan "bɛ -a -nan. An ya "va 'nan 'o 'mən -dan cɪ yɪ. Yian drɛ -dan, kɔɔ yian 'yɪ "yi, te yi 'a tian 'trɛ drɛɛ dɪ.

25 'An "tɪ, i ya tɪglɪ. 'Trɛdanɔn 'ka 'i 'tɔa dɪ, 'pian 'an 'bɔ 'mɛin -tɔa. ɛn 'an -srɛnɔn "o "tə "nyian 'nan yie 'an 'pa 'sia.

26 Zɪ i cɪ bε, maan kɔɔn -wɛ, ɛn maan -kɔɔnman tian -wɛ, 'nan -e 'o cɪn yɪ "yi "le zɪ yian ye "yi "bε -yee 'wɪ 'zʊ, te kʊ ya waa min -tʊwli "a.»

18

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun

(Mt 26.47-58; Mk 14.43-50, 53-54; Lk 22.47-54)

1 Zɪ Zozi cɛɛn Bali trʊ 'badɪ man bε, ɛn 'o 'vale 'e -srɛnɔn 'a, o -kʊ 'yi nən waa laabo Cedrɔn bε -a -sru. Fei -tʊ a fɛ zɪɛ -a -nan, -a da nən o -kʊ.

2 Zozi 'lee 'e -srɛnɔn 'o cɪn ye 'e 'cɛn fɛ zɪɛ -a -nan, -yee "wɛan Zudazi nən e "ta -daa Zozi 'nɔnlɛ 'e 'nanmannɔn lɛ bε, yaa -nan -tɔa.

³ Sounja 'pa 'tv 'lee minnun nen Bali -pannon 'tanon 'lee Farizen 'non o 'pa 'sia be, Zudazi -trɔa o 'le, en e -ku waa fei zɛ -a da. "Wɛɛ vɪnan 'o 'ku be, srɔannun a -wɔ, -kannennun a -wɔ, en -kuli -tan fenun a -wɔ.

Zɪ o 'bɔla be,

⁴ En Zozi 'ku o 'le, te e 'wɪ nen e "ta -daa 'bɔle 'man "be -a -ta, en yaa laabu -wɔ 'nan: «-Tɪ nen -kaa -wɛɛman?»

⁵ O 'nan -yre 'nan: «Nazaretɪ min Zozi nen kva -wɛɛman.»

En Zozi "e -wɛ 'nan: «'An 'bɔ nen 'gʊ.»

Zudazi nen e Zozi 'bɔ 'non 'e 'nanmannon le be e ya o yei.

⁶ Zɪ Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan, 'e 'bɔ nen 'gʊe, o -ku 'o koda en o tiila "tra.

⁷ -A -nan nen Zozi -a laabu "nyian -wɔ 'nan: «-Tɪ nen kaa -wɛɛman?»

En o -yre 'nan: «Nazaretɪ min Zozi nen.»

⁸ Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va 'nan 'an 'bɔ nen 'gʊ. -Yee "wean -te maan nen ka cɪ 'an -wɛɛnan be, ka minnun 'gʊe o 'tvɪ 'o 'ku.»

⁹ Zɪ 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ 'e 'cen be 'e 'le sɔɔ zɛ. Yaa 'vɪ 'e 'cen 'nan: «Minnun nen i o -non 'men be, o va min -towli 'ka 'sanle dɪ.»

¹⁰ -A -sruzan nen Simon Pieri -a be, sen a -yrɔ, yaa 'sv 'e 'kɔle 'ji, en e Bali -pannon 'tazan 'suzan 'tv -pe "yi "da "trɔɛn cɛɛn. Min zɛ waa laabo Maku.

¹¹ En Zozi "e Pieri le 'nan: «'I 'yie sen wɔ 'e 'kɔle 'ji! 'Kulenen nen yra yɪdɪ cɪ -ji 'gʊe, 'an "tɪ -a 'pla 'men, ma'an ve "man "cɛjɛ dɪ.»

¹² Sounjanun 'lee 'o 'tazan 'lee minnun nen Zuif 'non

'tanon o 'pa 'sia be, o Zozi 'kun, waa yrɪ,

¹³ En o -ku -a 'e tɛɛ min -tv nen waa laabo Ane be -a va. Waa nan "tɪ laabo Kaifa, -yɛɛ cɪ le 'bɔ zɛ -a -ji Bali -pannon 'tazan -a.

¹⁴ Kaifa zɛ, -yɛɛ 'wɪ tin 'ba "nen Zuif 'non 'tanon le. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan, -a "yi mlin -e min -towli 'e min pɛɛnon 'leji -ka wɔ.

Pieri yɔɔ "da 'nan 'e 'ka Zozi -sruzan 'a dɪ

(Mt 26.69-70; Mk 14.66-68; Lk 22.55-57)

¹⁵ Simon Pieri 'lee Zozi -sruzan 'tv, 'be sɔonla Zozi 'bɔ -sru. Zozi -sruzan 'tv zɛ Bali -pannon 'tazan 'bɔ -a -ta. -Yee "wean -yɛɛ wlala 'o 'vale Zozi 'a Bali -pannon 'tazan 'bɔ 'le -klɔn -ji.

¹⁶ 'Pian Pieri "e -fɔv bei -klɔn -yre "nen. -A -sruzan 'tv be, e 'li 'e da, en e 'wɪ tin 'ba lɪmɔn nen 'e yɛ -ta -klɔn 'bɔ -yre "nen "be -yre.

Tɔɔn, en e -si -non Pieri le,

¹⁷ yaa laabu Pieri -lɔ 'nan: «Bii 'gʊe, -a -sruzan 'tv nen "nyian "yie "a?»

En Pieri "e 'nan -yre 'nan: «'An 'ka -a -sruzan 'a dɪ.»

¹⁸ Bali -pannon 'tazan 'bɔ 'sunon 'lee 'sounjanun nen -nan be, o 'te 'fɔ "nen, en waa si -fɔ trun -taa "le "wean. Pieri -tɔ o va, en e 'te "klandɪ 'sia.

Bali -pannon 'tazan Ane 'wɪ laabu Zozi 'lɔ

¹⁹ Bali -pannon 'tazan 'wɪ laabu Zozi 'lɔ. Yaa laabu -yrɔ -a -srunon da, en yaa laabu -yee 'wɪ "paadɪ da.

²⁰ En Zozi "e 'nan -yre 'nan: «'An 'wɪ tin 'ba min pɛɛnon yie man, en yɪ pɛɛnon man te an

'wɪ "paaman minnun ji Bali tru 'ba 'kənnun -ji 'lee Bali -pan 'kənnun nən Zuif 'nən o cin ye -ji bɛ -a -ji. Ma'an 'wɪ 'tu drɛlɛ 'e yəɔdɪ dɪ.

21 -Mɛ "le "wɛan i 'wɪ laabo 'an 'lɔ 'wɪ zɪɛ -a da? Minnun nən waan wei 'man bɛ, 'wɪ nən maan tin 'ba -wɛlɛ "bɛ, waa -təa. O lɔ nən 'i laabu.»

22 Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn Bali -pannən 'tazan 'suzan 'tu nən 'e 'tɔdɪ Zozi "srən "bɛ, e 'pa 'fɔ Zozi yra, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «-Tɪɛ 'vɪ 'yɪɛ 'nan 'i 'wɪ tin 'ba Bali -pannən 'tazan lɛ zɪɛ?»

23 ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te maan 'vɪ 'wɪdɪ "bɛ, 'wɪ nən maan 'vɪ "va "wɪdɪ "bɛ, 'i vɪ 'mɛn. ɛn -te ma'an 'wɪ 'wɪdɪ "vɪlɛ dɪɛ, -mɛ "le "wɛan nən i fɛ 'lɛ wo 'an 'ji?»

24 Ane Zozi 'tɔɪ 'e -yrɪdɪ, ɛn yaa -nən 'nan 'o 'kɔ -a Kaifa lɛ. -Yɛɛ cɪ Bali -pannən 'tazan -a lɛ 'bɔ zɪɛ -a -ji.

Pieri yəɔ "da "nyian 'nan ya'a Zozi 'təa dɪ

(Mt 26.71-75; Mk 14.69-72; Lk 22.58-62)

25 Tɔ zɪɛ -a wɪlɔ bɛ, te Simən Pieri a tian 'e 'tɔdɪ 'tɛ man 'tɛ "klannan. ɛn waa laabu -yrɔ 'nan: «Bii 'gɔɛ, -a -sruzan 'tu nən "nyian "yɪɛ "a?»

Simən yəɔ "da, ɛn e 'nan: «An 'ka -a -sruzan 'a dɪ.»

26 Bali -pannən 'suzan 'tu a fɛ 'bɔ zɪɛ -a -nan. Min nən Pieri -a "trɛn cɛɛn bɛ, -a drɪ nən, e 'nan Pieri lɛ 'nan: «Mɛin 'yɪ 'ka 'vale Zozi 'a fei.»

27 Pieri yəɔ "da "nyian. 'Nun tɔɔn, ɛn manɛn wɪlɔ.

O -kɔ Zozi 'a Rəm min -kənmandan Pilati 'lɛ

(Mt 27.1-2, 11-14; Mk 15.1-5; Lk 23.1-5)

28 Bodrun puunən nən Zuif 'nən 'tanən 'si Zozi 'a Kaifa -va, ɛn o -kɔ -a Rəm min -kənmandan -le -klən -ji. Zuif 'nən 'ka "o -wɪlɛ "wɔlɛ Rəm min -kənmandan -le -klən -ji dɪ, "təgɔ 'o "tri "tɔ Bali 'lɛ, -e 'o vɪlɛ 'o -kɔla Zuif 'nən 'lɛ 'si nɔanba -ji "fɛdɪ da fɛnun -blɪdɪ -a dɪ.

29 -Yee "wɛan -kənmandan Pilati 'bɔ 'bɛ 'bɔla ɛn e -kɔ o va. Yaa laabu -wɪlɔ 'nan: «-Mɛ "wɪ nən min 'labɛ yaa drɛ, ɛn ka 'wɪ -təa "man?»

30 ɛn o 'nan Pilati lɛ 'nan: «"Te 'wɪ 'wɪdɪ "drɛzan "cɛɛ dɪɛ, "te kɔa 'talɛ -a 'i 'va 'gɔ dɪ.»

31 ɛn Pilati -a 'vɪ -wɪlɛ 'nan: «'Ka 'bɔ, 'ka 'kɔ -a -e 'ka -yee 'wɪ tin 'ba "lɛ zɪ 'cɛɛ -pei -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.»

ɛn Zuif 'nən "o 'nan -yrɛ 'nan: «'Ka 'a -si -nən lɛ 'kɔɛ 'nan 'kɔ min -tɛ dɪ.»

32 Zɪ 'wɪ nən Zozi -a 'vɪ 'e 'cɛn 'yee -kadɪ da bɛ 'e 'lɛ sɔɔ zɪɛ.

33 Tɔɔn ɛn Pilati 'li 'e da 'yee -klən -ji. E Zozi laabu, ɛn yaa laabu -yrɔ 'nan: «Zuif 'nən 'lɛ mingənnən nən 'yia?»

34 ɛn Zozi -a laabu -yrɔ 'nan: «'I 'bɔ, yɪɛ 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'i 'bɔ 'a, -baa minnun 'bɛ 'vɪ ɛn "i "man?»

35 Pilati "e -yrɛ 'nan: «Zuif min nən maan? 'I 'bɔ flanən 'lee Bali -pannən 'tanən 'bɛ 'i 'nən 'nan 'mɛin 'tɛ. -Mɛ "nən yia drɛ?»

36 ɛn Zozi "e 'nan: «'Trɛda minnun "cɛɛ 'an 'tɔ mingənnən -a dɪ. "Te -wɛɛ 'an 'tɔ mingənnən -a bɛ, "te 'an 'sunən 'an 'ta kuli -tan, -e minnun 'o vɪlɛ 'waan 'nən Zuif 'nən 'tanən lɛ dɪ. "Trɛ 'gɔɛ -a da minnun "cɛɛ 'an 'tɔ mingənnən -a dɪ.»

37 En Pilati -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Yioo, mingɔnnɛn nɛn 'yia?»

Zozi "e 'nan: «-Inyan, -a 'bɔ nɛn i "sia -a vɪnan bɛ an ya -a. An -ta 'trɛda 'nan -e 'an 'wɪ tɪglɪ vɪ minnɪn lɛ. -Yee "wɛan waa 'ya, minnɪn pɛɛnɔn nɛn o 'wɪ tɪglɪ -tɔa "bɛ, 'o "trɔɛn -tɔa 'an wei lɛ.»

38 Pilati -a laabv -yrɔ 'nan: «-Mɛ "nɛn 'wɪ tɪglɪ 'a?»

Zɪ Pilati 'wɪ zɪɛ -a laabv bɛ, e 'bɔla, ɛn e -kv "nyian Zuif 'nɔn 'va. ɛn e 'nan -wɛɛ 'nan: «Ma'an 'wɪ 'tʊ yɪlɛ min 'gʊɛ -a man, -e min 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ.»

39 'Pian 'wɪ nɛn -cɛɛ dra 'e 'cɛn bɛ, 'bɛ cɪ 'nan -te Zuif 'nɔn 'le 'si nɔnba -ji "fɛdi 'bɔ bɛ, an "sia -pʊ 'kɔnzɔn 'tʊ man. -Yee "wɛan maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, ka ya "va 'nan 'an 'si Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn man?»

40 Tɔɔn, ɛn o pɛɛnɔn -paandɪ 'sia 'e cin va. Waa ve 'nan: «-Cɛjɛ oo! -Cɛjɛ oo! Te 'i 'si min 'labɛ 'bɛ man dɪ oo! Barabazi man nɛn 'i 'si o!» Barabazi 'bɔ zɪɛ, min nɛn e min -tɛ bɛ -nyrɛn.

19

1 En Pilati "e 'nan 'sounjanun lɛ 'nan 'o Zozi 'kun, -e 'o -sɔn -ngble -a.

2 'Sounjanun 'bɔ lei 'tan, ɛn waa 'wʊ -a -wulo -man "le -yee mingɔnnɛn kle 'zʊ. O mingɔnnɛn -trale 'tɛndɛn 'tʊ 'si, ɛn waa 'wʊ "da.

3 O -pli "man -a "srɔn te waa ve -yrɛ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn, 'tʊ 'tɔ bɔ», -e 'o 'pa 'fɔ -a yra.

4 Pilati 'bɔla "nyian, ɛn e 'nan Zuif 'nɔn lɛ 'nan: «An "ta -a bɔala 'cɛɛ bei -e 'ka -tɔ 'nan

ma'an 'wɪ 'tʊ yɪlɛ "man -e 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ.»

5 En Zozi 'bɔla te lei kle "a -a -wulo -man, ɛn mingɔnnɛn -trale a "da. -A -nan nɛn, Pilati "e 'nan -wɛɛ 'nan: «'Cee min bɛ, -nyrɛn "bɛ.»

6 Zɪ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee o 'sunɔn -a 'yɪ bɛ, ɛn o -paandɪ 'sia. Waa ve 'nan: «'I -pɛin yiba "plan da! 'I -pɛin yiba "plan da!»

En Pilati "e -wɛɛ 'nan: «'Ka 'si, -e 'ka -pɛin yiba "plan da 'ka 'bɔ 'a! Kɔɔ ma'an 'wɪ 'tʊ yɪlɛ "man -e 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ.»

7 Zuif 'nɔn "o 'nan -yrɛ 'nan: «'Kʊɛ -pei -tɔ 'wɪ 'tʊ a. 'Kʊɛ -pei -tɔ wɪ zɪɛ -a pɛ -ji nɛn waa -tɛa, kɔɔ e 'nan Bali -pɪ nɛn 'yaa.»

8 Zɪ Pilati 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn -yee "klandɪ 'pa "da.

9 Pilati wla "nyian 'yee -klɔn -ji, ɛn yaa laabv Zozi 'lɔ 'nan: «'I "sia nyin?» 'Pian Zozi 'ka 'wɪ 'tʊ 'silɛ "da "dɪ.

10 En Pilati "e -yrɛ "mɛn 'nan: «'An 'bɔ 'lɛ nɛn yɪ'a 'wɪ 'tʊ sia "da "dʊʊ? Yɪ'a tɔa 'nan -a -si a 'an 'lɔ -e 'an 'si 'i man dʊʊ, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ -e 'mɛin -pɛin yiba "plan da dʊʊ?»

11 Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «'Yɪ'a 'kɔlaman fɛ -tʊ drɛdɪ -a 'mɛn, te Bali "cɛɛ -si -nɔn dɪ, -yee "wɛan min nɛn yaan 'nɔn 'yɪɛ bɛ, -yee 'wɪ 'wɪdɪ 'bɛ cɪ -dan.»

12 Zɪ Pilati 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn yaa -wɛɛdɪ 'sia 'nan 'e "sia Zozi man. 'Pian te Zuif 'nɔn -paanman 'nan: «-Te 'i 'si "man "bɛ, te 'i 'ka Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn tazan Seza bee -a dɪ. Kɔɔ min nɛn e 'fli drɛ mingɔnnɛn -a bɛ, te -a pei a 'e 'padɪ "man.»

13 Z₁ Pilati 'w₁ z₁ε 'bε 'man "nyian bε, εn e 'nan 'o Zozi b₀la bei. T₀on en Pilati 'b₀ -nyran 'yee tin 'ba pεin -da. Fε z₁ε -a -nan a 'e wluandi, waa drε -k₀lε -a "le lazo nen waa -f₀. Waa laabo Ebre wei -ji «Gabata».

14 Te yidε 'b₀ min -win -ji 'sεzε, εn Zuif 'n₀n a 'wee 'si n₀anba -ji "fedi man drεnan.

-A -nan nen Pilati "e 'nan Zuif 'n₀n 'tan₀n lε 'nan: «'Cee ming₀n₀n 'b₀ nen bε.»

15 En o -paandi 'sia 'nan: «'O -tε, 'o -tε! 'I -pεin yiba "plan da!»

En Pilati -a laabv -w₀l₀ 'nan: «'An 'cee ming₀n₀n -pεin yiba "plan da?»

T₀on en Bali -pann₀n 'tan₀n -a 'v₁ -yrε 'nan: «'K₀vε ming₀n₀n a -t₀wli "cε, waa laabo ming₀n₀n Seza.»

16 'W₁ z₁ε -a da nen Pilati 'e 'pε 'si Zozi da, εn yaa -pεindi yiba "plan da -si -n₀n.

*Zozi-pεinnan yiba "plan da
(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32;
Lk 23.26-43)*

'Sounjanun -k₀ Zozi 'a.

17 Zozi 'b₀ 'bε 'yee yiba "plan 'sia, εn o -k₀ -a fεnan nen waa laabo min -wulo klo bε -a -nan. Waa ve Ebre wei -ji «G₀lgota».

18 Fε z₁ε -a -nan nen waa pεin yiba "plan da. O min -t₀ pεin yiba "plan da -a -pε "yi "da, εn o min -t₀ pεin "nyian yiba "plan da -a -pε b₀ da.

19 Pilati "e 'nan 'o yiba 'f₀unen da 'c₀r₀n -tε, -e 'o 'pa Zozi 'le yiba "plan ta lou. Waa 'c₀r₀n -tε "da 'nan:

«Zuif 'n₀n 'le ming₀n₀n,
Nazaret₁ min Zozi.»

20 'W₁ 'b₀ a 'e 'c₀r₀n -tεd₁ Ebre wei -ji, εn e ya 'e 'c₀r₀n -tεd₁ Latεn wei -ji, εn e ya 'e 'c₀r₀n -tεd₁ "nyian Grεk wei -ji. Zuif 'n₀n "kaga 'w₁ z₁ε -a ta 'v₁, k₀o fεnan nen o Zozi pεin yiba "plan da bε, e ya 'fla "sr₀n "kogo.

21 En Bali -pann₀n 'tan₀n 'k₀ -a v₁ε Pilati lε 'nan: «Te 'e 'k₀n 'e 'c₀r₀n -tεd₁ Zuif 'n₀n 'le ming₀n₀n d₁! 'Pian 'i c₀r₀n -tε 'nan, e 'nan 'e ya Zuif 'n₀n 'le ming₀n₀n -a!»

22 Pilati -a 'v₁ -w₁lε 'nan: «'W₁ nen maan c₀r₀n -tε bε, ma'an "nyian -a limlan d₁.»

23 Z₁ 'sounjanun cεen Zozi -pεindi man yiba "plan da bε, εn o s₀nun nen waa 's₀ "da "bε, waa 'pla sinjεn, εn waa 'sia 't₀dv. -Yee s₀ -gbl₀ -t₀ nen wεε pee 't₀wli "pl₀un bε, wεε 'si,

24 En waa 'v₁ 'o cin yei 'nan: «Te -kaa 'f₀v₁ b₀v d₁, 'pian -kaa 'lein 'w₁lε tuola, -e min nen e -tria "da "bε, 'o -n₀n -yrε.»

Z₁ Bali wei nen 'e 'c₀r₀n -tεd₁ 'e 'c₀n bε e 'lε s₀o z₁ε. E ya 'e 'c₀r₀n -tεd₁ 'nan:

«'O 'mεn s₀ pli 'o cin yei,

εn o 'mεn s₀ -gbl₀ 'si

'lein 'w₁lε 'tu₀lad₁ da.»

'W₁ z₁ε -a 'b₀ nen 'sounjanun -a drε.

25 T₀ z₁ε -a wlu bε, te yiba "plan nen o Zozi pεin "da "bε, lim₀n sinjεn a 'o 't₀d₁ "wlu. Zozi 'b₀ "b₀ 'lee Zozi "b₀ "blu 'lee Klopa nan Mari 'lee Madala l₁ Mari.

26 Z₁ Zozi 'e "b₀ 'y₁, te 'e -sruzan nen yaa ye "yi "bε -a ye 'e 't₀d₁ 'e "b₀ "sr₀n "bε, εn e 'nan 'e "b₀ "lε 'nan: «'I 'p₁ nen bε o.»

27 En Zozi -a 'v₁ 'e -sruzan z₁ε -yrε 'nan: «'I "b₀ "nen bε o.»

'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ bɛ, -a da nɛn -a -sruzan -a drɛ, 'e yɪɛ 'tɔ -a "bʊ 'va.

Zozi 'kanan

(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Lk 23.44-49)

²⁸ Zozi -a -tɔ 'nan 'e 'wɪ pɛɛnɔn 'lɛ sɔɔ, ɛn e 'nan "mɛn 'nan: «'Yi dra 'an -tɛa.» Zɪ 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ zɪɛ.

²⁹ -Wɛn 'wɪlɛ nɛn e -fɔla -trilii bɛ, -a -pɔ -tʊ a 'sounjanun 'bɔ 'lɔ -wee mlinvɛ -a. ɛn o sɔ -tʊ 'si, waa 'fɔ -wɛn zɪɛ -a, waa yɪ -cɛan "nɛn, ɛn waa -tɔ -a 'lɛbɔ "nɛn.

³⁰ Zɪ Zozi cɛɛn -a flɔndɪ man "ji "bɛ, ɛn e 'nan: «'Wɪ pɛɛnɔn 'e 'lɛ sɔɔ "mɛn.» -A -nan nɛn 'e 'wulo -fɔ 'e 'wlu, ɛn 'e yɪɛ 'lɛ 'wʊ.

³¹ 'Yaa yi da nɛn, ɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'kʊ Pilati trʊ 'balɛ 'nan minnun nɛn o o -pɛin yiba "plan da bɛ, o o cɛin "yee -e 'o o 'si 'nan. Waa drɛ zɪɛ, kɔɔ -te tʊ cɛɛn bɛ, -wee 'flinla "yi nɛn, ɛn o 'ka "vale min -kadɪ 'e 'fʊ 'e 'padɪ yiba "plan da dɪ.

³² Pilati 'sounjanun 'pa 'sia 'nan 'o 'kʊ -a drɛ. Zɪ 'o 'bɔla 'nan nun bɛ, ɛn min "fli "nɛn o o pɛin Zozi "srɔn "bɛ, waa -tʊ cɛin "fli yee, ɛn waa -tʊ cɛin "fli yee.

³³ O 'bɔ Zozi da, ɛn waa 'yɪ 'nan e ya 'e 'kadɪ -yee "wɛan wa'a cɛin "yeelɛ dɪ.

³⁴ 'Pian 'sounja min -tʊ Zozi 'fɔn 'e 'sɛan da 'yee -tin -a. 'Nun tɔɔn 'yi -sran, ɛn nyɛn -sran.

³⁵ Min 'bɔ nɛn e 'wɪ 'gʊɛ -a -nan 'yɪ bɛ, -a san 'bɛ 'vɪ. Yaa 'vɪ 'nan -e 'ka 'bɔ "nyian 'ka yi -tɛra "da. 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ 'gʊɛ, 'wɪ 'kpa nɛn, ɛn -a 'bɔ "e -tɔa 'nan e ya 'wɪ 'kpa -a.

³⁶ 'Wɪnun 'bɔ zɪɛ e drɛ 'nan -e Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«-A 'wɪlɛ -tʊwli 'ka 'wia dɪ.»

³⁷ ɛn e ya "nyian 'e 'crɛn -tɛdɪ fɛ pee -nan 'nan:

«Min nɛn waa 'fɔn bɛ, -a lɛ nɛn min pɛɛnɔn yɪɛ 'e 'fʊ.»

Zozi wɔnan

(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Lk 23.50-56)

³⁸ Min -tʊ nɛn waa laabo Zozeɸv bɛ, e "sia Arimate, Zozi -sruzan nɛn. 'Pian 'e "klan -man Zuif 'nɔn 'tanɔn 'lɔ 'le "wɛan, e ya -a -sru 'e yɔɔdɪ. Zozeɸv -si trʊ 'ba Pilati -lɔ 'nan 'e Zozi pa -nɔn 'yrɛ -e 'e wʊ. Pilati -a -si -nɔn -yrɛ, ɛn e -kʊ Zozi 'kadɪ 'bɔ 'silɛa.

³⁹ Nikodem nɛn yi -tʊ da e -kʊ Zozi 'va -pei -man bɛ, "e "ta wʊ "nyian 'e 'lɔ 'le 'yile nɛn waa wo min pa man bɛ -a. 'Yile zɪɛ, e ya 'e baadɪ mire 'lee aloe -a, ɛn -a kilo a -fuba yaaga.

⁴⁰ 'O 'vale Zozeɸv -a, -wɛɛ Zozi pa yɪ. O 'yile -sɛn sɔɔ ji ɛn waa drɛ 'a. Zɪ Zuif 'nɔn 'wee pa dra zɪɛ -e 'o wʊ.

⁴¹ Fɛnan 'bɔ nɛn o Zozi pɛin yiba "plan da bɛ, fei -tʊ a -a "srɔn. Fei zɪɛ -a da bɛ, min -yrɛ nɛn waa cɛɛn -kɔlɛ -ji bɛ -a -tʊ a -nan. -Yrɛ zɪɛ wa'a tian min wʊlɛ "ji "dɪ.

⁴² -A 'bɔ 'ji nɛn o Zozi 'wʊ. Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi a -tanɔn bɔdɪ -a, ɛn -yrɛ 'bɔ a "nyian -kogo -yee "wɛan -a ji nɛn o Zozi 'wʊ.

20

Zozi wluan -kanɔn 'va
(Mt 28.1-8; Mk 16.1-8; Lk 24.1-12)

1 'Mənnən yi da, bodrun puunən, te klunglun 'nən a tian, ən Madala lı Mari -kə Zozi -yrə da. -Kələ nən o -yrə 'bə 'lə 'wə 'a bə, yaa 'yɪ 'e 'sɪdɪ "nən.

2 Mari 'li 'e da flan -a, ən e -kə e 'bə Simən Pıeri 'lee Zozi -sruzan 'tə nən Zozi -a ye "yi "bə o man, ən e 'nan -wle 'nan: «O Minsan pa 'si 'yrə -ji, ən fənan nən o kə -a bə kə'a təa dı.»

3 Pıeri 'lee Zozi -sruzan zıe o 'bəla ən o -kə -yrə da.

4 O "flinən 'ko flan -a, 'pian min -tə bə, e flan bli e mlin Simən Pıeri da. -Yee 'bəla -yrə da 'e 'flin.

5 'Pian ya'a -wlae -nan nun dı, e 'kunnan ən 'e yie 'tə -yrə 'bə 'ji. Sənun nən waa 'pa Zozi man bə yaa 'yɪ.

6 Simən Pıeri 'bəla -yee -sru, ən "bə wla 'wə 'yrə 'bə 'ji nun. E sənun nən waa 'pa Zozi man bə -a 'yɪ 'e -srandı.

7 Sə nən waa -tə Zozi 'wulo -man bə, yee 'yɪ 'e -srandı 'e 'to, te e ya 'e plındı.

8 Ən Zozi -sruzan nən e 'bəla paan 'e tədə bə, "e wla 'wə "nyian -yrə 'bə 'ji nun. Zı yaa -nan 'yɪ bə, ən e yi -təra "da 'nan Zozi wluan -kanən 'va.

9 Tə zıe -a wlu bə, te 'wɪ nən 'e 'crən -tədı Bali -le 'fluba 'ji 'nan: Zozi -kaa -e 'e 'wluan -kanən 'va bə, -a -srunən 'ka tian -a -ci manle dı.

10 Zozi -srunən 'fli "bə, o 'li 'o da 'wee və -nan.

*Zozi 'e 'fli kəən Madala lı Mari le
(Mt 28.9-10; Mk 16.9-11)*

11 Ən Mari "e fəv 'e 'tədı -yrə 'bə "srən, te e -wua. E ya -

wuənən ən e 'kunnan 'e yie 'tə -yrə -ji nun.

12 Ən e Bali -le 'pasianən nən laji bə o "fli 'yɪ 'o 'ta le sə 'fuvu 'a fənan nən o Zozi pa 'pla bə -a -nan. -A -tə a 'e -nyrandı -a -wulo -man zia, ən -a -tə a 'e -nyrandı -a cəin -man zia.

13 Bali -le 'pasianən -a laabv lı zıe -yrə 'nan: «-Mə "le "wəan nən i ya -wuənən?»

Ən lı bə e -wle 'nan: «Minnun 'an 'san pa 'si 'yrə -ji, ən fənan nən waa 'pla bə ma'an təa dı, -yee "wəan an ya -wuənən.»

14 E 'wɪ zıe -a 'vɪ, "yee vınan 'e man lila, te e min -tə ye 'e 'tədı. Min zıe Zozi nən, 'pian ya'a -tələ 'nan Zozi nən dı.

15 Ən Zozi 'bə -a laabv -yrə 'nan: «-Mə "le "wəan nən i ya -wuənən? -Tı nən yia -wəeman?»

Mari -a nrən 'e 'ji 'nan min nən e 'nyranman "paa fei 'bə da bə -nyren. Ən e 'nan -yrə 'nan: «'An 'san, -te yie 'si 'yrə -ji bə, fənan nən yia 'pla bə, 'i vɪ 'mən -e 'an 'kə -a 'sia.»

16 Ən Zozi -a laabv: «Mari!»

Mari 'e man lila, ən yaa 'vɪ -yrə Ebre wei -ji 'nan: «Rabuni!» -A -ci nən 'nan Bali -le 'wɪ "paazan.

17 Zozi "e -yrə 'nan: «Te 'i klə 'an man dı! Ma'an tian 'kələ 'an "tɪ 'va dı. 'I 'kə -a vɪ 'an "bununle 'nan: «An "ta -ko 'an "tɪ 'va, e ya 'ka "tɪ "a. An "ta -ko 'mən Bali va, e ya 'cee Bali -a.»

18 Ən Madala lı Mari -kə -a vıle Zozi -srunən le. Yaa 'vɪ -wle 'nan 'e Minsan 'yɪ, ən e 'wɪ nən Zozi -a 'vɪ -yrə "bə, -a tin 'ba -wle.

Zozi 'e 'fli kəɔn 'e -srunən lɛ
(Mt 28.16-20; Mk 16.14-18;
Lk 24.36-49)

19 'Mənnən yi 'bɔ 'lein zɪɛ -a
funninmlan, ɛn Zozi -srunən
'o cin 'yɪ 'kɔn 'tʊ -ji. 'Kɔn zɪɛ
waa -fɔ -ji, o ya "klannan Zuif
'nɔn 'tanən 'lɔ 'le "wɛan. 'Nun
tɔn, ɛn Zozi 'bɔla o va, e -tɔ o
yei, ɛn e -wɛ 'nan: «Bali 'e 'fɔdɪ
-trɔɔ -nɔn 'cɛɛ!»

20 E 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ, ɛn 'e -
pɛlanun kɔn -wɛ 'lee 'e 'sɛan
da. Zɪ o Minsan 'yɪ bɛ, o 'ci
nran.

21 ɛn Zozi -a 'vɪ "nyian -wɛ
'nan: «Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn
'cɛɛ! Zɪ 'an "tɪ 'an 'pa 'sia bɛ, -
a da nɛn 'an 'bɔ "nyian 'an 'ka
"paa -sia.»

22 E cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man,
tɔn ɛn 'e 'le fulɔ fɛɛn o man,
ɛn yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «Bali lei
'saun nɛn bɛ, e ya 'cee vɛ -a, 'ka
'si.

23 Minnun nɛn o 'wɪ 'wɪdɪ
drɛ, ɛn kaa 'vɪ 'nan -wee 'wɪ
'wɪdɪ fui bɛ, te Bali -wee 'wɪ
'wɪdɪ fui. ɛn -te ka'a -wee 'wɪ
'wɪdɪ "fuilɛ dɪɛ, Bali 'ka -wee
'wɪ 'wɪdɪ 'fuiman dɪ.»

Zozi 'e 'fli kəɔn Toma lɛ

24 Tʊ zɪɛ -a wɪlʊ bɛ, -a -sruzan
'tʊ nɛn waa laabo Toma bɛ,
te e 'ka 'nan dɪ. Waa laabo
'nyian "flɛn.

25 Zɪ e -ta bɛ, ɛn Zozi -srunən
-mienun -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kʊ
Minsan 'yɪ.»

ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «-Te
ma'an tian -a -pɛ nɛn waa pɛin
bɛ -a "pa 'ji yɪlɛ dɪɛ, ma'an yi
'tɛala "da 'mlɔnmlɔn dɪ. 'An
'pɛ 'wɛ -tɔala -a "pa 'ji, ɛn 'an
'pɛ "paa -a 'sɛan 'ji 'vaa, ɛn an
yi -tɛala 'wɪ nɛn kaa 'vɪ 'gʊɛ -a
da.»

26 Yi 'sɔra "bɛ -sru, Zozi -
srunən a 'o cin yɪdɪ "nyian
'kuin, te Toma a 'sɛn o va.
'Kɔn 'bɔ -kpɛinnun a 'e 'fɔdɪ -
ji, 'nun tɔn ɛn Zozi bɔla o va,
e -tɔ o yei ɛn e 'nan -wɛ 'nan:
«Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.»

27 ɛn Zozi -a 'vɪ Toma lɛ 'nan:
«'An -pɛlanun nɛn 'gʊ, 'i -pli
'i -pɛ 'wɛ 'a 'gʊ, ɛn 'i 'pɛ 'pa
"nyian 'an 'sɛan 'ji. 'I yi -tɛra
"da, te 'i 'ci -fɔɔ "nyian dɪ.»

28 Toma "e -yrɛ 'nan: «Yɪɛ cɪ
'an 'san -a, ɛn yɪɛ cɪ 'mɛn Bali
-a.»

29 ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ "mɛn
'nan: «Yian 'yɪ, -yɛɛ "wɛan nɛn
i yi -tɛra 'an da. Minnun nɛn o
yi -tɛala 'an da te wa'a 'an yɪlɛ
dɪɛ, Bali -le -fɛa a o man.»

-Mɛ "le "wɛan nɛn o 'fluba
'gʊɛ -a cɛɛn -tɛ?

30 Zozi 'lɛbo "fɔ wɪ "kaga drɛ
'e -srunən yɪɛ man, te 'bɛ 'ka 'e
'cɛɛn -tɛdɪ 'fluba 'gʊɛ -a -ji dɪ.

31 'Pian 'wɪnun nɛn 'gʊɛ, wɛɛ
'cɛɛn -tɛ 'nan -e 'ka yi -tɛra "da
'nan min nɛn Bali -a 'si "va, ɛn
e ya Bali -pɪ -a bɛ Zozi nɛn. -
Te ka yi -tɛra Zozi da bɛ, 'belidɪ
nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e dra 'cee
vɛ -a.

21

Zozi 'e 'fli kəɔn 'e -srunən
'sɔravli "lɛ

1 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'e 'fli kəɔn
'e -srunən lɛ "nyian 'yɪ nɛn
waa laabo Tiberia bɛ -a man.
Zɪ 'e 'fli kəɔn -wɛ "bɛ, -a -nan
wɪ nɛn 'gʊ.

2 Yi -tʊ da te -a -srunən a
'o cin yɪdɪ. Simɔn Pieri, 'lee
Toma nɛn waa laabo "nyian
"flɛn bɛ, 'lee Natanael nɛn 'e
"sia 'fla nɛn waa laabo Kanan
bɛ -a da Galile 'lɛglɔn 'ji bɛ,

'lee Zebede -pɪnun 'lee Zozi -srunən 'fli "pee 'bɛ ci.

³ En Simən Piəri -a 'vɪ -wɫɛ 'nan: «An 'ta -ko pɔ -tɛɛ.» O 'nan -yrɛ 'nan: «'kʊ 'bɔ 'nyian, "kʊ -koo 'i -sru.» O -kʊ, ɛn o -fɔ -klv -ji. -Pei zɪɛ -a man bɛ, wa'a pɔ -tɛɛ 'mlɔnmlɔn dɪ.

⁴ Tʊ 'ɛ vɪnan 'e 'cɛn bodrun, te Zozi a 'e 'tɔdɪ 'yi 'plo da. 'Pian Zozi -srunən 'ka -a -tɔɛ 'le Zozi nɛn dɪ.

⁵ En Zozi -a laabʊ -wɫɔ 'nan: «-Gobonun, ka pɔ "tiennɛn 'yi?»

O 'nan -yrɛ 'nan: «-Cɛjɛ, kʊ'a -vɛ -tɛɛ dɪ.»

⁶ En Zozi "e 'nan -wɫɛ 'nan: «'Ka 'cee "se 'wɛɛn -klv 'bɔ -pɛ "yi "da zia, pɔ -sɛan "ji.» Waa drɛla "da, ɛn pɔ "kaga "sɛn -wee "se "ji, -yee "wɛan wa'a -kɔɫalɛ "nyian "se zɪɛ -a -kɫandɪ -a dɪ.

⁷ -A -nan nɛn Zozi -sruzan 'tʊ nɛn Zozi -a ye "yi "bɛ, e 'nan Piəri lɛ 'nan: «Minsan nɛn!» Zɪ Simən Piəri -a 'man 'nan Minsan nɛn bɛ, ɛn e 'yee sɔ nɛn yaa wo sɔ ta lou "bɛ -a 'sia, yaa 'wʊ 'e man, ɛn e -fɔ 'yi 'va 'nan -e 'e 'kʊ 'yi 'plo man. E sɔ zɪɛ -a 'sʊ 'e man 'nyranman 'padɪ -le "wɛan.

⁸ Zozi -srunən -mienun bɛ, "o "ta 'wɔɫa 'klv -ji, te o -taa "se "nɛn 'e fadɪ pɔ -a bɛ -a -kɫandɪ -a 'o -sru. Fɛnan nɛn o 'si bɛ, -a -nan bɔa -mɛnliɛ -fuba 'soolu.

⁹ Zɪ o sɔɔnɫa 'klv -ji bɛ, ɛn o 'tɛ 'yi 'e 'sɔndɪ, te pɔ a 'da 'e 'padɪ, ɛn 'kpɔun a -a "srɔn.

¹⁰ En Zozi "e 'nan -wɫɛ 'nan: «Pɔ nɛn kaa -tɛ bɛ, 'ka 'ta -a -mie -a.»

¹¹ Simən Piəri -fɔ -klv -ji, ɛn e "se "nɛn 'e fadɪ pɔ -dandan -a bɛ -a klan 'yi 'plo man. Pɔ a "se 'bɔ 'ji "kaga, -a -yaa tʊ

-fuba 'soolu 'wɫɛ yaaga bɔa, 'pian ya'a 'fʊɪ bʊɫɛ dɪ.

¹² En Zozi -a 'vɪ -wɫɛ 'nan: «'Ka 'ta fɛnun -blɪ!» -A -srunən 'bɔ 'tʊ 'ka -kɔɫalɛ -a laabʊdɪ -a -yrɔ 'nan -tɪ nɛn dɪ. Kɔɔ o pɛɛnɔn -a -tɔ 'nan Minsan 'bɔ nɛn.

¹³ Zozi pli o "srɔn, e 'kpɔun 'sia, yaa pli o man, ɛn e pɔ 'sia, yaa pli o man.

¹⁴ Zozi 'fli -kɔɔndɪ 'e -srunən lɛ te 'e wɫuan -kanɔn 'va bɛ, -a 'pa yaagazan nɛn zɪɛ.

Zozi 'wɪ tin 'ba Piəri lɛ

¹⁵ Zɪ o cɛɛn fɛnun -blɪdɪ man bɛ, ɛn Zozi -a laabʊ Simən Piəri -lɔ 'nan: «Zan -pɪ Simən, yian ye "yi e "mlian 'i bɔɛnun 'gʊɛ -wee 'an yɪdɪ "yi "da?»

Simən "e -yrɛ 'nan: «-Inyan, Minsan, yia -tɔa 'nan mɛin ye "yi.»

En Zozi "e -yrɛ 'nan: «'I yɪɛ 'tɔ 'mɛn 'bla 'nɛnnun va!»

¹⁶ Zozi -a 'pa "flizan laabʊ -yrɔ. E 'nan: «Zan -pɪ Simən, yian ye "yi?»

Piəri "e -yrɛ 'nan: «-Inyan, Minsan, yia -tɔa 'nan mɛin ye "yi.»

En Zozi "e -yrɛ 'nan: «'I yɪɛ 'tɔ 'mɛn 'blanun va!»

¹⁷ Zozi -a 'pa yaagazan laabʊ "nyian -yrɔ. E 'nan: «Zan -pɪ Simən, yian ye "yi?»

En Piəri ta drɛ 'trɔdrɔ, kɔɔ e 'wɪ -tʊwɫi laabʊ -yrɔ 'e cin -sru 'e 'pa -a yaaga. En Piəri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, i 'wɪ pɛɛnɔn tɔa. Yia -tɔa 'nan mɛin ye "yi.»

En Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I yɪɛ 'tɔ 'mɛn 'blanun va!»

¹⁸ Maan ve yɪɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan: Tʊ nɛn te i ya "wɛnnɔn bɛ, yɪɛ 'i -tɪɛn -tɔa 'i 'bɔ 'a -e 'i

'kɔ fɛnan nɛn i cɪ "va "bɛ -a -nan. 'Pian tɔ nɛn i dra ceje bɛ, min pee 'bɛ 'i -yrɪman -e 'e 'kɔ 'yia fɛnan nɛn i 'ka "va "dɪɛ -a -nan.»

¹⁹ Zɪ Piɛri -taa "kalɛ -e 'e Bali 'tɔ drɛ -dan bɛ, -a da -kɔnnɛn "nɛn Zozi -a -fɔ. E cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man, ɛn e 'nan Piɛri lɛ 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru!»

²⁰ Piɛri 'e 'man 'lila, ɛn 'e yɪɛ 'tɔ 'o -sru, te e Zozi -sruzan nɛn Zozi -a ye "yi 'kpa bɛ -a ye. -A -sruzan zɪɛ, -yɛɛ tɛɛn yi -tɔ da Zozi 'pɛ -ji, te o ya fɛnun -blɪnan, ɛn yaa laabɔ -yrɔ 'nan: «Minsan, -tɪɛ "ta 'i -nɔɔn 'i 'nanmannɔn lɛ?»

²¹ Zɪ Piɛri -a 'yɪ bɛ, ɛn yaa laabɔ Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, min 'labɛ "nun, -mɛ "wɪ 'bɛ bɔa -yɛɛ "man?»

²² ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «-Te an ya "va 'nan 'e 'fɔ -trilii -e 'an 'tadɪ 'e bɔ bɛ, 'yie 'wɪ 'tɔ 'ka 'ji dɪ. 'I 'bɔ, 'i -sɔɔnla 'an -sru.»

²³ "Wɪ zɪɛ e fuɪla "man "bɔnɪn yɛi 'nan Zozi -sruzan zɪɛ, ya'a 'li 'kaa 'mlɔnmlɔn dɪ. 'Pian Zozi 'ka -a vɪɛ Piɛri lɛ 'nan ya'a 'kaa dɪ. Zozi "e 'vɪ 'nan: «-Te an ya "va 'nan 'e 'fɔ -nan -trilii -e 'an 'tadɪ 'e bɔ bɛ, 'yie 'wɪ 'tɔ 'ka 'ji dɪ.»

²⁴ Zozi -sruzan zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'wɪnɪn 'gɔɛ -a -nan yɪzan -a, ɛn -yɛɛ crɛn -tɛ. Kɔa -tɔa 'nan 'wɪnɪn nɛn yaa 'vɪ bɛ 'wɪ 'kpa nɛn.

²⁵ Zozi 'wɪ "kaga "pee drɛ "nyian. -Te waa pɛɛnɔn 'crɛn -tɛ paan bɛ, 'an 'ci "nrɔnman 'nan -a 'flubanun 'bɔ 'ka 'sɔa 'trɛ 'gɔɛ -a da "fo "dɪ.

Zozi Crizi -le 'pasianon DREW1 (Actes)

Zozi 'li 'e da Bali va

¹ Tu Teofil,

'men 'fluba tedε -ji bε, Zozi 'le 'w1 nen yaa drε 'lee yaa paa minnun ji bε, maan cren -tedt 'sia 'e pou sianan "trilii,

² en e 'bɔ yi nen Bali -a 'si bε -a. Te e 'ta -ko laji bε, -yee 'w1 nen 'kɔ 'o 'ta wula "da "bε, yaa paa 'yee 'pasianon nen, e o 'si "va "bε, o ji Bali lei 'saun -le 'pleble 'a.

³ Z1 -yee yra yidi tv -nyan bε, o lε nen 'e 'fli kɔon 'e 'pa -a "kaga. Yaa -ci kɔon -wle 'nan, 'e yie a "man. 'E 'fli kɔon -wle yi -fuba sinjen wlu te e Bali -le mingonnen -blidi 'w1 ve -wle.

⁴ Yi -tv da te Zozi a o yei "bε, en e 'nan -wle 'nan: «Te 'ka 'si Zeruzalem di! Bali lei 'saun nen maan 'nan 'an -non 'cεε bε, 'kaa man -pen!

⁵ Zan "e "min -batize drε 'yi 'a, 'pian 'cee vε bε, tv -fv "wennon -e Bali 'e "cee -batize drε 'yee lei 'saun 'a.»

⁶ En minnun nen Zozi "srɔn "bε, waa laabv Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, tv z1ε -a man nen Izrael 'non dra 'yie mingonnen tredanon 'a?»

⁷ Zozi "e -wle 'nan: «'An "t1 'ka 'si -nonle 'nan -e "ka "tɔ di, -a 'bɔ 'tɔwli 'bε yi 'lee tv nun z1ε -a 'pla.

⁸ En Bali lei 'saun -taa 'ka da, e 'pleble -non 'cεε, -e 'ka drε 'men 'w1 'nan yunon 'a. Ka 'men 'w1 ve Zeruzalem, 'lee Zude 'leɣlon pεenon 'ji

'lee Samari 'leɣlon 'ji 'lee 'trε pεenon da.»

⁹ Z1 Zozi cεen 'w1 z1ε -a vid1 man bε, en e wluan laji. O yie a -a -sru en "lolu -koei -a -sru 'san -wlo.

¹⁰ O yie yra tian -a -sru laji, en min "fli 'bɔla 'ji o va kligli 'o 'ta le sɔ 'fuvu 'a, en o 'nan -wle 'nan:

¹¹ «Galile 'non, -mε "le "wεan nen ka ya 'ka 'tɔdi te 'ka yie a laji? Bali Zozi 'si 'ka yei, en e -kv -a laji. E -ta pee wo "le z1 kaa 'y1 'kɔnan bε, -yee 'w1 'zv.»

Zozi 'le 'pasianon Zudazi
"pa 'jizan 'tɔ

¹² -A -nan nen Zozi 'le 'pasianon 'si Olivie pɔn da, en o 'li 'o da Zeruzalem. Pɔn z1ε e 'ka Zeruzalem man -kɔbli "bɔv "di.

¹³ Z1 o 'bɔla Zeruzalem bε, en o -kv 'kɔn "bv "tv -ji 'kɔn 'ta lou. 'Kɔn 'bɔ z1ε, -a -ji nen 'o cin ye 'e 'cεn. Piεri 'lee Zan 'lee Zaji 'lee Andre 'lee Filipv 'lee Toma 'lee Batelemi 'lee Matie 'lee Alife -p1 Zaji 'lee Simon nen waa laabo "nyian Zelo bε, 'lee Zaji -p1 Zude, 'bε c1.

¹⁴ O 'ci a -tɔwli, en o pεenon Bali tv "baa 'kɔn z1ε -a -ji tv pεenon man. -Wεε c1 'o 'vale lɔmɔn -mienun 'lee Zozi "bv Mari 'lee Zozi "bvunun -a.

¹⁵ Yi -tv da, minnun nen o yi -tεala Zozi da bε, 'o cin 'y1. O ya min -yaa tv -yɔ -tv (120). Piεri wluan lou, en e 'nan -wle 'nan:

¹⁶ «"bvunun, 'w1 nen 'e 'cɔen -tedt Zudazi man bε 'e 'le sɔɔ. Bali lei 'saun Zudazi -le 'w1 'bɔla David 'le 'nan, Zudazi 'bε -si -kɔonmlan Zozi 'kunnon lε.

¹⁷ E ya "nen -kaa 'va, en -cεε 'nyranman -tɔwli 'pa waa.

18 "Lala nen waa -pan 'wv 'a, 'nan -e 'e Zozi -koon "be, e fei -tv 'lv 'a. 'Pian -a fei 'bv da nen e -ka. -A -pon fea, en -a -pon wenen bei.

19 Zeruzalem 'non penenon 'wv zie -a 'man, -yee "wenan nen o fei zie -a 'to 'pa 'o wei -ji 'nan: «Akeldama», -a -ci nen 'nan: «nyen fei».

20 En e ya 'e 'cnen -tedi "dre 'fluba 'ji 'nan:

«-Yee 'kuin 'e 'fv 'e "tun.

Te min -tv 'e 'nyran ji di.»

En e ya "nyian 'e 'cnen -tedi -ji 'nan:

«Min pee 'e "pa 'ji nyranman 'pa.»

21-22 Zi Zan Zozi -batize dre, -trilii -e 'e 'bv yi nen Bali -a 'si -kaa yei "be -a man be, minnun nen o -ko -kaa 'pale fe penenon 'nan te Minsan Zozi a -kaa 'va be, -kaa o -tv -to -a "pa 'ji. -Kaa min -tv 'si o yei, -e 'e 'pa -kaa 'va, -e 'e dre Zozi 'le wluandi -kanon 'va -nan yizan -tv -a.»

23 -A -nan nen o min "fli koon, -a -tv 'to nen Matias, en -a -tv 'to nen Zoze fv. Waa laabo "nyian Barsaba, -te be "cee di Zuti.

24 Toon en o Bali trv 'ba, o 'nan: «Minsan, 'i 'bv nen, i min penenon souba ji ye be, min "fli 'gve o yei "be, min nen yia 'si "va "be, 'i -koon 'kve.

25 Zudazi 'si 'kv 'va, en e -kv -a -nan nen kv 'e 'kv be -a -nan. Min "fli 'gve o yei "be -tie "pa 'ji nyranman "paa?»

26 En o 'lein 'wle tvla o 'to da. Matias da nen e -tria, en e 'pa Zozi 'le 'pasianon 'fuda -tv be o va.

2

Bali lei 'saun 'ta Zozi 'le 'pasianon da

1 "Fedi -tv nen waa laabo Pantekot be -a yi da, te minnun penenon nen o yi -tera Zozi da be, o ya 'o cin yidi 'wee Bali trv 'banan 'cen 'nan.

2 'Nun toon en fe -tv -cin 'widi 'pleble 'si laji. 'E 'cin wv "le fulo 'pleble 'be ci "fennan. -A -cin 'widi zie, e 'kon nen o ci o -nyrandi -ji be -a -ci 'si.

3 Fenun o 'fli koon -wle "le 'te nren -le 'wv 'zv, te o "siiman 'e cin man. 'Te nren zie, e soon o -tvdu penenon da.

4 Bali lei 'saun 'ta o penenon da 'nun, en o 'widi 'sia wei peenun -ji. Bali lei 'be 'wv zie -a 'pa o 'le.

5 Yi 'bv 'lein zie -a da be, minnun nen o "sia 'trada fe penenon 'nan te o 'ta wola Moizi -le -pei da tigh be, o ya Zeruzalem.

6 Zi o fe -cin 'widi zie -a 'man be, en o -kv 'o cin yile -nan. 'Wv o 'kan 'e 'ciula "da, kov minnun zie te o ya 'wvnan be, min -tv "e 'e 'bv fla wei 'man.

7 'Wv o 'kan, en 'wv nen kv 'o yv 'o 'v' be, wa'a toa di, te waa ve 'nan: «Minnun nen o "we 'lab, Galile 'non nen waa 'o penenon,

8 en e dre "men 'ko 'lv, en o "we -kaa wei -ji te -kaa maan?

9 -Kaa "sia Part 'trada. En -kaa -mie "sia Medi 'trada 'lee Elam 'trada. En -kaa -mie "sia Mesopotami 'trada 'lee Zude 'trada 'lee Kapados 'trada 'lee Pont 'trada 'lee Azi 'trada.

10 En -kaa -mie "sia Pirigi 'lee Panfili 'trada. En -kaa -mie "sia "nyian Ezipti 'trada. En -kaa -mie "sia "nyian

Sirene 'trɛda Libi 'nɔn 'va. En
-kaa -mie "sia Rɔm 'nɔn 'va.

11 -Kaa -mie a Crɛt 'nɔn 'a,
en -kaa -mie a Arabi 'nɔn 'a.
En Zuif 'nɔn a -kaa yei, en min
-mienun nɛn o yi -tɛala Zuif
'nɔn 'le Bali da bɛ o ya -kaa yei.
En -kaa -tɔdɔ pɛɛnɔn -kaa fla
wei maan, te minnun zɪɛ o ya
'wɪ -dandan nɛn Bali -a drɛ bɛ
-a vɪnan.»

12 'Wɪ o pɛɛnɔn 'kan 'e 'cɪla
'da, en 'wɪ nɛn kɔ 'o yi 'o vɪ
bɛ, wa'a tɔa dɪ, te waa laabo 'o
cin lɔ 'nan: «'Wɪ zɪɛ 'bɛ 'ci bɛ cɪ
'nɔn?»

13 'Pian te min -mienun o
sɛɛ wɔ, -a vɪdɪ -a 'nan: «-Wɛn
o -tɛa 'e 'cɪladɪ 'da.»

Pieri 'wɪ tin 'ba minnun lɛ

14 Pieri 'lee Zozi 'le
'pasianɔn 'fuda -tɔ -tɔ lou, en
Pieri -a 'vɪ o yei wei 'plɛblɛ 'ji
minnun pɛɛnɔn lɛ 'nan:

«Zuif 'nɔn, 'lee 'ka pɛɛnɔn
nɛn ka cɪ Zeruzalem 'gɔ, 'wɪ
'gɔɛ 'ka man, en 'ka "trɔɛn "tɔ
'an wei lɛ.

15 Te 'ka vɪ zɪɛ dɪ! Min-
nun 'gɔɛ, -wɛn "cɛɛ o -tɛa "dɪ.
Bodrun nɛn tian, wa'a -wɛn
mlinlɛ dɪ.

16 'Pian 'wɪ nɛn Bali 'lewei
vɪzan Zoɛl -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ cɪ
drɛnan.

17 Yaa 'vɪ 'nan:

«Bali "e 'nan,
tɔ -fɔla "da "ji bɛ,
an -taa 'mɛn lei 'saun 'a min-
nun da.

'Cɛɛ 'nɛn 'klɔnmɔnnun
'lee 'cɛɛ 'nɛn lɪmɔnnun Bali
'lewei vɛ.

Bali fɛnan -kɔɔnman
'yɪɛ -goɛi 'wein 'a 'cɛɛ -
gobonun lɛ.

Bali fɛnan -kɔɔnman
nyrinvla min cejenun lɛ.

18 'Wɪ 'kpa, an -taa 'mɛn lei
'saun 'a

-klɔnmɔn 'lee lɪmɔn pɛɛnɔn
nɛn waan "sua bɛ o da,

tɔ zɪɛ -a man
-e 'o Bali 'lewei vɪ.

19 An -cɛ -srɔn "winun dra laji
lou,

-e 'an 'lɛbo "fɔ winun drɛ
'trɛda.

E -kɔan 'tɛ 'a, e -kɔan "nyɛn -a,
e -kɔan "lolu -koei "a.

20 Klun -tɔala yidɛ yra,
mlɛn dra 'tɛndɛn "le nyɛn -zɔ,
'vaa -e Minsan -le yi -dan nɛn
e "bia bɛ, 'e bɔ.

21 Tɔ zɪɛ -a man bɛ,
min nɛn e Minsan laabɔ bɛ,
Minsan -a "sia 'wɪ 'ji.»

22 En Pieri "e 'nan "nyian
'nan: «Izraɛl 'nɔn 'ka "trɔɛn
'tɔ: Nazaretɪ min Zozi 'ta
'trɛda, -cɛ -srɔn "winun nɛn
Bali cɪla "va, en yaa drɛ bɛ,
yaa -kɔɔnman 'wein 'nan Bali
'bɛ 'pa 'sia.

23 En o min 'bɔ 'nɔn 'cɛɛ 'nan
'ka -tɛ. Bali 'bɔ 'bɛ 'vɪ 'nan 'e
drɛ zɪɛ, en yaa -tɔa 'e 'cɛn 'nan
e dra. Kaa -nɔn minnun nɛn
wa'a Bali tɔa dɪɛ -wɪɛ, en waa
-tɛ -a -pɛindɪ -a yɪba "plan da.

24 'Pian Bali -a wɪuan -
kanɔn 'va, yaa 'si 'ka -lɔ, -yɛɛ cɪ
'nan ya'a 'kɔlaman -e 'e 'fɔ -ka
-le 'plɛblɛ 'wɪlu dɪ.

25 En mingɔnnɛn David 'wɪ
'gɔɛ -a 'vɪ 'e 'cɛn Zozi man. Yaa
'vɪ 'nan:

«Maan -tɔa 'nan 'kɔ 'vale Min-
san -a 'kɔɛ cɪ tɔ pɛɛnɔn
man.

E ya tɔ pɛɛnɔn man 'an "srɔn
te 'e 'klan "sia 'an 'ji 'wɪ
drɛnan.

26 Tɔ pɛɛnɔn man
cɪ "nrandɪ a 'an 'lɔ,
en an Bali 'tɔ bɔ "dre -fɔa.

En -te an -ka oo,
Bali cɪ 'ka 'saan 'an man dɪ.

27 -Yɛɛ cɪ 'nan
Bali 'ka 'an lei tɔɛ -ka -lɔ dɪ,

en ya'a 'e 'suzan 'tue
-e 'e fuli -yre -ji di.

28 -Si nen waa "siala
-e 'o 'belidi nen

ya'a 'nyaan diε -a yi be,
yia koon 'men,

en yie -kondi 'an "srōn "le
"wean

'an 'ci "nranman "fo.)

29 "Bulinun, -si a 'e 'nondi
'men -e 'an vi 'cee 'nan: -Kaa
tra David -ka, waa 'wv, en a -
yre a tian -kaa 'va 'gv.

30 'Pian, e ya Bali 'lewei
vizan -a "nen, en yaa -tōa 'e
'cen 'nan Bali -tō 'e wei -da -a
vidi -a 'yre 'nan: <'E kluda min
-tv 'e 'leji mingōnnen -ble.>

31 'Wl nen Bali -a 'vi 'nan 'e
dra be, David -a -nan 'yi 'e 'cen
-yee "wean nen, e min 'sizan
'wl 'ji -le wluandi -kanōn 'va
wl 'vi 'vaa en e dre. E 'nan:
<Bali 'ka -a 'tōle -ka -lō di,
en ya'a fulile -yre -ji di.>

32 Zozi 'bō nen an -yee 'wl ve
'gvε, Bali -a wluan -kanōn 'va,
en -kaa pēēnōn -kaa ya -a -nan
yūnōn 'a.

33 Bali -a -nyran 'e 'pε "yi "da,
en e lei 'saun nen e 'nan 'e -
nōan "be yaa -nōn -yre. -A lei
'saun 'bō zīε en Zozi 'ta -a 'kv
da. -A 'bō nen ka ci -a -nan
yūnan, en ka ci -a da weinun
mannan 'gv.

34 -Yεε ci 'nan, David 'bō 'ka "e
-kōvle laji di, 'pian -a 'bō 'be 'vi
'nan:

<Bali -a 'vi 'an 'san le 'nan,
'i -nyran 'an 'pε "yi "da,

35 -trilij -e 'meīn 'nanmannōn
dre

'i 'cein -trōa "dave -a.>

36 -Yee "wean 'ka Izrael 'nōn
pēēnōn 'ka -ci -tō 'wein 'nan,
Zozi nen kaa -tε -a -pēīndi -
a yiba "plan da be, Bali -
a dre Minsan -a, en yaa dre

'trēdanōn pēēnōn 'sizan 'wl 'ji
Crizi -a.>

-Leglizi tēde -trōanan

37 Zl minnun nen -nan be,
o 'winun zīε -a 'man be, -a
'wl wla o man. En waa laabu
Pieri 'lee Zozi 'le 'pasianōn -
mienun lō 'nan: «"Bulinun, "kv
"dra "men 'kō?»

38 En Pieri 'e 'nan wle 'nan:
«'Ka 'si 'wl 'wli di "dre di man, -
e 'ka 'fli -nōn Bali le, -e o 'ka -
tōv pēēnōn -batize dre Zozi 'tō
da, -e Bali 'e 'cee 'wl 'wli di fui,
-e 'e 'yee lei 'saun 'nōn 'cee.

39 -Yεε ci 'nan, Bali -le 'wl
nen yaa 'vi 'nan 'e dra be, 'ka
le nen, en 'cee 'nennun le nen,
'lee minnun pēēnōn nen o ya
tian -kōvli en Minsan nen -
cee Bali -a be, e "ta -daa "o
laabvle be, o le nen.»

40 En Pieri 'wl "kaga "pee 'vi
'nyian -wle, -e 'o -tō 'nan 'wl
'kpa nen be, e 'wl 'pla -wle.
Yaa 'vi -wle 'nan: «'Ka 'fli -nōn
Bali le, -e Bali 'e 'ka 'si yra yidi
nen e "ta -daa "bōle 'wl 'wli di
"dre nōn man be -yrō.»

41 Minnun nen o Pieri wei
'man "yi "be, Zozi 'le 'pasianōn
o -batize dre. Yi 'bō zīε -a da,
min -kpi yaaga be 'o 'fli -nōn
Bali le.

42 En tv pēēnōn man 'winun
nen Zozi 'le 'pasianōn -a "paa-
man o ji be, waa maan te o 'ta
wōla "da 'o 'ci 'fidaa 'a. O ci
a -tōwli, o "paa 'o cin va te 'o
cin man wl dra. O pēēnōn fe
-tōwli "ble 'e cin va Minsan -
cin -trōadi o ji -a, en o Bali trō
"baa 'e cin va.

43 Zeruzalem 'nōn nen -
nan be nyen o ceēn kō Zozi
'le 'pasianōn -ce -srōn "winun
'lee 'lebo "fō winun dra.

44 Minnun p̄een̄on nen o yi -
tera Zozi da b̄e, o ya 'e cin va,
en -wee fenun p̄een̄on a 'e cin
va.

45 'O 'l̄o fenun p̄een̄on 'tan,
en waa man "lala pli minnun
man. O min -tu "le "n̄on "le zi
"lala 'w̄i ci "man "b̄e -yee 'w̄i
'z̄u.

46 Tu -tud̄u p̄een̄on man,
te 'o cin ye Bali -pan 'kuin,
'k̄on 'tud̄u nen o -wee -bl̄ife -
t̄oomlan 'ji b̄e, 'o cin -pliman
-e 'o 'k̄u -a -bl̄i ci "nran 'lee ci
'fidaa 'a.

47 O Bali b̄oa te minnun o 't̄o
'yi "ve. En t̄u p̄een̄on man b̄e,
Minsan minnun "sia 'w̄i 'ji te
e o -sean "o va.

3

*Pieri min -srandi "tra "tu
beli*

1 Yi -tu da, te yid̄e t̄eenla, en
Zan 'lee Pieri "ta -ko yid̄ea Bali
tr̄u 'bal̄e.

2 Bali -pan 'k̄on 'b̄o man
-kl̄on -yre nen waa laabo -
kp̄ein fenyian b̄e, min -srandi
"tra "tu yra -a "nen. -A min 'b̄o,
waa -ya z̄ie. Tu p̄een̄on man, o -
taa min 'b̄o 'nyenl̄ea -kp̄ein 'b̄o
"sr̄on 'nan te e "lala tr̄u "baa
minnun nen o -wlamlan Bali
-pan 'kuin b̄e -wl̄o.

3 Zi e Pieri 'lee Zan 'yi te o "ta
-wlamlan b̄e, en e f̄e tr̄u 'ba -
wl̄o.

4 T̄oon en Pieri 'lee Zan 'o
yie 'sen "da, waa -nanj̄een,
en Pieri "e -yre 'nan: «'I 'k̄u
'nanjen.»

5 En e o -nanj̄een, "yee 'ji "le
o "ta f̄e -tu -n̄on 'yre.

6 En Pieri "e -yre 'nan: «"Lala
'ka 'an 'l̄o d̄i, en -siga 'ka 'an 'l̄o
d̄i, 'pian f̄e nen 'an 'l̄o b̄e, maan
-n̄on 'yie: Nazareti min Zozi

Crizi 't̄o da, 'i 'wluan lou, 'i 'ta
w̄u!»

7 -A -nan nen yaa 'kun 'e 'p̄e
'yi "man, en yaa wluan lou.
'Nun t̄oon en min -srandi "tra
z̄ie -a c̄ein 'lee -a -sezenennun
-t̄o 'e man 'pl̄eble.

8 E dre "kl̄i, en e -t̄o lou, en e
'ta w̄u d̄i 'sia 'o 'vale Pieri 'lee
Zan -a. O wla Bali -pan 'kuin,
te e -ko 'ta w̄u d̄i -a. E -ko 's̄u d̄i
-a lou, te e Bali 't̄o b̄oa.

9 Minnun p̄een̄on -a 'yi 'ta
w̄onan, te e Bali 't̄o b̄oa.

10 Waa -t̄oa 'nan, min nen
'e -nyrandi -kl̄on -yre nen waa
laabo -kp̄ein fenyian b̄e -a
"nen te e f̄e tr̄u "baa b̄e -nyren.
En 'w̄i nen e dre -yre "b̄e -a 'w̄i
ci la minnun p̄een̄on da, 'w̄i o
'kan.

*Pieri 'w̄i tin 'ba Bali -pan
'kuin*

11 Te ya'a tian 'sil̄e Pieri 'lee
Zan "sr̄on "d̄i, en o 'b̄o Bali -
pan 'k̄on 'l̄e "nen "nen waa 't̄o
'pa Salom̄on man b̄e -a -nan,
t̄oon en minnun nen 'w̄i o 'kan
'ḡūe, o -k̄u o 'l̄e flan -a.

12 Zi Pieri 'w̄i z̄ie -a -nan 'yi
b̄e, t̄oon en e -wle 'nan: «'Izrael
'n̄on, -m̄e "le "w̄ean nen 'w̄i 'ka
'kan? -M̄e "le "w̄ean nen ka
'k̄u -nanj̄ean? Bali -le 'pl̄eble
'b̄e min 'ḡūe -a beli, 'k̄u 'b̄o 'le
'pl̄eble "c̄ee d̄i.

13 Bali nen e ci Abraam -
le Bali -a 'lee Izak -le Bali -a
'lee Zago 'le Bali -a 'lee -kaa
tranun -le Bali -a b̄e, -ȳee e
'suzan Zozi Crizi -le 'pl̄eble 'ci
k̄oon. -A -p̄i Zozi z̄ie, Pilati "e
'v̄i 'nan 'o 'si "man 'pian ka'a
'w̄ile "man "d̄i. Ka k̄oala "man,
en kaa -n̄on minnun l̄e, en waa
-t̄e.

14 Min nen 'b̄e a Bali 'l̄e 'saun
en 'b̄e a min t̄igl̄i 'a b̄e, 'c̄ee 'n̄on

en wεε 'tε, en ka wu min -tezan man 'bε "pa 'ji 'nan te 'wεε 'tε dɪ.

15 Ka min nen e ci 'belidi nen ya'a 'nyaan die -a san -a bε, -a -tε, 'pian Bali -a wluan -kanon 'va, en kv ya -a -nan yinon 'a.

16 Yi -teradi -a 'tɔ da -le "wεan, -a 'tɔ 'bɔ 'le 'pleble min nen kaa -tɔa en kaa ye 'gυe e beli. Yi -teradi Zozi da 'bε beli "fo 'ka pεenon yiε man 'gυ.

17 'An "bɔinun, maan -tɔa 'nan 'wɪ nen 'ka 'bɔ 'lee 'ka 'tanon 'a dre Zozi le bε, ka'a -ci -tɔle 'vaa, en kaa dre dɪ.

18 'Pian Bali 'bε 'vɪ 'nan 'e dre zi, -e 'wɪ nen Bali 'lewei vɪnon pεenon -a 'vɪ bε, 'e 'le sɔɔ. -A 'wɪ zɪε, -yεε ci -yee min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi -le yra yidi -a.

19 -Yee "wεan 'ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ man, -e 'ka 'fli -non Bali le, -e Bali 'e 'cee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui.

20 -Te kaa dre zɪε -e Minsan Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -non 'cεε, -e min 'sizan 'wɪ 'ji Zozi nen yaa 'pla 'cee vε -a bε, 'e -ta -a.

21 'Bε nen 'gυe, Zozi Crizi -fo tian laji -trilii -e tɔ nen Bali "e 'nan 'wɪ 'wɪdɪ 'ka 'kɔan 'treda dɪ "le 'treda pou sianan 'zɔ bε, 'e 'bɔ. 'Wɪ zɪε, Bali 'lewei vɪnon 'saun -a 'vɪ 'e 'cεn.

22 Moizi -a 'vɪ 'e 'cεn 'nan: <Minsan nen 'cee Bali -a bε, e -taa Bali 'lewei vɪzan -tɔ -a 'cεε "le 'mεn 'wɪ 'zɔ.

'Ka 'va nen e min zɪε -a "sia, 'ka min zɪε -a wei man -e 'ka 'ta wɔla "da.

23 'Pian bii nen yi'a min zɪε -a wei man le die,

'i klu "so Bali -le minnun yei.>

24 En 'wɪ nen Bali 'lewei vɪzan Sanmian 'lee Bali 'lewei

vɪnon pεenon nen o -ta -yee -sru "bε, waa 'vɪ bε, -yεε ci "mεn "drenan 'gυ.

25 Bali 'lewei vɪnon zɪε ka ya o kludanon 'a, en 'wɪ nen Bali -a 'vɪ -kaa tranun le 'nan 'e dra bε, 'cεε ci -a "nen "blɪnon 'a. Bali -a 'vɪ Abraam le 'nan:

<'I kluda min -tɔ 'tɔ 'ji an -fεa ve 'tredanon pεenon man,

tɔon en Bali -ta 'e 'suzan 'a.>

26 -Yee "wεan Bali 'e 'suzan Zozi Crizi 'bɔla 'ka 'va 'e 'flin 'nan -e 'ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ man -e 'ka 'fli -non -yεε -e 'e -fεa vɪ 'ka man.>>

4

O -kv Pieri 'lee Zan -a tin 'banon 'cεin -da

1 Pieri 'lee Zan -fɔ tin 'banan minnun le, en Bali -pannon 'lee min nen e yiε -tɔa Bali -pan 'kɔn 'va bε 'lee Saduze 'non 'ta.

2 'Bli 'fɔ o 'ji 'nan, Zozi 'le 'pasianon "fli zɪε o ya 'wɪ "paanan minnun ji, te waa ve -wɪε 'nan, Zozi wluan -kanon 'va, -yee "wεan minnun nen o -ka bε o wuanla -kanon 'va.

3 O Zozi 'le 'pasianon "fli zɪε o 'kun, en o -kv o -fɔle -pɔ 'kuin 'nan -e tɔ 'e 'cεn o man, kɔɔ fεnan -kv -kɔɔbli.

4 'Pian minnun nen o 'wɪ zɪε -a 'man bε, o "kaga "fɔ Zozi 'va, en Zozi -sru 'ta wɔnon "nen 'bɔ -kpi 'soolu (5.000).

5 Zi tɔ cεen bε, en Zuif 'non 'tanon 'lee min cejenun 'lee 'fluba 'ci vɪnon 'o cin 'yɪ Zeruzalem.

6 Bali -pannon 'tazan Ane a o va, 'lee Kaifa 'lee Zan 'lee Alexandre 'lee Bali -pannon 'tazan "srɔnonon -mienun "nyian.

7 En o 'nan 'o 'ta Pieri 'lee Zan -a 'o yei. Zi Pieri 'lee Zan -ta be, en waa laabu -wlo 'nan: «'Pleble "cen "a nen ka min -srandi "tra beli, en -ti 'to da nen ka 'winun zie -a dra?»

8 En Pieri nen 'e fadi Bali lei 'saun 'le 'pleble 'a be, e 'nan -wle 'nan: «Zuif 'non 'tanon 'lee min cejenun,

9 -te ceegu o 'wi laabu 'ku 'lo 'yi "nen kua dre min -srandi "tra "le be -a da be 'lee min nen kua dre -a 'to da be -a da be,

10 kua ve 'cee -e 'ka -to, en "nyian -e Izrael 'non pegenon 'o -to 'nan: Nazareti min Zozi Crizi nen kaa -te -a -peindi -a yiba "plan da, en Bali -a wluan -kanon 'va be, -a 'to da nen ka min 'labε -a ye 'e 'belidi.

11 E ya 'e 'cren -tedi Bali -le 'fluba 'saun 'ji 'nan:

<Kole nen 'ka 'kon 'tonon, kaa tuv 'ka 'pela koda be, -yee dre 'kon 'to -kole tigli 'a.>

12 -A 'saza 'va nen 'belidi ci, -yee ci 'nan lakole 'wlu 'gu, Bali 'ka 'to 'tu -nonle minnun le -e min 'e 'ciula "va -e 'e 'belidi yi di.»

13 Tonon en tin 'banon nen 'o cin 'yi be 'wi o 'kan. -Yee ci 'nan, waa -ci -to 'nan, Pieri 'lee Zan -le 'wi nen waa 'vi be, o yitara 'o 'fli da en nyen 'ka o ji di. En waa -ci -to "nyian 'nan, Zan 'lee Pieri be 'flanon "tun "nen waa, en wa'a Bali -le 'fluba -tranlea di. 'Pian waa -toa 'nan, 'o 'vale Zozi nun -a o 'ta wola,

14 en min -srandi "tra "nen -ce 'si "man te waa ye 'e 'todi o "srōn "be, -yee "wean 'wi 'tu 'ka o ji -e 'o vi di.

15 Tonon en o 'nan -wle 'nan 'o 'man 'ten "tiennon. -A -nan nen -sa -fola tin 'banon 'bo yei.

16 En waa laabudi 'sia 'o cin lo 'nan: «Kaa dra minnun 'labε -wle 'ko? Zeruzalem 'non pegenon -a -ci -toa 'wein, 'nan -ce -srōn "wi -dan nen 'labε -wee dre. En -ka'a 'kolaman -a -sa -fodi -a di.

17 'Pian -e o "fli zie, -e -wee 'wi 'bo 'e vile 'e fuila "man "minnun pegenon 'va die, -kaa 'wi 'pla -wle 'kagla 'nan, te o 'wi tin 'ba min -tu le "nyian -wee Zozi zie -a 'to da di.»

18 Tonon en o Zan 'lee Pieri laabu, en o 'wi 'pla -wle 'kagla 'nan, te 'o 'wi tin 'ba "nyian minnun le Zozi 'to da di, en te 'o 'wi "paa "nyian minnun ji Zozi 'to da di.

19 En Pieri 'lee Zan "e 'nan -wle 'nan: «'wi nen e ci tigli be, 'ka vi 'ka 'bo 'a: 'Ku 'ta wola 'ka wei da, -baa 'ku 'ta wola Bali wei da?

20 'Pian 'kue ve be 'wi nen kua -nan 'yi, en kua 'man be, ku'a 'kolaman -e 'ku 'lebo 'pla "da -a 'wi zie -a vidi -a di.»

21 Tonon en tin 'banon 'wi 'pla "nyian -wle 'kagla 'kpa, en o -si -non -wle 'nan 'o 'ku. Tin 'banon 'bo 'ka -kolale -si -tu yidi -a -e 'o 'wi 'non -wle "di, koo minnun pegenon a Bali 'to bonan 'wi nen e dre be -yee "wean.

22 En "nyian min -srandi "tra "nen -ce -srōn "wi zie e dre, en -ce 'si "man "be, min ceje nen -a le -fuba sinjen -cia "be -nyren.

Zozinon Bali trv 'ba

23 Zi o 'si o man be, en o -ku 'o "bui Zozinon -mienun va, en 'wi nen Bali -pannon 'tanon 'lee min cejenun -a 'vi -wle "be, o -wee 'vi.

24 En zi o 'wi zie -a 'man be, o pegenon 'ci dre 'tu, en o Bali trv

'ba 'nan: «'Kv 'san, yie 'tre dre,
yie lakole 'pla, yie jemie 'lee 'e
'va fenun pεenon dre.

25 Yie 'pa 'kv tra David 'le
'yie lei 'saun 'a 'nan:

«-Me "le "wean nen 'bli a 'e 'fɔdi
'leglon pεenon da min-
nun ji zie,

en-me "le "wean nen 'wɪ nen -a
-ci "ka "diε,

-a -cin a minnun ji zie?

26 'Treda mingonnen nun 'o
man wov 'kuli da,

en 'o 'ci 'pa 'o 'vale minnun
tanon 'a

Minsan Bali 'lee -yee min nen
yaa 'si "va

en yaa 'pa 'sia 'nan 'e min 'si
'wɪ 'ji be o man.»

27 'Wɪ 'kpa nen, -yεε ci 'nan
Erodi 'lee Ponzv Pilati 'o cin
'yɪ 'fla zie -a da 'o 'vale -pennon
'lee Izrael 'non 'a, en 'o 'ci 'pa
'i 'suzan 'saun Zozi nen yia 'si
'va, en yia 'pa 'sia, 'nan 'e min
'si 'wɪ 'ji be -a man.

28 'Wɪ nen yia 'vɪ 'i 'bɔ 'le 'pleble
'lee 'i 'bɔ 'ci 'sɔ 'a 'e 'cen be, -a
'bɔ nen waa 'le sɔɔ.

29 -Yee "wean, 'be nen 'gve Min-
san Bali, 'i 'wɪ nen waa dra -
wle "be, 'i yɪ 'i dre -e 'i 'sunon
'o 'yie 'wɪ 'nonnon vɪ minnun
le yi -teradi 'o 'fli da -a.

30 'I 'yie 'pleble 'ci -kɔon 'dv -
e 'i 'sunon 'o -ce 'si minnun
man -e 'o 'lebo "fɔ winun 'lee
-ce -srɔn "winun dre 'i 'suzan
'saun Zozi nen yia 'si "va "be -
a 'tɔ da.»

31 Zɪ o cεen Bali trv 'badɪ
man be, en fenan nen o ci 'o
cin yidi be -a -nan nyɔndɪ 'sia,
tɔon en Bali lei 'saun o pεenon
'fa, en o Bali -le 'wɪ 'nonnon
vidɪ 'sia minnun le te "klan 'ka
o ji "nyian dɪ.

Zozinon 'pa 'o cin va 'winun
drenan

32 Minnun pεenon nen o yi -
tera Zozi Crizi da be, o dre min
-tɔwli "a, o ci wɪ a -tɔwli. -Te
min -tɔ yife a be, te o pεenon 'le
ve nen.

33 'Pleble -dan nen -wɔ "be,
-a 'bɔ 'a nen o Minsan Zozi
'le wluandi -kanon 'va wɪ ve
minnun le, en "nyian be, Bali
-le -faa a o man 'kpa.

34 Fe -tɔ 'ka 'kle min -tɔ man
o va dɪ. Kɔɔ minnun nen -wee
fei 'lee 'konnun a be waa -tan,
en o -ta -a man "lala -a,

35 en waa -sran Zozi 'le
'pasianon 'wlu. Zozi 'le
'pasianon zie, o min -tɔ "le
'non "le zɪ "lala 'wɪ ci "man
'be -yee 'wɪ 'zɔ.

36 Levi min -tɔ a o va, waa
-ya Sipri 'leglon 'ji, -a 'tɔ nen
Zozefv, en Zozi 'le 'pasianon -a
'tɔ 'pa "nyian Barnaba, 'be 'ci
'be ci 'nan min nen e min "koe
-tɔa 'e da.

37 -Yee fei nen 'e 'lɔ be yaa
-tan, en e -ta -a man "lala -
a, yaa -sran Zozi 'le 'pasianon
'wlu.

5

Anania 'lee Safira -le 'wɪ

1 'Pian min -tɔ a, -a 'tɔ nen
Anania, 'o 'vale 'e nan Safira
-a o 'wee -yɔ -tan.

2 Yaa man "lala -mie 'si "va,
en yεε 'pla 'yee ve -a, -a nan -a
-tɔa zie, en e -kv -a -nyranman
-a Zozi 'le 'pasianon le.

3 Tɔon en Pieri "e -yre 'nan:
«Anania, -me "le "wean nen 'i
'fli 'tɔɪ en Satan wla 'i 'ji, en i
'wlu 'sen Bali lei 'saun le, en i
'yie -yɔ man "lala -mie 'pla 'yie
ve -a?

4 'I 'bɔ 'le -yɔ nen, en yia -
tan. En zɪ yia -tan, -a man "lala

bε, 'i 'bɔ 'le vε "cεε dʊv? En -
mε "le "wεan nɛn 'wɪ 'wɪdɪ zɪε,
yia nrɔn 'i 'ji? Minnun lε "cεε i
'wlu 'sɛn dɪ, 'pian Bali lε nɛn i
'wlu 'sɛn.»

⁵ Zi Anania 'wɪ zɪε -a 'man
bε, e -tria, ɛn e -ka. Minnun
pɛɛnɔn nɛn o 'wɪ zɪε -a 'man bε,
"klan -dan -sɛn o ji.

⁶ -Gobonun nɛn -nan bε, o
sɔ 'pa -a -kadɪ man, ɛn o -kʊ -
a wʊlε.

⁷ -A -nan 'mɔn -trilii, "bε -
sru ɛn -a nan -ta, te 'wɪ nɛn e
drɛ bε, ya'a tian "e "manlε dɪ.

⁸ En Pieri -a laabv -yrɔ 'nan:
«-Yɔ nɛn kaa -tan bε, -a man
"lala nɛn 'gʊ?»

En -a nan -a wun -fɔ 'nan -a
man "lala nɛn bε.

⁹ Tɔɔn ɛn Pieri "e -yrɛ 'nan:
«-Mε "le "wεan nɛn 'ka 'ci 'pa,
ɛn ka Minsan lei 'man -tan?
"I 'yɪɔ, minnun nɛn wei -sran
'wʊ bε, o nɛn 'kɔn 'lε "nɛn "bε,
o "ta -ko "nyian "yie "a.»

¹⁰ 'Nun tɔɔn e -tria Pieri
'wlu, ɛn e -ka. -A -nan nɛn -
gobonun wla o 'bɔ "man te e
ya 'e 'kadɪ, ɛn waa 'sia o -kʊ -a
wʊlε 'e -sran "srɔn.

¹¹ -Leglizi 'nɔn 'lee minnun
pɛɛnɔn nɛn o 'wɪ zɪε -a 'man bε,
"klan -dan -sɛn o ji.

*Zozi 'le 'pasianɔn minnun
'kaga beli*

¹² Zozi 'le 'pasianɔn 'lɛbo "fɔ
wɪ 'lee -cɛ -srɔn "wɪ "kaga drɛ
minnun yɪε man. Zozinɔn
pɛɛnɔn a 'o cin yɪdɪ Bali -pan
'kɔn 'lε "nɛn "nɛn waa 'tɔ 'pa
Salomɔn man bε -a -nan. -A -
nan nɛn 'o cin ye 'e 'cɛn.

¹³ En minnun nɛn o 'ka Zozi
'va dɪε o -tv 'ka -plɪlε o man dɪ,
'pian te o Zozinɔn 'tɔ "yɪ "ve.

¹⁴ Minnun "kaga "yɪ -tɛra
Minsan da, -e 'e 'sia lɪmɔn 'lee

'klɔnmɔn man, te o -ko -sɛndɪ
-a Zozinɔn 'va.

¹⁵ Minnun 'bɔla 'ji -cɛ -tɛnɔn
'a 'fla yei, te o -cɛ -tɛnɔn
'bɔ nyianla -saa 'lee nyinnan
"davɛ -mienun da. Minnun
zɪε, waa "nrɔnman 'o 'ji, 'nan
-te Pieri "ε ciɪ -e -a fulɔ lei "tun
'e 'ciɪ min -tv da 'fɛndaɔ.

¹⁶ Minnun "kaga "sia 'fla-
nun nɛn Zeruzalɛm "srɔn "bε -
a da, te o -taa "nyian -cɛ -tɛnɔn
'lee minnun nɛn pɔn 'e 'pɛ klɛ
o man bε waa, te o pɛɛnɔn
"belia.

*Minnun 'tɛ 'pa Zozi 'le
'pasianɔn da*

¹⁷ Man bʊdɪ wlala Bali -
pannɔn 'tazan 'lee Saduze
'nɔn 'ji Zozi 'le 'pasianɔn man.

¹⁸ -A -nan nɛn o Zozi 'le
'pasianɔn 'kun, ɛn o o -fɔ -pʊ
'kuin.

¹⁹ 'Pian zɪ -pei 'tan bε, ɛn
Minsan -le 'pasiazan -tv -ta -
pʊ 'kɔn 'lε 'sʊlε o da, e o 'bɔla
bei, ɛn e 'nan -wlɛ 'nan:

²⁰ «'Ka 'kʊ Bali -pan 'kuin -e
'ka Bali wei nɛn e 'belidɪ -nɔan
"bε -a -nan wɪ vɪ minnun lε.»

²¹ En o wʊ "man. Bodrun
puunɔn o -kʊ Bali -pan 'kuin,
ɛn o 'wɪ "paadɪ 'sia minnun ji.

Tv 'bɔ zɪε -a wlu bε, Bali -
pannɔn 'tazan 'lee 'e "srɔnnɔn
tin 'banɔn cin 'yɪ 'o 'vale Zuif
min cejenun -a. En o minnun
'pa 'sia -pʊ 'kuin 'nan 'o 'ta
Zozi 'le 'pasianɔn 'a.

²² 'Pian, minnun nɛn o o 'pa
'sia bε, wa'a Zozi 'le 'pasianɔn
yɪlɛ -pʊ 'kuin dɪ. En o 'li 'o
da tin 'banɔn 'va, o 'wɪ zɪε -a
'sinan 'pa -wlɛ.

²³ Waa 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Pʊ
'kɔn a 'e 'fɔdɪ -ji "fo, ɛn 'soun-
janun a -a 'lɛ "nɛn 'pian zɪ

ku 'kɔn 'le 'sɔ bɛ, ku'a Zozi 'le 'pasianɔn yile -ji dɪ.»

24 Zi min nɛn o yiɛ -tɔa Bali -pan 'kɔn 'va bɛ, 'lee Bali -pannɔn 'tanɔn 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, wa'a 'wɪ 'tɔ yile -e 'o vɪ Zozi 'le 'pasianɔn 'le 'sandɪ da dɪ, ɛn waa laabɔ 'o cin lɔ 'nan, -mɛ 'wɪ 'bɛ cɪ zɪɛ.

25 -A -nan nɛn min -tɔ -ta -a vɪɛ -wɪɛ 'nan: «'Ka 'yɪɔ, minnɔn nɛn ka o -fɔ -pɔ 'kuin 'gɔvɛ, o ya 'wɪ "paanan minnɔn ji Bali -pan 'kuin.»

26 ɛn min nɛn e yiɛ -tɔa Bali -pan 'kɔn 'va bɛ 'lee 'yee minnɔn -ku o 'kunɪɛ, ɛn o -ta waa. 'Pian wa'a dreɪɛ -sa -a dɪ, kɔɔ "klan a o ji 'nan minnɔn "ta -kɔɪ wɛɛnman 'o 'va.

27 Zi o -ta waa bɛ, ɛn o -ku waa tin 'banɔn 'lɛ. -A -nan nɛn Bali -pannɔn 'tazan 'wɪ laabɔ -wɪɔ.

28 E 'nan -wɪɛ 'nan: «Ku 'wɪ 'pla 'cɛɛ 'kɪglɪ 'nan, te 'ka 'wɪ 'paa 'nyian minnɔn ji 'tɔ 'labɛ -a da dɪ. "Ka 'yɪɔ 'le kaa drɛ, ɛn 'cee 'wɪ 'paadɪ fuɪla "man Zeruzalɛm "fo, ɛn ka 'nan minnɔn lɛ 'nan, 'kɔvɛ min zɪɛ -a -tɛ.»

29 Tɔɔn Piɛri 'lee Zozi 'le 'pasianɔn -mienun -a 'vɪ -wɪɛ 'nan: «Bali wei da nɛn min 'ta 'wɔla 'e 'flin 'vaa -e 'e 'ta wɔla min wei da.

30 Zozi nɛn kaa -tɛ -a -pɛindɪ -a yɪba "plan da bɛ, 'ku tranun -le Bali -a wluan -kanɔn 'va.

31 Bali -a -nyran 'e 'pɛ "yi "da, ɛn yaa drɛ min 'sizan 'wɪ 'ji -a. ɛn yaa drɛ min tazan -a. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e Izraɛl 'nɔn o 'si 'o drɛ wɪ -wɪɪdɪ "man -e Bali 'e -wee 'wɪ 'wɪɪdɪ 'fui.

32 Ku ya 'wɪ zɪɛ -a -nan yɪnɔn 'a, ɛn lei 'saun nɛn Bali -a -nɔn minnɔn nɛn o 'ta 'wɔla Bali

'bɔ wei da bɛ -wɪɛ "bɛ, e ya "nyian -a -nan yɪzan -a.»

33 Zi tin 'banɔn 'wɪ zɪɛ -a 'man o da bɛ, ɛn 'bli 'fɔ o ji 'e 'ciɪla "da, o ya "vale o Zozi 'le 'pasianɔn 'bɔ -tɛɛman.

34 'Pian Farizen min -tɔ nɛn waa laabo Gamaliɛl, e Moizi -le -pei 'fluba "paaman, ɛn minnɔn pɛɛnɔn -a bɔa "bɛ, e -tɔ lou tin 'banɔn yei, ɛn e 'nan 'o Zozi 'le 'pasianɔn 'man 'tɛn "tiɛnnɔn.

35 -A -nan nɛn e 'nan tin 'banɔn lɛ 'nan: «Izraɛl 'nɔn, 'wɪ nɛn ka "ta -a dra minnɔn 'labɛ -wɪɛ "bɛ, 'ka 'wulo -ji "nrɔn "da 'kpa.

36 Min -tɔ nɛn waa laabo Tɛɪda bɛ, e 'bɔla -a -nan 'ka tian 'mɔnɪɛ "bɔɔ dɪ. Zi -yee 'wɪ 'bɔla zɪɛ, e 'nan 'e 'fli man 'nan 'e ya min -dan tɔ -a, ɛn min -yaa sinjɛn sɔɔnla -a -sru. 'Pian waa -tɛ, ɛn minnɔn nɛn o sɔɔnla -a -sru "bɛ o fuɪla "man. Min -tɔ 'ka "nyian -fɔɪɛ -nan dɪ.

37 "Bɛ -sru, te min "nrɔndɪ tɔ 'bɔ, ɛn Galile min Zuda "e "ta wɔ, "bɛ minnɔn "kaga "sɛn 'e -sru. 'Pian wɛɛ 'tɛ "nyian, ɛn minnɔn pɛɛnɔn nɛn o sɔɔnla -a -sru "bɛ, o fuɪla "man.

38 "Bɛ nɛn 'gɔvɛ maan ve 'cɛɛ 'nan, te 'ka "trɔɛn "tɔ "nyian minnɔn 'labɛ o va dɪ, ɛn 'ka 'si o man 'o 'ku. -Yɛɛ cɪ 'nan, -tɛ -wee 'wɪ nɛn 'o cɪ "man "bɛ 'nan min wei da nɛn o 'ta 'wɔla bɛ, "tɛ 'li 'pei te -a 'wɪ 'nyan.

39 'Pian -tɛ Bali wei da nɛn o 'ta 'wɔla bɛ, "tɛ ka'a 'kɔlamɪn o fuɪladɪ -a "man "dɪ. 'Ka drɛ "yi, "tɔgɔ 'ka 'kuli -tan Bali man.»

Tɔɔn ɛn tin 'banɔn -a 'sia Gamaliɛl -le vɛ da.

40 O Zozi 'le 'pasianon laabu, en o 'nan 'sounjanun le 'nan 'o o -son -ngble -a, en o 'wɪ 'pla -wle 'nan, te 'o 'wɪ tin 'ba 'nyian min le Zozi 'tɔ da dɪ. Tɔɔn en o 'si o man.

41 -A -nan nen Zozi 'le 'pasianon 'si tin 'banon 'le. O 'si o 'le ci 'nran -a, kɔɔ 'o yra 'yɪ Zozi 'tɔ 'ji.

42 Yi -tudv pɛenon man te o ya Bali -pan 'kuin 'lee 'wee 'konnun -ji, wa'a 'flinle 'wɪ "paadi -a dɪ, en wa'a 'flinle Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnon vidɪ -a minnun le dɪ.

6

O Etiēnen 'lee min 'shēēdv 'si 'va -e 'o 'pa Zozi 'le 'pasianon 'va

1 Tɔ zɪe -a man te Zozinon a bɔnan "kaga "bɛ, en minnun nen o Grɛk wei -fɔa "bɛ, o Zuif 'non nen o Ebre wei -fɔa "bɛ, o man wɪ 'pla 'nan, tɔ pɛenon man, -te "wɛɛ -blifɛnun -pli "bɛ o ci "saan 'o 'va -calenun man.

2 En Zozi 'le 'pasianon 'fuda "fli Zozinon pɛenon cin 'yɪ, en o 'nan -wle 'nan: «E 'ka "yɪ, -e -kaa Bali -le 'wɪ 'tɔɪ -e -kaa "trɔɛn "tɔ -blifɛ -le 'wɪ "ji dɪ.

3 -Yee "wɛan "bɔnun, 'ka min -wɛɛ 'ka 'va 'sɔravli -e -kaa o 'pla 'nyranman zɪe -a da. O 'non zɪe, 'o 'tɔ "yɪ 'e 'kɔn minnun 'le, 'o 'kɔn minnun nen o 'ta wɔla Bali lei 'saun 'le 'wɪ da bɛ waa, en 'o 'kɔn 'wɪ 'tɔnɔn 'a.

4 -Cee vɛ bɛ, -e -kaa yɪe 'trɔa Bali -le 'wɪ da te -kaa Bali trɔ "baa.»

5 'Wɪ zɪe, e Zozinon pɛenon 'ci 'sɔ, en o Etiēnen -tɔ. Etiēnen zɪe, e yɪ -tɛala Bali da 'kpa, en e 'ta 'wɔla Bali lei 'saun 'le 'wɪ

da. En o Filipv 'lee Prokɔr 'lee Nikanor 'lee Timon 'lee Parmena 'lee Antios min Nikola nen e dre Zuif min -a bɛ, o 'yɪ.

6 Zozinon o kɔon Zozi 'le 'pasianon le, tɔon en 'o 'pɛ 'pla o da, en o Bali trɔ 'ba -wle.

7 Bali -le 'wɪ 'nɔnnon 'ko fuiladi -a "man, te Zozinon 'ko bɔdɪ -a "kaga Zeruzalem, en te Bali -pannon "kaga 'ta wɔla "nyian Zozi 'le 'wɪ da.

Minnun Etiēnen 'kun

8 Bali 'yee 'pleble 'lee 'yee yɪdɪ "yɪ "non Etiēnen le, -a 'bɔ 'a nen e -cɛ -srɔn "winun 'lee 'lɛbo "fɔ winun dra minnun yɪe man.

9 'Pian minnun nen o -ko Bali trɔ 'balɛ nɔannun nen o 'si o man bɛ, -wee cin yɪ 'kuin bɛ, o -sa -fɔdɪ 'sia 'o 'vale Etiēnen -a. Minnun zɪe Zuif 'non nen waa, o "sia Sirene, en o -mie "sia Alɛzandri, en o -mie "sia Silisi 'lee Azi 'lɛglɔn 'ji.

10 'Pian Etiēnen o "kle "sa -fɔdɪ -a. -Yɛɛ ci 'nan 'wɪ 'tɔdɪ nen Bali lei 'saun -a -nɔan -yrɛ "bɛ -a 'bɔ 'a nen 'e "we.

11 En o -kɔ -fɔle minnun -sru "lala -a 'nan 'o vɪ Etiēnen man 'nan, 'o 'bɔ "man te e ya Moizi 'lee Bali 'tɔ srɛnan.

12 'Wɪ zɪe, e 'bli 'fɔ min cejenun 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'ji, en o -kɔ -a 'kunle -sa -a, en o -kɔ -a tin 'banon 'cein -da.

13 O -fɔ "nyian minnun peenun -sru, en 'o 'ta 'wlu 'senle "man "nyian. Waa 'vɪ 'nan: «Min 'gɔvɛ, e wu 'wliɪdɪ Bali -pan 'kɔn nen Bali -le vɛ -a bɛ -a man, en e wu "nyian -wliɪdɪ Moizi -le -peinun man.

14 Kɔva 'man "da 'nan: Nazaretɪ min Zozi 'kɔn zɪe -a -wia, en Moizi -le -peinun nen

yaa -tə -kaa tranun lə bɛ, Zozi
-a limlan -e -ka'a vlɛ -kaa 'ta
wɔla "da "dɪ.»

¹⁵ -A -nan nɛn minnun
pɛɛnɔn nɛn tin 'banan bɛ, 'o
yie 'sɛn Etiɛnɛn da, ɛn waa yra
'yɪ "le Bali -le 'pasianɔn nɛn
laji bɛ -a -tʊ -zʊ.

7

Etiɛnɛn 'wɪ tin 'ba tin 'banɔn
lɛ

¹ Tɔɔn ɛn Bali -pannɔn
'tazan -a laabʊ Etiɛnɛn -lə
'nan: «'wɪ 'kpa nɛn?»

² ɛn Etiɛnɛn "e 'nan: «'An
"bʊnʊn, 'an "tɪnʊn, 'ka
"trɔɛn "tə 'an wei lɛ. 'Li
'kpa te Abraam -nyɛanla
Mesopotami bɛ, ɛn -cee Bali
nɛn -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ,
'e 'fli kɔɔn -yrɛ 'vaa, ɛn e -kʊ
-nyɛnlɛa Aran.

³ E 'nan Abraam lɛ 'nan:
<'I 'si 'yie 'lɛglɔn 'ji,
'i si 'i 'mangulinun va,
-e 'i 'kʊ 'trɛ nɛn
an "ta -daa -a -kɔɔnlɛ 'yie 'gʊɛ
-a da.»

⁴ ɛn Abraam 'si Kalde
'lɛglɔn 'ji, ɛn e -kʊ -nyɛnlɛa
Aran. E -fʊ -nan nun. Zɪ -a
"tɪ "ka bɛ, ɛn Bali -ta -a 'lɛglɔn
nɛn ka cɪ -ji cɛɛgʊ 'gʊɛ -a -ji.

⁵ Bali 'ka -yɛɛ -yɔ -nɔnlɛ
'lɛglɔn zɪɛ -a -ji dɪ. Bali 'ka -
yɛɛ "blɪnan "wɛnnɛn 'nɔnlɛ dɪ.
'Pian e -tə 'e wei da 'nan 'e
'lɛglɔn zɪɛ -a -nɔan -yrɛ -yɛɛ vɛ
-a, ɛn -yɛɛ -sru 'e -nɔan -a klu
lɛ. Bali 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ, te Abraam
-le 'nɛn "ka "dɪ. 'Pian Bali -a 'vɪ
'nan:

⁶ <'Lɛglɔn nɛn -pɛn da bɛ,
-a 'ji nɛn 'i kludanɔn -nyɛanla.
O -kɔan "minnun -le nɔannun
-a -nan nun.

Minnun 'tɛ "paa o da lɛ -yaa
sinjɛn wlu.

⁷ 'Pian 'lɛglɔn nɛn o drɛ -wee
nɔannun -a bɛ,

an 'wɪ "nɛn -kɔɔnman -wlɛ.

'An 'bɔ Bali 'bɛ 'vɪ.

"Bɛ -sru 'i kludanɔn lia 'o da
-e 'o 'ta 'an trʊ 'ba Kanan
'lɛglɔn 'bɔ 'gʊɛ -a -ji.»

⁸ Bali -tə 'e wei da Abraam lɛ
'nan e 'lɛglɔn zɪɛ -a -nɔan -yrɛ.
-A -nɔan -kɔɔn "vɛ nɛn 'e 'fɔdɪ
-klɔnmɔn -va -a. -Yɛɛ "wɛan
Abraam Izak -ya, ɛn yaa -fɔ -
klɔnmɔn -va -a -ya yɪ 'sɔravli
"da. -A -tɔwli "nɛn Izak "e drɛ
Zago lɛ, ɛn Zago "e drɛ "nyian
'yɛɛ 'nɛnnun -fuda "fli "nɛn -
kaa tra "le "tranun -a bɛ -wlɛ.

⁹ Zozeʊ "bʊnʊn man bʊ
Zozeʊ -va, ɛn waa -tan "le
nɔan -zʊ Ezipti. 'Pian Bali 'pa
"va,

¹⁰ ɛn yaa 'si 'wɪ 'pleblɛ
pɛɛnɔn 'ji. Bali 'wɪ 'tɔdɪ -nɔn
-yrɛ, ɛn Ezipti mingɔnnɛn -a
'yɪ 'yi. Mingɔnnɛn zɪɛ e Zozeʊ
-tə 'e 'wluzan -dan tʊ -a Ezipti
'lɛglɔn da 'lee 'e yɪfɛnʊn da.

¹¹ Tɔɔn ɛn dra -dan tʊ -
ta Ezipti 'lɛglɔn 'lee Kanan
'lɛglɔn 'ji. Dra zɪɛ -a cibɛn a
"bʊʊ "le "wɛan, -kaa tranun
'ka 'blɪfɛ ye -e 'o -blɪ dɪ.

¹² -A -nan nɛn Zago -a man
'nan -blɪfɛ a Ezipti, ɛn e Zozeʊ
"bʊnʊn nɛn -kaa tranun -a bɛ,
o 'pa 'sia 'e tɛdɛ.

¹³ -A "flizan da bɛ, ɛn Zozeʊ
'e 'fli -kɔɔn 'e "bʊnʊn lɛ. -
A -nan nɛn Ezipti mingɔnnɛn
Zozeʊ 'sinan 'tɔ.

¹⁴ Zozeʊ "e 'nan 'e "bʊnʊn
lɛ 'nan, 'o 'kʊ 'e "tɪ Zago 'si 'o
-taa. -A "tɪ Zago 'lee 'e 'man-
gulinun a min -fuba 'sɔravli
'wlɛ 'soolu.

¹⁵ Zago 'kʊ Ezipti, ɛn e -ka -
nan nun 'o 'vale 'yɛɛ 'nɛnnun
nɛn -kaa tranun -a bɛ waa.

16 O -ta o pεεnɔn wɔle Sizem 'fla Kanan 'leɣlɔn 'ji. Minnun o 'wɔ min wɔnan nen Abraam -a 'lɔ "lala -a Emor -pinun lɔ be -a -nan.

17 Zɪ tɔ nen Bali 'e wei -nɔn Abraam le 'nan e 'wɪ 'tɔ dra -yre "be, e ya bɔnan -kogo be, en Abraam kludanɔn fadɪ 'sia "da, en o bɔdɪ 'sia "kaga Ezipti 'leɣlɔn 'ji.

18 -A -nan nen mingɔnnen -trε -tɔ mingɔnnen -blɪdɪ "sia Ezipti 'leɣlɔn da. Mingɔnnen zɪε, ya'a Zozεfv -tɔle dɪ.

19 -A mingɔnnen zɪε, e -cee minnun see paa, en e 'te 'pa -kaa tranun da, e -tɔ -kaa tranun man -sa -a, 'nan 'o 'si 'nen 'linennun -sru, -e 'o kaa.

20 -A tɔ zɪε -a man nen o Moizi -ya. Moizi 'sɔ Bali le tɪɣlɪ, en e -fv 'e "tɪ "le "kɔnnen mlɛn yaaga te e 'nyɔn -mlɪan.

21 En zɪ o 'si -a -sru "be, -a -nan nen Ezipti mingɔnnen 'lu -a 'sia, en yaa 'leɔv "le 'yee 'nen 'zɔ.

22 O Moizi 'leɔv Ezipti 'nɔn 'le 'wɪ 'tɔdɪ -a, en Moizi 'lewei 'lee -a dre winun -a kɔɔn 'nan e ya min 'pleble 'a.

23 Zɪ Moizi le 'bɔ -fuba sinjen be, -a -nan nen -a -cin -trɔa "ji 'nan 'e 'kɔ 'e "bɔɪ Izrael 'nɔn 'nanjen.

24 En e Ezipti min -tɔ 'yɪ, te e ya 'te 'panan Izrael min -tɔ da, te -a -ci "ka "dɪ, en e 'padɪ 'sia Izrael min zɪε -a va, en Ezipti min -ka -yrɔ.

25 Moizi 'e 'ci nrɔn 'nan 'e "bɔɪ Izrael 'nɔn -a -ci -tɔa paan 'nan Bali 'e 'si "va 'nan -e 'e o 'si nɔanba -ji. 'Pian wa'a -ci manle dɪ.

26 "Be -sru, tɔ cεen te Moizi Izrael 'nɔn 'fli "ye te o ya 'wɪ

'blɪnan, en e ya "vale e o yei "paamlan. E 'nan -wle 'nan: <'An beenun, ka ya "bɔɪnɔn -a. -Mε "le "wεan nen ka 'te "paa 'ka cin da te -a -ci "ka "dɪ?>

27 'Pian min nen e ci 'te 'panan 'e bɔεzan -tɔ da be, e 'nan Moizi le 'nan: <-Tɪε i -tɔ 'kɔ 'tazan -a? -Tɪε i -tɔ 'kɔε tin 'bazan 'a?>

28 I ya "vale 'yian -tεa "le zɪ i Ezipti min -te 'sɪ be -yee 'wɪ 'zɔ?>

29 Zɪ Moizi 'wɪ zɪε -a 'man be, en e -te -ji, e -kɔ yɔɔle Mandian 'leɣlɔn 'ji. E 'nen 'ya -nan nun "fli.

30 Le -fuba sinjen "be -sru, en Bali -le 'pasiazan -tɔ 'e 'fli kɔɔn -yre "bui "da Sinai pɔn "srɔn. 'E 'fli kɔɔn -yre 'te nren yei yibanen 'tɔ -va.

31 Zɪ Moizi 'wɪ zɪε -a -nan 'yɪ be, 'wɪ -a 'kan, 'pian zɪ e ya -plɪnan "man 'nan -e 'e -nan 'yɪ be, en e Minsan wei 'man 'nan:

32 <'An ya 'i tranun -le Bali -a. An ya 'i tranun Abraam 'lee Izak 'lee Zago 'le Bali -a.> En Moizi nyɔɔndɪ 'sia, ya'a -kɔlale Bali -nanjɛndɪ -a dɪ.

33 -A -nan nen Minsan "e -yre 'nan: <'I 'yie -manwua 'sɔ 'i 'cein -man, kɔɔ fɛnan nen i ci 'i 'tɔdɪ be, e yra kɔnglɔn 'mɛn vε -a.>

34 An 'mɛn minnun nen Ezipti be, -wee yra yɪdɪ 'yɪ, an -wee -paandɪ 'man, en an sɔɔnla 'nan -e 'an o 'si nɔanba -ji. -Yee "wεan, mɛin "paa -sia Ezipti 'leɣlɔn 'ji.>

35 Moizi -tɔwli "nen, "nen minnun zɪε wa'a yɪle "yɪ "dɪ, waa 'vɪ "man 'nan: <-Tɪε i -tɔ 'kɔ 'tazan -a? -Tɪε i -tɔ 'kɔε tin 'bazan 'a?> be, -a 'lein nen Bali -a 'pa 'sia 'nan 'e 'tɔ o tazan 'lee

o 'sizan nɔanba -ji -a. Bali -le 'pasiazan -tɔ 'bɛ 'e 'fli kɔɔn -yrɛ yibanɛn 'va, ɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ -yrɛ.

³⁶ Moizi 'bɛ o 'si Ezipti 'lɛglɔn 'ji -cɛ -srɔn "wɪ 'lee 'lɛbɔ "fɔ wɪnɔn drɛdɪ -a. -Cɛ -srɔn "wɪnɔn zɪɛ yaa drɛ Ezipti 'lɛglɔn 'ji, ɛn yaa drɛ jemie 'tɛndɛn man, ɛn yaa drɛ "bui "da lɛ -fuba sinjɛn wlu.

³⁷ Moizi 'bɔ zɪɛ, -yɛɛ 'vɪ Izraɛl 'nɔn lɛ 'nan: <Bali -taa "talɛ Bali 'lewei vɪzan -tɔ nɛn "le 'mɛn 'wɪ 'zɔ bɛ -a 'cɛɛ. -A Bali 'lewei vɪzan zɪɛ, 'ka 'bɔ 'va nɛn e bɔala.>

³⁸ Tɔ nɛn Izraɛl 'nɔn 'o cin 'yɪ "bui "da bɛ, Moizi 'bɔ 'bɛ 'tɔ Bali 'lee Izraɛl 'nɔn yei, e -tɔ 'ka tranun 'lee Bali -le 'pasi-azan nɛn e 'wɪ tin 'ba -yrɛ Sinai pɔn da bɛ o yei. Moizi lɛ nɛn Bali wei nɛn e 'belidɪ -nɔn "bɛ, Bali 'bɔ -a -nɔn 'nan 'e vɪ 'cɛɛ.

³⁹ ɛn -kaa tranun 'ka -a wei 'silɛa 'wɪ 'kpa -a dɪ, o 'ci 'pa "man. ɛn waa nrɔn 'o 'ji 'nan 'o lia 'o da Ezipti 'lɛglɔn 'ji.

⁴⁰ Waa 'vɪ Arɔn lɛ 'nan: <'I -cee balinun drɛ -e 'o 'si -kɔɔn -cɛɛ. -Yɛɛ ci 'nan Moizi 'bɔ nɛn e -kaa 'si Ezipti 'lɛglɔn 'ji bɛ, 'wɪ nɛn e 'bɔ "man "nun bɛ, -ka'a tɔa dɪ.>

⁴¹ -A -nan nɛn o fɛ -tɔ drɛ "le tri -zɔ 'nan -e 'o -pan, ɛn o tri zɪɛ -a -pan. ɛn o ci "nrandɪ 'sia 'o 'bɔ 'pɛ drɛvɛ lɛ.

⁴² Tɔɔn ɛn Bali 'e kɔda -tɔ o va, e o 'tɔɪ 'nan 'o laji fɛnɔn -pan "le zɪ e ci 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

<Izraɛl 'nɔn, lɛ -fuba sinjɛn wlu

te ka ya "bui "da bɛ, ka -wi -tɛ 'mɛn?

ɛn ka 'sraga drɛ 'mɛn?

⁴³ -Cɛjɛ!

'Pian 'cee bali nɛn waa laabo Molok bɛ

-yɛɛ -tandan nɛn 'ka 'lɔ,

'lee 'cee bali Rɔnfa -le mlɛn crɛn nɛn

kaa drɛ bɛ, -nyrɛn 'ka 'lɔ.

Fɛnɔn nɛn kaa drɛ 'nan

-e 'ka -pan bɛ -nyrɛn 'ka 'lɔ.

-Yɛɛ "wɛan nɛn an 'ka "tua,

an -ko 'ka 'a Babilɔn 'lɛglɔn -sru,

ka dra -wee nɔannun -a.>

⁴⁴ Te -kaa tranun a "bui "da bɛ, -tandan nɛn Bali -taa "ji bɛ, e ya -wɔɔ. Moizi -tandan zɪɛ -a -tɔ "le zɪ Bali -a 'vɪ -yrɛ "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ, ɛn -a 'lein nɛn yaa 'yɪ bɛ, -nyrɛn yaa -tɔ.

⁴⁵ "Bɛ -sru ɛn -tandan 'lein zɪɛ, e -fɔ -kaa tranun -le 'nɛnnun lɔ. Zozue -trɔa o 'lɛ, ɛn o -kɔ -nyɛnlɛa 'lɛglɔn nɛn Bali -a -ji 'nɔn 'pin o 'lɛ bɛ -a -ji. O -kɔ -tandan zɪɛ -a 'lɛglɔn zɪɛ -a -ji, -tandan 'bɔ 'fɔ -nan nun -trilii, ɛn e 'bɔ David da.

⁴⁶ David zɪɛ e 'sɔ Bali lɛ, ɛn yaa laabɔ Bali lɔ 'nan 'e 'si -nɔn 'yrɛ -e 'e 'kɔn 'tɔ -yrɛ, 'dɔ -e Bali nɛn Zago kludanɔn 'le Bali -a bɛ 'e -nyran ji,

⁴⁷ 'pian Salomɔn 'bɛ 'kɔn zɪɛ -a -tɔ Bali lɛ.

⁴⁸ Te e ya 'e vɪdɪ 'nan Bali nɛn min ta lou "bɛ ya'a 'nyɛanla min -tɔ 'kɔn -ji dɪ. Bali 'lewei vɪzan 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'e 'cɛn. Yaa 'vɪ 'nan:

⁴⁹ <'An Minsan, 'mɛn mingɔnnɛn pɛin a labli 'ji,

ɛn 'trɛ a 'an 'cɛin -trɔa "dave -a. 'Kɔn "cɛn "nɛn ka -kɔlaman -a -tɔdɪ -a 'mɛn?

En nyin zia 'bε-kəan 'an 'flinla
"nan "a?

50 -YEE CI 'nan 'an 'bɔ 'pε dREVε
fenun pEENən ZIE -a.»

51 En EtiENEN "e 'nan tin
'banən lE 'nan: «Ka ya minnun
nEN 'wɪ 'ka 'ko o -wulo -ji dIE,
waa. Ka ya "le minnun nEN
wa'a Bali tɔa dIE -wee 'wɪ 'zV,
'Ka "trəEN "a "yuyu, EN 'ka 'ci
'pa Bali lei 'saun 'le 'wɪ man
'le 'ka tranun 'zV.

52 Bali 'lewei vizan "cEN "da
nEN 'ka tranun 'ka 'tE 'palE dɪ?
Bali 'lewei vɪnən nEN waa 'vɪ
'nan Bali -le min tɪglɪ -taa "talE
bE, 'ka tranun o tEE, EN 'cEE
min tɪglɪ zIE 'bE 'nən "nyian
minnun lE, EN waa -tE.

53 Zɪ Bali -le -pei -tɔ winun
CI bE, Bali -le 'pasianən -a -nən
'cEE, EN ka'a 'ta wulEa "da "dɪ.»

*Minnun EtiENEN -tE, EN Saul
'tE 'padɪ 'sia Zozinən da*

54 Zɪ tin 'banən 'wɪ zIE -a
'man bE, 'bli 'fɔ o ji EtiENEN
man, EN 'o 'shE da -blɪdɪ 'sia.

55 'Pian EtiENEN nEN 'e fadɪ
Bali lei 'saun 'a bE, 'e yIE 'tɔ laji,
EN e Bali -le 'tE 'san 'yɪ, tE e Zozi
ye 'e 'tɔdɪ lou Bali -pE "yɪ "da.

56 EN e 'nan: «"Ka 'yɪɔ, an
labli ye 'e 'lE 'sVdɪ, EN an
Blamin -pɪ ye 'e 'tɔdɪ lou Bali
-pE "yɪ "da.»

57 Minnun -paandɪ 'sia
'plEblE, tE 'o 'pE 'wle wo 'o
"trəEN 'ji. EN o pEENən 'kV
EtiENEN -va, waa 'kun.

58 Waa plila, o -kV -a 'fla
lunEN, EN waa -sən -kɔlE -a.
Minnun nEN waa dRE bE, o
'wee sənun -sran -gobo "tV
nEN waa laabo Saul bE -a
"srən.

59 Minnun EtiENEN -sən
"kɔlE -a, 'pian tE EtiENEN "e
Bali trV "baa 'nan: «Minsan

Zozi, 'an lei -nən 'yIE 'e "pa
'ji.»

60 -A -nan nEN 'e "po sən,
EN e paan 'plEblE 'kpa. E 'nan:
«Minsan, 'i 'wɪ 'wɪdɪ 'gVε -a 'cE
-wle.» Zɪ e cEEN 'wɪ zIE -a vɪdɪ
man bE, EN 'e yIE 'le 'wV.

8

1 Saul "le 'ci 'sɔ nEN 'nan
minnun EtiENEN -tE.

Yi 'bɔ 'lein zIE -a da nEN min-
nun 'tE 'padɪ 'sia Zozinən nEN
ZeruzalEm bE o da. Zozinən
pEENən fuila "man Zude 'lee
Samari 'leglən 'ji, 'pian Zozi 'le
'pasianən "o -fVv ZeruzalEm.

2 EN minnun nEN o 'ta wula
Bali wei tɪglɪ da bE, o EtiENEN
-wVwɔ, EN o -kV -a wVlE.

3 'Pian Saul -le vE bE, e 'tE
'padɪ 'sia Zozinən da. E -
cia 'kənnun 'le "nEN 'nan -e 'e
Zozinən "kuun. E 'sia lɪmən
'lee 'klənəmən man, e o 'kun,
EN e -kV o -fɔlE -pV 'kuin.

*FilipV Bali -le 'wɪ 'nənnən 'vɪ
Samari 'nən lE*

4 Zozinən nEN o fuila "man
"bE, o CI ZeruzalEm fEnan
pEENən 'nan Bali -le 'wɪ
'nənnən vɪdɪ -a minnun lE.

5 FilipV -kV Samari 'leglən 'ji,
EN e min 'sizan 'wɪ 'ji -le 'wɪ 'vɪ.

6 Samari 'nən 'ta "kaga, o
pEENən o "trəEN "tɔ FilipV wei
lE 'kpa tɪglɪ, tE o -cE -srən
"wɪnun nEN yaa dra bE -a -nan
ye, 'lee 'wɪnun nEN yaa vE bE,
-a maan.

7 -YEE CI 'nan, -yV -wɪdɪnun
nEN o ya minnun -sru "bE o 'si
o -sru -paandɪ -a, EN minnun
nEN o "tun "bo bE, 'lee minnun
nEN o -srandɪ "tra "bE, -cE 'si o
man.

8 -A -nan nEN CI "nran -dan
dRE 'fla zIE -a da.

9 Min -tu a 'fla 'bɔ zɪɛ -a da 'e 'cɛn waa laabo Simɔn. E fɛnɔn dra 'bui da. -Yee 'bui winun drɛdɪ Samari 'nɔn 'plo 'fɔ, ɛn yaa ve 'e 'fli man 'nan 'e ya min -dan a.

10 -E 'e 'sia 'nɛn "wɛnnɛn 'lee min ceje man, o pɛɛnɔn 'winun nɛn Simɔn -a dra bɛ e o 'sianan, te waa ve 'nan: «Min 'labɛ, Bali nɛn, 'plɛblɛ -dan bɛ -nyrɛn.»

11 -Yɛɛ cɪ 'nan, o pɛɛnɔn -a wei "siala 'wɪ 'a, kɔɔ e o 'plo 'fɔ 'yee 'bui winun drɛdɪ -a, -a -nan 'mɔn.

12 'Pian zɪ Filipv Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'wɪ 'vɪ, te e Zozi Crizi -le 'wɪ ve -wɛɛ "bɛ, ɛn o yi -tɛra "da. Tɔɔn lɪmɔn 'lee 'klɔnmɔn pɛɛnɔn 'o -batize drɛ.

13 Simɔn 'bɔ "nyian "e "yi -tɛra "da, ɛn waa -batize drɛ. Zɪ waa -batize drɛ bɛ, ya'a 'silɛ "nyian Filipv "srɔn "dɪ. -Cɛ -srɔn "wɪ 'lee 'lɛbo "fɔ winun nɛn Simɔn -a -nan ye Filipv -lɔ bɛ, yaa 'plo 'fɔ.

14 Zɪ Zozi 'le 'pasianɔn nɛn o -fɔ Zeruzalɛm bɛ, waa 'man 'nan Samari 'nɔn yi -tɛra Bali wei da bɛ, ɛn o Piɛri 'lee Zan 'pa 'sia o va.

15 Zɪ Piɛri 'lee Zan 'bɔla o va nun bɛ, ɛn o Bali trɔ 'ba -wɛɛ 'nan -e 'o Bali lei 'saun yɪ.

16 -Yɛɛ cɪ 'nan, min -tu 'ka tian Bali lei 'saun yɪɛ o va dɪ, o 'o -batize drɛ 'e tɛdɛ Minsan Zozi 'tɔ da 'e "tun.

17 -A -nan nɛn Piɛri 'lee Zan 'o 'pɛ 'pla o da, ɛn o Bali lei 'saun 'yɪ.

18 Simɔn -a 'yɪ 'nan, Zozi 'le 'pasianɔn 'o 'pɛ 'pla minnun da ɛn o Bali lei 'saun 'yɪ, -a -nan nɛn Simɔn "lala 'si, ɛn e

'nan -wɛɛ 'nan:

19 «'Ka "mɛɛn 'plɛblɛ 'nɔn "nyian, -e -te 'an 'pɛ 'pla min da bɛ, -a san 'e Bali lei 'saun yɪ.»

20 'Pian Piɛri "e -yrɛ 'nan: «'Yie "lala 'e 'kɔ 'yia 'tɛ nɛn ya'a 'driman dɪɛ -a va. Kɔɔ "yie 'ji "le o Bali -le 'plɛblɛ zɪɛ -a "lɔa "lala -a.

21 'Yie 'wɪ 'tɔ 'ka 'wɪ zɪɛ -a -ji dɪ, ɛn 'i 'blɪnan 'ka 'nan dɪ, kɔɔ 'i 'wulo -ji wɪ 'ka tɪglɪ Bali 'le dɪ.

22 -Yee "wɛɛn 'i 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -e 'i 'fli -nɔn Bali lɛ. 'I Minsan trɔ 'ba, 'dɔ -e 'e -kɔla 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn 'i 'wulo -ji bɛ -a fuidɪ -a.

23 -Yɛɛ cɪ 'nan maan -tɔa 'nan i ya 'i fadɪ 'wɪ 'wɪdɪ "nɔnnɔn -a, ɛn i ya 'wɪ 'wɪdɪ "le nɔan -a.»

24 -A -nan nɛn Simɔn "e 'nan Piɛri 'lee Zan lɛ 'nan: «'Ka 'bɔ 'ka Minsan trɔ 'ba 'mɛn 'wɪ man -e 'wɪ nɛn kaa 'vɪ bɛ 'e vɪɛ 'e bɔ 'an man dɪ.»

25 'Winun nɛn Minsan Zozi -a 'vɪ 'lee 'winun nɛn yaa drɛ Zan 'lee Piɛri yɪɛ man bɛ, o Samari 'nɔn "le 'vɪ. Zɪ o cɛɛn -a vidɪ man bɛ, ɛn o 'li 'o da Zeruzalɛm. "Wɛɛ -ta -sia bɛ, o -tɔ Samari 'fla -mie da, te o Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn ve minnun lɛ.

Filipv Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ Etiopi min -tu lɛ

26 Minsan -le 'pasiazan -tu 'wɪ tin 'ba Filipv lɛ 'nan: «'I -kɔ 'trɛda "tre 'zia, -e 'i -si nɛn e "sia Zeruzalɛm -e 'e 'kɔ 'fla nɛn waa laabo Gaza bɛ -a 'sia. -A da 'bɛ cɪ flɪ.»

27 Filipv wluan, ɛn e -kɔ. "Yɛɛ -kɔn -kɔnan -sia bɛ, ɛn e min -tu 'yɪ 'e 'lɛ. Min zɪɛ, Etiopi min nɛn, ɛn e ya 'e 'sadɪ. Etiopi lɪ Kandas nɛn mingɔnnɛn -a bɛ, -a yɪfɛ va

nen 'e yie -təa. E -ta Bali tru
'balε Zeruzalem,

²⁸ en e "ta lia 'e da 'e fla. E
ya 'e -nyrandı odro nen -su -
a -klanman bε -a -ji, te e Bali
'lewei vızan Ezai -le 'fluba 'ta
ve.

²⁹ Bali lei "e Filipu le 'nan:
«'I -pli odro 'labε -a man.»

³⁰ En Filipu səonla odro zıε
-a -sru, te e Etiopi min -le
'fluba ta vıdı maan. E ya -a
ta vınan Bali 'lewei vızan Ezai
-le 'fluba 'ji, en Filipu "e -yrε
'nan: «'Fluba nen yia ta ve bε
yia -ci maan?»

³¹ Etiopi min "e -yrε 'nan:
«Te min 'ka 'a -kəonle 'mεn
dıε, maan dra kə -e 'an -ci
man?» En e Filipu laabu 'nan
'e -nyran 'e "srən odro -ji.

³² 'Wı nen e cı -a ta vınan
Ezai -le 'fluba 'ji bε -nyren 'gυ:
«O -kυ -a -tele "le 'bla 'zυ,
en o -kυ -a "le 'bla 'nen nen
o cı -a "cε "bunan ya'a 'we dıε
-yee 'wı 'zυ.

Ya'a 'wı 'tv 'silε "da "dı.

³³ Wa'a 'silεa fε -tv -a dı,
en min -tv 'ka 'təle -a -sru "dı.
-Tıε -kəlamān -a kludanən 'le
'wı vıdı -a?

Kəə minnun 'bε -yee 'belıdı 'le
'tə 'trεda.»

³⁴ En Etiopi min -a laabu
Filipu -lə 'nan: «-Tı nen Bali
'lewei vızan -a ve 'gυ? -A 'bə
'fli nen yaa ve, -baa min pee
nen yaa ve?»

³⁵ -A -nan nen Filipu Zozi 'le
'wı 'nənnən vıdı 'sia -yrε, 'wı
nen 'e 'crεn -tεdı zıε -a da.

³⁶ O ya -kunan 'o 'le, en o
'bə 'yi ba man, en Etiopi min
'e 'nan -yrε 'nan: «'Yı nen 'gυ,
-mε -maan yi'an -batize dra
dı?»

³⁷ [-A -nan nen Filipu "e -yrε
'nan: «-Te i yi -tεala "da 'i 'bli
pεenən 'a bε, -e 'wei -batize
dre.» En Etiopi min "e 'nan:
«Maan -təa 'nan Zozi Crizi a
Bali -pı -a.»]

³⁸ En Etiopi min "e 'nan 'o
odro -tə. -A -nan nen o "flinən
səon 'yia, en Filipu -a -batize
dre.

³⁹ Zı o 'si 'yia bε, en Min-
san lei Filipu 'sia, -a -nan nen
Etiopi min 'ka "nyian -a yıle
dı. -A ci -fv 'e "nrandı, en e -kυ.

⁴⁰ 'Pian Filipu "e 'fli 'yı 'fla
nen waa laabo Azə bε -a da, en
e Bali -le 'wı 'nənnən vıdı 'sia
'fla pεenən nen e 'bə "man, en
e 'bəla Sezare bε -a da.

9

*Fε nen e dre 'ləə, en Saul
səonla Zozi -sru "bε*

¹ Tv zıε -a man te Saul -
ko tian 'te 'padı -a Minsan -
srunən da, te e -ko o -tεεdı -
a. En Saul -kυ Bali -pannən
'tazan va,

² 'nan 'e 'fluba nen e -si -
nən 'yrε -e 'e -wla Zuif 'nən
'le cin yı 'kən nen Damas bε -
a -ji bε -a -nən 'yrε. Saul "ta
-ko 'nan -e 'e 'sia lımən 'lee
'klənmən nen o 'ta wəla Min-
san -sru "bε, -e 'e o "kuun -e 'e
'ta waa Zeruzalem.

³ E Damas si 'sia e ya -
kunan, e "ta bəa 'fla 'bə "srən
'kogo 'nun təon 'te 'san -tv bii
laji, en e -sən "da.

⁴ Saul -tria "tra, en e wei -tv
'man, te 'bε ve -yrε 'nan: «Saul,
Saul, -mε "le "wεan i 'te "paa
'an da?»

⁵ En Saul "e -yrε 'nan: «'An
'san, -tı nen 'yia?»

En Minsan wu "man 'nan: «'An 'bō Zozi nen i 'tē "paa 'an da bē, maan nen.

⁶ 'I 'wluan lou, 'i 'kū 'fla. -Te i 'bōla 'nan nun bē, 'wī nen kō 'i dre bē, waa ve 'yie.»

⁷ Minnun nen o ci -kōnan 'o 'vale Saul nun -a bē, 'wī ciula o da, wa'a -kōlale 'wīdī -a dī, "o wei 'bō maan, 'pian wa'a min -tu ye dī.

⁸ Saul wluan, -a yie a 'e 'lē 'sūdī, 'pian te ya'a fēnan ye dī. Waa 'kun 'e 'pē -man, en o -kū -a Damas.

⁹ E yi dre yaaga te ya'a fēnan ye dī, ya'a 'yi mlīan dī, en ya'a fē ble dī.

¹⁰ Te Zozi -sruzan -tu a Damas, waa laabo Anania, Minsan 'wī tin 'ba -yre "le nyrinvla -zū. Yaa laabu Anania, en Anania "e -yre 'nan: «Minsan, maan nen 'gū.»

¹¹ En Minsan "e -yre 'nan: «'I 'wluan, 'i 'kū 'fla yei "si nen 'e 'sūdī "ji tīglī 'labē -a da, 'i 'kū Zudazi -le "kōnnēn. Min -tu nen waa laabo Saul bē e ya Bali trū 'banan 'nan nun. Saul zīē, e "sia 'fla nen waa laabo Tars bē -a da.

¹² Te Saul 'bō "e min -tu nen waa laabo Anania bē -a ye "nyian "le nyrinvla zū e wla, en 'e 'pē 'pla "da 'nan -e -a yie 'e 'lē 'sū.»

¹³ En Anania "e 'nan: «Min -san, 'tē nen yaa 'pa 'i -srunōn da Zeruzalem bē, maan 'man min "kaga "da.

¹⁴ En Bali -pannōn 'tanōn 'si -nōn -yre 'nan, minnun pēēnōn nen o Bali trū "baa 'i 'tō da bē, 'e o "kuun.»

¹⁵ -A -nan nen Minsan "e Anania lē 'nan: «'I 'kū! -Yēē cī 'nan, 'an 'bō mēēn min 'labē -a

'si "va 'nan -e 'e 'mēn 'nyran -man 'pa, 'dū -e 'an 'tō 'e bōla 'ji 'lēglōn nun 'lē, 'lee mingōnnēn nun 'lē 'lee Izraēl 'nōn 'lē.

¹⁶ Zī e -taa 'e yra yīē -e 'an 'tō 'e fuila "man "bē, 'an 'bō 'bē -kōōnman -yre.»

¹⁷ Tōōn en Anania -kū. Zī e 'bōla "kōnnēn "bē, 'e 'pē 'pla Saul da, en e 'nan: «'An "bū Saul, te i ya -tanan -sia, Min -san Zozi nen 'e 'fli kōōn 'yie bē, yaan 'pa 'sia 'nan -e 'i yie 'e 'lē 'sū, 'nan -e 'i 'kōn 'i fadī Bali lei 'saun 'a.»

¹⁸ Nun tōōn, fē -tu 'si Saul yie da "le pōnēn fēē 'zū, e -fōla, en -a yie 'lē 'sū. Saul wluan lou, en waa -batize dre.

¹⁹ Zī e -nyan bē, e fēnun blī, en -a "koe "tō 'e da.

Saul Bali -le 'wī 'vī Damas

E yi "fli yaa dre Zozi -srunōn nen Damas bē o va.

²⁰ Tōōn en e Zozi 'le 'wī 'nōnōn vidī 'sia minnun lē Zuif 'nōn 'le cin yī 'kuin 'nan Zozi bē, Bali -pī nen.

²¹ Minnun pēēnōn nen waa ye -a vīnan bē 'wī o "kaan, te waa ve 'nan: «Min 'labē, -yēē minnun nen o Bali trū "baa Zozi 'tō da Zeruzalem bē, o tēē te e 'tē "paa o da 'gū, en e -ta "nyian Zozinōn "kuunlē 'gū, en e -kū waa Bali -pannōn 'tanōn lē. E dre 'kō, en -yēē 'wī zīē -a ve?»

²² 'Pian te Saul -ko Zozi 'le 'wī 'nōnōn vidī -a minnun lē 'kpa tīglī. 'Wī nen Saul -a ve zīē, Zuif 'nōn nen Damas bē e o klī 'a, en wa'a -kōlale -a -zī -fōdī -a dī. Yaa -ci -kōōnman -wlē 'wein 'nan Zozi 'bē cī min 'sizan 'wī 'ji -a.

²³ Zī -a -nan 'mōn 'trilīi bē, en Zuif 'nōn 'o cin wei -ci 'man 'nan 'o -tē.

²⁴ 'Pian -wee 'w₁ nen waa 'pla "da "bε, Saul -a 'man. O Saul man -pennan bodrun funnin -klon -yre "nen 'nan -e 'o -tε.

²⁵ -Yee "wean -pei -tu man, Saul -srunon Saul 'si, en waa soonla 'fla man -klon -sru saannen 'ji.

Saul 'li 'e da Zeruzalem

²⁶ Z₁ Saul 'b₀la Zeruzalem bε, en e ya "vale 'e -f₀a Zozi -srunon 'va. 'Pian o p₀enon "klanman -yr₀, k₀o wa'a yi 'teala "da 'nan Zozi -sruzan nen di.

²⁷ -A -nan nen Barnaba -a 'kun, en e -k₀ -a Zozi 'le 'pasianon 'va, en z₁ Minsan 'e 'fli -k₀on Saul ε -sia bε, 'lee 'w₁ nen yaa 'v₁ -yre "bε, Barnaba -a 'v₁ -w₁ε. En z₁ Saul Zozi 'le 'w₁ 'n₀nnon 'v₁ 'wein Damas bε, Barnaba -a 'v₁ "nyian -w₁ε.

²⁸ -A -nan nen Saul -f₀ o va, o ci₁ waa Zeruzalem fε p₀enon 'nan, te e 'w₁ 'n₀nnon ve minnun ε 'wein Minsan 't₀ da.

²⁹ Saul 'w₁ 'v₁ Zuif 'n₀n nen o Gr₀k wei -f₀a "bε -w₁ε, en o -sa -f₀ waa. 'Pian minnun z₁ε waa -w₁εε "man 'nan 'o -tεa.

³⁰ -A "b₀u₁ Zozinon 'w₁ z₁ε -a 'man, en o -k₀ Saul -a Sezare 'fla, en o -yre 'nan 'e 'k₀ Tars.

Pieri min -srand₁ beli

³¹ -A -nan nen -leglizinun nen Zude 'lee Galile 'lee Samari 'leglon 'ji bε, o man flin, en o -t₀ 'pleble. O 'yra -tεa Minsan 'man, en o 'ta w₀la -a -sru tigli. Bali lei 'saun 'pa o va, en -leglizi -ji 'n₀n dre "kaga.

³² Pieri a cinan 'fla p₀enon z₁ε -a da. Yi -tu da, en e 'b₀la minnun nen Zozi 'le vε -a Lida 'fla bε o va.

³³ En e 'b₀ min -srand₁ "tra "tu nen waa laabo Ene bε -a

man 'e nyinnandi -saa da. E yra "tra -a -nan ε 's₀ra nen 'g₀.

³⁴ En Pieri "e -yre 'nan: «Zozi Crizi 'i beli, 'i 'wluan lou 'i 'b₀ 'a -e 'i 'yie nyinnan "dave plin.» 'Nun t₀on en e wluan lou.

³⁵ Lida 'n₀n p₀enon 'lee minnun p₀enon nen o -nyeanla Saron fenan pεble da bε, z₁ o min z₁ε -a 'y₁ te e 'ta wo bε, en 'o 'fli -n₀n Minsan ε.

Dorka -ka, en Pieri -a fvu

³⁶ Limon -tu a Zozi 'va, e ya 'fla nen waa laabo Zope bε -a da. L₁ z₁ε -a 't₀ nen Tabita, en -te 'bε "cεε di Dorka. 'T₀ z₁ε -a -ci nen Gr₀k wei -ji «sru». L₁ z₁ε, e "y₁ "dra min p₀enon ε, te e "paa 'yale -tenon 'va.

³⁷ Tu nen te Pieri a Lida bε -a man, l₁ z₁ε e -tria -cε -a, e -ka. Z₁ o cεen -a -sru di man bε, en o -k₀ -a 'palea 'k₀n "b₀ "tu -ji 'k₀n 'ta lou.

³⁸ Lida 'fla a Zope 'fla "sr₀n "kogo, en Zozi -srunon -a 'man 'e 'c₀n, 'nan Pieri a Lida. -A -nan nen o min "fli 'pa 'sia 'nan 'o 'k₀ -a tru 'ba, 'nan 'o v₁ -yre 'nan 'e 'ta 'o 'va 'trele.

³⁹ Z₁ o 'b₀ Pieri man bε, waa 'v₁ -yre, 'nun t₀on en 'o 'vale waa o -k₀. Z₁ o 'b₀la 'nan nun bε, en o -k₀ Pieri -a 'k₀n "b₀ "ji lou. Limonnun p₀enon nen o -sran -ka 'o da bε, o pli Pieri man te o -wua, en o Tabita -le -tralε 'lee -yee sonun nen yaa dre te o ya waa bε, -a k₀on -yre.

⁴⁰ En Pieri min p₀enon 'sen bei, 'e "po soonla, en e Bali tru 'ba. T₀on 'e yra -t₀ min pa z₁ε -a da, en e -yre 'nan: «Tabita, 'i 'wluan lou.» En 'e yie 'le 's₀. Z₁ e Pieri 'y₁ bε, en e -nyran lou.

41 Piēri 'e 'pε -nōn -yrε, εn yaa wluan lou, εn e -calenun 'lee Zozinōn -mienun laabu. -A -nan nen e li zιε -a kōōn -wλε 'e 'belidi.

42 Zi Zope 'nōn "kaga 'wι zιε -a 'man bε, εn o -mienun yi -teradı 'sia Minsan da.

43 Piēri -fu Zope 'fla tu "wεnnεn 'a. E -fu min -tu nen waa laabo Simōn bε -a va. Simōn zιε e -jeliba 'kōλε dra.

10

Piēri 'lee Kōrneli

1 Min -tu a waa laabo Kōrneli, e ya 'fla nen waa laabo Sezare bε -a da. Itali 'sounjanun tazan nen.

2 Kōrneli zιε, e Bali ye "yi, εn e 'yra -tea "man. O 'vale 'e 'mangulinun pεεnōn 'a o Bali tru "baa, e "yi "dra Zuif 'nōn nen 'yale o -tε bε -wλε, εn e Bali tru "baa tu pεεnōn man.

3 Yi -tu da te yidε tεenla bε, e dre -yrε "le nyrinvla zυ, εn e Bali -le 'pasiazan -tu 'yi -goezee, 'bε wlala "va, εn 'bε laabu: «Kōrneli!»

4 E Bali -le 'pasiazan zιε -a -nanjεεn "klan da, εn e 'nan -yrε 'nan: «Minsan, -mε "nen -nan?»

En Bali -le 'pasiazan "e -yrε 'nan: «I Bali tru "baa, εn i "yi dra 'yale -tεnōn lε Bali -a -nan 'yi, εn -a ci 'ka 'sanlε 'i man dι.

5 'Bε nen 'gυε, 'i minnun 'pa 'sia Zope -e 'o 'kυ Simōn nen waa laabo "nyian Piēri bε -a laabu.

6 Simōn zιε, e -nyεanla Simōn nen e -jeliba 'kōλε dra bε -a va. -Yee 'kōn a jemie "srōn.»

7 Zi Bali -le 'pasiazan nen e 'wι tin 'ba -yrε "bε, e 'si -a "srōn "bε, tōōn εn Kōrneli

'yee 'nyranman 'pazan "fli laabu, εn e 'yee 'sounjanun va 'sounja -tu nen e Bali ye "yi, εn e 'yra -tea "man "bε -a laabu.

8 'Wι pεεnōn nen e dre bε, e -wee 'vι, εn e o 'pa 'sia Zope.

9 -A ta tu cεεn "wεε -kōn -kōnan, o pli 'fla 'bō "srōn "kogo, te Piēri -kυ 'kōn 'ta lou Bali tru 'balε, te yidε 'bō min -win -ji 'sεzε.

10 Dra Piēri zιε -a -tea, εn e ya "vale 'e fε -ble. Te o ya -yee fε -tōennan, εn e dre -yrε "le nyrinvla zυ,

11 e labli 'yi 'e 'lε 'sυdι, te e fε -tu ye "le sōla -dan nen o ya 'o 'kundι -a "nen "sinjεn man bε -yee 'wι 'zυ. E -tadı 'sia "tra, te e -pliman 'trε man.

12 -Wi 'tō 'tυdυ pεεnōn nen o 'ta wo 'o 'pε "fli 'lee 'o 'cεin "fli "da bε, 'lee -winun nen o -plimlan 'o 'kōlεnen "bε 'lee "lo -man 'tō 'tυdυ pεεnōn a sō zιε -a -ji.

13 En wei -tu "e -yrε 'nan: «Piēri 'i 'wluan lou, 'i -tε -e 'i -bli.»

14 'Pian Piēri "e 'nan -yrε 'nan: «Minsan, te 'i vι 'mlōnmlōn dι. Ma'an tian 'li fεnun nen e ci min 'srōen 'a 'lee fεnun nen e min "tri -tōa Bali 'lε bε, -a -blhlε dι.»

15 En wei zιε e 'nan -yrε -a "flizan da 'nan: «Fεnun nen Bali -a vι 'nan e ya -blvε -a bε, te 'i dre 'i 'srōen 'a dι.»

16 E 'vι zιε 'e 'pa -a yaaga, 'nun tōōn "bε -sru, εn fε zιε e -kυ laji.

17 Te Piēri 'ka 'wι nen yaa -nan 'yi bε -a -ci maan dι, -a tu 'bō zιε -a wlu bε, te minnun nen Kōrneli o 'pa 'sia bε, o

Simōn -le 'kōn 'yī, en o 'bōla "nēn 'sēzē.

18 O min -tū laabu, en o 'wī laabu -yrō 'nan: «Simōn nēn waa laabo Piēri bē, e ya -nan?»

19 Piēri -fū 'e ci "nrōnnan 'wī nēn yaa -nan 'yī bē -a da, tōn en Bali lei 'saun 'e -yrē 'nan: «"I 'yīō, min yaaga a 'i -wēnan.»

20 'I 'wluan lou, 'i sōnla, te 'i 'ci -fōō "dī, -e 'ka 'kū waa. -Yēē ci 'nan 'an 'bō 'bē o 'pa 'sia.»

21 Piēri sōnla, en e 'nan minnūn zīē -wlē 'nan: «'An 'bō nēn ka ci 'an -wēnan bē, 'an 'bō nēn 'gū. -Mē "wī man nēn ka -ta 'gū.»

22 En o 'nan -yrē 'nan: «'Sounjanun tazan Kōrnēli 'bē 'kū 'pa 'sia. E ya min tīglī 'a Bali 'lē, e 'yra -tēa Bali man, en Zuif 'nōn pēnōn -a 'tō 'yī "ve. Bali -le 'pasiazan 'e 'nan -yrē 'nan, 'o 'lū 'yīa 'yēē vēnan -e 'yēi wei man.»

23 Tōn en Piēri o wla 'yēē 'kuin, en o 'nyin 'nan nūn. Zī tū cēēn bē, en 'o 'vale Zope Zozinōn -mienun -a, o -si 'sia.

Piēri -kū Kōrnēli -va

24 'Bē 'ta tū cēēn, en o 'bōla Sezare. Kōrnēli 'e 'mangulinun 'lee 'e bee tīglī tīglī laabu 'e 'va te o ya o -pēnnan.

25 Zī Piēri 'bōla bē, tōn en Kōrnēli -kū -a 'lē, en 'e "pō sōn "wlu, en 'e 'wulo -fō 'e 'wlu.

26 'Pian Piēri -a wluan lou te yaa ve -yrē 'nan: «'An 'bō 'gū, min nēn maan "nyian, -yēē "wēan 'i 'wluan.»

27 O -kū -sēē "wūdī -a, o wlala 'kuin, en Piēri min "kaga 'yī 'o cin yīdī.

28 -A -nan nēn e 'nan -wlē 'nan: «Kaa -tōa 'nan Zuif 'nōn 'le -pēi "e 'nan: <Te Zuif min 'lee -pēn min 'e 'kōn 'e cin va dī, en te Zuif min 'e -wla -pēn min -le 'kuin dī.> 'Pian Bali -a kōn 'mēn 'nan, te min 'e vī min -tū man 'nan e ya 'e "tri -tōdī Bali 'lē, en te 'o -pli -a san man dī.

29 -Yēē "wēan, zī ka min 'pa 'sia 'an 'va bē, ma'an 'wī 'tū vīlē dī, en an -ta. Maan laabo "mēn 'ka 'lō 'nan, -mē "wī man nēn ka 'nan, 'an 'ta.»

30 En Kōrnēli 'e 'nan: «An ya Bali trū 'banan 'mēn 'kuin -a -nan yī yaaga nēn 'gū, te yīdē tēnla. -A -nan nēn min -tū 'bōla 'an 'lē. Min zīē sō 'fuvu 'yīyī nēn "da,

31 en e 'nan 'mēn 'nan: <Kōrnēli, Bali 'i wei 'man, en 'yīē "yī "nēn yīa dra bē -a -cin -trōa "jī.

32 -Yēē "wēan 'i min 'pa 'sia Zope Simōn nēn waa laabo Piēri bē -a va. E -nyēanla jemie man, Simōn nēn e -jeliba 'kōlē dra bē -a va.>

33 'Nun tōn en an min 'pa 'sia 'i -sru, en i 'bō "nyian, "i drē "yī, en i -ta. 'Bē nēn "mēn 'gūē, -kaa pēnōn -kaa ya Bali 'lē, -e 'wī nēn Minsan -a 'vī "yīē "lē bē -e -kaa man.»

34 -A -nan nēn Piēri -a 'bōla 'e 'le 'nan: «'Wī 'kpa nēn, maan -tō "mēn 'nan, Bali 'ka min bo "va "dī.

35 'Pian 'trē pēnōn da, min nēn e 'yra -tēa "man, en e 'ta wōla 'wī nēn yaa 'vī bē -a da bē, te yaa san yē "yī.

36 Bali -ta 'e wei -a Izraēl 'nōn lē, en e 'wī 'nōnōn 'gūē -a 'vī -wlē, e 'nan min -fōdī -trōō

ye Zozi Crizi 'tō 'ji. -YEE ci min pɛɛnɔn 'san -a.

³⁷ Zl Zan Bali -le 'wɪ 'vɪ, ɛn e min -batize dre bɛ, 'wɪ nɛn e dre Galile 'lee Zude 'leɣlɔn pɛɛnɔn 'ji bɛ, kaa -tɔa.

³⁸ ɛn Zl Bali Nazaretɪ min Zozi Crizi 'si "va, ɛn -yee lei 'saun 'ta "da "bɛ, kaa -tɔa. Zozi ciɪ 'flanun da, te e "yi "dra minnun lɛ, te minnun nɛn o ci Satan -le 'plɛblɛ 'wlu bɛ, e -cɛ "sia o man, kɔɔ Bali a 'e 'padɪ "va.

³⁹ 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn yaa dre Zuif 'nɔn fla 'lee Zeruzalem bɛ, -kaa ya -a -nan yɪnɔn 'a. ɛn waa -tɛ -a -pɛindɪ -a yiba "plan da.

⁴⁰ -A yi yaagazan da, Bali -a wluan -kanɔn 'va, Bali -a dre, ɛn 'e 'fli kɔɔn.

⁴¹ 'Pian min pɛɛnɔn lɛ "cɛɛ dɪ, -kaa nɛn Bali -kaa 'si "va 'e 'cɛn 'yee 'wɪ 'nan yɪnɔn 'a bɛ, -kaa lɛ nɛn. Zl e wluan -kanɔn 'va bɛ, -kaa nɛn -kaa fɛnun 'lee 'yi mlin waa 'e cin va bɛ,

⁴² -kaa lɛ nɛn yaa 'vɪ 'nan, -kaa 'yee 'wɪ 'nɔnɔn vɪ Izrael 'nɔn lɛ. ɛn 'nan -kaa vɪ minnun lɛ 'nan Bali 'bɛ 'si "va, ɛn yaa -tɔ minnun nɛn o yie ci "man 'lee minnun nɛn o -ka bɛ -wee tin 'bazan 'a.

⁴³ Bali 'lewei vɪnɔn pɛɛnɔn Zozi 'le 'wɪ 'vɪ 'nan min nɛn e yi -tɛra "da "bɛ, Bali -a san -le 'wɪ 'wɪdɪ "fuiman.»

⁴⁴ Piɛri -fɔ 'wɪ zɪɛ -a vɪnan, ɛn Bali lei 'saun 'ta min pɛɛnɔn nɛn o ci -a wei mannan bɛ, o da.

⁴⁵ Zuif 'nɔn nɛn o ci Zozi 'va, ɛn o -ta Piɛri 'palɛ bɛ, zɪ Bali lei 'saun 'ta minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o da bɛ, ɛn 'wɪ o 'kan.

⁴⁶ -YEE ci 'nan minnun nɛn o "we wei peenun -ji, te o Bali 'tɔ bɔa "bɛ, "o maan.

ɛn Piɛri -a 'vɪ "nyian 'nan:

⁴⁷ «Min 'ka 'kɔlaman -e 'e vɪ 'nan ya'a minnun 'labɛ o -batize dra dɪ, kɔɔ o Bali lei 'saun 'yɪ "le -cee 'wɪ 'zɔ.»

⁴⁸ ɛn yaa 'vɪ minnun lɛ 'nan 'o o -batize dre Zozi Crizi 'tɔ da. -A -nan nɛn minnun zɪɛ, waa 'vɪ Piɛri nun lɛ 'nan, 'o yi "fli "dre 'o 'va.

11

Piɛri 'li 'e da Zeruzalem

¹ Zozi 'le 'pasianɔn 'lee o "bɔɪ Zozinɔn nɛn Zude bɛ, waa man 'nan minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, o wɪ Bali -le 'wɪ man.

² Zl Piɛri 'li 'e da Zeruzalem bɛ, ɛn Zuif 'nɔn nɛn Zozi 'va bɛ, o 'wɪ 'tɔ "man -a vɪdɪ -a 'nan:

³ «I wla minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wee 'kuin, ɛn ka fɛnun blɪ waa 'e cin va.»

⁴ -A -nan nɛn 'wɪ nɛn e dre bɛ, Piɛri -a -ci 'vɪ -wɛɛ 'e "nɛn 'e "nɛn. E 'nan -wɛɛ 'nan:

⁵ «An ya Bali trɔ 'banan Zope 'fla. -A -nan nɛn e dre 'mɛn "le nyirinvla zɔ, an fɛ -tɔ 'yɪ, te e -taa 'tra 'an 'va. E ya "le sɔla -dan nɛn o ya 'o 'kundɪ -a "nɛn "sinjɛn man bɛ -yee 'wɪ 'zɔ, te e ya 'sinan laji, ɛn e -ta 'an "srɔn "kogo.

⁶ 'An yie 'tɔ -ji tein, ɛn an trɔvɛnun, 'lee luji winun, 'lee -winun nɛn o -plimlan o 'kɔlɛnɛn "bɛ, 'lee "lomannun 'yɪ.

⁷ ɛn an wei -tɔ 'man "nyian te 'bɛ ve 'mɛn 'nan: <Piɛri 'i 'wluan, 'i -tɛ, -e 'i -blɪ.>

⁸ 'Pian maan 'vɪ 'nan: <Min-san, te 'i vɪ 'mlɔnmlɔn dɪ. Ma'an tian 'li fɛnun nɛn o ci

min 'srɔɛn 'a, 'lee fɛnɔn nɛn o min "tri -tɔa Bali 'le bɛ -a -blɪdɛ dɪ.)

⁹ Wei zɪɛ, ɛn yaa 'vɪ "nyian laji 'e 'pee 'nan: <Fɛnɔn nɛn Bali -a 'vɪ 'nan e ya -blɪvɛ -a bɛ, te 'i drɛ 'i 'srɔɛn 'a dɪ.>

¹⁰ 'Wɪ zɪɛ, e drɛ 'e 'pa -a yaaga, ɛn fɛnɔn 'bɔ 'sinan 'e -kɔ laji.

¹¹ Tɔ 'bɔ 'lein zɪɛ -a wlu bɛ, te min yaaga bɔala 'kɔn nɛn an cɪ -ji bɛ -a 'le "nɛn. O o 'pa 'sia 'an 'va, o 'si Sezare.

¹² ɛn Bali lei 'saun "e 'mɛn 'nan, te 'an 'ci -fɔɔ "dɪ! 'Kɔ 'kɔ waa. "Bɔnɔn 'shɛɛdɔ nɛn 'gɔvɛ, -wɛɛ kɔ 'an 'palɛ, ɛn kɔ wla Kɔrnɛli -le 'kuin.

¹³ 'Wɪ nɛn Kɔrnɛli -a 'vɪ 'kɔvɛ bɛ -nyɛn 'gɔ. E 'nan Bali -le 'pasiazan -tɔ 'bɔala 'ji 'e 'le 'yee 'kuin, ɛn "bɛ 'yrɛ 'nan: <'I minnɔn 'pa 'sia Zope -e 'o 'kɔ Simɔn nɛn waa laabo Pɪɛri bɛ -a laabɔ.

¹⁴ 'Wɪ nɛn e -taa 'i 'silɛ 'wɪ 'ji 'ka 'vale 'i 'mangulinun -a bɛ, yaa ve 'yɪɛ.>

¹⁵ An 'wɪ tin 'badɪ 'sia, tɔɔn ɛn Bali lei 'saun 'ta o da "le zɪ e -ta -kaa da 'e tɛdɛ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

¹⁶ -A -nan nɛn Minsan -le 'wɪ nɛn yaa 'vɪ bɛ, -a -cin -trɔa an 'ji. Yaa 'vɪ 'nan: <Zan min -batize drɛ 'yi 'a 'pian 'cee vɛ bɛ, 'ka -batize dra Bali lei 'saun 'a.>

¹⁷ Bali 'yee lei 'saun 'nɔn minnɔn nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wɪɛ "le zɪ yaa -nɔn -cɛɛ te -kaa wu Minsan Zozi Crizi -le 'wɪ man bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. -Tɪ nɛn maan -e 'an vɪ Bali lɛ 'nan, te 'e 'wɪ zɪɛ -a drɛ dɪ?>

¹⁸ Zɪ o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn o ci -ta "tra, ɛn o Bali 'tɔ bɔdɪ 'sia

-a vɪdɪ -a 'nan: «"Ka 'yɪɔ, Bali -a drɛ ɛn minnɔn nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, o 'si 'o drɛ wɪ -wɪdɪ "man, ɛn o 'belidɪ tɪglɪ 'yɪ!»

Antiɔs 'nɔn wu Zozi 'le 'wɪ man

¹⁹ Zɪ Etiɛnɛn -ka bɛ, ɛn o 'tɛ 'padɪ 'sia Zozinɔn da. 'Tɛ 'padɪ o da zɪɛ, -yee "wɛan Zozinɔn fuila "man. O va min -mienun -kɔ Fenizi 'lee Sipri 'lee Antiɔs. 'Pian Zuif 'nɔn 'saza lɛ nɛn o Bali -le 'wɪ 'vɪ.

²⁰ ɛn o va min -mienun nɛn Sipri 'nɔn 'a bɛ, 'lee Sirene 'nɔn 'a bɛ, "o -kɔvɔ Antiɔs, ɛn "o Minsan Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ minnɔn nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wɪɛ.

²¹ Minsan 'pa o va, ɛn min "kaga "yi -tɛra Zozi da, ɛn o sɔɔnɪla Minsan -sru.

²² Zɪ Zeruzalɛm -leglizi 'nɔn 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, -a -nan nɛn o Barnaba 'pa 'sia Antiɔs 'nan 'e 'kɔ -a -nan yɪ.

²³ Zɪ e 'bɔla 'nan nun bɛ, Bali -le "yi "nɛn yaa drɛ -wɪɛ "bɛ yaa -nan 'yɪ, ɛn yaa ci nran. -A -nan nɛn Barnaba o "koe "tɔ 'o da 'nan, te 'o 'si Minsan -sru "fo "dɪ.

²⁴ -Yɛɛ cɪ 'nan Barnaba ci a "yi, e ya 'e fadɪ Bali lei 'saun 'a, ɛn e yi -tɛala Bali da. -A -nan nɛn min "kaga 'kpa sɔɔnɪla Minsan -sru.

²⁵ ɛn Barnaba -kɔ Tars Saul -wɛɛɪɪɛ.

²⁶ Zɪ yaa 'yɪ bɛ, ɛn o -ta 'o 'vale -a Antiɔs. Waa drɛ lɛ -tɔ Antiɔs -leglizi -ji. O 'pa o va, ɛn o Bali -le 'wɪ paa minnɔn "kaga 'ji. Antiɔs nɛn o minnɔn nɛn o 'ta 'wɔla Zozi 'le 'wɪ da bɛ o 'tɔ 'pa 'e tɛdɛ Crizi -le minnɔn.

²⁷ Tɔ zɪɛ -a man nɛn Bali 'lewei vɪnɔn 'si Zeruzalɛm, ɛn o -kɔ Antiɔs.

28 Waa -tu laabo Agabo, -a 'le nen Bali lei 'saun -a 'pa 'nan: «Dra -dan -taa "tale 'tre pɛɛnɔn da.» Dra zɛ e -ta, te Klodu 'bɛ ci mingɔnnennun tazan -a Rɔm.

29 En Zozinɔn -a 'pla "da 'nan, min -tu 'e fɛ nen e -kolaman -a yidi -a -e 'e 'pa "bu Zozinɔn nen Zude bɛ o va bɛ, -a -nɔn.

30 Zi waa drɛ zɛ, en -wee "yi "nen waa 'yɪ bɛ, waa -nɔn Barnaba 'lee Saul ɛ, en o -ku -a Zude -leglizi min cejenun ɛ.

12

Minnun Zaji -te, en o Pieri -fo -pu 'kuin

1 Tu zɛ -a man nen mingɔnnɛn Erodi 'te 'padɪ 'sia -leglizi 'nɔn da.

2 -Yee 'sounjanun Zan "bu Zaji -te -kuli -tan sɛn -a.

3 Zi yaa 'yɪ 'nan, 'wɪ zɛ e ya Zuif 'nɔn 'ci 'sɔ 'a bɛ, en e 'nan 'yee 'sounjanun ɛ 'nan, 'o Pieri 'kun. "Fɛdi nen o 'kpɔun nen 'mannyan 'ka "va "diɛ -a -ble "da "bɛ -a drɛnan nɛn.

4 Zi o Pieri 'kun, en waa -fo -pu 'kuin bɛ, -a -nan nen Erodi min -fuda 'shɛɛɔv 'pla 'nan 'o yie 'tɔ "va. E bɔa "o da min sienziɛn. E ya Erodi 'ji 'nan, -te 'si nɔnba -ji "fɛdi ci bɛ, -e 'o -yee tin 'ba min pɛɛnɔn yie man.

5 Pieri a -pu 'kuin, 'pian te Zozinɔn -yee Bali tru "baa 'kpa tɪglɪ.

6 'Bɛ ta tu nen e "cɛan bɛ, -a 'bɔ 'a nen Erodi Pieri -le tin "baa min pɛɛnɔn yie man. -Pei zɛ -a man, te Pieri a 'e nyinnandi 'sounja "fli yei, te

e ya yi -tenan. E ya 'e -yridɪ -bulalɛ baa "fli "a, en minnun nen o yie ci "va "bɛ o yra 'o "pa 'ji -pu 'kɔn 'lɛ "nen.

7 'Nun tɔɔn Minsan -le 'pasianɔn nen laji bɛ -a -tu -ta, en 'te 'san -tu bii 'kɔn "bu 'bɔ 'ji. 'Pasiazan zɛ, 'e 'pɛ -te Pieri man, yaa fuɔ, en e -yrɛ 'nan: «'I 'wluan lou "nyiandɔ.» -A -nan nen -bulalɛ baa 'si -a -pɛ -man.

8 En Minsan -le 'pasiazan "e -yrɛ 'nan: «'I 'yie sɔnɔn -yri 'i man tɪglɪ -e 'i 'yie -manwua "wɔ.» Yaa drɛ zi. E 'nan "nyian -yrɛ 'nan: «'I 'yie sɔ -gblɔ -fɔ 'i da -e 'i sɔɔnla 'an -sru.»

9 Pieri 'bɔla, en e sɔɔnla -a -sru. "Yee 'ji "le 'nan nyrinvla nen, "tɔgɔ te Bali -le 'pasiazan -ta 'palɛ 'va 'yie -goei 'wein 'a.

10 O ci 'sounja tɛɛɛ da, en o ci -a "flizan da, tɔɔn en o 'bɔ -bulalɛ -kpɛin "nen, e 'lɛ "so -e 'o bɔla 'ji 'fla bɛ -a man. -Kpɛin zɛ 'e 'lɛ 'sɔ 'e 'bɔ 'a o 'lɛ. O 'bɔla, en o sɔɔnla 'fla yei "si -tu da, 'nun tɔɔn en Bali -le 'pasiazan 'si -a "srɔn.

11 Zi Pieri yie da 'si tɪglɪ bɛ, en e 'nan: «'Bɛ 'gɔvɛ maan -tɔ "mɛn 'nan 'wɪ 'kpa nen, Minsan 'bɛ 'yee 'pasiazan -tu 'pa 'sia, en yaan 'si Erodi 'lee 'wɪ pɛɛnɔn nen Zuif 'nɔn ci -a -pɛnnan bɛ -yrɔ.»

12 Zi 'wɪ zɛ -a -cin -trɔa Pieri ji bɛ, en e -ku Zan nen waa laabo Mark bɛ -a "bu Mari -le "kɔnnɛn. Min -mienun 'a 'o cin yidi -nan nun Bali tru 'banan.

13 Zi Pieri 'kɔn 'tɛ bɛ, en lumɔn -tu nen e 'nyranman "paa 'kɔn zɛ -a -ji, waa laabo Rode bɛ, e pli "man 'nan -e 'e 'lɛ 'sɔ,

14 En e Pieri wei -kōnnen 'yi. Tōn -a ci 'nrandi 'sia, en -a ci 'san 'kōn 'le 'sudi man, en e -ku 'pian flan -a 'kuin zia nun -a vile 'nan: «Pieri a bei.»

15 En waa laabu -yru 'nan: «'I 'ta 'ka 'e yidi du?»

'Pian te li zie yaa ve 'nan: «'Wl 'kpa nen.»

-A -nan nen o 'nan -yru 'nan: «Pieri lei nen.»

16 Te Pieri 'ka 'flian 'kōn 'tedi -a di. Zi o 'kōn 'le 'su be, o Pieri 'yi, en 'wl o 'kan 'fo.

17 En Pieri 'e 'pe dre -wle 'nan 'o 'lebo 'pla "da. -A -nan nen zi Minsan -a 'bōla 'pu 'kuin be, yaa pēnōn 'sinan 'pa -wle. En e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'wl zie -a vi Zaji 'lee -kaa "bu Zozinōn -mienun le.» Tōn en e 'bōla e -ku fe pee -nan.

18 Zi tu cēn be, 'wl -dan fōla 'sounjanun yei, te waa laabo 'o cin lō 'nan: «Pieri wla nyin?»

19 Erodi 'e 'nan 'sounjanun 'o -wee, waa wee, 'pian wa'a yile di. Erodi 'wl laabu 'sounjanun nen o yie 'tō "va "be -wlo, en e 'nan 'o 'sounjanun zie 'o -tee. -A -nan nen Erodi 'si Zude 'leglōn 'ji, en e -ku Sezare 'fla, e 'mōn 'nan nun.

Mingōnnen Erodi -ka

20 'Bli a 'e 'fōdi Erodi 'ji Tir 'nōn 'lee Sidōn 'nōn man. 'Pian minnun zie o ci dre 'tu, en o -fō min -tu nen waa laabo Blasitu be -a -sru, 'nan -e 'e 'o yei "paala 'o 'vale Erodi nun -a. Blasitu zie, -yee Erodi 'bō 'le 'kōn 'ta -nanjean. -Yee ci 'nan -wee -blife pēnōn "sia 'tre nen Erodi -a "paala be -a da.

21 Yi 'bō nen o -sean 'e cin va "da "be, zi e 'bō be, Erodi 'yee

mingōnnen sō 'wō, en e -nyran 'yee mingōnnen pein -da, en e 'wl tin 'ba -wle min pēnōn yie man.

22 Minnun pla "man -a vidi -a 'nan: «Blamin "cēe "we "be di, Bali 'be ci 'winan.»

23 'Nun tōn tu 'bō zie -a wlu be, en Minsan -le 'pasianōn nen laji be -a -tu 'wl "nen kōn Erodi le, kōo 'e 'fli 'sia "le Bali -le 'wl 'zu. -Ce -tu -sen "man, 'e sri 'si, en e -ka.

24 -A -nan nen Bali -le 'wl 'nōnōn 'ku fuiladi -a "man te minnun yi -teala "da 'kpa tigl.

Pōl cēin tēde nen te e -ko Bali -le 'wl 'nōnōn vile

25 Zi Barnaba 'lee Saul cēn 'wl nen o -ku "man Zeruzalem be -a dredi man be, en o 'li 'o da Antioṣ. -Wee ta 'o 'vale Zan nen waa laabo Mark be waa.

13

1 Bali 'lewei vīnōn 'lee Bali -le 'fluba "paanōn a -leglizi nen Antioṣ be -a -ji. O 'tō nen Barnaba 'lee Simeōn nen waa laabo min tiidii "be 'lee Sirene min Lusiyu 'lee Manaēl nen o 'vale Galile 'leglōn plazan Erodi -a o o 'lebu 'e cin va be 'lee Saul.

2 Yi -tu da, te o Minsan tru 'ba, te o ya fe 'sōnnan, -a -nan nen Bali lei 'saun "e -wle 'nan: «'Ka Barnaba 'lee Saul 'si "va -e o 'nyranman nen an o laabu 'nan 'o 'pa be -a 'pa.»

3 -A -nan nen zi o cēn Bali tru 'badi 'lee fe 'sōndi man be, en o 'pe 'pla o da, en o 'si o man, o -ku.

Barnaba 'lee Saul -ku Sipri

4 Barnaba 'lee Saul nen Bali lei 'saun o 'pa 'sia be, o -ku

Selusi 'fla jemie man, en o -fɔ -
klɔ -dan ji, en o -kɔ Sipri 'trɛda
'yi yei.

⁵ Zi o 'bɔla 'fla nɛn waa
laabo Salami bɛ -a da bɛ, en
o Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ 'sia
minnun lɛ Zuif 'nɔn 'le cin
yɪ 'kuin. Zan nɛn waa laabo
'nyian Mark bɛ, e ya o va, te
e "paa o va.

⁶ O cɛɛn 'yi yei 'trɛ zɪɛ -a
'cɛndɪ man -ji, tɔɔn en o 'bɔla
'fla nɛn waa laabo Pafɔ bɛ -a
da, en o -dravia drɛzan -tɔ 'yɪ.
Waa laabo Barzɔzi, Zuif min
nɛn, 'e 'fli "siala Bali 'lewei
vɪzan -a, te e 'ka 'a dɪ.

⁷ E ya -kɔnmandan Serji
Polo bee -a. -Kɔnmandan zɪɛ,
e 'wɪ -tɔa 'kpa tɪglɪ. -A -nan
nɛn e Barnaba 'lee Saul laabɔ
'e 'va, kɔɔ e ya "vale 'e Bali wei
maan.

⁸ 'Pian te -dravia drɛzan -
tɔwli "nɛn waa laabo "nyian
Elima Grɛk wei -ji bɛ e 'ka
"vale 'o 'ta dɪ, te yaa -wɛɛ
'man 'nan, te -kɔnmandan 'e
yi -tɛra Barnaba 'lee Saul da
dɪ.

⁹ -A -nan nɛn Saul nɛn waa
laabo "nyian Pɔl bɛ, e ya 'e
fadɪ Bali lei 'saun 'a, en e -
dravia drɛzan zɪɛ -a -nanjɛɛn
tɛin,

¹⁰ en e 'nan: «Bii 'gɔɛ, i ya
'i fadɪ -dawli wɪnun 'lee 'wɪ
'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'a. I
ya Bali 'nanmanzan 'le 'nɛn
'a, 'wɪ 'yi pɛɛnɔn 'nanmanzan
nɛn 'yia. I 'flin Minsan -le -si
tɪglɪ ta sɛdɪ -a.

¹¹ 'Bɛ nɛn 'gɔɛ, "i 'yɪɔ, Min-
san "ta 'wɪ "nɛn -kɔnman
'yɪɛ -e 'i 'flin yɪdɛ 'san yɪdɪ -a
fɔɔnɔn.»

'Nun tɔɔn en Elima yɪɛ 'wɪ, e
-fɔ klun va, te 'e 'man limlan

-pɛ pɛɛnɔn da min -wɛɛdɪ -a
'nan -e 'e 'kun 'e 'pɛ -man.

¹² Zi -kɔnmandan 'wɪ zɪɛ -a
-nan 'yɪ bɛ, en e -fɔ Zozi 'va.
Minsan -le 'wɪ nɛn yaa 'man,
en yaa -nan 'yɪ bɛ, yaa 'kan 'e
'ciɪla "da.

*Pɔl 'lee Barnaba -kɔ Antɪɔs
'fla Pisidi 'lɛglɔn 'ji*

¹³ Pɔl 'lee 'e beenun -fɔ -klɔ
-ji Pafɔ, en o -kɔ Pergi 'fla Pan-
fili 'lɛglɔn 'ji. Zan nɛn waa
laabo Mark bɛ, e 'si o -sru, en
e 'li 'e da Zeruzalɛm.

¹⁴ O 'si Pergi, en o -kɔ Antɪɔs
'fla Pisidi 'lɛglɔn 'ji. 'Flinla "yi
da, o wla Zuif 'nɔn 'le cin yɪ
'kuin, en o -nyran.

¹⁵ Zi o cɛɛn Bali -le 'wɪ
mandɪ man -pei 'fluba 'ji 'lee
Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji
bɛ, en Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kɔn
'tazan min 'pa 'sia Pɔl 'lee
Barnaba -va 'nan 'o laabɔ -wɔ
'nan: «"Bɔɪnun, -te 'wɪ -mie a
'ka 'ji -e 'ka 'kɔ "koe "tɔ 'kɔ da
bɛ, 'ka vɪ "mɛn!»

¹⁶ En Pɔl wluan 'e 'pɛ nyɔɔn
'nan, te 'o sɔɔ -tɔ "nyian dɪ, en e
'nan: «'Ka Izraɛl 'nɔn, 'lee kaa
nɛn ka Izraɛl 'nɔn 'le Bali bɔa
"bɛ, 'ka "trɔɛn "tɔ 'mɛn.

¹⁷ Izraɛl 'nɔn 'le Bali -kaa
tranun 'si "va, en o 'pa Izraɛl
'nɔn 'va, en o 'bɔ "kaga te o ya
Ezipti 'lɛglɔn 'ji. "Bɛ -sru, en
Bali o 'si Ezipti 'yee 'plɛblɛ 'a.

¹⁸ Bali 'e yɪɛ 'tɔ 'yee 'nɛnnun
va "bui "da lɛ -fuba sinjɛn wlu.

¹⁹ Bali 'lɛglɔn 'sɔravli sɛɛ
Kanan 'lɛglɔn 'ji, en e -wee 'trɛ
'nɔn 'yee minnun lɛ.

²⁰ -A pɛɛnɔn zɪɛ e drɛ lɛ yaa
sinjɛn -fuba 'soolu 'wlu.

"Bɛ -sru, en e -kaa tranun -le
tin 'banɔn 'nɔn 'trillii, en e 'bɔ
Bali 'lewei vɪzan Sanmian da.

21 -A -nan nen -kaa tranun -a laabu 'nan Sanmian 'e mingōnnen -tō 'o da. En Bali Kis -pī Saul -tō o da, Benzamen -le 'leḡlōn 'ji min nen. Zī e mingōnnen bli o da le -fuba sinjen wlu be,

22 "be -sru Bali -a -nyran, en yaa ta fōo David -a. David zīe Bali 'bō -a 'vī "man 'nan: <An Jese -pī David 'yī, 'an 'ci 'sō "ji "min nen, e -taa 'an 'ci 'sō wī pēenōn drele be -a.>

23 David zīe, -a kluda nen, Bali 'bō Zozi 'bōla min 'sizan 'wī 'ji -a, "le zī yaa 'vī 'e 'cēn be -yee 'wī 'zū.

24 Te Zozi 'ka tian Bali -le 'wī 'nōnnōn vīdī 'silēa dīe, Zan -a 'vī Izrael 'nōn le 'nan, 'o 'si 'o dre wī -wīdī "man, 'o 'fli -nōn Bali le, -e 'o 'ta 'o -batize dre.

25 Te Zan -le 'nyranman 'padī "ta -nyan "be, yaa 'vī 'nan: <Min nen 'ka 'ci "nrōnman "da "be, ma'an "cēe dī, 'pian e -taa "mēn -sru. 'An 'bō an 'ka -a cēin -man -manwua "tun "da baa "fluzan -a dī.>

26 "Bōunūn, kaa nen ka cī Abraam kludanōn 'a be, 'lee minnūn nen 'ka yei te o 'yra -tēa Bali man be, -kaa le nen Bali cī 'yee 'wī nen e min "sia 'wī 'ji be -a vīnan.

27 -Yēe cī 'nan, Zeruzalem minnūn tanōn 'lee Zeruzalem 'nōn 'ka -a -tōle 'nan Zozi 'be cī min 'sizan 'wī 'ji -a dī, en wa'a Bali 'lewei vīnōn wei nen waa ta 'vī -wle 'flīnla "yī -tōdū pēenōn da be -a -cī manle dī. 'Pian 'wī nen Bali 'lewei vīnōn -a 'vī be, waa 'le sōo Zozi 'tēdī -a.

28 Wa'a 'wī 'tū yīle Zozi man -e min 'e 'ka -a 'wī 'ji dī, 'pian

waa 'vī Pilati le 'nan, 'e -nōn minnūn le -e 'o -tē.

29 'Wī pēenōn nen e cī 'e 'cēn -tēdī Zozi 'le 'wī 'a be, zī 'e 'le sōo be, waa 'si yiba "plan da, en o -kū -a wōle.

30 'Pian Bali -a wluan -kanōn 'va,

31 en 'e 'fli kōōn yī "kaga 'wlu minnūn nen o 'si waa Galile, en o -kū Zeruzalem be -wle. En 'be 'gūe -wēe dre -yee 'wī 'nan yūnōn 'a, te o -yee 'wī ve Izrael 'nōn le.

32 En 'kū 'bō 'gū, kū -ta 'wī 'nōnnōn nen Bali -tō 'e wei da -kaa tranun le 'nan 'e dra be -a vīle 'cēe.

33 'Wī zīe, yaa 'le sōo -kaa nen -kaa cī o kluda 'nōn 'a be -cēe: E Zozi wluan -kanōn 'va. E ya 'e 'cēn -tēdī "dre 'fluba 'la "fli "ji 'e 'cēn 'nan:

<Yīe cī 'mēn 'nen 'a, -e 'e 'sia cēegū man be, an dre 'i "tī "a.>

34 'Wī nen Bali -a 'vī 'e 'cēn 'nan, 'e Zozi wuanla -kanōn 'va, 'dū -e 'e vīle 'e 'fū -a -nan nen min fūlīman be -a -nan dīe -nyren 'gū:

<Fēa tīḡlū nen an -tō 'an wei da 'nan 'an ve David man be, ya'a 'nyaan dī, en e ya tian 'cee ve -a.>

35 -Yee "wēan nen Bali -a 'vī David -le "dre 'fluba pee jī 'nan:

<Yī'a 'yīe 'nen 'saun 'tōe -e 'e fūlī -yre -jī dī.>

36 David -le ve be, "e Bali 'su "le zī Bali -a 'vī be -yee 'wī 'zū. En -a -kadī 'bō, waa 'wū 'e tranun "srōn, en e fūlī 'yre -jī.

37 'Pian Zozi 'ka fūlīe -yre -jī dī, Bali -a wluan -kanōn 'va.

38 -Yee "wēan, "bōunūn, 'ka -tō 'nan Zozi 'tō 'jī nen waa ve

'cee cεεγυ 'nan, Bali 'cee 'wɪ
'wɪdɪ fui. 'Ta wɔladɪ Moizi -
le -pei -tɔ winun da 'ka -kɔlale
'cee 'wɪ 'wɪdɪ "fuidɪ -a dɪ.

³⁹ 'Pian minnun pεεnɔn nɛn
o yi -tɛra Zozi da bɛ, Bali o
"siala min tɪghɪ 'a.

⁴⁰ -Yee "wεan, 'wɪ nɛn 'e vɪdɪ
Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji
bɛ, 'ka drɛ "yi, te 'e bɔ 'ka man
dɪ.

⁴¹ E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:
<Min sεε wɔnɔn "ka 'yɪɔ,
'wɪ 'e 'ka 'kan -e 'ka 'san 'fo.
-Yεε cɪ 'nan 'ka yɪε -kɔan "man
-e 'an 'wɪ 'tɔ nɛn
e -ciala min da bɛ -a drɛ.
-Te waa -nan -sεε "wɔ 'cεε
-e 'ka vɪε 'ka yɪ -tɛra "da "dɪ.> »

⁴² Zɪ Pɔl 'lee Barnaba "ta
bɔala -wee cin yɪ 'kuin bɛ, ɛn
o 'nan -wɛ 'nan, 'o 'ta 'flinla
"yi pee -a -e 'o 'wɪ 'lein zɪε -a vɪ
"nyian.

⁴³ Zɪ cin yɪdɪ -nyan bɛ, o
"ta fuimlan "man, ɛn Zuif
'nɔn "kaga 'lee minnun nɛn o
Izrael 'nɔn 'le Bali bɔa "bɛ, o
sɔɔnla Pɔl 'lee Barnaba -sru.
Pɔl 'lee Barnaba 'bɔ 'bɛ 'wɪ tin
'ba -wɛ, ɛn o o "koe "tɔ 'o da
'nan 'o 'fɔ Bali -le "yi 'wɪlu 'li
'trilli.

⁴⁴ 'Flinla "yi pee nɛn e 'bɔ bɛ,
'fla 'bɔ da 'nɔn pεεnɔn 'bɛ cin
'yɪ 'nan -e 'o Bali wei man.

⁴⁵ Zɪ Zuif 'nɔn min "kaga zɪε
o 'yɪ bɛ, ɛn man bɔdɪ wɪa o ji,
te 'wɪ nɛn Pɔl -a ve bɛ, waa
fuimlan 'nan 'wɪ 'pee -a, te
waa "srɔn man.

⁴⁶ -A -nan nɛn Pɔl 'lee Barn-
aba -a -ci 'vɪ -wɛ 'wein 'nan:
«'Ka Zuif 'nɔn, 'ka ɛ nɛn paan
'kɔ Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn ve 'e
'flin, 'pian kaa -tua 'ka 'pɛla
koda. "Cεε drɛ zɪε, kaa -
kɔɔnman 'nan, ka'a 'ka 'fli ye
'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɛ -a

yɪnɔn 'a dɪ. -Yee "wεan kɔ -
ko 'sien minnun nɛn o 'ka Zuif
'nɔn 'a dɛ o va.

⁴⁷ -Yεε cɪ 'nan 'wɪ nɛn Min-
san "e 'nan 'kɔ drɛ bɛ -nyrɛn
'nan:

<Mein drɛ 'te 'san nɛn
e 'ɛglɔn pεεnɔn 'ji dra 'wein bɛ
-a.

'I vɪ minnun ɛ 'trɛ pεεnɔn da
'nan

Bali 'o "sia 'wɪ 'ji.> »

⁴⁸ Zɪ minnun nɛn o 'ka Zuif
'nɔn 'a dɛ o 'wɪ zɪε -a 'man bɛ,
o cɪ nran, ɛn o 'nan, Minsan
wei a 'nɔnɔn. -A -nan nɛn
minnun pεεnɔn nɛn Bali o 'si
"va 'nan -e 'o 'kɔn 'belidɪ nɛn
ya'a 'nyaan dɛ -a yɪnɔn 'a bɛ,
o yi -tɛradɪ 'sia Zozi da.

⁴⁹ Tɔɔn ɛn Minsan -le 'wɪ
'nɔnɔn 'kɔ fuiladɪ -a "man
'ɛglɔn zɪε -a da "fo.

⁵⁰ 'Pian Antɪɔs 'fla 'bɔ da bɛ
ɪmɔnnun nɛn o Izrael 'nɔn 'le
Bali bɔa, te o mangulinun a
fɛnɔn 'a bɛ, o ya -nan. Zuif
'nɔn o 'pa 'o 'va 'lee 'fla 'bɔ da
min cejenun, ɛn o 'tɛ 'padɪ 'sia
Pɔl 'lee Barnaba da, ɛn o Pɔl
'lee Barnaba -pin 'o fla.

⁵¹ Tɔɔn 'o 'cɛin -man fuɔn -
koeɪ plu o da, -a -kɔɔndɪ -a -wɛ
'nan 'o 'pɛ 'si -wee 'wɪ 'ji, ɛn o -
kɔ 'fla nɛn waa laabo Ikomien
bɛ -a da.

⁵² 'Pian Zozinɔn nɛn Antɪɔs
bɛ o -fɔ cɪ "nran -a, ɛn o -fɔ 'o
fadɪ Bali lei 'saun 'a.

14

*Pɔl 'lee Barnaba 'bɔla
Ikomien*

¹ Zɪ Pɔl 'lee Barnaba 'bɔla
Ikomien bɛ, ɛn o wɪa "nyian
Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin. O
Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn 'vɪ -wɛ, -
a -nan nɛn Zuif 'nɔn "kaga 'lee
minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a
dɛ, o -fɔ Zozi 'va.

² 'Pian Zuif 'nɔn nɛn o 'ka "vale o yi -tɛala 'wɪ zɪɛ -a da dɪɛ, o 'wɪ wɔɔman minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ 'o 'ji, te 'o 'wulo -ji "nrɔnman -wɪdɪ "bɔvɪ Zozinɔn man.

³ Pɔl 'lee Barnaba 'mɔn 'kpa tɪgɪ Ikomiɛn. O yi -tɛra Min-san da, ɛn o -yee 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn e min "sia 'wɪ 'ji bɛ -a 'vɪ 'kpa tɪgɪ. Bali 'pa o va, -a -nan nɛn o -cɛ -srɔn "wɪnɔn 'lee 'lɛbo "fɔ winun drɛ.

⁴ Min "kaga cɛɛn 'e cin man 'fla 'bɔ da, min -mienun a Zuif 'nɔn -sru, ɛn min -mienun a Zozɪ 'le 'pasianɔn -sru.

⁵ Zɪ minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, 'lee Zuif 'nɔn, 'lee 'o 'tanɔn a 'o man wɔɔnan 'nan -e 'o 'tɛ 'pa Pɔl 'lee Barnaba da, -e 'o -kɔɛ wɛɛn o va bɛ,

⁶ ɛn Pɔl 'lee Barnaba a -kɔnnɛn 'yɪ, -a -nan nɛn o flɔn bli, o -kɔ Lisiani 'lɛglɔn 'ji 'flanun nɛn o o laabo Lisitri 'lee Dɛrbɔ bɛ -a da, 'lee o "srɔn 'flanun da.

⁷ ɛn o Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ 'nan nun.

Pɔl 'lee Barnaba 'bɔla Lisitri

⁸ Min -tɔ a Lisitri 'fla, e ya 'e -srandɪ "tra. Waa -ya 'e 'lɔ le -a, ya'a tian 'li 'ta wɔɛ dɪ.

⁹ 'Wɪ nɛn Pɔl cɪ -a vɪnan bɛ, -a "trɔɛn "a -yrɛ, -a -nan nɛn Pɔl -a -nanjɛn tɛin, ɛn Pɔl -a -tɔ 'nan min zɪɛ e yi -tɛala 'yee 'belidɪ da,

¹⁰ ɛn Pɔl "e -yrɛ wei 'plɛblɛ 'ji 'nan: «'ɪ 'wluɔn lou 'i 'cɛin -da tɪgɪ.» "Nun tɔɔn e drɛ "klɪ, ɛn e wluɔn, ɛn e 'ta wɔdɪ 'sia.

¹¹ 'Wɪ nɛn Pɔl -a drɛ bɛ, zɪ minnun -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn o -paandɪ 'sia -a vɪdɪ -a Lisiani wei -ji 'nan: «Bali lila "da

"minnun -a, ɛn o 'bɔla -kaa 'va.»

¹² Te o Barnaba laabo «Zeus», ɛn o Pɔl "le laabo «ERMES», kɔɔ -yɛɛ 'wɪ tin 'ba 'le "wɛɔn.

¹³ "Wɛɛ bɔla -wee fla 'bɔ da bɛ, -wee bali Zeus 'bɔ 'pan 'kɔn a 'e 'tɔdɪ -nan. -A -nan nɛn -wee Zeus -panzan -ta trinun -a 'fla 'bɔ man -klɔn -yrɛ "nɛn te lu -fui "a 'e 'fɔdɪ o -blɔ -man. Zeus -panzan 'bɔ 'lee minnun "kaga "a "vale 'nan 'o Zozɪ 'le 'pasianɔn 'bɔ -paan.

¹⁴ 'Pian zɪ Zozɪ 'le 'pasianɔn Barnaba 'lee Pɔl 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, o ta kli, -a 'wɪ 'nan o man, ɛn o 'wee sɔnɔn 'fɔɪ bɔvɪ 'o da, ɛn o -kɔ minnun yei "nun, te o -paan "man -wɛɛ 'nan:

¹⁵ «-Mɛ "wɛɔn nɛn kaa dra zɪɛ, minnun "tun "nɛn 'kɔ 'a "le 'cee 'wɪ 'zɔ. Kɔ -ta Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪɛ 'cɛɛ, 'nan -e 'ka 'si 'cee 'wɪ "tun "nun 'labɛ -a drɛdɪ man, -e 'ka -sɔɔnla Bali nɛn -a yɪɛ cɪ "man "bɛ -a -sru. -Yɛɛ 'trɛ drɛ, ɛn -yɛɛ la drɛ, ɛn -yɛɛ jemɪe drɛ 'lee 'e 'va fɛnɔn pɛɛnɔn.

¹⁶ 'Li 'e tɛdɛ bɛ, e minnun 'tɔvɪ, ɛn o sɔɔnla 'o 'bɔ 'ci 'sɔ winun -sru.

¹⁷ 'Pian ya'a 'flinɛ 'yee "yi "ci -kɔɔndɪ -a dɪ. -Yɛɛ cɪ 'nan e laa "sia laji te yaa -fɛɔn 'cɛɛ, e 'cee fɛ 'wɛɛnɔn dra 'e tɔ -man, e ci "nrandɪ 'lee -blɪfɛ -nɔɔn 'cɛɛ "kaga.»

¹⁸ Pɔl 'lee Barnaba "koe "nyan -a vɪdɪ -a -wɛɛ 'nan, te 'o 'o 'pan dɪ, 'vaa ɛn waa 'man.

¹⁹ -A -nan nɛn Zuif 'nɔn 'si Antɪɔs 'lee Ikomiɛn, ɛn o -sɛn minnun zɪɛ o va, ɛn o Pɔl -sɔn -kɔɛ -a. Waa plɪla, o -kɔ -a lunɛn 'o 'ci nrɔn 'nan e -ka.

20 'Pian z1 Zozinon -a si -fo
be, en Pol wluan lou, e -ta 'fla.

*Pol 'lee Barnaba -ku Derbu
eno 'li 'o da Antios*

-A ta tu ceeen en Pol 'lee Barnaba -ku Derbu.

21 O Bali -le 'w1 'nannon 'v1
'fla z1e -a da, en min "kaga "fo
Zoz1 'va. -A -nan nen o 'li 'o da
Lisitri 'lee Ikomien 'lee Antios
Pisidi.

22 O -ta Zozinon "koe "tod1 -a
'o da, te o 'w1 "paala -wle 'nan,
'o yi -tera Bali da 'li 'trilii, te
waa ve -wle 'nan: «Kaa yra ye
"kaga 'vaa, -e -kaa ku Bali -le
mingonnen treda.»

23 -Te o 'bola -legliz1 -tu -nan
-e 'o -wee min cejenun -tad, en
-te o ceeen Bali trv 'bad1 'lee fe
'sondi man, -e 'o o -peba wv
Minsan nen o yi -tera "da "be
-yrd.

24 Z1 Pol 'lee Barnaba Pisidi
'leglon ceeen be, en o 'bola Pan-
fili 'leglon 'ji.

25 O Bali -le 'w1 'nannon 'v1
Pergi, en o sdon "ji Atali.

26 'Fla z1e -a da nen o -fo -
klv -ji, en o 'li 'o da Antios.
Antios 'bo 'nan nen o o -peba
'wv Bali lo 'nan 'e "yi dre -
wle, -e 'nyranman nen o "sia -
a 'panan z1e be o 'pa.

27 Z1 o 'bola Antios be, en o -
legliz1 'non cin 'yl, en 'winun
nen Bali cila o va yaa dre be,
waa 'sinan 'pa. Waa -ci 'v1
"nyian -wle 'nan, minnun nen
o 'ka Zuif 'non 'a die, Bali -si 'le
'sv -wle 'nan 'o yi -tera 'e da.

28 "Be -sru Pol 'lee Barnaba
-fv o va tv "kaga 'kpa -a.

15

*Zozinon wei dre 'tv Moizi -le
-pei da Zeruzalem*

1 Min -mienun 'si Zude
'leglon 'ji. Z1 o 'bola Antios
be, en o 'w1 "paadi 'sia "bv1
Zozinon 'ji, waa 'v1 -wle 'nan:
«-Te min 'ka 'fole -klonmnon -va
"le z1 Moizi -le -pei -a 'v1 be -
yee 'w1 'zv die, Bali 'ka -a san
sia 'w1 'ji d1.»

2 Pol 'lee Barnaba 'ka 'w1
z1e -a manle "yi "fo "d1, en -sa
'pleble 'fola o yei 'w1 z1e -a da.

-A -nan nen minnun -a 'pla
"da 'nan, Pol 'lee Barnaba 'lee
Zozinon -mienun 'o 'kv 'w1 z1e
-a tin 'ba Zeruzalem 'o 'vale
Zoz1 'le 'pasianon 'lee -a -nan
-legliz1 min cejenun -a.

3 En Antios -legliz1 'pa o va -
wee -kvd1 -ji. "Wee -kv, o cila
Fenizi 'lee Samari, te 'w1 nen
e dre 'lod, en minnun nen o 'ka
Zuif 'non 'a die, o sdonla Bali -
sru "be, te o -ko -a -nan w1 vidi
-a Zozinon le. 'W1 z1e -a vidi
ci "nran -dan non "bv1 Zozinon
preeenon le.

4 Z1 o 'bola Zeruzalem
be, -legliz1 'non 'lee Zoz1 'le
'pasianon 'lee -legliz1 min
cejenun o 'sia 'kpa tigh, en 'w1
preeenon nen Bali cila o va yaa
dre be, waa -nan 'sinan 'pa -
wle.

5 -A -nan nen Farizen 'non
'va min -mienun nen o dre
Zozinon 'a be, o wluan lou,
en o 'nan: «Minnun nen o 'ka
Zuif 'non 'a die, o o -foa paan
'klonmnon -va -e 'o v1 -wle 'nan
'o 'ta wola Moizi -le -peinun
da.»

6 Zoz1 'le 'pasianon 'lee -
legliz1 min cejenun 'o cin 'yl,
'nan -e 'o 'w1 z1e -a 'pla "da.

7 Z1 o ceeen -sa 'pleble 'fod1
man 'o cin yei "be, Pieri wluan
lou, en e -wle 'nan: «'An
"bv1nun, kaa -tad 'nan 'cee
Bali an 'si "va -e 'an 'yee 'w1

'nōnnōn vī minnun nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a dīe-wlē, 'dū-e 'o 'fli-nōn Bali lē.

⁸En Bali 'bō nēn e min ci wī-tōa "bē, yaa -ci kōōn 'yee lei 'saun 'nōndī -a -wlē 'nan o ya 'yee vē -a "le zī yaa -nōn -cēē bē -yee 'wī 'zū.

⁹Bali 'ka -kaa 'cēnlē 'e cin man -kaa 'vale waa dī. E -wee 'wī 'wli dī fui 'nan o yi -tēra 'e da -le "wēan.

¹⁰En -mē "le "wēan nēn ka Bali man -wēeman? -Yēē cī 'nan -trō cibēn nēn -kaa tranun 'ka -kōlālē -a siadī -a dī, en -kaa 'bō 'ka 'kōlaman -a siadī -a dīe, ka ya "vale 'ka -tōa "mēn Zozinōn 'win -ji.

¹¹'Pian -kaa yi -tēala "da 'nan, Minsan Zozi 'bō 'le "yi "le "wēan nēn -kaa 'si 'wī 'ji "le -wee 'wī 'zū.»

¹²Nun tōōn minnun nēn 'o cin yidī bē, 'o 'ta -sēn, en o Barnaba 'lee Pōl wei mandī 'sia, en 'lēbo "fō wī nēn Bali ciula o va yaa dre minnun nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a dīe o yei "bē, waa 'vī -wlē.

¹³Zī o cēēn -a vidī man bē, en Zaji -a vidī 'sia 'nan: «"Bōinun, 'ka "trōēn "tō 'mēn.

¹⁴Simōn "sia 'wī 'tū vīnan -cēē. E 'nan: Bali 'bō minnun 'sidī 'sia 'yee vē -a, minnun nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a dīe o yei, 'nan -e 'wee 'tō bō.

¹⁵En Bali 'lewei vīnōn 'le 'wī nēn waa cren -tē bē, 'wī zīe yaa 'lē sōō. -Yēē cī 'nan, e ya 'e 'cēn -tē dī 'nan:

¹⁶Bali "e 'nan:
 <"Bē -sru an lia 'an da
 -e 'an David -le 'kōn nēn
 e -wī bē, -a pee -tō.

-A "pa 'ji nēn e -fū -nan bē,
 maan -tōōman 'e cin da
 -e 'an 'wluan lou,

¹⁷'dū -e min -mienun nēn

o -fū bē, 'o Minsan -wēē
 'o 'vale 'lēglōn -mienun nēn
 'an 'tō yra o man bē waa.

¹⁸'An 'bō Minsan,
 'wī nēn maan 'vī 'e 'cēn
 -a -nan lē 'ka lē va dīe,
 maan 'lē sōōman.»

¹⁹En Zaji -a 'le 'sran 'nan:
 «-Yēē "wēan, e ya 'an 'ji 'nan,
 minnun nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a
 dīe, en o sōōnla Bali -sru "bē, e
 ya "yi -e min 'e vīlē 'e 'tō o -sru
 'nan 'o 'ta wōla Moizi -le -pei
 da dī.

²⁰'Pian -kaa 'fluba 'cēn -tē
 -wlē 'nan, te 'o 'wī nēn waa -tē
 -yū lē bē -a -bli dī, en te 'o cin
 nan 'lee 'o cin -sran -wēē "dī,
 en te min 'e "blu -wēē "dī. En te
 'o 'wī nēn min 'ka -a -blō 'cēnlē
 -e -a nyēn 'e -sran dīe -a -bli dī,
 en te 'o 'wī nyēn -bli dī.

²¹-Yēē cī 'nan, 'li 'e 'cēn bē
 Moizi -le -pei -tō wīnun zīe
 'flanōn pēēnōn -a -tōa, kōō waa
 ta ve minnun lē Zuif 'nōn 'le
 cin yī 'kuin tū pēēnōn man
 'flinla 'yi da.»

*Zozi 'le 'pasianōn 'fluba 'pa
 'sia minnun nēn o 'ka Zuif 'nōn
 'a dīe -wlē*

²²-A -nan nēn Zozi 'le
 'pasianōn, 'lee min cejenun,
 'lee -lēglizi 'nōn pēēnōn wei
 dre 'tū, en o min -mienun 'si
 o yei, en o o 'pa 'sia Antīōs
 'o 'vale Pōl 'lee Barnaba -
 a. Zudazi nēn waa laabo
 "nyian Barsaba bē 'lee Sila
 nēn Zozinōn 'yra -tēa "o man
 bē, o nēn o o 'si o yei.

²³'Fluba nēn waa -nōn -wlē
 "bē -nyrēn 'gū:

«'Kū Zozi 'le 'pasianōn 'lee
 min cejenun 'bē 'fluba 'cēn
 -tē 'ka Zozinōn nēn ka cī
 Antīōs 'lee Siri 'lēglōn 'ji 'lee

Silisi 'leglɔn 'ji, te o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, 'cɛɛ.

Kv ya 'ka 'bɔvunun -a, kv "we 'ka 'va.

²⁴ Kva 'man 'nan, 'kv 'va min -mienun nen kv'a 'si -nɔnle 'wle "dɪɛ, o 'lv 'ka 'ci baale -ji 'wee 'wɪ "paadi -a, en o 'ka "koe 'si 'ka da.

²⁵ -Yee "wean, zɪ 'kv cin wei-ci 'man be, en kva 'yi 'nan, e ya "yi -e 'kv min -mienun 'si 'va -e 'kv o 'pa 'sia 'cɛɛ 'o 'vale 'kv 'bɔv Barnaba 'lee Pɔl nen kv o ye "yi "be waa.

²⁶ Min "fli zɪɛ, e -fv "wɛnnɔn -e 'o 'ka -kaa san Zozi Crizi 'tɔ 'ji.

²⁷ En kv Zudazi 'lee Sila 'pa 'sia 'nan 'o 'wɪ 'bɔ 'lein 'gɔvɛ -a vɪ 'cɛɛ 'o 'bɔ 'a.

²⁸ -Yɛɛ ci 'nan Bali lei 'saun 'lee 'kv 'bɔ, 'wɪ nen 'kɔ 'ka 'ta wɔla "da "be, kvɛ 'vɪ 'cɛɛ, kv'a 'wɪ 'pee 'palɛ "va "dɪ.

²⁹ 'Be 'wɪ zɪɛ, 'be ci 'nan: Te 'ka 'wi nen waa -tɛ -yɔ le be -a -bli dɪ, en te 'ka 'wi nyɛn -bli dɪ, en te 'ka 'wi nen min 'ka -a -blɔ 'cɛnle -e -a nyɛn 'e -sran dɪɛ -a -bli dɪ, en te 'ka cin nan 'lee 'ka cin -sran -wɛɛ "dɪ, en te min 'e "blu -wɛɛ "dɪ. 'Wɪnun zɪɛ, 'ka 'ta wɔla "da.

Kv 'ka 'tɔ bo.»

³⁰ -A -nan nen o o 'pa 'sia, en o -kv Antɪɔs. Zɪ o 'bɔla 'nan nun be, en o Zozinɔn cin 'yi, en o 'fluba zɪɛ -a -nɔn -wle.

³¹ Waa ta 'vɪ, en o pɛɛnɔn 'ci nran, e o "koe "tɔ 'o da -le "wean.

³² Zudazi 'lee Sila nen Bali 'lewei vɪnɔn 'a be, o 'wɪ "kaga tin 'ba -wle, o man -tɔ 'pleble, en o "koe "tɔ 'o da.

³³ O -fv Antɪɔs 'fla tv "wɛnnɛn 'a 'vaa, en Zozinɔn 'kv o 'palɛ -sia -trɔɔ 'nan -e 'o li 'o da Zeruzalem.

³⁴ ['Pian Sila "e 'vɪ 'nan "e -foo Antɪɔs 'fla.]

³⁵ Pɔl 'lee Barnaba "o -fv Antɪɔs, en 'o 'vale min "kaga "a o 'wɪ paa minnun ji, en o Minsan -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ -wle.

Pɔl cɛin "flizan nen te e -ko Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪɛ

Pɔl 'lee Barnaba cɛɛn 'e cin man

³⁶ Yi "fli yaa "be -sru, en Pɔl "e 'nan Barnaba le 'nan: «'Fla pɛɛnɔn nen kv ci "da Minsan -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ -a be, 'kv 'ci "nyian "da -e 'kv "bɔv Zozinɔn nen -nan nun be o yɪ.»

³⁷ Barnaba a "vale 'nan Zan nen waa laabo Mark be 'e 'kɔla 'o -sru.

³⁸ 'Pian Pɔl 'ka 'wle "man -e 'o 'kv waa dɪ, kɔɔ Mark 'nyran -man 'tvɪ o man Panfili 'leglɔn 'ji, en e 'si o -sru.

³⁹ Pɔl 'lee Barnaba wei 'ka drele -tvwli "fo "dɪ, -a -nan nen o cɛɛn 'e cin man. Barnaba Mark -fɔ 'e -sru, en o -fɔ -kɔv -dan ji, o -kv Sipri 'trɛda.

⁴⁰ Pɔl "e Sila -fɔ 'e -sru, en Zozinɔn o -pɛba 'wɔ Bali lɔ, en o -kv.

⁴¹ O ciɪa Siri 'leglɔn 'lee Silisi 'leglɔn 'ji, te o -ko Zozinɔn "koe "tɔdɪ -a 'o da.

16

Pɔl 'lee Sila -kv Derbv 'lee Lisitri 'lee Ikomien

¹ -A -nan nen Pɔl ciɪa Derbv, en e 'bɔla Lisitri. 'Fla zɪɛ -a da be, Zozi -sruzan 'tv a -nan, waa laabo Timote. -A "tɪ "a Grɛk min -a, lɪmɔn -tv nen e ya Zozi 'va be -yee 'nen nen, Zuif lɪ nen.

² -A 'tɔ "yi "a Zozinɔn nen Lisitri 'lee Ikomien be o 'le.

³ Pól a "vale 'e 'kú 'o 'vale 'waa, en e -kú -a -fólé -klónmón -va, Zuif 'nón nèn fè zìe -a -nan bè -wee "wéan. Kóo o pèenón -a -tóa 'nan Timote "tí "a Grék min -a.

⁴ Flanun nèn o ciila "da "bè, 'wí nèn Zozi 'le 'pasianón 'lee Zeruzalém min cejenun -a 'vì bè, waa 'vì 'fla zìe -a da 'nón lè, 'nan 'o 'ta wóla "da.

⁵ -A -nan nèn Zozinón 'le yi -teradı Bali da 'pa "da, te Zozinón 'ko bódı -a "kaga yi -túv pèenón man.

Pól -kú Masedoa

⁶ Pól a "vale 'o 'kú Bali -le 'wí 'nónnón vı Azi 'le glón 'ji, 'pian Bali lei 'saun 'ka 'wíle "man "di. -Yee "wéan o ciila Pirigi 'lee Galatı 'le glón 'ji.

⁷ Zı o 'bóla Misi 'le glón 'ji bè, en waa man wéé 'nan 'o 'ko Bitini 'le glón 'ji, 'pian Zozi lei 'saun 'ka 'wíle "man "di.

⁸ -A -nan nèn o ciila Misi, en o 'bóla Troas 'fla.

⁹ -Pei -man, e dre Pól lè "le nyrinvla -zv, e dre -yre "le Masedoa min -tú a 'e 'tódı lou, te yaa tró "baa -a vıdı -a 'nan: «'I ciila Masedoa 'le glón 'ji, 'i 'ta 'pa 'kú 'va!»

¹⁰ Zı Pól 'wí zìe -a -nan 'yí "le nyrinvla -zv bè, en kúa man wéé 'nan 'kú 'kú Masedoa 'le glón 'ji, kóo kúa -tóa 'nan Bali 'kú laabv 'nan -e 'kú 'yee 'wí 'nónnón vı -nan nun.

Pól 'bóla Filipv 'fla

¹¹ Zı kú -fó -kúv -dan ji Troas bè, en kú -kú Samotras. 'Bé 'ta tú cèen en kú -kú Neapoli.

¹² Kú 'sı 'bè 'nan, en kú -kú Filipv 'fla. Filipv 'fla zìe, -yèe cı Masedoa 'le glón 'ji 'fla tede -a, en Róm 'nón 'bè 'fla 'bó 'tó. Kú -fú 'fla zìe -a da tú "wènnèn 'a.

¹³ Flinla "yi da, kú 'sı 'fla zìe -a da, en kú -kú lu "nèn 'yi 'tú "srón. -A -cin a 'kú 'ji 'nan Zuif 'nón 'le Bali tró 'banan -kóan fè zìe -a -nan. Zı kú cèen -nyrandı man bè, en lumónnun nèn 'o cin yıdı fè zìe -a -nan bè, kú 'wí tin 'badı 'sia -wle.

¹⁴ Lumón -tú a fè zìe -a -nan te e 'yra -tea Bali man, -a 'tó nèn Lidi, e "sia Tiatire. Min -dandan nun ta só nèn yaa -taan. E ya 'wí zìe -a mannan, en Minsan -a "tróen 'lè 'sú, en 'wí nèn Pól cı -a vınan bè, yaa -ci 'man 'kpa tıglı.

¹⁵ -A -nan nèn waa -batize dre 'o 'vale 'e 'mangulinun -a, en e 'kú tró 'ba -a vıdı -a 'nan: «-Te kaa "nrónman 'ka 'ji 'nan, an wı Minsan man 'an 'bli pèenón 'a bè, 'ka 'fú 'an 'va tú "wènnèn 'a.» E kóala 'wí zìe -a man, en kú wı "man.

Minnun Pól 'lee Sila -fó -pv 'kuin

¹⁶ Te kú "ta -ko fènan nèn o Bali tró "baa bè -a -nan, en nóan lumón -tú -ta 'kú 'lè. Lı zìe -mlengan a -a -sru, e -pè -tála, -yee "wéan minnun nèn waa "paala bè o "lala ye "man "kaga.

¹⁷ E sóonla 'kú 'vale Pól -a 'kú -sru, te e -paan "man 'nan: «Minnun 'labè, Bali nèn min ta lou "bè, -yee 'nyranman 'panón nèn waa. O ya Bali -le 'wí nèn e min "sia 'wí 'ji bè -a vınan 'cèe.»

¹⁸ Yaa 'vı zìe yi "kaga 'wlu, tóon Pól 'ka 'vale e 'wí zìe -a maan "nyian dı, en e 'man lila "da, e 'nan -yv nèn -a -sru "bè -yre 'nan: «'An 'bó "e 'yie 'nan Zozi Crizi 'tó da, 'i 'sı lı 'gúe -a -sru.» En -yv zìe e 'sı -a -sru 'nun.

19 Nōan lūmōn zīe minnūn nēn waa "paala bē, zī waa 'yī 'nan wa'a "nyian "lala ye lī zīe -a man dīe, ēn o Pōl 'lee Sila 'kun, o -kū waa 'fla 'tanōn 'lē fēnan nēn o tin "baa bē -a -nan.

20 Zī o -kū waa tin 'banōn 'lē bē, ēn o 'nan: «-Vē -mienun 'gūe, o -tein -tria 'kū flānōn yei, Zuif 'nōn nēn waa.

21 O ya "vale o 'wī -trē "paaman 'kū 'jī, kū'a 'we "man "dī, ēn kū'a 'kolaman -e 'kū 'ta wōla "da "dī, kū ya Rōm 'nōn 'a -le "wēan.»

22 -A -nan nēn 'bli 'fō min "kaga 'jī o man, ēn tin 'banōn "e 'nan minnūn lē 'nan, 'o -wee sōnūn "koo 'o man, ēn 'o o -sōn sōnba "a.

23 Zī o cēen o -sōndī man bē, ēn o o -fō -pū 'kuin. Waa 'vī min nēn 'e yīe -tōa "o va bē -yrē 'nan, 'e yīe 'tō o va 'kpa.

24 Zī min zīe e 'wī zīe -a 'man bē, ēn e o -fō -pū 'kōn kplo -jī, ēn e 'ploblo 'fō o cēin -man.

25 -Pei -man te bada -tō, ēn Pōl 'lee Sila Bali trū 'badī 'sia, te o Bali 'tō bō "dre -fōa, te minnūn nēn -pū 'kuin bē, o o wei maan.

26 "Nun tōōn ēn 'trē nyōōn, e nyōōn 'plēble "bū "le "wēan -pū 'kōn nyōōn 'e 'klu -jī. Tū 'bō zīe -a wlu, ēn -pū 'kōn -kpēin pēēnōn 'lē 'sū, ēn fēnūn nēn 'e 'fōdī -pū 'kōnnōn 'cēin -man bē, -a pēēnōn 'lē 'sū.

27 Zī min nēn 'e yīe -tōa "o va bē e fuū bē, e -kpēinnūn 'yī 'e 'lē 'sūdī, ēn e 'yee srēn 'sū 'jī 'nan -e 'e 'fli -te, kōō yaa nrōn 'e 'jī 'nan -pū 'kōnnōn pēēnōn 'tē -jī.

28 'Pian Pōl paan -yrē wei 'plēble 'jī 'nan: «Te 'i 'wī 'wli dī

"dre 'i 'fli lē dī, kū ya 'gū 'kū pēēnōn.»

29 Tōōn ēn min zīe e 'nan 'o 'tē 'bī, ēn e wla "nyīandū -pū 'kōnnōn 'va, ēn e blula Pōl 'lee Sila wlu, te e nyōōnman.

30 "Bē -sru e o 'bōla bei, ēn yaa laabū -wō 'nan: «'An "tūnūn, maan dra 'kō -e 'an 'si 'wī 'jī?»

31 En o -yrē 'nan: «'I yī -tēra Mīnsan Zozi da -e 'ka 'vale 'yīe "kōnnēn 'nōn 'a 'ka 'si 'wī 'jī.»

32 -A -nan nēn o Mīnsan -le 'wī 'nōnnōn 'vī -yrē 'o 'vale 'yee "kōnnēn 'nōn pēēnōn 'a.

33 -Pei 'bō 'lein zīe -a man bē, min nēn 'e yīe -tōa -pū 'kōnnōn 'va bē, e -kū Pōl 'lee Sila mlōn 'jī "foelē. 'Nun tōōn ēn waa -batize drē 'o 'vale 'yee "kōnnēn 'nōn 'a.

34 E -kū waa 'yee 'kuin, ēn e fēnūn -nōn -wlē, waa bli. -A -nan nēn -a ci "nrāndī 'sia 'o 'vale 'yee "kōnnēn 'nōn pēēnōn 'a, e yī -tēra Bali da -le "wēan.

35 Zī tū cēen bē, ēn tin 'banōn minnūn 'pa 'sia, 'nan 'o vī min nēn e yīe -tōa -pū 'kōnnōn 'va bē -yrē 'nan, 'e 'si o man.

36 En min nēn 'e yīe -tōa -pū 'kōnnōn 'va bē, e 'wī 'gūe -a 'vī Pōl lē. E 'nan: «Tin 'banōn min 'pa 'sia 'nan, 'an 'si 'ka man. -Yee "wēan 'ka bōla, 'ka 'kū, 'ka 'fū -trōō.»

37 'Pian Pōl -a 'vī 'pasianōn lē 'nan: «O 'kū 'sōn minnūn yīe man, ēn o 'kū 'fō -pū 'kuin, wa'a 'wī zīe -a -ci vīlē dī, -e te kū ya Rōm 'nōn 'a, ēn o ya "vale 'o "sia 'kū man 'e yōōdī. -Yee "wēan kū'a 'we "man "dī. 'O 'ta 'kū bōla 'o 'bō 'a.»

38 En 'pasianōn 'kū 'wī zīe -a vīlē tin 'banōn lē. Zī tin 'banōn

-a 'man 'nan, Rəm 'nən nən waa bε, nyen o cεen.

³⁹ Tin 'banən 'ta toba -fəle -wle, en o o 'bōla -pu 'kuin, en waa 'vɪ -wle 'nan, 'o yra 'si, 'o 'si 'fla 'bō da.

⁴⁰ Zɪ o 'bōla -pu 'kuin bε, en o -kɪ Lidi -va, 'o cin 'yɪ 'o 'vale 'o "bɒɪ Zozinən 'a. O o "koe "tō o da 'vaa, en o 'si 'fla 'bō da.

17

Pəl 'lee Sila -kɪ Tesalonik 'nən fla

¹ O ciɪla Anfipoli 'fla 'lee Apoloni 'fla, en o 'bōla Tesalonik. Zuif 'nən 'le cin yɪ 'kən a fε zɪε -a -nan.

² Pəl wla cin yɪ 'kən zɪε -a -ji "le yaa dra 'e 'cɛn bε -yee 'wɪ 'zɒ. 'Flinla "yi yaaga 'a 'e cin -sru, te Pəl 'wɪ nən 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bε -a ve -wle.

³ Pəl -a ta ve -wle, te yaa -ci ve -wle 'nan, e ya 'e vidɪ 'nan min 'sizan 'wɪ 'ji 'e yra yɪ, -e 'e 'ka, -e 'e 'wluan -kanən 'va. En e 'nan: «Zozɪ nən an -yee 'wɪ ve 'cεε 'gɒε, -yεε cɪ min 'sizan 'wɪ 'ji -a.»

⁴ Min pləennun 'wɪ zɪε -a 'man 'wɪ 'kpa -a, en o -fɒ Pəl 'lee Sila -sru, 'lee Grɛk 'nən "kaga "nən o 'yra -tɛa Bali man bε, 'lee lɪmən -mienun nən o 'yra -tɛa "o man 'fla bε.

⁵ 'Pian man bɒdɪ wla Zuif 'nən 'ji, en o yɪε 'plɛnən kuun 'fla yei, o o -sɛn 'o 'va, en o 'wɪ 'fɒla 'fla. O -kɪ 'wɪ 'tɒle min -tɒ nən waa laabo Zazən bε -a man 'yee "kənən 'nan, 'e Pəl 'lee Sila -nən 'wle -e 'o 'kɪ waa 'flanən 'le.

⁶ Wa'a Pəl 'lee Sila yɪε dɪ, en o Zazən 'lee "bɒɪ Zozinən -mienun 'kun, en o -kɪ waa

'fla 'tanən 'le, te o -paanman -a vidɪ -a 'nan: «Minnun nən o 'trɛda baa 'ji bε, o -ta 'gɒ, en Zazən o 'sia.

⁷ Mingənnennun tazan nən Rəm bε, -yee -pei -tɒ wɪnun bε, o ya -a sɛnan. Waa 'vɪ 'nan, mingənnən -tɒ a "nyian, wεε laabo Zozi.»

⁸ 'Wɪ zɪε e 'nan 'fla 'tanən 'lee minnun man.

⁹ Zazən 'lee "bɒɪ Zozinən -mienun -a man pan 'wɒ -wle 'vaa, en o 'si o man.

Pəl -kɪ Bere fla

¹⁰ Zɪ -pei 'tan bε, en Zozinən 'kɪ Pəl 'lee Sila 'palɛ -sia, en o -kɪ Bere 'fla. Zɪ o 'bōla 'nan nun bε, en o wla Zuif 'nən 'le cin yɪ 'kuin.

¹¹ 'Fla zɪε -a da 'nən bε -wee 'wɪ a "yi, en o 'wɪ maan e "mlian Tesalonik 'nən da. Waa -wεεman 'nan 'o Bali wei maan. Bali wei nən 'e 'cɛn -tɛdɪ bε, waa ta ve tɒ pɛnən man, -e 'wɪ nən Pəl a ve -wle "bε, 'o -tɒ 'nan 'wɪ 'kpa nən.

¹² O va Zuif 'nən "kaga "yi -tɛra Zozi da, 'lee Grɛk lɪmən -mienun nən o 'yra -tɛa "o man bε, 'lee -klənəmən "kaga 'kpa.

¹³ 'Pian zɪ Tesalonik Zuif 'nən -a 'man 'nan, Pəl a Bali -le 'wɪ 'nənnən vɪnan Bere bε, en o -ta 'wɪ 'fɒlɛa 'fla zɪε -a da 'nən yei.

¹⁴ -A -nan nən Zozinən 'kɪ Pəl 'palɛ -sia jemie man. 'Pian Sila 'lee Timote "o fɒv 'fla 'bō da.

¹⁵ Minnun nən o -kɪ Pəl 'palɛ -sia bε o 'bō 'a Atɛn 'fla, en o 'li 'o da. Pəl o kalɪ 'nan 'o vɪ Timote 'lee Sila lɛ 'nan 'o 'lɒ tada.

Pəl 'bōla Atɛn fla

¹⁶ Te Pəl a Sila 'lee Timote -pennan Atɛn 'fla bε, en e 'fla

z1ε -a da 'yi 'e fadı -yυ nɛn waa -paan "bε -a. 'W1 z1ε e 'nan "man.

17 -Yee "wεan Pɔl 'w1 tin 'ba Zuif 'nɔn 'lee minnun nɛn o 'yra -tεa Bali man bε -w1ε cin yi 'kuin, ɛn minnun nɛn e bɔa "o man -guada tυ pɛɛnɔn man bε, e 'w1 tin 'ba "nyian -w1ε.

18 'Fluba 'tɔnɔn nɛn o c1 Epikuri -sru "bε, 'lee o nɛn Sitoiki -sru "bε, o -sa -fɔd1 'sia 'o 'vale Pɔl -a. O -mienun -a laabυ 'nan: «-Mε "w1 nɛn sɔɔ -tɔzan 'labε yaa ve?» O -mienun "o "ve 'nan: «Maan ye "le 'nan 'lɛglɔn pee -le Bali -le 'w1 nɛn yaa ve.» -Yee c1 'nan Pɔl a Zozi 'le 'w1 'nɔnnɔn v1nan, te e minnun nɛn o -ka bε -wee wluand1 -kanɔn 'va 'w1 ve, -yee "wεan o 'w1 z1ε -a 'v1.

19 -A -nan nɛn o Pɔl 'kun, ɛn o -kυ -a tin 'banɔn 'le fɛnan nɛn waa laabo Aeropaz bε -a -nan. Waa laabυ -yrɔ 'nan: «'W1 -trε nɛn i c1 -a "paanan 'gυε, kυ ya "vale "kυ maan.

20 -Yee c1 'nan 'w1 nɛn e -ciala 'kυ da bε, -nyrɛn yia ve 'kυε. -Yee "wεan kυ ya "vale 'kυ 'w1 z1ε -a -ci maan.»

21 Aten 'nɔn 'lee -pɛn 'nɔn nɛn Aten 'fla bε, -sεε "wɔd1 'lee 'sinan -trɛnun nɛn waa mand1 ye "yi.

22 ɛn Pɔl wluan lou tin 'ba 'nɔn yei, ɛn e 'nan: «Aten 'flanɔn, maan -tɔa 'nan 'cee balinun a 'ka 'yra -tεa "o man 'kpa.

23 -Yee c1 'nan "mɛɛn v1nan 'an 'ci1 'ka fla yei "bε, an 'cee balinun -pannan 'yi. An Bali -pan "davε -tυ 'yi te waa crɛn -tε "man 'nan:

«E ya Bali nɛn kυ'a tɔa d1ε -yee vε -a.»

Bali 'bɔ nɛn kaa -paan te ka'a tɔa d1ε, an -ta 'nan -e 'an -yee 'w1 v1 'cεε.

24 Bali nɛn e 'trε 'lee 'e ta fɛnun pɛɛnɔn drε bε, -yεε c1 Minsan nɛn e 'trε 'lee la "paala bε -a, ɛn ya'a 'nyεanla min -pɛ drε fɛnun ji d1.

25 ɛn ya'a wεɛman 'nan min 'e 'pɛ "nɛn "fε 'si -e 'e -nɔn 'yrε d1. -Yee c1 'nan Bali 'bɔ 'bε min ci fulɔ 'lee 'belid1 'lee fε pɛɛnɔn -nɔan "min lε.

26 Bali 'bɔ -a drε, ɛn 'lɛglɔn pɛɛnɔn "t1 "a -tɔwli, ɛn e -wee 'trε 'leda drε, ɛn e -wee lε "nɛn 'pla.

27 Yaa drε z1ε, 'nan -e minnun 'o 'e -wεε 'o 'pɛ "paad1 -a fε pɛɛnɔn 'nan, 'nan -e 'wee yi. 'Pian -e te Bali 'bɔ 'ka -kaa man -kɔɔbli d1.

28 -Yee drε ɛn -kaa ya 'trɛda, ɛn -yεε -maan -kaa kla -kaa man, ɛn -yεε 'belid1 -nɔn -cεε. 'Ka 'bɔ 'va 'fluba 'tɔnɔn 'w1 z1ε -a crɛn -tε 'va, waa crɛn -tε 'nan: «'W1 'kpa, -kaa ya -yee 'nɛnnun -a.»

29 ɛn -te -kaa ya -yee 'nɛnnun -a bε, -ka'a 'kolaman paan -e -kaa ci "nrɔn 'nan, -kaa Bali -kɔɔnman -siga minnun 'lee "lala minnun 'lee -kɔlε minnun nɛn minnun o nyaan 'o 'pɛ -a 'lee 'o 'wulo -ji winun da bε -a man d1.

30 ɛn tυ nɛn te min 'ka Bali tɔa d1ε, Bali 'ka -a paa bε man d1, 'pian 'bε nɛn 'gυε, e 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn laabυ 'nan 'o 'si 'o drε w1 -wli d1 "man -e 'o 'fl1 'nɔn 'yrε.

31 Kɔɔ Bali yi -tυ 'pla 'nan -e 'e 'trɛda 'nɔn pɛɛnɔn 'le 'w1 tin 'ba 'e 'nɔan da. Bali min -tυ 'si "va, yaa -tɔ 'w1 z1ε -a -ji tin

'bazan 'a, en yaa -ci kōōn -wle -a wluandi -a -kanōn 'va.»

³² Zī o -kanōn wluandi da wī 'man bē, en o plōennun -a sēē wōdī 'sia, en o -mienun "o 'vī 'nan: «Yī pee nyan, -e 'kōi wei man "nyian.»

³³ -A -nan nēn Pōl 'bōla o yei.

³⁴ 'Pian min -mienun -fō -a -sru, en o yī -tēra Zozi da. Dioni 'bō nēn tin 'bazan 'tū -a bē e ya o va, 'lee lūmōn -tū nēn waa laabo Damari bē, 'lee min -mienun "nyian.

18

Pōl 'bōla Korēnti 'fla

¹ "Bē -sru en Pōl 'si Atēn 'fla, e -kū Korēnti.

² E Zuif min -tū nēn waa laabo Akila bē -a 'yī 'nan nun. Waa -ya Pōnt 'lēglōn 'ji. 'O 'vale 'e nan Priskil -a, o "sia 'sinan Itali 'lēglōn 'ji 'e -trē. Kōō mingōnnennun tazan Klodu nēn Rōm bē, e 'nan, Zuif 'nōn pēēnōn 'o 'si Rōm 'lēglōn 'ji. En Pōl -kū Akila 'lee Priskil -va.

³ O 'pa nyanman a -tūwli "le "wēan Pōl -fū o va, en o 'nyranman 'pa 'e cin va. - Wee 'nyranman nēn 'nan 'o -tandannun drē.

⁴ 'Flinla "yī -tūbū pēēnōn da bē, te Pōl 'wī "paaman Zuif 'nōn 'le cin yī 'kuin, yaa -wēēman 'nan Zuif 'nōn 'lee Grēk 'nōn 'o -sōōnla 'e -sru.

⁵ 'Pian zī Sila 'lee Timote 'si Masedōa 'lēglōn 'ji o -ta bē, en Pōl Bali -le 'wī 'nōnnōn 'saza "paadi "sia. Yaa ve Zuif 'nōn lē 'nan, Zozi 'bē cī min 'sizan 'wī 'ji -a.

⁶ Zuif 'nōn 'ka 'o "trōēn "tōlē -a wei lē dī. En zī waa wei fuimlan 'nan te waa "srōnman bē, en Pōl 'yēē sō cī plu -a -ci -kōōndī -a 'nan, 'e

'pē 'si -wee 'wī 'ji. E 'nan -wle 'nan: «'Wī nēn e -taa "bōlē 'ka man bē 'ka 'bō 'lō wī nēn. Te 'ka 'an 'tō vī dī. 'Bē nēn 'siēn 'gūē minnun nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a dīē, o va nēn an -ko.»

⁷ Pōl 'bōla cin yī 'kuin, en e -kū min -tū nēn e 'yra -tēa Bali man bē -yēē 'kuin. Min zīē waa laabo Titu Zuti -yēē 'kōn a Zuif 'nōn 'le cin yī 'kōn 'bō "srōn.

⁸ 'Pian Cripu 'bō nēn cin yī 'kōn 'tazan -a bē, e yī -tēra Minsan da 'o 'vale 'yēē "kōnnēn 'nōn 'a. En Korēnti 'nōn "kaga "nēn o cī Pōl wei mannan bē, o yī -tēra Minsan da "nyian, en o o -batize drē.

⁹ -A -nan nēn Minsan 'wī tin 'ba Pōl lē -pei -man "le nyrin -vla -zū. Yaa 'vī 'nan: «Te "klan 'e 'kōn 'i 'ji dī. 'I 'wī vī minnun lē, te 'i 'flin 'widī -a dī.

¹⁰ -Yēē cī 'nan, an ya 'i "srōn, en min -tū 'ka 'kōlaman 'i 'kundī -a -e 'e 'wī 'wli dī "drē 'yīē dī, kōō 'mēn minnun a "kaga 'fla 'gūē -a da.»

¹¹ Pōl -fū 'fla zīē -a da lē -tū mlēn 'shēēdū te e Bali -le 'wī "paaman minnun ji.

¹² Tū nēn Rōm 'nōn 'le -kōnmandan Galīōn -tō Akai 'lēglōn da bē, en Zuif 'nōn 'o 'cī 'pa Pōl man, waa 'kun, en o -kū -a -a cēin -da.

¹³ Waa 'vī -kōnmandan zīē -yrē 'nan: «-Vē -mie 'gūē, e 'wī "paaman minnun ji 'nan, minnun 'o Bali 'tō bō 'e 'pee, -pei -tō wūnūn man.»

¹⁴ Pōl "ta 'wī "sia "va, 'nun tōōn en Galīōn "e Zuif 'nōn lē 'nan: «"Te min 'gūē, 'wī 'wli dī -dan tū nēn yaa drē bē, "te maan 'sinan "va 'yī 'ka Zuif 'nōn lē.

15 'Pian en ka ya 'wɪ 'blinan 'wɪ "paadı 'lee 'wɪ "paanɔn da bɛ, 'lee 'ka 'bɔ 'le-peɪ-tɔ winun da bɛ, 'ka 'bɔ 'lɔ wɪ 'bɛ. Ma'an 'we "man -e 'an drɛ 'bɛ tin 'bazan 'a dɪ.»

16 En Galion "e 'nan -wɛ 'nan, 'o bɔla tin 'ba 'kuin.

17 -A -nan nen minnun pɛɛnɔn Sostɛn nen cin yɪ 'kɔn 'tazan -a bɛ -a 'kun, en waa -sɔndɪ 'sia tin 'ba 'kɔn 'bɔ 'lɛ "nen. 'Pian Galion 'ka 'wɪ 'tɔ 'silɛ "da "dɪ.

Pɔl 'li 'e da Antios

18 Zɪ 'wɪ zɪɛ e drɛ bɛ, Pɔl tɔ "kaga drɛ Korɛnti, en e 'si "bɔɪ Zozinɔn nen -nan nun bɛ o va 'o 'vale Priskil 'lee Akila -a, o -kɔ Cɛncre 'nan -e 'o 'fɔ -klɔ -dan nen e -ko Siri bɛ -a -ji. Pɔl-tɔ 'e wei-da Bali lɛ, -yee "wean 'e 'wulo "jɛ 'bɔ "klɔglɔ 'vaa en e 'si Cɛncre.

19 O 'bɔla Efɛz, en Akila 'lee Priskil -fɔ 'fla zɪɛ -a da, en Pɔl -kɔ cin yɪ 'kuin, e 'wɪ tin 'ba Zuif 'nɔn lɛ.

20 -A -nan nen Zuif 'nɔn "e -yrɛ 'nan 'e yɪ -mie drɛ 'o 'va.

21 'Pian Pɔl 'ka 'wɪɛ "man "dɪ, en e -si trɔ 'ba -wɔ. E -wɛ 'nan: «-Te Bali wɪ "man "bɛ, an -taa "nyian 'ka 'va 'gɔ.»

Pɔl 'si Efɛz, en e -fɔ -klɔ -dan nen e -ko Sezare bɛ -a -ji.

22 Zɪ e 'bɔla Sezare bɛ, en e -kɔ 'e cɛin -ji Zeruzalɛm Zozinɔn 'tɔ bɔlɛ. "Bɛ -sru en e Antios si 'sia.

Pɔl cɛin yaagazan nen te e -ko Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪɛ

23 Pɔl 'mɔn "wɛnnɔn Antios, en e -kɔ 'e 'lɛ. E ciɪa Galatɪ, "bɛ -sru Pirigi te e -ko -a -nan Zozinɔn pɛɛnɔn "koe "tɔdɪ -a 'o da.

Apolo 'wɪ paa Efɛz 'lee Korɛnti

24 Zuif min -tɔ nen waa laabo Apolo, en waa -ya Alɛzandri bɛ, e 'bɔla Efɛz. Apolo zɪɛ, e "we 'wɪ 'tɔ wei -ji, en e Bali -le 'fluba 'wɛ "kaga -tɔa.

25 Zɪ kɔ min 'e 'ta wɔla Min-san -sru "bɛ, -nyrɛn waa paa "ji. Apolo 'e 'fli -nɔn Bali -le 'nyranman 'padɪ -ji, en e Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn ve minnun lɛ "le zɪ Zozi -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ 'sɛzɛ, 'pian 'wɪ nen Zan min -batize drɛ "man "bɛ -nyrɛn yaa -tɔa "cɛ.

26 Apolo yɪ -tɛra 'e 'fli da, en e Bali -le 'wɪ vɪdɪ 'sia Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin. Zɪ Priskil 'lee Akila -a wei 'man bɛ, en waa laabɔ 'o 'va, en zɪ kɔ min 'e 'ta wɔla Bali -sru "bɛ, waa paa "ji 'kpa tɪglɪ.

27 Zɪ Apolo a "vale 'e 'ko Akai 'lɛglɔn 'ji bɛ, en Zozinɔn -a "koe "tɔ 'e da -kɔdɪ -a. -A -nan nen o 'fluba 'crɛn -tɛ, waa -nɔn -yrɛ. Waa crɛn -tɛ -ji 'nan, Zozinɔn nen -nan nun bɛ 'o Apolo 'sia tɪglɪ. Zɪ e 'bɔla Korɛnti bɛ, minnun nen Bali -le "yɪ "le "wean o yɪ -tɛra Zozi da bɛ, e 'pa o va -dan.

28 -Yɛɛ cɪ 'nan 'wɪ nen Zuif 'nɔn -a dra te e 'ka "yɪ "dɪɛ, yaa -tɛala o yra minnun yɪɛ man 'e klɔ ji. 'Wɪ zɪɛ yaa -ci kɔɔn -wɛ Bali wei nen 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ -a 'nan Zozi 'bɛ cɪ min 'sizan 'wɪ 'ji -a.

19

Pɔl 'li 'e da Efɛz

1 Te Apolo a Korɛnti, en Pɔl ciɪa Azi pɔnnun yei 'zia, -a -nan nen e 'bɔla Efɛz. 'O 'vale Zozinɔn -mienun -a 'o cin 'yɪ,

² En yaa laabv -wlv 'nan: «Zi ka yi -tera Zozi da be, ka Bali lei 'saun 'yi?»

En o 'nan -yre 'nan: «Kv'a 'bv manle 'nan Bali lei 'saun a di.»

³ En Pvl -a laabv -wlv 'nan: «O 'ka -batize dre 'wv "cen 'man?»

O 'nan -yre 'nan: «O 'kv -batize dre 'le zi Zan -a 'vi be -yee 'wv 'zv.»

⁴ -A -nan nen Pvl 'e 'nan: «Zan minnun nen o 'si 'o dre wv -wlvdi "man, en 'o 'fli -nvn Bali le be o -batize dre. Zan 'bv -a 'vi minnun le 'nan, min nen e -taa 'tale 'an -sru "be, 'ka yi -tera -a san da. -Yee cv Zozi 'a.»

⁵ Zi o 'wv ziv -a 'man be, en o o -batize dre Minsan Zozi 'to da.

⁶ Pvl 'e 'pe 'pla o da en Bali lei 'saun 'ta o da. -A -nan nen o 'wvdi 'sia wei peenun -ji, en o Bali 'lewei vidi 'sia.

⁷ Minnun ziv o peenvn "nen bva -fuda "fli.

⁸ En Pvl wla Zuif 'nvn 'le cin yi 'kuin. E yi -teala 'e 'fli da, en -a mlen yaaga 'bv te e 'wv "paaman minnun ji. Bali -le mingvnnen -blidi -le 'wv nen yaa ve minnun le, te yaa -weeman 'nan minnun 'o man "yi, -e 'o -svnla Bali -sru.

⁹ 'Pian zv min -mienun 'ka 'wv ziv -a siala 'wv 'a di, en wa'a 'we "man -e 'o yi -tera "da "dive, te o "we 'wv "paadi ziv -a man -wlvdi min peenvn yiv man be, -a -nan nen Pvl 'si o va. Yi -tdv peenvn man e 'wv "paaman 'sien Zozinvn 'ji, min -tv nen waa laabo Tirani be -yee -lugvlu 'kuin.

¹⁰ Pvl -a dre ziv -trilii le 'fili, en minnun peenvn nen o -nyevanla Azi 'leglvn 'ji, te o ya Zuif 'nvn 'a oo, te o 'ka Zuif

'nvn 'a di oo, o Minsan 'le 'wv 'nvnvn 'man.

Keva -le 'nennun -a "vale 'o 'yv -wlvdi -pian minnun -sru

¹¹ Bali -ciala Pvl -va te Pvl 'lebo "fo wv -dandan dra.

¹² -Yee "wean svnvn 'lee sv plinun nen o klv Pvl 'kvl man be, waa "sia te waa "paaman man "yaa 'nvn man te e -ce "sia o man te e -yv -wlvdi "sia o -sru.

¹³ En Zuif 'nvn -mienun nen o -cia "wvdi -a 'fla 'tdv peenvn da be, o -yv -wlvdi -pian "minnun -sru Minsan Zozi 'to da. Waa ve -yv -wlvdi nun le 'nan: «Zozi nen Pvl -yee 'wv ve be, -a 'to da maan vi 'cev 'nan, 'ka 'si min 'gvv -a -sru.»

¹⁴ Minnun nen o 'wv ziv -a dra be, min -tv nen waa laabo Seva be -yee 'nennun nen waa, o ya 'svravli. Seva ziv, Zuif min nen, en e ya Bali -panvn 'tazan -tv -a.

¹⁵ En -yv -wlvdi -a 'vi -wlv 'nan: «An Zozi -tva. En min nen 'be cv Pvl -a be meen -tva. -Ti nun nen "cee "a?»

¹⁶ -A -nan nen min nen -yv -wlvdi "cv -a -sru "be, e 'wv o da, -a -pe 'bv o peenvn man -le "wean o 'bola 'kvn ziv -a -ji flvn -a 'o plvdi te nyen a o da.

¹⁷ 'Wv ziv, Zuif 'nvn peenvn 'lee Grek 'nvn peenvn nen Efzv be waa 'man, en o klan Bali lv. -A -nan nen e dre Minsan Zozi 'to bv wv -a.

¹⁸ Minnun nen o yi -tera Zozi da be, o "kaga "ta 'wee 'wv 'wlvdi "vive minnun yiv man 'wein.

¹⁹ En minnun nen o 'bui -foa "be, o "kaga "ta 'wee 'bui 'flubanun -a, 'lee 'wee fenun -a, en waa 'te 'bli minnun yiv man. 'Flubanun ziv, -te waa

man "lala nrən bε, e bəa yi -kpi fuba 'soolu da nyranman "lala -a (50.000).

²⁰ Bali -le 'plεblε 'le "wεan z₁ Minsan -le 'w₁ 'nənnən fuila "man z₁ε.

EfεZ 'nən wluan Zozinən man

²¹ Z₁ 'w₁ z₁ε e drε bε, "bε -sru εn Pəl "e 'nan, 'e "ta -ko Zeruzalem. 'Pian e 'nan, 'e 'ko Masedəa 'lee Akai 'vaa -e 'e 'k_v. E 'nan, -te 'e 'k_v bε, 'e bəala Rəm.

²² -A -nan nən e Timote 'lee Eras nən o "paa "va "bε o 'pa 'sia Masedəa, εn -a 'bə "e fuv_v tu "wεnnən 'a Azi 'lēglən 'ji.

²³ T_v z₁ε -a man nən -tein -tria Minsan -le 'w₁ 'nənnən da EfεZ 'fla.

²⁴ Min -t_v nən waa laabo Demetri bε, e ya fε z₁ε -a -nan. E -siga man nyranman "paa, εn e -siga 'kən "wεnwεnnən nun dra -wee Bali -t_v nən waa laabo Artemi bε -yee vε -a. -Yee minnun nən waa dra waa bε, e "lala "kaga "ye o da.

²⁵ Minnun nən o 'nyranman -t_vwli 'bə z₁ε -a "paa bε e 'o cin 'y₁, εn e -wlε 'nan: «'Ka pεεnən kaa -təa 'nan, -cee 'nyranman 'g_vε -yεε -maan, εn -kaa c₁.

²⁶ εn kaa 'man 'nan, Pəl a -a v₁an minnun lε 'nan balinun nən min o drε 'o 'pε -a bε, o 'ka bali t₁gl₁ 'a d₁. 'W₁ z₁ε, ya'a v₁ε EfεZ 'saza "cε "d₁, 'pian yaa 'v₁ Azi 'lēglən pεεnən 'ji. εn z₁ yaa 'v₁ bε, min "kaga "y₁ -tεra "da, εn o 'si -cee bali Artemi -sru.

²⁷ 'W₁ z₁ε e -taa -cee 'nyranman klu -sεnlεa 'ji, εn -cee bali Artemi bε, -yee 'kən klu -taa "sεnlεa 'ji, εn "yεε 'le 'sran bε,

Artemi 'bə 'tə 'ka "nyian taa -kənle min 'le d₁. Te Artemi 'bə nən minnun pεεnən -a ye "y₁ Azi 'lēglən 'ji 'lee 'trε pεεnən da.»

²⁸ Z₁ minnun 'w₁ z₁ε -a 'man bε, 'bli 'fə 'o 'ji, εn o -paand₁ 'sia te waa ve 'nan: «EfεZ 'nən 'le bali Artemi a -dan.»

²⁹ 'W₁ z₁ε e 'fla nyəən, εn 'flanən 'ci drε 't_v. -A -nan nən o Gai 'lee Ariza 'kun 'sa -a, εn o -k_v waa fεnan nən 'flanən 'o cin ye bε -a -nan. Gai 'lee Ariza z₁ε Masedəa 'nən nən waa, -wεε Bali -le 'nyranman 'pa 'o 'vale Pəl nun -a 'e cin va.

³⁰ Z₁ Pəl a "vale 'e bəala 'ji minnun z₁ε o 'lε bε, Zozinən 'ka 'w₁ε "man "d₁.

³¹ εn Pəl bee -mienun nən o 'fla "paala bε o min 'pa 'sia -yrε 'nan, te 'e bəla 'ji minnun 'lε d₁.

³² T_v z₁ε -a wlu bε, te minnun nən 'o cin 'y₁ bε, wa'a tian 'o cin wei -ci manle d₁. Min -mienun -paanman, "o 'w₁ 'pee ve -e min -mienun "o -paan "w_v 'w₁ 'pee -a. εn min "kaga "a o yei, te 'w₁ 'bə nən 'o cin 'y₁ "man "bε, wa'a tian "o -ci manle d₁.

³³ Min -t_v nən waa laabo Alεzandre bε, Zuif 'nən a 'ta 'tənan "man, 'nan -e 'e bəla 'ji minnun 'lε, εn min -mienun 'w₁ z₁ε -a -ci 'v₁ -yrε. -A -nan nən 'e 'pε wluan minnun lε 'nan, 'o səə 'pla, -e 'e 'w₁ tin 'ba -wlε.

³⁴ 'Pian z₁ minnun -a -tə 'nan Zuif min nən bε, εn o pεεnən -paand₁ 'sia 'e cin va 'w₁ -t_vwli "v₁d₁ -a 'nan: «EfεZ 'nən 'le bali Artemi a -dan.» O 'mən -paand₁ z₁ε -a da.

³⁵ E drε z₁ε fəənən, εn min nən e -təa 'flanən 'lee 'fla

'tanon yei "be, 'e -kōla 'e 'pe -tōdi -a o da, en e 'nan -wle 'nan: «Efez 'nōn, min peenon -a -tōa 'nan Efez 'be yie -tōa -cee bali Artemi -le 'kōn 'va. En Artemi 'bō -a yiba "min nen e 'si laji e -tria be -cee yie -tōa "va.

³⁶ Min -tu 'ka 'kōlaman -e 'e -sa -fō di. -Yee "wean 'ka 'lēbo 'pla "da -e 'ka 'wulo -ji "nrōn 'vaa, -e 'ka 'ta wī dre.

³⁷ -Yee ci 'nan, minnun nen ka -ta waa 'gūe, wa'a -cee bali -le fe -tu crin wōle di, en waa -cee bali 'srōnle di.

³⁸ -Yee "wean -te Demetri 'lee 'yee 'nyranman 'panon a "vale o 'wī -tōa "min man be, yinun nen o tin 'ba "da "be o ya, en minnun nen o tin 'ba o va be o ya. O va nen 'o 'kū o -sanman dre.

³⁹ En -te 'wī 'pee a "nyian 'ka 'ji -e 'ka vī be, yī nen minnun 'o cin ye -e 'o 'wī tin 'ba be -e 'ka 'wī 'bō zīe -a bōla -wle.

⁴⁰ 'Wī nen e dre cēegūe -yee "wean be, o -kōlaman -e 'o 'wī 'tō -kaa man 'nan, -kaa wluan minnun man. -Cee cin yidi 'gūe -a -ci "ka "di, en -ka'a 'kōlaman -e -kaa -ci tighi yī -e -kaa vī minnun le di.»

⁴¹ Zī e cēen 'wī zīe -a vidī man be, en e 'nan minnun le 'nan, 'o 'kū 'wee vē -nan.

20

Pōl -kū Masedōa 'vaa, en e -kū Grēk 'trēda

¹ Zī 'wī nen e 'fla nyōon be e -ta "tra "be, en Pōl Zozinon cin 'yī, e o "koe "tō 'o da, en e -wle 'nan, 'e "ta -ko Masedōa.

² Pōl 'bōla Masedōa, en e Zozinon "koe "tō 'o da wei "kaga "a. "Be -sru, en e -kū Grēk.

³ E mlen dre 'nan nun yaaga. Te Pōl 'e 'man wūv 'nan -e 'e -klv -dan nen e "ta -ko Siri be -a 'sia be, en yaa 'man 'nan, Zuif 'nōn 'o 'ci 'pa 'e man, -a -nan nen e 'nan, 'e lia 'e da -e 'e cila Masedōa "nyian.

⁴ Min 'sōravli "nen o -kū Pōl 'palē be, o 'tō nen 'gū: Min -tu 'si Bere 'fla, Pirus -pī Sopater nen. Min "fli 'si Tesalonik 'fla, Ariza 'lee Sekundus 'be 'waa. Min -tu 'si Dērbv 'fla, Gai 'be. Min yaaga 'si Azi 'lēglōn 'ji, Timote 'lee Tisik 'lee Trofi 'be 'waa.

⁵ O zīe o -trōa 'kū 'le, en o -kū 'kū 'pēnle Troas.

⁶ 'Kūe vē be, "kū "fō 'wū -klv -dan ji Filipv 'fla, te "fēdi nen o 'kpōun nen 'mannyan 'ka "va "dīe -a -ble "da "be e -nyan. Yī 'soolu "be -sru, en kū 'bō o man Troas, kū yī dre Troas 'sōravli.

Pōl 'bōla Troas

⁷ 'Mōnnen yī -tu da, 'kū cin 'yī 'nan -e fe nen Minsan "e 'nan 'kū -bli 'e cin va be 'kū -bli. -A -nan nen Pōl 'wī tin 'badī 'sia Zozinon le, kōō -te tū cēen be, e -ko -le "wean. E 'wī tin 'ba -wle "trilīi, en bada -tō.

⁸ Kū ya 'kū cin yidi 'kōn "bū "nen 'kōn 'ta lou "be -a -ji. 'Kōn "bū zīe -a -ji be, -kannen "kaga "a 'e 'fōdi "nen.

⁹ -Gobo 'nen 'tū nen waa laabo Etiko be, e ya 'e -nyrandī -fenēdi 'plo da. Pōl a 'wī tin 'banan "kaga, en yī 'nen zīe -a -tēdi 'sia. Yī -wlamlan "būv "le "wean e 'si -fenēdi da 'kōn 'ta lou 'kōn yaagazan 'win -ji, en e -ta -tilēa "tra. Minnun -ta, en waa wluan lou, 'pian te e -ka 'va.

¹⁰ Pōl sōōnla e 'kunnan 'nen zīe -a da, en yaa 'si 'e 'pe -ji, e

'nan: «Te nyen 'e 'ka 'cendi, e beli 'va.»

¹¹ "Bε -sru, en Pɔl -kɔ 'e "pa 'ji 'kɔn 'ta lou. E 'kpɔun "nen jεen, waa bli 'e cin va, en e 'wɪ tin 'ba 'trilii tɔ cεen "man, -a -nan nen e -kɔ.

¹² O -kɔ -gobo 'nen zɪε -a 'yee "kɔnnen te e ya 'e 'belidi, -a -nan nen e dre ci "nran -dan tɔ -a.

Pɔl 'si Troas, en e -kɔ Mile

¹³ Kɔε -trɔa 'e tede Pɔl le -klɔ -dan ji, en kɔ -kɔ 'fla nen waa laabo AZO bε -a da. 'Fla zɪε -a da nen kɔ Pɔl -fɔa 'kɔ 'va, -yεε ci 'nan Pɔl "e 'nan 'e -ciala 'e 'cεin -ji zia.

¹⁴ Pɔl 'bɔ 'kɔ man AZO, en e -fɔ 'kɔ 'va -klɔ -dan ji, -a -nan nen kɔ -kɔ 'fla nen waa laabo Mitilen bε -a da.

¹⁵ Kɔ 'si 'bε 'nan, en kɔ -kɔla "nyian -klɔ -dan ji. 'Bε 'ta tɔ cεen, kɔ 'bɔla 'yi yei 'tre 'tɔ nen waa laabo Kio bε -a "srɔn. "Bε -sru "yi -a, en kɔ 'bɔla 'yi yei 'tre nen waa laabo Samos bε -a da. 'Bε 'ta tɔ cεen "nyian, en kɔ 'bɔla 'fla nen waa laabo Mile bε -a da.

¹⁶ -Yεε ci 'nan Pɔl 'ka "vale 'e -tɔa Efεz dɪ, kɔɔ e 'ka "vale 'e "mɔan Azi 'leglɔn 'ji dɪ, en yaa -wεε "man 'nan 'e bɔala Zeruzalem Pantekɔt "fedi yi da.

Pɔl 'wɪ tin 'ba Efεz -leglizi min cejenun le

¹⁷ 'Pian zɪ Pɔl 'bɔla Mile bε, en e min 'pa 'sia 'nan 'o 'kɔ Efεz -leglizi min cejenun laabu.

¹⁸ Zɪ min cejenun zɪε o -ta bε, en e 'nan -wɪε 'nan: «Te an 'bɔla 'e tede 'ka 'va, 'nyranman nen maan 'pa Azi 'leglɔn

'ji -trilii -e 'e 'bɔ cεεgɔε, kaa -tɔa.

¹⁹ Ma'an 'fli dreε -dandan Minsan -le 'nyranman 'panan dɪ. An yra 'yɪ Zuif 'nɔn 'lɔ, en an 'nyranman 'pa 'an 'ta le 'an yɪε 'yɪ 'a. -Yεε ci 'nan Zuif 'nɔn a "vale 'o 'wɪ 'wɪdɪ "dra 'mɛn.

²⁰ Ma'an 'wɪ 'tɔ yɔɔε 'ka man dɪ, an Bali -le 'wɪ 'vɪ cεε, en an -yee 'wɪ nen e ka dra tɪglɪ bε -a paa 'ka 'ji min pεenɔn yɪε man 'kɔnnun -ji.

²¹ Maan 'vɪ Zuif 'nɔn 'lee minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪε -wɪε, 'nan 'o 'si 'wɪ 'wɪdɪ "dredɪ man -e 'o -sɔɔnla Bali -sru -e 'o yɪ -tera -cee Minsan Zozi Crizi da.

²² En 'bε nen 'gɔε, an "ta -ko Zeruzalem "le zɪ Bali lei 'saun -a 'vɪ 'mɛn 'nan 'an dre bε -yee 'wɪ 'zɔ. 'Pian 'wɪ nen e bɔa 'an man -nan nun bε, ma'an tɔa dɪ.

²³ Maan -tɔa 'pian 'nan 'fla 'tɔdɔ pεenɔn da bε, Bali lei 'saun -a ve 'mɛn 'nan minnun 'te "paa 'an da -e 'waan 'fɔ -pɔ 'kuin.

²⁴ 'Pian 'mɛn vε bε, 'mɛn 'be -lidɪ -cin 'ka 'an 'ji "le 'nyranman nen Minsan Zozi -a -nɔn 'mɛn 'nan 'an 'pa bε -yee 'wɪ 'zɔ dɪ. 'Wɪ nen Minsan "e 'nan 'mɛn 'an dre bε, -nyren 'nan, 'an Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ minnun le 'nan Bali "yɪ dre -wɪε.

²⁵ An ci 'ka pεenɔn 'va te an Bali -le mingɔnnen -blidɪ 'wɪ ve 'cεε. 'Pian 'bε nen 'gɔε, maan -tɔa 'nan 'ka 'va min -tɔ 'ka "nyian 'an ye dɪ.

²⁶ -Yee "wεan maan ve 'cεε cεεgɔ 'nan: Zɪ kɔ "an "dre bε, maan dre 'ka pεenɔn le. -Te 'li 'pei ka 'a yɪ -telea 'mɛn 'wɪ "paadɪ da dɪε, mεen "cεε dre dɪ.

27 -YEE CI 'nan 'wɪ nɛn Bali -
a drɛ 'nan -e min 'e pli 'e man
bɛ, maan 'vɪ 'cɛɛ 'e pɛɛnɔn.
Ma'an 'wɪ 'tʊ yɔɔlɛ 'ka man dɪ.

28 -Yee "wɛan 'ka drɛ "yi 'ka
'fli -va 'lee minnun nɛn Bali
lei 'saun o -nɔn 'cɛɛ 'nan 'ka yiɛ
'tɔ o va bɛ o va. 'Ka yiɛ 'tɔ Bali -
le -leglizi bɛ -a va, Minsan Bali
-a 'lɔ 'e 'pɪ nyɛn -a.

29 Maan -tɔa 'nan, -te an -kʊ
bɛ, minnun nɛn o ya "le plɔ wi
-zʊ bɛ, o -taa -wɫalɛa 'ka yei, -e
'o 'wɪ 'wɫidɪ "drɛ minnun nɛn
'ka yiɛ -tɔa "o va bɛ -wɫɛ.

30 ɛn "nyian 'ka yei min -
mienun -taa 'wunɫɛa, o 'wɫu
wɪnɪn ve Zozinɔn lɛ -e 'o 'sɛn
o -sru.

31 -Yee "wɛan 'ka yiɛ 'tɔ 'ka
'fli -va, ɛn -a -cin 'e 'fɔla 'ka
'ji 'nan lɛ yaaga 'wɫu bodrun
funnin te an 'wɪ "paala 'cɛɛ 'an
'ta le 'an yiɛ 'yi 'a.

32 ɛn 'bɛ 'gʊɛ, an "ta "mɛn 'ka
-pɛba wo Bali 'lee Bali -le 'wɪ
nɛn e "yi "dra min lɛ bɛ -wɫɔ.
-Yee 'wɪ zɪɛ, 'plɛblɛ a -yrɔ -e 'e
'ka "koe "tɔ 'ka da, "bɛ -sru -e
'e "yi "nɛn yaa 'pla 'nan e dra
minnun nɛn o ci -yee vɛ -a bɛ
-wɫɛ "bɛ, 'e drɛ 'cɛɛ.

33 ɛn ma'an -wɛɛlɛ 'nan min
e 'yee "lala 'lee 'yee -siga 'lee
'yee sɔnɪn -nɔn 'mɛn dɪ.

34 Kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'nan an
'nyranman 'pa 'an 'pɛ -a, ɛn
maan "nɛn "fɛ blɪ, ɛn minnun
nɛn o -kʊ 'an 'palɛ bɛ, ɛn waa
"nɛn "fɛ blɪ.

35 Zɪ kɔ min e 'nyranman
'pa -e 'e 'pa 'yalɛ -tɛnɔn 'va bɛ,
maan -nan kɔɔn 'cɛɛ. ɛn 'wɪ
nɛn Minsan Zozi -a 'vɪ bɛ, -a -
cin 'e 'fɔla 'ka ji. Yaa 'vɪ 'nan:
<Min nɛn e fɛ -nɔan "min lɛ bɛ,
-fɛa a -a san man e "mlian min

nɛn e fɛ "sia min lɔ bɛ -a san
da.> »

36 Zɪ Pɔl cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ
man bɛ, ɛn e "po sɔɔnla o 'vale
waa, ɛn e Bali trʊ 'ba.

37 -A -nan nɛn o pɛɛnɔn -
sran wu -a, te o -tɛa Pɔl -pɛ -ji,
te waa lɛa man 'o man.

38 'Wɪ nɛn e o ta drɛ 'trɔdrɔ
bɛ, -nyrɛn 'nan Pɔl "e 'nan min
-tʊ 'ka "nyian 'e 'ye dɪ. Tɔɔn ɛn
o -kʊ Pɔl 'palɛ -a -nan nɛn e -fɔa
-klɔ -dan ji bɛ -a -nan.

21

Pɔl -kʊ Zeruzalɛm

1 Zɪ kʊ 'si o "srɔn "bɛ, ɛn kʊ -
fɔ -klɔ -dan nɛn e -kʊ Kos tɪglɪ
bɛ -a -ji. 'Bɛ 'ta tʊ cɛɛn, ɛn kʊ -
kʊ Rodɛs, kʊ 'si 'bɛ 'nan, ɛn kʊ
-kʊ Patara.

2 -A -nan nɛn kʊ -klɔ -dan tʊ
nɛn e "ta -kʊ Fenizi bɛ -a 'yi, ɛn
kʊ -fɔ -ji.

3 Kʊ 'bɔla 'yi yei 'trɛ nɛn waa
laabo Sipri bɛ -a "srɔn. Kʊ ya
-klɔ -ji, te kʊ Sipri 'trɛ 'bɔ ye.
Sipri -fʊ 'kʊ 'pɛ bʊ da zia, ɛn
kʊ -kʊ Siri 'lɛglɔn 'ji zia, 'nan -
e 'kʊ 'tɔ 'fla nɛn waa laabo Tir
bɛ -a da. 'Fla zɪɛ -a da nɛn -klɔ
'bɔ -tɔa -e 'o -ci fɛnɪn pɛɛnɔn -
sɔɔnla.

4 Zɪ kʊ -a -nan Zozinɔn 'yi
bɛ, ɛn kʊ -fʊ o va yi 'sɔravli.
Zozinɔn nɛn Bali lei 'saun 'ta
'tɔ o man bɛ, waa 'vɪ Pɔl lɛ
'nan, te 'e 'kʊ Zeruzalɛm dɪ.

5 'Pian zɪ yi 'sɔravli zɪɛ
e -nyan bɛ, ɛn lɪmɔn 'lee -
klɔnmɔn 'lee 'nɛn "wɛnnɛn, o
pɛɛnɔn 'ta 'kʊ 'palɛ -sia fɛnan
nɛn o -klɔ -dan "siala bɛ -a -
nan. ɛn 'kʊ pɛɛnɔn 'kʊ "po
sɔɔnla jemie man, ɛn kʊ Bali
trʊ 'ba.

6 Zi ku 'si 'ku cin "srɔn "bɛ, "ku "fɔ 'wɔ -klɔ -dan ji, en "o kuvv 'wee vɛ -nan.

7 Zi ku 'si Tir bɛ, en ku 'bɔla Potelemai, -a -nan nen 'kɔe -fɔdɪ -klɔ -dan ji -nyan. Zozinɔn nen fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, ku o 'tɔ bu, en ku yi -tɔ dre o va.

8 'Bɛ 'ta tɔ cɛɛn, en ku -ku, ku 'bɔla Sezare. Ku -ku Filipu nen waa laabo Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪzan bɛ -yee "kɔnnɛn, en ku -nyran "va. Filipu zɪɛ, e ya min 'sɔravli "nɛn o o 'si "va Zeruzalem bɛ o va.

9 Filipu -le 'nen lɪmɔnnun a sinjɛn, wa'a 'kɔnnɛn tɔa dɪ. O ya Bali 'lewei vɪnɔn 'a.

10 En zi ku ya 'mɔnnan fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, en Bali 'lewei vɪzan -tɔ nen waa laabo Agabo bɛ e 'si Zude, e -ta 'ku 'va.

11 -A -nan nen e Pɔl -le -tien 'kɔlɛ 'si, en 'e 'cɛin 'lee 'e 'pɛ yɪ 'a, en e 'nan: «'Wɪ nen Bali lei 'saun -a 'vɪ bɛ -nyrɛn 'gɔ, e 'nan: «Min nen -tien 'kɔlɛ 'gɔvɛ e cɪ -yee vɛ -a bɛ, zi Zuif 'nɔn -a -yrɪman -gɔ Zeruzalem -e 'o -nɔn minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wɛ.»

12 'Ku 'vale Zozinɔn nen Sezare bɛ waa, zi ku 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, en ku Pɔl trɔ 'ba 'kpa tɪglɪ 'nan, te 'e 'ku Zeruzalem dɪ.

13 En Pɔl "e 'nan 'kɔvɛ 'nan: «Mɛ "wɛan nen ka -wua -e te kaan 'ta dra -trɔdrɔ? -Yɛɛ cɪ 'nan, 'an 'man a 'e wɔɔdɪ, 'an 'man 'ka 'e wɔɔdɪ 'nan -e 'waan -yrɪ 'saza "cɛ "dɪ, 'pian 'an 'man a 'e wɔɔdɪ 'nan -e 'an 'ka Zeruzalem 'bɔ 'nan nun Minsan Zozi 'tɔ 'ji.»

14 Zi Pɔl 'ka 'wɪnan "man -e 'wɪ nen kɔa ve bɛ 'e 'sia "da "dɪɛ, ku'a "nyian kɔalɛa "man

"dɪ, en ku -yrɛ 'nan: «Minsan ci 'sɔ wɪnun 'e dre!»

15 Zi ku yi -mie dre fɛ zɪɛ -a -nan bɛ, en ku 'kɔvɛ fɛnun wɔɔla "da, en ku -ku Zeruzalem.

16 -A -nan nen Sezare Zozinɔn 'ku 'ku 'palɛ -sia, en o -ku 'ku 'a Sipri min Nasɔn -le "kɔnnɛn 'nan -e 'ku nyin -nan nun. Nasɔn zɪɛ e ya Zozi 'va -a -nan 'mɔn.

Pɔl -ku Zaji -le "kɔnnɛn

17 Zi ku 'bɔla Zeruzalem bɛ, -a -nan Zozinɔn 'ku 'sia ci "nran -a.

18 'Bɛ 'ta tɔ cɛɛn en 'ku 'vale Pɔl nun -a, ku -ku Zaji -va. -A -nan nen -leglizi min cejenun pɛɛnɔn 'o cin 'yɪ.

19 Zi Pɔl o 'tɔ 'bu bɛ, 'wɪ nen Bali cɪla "va yaa dre minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o yei "bɛ, en yaa 'vɪ -wɛ 'e klɔ ji.

20 Zi min cejenun 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, en o Bali 'tɔ bɔ "dre "fɔ. -A -nan nen o 'nan Pɔl lɛ 'nan: «"Bu, "i 'yɪɔ, Zuif 'nɔn "kaga dre Zozinɔn 'a, en o pɛɛnɔn a 'o kɔaladɪ -pei -tɔ wɪ man 'kpa tɪglɪ.

21 Waa 'vɪ 'wɛ 'nan, yie 'nan Zuif 'nɔn pɛɛnɔn nen o cɪ -pɛnnɔn yei "bɛ, 'nan te 'o 'ta wɔla Moizi -le -pei da dɪ, en te 'o 'wee 'nen 'fɔ -klɔnnɔn -va dɪ, en te 'o 'ta wɔla Zuif 'nɔn 'le -pei da dɪ.

22 Waa dra "mɛn 'kɔ? -Yɛɛ cɪ 'nan o -taa -a manlɛ 'nan i ya 'gɔ.

23 -Yee "wɛan, 'wɪ nen ku "ta -a ve yie 'gɔvɛ, 'i 'ta wɔla "da! Min sinjɛn a 'ku yei 'gɔ, o -tɔ 'o wei da.

24 'I 'ku waa, -e 'ka 'fli dre 'saun Bali 'lɛ "le zi Moizi -le -pei -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. 'I "lala nen waa -nɔan -e 'o 'wulo "jɛ

"bu be -a -nɔn o 'leji -e 'o -kɔla 'o 'wulo "je "bɔdi -a. -Te e dre zɛ, -e min pɛɛnɔn o -tɔ 'nan, 'wɪ nɛn waa ve 'i man be, wlu nɛn, -e 'o -tɔ 'nan, 'i 'bɔ "nyian, 'i 'ta wula Moizi -le -pei da.

²⁵ Minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɛ, ɛn o yi -tɛra Zozi da be, 'wɪ nɛn kɔa 'pla "da 'e 'cɛn be, -nyɛn kɔa 'vɪ -wɛ. Kɔa 'vɪ 'nan: Te 'o 'wi nɛn waa -tɛ -yɔ lɛ be -a -bli dɪ, ɛn te 'o 'wi nyɛn -bli dɪ, ɛn te 'o 'wi nɛn min 'ka -a -blɔ 'cɛnlɛ -e -a nyɛn 'e -sran dɛ -a -bli dɪ, ɛn te 'o cin nan 'lee 'o cin -sran -wɛɛ "dɪ, ɛn te min 'e "blu -wɛɛ "dɪ.»

²⁶ 'Be 'ta tɔ cɛɛn, ɛn Pɔl min sinjɛn zɛ o 'sia, fɛ nɛn min -a dra 'lɔɔ -e min 'e dre 'saun Bali 'lɛ be, waa dre. "Be -sru, ɛn Pɔl -kɔ Bali -pan 'kuin, ɛn yi nɛn 'wɪnun zɛ -a dɛdɪ -nyaan "da "be yaa 'vɪ -wɛ, -e o -tɔdɔ pɛɛnɔn 'o Bali -panve -nɔn Bali lɛ yi zɛ -a da.

Minnun Pɔl 'kun Bali -pan 'kuin

²⁷ Te yi 'sɔravli zɛ -a -nyandi 'bɔ, -a -nan nɛn Azi Zuif 'nɔn nɛn o Pɔl 'yi Bali -pan 'kuin be, o minnun "kaga wluan "man, ɛn waa 'kun.

²⁸ Minnun zɛ o -paanman -a vidɪ -a 'nan: «Izrael 'nɔn 'ka 'ta 'pa 'kɔ 'va. "Ka 'yiɔ, min nɛn e 'wɪ "paaman minnun ji fɛ pɛɛnɔn 'nan be -nyɛn 'gɔ. Yaa "paaman 'nan, Moizi -le -peinun 'lee -cee Bali -pan 'kɔn 'lee -kaa 'bɔ Izrael 'nɔn be, 'nan -kaa 'ka -si tɪglɪ da dɪ. ɛn e wla Grek 'nɔn 'a -cee Bali -pan 'kuin. 'Wɪ nɛn wa'a dra dɛ, yaa dre -cee fɛnan nɛn e ci 'saun Bali 'lɛ be -a -nan.»

²⁹ Waa 'vɪ zɛ, kɔɔ o Pɔl 'lee Efɛz min Trofi 'yi 'fla yei, ɛn 'o ci nɔn 'nan, -wɛɛ wla 'o 'vale -a Bali -pan 'kuin.

³⁰ 'Wɪ zɛ, e min pɛɛnɔn nyɔɔn 'fla, ɛn o 'si flan -a fɛ pɛɛnɔn 'nan, o -kɔ 'o cin yɛ -nan. O Pɔl 'kun, waa klan, ɛn waa 'bɔla Bali -pan 'kuin -sa -a, ɛn o 'kɔn 'bɔ 'lɛ 'wɔ 'nun.

³¹ O ya Pɔl -sɔnnan 'nan -e 'e 'ka 'o 'pɛ "nɛn.

-A -nan nɛn minnun -kɔ -a vidɛ Rɔm 'nɔn 'le 'sounjanun tazan -dan lɛ 'nan, Zeruzalɛm 'nɔn pɛɛnɔn "ta wuanla 'o cin man.

³² 'Nun tɔɔn ɛn 'sounjanun tazan -dan zɛ e 'yee 'sounjanun 'lee 'sounjanun tanɔn wluan, ɛn o -kɔ minnun "kaga zɛ o va. Zi minnun zɛ o 'sounjanun tazan -dan 'yi 'o 'vale 'yee 'sounjanun -a be, ɛn o Pɔl -sɔndɪ 'le 'tɔ.

³³ -A -nan nɛn 'sounjanun tazan -dan pli Pɔl man, ɛn e 'nan 'yee 'sounjanun lɛ 'nan, 'o 'kun -e 'o -yrɪ -bulalɛ baa "fli "a. Tɔɔn ɛn yaa laabɔ minnun lɔ 'nan: «-Tɪ nɛn -a 'bɔ 'a, ɛn -mɛ "nɛn yaa dre?»

³⁴ Minnun pɛɛnɔn -paandi 'sia 'e cin va, min -mie "e -paan "wɔ 'wɪ 'pee vidɪ -a, -e min -mie "e -paan "wɔ 'wɪ 'pee vidɪ -a. -Yee "wɛan 'sounjanun tazan -dan 'ka -kɔlalɛ 'wɪ 'tɔ -ci mandɪ -a sɔɔ zɛ -a yei "dɪ, ɛn e 'nan, 'o 'kɔ Pɔl -a 'sounjanun -le 'kuin.

³⁵ Zi Pɔl 'lee 'sounjanun "ta bɔa fɛnan nɛn waa -tria 'vaa, -e 'o -wla 'kɔn 'bɔ 'ji be -a -nan be, ɛn 'sounjanun Pɔl 'si lou, kɔɔ minnun "ta -gla -fɔa 'nan, te 'sounjanun 'o 'kɔ -a dɪ.

36 -YEE CI 'nan, minnun pEENON yra -a -sru te o -paanman 'nan: «Ka -tE, 'ka -tE.»

Pōl 'e 'ci wī vī

37 Te o "ta Pōl -wlamlan 'sounjanun -le 'kōn zIE -a -ji bE, EN yaa laabu 'sounjanun tazan -dan bō 'nan: «I -kōlaman i -si -nōan 'mEN -e 'an 'wī 'tū vī yīE?»

EN 'sounjanun tazan "e 'nan: «YIOO, GREK min nEN 'yia,

38 Ezipti min nEN e minnun wluan 'o cin man -a yī "fli 'ka tian bōle 'gū dIE, -njEE 'yia dūv? Min zIE, e -kū o -kpi sinjen (20.000) -a "bui "da te -kuli -tan fENun 'lee sennun a -wlo.»

39 EN Pōl "e 'nan: «Silisi Zuif min nen maan, an "sia Tars, an ya 'fla nEN -a 'tō "we "bE -a da 'trE 'wle 'a. MEIN trū "baa, 'i 'si -nōn 'mEN -e 'an 'wī tin 'ba minnun lE.»

40 -A -nan nEN 'sounjanun tazan -si -nōn -yRE. EN Pōl -tō fENan nEN waa -tria 'vaa -e 'o -wla 'kōn 'bō 'ji bE -a -nan, EN 'e 'pE wluan minnun lE 'nan, 'o sōō 'pla. Zi minnun pEENON 'ta -tō bE, EN Pōl 'wī tin 'badī 'sia -wle Ebre wei -ji.

22

1 E 'nan: «'An "bōunun 'lee 'an "tūnūn, 'ka "trōEN "tō 'an wei lE -e 'wī nEN kō 'an vī 'cEE 'lōō, -e 'ka 'si 'an man bE 'ka man.»

2 Zi waa wei 'man te e "we -wle Ebre wei -ji bE, EN 'o 'lēbō 'pla "da "fo. -A -nan nEN Pōl "e -wle 'nan:

3 «Silisi Zuif min nEN maan, an "sia Tars, 'pian waan 'lēbū Zeruzalem 'gū. Min nEN e 'wī paa 'an 'ji bE, waa laabo Gamaliel, -yEE -kaa tranun drE

wī paa 'an 'ji 'kpa tigl. 'An bō 'gū an ya "nEN Bali nEN ka CI cEEgū -a -sru 'labE, -a -sru 'kpa tigl.

4 Minnun nEN o 'ta 'wola "nEN 'wī "paadi -trE nEN 'gūE -a -sru "bE, an 'tE 'pa o da -trilii, min -mie -ka -a 'wī 'ji. An -klōnmōn 'lee lūmōn nun 'kun, an o -fō -pū 'kuin -a 'wī man.

5 Bali -pannōn 'tazan 'lee min cejenun -kōlaman waa ve 'nan, 'wī tigl nEN maan ve. -YEE CI 'nan, o 'bō -wEE 'fluba nEN e -si -nōan 'mEN -e 'an -wla Zuif 'nōn 'le cin yī 'kōn nEN Damas bE -a -ji bE -a -nōn 'mEN. An -kū 'nan -e 'an Zozinōn nEN -nan nun bE o "kuun -e 'an 'ta waa Zeruzalem -e 'o 'wī "nEN -kōōn -wle.

6 An sōōnla 'sia, "mEEN vīnan 'an -pliman Damas "srōn te yidE "ta bōa min -win -ji 'sEzE bE, -a -nan nEN 'tE 'san -dan bii laji, e -sEN 'an da.

7 'An -tria "tra, EN an wei -tū 'man, te yaa ve 'mEN 'nan: «Saul, Saul -mE "le "wEan nEN i 'tE "paa 'an da?»

8 EN maan laabu 'nan: «'An 'san, -tī nEN 'yia?»

E 'mEN 'nan: «Nazaretī min Zozi nEN i 'tE "paa "da "bE -nyREN 'maan.»

9 Minnun nEN kū CI waa bE, "o 'tE 'san 'bō 'yī, 'pian min 'bō nEN kū wū 'a bE, wa'a wei manle dī.

10 Maan laabu 'nan: «Min -san 'an drE "mEN 'kō?»

EN Minsan "e "mEN 'nan: «'I 'wluan lou -e 'i 'kū Damas -a -nan nun nEN 'wī nEN Bali "e 'nan 'yīE 'i drE bE, waa ve 'yīE.»

11 'Tē 'san 'pleble zIE, yaan yīE 'wī, -yEE "wEan minnun nEN kū CI waa bE, waan 'kun

'an 'pe -man, en o -kv maan Damas.

12 Min -tv a 'fla z1e -a da be, waa laabo Anania e Bali b3a 'kpa t1gl1 en e 'ta 'w3la -cee -peinun da, en Damas 'b3 'nan be Zuif 'n3n p3en3n -a 't3 'yi "ve.

13 Min z1e, e -ta 'an 'va, e -t3 'an 'sr3n, en e 'men 'nan: <'An "bu1 Saul 'i y1e 'e 'le 'su1>

'Nun t33n en 'an y1e 'le 'su, en maan 'b3 'yi.

14 -A -nan nen yaa 'v1 'nan: <-Kaa tranun -le Bali 'i 'pla 'e 'cen 'nan -e 'y1e 'ci 's3 w1nun -t3, -e min nen e c1 t1gl1 'e -t3w1li "be 'i -t3, -e wei nen e 'sia -a 'le be 'i man.>

15 -Yee c1 'nan e 'nan: <I -k3an 'yee 'w1 -nan y1zan -a, -e 'w1 nen y1a -nan 'yi, en y1a 'man be, 'i v1 min p3en3n le!

16 'Be nen 'gve, -me "nen i c1 -a man -pennan? 'I 'wluan lou. 'Wei -batize dre, 'i v1 Zozi le 'nan, -yee c1 'i 'san -a, -e Zozi 'e 'y1e 'w1 'w1idi fui.>

17 An 'li 'an da Zeruzalem, an ya Bali trv 'banan Bali -pan 'kuin, en e dre 'men "le nyrinvla zv.

18 An Minsan 'yi, en e 'men 'nan: <'I kle 'i man! 'I 'si "nyiandv Zeruzalem! -Yee c1 'nan -a -nan 'n3n 'ka 'taa 'w1le 'men 'w1 nen i -taa -a v1le be -a man d1.>

19 En maan 'nan -yre 'nan: <Minsan, waa -t3a 'nan "nen an -cia cin y1 'k3nnun -ji, te an minnun nen o yi -teala i da be o "kuunman, te an o -f3a "pv 'kuin, te an o -s3an.

20 "Wee v1 'nan o Etienen nen 'y1e 'w1 'nan y1zan -a be -a -te te an ya -nan, en 'an 'b3 'be 'kun -wee s3nun man.>

21 En Minsan "e 'men "men 'nan: <'I 'kv! An -taa 'i 'pal3e -sia -k33bli minnun nen o 'ka Zuif 'n3n 'a d1e o va.> »

22 Minnun "tr3en "fv 'e 't3d1 P3l wei le -trilii 'pian z1 e 'w1 z1e -a 'v1 be, t33n en o -paand1 'sia -a v1d1 -a 'nan: <'O min 'lab3e -a -te, 'e 'sinan "fo, e 'ka "le -a y1e 'e 'fv "man "d1.>

23 O -paand1 'sia te o 'wee s3nun weenman, te o fu3n weenman lou 'bli 'f3 o ji -le "wean.

24 En 'sounjanun tazan "e 'nan 'o P3l -w1a 'sounjanun -le 'k3n 'b3 'ji, -e 'o 'w1 laabv -yr3 s3nba "a. 'Sounjanun tazan a "vale 'w1 nen yaa -maan 'l33, minnun paan P3l da be 'e -ci maan.

25 Z1 o ya P3l -yr1nan 'nan -e 'o -s3n be, en 'sounjanun tazan nen 'e 't3d1 -nan be, P3l -a laabv -yr3 'nan: <-A -si a 'e 'n3nd1 'ce3e 'nan, R3m min t1gl1 nen wa'a tian -yee tin 'bal3e -e tin 'e 'te "da "d1e, 'ka -s3n?>

26 Z1 'sounjanun tazan 'w1 z1e -a 'man be, en e -kv -a v1le 'sounjanun tazan -dan le 'nan: <Min 'lab3e, R3m min t1gl1 nen. I "ta -a dra -yre 'k3?>

27 -A -nan nen 'sounjanun tazan -dan -ta, en yaa laabv P3l -l3 'nan: <R3m min nen 'y1a?>

En P3l "e -yre 'nan, R3m min nen 'yaa.

28 En 'sounjanun tazan -dan "e P3l le "nyian 'nan: <'Men ve be, "lala "kaga "a nen an dre R3m min t1gl1 'a.>

En P3l "e 'nan: <'O "m3en "ya 'wv R3m min t1gl1 'a.>

29 'Nun t33n minnun nen o "ta paan 'w1 laabo P3l -l3 s3nba "a be, o pli 'o -sru, en

o 'si Pól "srón. Zí 'sounjanun tazan -dan a 'man 'nan, Pól nen 'e 'nón minnun le waa yri be, 'nan Róm min tigli nen be, -a -nan nen nyen -a cœen.

O -kv Pól a tin 'banón 'le

30 'Sounjanun tazan -dan a "vale 'nan 'wí nen 'e dre 'lō, en Zuif 'nón 'wí 'tō Pól man be "e -tōa. -Yee "wœan Zí tō cœen bodrun be, en e 'nan Bali -pannón 'lee tin 'banón pœenón le 'nan, 'o cin yí. E 'nan 'o baa 'si Pól man, -a -nan nen o 'ta Pól -a tin 'banón 'le, en waa -tō o yei.

23

1 Pól tin 'banón pœenón 'nanjen tein, en e 'nan: «'An "bōinun, Bali -le 'nyranman nen maan 'pa 'trilii -e 'e 'bō cœgv yí -a be, maan -tōa 'an 'fli -lō 'nan, -a -tōwli 'ka "va te e ya -wliđı "fo "dı.»

2 En Bali -pannón 'tazan Anania "e 'nan minnun nen 'o 'tōđı Pól "srón "be -wle 'nan, 'o Pól 'lebo "wí "da.

3 En Pól "e -yre 'nan: «Bali 'be -taa "yie "són wole, i ya "le 'kónba ceje nen waa man 'wv 'fuvu be -yee 'wí 'zv. I ya 'i -nyrandı 'mæn 'wí -sru 'nan -e 'i 'mæn 'wí tin 'ba "le zı -pei -a 'vı be -yee 'wí 'zv, en i -pei -tō wı 'bō srēman -a vıđı -a minnun le 'nan, 'waan 'són.»

4 Minnun nen Pól "srón "kogo be, en o 'nan Pól le 'nan: «I ya Bali -pannón 'tazan -dan be -a "srōnnan?»

5 En Pól "e -wle 'nan: «"Bōinun, ma'an -ci -tōle 'nan Bali -pannón 'tazan nen dı. 'Pian maan -tōa 'nan Bali wei a 'e 'crēn 'tēđı 'nan: <Te 'i 'wı

'wliđı "vı 'yie minnun tazan le dı.» »

6 Zı Pól -a -ci -tō "le 'nan minnun nen 'o cin 'yı be o -mienun a Saduze 'nón 'a, en o plōennun a Farizen 'nón 'a be, -a -nan nen yaa 'vı 'pleble tin 'banón yei 'nan: «'An "bōinun, Farizen min nen maan, en Farizen min 'be 'an 'ya. Cœgv -te o -ta maan tin 'banón 'le be, -yee cı 'nan 'an yı -tēra "da 'nan, minnun nen o kaa be o wuanla -kanón 'va.»

7 Zı Pól 'wı zıe -a 'vı be, en -sa -fōla Farizen 'nón 'lee Saduze 'nón yei, -a -nan nen o "kaga cœen 'e cin man.

8 -Yee cı 'nan, Saduze 'nón "o 'vı 'nan, minnun nen o -kaa "be, wa'a 'fua dı, en Bali -le 'pasianón "ka "dı, en Bali lei 'saun "ka "dı, te Farizen 'nón "o "ve 'nan, 'wı 'kpa nen 'wı zıe -a.

9 Minnun -le -paandı a cilanan "da, -a -nan nen Farizen 'nón va 'fluba 'ci vıñón wluan lou, en o -sa -fōđı 'sia 'pleble, te waa ve 'nan: «Kv'a 'wı 'wliđı -tōwli 'ye min 'gvē -a man dı. -Te Bali lei 'be 'wı "paaman "ji? En -te 'be "cœ dı Bali -le 'pasiazan 'be 'wı "paaman "ji? -Ka'a tōa dı.»

10 -Sa -fōđı 'bō 'fōla "va 'pleble "bōv "le "wœan, nyen 'sounjanun tazan cœen 'nan, te 'o Pól srē -ji dı. En e 'nan 'yee minnun le 'nan, 'o -sōnla -e 'o Pól 'kun o yei, -e 'o -kv -a 'sounjanun -le 'kuin.

11 -Pei -man be, Minsan pli Pól man, en e 'nan -yre 'nan: «'I -pōan 'kun! -Yee cı 'nan, zı i -tō 'an -sru 'mæn 'wı vıđı -a Zeruzalem be, -a -tōwli "nen "nyian 'i dre Róm!»

Zuif'nən 'o 'ci 'pa Pəl man

12 Zi tv cεen bε, εn Zuif 'nən 'o 'ci 'pa, εn o -tə 'o wei -da 'nan, -te wa'a tian Pəl -tεε dιε, wa'a fε ble dι, εn wa'a 'yi 'mlian dι.

13 Minnun nən o 'wι zιε -a 'pla "da "bε, o -fuba sinjen -cia.

14 Minnun zιε, o -kυ Bali -pannən 'tanən 'lee min cejenun va, εn o 'nan -wλε 'nan: «Kυa 'pla "da, εn kυ -tə 'kυ wei -da 'nan, -te kυ'a tian Pəl -tεε dιε, -blifε -təwli 'ka 'ko 'kυ 'le dι.

15 -Yee "wεan, 'ka vι 'sounjanun tazan -dan lε 'nan, 'e 'ta Pəl -a 'cεε, -e 'wι nən kə ka dre -yρε "bε 'ka vι. -Te "yεε vι 'nan 'e -pli 'ka man bε, te "kυe man a 'e wυυdι -e 'kυ -tε.»

16 -Wee san nən waa nren bε, Pəl "blu -le 'nən -a 'wι vidι 'man, εn e -kυ 'sounjanun -le 'kuin -a -nan sεε wυλε Pəl lε.

17 -A -nan nən Pəl 'sounjanun tazan -tv laabu, εn e -yρε 'nan: «'I 'kυ 'nən 'gυε -a 'sounjanun tazan -dan 'va. 'Wι 'tv a "ji -e 'e tin 'ba -yρε.»

18 'Sounjanun tazan -trəa 'nən zιε -a 'lε, εn o -kυ 'sounjanun tazan -dan 'va, εn e -yρε 'nan: «Pəl nən -pυ 'kuin bε, yaan laabu, εn e 'mən 'nan, 'an 'ta 'nən 'gυε -a 'yιe 'nan, 'wι 'tv a "ji -e 'e vι 'yιe.»

19 'Sounjanun tazan -dan a 'kun 'e 'pε -man, εn 'o 'man tεen -a -nan nən yaa laabu -yρə 'nan: «-Mε "wι nən yie 'nan 'i ve 'mən?»

20 'Nən zιε e -yρε 'nan: «Zuif 'nən 'o 'ci 'pa 'nan -e 'o vι 'yιe 'nan "trε "bε, 'i 'kυ Pəl -a tin 'banən 'lε "le "mən o 'ta -ko 'wι

nən kə 'o dre -yρε "bε -a vιε -yρε.

21 Te 'i 'wι zιε -a 'sia 'wι 'kpa -a dι. -Yεε cι 'nan, minnun nən o san nren -yρε "bε o -fuba sinjen -cia. Waa 'pla "da, εn o -tə o wei -da 'nan, -te wa'a tian Pəl -tεε dιε, wa'a fε ble dι, εn wa'a 'yi 'mlian dι. O man a 'e wυυdι 'va, εn o ya -a man -pennan 'nan 'i 'wι tιglι 'si "va 'wλε.»

22 'Sounjanun tazan -dan "e 'nan 'nən zιε -yρε 'nan: «Te 'i 'wι zιε -a vι "nyian min pee lε dι.» -A -nan nən e 'si "man, εn e -kυ.

'Sounjanun -kυ Pəl -a Sezare

23 "Bε -sru, εn e 'sounjanun tanən "fli laabu, e -wλε 'nan: «'Ka 'sounja -yaa "fli 'pla 'ka 'pε -a, 'lee 'sounjanun nən -sv da bε o -fuba 'səravli, 'lee 'sounjanun nən -tin a -włə "bε o -yaa "fli, -e 'ka 'kυ Sezare, te minnun nyinla.

24 'Ka 'sv -mie 'sia Pəl -fə "davε -a, -e 'ka 'kυ -a -kənmandan Felizi lε. 'Ka bəla 'a -nan nun "cε, te 'wι 'tv 'e dre -yρε "dι.»

25 -A -nan nən e 'fluba 'gυε -a cren -te, yaa 'pa "va. Yaa cren -te 'nan:

26 «'An 'bə Klodu Lisias 'bε 'fluba 'gυε -a cren -te -kənmandan Felizi lε. 'An "we 'i 'va!

27 Min nən maan 'pa 'sia 'yιe bε, Zuif 'nən -a 'kun 'nan -e 'o -tε. En zi maan 'man 'nan, Rəm min nən bε, -a -nan nən maan 'vι 'mən minnun lε, εn waa 'si -włə.

28 Fε nən e dre 'ləə, εn o 'wι 'tv "man "bε, an ya "vale

'an -tɔa, en an -kv -a -wee tin 'banɔn 'lɛ.

²⁹ En maan 'yɪ 'nan, o 'wɪ 'tɔ Pɔl man 'nan, e ya 'wee -pei -tɔ winun sɾɛnan. 'Pian 'wɪ 'wɪdɪ "tɔ nɛn -e min 'e 'ka 'bɛ man, en -te 'bɛ "cɛɛ dɪ -e 'o min -fɔ -pɔ 'kuin 'bɛ man bɛ, ya'a 'bɛ drɛlɛ dɪ.

³⁰ O 'ci 'pa min zɪɛ -a man, en maan 'wɪ 'man, -yee "wɛan maan 'pa 'sia 'yɪɛ "nyandɔ, en maan 'vɪ minnun nɛn o 'wɪ 'tɔ "man 'bɛ -wɪɛ 'nan 'o 'lɔ 'wɪ 'tɔ "man 'i 'va nun.»

³¹ 'Wɪ nɛn waa 'vɪ 'sounjanun lɛ bɛ, o 'ta 'wɔla "da. O Pɔl 'sia -pei 'bɔ 'lein zɪɛ -a man, en o -kv -a Antipatri.

³² "Bɛ -sru "tɔ nɛn e cɛɛn bɛ, 'sounjanun nɛn o 'cɛɪn -ji bɛ, o 'li 'o da 'sounjanun -le 'kuin, o 'si -sɔ da 'nɔn -sru. En -sɔ da 'nɔn 'lee Pɔl nun -kv.

³³ Zɪ o 'bɔla Sezare bɛ, en -sɔ da 'sounjanun Pɔl -nɔn -kɔnmandan lɛ, en o 'fluba bɛ -a 'pa "va.

³⁴ -Kɔnmandan 'fluba zɪɛ -a ta 'vɪ, en yaa laabɔ Pɔl -lɔ 'nan, e "sia 'lɛglɔn "cɛn "ji. Zɪ yaa 'man 'nan, Pɔl "sia Silisi bɛ, en e 'nan:

³⁵ «"Mɛn 'i wei man bɛ, te minnun nɛn o 'wɪ 'tɔ 'i man bɛ, o 'bɔla 'gɔ.» -A -nan nɛn e -si -nɔn 'nan 'o 'kv Pɔl 'pa -e 'o 'yɪɛ 'tɔ "va Erodi -le mingɔnnɛn 'kuin.

24

¹ Yi 'soolu "bɛ -sru, en Bali -pannɔn 'tazan Anania 'bɔla Sezare 'o 'vale min ceje -mienun 'lee min nɛn o -fɔa -a -sru -e 'e min 'lɛji wɪ -bli bɛ -a -tɔ -a. Min zɪɛ waa laabo Tertulu. O Pɔl -sanman drɛ -kɔnmandan -va.

² O Pɔl laabɔ, en Tertulu 'wɪ 'gɔɛ -a 'padɪ "da 'sia, e 'nan:

«Min -dan Felizi, 'yɪɛ "wɛan nɛn 'kv man yra -trɔɔ, en 'kv 'ci "nranman. 'I 'kv man 'wɪ dra tɪglɪ. -Yee "wɛan nɛn 'kvɛ minnun 'gɔɛ, i ya -wee 'trɛda drɛnan tɪglɪ.

³ Min -dan Felizi, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn yia dra 'kvɛ tɔ pɛɛnɔn man bɛ, -a -cin 'ka 'saan 'kv 'ji dɪ.

⁴ An 'ka "vale 'an see "paa 'i man 'wɪ pɛɛnɔn vɪdɪ -a dɪ, -yee "wɛan mɛɪn trɔ "baa 'nan 'i "trɔɛn "tɔ 'kv wei lɛ "wɛnnɔn.

⁵ Kɔa 'yɪ 'nan, min 'gɔɛ -yɛɛ minnun yei "sɾɛman, e 'winun ve te -sa -dan -fɔala Zuif 'nɔn yei fɛ pɛɛnɔn 'nan. -Yɛɛ cɪ minnun nɛn o cɪ Nazaretɪ min Zozi -sru "bɛ o tazan -a.

⁶ Yaa man wɛɛ 'nan, 'e -cee Bali -pan 'kɔn "tri -tɔa Bali 'lɛ, en kɔa 'kun. [Kɔ ya "vale 'kv -yee 'wɪ tin "baa "lɛ zɪ 'kvɛ -pei -a 'vɪ bɛ -yee wɪ 'zɔ.

⁷ 'Pian en 'sounjanun tazan Lisias -ta 'palɛ "va, en yaa 'si 'kv 'lɔ 'sa -a.

⁸ Yaa 'vɪ minnun nɛn o 'wɪ 'tɔ "man "bɛ -wɪɛ 'nan 'o 'ta 'wɪ 'tɔ "man 'i 'va 'gɔ.] 'I 'wɪ laabɔ -yrɔ 'i 'bɔ 'a, -e 'wɪ nɛn e drɛ 'lɔɔ kv 'wɪ 'tɔ "man "bɛ, "i "man.»

⁹ En Zuif 'nɔn 'tɔ 'wɪ zɪɛ -a -sru te waa ve 'nan e ya 'wɪ 'kpa -a.

Pɔl 'wɪ 'ci 'vɪ -kɔnmandan Felizi 'lɛ

¹⁰ -Kɔnmandan Felizi -si -nɔn Pɔl lɛ 'nan, 'e 'wɪ. -A -nan nɛn Pɔl "e 'nan:

«Maan -tɔa 'nan, i ya 'lɛglɔn 'gɔɛ -a da tin 'bazan 'a -a -nan lɛ "kaga 'bɔ. -Yee "wɛan an yɪ -tɛala 'an 'fli da, en an ya tin 'banan 'i 'lɛ 'gɔ.

11 An -kʊ Bali trʊ 'balɛ Zeruzalɛm, -a -nan yi -fuda "fli 'ka tian 'ciɪɛ dɪ. -Te yia laabʊ minnun lɔ, o -taa -a vɪɛ yiɛ zɪ.

12 -Te e ya Bali -pan 'kuin -a oo, -te e ya cin yi 'kɔnnun -a oo, -te e ya 'fla yei "a oo, min -tʊ 'ka 'an yɪɛ, te an ya -sa -fɔnan dɪ. ɛn min 'ka 'an yɪɛ, te an ya 'wɪ vɪnan minnun lɛ -e 'o 'wluan 'o cin man dɪ.

13 Minnun 'labɛ, 'wɪ 'bɔ nɛn waa -tɔa 'an man 'gʊɛ, wa'a 'kɔlaman -e 'o -ci -kɔɔn 'wein dɪ.

14 Maan ve 'i yiɛ man 'wein 'nan, 'an tranun -le Bali nɛn an cɪ -a trʊ 'banan, "le zɪ Min-san -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. 'Pian -wee vɛ bɛ, an ya 'ta wɔlanan 'wɪ 'pee -sru. ɛn 'mɛn vɛ bɛ, "an "yi -tɛala 'wɪ pɛɛnɔn nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Moizi -le -pei 'fluba ji 'lee 'wɪ pɛɛnɔn nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji bɛ -a da.

15 Bali "e 'nan, minnun nɛn o 'wɪ tɪgɪ dra ɛn o kaa bɛ, 'lee minnun nɛn o 'wɪ 'wɪdɪ "dra ɛn o -ka bɛ, o wuanla -kanɔn 'va. An yi -tɛala 'wɪ zɪɛ -a da, ɛn o 'bɔ "o 'yi -tɛala "da "nyian.

16 -Yee "wɛan, maan -wɛɛman tʊ pɛɛnɔn man 'nan, 'mɛn 'wɪ pɛɛnɔn 'e 'kɔn 'e 'sʊdɪ "ji Bali 'lɛ 'lee minnun 'lɛ.

17 Zɪ an 'si Zeruzalɛm -a -nan lɛ "kaga 'bɔ bɛ, ɛn an 'li 'an da -nan nun, 'nan -e 'an "yi "drɛ 'mɛn minnun lɛ "lala -a, -e fɛ nɛn e -fɔ 'an 'lɔ bɛ 'an -nɔn Bali lɛ -a.

18 'Wɪ zɪɛ -a drɛnan nɛn an cɪ, ɛn o 'bɔ 'an man Bali -pan 'kuin. "Wɛɛ bɔ 'an man bɛ, te an ya fɛ nɛn waa dra 'lɔɔ -e min 'e drɛ 'saun Bali 'lɛ bɛ

-a drɛnan. Minnun 'ka 'nan "kaga "dɪ, ɛn minnun 'ka 'sa -fɔnan 'o cin yei "dɪ.

19 'Pian Azi 'lɛglɔn 'ji Zuif 'nɔn -mienun 'bɛ cɪ -nan, -wɛɛ -kɔlaman paan -e 'o 'ta 'i 'va -te 'wɪ a o ji -e 'o -tɔ 'an man.

20 ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, minnun 'gʊɛ zɪ o -kʊ maan tin 'banɔn 'lɛ bɛ, 'wɪ "cɛn "nɛn waa 'yi, ɛn e 'pa 'an man.

21 -Te ya'a 'silɛa 'wɪ nɛn maan 'vɪ wei 'plɛblɛ 'ji o pɛɛnɔn yei "bɛ -a dɪɛ. Maan 'vɪ 'nan: 'An "bʊnɪn, an yi -tɛala "da 'nan minnun nɛn o kaa bɛ, o wuanla -kanɔn 'va. -Yee "wɛan nɛn o -ta maan tin 'banɔn 'lɛ cɛɛgʊ.»

22 Zɪ kɔ min 'e 'ta wɔla Min-san -le 'wɪ da bɛ, Felizi -a tɔa. -A -nan nɛn e tin 'banɔn wluan lou, ɛn e 'nan -wɪɛ 'nan: «-Te yi nɛn 'sounjanun tazan Lisias -ta bɛ -e 'an 'cee 'wɪ 'gʊɛ -a fa 'si.»

23 ɛn Felizi "e 'nan 'sounjanun tazan lɛ 'nan, 'e yiɛ tɔ Pɔl -va. 'Pian te 'e 'kɔn "le -pʊ 'kuinzan 'zʊ dɪ, -te -a beenun "ta "yi "dra -yrɛ "bɛ, te 'o 'si -tɔ -wɪɔ "dɪ.

Pɔl 'wɪ tin 'ba Felizi 'lee 'e nan lɛ

24 Yi "fli yaa "bɛ -sru, ɛn Felizi 'lee 'e nan -ta. -A nan zɪɛ Zuifɪ nɛn, waa laabo Drusil. -A -nan nɛn e min 'pa 'sia 'nan, 'o 'kʊ Pɔl laabʊ -e 'e yi -tɛradɪ Zozi Crizi da 'wɪ vɪ 'wɪɛ.

25 Zɪ Pɔl -ta bɛ, ɛn e 'wɪ zɪɛ -a -ci vidɪ 'sia, zɪ kɔ min 'e 'ta wʊ -e 'e 'sɔ Bali lɛ bɛ, yaa 'vɪ, ɛn zɪ kɔ min 'e 'fli 'kun 'wɪ man bɛ, yaa 'vɪ, ɛn yaa 'vɪ "nyian 'nan Bali -taa minnun pɛɛnɔn 'le tin 'balɛ. -A -nan nɛn nyɛn Felizi cɛɛn, ɛn e Pɔl lɛ 'nan:

«CEEGV VE 'bɔ 'yi, -te 'an 'wulo da 'yi -e 'mein laabv.»

²⁶ Felizi -a "nrɔnman 'e 'ji 'nan, Pɔl 'ta 'lala -nɔan 'yɾe, -yee "wεan e Pɔl laabv 'e 'va 'e 'pa -a "kaga, te o -sεε "wo -a.

²⁷ Z1 -a -nan lε "fli ciɪ bε, εn o Felizi 'pa 'jizan 'tɔ. Wεε laabo Porci Fetus. Felizi a "vale Zuif 'nɔn 'o 'yee 'w1 y1 'yi "le "wεan, e Pɔl 'tɔi -pɔ 'kuin.

25

Pɔl 'w1 tin 'ba Fetus 'le

¹ Z1 Fetus 'bɔla 'leglɔn z1ε -a -ji bε, yi yaaga "bε -sru εn e 'si Sezare, e -kɔ Zeruzalem.

² Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Zuif 'nɔn 'va min cejenun -kɔ Fetus -va, εn o 'w1 'tɔ Pɔl man.

³ O toba -fɔ Fetus lε 'nan 'e 'pa 'o 'va -e 'e drε -e Pɔl 'e 'ta Zeruzalem. O "ta san nɾenman Pɔl lε 'nan "yεε -ta -sia -e 'o -tε.

⁴ En Fetus -a 'v1 -w1ε 'nan: «Pɔl a -pɔ 'kuin Sezare, εn an 'bɔ -taa "kɔlε -nan nun -naagv.»

⁵ -Yee "wεan, 'ka 'va min cejenun nɛn o -kɔlaman bε 'o 'pa 'an 'va, -e 'kɔ 'kɔ waa, -e 'w1 nɛn min z1ε yaa drε 'w1id1 "bε 'o -tɔ "man.»

⁶ Fetus yi drε Zeruzalem 'sɔra, -a -fuzan da, εn e 'li 'e da Sezare. 'Bε 'ta tɔ cεεn, εn e -nyran fεnan nɛn o tin "baa bε -a -nan, εn e 'nan 'o 'ta Pɔl -a 'yɾε.

⁷ Z1 Pɔl -ta bε, εn Zuif 'nɔn nɛn o 'si Zeruzalem bε, 'o cin y1 "man. -A -nan nɛn o 'w1 "kaga "nɛn e ci -w1id1 "bε -a 'pa "da, 'pian te wa'a 'kɔlaman -a -ci -kɔɔnd1 -a d1.

⁸ Pɔl -tɔ 'e 'fli -sru -a v1d1 -a 'nan: «Ma'an 'w1 'w1id1 "drεlε Zuif 'nɔn -le -pei man d1, εn

ma'an 'w1 'w1id1 "drεlε Bali -pan 'kɔn man d1, εn ma'an 'w1 'w1id1 "drεlε mingɔnnennun tazan nɛn Rɔm bε -yɾε "d1.»

⁹ Fetus a "vale Zuif 'nɔn 'o 'yee 'w1 y1 'yi, -yee "wεan yaa laabv Pɔl -lɔ 'nan: «I ya "vale 'i 'ko Zeruzalem -e 'ka tin 'ba 'w1 z1ε -a da 'an y1ε man?»

¹⁰ En Pɔl 'e 'nan: «An ya mingɔnnennun tazan nɛn Rɔm bε -yee tin 'banɔn 'lε. -Wεε 'mɛn 'w1 tin "baa. Yia -tɔa 'i 'bɔ 'a 'nan ma'an 'w1 'w1id1 "drεlε Zuif 'nɔn lε d1.

¹¹ "Te an 'w1 'w1id1 "tɔ drε 'nan -e min 'e 'ka -a 'w1 'ji bε, "te an "we 'man -e 'an 'ka. En -te -wee 'w1 'bɔ nɛn waa -tɔ 'an man bε -a -ci "ka "d1ε, min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'yaan 'nɔn -w1ε -e 'waan 'tε d1. An ya "vale mingɔnnennun tazan nɛn Rɔm bε, -a 'bɔ nɛn 'e 'mɛn 'w1 tin 'ba.»

¹² Fetus 'lee 'yee minnun 'o cin wei -ci man, εn e 'nan Pɔl lε 'nan: «I ya "vale mingɔnnennun tazan nɛn Rɔm bε, -a 'bɔ nɛn 'e 'yie 'w1 tin 'ba. -Yee "wεan o -ko 'yie 'w1 tin 'balε "va "nun.»

Fetus Pɔl -le 'w1 'v1 Agripa lε

¹³ Yi "fli yaa "bε -sru, mingɔnnɛn Agripa 'lee 'e "blu Bereni -ta Fetus 'tɔ bɔlε Sezare.

¹⁴ Z1 o "ta yi "kaga "dra Sezare bε, εn Fetus Pɔl -le 'w1 'v1 mingɔnnɛn Agripa lε. E 'nan: «Min -tɔ a 'gɔvε, Felizi -a 'tɔi -pɔ 'kuin.

¹⁵ Z1 an -kɔ Zeruzalem bε, εn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Zuif min cejenun 'w1 'tɔ "man, 'nan -a 'w1 z1ε -a -ji bε, 'an tin -tε "da.

16 En maan 'vi -wle 'nan, Rom 'non 'ka tin tea min da zle di. Min nen o 'wi 'to "man "be, 'o 'vale minnun nen o 'wi 'bo 'to "man "be waa, 'o cin ye, -e min zle 'wi nen e dre 'loa, o 'wi 'to "man "be, 'e 'si "va.

17 -A -nan nen Zuif 'non zle, ku -ta waa 'gu. Ma'an yi 'palea di, -a ta tu ceen, en an -nyran 'men tin 'banan, en maan 'vi 'nan, 'o 'ta min zle -a 'men.

18 Minnun nen o 'wi 'to "man "be o -ta, en ma'an nron 'an 'ji 'nan, o "ta 'wi 'wli di "tu ve -e 'e dre paan -a dre wi -a.

19 'Pian o 'wi 'vi 'o 'bo 'le -pei -to winun da 'lee min -tu nen waa laabo Zozi be -a da. Min zle e -ka, en Pol 'e vi 'nan, -a yie a "man.

20 Zi ma'an 'wi zle -a 'kun "man "klo yie die, en maan laabu Pol 'bo 'lo 'nan, -te e ya "vale 'e 'ko Zeruzalem -e 'o 'wi zle -a tin 'ba 'nan nun.

21 'Pian Pol 'e 'nan, 'e ya "vale 'nan mingonnennun tazan nen Rom be, -a 'bo nen 'e 'yee 'wi tin 'ba. -Yee "wean maan 'vi 'nan, 'o yie 'to tian "va -pu 'kuin, -e tu nen maan -non 'sounjanun le -e 'o 'ku -a -yre "be 'e bo.»

22 En Agripa "e Fetus le 'nan: «"An "ya wo "vale "an "min 'bo wei maan "nyian.»

-A -nan nen Fetus "e 'nan: «"Tre -e 'i wei man.»

23 -A ta tu nen e ceen be, Agripa 'lee Bereni -ta. -Wee ta 'o 'vale min "kaga "nen o -ku o 'sile -sia be waa. 'O 'vale 'sounjanun tanon 'lee 'flanon cejenun -a -wee wla tin 'banan. En Fetus "e 'nan, 'o -ta Pol -a. Zi o -ta -a be,

24 En Fetus "e 'nan:

«Mingonnen Agripa 'lee 'ka ppenon nen fe 'gve -a -nan be, "ka 'yio, cee min nen Zuif 'non ppenon nen o ya Zeruzalem 'lee Sezare be, o -paanman -a vidi -a 'nan, e 'ka "le -e -a yie 'e 'fu "man "die, -nyren 'gu.

25 'Pian "meen 'va zia be, ya'a 'wi 'wli di "tu drele -e 'e 'ka -a 'wi 'ji di, en -a 'bo "e 'vi 'nan mingonnennun tazan nen Rom be, -yee 'yee tin "baa. -Yee "wean an wu "man 'nan 'an -non "minnun le -e 'o 'ku -a -yre.

26 En 'wi nen 'ko 'an 'cren -te 'an 'san le 'nan, yaa dre -e 'an 'pa "va "be, -a -cin 'ka 'an 'ji di. -Yee "wean an -ta -a 'ka ppenon 'le, -te 'be "cee di 'i 'bo 'le "buu mingonnen Agripa, 'i 'wi laabu -yro, -te e -nyan -e 'an 'wi 'tu yi 'an cren -te 'nan yaa dre.

27 -Yee ci 'nan -e min 'e 'ku min -a min le 'nan, 'e -fo -pu 'kuin te 'wi nen yaa dre be e 'ka "va "die, -a -ci "ka "meen 'va di.»

26

Pol 'wi tin 'ba Agripa 'le

1 -A -nan nen Agripa "e Pol le 'nan: «-Si a 'yie -e i 'wi nen e dre be -a 'vi.»

En Pol 'e 'pe nyoon minnun le 'nan -e 'e 'wi tin 'ba. E 'nan:

2 «Mingonnen Agripa, 'wi ppenon nen Zuif 'non -a 'pa 'an da be, 'an 'ci a 'e 'sodi cee gu -e 'an 'nan wi vi 'i 'le.

3 -Yee ci 'nan Zuif 'non 'le -pei -to winun ppenon be yia -toa, en 'wi nen Zuif 'non 'bo o -sa -foa "da "be yia -toa. -Yee "wean maan laabo 'i 'lo 'nan, 'i man -sran -e 'i "troen "to 'an wei le.

4 'WĪ p̄EENŌN NĒN maan dr̄edĭ 'sia 'an "wENNEN da, 'an 'ya tr̄eda 'lee Zeruzalem b̄E, Zuif 'nŌN p̄EENŌN -a -t̄oa.

5 Farizen 'nŌN 'b̄E 'ta 'wŭla -pei -t̄o winun da "kaga, EN -a min -t̄u NĒN "NĒN 'maan. -Te o ya "vale 'o 'nan wĭ ve b̄E, o -kolaman waa ve 'o 'b̄o 'a, k̄oo waan -t̄oa -a -nan 'mŌN.

6 'B̄E NĒN 'ḡv̄E, 'wĭ NĒN -yee "w̄Ean o -ta maan tin 'banŌN 'l̄E b̄E -nyREN 'nan: Bali -t̄o e wei -da -kaa tranun l̄E, 'nan 'e 'wĭ 't̄u dra -w̄l̄E, EN an ya 'wĭ zĭE -a dr̄edĭ man -p̄ENNAN.

7 'K̄v̄E 'l̄EglŌN 'fuda "fli 'b̄o 'ji b̄E, minnun -a "nrŌNman 'o 'ji 'nan Bali 'wĭ zĭE -a 'l̄E s̄oŌman, te waa "sua bodrun funnin, wa'a 'flian dĭ.

MingŌNNEN Agripa, 'wĭ 'lein zĭE "an "nrŌNman "nyian 'an 'ji, -yee "w̄Ean Zuif 'nŌN 'wĭ 't̄o 'an man.

8 -M̄E "le "w̄Ean ka'a yi -t̄ERA "da 'nan, min NĒN e -ka b̄E Bali -kolaman -a wluandĭ -a -kanŌN 'va dĭ?

9 'An 'b̄o 'ḡv̄ zĭ -a -cin cĭ 'e t̄ed̄E 'an 'ji zĭE, 'an pei 'pa Nazaretĭ min Zozi man 'wĭ p̄EENŌN dr̄edĭ -ji.

10 -A 'b̄o NĒN maan dr̄E Zeruzalem, EN an ZozinŌN "kaga "f̄o -p̄v̄ 'kuin, Bali -pannŌN 'tanŌN 'b̄E -si -nŌN 'm̄EN. -Te waa 'vĭ 'nan 'o o -t̄ĒE "b̄E 'k̄v̄ pei a waa -t̄w̄li.

11 An cĭ cin yĭ 'kŌN 't̄ud̄v̄ p̄EENŌN 'ji, te an ZozinŌN -s̄oŌN. An -t̄oa "o -sru "sa -a, te o "we "w̄lidĭ Zozi man. 'An 'ci a 'e sr̄edĭ o man "b̄v̄v̄ -le "w̄Ean, an 't̄E 'pa o da, EN an -k̄v̄ 't̄E 'p̄al̄E o da 'flanun NĒN -p̄EN da b̄E -a da.

12 'Wĭ zĭE -a -ji NĒN yĭ -t̄u da an 'ta -ko Damas, Bali -

pannŌN 'tanŌN 'b̄E 'fluba 'nŌN 'm̄EN 'nan, 'an 'k̄v̄ ZozinŌN NĒN -nan nun b̄E o "kuun.

13 MingŌNNEN Agripa, te an ya -sia yid̄E 'b̄o min -win -ji 's̄Ez̄E, -a -nan NĒN an 't̄E 'san -t̄u 'yĭ, te e "sia laji, EN e 'k̄v̄ 'si -f̄o 'k̄v̄ 'vale minnun NĒN o -k̄v̄ 'an 'p̄al̄E b̄E waa. 'T̄E zĭE, -a 'bidĭ "mlian yid̄E da.

14 'K̄v̄ p̄EENŌN k̄v̄ -tria "tra, EN an wei -t̄u 'man, te yaa ve 'm̄EN Ebre wei -ji 'nan: <Saul, Saul, -m̄E "le "w̄Ean i 't̄E "paa 'an da? -ȲĒE cĭ 'nan, i ya "le 'nan -wi NĒN -a -sru "pinzan yiba "n̄ENb̄udĭ -s̄oŌNman "man, te ya'a 'ko 'e 'l̄E d̄iE -yee 'wĭ 'z̄v̄.>

15 Maan laabv̄ -yr̄o 'nan: <An 'san, -tĭ NĒN 'yia?>

EN Minsan 'e 'nan: <Zozi NĒN maan, 'an 'b̄o da NĒN i 't̄E "paa 'ḡv̄.

16 'Pian 'i 'w̄luan, 'i 't̄o 'i 'c̄EIN -da lou. -ȲĒE cĭ 'nan 'wĭ NĒN 'an 'fli k̄oŌN 'yĭE "man "b̄E, -nyREN 'ḡv̄: M̄EIN 'pla 'nan -e 'i dr̄E 'an 'suzan 'a, -e 'i 'wĭ NĒN yia -nan 'yĭ b̄E -a vĭ minnun l̄E, -e 'an 'fli -k̄oŌN "nyian 'yĭE 'wĭ peenun -ji.

17 An "ta 'i "sia 'wĭ 'ji, Zuif 'nŌN 'lee minnun NĒN o 'ka Zuif 'nŌN 'a d̄iE o yei. EN m̄EIN "paa -sia o va,

18 -e 'i o yĭE 'l̄E 's̄v̄, 'd̄v̄ -e 'o 'si klun va, -e 'o 'ta 't̄E 'san da, -e 'o 'si Satan -le 'p̄l̄Ebl̄E 'w̄lu, -e 'o 'ta Bali va. -Te o yĭ -t̄ERA 'an da -e Bali 'e -wee 'wĭ 'w̄lidĭ 'fui, -e 'o -nyrannan "yĭ minnun NĒN o cĭ Bali -le v̄E -a b̄E o va.>

19 MingŌNNEN Agripa, zĭ e dr̄E zĭE, 'wĭ NĒN maan -nan 'yĭ, EN e "sia Bali va b̄E, ma'an tuvl̄E 'an 'p̄ela koda dĭ.

20 'Pian 'wɪ nɛn maan 'vɪ Damas 'nɔn lɛ, 'lee Zeruzalem 'nɔn lɛ, 'lee Zude 'lɛglɔn 'ji 'nɔn lɛ, 'lee 'lɛglɔn pee da 'nɔn lɛ bɛ, -nyrɛn 'gʊ: 'Ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ. 'Ka 'wɪ "yi "drɛ, -e 'e -kɔɔn 'nan 'ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man.

21 'Wɪ nɛn -yee "wɛan Zuif 'nɔn 'an 'kun Bali -pan 'kuin, ɛn o 'nan, waan -tɛa "bɛ -nyrɛn zɪɛ.

22 'Pian Bali -le 'padɪ 'an 'va 'le "wɛan bɛ yaa drɛ 'trilii, ɛn yi 'gʊɛ e 'bɔ 'an man, ɛn an ya -yee 'wɪ 'nan yɪzan -a min pɛɛnɔn yiɛ man. An ya -yee 'wɪ 'nan yɪzan -a min -dandannun 'lee min "tunnun yiɛ man, te ma'an 'wɪ 'pee 'palɛ 'wɪ nɛn Bali 'lewei vɪnɔn 'lee Moizi -a 'vɪ 'nan, e -taa "drɛlɛ bɛ -a da dɪ.

23 Waa 'vɪ 'nan: Min 'sizan 'wɪ 'ji e yra ye, ɛn -yɛɛ wuanla 'e flin -kanɔn 'va, ɛn -yɛɛ -taa "drɛlɛ 'tɛ 'san -a Zuif 'nɔn yei 'lee 'lɛglɔn pee -ji 'nɔn yei.»

24 Pɔl a 'wɪ nɛn e drɛ bɛ -a tin 'banan, ɛn Fɛtus paan wei 'plɛblɛ 'ji 'nan: «Pɔl, klin "a 'i 'wulo -ji? 'Yie 'wɪ 'tɔdɪ "bʊʊ 'bɔ "ta klin -fɔa 'i 'wulo -ji "bɛ -sru?»

25 ɛn Pɔl "e -yrɛ 'nan: «Min -dan Fɛtus, klin 'ka 'an 'wulo -ji dɪ, 'pian 'wɪ 'tɔ wei nɛn maan -fɔa, ɛn 'wɪ tɪglɪ nɛn maan ve.

26 -A -cin a mingɔnnɛn Agripa ji 'e pɛɛnɔn, -yee "wɛan an yi -tɛala 'an 'fli da, ɛn maan ve -a 'lɛ. An yi -tɛala "da 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ yaa -tɔa, -yɛɛ cɪ 'nan 'wɪ zɪɛ ya'a drɛlɛ 'e yɔɔdɪ dɪ.»

27 ɛn Pɔl a laabʊ Agripa lɔ 'nan: «Mingɔnnɛn i yi -

tɛala Bali 'lewei vɪnɔn wei da? Maan -tɔa 'nan, i yi -tɛala "da.»

28 -A -nan nɛn Agripa "e Pɔl lɛ 'nan: «E -fʊ "wɛnnɔn -e 'yia drɛ Zozizan 'a.»

29 ɛn Pɔl -a 'vɪ 'nan: «-Te e -fʊ "wɛnnɔn oo, ɛn -te e ya tian "kaga oo, 'e drɛ Bali ci 'sɔ wɪ -a, 'nan te 'i 'saza nɛn 'i 'fɔ "va "dɪ. 'Pian minnun pɛɛnɔn nɛn o cɪ 'an wei mannan cɛɛgʊɛ, 'o drɛ "le 'mɛn 'wɪ 'zʊ. 'Pian te o 'ka min lɔ -pʊ 'kuin dɪ.»

30 ɛn mingɔnnɛn Agripa 'lee -kɔnmandan 'lee Bereni 'lee o pɛɛnɔn nɛn o cɪ o -nyrandɪ waa bɛ, o wluan lou,

31 o 'bɔla bei, te waa ve 'o cin yei 'nan: «Min 'labɛ ya'a 'wɪ 'wɪdɪ "tʊ drɛlɛ -e min 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ -e 'o min -fɔ "man -pʊ 'kuin dɪ.»

32 -A -nan nɛn Agripa "e Fɛtus lɛ 'nan: «Kʊ -kɔlaman paan 'ku "sia "man, 'pian -a 'bɔ 'bɛ cɪ "va 'nan mingɔnnɛnnun tazan nɛn Rɔm bɛ, -a 'bɔ nɛn 'e 'yee 'wɪ tin 'ba.»

27

O -kʊ Pɔl -a Rɔm

1 Zɪ waa 'pla "da 'nan 'ku 'ku Itali -klʊ -dan ji bɛ, ɛn o Pɔl 'lee -pʊ 'kɔnnɔn -mie -nɔn 'sounjanun tazan -tʊ lɛ. Waa laabo Zulis, e ya Rɔm 'nɔn 'le mingɔnnɛn -le 'sounjanun 'va.

2 Kʊ -fɔ -klʊ -dan tʊ nɛn e 'si 'fla nɛn waa laabo Adramit bɛ -a da bɛ -a -ji. -Klʊ zɪɛ e -ciala Azi fɛnannun nɛn -klʊ -tɔa "bɛ -a -nan. ɛn kʊ -kʊdɪ 'sia. 'Kʊ 'vale min -tʊ nɛn waa laabo Ariza bɛ waa kʊɛ cɪ, Masedɔa min nɛn, e "sia Tesalonik.

3 'Bɛ 'ta tʊ cɛɛn, ɛn kʊ 'bɔla 'fla nɛn waa laabo Sidɔn bɛ -a

da. Zulis ci "yi dre Pól lε, e -si -nōn -yre 'nan, 'e 'kú 'e beenun va -e fε nēn -a 'wɪ ci "man "bε, 'o -nōn -yre.

4 Kú 'si 'bε 'nan, en kú ci 'yi yei 'tre nēn waa laabo Sipri bε -a "srōn. Koo fulō yra a 'kú da zia -le "wεan.

5 Kú jemie nēn Silisi 'lee Panfili 'leɣlōn "srōn "bε -a cεen, en kú 'bōla 'fla nēn waa laabo Mir bε -a da, Lisi 'leɣlōn 'ji.

6 'Fla zɪε -a da nēn 'sounjanun tazan -klv -dan tv 'yɪ, te e "sia Alεzandri e "ta -ko Itali, en e 'kú 'fō -ji.

7 Kú yi dre "kaga te kú -kōla yoo. 'Kú "koe "nyan -sia "kaga 'vaa, en kú 'bōla 'fla nēn waa laabo Nide bε -a "srōn. 'Pian fulō -le "wεan kú 'a 'kōlaman -e 'kú 'kú 'kú 'lε zia dɪ. -Yee "wεan kú ciila Salome zia, en kú -kōla 'yi yei 'tre nēn waa laabo Crēt bε -a "srōn.

8 'Kú "koe "nyan -sia "kaga, en kú ci 'yi yei 'tre zɪε -a "srōn, kú 'bōla fε -tv -nan. Fε zɪε waa -nan laabo -klv -dandan -tōnan 'kpa. E ya 'fla nēn waa laabo Lase bε -a "srōn.

9 Kú tv "kaga 'kpa dre -sia, en -kōdɪ 'kú 'lε 'tō "nyian 'plēble 'kpa tɣli. -Yεε ci 'nan tv nēn o fε "sōan "man "bε e ci, en tv -wɪdɪ "ta bōa.

10 -Yee "wεan Pól 'wɪ 'gυε -a 'pla -wɪε, e 'nan: «'An beenun, maan ye "le 'nan, -cee -kōdɪ -kaa 'lε dra 'plēble 'kpa tɣli. -Klv -dan 'lee 'e 'ci fēnun pēenōn srēman, en -kaa 'bō 'nyian -te kaa dreɣε "yi "dɪε, -kaa wulo -ko -ji.»

11 'Pian 'sounjanun tazan yi -tεra -klv -dan fōzan 'lee min

'bō nēn -yee -klv ci -a bε -a da e mlin Pól wei da.

12 En "nyian -a -nan nēn -klv -dannun 'bō -tōa "bε, -a -nan "ka "yi 'kpa "le -e 'o tv -wɪdɪ zɪε -a dre -nan dɪ, -yee "wεan -klv -dan 'bō 'ji minnun pēenōn wei dre 'tv 'nan, 'o 'si fε zɪε -a -nan. O ya "vale 'o dra -kpō 'nan, -e 'o 'bō -klv -dandannun -tōnan nēn waa laabo Fenis bε -a -nan. -A -nan a Crēt 'tre 'bō da "nyian, en 'fla zɪε -a da bε -wee fulō 'sia yidε 'fō -nan "va 'zia 'pε "yi "da, -te 'bε "cεε dɪ -e 'e 'si -a -pε bv da. -Yee "wεan fēnan zɪε e ya "yi -e 'o 'fv -nan tv -wɪdɪ "man.

Fulō 'plēble 'fēendi 'sia jemie da

13 Fulō nēn e "sia 'trɛda "tre 'zia bε, e "fēendi 'sia fōvō. En minnun nēn -klv -dan ji bε, "wee 'ji "le 'wee 'wɪ nēn 'o 'pla "da "bε e "ta -daa "dreɣε "yi. -Bulalε nēn o -klv baa -tō -a bε, waa 'si 'yia, en o 'wee -klv da sōnun wluan lou, 'nan -e 'o -pli 'o 'lε Crēt 'bō "srōn.

14 'Pian fōnōn, en fulō 'plēble 'tv 'si 'yi yei 'tre 'bō da, e "fēendi 'sia 'plēble. Fulō zɪε e 'si fēnan nēn yidε wuanla bε -a -pε bv da zia.

15 -Klv -dan 'ka -kōlalε -tōdɪ -a fulō zɪε -a yra dɪ, en 'kú 'fli 'tv e -kú 'kú 'a.

16 "Kvε vnan 'kú 'ci 'yi yei 'tre 'tv nēn waa laabo Kloda bε, -a wlu "tre, en kú kōla 'kvε -klv "wēnnen -trōadɪ -a -si yra. Kva 'sia,

17 en kva -fō -klv -dan 'bō 'ji. -A -nan nēn minnun nēn o 'nyranman "paa -klv 'bō da bε, o baa -fō 'kvε -klv 'bō man, 'nan -e 'e 'kōn 'cinjin. En "nyian "klan a o ji 'nan, 'o

"ta -daa kōale nyren nen Libi 'leglōn "srōn "bē -a va, -yee "wēan o 'kve -klv da sōnun -ta "tra. Zi kva drē zīe, en fulō -kv 'ku 'a 'ku 'lē.

18 Tu cēen te fulō 'kve -klv -dan 'bō 'nyōōn man tian 'plēble, -yee "wēan fēnun nen -klv -dan 'bō 'ji bē, kva wēendi 'sia 'yia.

19 -A yi yaagazan da bē, minnun nen o 'nyranman "paa -klv -dan 'bō 'ji bē, -wēē -klv 'bō da fēnun "sōvdi 'sia te waa wēenman 'yia.

20 Yi "kaga 'kpa -a, te wa'a yidē 'lee mlēn crēn -tōwli 'ye dī. Fulō a tian 'e "pa 'ji 'plēble "bōv "lē "wēan kva -tōa 'nan 'ku 'wulo 'ka bōala "va "dī.

21 Kv yi "kaga drē, te ku'a fē ble dī, en Pōl -tō lou minnun yēi, -a -nan nen e 'nan -wlē 'nan: «Kaan wei maan paan -e 'ka vilē 'ka 'si Crēt 'trēda dī. "Te kaan wei man paan bē, "te 'wī 'plēble 'ka bōlē -kaa man dī, en "te fēnun 'ka srēlē dī.

22 'Pian 'bē nen 'gūē, an 'wī "paala "nyian 'cēē 'nan, 'ka -pōan 'kun, -yēē cī 'nan 'ka 'va min -tōwli 'ka 'kaa -a 'wī 'ji dī. 'Pian -klv bē, ka'a 'bē 'yē "nyian dī.

23 Paan 'pei -man bē, Bali nen an cī -yēē vē -a en maan "sua 'gūē, -yēē 'pasiazan -tō -ta 'an 'va, en e 'nan 'mēn 'nan:

24 Pōl, te nyēn 'e 'i 'cēn dī. I -tōa mingōnnēnun tazan nen Rōm bē -a 'lē, en Bali -a dra 'yīē "yī, -e minnun nen ka cī waa -klv -ji bē, o pēēnōn 'wulo 'e bōla "va.»

25 -Yēē "wēan 'ka -pōan 'kun, kōō an yi -tēala Bali da 'nan, 'wī nen yaa 'vī 'mēn bē, yaa

drala "da.

26 'Pian fulō -taa -kaa 'wēēnlē 'yī yēi 'trē 'tō da.»

-Wee -klv -dan wī

27 -A -nan 'flē "fli nen 'gū, te fulō 'bē 'ta -tōa 'kv man 'yī 'bō nen waa laabo Atria bē -a yīē da. -Pei -tō man te bada -tō, en minnun nen o 'nyranman "paa -klv 'bō 'ji bē, 'o 'cī nrōn 'nan ku "ta -pliman 'trē man.

28 -A -nan nen o baa -tō nen -bulalē cī 'e 'fōdī -a "nen "bē -a -fō 'yia, en waa 'yī 'nan 'yī 'bō -klu bōa "nan -mēnlīē -yō -tō. Zi o -kv "nyian 'o 'lē -voo bē, en waa -fō "nyian 'yia, en waa 'yī 'nan 'yī 'bō -klu bōa "nan -mēnlīē -fuda 'soolu.

29 "Klan a o 'ji 'nan, te fulō 'e 'kve -klv kōa -kōlē da dī, -yēē "wēan o -bulalē -dandan sinjēn nen 'e 'fōdī 'kve -klv man bē o -fō 'yia -klv -sru, 'nan 'e 'kve -klv 'e vilē 'e 'ku 'e 'lē dī. En o tō 'cēndī man -pēn.

30 Minnun nen o 'nyranman "paa -klv 'bō 'ji bē, o ya "vale o -tēa "ji, en o -klv "wēnēn bē -a -fō 'yia -a vidī -a 'nan 'o "ta -klv baa -tōa -bulalē -a 'e 'lē zia.

31 -A -nan nen Pōl -a 'vī 'sounjanun tazan 'lee 'sounjanun lē 'nan: «-Te minnun 'labē, wa'a 'fūlē -klv -ji dīē, 'ka 'wulo 'ka bōala "va "dī.»

32 En 'sounjanun -klv "wēnēn 'bō man baa cēēn, en 'yī 'kv -a.

33 Te o ya tō 'cēndī man -pēnān bē, en Pōl minnun pēēnōn cīn 'yī 'nan 'o fēnun -bli, te yaa vē -wlē 'nan: «Ka yi -fuda sinjēn nen 'gū te ka ya -a -man -pēnān 'nan, fulō 'e 'cēn, en 'yī 'ka 'ka 'ji dī.

³⁴-Yee "wεan an 'ka tru "baa 'nan, 'ka fεnun -bli. -Yεε -maan 'lɔɔ, -e 'ka 'wulo 'e vile 'e 'ku -ji di. Maan ve 'cεε 'nan, 'ka 'va min -tɔwli "srɔen 'ka 'sɔanla di.»

³⁵Zi Pɔl cεen 'wɪ zɪε -a vɪdɪ man bε, e 'kpɔun 'si, e Bali muo "fɔ min pεenɔn yiε man, yaa "nen jεen, en yaa -blɪdɪ 'sia.

³⁶Min pεenɔn 'o -pɔan 'kun, en o fεnun bli.

³⁷Ku pεenɔn nen -klv -dan zɪε -a -ji bε, 'ku "nen bɔa min -yaa "fli -fuba 'sɔravli 'wɪε 'shεɛdɔ.

³⁸Zi o cεen fεnun -blɪdɪ man o 'kan bε, -wee -blifεnun -mie nen e -fɔ -klv -dan 'bɔ ji bε, en waa -sɛn 'yia, 'nan -e -klv 'e dre 'fogo 'fogo.

³⁹Zi tɔ cεen bε, 'trε nen o cɪ da "bε, wa'a -kɔnnɛn "yɪε di. 'Pian o kɔmɪda 'yɪ, te nyɛn a -nan. -A -nan nen waa 'pla "da 'nan, o dra -e 'wee -klv -dan 'e bɔ -nan nun -kpɔ.

⁴⁰En o -bulalɛnɔn nen o -klv baa -tɔ -a paan bε o flu, en o -ku 'yɪ 'wlu. En o -klv yɛa -trɔa "vε -si yɛa bε -a man baa flu, en e -fɔ 'yia. -A -nan nen o sɔ -tɔ nen -klv -dan 'bɔ lε bε -a wluan lou 'nan -e fulɔ 'e 'tɔ -ji -e 'e 'ku waa -a -nan nen nyɛn 'bɔla bε -a -nan.

⁴¹'Pian 'wee -klv -dan 'bɔ wla nyɛn va 'yia, en e kɔa. -Klv -dan 'bɔ 'lε zia wla nyɛn va, en ya'a "nyian -kɔlaman bɔladɪ -a di. -A -nan nen fulɔ 'plεblε 'tɔ -klv -dan 'bɔ koda zia -wi.

⁴²'Sounjanun a "vale 'o -pɔ 'kɔnnɔn -tεeman, 'dɔ -e o -tɔ 'e vile 'e 'yɪ 'wε -e 'e -tε -ji di.

⁴³'Pian 'sounjanun tazan nen e 'ka "vale o Pɔl -tε dɪε,

ya'a o tɔlε -e o 'wɪ zɪε -a dre di. Yaa 'vɪ 'e 'flin minnɔn nen o 'yɪ "wεa sɪdɔ bε -wɪε 'nan, 'o 'tε 'yia -e 'o bɔla kɔmɪda.

⁴⁴En yaa 'vɪ -a -mienun lε 'nan, "o "dre yiba 'fɔnɔn da, en -te bε "cεε di, o -kula -klv -dan nen fulɔ cɪ -a -winan bε -a fεnun plɪ -mie da. Zi waa dre zɪε, en o pεenɔn 'wulo 'bɔla "va.

28

Pɔl 'bɔla Malt

¹Zi ku 'bɔla 'ji 'kloun 'gloun bε, -a -nan nen kɔa 'man 'nan, o 'yɪ yei 'trε zɪε -a laabo Malt.

²-A -nan 'nɔn 'ku 'sia 'kpa tɪglɪ. Zi laa a -fennan, te trun -taa "wlu "bε, o 'tε -dan fɔ "nen, en o 'ku laabɔ 'nan 'ku "klan.

³Pɔl lu koola 'nan, -e 'e -sɛn 'tε zɪε -a da, 'pian 'tε flu -le "wεan buli 'tɔ 'bɔla lu zɪε -a yei, en e 'shε 'wɔ Pɔl -pε -man.

⁴Zi 'fla zɪε -a da 'nɔn -mlɛn 'yɪ 'e 'tɪndɪ Pɔl -pε -man bε, en waa 'vɪ 'o cin lε 'nan: «Min 'labε min -tεzan nen, -yee "wεan e "sia 'sɔnan 'yɪ 'lɔ, en 'wɪ nen yaa dre bε, -a yɛa "nen "wɪ bɔ "man.»

⁵'Pian Pɔl -mlɛn zɪε -a plu 'e 'pε -man 'tε 'va, en 'wɪ 'tɔ 'ka drɛlε Pɔl lε di.

⁶Minnun zɪε, o ya -a man -pennan 'nan, Pɔl 'e -sii, en -te 'bε "cεε di, e -tria -e 'e 'ka. 'Pian zi waa man -pɛn -trɪlii, en waa 'yɪ 'nan, 'wɪ 'tɔ 'ka drɛnan -yrε "fɔ "dɪε, en o ci lila te waa ve 'sɪn 'nan: «Min 'labε Bali nen.»

⁷Fε 'bɔ zɪε -a -nan bε, 'yɪ yei 'trε 'bɔ 'tazan nen waa laabo Publi bε, -yee vε -nan a -nan -kogo. -A va nen ku 'nyin yi yaaga, en e 'ku 'sia 'kpa tɪglɪ.

8 Publi zɪɛ -a "tɪ "a 'e nyin-nandi, te -a 'kɔɛ a 'e -wɔandi, ɛn -a ci -sɛanla 'kpa tɪgli. Pɔl -kɔ -a -nanjɛnɛ, e Bali tru 'ba -yɛ, te -a -pɛ yɛra "da, ɛn -cɛ 'si "man.

9 "Bɛ -sru man "yaa 'nɔn -mienun nɛn 'yi yei 'trɛ zɪɛ -a da bɛ "o "ta 'wɔ "nyian, ɛn -cɛ 'si o man.

10 O 'kɔ 'tɔ drɛ -dan, ɛn zɪ 'kɔ 'kɔdɪ 'bɔ bɛ, fɛnun nɛn -a 'wɪ cɪ 'kɔ man bɛ, waa -nɔn 'kɔɛ.

Pɔl 'bɔla Rɔm

11 Kɔ mlɛn drɛ yaaga 'yi yei 'trɛ zɪɛ -a da, ɛn kɔ -fɔ Alɛzandri -kɔ -dan tɔ -ji. -Kɔ zɪɛ, waa laabo «"flɛn bali». E -fɔ 'yi yei 'trɛ 'bɔ da tɔ -wɪdɪ "a.

12 Kɔ 'bɔla 'fla nɛn waa laabo Sirakuze bɛ -a da, ɛn kɔ yi drɛ 'nan yaaga.

13 Kɔ 'si 'bɛ 'nan, ɛn kɔ -kɔ Reshio. 'Bɛ 'ta tɔ nɛn e cɛɛn bɛ, ɛn fulɔ nɛn e "sia 'trɛda "trɛ 'zia bɛ, e "fɛɛndɪ 'sia. Kɔ yi drɛ "fli, ɛn kɔ 'bɔla Puteoli.

14 'Fla 'bɔ zɪɛ -a da bɛ, kɔ 'bɔ "bɔɪ Zozinɔn -mienun man, ɛn waa laabo 'kɔ 'lɔ 'nan 'kɔ 'flɛ 'tɔ drɛ 'o 'va. Zɪ kɔɛ drɛ bɛ, ɛn kɔ Rɔm si 'sia.

15 'Kɔ "bɔɪ Zozinɔn nɛn Rɔm bɛ, zɪ o 'kɔ 'tadɪ 'wɪ 'man bɛ, ɛn o -ta 'kɔ 'lɛ 'flanun nɛn waa laabo Forɔm Api 'lee Troa Taverne bɛ -a da. Zɪ Pɔl o 'yɪ bɛ, e Bali muo "fɔ, ɛn -a "kɔɛ "tɔ 'e da.

16 "Bɛ -sru kɔ 'bɔla Rɔm, ɛn o -si -nɔn Pɔl lɛ 'nan 'e nyin 'kɔn 'tɔ -ji -e 'sounja -tɔ 'e yɪɛ 'tɔ "va.

17 Yi yaaga "bɛ -sru, ɛn Pɔl Zuif 'nɔn 'tanɔn nɛn Rɔm bɛ o laabo 'e 'va. Zɪ 'o cin 'yɪ bɛ, ɛn e 'nan -wɛ 'nan: «"Bɔɪnun, ma'an 'wɪ 'tɔ drɛɛ -cɛɛ minnun lɛ dɪ, ɛn ma'an 'wɪ 'tɔ

drɛɛ -kaa tranun -le -pei -tɔ wɪ man dɪ, 'pian waan 'kun Zeruzalɛm, ɛn waan 'nɔn Rɔm 'nɔn lɛ.

18 Rɔm 'nɔn zɪɛ, o 'wɪ laabo 'an 'lɔ, ɛn o ya "vale 'o 'sia 'an man, kɔɔ wa'a 'wɪ 'tɔ yɪɛ 'an man -e 'an 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ.

19 'Pian Zuif 'nɔn 'ka 'wɪɛ "man 'dɪ, -yɛɛ "wɛan maan laabo 'nan mingɔnnɛnnun tazan nɛn Rɔm bɛ, -a 'bɔ nɛn 'e 'mɛn 'wɪ tin 'ba. E 'ka 'an 'ji 'nan 'an 'wɪ -tɔa 'pian 'mɛn 'lɛglɔn man dɪ.

20 -Yɛɛ "wɛan maan man wɛɛ 'nan, 'an 'ka man ye -e 'an 'wɪ zɪɛ -a vɪ 'cɛɛ. -Yɛɛ cɪ 'nan waan 'fɔ -pɔ 'kuin 'wɪ nɛn -a -cin a Izraɛl 'nɔn 'ji bɛ -yɛɛ "wɛan.»

21 ɛn o 'nan Pɔl lɛ 'nan: «'Fluba 'ka 'silɛ Zude 'lɛglɔn 'ji -e 'e 'ta 'gɔ te 'i 'man wɪ -a -ji dɪ, ɛn 'kɔ "bɔɪ -tɔ 'ka 'silɛ -nan nun -e 'e 'ta 'i man 'vɪ 'kɔɛ dɪ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ -e 'e 'yie 'wɪ 'wɪdɪ "vɪ 'kɔɛ dɪ.

22 'Pian kɔ ya "vale 'wɪ nɛn e drɛ bɛ 'i -ci vɪ 'kɔɛ 'i 'bɔ 'a, kɔɔ kɔa -tɔa 'nan, -si nɛn i cɪ "da "bɛ, fɛ pɛɛnɔn 'nan minnun "we "man "wɪdɪ.»

23 O yi -tɔ kɔɔn Pɔl lɛ, ɛn yi zɪɛ -a da bɛ 'o cin 'yɪ fɛnan nɛn Pɔl nyin "bɛ -a -nan "kaga 'kpa. - E 'e 'sia bodrun -trilii -e -pei 'e tan bɛ te Pɔl 'wɪ 'ci ve -wɛ. Bali -le mingɔnnɛn -blɪdɪ 'wɪ 'lee Zozi 'le 'wɪ nɛn yaa 'vɪ -wɛ. Yaa man wɛɛ 'nan 'o -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nɛn, te yaa -kɔɔnman Moizi -le -pei 'fluba 'lee Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji.

24 'Wɪ nɛn Pɔl cɪ -a vɪnan bɛ, min -mienun yi -tɛra "da, 'pian o -mienun 'ka 'wɪɛ

"man -e 'o yi -tɛra "da "dɪ.

²⁵ Zɪ o ya bɔɔlanan te o wei
'ka tian drɛɛ -tʊ dɪɛ, ɛn Pɔl 'wɪ
'gʊɛ -a 'vɪ -wɫɛ: «Bali lei 'saun
'le tin a 'nɔnnɔn tʊ nɛn e ciɫa
Ezai -va, ɛn e 'wɪ tin 'ba 'ka
tranun ɛ bɛ -a man.

²⁶ Yaa 'vɪ tʊ zɪɛ -a man 'nan:
<'I kʊ minnun 'labɛ o va
-e 'i vɪ -wɫɛ 'nan:
'Ka "trɔɛn -tɔa 'wɪ ɛ 'kpa tɪglɪ,
'pian ka'a -ci maan dɪ.
Ka fɛnan -nanjɛan 'kpa tɪglɪ,
'pian ka'a fɛ -tʊ ye dɪ.

²⁷ -Yɛɛ cɪ 'nan minnun 'labɛ
o 'bli da -tɔ 'plɛblɛ,
'o 'fli "trɔɛn drɛ "yuyʊ,
ɛn 'o yiɛ 'ɛ 'wʊ 'o 'bɔ 'a.
Waa drɛ zɪɛ 'nan,
-e 'o vɪɛ 'o fɛnan yɪ dɪ,
ɛn 'nan -e 'o vɪɛ 'o 'wɪ man dɪ,
ɛn 'nan -e 'o vɪɛ 'o 'wɪ 'ci man
dɪ.

'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ waa drɛ 'nan,
"tɔgɔ 'o -sɔɔnla 'an -sru
-e 'an o 'si 'wɪ 'ji.>

²⁸ -Yee "wɛan 'ka -tɔ 'nan,
Bali wei nɛn e min "sia 'wɪ 'ji
bɛ, Bali -ta -a "mɛn minnun
nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wɫɛ.
-Wee vɛ bɛ "o "trɔɛn -tɔa -yrɛ.»

²⁹ [Zɪ Pɔl 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ,
ɛn Zuif 'nɔn bɔɔla te o -ko -sa
'plɛblɛ 'fɔdɪ -a 'o cin yei.]

³⁰ 'Kɔn nɛn Pɔl 'nyin 'ji te
yaa -pan wo bɛ, e ɛ drɛ 'ji "fli.
Minnun pɛɛnɔn nɛn o -taa -a -
nanjɛnɛ bɛ, e o "siala.

³¹ E Bali -le mingɔnnɛn -
blɪdɪ 'wɪ ve -wɫɛ, te e 'wɪ
pɛɛnɔn nɛn e cɪ Minsan Zozi
Crizi -le vɛ -a bɛ -a "paaman
o ji. Ya'a paaman o ji 'e yɔɔdɪ
dɪ, ɛn min -tʊ 'ka 'wɪ -tɔɛ "man
"dɪ.

'Fluba nēn Pəl-a crēn-tē Rōm 'nōn lē Rōmen

¹ 'An 'bō Pəl bē, an ya Zozi Crizi 'suzan 'a. Bali 'an laabu 'nan 'an drē Zozi 'le 'pasiazan -a. En yaan 'si "va 'nan 'an 'yee 'wī 'nōnnōn vī minnun lē.

² 'Wī 'nōnnōn 'bō zīē Bali ciula 'e 'lewei vīnōn 'va, en waa 'vī -a -nan 'mōn. E ya 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'ji.

³ 'Wī 'nōnnōn zīē -a -pī -le 'wī nēn. Waa -ya blamin -a, mingōnnēn David nēn 'li bē -a kluda.

⁴ 'Pian Bali lei 'saun 'le 'plēble -a -ci kōn minnun lē 'nan Bali -pī nēn. Yaa -ci kōn -a wluandī -a -kanōn 'va. -Yēē cī -kaa san Zozi Crizi -a.

⁵ Bali ciula "va en e "yi drē 'mēn. Yaan drē Zozi 'le 'pasiazan -tō -a, 'nan -e 'an -yee 'wī 'nōnnōn vī minnun pēēnōn nēn o 'ka Zuif 'nōn 'a dīē -wīē. Yaa drē zīē 'nan -e 'o yi -tēra Zozi da, te o 'ta wōla -a wei da.

⁶ Ka drē minnun zīē o va 'nōn 'a, kōō Bali 'ka laabu 'nan -e 'ka 'kōn Zozi Crizi -le vē -a.

⁷ Ka pēēnōn 'bō nēn ka cī Rōm en Bali 'ka ye "yi "bē, e 'ka laabu 'nan 'ka 'kōn 'yee vē -a. 'Ka lē nēn an cī 'fluba 'gūē -a crēn -tēnan.

-Kaa "tī Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fōdī -trōō -nōn 'cēē.

Pəl a "vale 'e 'ko Zozinōn nēn Rōm bē o yīlē

⁸ Maan pou "siala 'mēn Bali muo "fōdī -a. An ciula Zozi Crizi -va -e 'an muo "fō 'cee

"wēan, kōō minnun 'cee yi -tēradī Zozi da -sī -fōa fē pēēnōn 'nan.

⁹ An Bali "sua 'mēn cī "nrōndī pēēnōn 'a -a -pī -le 'wī 'nōnnōn vīdī -a minnun lē. Bali zīē yaa -tōa 'nan, 'wī nēn an "ta -a ve 'gūē 'wī 'kpa nēn. -Nyrēn 'nan, 'ka 'cin a 'an 'ji tō pēēnōn man,

¹⁰ te an ya -a trō 'banan. En maan laabo -yrō 'nan -te e ya -a cī 'sō 'a bē, 'an 'wulo -da yī -e 'an 'lō 'ka 'va nun.

¹¹ 'Ka dra 'an -tēa 'kpa tīglī 'le 'an 'ka yī. "Yī "nēn Bali lei 'saun -a -nōn 'mēn bē, an ya "vale 'an "paa -a 'ka 'va 'nan -e 'ka 'man 'e 'tō 'plēble Bali -le 'wī 'ji.

¹² Maan ve 'pian 'nan, -e -kaa pēēnōn 'man 'e 'tō 'plēble -cee yi -tēradī Zozi da nēn e ya -tōwli "bē -yee "wēan.

¹³ 'An "bōi Zozinōn, 'ka -tō 'nan, maan man wēē 'e 'pa -a "kaga 'nan 'an "lō 'ka 'va. 'Pian -e 'e bō cēēgō yi -a bē, -sī 'ka tian 'lē 'sōlē 'mēn dī. An ya "vale 'an "lō 'nan -e 'an minnun drē Zozi 'le vē -a, "le zī maan drē 'lēglōn 'peēnōn -ji bē -yee 'wī 'zō.

¹⁴ E ya 'an da fiēn -a 'nan 'an Zozi 'le 'wī 'nōnnōn vī min -tōdō pēēnōn lē. -Te o ya Grēk 'nōn 'a oō, en -te o "sia 'lēglōn 'pēē -ji oō, en -te o ya 'fluba 'tōnōn 'a oō, en -te o 'ka 'fluba 'tōnōn 'a dī oō, e ya 'an da fiēn -a 'nan 'an vī -wīē.

¹⁵ -Yēē "wēan -a -cin a 'an 'bō "le 'ji 'kpa tīglī 'nan 'an Zozi 'le 'wī 'nōnnōn ve kaa nēn ka cī Rōm bē 'cēē.

Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn bē Bali -le 'plēble nēn

16 Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ bɛ, -a 'yɾa 'ka 'an 'tɛa dɪ. Kɔɔ -yɛɛ cɪ Bali -le 'pleble 'a, ɛn min ɔɔ min nɛn e yɪ -tɛra "da "bɛ, Bali -a "sia 'wɪ 'ji. Zuif 'nɔn 'va nɛn e 'bɔla 'e tɛdɛ, ɛn "bɛ -sru e drɛ minnun pɛɛnɔn 'le vɛ -a.

17 Zɪ Bali minnun "siala 'e 'lɛ min tɪglɪ 'a bɛ, Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'bɔ 'bɛ -ci "sia min lɛ. Kɔɔ -yɛɛ vɪ 'nan yɪ -tɛradɪ Zozi da -tɔwli "man nɛn Bali min "siala min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ. E pou "siala yɪ -tɛradɪ Zozi da -a, ɛn e 'le -sɛanla yɪ -tɛradɪ Zozi da -a. 'Wɪ zɪɛ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'e 'cɛn Bali -le 'fluba 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan:

«Min nɛn -yɛɛ yɪ -tɛradɪ Bali da man nɛn
Bali -a 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ bɛ,
-a san 'belɪdɪ nɛn ya 'an 'nyaan
dɪɛ -a ye.»

Bali -le tin a 'e 'tɛdɪ 'trɛda blamin da

18 -A -ci a 'e 'sɪdɪ 'wein 'nan, Bali -le nyran -blɪdɪ a 'e 'pladɪ blamin man. Wa'a Bali bɔa dɪ, ɛn o 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn dra. 'Wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ -a nɛn o -sɪ -tɔa Bali -le 'wɪ tɪglɪ 'lɔ.

19 -A -nɔan da nɛn ɛn Bali -le nyran -blɪdɪ a 'e 'pladɪ o man. Kɔɔ 'wɪ nɛn blamin -kɔlaman -a -tɔdɪ -a Bali da bɛ, e ya 'wein -wee vɛ -a. Bali 'bɔ 'bɛ drɛ zɪ.

20 Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, min 'ka 'kɔlaman Bali 'bɔ yɪdɪ -a dɪ, 'pian 'e 'fli kɔɔn minnun lɛ 'e 'pɛ drɛ fɛnun -a. E 'trɛ drɛ, ɛn e la drɛ. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ -a -kɔɔnman blamin lɛ 'nan, Bali -le 'pleble 'leda "ka "dɪ, ɛn -yɛɛ cɪ Bali -a fɛ pɛɛnɔn da. -Yɛɛ "wɛan blamin 'ka 'kɔlaman 'yɛɛ tin 'nɔnnɔn -wɛɛdɪ -a Bali 'lɛ dɪ.

21 Minnun -a -tɔa 'nan Bali a, 'pian wa'a 'wɪlɛ "man -e 'o 'tɔ -dan -nɔn -yɾɛ "le zɪ e cɪ "le blamin 'e drɛ Bali lɛ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ dɪ. ɛn wa'a 'wɪlɛ "man -e 'o muo "fɔ dɪ. 'Pian -wee cɪ "nrɔndɪ pɛɛnɔn a fɛnun nɛn -a -ci "ka "dɪɛ -a da. ɛn 'wɪ nɛn Bali cɪ "vale 'o drɛ bɛ, wa'a -kɔlale -a -tɔdɪ -a dɪ, te o -kɔ -wɪladɪ -a klun va.

22 'O 'fli "siala 'wɪ 'tɔnɔn 'a, 'pian te -blɔ nɛn waa "taan.

23 Bali nɛn e ya -nan 'li 'trilii, ɛn e ya "le blamin 'e bɔ bɛ, wa'a 'bɛ bɔlɛ dɪ. 'Pian blamin nɛn 'bɛ -kaa "bɛ, 'bɛ min yiba -nun bɛ wɛɛ bɔa. ɛn "nyian bɛ o "lomannun 'lee -wɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn yiba drɛ 'wee Bali -a, te waa bɔa.

24 'Winun zɪɛ -a drɛdɪ -le "wɛan, Bali 'e 'pɛ 'sɪ o -sru 'nan -e 'o 'wɪ nɛn e min "tri -tɔa Bali 'lɛ bɛ -a drɛ. 'O 'bɔ 'ci 'sɔ winun -wɪdɪ "nɛn. -Yɛɛ -maan 'wɪ nɛn e 'ka "le blamin 'e drɛ dɪɛ waa dra 'o cin va.

25 ɛn "nyian bɛ o Bali -pɛ drɛ fɛnun bɔa ɛn o o "sua, 'pian Bali nɛn e fɛnun pɛɛnɔn drɛ bɛ, wɛɛ dra 'o 'pɛla koda. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan, o Bali -le 'wɪ tɪglɪ 'ta fɔɔ 'o 'bɔ 'le 'wɪlɔ winun drɛdɪ -a. 'Pian -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali nɛn e fɛnun pɛɛnɔn drɛ bɛ, 'tɔ -dan a -yɛɛ vɛ -a 'li 'trilii. Amen!

26 Minnun a 'winun zɪɛ -a drɛnan -le "wɛan bɛ, Bali o -nɔn 'o 'bɔ 'ci 'sɔ winun -wɪdɪ "drɛdɪ lɛ. -A -mie nɛn "le lɪmɔn 'lee lɪmɔn -le nyinnandɪ lɪ 'lee -kɔnnɛn -a -le 'wɪ 'zɔ.

27 -A -tɔwli "nɛn "nyian -klɔnmɔnnun -a dra. Lɪmɔn 'lee -klɔnmɔn nɛn o nyianla lɪ 'lee -kɔnnɛn -a bɛ wɛɛ 'tɔ. ɛn -klɔnmɔn 'lee -klɔnmɔn 'o cin -wɛɛdɪ 'yɪ "yɪ, te o nyianla. 'Wɪ

nēn e 'ka 'le blamin 'e drē dīe, -klōnmōn 'lee -klōnmōn -a dra 'o cin va. 'O 'bō 'ci 'sō winun -wldı 'nēn, o 'ta 'wōla -a -sru 'bē, -a 'nēn 'wı 'bē bōa o man zıe.

²⁸ Wa'a 'wıe "man -e Bali nēn 'e drē o tazan -a dı. -Yee "wēan Bali o -nōn 'wee klin 'wı drēdı lē. En 'wı nēn e 'ka 'le blamin 'e drē dīe waa dra 'o cin va.

²⁹ O 'wı 'wldı 'tō 'tōdv pēenōn dra. O ya min -wldınun -a. O ya "vale fē pēenōn 'e 'kōn 'wee vē -a. O ci a nyrannyrandı. O 'bli bō min lō fē man. O min -tēa. O 'wı 'blıdı ye "yi. O -dawlı drēdı ye "yi. Waa -wēeman 'nan 'wı 'e bō 'o bōezan -tō man. O 'wı "paa min da.

³⁰ O "we "min man -wldı. O "naan Bali man. O 'wı dra min va -blv pē -ji. 'O 'fli "siala -dandan. 'O 'fli 'tō vıdı ye "yi. O 'wı 'wldı -wēeman te waa dra. O yie 'ka "naan 'o 'man-gulinun man dı.

³¹ 'O 'bō 'wulo -ji wı da nēn o 'ta wo. 'Wı nēn waa ve min lē 'nan 'o dra bē, wa'a 'ta 'wōla "da "dı. Wa'a min ye "yi "dı. En min nyrında 'ka 'sean o da dı.

³² Bali -a 'vı 'nan, minnun nēn o 'winun zıe -a dra bē, -a 'le 'srannan "nēn -kadı -a. 'Wı nēn Bali -a 'vı bē, minnun zıe waa -tōa, 'pian te waa dra. En "nyian bē, minnun nēn o 'wı dra "le -wee 'wı 'zō bē, o o 'tō "yi "ve.

2

Bali minnun pēenōn 'le 'wı tin "baa

¹ 'Wı 'wldı "drēnōn 'ka 'kōlaman 'wee tin 'nōnnōn -wēedı -a Bali 'lē dı. En 'i 'bō

"nyian, min nēn i cı -a, en i tin -tēa "o da bē, yi'a 'kōlaman 'yie tin 'nōnnōn -wēedı -a Bali 'lē dı. -A -cin 'e 'kōn 'i 'ji 'nan, -te i ya tin -tēnan minnun da bē, te i ya tin -tēnan 'i 'bō 'fli da. Kōō i ya 'wı 'wldı "drēzan -a "le -wee 'wı 'zō.

² Minnun pēenōn nēn o 'wı 'wldınun zıe -a dra bē, Bali tin -tēa "o da 'e 'nōan da. -Kaa -tōa zı.

³ I tin -tēa "minnun zıe o da, te i ya 'wı 'wldı "drēzan "le -wee 'wı 'zō. -Te -a -cin a 'i 'ji 'nan Bali 'ka tin tēa 'i da dıe, te i ya 'i 'fli see "paanan.

⁴ Bali ci a "yi, en e 'wı man -pēan "sidō, en e -seanla min man -trōō. -Kaa -tōa zı. 'Pian -te 'winun zıe -a -cin nēn 'i 'ji, -yee "wēan nēn i 'wı 'wldı "dra bē, te i ya 'i 'fli see "paanan, en i ya Bali -le "yi -fōlanan 'i "trōen -sru. E ya "le 'i -tō 'nan, Bali a "va 'nan 'i 'si 'wı 'wldı "drēdı man -e 'i -sōōnla 'e -sru, -yee "wēan nēn 'e 'man -seanla 'i 'va!

⁵ 'Pian i ya "trōen "yuyu 'tannan, en i 'ka "vale 'i 'sia 'wı 'wldı "drēdı man dı. 'Wı nēn i cı "man zıe, Bali -le nyan -blıdı -dan nēn i cı -a planan 'i 'fli man. E bōa 'i man yi nēn Bali 'yee nyan -blıdı ci -kōōnman 'e 'nōan da bē -a da.

⁶ Yi zıe -a da nēn 'wı nēn min -tō -a drē bē Bali -a man -pan wo -a san lē.

⁷ 'Belıdı nēn ya'a 'nyaan dıe, yaa -nōan "minnun nēn o "koe 'ka 'nyanle Bali ci 'sō wı drēdı -a dıe -wle. Kōō tō pēenōn man bē, waa -wēeman 'nan Bali 'e 'tō -dan 'nōn 'wle, en waa -wēeman 'nan 'belıdı nēn ya'a 'nyaan dıe 'e drē 'wee vē -a.

8 'Pian Bali -le nyran -blidi -dan bε, e ya minnun nen 'o 'bɔ 'ci 'sɔ winun -wliɖi 'yi 'yi "bε -wee vε -a. Kɔɔ tɔ pɛɛnɔn man bε, o 'wɪ 'wliɖi "drɛɖi 'yi 'yi, te o Bali -le 'wɪ tɪɪɪ -fɔala 'o "trɔɛn -sru.

9 Maan ve 'cɛɛ 'nan, min -tɔvɔ pɛɛnɔn nen o 'wɪ 'wliɖi drɛ bε, yra yɪɖi bɔa "o man, ɛn "klan -dan o -tɛa. Zuif 'nɔn da nen 'e pou "siala, "bε -sru -e 'e 'bɔ minnun pɛɛnɔn da.

10 'Pian min oo min nen e 'wɪ 'yi drɛ bε, Bali 'tɔ -dan -nɔan -yrɛ, ɛn e -fɔɖi -trɔɔ -nɔan -yrɛ. Zuif 'nɔn da nen 'e pou "siala, "bε -sru -e 'e 'bɔ minnun pɛɛnɔn da.

11 Kɔɔ Bali 'ka min bɔ "va "ɖi.

12 Maan ve 'cɛɛ 'nan, minnun pɛɛnɔn nen o 'wɪ 'wliɖi drɛ bε, Bali tin -tɛa "o da. Minmienun 'ka -a tɔa 'nan Bali -le -pei -tɔ wɪ a ɖi, te o 'wɪ 'wliɖi "dra. Bali tin -tɛa "o da, ɛn o -nan -nyaan. 'Pian Zuif 'nɔn Bali -le -pei -tɔ winun -tɔa. -Yee "wɛan -te o 'wɪ 'wliɖi drɛ bε, Bali -le -pei 'bɔ 'bε tin -tɛa "o da.

13 Kɔɔ Bali 'ka min siala min tɪɪɪ 'a 'nan 'e "trɔɛn -tɔa 'yee -pei -tɔ winun ɛ -le "wɛan ɖi. 'Pian min nen e 'ta wɔla Bali -le -pei -tɔ winun da bε, Bali -a "siala min tɪɪɪ 'a.

14 Minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a ɖiɛ, wɔ'a tɔa 'nan Bali -le -pei -tɔ wɪ a ɖi. 'Pian -te o -mie 'wɪ dra "le zɪ Bali -le -pei -a 'vɪ bε -yee 'wɪ 'zɔ bε, yaa -kɔɔnman 'nan -pei -tɔ wɪ a -wɔ.

15 ɛn 'wɪ zɪɛ -a drɛɖi bε, yaa -kɔɔnman 'nan, Bali -le -pei -tɔ winun a 'o 'crɛn -tɛɖi o ji. -Wee

-wulo -ji "nrɔndɪ 'bε -kɔɔnman zɪɛ, kɔɔ -yɛɛ tin -tɛa "o da, ɛn -yɛɛ -tɔa "o -sru.

16 Yi -tɔ bɔa "bε, Bali -ciala Zozi Crizi -va -e 'e 'wɪ pɛɛnɔn nen 'e yɔɔɖi min -ji bε, -yee tin 'ba. Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nen maan ve minnun ɛ bε, -yɛɛ 'vɪ zɪ.

Zuif min man "cɛɛ min -le tin dra 'nɔnnɔn Bali 'ɛ ɖi

17 Ka -dandan "taan 'nan Zuif 'nɔn nen kaa, ɛn Bali -le -pei -tɔ winun a 'ka 'ɔ. Ka 'nan 'cɛɛ Bali -tɔa,

18 ɛn kaa ci 'sɔ winun -tɔa. ɛn zɪ kɔ min 'e 'ta wɔla Bali -le -pei -tɔ winun da bε, ka 'nan kaa -tɔa, kɔɔ kaa tranla.

19 Ka 'nan 'cɛɛ cɪ minnun nen o -si -kɔɔnman yɪɛ 'winɔn ɛ bε waa. ɛn 'cɛɛ cɪ minnun nen klun va bε -wee 'tɛ 'san -a.

20 'Ka 'fli "siala 'nan, 'cɛɛ 'wɪ "paala -blɔnɔn ɛ, ɛn 'cɛɛ 'wɪ "paaman nannannun ji. Kɔɔ ka 'nan 'wɪ 'tɔɖi 'lee 'wɪ tɪɪɪ pɛɛnɔn bε, e ya 'ka 'ɔ Bali -le -pei 'fluba 'ji.

21 Ka ya 'ka 'fli see "paanan. E ya "le 'ka 'wɪ "paa 'ka 'fli ji 'vaa -e 'ka 'wɪ "paa min peenun ji. Kaa ve minnun ɛ 'nan, te 'o crin wɔ ɖi, 'pian te 'ka 'bɔ ka crin wɔ.

22 Kaa ve minnun ɛ 'nan, te 'o min 'nan -wɛɛ "ɖi, 'pian te 'ka 'bɔ ka min nan -wɛɛman. Kaa ve minnun ɛ 'nan, yiba "minnun nen min o -paan "bε o 'ka 'yi "ɖi, 'pian te kaa -nan fenun crin wɔ.

23 Ka -dandan "taan 'nan Bali -le -pei -tɔ winun a 'ka 'ɔ, 'pian te ka'a 'ta 'wɔla "da "ɖi. 'Wɪ zɪɛ e ya Bali 'tɔ sɛɖi -a.

dra 'e 'nōan da, kōō -yēē -taa
"tin -tēlē 'trēdanōn pēēnōn da.

7 En "nyian bē min -mienun
-a ve 'nan: «E ya 'wī "yi "a -e
min 'e vīnan 'e ya Bali -sru, te
ya'a 'ta 'wōla -a wei da dī. Kōō
-te min a 'wī zīē -a drēnan bē,
Bali 'ta wōla 'e wei da tian "va.
'Wī nēn Bali -a dra zīē, e ya 'wī
"yi -dan a, ēn e Bali 'tō wuanla.
-Mē "le "wēan nēn Bali tin -tēa
"min da "mēn?»

8 -Yēē "wēan minnun zīē
waa 'vī 'nan: «-Kaa 'wī 'wīdī
"drē, -e -a "nēn 'e bōla 'wī "yi
"a!» 'Wī "paadī -wīdī zīē, -a
'bō nēn waa "paa 'kō da 'nan
-nyrēn kōa "paaman minnun
jī. -A -nōan da nēn Bali -taa
"tin -tēlē minnun zīē o da.

*Blamin -tudv pēēnōn a 'wī
'wīdī "drēnōn 'a Bali 'le*

9 Maan 'le -sēanla 'nan, -
kaa Zuif 'nōn bē, -kaa 'kpa 'ka
'mlīan 'lēglōn 'pēē -jī 'nōn da
dī. Kōō maan 'vī paan 'va 'nan,
-te min a Zuif min -a oō, ēn -te
min a 'lēglōn 'pēē -jī min -a oō,
o pēēnōn a 'wī 'wīdī "le 'plēblē
'wlu.

10 'Wī zīē e ya 'e 'crēn -tēdī
Bali -le 'fluba 'jī. Kōō e ya 'e
'crēn -tēdī 'nan:

«Min -tō 'ka min tīglī 'a dī,
ēn -a min -tōwli "ka "fo "dī.

11 Min -tō 'ka 'wī 'tōzan -a
-e 'e Bali -wēē "dī.

12 'Pian min -tudv pēēnōn 'si
Bali man -kōōbli,

ēn o pēēnōn 'wī 'wīdī "dra.

Min -tō 'ka 'wī "yi 'dra dī,

ēn -a min -tōwli "ka "fo "dī.

13 Weinun nēn o bōala o 'le bē,
e 'ka "yi "fo "dī.

'Wlu wīnun nēn.

E ya 'wīdī

"le -mlēn 'shē 'jī yī nēn

e min -tēa "bē -yēē 'wī 'zō.

14 -Yō -saandī 'lee wei -
wīdīnūn 'bē bōala o 'le.

15 O cēin a o man "fēavēa min
-tēnan.

16 Fēnan nēn o -kō bē,
fē sradī 'lee min -tēdī nēn -nan.

17 -Si nēn e -fōdī -trōō -nōan
"min lē bē,

o 'ka "vale 'o -tōa "dī.

18 O yīē 'ka 'naan Bali man dī.»

19 -Kaa -tōa 'nan, 'wī pēēnōn
zīē e ya 'e 'crēn -tēdī Zuif 'nōn
'le vē -a. En -yēē -kōōnman
'nan -kaa 'bō Zuif 'nōn bē, -cēē
'tō "da 'cēin "ka "nyian Bali 'lē
dī. Blamin -tō 'ka 'kōlaman
'yēē tin 'nōnōn -wēēdī -a Bali
'lē dī. E ya zīē 'nan -e Bali -
le tin 'e 'kōn 'e 'tēdī 'trēdanōn
pēēnōn da.

20 -Yēē "wēan 'ta wōladī Bali
-le -pei -tō wīnun da min 'bō 'le
'plēblē 'a bē, -a man "cēē Bali
min "siala min tīglī 'a 'e 'lē dī.
'Pian Bali -le -pei -tō wīnun 'bē
-maan ēn min -a -tōa 'nan e ya
'wī 'wīdī "drēzan.

*Bali min "siala 'e 'lē min
tīglī 'a yī -tēradī Zozi man*

21 'Bē nēn 'gōvē, 'wī nēn yaa -
maan 'lōō Bali min "siala 'e 'lē
min tīglī 'a bē, Bali -a ta bōla
min lē. 'Wī zīē e ya 'e 'crēn -tēdī
'e 'cēn Bali -le 'fluba 'jī. 'Pian
'ta wōladī Bali -le -pei -tō wī da
min 'bō 'le 'plēblē 'a bē -a man
"cēē Bali min "siala 'e 'lē min
tīglī 'a dī.

22 Bali min "siala min tīglī
'a 'e 'lē yī -tēradī Zozi Crizi da
man. Bali -a dra min -tudv
pēēnōn nēn o yī -tēra Zozi Crizi
da bē -wlē. Kōō Bali 'lē bē, Zuif
min 'ka 'e 'tō, ēn 'lēglōn 'pēē -jī
min 'ka 'e 'tō dī.

23 O pēēnōn a 'wī 'wīdī
"drēnōn 'a Bali 'lē, ēn Bali 'yēē
'tē 'san 'si -wō.

24 Fε nen blamin 'ka 'kōlaman -a yidi -a 'e 'bō 'le 'plēble 'a diε, Bali -le "yi "le "wεan yaa -nōn 'e "tun. - Nyren 'nan e min "siala min tighi 'a 'e 'lε. En min nen Zozi Crizi -a 'si 'wī 'wliđi "le 'plēble 'wlu bε, -a san nen Bali -a "siala min tighi 'a 'e 'lε.

25 Zozi Crizi 'bō zιε, -a 'bō nen Bali -a 'pla 'nan 'e 'ka yiba "plan da 'sraga bu vε -a 'trēdanōn man. -Yee -kadı zιε -yεε -maan -e Bali 'e minnun nen o yi -tera "da "bε -wee 'wī 'wliđi 'fui. Bali 'wī zιε -a drε -a -kōndı -a 'nan 'e ya tighi. Kōđ 'li bε, Bali 'ka 'wī "nen -kōnle tighi blamin lε 'wī 'wliđi "drēđi man dı.

26 Tυ zιε -a man bε, e 'man -sran blamin va. 'Pian 'bε nen 'gυε, Bali -a -kōn 'nan e ya tighi, kōđ 'wī 'wliđi pεenōn nen blamin -a drε bε, ya'a 'tυlε 'e "tun "dı. E -ta Zozi Crizi -a en 'wī 'wliđi pεenōn zιε -a "nen "wī 'bō "man. Bali -a drε zιε 'nan -e min -tυđυ pεenōn 'o -tō 'nan Bali 'bō a tighi. En "nyian 'nan -e 'e min -tυđυ pεenōn nen o yi -tera Zozi da bε, o 'sia min tighi 'a 'e 'lε.

27 'Wī nen Bali -a drε zιε -yee "wεan bε, -si -tυ 'ka blamin lō -e 'e -dandan 'tan Bali 'lε dı. Kōđ Bali min "siala min tighi 'a 'e 'lε yi -teradı Zozi da man. 'Pian ya'a siala min tighi 'a 'ta wōladı -pei -tō winun da min 'bō 'le 'plēble 'a bε -a man dı.

28 -Yee "wεan -a -cin 'e 'kōn -kaa 'ji 'nan yi -teradı Zozi da man nen Bali min "siala min tighi 'a. 'Pian ya'a 'sia 'ta wōladı -pei -tō winun da min 'bō 'le 'plēble 'a bε -a va dı.

29 'Wī zιε e ya Zuif 'nōn 'saza -le vε -a? -Cεjε, kōđ Bali 'ka Zuif 'nōn 'saza 'le Bali -a dı, 'pian e ya 'lεglōn pεenōn 'jinōn 'le Bali -a.

30 Fε -le "wεan nen maan 'vī zιε, -yεε ci 'nan, Bali a -tūwli "cε. En Zuif min nen 'e 'fōđı -klōnmōn -va 'lee 'lεglōn 'pee -ji min nen e 'ka 'e 'fōđı -klōnmōn -va diε, Bali o "siala 'e 'lε min tighi 'a yi -teradı Zozi da man.

31 'Wī nen maan 'vī zιε, -a -ci nen 'nan, an Bali -le -pei klu -sran ji yi -teradı Zozi da -a? -Cεjε, 'bε "cεε dı. 'Pian 'wī 'bō nen Bali -le -pei -a 'vī tighi bε, -a -ci nen maan "sia.

4

Abraam 'e drε -cee 'wī -kōn "manvε -a

1 -Kaa ci "nrōn -kaa tra Abraam -le 'wī da. -Mε "wī nen -yee 'wī -a "paaman -kaa 'ji?

2 Abraam drε wī man "cεε Bali -a 'sia 'e 'lε min tighi 'a dı. Kōđ "te 'e 'kōn 'nan -a drε wī man nen bε, "te -a -si a Abraam -lō -e 'e -dandan 'tan. 'Pian Bali 'lε bε -a -si 'ka -yrō "fo "dı.

3 Kōđ e ya 'e 'cren -tēđı Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Abraam yi -tera Bali da, -yee "wεan nen Bali -a 'sia 'e 'lε min tighi 'a.»

4 Blaminun yei "bε, -te min 'nyranman -tυ 'pa bε, waa -pan wo. -Pan zιε "yi "cεε waa drε -yrε "dı. 'Pian 'nyranman nen yaa 'pa bε -a manvε nen.

5 Bali 'lε bε, e 'ka zı dı. Min 'ka 'kōlaman 'nyranman -tυ 'padı -a Bali lε, 'nan -e Bali -le "yi 'e drε 'yee vε -a dı. 'Pian min nen e yi -tera "da 'nan,

Bali -kɔlaman 'yee 'wɪ 'wɪdɪ
"fuidɪ -a bɛ, Bali -a "siala 'e 'lɛ
min tɪgɪ 'a.

6 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn
mingɔnnɛn David nɛn 'li bɛ
yaa 'vɪ 'sɛzɛ. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan
min nɛn Bali -a "siala 'e 'lɛ min
tɪgɪ 'a, te 'nyranman -tɔ "cɛɛ
yaa 'pa ɛn Bali 'wɪ zɪɛ -a drɛ -
yrɛ "dɪɛ, ci "nrandɪ -dan 'e 'kɔn
-a san lɔ. 'Wɪ zɪɛ yaa crɛn -tɛ
Bali -le 'fluba 'ji. Yaa crɛn -tɛ
'nan:

7 «Minnun nɛn

o Bali -le -pei -tɔ winun srɛ

ɛn Bali -a 'cɛ -wɪɛ "bɛ,

ci "nrandɪ -dan 'e 'kɔn -wɪɔ.

Kɔɔ Bali -wee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui.

8 ɛn 'wɪ 'wɪdɪ "drɛzan nɛn

Minsan Bali 'ka -a siala
"nyian

'wɪ 'wɪdɪ "drɛzan -a dɪɛ,

ci "nrandɪ -dan 'e 'kɔn -a san
lɔ.»

*Bali Abraam 'sia min tɪgɪ 'a
'e 'lɛ te e 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va
dɪ*

9 Ci "nrandɪ zɪɛ Zuif 'nɔn nɛn
'o 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va bɛ, o 'saza
'le vɛ "cɛɛ dɪ. E ya 'lɛglɔn 'pee
-ji minnun nɛn o 'ka 'o 'fɔdɪ
-klɔnmɔn -va dɪɛ -wee vɛ -a
"nyian. -Kaa ci "nrɔn Abraam
-le 'wɪ da "nyian! -Kaa -tɔa
'nan, Abraam yi -tɛra Bali da,
ɛn -yee yi -tɛradɪ Bali da man
nɛn Bali -a 'sia min tɪgɪ 'a 'e 'lɛ.

10 'Pian tɔ nɛn Bali Abraam
"siala min tɪgɪ 'a 'e 'lɛ bɛ, -
kaa ci "nrɔn "da. Te e ya
'kɔ? Te Abraam a 'e 'fɔdɪ -
klɔnmɔn -va, -baa te e 'ka 'e
'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ? Maan
ve 'cɛɛ 'nan, tɔ zɪɛ -a man bɛ te
Abraam 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -
va dɪ. 'Pian te e ya "le 'lɛglɔn
'pee -ji min nɛn e 'ka 'e 'fɔdɪ -
klɔnmɔn -va dɪɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

11 Bali Abraam 'sia min tɪgɪ
'a 'e 'lɛ 'vaa ɛn e -fɔ -klɔnmɔn
-va "bɛ -sru. Plɔ zɪɛ waa pla
Abraam man -a -kɔɔn "vɛ -
a 'nan Bali -a 'sia min tɪgɪ
'a 'e 'lɛ 'yee yi -tɛradɪ 'e da
man. Zɪ e -tra zɪɛ ɛn min -tɔdɔ
pɛɛnɔn nɛn o yi -tɛala Bali da
bɛ Abraam drɛ "le o tra -le 'wɪ
'zɔ. -Te o 'ka 'o 'fɔdɪ -klɔnmɔn
-va dɪ o, Bali o "siala min tɪgɪ
'a 'e 'lɛ 'wee yi -tɛradɪ 'e da
man "le zɪ yaa drɛ Abraam lɛ
bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

12 ɛn "nyian bɛ, Abraam a
Zuif 'nɔn nɛn 'o 'fɔdɪ -klɔnmɔn
-va bɛ, o tra -a. 'Pian 'vaa -e
Abraam 'bɔ 'e 'kɔn o tra -a Bali
'lɛ bɛ, te o yi -tɛra Bali da "le
zɪ Abraam 'bɔ "e drɛ te e 'ka 'e
'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪɛ -yee 'wɪ
'zɔ.

*'Ta wɔladɪ -pei -tɔ winun da
man "cɛɛ Bali Abraam 'sia min
tɪgɪ 'a 'e 'lɛ dɪ*

13 Bali -tɔ "da Abraam lɛ
'nan, e 'tɛda -nɔan -yrɛ. 'Wɪ
'tɔwɪ zɪɛ yaa 'vɪ Abraam ci
'nɛnnun lɛ. Wa'a vɪɛ 'nan
Abraam 'ta 'wɔla Bali -le -pei
-tɔ winun da, -yee "wɛan Bali
'wɪ zɪɛ -a 'vɪ -yrɛ "dɪ. 'Pian Bali
Abraam 'sia min tɪgɪ 'a 'e 'lɛ -
yee yi -tɛradɪ 'e da man, -yee
"wɛan nɛn e -tɔ 'wɪ zɪɛ -a da -
yrɛ.

14 "Te 'e 'kɔn 'nan 'ta wɔladɪ
Bali -le -pei -tɔ winun da min
'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, -a man nɛn
min dra 'wɪ zɪɛ -a "nɛn "blɪzan
-a bɛ, "te maan ve 'nan yi -
tɛradɪ Bali da a 'wɪ "tun "a. ɛn
"nyian bɛ "te 'wɪ 'bɔ nɛn Bali -
tɔ "da Abraam lɛ zɪɛ -a -ci "ka
"dɪ.

15 Bali -le -pei -tɔ winun 'bɛ
min "paala Bali -le nyran -
blɪdɪ wɪ. Kɔɔ blamin -pɛ 'ka

'sɔa -a drɛdɪ -a dɪ. "Te Bali -le -pei -tɔ wɪ "ka "dɪɛ, "te -a srɛ wɪ "ka "dɪ.

16 -Yee "wɛan fɛ nɛn Bali -tɔ "da Abraam lɛ bɛ, e ya minnun pɛɛnɔn nɛn o yi -tɛala Bali da bɛ -wee vɛ -a. "Yi "tun "nɛn Bali -a drɛ -wlɛ. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e Abraam kludanɔn pɛɛnɔn 'o -kɔla -a "nɛn "blɪdɪ -a. Zuif 'nɔn nɛn Bali -le -pei a -wɔb "bɛ, -te o yi -tɛra Bali da "le Abraam -le 'wɪ 'zɔ bɛ, o -kɔlaman -a "nɛn "blɪdɪ -a. ɛn 'lɛglɔn 'pee -jinɔn bɛ, -te o yi -tɛra Bali da "le Abraam -le 'wɪ 'zɔ bɛ, o -kɔlaman "nyian -a "nɛn "blɪdɪ -a. -Yee "wɛan min -tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn o yi -tɛala Bali da bɛ, Abraam drɛ "le o tra -le 'wɪ 'zɔ.

17 ɛn 'wɪ zɪɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan, Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan:

«'Lɛglɔn "kaga "ji minnun pɛɛnɔn bɛ,

mɛin -tɔa "o tra -a.»

Bali 'lɛ bɛ Abraam drɛ "le -kaa tra -le 'wɪ 'zɔ. Bali nɛn e 'belɪdɪ -nɔan "minnun nɛn o kaa bɛ -wlɛ "bɛ, -a da nɛn Abraam yi -tɛra. ɛn Bali 'bɔ zɪɛ, fɛ nɛn min 'ka tian -a yɪɛ 'e yɪɛ -a dɪɛ, yaa dra -e 'e 'kɔn.

18 Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan, -a kludanɔn -taa "kɔnlɛ "kaga, ɛn e -taa "drɛlɛ "le 'lɛglɔn "kaga "jinɔn tra -le 'wɪ 'zɔ. 'Wɪ zɪɛ -a -cin 'ka blamin ji 'nan e -kɔlaman 'lɛ sɔɔdɪ -a dɪ. 'Pian Abraam yi -tɛra "da 'nan 'e dra.

19 Tɔ zɪɛ -a man bɛ, te Abraam lɛ -kɔlaman 'e bɔa -yaa tɔ. ɛn Abraam -a -tɔa 'nan 'e ci 'nɛn 'yadɪ lɔ, ɛn yaa -tɔa "nyian 'nan 'e nan Sara ci 'nɛn 'yadɪ lɔ, 'pian 'winun zɪɛ

ya'a Abraam "koe 'silɛ 'e da yi -tɛradɪ -a Bali da dɪ.

20 ɛn 'wɪ 'bɔ nɛn Bali -tɔ "da 'nan 'e dra -yrɛ "bɛ, ya'a 'e 'ci -fɔɔlɛ "da "dɪ. 'Pian -yee yi -tɛradɪ Bali da 'pa "da, ɛn e Bali 'tɔ "yi 'vɪ.

21 E yi -tɛra "da 'kpa 'nan, 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ 'nan 'e dra bɛ -a -pɛ "sɔa -a drɛdɪ -a.

22 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -maan Bali Abraam 'sia 'e 'lɛ min tɪglɪ 'a.

23 'Wɪ nɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan Bali Abraam 'sia 'e 'lɛ min tɪglɪ 'a bɛ, e 'ka Abraam 'saza 'le vɛ -a dɪ.

24 'Pian e ya -kaa 'bɔ 'le vɛ -a "nyian. Bali nɛn e -kaa san Zozi Crizi wluan -kanɔn 'va bɛ, e -kaa "siala min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ -cee yi -tɛradɪ 'e da man.

25 Zozi Crizi zɪɛ -a 'bɔ nɛn Bali -a -nɔn 'sraga bɔvɛ -a -kaa man -cee 'wɪ 'wɪdɪ "le "wɛan. ɛn Bali -a wluan -kanɔn 'va 'nan -e -kaa kɔn min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ.

5

Yi -tɛradɪ Zozi da man nɛn Bali 'lee blamin yei -sɛan 'e cin va

1 Bali -kaa 'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ -cee yi -tɛradɪ Zozi da man. -Yee "wɛan 'bɛ nɛn 'gɔvɛ, 'wɪ nɛn -kaa san Zozi Crizi -a drɛ bɛ, -yɛɛ -maan -fɔdɪ -trɔɔ a -kaa yei -kaa 'vale Bali -a. -Kaa man -wɛɛ 'nan 'e 'fɔ "da zɪɛ!

2 -Kaa san Zozi Crizi 'bɔ 'bɛ 'si 'lɛ 'sɔ -cɛɛ 'nan, -e Bali -le "yi 'e drɛ -cee vɛ -a. -Cee yi -tɛradɪ Zozi da man nɛn -kaa sɔɔnla 'si zɪɛ -a da, ɛn Bali -le "yi drɛ -cee vɛ -a. -Yee "wɛan -kaa ci 'e "nran, kɔɔ -a -cin a -kaa 'ji 'nan Bali -le 'tɛ 'san -taa "drɛlɛ -cee vɛ -a.

³ Ἐν -te 'wɪ 'tɔndɔn bɔa -kaa man oo, -kaa ci 'e "nran "nyian. Kɔɔ -kaa -tɔa 'nan, -te -kaa ya -kaa yra ynan bε, e -pɔan 'sɔdɪ -nɔan -cεε.

⁴ Ἐν -te -kaa -pɔan 'sɔ bε, -cee yi -tɛradɪ Bali da "paa 'da 'kpa 'plɛblɛ. Ἐν -te -cee yi -tɛradɪ Bali da a 'plɛblɛ bε, te -kaa yiε yra Bali lɛ.

⁵ Ἐν -cee yiε 'fɔdɪ Bali lɛ zɪε -a "nɛn 'ka 'fo 'e 'tun 'dɪ. Kɔɔ -kaa -tɔa 'nan Bali -kaa ye "yi. Bali lei 'saun nɛn yaa -nyran -kaa 'ji bε, -yεε 'wɪ zɪε -a -cin -tɔa -kaa 'ji.

⁶ Bali -kaa ye "yi, kɔɔ tɔ nɛn -kaa ya 'wɪ 'wɪdɪ "le 'plɛblɛ 'wɪlɔ bε, εn Crizi -ka -kaa 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'gʋε -cee "wεan. 'Wɪ zɪε e drɛ tɔ nɛn Bali -a 'pla 'e 'bɔ 'a bε -a man.

⁷ Min -le 'wɪdɪ "man -e 'e 'ka min tɪglɪ 'lɛji bε e ya 'plɛblɛ. 'Pian -te min nɛn e cɪ -yee min "yi "a bε, -nyren "bε e "we "man, -te e ya -kadɪ -a oo -e 'e 'fli -nɔn -yee 'wɪ 'ji.

⁸ 'Wɪ nɛn Bali -a drɛ bε, yaa -ci -kɔɔnman 'wein 'nan Bali -kaa ye "yi 'kpa tɪglɪ. Kɔɔ Crizi -kaa 'lɛji -ka 'wɔ, te -kaa ya tian 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'a Bali 'lɛ.

⁹ Ἐν Zozi Crizi -le -ka nɛn yaa 'wɔ bε -yee "wεan nɛn 'bε nɛn 'gʋε Bali -kaa 'sia min tɪglɪ 'a 'lɛ. -Te Zozi Crizi 'wɪ zɪε -a drɛ, te -kaa ya tian 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'a bε, 'bε nɛn Bali -kaa 'sia 'e 'lɛ min tɪglɪ 'a 'gʋε, -mε "wɪ nɛn e -taa -a drɛlɛ -cεε? Maan ve 'cεε 'nan, yi nɛn Bali tin -tɛa 'trɛdanɔn da bε, Zozi -kaa "sia Bali -le nyran -blɪdɪ wɪlɔ -kpɔ.

¹⁰ Ἐν "nyian bε, te -kaa ya tian Bali 'nanmannɔn 'a bε, εn

Bali -kaa yei "sɛn 'e cin va -kaa 'vale 'waa 'e 'pɪ -le -kadɪ -a. -Te e 'wɪ zɪε -a drɛ te -kaa ya tian -a 'nanmannɔn 'a bε, 'bε nɛn -kaa drɛ -a beenun -a 'gʋε, -mε "wɪ nɛn e -taa -a drɛlɛ -cεε? Maan ve 'cεε 'nan, -a -pɪ Zozi Crizi -le wɪuandɪ -kanɔn 'va bε, -yee "wεan nɛn Bali -taa -kaa 'silɛ 'wɪ 'ji, -e 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪε 'e drɛ -cee vε -a.

¹¹ 'Pian -a pɛɛnɔn "cεε dɪ. 'Bε 'bɔ nɛn 'gʋε, -kaa san Zozi Crizi -kaa yei "sɛn 'e cin va -kaa 'vale Bali -a. 'Wɪ zɪε -yee "wεan ci "nrandɪ -dan a -kaa 'lɔ Bali va zia.

Zozi Crizi 'bε min "sia -kadɪ lɔ εn e 'belɪdɪ -nɔn -yrɛ

¹² Min -tɔwɪlɪ "le 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn yaa drɛ bε, -yεε -maan 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ wɪlɔ 'trɛda. Ἐν 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ zɪε, e -ta -kadɪ -a. Min 'bɔ 'tɔ nɛn Adan. 'Wɪ nɛn yaa drɛ bε, -yεε -maan min -tɔdɔ pɛɛnɔn 'wɪ 'wɪdɪ drɛ, εn -kadɪ 'pla o man.

¹³ 'Wɪ zɪε -yεε -kɔɔnman 'nan, tɔ nɛn Bali 'ka tian -yee -pei -tɔ wɪ -nɔnlɛ Moizi lɛ dɪε, te blamin 'wɪ 'wɪdɪ "dra 'trɛda. 'Pian tɔ zɪε -a man bε, 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ 'ka Bali -le -pei srɛdɪ -a dɪ, kɔɔ te Bali 'ka tian -a -nɔnlɛ Moizi lɛ dɪ.

¹⁴ 'Bε a zɪ, 'pian -e 'e 'sia Adan tɔ va -trɪllɪ -e 'e bɔ Moizi tɔ va bε, te minnun -kaaman. Minnun 'bɔ nɛn wa'a Bali wei -fɔlɛa 'o "trɔɛn -sru "le Adan -a drɛ bε -yee 'wɪ 'zɔ dɪε, te o -kaaman.

E ya "le 'an vɪ 'cεε 'nan 'wɪ -mie -ji zia bε, Adan 'lee Crizi 'o cin 'sia.

¹⁵ 'Pian Adan -le 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn yaa drɛ bε, -a "nɛn 'wɪ 'ka "le Bali -le "yi "nɛn e -ta -a

'trēda bē -a "nēn "wī -le 'wī 'zū dī. Fē nēn maan ve zīē -yēē cī 'nan, -kaa -tōa 'nan, minnūn pēēnōn -kaaman Adan -le 'wī 'wlidī "drēdī -le "wēan. 'Pian 'bē nēn 'gūē, Bali -le "yī drē minnūn pēēnōn 'le vē -a min -tōwli "le "wēan. Min zīē Zozi Crizi nēn. -A va nēn Bali cīla ēn e 'yēē "yī "nōn -cēē 'e 'cīladī "da.

16 -Yēē "wēan Bali -le "yī "nēn e -ta -a 'trēda bē, -a "nēn "wī 'ka "le Adan -le 'wī 'wlidī "nēn yaa drē bē -a "nēn "wī -le 'wī 'zū dī. Kōō Adan 'wī 'wlidī "tū drē ēn Bali tin -tē "da. 'Bē nēn 'gūē blamin -le 'wī 'wlidī "a "kaga, 'pian "yī "nēn Bali -a drē blamin lē 'e "tūn "bē, -yēē -maan Bali min "siala min tīglī 'a 'e 'lē.

17 Maan ve "nyian 'nan, min -tōwli "le 'wī 'wlidī "nēn yaa drē bē, -yēē -maan -kadī 'pla blamin man. -Te 'bē a zīē, 'bē nēn Bali "yī drē -cēē 'e 'cīla "da ēn e -kaa 'sia 'e 'lē min tīglī 'a 'gūē, -mē "wī nēn e -taa -a drēlē -cēē? Maan ve 'cēē 'nan, 'wī nēn Zozi Crizi -a drē bē, -yēē -maan 'belidī nēn ya'a 'nyaan dīē e ya -cēē vē -a.

18 'Wī 'kpa nēn! 'Wī 'wlidī "tōwli "nēn min -tū -a drē bē, -yēē -maan ēn min -tūv pēēnōn a Bali -le tin -tēdī min da wlu. ēn "nyian bē, 'wī tīglī 'tōwli "nēn min -tū -a drē bē, -yēē -maan Bali minnūn pēēnōn 'sia min tīglī 'a 'e 'lē ēn e 'belidī -nōn -wlē. Crizi -le -kadī yiba "plan da bē -nyrēn.

19 Min -tōwli "le Bali wei nēn yaa -fōla 'e "trōēn -sru "bē, -yēē -maan ēn min "kaga drē 'wī 'wlidī "drēnōn 'a. -A -tōwli "nēn "nyian, min -tōwli "le 'ta wōladī Bali wei da bē, -yēē

-maan min "kaga -kōlaman drēdī -a min tīglī 'a Bali 'lē.

20 ēn -mē "le "wēan nēn Bali -ta -pei -tō winūn -a "mēn? E -ta -a 'nan -e blamin 'e -tō 'nan 'e ya -pei -tō wī "kaga "srēzan -a. 'Pian fēnan nēn Bali -le -pei -tō wī cī 'e srēdī "kaga "bē, -a fē 'bō 'nan nēn Bali -le "yī -cīala "da "nyian.

21 Kōō 'wī 'wlidī "drēdī 'bē -maan -kadī 'pla blamin man. ēn Bali -le "yī 'bē -maan Bali min "siala 'e 'lē min tīglī 'a -e 'e 'belidī nēn ya'a 'nyaan dīē -a -nōn -yrē. 'Wī nēn -kaa san Zozi Crizi -a drē bē, -yēē -maan 'belidī zīē e dra -cēē vē -a.

6

'Wī 'wlidī "drēdī 'ka Zozizan 'sōlē dī

1 'Wī nēn an 'sia -a vīnan zīē -a -cī nēn 'nōn? -A -cī nēn 'nan Zozizan 'fo 'wī 'wlidī "drēdī man, 'dū -e Bali 'e 'yēē "yī "nōn -yrē 'e 'cīladī "da?

2 -Cējē, e 'ka zī "fo "dī. -Ka'a 'kōlaman -e -kaa drē zī dī, kōō -kaa ya "le minnūn nēn o kaa 'wī 'wlidī "drēdī va zīa bē -wēē 'wī 'zū.

3 -A -cīn 'e 'kōn 'ka 'jī 'nan, -kaa pēēnōn nēn o -kaa -batize drē bē, -kaa drē Zozi Crizi nūn -a -tōwli, ēn -kaa ka waa 'e cīn va.

4 -Yēē "wēan -kaa -batize drēdī bē, e ya "le -cēē ka -kaa 'vale Zozi Crizi nūn -a ēn o -kaa 'wū 'e cīn va. E drē zīē 'nan -e -cēē ta wū -pē 'e 'kōn 'e -trē, "le zī -kaa "tī Bali -le 'plēblē Zozi Crizi wluan -kanōn 'va ēn -yēē ta wū -pē drē 'e -trē bē -yēē 'wī 'zū.

5 'Wī 'kpa nēn! -Kaa -batize drēdī bē, e ya "le -kaa drē Crizi

nun -a min -tōwli "a -yee -kadı -ji. -Yee "wεan Crizi -le wluandı -kanōn 'va bε, -kaa ya "nyian "le min -tōwli "le 'wı 'zυ -kaa 'vale waa.

6 -Kaa -tō 'nan, min nēn -kaa cı -a "nēn 'e tεdε bε, -yεε ka 'o 'vale Crizi -a! -Yee "wεan -cee 'wı 'wlıdı "drε 'kōlε nēn -kaa da 'gυε -a -nan a 'e 'nyandı. E drε zıε 'nan -e 'wı 'wlıdı "le 'plεble 'e vıle 'e 'kōn "nyian -kaa da dı.

7 Kōō min nēn e -ka bε, te 'wı 'wlıdı "le 'plεble 'ka "nyian "da "dı.

8 'Bε nēn 'gυε, -kaa ka -kaa 'vale Crizi -a. -Yee "wεan -kaa yi -tεra "da tıglı 'nan, Crizi -le 'belıdı bε, -kaa -taa "kōnlε "nyian -a "nēn "blınōn 'a -kaa 'vale waa.

9 Kōō -kaa -tōa 'nan, Crizi nēn e wluan -kanōn 'va bε, ya'a "nyian kaa dı. En -ka -le 'plεble 'ka "nyian "da "dı.

10 Crizi -ka 'e 'pa -a -tōwli εn yaa drε 'li "fo "le vε -a. 'Wı 'wlıdı "le 'plεble 'le 'ka "va 'zia. 'Pian 'bε nēn 'gυε -a yıε a "man, εn Bali nēn yaa "sua.

11 -A -tōwli "nēn 'e 'kōn 'cee vε -a "nyian. 'Ka -tō 'nan, ka ya "le minnun nēn o kaa, εn 'wı 'wlıdı "le 'plεble 'le 'ka o va zia bε -wee 'wı 'zυ. 'Pian 'bε nēn 'gυε, ka drε min -tōwli "a 'ka 'vale Zozi Crizi -a, -yee "wεan 'ka yıε a "man Bali -le vε -a, εn kaa "sua.

12 -Yee "wεan te 'ka 'wı "man -e 'wı 'wlıdı "nēn 'e 'ka 'pla dı! -Yεε cı "le 'ta wıladı 'ka 'bō 'ci 'sō wınun -wlıdı "da -le 'wı 'zυ.

13 En "nyian bε, te 'ka 'man mēnnun -nōn 'wı 'wlıdı "drεdı lε -e 'o drε 'wı 'wlıdı "le 'nyranman 'pa vε -a dı. 'Pian 'ka 'fli

'nōn Bali lε "le minnun nēn o wluan -kanōn 'va εn o yıε a "man "bε -wee 'wı 'zυ. En 'ka 'man mēnnun -nōn Bali lε, Bali -le 'wı 'yi "drε vε -a.

14 Maan ve 'cεε 'nan, 'wı 'wlıdı "le 'plεble 'ka "nyian kōan 'ka da dı. Kōō Bali -le "yi drε 'cee vε -a, -pei -le 'plεble 'ka "nyian 'ka da dı.

'Wı 'yi "drεdı Zozizan 'sō

15 -Te maan 'vı 'nan, Zozinōn a Bali -le "yi 'wlu -le "wεan -pei -le 'plεble 'ka "nyian o da dıε, -a -cı nēn 'nan, -si a 'e 'nōndı -wıε -e 'o 'fı 'wı 'wlıdı "drεdı man? -Cεjε, e 'ka zı "fo "dı.

16 Kaa -tōa 'ka 'bō -a 'nan, -te min wı "man 'nan 'e dra min -tō 'suzan 'a bε, e 'nyranman "paa 'e 'tazan zıε -yrε εn e 'ta wıla -a wei da. Te e drε 'sıεn "le 'e 'tazan -le nōan -le 'wı 'zυ. -A -tōwli "nēn "nyian 'cee vε -a. -Te ka wı "man εn 'wı 'wlıdı 'ka 'pla bε, te ka drε "le 'wı 'wlıdı "le nōan -le 'wı 'zυ. 'Wı nēn e -taa "bōlε 'ka man -a 'le 'srannan "bε, -nyrεn -kadı -a. En -te ka wı "man 'nan ka 'ta wıla Bali wei da bε, te ka drε "le Bali -le nōan -le 'wı 'zυ. 'Wı nēn e -taa "drεlε 'cee vε -a -a 'le 'srannan "bε, -nyrεn 'nan Bali 'ka "siala min tıglı 'a 'e 'lε.

17 -Kaa Bali muo "fō! Kōō 'li 'e tεdε bε, ka ya "le 'wı 'wlıdı "le nōannun -le 'wı 'zυ. 'Pian 'bε nēn 'gυε, Bali -le 'wı 'nōnnōn nēn waa paa 'ka 'ji bε, ka wı "man 'ka 'ci 'fıdaa 'a, εn ka ya 'ta wılanan "da.

18 'Wı 'wlıdı "le 'plεble 'ka "nyian 'ka da dı. Ka drε "le Bali -le nōannun -le 'wı 'zυ 'nan -e 'ka 'wı 'yi "drε.

19 Ka ya blaminnun -a, -yee "wεan 'winun nen blamin -a ve be, -a da nen 'an 'ci nrōn en an ci 'winun 'gυe -a vnan. 'Li 'e tεde be, 'ka 'man mennun -nōn 'wι 'wliđi "nen e 'ka "le blamin 'e drε dιe -a drεđi le, en ka Bali -le -pei -tō winun srε -pe "kaga "ji. 'Pian 'be nen 'gυe, 'ka 'man mennun be, 'ka -nōn Bali le 'wι "yi "drε vε -a. 'Wι zιe -a drεđi 'be -maan 'cee 'ta wυ -pe -taa 'sōle Bali le.

20 Fε -le "wεan nen an 'wι zιe -a 'vι be, -yεe ci 'nan, tυ nen ka ya 'wι 'wliđi "drεđi lō "le nōan -le 'wι 'zυ be, te 'wι "yi "drεđi "cεe -kaa "paala dι.

21 En tυ zιe -a man be -mε "nen kaa 'yι 'wι zιe -a drεđi -ji? Maan ve 'cεe 'nan, 'be nen 'gυe, -te ka ya 'ka 'ci "nrōnnan 'wι zιe -a da be, -a 'yra 'ka -tea 'sien. Kōō kaa -tōa 'nan -a 'le 'srannan "nen -kadι -a.

22 'Pian 'be nen 'gυe, ka 'ka "nyian 'wι 'wliđi "drεđi lō "le nōan -le 'wι 'zυ dι. Ka ya Bali 'sunan "le -yee nōannun -le 'wι 'zυ. 'Wι zιe -a drεđi 'be -maan 'cee 'ta wυ -pe -taa 'sōle Bali le, en -a 'le 'srannan "be Bali 'beliđi nen ya'a 'nyaan dιe -a -nōan 'cεe.

23 'Wι 'wliđi "drεđi man -pan nen -kadι -a. 'Pian Bali -le "yi "nen yaa -nōn -cεe 'e "tun "be, -nyren 'beliđi nen ya'a 'nyaan dιe -a. Ka drε min -tōwli "a 'ka 'vale Zozi Crizi -a, -yee "wεan 'beliđi zιe e drε -cee vε -a.

7

-Pei -le 'pleble 'ka "nyian Zozinōn da dι

1 'An "bυι Zozinōn, ka -peinun -tōa. En kaa -tōa 'nan,

-te min -ka be, te -pei -le 'pleble 'ka "nyian "da "dι.

2 An -kōlaman maan -kōōnman lι 'padι 'lee -kōnnen 'padι man. -Pei "e 'nan, lūmōn nen e -kōnnen 'pa be, -te -a -sran yιe a tian "man "be, ya'a 'sia 'e 'sran zιe -a wlu 'li "fo "dι. 'Pian -pei -a -si -nōn -yrε 'nan, -te -a -sran -ka be, e -kōlaman -e 'e -kōnnen pee 'pa.

3 -Te -a -sran yιe a tian "man, en e -kυ -klōnmōn pee -va be, te e 'wι 'wliđi drε -kōnnen -wεeđi -a. 'Pian -pei -a -si -nōn -yrε 'nan, -te -a -sran -ka be, e -kōlaman -kōđi -a -klōnmōn pee -va, 'nan -e 'o cin 'pa. 'Wι zιe e 'ka -kōnnen -wεeđi -a "fo "dι.

4 'An "bυι Zozinōn, 'wι 'tōwli zιe an -kōlaman maan -kōōnman 'ka man. Zozi Crizi -ka yiba "plan da, en ka drε min -tōwli "a 'ka 'vale waa. E ya "le 'cee -kadι -le 'wι 'zυ -pei -va zia. 'Be nen 'gυe, ka drε 'sien min nen e wluan -kanōn 'va be -yee vε -a. E drε zι 'nan -e -kaa Zozinōn be, -kaa Bali 'su 'wι "yi "drεđi -a.

5 'Li 'e tεde te -ka'a tian drεle Zozi 'le vε -a dιe, te -kaa 'ta wōla -kaa 'bō 'ci 'sō winun -wliđi "da. En -pei 'bō 'le 'pleble 'be 'ta -tōa -kaa man -kaa 'bō 'ci 'sō 'winun zιe -a da ta wōđi -a. -Yee "wεan 'winun nen -a 'le 'srannan "a -kadι -a be, -kaa drε.

6 'Pian 'be nen 'gυe, -pei -le 'pleble 'ka "nyian -kaa da dι. -Kaa ya "le min -kadι -le 'wι 'zυ -pei -va zia. -Yee "wεan -kaa ya Bali 'sunan -pe -tre -ji 'ta wōladι -a 'wι nen Bali lei 'saun -a 've be -a da. -Ka'a 'ta 'wōla "nyian -pei -tō winun da

-e -kaa Bali 'su "le zɪ waa dra
'e tɛdɛ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ dɪ.

-Pei 'bɛ -maan blamin -a -
tɔa 'nan e ya 'wɪ 'wɪdɪ "drezan
-a

7 -Te maan 'vɪ 'nan, -pei 'le
'plɛblɛ 'bɛ 'ta -tɔa -kaa man ɛn
-kaa 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, -a -ci
nɛn 'nan -pei a 'wɪ 'wɪdɪ "a? -
Cɛjɛ, e 'ka zɪ "fo "dɪ. 'Pian -kaa -
tɔa 'nan, "te -pei "ka "dɪɛ, "te fɛ
nɛn e cɪ 'wɪ 'wɪdɪ "a bɛ blamin
'ka -a tɔa dɪ. Fɛ nɛn maan 'vɪ
zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, blamin cɪ 'sɔ
wɪnun a -wɪdɪ, -kaa -tɔa zɪ,
kɔɔ -pei -a 'vɪ 'nan: «Te blamin
'bli 'e bʊ fɛ nɛn e 'ka -yee vɛ -a
dɪɛ -a man dɪ.»

8 'Wɪ nɛn -pei -a 'vɪ zɪɛ, -a 'bɔ
nɛn 'wɪ 'wɪdɪ "a 'si, ɛn e 'plɛblɛ
'sia 'an da -a. -A -nan nɛn an
'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn drɛdɪ
'sia. Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ
'nan, tʊ nɛn -pei "ka "dɪɛ, 'wɪ
'wɪdɪ 'ka 'plɛblɛ 'silɛa 'an da
dɪ.

9 Kɔɔ 'e tɛdɛ bɛ, -pei -le
'plɛblɛ 'ka 'an da dɪ. Tʊ zɪɛ -
a man bɛ te 'an 'man yra flu.
'Pian tʊ nɛn -pei 'plɛblɛ "siala
'an da bɛ, zɪ e 'bɔ bɛ, -a -nan
nɛn 'wɪ 'wɪdɪ 'plɛblɛ 'sia 'an
da,

10 ɛn an drɛ min -kadɪ -a Bali
'lɛ. 'Wɪ 'kpa nɛn, Bali 'yee -pei
-tɔ wɪnun -nɔn min lɛ 'nan -e
'e 'belɪdɪ yɪ. 'Pian -pei zɪɛ yaan
'nɔn -ka lɛ.

11 Fɛ nɛn maan 'vɛ zɪɛ -
yɛɛ cɪ 'nan, tʊ nɛn -pei 'plɛblɛ
'sia 'an da bɛ, -a -nan nɛn
'wɪ 'wɪdɪ 'plɛblɛ 'sia 'an da
'nyian. Yaan see paa, 'nan 'an
-pei -tɔ wɪnun srɛ ɛn yaan -nɔn
-ka lɛ.

12 'Pian -pei 'bɔ "fo "bɛ e ya
Bali -le vɛ -a. ɛn -pei -tɔ wɪnun

pɛɛnɔn bɛ, e ya 'saun Bali 'lɛ, e
ya tɪglɪ, ɛn e ya 'kpa.

13 Fɛ nɛn e cɪ 'kpa bɛ, e -
kɔlamɛn e min -nɔn "ka lɛ? -
Cɛjɛ, -pei "cɛɛ min -nɔn -ka lɛ
dɪ. 'Wɪ 'wɪdɪ 'bɛ drɛ. -Pei nɛn
e cɪ 'kpa bɛ, yaa 'si ɛn 'yaan
see paa 'a, 'nan -e 'yaan 'nɔn
-ka lɛ. 'Wɪnun zɪɛ -a drɛdɪ 'bɛ
-maan minnun pɛɛnɔn -yee -
wɪdɪ "ci 'yɪ.

14 -Kaa -tɔa 'nan, -pei -tɔ
wɪnun 'si Bali va. 'Pian 'an 'bɔ
'gʊɛ, blamin nɛn 'maan, ɛn an
ya 'wɪ 'wɪdɪ 'lɔ "le -yee nɔn -
le 'wɪ 'zʊ.

15 'An drɛ wɪnun 'ka 'sia 'an
'bɔ 'va dɪ. Kɔɔ 'wɪ nɛn an cɪ
"vale 'an dra bɛ, ma'an 'bɛ dra
dɪ. 'Pian 'wɪ nɛn -a drɛdɪ 'wɪ
"naan 'an man bɛ, -a 'bɔ nɛn
maan dra.

16 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman
'nan, an Bali -le -pei -tɔ wɪnun
"siala 'wɪ "yɪ "a. Kɔɔ an 'ka
"vale 'an 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn maan
dra zɪɛ -a dra dɪ.

17 'Mɛn "cɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ 'bɔ zɪɛ
-a dra 'an yɪɛ man dɪ. 'Pian 'wɪ
'wɪdɪ 'bɔ nɛn an drɛ -yrɔ "le
nɔn -le 'wɪ 'zʊ bɛ -yɛɛ 'ta -tɔa
'an man, ɛn maan dra.

18 Maan -tɔa 'nan, 'an 'bɔ
blamin 'gʊɛ, 'wɪ "yɪ "drɛdɪ 'ka
'an nyɛn va dɪ. Kɔɔ an ya "vale
'an 'wɪ "yɪ "dra, 'pian 'an 'pɛ
'ka 'sɔa -a drɛdɪ -a dɪ.

19 'Wɪ "yɪ "nɛn -a -cin cɪ 'an
'jɪ "le 'an drɛ bɛ, ma'an 'bɛ 'dra
dɪ, 'pian 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn an 'ka
"vale 'an dra dɪɛ -a 'bɔ nɛn
maan dra.

20 ɛn -te an 'wɪ zɪɛ -a dra bɛ,
yaa -kɔɔnman 'nan, 'mɛn "cɛɛ
dra 'an yɪɛ man dɪ. 'Pian 'wɪ
'wɪdɪ 'bɔ nɛn an drɛ -yrɔ "le
nɔn -le 'wɪ 'zʊ bɛ -yɛɛ 'ta -tɔa
'an man, ɛn maan dra.

21 'Wɪnʊn 'bɔ nɛn maan dra zɪɛ, -yɛɛ -maan maan -tɔa 'nan, 'wɪ 'yi "cin a 'an 'ji 'nan 'an drɛ, 'pian mɛɛn "tʊe -e 'an 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ.

22 'Mɛn ci "nrɔndɪ va bɛ, an Bali -le -pei -tɔ winun "siala 'wɪ tɪɣlɪ 'a "le 'an 'ta wɔla "da.

23 'Pian 'an drɛ wɪnʊn -ko -si pee da zia. -Si pee zɪɛ e ya -si nɛn e 'ka "vale Bali -le -pei 'e 'kɔn dɪɛ -a. 'Ta wɔladɪ -sɪ zɪɛ -a da bɛ, -yɛɛ 'an drɛ 'wɪ 'wɪdɪ 'lɔ "le -yee nɔan -le 'wɪ 'zʊ. ɛn an 'wɪ 'wɪdɪ "dra.

24 'Wɪ -dan 'bɛ 'bɔ 'an man. -Tɪ nɛn maan ye -e 'yaan 'sʊ 'wɪ zɪɛ -yrɔ? ɛn -tɪɛ 'an "sia -ka -lɔ?

25 An -ciala Zozi Crizi -va -e 'an -kaa "tɪ Bali muo "fɔ, kɔɔ -yɛɛ 'wɪ zɪɛ -a drɛ.

Maan 'le -sɛanla -a vɪdɪ -a 'nan, 'mɛn ci "nrɔndɪ va bɛ, an drɛ Bali -le -pei -lɔ "le -yee nɔan -le 'wɪ 'zʊ. 'Pian 'an drɛ winun va bɛ, an ya 'wɪ 'wɪdɪ 'lɔ "le -yee nɔan -le 'wɪ 'zʊ.

8

Bali lei 'saun 'bɛ Zozizan 'paala

1 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, minnʊn nɛn o drɛ Zozi Crizi -le vɛ -a bɛ, Bali -le tin -tɛdɪ o da 'sɪ o man.

2 Kɔɔ Bali lei 'saun 'bɛ o "paala. -Yee "wɛan 'belidɪ 'kpa drɛ -wee vɛ -a, ɛn o drɛ min -tʊwɪ "a o 'vale Zozi Crizi -a. 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan o 'sʊ 'wɪ 'wɪdɪ "le 'plɛblɛ 'lɔ, ɛn -ka -le 'plɛblɛ 'ka "nyian o da dɪ.

3 -Kaa ya blaminʊn -a -le "wɛan bɛ, Bali -le -pei 'ka -kɔlɛ 'wɪ 'wɪdɪ "le 'plɛblɛ 'sɪdɪ -a -kaa da dɪ. 'Pian Bali -a drɛ. 'E 'pɪ 'pa 'sia 'trɛda "le blamin -le 'wɪ 'zʊ. ɛn e tin -tɛ "da blaminʊn -le 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man. E -ka 'wɪ zɪɛ -a -ji.

4 Bali 'wɪ zɪɛ -a drɛ 'nan -e 'wɪ nɛn -pei -a 'vɪ bɛ 'e drɛ -cee vɛ -a. 'Wɪ zɪɛ -nyrɛn 'nan, -kaa -kɔan "min tɪɣlɪ 'a Bali 'lɛ. E ya -kaa nɛn -ka 'a 'ta 'wɔla -kaa 'bɔ 'ci 'sɔ winun da dɪ, 'pian -kaa 'ta wɔla 'wɪ nɛn Bali lei 'saun -a ve bɛ -a da bɛ -cee vɛ -a.

5 Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, minnʊn nɛn o 'ta wɔla 'o 'bɔ 'ci 'sɔ winun da bɛ, o 'bɔ 'ci 'sɔ winun nɛn waa -wɛɛman. 'Pian minnʊn nɛn Bali lei 'saun 'bɛ o "paala bɛ, 'wɪ nɛn e "sia Bali lei 'saun 'va bɛ, -a 'bɔ nɛn waa -wɛɛman 'nan 'o dra.

6 Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'ta wɔladɪ min 'bɔ 'ci 'sɔ winun da bɛ, -a 'le 'srannan "nɛn -kadɪ -a. 'Pian min nɛn yaa -wɛɛman 'nan, 'e 'ta wɔla 'wɪ nɛn Bali lei 'saun -a ve bɛ -a da bɛ, 'belidɪ nɛn ya 'a 'nyaan dɪɛ e ya -yee vɛ -a. ɛn -fʊdɪ -trɔɔ a -yee vɛ -a.

7 Min nɛn e 'ta wɔla 'e 'bɔ 'ci 'sɔ winun da bɛ, e ya Bali 'nanmanzan 'a. Kɔɔ ya 'a 'ta 'wɔla Bali -le -peinun da dɪ. ɛn 'wɪ 'kpa, -a san 'ka 'kɔlaman -a drɛdɪ -a "fo "dɪ.

8 -Yee "wɛan minnʊn nɛn o 'bɔ 'ci 'sɔ winun 'bɛ o "paala bɛ, wɔ 'a 'kɔlaman -e 'o 'sɔ Bali lɛ "fo "dɪ.

9 'Cee vɛ bɛ, 'ka 'bɔ 'ci 'sɔ winun "cɛɛ 'ka "paala "nyian dɪ, 'pian Bali lei 'saun nɛn. -Te e ya 'wɪ 'kpa -a 'nan Bali lei 'saun a 'ka 'lɔ bɛ, -a -nan nɛn e 'ka "paala. Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn Crizi lei 'saun 'ka -yrɔ "dɪɛ, te -a san 'ka Crizi -le vɛ -a dɪ.

10 'Pian 'cee vɛ bɛ, 'ka 'vale Crizi -a ka drɛ "le min -tʊwɪ "le 'wɪ 'zʊ. 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, 'ka po -le -kɔndɪ 'le 'srannan "nɛn -kadɪ -a, ka 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'le

"wεan. 'Pian Bali 'ka drε min tigl 'a 'e 'lε, -yee "wεan Bali lei 'saun 'belidι -nōn 'cεε.

¹¹ Bali 'bε Zozi Crizi wluan -kanōn 'va. -Yee "wεan kaa nēn Bali lei 'saun a 'ka 'lō bε, Bali 'bō 'belidι -nōan 'ka pō nēn e -taa "kalε bε -yrε. Kōō ka drε "le min -tōwli "le 'wι 'zō 'ka 'vale Bali lei 'saun 'a.

¹² 'An "bυι Zozinōn, 'wι nēn Bali lei 'saun -a ve -cεε bε, -a da nēn -kaa 'ta wōla. -Yεε cι -kaa da "le fiēn -le 'wι 'zō. 'Pian wa'a vιlε 'nan -kaa 'ta wōla -kaa 'bō 'ci 'sō winun da dι.

¹³ Kaa -tōa 'ka 'bō 'a 'nan, -te ka 'ta wōla 'ka 'bō 'ci 'sō winun da bε, -a 'le 'srannan "nēn -kadι -a. 'Pian -te ka Bali lei 'saun 'tυι εn e 'ka 'bō 'ci 'sō winun yi -ka bε, 'belidι dra 'cee vε -a.

¹⁴ Minnun pεεnōn nēn Bali lei 'saun o "paala bε, o ya Bali -le 'nēnnun -a.

¹⁵ Lei nēn Bali -a -nōn 'cεε bε, -a -ci "cεε 'nan, ka ya Bali -le nōannun nēn o "klanman Bali lō bε waa dι. 'Pian -a -ci nēn 'nan, ka drε Bali -le 'nēnnun -a. -Yee "wεan nēn -kaa -kōlaman Bali laabūdι -a -kaa "tι -baba.

¹⁶ Bali lei 'saun 'bō 'bε -cin -tōa -kaa 'ji 'nan, 'wι 'kpa, -kaa ya Bali -le 'nēnnun -a.

¹⁷ -Yee "wεan -te -kaa ya Bali -le 'nēnnun -a bε, "yinun nēn Bali -tō "da 'nan 'e dra 'yee minnun lε bε, -kaa blinan a "va. -Kaa blinan a "va -kaa 'vale Crizi -a. Kōō 'bε nēn 'gυε, -te -kaa ya -kaa yra yīnan Crizi -le "wεan bε, e dra 'wι 'kpa -a -e Bali 'e 'tō -dan -nōn -cεε -kaa 'vale Crizi -a tυ -fōla "da "ji.

Zozinōn -taa "drele Bali -le -dan "nēn "blinōn 'a

¹⁸ Maan -tōa 'nan, Bali -le -dan nēn -kaa -taa "drele -a

"nēn "blinōn 'a bε, e "mlian yra yūdι nun pεεnōn nēn -kaa man tυ 'gυε -a -ji bε -a da.

¹⁹ 'Wι 'kpa, Bali -le -dan zιε e -taa "drele Bali -le 'nēnnun -le vε -a tυ -fōla "da "ji. -Yee "wεan Bali -pε drε fēnun pεεnōn 'ci 'kla "tra yi zιε -a -pēndι -a dι.

²⁰ Kōō Bali -pε drε fēnun zιε o ya -nan 'e "tun, εn yi -tυ bōa "bε -e o -nan 'e 'nyan. Bali -pε drε fēnun 'bō "cεε wεε 'nan 'e drε zι dι, Bali 'bō 'bε 'vι 'nan 'e drε zι. 'Pian Bali 'tō "da 'nan,

²¹ yi -tυ bōa "bε, -ka -le 'plēble zιε e "sia o da. Tυ zιε -a man bε 'belidι nēn Bali -le 'nēnnun -le vε -a bε, e -kōan -wee vε -a "nyian.

²² -Kaa -tōa 'nan, Bali -pε drε fēnun pεεnōn bε, o "koe "a -nyannan, εn o ya -trunna "le lūmōn nēn e -fō -srunan bε -yee 'wι 'zō.

²³ 'Pian Bali -pε drε fēnun 'bō 'saza "cεε dι, -kaa 'bō "nyian -kaa nēn Bali 'yee lei 'saun 'nōn -cεε fε 'tēde -a bε, -kaa ya -trunna -kaa 'ji. -Kaa ya yi nēn Bali -kaa dra 'yee 'nēnnun -a 'e 'va nun bε -a -pēnnan. Tυ zιε -a man bε, -ka -le 'plēble 'ka 'kōan "nyian -kaa da dι.

²⁴ 'Bε nēn 'gυε -kaa 'bli a "da 'nan, -kaa ya -kaa 'sidι 'wι 'ji, 'pian -a -ci 'ka tian 'e bōladι 'wein dι. Kōō -te fε nēn min 'bli -a -yrε 'nan yaa 'yι bε, wa'a "nyian -a ve 'nan -a 'bli -a -yrε "dι. Fε nēn min -a ye 'e yιε 'a bε ya'a 'kōlaman -e 'e vι 'nan 'e 'bli a -yrε "dι.

²⁵ 'Pian -cee vε bε, fε nēn -ka'a ye tian -kaa yιε -a dιε, -a lε nēn -kaa 'bli a, εn -kaa 'man a 'e -srandι -a man -pēndι -a.

26 Bali lei 'saun 'bε -tōa -kaa 'wlu 'wɪ zɪε -a drɛdɪ -a. -Kaa "koe 'ka -kaa da dɪ, ɛn zɪ kō -kaa 'wɪ tin 'ba Bali lɛ bɛ, -ka'a tōa dɪ. -Yee "wɛan nɛn Bali lei 'saun 'bō 'bε -tōa -kaa 'wlu -e 'wɪ nɛn blamin 'ka 'kōlaman -a yɪdɪ -a dɪε 'e vɪ Bali lɛ.

27 ɛn Bali 'bō nɛn e min ci wɪ -tōa "bɛ, 'wɪ nɛn Bali lei 'saun ci "vale 'e ve bɛ, yaa -ci maan. Kōō minnun nɛn o ci Bali -le vɛ -a bɛ, o lɛ nɛn Bali lei 'saun Bali trɔ "baa "le zɪ Bali ci "va "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

28 -Kaa -tōa 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e bōa Zozinɔn man bɛ, Bali -a dra -e 'e 'kōn -wee 'wɪ "yi "a. Kōō o Bali ye "yi, ɛn e o laabv "le zɪ e ci -a 'bō 'ci 'sō 'a bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

29 Minnun nɛn Bali o 'si "va 'e 'cɛn bɛ, e o 'pla 'e 'cɛn 'nan, o -taa "drɛlɛ "le 'e 'pɪ -le 'wɪ 'zɔ. Yaa drɛ zɪε 'nan, -e -a 'pɪ 'e 'kōn "bōunun "kaga zɪε o yei 'nɛn flin -a.

30 Minnun nɛn Bali o 'pla 'e 'cɛn bɛ, e o laabv. ɛn o 'bō nɛn e o laabv bɛ, e o drɛ min tɪghɪ 'a 'e 'lɛ. ɛn o 'bō nɛn e o drɛ min tɪghɪ 'a 'e 'lɛ bɛ, e 'tō -dan nɔn -wɪlɛ.

Bali-le blamin yɪdɪ "yi "bɛ -a -kōōn "manvɛ "ka "dɪ

31 'Wɪ pɛɛnɔn zɪε e ya "le 'e -kaa "koe "tō -kaa da. Kōō -te Bali a -kaa va zia bɛ, min 'e 'ci "paa -kaa man, 'pian ya'a -kōlaman 'wɪ 'tɔ drɛdɪ -a -cɛɛ "fo "dɪ.

32 Bali 'ka 'e 'pɪ 'tɔlɛ 'e "tun "dɪ, yaa -nɔn 'sraga bɔvɛ -a -kaa pɛɛnɔn man. -Yee "wɛan e 'wɪ "yi pɛɛnɔn dra -cɛɛ -kaa 'vale -a -pɪ -a.

33 Minnun nɛn Bali o 'si "va 'nan 'o 'kōn 'yee vɛ -a bɛ, min -tɔ 'ka 'kōlaman 'wɪ 'tɔdɪ -a o

man dɪ. Kōō Bali o drɛ min tɪghɪ 'a 'e 'lɛ.

34 'Wɪ 'kpa nɛn, min -tɔ 'ka 'kōlaman tin -tɛdɪ -a o da dɪ. Kōō Zozɪ Crizɪ -ka -wee "wɛan. ɛn "nyian bɛ, e wluan -kanɔn 'va, ɛn e ya Bali -pɛ "yi "da 'nan te e Bali trɔ "baa -kaa Zozinɔn 'le 'wɪ man.

35 Crizɪ -le -kaa yɪdɪ "yi zɪε, -mɛ 'bɛ -kōlaman -kaa 'sidɪ -a -a -sru? -Te e ya yra yɪdɪ -a oo, ya'a 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dɪ. ɛn -te e ya "klandɪ -a oo, ya'a 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dɪ. ɛn -te e ya 'tɛ 'padɪ min da -a oo, ya'a 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dɪ. ɛn -te e ya dra -tɛdɪ -a oo, ya'a 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dɪ. ɛn -te e ya 'yalɛ -tɛdɪ -a oo, ya'a 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dɪ. ɛn -te e ya 'wɪ bōdɪ min man -a oo, ya'a 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dɪ. ɛn -te e ya -kadɪ -a oo, ya'a 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "fo "dɪ.

36 'Winun zɪε e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn. Kōō e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ 'nan:

«Kv drɛ 'yie vɛ -a -le "wɛan

tɔ -tɔdɔ pɛɛnɔn man bɛ,

'kv 'ta a 'e "fluladɪ -ka lɛ.

ɛn minnun 'kv "siala 'blanun nɛn o ya -tɛvɛ -a bɛ waa.»

37 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn zɪε -a -ji bɛ, maan ve 'cɛɛ 'nan, -kaa wulo bōala "va. Bali nɛn e -kaa 'yɪ "yi "bɛ, -yɛɛ dra -e -kaa wulo 'e bōla "va.

38 Maan -tōa 'kpa tɪghɪ 'nan, fɛ -tɔ 'ka 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -yee yɪdɪ "yi -sru "dɪ. -Te e ya -kadɪ -a oo, ɛn -te e ya 'belidɪ -a oo, -a -tɔ 'ka 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "dɪ. -Te e ya Bali

-le 'pasianōn nēn laji bē waa oo, ēn -te e ya lei -wliḍunun -a oo, -a -tu 'ka 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "di. -Te e ya tu 'gūe -a -ji fēnun -a oo, ēn te e ya tu nēn e -taa "bē -a -ji fēnun -a oo, -a -tu 'ka 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "di. -Te e ya fēnun nēn o min "paala bē waa oo, -a -tu 'ka 'kōlaman -e 'e -kaa 'si -a -sru "di.

³⁹ 'O 'kōn laji oo, ēn 'o 'kōn 'trēda oo, wa'a 'kōlaman -e 'o -kaa 'si -a -sru "di. 'Wī 'kpa nēn, Bali -pē drē fē -tu 'ka 'kōlaman -e 'e -kaa 'si Bali -le blamin yidi "yi -sru "di. Yidi "yi zīe Bali ciula -kaa san Zozi Crizi -va ēn yaa -ci kōōn -cēe.

9

Izraēl 'nōn -mienun Bali -le 'yi "fōla 'o "trōēn -sru

¹ 'Wī nēn an "ta -a ve 'gūe, Crizi -a -tōa 'nan 'wī tigli nēn. 'Wlu "cēe maan -sēan "di. Bali lei 'saun -a -tōa "nyian 'nan 'wī 'kpa nēn, ēn 'mēn 'ci "nrōndi 'ka tin tēa 'an da "fo "di.

² -Te 'an 'ci nrōn 'an "bōi Izraēl 'nōn da bē, an 'ta dra -trōdrō, ēn 'wī "naan 'an man.

³ -Yee "wēan "te 'mēn 'sidi Crizi man -kōlaman paan -a drēdi -a -e 'an "bōi Izraēl 'nōn 'o 'si 'wī 'ji bē, "te maan wēe 'nan Bali 'e 'an 'si Crizi man -kōōbli.

⁴ 'Ka 'ci "nrōn 'wī nēn Bali -a drē Izraēl 'nōn lē bē -a da! Bali o drē 'yee 'nēnnun -a. ēn e 'tō -dan nōn -wlē. ēn e -tō 'e wei da -wlē 'nan, -si a 'e 'lē 'sūdi -wlē -e 'o -pli 'e man. ēn e 'yee -pei -tō wīnun -nōn -wlē. ēn zī kō 'wee 'pan bē, yaa 'vī -wlē. ēn e -tō 'e wei da -wlē 'nan, 'e o "sia 'wī 'ji.

⁵ ēn o tranun nēn 'li bē, -wēe cī Bali -lē min -dandannun -a. ēn "nyian bē Crizi nēn min 'sizan 'wī 'ji -a bē, o va nēn waa -ya blamin -a. Bali nēn e ya fē pēēnōn da bē, 'tō -dan 'e 'kōn -yee vē -a 'wī nēn yaa drē zīe -a man 'li 'trilii. Amēn!

-Tinun 'bē cī Bali -le minnun tigli 'a?

⁶ 'Wī nēn Bali -tō "da Izraēl 'nōn lē zīe -a "nēn "fū 'e "tun? -Cējē -a "nēn 'ka 'fo 'e "tun "di. -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, Izraēl 'nōn pēēnōn "cēe cī Bali -le minnun -a di.

⁷ O ya Abraam kludanōn 'a. 'Bē a zī, 'pian o pēēnōn "cēe cī Abraam -le 'nēnnun nēn Bali -a 'vī bē waa di. Kōō Bali -a 'vī Abraam lē 'nan: «'I 'pī Izak 'bē -taa 'i kludanōn 'yalē.»

⁸ 'Wī zīe yaa -kōōnman -cēe 'nan, 'nēnnun nēn Abraam o -ya 'e 'pōn -ji bē, o pēēnōn "cēe cī Bali -le 'nēnnun -a di. 'Pian 'nēnnun nēn e o -ya 'wī nēn Bali -a 'vī bē -a da bē, -wēe cī 'o "nrōndi "le Abraam kludanōn 'le 'wī 'zū.

⁹ Kōō 'wī nēn Bali -a 'vī Abraam lē bē, -nyrēn 'gū. E 'nan: «Lē pee, tu 'bō 'lein 'gūe -a man bē, "mēn vīnan 'an 'ta bē, te 'i nan Sara 'nēn 'klōnmōn -ya.»

¹⁰ ēn "nyian bē, 'wī nēn e drē Rebeka -le vē -a bē, 'ka 'ci "nrōn "da. 'O 'vale 'kū tra Izak -a 'o 'pōn 'si.

¹¹⁻¹² Tū nēn te wa'a tian 'nēnnun 'bō yra yīlē diē, ēn Bali -a 'vī Rebeka lē 'nan: «'Nēn ceje 'bē -taa "drēlē 'e -suannēn 'suzan 'a.» Tū nēn Bali 'wī zīe -a ve Rebeka lē bē, te 'nēnnun 'bō 'ka tian 'wī 'wliḍi "tūwli "drēlē di, ēn wa'a tian 'wī "yi "tūwli "drēlē di. 'Wī

zɪE yaa -kɔɔnman -cɛɛ 'nan,
Bali 'ka min sia "va 'yee vɛ -a 'e
drɛ wɪnun man dɪ. 'Pian Bali
min 'sia "va "le zɪ e cɪ "va "bɛ
-yee 'wɪ 'zɔ.

13 'Wɪ 'kpa nɛn, 'wɪ zɪE -yɛɛ
dra. Kɔɔ e ya 'crɛn -tɛdɪ 'nan:
«An Zago 'yɪ "yi, ɛn an 'nan Ezo
man.»

14 'Wɪ nɛn an "sia -a vɪnan
zɪE, -a -ci nɛn 'nan Bali 'ka 'wɪ
'dra 'e 'nɔan da dɔv? -Cɛjɛ, -
njɛɛ dɪ.

15 'Pian 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ
Moizi lɛ bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da
"tɔ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan:

«Min nɛn an cɪ "vale 'an
nyrinda "sia bɛ,
-a san nɛn maan nyrinda "sia.
ɛn min nɛn an cɪ "vale 'an
"paa "va "bɛ,
-a san va nɛn an "paa.»

16 -Yee "wɛan Bali -le min
nyrinda 'sidɪ 'lee -yee 'padɪ
min va bɛ, ya'a 'sia min 'bɔ
'va dɪ. ɛn e 'ka 'nan min -a -
wɛɛman 'e 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a dɪ.
'Pian e "sia Bali 'bɔ nɛn min
nyrinda -sɛan "da "bɛ -a va.

17 ɛn "nyian bɛ, 'ka 'ci
"nrɔn 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ Ezipti
mingɔnnɛn nɛn waa laabo
Faraɔn bɛ -yrɛ "bɛ -a da. Kɔɔ
e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Mɛin drɛ mingɔnnɛn -a,
'nan 'yie "wɛan
-e minnun 'o 'mɛn 'plɛblɛ 'ci yɪ,
-e 'waan 'tɔ fuilaman
'trɛda 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji.»

18 'Wɪnun zɪE -wɛɛ -kɔɔnman
'nan, min nɛn Bali -a "vale 'e
nyrinda "sia bɛ, -a san nɛn yaa
nyrinda "sia. ɛn min nɛn Bali
-a "vale 'e 'bli da -tɔa 'plɛblɛ -e
'e vɪlɛ 'e 'wɪ 'ci man dɪɛ, -a san
lɛ nɛn yaa dra.

19 -A -mienan blamin -
kɔlaman -a laabɔdɪ -a 'nan:
«-Te 'bɛ -a zɪE, -mɛ "le "wɛan

nɛn Bali 'wɪ "nɛn -kɔɔnman
min lɛ "mɛn? Kɔɔ min -tɔ 'ka
'kɔlaman -sa -fɔdɪ -a Bali 'nɛan
dɪ.»

20 E ya "le 'an laabɔ 'nan: «-
Tɪ nɛn blamin -a, ɛn e -sa -fɔa
Bali 'nɛan?» Kɔɔ blamin a Bali
-pɛ drɛ fɛ "tun "a. ɛn -pɛ drɛ
fɛ 'ka 'kɔlaman -e 'e 'wɪ 'tɔ 'e
drɛzan man dɪ.

21 -Kaa -tɔa 'wein 'nan, -pɔ
nɛn -pɔ -tɔzan cɪ "vale 'e -tɔa
"bɛ, -a 'bɔ nɛn yaa -tɔa. Yaa -
mie -tɔa "bɛ, wɛɛ bɔala 'ji min
"fli yaa cin yɪnan, ɛn yaa -mie
-tɔa "bɛ, 'o ya fɛnun tre -ji vɛ -a.
Zɪ blamin cɪ Bali lɔ zɪE.

22 -Yee "wɛan, -te Bali a "va
'nan 'e 'yee nyran -blɪdɪ -ci -
kɔɔnman -e minnun 'o 'yee
'plɛblɛ 'ci yɪ bɛ, -a -nɔan da
nɛn. 'Pian minnun 'bɔ nɛn o
cɪ paan "le 'nan Bali 'e nyran
-blɪ o va -e 'e o -nan -nyan zɪE,
Bali 'e 'man -sran o va.

23 Bali 'wɪ zɪE -a drɛ min
peenun nɛn e ya "vale 'e o
nyrinda "sia bɛ -wee "wɛan.
Minnun zɪE e 'o 'si "va 'e 'cɛn
'nan -e 'o 'yee -dan cɪ yɪ.

24 -Kaa 'bɔ Zozinɔn nɛn, ɛn -
kaa ya 'lɛglɔn 'tɔdɔ -ji 'nɔn 'a.
Bali 'ka min laabɔlɛ Zuif 'nɔn
'saza 'va dɪ.

25 'Wɪ zɪE Bali 'lewei vɪzan -
tɔ a 'li waa laabo Oze, yaa 'vɪ
-a -nan 'mɔn. Kɔɔ yaa crɛn -tɛ
Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Minnun nɛn o 'ka 'e 'cɛn 'mɛn
minnun -a dɪɛ,
an -taa "o laabɔlɛ 'mɛn min-
nun.

ɛn 'lɛglɔn nɛn
ma'an yɪlɛ "yi 'e 'cɛn dɪɛ,
an -taa -a laabɔlɛ 'an 'ci 'sɔ
'lɛglɔn.

26 ɛn "nyian bɛ, minnun nɛn
maan 'vɪ -wlɛ 'nan,
ka 'ka 'mɛn minnun -a dɪɛ,

'o 'tə -taa "kənle Bali nən
-a yiε -a "man "bε,
-yee 'nennun.»

²⁷ 'Pian Izrael 'nən 'bɔ 'le vε
-a bε, Bali 'lewei vɪzan -tʊ nən
'li waa laabo Ezai bε e 'wɪ 'tʊ
'vɪ -a -nan 'mən. Kɔɔ yaa cɾen
-tε Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Te Izrael 'nən a "kaga
"le 'nan jemie man nyɾen -le
'wɪ 'zʊ oo,

o va min "nən
"wennən "cε "nən
Bali -a "sia 'wɪ 'ji.

²⁸ 'Wɪ nən Minsan -a 'vɪ 'nan
'e dra 'trɛda bε,
yaa 'le sɔɔman "fo,
ɛn yaa dra tada.»

²⁹ ɛn Ezai -a 'vɪ "nyian 'e 'cɛn
'nan:

«"Te 'e 'kən 'nan
'pleble pɛɛnən 'san Bali 'ka -
kaa klu "wennən 'tʊle
'trɛda dɛ,

"te -kaa -nan -nyan "le 'fla nən
waa laabo Sodəm bε -yee 'wɪ
'zʊ,
ɛn "te -kaa -nan -nyan "le 'fla
nən
waa laabo Gomər bε -yee 'wɪ
'zʊ.»

*Yi -tɛradɪ Zozi Crizi da man
nən Bali min "siala 'e 'le min
tɪgl 'a*

³⁰ 'Wɪ nən an "sia -a vɪnan
zɪε, -a 'le 'srannan "nən 'nən? -
Nyɾen 'nan, minnən nən o 'ka
Izrael 'nən 'a dɪ, ɛn o 'ka -a
-wɛɛnan 'nan, 'o -kɔan "min
tɪgl 'a Bali 'le dɪε, Bali o "siala
min tɪgl 'a 'e 'le -wee yi -tɛradɪ
'e da man.

³¹ 'Pian Izrael 'nən 'bɔ nən
waa wɛε 'kpa tɪgl 'nan, 'ta
woladɪ -pei -tɔ wɪnun da 'o 'bɔ
'le 'pleble 'a nən 'o -kɔan "min
tɪgl 'a Bali 'le bε, wa'a bɔle -ji
dɪ.

³² -Mε "le "wɛan nən Izrael
'nən 'ka bɔle -ji dɪ? Fε -le "wɛan
nən wa'a bɔle -ji dɪε, -yɛɛ cɪ
'nan, -wee -kɔndɪ "min tɪgl 'a
Bali 'le bε, wa'a -wɛɛle 'nan 'e
'si 'wee yi -tɛradɪ Bali da va
dɪ. 'Pian waa wɛε 'nan, 'o -
kɔan "min tɪgl 'a Bali 'le 'ta
woladɪ -pei -tɔ wɪnun da 'o 'bɔ
'le 'pleble 'a. -Yee "wɛan o
srɔen -wi -kɔle nən e min -tiala
bε -a man. -Kɔle zɪε Crizi nən.

³³ 'Wɪ zɪε e ya 'e 'cɾen -tɛdɪ
Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn. Kɔɔ e
ya 'e 'cɾen -tɛdɪ 'nan:

«Bali "e 'nan,
an -kɔle -tʊ 'pla Zeruzalem.
-Kɔle zɪε minnən srɔen -wia
"man,

ɛn e minnən -tiala.

Min oo min nən

e yi -tɛra -kɔle zɪε -a da bε,

-a -pɛ 'ka 'seanla 'e "tun "dɪ.»

10

¹ 'An "bʊɪ Zozinən, 'an 'nan-
man wɪ a -tʊwli, ɛn 'wɪ nən
maan laabo Bali lɔ Zuif 'nən
'le vε -a bε e ya -tʊwli. 'Wɪ zɪε
-nyɾen 'nan Bali 'e Zuif 'nən 'si
'wɪ 'ji.

² 'Wɪ 'kpa, maan ve o man
'nan, o ya 'o kɔaladɪ Bali man
'kpa tɪgl. 'Pian wa'a 'wɪ 'tɔdɪ
paa "va "dɪ.

³ Kɔɔ 'wɪ nən Bali -a drɛ 'nan
-e 'e blamin 'sia min tɪgl 'a 'e
'le bε, wɛε -fɔla 'o "trɔen -sru.
'Wɪ zɪε wa'a -ci maan "fo "dɪ,
ɛn waa -wɛɛman tian 'nan 'o
dra 'o 'bɔ 'le 'pleble 'a -e 'o -kɔn
min tɪgl 'a Bali 'le.

⁴ 'Pian -kaa -tɔa 'nan, 'ta
woladɪ -pei -tɔ wɪnun da -e
Bali 'e min 'sia min tɪgl 'a 'e
'le bε, Crizi -a yi -ka. E Bali -
le -pei -tɔ wɪnun 'le sɔɔ, -yee
"wɛan 'bε nən 'gʊε, yi -tɛradɪ

Crizi 'bɔ da man nɛn Bali min
"siala 'e 'lɛ min tɪglɪ 'a.

⁵ 'Wɪ nɛn Moizi -a 'vɪ bɛ, 'ka
'ci "nrɔn "da "tʊ! 'Ta wɔladɪ -
pei -tɔ wɪnun da -e Bali 'e min
'sia min tɪglɪ 'a 'e 'lɛ bɛ, Moizi -
a 'wɪ crɛn -tɛ. Yaa crɛn -tɛ 'nan:
«Min nɛn e 'ta 'wɔla -pei -tɔ
wɪnun da,
ɛn ya'a -a -tɔwli "cɛ "srɛlɛ dɪɛ,
e 'belidɪ ye.»

⁶ ɛn min -tɔdʊ pɛɛnɔn nɛn
Bali o 'sia 'e 'lɛ min tɪglɪ 'a 'wee
yi -tɛradɪ 'e da man bɛ, -wee
vɛ a "yi. Kɔɔ Moizi -a crɛn -tɛ
"nyian 'nan:

«Te 'i 'ci "nrɔn 'nan,
-tɪɛ -taa "kɔlɛ laji
-e 'e 'ta min 'sizan 'wɪ 'ji -a dɪ?»

⁷ «ɛn te 'i 'ci "nrɔn "nyian 'nan,
-tɪɛ -taa "kɔlɛ -yremo fla
-e 'e min 'sizan 'wɪ 'ji wluan -
kanɔn 'va dɪ?»

⁸ 'Pian -wee vɛ nɛn 'gʊ. E ya
'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:
«Bali wei a 'e -plidɪ 'ka man -
kogo.

E ya 'ka 'bɔ 'le,
ɛn e ya 'ka souba ji.»

'Wɪ zɪɛ e ya yi -tɛradɪ Bali da
'wɪ nɛn kʊa ve 'cɛɛ bɛ -a.

⁹ -Nyɛn 'nan, min oo min
nɛn yaa ve 'e 'le 'nan, Zozi a
Minsan -a, ɛn e yi -tɛala "da
'nan, Bali -a wluan -kanɔn 'va
bɛ, min zɪɛ Bali -taa -a 'silɛ 'wɪ
'ji.

¹⁰ Kɔɔ -te min yi -tɛala Crizi
da 'e 'bli pɛɛnɔn 'a, ɛn yaa ve
'e 'le 'nan, -yɛɛ cɪ Minsan -a bɛ,
min zɪɛ Bali -taa -a 'silɛa min
tɪglɪ 'a 'e 'lɛ, ɛn yaa "sia 'wɪ 'ji.

¹¹ 'Wɪ zɪɛ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ
Bali -le 'fluba 'ji. Kɔɔ e ya 'e
'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Min oo min nɛn
e yi -tɛra Minsan da bɛ,

-a -pɛ 'ka 'sɛanla 'e "tun "dɪ.»

¹² 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ zɪɛ e
ya blamin -tɔdʊ pɛɛnɔn 'le vɛ -
a. -Te min a Zuif min -a oo, ɛn
-te min a 'lɛglɔn 'pee -ji min -a
oo, o san a -tɔwli. ɛn e "yi "dra
min -tɔdʊ pɛɛnɔn nɛn waa trʊ
"baa bɛ -wɪɛ.

¹³ Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:
«Min oo min nɛn
e Minsan trʊ "baa bɛ,
Bali -taa -a 'silɛ 'wɪ 'ji.»

*Izrael 'nɔn 'le toba wei "ka
"dɪ*

¹⁴ -Kaa -tɔa 'nan, -te min-
nun 'ka yi tɛala Minsan da dɪɛ,
wa'a -kɔlaman -e 'o trʊ 'ba dɪ.
ɛn -te minnun 'ka Minsan -le
'wɪ manɛ dɪɛ, wa'a -kɔlaman
-e 'o yi -tɛra "da "dɪ. ɛn -kaa
-tɔa "nyian 'nan, -te min 'ka
Minsan -le 'wɪ vɪɛ minnun lɛ
dɪɛ, wa'a -kɔlaman -e 'o man
dɪ.

¹⁵ ɛn min -tʊ "ka -e 'e Min-
san -le 'wɪ vɪ minnun lɛ, te
Minsan 'ka -a 'palɛ -sia dɪ.
'Pian 'wɪ zɪɛ Bali -a drɛ Izrael
'nɔn "le "lɛ. 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -
tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn bɛ,
-a da wɪ 'bɛ drɛ -wee vɛ -a. Kɔɔ
e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«E drɛ 'wɪ "yi "a,
ɛn minnun nɛn
o 'wɪ 'nɔnnɔn ve bɛ o -ta.»

¹⁶ 'Pian Izrael 'nɔn "kaga 'ka
'ta wɔlɛa 'wɪ 'nɔnnɔn zɪɛ -a da
dɪ. 'Wɪ 'bɔ nɛn waa drɛ zɪɛ Bali
'lewei vɪzan Ezai nɛn 'li bɛ yaa
'vɪ -a -nan 'mɔn. Kɔɔ yaa crɛn
-tɛ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Minsan, min "kaga 'ka yi -
tɛlɛa 'yie 'wɪ nɛn
kʊa 'vɪ bɛ -a da dɪ.»

¹⁷ Maan ve 'cɛɛ 'nan, yi -tɛradɪ
Bali da bɛ -a pou 'sia 'wɪ nɛn
min -a maan "bɛ -a va. ɛn 'wɪ
zɪɛ 'wɪ 'pee "cɛɛ dɪ, Crizi -le 'wɪ
nɛn.

18 -Yee "wεan maan laabo "men 'nan, 'wι zιe -a 'bɔ nen Izrael 'nɔn 'ka "o "manle dɔv? -Ceje, -njeε dι. Waa 'man -goezee. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdι Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Minsan -le 'pasianɔn 'kɔ
'trɛda fɛ pɛɛnɔn 'nan,
en o wei fuilaman 'trɛda "fo.»

19 -Te 'bɛ "cɛε dιe, 'wι nen waa 'man bɛ -a 'bɔ nen wa'a -ci manle dɔv? -Ceje, -njeε dι. Waa -ci 'man -goezee. Moizi -wee 'wι 'vι 'e 'cɛn. Kɔɔ yaa cɛn -tɛ o man 'nan:

«Bali "e 'nan,
an -taa -a drɛle
-e 'ka man bɔ minnun nen
wa'a 'kɔan paan 'mɛn min-
nun -a dιe o va.

En an -taa 'bli 'fɔle 'ka 'ji min-
nun nen
wa'a paan 'an 'tɔa dιe o man.»

20 En Ezai "e 'wι zιe -a 'vι
"nyian. Kɔɔ yaa cɛn -tɛ 'nan:

«Bali "e 'nan,
minnun nen o 'ka paan 'an -
wɛɛnan dιe waan 'yi.

En minnun nen
wa'a -wɛɛle paan 'nan

'waan -tɔa "dιe,
'an 'fli kɔɔn -wle.»

21 'Pian Ezai -a 'vι Izrael 'nɔn
'le vɛ -a 'nan:

«Bali "e 'nan,
'an 'pɛ -fɔ 'e 'sɔdι 'ji minnun
nen
o "trɔɛn "yuyu "taan,
te waan wei fuimlan 'nan bɛ
-wle.»

11

*Bali 'ka 'e yiε 'silɛ 'yee min-
nun Izrael 'nɔn 'va dι*

1 -Yee "wεan maan laabo "men 'nan, Bali 'e 'pɛ 'si Izrael 'nɔn -sru 'nan o 'ka "nyian 'yee minnun -a dɔv? -Ceje, e 'ka zι "fo "dι. Kɔɔ 'an 'bɔ 'gɔɛ, Izrael min nen 'maan, en

Abraam 'bɛ cι 'an tra -a. Waan 'ya Benzamen kluda.

2 Bali 'ka 'e 'pɛ 'silɛ Izrael 'nɔn nen e o 'si "va 'e 'cɛn bɛ o -sru 'nan o 'ka "nyian 'yee minnun -a dι. 'Wι nen 'e 'cɛn -tɛdι Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Eli Izrael 'nɔn man wι 'pla Bali lɛ bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da.

3 'Wι nen Eli -a 'vι bɛ -nyɛn 'nan:

«Minsan,
Izrael 'nɔn 'i 'lewei vɔnɔn tɛɛ,
en fɛnan pɛɛnɔn nen minnun
'sraga 'bɔ 'yiε bɛ,

waa -nan wii.

'An 'tɔwli 'mɛn 'fɔ 'i 'lewei
vɔzan -a

en o ya -a -wɛɛnan 'nan 'waan
-tɛa.»

4 -Mɛ "wι nen Bali -a 'vι Eli lɛ?
Yaa 'vι -yrɛ 'nan:

«An minnun 'si "va -kpi
'sɔravli (7.000) 'mɛn vɛ
-a.

Minnun zιe wa'a 'o "po -
sɔnleɛa yiba "min nen
waa laabo Baal bɛ -a wlu -e 'o
bɔ dι.»

5 -A -tɔwli "nen "nyian tian
cɛεgɔ yi -a. Bali "yi drɛ Izrael
'nɔn lɛ, en e min "nen "wɛnnɛn
"cɛ 'si "va 'yee vɛ -a.

6 E 'ka 'nan o drɛ wɔnɔn man
nen Bali "yi zιe -a drɛ dι. -Te
'e 'kɔn 'nan o drɛ wɔnɔn man
nen bɛ, "te maan vɛ 'nan Bali
-le "yi zιe "yi "cɛε dι.

7 'Wι nen an "sia -a vɔnan
zιe, -a 'le 'srannan "nen 'nan,
fɛ nen Izrael 'nɔn cι -a -wɛɛnan
bɛ, o pɛɛnɔn 'ka -a yɔle dι. Min-
nun nen Bali o 'si "va o yei "bɛ
-wɛɛ 'yi, 'pian min -mienun -le
vɛ bɛ Bali o 'bli 'ta -tɔ 'pleble -e
'o vɔle 'o 'wι 'wι man dι.

8 'Wι zιe e ya 'e 'cɛn -tɛdι
Bali -le 'fluba 'ji. Kɔɔ e ya 'e
'cɛn -tɛdι 'nan:

«Bali yi -fɔla o da 'nan

-e 'o vɪɛ 'o 'wɪ 'tɔ dɪ,
 ɛn -e 'o vɪɛ 'o fɛnan yɪ dɪ,
 ɛn -e 'o vɪɛ 'o 'wɪ man dɪ.
 E ya zɪɛ -trilii cɛɛɣv yi -a.»

9 'Wɪ 'tɔwli zɪɛ mingɔnnɛn
 David nɛn 'li bɛ, "e 'vɪ 'nan,
 e bɔa "o man "nyian. Kɔɔ yaa
 cɛn -tɛ 'nan:

«-Wee "fɛdɪ drɛdɪ bɛ,
 'e drɛ "le 'nan san nɛn
 waa nyɛn 'o 'bɔ 'fli lɛ -e 'e o
 'kun.

ɛn 'e drɛ "le 'nan "se "nɛn
 waa -tin 'o 'bɔ 'fli lɛ -e 'e o 'kun.
 ɛn "nyian bɛ 'e o 'si Bali man
 -kɔɔbli,

-e Bali 'e 'wɪ "nɛn -kɔɔn -wlɛ.

10 Bali 'e o yɪɛ 'wɪ

-e 'o vɪɛ 'o fɛnan yɪ dɪ.

ɛn 'o 'fɔ nɔan -a 'li 'trilii.»

*Zozinɔn nɛn o 'ka Zuif 'nɔn
 'a dɪɛ, Paul 'wɪ 'pla -wlɛ*

11 Maan laabo "mɛn 'nan,
 'wunun nɛn an "sia -a vɪnan
 zɪɛ, -a -ci nɛn 'nan, Bali 'e 'pɛ
 'si Izrael 'nɔn -sru 'li "fo "le vɛ
 -a? -Cɛjɛ, -njɛɛ "fo "dɪ. 'Pian
 -wee "trɔɛn "yuyu 'tandɪ -le
 "wɛan nɛn Bali 'lɛɣlɔn 'pɛɛ -ji
 minnun 'si 'wɪ 'ji. Yaa drɛ zɪɛ
 'nan -e Izrael 'nɔn 'o man -wɛɛ
 man bɔdɪ -a 'nan Bali 'e 'o 'sia
 min tɪɣlɪ 'a 'e 'lɛ.

12 -Kaa ye 'nan, Izrael 'nɔn
 'le "trɔɛn "yuyu nɛn waa 'tan
 bɛ, -yɛɛ "yi -dan drɛ 'trɛda 'nɔn
 pɛɛnɔn lɛ. ɛn -wee 'sidɪ Bali
 man 'bɔ zɪɛ, e "yi -dan drɛ min-
 nun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -
 wlɛ. -Yee "wɛan tɔ nɛn Izrael
 'nɔn pɛɛnɔn -fɔa Zozɪ 'va bɛ,
 "yi zɪɛ e -ciala "da min -tɔdɔ
 pɛɛnɔn 'le vɛ -a.

13 'Ka pɛɛnɔn nɛn ka 'ka Zuif
 'nɔn 'a dɪɛ, maan ve 'cɛɛ 'nan,
 Zozɪ 'an drɛ 'yɛɛ 'pa 'siazan -
 a 'ka 'va zia. 'Wɪ zɪɛ yaan 'ci
 "nranman 'kpa tɪɣlɪ.

14 Kɔɔ -a -cin a 'an 'ji 'nan,
 'cee drɛdɪ min tɪɣlɪ 'a Bali 'lɛ 'le
 "wɛan bɛ, man bɔdɪ -wɪamlan
 'an "bɔvɪ Zuif 'nɔn 'ji, -e 'o man
 -wɛɛdɪ 'sia 'nan Bali 'e 'o 'sia
 min tɪɣlɪ 'a 'e 'lɛ. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -
 maan 'lɔɔ -e 'an -kɔla o "fli yaa
 'sidɪ -a 'wɪ 'ji.

15 -Kaa -tɔa 'nan, tɔ nɛn Bali
 'e 'pɛ 'si Izrael 'nɔn -sru "bɛ, -a
 -nan nɛn e -si 'lɛ 'sɔ ɛn 'o 'vale
 'trɛda min -tɔdɔ pɛɛnɔn 'a o
 yɛɪ "sɛn 'e cin va. -Yee "wɛan
 tɔ nɛn Bali o -sɛan "nyian 'e
 'va bɛ, 'wɪ nɛn e -ciala "da
 "bɛ e dra. 'Wɪ 'kpa, yɪ zɪɛ -a
 da bɛ minnun nɛn o kaa bɛ o
 wuanla -kanɔn 'va.

16 E ya "le 'an 'wɪ -kɔɔn "man
 wɪ -tɔ vɪ 'cɛɛ. -Te fɛ -tɔ a ɛn
 waa tɛdɛ -nɔn Bali lɛ bɛ, fɛ zɪɛ
 -a pɛɛnɔn dra 'saun Bali 'lɛ. -
 A -tɔwli "nɛn "nyian 'ɣv. Yiba
 "nɛn -a pou a Bali -le vɛ -a bɛ,
 te -a pɛɛnɔn drɛ Bali -le vɛ -a.

17 Izrael 'nɔn a "le yiba nɛn
 waa pɛ -mie cɛɛn "da "bɛ -yɛɛ
 'wɪ 'zɔ. ɛn 'ka 'bɔ nɛn ka 'ka
 Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, 'cɛɛ cɪ "le 'nan
 plɔ -ji yiba "pɛnun nɛn waa -
 tɔɔ yiba "pɛnun zɪɛ o "pa 'ji bɛ
 -wee 'wɪ 'zɔ. 'Bɛ nɛn 'ɣvɛ 'cee
 'plɛblɛ "sia yiba 'bɔ pou ji.

18 -Yee "wɛan te 'ka 'fli
 'sia 'nan ka "yi 'mlian yiba
 "pɛnun nɛn ka ya o "pa 'ji bɛ o
 da dɪ! -Te 'wɪ zɪɛ -a -cin nɛn 'ka
 'ji bɛ, e ya "le 'an vɪ 'cɛɛ 'nan,
 cɛɛ "cɛɛ cɪ 'ka 'tɔdɪ yiba "pou
 wɪlɔ dɪ, 'pian -yɛɛ cɪ 'e 'tɔdɪ 'ka
 'wɪlɔ.

19 ɛn -a -mie dra bɛ, kaa ve
 'nan: «'Wɪ zɪɛ e ya 'wɪ 'kpa -
 a. 'Pian Bali yiba "pɛnun zɪ o
 cɛɛn "da 'nan -e 'kɔ drɛ o "pa
 'ji 'nɔn 'a.»

20 Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'wɪ
 'kpa nɛn kaa 'vɪ. 'Pian -a -cin 'e

'kōn 'ka 'ji 'nan, wa'a yi -tēlāa Bali da dī, -yee "wēan nēn e o 'si 'nan. En 'cee yi -tēradī Bali man nēn ka drē o "pa 'ji 'nōn 'a. -Yee "wēan te 'ka 'fli 'sia 'nan ka "yi "mlian o da dī, 'pian 'ka "klan Bali bō!

²¹ Kōō Zuif 'nōn 'bō nēn o cī Bali -le minnun wlē tīglī 'a bē, Bali 'ka o 'tōlē 'e "tun "dī. -Yee "wēan -te kaa drē "le -wee 'wī 'zū bē, ya'a 'ka 'tōē 'e "tun "fo "dī.

²² 'Wī nēn an "sia -a vīnan 'gūē -a da bē, 'ka Bali -le "yi "nanjēn -tū! En 'ka -yee 'wī 'tōndōn -nanjēn -tū! Bali -a kōōn minnun nēn o 'si -a -sru "bē -wlē 'nan 'yee 'wī a 'tōndōn, en e "yi drē 'cēē. 'Ka 'fū -yee "yi zīē -a -sru, -te bē "cēē dīē, 'ka 'bō "nyian Bali "cee 'si wo -nan "le zī yaa drē yiba "pē tēdenun lē bē -yee 'wī 'zū.

²³ En Izraēl 'nōn 'bō 'le vē bē, -te -wee "trōēn "yuyu zīē o 'si -a 'tandī man en o yi -tēradī 'sia Zozi da bē, Bali o -tōā 'o "pa 'ji "nyian. Kōō Bali a 'plēblē -e 'e 'wī zīē -a drē.

²⁴ -A -cīn 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, ka ya "le 'nan plō -ji yiba "pēnun nēn Bali o cēēn en e o tōō 'yee yiba 'kpa da bē -wee 'wī 'zū. 'Pian -kaa -tōā 'wein 'nan 'wī zīē -njēē wa'a dra dī. En Izraēl 'nōn 'bō nēn -yee yiba 'kpa pēnun -a bē, -te Bali o tōō 'o "pa 'ji yiba 'kpa da bē, -a -nōan da nēn.

Bali a "va 'nan 'yee "yi 'e drē 'trēda minnun pēnōn 'le vē -a

²⁵ 'An "būl Zozinōn, 'wī nēn -a -cī a 'e yōōdī minnun man bē, an ya "vale "ka -cī man. Kōō an 'ka "vale 'ka 'fli see "paa -e 'wī 'pēē -cīn 'e 'kōn 'ka 'ji

'wī zīē -a da dī. 'Wī zīē -nyrēn 'nan, Izraēl 'nōn -mienun a "trōēn "yuyu 'tannan, 'nan 'o 'ka "vale 'o yi -tēlāa Zozi da dī. E -fo zīē -trīlīī -e tū nēn 'lēglōn 'pēē -ji minnun pēnōn nēn Bali o laabū bē e o "sia 'wī 'ji bē 'e bō.

²⁶ "Bē -sru -e 'e Izraēl 'nōn pēnōn 'si 'wī 'ji "mēn. 'Wī zīē e ya 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cēn. Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī 'nan:

«Zeruzalēm nēn, min 'sīzan 'wī 'ji -taa 'sīlē. En -yēē -taa "trōēn "yuyu 'tandī 'sīlē Izraēl 'nōn 'lō -e 'o yi -tēra -a 'bō da.

²⁷ Bali 'e 'nan, an -taa 'kū yēi "sēnlē 'e cīn va. An -taa -wee 'wī 'wīdī "fuīlē.»

²⁸ Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn nēn waa -fōlā 'o "trōēn -sru "bē, -yee "wēan nēn o drē Bali 'nanmannōn 'a. En e drē zīē 'nan -e 'ka "nēn "blī. 'Pian Bali -tō 'e wei da o tranun lē -le "wēan bē, o -fo 'lēglōn nēn Bali -a 'si "va "bē -a, en Bali o ye "yi.

²⁹ Kōō -te Bali 'yee "yi "nōn min lē bē, ya'a "nyian -a sia "fo "dī. En -te e min laabū bē, ya'a "nyian 'e 'pē sia -a -sru "dī.

³⁰ 'Ka 'bō 'labē, ka 'ka Zuif 'nōn 'a dī, en 'e tēdē bē, te ka Bali wei -fōlā 'ka "trōēn -sru. 'Pian 'bē nēn 'gūē, Bali "yi drē 'cēē Zuif 'nōn 'bō nēn o cī Bali -le minnun -a bē -wee Bali wei -fōladī 'o "trōēn -sru "le "wēan.

³¹ An -kōlaman maan vē "nyian 'nan, Bali -le "yi "nēn e drē 'cēē vē -a bē -a man nēn Zuif 'nōn Bali wei -fōlā 'o "trōēn -sru. E drē zīē 'nan -e Zuif 'nōn 'o -tō 'nan Bali -le "yi "bē "wee 'si wo "nyian 'wī 'ji.

³² Bali 'bō 'bē 'trēda blamin -tōdū pēnōn 'nōn "trōēn "yuyu 'tandī lē. Yaa drē zīē 'nan -e 'o

πρενον 'o -tō 'nan Bali -le "yi
'saza 'bε -kōlaman 'o 'sidi -a
'wι 'ji.

*Pōl Bali muo "fō 'wι nen Bali
-a drε bε -a man*

³³ 'An 'ci "nranman.
Bali -le -dan nen e ci -a bε
-a -kōōn "manvε "ka "dι.
En Bali -le 'wι -tōdι
'lee -yee ci "nrōndι bε
-a 'leda "ka "dι.

Min -tv 'ka 'kōlaman
-e 'e 'wι nen -a -cin ci Bali ji bε
-a -ci vι dι.

En min -tv 'ka 'kōlaman
-e 'e -yee 'wι drεdι -ci man dι.

³⁴ 'Wι zιε e ya 'e 'crεn -tēdι
Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cεn.
Kōō e ya 'e 'crεn -tēdι 'nan:
«Min -tv 'ka Minsan ci "nrōndι
tōa dι.

En min -tv 'ka 'kōlaman
-e 'e 'wι 'pa "va -yrε "dι.

³⁵ En min -tv 'ka 'kōlaman
fε -tv -nōndι -a Bali lε
'vaa -e Bali 'e man -pan wv -
yrε "dι.»

³⁶ Kōō fε πρενον "sia "va,
en -yεε -maan fε πρενον a -
nan,

en -yεε ci fε πρενον pou -a.

'Tō -dan 'e 'kōn Bali zιε
-yee vε -a 'li "trilii.

Amēn!

12

*Zozinōn 'le 'ta wv -pε -kōan
'kō?*

¹ 'An "bvι Zozinōn, kaa 'yι
'nan Bali -le min nyrinda nen
yaa "sia bε e ya -dan, -yee
"wεan an 'ka trv "baa 'nan, 'ka
'fli -nōn Bali lε "le 'sraga nen
kaa 'bv -yrε. 'Pian 'ka yiε 'e 'fv
'man, en 'ka 'kōn Bali -le vε -a
'fo, en 'cee 'ta wv -pε πρενον 'e
'sō -yrε. Bali bōdι tighι nen e ci
'le min 'e drε Bali lε bε, -nyren
zιε.

² 'Wιnun nen minnun -a dra
'trε 'gvε -a da bε, te 'ka o si drε
dι! 'Pian 'ka Bali 'tvι -e 'e 'cee
'wι 'tōdι πρενον lila 'e -trε! -Te
kaa drε zιε, -a -nan nen 'wι nen
Bali ci "va "bε, kaa -ci maan, -
e 'ka 'wι nen e ci "yi "bε -a -tō,
-e 'ka 'wι nen e 'sō Bali lε bε -a
-tō, -e 'ka 'wι nen e ci tighι bε -a
-tō.

³ Bali -le "yi "nen yaa drε
'mēn bε, yaa -si -nōan 'mēn
-e 'an vι 'ka -tōdv πρενον lε
'nan, te 'ka 'fli 'sia -dandan 'ka
cin man 'nan cεε ci dι! 'Pian
Bali -le "yīnun nen yaa drε
'cεε -tōdv 'cee yi -tεradι Zozi da
man bε, -a -cin nen 'e 'kōn 'ka
'ji -e 'ka 'ci "nrōn min nen ka
drε -a bε -a da.

⁴ -Kaa po 'e drε -cee 'wι -
kōōn "manvε -a. -Kaa -tōa 'nan
-a man mēnun a "kaga, 'pian
man mēn -tv 'lee 'yee 'nyran-
man.

⁵ -A -tvwli "nen "nyian -cee
vε -a. -Kaa ya "kaga, 'pian -cee
-tēdι 'e cin da 'bε ci Crizi po -a.
En -kaa -tōa -kaa cin wlv -tōdv.

⁶ Bali "yi drε -kaa -tōdv lε en
min -tv 'lee 'yee vε. -Te min -tv
-le vε a Bali 'lewei vιdι -a bε, 'e
vι "le zι 'yee yi -tεradι Bali da
-a -cin -tōa "ji "bε -yee 'wι 'zv.

⁷ En -te min -tv -le vε a
'nyian 'nyranman -tv 'padι -a
-leglizι bε, 'e drε. En -te min
-tv -le vε a "nyian Bali -le 'wι
'paadι -a bε, 'e "paa.

⁸ En -te min -tv -le vε a
'nyian Zozinōn "koe "tōdι -a o
da bε, 'e drε. En -te min -tv -
le vε a "nyian fε -tv -nōndι -a
minnun lε bε, 'e drε 'e 'ci 'fīdaa
'a. En -te min -tv -le vε a yiε -
tōdι -a -leglizι 'nōn 'va bε, 'e drε
'e 'ta 'le "koe "a. En -te min -
tv -le vε a "nyian min nyrinda
'sidi -a bε, 'e drε 'ci "nrōndι -a.

Bali lei 'saun nen 'e 'ka 'pla!

9 'Ka min yi "yi 'ka 'ci 'fīdaa 'a! -Yee "wεan 'wī nen e cī "yi "bε, ka yi "yi, εn 'wī nen e cī -wīdī "bε, te "cεε yi "yi "dī.

10 'Ka cin yīdī "yi 'ka Zozinōn yei "bε, 'ka drε "le min 'lee 'e "būi -le vε zū! En 'ka yiε 'e 'nan 'ka cin man 'kpa tīglī!

11 'Ka Minsan -le 'nyran-man 'pa 'ka 'ta le "koe "a! Te 'ka kōan wū "fo "dī!

12 Fε nen 'ka 'bli cī -yrε "bε -yee "wεan 'ka 'ci 'e 'fū 'e "nrandī! En 'wī 'tōndōn pεenōn nen e bōa 'ka man bε, 'ka 'pε -tō 'ka -pōan "da! En te 'ka "koe 'e 'nyan Bali trū 'badī -a dī!

13 'Ka "būi Zozinōn nen fε -tū 'wī -a o man bε, 'ka 'pa o va! En minnun nen o bōala 'ka 'va bε, 'ka o 'kun 'ka 'pε "fī "a!

14 Minnun nen o 'tε "paa 'ka da bε, 'ka 'fεa vī o man! Te 'ka wei 'pla o man dī, 'pian 'ka 'fεa vī o man!

15 -Te minnun cī a "nran-nan bε, 'ka 'ci 'e "nran waa 'e cin va! En -te minnun a -wuōnan bε, 'ka 'wuō waa 'e cin va!

16 'Ka 'ci -pōan 'e 'kōn -tōwli! Te 'ka -wεε 'nan 'ka -dandan "taan 'ka cin man dī! 'Pian minnun nen blamin yiε 'ka 'naan o man dīε, 'o 'kōn 'ka beenun -a! Te 'ka 'fī 'sia 'ka cin man 'wī 'tōnōn 'a dī!

17 Te 'ka 'wī 'wīdī 'lεji -tō min lε 'wī 'wīdī "a dī! 'Wī nen e cī "yi "bε, -a 'bō nen 'ka -wεε 'nan 'ka dra min -tūdū pεenōn lε!

18 'Ka man -wεε 'kpa tīglī 'nan, 'ka yei 'e 'kōn 'e 'sendī 'e cin va 'ka 'vale min -tūdū pεenōn 'a!

19 'An beenun, te 'ka -wεε 'nan 'ka 'fī 'ta 'kūli -taan 'ka 'bō 'a dī. 'Pian 'ka Bali -le nyran -blīdī 'tūi -e 'e 'wī zīε -a drε. Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan, mεen 'ka 'ta 'kūli -taan,

εn mεen 'wī 'lεji -tōa "min lε, 'wī nen yaa drε bε -a man.»

-Yee "wεan te 'ka 'fī 'ta 'kūli -tan 'ka 'bō 'a dī.

20 'Pian 'ka drε "le zī e cī 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'ji bε -yee 'wī 'zū. Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī 'nan:

«-Te dra 'i 'nanmanzan -tεa "bε,

'i fε -nōn -yrε 'e -blī!

En -te 'yi dra -a -tεa "bε,

'i 'yi 'nōn -yrε 'e mlin!

-Te i ya 'wī zīε -a drēnan -yrε "bε,

'yra -a -tεa 'e -ciala "da.»

21 Maan ve 'yiε 'nan, te 'i 'fī 'tūi -e 'wī 'wīdī 'e 'i 'klī dī, 'pian 'i 'wī 'wīdī 'klī 'wī "yi "drēdī -a.

13

Zozinōn yiε "naan minnun tanōn man

1 Min -tūdū pεenōn nen 'trēda bε, 'o 'ta wūla 'wī nen minnun tanōn 'a ve bε -a da! Kōō minnun tanōn pεenōn bε, Bali 'bε o -tō.

2 -Yee "wεan min nen e o wei fuila 'nan bε, te Bali va nen e cī yiε 'plε 'tannan. Minnun nen o 'wī zīε -a dra bε, Bali 'wī "nen -kōōnman -wīε.

3 -Te min 'wī "yi "dra bε, "klan 'ka 'kōan "ji minnun tanōn 'va zīa dī. 'Pian -te e 'wī 'wīdī "dra bε, -a -nōan da nen -e 'e "klan -wīb. -Yee "wεan -te ka ya "va 'nan 'ka yei 'e 'fū -trōō 'ka 'vale minnun tanōn 'a bε, 'ka 'wī "yi "drē! -Te ka ya

'wɪ zɪɛ -a drɛnan bɛ, o 'ka 'tɔ "yi
"ve.

⁴ Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ
'nan, minnun tanɔn bɛ, Bali
o 'pla 'nan -e 'o 'ka "koe "tɔ
'ka da 'nan -e 'ka 'wɪ "yi "drɛ.
'Pian -te 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ,
'ka "kɪan -wɪɔ! Kɔɔ -wɛɛ 'wɪ
"nɛn -kɔɔnman min lɛ. 'Wɪ
'kpa, Bali -a -si -nɔn -wɪɛ 'nan
'o 'wɪ "nɛn -kɔɔn 'wɪ 'wɪdɪ
"drɛnɔn lɛ.

⁵ -Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ
'nan -a -nɔan da nɛn -e min 'e
'ta wɔla o wei da. E 'ka 'nan
'cee "kɪandɪ Bali -le nyran -
blɪdɪ lɔ 'saza man nɛn 'ka drɛ
dɪ. 'Pian 'ka drɛ "tɔgɔ 'ka 'wɪɔ
-ji "nrɔndɪ 'e tin -tɛ 'ka da.

⁶ 'Wɪ zɪɛ -a bɔdɪ 'ka man -le
"wɛan bɛ, 'ka 'sukɔɛ -pan wɔ
-wɪɛ! Kɔɔ -te minnun tanɔn
a -a -wɛɛnan 'nan, 'fla 'e 'fɔ
-trɔɔ bɛ, Bali -le 'nyranman
nɛn waa "paa.

⁷ Fɛ pɛɛnɔn nɛn 'ka da fɪɛn -a
bɛ, 'ka 'nɔn minnun lɛ. -A -mie
nɛn "le 'sukɔɛ -pan wɔdɪ -zɔ,
'ka 'pan wɔ. ɛn -a -mie nɛn "le
'cee fɛnɔn man -pan wɔdɪ -zɔ,
'ka -pan wɔ. ɛn -a -mie nɛn "le
yɪɛ 'nandɪ min man -zɔ, 'ka yɪɛ
'e 'nan min man. ɛn -a -mie
nɛn "le min bɔdɪ -zɔ, 'ka min
bɔ.

'Ka bɔɛzan yɪ 'yi!

⁸ Te min -tɔ -le fɪɛn 'e 'kɔn 'ka
da "fo "dɪ! 'Pian fɛ nɛn 'e 'kɔn
'ka da "le fɪɛn -le 'wɪ 'zɔ bɛ, -yɛɛ
cɪ 'ka cin yɪdɪ "yi "a. Kɔɔ min
nɛn 'e bɔɛzan ye "yi "bɛ, te 'wɪ
nɛn Bali -le -pei -a 'vɪ bɛ, -a da
nɛn e cɪ 'ta wɔlanan.

⁹ Bali -le -pei -a 'vɪ 'nan:
«Te blamin 'e min nan -wɛɛdɪ,
ɛn te 'e min -sran -wɛɛdɪ!
ɛn te blamin 'e drɛ min -tɛzan
-a dɪ!
ɛn te blamin 'e crin wɔ dɪ!

ɛn te blamin 'bli 'e bɔ fɛ nɛn
e 'ka -yee vɛ -a dɪɛ -a man dɪ!»
'Pian -pei -tɔ wɪ -tɔdɔ pɛɛnɔn
zɪɛ -a -wɪɔ a -tɔwɪ. -Nyɛn
'nan:

«Blamin 'e bɔɛzan -tɔ yɪ "yi

"le 'e 'bɔ 'le 'wɪ 'zɔ!»

¹⁰ Kɔɔ -te min 'e bɔɛzan ye "yi
"bɛ, ya'a 'wɪ 'wɪdɪ 'dra -yrɛ "dɪ.
-Yee "wɛan min nɛn 'e bɔɛzan
ye "yi "bɛ, te 'wɪ nɛn Bali -le -
pei -a 'vɪ bɛ, -a da nɛn e cɪ 'ta
wɔlanan.

¹¹ 'Ka drɛ zɪɛ kɔɔ tɔ nɛn -kaa
cɪ -ji 'gɔvɛ kaa -tɔa. Tɔ 'bɔ -e 'ka
'wɪɔn yɪ fla. Tɔ nɛn ka yɪ -
tɛra Crɪzɪ da 'e tɛdɛ bɛ, te 'ka
'sɪdɪ 'wɪ 'jɪ 'a tɪan 'kɔɔbli. 'Pian
'bɛ nɛn 'gɔvɛ e 'bɔ 'kogo.

¹² -Pei 'tandɪ -sru trɔ, ɛn tɔ a
-tanan 'cɛndɪ -a. -Yee "wɛan -
kaa 'pɛ 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ
pɛɛnɔn -sru. Klun -le 'wɪnɔn
'bɛ. 'Pian -cee vɛ bɛ, -kɪɪ -tan
fɛnɔn nɛn 'tɛ 'san -le vɛ -a bɛ,
-nyɛn 'e 'kɔn -kaa lɔ.

¹³ -Cee 'ta wɔ -pɛ 'e 'kɔn
tɪgɪ, ɛn 'e 'kɔn 'weɪn minnun
pɛɛnɔn 'le vɛ -a, -e o yɪɛ 'e 'nan -
kaa man. Te -kaa fɛ -blɪ 'e 'cɪɪɪ
"da "dɪ! ɛn te -kaa wɛn mɪɪn
'e 'cɪɪɪ "da "dɪ! Te -kaa nyɪn
ɪ -sru te -kaa nan "cɛɛ dɪ! ɛn
te -kaa nyɪn -kɔnnɛn -sru te -
kaa sran "cɛɛ dɪ! Te 'ka drɛ ɪ
-wɛɛnɔn 'a dɪ, ɛn te 'ka drɛ -
kɔnnɛn -wɛɛnɔn 'a dɪ! Te -kaa
'wɪ 'blɪ dɪ, ɛn te -kaa man bɔ dɪ!

¹⁴ 'Ta wɔ -pɛ -trɛ nɛn Mɪnsan
Zɔzɪ Crɪzɪ -a -nɔn 'cɛɛ bɛ, -a
'bɔ nɛn 'ka 'sɪa! Te 'ka 'flɪ 'tɔɪ
"nyɪan -e 'ka 'ta wɔla 'ka 'bɔ 'cɪ
'sɔ wɪnɔn -wɪdɪ -sru "dɪ!

14

*Te 'ka tɪn -tɛ 'ka "bɔɪ Zoz-
ɪzan 'tɔ da -blɪɛ man dɪ!*

1 'Ka "bvi Zozinōn nen o fe -mie -blidi ye 'wī 'wliđi "dredī -a be, te 'ka o dre 'ka 'pela koda dī! En 'wī nen -a -cin cī 'ka -mie ji 'lee 'wī nen -a -cin -wee 'ji be, te 'e dre 'wī 'blī wī -a dī.

2 -A -cin a min -mie ji 'nan, Bali -a -si -nōn -e min 'e fe pēēnōn 'blī. 'Pian min -mie -wī -blidi ye 'wī 'wliđi "dredī -a.

3 Min nen e fe pēēnōn 'ble be, te 'e min nen e fe -mie -blidi ye 'wī 'wliđi "dredī -a be -a dre 'e 'pela koda "fo "dī! En "nyian be, min nen e fe -mie -blidi ye 'wī 'wliđi "dredī -a be, te 'e tin -te min nen e fe pēēnōn 'ble be -a da "fo "dī! Kōō Bali -a dre 'yee min -a.

4 -Tī nen 'i 'bō "le "a, en 'i tin -tea "min pee 'suzan da? -A 'wī a -a 'bō 'lee 'e 'tazan yei. -Yēē ve 'nan, e ya -si tighi da, -te 'be "cēē dī e 'si -si tighi da. Maan ve 'yiē 'nan 'pleble a Minsan Bali lō -e min zīē 'e vīē 'e 'si -si tighi da dī.

5 Zozinōn -mienun -a ve 'nan, yi -wliđi 'be cī 'gv, en yi "yi 'be cī 'gv. En o -mienun -a ve 'nan, yi pēēnōn a -tōwli. Maan ve 'ka 'tōdv pēēnōn lē 'nan, zī min -tō -wulo -ji "nrōndī tin -tea "da, -te 'be "cēē dī ya 'a tin tea "da "diē, -a da wī nen 'e dre.

6 -Te min a yi -mie 'sinan "va "be, Minsan 'tō dredī -dan -le "wēan nen yaa dra. En -te min -mie fe pēēnōn 'ble be, Minsan 'tō dredī -dan -le "wēan nen yaa dra. Kōō e Bali muo -fōa fe pēēnōn nen yaa -ble be -a da. En "nyian be, min nen e fe -mie -blidi ye 'wī 'wliđi "dredī -a be, Minsan 'tō dredī -dan -le "wēan nen yaa dra. En -a 'bō "nyian "e Bali muo -fōa

fe nen yaa -ble be -a da.

7 Min -tō 'ka 'trēda te -a tazan "ka "dī. En min -tō 'ka 'kaa te -a tazan "ka "dī.

8 Kōō -kaa Zozinōn be, -kaa ya 'trēda Minsan -le vē -a. En -te -kaa "ta -kaa "be, -kaa -kaa Minsan -le vē -a. -Te -kaa yiē a "man oo, en -te -kaa ka oo, -kaa ya Minsan -le vē -a.

9 'Wī zīē -yee "wēan nen Crizi -ka en e wluan -kanōn 'va, 'nan -e 'e dre minnūn pēēnōn 'san -a. -Te min yiē a "man oo, -yēē cī -a san -a, en -te min -ka oo, -yēē cī -a san -a.

10 -Yee "wēan -a -si 'ka min -tō -lō -e 'e tin -te 'e "bvi Zozizan da dī. En -a -si 'ka min -tō -lō -e 'e 'e "bvi Zozizan dre 'e 'pela koda dī. Maan ve 'cēē 'nan, Bali 'be -taa -kaa -tōdv pēēnōn 'le tin 'bale.

11 Kōō e ya 'e 'crēn -tēdī Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Minsan "e 'nan,
an ya 'an 'tōdī "da 'nan,
'trēda blamin -tōdv pēēnōn -
taa 'o "pō -sōōnlēa 'an
'wlu.

En o -tōdv pēēnōn -taa

-a vīē 'nan

'tō -dan a 'an 'bō Bali -le vē -a.»

12 'Wī zīē -yēē -kōōnman 'nan, -kaa -tōdv pēēnōn -taa 'wīnūn nen -kaa dre be, -a -sru "vīē Bali lē.

Te -kaa dre -e -kaa "bvi Zozizan 'e 'si -si tighi da dī!

13 'Wī pēēnōn zīē -yee "wēan be, tin -tēdī -kaa cin da be, -cēē 'le 'tō! 'Pian 'ka -wēē 'nan, te 'ka 'wī 'tō dre -e 'e 'ka "bvi Zozizan 'tō 'si -si tighi da dī!

14 An yi -teala "da 'kpa tighi 'nan, fe -tō 'ka min "tri 'tōa Bali 'lē dī. Minsan Zozi -a 'si -nōn 'mēn -e 'an 'wī zīē -a vī. 'Pian -te -a -cin a min -tō ji 'nan, fe -tō

'e "tri -tōa Bali 'lε bε, 'w₁ 'kpa fε zιε yaa "tri -tōa Bali 'lε.

15 -Yee "wεan maan ve 'cεε 'nan, -te fε nεn yia -ble bε, yei "bυi Zozizan 'tv ci baaman -ji bε, te i 'ka 'ta wōlanan yidı "yi "da dı. 'I drε "yi -e fε nεn yia -ble bε 'e vιε 'yei "bυi Zozizan 'tv 'si -si tıglı da dı. Kōō Zozi Crizi -ka 'nan -e Bali 'e -yee 'si wυ "nyian 'w₁ 'ji.

16 'Ka drε "yi, -blifεnun nεn Bali -a -si -nōn 'cεε 'nan 'ka -bli bε, te 'ka drε -e minnun 'o 'w₁ 'ka man -wlıdı "dı!

17 Fε nεn maan ve zιε -yεε cı 'nan, -te Bali a mingōnnen -blınan min da bε, fenun nεn min -a -ble bε, 'lee fenun nεn min -a -mlıan "bε, o ya 'w₁ "tun "a. 'Pian fε nεn e cı 'w₁ -dan a bε, -nyren 'nan, Bali 'e min 'sia 'e 'lε min tıglı 'a. En Bali lei 'saun 'e 'fōdı -trōō -nōn min lε, en 'e ci "nrandı -nōn min lε.

18 Maan ve 'cεε 'nan, min nεn yaa -wεeman 'nan, 'e Crizi "sua -pε zιε -a man bε, -yεε 'sō Bali lε, en min zιε -a 'tō "yi -kōan "minnun 'le.

19 -Yee "wεan 'w₁ nεn e -kaa yei -sean 'e cin va bε, -a 'bō nεn -kaa -wεε! En 'w₁ nεn e -kaa "bυi Zozinōn "koe -tōa 'o da 'ta wōdı -a Zozi -sru "bε, -a 'bō nεn -kaa -wεε!

20 -Blifε -le "wεan bε, 'nyran -man nεn Bali -a 'pa bε, te 'ka srε dı! Maan ve 'cεε 'nan, -a tıglı da bε, fε -tv 'ka min "tri 'tōa Bali 'lε "fo "dı. 'Pian -blifε nεn min -a -ble -e -yee "wεan -a "bυi Zozizan 'tv 'e 'si Zozi -sru "bε 'e 'ka 'w₁ "yi "a dı.

21 'W₁ nεn e cı "yi "bε, -nyren 'nan, te min 'e 'w₁ -bli, en te min 'e 'wεn mlin -e 'e -maan -a "bυi Zozizan 'tv 'e 'si Zozi -sru

"dı! En te min 'e 'w₁ 'tv drε -e 'e -maan -a "bυi Zozizan 'tv 'e 'si Zozi -sru "dı!

22 'W₁ nεn -a -cin cı 'i 'ji 'wınun zιε -a da bε, i 'tōi 'i 'saza 'le vε -a Bali 'lε. Te 'i -wεε 'nan 'i "bυi Zozizan 'tv 'e drε "le 'yie 'w₁ 'zυ dı! Min nεn ya'a 'w₁ 'tv drεlε -e -yee -wulo -ji "nrōndı 'e tin -tε -a 'bō 'fli da dıε, Bali -le -fεa a -a san man.

23 'Pian min nεn e -blifε -tv -ble te 'e 'ci -fōōman "da bε, Bali tin -tεa -a san da. Kōō ya'a 'ta wōlea 'w₁ nεn -yee yi -teradı Zozi da -a -si -nōan -yre "bε -a da dı. 'W₁ oō 'w₁ nεn min -a dra te ya'a 'sia min -le yi -teradı Zozi da va dıε, e ya 'w₁ 'wlıdı "drεdı -a.

15

-Kaa -wεε 'nan -kaa drε Zozi si drenōn 'a

1 -Kaa nεn -kaa -tōa 'nan, fε -tv 'ka min "tri 'tōa Bali 'lε "fo "dıε, -kaa "bυi Zozinōn nεn wa'a 'w₁ zιε -a tōa "le -cee 'w₁ 'zυ dıε, o -nan w₁ 'e 'kōn -kaa man. Te -kaa -wεε 'nan 'w₁ nεn e 'sō -cεε bε -a da nεn -kaa 'ta wōla dı!

2 'Pian 'w₁ nεn e "sōa -kaa "bυi Zozizan lε, en yaa "koe -tōa 'e da 'ta wōdı -a Zozi -sru "bε, -a 'bō nεn -kaa -wεε!

3 Fε -le "wεan nεn an 'w₁ zιε -a 'vı bε, -yεε cı 'nan Crizi 'ka -a -wεεlε 'nan 'w₁ nεn e 'sō 'e 'bō lε bε, -nyren 'e dra dı. 'Pian 'w₁ nεn 'e 'crēn -tēdı Bali -le 'fluba 'ji bε, -a ta w₁ 'bε 'bō "man. Kōō e ya 'e 'crēn -tēdı 'nan:

«"Srōn pεenōn nεn

minnun -a wo 'i 'bō Bali lε bε, 'an lε nεn waa 'wυ.»

4 'W₁ pεenōn nεn 'e 'crēn -tēdı Bali -le 'fluba 'ji bε, minnun -a crēn -tε 'nan -e 'e 'w₁ "paa -kaa 'ji. Bali wei zιε e -pōan

'sɔdɪ "paaman -kaa 'ji, ɛn e -
kaa "koe -tɔa -kaa da, 'nan -e
-kaa 'bli 'e 'fʊ Bali ɛ.

⁵ Bali nɛn e -pɔan 'sɔdɪ -nɔan
"min lɛ bɛ, ɛn e min "koe -tɔa 'e
da bɛ, maan trʊ "baa 'nan, 'e -
pɔan -tʊwli "nɔn 'cɛɛ. 'E drɛ zɪɛ
-e 'ka drɛ Zozi Crizi si drɛnɔn
'a.

⁶ -A -nan nɛn -pɔan -tʊwli "a
'lee wei -tʊwli "a bɛ, ka -taa
Bali nɛn -kaa san Zozi Crizi "tɪ
"a bɛ, -a 'tɔ drɛɛ -dan.

⁷ -Yee "wɛan te 'ka cin drɛ
'ka 'pɛla koda dɪ! 'Pian 'ka cin
'kun 'ka 'pɛ "fli "a, "le Crizi 'ka
'kun bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. -Te ka ya
'wɪ zɪɛ -a drɛnan bɛ, Bali 'tɔ dra
-dan.

⁸ Maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan,
Crizi -ta 'trɛda, ɛn e Izrael 'nɔn
'su. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e min-
nun 'o -tɔ 'nan, -te Bali 'wɪ 'tʊ
'vɪ bɛ e 'ta wʊla "da. 'Winun
nɛn Bali 'bɔ 'tɔ "da 'kʊ tranun
lɛ bɛ, Crizi -ta -a 'lɛ sɔɔɛ.

⁹ ɛn e -ta 'nan, -e minnun
nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, 'o
Bali 'tɔ -dan vɪ -yee o nyrinda
'sidɪ man. 'Wɪ 'bɔ zɪɛ e ya 'e
'crɛn -tɛdɪ 'e 'cɛn Bali -le 'fluba
'ji. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«'wɪ nɛn yɪa drɛ bɛ
-yee "wɛan mɛin 'tɔ ve
'lɛglɔn 'tʊdʊ pɛɛnɔn 'ji,
ɛn mɛin 'tɔ -fɔa "dre "a.»

¹⁰ ɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian
'nan:

«Kaa nɛn ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ,
'ka 'ci 'e "nran
'ka 'vale Bali -le minnun -a.»

¹¹ ɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian
'nan:

«Kaa nɛn ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ,
'ka pɛɛnɔn 'ka Bali 'tɔ drɛ -dan.
ɛn 'ka Bali 'tɔ bɔ "dre "a!»

¹² ɛn Bali 'lewei vɪzan Ezai
nɛn 'li bɛ, 'e 'vɪ "nyian 'nan:

«Jese kluda min -tʊ -taa "talɛ.

-Yɛɛ -taa "mingɔnnɛn -blɪɛ
minnun nɛn

o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o da.

ɛn o 'bli -taa "fʊɛ -yrɛ.»

¹³ Bali nɛn 'ka 'bli a -yrɛ 'nan
e -kaa "sia 'wɪ 'ji bɛ, maan trʊ
"baa 'nan, 'e ci "nrandɪ 'lee
-fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ 'cee yɪ -
tɛradɪ Zozi da -ji. Bali 'e 'wɪ
zɪɛ -a drɛ, -e -yee lei 'saun 'le
'plɛblɛ 'e 'ka 'bli 'fʊ -yrɛ 'kpa
tɪglɪ.

Pɔl yee 'ta wʊdɪ 'winun 'vɪ

¹⁴ 'An "bʊɪ Zozi nɔn, maan -
tɔa 'nan, ka 'wɪ "yɪ "dra 'ka cin
lɛ "fo. ɛn 'wɪ nɛn e ci "le 'ka -
tɔ bɛ, kaa -tɔa 'e 'ciɪla "da. ɛn
"nyian bɛ, maan -tɔa 'nan 'ka
'pɛ "sɔa 'wɪ 'padɪ -a "va 'ka cin
lɛ.

¹⁵ 'Pian 'winun nɛn kaa -
tɔa 'va bɛ -a -cin -tɔdɪ 'ka 'ji
'le "wɛan nɛn an 'fluba 'gʊɛ -a
crɛn -tɛ 'cɛɛ. Ma'an 'wɪ 'tʊ yɔɔɛ
'ka man "fo "dɪ. Kɔɔ Bali -a -
pɛba 'wʊ 'an 'lɔ,

¹⁶ 'nan 'an drɛ Zozi Crizi -le
'pasiazan -a minnun nɛn o 'ka
Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o va. An ya "le
Bali -panzan -le 'wɪ 'zʊ Bali -
le 'wɪ 'nɔnnɔn vidɪ -a minnun
zɪɛ -wɛɛ. Maan dra zɪɛ 'nan -e
minnun 'bɔ nɛn o 'ka Zuif 'nɔn
'a dɪɛ, 'o 'kɔn "le 'nan 'sraga
bʊvɛ nɛn e "sɔa Bali lɛ bɛ -yee
'wɪ 'zʊ. O "sɔa Bali lɛ, kɔɔ Bali
lei 'saun 'bɔ 'bɛ o dra Bali -le vɛ
-a "fo.

¹⁷ 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn Zozi Crizi
ciɪla 'an 'va ɛn yaa drɛ zɪɛ, -yɛɛ
ci 'mɛn ci "nran wɪ -dan a Bali
'lɛ.

¹⁸ Kɔɔ an 'ka "vale 'an 'wɪ 'tʊ
ve, -te e 'ka 'wɪ nɛn Zozi Crizi
ciɪla 'an 'va ɛn yaa drɛ bɛ -a
dɪ. E ciɪla 'an 'va, ɛn minnun
nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, o -
sɔɔnladɪ 'sia Bali -sru. E ciɪla

'an 'lewei 'va, en yaa drε. E ciula 'an drε wɪnun va, en yaa drε.

19 Yaa drε 'lebo "fɔ wɪnun drɛdɪ -a, en yaa drε Bali lei 'saun 'le 'plɛblɛ 'a. -Yee "wɛan an kɔla Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn fuiladɪ -a "man 'lɛglɔn "kaga 'ji. Maan 'sia Zeruzalem, -trilii en e 'bɔ 'lɛglɔn nɛn waa laabo Iliri bɛ -a -ji.

20 'Pian maan wɛɛ 'nan, 'an Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn ve fɛnan nɛn wa'a Zozi 'le 'wɪ manlɛ tian "fɔ "dɪɛ, -a -nan. Maan drε zɪɛ 'nan -e 'an vlɛ 'an drε 'kɔn 'tɔzan -a 'kɔn 'pɔ nɛn min pee -a -fɔ 'trɛ 'ji 'va bɛ -a da dɪ.

21 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn bɛ, -a da wɪ nɛn maan drε. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Minnun nɛn
wa'a -yee 'wɪ vlɛ -wlɛ "dɪɛ,
o -taa -a -tɔlɛ.

'Wɪ 'kpa minnun nɛn
wa'a tian -yee 'wɪ manlɛ dɪɛ,
o -taa -a manlɛ.»

22 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ -le "wɛan nɛn ma'an tian 'an 'wulo da yɪɛ -e 'an 'lɔ 'ka 'va dɪ.

23 'Pian 'bɛ nɛn 'gɔvɛ, 'mɛn 'nyranman -nyan 'lɛglɔnnun zɪɛ -a -ji. -Yee "wɛan an -kɔlaman 'lɔdɪ -a "mɛn 'ka 'va, kɔɔ -a -nan lɛ "kaga 'bɔ te -a -cin a 'an 'ji 'nan 'an "lɔ 'ka 'va.

24 An ya "vale 'an dra tɔ nɛn an -ko Espanyɛn bɛ -a man. -A -cin a 'an 'ji 'nan "mɛɛn vɪnan 'an 'ko bɛ, 'an 'ciula 'ka 'va. An ya "vale -kaa tɔ -mie drε 'e cin va -e 'an 'ci 'e "nran. "Bɛ -sru "mɛɛn vɪnan 'an 'ko bɛ, cɛɛ -tɔa 'an 'wlu 'mɛn -kɔdɪ -ji.

25 'Pian 'bɛ 'bɔ nɛn 'gɔvɛ, an "ta -ko "yi "drɛɛ Bali -le minnun nɛn Zeruzalem bɛ -wlɛ.

26 Fɛ -le "wɛan an "ta -ko -nan nun bɛ, Zozinɔn nɛn Masedɔa 'lɛglɔn 'ji bɛ 'lee Akai 'lɛglɔn 'ji bɛ, o "lala 'bɔ 'e cin man 'nan -e 'o "yi "drɛ 'yalɛ -tɛnɔn nɛn Zeruzalem -lɛglizi -ji bɛ -wlɛ.

27 O 'wɪ zɪɛ -a drε 'o 'bɔ 'ci 'sɔ 'a. 'Pian -a tɪglɪ da bɛ, fiɛn nɛn o ci -a bɔlanan. Fɛ -le "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ ci 'nan, Zozinɔn nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, -a -nɔan da nɛn -e 'o 'pa Zuif 'nɔn nɛn o drε Zozinɔn 'a bɛ o va. Kɔɔ Bali -le "yi "nɛn yaa drε Zuif 'nɔn zɪɛ -wlɛ "bɛ, wa'a 'tɔvlɛ 'o 'saza -le vɛ -a dɪ, 'pian o minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wee "nɔn.

28 -Te an cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a drɛdɪ man, en fɛnan nɛn kɔ 'an -nɔn -wlɛ "bɛ, maan -nɔn bɛ, te an "ta -ko Espanyɛn. An -ciala 'ka 'va -e 'an 'kɔ.

29 Maan -tɔa 'nan, -te an 'bɔla 'ka 'va nun bɛ, Zozi Crizi -fɛa ve -kaa man 'e -ciala "da.

30 'An "bɔvɪ Zozinɔn, Zozi Crizi 'bɛ ci -kaa san -a -le "wɛan, en Bali lei 'saun -kaa ye "yi "le "wɛan bɛ, an toba -fɔa 'cɛɛ 'nan, 'ka 'pa 'an 'va Bali trɔ 'badɪ -a 'mɛn 'wɪ man.

31 'Ka Bali trɔ 'ba 'nan, Zuif 'nɔn nɛn Zude 'lɛglɔn 'ji en wa'a yi tɛala Zozi Crizi da dɪɛ, te 'waan 'man yɪ dɪ. En 'ka Bali trɔ 'ba "nyian 'nan, "yi "nɛn waa -nɔn 'mɛn 'nan 'an 'kɔ -a Zeruzalem Zozinɔn lɛ bɛ, 'o 'kun 'o 'pɛ "fli "a.

32 'Ka drε zɪɛ 'nan, -te an cɛɛn 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛdɪ man, en e ya Bali 'bɔ ci 'sɔ 'a bɛ, -e 'an -kɔla 'lɔdɪ -a 'ka 'va

ci "nrandi -a. -A -nan nen -kaa
"flian 'e cin da fōnōn.

³³Bali nen e -fōdi -trōō -nōan
"min le bε, 'e 'kōn 'ka pēēnōn
'va. Amen!

16

Pōl Zozinōn 'tō 'bū

¹ An ya "vale 'ka -tō 'nan,
-kaa "blu Zozizan Foebe bε,
e ya lūmōn 'kpa -tū -a. En
e 'nyranman -tū "paa -leglizi
nen Cēncre bε -a -ji.

² Maan ve 'cεε 'nan, 'ka 'kun
'ka 'pε "fli "a 'cee -leglizi -ji "le
zī e cī "le Bali -le minnun 'o drε
bε -yee 'wī 'zū. Fε oo fε nen -
a 'wī cī "man "bε, 'ka 'pa "va
"a. Kōō 'wī zīε "e drε min "kaga
"lε, en yaa drε "nyian 'an 'bō
"le "lε.

³ Priskil 'lee 'e 'sran Akila
nen kū Zozī Crizī -le
'nyranman "paa waa
bε, an 'o 'tō bo.

⁴ Tū nen o ya 'an 'wulo
kōōnan bε, e -fū
"wēnōn 'e 'o 'bō
'wulo nen 'e 'kū -ji.
An o muo -fōa 'wī
nen waa drε zīε -a
man. 'Pian e 'ka "le
'an 'saza nen 'an o
muo "fō "dī. Zozinōn
pēēnōn nen o 'ka Zuif
'nōn 'a dīε, 'o 'o muo
"fō 'wī zīε -a man
"nyian.

⁵ Zozinōn nen 'o cin ye -wee
'kuin bε, an o 'tō bo.

'An bee Epanēt bε, maan 'tō
bo. -Yεε cī min tēdε
nen e -fō Zozī 'va Azi
'lēlōn 'ji bε -a.

⁶ Mari nen -a "koe "nyan
'ka man "kaga "bε,
maan 'tō bo.

⁷ 'An "bū Zuif 'nōn nen
Andrōnikū 'lee Yū-
nia -a bε, an o 'tō

bo. 'Kūε yā 'yī waa
-pū 'kuin. -Wεε -fō
Zozī 'va 'an 'lō 'e 'flin,
en Zozī 'le 'pasianōn
yēi "bε o 'tō "yī "a
minnun 'le.

⁸ Apliatu nen e drε 'an bee
-a -kaa san Zozī 'le
"wēan bε, maan 'tō
bo.

⁹ Urban nen kū Zozī Crizī
-le 'nyranman "paa
waa bε, maan 'tō bo o
"vale 'an bee Stakī -a.

¹⁰ Apeles nen e 'yee yī -
tērādī Zozī Crizī da -
cī kōōn bε, maan 'tō
bo.

En "nyian bε, an Aristo-
bul -le "kōnnēn 'nōn
pēēnōn 'tō bo.

¹¹ 'An "bū Zuif min nen
Erodion -a bε, maan
'tō bo.

En Narsis -le "kōnnēn 'nōn
nen o ya Zozī 'va bε,
an o 'tō bo.

¹² En an Trifin 'lee Trifos 'tō
bo. Lūmōn "fli zīε o
'nyranman "paa 'kpa
tīglī Minsan -le vε -a.

En "nyian bε, 'an bee lūmōn
nen Perfi -a bε, maan
'tō bo. -A 'bō "nyian
"e 'nyranman 'pa
'kpa tīglī Minsan -le
vε -a.

¹³ En an Rufus 'tō bo.
Minsan -a 'si "va 'yee
'nyranman 'pazan
'tū -a. En -a "bū "nen
yaan "siala 'e 'pī -
a bε, maan 'tō bo
"nyian.

¹⁴ Asenkri 'lee Flegōn 'lee
Ermēs 'lee Patroba
'lee Ermas 'lee
Zozinōn nen o va bε,
an o pēēnōn 'tō bo.

15 Εν Filogus 'lee Yuli 'lee Nere 'lee 'e "blu be an o 'tō bo. An o 'tō bo 'o 'vale Olimpa 'lee Bali -le minnun pēēnōn nēn o va bē waa.

16 'Ka Zozinōn pēēnōn 'tō bv -atu -tēdi o man. Zozinōn pēēnōn nēn 'an 'va 'gυe o 'ka 'tō bo.

Pōl 'wī 'nyranman 'pla Rōm 'nōn lē

17 'An "bvī Zozinōn, an toba -fōa 'cēē 'nan, 'ka drē "yi minnun nēn o Zozinōn "cēan 'e cin man 'wee 'wī "paadi -wliđı "a bē o va. -Wee 'wī "paadi a 'e 'pee 'wī nēn kaa 'man 'va bē -a man. Te 'ka 'sia -wee vε da dı!

18 Kōō minnun zıē Crizi nēn -kaa san -a bē, -a 'bō "cēē wa'a "sua dı. 'Pian 'o 'bō 'ci 'sō wınnun nēn waa -wēēman. O wei a 'o 'le 'nōnnōn, εn Zozinōn nēn o 'ka 'o nyin-nandı "da 'nan min -kōlaman 'o 'sidi -a -si tıglı da dıē, o o see "paaman 'o wei -a.

19 'Cee vε bē, min -tōdū pēēnōn 'a 'man 'nan, ka 'ta wōla Bali wei da 'e tıglı da. -Yee "wēan 'cee 'wī 'an 'ci "nranman. An ya "vale 'wī nēn e cı "yi "bē, 'ka -tō, te kaa dra. En 'wī nēn e cı -wliđı "bē, 'ka "paala "man -e 'ka 'kōn 'saun Bali 'lē.

20 Maan ve 'cēē 'nan, -a -nan 'ka "nyian mōan dı, -e Bali nēn e -fōđı -trōō -nōan "min lē bē, 'e drē -e 'ka Satan 'klı 'li "fo "le vε -a.

-Kaa san Zozi Crizi -le "yi 'e 'kōn 'ka pēēnōn 'va!

Minnun nēn o 'nyranman 'paa Pōl -a bē o Zozinōn 'tō 'bv

21 Timote nēn kv 'nyran-man "paa -a bē, e 'nan 'e 'ka 'tō bo. En 'an "bvī Zuif 'nōn nēn Lusiyu 'lee Zasōn 'lee Sosipate -a bē o 'nan 'o 'ka 'tō bo.

22 En 'an 'bō Tertu nēn Pōl 'fluba 'nōn 'mēn εn an ya -a crēn -tenan bē, an ya Minsan -le vε -a "le 'cee 'wī 'zū, -yee "wēan an 'ka 'tō bo.

23 Gai "e 'nan, 'e 'ka 'tō bo. -Yee "kōnnēn "nēn an -nyēanla, εn -yee vε -nan nēn Zozinōn 'o cin ye.

Eras 'e 'nan, 'e 'ka 'tō bo. -A va nēn "lala 'wī pēēnōn -ciala 'fla 'bō 'gυe -a da. En "nyian bē -kaa "bvī Zozizan Kartus "e 'nan 'e 'ka 'tō bo.

[
24 -Kaa san Zozi Crizi -le "yi 'e 'kōn 'ka pēēnōn 'va! Amen!]

'Tō -dan 'e 'kōn Bali -le vε -a
25 -Kaa Bali 'tō bō! -Yēē 'ka 'man -tōa 'plēblē 'cee yi -teradı Zozi da -a. Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn nēn maan ve minnun lē bē, -a 'bō 'a nēn e 'ka 'man -tōa 'plēblē. 'Wī 'nōnnōn zıē -yēē Bali -le 'wī yōōđı nēn e -fv 'e yōōđı minnun man -a -nan lē 'ka lē va dıē, -a 'ta bōala minnun lē.

26 -Yee "wēan 'bē nēn 'gυe min -tōdū pēēnōn -kōlaman -a -ci mandı -a. 'Wī zıē Bali 'lewei vınnōn -a crēn -tē 'li 'e 'cēn. En Bali 'bō nēn e ya -nan 'li 'e 'cēn bē, yaa 'vı 'nan, minnun 'o 'wī zıē -a 'sinan 'pa 'trēda minnun pēēnōn lē, 'nan -e 'o yi -tera 'e da -e 'o 'ta wōla 'e 'wei da.

27 Bali nēn 'wī 'tōđı pēēnōn a -yee vε -a bē, e cıla Zozi Crizi -va εn 'e 'fli kōōn minnun lē. 'Tō -dan 'e 'kōn Bali zıē -yee vε -a 'li 'trilii. Amen!

'Fluba tɛdɛ nɛn Pɔl -a crɛn -tɛ Korɛnti 'nɔn lɛ

1 'An 'bɔ Pɔl bɛ, Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nɛn yaan laabu 'nan 'an drɛ Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ 'kʊ 'vale -kaa "bʊi Zozizan Sostɛn -a.

2 Kʊa crɛn -tɛ Bali -le -leglizi nɛn Korɛnti fla bɛ -a -ji 'nɔn lɛ. Bali ciɫa Zozi Crizi -va, ɛn e 'ka drɛ 'saun 'e 'lɛ 'nan -e 'ka 'kɔn 'yɛɛ minnun -a. Bali 'ka laabu 'nan -e 'ka 'kɔn 'yɛɛ minnun -a 'ka 'vale minnun nɛn o ya fɛ -tʊdʊ pɛɛnɔn 'nan tɛ o -kaa san Zozi Crizi trʊ "baa bɛ waa.

3 -Kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

Pɔl Bali muo "fɔ 'wɪ nɛn Bali -a drɛ Korɛnti 'nɔn lɛ bɛ -a man

4 An Bali muo -fɔa "tʊ pɛɛnɔn man "yi "nɛn Bali ciɫa Zozi Crizi -va yaa drɛ 'cɛɛ bɛ -a man.

5 'Wɪ 'kpa nɛn, Bali ciɫa Zozi Crizi -va ɛn e "yi 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn drɛ 'cɛɛ. -Yɛɛ "wɛan nɛn minnun a 'ka yɛɛ ɛn o Bali -le 'wɪ "paaman 'ka 'ji. ɛn Bali -le 'wɪ tɪglɪ bɛ waa -ci maan 'kpa tɪglɪ.

6 'Ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ nɛn Crizi -a drɛ ɛn waa 'vɪ 'cɛɛ bɛ -yrɛ, ɛn ka ya 'ka 'tɔdɪ "da 'plɛblɛ.

7 -Yɛɛ "wɛan 'bɛ nɛn 'gʊɛ, Bali -le "yi "tɔ 'ka 'e 'kɫɪdɪ 'ka man dɪ. ɛn ka ya -a man -pɛnnan 'nan -kaa san Zozi Crizi 'e 'ta pɛɛ wʊ.

8 Bali -tɔa 'ka 'wɫɪ, 'dʊ -e 'ka 'pɛ 'e vɪɛ 'e plʊ dɪ -trɪlɪɪ -e tʊ zɪɛ 'e bɔ. Bali -a dra zɪɛ 'nan -e tʊ nɛn -kaa san Zozi Crizi -taa "man "bɛ 'tɔ 'tʊ 'e vɪɛ 'e 'kɔn 'e 'padɪ 'ka man dɪ.

9 Bali 'ka laabu 'nan -e 'ka 'vale -a -pɪ Zozi Crizi nɛn -kaa san -a bɛ waa, 'ka yɛɛ 'e 'kɔn 'e 'sɛndɪ 'e cin va. Bali zɪɛ -tɛ e 'wɪ 'vɪ bɛ, yaa dra.

Pɔl 'wɪ pla Korɛnti Zozinɔn lɛ o cɛɛn 'e cin man -le "wɛan

10 'An "bʊi Zozinɔn, -kaa san Zozi Crizi 'tɔ da an 'ka trʊ "baa 'nan, 'ka yɛɛ 'e 'kɔn 'e 'sɛndɪ 'e cin va. Te 'cɛndɪ 'e cin man 'e 'kɔn 'ka yɛɛ "fɔ "dɪ! 'Pian 'ka 'ci wɪ 'e 'kɔn -tʊwɫɪ, ɛn 'ka 'wɫɪ -ji "nrɔn 'wɪ 'tʊwɫɪ "da.

11 'An "bʊi Zozinɔn, fɛ -le "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, Kloe mangulinun -a 'sinan 'pa 'mɛn 'nan 'wɪ 'fɔla 'ka yɛɛ.

12 'Wɪ nɛn maan 'nan 'an ve bɛ -nyrɛn 'gʊ, maan 'man 'nan 'ka 'va min -mienun -a ve 'nan 'o ya Pɔl -srunɔn 'a, ɛn min -mienun -a ve 'nan 'o ya Apolo -srunɔn 'a, ɛn min -mienun -a ve 'nan 'o ya Pieri -srunɔn 'a, ɛn min -mienun -a ve 'nan 'wɛɛ cɪ Crizi -srunɔn 'a.

13 E ya "le 'an 'wɪ 'tʊ laabu 'ka 'lɔ. -Tɪɛ 'vɪ 'cɛɛ 'nan, Crizi a 'e 'cɛndɪ 'e cin man? ɛn maan laabo "nyian 'ka 'lɔ 'nan: «'An 'bɔ Pɔl nɛn, minnun -a pɛɪn yɪba "plan da 'cɛɛ 'wɪ 'wɫɪdɪ "le "wɛan?» -Cɛjɛ. ɛn "nyian bɛ: «'An 'tɔ da nɛn o 'ka -batize drɛ?» -Cɛjɛ.

14 An Bali muo -fɔa 'nan, ma'an min -tʊ -batize drɛɛ 'ka 'va dɪ, -tɛ yaa 'silɛa Cripu 'lee Gai -a dɪɛ.

15 E drɛ "yi ɛn 'wɪ zɪɛ e drɛ. 'Bɛ 'le vɛ bɛ ka'a 'kɔlaman -e

'ka vɪ 'nan 'an 'tɔ da nɛn o 'ka -batize drɛ dɪ.

16 -A -cin -trɔa 'an 'ji "nyian 'nan, an Sefana -batize drɛ 'o 'vale 'e 'mangulinun -a. -Te an min pee -batize drɛ "nyian bɛ, -a -cin 'ka 'an 'ji "fo "dɪ.

17 Kɔɔ Crizi 'ka 'an 'palɛ -sia 'nan 'an 'ta minnun -batize drɛ dɪ. 'Pian yaan 'pa 'sia 'nan 'an 'ta 'yee 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ minnun lɛ. En 'wɪ zɪɛ blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ -dandan "cɛɛ maan "sia -e 'an vɪ minnun lɛ dɪ. Maan dra zɪɛ 'nan -e Crizi -le -ka nɛn yaa 'wɔ yiba "plan da bɛ, -yee 'plɛblɛ 'lɛ 'e 'fɔ "man.

Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ -dan "mlian blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ da

18 Crizi -le -ka nɛn yaa 'wɔ yiba "plan da bɛ, minnun nɛn o ya 'o 'sidɪ Bali man -kɔɔbli bɛ, waa -nan wɪ maan klin "tɛ wɪ -a. 'Pian -kaa nɛn Bali -taa -kaa 'silɛ 'wɪ 'ji bɛ, -kaa -ci maan 'nan Bali -le 'plɛblɛ nɛn.

19 'Wɪ 'kpa nɛn, kɔɔ 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ -nyrɛn 'gɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«An -taa "blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ klu 'sɔlɛ.

En an -taa -yee ci "nrɔndɪ -nan -nyanlɛ.»

20 -Mɛ "wɪ nɛn 'wɪ 'tɔzan -kɔlaman -a vɪdɪ -a "nyian? En -mɛ "wɪ nɛn 'fluba 'ci vɪzan -kɔlaman -a vɪdɪ -a "nyian? Min nɛn e 'wɪ man -wɛɛman bɛ, -mɛ "wɪ nɛn e -kɔlaman -a vɪdɪ -a "nyian? Wa'a 'kɔlaman 'wɪ 'tɔ vɪdɪ -a "fo "dɪ. Kɔɔ Bali blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ ta 'bɔla 'nan -yɛɛ ci klin "tɛ wɪ -a.

21 Fɛ -le "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -yɛɛ ci 'nan blamin 'ka 'kɔlaman -e 'e Bali -tɔ 'yee 'wɪ 'tɔdɪ -a dɪ. Bali 'bɔ 'bɛ 'wɪ zɪɛ -a drɛ 'yee 'wɪ 'tɔdɪ -a. Yaa 'yɪ "yi

'nan, min nɛn e yi -tera 'wɪ nɛn kɔa ve 'cɛɛ bɛ -a da bɛ 'e "sia 'wɪ 'ji. 'Wɪ zɪɛ te kɔ ya -a vɪnan 'cɛɛ bɛ, minnun -a maan "le klin "tɛ wɪ -zɔ.

22 Zuif 'nɔn a "va 'nan -cɛ "srɔn winun nɛn "o -nan ye. En Grɛk 'nɔn a 'wɪ 'tɔ winun -wɛɛnan.

23 'Pian -cee vɛ bɛ, Crizi nɛn waa -tɛ yiba "plan da bɛ, -yee 'wɪ nɛn -kaa ve minnun lɛ. 'Wɪ zɪɛ e "naan Zuif 'nɔn man, en minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, "o maan "le klin "tɛ wɪ -le 'wɪ 'zɔ.

24 'Pian minnun nɛn Bali o laabɔ 'nan -e 'e o 'si 'wɪ 'ji bɛ, -te o ya Zuif 'nɔn 'a oɔ, en -te o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪ oɔ, waa -tɔa 'nan Crizi a Bali -le 'plɛblɛ 'a, en e ya Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ -a.

25 'Wɪ nɛn Bali -a drɛ zɪɛ minnun -a "siala "le klin "tɛ wɪ -le 'wɪ 'zɔ. -Wee tin 'ka 'nɔnnɔn "fo "dɪ, kɔɔ Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ "mlian blamin -le vɛ da -kɔɔbli. En "nyian bɛ, 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, blamin -a "siala 'nan Bali 'ka 'plɛblɛ dɪ. -Wee tin 'ka 'nɔnnɔn "fo "dɪ, kɔɔ Bali -le 'plɛblɛ "mlian blamin -le vɛ da -kɔɔbli.

26 'An "bɔɪ Zozinɔn, 'wɪ nɛn maan 'nan 'an ve bɛ, e ya "le 'ka 'fli -nanjɛn -e 'ka -tɔ 'ka 'bɔ 'a. Kaa nɛn Bali 'ka laabɔ 'labɛ, minnun nɛn blamin o "siala 'wɪ 'tɔnɔn 'a bɛ, o 'ka 'ka yei "bɔɔ "dɪ. En min tanɔn 'ka 'ka yei "bɔɔ "dɪ. En min -dandan nun 'ka 'ka yei "bɔɔ "dɪ.

27 'Pian minnun nɛn blamin o "siala -blɔnɔn 'a bɛ, o 'bɔ nɛn Bali o 'si "va. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e minnun nɛn 'wɪ 'tɔnɔn 'a bɛ, 'yra 'e o -tɛ. En "nyian bɛ, minnun nɛn blamin 'ka o "siala fɛ -tɔ -a dɪɛ,

o 'bɔ nɛn Bali o 'si "va. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e minnun nɛn min tanɔn 'a bɛ, 'yra 'e o -tɛ.

28 ɛn "nyian bɛ, minnun nɛn o 'ka min -dandannun -a dɪɛ, ɛn blamin yɪɛ 'ka 'naan o man dɪɛ, o 'bɔ nɛn Bali o 'si "va. Minnun nɛn o 'ka fɛ -tʊ -a dɪɛ o nɛn. Bali -a drɛ zɪɛ 'nan -e minnun nɛn blamin o 'siala fɛ -tʊ -a bɛ, o -nan wɪ 'e vɪɛ 'e 'kɔn dɪ.

29 E ya zɪɛ 'nan -e 'trɛda blamin -tʊ 'e vɪɛ 'e -dandan 'tan Bali 'lɛ dɪ.

30 -A -tʊwli "nɛn 'cee vɛ -a. Bali 'bɔ 'bɛ 'ka drɛ Zozi Crizi -lɛ vɛ -a. Zozi Crizi zɪɛ, 'wɪ 'tɔdɪ nɛn e 'si Bali va bɛ -nyrɛn, ɛn -yɛɛ drɛ -cee vɛ -a. Kɔɔ Crizi 'bɔ 'lɛ "wɛan nɛn Bali -kaa 'sia min tɪglɪ 'a, ɛn e -kaa 'si "va 'yee vɛ -a "fo, ɛn e -kaa 'si 'wɪ 'wɪdɪ "lɛ nɔanba -ji.

31 Bali -a drɛ zɪɛ 'nan -e 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji bɛ, -kaa ta wɪ drɛ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«-Te min a "va 'nan 'e -dandan "taan Bali 'lɛ bɛ, 'wɪ nɛn Minsan -a drɛ -yrɛ "bɛ -a 'bɔ 'e vɪ!»

2

Pɔl Zozi Crizi -lɛ 'wɪ 'vɪ Korenti 'nɔn lɛ 'kɔ?

1 'An "bʊl Zozinɔn, 'an 'bɔ 'gʊɛ, zɪ an 'lʊ 'ka 'va bɛ, blamin -lɛ 'wɪ 'tɔdɪ -dandan 'lee 'wɪdɪ sɪdɔ -a "cɛɛ an 'wɪ nɛn Bali -a drɛ bɛ -a 'vɪ 'cɛɛ dɪ.

2 Kɔɔ maan 'yɪ "yi 'nan Zozi Crizi -tʊwli "lɛ 'wɪ nɛn 'an vɛ 'cɛɛ. Zozi Crizi nɛn waa -tɛ yiba "plan da bɛ -a 'bɔ nɛn maan vɛ.

3 Tʊ nɛn an 'lʊ 'ka 'va bɛ, te an "koe 'ka 'an da 'kpa dɪ. ɛn "nyian bɛ te "klan a 'an 'ji.

4 Bali -lɛ 'wɪ nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, blamin -lɛ 'wɪ 'tɔdɪ -dandan 'lee 'wɪdɪ sɪdɔ -a "cɛɛ maan 'vɪ 'cɛɛ ɛn kaa 'man "yi "dɪ. 'Pian Bali lei 'saun 'bɛ 'nyranman 'pa 'plɛblɛ ɛn ka 'wɪ zɪɛ -a 'man "yi.

5 Maan drɛ zɪɛ 'nan -e Bali -lɛ 'plɛblɛ 'lɛ "wɛan bɛ 'ka yi -tɛra Zozi da. Kɔɔ an 'ka "vale 'nan blamin -lɛ 'wɪ 'tɔdɪ -dandan man nɛn 'ka yi -tɛra "da "dɪ.

Bali -lɛ 'wɪ 'tɔdɪ

6 Zozinɔn nɛn o drɛ Bali -lɛ 'wɪ 'ji ceje bɛ, waa -tɔa 'nan 'wɪ 'tɔdɪ nɛn kʊa 'vɪ. 'Pian 'wɪ 'tɔdɪ zɪɛ ya 'a 'silɛ 'trɛ 'gʊɛ -a da dɪ, ɛn ya 'a 'silɛ minnun tanɔn 'va dɪ. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan minnun tanɔn zɪɛ yi -tʊ bɔa "bɛ o -nan -nyaan.

7 'Wɪ 'tɔdɪ nɛn kʊa "paaman minnun ji bɛ, Bali -lɛ 'wɪ 'tɔdɪ nɛn -a -ci mandɪ a 'plɛblɛ bɛ -nyrɛn. Te Bali 'ka tian 'trɛ drɛɛ dɪɛ, ɛn yaa man drɛ 'e 'cɛn 'nan 'yee 'tɔ -dan bɛ 'ka drɛ -a "nɛn "blɪnɔn 'a. 'Wɪ 'tɔdɪ zɪɛ e ya 'e yɔɔdɪ minnun man.

8 Minnun tanɔn nɛn 'trɛ 'gʊɛ -a da bɛ, wa 'a Bali -lɛ 'wɪ 'tɔdɪ zɪɛ -a -ci manɛ dɪ. "Te waa -ci 'man bɛ, "te Minsan nɛn 'tɔ -dan a -yrɔ "bɛ wa 'a -pɛinlɛ yiba "plan da dɪ.

9 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -lɛ 'fluba 'ji bɛ, -yɛɛ 'lɛ sɔɔ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«'Wɪ nɛn blamin 'ka tian 'li -a -nan yɪɛ dɪɛ,
ɛn 'wɪ nɛn blamin 'ka tian 'li -a manɛ dɪɛ,
ɛn 'wɪ nɛn -a -cin 'ka blamin ji 'nan e dra dɪɛ,
-a 'bɔ nɛn Bali -a man drɛ minnun nɛn
o Bali 'bɔ ye "yi "bɛ -wee vɛ -a.»

10 'Pian -cee vε bε Bali 'bε 'w₁ z₁ε -a -ci 'si -cεε 'yee lei 'saun 'a. Koo Bali lei 'saun 'w₁ pεεnɔn -tɔa. Yaa -tɔa "trilii e Bali -le 'w₁ yooɔɔi pεεnɔn -tɔa.

11 'Ka 'ci "nrɔn 'w₁ 'gυε -a da -tv, blamin 'bɔ 'bε 'e 'fli man w₁ -tɔa 'e -tɔwli "cε. -Njεε dɔv? -A -tɔwli "nen "nyian Bali lei 'saun 'le vε -a. 'W₁ pεεnɔn nen Bali da bε, Bali lei 'saun 'bε -tɔa 'e -tɔwli.

12 Lei nen Bali -a -nɔn -cεε bε, ya'a 'sia 'trɛda 'gυ d₁, 'pian e "sia Bali 'bɔ 'va. -Yee "wεan Bali -le "yinun nen yaa dra -cεε bε, -kaa -tɔa.

13 En "yinun z₁ε blamin -le 'w₁ 'tɔɔɔ -dandan -a "cεε -kaa -nan w₁ ve minnun ε d₁. 'Pian 'winun nen Bali lei 'saun -a "paa -kaa 'le bε, -a 'bɔ nen -kaa ve minnun ε. 'W₁ 'kpa nen, 'winun nen e c₁ Bali -le 'w₁ 'a bε, -kaa -ci "sia minnun nen Bali lei 'saun o "paala bε -w₁ε.

14 'Pian min nen e 'ta w₁la 'e 'bɔ 'wulo -ji winun da bε, winun nen e 'si Bali lei va bε, ya'a 'we "man 'nan 'w₁ 'kpa nen d₁. -A san "e 'winun z₁ε -a "siala klin "te winun -a en ya'a 'kɔlaman -e 'e -ci man d₁. Fε nen maan ve z₁ε, -yεε c₁ 'nan 'winun nen e 'si Bali va bε Bali lei 'saun 'bε -ci "sia min ε.

15 Min nen Bali lei 'saun -a "paala bε, e -kɔlaman 'w₁ 'tɔ 'tɔɔv pεεnɔn 'fa 'sid₁ -a, 'pian min nen Bali lei 'saun "cεε "paala d₁ε, ya'a 'kɔlaman -e 'e min z₁ε -yee 'winun d₁εɔɔɔ -ci man d₁.

16 Koo 'w₁ z₁ε Bali -le 'fluba -a 'v₁. E ya 'e 'crɛn -tɛɔɔ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-T₁ε Minsan -le ci "nrɔnd₁ -tɔa?

En -t₁ε -kɔlaman 'w₁ "paad₁ -a "ji?»

-A san "ka "fo "d₁, 'pian -cee vε bε, Crizi lei 'bε -kaa "paala. -Yee "wεan -kaa -yee ci "nrɔnd₁ -tɔa.

3

-Mε "w₁ nen Bali 'sunɔn -a dra?

1 'An "b₁v₁ Zozinɔn, 'w₁ t₁g₁h₁ 'ji bε, ma'an 'kɔlaman -e 'an 'w₁ tin 'ba 'cεε "le minnun nen Bali lei 'saun o "paala bε -wee 'w₁ 'z₁v₁ d₁. 'Pian an 'w₁ tin "baa 'cεε "le minnun nen o 'ta w₁la 'o 'bɔ 'wulo -ji winun da bε -wee 'w₁ 'z₁v₁. Koo ka ya "le minnun nen o ya Crizi -le 'w₁ 'ji 'nen 'linen nun -a bε -wee 'w₁ 'z₁v₁.

2 -Yee "wεan 'winun nen an "sia -a tin 'banan 'cεε 'gυε, e 'ka 'plεble d₁. 'Nɔnnɔn nen waa -nɔan 'nen 'linen ε bε, e ya "le -a 'bɔ nen maan -nɔn 'cεε. Koo ka'a 'kɔlaman -e 'ka fε 'plεble 'b₁ d₁. En 'bε nen 'gυε, 'nɔnnɔn nen min -a -nɔan tian 'cεε.

3 Koo ka 'ta w₁la 'ka 'bɔ 'wulo -ji winun da. Fε -le "wεan an 'w₁ z₁ε -a 'v₁ bε, man b₁d₁ a 'ka yei, en 'w₁ a 'e -fɔlad₁ 'ka yei. 'W₁ z₁ε yaa -kɔɔnman 'nan Bali lei 'saun "cεε 'ka "paala d₁ en 'cee 'ta w₁la -pε a "le minnun nen wa'a Bali tɔa d₁ε -wee vε z₁v₁.

4 Koo min -mienun a 'ka yei "o "ve 'nan: «"Kv "ya wo Pɔl -srunɔn 'a», en min -mienun "o "ve 'nan, Apolo -srunɔn nen "wee "a. 'W₁ z₁ε -yεε -kɔɔnman 'nan Bali lei 'saun "cεε 'ka "paala d₁.

5 'Pian e ya "le 'an 'w₁ 't₁v₁ laabv 'ka 'lɔ. -T₁ nen Apolo -a? En -t₁ε nen 'an 'bɔ Pɔl -a? Maan

ve 'cεε 'nan, Bali 'sunōn "tun
"nen 'kva. 'Ku 'va nen Bali cila
en ka yi -tera Zozi da. 'W₁ nen
Minsan -a -pεba 'wv 'ku 'lō bε,
-a 'bō nen kva drε.

6 E ya "le 'nan fε 'wlε nen
maan -fō 'trε 'ji, en Apolo 'yi
'sεn "da. 'Pian Bali 'bε fε 'wlε
zιε -a 'bō en -yεε cι -a trōnan.

7 Maan 'nan 'an ve 'cεε 'nan,
min nen e fε 'wlε 'fō 'trε 'ji bε -a
san 'tō "cεε wa'a ve dι, en min
nen e 'yi 'sεn "da "bε -a san 'tō
"cεε wa'a ve dι, 'pian Bali nen
yaa 'bō en e cι -a trōnan bε, -a
'tō nen waa ve.

8 Min nen e fε 'wlε -fōa 'trε 'ji
'lee min nen e 'yi -sεan "da "bε,
wa'a 'mlian 'o cin da dι. 'Pian
nyranman nen min -tō -a 'pa
bε, -a man -kopa nen Bali -a -
nōan -a san lε.

9 Kōō ku ya Bali lō "le -yee
'nyranman 'panōn 'zō, en cεε
cι Bali -le fei 'bō 'a. En "nyian
bε, ka ya "le -yee 'kōn 'le 'w₁
'zō.

10 Bali -le "yi "nen yaa drε
'mēn 'an drēdι -a Zozi 'le 'pasi-
azan -a bε, -yεε -maan an drε
"le 'kōn 'tōzan -dan -le 'w₁ 'zō.
An 'kōn 'pυ -fō 'trε 'ji, en min
peenun a -a -tōnan "da. 'Pian
'ka 'tōdυ pεenōn nen ka cι -a -
tōnan "da "bε, 'ka yiε 'tō 'ka 'fli
-va.

11 Fε nen maan ve zιε, -yεε
cι 'nan 'kōn 'pυ nen maan -fō
'trε 'ji 'va bε, Zozi Crizi nen. En
min 'ka 'kōlaman -e 'e 'kōn 'pυ
pee -fō "nyian 'trε 'ji "fo "dι.

12 Minnun a 'kōn zιε -a -
tōnan "da -siga -a, en min -
mienun a 'kōn zιε -a -tōnan
"da -kōlenun nen o 'fle cι
bε waa, en min -mienun a
"nyian -a -tōnan "da yiba "a,
en min -mienun a "nyian -a

-tōnan "da "lō "a.

13 'Pian 'nyranman nen min
-tō -a 'pa bε, -a ta -taa "bōlεa yi
nen Bali 'trēdanōn 'le tin "baa
bε -a da. Yi zιε -a da bε, 'tε
'a nen Bali min -tō -le 'nyran-
man -nanjεan.

14 Min nen e 'kōn zιε -a -tō
"da en 'tε 'ka -kōlale -yee vε
srēdι -a dιε, -a san 'yee -kopa
ye.

15 'Pian -te 'nyranman nen
yaa 'pa bε 'tε -a srε bε, ya'a 'yee
-kopa 'ye "fo "dι. 'Pian min 'bō
zιε e "sia 'w₁ 'ji. E -kōan "le min
nen e 'sv 'tε 'lō fε -a blu bε -yee
'w₁ 'zō.

16 'Ka Zozinōn bε cεε cι Bali
-le 'kōn 'a, en Bali lei 'saun -
nyεanla 'ka 'ji. Ka'a tōa zι dūv?

17 Min nen e Bali -le 'kōn
-wi bε, Bali min zιε -a -nan
-nyaan. Kōō Bali -le 'kōn a
'saun en 'ka Zozinōn 'bε cι Bali
-le 'kōn 'bō zιε -a.

18 Te min -tō 'e 'fli see
"paadi! Maan ve 'cεε 'nan, -te
-a -cin a min -tō ji 'ka yei 'nan
'yεε cι 'w₁ 'tōzan -a bε, min zιε
'e 'fli drε 'blōzan -a 'trēdanōn
'lε. E drε zιε, 'dū -e Bali 'e 'w₁
'tōdι -nōn -yrε.

19 Kōō 'w₁ 'tōdι nen 'trēdanōn
-a "siala 'nan -yεε cι 'w₁ 'tōdι
'kpa -a bε, e ya Bali 'lε klin "tε
w₁ -a. E ya 'e 'crēn -tēdι Bali -le
'fluba 'ji 'nan:

«Bali 'w₁ 'tōnōn "kuan 'o 'bō
'le -dawli winun drēdι
man.»

20 En e ya 'e 'crēn -tēdι Bali -le
'fluba 'ji "nyian 'nan:

«'Winun nen 'w₁ 'tōnōn -a
"nrōnman 'o 'ji bε,

Minsan -a -tōa, en yaa -tōa
'nan -a -ci "ka "dι.»

21 E ya zιε 'nan -e min -tō 'e
vιlε 'e 'fli drε -dandan 'trēda

blamin -le "wεan dι. Kω Bali fe pεεnōn 'nōn 'cεε.

²² Maan ve 'cεε 'nan -te e ya 'an 'bō Pōl -a oo, εn -te e ya Apolo -a oo, εn -te e ya Pieri -a oo, εn -te e ya 'trε 'bō 'gυε -a da -a oo, εn -te e ya 'belidι -a oo, εn -te e ya -kadι -a oo, εn -te e ya 'trεda fenun nen -nan 'gυε -a oo, εn -te e ya fenun nen o -taa "bε -a oo, -a pεεnōn zιε, Bali -a -nōn 'cεε.

²³ 'Pian 'ka 'bō bε, ka ya Crizi -le vε -a, εn Crizi a Bali -le vε -a.

4

Minsan 'bε Zozi 'le 'pasianōn 'le tin 'baa

¹ 'Wι nen -a -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'ku 'va zia bε -nyren 'gυ, ku ya Crizi 'sunōn 'a, εn e 'ku 'pla 'nan 'ku Bali -le 'wι yōdι "paa 'ka 'ji.

² 'Pian 'wι -dan nen "va "bε, -nyren 'nan 'nyranman nen yaa -pεba 'wυ 'ku 'lō bε 'ku yιε -trōa "da.

³ -Yee "wεan 'an 'bō 'le vε bε, -te ka 'mεn 'wι tin "baa oo, -te 'bε "cεε dι, tin 'banōn 'mεn 'wι tin "baa oo, ma'an siala 'wι 'a dι. En "nyian bε 'an 'bō mεεn "cεε 'an 'fli -le 'wι tin "baa dι.

⁴ Maan ve 'cεε 'nan, -te 'an 'wulo -ji "nrōndι 'ka tin tεa 'an da dι oo, wā'a vιε 'nan 'wι zιε -yee "wεan 'mεn tin a 'nōnnōn dι. 'Pian Minsan -tōwli 'bε cι 'mεn tin 'bazan 'a.

⁵ -Yee "wεan te 'ka tin -te min da, te -a tυ 'ka tian bōλε dι. 'Pian 'ka Minsan -tadι man -pēn! Tυ zιε -a man nen, e 'wιnun nen 'e yōdι klun va bε -a ta bōala. En "nyian bε, 'wιnun nen min ji 'e yōdι bε, yaa ta bōala. Maan ve 'cεε 'nan, yι zιε -a da bε Bali min

'tō "yι "ve 'nyranman nen min 'bō -a 'pa bε -a man.

Zozi Crizi -le 'pasianōn 'o drε 'cee 'wι -kōn "mannōn 'a

⁶ 'An "bυi Zozinōn, 'cee "wεan nen an "sia 'wιnun 'gυε -a vιnan 'ku 'vale Apolo -a 'ku man. Waa 'vι 'nan: «'Wι nen 'e 'crēn -tēdι bε, te min 'e 'cila "da "dι!» An ya "vale 'nan 'wι zιε 'ka -tō 'nan, -a -tōwli "nen "nyian 'kue vε -a. -Yee "wεan te 'ka 'tυ 'e -dandan 'tan 'ku "fli 'gυε 'ku yei "min -tυ -le "wεan dι.

⁷ -Tιε 'vι 'yιε 'nan i ya -dan 'i bōezan -tυ man? Fe -tυ nen 'i 'lō, te Bali "cεε 'nōn 'yιε dιε, e 'ka "fo "dι! -Yee "wεan nen 'i -dandan 'tandι 'le 'tō!

⁸ -A -cin a 'ka 'ji 'nan fe -tυ 'ka 'e 'klidι 'ka man dι, 'nan ka drε fenōn 'a. En ka mingōnnen -blidι 'sia 'va, 'pian ku 'ka wo "va dι. An ya "va 'nan 'wι zιε 'e drε 'wι 'kpa -a, 'dυ -e "ku "kōn wυ "va.

⁹ -A -cin a 'an 'ji 'nan, kuv nen ku cι Zozi 'le 'pasianōn 'a bε, Bali 'ku drε minnun nen o 'ka min va minnun -a dιε waa. Ku drε "le minnun nen o ya 'o 'pladι 'nan 'o -ka bε -wee 'wι 'zυ. -Te e ya Bali -le 'pasianōn 'a oo, εn -te e ya blamin -a oo, o pεεnōn -a -nan ye.

¹⁰ Minnun 'ku "siala klinnōn 'a Crizi -le "wεan. 'Pian 'cee vε bε, 'ka 'fli "siala 'wι 'tōnōn 'a Zozinōn yei. Ka ya min 'pleble nun -a, 'pian 'kue vε bε e 'ka zι dι. Minnun 'ka 'tō "yι "ve, 'pian 'kue vε bε o "naan "kue "man.

¹¹ 'Bε nen cεεgυ yι -a 'gυε, dra 'ku -tεa tian, εn 'yι dra 'ku -tεa tian. 'Ku man sōnun "ka "dι.

Minnun 'kʊ -sɔan, ɛn "nyian bɛ 'kʊ -nyran pei "ka "di.

12 'Kʊ "koe -nyaan 'nyran-man 'padɪ -a -e 'kʊ "nɛn "fɛ -bli. Minnun 'kʊ "srɔnman 'pian -fɛa nɛn kʊa ve o man. Minnun 'tɛ "paa 'kʊ da, 'pian 'kʊ 'wulo -tɔa "wlu.

13 Minnun "we 'kʊ man -wliɪ, 'pian kʊa "sia "da -wɛ wei 'nɔnnɔn 'a. Kʊ drɛ 'trɛdanɔn 'lɔ "le bli -le 'wɪ 'zʊ, ɛn kʊ da nɛn o 'wee "tri pɛɛnɔn 'wɛɛnman tian cɛɛɣʊ yi -a.

14 -Te an 'winun zɪɛ -a cɛn -tɛ 'cɛɛ bɛ, wa'a vɪɛ 'nan -e 'yra 'e 'ka -tɛ di. 'Pian an ya "vale 'nan ka -sɔɔnla -si tɪɪɪ da, kɔɔ ka drɛ 'mɛn 'nɛnnun nɛn an o ye "yi "bɛ waa.

15 Maan ve 'cɛɛ 'nan -te min -kpi fu (10.000) 'bɛ Crizi -le 'wɪ "paaman 'ka 'ji oo, 'pian -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan 'ka "tɪ 'ka "kaga "di. 'An 'bɔ 'bɛ drɛ 'ka "tɪ "a, kɔɔ mɛɛn Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ 'cɛɛ ɛn ka drɛ -yee vɛ -a.

16 -Yee "wɛan an 'ka trʊ "baa 'nan, 'ka drɛ 'an 'si drɛnɔn 'a.

17 ɛn 'wɪ zɪɛ -a -ji bɛ, an Timote "paa -sia 'cɛɛ. Mɛɛn Bali -le 'wɪ 'vɪ -yrɛ ɛn e wu "man. Zozinɔn yei "bɛ, e drɛ "le 'an 'pɔn -ji 'nɛn nɛn maan ye "yi ɛn an yi -tɛala "da "bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. Zi 'mɛn 'ta wʊ -pɛ cɪ Crizi -sru "bɛ, e "ta "lo -a -cin -tɔɛ 'ka 'ji. ɛn 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a 'bɔ nɛn maan "paaman minnun ji -leglizi -tʊdʊ pɛɛnɔn 'ji.

18 Min -mienun a 'ka yei "bɛ waa nrɔn 'o 'ji 'nan ma'an "nyian lia 'an da 'ka 'va "fo "di, ɛn o -dandan 'tandɪ 'sia.

19 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan -te Minsan wu "man "bɛ, -a -nan 'ka "nyian mɔan dɪ -e 'an

'lʊ 'ka 'va. -Te an 'lʊ bɛ, minnun 'bɔ nɛn 'o 'fli dra -dandan 'labɛ, wa'a vɪɛ 'nan o wei ɛ nɛn 'an "trɔɛn -tɔa "di, 'pian 'plɛblɛ nɛn Bali -a -nɔn -wɛɛ "bɛ -a 'bɔ nɛn maan -nanjɛan.

20 Kɔɔ Bali -le mingɔnnɛn -blidɪ min da bɛ, wa'a vɪɛ 'nan 'wɪ 'saza nɛn min -a tin "baa 'e 'le dɪ, 'pian Bali 'yee 'plɛblɛ 'ci -kɔɔnman.

21 'An sɔnba 'sia -e 'an 'lʊ 'ka 'va, 'bɛ a -tʊ. ɛn 'an 'lʊdɪ 'ka 'va 'ka yɪdɪ "yi 'lee -pɔan "trɔɔ -a bɛ, 'bɛ a -tʊ. 'Wɪ "fli zɪɛ -a "cɛn 'va nɛn ka cɪ?

5

'Wɪ 'wliɪ -dan wla Korenti Zozinɔn yei

1 Maan 'man 'e 'pa -a "fli yaa 'nan, 'wɪ 'wliɪ "tʊ nɛn minnun 'bɔ nɛn wa'a Bali tɔa dɪɛ, wa'a 'kolaman -e 'o drɛ dɪɛ, min -tʊ a -a drɛnan 'ka yei. Kɔɔ min zɪɛ 'o 'vale 'e "tɪ "nan -a, -wɛɛ cɪ lɪ 'lee 'kɔnnɛn -a.

2 'Wɪ zɪɛ min -tʊ a -a drɛnan 'ka yei, te ka -dandan "taan. 'Pian e ya "le 'ka 'ta 'e drɛ paan -trɔdrɔ -e min nɛn 'e 'wɪ zɪɛ -a drɛ bɛ, 'ka -pin 'ka yei.

3 'An 'bɔ Pɔl -le vɛ bɛ, an 'ka 'ka yei "nun dɪ, 'pian 'mɛn ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn a 'ka 'va nun. Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn e 'wɪ zɪɛ -a drɛ bɛ, "te 'an 'kɔn 'ka 'va nun bɛ, "te an tin -tɛ "da -a -nan 'mɔn.

4 'Wɪ nɛn kɔ 'ka drɛ bɛ, -nyrɛn 'gʊ, 'ka cin yɪ -yee 'wɪ man Minsan Zozɪ Crizi 'tɔ da. 'Mɛn ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn a 'ka 'va nun "le -cɛɛ cɪ. -Kaa san Zozɪ Crizi -le 'plɛblɛ 'a,

5 'ka min zɪɛ -a -pin 'ka yei -e 'e drɛ Satan -le vɛ -a 'e "pa 'ji. 'Ka drɛ 'nan -e Satan 'e 'wɪ

"nen -kəən -yɾe. 'Wɪ zɪe -yɛɛ -maan 'lɔɔ 'e lia 'e da -e 'e -kɔla 'sɪdɪ -a 'wɪ 'jɪ yɪ nen -kaa san Zozi Crizi -taa "man "bɛ, -a da.

6 E 'ka 'wɪ 'yɪ "a "fo -e 'ka -dandan 'tan 'wɪ zɪe -a -jɪ dɪ. Kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'nan: «Sɪ 'wɪe -tɔwɪ min 'shɛ pɛɛnɔn "tranman!»

7 -Yee "wɛan 'wɪ 'wɪdɪ "nen e -kɔlamana -e 'ka pɛɛnɔn "saa bɛ, 'ka 'sɪ 'ka yei. 'Ka drɛ zɪe, 'dɔ -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'lɛ! Kɔɔ 'ka 'pa nyranman "cɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ -a "fo "dɪ. 'Wɪ nen Izrael 'nɔn -a dra te o "ta 'o tranun 'sɪ nɔanba -jɪ "fɛdɪ -ble bɛ, 'e drɛ 'cɛɛ 'wɪ -kɔən "manvɛ -a! O 'mannyan pɛɛnɔn 'wɛɛnman bei 'vaa -e 'o 'kpɔun -pɔ nen 'mannyan 'ka 'kɔan "va "dɪe -a drɛ. "Bɛ -sru -e 'o 'wee 'bla 'blɪ. Fɛ nen maan ve zɪe -yɛɛ cɪ 'nan, Crizi drɛ "le -cɛɛ 'bla 'zɔ. E -ka 'nan -e 'e -cɛɛ 'wɪ 'wɪdɪ 'fui, -e -kaa 'kɔn 'saun Bali 'lɛ.

8 'Wɪ zɪe -yee "wɛan bɛ, te -kaa -cɛɛ "fɛdɪ -blɪ te 'mannyan ceje a -kaa 'va dɪ! -Yɛɛ cɪ "le 'wɪ 'wɪdɪnun nen -cɛɛ drɛ 'e tɛdɛ bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. Te -cɛɛ drɛ "nyian "fo "dɪ! 'Pian 'wɪ nen e cɪ 'saun Bali 'lɛ bɛ, -nyɾen -kaa drɛ! ɛn 'wɪ nen e cɪ tɪɪ bɛ, -nyɾen -kaa drɛ!

9 'Fluba ceje nen an 'lɔ 'a 'cɛɛ bɛ, maan crɛn -tɛ -jɪ 'nan, -kɔnnɛn -wɛɛnɔn 'lee lɪ -wɛɛnɔn bɛ te 'ka -blɪ waa "fo "dɪ.

10 -Te an ya 'wɪ zɪe -a vɪnan bɛ, minnun nen o 'ka Zozi 'va dɪe, 'wee 'wɪ "cɛɛ ma'an ve dɪ. ɛn wa'a vɪɛ 'nan minnun nen 'trɛ 'gɔvɛ -a da te o ya "lala yɪ "yɪ 'nɔn 'a, ɛn o ya crɪnnɔn 'a, ɛn o ya -yɔ -pannɔn 'a bɛ, -wee 'wɪ nen maan ve dɪ. "Te e ya paan

'bɛ 'a bɛ, "te ka "sia 'trɛ 'bɔ da "fo.

11 'Pian fɛ -le "wɛan nen an 'wɪnun zɪe -a crɛn -tɛ 'cɛɛ bɛ, -nyɾen 'gɔ: Minnun nen waa ve 'o 'fli man 'nan o ya -kaa "bɔɪ Zozinɔn 'a te o ya 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'a bɛ, te 'ka -blɪ waa "fo "dɪ! -Nyɾen "le 'nan -kɔnnɛn -wɛɛdɪ -le 'wɪ 'zɔ, ɛn -nyɾen "le 'nan lɪ -wɛɛdɪ -le 'wɪ 'zɔ, ɛn -nyɾen "le 'nan "lala yɪdɪ "yɪ "le 'wɪ 'zɔ, ɛn -nyɾen "le 'nan -yɔ -pandɪ -le 'wɪ 'zɔ, ɛn -nyɾen "le 'nan 'wɪ 'wɪdɪ "vɪdɪ Bali man -le 'wɪ 'zɔ, ɛn -nyɾen "le 'nan -wɛn mlɪndɪ -trɔadɪ 'o 'win -jɪ -le 'wɪ 'zɔ, ɛn -nyɾen "le 'nan fɛ 'sɪdɪ min lɔ -gla -a -le 'wɪ 'zɔ. Minnun zɪe, te 'ka -blɪ waa "fo "dɪ, ɛn te 'ka fɛ -blɪ waa 'e cin va "fo "dɪ!

12 Minnun nen o 'ka Zozi 'va dɪe, mɛɛn "cɛɛ tin -tɛa "o da dɪ. 'Pian minnun nen Zozi 'va bɛ, -cɛɛ tin -tɛa "o da.

13 ɛn minnun nen o 'ka Zozi 'va dɪe, Bali 'bɛ tin -tɛa "o da. -Yee "wɛan nen 'wɪ nen 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'jɪ bɛ, 'ka 'ta wɔla "da! E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Min nen e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, 'ka -pin 'ka yei!»

6

-Te 'wɪ 'fɔla Zozinɔn yei "bɛ, -tɛ "paamlan?

1 'Wɪ -fɔala Zozizan 'tɔ 'lee 'e "bɔɪ Zozizan 'tɔ yei, 'pian kaa "siala -e 'ka -kɔ -a minnun nen wa'a Bali tɔa dɪe o cɛɪn -da. 'Wɪ nen ka dra zɪe e 'ka "yɪ "fo "dɪ. Kaa tin "baa paan 'ka "bɔɪ Zozinɔn 'cɛɪn -da.

2 -Kaa 'bɔ nen -kaa ya Bali -le minnun -a bɛ, -cɛɛ -taa 'trɛdanɔn 'le tin 'balɛ. Ka'a 'wɪ zɪe -a tɔa dɔvɔ? -Mɛ "le "wɛan

nɛn ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'wɪ 'sɛzɛnɛn zɪɛ -a tin 'bɑ 'ka 'bɔ 'a dɪ?

³ ɛn "nyian bɛ, -cɛɛ -taa Bali -le 'pasianɔn 'le tin 'balɛ. Ka'a 'wɪ zɪɛ -a tɔɑ dʊv? -Mɛ "le "wɛan nɛn ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'trɛda wɪ 'sɛzɛnɛn 'gʊɛ -a tin 'bɑ 'ka 'bɔ 'a dɪ?

⁴ 'Pian -te 'wɪ 'fɔla 'ka yei "bɛ, ka -ko 'wɪ zɪɛ -a tin 'banɔn nɛn o 'ka Zozinɔn 'a dɪɛ, o cɛin -da.

⁵ An ya "vale 'wɪ nɛn kaa dra bɛ, -a 'yra 'e 'ka 'tɛ, -yee "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a ve. 'Wɪ 'tɔzan 'bɔ 'tʊ 'ka "cee yei, -te 'wɪ 'fɔla Zozinɔn "fli yei "bɛ -e 'e -kɔla o yei "paaladɪ -a 'mlɔnmlɔn dʊv?

⁶ Cee 'wɪ drɛdɪ -a -kɔɔnman 'nan 'wɪ 'tɔzan 'ka 'ka yei "fo "dɪ. Kɔɔ -te 'wɪ 'fɔla Zozizan 'tʊ 'lee 'e "bʊɪ Zozizan 'tʊ yei "bɛ, kaa "sia -e 'ka -kʊ -a minnʊn nɛn wa'a Bali tɔɑ dɪɛ o cɛin -da.

⁷ -A mandɪ 'nan 'wɪ 'fɔla Zozinɔn "fli yei ɛn o ya tin 'banan bɛ, yaa -kɔɔnman 'nan 'cee 'ta wʊ -pɛ 'ka "le Zozinɔn 'zʊ dɪ. -Mɛ "le "wɛan nɛn ka'a 'we "man -e min 'e 'wɪ drɛ 'ka 'va -wɪdɪ "dɪ? ɛn "nyian bɛ, -mɛ "le "wɛan nɛn ka'a 'we "man -e min 'e 'ka 'ta -blɪ dɪ?

⁸ 'Pian 'cee vɛ bɛ, 'ka 'bɔ cɛɛ 'wɪ dra min va -wɪdɪ, ɛn cɛɛ minnʊn ta -ble. Min pee "tun "cɛɛ dɪ, 'ka 'bɔ "bʊɪ Zozinɔn lɛ nɛn ka 'wɪnʊn zɪɛ -a dra.

⁹ 'Wɪ 'gʊɛ -a -cin 'e -trɔɑ 'ka 'ji. -Nyɛn 'nan minnʊn nɛn o 'wɪ dra -wɪdɪ "min va bɛ, wa'a 'ko Bali -le mingɔnɛn trɛda "fo "dɪ. ɛn "nyian bɛ, te 'ka 'wɪ 'gʊɛ -a 'sia 'wɪ wɪ -a "fo "dɪ! Minnʊn nɛn o ya -kɔnɛn -wɛɛnɔn 'a bɛ, 'lee minnʊn nɛn o ya lɪ -wɛɛnɔn

'a bɛ, 'lee minnʊn nɛn o ya -yʊ -pannɔn 'a bɛ, 'lee minnʊn nɛn o min -sran -wɛɛman bɛ, 'lee minnʊn nɛn o min nan -wɛɛman bɛ, 'lee -klɔnmɔn 'lee -klɔnmɔn nɛn o nyianla "le lɪ 'lee -kɔnɛn -le 'wɪ 'zʊ bɛ,

¹⁰ 'lee minnʊn nɛn o ya crinnɔn 'a bɛ, 'lee minnʊn nɛn o ya "lala yɪ "yi 'nɔn 'a bɛ, 'lee minnʊn nɛn o -wɛn mlɪndɪ -tɔala 'o 'win -ji bɛ, 'lee minnʊn nɛn o 'wɪ 'wɪdɪ "ve Bali man bɛ, 'lee minnʊn nɛn o fɛ "sia min lɔ -gla -a bɛ, o pɛɛnɔn zɪɛ, wa'a 'ko Bali -le mingɔnɛn trɛda "fo "dɪ.

¹¹ Min -mienun a 'ka yei 'e tɛdɛ bɛ, te o 'wɪnʊn zɪɛ -a -mie dra. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, Minsan Zozi Crizi 'lee -kaa "tɪ Bali lei 'saun bɛ, -wɛɛ 'cee 'wɪ 'wɪdɪ fui 'ka man, ɛn o 'ka 'si "va Bali -le vɛ -a "fo, ɛn o 'ka drɛ min tɪglɪ 'a Bali 'lɛ.

'Wɪ nɛn e Bali 'tɔ dra -dan bɛ -nyɛn 'ka drɛ!

¹² Min -mienun a 'ka yei, waa ve 'nan: «Fɛ pɛɛnɔn drɛdɪ -si a 'e 'lɛ 'sʊdɪ min lɛ.» 'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan fɛ pɛɛnɔn 'ka 'wɪ "yi 'dra min lɛ dɪ. An -kɔlaman maan ve 'nan, fɛ pɛɛnɔn drɛdɪ -si a 'e 'nɔndɪ 'mɛn, 'pian ma'an 'fli tʊɛ -e 'an drɛ fɛ -tʊ -le nɔn -a dɪ.

¹³ Kaa ve "nyian 'nan: «Bali -blɪ fɛ -nɔn min lɛ 'nan -e 'e 'kʊ min -pɔn -ji. ɛn Bali min -pɔn drɛ 'nan -e -blɪ fɛ 'e 'kʊ "ji. ɛn tʊ -tʊ -taa "bɔlɛ bɛ, Bali 'o "fli zɪɛ o -nan -nyaan.» 'Wɪ zɪɛ e ya 'wɪ 'kpa -a. 'Pian Bali 'ka -kaa drɛlɛ 'nan -e -kaa 'fli -nɔn -kɔnɛn -wɛɛdɪ 'lee lɪ -wɛɛdɪ lɛ dɪ. Kɔɔ Minsan a 'va 'nan -kaa 'kɔlɛ 'e 'kɔn 'e 'bɔ 'le vɛ -a. ɛn 'e 'bɔ 'yɛɛ yiɛ -tɔɑ -kaa 'kɔlɛ 'va.

14 Fε -le "wεan nen an 'wι zιε -a 'vι βε, zι Zozi Crizi -ka βε, Bali -a 'kɔλε wluan -kanɔn 'va. -A -tɔwli "nen "nyian Bali -a dra -cεε. -Te -kaa -ka βε, Bali -kaa 'kɔλε 'gυε -a wuanla -kanɔn 'va 'yee 'plεble 'a.

15 Crizi man mennun nen 'kaa. Ka'a 'wι zιε -a tɔa dυv? Min -kɔlaman -e 'e Crizi man men -tυ 'si -e 'e drε -kɔnnen -wεεzan man men -a? -Cεje!

16 Kaa -tɔa 'nan, -te min 'nyin -kɔnnen -wεεzan -sru "βε, te o "flinɔn drε min -tɔwli "a. Kɔɔ e ya 'e 'cɾen -tεdι Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min "fli zιε o dra min -tɔwli "a.»

17 'Pian min nen 'βε λεa Min-san man βε, o dra -tɔwli Bali lei 'saun 'le "wεan.

18 -Yee "wεan te 'ka 'fli -nɔn -kɔnnen -wεεdι 'lee li -wεεdι λε "fo "dι. Kɔɔ 'wι 'wliδι 'tɔ 'tυdυ pεenɔn nen blamin -a dra, te e 'ka -kɔnnen -wεεdι 'lee li -wεεdι da dιε, ya'a fε -tυ dra min 'kɔλε λε dι. 'Pian 'wι 'wliδι "nen -kɔnnen -wεεdι 'lee li -wεεdι da βε, -te min -a drε βε, te -a san 'wι 'wliδι drε 'e 'bɔ 'kɔλε λε.

19 -A -cin 'e 'trɔa 'ka 'ji 'nan, 'ka 'kɔλε βε, e ya Bali lei 'saun 'le 'kɔn 'a. En Bali 'yee lei 'saun zιε -a -nɔn 'cεε, e ya 'ka 'lɔ. Ka 'ka "nyian 'ka 'fli -ji dι.

20 Maan ve 'cεε 'nan, Bali 'ka 'ta pan 'wυ 'fle 'plεble 'a. -Yee "wεan 'ka Bali 'tɔ drε -dan 'ka 'kɔλε nen e cι -yee vε -a βε -a.

7

Pɔl 'wι tin 'ba li 'padι 'lee -kɔnnen 'padι da

1 'Fluba nen ka -ta -a 'men βε, 'wι nen kaa laabυ 'an 'lɔ 'ji βε, an 'ta -a "sia 'va 'cεε. -Te

kaa 'vι 'nan, te -klɔnmɔn 'e -wla 'e nan -sru "dιε, 'wι 'tυ nen kaa 'vι.

2 'Pian 'an 'bɔ Pɔl, maan ve 'cεε 'nan, e ya 'wι "yi "a -e -klɔnmɔn nan 'e 'kɔn. En e ya "nyian 'wι "yi 'a -e limɔn -sran 'e 'kɔn. "Tɔgɔ lumɔn 'e drε -kɔnnen -wεεzan 'a, en -klɔnmɔn 'e drε li -wεεzan 'a.

3 -Klɔnmɔn 'e -wla 'e nan -sru! -Yεε cι "le 'e drε 'e nan λε. En lumɔn 'e wι "man -e -a -sran 'e -wla -a -sru! -Yεε cι "le 'e drε 'e -sran λε.

4 Limɔn 'kɔλε βε, e 'ka limɔn 'bɔ 'saza 'le vε -a dι. 'Pian e ya -a -sran -le vε -a. -A -tɔwli "nen "nyian -klɔnmɔn -le vε -a. -Klɔnmɔn 'kɔλε βε, e 'ka -klɔnmɔn 'bɔ 'saza 'le vε -a dι. 'Pian e ya -a nan -le vε -a.

5 -Yee "wεan te 'ka vι 'ka cin λε -cεje "fo "dι. 'Pian -te 'ka "flinɔn wei drε -tɔwli, 'nan -e 'ka 'flin tυ "wennen 'a Bali trυ 'badι -le "wεan βε, 'ka drε. "Be -sru -e 'ka 'kv 'ka cin va, "tɔgɔ 'ka vιλε 'ka 'kɔla 'ka 'fli 'kundi -a dι, -e Satan 'e 'ka 'man yi.

6 'Wι zιε -a da βε, -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, -si -tυ nen maan kɔɔn 'cεε, 'pian -pei "cεε maan -tɔ 'cεε dι.

7 E ya 'an 'ji 'nan minnun pεenɔn 'o 'fυ paan "kɔnnen -gɔnnen -a "le 'men 'wι 'zυ. 'Pian Bali "yi drε min λε -tυdυ. Yaa drε min -mienun λε 'e 'to, en yaa drε min -mienun λε 'e 'to.

8 -Klɔnmɔnnun nen o nan "ka "dιε, 'lee limɔnnun nen o -sran "ka "dιε, 'lee -calenun βε, maan ve -wλε 'nan, e ya 'wι "yi "a -e 'o 'fυ "le 'men 'wι 'zυ.

9 'Pian -te wa'a 'kɔlaman 'o 'fli 'kundi -a dιε, 'o li 'pa, en -te 'βε "cεε dιε, 'o -kɔnnen 'pa! Li 'padι 'lee -kɔnnen 'padι βε,

-a "yi "mlian yra yidi -kōnnen dra lō, -te 'bē "cēē dī lī dra lō bē -a da.

Pōl 'wī tin 'ba lī bōladī da

10 -Klōnmōnnun nen o lī 'pa bē, 'lee limōnnun nen o -kōnnen 'pa bē, 'wī nen maan laabo -wlo "bē, -nyren 'gū. 'Wī zīē Minsan 'bē vī 'nan, 'o 'ta wōla "da. -Nyren 'nan, te limōn 'e 'cēn 'e -sran man 'lī "fo "dī.

11 'Pian -te limōn cēēn 'e -sran man bē, 'e 'fū 'e "tun, te 'e -kōnnen pee 'pa "fo "dī. -Te 'bē "cēē dīē, 'e 'o yei "sēn 'e cin va 'o 'vale 'e -sran -a. -A -tūwli "nen "nyian -klōnmōn -le vē -a. Te -klōnmōn 'e nan bōla 'lī "fo "dī.

12 Zozizan nen -a nan a te e 'ka Zozi 'va dīē, 'lee Zozizan nen -a -sran a te e 'ka Zozi 'va dīē, -wee vē nen 'gū. 'Wī zīē -a da bē, Minsan 'ka 'wī 'tū vīē dī, 'pian an -kōlaman an 'wī -mie vē 'cēē "da. Zozizan nen -a nan a te e 'ka Zozi 'va dīē, -te -a nan a "va 'nan 'o 'kōn -a bē, te 'e lī zīē -a bōla "fo "dī.

13 En Zozizan nen -a -sran a te e 'ka Zozi 'va dīē, -te -a -sran a "va 'nan 'o 'kōn -a bē, te 'e 'sī 'e 'sran zīē -a wlu "fo "dī.

14 Limōn zīē e 'ka 'e "tri "tōdī Bali 'lē dī, 'pian lī 'bō 'le "wēan bē -a -sran dra 'saun Bali 'lē. -A -tūwli "nen "nyian -klōnmōn -le vē -a, -klōnmōn 'ka 'e "tri "tōdī Bali 'lē dī, 'pian -klōnmōn 'bō 'le "wēan bē -a nan dra 'saun Bali 'lē. -Te e 'ka zī dīē, "te 'o cin 'nēnnun -kōan 'o "tri "tōdī Bali 'lē. 'Pian e 'ka zī "fo "dī, o ya 'saun Bali 'lē.

15 'Pian -te -klōnmōn 'bō nen e 'ka Zozi 'va dīē -yēē 'vī 'nan 'e "cēan 'e nan man bē, 'e drē. En -te limōn 'bō nen e 'ka Zozi 'va dīē -yēē 'vī 'nan 'e "cēan 'e

'sran man bē, 'e drē. Kōō lumōn nen Zozi 'va bē, 'lee -klōnmōn nen Zozi 'va bē, o 'ka 'o -mēan drēdī 'wī zīē -a -jī "fo "dī.

'Pian -a -cin 'e 'kōn 'ka 'jī 'nan, Bali -kaa laabū 'nan -e -kaa yei 'e 'kōn -trōō -kaa 'vale min pēēnōn 'a. -Yēē "wēan te 'cēē 'cēndī 'e 'sī 'ka Zozinōn 'va zīa dī.

16 Kōō 'i 'bō lumōn nen Zozi 'va bē, -te 'yīē "wēan nen 'i 'sran "sia 'wī 'jī oō, yī'a tōa dī. En 'i 'bō 'klōnmōn nen Zozi 'va bē, -te 'yīē "wēan nen 'i nan "sia 'wī 'jī oō, yī'a tōa dī.

-Pē nen i cī "man 'lōō en Minsan 'i laabū bē, -a man nen 'i 'fū!

17 'Wī nen e cī 'wī -dan a bē, -nyren 'nan, zī Minsan 'i 'pa 'trēda bē -a da nen 'i 'fū! En -pē nen i cī "man 'lōō en Minsan 'i laabū bē, -a man nen 'i 'fū! 'Wī nen maan "paaman -leglizi -tūvū pēēnōn 'jī bē, -nyren zīē.

18 Maan 'nan an 've 'nan, -te Bali 'i laabū te i ya 'i -fōdī -klōnmōn -va bē, e ya 'kpa. En -te Bali 'i laabū te i 'ka 'i -fōdī -klōnmōn -va dīē, te 'i -wēē 'nan i -fōa "klōnmōn -va -e 'i 'kōn 'saun Bali 'lē dī.

19 -Te min a 'e -fōdī -klōnmōn -va bē, e ya 'wī "tun "a. En -te min 'ka 'e -fōdī -klōnmōn -va dīē, e ya "nyian 'wī "tun "a. 'Pian 'wī nen e cī 'wī -dan a bē, -nyren 'nan, min 'e 'ta wōla 'wī nen Bali -a 'vī bē -a da.

20 Maan vē "nyian 'nan, -pē nen min cī "man 'lōō en Bali -a laabū bē, -a -jī nen min 'e 'fū.

21 -Te Bali 'i laabū te i ya nōan -a bē, te 'yīē -kōndī nōan -a 'wī 'e 'nan 'i man "fo "dī. 'Pian -te -a -sī 'lē 'sū 'yīē 'nan -e 'i vīē 'i 'kōn "nyian nōan -a dīē, 'i 'wī "man.

22 Maan 'vɪ 'nan, te -kəndɪ nɔan -a 'wɪ 'e 'nan min man dɪ, kɔɔ -te min a nɔan -a ɛn Bali -a laabv bɛ, te e drɛ nɔan nɛn Minsan -a ta pan 'wv 'e 'tazan lɛ bɛ -a. ɛn "nyian bɛ, -te min 'ka nɔan -a dɪ, 'nan Bali -a laabv bɛ, min zɪɛ e ya Crizi -le nɔan -a.

23 Crizi 'ka pɛɛnɔn 'ta pan 'wv 'flɛ 'plɛblɛ 'a. Te 'ka 'fli 'tvɪ -e 'ka drɛ blamin -le nɔan -a 'ta wɔladɪ -a -yee 'wɪ 'paadɪ da dɪ!

24 'An "bvɪ Zozinɔn, -pɛ nɛn ka cɪ "man 'lɔɔ ɛn Bali 'ka laabv bɛ, -a man nɛn 'ka 'fɔ!

Minnun nɛn wa'a tian lɪ 'lee -kənnɛn 'palɛ dɪɛ 'wee 'wɪ nɛn 'gʋ

25 -Klɔnmɔnnun nɛn wa'a tian lɪ 'palɛ dɪɛ, 'lee lɪmɔnnun nɛn wa'a tian -kənnɛn 'palɛ dɪɛ, ka -wee 'wɪ laabv 'an 'lɔ. 'Wɪ zɪɛ -a da bɛ, Minsan 'ka 'wɪ 'tv vɪɛ dɪ, 'pian an -kɔlaman an 'wɪ -mie ve 'cɛɛ "da. -A -cin -a 'an 'ji 'nan, min -kɔlaman 'e yi -tɛala 'an da "fo, kɔɔ Minsan "yi drɛ 'mɛn 'an drɛdɪ -a 'yee 'pasiazan -a. 'Wɪ nɛn maan "sia "va 'cɛɛ bɛ, -nyrɛn 'gʋ:

26 -Te 'an 'ci nrɔn yra yɪdɪ nun nɛn o cɪ 'o pou sianan 'gʋvɛ -a da bɛ, maan ye 'wɪ "yi "a, -e -klɔnmɔn 'e vɪɛ 'e lɪ 'pa dɪ, ɛn "nyian -e lɪmɔn 'e vɪɛ 'e -kənnɛn 'pa dɪ.

27 'Pian -te 'i nan a 'va bɛ, te 'i -wɛɛ 'nan 'i "cɛan "man "dɪ, ɛn -te 'i nan "ka "dɪɛ, te 'i -wɛɛ 'nan 'i lɪ "paa dɪ.

28 ɛn -te -klɔnmɔn lɪ 'pa bɛ, 'wɪ 'wɪdɪ "cɛɛ yaa drɛ dɪ. -A -tvɔwli "nɛn "nyian lɪmɔn -le vɛ -a. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, -klɔnmɔn nɛn e lɪ 'pa bɛ, 'lee lɪmɔn nɛn e -kənnɛn 'pa bɛ, o -taa 'o yra yɪɛ. An 'ka "vale

'nan yra yɪdɪ nun zɪɛ 'o bɔ 'ka man dɪ, -yee "wɛan nɛn an 'wɪ 'pla 'cɛɛ.

29 'An "bvɪ Zozinɔn, 'wɪ nɛn -yee "wɛan an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, -nyrɛn 'gʋ. Tv 'ka -kaa 'lɔ "kaga -e -kaa Minsan -le 'nyranman 'pa dɪ. -Yee "wɛan, -klɔnmɔn nɛn -a nan a bɛ, 'e yɪɛ -trɔa Minsan -le 'nyranman da "le 'nan -a nan "ka "dɪ. ɛn lɪmɔn nɛn -a -sran a bɛ, 'e yɪɛ -trɔa Minsan -le 'nyranman da "le 'nan -a -sran "ka "dɪ.

30 -Te e ya 'wɪ 'nanmandɪ -a oo, ɛn -te e ya cɪ "nrandɪ -a oo, te -a -tvɔwli 'e 'si -tɔ min lɔ -e 'e vɪɛ 'e yɪɛ -trɔa Minsan -le 'nyranman da dɪ. Minnun nɛn o fɛ "lɔa bɛ, -a -cin 'e 'kɔn o ji 'nan fɛ 'bɔ zɪɛ 'e 'ka 'o 'lɔ dɪ.

31 ɛn minnun nɛn 'wee 'wɪnun drɛdɪ cɪ 'trɛda bɛ, te 'o drɛ 'wɪnun 'bɔ 'le nɔan -a dɪ. Fɛ -le "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, 'trɛ 'lee 'e 'ta fɛnun -nan -taa -nyanlɛ.

32 An ya "vale 'nan te cɪ "nrɔndɪ 'trɛda 'wɪnun da 'e 'kɔn 'ka man dɪ. Min nɛn lɪ 'ka -yrɔ "dɪɛ, 'e yɪɛ -tɔala Minsan -le 'nyranman da, ɛn yaa -wɛɛman 'nan 'e "sɔa Minsan lɛ.

33 'Pian min nɛn lɪ a "wɪlu "bɛ, 'wɪnun nɛn 'trɛda wɪnun -a bɛ, -a da nɛn 'e 'ci "nrɔnman. Yaa -wɛɛman 'nan 'e "sɔa 'e nan lɛ.

34 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e min 'bɔ dra min nɛn -a yɪɛ a 'tre "fli "ji bɛ -a. -A -tvɔwli "nɛn "nyian lɪmɔn -le vɛ -a. Lɪmɔn nɛn -a -sran "ka "dɪɛ, 'e yɪɛ -tɔala Minsan -le 'nyranman da, ɛn yaa -wɛɛman 'nan 'e -kɔan Minsan -le vɛ -a "fɔ. 'Pian lɪmɔn nɛn e -kənnɛn 'pa bɛ, 'wɪnun nɛn 'trɛda wɪnun -a bɛ, -a da nɛn

'e 'ci "nrɔnman. Yaa -wɛɛman 'nan 'e "sɔa 'e -sran lɛ.

³⁵ E ya 'ka 'bɔ 'le 'wɪ 'yi "a, -yee "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'cɛɛ. Ma'an wɛɛman 'nan an 'tɛ "paa 'ka da dɪ. 'Pian e ya 'an 'ji 'nan, 'ka Minsan -le 'nyranman 'pa 'ka 'bli pɛɛnɔn 'a "le zɪ e 'sɔ -yrɛ "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

³⁶ -Te -a -cin a -klɔnmɔn -ji 'nan 'o 'vale 'e bɔɛ -a 'wee cin 'padɪ a 'mɔnnan, te 'e yra ye li dra lɔ bɛ, 'e li 'bɔ zɪɛ -a 'pa. E 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ -a dɪ.

³⁷ 'Pian -klɔnmɔn nɛn e -kɔlaman 'e 'fli 'kundɪ -a -e li dra 'e vɪɛ 'e 'tɛ dɪɛ, -te e -tɔ "da 'nan ya'a 'e bɔɛ paa dɪɛ, 'wɪ "yi "nɛn yaa drɛ.

³⁸ Maan ve 'cɛɛ 'nan, -klɔnmɔn nɛn 'e bɔɛ 'pa bɛ, 'wɪ "yi "nɛn yaa drɛ. 'Pian -klɔnmɔn nɛn ya'a 'e bɔɛ 'palɛ dɪɛ, 'wɪ "yi "nɛn yaa drɛ bɛ e "mlianla "da.

³⁹ En "nyian bɛ, lɪmɔn nɛn e -kɔnnɛn 'pa bɛ, -te -a -sran 'ka tian 'kalɛ dɪɛ, te e ya 'e -sran -le vɛ -a 'li 'trilii. 'Pian -te -a -sran -ka bɛ, -si a 'e 'le 'sɔdɪ -yrɛ, -e 'e -kɔnnɛn nɛn e cɪ "va "bɛ -a 'pa. En Zozizan nɛn yaa "paa -kpɔ.

⁴⁰ 'An 'bɔ Pɔl, e ya "mɛn 'ji 'nan, -te ya'a -kɔnnɛn pee 'palɛ dɪɛ, cɪ "nrandɪ -kɔan -yrɔ 'e "mlianla "da. "Mɛn 'ji 'wɪ nɛn zɪɛ 'pian maan -tɔa 'nan 'an 'bɔ "nyian Bali lei 'saun a 'an 'lɔ.

8

Zozizan -kɔlaman e -yv -pan wi -ble?

¹ 'Wɪ tɪgh nɛn, 'wɪ nɛn -yv -pan wi da bɛ, -kaa pɛɛnɔn -kaa -tɔa. 'Pian e ya "le 'an 'wɪ 'tɔ vɪ 'cɛɛ. -Te min -a 'vɪ 'nan 'e

'wɪ 'tɔ -tɔa "bɛ, e ya 'fli drɛdɪ -dandan "tun "a. 'Wɪ nɛn e cɪ "yi "bɛ, -nyrɛn 'nan 'i bɔɛzan -tɔ yɪ "yi. Kɔɔ -yɛɛ "paa "va -e -yee yi -tɛradɪ Bali da 'e 'pa "da.

² En "nyian bɛ, -te -a -cin a min ji 'nan 'e 'wɪ 'tɔ -tɔa "bɛ, yaa -kɔɔnman 'nan min zɪɛ, 'wɪ nɛn e cɪ "le 'e -tɔ bɛ, ya'a 'tɔa dɪ.

³ 'Pian min nɛn e Bali ye "yi "bɛ, min zɪɛ, -nyrɛn Bali -a -tɔa.

⁴ -Yɔ -pan wi -blɪdɪ bɛ, -kaa -tɔa 'nan, -yɔnun 'bɔ "ka "dɪ. Bali a -tɔwli, ɛn fɛ pee "ka -e 'wɛɛ 'sia "nyian bali -a "fo "dɪ.

⁵ 'Pian minnun nɛn 'trɛ 'gɔɛ -a da bɛ, o laji fɛnun -mie drɛ 'wee bali -a. En o 'trɛda fɛnun -mie drɛ 'wee bali -a. Fɛnun nɛn minnun o "siala bali -a bɛ, o ya "kaga. En fɛnun nɛn 'plɛblɛ a -wɪɔ "bɛ, o ya "nyian "kaga.

⁶ -Cee vɛ bɛ, Bali a -tɔwli "cɛ. Bali zɪɛ, -yɛɛ cɪ -kaa "tɪ "a, ɛn -yɛɛ fɛ pɛɛnɔn drɛ, -kaa ya 'trɛda -yee vɛ -a. En min nɛn e cɪ Minsan -a bɛ e ya -tɔwli "cɛ, Zozi Crizi nɛn. Bali cɪɪa "va ɛn e fɛ pɛɛnɔn drɛ, ɛn Bali cɪɪa "va ɛn e 'belɪdɪ -nɔn -cɛɛ.

⁷ 'Pian Zozinɔn -mienun 'ka 'wɪ zɪɛ -a tɔa dɪ. -Yɔ -le 'wɪnun a tian o -wulo -ji, -yee "wɛan nɛn -te o ya -wi zɪɛ -a -blɪnan bɛ, -a -cin a o ji 'nan waa -tɛ -yɔ lɛ. Tɔɔn -e -wee cɪ "nrɔndɪ 'e tin -tɛ o da, te waa ye 'nan -wi zɪɛ e 'o "tri "tɔ Bali 'lɛ.

⁸ 'Pian -blɪ fɛnun "cɛɛ -maan -e Bali cɪ 'e 'kɔnnan "tra "min va dɪ. Maan ve 'cɛɛ 'nan, -te -ka'a -blɪɛ dɪɛ, ya'a fɛ -tɔ 'sia "da -cɛɛ dɪ, ɛn -te -kaa blɪ bɛ, ya'a fɛ -tɔ paa "da -cɛɛ dɪ.

9-Yee "wεan 'ka drε "yi! Kaa ve 'nan 'wι -mie drεdι -si a 'ka 'lɔ -e 'ka drε. 'Wι 'kpa nεn. 'Pian te -a drεdι 'e 'ka "bυι Zozinɔn nεn wa'a 'tɔa "le 'cee 'wι 'zυ dιε, o drε 'wι 'wlidι "drεnɔn 'a dι!

10 'Ka 'ci "nrɔn 'wι 'gυε -a da -tυ! 'I 'bɔ nεn yia ve 'nan i -tɔa "bε, i ya 'i-nyrandι-yυ-pan 'kuin te i -yυ -pan wi -ble. 'I "bυι Zozizan nεn ya'a 'wι zιε -a tɔa "le 'yie 'wι 'zυ dιε, yei 'yι -a -blɪnan. "Bε -sru -e 'e 'tε 'wɪnun zιε -a drεdι va, te -yee ci "nrɔndι tin -tεa "da.

11 'Yie 'wι 'tɔdι bε, yaa drε εn 'i "bυι Zozizan nεn ya'a 'wι zιε -a tɔa "le 'yie 'wι 'zυ dιε, -a -nan -nyan. 'Wι 'wlidι "nεn yia drε, kɔɔ 'i "bυι Zozizan nεn, εn Crizi -ka 'nan -e 'e 'belidι -nɔn -yɪε.

12 'Wι 'wlidι zιε -a drεdι 'o "bυι Zozinɔn lε te -wee ci "nrɔndι tin -tεa "o da bε, e ya 'wι 'wlidι "drεdι Crizi man.

13 -Yee "wεan -te -blife "tun "le "wεan 'an "bυι Zozizan dra 'wι 'wlidι "drεzan -a bε, "te ma'an -wi ble 'li "fo "dι. Maan dra zιε, "tɔgɔ 'an "bυι Zozizan 'e drε 'wι 'wlidι "drεzan -a.

9

-Kaa drε Pɔl si drεnɔn 'a!

1 'An 'bɔ "nyian, -si a 'e 'lε 'sυdι 'mεn -e 'an 'wι nεn an cι "va "bε -a drε. Zozi Crizi -le 'pasiazan nεn 'maan. εn an -kaa san Zozi Crizi 'yι 'an yie 'a. εn Minsan -le 'nyranman nεn maan 'pa 'ka 'va bε, -yee "wεan nεn ka drε Zozinɔn 'a.

2 -Te -a -cin a min -mienun ji 'nan an 'ka Zozi 'le 'pasiazan -a dι oo, 'cee vε bε, kaa -tɔa 'nan Zozi 'le 'pasiazan nεn 'maan. Fε nεn yaa -kɔɔnman

'nan Zozi 'le 'pasiazan nεn maan bε, 'ka 'bɔ nεn, kɔɔ ka drε Zozinɔn 'a.

3 Minnun nεn waan 'tɔ -tεa 'nan an 'ka Zozi 'le 'pasiazan -a dιε, e ya "le 'an 'wι 'gυε -a laabυ -wɔ.

4 Minsan -le 'nyranman nεn maan "paa bε -a man, -te Zozinɔn "yi drε 'mεn bε, -a -nɔan da "cεε dυυ?

5 Zozi 'le 'pasianɔn -mienun bε, 'lee Minsan "bυinun bε, 'lee Pιeri bε, -wεε ko 'ta wɔnan 'o 'vale 'o nannun -a Bali -le 'wι vɪnan. 'Wι zιε -te "an drε bε, -a -nɔan da "cεε dυυ?

6 'Kυ 'vale Barnaba -a Minsan -le 'nyranman nεn kυa "paa. -A -si a 'e 'nɔndι 'kυε, -e 'kυ vɪlε 'kυ 'nyranman 'pa 'kυ 'bɔ 'a 'vaa -e 'kυ "nεn "fε -blι dι. -A -nɔan da "cεε dυυ?

7 'Wι nεn an "sia -a vɪnan 'gυε, -a -kɔɔn "man wɪnun nεn 'gυ. 'Ka 'ci "nrɔn "da! Maan ve 'cεε 'nan, 'sounja -tυ 'ka -kɔan 'sounja -ji -e -a 'bɔ nεn 'e 'fli -pan wυ dι. E 'ka zι dυυ? εn "nyian bε, fε nεn min -a fei 'pa bε, -a 'wlε nεn yaa -ble. E 'ka zι dυυ? εn "nyian bε, min nεn e trυvεnun -sru -pian "bε, e o 'nyɔɔn 'yi -mlian. E 'ka zι dυυ?

8 'Wɪnun nεn blamin -a dra bε, -a man "cεε man -kɔɔnman 'saza "cε "dι. E ya "nyian 'e 'crεn -tεdι -pei -tɔ wɪnun nεn Bali -a -nɔn Moizi lε bε -a va.

9 Kɔɔ e ya 'e 'crεn -tεdι Moizi -le -pei 'fluba 'ji 'nan:

«Tri nεn e ya 'nyranman 'panan

fei fε 'wlε 'sɔndι -a bε,
te 'i 'si -tɔ -yrɔ -e 'e -blι dι!»

-Te Bali 'wι zιε -a 'vι bε, trinun 'saza -le 'wι "cεε yaa 'vι dι.

10 'Pian e ya "nyian 'kue ve -a. 'W1 'kpa nen, 'w1nun z1e e ya 'e 'c1en -te d1 'kue ve -a. Koo -te min -tu a fei 'panan, en -te 'be "ce1e d1 e ya 'saa 'sonnan be, -a -nan da nen -e -a -cin 'e 'kon 'ji 'nan 'e "nen "fe -ble.

11 An Bali -le 'w1 'v1 'ce1e, e ya "le fe 'w1e nen maan -fo. -Yee "wean nen -a -nan da nen -e -a -cin 'e 'kon paan 'an 'ji 'nan 'an 'ka 'pe "nen "fe -ble.

12 Min peenun "o 'w1 z1e -a dra. Maan ve 'ce1e 'nan -a -si a paan 'an 'lo -e 'an 'w1 z1e -a dre 'e 'ci1a "da. 'Pian ma'an -we1e 'nan 'an dra "fo "d1. Maan dra z1e 'nan -e 'w1 'tu 'e v1e 'e 'si -to Crizi -le 'w1 'nonnon 'lo d1.

13 'W1 nen an "sia -a v1an 'gve, -a -kon "man winun nen "nyian 'gv. Maan ve 'ce1e 'nan, minnun nen o 'nyranman "paa Bali -le 'kuin, 'lee minnun nen o Bali -pan 'nyranman "paa be, 'nyranman 'bo nen waa "paa be -a "nen "fe nen waa -ble. E 'ka z1 dvv?

14 'W1 'tw1 z1e Minsan -a -to -pei -a. Yaa 'v1 'nan, minnun nen o w1 Crizi -le 'w1 'nonnon man be, -we1e y1e -toa min nen e 'w1 'nonnon 'bo ve be -a va.

15 'Pian 'an 'bo 'le ve be, ma'an -we1e 'nan min 'e 'w1 z1e -a dre 'men "fo "d1. En an 'ka 'w1 'bo z1e -a c1en -tenan 'nan -e minnun 'o dre d1 'sia 'men d1. 'An 'ka dra lo, 'be "yi mlin. Koo an 'ka "vale 'nan min 'e v1 'an man 'nan, an Crizi -le 'w1 'nonnon ve minnun le o lo fenun y1d1 -le "wean d1.

16 Crizi -le 'w1 'nonnon v1d1 minnun le be, ma'an 'kolaman -e 'an -dandan 'tan 'a d1. Koo Minsan 'be 'to 'an man 'nan 'an dre. -Yee "wean -te ma'an Crizi -le 'w1 'nonnon

v1e minnun le d1e, 'w1 'e 'bo 'an man!

17 "Te 'e 'kon 'nan 'an 'bo meen 'ku 'nyranman z1e -a -we1e en an ya -a 'panan be, "te maan ve minnun le 'nan 'waan 'pan wv. 'Pian Minsan 'be 'to 'an man 'nan 'an dre, en an ya -a drenan. -Yee "wean -a drenan 'ka 'an 'lo "fo "d1.

18 An 'pan nen "men -me "a? -Nyren 'nan, 'an Crizi -le 'w1 'nonnon v1 minnun le 'e "tun. En fe nen -a -si a 'e 'non d1 'men 'nan 'an 'si -wlo "be, ma'an sia "fo "d1.

Pola "vale 'nan 'e 'yee -kopa ye 'o 'vale min peenon 'a

19 'W1 z1e -yee -konman 'nan min -tu -le 'w1 'ka 'an man "fo "d1. 'Pian 'an 'fli dre minnun peenon 'le nan -a. Maan dre z1e 'nan -e 'an min "kaga "y1 Crizi -le ve -a.

20 -Te an ya Zuif 'non yei "be, an 'w1 dra "le Zuif min -le 'w1 'zv. Maan dra z1e 'nan -e 'an Zuif 'non dre Crizi -le ve -a. Maan -toa 'nan -pei -to winun -le 'pleble 'ka 'an da "nyian d1. 'Pian -te an ya minnun nen o ya 'o leadi -pei -to winun man be, o yei "be, an 'w1 dra "le -wee 'w1 'zv. Maan dra z1e 'nan -e 'an o dre Crizi -le ve -a.

21 En "nyian be, -te an ya minnun nen o 'ka o leadi -pei -to winun man d1e o yei "be, an 'w1 dra "le -wee 'w1 'zv. Maan dra z1e 'nan -e 'an o dre Crizi -le ve -a. -Te an ya 'winun z1e -a drenan be, wa'a v1e 'nan an Bali -le -pei -to winun -foala 'an "troen -sru "d1, 'pian Crizi -le -pei -to w1 da nen an ci 'ta wonan.

22 En "nyian be, -te an ya minnun nen -wee ci "non d1 tin -tea "o da tada be, o yei

"bε, an 'wɪ dra "le -wee 'wɪ 'zʊ. Maan dra zɪε 'nan -e 'an o drε Crizi -le vε -a. 'An 'fli drε "le min 'tɔ 'tʊvɔ pεεnɔn 'zʊ. Maan drε zɪε 'nan -e 'an -kɔla o -mie 'sɪdɪ -a 'wɪ 'jɪ.

²³ An 'wɪ pεεnɔn zɪε -a dra 'nan -e Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'e fuila "man minnun pεεnɔn 'va. En "yɪ "nɛn -a -sru "bε -e "an "yɪ.

²⁴ Fε -le "wεan nɛn an 'wɪ zɪε -a 'vɪ bε -nyrɛn 'gʊ. -Te minnun -sɛn tɛrɛn da 'nan 'o flan 'bli -e 'o man -kopa yɪ bε, min -tʊwli 'bε -kɔan "o -wulo -a. Ka'a tɔa zɪ dʊvʊ? -Yee "wεan nɛn 'ka flan 'bli -e -kopa zɪε 'e drε 'cee vε -a!

²⁵ Min oo min nɛn e "ta fε -tʊ -sa kɔɔman bε, 'e 'fli "kuan ɛn 'e 'kɔlε 'man wʊvʊman. Yaa dra zɪε 'nan -e 'e -kopa nɛn ya'a 'mɔan dɪε -a yɪ. 'Pian -kaa Zozi nɛn 'le vε bε, fε nɛn e cɪ -kaa man -pɛnnan bε, -kopa nɛn e "mɔan 'li 'trilii bε -nyrɛn.

²⁶ -Yee "wεan 'an 'bɔ Pɔl -le vε bε, an ya flan 'blinan. 'Pian an 'ka -a 'blinan "baji dɪ, maan "blia 'nan -e 'an man -kopa yɪ. En "nyian bε, e ya "le -kuli -tannan nɛn an cɪ. Ma'an 'fɔlε tua "baji dɪ, maan -tua 'nan -e 'e 'tɔ fε man.

²⁷ An 'tε "paa 'an 'fli 'kɔlε da 'pleblε, 'nan -e 'an -kɔla -a pladɪ -a "fɔ. Maan dra zɪε 'nan "tɔgɔ 'an 'bɔ nɛn an Bali -le 'wɪ 'vɪ minnun lε bε, 'an 'fʊ -si -sru.

10

Izraël 'nɔn 'le 'wɪ nɛn waa drε bε, 'e 'wɪ "paa -kaa 'jɪ!

¹ 'An "bʊɪ Zozi nɛn, 'ka 'cɪ "nrɔn Izraël 'nɔn 'le 'wɪ da! Te -a -cin 'e 'san 'ka 'jɪ "fɔ "dɪ! 'Kʊ tranun nɛn 'li bε, Bali a

"lolu -koei 'va o 'lε, te e -si -kɔɔnman -wɛ. En o pεεnɔn 'bε cɪla jemie yei.

² O pεεnɔn 'bε -kɔla "lolu -koei -sru ɛn o cɪla jemie yei. -Yεε cɪ o -batize drɛdɪ -a 'nan -e 'o 'fʊ 'o lεadɪ Moizi man.

³ -Blɪfε nɛn Bali -a -nɔn bε, o pεεnɔn 'bε blɪ.

⁴ En 'yɪ nɛn Bali -a -nɔn bε, o pεεnɔn 'bε mlin. Fε nɛn maan ve zɪε -yεε cɪ 'nan, 'yɪ nɛn o pεεnɔn -a mlin bε, e 'si -kɔlε nɛn Bali -a -nɔn bε -a -jɪ. -Kɔlε zɪε e yra o -sru, Crizi nɛn.

⁵ 'Pian Bali cɪ 'ka 'sɔlε o "kaga 'kpa -va dɪ. Kɔɔ o kaa "bui "da.

⁶ 'Wɪ pεεnɔn nɛn e 'bɔ 'kʊ tranun man zɪε, e ya -cee 'wɪ -kɔɔn "man wɪnɔn -a. E drε zɪε 'nan -e -kaa vɪlε -kaa 'wɪ 'wɪdɪ yɪ "yɪ "le 'kʊ tranun -le 'wɪ 'zʊ dɪ.

⁷ -Yee "wεan te 'ka drε -yʊ -pannɔn 'a "le o va min -mienun -a drε bε, -yee 'wɪ 'zʊ dɪ! Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ -wee 'wɪ 'a 'nan:

«O -nyran,

ɛn o 'sraga fɛnɔn blɪ,

ɛn o -wɛn mlin.

"Bε -sru ɛn o cɪ nran -siga tri nɛn

waa drε bε -yrε.»

⁸ Te 'ka drε lɪ -wεεnɔn 'lee -kɔnnɛn -wεεnɔn 'a "le o va min -mienun -a drε bε -yee 'wɪ 'zʊ dɪ. Zɪ o 'wɪ zɪε -a drε bε, yɪdε 'wɛ 'tʊwli 'wɪ bε min -ka o va -kpi yɔ -tʊ 'wɛ yaaga (23.000).

⁹ Te 'ka Minsan man -tan "le o va min -mienun -a drε bε -yee 'wɪ 'zʊ dɪ! Zɪ o 'wɪ zɪε -a drε bε, ɛn -mlɛnnun o -nan -nyan.

¹⁰ Te 'ka 'cɪ 'e 'tɔ lou Bali man "le o va min -mienun -a drε bε

-yee 'wɪ 'zʊ dɪ! Zɪ o 'wɪ zɪɛ -
a drɛ bɛ, ɛn Bali -le 'pasianɔn
nɛn laji bɛ -a -tʊ o -nan -nyan.

11 'Wɪnʊn zɪɛ o 'bɔ 'kʊ tra-
nun man 'nan -e 'o drɛ -cee 'wɪ
-kɔɔn "man wɪ -a. ɛn "nyian
bɛ waa crɛn -tɛ 'nan te e 'wɪ
"paala -kaa nɛn -kaa 'lɛ 'fʊ -
kogo -e 'trɛda 'e 'nyan bɛ -cɛɛ.

12 -Yee "wɛan an 'wɪ "paala
'cɛɛ. Min nɛn yaa ve 'nan, 'wɪ
zɪɛ ya'a 'kɔlaman -e 'e bɔ 'e
man dɪɛ, 'e drɛ "yi, "tɔgɔ 'e bɔ
"man!

13 Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'wɪ
'wɪdɪ "drɛdɪ -cin nɛn e -tɔ 'ka
'ji, ɛn ka'a drɛɛ dɪɛ, zɪ e dra
blamin -tʊdʊ pɛɛnɔn lɛ zɪɛ. E
ya "le 'an -cin -tɔ 'ka 'ji 'nan,
Bali ci 'ka 'e 'sandɪ 'ka man
dɪ. Ya'a -si nɔan -e 'wɪ 'wɪdɪ
"drɛdɪ nɛn ka'a 'kɔlaman -e
'ka 'sʊ -yrɔ "dɪɛ 'e bɔ 'ka man
"fo "dɪ. 'Pian -te 'wɪ 'wɪdɪ
"drɛdɪ "ta bɔa 'ka man bɛ, -si
nɛn 'kɔ 'ka 'cɪla "da -e 'ka 'sʊ
-yrɔ "bɛ yaa -kɔɔnman 'cɛɛ, 'dʊ
-e 'wɪ 'wɪdɪ zɪɛ 'e vɪɛ 'e 'ka
'man yɪ dɪ.

Zozizan 'ka 'yʊ paan dɪ!

14 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn, an "sia -a
vɪnan zɪɛ, -yee "wɛan, 'an "bʊɪ
Zozinɔn, maan ve 'cɛɛ 'nan:
Te 'ka 'yʊ -pan "fo "dɪ!

15 Ka ya 'wɪ 'tɔnɔn 'a. -Njɛɛ
dʊʊ? -Yee "wɛan nɛn 'ka 'ci
"nrɔn 'wɪ nɛn maan ve bɛ, -a
da.

16 -Kaa Zozinɔn -kaa cin ye
'nan -e 'wɪ nɛn Zozi -a drɛ bɛ
-a -cin 'e 'trɔa -kaa 'ji. Min -
tʊ 'kulɛnɛn "sia te rɛzɛn -wɛn
a -ji, e Bali muo -fɔa -e -kaa
pɛɛnɔn 'e mlin. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ
-a bɛ, -kaa -kɔɔnman 'nan -ka
nɛn Zozi -a 'wʊ bɛ -kaa ya -
a "nɛn "blɪnɔn 'a. -Njɛɛ dʊʊ?
-A -tʊwɪ "nɛn "nyian 'kpɔn

nɛn waa -plɪman bɛ, -yee vɛ -
a. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ -a bɛ, -kaa
-kɔɔnman 'nan -kaa ya -kaa
lɛadɪ Crizi man -tʊwɪ. -Njɛɛ
dʊʊ?

17 -A -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan
'kpɔn a -tʊwɪ, -a 'bɔ nɛn -kaa
pɛɛnɔn -a -ble. -Yee "wɛan -
kaa pɛɛnɔn a "nyian "le min -
tʊwɪ "le 'wɪ 'zʊ.

18 'Wɪ nɛn Zuif 'nɔn 'a dra
Bali -pan 'kuin bɛ, 'ka -kɔɔn
"man! 'Sraganun nɛn waa bɔ
Bali lɛ bɛ, waa wi -ble. 'Wɪ zɪɛ
-a drɛdɪ -a bɛ, waa -kɔɔnman
'nan o 'wee 'sraga 'bɔ "nɛn
"ble. -Njɛɛ dʊʊ?

19 -Mɛ "wɪ nɛn maan 'nan
'an ve 'wɪ zɪɛ -a da? 'Nan -yʊ -
pan wi 'bɛ cɪ -wi nɛn -a 'wɪ cɪ
bɛ -a? -Cɛjɛ, -njɛɛ "fo "dɪ. ɛn
'nan fɛ nɛn waa -paan "bɛ te
Bali nɛn? -Cɛjɛ, -njɛɛ "fo "dɪ.

20 Maan ve 'cɛɛ 'nan fɛ nɛn
waa -tɛ -yʊ lɛ bɛ, te Bali lɛ "cɛɛ
waa -nɔn "fo "dɪ. 'Pian waa -
nɔn Satan lɛ 'o 'vale 'yee min-
nun -a. -Yee "wɛan te "ka "drɛ
dɪ! Kɔɔ an 'ka "vɪɛ 'ka lɛa
Satan 'lee 'yee minnun man
dɪ.

21 Ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'yi
'mlin Minsan -le 'kulɛnɛn
"nɛn, "bɛ -sru -e 'ka 'kʊ 'yi
'mlin Satan 'lee 'yee minnun -
le 'kulɛnɛn "nɛn "dɪ. ɛn "nyian
bɛ, ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'nyran
Minsan -le -blɪfɛnʊn -sru -e
'ka -blɪ, "bɛ -sru -e 'ka 'kʊ -
nyran Satan 'lee 'yee minnun
-le -blɪfɛnʊn -sru -e 'ka -blɪ dɪ.

22 Te 'ka Minsan 'le -wɛɛla
'wɪ zɪɛ -a drɛdɪ -a dɪ! ɛn te -
a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan 'ka
'plɛblɛ "mlɪan "da "dɪ.

'Ka 'ci "nrɔn 'ka bɔɛzan -tʊ
da 'vaa -e 'ka 'wɪ drɛ!

23 Min -mienun a 'ka yei, waa ve 'nan: «Fε pεεnōn drēdi -si a 'e 'lε 'sōdi min lε.» 'Pian maan ve 'cεε 'nan, fε pεεnōn 'ka 'wι 'yi 'dra min lε di. Fε pεεnōn drēdi -si a 'e 'lε 'sōdi min lε, 'pian fε pεεnōn 'ka 'paa 'i bōezan -tu -va -e -yee yi -teradi Bali da 'e 'pa "da "di.

24 Te 'ka 'va min -tu 'e 'e 'bō 'fli -le 'wι 'yi -wεε "di, 'pian min peenun -le 'wι 'yi "nen 'e -wεε.

25 -Wi pεεnōn nen waa -taan 'fleji bε, 'ka 'bō -e 'ka -bli 'e "tun. Te 'cee 'ci "nrōndi 'e 'wι 'tō 'ka man -e 'ka laabu 'nan waa -te -yū lε di!

26 Kōō e ya 'e 'cρen -tedi Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«'Trε 'lee 'e 'ta fenun pεεnōn a Minsan -le vε -a.»

27 En "nyian bε, min nen e 'ka Zozi 'va di, -te e 'ka laabu fε man en ka -kū bε, fε pεεnōn nen waa -nōn 'cεε bε, 'ka -bli 'e "tun. Te 'cee 'ci "nrōndi 'e 'wι 'tō 'ka man -e 'ka laabu 'nan waa -te -yū lε di!

28 'Pian -te min -tu -a 'vι 'cεε 'nan, -wi zιe waa -te -yū lε bε, te 'ka -bli "fo "di! 'Ka drε zιe min 'bō 'le "wεan 'lee ci "nrōndi -le "wεan.

29 'Ka 'bō 'le 'ci "nrōndi -le "wεan "cεε maan 'vι 'nan, te 'ka -bli di. 'Pian min zιe -yee ci "nrōndi -le "wεan nen maan 'vι zι.

Fε nen -a -si a 'e 'nōndi 'men 'nan 'an drε bε, e 'ka "le min pee nen 'e tin -te 'an da -a drēdi man di.

30 Fε nen an "ta -a -ble bε, an Bali muo -fōa en maan -ble. Min -tu 'ka 'kolaman -e 'yaan 'tō 'wli di "vι fε nen an Bali muo "fō 'vaa en maan bli bε -a man di.

31 Maan ve 'cεε 'nan, -te e ya fε nen ka "ta -a -ble bε -a oō, en -te e ya fε nen 'ka "ta -a -mlian "bε -a oō, 'wι oō 'wι nen ka "ta -a dra bε, 'ka -wεε 'nan Bali 'tō 'e drε -dan.

32 Te 'cee 'wι drēdi -tuwli 'e 'nan Zuif 'nōn man di! En te 'e 'nan minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a diε, o man di! En te 'e 'nan 'ka "būi Zozinōn man di!

33 'Ka drε "le 'men 'wι 'zū! 'An 'bō "nyian maan -wεεman 'nan 'an 'sō min -tudu pεεnōn lε 'men 'wι pεεnōn drēdi -ji. 'An 'bō 'fli -le 'wι 'yi "cεε maan -wεεman di. 'Pian min "kaga "le 'wι 'yi "nen maan -wεεman. Maan dra zιe 'nan -e 'o -kōla 'sidi -a 'wι 'ji.

11

1 'Ka drε 'an si drēnōn 'a "le zι 'an 'bō "an Crizi si dra bε -yee 'wι 'zū.

-Klōnmōn -kōan 'kō -leglizi, en lūmōn -kōan 'kō -leglizi?

2 An 'ka muo -fōa, 'nan 'an 'cin yra tian 'ka pεεnōn 'ji. En an 'ka muo -fōa "nyian 'nan 'winun nen maan paa 'ka 'ji bε, ka 'ta wōla "da.

3 'Pian an ya "vale 'wι 'gūe -a -cin 'e 'fōla 'ka 'ji. 'Wι zιe -nyren 'nan: Crizi 'bε ci -klōnmōn tazan -a, en -klōnmōn 'bε ci lūmōn tazan -a, en Bali 'bε ci Crizi tazan -a.

4 -Yee "wεan nen -klōnmōn nen e ya Bali tru 'banan, -te 'bε "cεε di, e ya Bali 'lewei vīnan te fε -tu a 'e 'tōdi -a -wulo -man bε, te e ya 'e 'tazan nen Crizi -a bε -a -tenan 'yra -a.

5 'Pian lūmōn nen e ya Bali tru 'banan -te 'bε "cεε di e ya Bali 'lewei vīnan te fε -tu 'ka 'e

'tɔdɪ -a -wulo -man dɪɛ, te -a -sran nɛn -a tazan -a bɛ e ya -a -tɛnan 'yra -a. E ya 'le 'nan min nan nɛn 'e 'wulo 'jɛ "bo "klɔglɔ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

6 -Te lɪmɔn 'ka "vale 'nan e fɛ -tɔa 'e 'wulo -man dɪɛ, 'e 'wulo 'jɛ 'bɔ bʊ "klɔglɔ "fo. Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'wɪ 'fli zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya lɪmɔn lɔ 'yra -tɛ wɪ -a. -Yee "wɛan te lɪmɔn 'e 'wulo 'jɛ "bʊ "klɔglɔ dɪ, ɛn te 'e -tɛ "da "dɪ! 'Pian 'e fɛ -tɔ 'e 'wulo -man!

7 -Klɔnmɔn -le vɛ bɛ, te 'e fɛ -tʊ -tɔ 'e 'wulo -man "fo "dɪ! Kɔɔ -klɔnmɔn 'bɛ cɪ Bali -kɔɔn "manvɛ -a, ɛn -yɛɛ -maan 'tɔ -dan a Bali lɔ. 'Pian lɪmɔn 'bɛ 'tɔ -dan -nɔan 'e -sran lɛ.

8 Fɛ -le "wɛan nɛn an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, lɪmɔn man mɛn -tʊ "cɛɛ Bali -a 'si ɛn e -klɔnmɔn drɛ 'a dɪ, 'pian -klɔnmɔn man mɛn -tʊ nɛn Bali -a 'si ɛn e lɪmɔn drɛ 'a.

9 ɛn "nyian bɛ, Bali 'ka -klɔnmɔn drɛ lɛ lɪmɔn -le "wɛan dɪ. 'Pian e lɪmɔn drɛ -klɔnmɔn -le "wɛan.

10 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -yee "wɛan, ɛn Bali -le 'pasianɔn 'le "wɛan bɛ, lɪmɔn 'e fɛ -tʊ -tɔ 'e 'wulo -man -a -kɔɔndɪ nɛn 'nan -si -a 'e 'lɛ 'sʊdɪ 'yrɛ.

11 Maan ve 'cɛɛ 'nan, -te min drɛ Minsan -le vɛ -a bɛ, lɪmɔn 'ka fɛ -tʊ -a 'e 'saza 'ji dɪ, ɛn -klɔnmɔn 'ka fɛ -tʊ -a 'e 'saza 'ji dɪ.

12 Fɛ -le "wɛan nɛn maan ve zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'nan -klɔnmɔn man mɛn -tʊ -a nɛn Bali lɪmɔn drɛ. 'Bɛ a zɪ, 'pian lɪmɔn 'bɛ 'klɔnmɔn -yaa. ɛn Bali 'bɛ 'wɪ 'bɔ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛ.

13 'Ka 'wɪ 'gʊɛ -a 'si "va 'ka 'bɔ 'a! Maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, e ya 'wɪ "yi "a -e lɪmɔn 'e Bali tru

'ba te fɛ -tʊ 'ka 'e 'tɔdɪ -a -wulo -man dʊv? -Cɛjɛ!

14 ɛn "nyian bɛ, kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'nan 'trɛda bɛ, e ya 'yra -tɛ wɪ -a -e -klɔnmɔn 'e 'wulo 'jɛ 'tʊ 'e trʊdɪ.

15 'Pian lɪmɔn -le vɛ bɛ e ya 'wɪ "yi "a, -e -a -wulo 'jɛ 'e 'kɔn 'e trʊdɪ. Kɔɔ Bali -wulo 'jɛ "trʊdɪ -nɔn lɪmɔn lɛ 'nan, -e 'e 'kɔn -a -wulo -man "le sɔ -le 'wɪ 'zʊ.

16 'Pian -te 'ka 'va min -tʊ -a "vale 'e 'sa -fɔa 'wɪ zɪɛ -a da bɛ, maan ve -a san lɛ 'nan, -e lɪmɔn 'e Bali tru 'ba te fɛ -tʊ 'ka 'e 'tɔdɪ -a -wulo -man dɪɛ, ma'an tian "an "yɪ lɛ dɪ. ɛn Bali -le -leglizɪ -ji bɛ, e 'ka zɪ dɪ.

'Wɪ nɛn e 'ka 'yi "dɪɛ, te 'ka drɛ Minsan -le -blifɛ -sru "dɪ!

17 'Wɪ nɛn an "ta 'bɛ ve 'cɛɛ 'gʊɛ, ma'an 'kɔlaman -e 'an 'ka 'tɔ 'yi "vɪ 'bɛ 'nan "fo "dɪ. 'Wɪ zɪɛ -nyrɛn 'nan -te 'ka cin 'yɪ 'wɪ nɛn kaa dra bɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e 'ka 'tɔ 'plɛblɛ "fo "dɪ, 'pian e -leglizɪ 'bɔ -wia.

18 -A tɛdɛ nɛn 'nan, -te 'ka cin 'yɪ bɛ, 'cɛndɪ 'e cin man a 'ka yei. 'Wɪ zɪɛ maan 'man, ɛn an yi -tɛala "da 'sɛzɛnɔn.

19 Kɔɔ maan -tɔa 'nan, -te 'cɛndɪ 'e cin man a 'ka yei "bɛ, e -kɔlaman e dra. E ya zɪɛ 'nan -e minnɔn nɛn o yi -tɛala Minsan da 'kpa bɛ 'o o -kɔnnɛn "yɪ.

20 'Wɪ nɛn kaa dra, te 'ka cin 'yɪ Minsan -le -blifɛ man bɛ, ya'a kɔɔnman 'nan Minsan -le -blifɛ -sru "nɛn ka cɪ dɪ.

21 Fɛ nɛn maan ve zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'nan, -te 'ka cin 'yɪ -blifɛ -sru "bɛ, min -mienun 'o 'bɔ 'fli -le fɛ "siala -e 'o -bli. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -maan min -mienun -fo dra -a,

te min -mienun "o 'kan wu en -wen "wee "te wo.

22 -Mε "le "wεan ka 'wι zιε -a dra? 'Cee "kōnnen "ka -e 'ka fε -bli -nan nun, εn -e 'ka -wen mlin -nan nun duv? Bali -le -leglizi nen ka ya "vale 'ka dra "sɔzɔ? -Te 'bε "cεε dι, 'ka "buι Zozinɔn nen -wee -vεε "ka "dιe, o nen ka ya "vale 'ka o -tea 'yra -a? -Mε "wι nen 'an vι 'cεε 'wι zιε -a da? 'An 'ka 'tɔ "yi "vι? -Cεje, ma'an 'kɔlaman -e 'an 'ka 'tɔ "yi "vι "fo "dι!

23 Kɔɔ 'wι nen Minsan -a 'vι 'mεn 'wι zιε -a da bε, maan paa 'ka 'ji 'va εn ka 'ka 'bε drenan dι. 'Wι zιε -nyren 'nan, -pei 'bɔ 'lein nen o -taa -kaa san Zozi 'nɔnle minnun lε bε -a man, e 'kpɔun 'si,

24 e Bali muo "fɔ, εn yaa "nen jεen. -A -nan nen e 'nan: «-Nyren 'gυe, 'an 'kɔle nen. -Yεε -taa "drele 'sraga buve -a Bali lε 'ka 'leji. 'Wι nen an cι -a drenan 'gυe 'ka dre! -Yεε cι 'an 'cin -trɔa "ve -a 'ka 'ji.»

25 -A -tuwli "nen "nyian, zι o cεen fenun -blidι man bε, e 'kulenen 'si, εn e 'nan: «'Kulenen 'gυe, 'an nyen nen -ji. -Yεε "ta -seanla -e 'e dre 'ka -pli "ve -a "nyian Bali man 'e 'pee. Tu -tudv pεenɔn nen ka -wen -mlian 'kulenen 'gυe -a -ji bε, 'wι nen an cι -a drenan 'gυe, 'ka dre! -Yεε cι 'an 'cin -trɔa "ve -a 'ka 'ji.»

26 'Wι 'kpa! Tu pεenɔn man -te ka ya 'wι zιε -a drenan 'kpɔun -blidι -a 'lee -wen mlindι -a bε, Minsan -le -ka nen yaa 'wu bε kaa -nan wι ve. Ka dra zιε -trilii -e -a -tadι 'e bɔ.

27 'Wι zιε -yee "wεan bε, min oo min nen e 'kpɔun bli εn e -

wεn zιε -a mlin 'wι 'wlidι "pε -ji bε, te 'wι nen Minsan 'kɔle 'lee Minsan nyen -a dre bε -a san -a sre. 'Wι 'wlidι "nen yaa dre.

28 "Tɔgɔ 'ka 'va min -tu 'e 'wι 'wlidι "dre bε, -yee "wεan min -tu 'e 'fli -nanjen 'e 'bɔ 'a. "Bε -sru 'vaa -e 'e 'kpɔun -bli εn -e 'e -wen mlin.

29 Kɔɔ min nen e 'kpɔun bli εn e -wen mlin te 'wι nen Minsan -a dre 'e 'kɔle 'a bε -a -cin "cεε -a san ji dιe, te Bali -le nyran -blidι nen yaa 'pla 'e 'fli man.

30 'Wι zιε -a 'bɔ nen kaa dra, -yee "wεan nen min "kaga 'man "yaaman 'ka yei, εn -yee "wεan nen -ce -tenɔn "kaga "a 'ka yei, εn -yee "wεan nen minnun -kaa 'ka yei "kaga.

31 -Te -kaa fli -nanjεen -kaa 'bɔ 'a 'vaa εn -kaa 'kpɔun zιε -a bli, εn -kaa -wen zιε -a mlin bε, Bali -le nyran -blidι zιε ya 'a 'bɔa -kaa man dι.

32 'Pian -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, -te Bali 'wι "nen -kɔnman -cεε 'wι zιε -a man bε, 'wι nen yaa "paala -cεε 'nan, "tɔgɔ yi nen 'e tin -tea 'treɔanɔn da bε, -kaa kɔn o va.

33 -Yee "wεan 'an "buι Zozinɔn, -te 'ka cin 'yι 'nan -e 'ka Minsan -le fε -bli 'e cin va bε, 'ka cin -pen.

34 Min nen dra -a -tea "bε, -a san 'e fε -bli 'yee "kōnnen 'vaa -e 'e 'ta. 'Ka dre zι "tɔgɔ 'ka cin yι -e 'ka Bali -le nyran -blidι 'pla 'ka man.

'Wι -mie nen tian 'an 'ji bε, -te an 'lv 'vaa -e 'mεn "paala.

12

Bali 'yi 'tɔ 'tudv pεenɔn dra Zozinɔn lε

1 'An "bυl Zozinən, 'wunun nən. Bali lei 'saun -a dra Zozinən lε bε, an 'ka "vale 'e 'fυ 'e yəɔdɪ 'ka man dɪ.

2 Tυ nən -te ka'a tian Bali tɔa dɪe, yiba "minnun nən o 'ka fε -tυ -a dɪe, zɪ o 'nyranman "paa te min 'ka "nyian 'e 'fli -ji dɪe, kaa -tɔa.

3 -Yee "wεan nən maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan: -Te Bali lei 'saun -sen min da εn e ya 'wunun vɪnan bε, ya'a 'kɔlaman -e 'e wei 'pla Zozi man dɪ. En "nyian bε, min 'ka 'kɔlaman -e 'e vɪ 'nan, Zozi a Minsan -a, te Bali lei 'saun "cεε 'pa -a 'le dɪ.

4 "Yinun nən Bali lei 'saun -a -nɔan Zozinən lε bε -a 'pa a -ji "kaga. 'Pian Bali lei 'saun -tɔwli 'bɔ 'bε "yinun zɪε -a -nɔan Zozinən lε.

5 En "nyian bε, 'nyranman 'padɪ 'pa a -ji "kaga, 'pian Minsan -tɔwli 'bɔ 'bε -pεba 'wυ Zozinən 'lɔ.

6 En "nyian bε, 'nyranman a "kaga -e Zozinən o 'pa, 'pian Bali -tɔwli 'bɔ 'bε minnun pεεnən "koe -tɔa 'o da 'nyranman pεεnən zɪε -a 'panan.

7 Bali lei 'saun "yi -nɔan Zozizan 'tυ lε 'nan -e Zozinən pεεnən o "nən "blɪ.

8 Fε nən maan 'vɪ zɪε -yεε cɪ 'nan, Bali lei 'saun "yi "dra Zozizan 'tυ lε 'nan -e 'e Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ vɪ minnun lε. En "nyian bε, Bali lei 'saun -tɔwli zɪε e "yi "dra Zozizan 'pee lε 'nan -e 'e 'wɪ nən e Bali -le 'wɪ 'ci "sia minnun lε bε -a vɪ.

9 En "nyian bε, Bali lei 'saun -tɔwli zɪε e "yi "dra Zozizan 'pee lε 'nan -e 'e yi -tεra Bali da 'kpa tɪglɪ. En "nyian bε, Bali lei 'saun -tɔwli zɪε e "yi "dra

Zozizan 'pee lε 'nan -e 'e -cε 'si minnun man.

10 En "nyian bε, Bali lei 'saun -tɔwli zɪε e "yi "dra Zozizan 'pee lε 'nan -e 'e 'cε -srən "wunun drε. En "nyian bε, Bali lei 'saun -tɔwli zɪε e "yi "dra Zozizan 'pee lε 'nan -e 'e Bali 'lewei vɪ. En "nyian bε, Bali lei 'saun -tɔwli zɪε e "yi "dra Zozizan 'pee lε 'nan -e 'e 'wɪ nən e 'si Bali lei 'saun 'va bε, 'lee 'wɪ nən e 'si Satan -va bε, -a 'cɛnnan yɪ 'e cin man. En "nyian bε, Bali lei 'saun -tɔwli zɪε e "yi "dra Zozizan 'pee lε 'nan -e 'e 'wɪ weinun nən blamin 'ka -a -ci maan dɪε -a -ji. En "nyian bε, Bali lei 'saun -tɔwli zɪε e "yi "dra Zozizan 'pee lε 'nan -e 'e -kɔla weinun zɪε -a -ci vidɪ -a.

11 'Pian Bali lei 'saun -tɔwli 'bɔ 'bε Zozinən "koe -tɔa 'o da 'wunun pεεnən zɪε -a drɛnan. E 'yee "yinun -nɔan Zozizan 'tυ lε "le zɪ e cɪ "va "bε -yee 'wɪ 'zυ.

Zozinən pεεnən a "le min -tɔwli 'zυ

12 Fε "le "wεan nən an 'wɪ pεεnən zɪε -a 'vɪ bε, -yεε cɪ 'nan, blamin a -tɔwli, 'pian -a man mɛn a "kaga. -A man mɛn 'bɔ a "kaga zɪ, 'pian -a pεεnən 'bε -tεa 'e cin da 'vaa εn waa laabo blamin. 'Wɪ 'tɔwli zɪε -nyrɛn minnun nən o drε Crizi -le vε -a bε -wee vε -a.

13 Kɔɔ -kaa Zozinən pεεnən bε, -te Zuif min nən oo, -te Zuif min "cεε dɪ oo, -te nɔan nən oo, -te nɔan "cεε dɪ oo, Bali lei 'saun -tɔwli 'bɔ 'bε -kaa -batize drε 'nan -e -kaa drε "le min -tɔwli "le 'wɪ 'zυ. En Bali 'yee lei 'saun 'nɔn -kaa -tɔdυ pεεnən lε.

14 Εν "nyian βε, -a -cin 'e 'tō 'ka 'ji 'nan, blamin man men 'ka 'tōwli "dī, 'pian e ya "kaga.

15 Min cēin 'ka 'kōlaman -e 'e vī 'nan, 'e 'ka min -pē -a dī -le "wēan, 'e 'ka min man men -tō -a dī. Kōō e ya min man mennun va.

16 Εν "nyian βε, min "trōen 'ka 'kōlaman -e 'e vī 'nan, 'e 'ka min yiē 'a dī -le "wēan, 'e 'ka min man men -tō -a dī. Kōō e ya min man mennun va.

17 E ya "le 'an 'wī 'gōē -a laabv 'ka 'lō. -Te yiē 'saza nen paan blamin man βε, yaa dra 'kō -e 'e 'wī man? Εν -te "trōen 'saza nen paan blamin man βε, yaa dra 'kō -e 'e fē "kui 'si?

18 Maan ve 'cēē 'nan, min man men -tō 'lee 'e 'pa 'nyranman, -a da nen Bali min man men -tōdv pēēnōn drē "le zī e cī "va "bē -yēē 'wī 'zū.

19 "Te blamin a paan man men -tōwli "cē "a βε, "te wa'a laabo blamin "fo "dī.

20 'Pian -a man mennun a "kaga, -wēē -tēa 'e cin da 'vaa -e 'o laabv blamin.

21 -Yēē "wēan min yiē 'ka 'kōlaman -e 'e vī min -pē le 'nan: «An 'ka 'i 'va dī.» Εν min -wulo 'ka 'kōlaman -e 'e vī min cēinnun lē 'nan: «An 'ka 'ka 'va dī.»

22 Kōō min man men nen min 'ka -a siala fē -tō -a dīe, -a 'pa 'nyranman a.

23 Εν min man men nen min yiē 'ka 'naan "man 'kpa dīe, -a 'bō nen min -a man dra. Εν "nyian βε, min man men nen -a yīdī min -tēa 'yra -a βε, -a 'bō nen min -a nyēēnman.

24 'Pian min man mennun nen o yīdī 'ka min tēa 'yra -a dīe, blamin 'ka o man dra "bōv "dī. Bali blamin drē 'nan -e -a

man men nen -a 'bō 'ka -a siala fē -tō -a dīe, 'e nyēēn 'kpa tīglī.

25 Bali -a drē zīē 'nan -e 'cēndī 'e cin man 'e vīē 'e 'kōn blamin man mennun yēi "dī. 'Pian 'nan -e 'o 'tō 'o cin wlu.

26 -Yēē "wēan -te min man men -tō "yaaman βε, e -wlamlan min man men pēēnōn 'ji. Εν -te o 'tō -dan nōn min man men -tō lē βε, min man men pēēnōn 'cī "nranman.

27 'Ka pēēnōn 'cēē cī Crizi po -a, εν Zozizan 'tō a -a man men -tō -a.

28 Bali 'nyranman -pēba 'wō Zozinōn 'tōdv pēēnōn 'lō -leglizi -ji. -A tēdē nen Zozi 'le 'pasianōn 'a, εν -a "flizan nen Bali 'lewei vīnōn 'a, εν -a yaagazan nen Bali -le 'wī "paanōn 'a. -Weē -sru "bē, Zozinōn nen o -cē -srōn "wīnun dra βε o nen. -Weē -sru "bē, Zozinōn nen o -cē "sia minnun man βε o nen. -Weē -sru "bē, Zozinōn nen o "paa minnun va βε o nen. -Weē -sru "bē, Zozinōn nen o -tōa -si 'lē βε o nen. -Weē -sru "bē, Zozinōn nen o "wē weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dīe -a -ji βε o nen.

29 Maan ve 'cēē 'nan, o pēēnōn 'ka drēlē Zozi 'le 'pasianōn 'a dī. Εν o pēēnōn 'ka drēlē Bali 'lewei vīnōn 'a dī. Εν o pēēnōn 'ka drēlē Bali -le 'wī "paanōn 'a dī. Εν o pēēnōn 'ka -cē -srōn "wīnun drēlē dī.

30 Εν o pēēnōn 'ka -cē 'sīlē minnun man dī. Εν o pēēnōn 'ka 'wīlē weinun nen blamin 'ka -a -ci maan dīe -a -ji dī. Εν o pēēnōn 'ka -kōlale weinun zīē -a -cī vīdī -a dī.

31 Kaa -tōa 'nan "yi 'pa a -ji "kaga, 'pian "yinun nen maan

nrɔn 'e tɛdɛ bɛ, -a 'bɔ nɛn 'ka -wɛɛ!

ɛn 'wɪ nɛn e cɪ "le 'ka drɛ te -a "yi "mlian 'wɪ pɛɛnɔn nɛn an "sia -a vɪnan 'gʋɛ -a da bɛ, an "ta -a ve 'cɛɛ.

13

Min yɪdɪ "yi "mlian 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ da

1-Te an weinun pɛɛnɔn nɛn 'trɛda 'gʋɛ o -fɔa "sidɔ, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ 'nan an Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ o wei -fɔa "sidɔ, 'pian -te ma'an min ye "yi "dɪɛ, 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya 'wɪ "tun "a. Te an ya "le 'nan 'kogoba nɛn e min man dra -wluwlu 'e "tun "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʋ, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ "le 'nan -pʋ nɛn e min man dra -wluwlu 'e "tun "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʋ.

2 ɛn "nyian bɛ -te an Bali 'lewei ve, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ -te an Bali -le 'wɪ yɔɔdɪ pɛɛnɔn 'ci maan, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ -te an Bali -le 'wɪ pɛɛnɔn -tɔa, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ 'mɛn yi -tɛradɪ Bali da -kɔlaman e pɔn "sʋala 'e 'klu -ji, 'pian -te ma'an min ye "yi "dɪɛ, 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya 'wɪ "tun "a.

3 ɛn "nyian bɛ -te an yɪfɛ pɛɛnɔn -nɔan 'yalɛ -tɛnɔn lɛ, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ -te an "we "man 'nan minnɔn 'an 'tɛ 'bli an 'ka "vale 'an "sia Bali -sru "dɪ -le "wɛan bɛ, 'pian -te ma'an min ye "yi "dɪɛ, 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya 'wɪ "tun "a.

4 Maan ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn e min ye "yi "bɛ, -a -pɔan "sɔa 'wɪ 'ji. ɛn min nɛn e min ye "yi "bɛ, -a ci a "yi. ɛn min nɛn e min ye "yi "bɛ, ya'a man bɔ dɪ. ɛn min nɛn e min ye "yi "bɛ, ya'a 'e 'fli kɔɔnman 'e 'lɔ fɛnɔn

-a dɪ. ɛn min nɛn e min ye "yi "bɛ, ya'a -dandan taan dɪ.

5 ɛn min nɛn e min ye "yi "bɛ, ya'a 'wɪ nɛn e 'tɔ "paa min man bɛ -a dra dɪ. ɛn min nɛn e min ye "yi "bɛ, ya'a 'e 'fli -le 'wɪ "yi 'wɛɛman dɪ. ɛn min nɛn e min ye "yi "bɛ, 'bli 'ka 'fɔa -a san ji tada dɪ. ɛn min nɛn e min ye "yi "bɛ, ya'a min man wɪ paa dɪ.

6 ɛn min nɛn e min ye "yi "bɛ, -a ci "nranman te -a bɔɛzan -tʋ 'wɪ "yi drɛ. 'Pian -te 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn yaa drɛ bɛ, -a ci 'ka 'nranman dɪ.

7 ɛn min nɛn e min ye "yi "bɛ, tʋ pɛɛnɔn man e min man wɪ "cɛa. ɛn min nɛn e min ye "yi "bɛ, -yɛɛ yi -tɛradɪ Bali da 'ka 'le 'tɔa dɪ. ɛn min nɛn e min ye "yi "bɛ, -a 'bli 'fo Bali da. ɛn min nɛn e min ye "yi "bɛ, ya'a 'sia min -sru "dɪ.

8 Yi -tʋ bɔa "bɛ, te Bali 'lewei vidɪ 'wɪ 'nyan. ɛn te weinun nɛn blamin 'ka -a ci maan dɪɛ -a -fɔdɪ 'wɪ 'nyan. ɛn te Bali -le 'wɪ yɔɔdɪ -tɔdɪ bɛ -a 'wɪ 'nyan. 'Pian fɛ -tʋwɪ "cɛ 'bɛ 'fo -nan, -yɛɛ cɪ min yɪdɪ "yi "a.

9 Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, -ka'a 'wɪ pɛɛnɔn 'tɔa Bali da dɪ. ɛn -cɛɛ Bali 'lewei vidɪ bɛ, -a pɛɛnɔn "cɛɛ dɪ.

10 'Pian yi nɛn fɛ nɛn e cɪ tɪgɪ bɛ e -taa "bɛ, te 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ e -nyan.

11 -Kaa -kɔɔn 'wɪ 'gʋɛ -a man -tʋ: Tʋ nɛn -te min a 'nɛn "wɛnɛn 'a bɛ, min 'wɪ tin "baa 'nɛn "wɛnɛn pɛ -ji, ɛn -yɛɛ cɪ "nrɔndɪ a 'nɛn "wɛnɛn pɛ -ji, ɛn e 'wɪ "sia "va 'nɛn "wɛnɛn pɛ -ji. 'Pian -te min drɛ ceje bɛ, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn

'nen "wennən pɛ -ji bɛ e "sia -
a drɛdɪ man "fo.

¹² 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, e ya "le
-niannun 'ji nɛn -kaa ɕɪ
fɛ -nanjennan, ɛn fɛ 'bɔ a
"muizaan. 'Pian yi zɪɛ -a da
nɛn -kaa Bali ye -goezee. ɛn
"nyian bɛ, 'bɛ nɛn 'gʊɛ -ka'a
tian Bali tɔa 'e pɛɛnɔn dɪ. 'Pian
yi zɪɛ -a da nɛn -kaa Bali -tɔa 'e
tɪgɪ da, "le zɪ e -kaa -tɔa 'va bɛ
-yee 'wɪ 'zʊ.

¹³ Tʊ nɛn -kaa ɕɪ -ji 'gʊɛ, 'wɪ
nɛn e -fʊ min man 'nan 'e drɛ
bɛ, -nyrɛn 'gʊ: Min -le yi -
tɛradɪ Bali da a -tʊ, ɛn min 'bli
'fʊdɪ Bali ɛ a -tʊ, ɛn min -le
min yɪdɪ "yi "a -tʊ. 'Pian o
yaaga zɪɛ -a -dan nɛn "va "bɛ,
-nyrɛn min yɪdɪ "yi "a.

14

*"Yi 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn nɛn Bali
lei 'saun -a dra Zozinɔn ɛ bɛ,
'ka "yi "drɛ -a 'ka ɕɪn ɛ!*

¹ Min yɪdɪ "yi "nɛn 'ka -
trɔa -si 'le 'wɪ pɛɛnɔn drɛnan!
ɛn "nyian bɛ 'ka "yi 'tɔ 'tʊdʊ
pɛɛnɔn nɛn Bali lei 'saun -a
-nɔn Zozinɔn ɛ bɛ -a -wɛɛ!
'Pian -a tɛdɛ nɛn 'ka -wɛɛ "bɛ,
-nyrɛn Bali 'lewei vɪdɪ -a.

² Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ ɕɪ
'nan, min nɛn e "we weinun
nɛn blamin 'ka -a -ci maan
dɪɛ -a -ji bɛ, Bali ɛ nɛn e 'wɪ
tin "baa, minnun ɛ "ɕɛɛ dɪ.
Blamin 'ka 'kɔlaman -e 'e -ci
man dɪ, kɔɔ 'wɪnun nɛn Bali
lei 'saun a "paa -a 'le te yaa
ve bɛ, -a -ci a 'e yɔɔdɪ minnun
man.

³ 'Pian min nɛn e Bali 'lewei
ve bɛ, blaminnun ɛ nɛn e 'wɪ
tin "baa. E 'wɪ tin "baa -wɛɛ,
te -wee yi -tɛradɪ Bali da "paa

"da, te e 'wɪ "paala -wɛɛ, ɛn te
e 'o "koe -tɔa 'o da.

⁴ Kɔɔ -te min "we weinun
nɛn blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ
-a -ji bɛ, -a 'bɔ 'fli -le yi -tɛradɪ
Bali da 'bɛ "paa "da. 'Pian
min nɛn e Bali 'lewei ve bɛ,
Zozinɔn pɛɛnɔn 'le yi -tɛradɪ
Bali da nɛn yaa "paa "da.

⁵ An ya "vale 'ka pɛɛnɔn 'ka
'wɪ weinun nɛn blamin 'ka -a
-ci maan dɪɛ, -a -ji. 'Pian 'wɪ
nɛn e ɕɪ 'wɪ "yi "a "fo "bɛ, -
nyrɛn 'nan, 'ka Bali 'lewei vɪ
Zozinɔn ɛ. Maan ve 'ɕɛɛ 'nan,
Bali 'lewei vɪdɪ -dan "mlian
weinun nɛn blamin 'ka -a -ci
maan dɪɛ -a -fɔdɪ da. 'Pian -te
min -tʊ weinun zɪɛ -a -ci ve bɛ,
e Zozinɔn 'le yi -tɛradɪ Bali da
"paa "da "nyian.

⁶ 'An "bʊɪ Zozinɔn, -te an 'lʊ
'ka 'va, ɛn an wɪ weinun nɛn
blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -
ji bɛ, te 'wɪ "yi "ɕɛn "nɛn maan
drɛ 'ɕɛɛ? E "ka "fo "dɪ. 'Pian -te
'wɪnun nɛn Bali -a -nan kɔɔn
'mɛn bɛ, -a 'bɔ nɛn maan 'vɪ
'ɕɛɛ, -te 'bɛ "ɕɛɛ dɪ, -te 'wɪnun
nɛn maan -tɔa Bali -le 'wɪ 'a bɛ,
-a 'bɔ nɛn maan 'vɪ 'ɕɛɛ, ɛn -
te 'bɛ "ɕɛɛ dɪ, an Bali 'lewei 'vɪ
'ɕɛɛ, ɛn -te 'bɛ "ɕɛɛ dɪ, an Bali -le
'wɪ paa 'ka 'ji bɛ, te 'wɪ "yi -dan
nɛn maan drɛ 'ɕɛɛ. -Njɛɛ dʊv?

⁷ An "ta -a -kɔɔn "man wɪ -
tʊ ve 'ɕɛɛ. -Te min -tʊ a -gɔɛdɪ
-tɛnan, -te 'bɛ "ɕɛɛ dɪ, e ya -
guede -tɛnan, ɛn -a wei -ci 'ka
'e 'sɪdɪ dɪɛ, wa'a 'kɔlaman -a -ci
mandɪ -a "fo "dɪ.

⁸ ɛn -a -kɔɔn "man wɪ -tʊ nɛn
"nyian 'gʊ. 'Bei nɛn o -ko -a -
kuli man bɛ, -te e ya 'wɪnan ɛn
-a wei -ci 'ka 'e 'sɪdɪ dɪɛ, 'soun-
janun 'ka o man wʊʊ man -
kuli -tandɪ da "fo "dɪ.

⁹ -A -tʊwɪli "nɛn blamin -le ve
-a. -Te ka ya 'wɪnan weinun

nɛn blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji bɛ, 'wɪ nɛn ka cɪ -a vɪnan bɛ, min -a dra 'kɔ -e 'e -ci man? Te e ya "le ka ya 'ka 'fli "koe -nyannan 'e "tun.

10 Wei a 'trɛda "kaga, ɛn wei -tɔ 'lee 'e 'fɔnɔn.

11 -Te min a wei -tɔ -fɔnan, ɛn ma'an -ci maan dɪɛ, te min zɪɛ e ya -pɛn min -a "mɛn 'va, ɛn an ya -pɛn min -a -yee 'va.

12 Zɪ 'cee vɛ cɪ "nyian zɪɛ. -Yee "wɛan -te ka ya "vale 'nan Bali lei 'saun 'e "yi "tɔ -nɔn 'cɛɛ bɛ, "yi "nɛn e Zozinɔn pɛɛnɔn 'le yi -tɛradɪ Bali da "paa "da "bɛ, -nyɛn 'ka -wɛɛ!

13 -Yee "wɛan min nɛn e "we weinun nɛn blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji bɛ, 'e Bali trɔ 'ba -a -ci vɪdɪ man!

14 Kɔɔ -te min a Bali trɔ 'ba -nan wei nɛn blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji bɛ, te Bali lei 'saun 'bɛ cɪ 'wɪ zɪɛ -a drɛnan, 'pian -a 'bɔ 'le 'ci "nrɔndɪ "cɛɛ dɪ, ɛn 'wɪ 'bɔ nɛn yaa ve bɛ, -a 'bɔ 'ka "e -ci maan dɪ.

15 -Kaa dra "mɛn 'kɔ? An Bali trɔ "baa wei nɛn blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji "le zɪ Bali lei 'saun -a ve 'mɛn bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. 'Pian e ya "le 'an Bali trɔ 'ba "nyian wei nɛn blamin -a -ci maan "bɛ -a -ji. An "dre -fɔa wei nɛn blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji "le zɪ Bali lei 'saun -a ve 'mɛn bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. 'Pian e ya "le 'an "dre "fɔ "nyian wei nɛn blamin -a -ci maan "bɛ -a -ji.

16 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gɔvɛ -a da. Min a Bali muo "fɔnan wei nɛn blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji "le zɪ Bali lei 'saun -a ve -yɛɛ "bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. -Te min a 'e -nyrandɪ -a "srɔn "bɛ, yaa dra 'kɔ -e 'e 'wɪ "man Amɛn?

Kɔɔ Bali muo "nɛn yaa -fɔ bɛ, 'wɪ nɛn yaa 'vɪ bɛ, min zɪɛ ya'a manlɛ dɪ.

17 'Wɪ 'kpa, Bali muo "fɔdɪ zɪɛ 'wɪ "yi "tɔ nɛn, 'pian ya'a 'i bɔɛzan -tɔ Zozizan 'le yi -tɛradɪ Bali da paa "da "dɪ.

18 An Bali muo -fɔa 'nan, an "we wei nɛn blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji an "mlian 'ka pɛɛnɔn da.

19 'Pian -te Zozinɔn 'o cin 'yi bɛ, maan -wɛɛman 'nan, 'an 'wɪ 'soolu vɪ wei nɛn blamin -a -ci maan bɛ -a -ji, -e -wee yi -tɛradɪ Bali da 'e 'pa "da. 'Bɛ "yi "mlian 'wɪ -kpi fu (10.000) nɛn blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a vɪdɪ da.

20 'An "bɔɪ Zozinɔn, te 'ka 'ci "nrɔn "le nannannun -le 'wɪ 'zɔ dɪ! 'Cee 'wɪ 'fa 'sidɪ 'e 'kɔn min ceje pɛ -ji! 'Pian 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ va bɛ, 'ka 'kɔn "le 'nɛn 'linɛnnun nɛn 'tɔ 'ka 'e 'padɪ o man dɪɛ, -wee 'wɪ 'zɔ!

21 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Minsan -a 'vɪ 'nan:

Minnun 'labɛ,

an -ciala -pɛnnɔn 'va

-e 'an 'wɪ tin 'ba -wɛɛ wei nɛn blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji.

An 'wɪ zɪɛ -a drɛ,

'pian wa'a 'o "trɔɛn "tɔɛ 'an wei lɛ "fo "dɪ.»

22 -Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan, 'wɪdɪ wei nɛn blamin 'ka -a -ci maan dɪɛ -a -ji bɛ, Bali 'bɛ 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ -tɔ drɛ minnun nɛn o 'ka "vale 'o yi -tɛala Bali wei da dɪɛ -wee vɛ -a. 'Pian Bali 'ka -a drɛɛ minnun nɛn o yi -tɛala 'e da bɛ, -wee vɛ -a dɪ. ɛn Bali 'lewei vɪdɪ bɛ, 'wɪ 'nɔan -kɔɔn "vɛ -tɔ nɛn

Bali -a drε minnun nen o yi -
tεala 'e da bε -wee vε -a, 'pian
minnun nen o 'ka "vale 'o yi -
tεala Bali wei da dιε, "o "ye 'wι
"tun "a.

23 'Ka 'ci "nrɔn 'wι 'gυε -a da
-tv. -Te Zozinɔn pεεnɔn a 'o
cin yιdι -leglizι drɛnan, te o
pεεnɔn "we wei nen blamin
'ka -a -ci maan dιε -a -ji bε,
ɛn Zozinɔn nen wa'a tian 'wι
zιε -a -nan yιε dιε, -te 'bε "cεε
dι, minnun nen wa'a yi tεala
Bali da dιε, o wla Zozinɔn zιε
o va. Maan ve 'cεε 'nan, 'o 'ci
"nrɔndι "siala 'nan, klin "nen
o man. -Njεε duv?

24 'Pian -te Zozinɔn pεεnɔn
zιε o ya Bali 'lewei vɪnan, ɛn
min nen ya'a yi tεala Bali da
dιε, -te 'bε "cεε dι, Zozizan nen
ya'a tian 'wι zιε -a -nan yιε dιε,
'e -wla o va bε, 'wι pεεnɔn nen
o cι -a vɪnan bε, -yee "wεan e
'yee 'wι 'wλidι -tɔa 'e 'bɔ 'a, -e -a
-wulo -ji "nrɔndι 'e tin -te "da.

25 'Wɪnun nen "ji 'e γɔɔdι
bε, -a ta bɔala. Tɔɔn 'e "po -
sɔɔnman -e 'e yra "blula, te e
"ta Bali bɔdι "siala -a vιdι -a
'nan: «'wι 'kpa, Bali a 'ka yei.»

*Pɔl 'wι 'pla Korenti 'nɔn ɛ -
leglizι drɛdι da*

26 'An "bυl Zozinɔn, o -leglizι
dra 'kɔ? -Te Zozinɔn a 'o cin
yιdι -leglizι drɛnan bε, min -
tvɔ pεεnɔn -pε 'e 'kɔn 'va. Min
-mie 'e "dre "fɔ. ɛn min -mie
'e 'wι "paa minnun ji. ɛn min
-mie 'e 'wι nen Bali -a -nan
kɔɔn -yrε "bε -a vι. ɛn min -mie
'e 'wι wei nen blamin 'ka -a -
ci maan dιε -a -ji. ɛn min -mie
'e 'wι zιε -a -ci vι. 'Wι pεεnɔn
nen kaa dra bε, ka -wεε 'nan
'e Zozinɔn pεεnɔn 'le yi -teradι
Bali da 'pa "da.

27 -Te min "ta "we wei nen
blamin 'ka -a -ci maan dιε -a -
ji bε, 'e drε min -tv, min "fli, -
te 'bε "cεε dι, min yaaga. 'Pian
-te min -tv cεen "man "bε 'vaa
-e min -tv 'e 'yee vε vιdι 'sia. ɛn
"nyian bε -a -ci vɪzan 'e 'kɔn.

28 -Te -a -ci vɪzan "ka "dιε, te
min 'e 'wι wei nen blamin 'ka
-a -ci maan dιε -a -ji Zozinɔn
yei "dι! 'Pian 'e 'wι Bali ɛ te e
ya 'yee "kɔnnɛn!

29 ɛn "nyian bε, Bali 'lewei
vιdι bε, 'e drε min -tv, min "fli,
-te 'bε "cεε dι, min yaaga. ɛn
min -mienun 'o 'wι zιε -a fa 'si!

30 'Pian -te tv 'bɔ zιε -a wlu,
Bali 'wι 'nan kɔɔn min pee ɛ
'wι zιε -a da bε, min nen e cι
paan Bali 'lewei vɪnan bε, 'e -
tɔa.

31 -Te min -tv cεen "man "bε
'vaa -e min pee 'e 'yee vε vιdι
'sia. Te 'ka pεεnɔn 'e Bali
'lewei vι 'e cin -a dι! -Te kaa
'vι -tvɔv bε, e 'wι "paa "va 'ka
pεεnɔn ɛ, ɛn e 'ka pεεnɔn "koe
-tɔa.

32 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan,
-te min a Bali 'lewei vɪnan bε,
e -kɔlaman 'e 'fli 'kundι -a -e 'e
'le 'tɔ.

33 Fε -le "wεan nen an 'wι zιε
-a 'vι bε, Bali 'wι dra 'e "nen
'e "nen ɛn yaa dra -trɔɔ, 'pian
ya'a 'wι dra 'e baadι -ji dι.

Zι e dra Bali -le -leglizι -tvɔv
pεεnɔn 'ji zιε.

34 -Te Zozinɔn a 'o cin yιdι
ɛn o ya -leglizι drɛnan bε,
lɪmɔnnun 'o 'ɛbo 'pla "da. Kɔɔ
-a -si 'ka 'e 'nɔndι -wλε -e 'o 'wι
'si "va "fo "dι. 'Pian 'o 'ta wɔla
'wι nen -klɔnmɔn -a ve bε -a
da! Zι e cι 'e 'crɛn -tɛdι Bali -le
-pei 'fluba 'ji zιε.

35 -Te lɪmɔnnun a "vale 'nan
'o 'wι 'ci laabo 'wι -mie da bε,
'o laabo 'o -sran -lɔ te o ya

"kōnnēn. Kōō e 'ka 'wī "yi "a -e lūmōn 'e 'wī 'si "va te Zozinōn 'a -leglizī drēnan dī.

³⁶ E ya 'ka 'ji 'nan 'ka 'va nēn Bali -le 'wī 'bōla 'e tēdē? -Cējē, e 'ka zī "fo "dī. En e ya 'ka 'ji 'nan 'ka 'saza 'va nēn Bali -le 'wī 'bōla? -Cējē, e 'ka zī "fo "dī.

³⁷ -Te -a -cin a min -tū -ji 'nan 'e ya Bali 'lewei vīzan -a, -te 'bē "cēē dī, 'nan Bali lei 'saun 'bē 'e "paala "fo "bē, -a san 'e -tō 'nan, 'wī nēn maan crēn -tē 'cēē 'gūē, e "sia Minsan va.

³⁸ En min nēn e 'ka "vale 'e 'ta wōla 'wīnun zīē -a da dīē, Bali 'ka -a san siala 'yee min -a "fo "dī.

³⁹ -Yee "wēan, 'an "būi Zozinōn, 'ka -wēē 'nan 'ka Bali 'lewei ve. En -te min a 'wīnan wei nēn blamin 'ka -a -ci maan dīē -a -ji bē, 'ka 'tū 'e vī.

⁴⁰ 'Pian 'ka 'wī pēēnōn zīē -a drē -trōō, en 'ka drē 'e "nēn 'e "nēn.

15

Pōl 'wī tin 'ba Korēnti 'nōn lē Crizi -le wluandī -kanōn 'va da

¹ An "būi Zozinōn, Zozi Crizi 'le 'wī 'nōnnōn nēn maan 'vī 'cēē bē, -a 'bō nēn maan -cin -tōa 'ka 'ji. Ka wū "man, en ka ya 'ka lēadī "man tian cēēgū yī -a.

² -Te ka 'ta 'wōla "da "le zī maan 'vī 'cēē bē, -yee 'wī 'zū bē, e 'ka "sia 'wī 'ji. 'Pian -te ka 'a 'bē drēlē dīē, 'cēē yī -tēradī Zozi da a 'wī "tun "a.

³ 'Wī nēn Minsan -a -pēba 'wū 'an 'lō bē, maan paa 'ka 'ji. 'Wī zīē e ya 'wī -dan tū -a. -Nyren 'nan: Crizi -ka -cēē 'wī 'wldī "le "wēan. Bali -le 'fluba 'wī zīē -a 'vī 'e 'cēn 'nan e dra, en e drē.

⁴ Zī e -ka bē, en waa 'wū. -A yī yaagazan da bē en Bali -a wluan -kanōn 'va. Bali -le 'fluba 'wī zīē -a 'vī 'e 'cēn 'nan e dra, en e drē.

⁵ Zī e wluan -kanōn 'va bē, 'e 'fli kōōn Pīerī lē, en "bē -sru 'e 'fli kōōn 'e -srunōn 'fuda "fli 'bō lē.

⁶ "Bē -sru en 'e 'fli kōōn -kaa "būi Zozinōn lē 'e cin -a. O ya min -yaa 'soolu. O "kaga yīē a tian "man, en o -mie kaa.

⁷ "Bē -sru 'e 'fli kōōn Zaji lē, en 'e 'fli kōōn 'yee 'pasianōn lē.

⁸ O pēēnōn zīē 'wee -sru "bē, en 'e 'fli kōōn 'mēn. An ya 'nēn nēn Bali -a -ya te -a mlēn 'ka bōlē dīē -a.

⁹ Fē nēn maan ve zīē -yēē cī 'nan, an 'ka fē -tū -a Zozi 'le 'pasianōn yēi "dī. En e 'ka "le -e 'an drē paan Zozi 'le 'pasiazan -a dī, kōō an 'tē 'pa Bali -le -leglizī da.

¹⁰ 'Pian Bali "yī drē 'mēn, en yaan drē Zozi 'le 'pasiazan 'a. "Yī "nēn Bali -a drē 'mēn zīē, -a "nēn 'bōla -dan. Kōō an 'nyranman 'pa an cīi Zozi 'le 'pasianōn pēēnōn da. 'Wī tīglī 'ji bē, mēēn "cēē 'nyranman 'pa 'an 'bō 'a dī, 'pian Bali 'bō 'bē 'wī zīē -a drē 'yee "yī "a.

¹¹ -Yee "wēan -te e ya 'an 'bō 'a oō, -te 'bē "cēē dī, -te e ya Zozi 'le 'pasianōn -mienun -a oō, Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn nēn kva ve 'cēē bē, -nyren zīē. En -a 'bō da nēn ka yī -tēra bē.

Bali Zozinōn pēēnōn wuanla -kanōn 'va

¹² -Kaa "paaman minnūn jī 'nan, Bali Crizi wluan -kanōn 'va. -Te 'bē a zīē, -mē "le "wēan nēn min -mienun a 'ka yēi, te waa ve 'nan, minnūn nēn o

kaa bε, wa'a 'wuanla -kanon 'va di.

13 -Te minnun nen o kaa bε wa'a 'wuanla -kanon 'va diε, "te Crizi 'ka 'wunlea -kanon 'va di.

14 En -te Crizi 'ka 'wunlea -kanon 'va diε, "te 'winun nen -kaa ve minnun le bε -a -ci "ka "di. En "nyian "te 'winun nen ka yi -teala "da "bε -a -ci "ka "di.

15 En -te Crizi 'ka 'wunlea -kanon 'va diε, "te -kaa 'wlu wι 'vι Bali man, koo -kaa 'vι 'nan e Crizi wluan -kanon 'va. -Te e ya 'wι 'kpa -a 'nan minnun nen o kaa bε Bali 'ka o 'wuanla -kanon 'va diε, "te Bali 'ka Crizi 'wunlea -kanon 'va "fo "di.

16 Maan ve 'cεε 'nan, -te minnun nen o kaa bε wa'a 'wuanla -kanon 'va diε, "te Crizi 'ka 'wunlea -kanon 'va di.

17 En -te Crizi 'ka 'wunlea -kanon 'va diε, "te 'winun nen ka yi -teala "da "bε, e ya 'wι "tun "a. En "te ka ya tian 'wι 'wli di "drenon 'a Bali 'le.

18 En "nyian "te minnun nen o drε Crizi -le ve -a en o kaa bε, o -nan -nyan.

19 -Te -fodi 'tre 'gυε -a da 'saza "cε "le "wean nen -kaa yi -tera Zozi da bε, "te maan ve 'cεε 'nan -kaa "yago "mlian minnun pεenon 'le ve da.

20 'Pian 'wι tigl 'ji bε, Crizi wluan -kanon 'va. -Yεε ci min tεdε nen e wluan -kanon 'va bε -a.

21 'Li 'e tεdε bε, min -towli "le "wean nen -kadι 'pla blamin man. -A -towli "nen "nyian minnun wuanla -kanon 'va min -towli "le "wean.

22 -A -cin 'e 'kon 'ka 'ji 'nan blamin pεenon nen 'trεda bε, Adan kludanon nen waa, -yee

"wean -kadι 'pla blamin man. 'Pian minnun pεenon nen o drε Crizi -le ve -a bε, o wuanla -kanon 'va.

23 En wluandi -kanon 'va zιε e dra 'e "nen 'e "nen. -A tεdε drε Crizi -le ve -a. En tυ nen Crizi -ta pee wo bε, te e 'bo minnun nen o drε Crizi -le ve -a bε o da.

24 "Bε -sru te 'trεda -nyan tυ nen. Tυ zιε -a man nen lei -wli dinun 'lee fenun pεenon nen o min "paala bε, 'lee fenun pεenon nen 'pleble a -wlo "bε Crizi o -nan -nyaan, -e 'e mingonnen tre -peba wυ Bali lo. -Yεε ci -kaa "ti "a.

25 Fε nen maan ve zιε, -yεε ci 'nan Crizi mingonnen -ble -trilii, -e Bali 'e 'cen -a 'nan -mannon 'kli di man.

26 'Nanmanzan nyranman nen -a -nan -taa "nyanle bε waa laabo -ka.

27 -A -noan da nen -e 'wι zιε 'e drε. Koo e ya 'e 'cren -tedι Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali -a -to fε pεenon da.»

'Pian -te waa 'vι 'nan, Bali -a -to fε pεenon da bε, -a -ci a 'wein 'nan Bali 'bo 'ka "va "di.

28 En tυ nen Bali "cean Crizi -todi man fε pεenon da bε, -te e 'bo bε, -e Crizi 'bo nen Bali -pi a bε 'e 'fli -peba wυ Bali nen yaa -to fε pεenon 'bo da bε -yρo. Yaa dra zιε 'nan -e Bali nen 'e 'kon mingonnen -a fε pεenon da.

Pol 'wι 'pla 'kragla Korenti 'non le

29 'Ka 'ci "nrōn 'wι 'gυε -a da! 'Ka 'va min -mienun o -batize dra minnun nen o kaa bε o 'leji. -Mε "le "wean nen o 'wι zιε -a dra? Koo kaa ve 'nan, minnun nen o kaa bε wa'a 'wuanla -kanon 'va di.

³⁰ Εν -a -tv nen "nyian 'gu. -Te minnun 'ka 'wuanla -kanon 'va diε, -mε "le "wean nen bodrun funnin εν -kaa fli ta "flumlan 'wι 'pleble pεenon nen e boα "min man be -yrε?

³¹ Maan ve 'cee 'nan, tv -tvdu pεenon nen e "cean be, te 'an 'fli ta "flumlan -ka le. 'Wι tigli nen maan ve, 'ka yi -tera 'an da! Koo cεε ci minnun nen waan 'blo -tα "da -kaa san Zozi Crizi 'le be waa.

³² Εν kaa -tα 'nan, 'an 'fli ta flula -ka le Efεz 'non fla. An yi -tεala "da 'nan minnun nen o kaa be, o wuanla -kanon 'va, -yee "wean nen an 'wι zιε -a dra. -Te e 'ka zι diε,

«"Te maan dra "le minnun nen waa ve 'nan -kaa fe -bli -e -kaa -wen mlin, koo "tre kaa -kaaman be -wee 'wι 'zv.»

³³ "Ka dre "yi, 'wι zιε te 'ka 'fli 'tvι -e 'e 'ka 'man yidi. Koo bee -wli di "bli di be, -yεε -maan min 'wι 'wli di "dra.

³⁴ 'Cee 'ci "nrondi 'e 'trα -si yra! Te 'ka 'wι 'wli di "dre "nyian di! Maan ve 'cee 'nan, min -mienun -a 'ka yei, wa'a Bali tα di. -Te an 'wι zιε -a 'vι be, 'e 'ka 'te 'yra -a.

-Te minnun wluan -kanon 'va be o -kαan 'kα?

³⁵ -A -mie dra be, min -a laabo 'nan: «Min wuanla -kanon 'va 'kα? Εν -te min wluan -kanon 'va be, -a 'kαle -kαan 'e da 'kα?»

³⁶ Maan ve -a san le -bluzan. Fei fe 'wlenun nen waa -foα 'tre 'ji be, 'i 'ci "nron 'wι nen e dra be -a da! -Te ya'a folle diε, -a -kαn 'ka boα "da "di.

³⁷ Fe 'wle nen min -a -foα 'tre 'ji be, -tα -pe nen e dra -a be, -njeε wa'a 'fo di. -A 'wle "tun

"nen waa -foα 'tre 'ji. -Te e ya 'saa 'wle -a oo, εν -te e ya fe 'wle 'pee -a oo, -a 'wle "tun "nen waa -foα.

³⁸ "Be -sru -e Bali 'e fe 'wle zιε -a bo, -e -pe nen 'e truman "man "be, 'e -non -yrε. Fe 'wle 'tv 'lee 'e tv -pe, -a 'bo nen Bali -a dra.

³⁹ 'Wι -twli zιε -yεε dra "nyian fe -tvdu pεenon nen o "flian be -wee ve -a. Blamin -tα -pe a, εν -winun -tα -pe a, εν "lomannun -tα -pe a, εν ponun -tα -pe a.

⁴⁰ Εν "nyian be, laji fenun a, εν 'trεda fenun a. 'Pian laji fenun 'lee 'wee fenyian, εν 'trεda fenun 'lee 'wee fenyian.

⁴¹ Yide 'le fenyian a 'e 'to, εν mlen -le fenyian a 'e 'to, εν mlen crennun -le fenyian a 'e 'to. Mlen crennun pεenon 'bo zιε, -wee fenyian 'ka boα 'e cin man di.

⁴² -Te ka "ta 'ka 'ci "nrōnman -kanon wluandi da be, 'winun zιε -a da nen 'ka 'ci "nrōn! Fe 'wle nen waa -foα "be e foluman, -a -twli "nen "nyian -kaa 'kαle -le ve -a. 'Pian -te -kaa wluan -kanon 'va be te -kaa 'ka "nyian fe nen e foluman be -a di.

⁴³ Min 'kαle nen waa -foα 'tre 'ji be, e ya sre ve -a, εν -a "koe 'ka 'e da di. 'Pian -te e wluan -kanon 'va be, e "bia fenyian, εν -a "koe -kαan 'e da.

⁴⁴ Blamin 'kαle 'gve -a 'bo nen waa -foα 'tre 'ji. 'Pian tv nen e wuanla -kanon 'va be, e -kαn laji 'kαle nen Bali -le 'belidi a -yrα "be -a.

Fe nen maan ve zιε -yεε ci 'nan, -te blamin 'kαle a be, te laji 'kαle nen Bali -le 'belidi a -yrα "be, e ya "nyian.

45 'Wl 'bɔ zɪe e ya 'e 'crɛn -
tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji. E ya 'e
'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Adan nɛn blamin tɛdɛ -a bɛ,
'trɛda blamin -le 'belidɪ nɛn -
yrɔ.»

'Pian Crizi nɛn e cɪ "le Adan
-fɔla "dazan 'zɔ bɛ, Bali -a
wluan -kanɔn 'va, e drɛ lei -a,
ɛn e 'belidɪ -nɔan "min lɛ.

46 Laji 'kɔlɛ nɛn Bali -le 'belidɪ
a -yrɔ "bɛ, -yɛɛ "cɛɛ -trɔa -si 'lɛ
dɪ. 'Pian blamin 'kɔlɛ 'bɛ -trɔa
-si 'lɛ, "bɛ -srɯ ɛn e drɛ laji 'kɔlɛ
nɛn Bali -le 'belidɪ a -yrɔ "bɛ -a.

47 Adan nɛn blamin tɛdɛ -a bɛ,
'trɛ nɛn Bali -a 'si ɛn yaa drɛ.
'Pian Crizi bɛ, e 'si laji.

48 Adan kludanɔn pɛɛnɔn a "le
Adan 'bɔ 'le 'wɪ 'zɔ. 'Pian min-
nun nɛn laji vɛ -a bɛ, o ya "le
Crizi nɛn e 'si laji bɛ -yɛɛ 'wɪ
'zɔ.

49 'Bɛ nɛn 'gɔvɛ, -kaa ya "le
Adan nɛn Bali 'trɛ 'si ɛn yaa
drɛ bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. 'Pian tv -
tv -taa "bɔlɛ bɛ, -e -kaa drɛ "le
Crizi nɛn e 'si laji bɛ -yɛɛ 'wɪ
'zɔ.

-Mɛ "wɪ 'bɛ dra tv 'le 'sran-
nan?

50 'An "bɔɪ Zozinɔn, 'wɪ nɛn
an 'wɪ zɪe -a 'vɪ "man "bɛ,
-nyrɛn 'gɔ. -Te min a "le
blamin nɛn -kaa cɪ -a 'gɔvɛ -yɛɛ
'wɪ 'zɔ, -a nɛn a "man, ɛn -
a nyɛn a "ji "bɛ, ya'a 'ko Bali
-le mingɔnnɛn trɛda dɪ. ɛn
"nyian bɛ 'kɔlɛ nɛn -kaa da
fɔɪ vɛ -a 'gɔvɛ, 'belidɪ nɛn ya'a
'nyaan dɪɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e
drɛ -yɛɛ vɛ -a dɪ.

51 'Wɪ 'tv nɛn e ya 'e yɔɔdɪ
blamin man bɛ, an "ta -a -ci
ve 'cɛɛ. -Kaa pɛɛnɔn 'ka 'cɛan
-kaadɪ man dɪ, 'pian Bali -kaa
pɛɛnɔn 'kɔlɛ limlan.

52 'Wɪ zɪe e dra tada ɛn e dra
tv "wɛnnɛn 'wɪ. Tv -fɔla "da
"ji, -te Bali -le 'bei 'nyranman
wɪ bɛ, minnun nɛn o kaa bɛ,
o wuanla -kanɔn 'va te wa'a
"nyian kaa dɪ. ɛn -kaa nɛn -
kaa yɛ -kɔan "man "bɛ, Bali -
kaa 'kɔlɛ limlan.

53 Fɛ nɛn maan ve zɪe -yɛɛ
cɪ 'nan, blamin 'kɔlɛ nɛn 'e da
fɔɪ vɛ -a, ɛn -kadɪ a 'e 'pladɪ
"man 'gɔvɛ, e ya "le 'e lila laji
'kɔlɛ nɛn e 'belidɪ 'yɪ bɛ -a, te
'kadɪ 'ka "nyian -yɛɛ vɛ -a "fo
"dɪ.

54 -Te 'wɪ zɪe e cɛɛn drɛdɪ
man bɛ, tɔɔn -e 'wɪ nɛn 'e 'crɛn
-tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, 'e 'lɛ
sɔɔ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:
«Fɛ nɛn waa laabo -ka bɛ -a -
nan -nyan.

Bali -a kl 'fo.

55 -Ka -le 'plɛblɛ 'ka "nyian
blamin da dɪ.

Ya'a "nyian kɔlaman min -tɛdɪ
-a dɪ.»

56 Fɛ nɛn yaa maan 'lɔɔ -ka
min -tɛa "bɛ, 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ
man nɛn. ɛn "nyian bɛ, 'wɪ
'wɪdɪ "le 'plɛblɛ "sia -pɛɪ -tɔ
winun va.

57 -Kaa Bali muo "fɔ! E ciɪa
-kaa san Zozɪ Crizi -va, ɛn e
'plɛblɛ 'nɔn -cɛɛ 'nan -e -kaa -
ka 'klɪ.

58 -Yɛɛ "wɛan 'an "bɔɪ
Zozinɔn, an 'ka ye "yɪ 'kpa,
te 'ka 'pɛ 'e plɔ dɪ! 'Ka 'tɔ
'plɛblɛ 'cɛɛ yɪ -tɛradɪ Zozɪ da
-a! 'Ka 'fli -nɔn Minsan -
le 'nyranman 'padɪ -ji. ɛn
-a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan,
'cɛɛ 'nyranman nɛn kaa "paa
Minsan lɛ bɛ, -a "nɛn 'ka 'fo 'e
"tun "dɪ.

16

Zozinɔn "lala -nɔn
Zeruzalɛm -le vɛ -a

1 "Lala nen 'kɔ 'ka -nɔn Zeruzalem Zozinɔn 'le vɛ -a bɛ, 'wɪ nen maan 'vɪ Galatɪ -leglizinun lɛ bɛ, -a da nen "ka "drɛ "nyian!

2 -Yee "wɛan 'mɔnnɛn yi -tɔvɔ pɛɛnɔn nen e bɔa "bɛ, min -tɔ 'e "lala 'pla 'e 'pɛ -a! Zɪ min -a 'yɪ bɛ, -a da fɛ nen 'e 'pla 'e 'pɛ -a! -Te kaa drɛ zɪɛ, yi nen an 'lɔ 'ka 'va bɛ, "lala 'bodɪ wɪ 'ka 'kɔan 'ka man dɪ.

3 ɛn yi nen an 'lɔ bɛ, minnun nen ka o 'si "va "bɛ, -wɛɛ ko 'cee "lala zɪɛ -a Zeruzalem. 'Pian an 'fluba dra, maan "paa "va, ɛn o -ko -a.

4 ɛn -te e ya 'nan kv -kv waa bɛ -e 'kv 'kv.

Pɔl 'yee 'ta wɔdɪ 'wɪ 'vɪ

5 "Mɛn 'vɪ 'nan an "lɔ 'ka 'va bɛ, an -ciala Masedɔa. 'Pian ma'an 'mɔan -nan nun dɪ.

6 -A -cin a 'an 'ji 'nan 'an tɔ -mie drɛ 'ka 'va. -Te ya'a drɛlɛ "yi "dɪɛ, tɔ -wɪdɪ "nen min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'kv 'ta wɔnan dɪɛ, e -cia "fo 'vaa ɛn an "sia 'ka 'va. 'Pian 'mɛn -kɔdɪ a 'ka 'lɔ -e 'an bɔla fɛnan nen an "ta -ko bɛ -a -nan.

7 -Te an 'lɔ bɛ, ma'an 'ciala "da "dɪ, -te Minsan wɪ "man "bɛ, an "mɔan 'ka 'va fɔɔnɔn.

8 'Pian an -fɔ Efɛz 'gɔ, Pantekɔt bɔa 'an man 'vaa ɛn an "lɔ.

9 Kɔɔ Minsan -si 'lɛ 'sɔ 'mɛn 'fla 'bɔ da, 'nan -e 'an Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ minnun "kaga 'lɛ. 'Pian minnun nen o "naan 'an man bɛ, o ya -nan "kaga.

10 -Te Timote 'bɔ 'ka man nun bɛ, 'ka drɛ "yi, "tɔgɔ -a -pɛ -sru 'e tɔa 'ka 'va. ɛn -a -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan e Minsan -le 'nyranman "paa "le 'mɛn 'wɪ 'zɔ.

11 Te 'ka 'va min -tɔ 'e Timote va wɪ drɛ 'e 'pɛla koda "fo "dɪ! Pian 'ka 'pa "va -yee lidɪ 'e da -ji, ɛn e 'bɔ 'an man 'gɔ te -a -ci yra "tra. Kv ya -a -pɛnnan 'kv 'vale -kaa "bɔvɪ Zozinɔn 'a.

12 -Kaa "bɔvɪ Zozizan Apolo -le vɛ bɛ, maan trɔ 'ba 'tandan 'nan 'e 'lɔ 'ka 'nanjen o 'vale -kaa "bɔvɪ Zozinɔn -mienun -a. 'Pian ya'a 'wɪɛ "man 'nan 'e "lɔ 'nun -naagɔ dɪ. E 'nan, -te 'e 'wulo -da 'yɪ bɛ, te 'e "ta "lɔ.

Pɔl 'wɪ 'nyranman tin 'ba Korɛnti 'nɔn lɛ ɛn yaa 'le 'sran o 'tɔ bɔdɪ -a

13 'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va! 'Ka 'tɔ 'plɛblɛ 'cee yi -tɛradɪ Zozi da -a! 'Ka "koe 'e 'kɔn 'ka da! Te 'ka 'pɛ 'e plɔ dɪ!

14 Yɪdɪ "yi "nen e -trɔa 'cee 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -si 'lɛ!

15 'Wɪ 'tɔ nen e ya "le 'an vɪ 'cee bɛ, -nyrɛn 'gɔ. Ka Sefana 'lee 'e 'mangulinun -tɔa. -Wɛɛ drɛ Akai 'lɛglɔn 'ji minnun tɛdɛ nen o -fɔ Zozi 'va bɛ waa. O Zozinɔn pɛɛnɔn 'su. -Yee "wɛan 'an "bɔvɪ Zozinɔn, an 'ka trɔ "baa 'nan,

16 'ka 'ta wɔla o wei da! ɛn minnun pɛɛnɔn nen o "paa o va Minsan -le 'nyranman 'panan bɛ, 'ka 'ta wɔla o wei da "nyian.

17 Sefana 'lee Fornatu 'lee Akaiku -le -ta nen waa 'wɔ 'an 'nanjenlɛ bɛ, yaan 'ci nran 'kpa tɪglɪ. Kɔɔ zɪ an o 'yɪ bɛ, e drɛ 'mɛn "le 'nan an 'ka pɛɛnɔn 'yɪ.

18 Waan "koe "tɔ 'an da "le zɪ waa dra 'ka 'va nun tɔ pɛɛnɔn man bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. -Yee "wɛan minnun nen "le -wee 'wɪ 'zɔ bɛ, 'ka o 'sia min -a.

19 Zozinɔn nɛn Azi 'lɛglɔn 'ji bɛ, o 'nan, o 'ka 'tɔ bo. Akila 'lee 'e nan Priskil 'lee Zozinɔn nɛn o cin ye -wee 'kuin bɛ, o 'nan, o 'ka 'tɔ bo 'tandan Minsan -le "wɛan.

20 Ɛn Zozinɔn pɛɛnɔn "o 'nan, o 'ka 'tɔ bo. 'Ka Zozinɔn pɛɛnɔn 'tɔ bu -atu -tɛdɪ -a o man.

21 'Ka 'tɔ buɔɪ nɛn 'gʊɛ, mɛɛn 'bɛ 'crɛn -tɛ 'an 'pɛ -a.

22 Min nɛn ya'a Minsan ye "yi "dɪɛ, Bali 'e 'wɪ "nɛn -kɔɔn -a san lɛ. Maranata! Minsan 'e 'ta!

23 Minsan Zozi 'le "yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va!

24 -Kaa drɛ "le min -tɔwli 'zɔ Zozi Crizi -le "wɛan, -yee "wɛan an 'ka pɛɛnɔn ye "yi.

'Fluba "flizan nɛn Pɔl -a cɾɛn -tɛ Korɛnti 'nɔn lɛ

1 'An 'bɔ Pɔl bɛ, Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nɛn an drɛ Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Mɛɛn 'fluba 'gʋɛ -a cɾɛn -tɛ 'kʋ 'vale -kaa "bʊl Zozizan Timote -a. Kʋa cɾɛn -tɛ Bali -le -lɛglizi nɛn Korɛnti fla bɛ -a -ji 'nɔn lɛ. ɛn e ya "nyian Bali -le minnun pɛɛnɔn nɛn Akai 'lɛglɔn 'ji bɛ -wee vɛ -a.

2 -Kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

Pɔl Bali muo "fɔ 'wɪ nɛn Bali -a drɛ Zozinɔn lɛ bɛ -a man

3 -Kaa Bali 'tɔ bɔ! -Yɛɛ cɪ -kaa san Zozi Crizi "tɪ "a. ɛn -yɛɛ cɪ "tɪ "nɛn min nyirinda -sɛan "da "bɛ -a. E ya Bali nɛn e -kaa "koe -tɔa -kaa da bɛ -a.

4 Yra yidɪ pɛɛnɔn nɛn e bɔa -kaa man bɛ e -kaa "koe -tɔa -kaa da. Yaa dra zɪɛ 'nan -e -kaa 'bɔ "nyian, -kaa -kɔla "wʊ minnun nɛn yra yidɪ 'tɔ 'tɔdʊ pɛɛnɔn bɔa "o man bɛ, o "koe "tɔdɪ -a 'o da. Zɪ Bali 'bɔ -kaa "koe "tɔ -kaa da bɛ -a -tʊwli "nɛn "nyian -kaa dra -wee 'lɛ.

5 E ya 'wɪ 'kpa -a 'nan -kaa yra ye "kaga -kaa ya Crizi -le vɛ -a -le "wɛan. ɛn e ya "nyian 'wɪ 'kpa -a, 'nan Crizi -kaa "koe -tɔa -kaa da 'kpa tɪglɪ.

6 -Yee "wɛan -te kʋ ya 'kʋ yra yɪnan bɛ, e ya 'cee 'wɪ "yi "a. Kɔɔ kʋ yra ye 'nan -e 'ka "koe 'e 'kɔn 'ka da, -e 'ka 'si 'wɪ 'ji. ɛn -te Crizi 'kʋ "koe -tɔa 'kʋ da bɛ, e ya 'cee 'wɪ "yi "a "nyian. Kɔɔ 'wɪ zɪɛ e 'ka "koe -tɔa 'ka da, ɛn

e 'ka 'man -tɔa 'plɛblɛ yra yidɪ -tʊwli "nɛn e bɔa -kaa pɛɛnɔn man bɛ -a -ji.

7 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan bɛ, nyɛn 'ka 'kʋ 'ji 'cee "wɛan dɪ. Kɔɔ kʋa -tɔa 'nan, -te ka ya 'ka yra yɪnan 'le 'kʋɛ 'wɪ 'zʊ bɛ, Crizi -taa 'ka "koe "tɔlɛ 'ka da 'le 'kʋɛ 'wɪ 'zʊ "nyian.

8 'Kʋ "bʊl Zozinɔn, kʋ ya "vale 'ka -tɔ 'nan yra yidɪ -dan tʊ 'bɔ 'kʋ man Azi 'lɛglɔn 'ji. Yra yidɪ zɪɛ e 'nan 'kʋ da 'e 'ciɪla "da. 'Kʋ "koe 'si 'kʋ da "fɔ, ɛn 'kʋ 'ci nɔn 'nan 'kʋ 'wulo 'ka 'bɔala "va "dɪ.

9 'Wɪ 'kpa, -a -cin -tɔ 'kʋ 'ji 'nan minnun "ta 'kʋ -tɛɛman. Bali -si -nɔn 'nan 'wɪ zɪɛ 'e bɔ 'kʋ man -e 'kʋ vilɛ 'kʋ yi -tɛra 'kʋ 'bɔ 'fli da dɪ. 'Pian -e 'kʋ yi -tɛra Bali 'bɔ nɛn e minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ -a da.

10 Bali 'bɔ zɪɛ -yɛɛ 'kʋ 'sʊ -kadɪ nɛn e "ta paan bɔa 'kʋ man bɛ -yrɔ. ɛn yaa dra tian cɛɛgʋ yi -a zɪ. ɛn "nyian bɛ, 'kʋ 'bli a -yrɛ 'nan, yaa dra tian 'trilii.

11 'Pian 'ka 'bɔ cɛɛ -tɔa 'kʋ 'wlu Bali trʊ 'badɪ -a 'kʋɛ. -Te min "kaga -a drɛ zɪɛ, -a -nan nɛn Bali -taa "yi "drɛlɛ 'kʋɛ, -e "yi "nɛn Bali -a drɛ 'kʋɛ zɪɛ -yee "wɛan bɛ, min "kaga 'o Bali muo "fɔ.

Pɔl -a 'vɪ 'nan 'e -ciala Korɛnti, 'pian ya'a "nyian -kʋlɛ dɪ. -Mɛ "le "wɛan?

12 'Wɪ nɛn 'kʋ 'ci "nranman bɛ -nyrɛn 'nan, 'kʋ 'wulo -ji "nrɔndɪ 'ka tin tɛa 'kʋ da dɪ. Kɔɔ kʋ ta 'wʊ min -tɔdʊ pɛɛnɔn 'va 'kʋ 'ci 'fidaa 'a 'le zɪ Bali -a dra bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ɛn 'ka 'va nɛn kʋa drɛ "bʊʊ. 'Pian blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ "cɛɛ -maan

ku 'wɪ zɪɛ -a drɛ dɪ, Bali -le "yi "nɛn.

¹³ ɛn "nyian bɛ, ku 'ka "vale 'nan 'ku 'wɪ nɛn e "mlianla 'ka da bɛ 'ku crɛn -tɛa 'cɛɛ 'fluba 'ji dɪ. -Te kaa ta 'vɪ bɛ, 'wɪ nɛn kaa 'man bɛ, te -a 'bɔ nɛn, 'wɪ 'pee -cin 'ka 'ku 'ji -a -sru "dɪ. -A -cin a 'an 'ji 'nan, ka -taa 'wɪ 'gʊɛ -a -ci manlɛ 'kpa tɪglɪ.

¹⁴ 'Wɪ 'bɔ zɪɛ kaa -ci mandɪ 'sia 'sɛzɛnɔn 'va. -Nyɛn 'nan yi nɛn Minsan Zozi -taa "man 'bɛ, 'ka 'ci -taa "nranlɛ 'kʊɛ "wɛan ɛn 'ku 'ci -taa "nranlɛ 'cɛɛ "wɛan.

¹⁵ 'Wɪ zɪɛ an yi -tɛra "da 'kpa tɪglɪ, -a -nan nɛn maan 'pla 'nan 'an 'lɔ "flizan wo 'ka 'va, -e 'ka Bali -le "yi "yi "nyian.

¹⁶ Maan 'pla 'nan 'an 'ciɪla 'ka 'va -e 'an 'ku Masedɔa 'lɛglɔn 'ji. "Bɛ -sru "mɛɛn vɪnan 'an "sia Masedɔa 'lɛglɔn 'ji bɛ, -e 'an 'ciɪla "nyian 'ka 'va. Maan dra zɪɛ 'nan "mɛɛn vɪnan 'an 'ko Zude 'lɛglɔn 'ji bɛ, -e 'kaan 'nɔn -si lɛ.

¹⁷ 'Wɪ zɪɛ -a -cin nɛn paan 'an 'ji 'nan 'an dra, 'pian ma'an drɛlɛ dɪ. Te 'ka 'ci "nrɔn 'nan 'an wei a "flivli "dɪ! ɛn te 'ka 'ci "nrɔn 'nan an 'wɪ dra "le min -mienun -le 'wɪ 'zʊ dɪ! Kɔɔ waa ve 'wɪ man -inyan, te e ya -cɛjɛ -a.

¹⁸ Bali a 'kʊɛ 'wɪ 'nan yɪzan -a. 'Wɪ nɛn 'ku 'ji bɛ, -a 'bɔ nɛn kʊa 'vɪ 'cɛɛ. 'Wɪ 'pee -cin 'ka 'ku 'ji -a -sru "dɪ.

¹⁹ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali -pɪ Zozi Crizi wei 'ka "flivli "dɪ. 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ bɛ yaa dra. 'An 'bɔ 'lee Sila 'lee Timote 'bɛ -yee 'wɪ 'vɪ 'cɛɛ.

²⁰ 'Wɪ 'kpa, 'wɪ "yi pɛɛnɔn nɛn Bali 'e 'nan 'e 'cɛn 'e dra minnun lɛ bɛ, Zozi Crizi 'bɛ

drɛ -a 'lɛ sɔɔzan -a. -Yee "wɛan -kaa -ciala Zozi Crizi -va, -e -kaa vɪ 'nan 'e drɛ zɪ 'nan -e Bali 'tɔ 'e drɛ -dan.

²¹ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali 'bɔ bɛ -kaa man -tɔa 'plɛblɛ Crizi -le 'wɪ 'ji. -Yɛɛ -kaa 'si "va 'yee 'nyranman 'panɔn 'a,

²² ɛn e -kaa -kɔnnɛn 'pla 'yee vɛ -a. Yaa drɛ 'yee lei 'saun 'nɔndɪ -a -cɛɛ. -Yɛɛ cɪ "le "yi "nɛn e -taa -a -nɔnlɛ -cɛɛ bɛ -a va fɛ tɛdɛ -le 'wɪ 'zʊ.

²³ Bali 'bɛ cɪ 'mɛn 'wɪ 'nan yɪzan -a, -te an 'wɪ 'sɛn bɛ, 'e 'wɪ "nɛn -kɔɔn 'mɛn. Fɛ -le "wɛan nɛn ma'an "nyian 'lɔlɛ 'ka 'va dɪɛ, -nyɛn 'nan an 'ka "vale 'an 'wɪ "paala 'cɛɛ 'klagla -e 'ka 'ta 'e drɛ -trɔdrɔ dɪ.

²⁴ ɛn ku 'ka -a -wɛɛnan 'nan, kʊv nɛn ku -kɔan "tin 'banɔn 'a 'cɛɛ yi -tɛradɪ Zozi da da dɪ. 'Pian ku ya -a -wɛɛnan 'nan 'ku "paa 'ka 'va -e ci "nrandɪ 'e 'kɔn 'ka 'lɔ. Kʊa -tɔa 'nan 'ka man a 'e 'tɔdɪ 'plɛblɛ 'cɛɛ yi -tɛradɪ Zozi da -ji.

2

¹ An 'ka "vale 'ka 'ta 'e drɛ -trɔdrɔ dɪ. -Yee "wɛan maan 'yi "yi -e 'an vɪɛ 'an 'lɔ 'pee wʊ 'ka 'va dɪ.

² Cɛɛ 'an 'ci "nranman paan, ɛn -te an 'ka 'ta drɛ 'trɔdrɔ bɛ, -tɪnun 'bɛ 'an 'ci "nranman "nyian? E 'ka "fo "dɪ.

³ 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan nɛn an 'fluba 'tʊ crɛn -tɛ 'cɛɛ. Maan drɛ zɪɛ 'nan -e "mɛɛn vɪnan 'an "lɔ "bɛ, te ka 'wɪ -mie paala "da. Kɔɔ an 'ka "vale 'nan 'ka 'bɔ nɛn ka ci "nrandɪ -nɔan 'mɛn bɛ 'kaan 'ta drɛ -trɔdrɔ dɪ. An yi -tɛra "da 'nan -te ci "nrandɪ a 'an 'lɔ bɛ, -a 'wɪ -taa "nyian "cɛɛ 'ci "nranlɛ.

4 'Fluba zɪɛ, tʊ nɛn an ya - a crɛn -tɛnan 'cɛɛ bɛ, tɛ 'cɛɛ 'wɪ 'an 'ta drɛ 'trɔdrɔ, ɛn tɛ 'wɪ 'naan 'an man. Maan crɛn -tɛ 'cɛɛ 'an yra lɛ yɪɛ 'yɪ 'a. Ma'an crɛn -tɛlɛ 'cɛɛ 'nan, -ɛ 'ka 'ta 'ɛ drɛ -trɔdrɔ dɪ. 'Pian maan crɛn -tɛ 'cɛɛ 'nan -ɛ 'ka -tɔ 'nan an 'ka yɛ 'yɪ 'kpa tɪglɪ.

Min 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ waa man wɪ 'cɛa

5 'Ka 'va min -tʊ -lɛ 'wɪ 'wɪdɪ 'nɛn yaa drɛ 'mɛn bɛ, ɛ min ta dra -trɔdrɔ. Maan vɛ 'cɛɛ 'nan 'an 'saza 'cɛɛ 'yaan 'ta drɛ 'trɔdrɔ dɪ, ɛ 'ka pɛɛnɔn 'ta drɛ 'trɔdrɔ. 'Pian ɛ 'ka "lɛ 'an -blɔlɔɔ -sɛn "va "dɪ, ɛ min "kaga 'ta drɛ 'trɔdrɔ 'ka yɛɪ.

6 Min zɪɛ, 'wɪ nɛn 'ka 'va min "kaga 'ci drɛ 'tɔwɪɪ ɛn waa 'nɛn kɔɔn -yrɛ "bɛ, ɛ 'bɔ "yɪ.

7 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, 'ka man wɪ 'cɛ, -ɛ 'ka "kɔɛ "tɔ 'ɛ da. "Tɔgɔ -a -pɛ -sru 'ɛ tɔa, -ɛ -a "kɔɛ 'ɛ 'sɪ 'ɛ da "fo.

8 -Yɛɛ "wɛan an 'ka trʊ "baa, 'ka -kɔɔn -yrɛ 'nan kaa yɛ "yɪ.

9 'Fluba nɛn maan crɛn -tɛ 'cɛɛ bɛ, kaa ta wɪ drɛ. An 'ka muo -fɔa. 'Ka 'nanjɛndɪ -lɛ "wɛan nɛn maan drɛ zɪ ɛn kaan wɛɪ 'man "yɪ.

10 Min nɛn kaa man wɪ 'cɛ bɛ, 'an 'bɔ 'nyian "an man wɪ "cɛa. ɛn -tɛ ɛ ya paan "mɛn 'saza 'a bɛ, maan man wɪ 'cɛ 'cɛɛ "wɛan, Crizi a 'mɛn 'wɪ 'nan yɪzan -a 'wɪ zɪɛ -a -jɪ.

11 Maan drɛ zɪɛ 'nan -ɛ Satan 'ɛ vɪɛ 'ɛ -kaa man yɪ dɪ. Kɔɔ -kaa -tɔa 'nan 'wɪ zɪɛ Satan -a "vɛlɛ 'ɛ dra.

'Wɪ nɛn ɛ drɛ Troas bɛ -nyrɛn 'gʊ

12 An 'bɔla Troas fla, ɛn an Crizi -lɛ 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ min pɛɛnɔn lɛ. Minsan -a -sɪ 'lɛ 'sʊ 'mɛn 'kpa tɪglɪ.

13 'Pian tɛ 'an 'ci 'kla "tra "dɪ, kɔɔ ma'an 'an "bʊɪ Zozizan Tit yɪɛ dɪ. -Yɛɛ "wɛan nɛn an 'sɪ 'nan nun, ɛn an Masedɔa 'lɛglɔn 'jɪ sɪ 'sia.

Crizi fɛ pɛɛnɔn 'klɪ

14 -Kaa Bali muo "fɔ! Kɔɔ yaa drɛ ɛn Crizi fɛ pɛɛnɔn 'klɪ. ɛn ɛ -kaa sɛn Crizi -lɛ -guliga -va. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -ɛ -cɛɛ "wɛan min pɛɛnɔn 'o -kɔla Bali -tɔdɪ -a "lɛ 'nan -lazɪglɔ nɛn -a -kɔɛɪ "a 'nɔnnɔn bɛ -yɛɛ cɪ fuɪlanan "man.

15 'Wɪ 'kpa, -kaa Crizi -lɛ 'wɪ 'nɔnnɔn vɛ minnɔn pɛɛnɔn lɛ. Bali "lɛ 'va bɛ, -yɛɛ cɪ "lɛ -lazɪglɔ nɛn -a -kɔɛɪ "a 'nɔnnɔn bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. -Kaa Crizi -lɛ 'wɪ 'nɔnnɔn vɛ minnɔn nɛn o ya -sɪ nɛn ɛ o "sia 'wɪ 'jɪ bɛ -a da bɛ -wɪɛ. ɛn -kaa vɛ minnɔn nɛn o ya -sɪ nɛn ɛ o "sia Bali man bɛ -a da bɛ -wɪɛ.

16 Minnɔn zɪɛ "o "kui maan "wɪdɪ -ɛ -kadɪ 'ɛ drɛ -wɛɛ vɛ -a. 'Pian minnɔn nɛn "o "kui maan "yɪ "bɛ, 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -yɛɛ dra -wɛɛ vɛ -a. Crizi -lɛ 'wɪ 'nɔnnɔn zɪɛ, -tɪ -pɛ 'bɛ "sɔa -a vɪdɪ -a?

17 'Kʊɛ vɛ bɛ, kʊ 'ka minnɔn nɛn o Bali wɛɪ baaman -ɛ 'o fɛ -wɛɛ "a bɛ waa dɪ. 'Kʊ 'ci 'fɪdaa 'a nɛn kʊ Crizi -lɛ 'wɪ vɛ minnɔn lɛ. Kʊ ya Crizi 'sunɔn 'a. Bali 'bɔ 'bɛ 'nyranman zɪɛ -a -pɛba 'wʊ 'kʊ 'lɔ, ɛn -a lɛ nɛn kʊa -sru "vɛ.

3

-Tɪɛ -maan ɛn Zozi 'lɛ 'pasɪ -azan 'tɔ 'yɪ bɔala?

1 -Tɛ kʊ ya 'wɪnɔn zɪɛ -a vɪnan bɛ, -a -cɪ nɛn 'nan kʊ ya 'kʊ 'fɪɪ 'tɔ 'yɪ -wɛɛnan? -Tɛ 'bɛ "cɛɛ dɪɛ, kʊ ya -a -wɛɛnan 'nan 'kʊ 'wɪ dra "lɛ min -mɛnɔn

-le 'wɪ 'zʊ? Kɔɔ 'nyranman nɛn waa "paa bɛ, waa 'fluba -kɔɔnman 'cɛɛ, ɛn 'nyranman nɛn waa 'pa 'ka 'va bɛ waa 'fluba 'nan laabo 'ka 'lɔ. -Cɛjɛ, 'kʊɛ vɛ 'ka zɪ dɪ.

² 'Pian 'ka 'bɔ cɛɛ cɪ "le 'kʊɛ 'nyranman 'pa 'fluba 'le 'wɪ 'zʊ. ɛn 'fluba zɪɛ -yɛɛ cɪ 'e 'crɛn -tɛdɪ 'kʊ soubɑ jɪ. Min -tʊdʊ pɛɛnɔn 'a yɛ, ɛn o -kɔlaman -a ta vɪdɪ -a.

³ -A -ci a 'wein 'nan ka ya 'fluba nɛn Crizi -a crɛn -tɛ bɛ -a. 'Nyranman nɛn kʊɑ 'pa bɛ -a va nɛn e ciula ɛn yaa crɛn -tɛ. Ya'a crɛn -tɛlɛ -gla 'yɪ 'a dɪ, ɛn ya'a crɛn -tɛlɛ -kɔlɛ 'fʊɪ da dɪ. 'Pian Bali nɛn -a yɪɛ a "man "bɛ -a lei va nɛn e ciula ɛn yaa crɛn -tɛ. Yaa crɛn -tɛ 'ka soubɑ jɪ, ɛn 'ka soubɑ zɪɛ e ya nɛn -a.

⁴ Fɛ -le "wɛan nɛn 'kʊ "koe "a 'kʊ da 'wɪ zɪɛ -a vɪnan bɛ, -yɛɛ cɪ 'nan Bali nɛn e ciula Crizi -va ɛn e 'kʊ 'pa 'sia bɛ, kʊ yɪ -tɛala "da.

⁵ Kɔɔ -a -cin 'ka 'kʊ 'jɪ 'nan, 'kʊ 'pɛ "sɔɑ 'wɪ zɪɛ -a drɛdɪ -a 'kʊ 'bɔ 'a dɪ. 'Pian Bali 'plɛblɛ -nɔɑn 'kʊɛ, -a -nan nɛn kʊ -kɔlaman 'wɪ zɪɛ -a drɛdɪ -a.

⁶ 'Wɪ 'kpa, -yɛɛ -maan kʊ -kɔlaman Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ -a minnun lɛ. 'Wɪ 'nɔnnɔn zɪɛ -yɛɛ -kɔlaman min -plɪdɪ -a Bali man 'nyɪan 'e 'pɛɛ. E 'ka "le -pei -tɔ wɪnɪn nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ -e min 'e 'ta wʊla "da "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ dɪ. 'Pian Bali lei 'saun 'bɔ 'bɛ dra -e min 'e -pli Bali man. -Kaa -tɔɑ 'nan 'ta wʊladɪ -pei -tɔ wɪnɪn da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ e min -nɔɑn "ka lɛ, 'pian 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ Bali lei 'saun 'bɛ -nɔɑn "min lɛ.

⁷ 'Wɪ nɛn e drɛ Moizi tʊ va

'li bɛ, -kaa ci "nrɔn "da! -Pei -tɔ wɪnɪn 'bɔ a 'e 'crɛn -tɛdɪ -kɔlɛ 'fʊnɪn da, ɛn Moizi -ta 'e 'lɔ le -a Izraɛl 'nɔn 'va. Moizi yra "bia "bʊʊ -yɛɛ "wɛan Izraɛl 'nɔn 'ka -kɔlɛlɛ -a yra -nanjɛndɪ -a dɪ. 'Pian te 'bɛ 'ka 'mɔnlɛ dɪ. -Pei -tɔ wɪ nɛn 'bɛ min -nɔɑn "ka lɛ bɛ, -a 'sudɪ -maan nɛn Bali -le -dan Moizi yra bii "bʊʊ zɪɛ.

⁸ -Yɛɛ "wɛan -kaa -tɔ 'nan, min nɛn e Bali lei 'saun "sua bɛ, e Bali -le -dan bɔala e -ciala "da.

⁹ -Kaa 'yɪ 'nan min nɛn e -pei -tɔ wɪnɪn 'vɪ minnun lɛ bɛ, e Bali -le -dan kɔɔn, 'pian te -pei zɪɛ e min -nɔɑn "ka lɛ. -Yɛɛ "wɛan -kaa -tɔ 'nan min nɛn e 'wɪ 'nɔnnɔn vɛ minnun lɛ bɛ, e Bali -le -dan -kɔɔnman e -ciala "da. Kɔɔ minnun zɪɛ Bali o "sɪala min tɪgɪ 'a 'e 'lɛ.

¹⁰ -Te waa "fli zɪɛ -a kɔɔn 'e cin man bɛ, Bali -le -dan tɛdɛ bɛ e 'ka fɛ -tʊ -a -yɛɛ -dan "flizan man dɪ.

¹¹ -Kaa 'yɪ 'nan -pei -tɔ wɪnɪn nɛn wa'a 'fulɛ -trɪliɪ dɪɛ, o Bali -le -dan kɔɔn min lɛ. -Yɛɛ "wɛan -kaa -tɔ 'nan 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn e ya -nan 'li 'trɪliɪ bɛ, e Bali -le -dan -kɔɔnman e -ciala "da.

¹² 'Wɪ zɪɛ -a lɛ nɛn 'kʊ 'bli cɪ, -yɛɛ "wɛan kʊ 'wɪ vɛ 'kʊ 'ta le 'kʊ "koe "a.

¹³ 'Kʊɛ vɛ bɛ, kʊ'a 'yra tɛɑ "le Moizi -le 'wɪ 'zʊ dɪ. Kɔɔ e sɔ 'pa 'e yra 'nan -e Izraɛl 'nɔn 'o vɪlɛ 'o -tɔ 'nan -a yra nɛn e "bia bɛ e dra tʊ "wɛnnɛn 'wlu dɪ.

¹⁴ ɛn Izraɛl 'nɔn 'bɔ 'o 'fli "trɔɛn drɛ "yuyɪ. -Yɛɛ "wɛan -e 'e bɔ cɛɛgʊ yɪ -a bɛ, -te o ya Bali -le -pei 'fluba ta vɪnan bɛ, e ya "le sɔ a tɪan 'e 'padɪ "da, ɛn wa'a 'ci maan dɪ. 'Pian min nɛn 'o 'vale Crizi -a o drɛ min

-tɔwli "a bɛ, -a san lɛ nɛn sɔ zɪɛ e -kɔʌn 'e 'sidi "da.

15 'Wɪ 'kpa, ɕɛɛɣv yi -a tian bɛ, -te o ya Moizi -le 'fluba ta vɪnan bɛ, e ya "le sɔ a 'e 'padɪ -wee 'wɪ 'ci mandɪ da.

16 'Pian -te Izraɛl 'nɔn 'bɔ 'si 'wɪ 'wɪlɪdɪ "drɛdɪ man, ɛn 'o 'fli -nɔn Minsan lɛ bɛ, sɔ zɪɛ e "sia -wee 'wɪ 'ci mandɪ da.

17 Minsan nɛn maan 'vɪ 'nan 'o 'fli -nɔn -yrɛ 'gʊɛ, Bali lei nɛn maan ve. Kɔɔ min nɛn Bali lei 'saun -a "paala bɛ, -pei -le 'pleblɛ 'ka "da "dɪ.

18 -Kaa 'bɔ 'gʊɛ, sɔ 'ka "nyian 'e 'padɪ -kaa yra dɪ. -Yee "wɛʌn -kaa Minsan -le -dan ye tɪɣɪ. -Te -kaa ya -yee -dan 'bɔ 'nanjɛnnan bɛ, e -ko -kaa liladɪ -a, te e -ko 'padɪ -a "da, -e -kaa drɛ "le -yee 'wɪ 'zʊ. Minsan 'bɛ 'wɪ zɪɛ -a dra 'yee lei 'saun 'a.

4

Paɪ -le 'nyranman

1 Bali 'kʊ nyrinda 'si, ɛn e 'yee 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ -pɛba 'wʊ 'kʊ 'lɔ. -Yee "wɛʌn 'kʊ "koe 'ka 'sia 'kʊ da 'nyranman zɪɛ -a 'panan dɪ.

2 ɛn 'wɪnɪn nɛn min -a dra 'e yɔɔdɪ te o min -tɛa 'yra -a bɛ, kʊ 'ka "vale 'kʊ dra dɪ. ɛn kʊ'a minnɪn see "paaman 'kʊ wei -a 'nan -e 'o yi -tɛra Zozi da dɪ. ɛn "nyian kʊ'a Bali wei baaman dɪ. 'Wɪ 'kpa, 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ kʊ'a dra dɪ. 'Pian 'kʊɛ vɛ bɛ, 'kʊ 'ci 'fɪdaa 'a nɛn kʊ Bali -le 'wɪ tɪɣɪ ve minnɪn lɛ 'wein. 'Wɪ nɛn kʊa dra -e minnɪn pɛɛnɔn 'o -tɔ 'nan, 'nyranman 'gʊɛ -a 'pazan nɛn kʊa bɛ, -nyrɛn zɪɛ. Bali 'bɛ ɕɪ 'kʊɛ 'wɪ 'nan yɪzan -a.

3 'Bɛ a zɪ, 'pian -te Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn kʊa ve minnɪn lɛ bɛ, -a -ɕɪ a tian 'e yɔɔdɪ min -mɪɛnɪn man bɛ, 'wɪ zɪɛ yaa -kɔʌnman 'nan, minnɪn zɪɛ o ya -si nɛn e o "sia Bali man -kɔɔbli bɛ -a da.

4 Wa'a yi tɛala Zozi da dɪ, kɔɔ Satan nɛn e ɕɪ minnɪn zɪɛ -wee bali -a bɛ, e -wee 'wɪ 'ci mandɪ 'lɛ 'wʊ. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e 'o vɪɛ 'o Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn 'ci man dɪ. -Yee "wɛʌn Zozi Crizi nɛn e Bali -kɔʌnman minnɪn lɛ bɛ wa'a -yee 'tɛ 'san ye dɪ.

5 'Kʊ 'bɔ 'fli -le 'wɪ "ɕɛɛ kʊa ve minnɪn lɛ dɪ, 'pian Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn kʊa ve minnɪn lɛ. Kʊa ve 'nan -yɛɛ ɕɪ Minsan -a, ɛn kʊ 'ka "sua 'wɪ zɪɛ -a Zozi 'bɔ 'le "wɛʌn.

6 'Li bɛ, Bali -a 'vɪ 'nan:

«'Tɛ 'san 'e 'sɛn klun va!»

ɛn 'bɛ nɛn 'gʊɛ Bali 'yee 'tɛ 'san zɪɛ -a -sɛn 'kʊ souba 'ji. Yaa drɛ zɪɛ -e minnɪn 'o -yee -dan ɕɪ yɪ. -Yee -dan zɪɛ -a 'bɔ nɛn Zozi Crizi -a -kɔʌnman minnɪn lɛ.

7 'Pian Bali -le 'tɛ 'san nɛn e -sɛn 'kʊ souba 'ji zɪɛ, e ya 'e 'padɪ 'kʊ 'ji "le 'nan 'kʊ yɪfɛ -dan le 'wɪ 'zʊ. Bali -a 'pa 'kʊ 'bɔ nɛn kʊ ɕɪ -pɔ "tun "a 'gʊɛ 'kʊ 'ji. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e minnɪn 'o -tɔ 'nan -yee 'pleblɛ nɛn -a -kɔʌn "manvɛ "ka "dɪɛ, -yɛɛ -maan 'kʊ -yee 'nyranman "paa, 'pian 'kʊ 'bɔ 'le 'pleblɛ 'a "ɕɛɛ dɪ.

8 'Kʊ yra ye minnɪn lɔ -pɛ pɛɛnɔn 'ji, 'pian kʊ'a 'kɪlanman 'bɛ 'lɔ dɪ. Tʊ -mie bɔa "bɛ 'wɪ nɛn kɔ 'kʊ drɛ bɛ kʊ'a tɔa dɪ, 'pian 'kʊ 'pɛ -sru 'ka 'tɔaman dɪ.

9 ɛn tʊ -mie bɔa "bɛ minnɪn 'tɛ "paa 'kʊ da, 'pian Bali 'ka 'e yɪɛ 'sia 'kʊ 'va dɪ. ɛn tʊ -mie

bɔa "bɛ, minnun 'kʊ-tiala "tra, 'pian 'kʊ 'wulo bɔala "va.

10 Yi -tʊdʊ pɛɛnɔn man bɛ, 'kʊ 'ta a 'e "fluladɪ -ka lɛ "le zɪ e drɛ Zozi lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. E dra zɪɛ 'nan -e minnun 'o ci yɪ 'nan Zozi 'le 'belidɪ nɛn 'kʊ 'lɔ.

11 Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, tʊ nɛn kʊ ya tian 'trɛ da 'gʊɛ, Zozi 'le 'nyranman 'padɪ -le "wɛan nɛn 'kʊ 'ta a 'e "fluladɪ -ka lɛ. 'Pian e ya zɪɛ 'nan -e minnun 'o ci yɪ 'nan, 'kʊ 'bɔ nɛn -kadɪ a 'kʊɛ vɛ -a bɛ, Zozi 'le 'belidɪ nɛn 'kʊ 'lɔ.

12 Zozi 'le 'nyranman nɛn kʊa "paa zɪɛ, e 'kʊ 'ta "flumlan -ka lɛ, 'pian e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan 'cɛɛ.

13 E 'kʊ 'ta "flumlan -ka lɛ, 'pian te kʊa dra 'kʊɛ yɪ -tɛradɪ Bali da -le "wɛan. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«An yɪ -tɛala Bali da, -yee "wɛan an -yee 'wɪ tin "baa.»

'Wɪ 'tʊwli zɪɛ -nyrɛn 'kʊɛ vɛ -a. 'Kʊ 'bɔ "nyian "kʊ yɪ -tɛala Bali da, -yee "wɛan kʊ -yee 'wɪ 'nɔnnɔn tin "baa.

14 ɛn "nyian bɛ kʊa -tɔa 'nan, Bali nɛn e Minsan Zozi wluan -kanɔn 'va bɛ, e 'kʊ wuanla -kanɔn 'va "le zɪ yaa drɛ Zozi lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. Yaa dra zɪɛ -e 'e 'kʊ -kaa pɛɛnɔn 'a 'e "srɔn.

15 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ 'cee "wɛan nɛn kʊa dra. Kʊa dra zɪɛ 'nan -e Bali -le "yɪ 'e fuila "man min "kaga 'va, -e 'o 'tɔ -dan nɔn Bali lɛ te waa muo -fɔa.

16 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan nɛn 'kʊ "koe 'ka 'sia 'kʊ da dɪ. 'Wɪ 'kpa, 'kʊ 'kɔlɛ "koe "a -nyannan, te e -kɔ srɛdɪ -a 'sɛzɛnɔn. 'Pian 'belidɪ nɛn Bali -a -nɔn 'kʊɛ bɛ,

Bali "koe -nɔan -yrɛ 'e -trɛ yɪ -tʊdʊ pɛɛnɔn man.

17 Yra yɪdɪnɔn nɛn o bɔa 'kʊ man 'gʊɛ, o ya 'sɛzɛnɔn, ɛn o ya tʊ "wɛnnɛn 'wlu. 'Pian e ya 'kʊɛ 'wɪ "yɪ "a, kɔɔ o ya 'kʊ 'man wʊbɔnan -e Bali 'e -kɔla 'tɔ -dan nɛn -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ -a -nɔndɪ -a 'kʊɛ 'li "fo "le vɛ -a.

18 Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, fɛ nɛn min -a ye 'e yɪɛ -a bɛ, -a lɛ "cɛɛ 'kʊ 'bli cɪ dɪ. 'Pian fɛ nɛn min 'ka -a ye 'e yɪɛ -a dɪɛ, -a lɛ nɛn 'kʊ 'bli cɪ. Kɔɔ fɛ nɛn min -a ye 'e yɪɛ -a bɛ, -yee 'mɔndɪ a tʊ "wɛnnɛn 'wlu. 'Pian fɛ nɛn min 'ka -a ye 'e yɪɛ -a dɪɛ, e "mɔan 'li 'trilii.

5

Fɛ nɛn Pɔl 'bli a -yrɛ "bɛ yaa 'vɪ

1 Kʊa -tɔa 'nan 'kɔlɛ nɛn kʊ cɪ -ji 'trɛda 'gʊɛ, e ya "le segle pannɛn 'wlu nɛn kʊ cɪ 'tʊ "wɛnnɛn 'le vɛ -a. -Te e srɛ bɛ, 'kɔlɛ nɛn Bali -a drɛ 'e 'pɛ -a bɛ, e -taa -a -nɔnlɛ 'kʊɛ. -Yɛɛ -kɔan "le 'kʊɛ 'kɔn tɪgɪ 'le 'wɪ 'zʊ. Blamin "cɛɛ -tɔ 'e 'pɛ -a dɪ. E ya laji, ɛn ya'a 'srɛman 'li "fo "dɪ.

2 'Wɪ 'kpa, 'bɛ nɛn kʊ ya tian 'trɛda 'gʊɛ, 'kʊ "koe "a -nyannan. ɛn kʊ ya "vale 'nan 'kɔlɛ nɛn Bali -taa -a -nɔnlɛ 'kʊɛ bɛ 'e 'kɔn 'kʊ da 'va.

3 Kɔɔ -te 'kɔlɛ zɪɛ -nyrɛn 'kʊ da ɛn kʊ -ka bɛ, kʊ'a 'kɔan 'kʊ plʊdɪ dɪ.

4 Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, -te kʊ ya tian segle pannɛn 'gʊɛ -a 'wlu bɛ, 'kʊ "koe -nyaan ɛn kʊ -trunman. 'Pian e 'ka 'nan kʊ ya -kadɪ -wɛɛnan -e 'kʊ 'si segle pannɛn 'gʊɛ -a wlu dɪ. E 'ka zɪ dɪ, 'pian kʊ ya

"vale 'ku 'kɔle 'trɛ bɛ -nyrɛn 'e 'kɔn 'ku da, 'nan -e 'ku 'kɔle nɛn -kadɪ a 'e pladɪ 'man 'gʊɛ 'e lila 'kɔle nɛn 'belidɪ a -yrɔ "bɛ -a.

⁵ Ɛn Bali -kaa 'man wʊv 'wɪ zɪɛ -yee vɛ -a. Kɔɔ e 'yee lei 'saun 'nɔn -ɕɛɛ 'yinun nɛn yaa 'pla -ɕɛɛ bɛ -a va fɛ tɛdɛ -a.

⁶ -Yee "wɛan tʊ pɛɛnɔn man bɛ, 'ku "koe "a 'ku da. Kʊa -tɔa 'nan, -te 'kɔle 'gʊɛ e ya tian 'ku da bɛ, te kʊ ya 'ku 'sidɪ Minsan man -kɔɔbli. 'Pian 'ku "koe 'ka 'e 'sidɪ 'ku da dɪ.

⁷ Kʊ'a Minsan ye 'ku yie -a dɪ, 'pian kʊ yi -tɛala "da ɛn kʊ ya -a -sru.

⁸ Kʊ "koe "a 'ku da tʊ pɛɛnɔn man. Ɛn kʊ ya "vale 'ku "sia 'kɔle 'gʊɛ -a -sru -e 'ku 'ku Minsan "srɔn.

⁹ 'Wɪ nɛn e ɕɪ 'ku man 'wɪ -dan a bɛ, -nyrɛn 'nan 'ku 'sɔ Minsan lɛ. -Te kʊ ya tian 'kɔle nɛn 'ku da 'gʊɛ -a -ji ɔɔ, 'ku 'sɔ -yrɛ. Ɛn -te kʊ 'si 'kɔle 'bɔ -sru ɔɔ, 'ku 'sɔ -yrɛ.

¹⁰ Kɔɔ yi -tʊ bɔa "bɛ, -kaa tʊdʊ pɛɛnɔn bɔala 'ji Crizi ɕɛin -da. Yi zɪɛ -a da nɛn 'nyranman nɛn min -tʊ -a 'pa bɛ, yaa -sru "ve. Tʊ nɛn e ya 'trɛda 'gʊɛ, -te 'wɪ "yi "nɛn yaa drɛ bɛ, yaa man -kopa ye, ɛn -te 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn yaa drɛ bɛ, yaa man -kopa ye.

Crizi -kaa yei "sɛn 'e cin va -kaa 'vale Bali -a

¹¹ Minsan -taa 'kʊɛ 'wɪ tin 'balɛ. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ "klan "paa 'ku 'ji. -Yee "wɛan nɛn kʊa -wɛɛman 'nan, 'wɪ nɛn kʊa ve minnun lɛ bɛ 'o man "yi -e 'o -sɔɔnla Zozi -sru. Bali a -tɔa 'nan 'wɪ zɪɛ -yɛɛ ɕɪ 'ku man, ɛn -a -cin a 'an 'ji "le 'nan 'wɪ zɪɛ kaa -tɔa 'nan -yɛɛ ɕɪ 'ku man.

¹² Kʊ 'ka 'ku 'fli 'tɔ -wɛɛnan 'winun zɪɛ -a vidɪ -a dɪ. 'Pian 'winun zɪɛ kʊa 'vɪ 'ɕɛɛ 'nan -e 'ka -kɔla 'ku 'sɪ -fɔdɪ -a. -E 'ka -kɔla 'wɪ 'ɕɪ vidɪ -a min -mienun lɛ. Kɔɔ minnun zɪɛ 'o 'fli -kɔɔnman fɛnun nɛn min -a ye 'e yie 'a bɛ -a, 'pian 'wɪ nɛn o ji bɛ, e 'ka 'wɪ "yi "a dɪ.

¹³ -Te kaa ye 'nan, kʊ 'wɪ dra "le minnun nɛn 'o 'wulo 'ka o da dɪɛ, -wee 'wɪ 'zʊ bɛ, Bali 'tɔ nɛn kʊa -wɛɛman 'nan 'e drɛ -dan. Ɛn -te kaa ye 'nan, kʊ 'wɪ dra "le minnun nɛn 'o 'wulo a o da bɛ, -wee 'wɪ 'zʊ bɛ, 'ɕɛɛ "wɛan nɛn kʊa dra.

¹⁴ 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn kʊa dra bɛ, Crizi -le 'ku yidɪ "yi "le "wɛan nɛn kʊa dra. Kʊa -tɔa 'nan -yɛɛ min pɛɛnɔn 'lɛji -ka 'wʊ. E ya "mɛn "le 'nan min pɛɛnɔn 'bɛ kaa.

¹⁵ E min pɛɛnɔn 'lɛji -ka 'wʊ 'nan -e minnun nɛn o yie ɕɪ "man "bɛ, 'o vɪɛ 'o 'kɔn 'trɛda 'o 'bɔ 'fli -ji dɪ. 'Pian -e 'o 'kɔn 'trɛda Crizi nɛn e min pɛɛnɔn 'lɛji -ka 'wʊ, ɛn Bali -a wluan -kanɔn 'va bɛ -yee vɛ -a.

¹⁶ -Yee "wɛan 'bɛ nɛn 'gʊɛ, -ka'a "nyian min -nanjɛan 'e 'kɔle man -e -kaa -yee 'wɪ vɪ dɪ. -Te 'wɪ zɪɛ -a 'bɔ -kaa drɛ Crizi lɛ 'e tɛdɛ ɔɔ, 'bɛ nɛn 'gʊɛ, -ka'a "nyian Crizi tɔa -pɛ zɪɛ 'bɛ 'ji dɪ.

¹⁷ Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ ɕɪ 'nan, -te min drɛ Crizi -le vɛ -a bɛ, e ya "le Bali a drɛ min -trɛ -a. Min nɛn e ɕɪ -a 'e tɛdɛ bɛ, 'bɛ yi -ka. 'Bɛ nɛn 'gʊɛ -yee 'wɪ pɛɛnɔn drɛ 'e -trɛ.

¹⁸ Ɛn 'wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e "sia Bali va. E ɕɪla Crizi -va, ɛn e -kaa yei "sɛn 'e cin va -kaa 'vale 'e 'bɔ 'a. Bali 'bɔ 'bɛ -a 'nyranman -pɛba 'wʊ 'ku 'lɔ 'nan 'ku 'wɪ zɪɛ -a vɪ minnun lɛ.

19 'Wl 'kpa, Bali ciila Crizi -va, en e minnun pɛɛnɔn yei "sɛn 'e cin va 'o 'vale 'e 'bɔ 'a. 'Wl 'wliɔ 'nɛn blamin -a drɛ 'e 'cɛn bɛ, ya'a 'palɛ 'bɛ man dɪ, en e 'wl zɪɛ -a drɛ. E 'kɔ 'pa 'sia 'nan 'kɔ -nan 'sinan 'pa minnun lɛ.

20 -Yee "wɛan kɔ drɛ Crizi -le 'pasianɔn 'a. 'Kɔ 'va nɛn Bali -ciala -e 'e 'wl 'pla minnun lɛ. 'Wl nɛn kɔa ve bɛ, -nyrɛn 'nan: «'Ka yra 'si! 'Ka 'wl "man -e 'ka yei 'e 'sɛn 'e cin va 'ka 'vale Bali -a.»

21 Crizi 'ka 'wl 'wliɔ 'tɔwli 'dreɛ dɪ, 'pian Bali -cee 'wl 'wliɔ 'nɛn "wl 'bɔ "man. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e -kaa drɛ min tɪglɪ 'a 'e lɛ, 'wl nɛn e 'bɔ Crizi man zɪɛ -yee "wɛan.

6

Pɔl minnun trɔv "baa 'nan 'o 'wl Bali -le 'yi "man

1 'Kɔ pɛɛnɔn nɛn kɔ 'nyranman 'bɔ zɪɛ -a "paa bɛ, kɔ 'ka trɔv "baa 'nan Bali -le "yi "nɛn yaa drɛ 'cɛɛ bɛ, te 'ka 'tɔv -e -a "nɛn 'e 'fɔ 'e 'tun "dɪ!

2 Kɔɔ Bali -a 'vɪ 'nan: «Tɔv "yi "man "bɛ, an -taa 'wɪɛ 'ka man. En yi nɛn an minnun "sia 'wl 'ji bɛ, an "paa 'ka 'va.»

Kɔa ve 'cɛɛ 'nan, tɔv "yi "nɛn Bali -a 'vɪ bɛ -yɛɛ 'bɔ 'gɔ. En yi nɛn Bali -a 'vɪ 'nan e minnun "sia 'wl 'ji bɛ, -yɛɛ 'bɔ 'gɔ.

3 Kɔ 'ka "vale 'nan minnun 'o 'wl 'wliɔ 'kɔe 'nyranman man dɪ. -Yee "wɛan kɔa -wɛɛman 'nan, te 'kɔe 'wl drɛdɪ 'e 'nan min -tɔv man dɪ.

4 'Pian 'kɔe 'wl pɛɛnɔn drɛdɪ -ji bɛ, 'kɔ 'fli -kɔɔnman 'nan kɔ ya Bali -le 'nyranman 'panɔn

'kpa -a. -Te 'kɔ yra 'yɪ minnun lɔ, en o 'wl 'bɔ 'kɔ man, en o 'tɛ 'pa 'kɔ da bɛ, kɔa kɔɔn 'kɔ -pɔan 'sɔdɪ -a 'nan kɔ ya Bali -le 'nyranman 'panɔn 'kpa -a.

5 'Wl 'kpa, minnun 'kɔ 'sɔn, en o 'kɔ 'fɔ -pɔ 'kuin. En o minnun wluan 'kɔ man. 'Pian 'wl pɛɛnɔn zɪɛ -a -ji bɛ, 'kɔ -pɔan 'sɔ. En "nyian bɛ, kɔ 'nyranman "paa 'e -ciala 'kɔ da. Kɔ yi "sɔan, en kɔ fɛ "sɔan 'nyranman 'padɪ -le "wɛan.

6 'Kɔe 'ta wɔ -pɛ a 'saun, en kɔ Bali -le 'wl -tɔa. Kɔ man -sɛanla minnun va, en 'kɔ ci "yi "taan -wɪɛ. Bali lei 'saun "yi drɛ 'kɔe, en kɔ min -tɔdɔ pɛɛnɔn ye "yi 'kɔ 'ci 'fidaa 'a. 'Wl pɛɛnɔn zɪɛ -a -ji bɛ, kɔa kɔɔn 'nan kɔ ya Bali -le 'nyranman 'panɔn 'kpa -a.

7 En "nyian bɛ, kɔ Bali -le 'wl tɪglɪ 'vɪ minnun lɛ, en Bali ciila 'kɔ va e 'yee 'plɛblɛ ci kɔɔn minnun lɛ. 'Wl tɪglɪ nɛn kɔa dra, -yɛɛ ci 'kɔe 'kuli 'tan ve -a, en -yɛɛ 'wl "sia 'kɔ man.

8 Minnun 'tɔ -dan -nɔan 'kɔe bee, en o 'kɔ "srɔnman bee, en o "we 'kɔ man -wliɔ "bee, en o 'kɔe 'wl "yi "ve bee, 'pian te 'wl tɪglɪ nɛn kɔa dra. En "nyian bɛ, o 'kɔ 'sia 'wlunɔn 'a, 'pian te 'wl tɪglɪ nɛn kɔa ve.

9 En o 'kɔ 'sia minnun nɛn wa'a o tɔa dɪɛ waa, 'pian minnun 'kɔ -tɔa. En kɔ ya "le minnun nɛn o "ta -kaaman bɛ -wee 'wl 'zɔ, 'pian te 'kɔ yɛ a "man. En minnun 'wl "nɛn kɔɔn 'kɔe, 'pian kɔ 'a 'kalɛ -a 'wl 'ji dɪ.

10 Minnun 'kɔ 'ta drɛ 'trɔdrɔ, 'pian te 'kɔ 'ci "nranman. En kɔ ya 'yalɛ -tɛnɔn 'a, 'pian te kɔ minnun "kaga dra fɛnɔn 'a

Bali 'lɛ. ɛn fɛ -tʊ 'ka 'kʊ 'lɔ
dɪ, 'pian Bali 'le 'va bɛ te fɛ
pɛɛnɔn a 'kʊ 'lɔ.

¹¹ Korenti 'nɔn, kʊ 'wɪ "kaga
tin 'ba 'cɛɛ 'wein. 'Wɪ pɛɛnɔn
nɛn 'kʊ 'ji bɛ, kʊa 'vɪ 'cɛɛ.

¹² 'Ka 'nan wɪ a 'kʊ man
'kpa, 'pian 'kʊ 'nan wɪ 'ka 'ka
man dɪ.

¹³ E ya 'le 'an 'wɪ 'pla 'cɛɛ 'le
'an 'pɔn -ji nennun -le 'wɪ 'zʊ.
Zɪ 'ka 'nan wɪ cɪ 'kʊ man bɛ, -
a -tʊwli "nɛn "nyian 'ka -kɔɔn
'kʊɛ 'nan 'kʊ 'nan wɪ a 'ka man.

*Bali -tʊwli "lɛ nɛn 'ka 'fli
'nɔn!*

¹⁴ Minnun nɛn wa'a yi tɛala
Zozɪ da dɪɛ, te 'ka 'fɔ o -sru "dɪ!
-A -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan, 'wɪ tɪglɪ
'lee 'wɪ 'wɪdɪ 'ka 'kɔlaman -e
'o 'tɛ 'e cin da dɪ. ɛn "nyian bɛ,
'tɛ 'san 'lee klun 'ka 'kɔlaman
-e 'o 'kɔn fɛ -tʊwli "nan dɪ.

¹⁵ ɛn "nyian bɛ, Crizi 'lee Sa-
tan yei 'ka 'a ble dɪ. ɛn "nyian
bɛ, min nɛn e yi -tɛala Crizi da
'lee min nɛn ya'a yi tɛala Crizi
"da "dɪɛ, -wee ci "nrɔndɪ 'ka
'tʊwli "dɪ.

¹⁶ ɛn "nyian bɛ, Bali -pan
'kɔn bɛ, -yʊ -pan 'kɔn "cɛɛ dɪ. -
A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan -kaa
ya Bali nɛn -a yiɛ cɪ "man "bɛ -
yee 'kɔn 'a. 'Wɪ zɪɛ Bali -a 'vɪ 'e
'cɛn. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali
-le 'fluba 'ji 'nan:

«An -nyɛanla o va.

An -kɔan -wee Bali -a,
ɛn o -kɔan 'mɛn minnun -a.»
¹⁷ -Yee "wɛan nɛn Minsan -a
'vɪ 'nan:

«'Ka 'si minnun yei,

'ka 'cɛn o man!

Fɛ nɛn e 'ka "tri -tɔa Bali 'lɛ bɛ,
'ka -wɛɛ 'nan 'ka "sia -a drɛdɪ
man!

-Te ka 'wɪ zɪɛ -a drɛ bɛ,
an 'ka "kuan 'an 'pɛ "fli "a.

¹⁸ An -kɔan 'ka "tɪ "a.

ɛn ka -kɔan 'an 'pɪnʊn 'lee 'an
'lunʊn -a.

'An 'bɔ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san Bali,
mɛɛn 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ.»

7

¹ 'An beenun, 'wɪnʊn zɪɛ
Bali -tɔ "da 'nan 'e dra -cɛɛ,
-yee "wɛan e ya "le -kaa 'fli
drɛ 'saun Bali 'lɛ 'sɪdɪ -a 'wɪ
'wɪdɪnʊn nɛn o -kaa "tri -tɔa
Bali 'lɛ bɛ -a drɛdɪ man! -Kaa
'wɪ zɪɛ -a drɛ -e -kaa drɛ Bali -
le vɛ -a "fo, ɛn -kaa drɛ "klandɪ
-a Bali lɔ!

*Pɔl Korenti 'nɔn trʊ 'ba 'nan
'e 'nan wɪ 'e 'kɔn o man*

² 'Kʊ 'nan wɪ 'e 'kɔn 'ka man.
Kʊ'a 'wɪ drɛɛ -wɪdɪ 'ka 'va
min -tʊ lɛ dɪ. ɛn kʊ'a drɛɛ -e
'ka 'va min -tʊ 'e 'sɪ -sɪ tɪglɪ da
dɪ. ɛn kʊ'a 'ka 'va min -tʊ ta -
blɪɛ dɪ.

³ 'Wɪ "cɛɛ maan -tɔa 'ka man
'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ -a dɪ. Maan 'vɪ
'cɛɛ 'va 'nan 'ka 'nan wɪ a 'kʊ
man 'kpa tɪglɪ. -Te e ya 'belɪdɪ
-a oo, 'ka 'nan wɪ a 'kʊ man. ɛn
-te e ya -kadɪ -a oo, 'ka 'nan wɪ
a 'kʊ man.

⁴ An -kɔlaman 'wɪ tin 'badɪ
-a 'cɛɛ 'an 'ta le 'an "koe "a.
ɛn an -kɔlaman 'ka 'sɪ -fɔdɪ -a.
Yra yɪdɪ pɛɛnɔn nɛn e bɔa 'kʊ
man bɛ, ya'a 'an "koe 'sia 'an
da dɪ, 'pian 'an 'ci "nranman
'e -ciala "da.

*Korenti 'nɔn 'ta wɪ mandɪ ci
'nran -nɔn Pɔl lɛ*

⁵ Zɪ kʊ 'bɔla Masedɔa 'lɛglɔn
'ji bɛ, 'kʊ 'ci 'ka 'kɔnlɛa "tra "dɪ.
'Wɪ a 'kʊ man -pɛ pɛɛnɔn da.
Minnun a 'tɛ 'panan 'kʊ da -pɛ
-tʊ -a. ɛn "nyian bɛ, 'kʊ 'ci a 'e
'tɔdɪ lou.

⁶ 'Pian Bali nɛn e minnun
nɛn o -pɛ -fɔnan "ka "dɪɛ, e o ci
-taa "tra "bɛ, e 'kʊ "koe "tɔ 'kʊ
da Tit -le -tadɪ -a.

7 E 'ka 'nan Tit -le -tadı 'saza 'bε 'ku "koe "tə 'ku da di. 'Pian 'wɪ nɛn kaa 'bɔ "koe "tə -a 'e da bε, -yεε 'ku "koe "tə 'ku da. Yaa 'sinan 'pa 'kʊε 'nan, 'an dra 'ka -tεa 'kpa tɪɣɪ. En 'wɪ nɛn e drε bε e 'ka ta drε 'trɔdrɔ. En "nyian 'nan, ka ya 'ka 'tɔdɪ 'an -sru 'plɛblɛ. 'Wɪ zɪε -yee "wεan bε, 'bε nɛn 'gʊε 'an 'ci "nranman 'e -ciala "da.

8 'Fluba nɛn maan crɛn -tε 'cεε bε, maan -tɔa 'nan e 'wɪ 'nan 'ka man. 'Pian -a 'wɪ 'ka 'nanlɛ 'an man "fo "di. E ya "le 'an vɪ 'cεε 'nan, zɪ maan 'man 'nan 'fluba zɪε e 'ka ta drε 'trɔdrɔ 'e 'ciɪla "da "bε, 'wɪ 'nan 'an man.

9 'Pian 'bε nɛn 'gʊε 'an 'ci "nranman. 'An 'ci 'ka "nranman 'nan an 'ka 'ta drε -trɔdrɔ di. 'Pian 'an 'ci "nranman 'nan 'ka 'ta nɛn e drε 'trɔdrɔ bε yaa drε en 'ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man. 'Wɪ 'kpa, 'ka 'ta nɛn e drε 'trɔdrɔ zɪε -yεε 'sɔ Bali lɛ. -Yee "wεan nɛn 'fluba 'bɔ nɛn kʊa crɛn -tε zɪε ya'a 'wɪ drɛlɛ -wɪdɪ 'ka 'va min -tʊ lɛ di.

10 Fɛ nɛn maan vε zɪε, -yεε cɪ 'nan -te min ta drε 'trɔdrɔ 'wɪ 'wɪdɪ "tʊ -le "wεan ɛn e 'si -a drɛdɪ man bε, -yεε 'sɔ Bali lɛ. 'Wɪ nɛn min zɪε yaa drε bε, -a 'wɪ 'ka -taa 'nanlɛ "man "di, kɔɔ Bali -a "sia 'wɪ 'ji. 'Pian -te min ta drε 'trɔdrɔ 'wɪ 'wɪdɪ "tʊ -le "wεan ɛn ya'a 'silɛ -a drɛdɪ man dɪε, -a 'le 'srannan "nɛn -kadɪ -a.

11 'Wɪ 'kpa, 'ka 'ta nɛn e drε 'trɔdrɔ zɪε, -yεε 'sɔ Bali lɛ. Kɔɔ 'wɪ nɛn e drε 'ka 'va nun bε, kaa 'sia 'wɪ 'a, ɛn kaa man toba -fɔ 'mɛn. 'An yɪdɪ dra 'ka -tεa, ɛn 'ka 'man a 'e 'tɔdɪ 'plɛblɛ Bali -le 'wɪ 'ji. 'Wɪ nɛn min zɪε yaa drε bε, e 'nan 'ka man, ɛn e 'ka 'tɛ "klan -a. -Yee "wεan ka

'wɪ "nɛn kɔɔn -yɛε. 'Wɪ 'bɔ zɪε -a drɛdɪ -a bε, kaa -ci kɔɔn 'nan ka 'ka -a -sru "di.

12 'Fluba 'bɔ nɛn maan crɛn -tε 'cεε zɪε, ma'an crɛn -tɛlɛ min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ drε bε -yee "wεan di. En "nyian bε, ma'an crɛn -tɛlɛ min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ 'bɔ drε -yɛε "bε -yee "wεan di. 'Pian maan crɛn -tε 'cεε 'nan -e 'ka -kɔla -a -kɔɔndɪ -a 'nan Bali 'lɛ bε, ka ya 'ku -sru "fo.

13 'Wɪ zɪε kaa drε. -Yεε -maan 'ku "koe "tə 'ku da.

-A da "cεε e -fʊ 'saza di. 'Pian zɪ kʊ Tit 'yɪ bε, 'ku 'ci "nran 'e 'ciɪla "da. Kɔɔ 'wɪ nɛn kaa "koe "tə -a 'e da bε, e ci "nrandɪ -nɔn -yɛε.

14 'Wɪ 'kpa, Tit 'bɔ yɪε man bε, an 'ka 'sɪ -fɔ, ɛn ka'an 'tɛlɛ 'yɾa -a di. 'Ka 'tə "yɪ "nɛn kʊa 'vɪ bε, e drɛla "da, "le zɪ 'wɪ pɛɛnɔn nɛn kʊa 'vɪ 'cεε bε e ya tʊ pɛɛnɔn man 'wɪ tɪɣɪ 'a bε -yee 'wɪ 'zʊ.

15 Tit -le 'ka yɪdɪ "yɪ "bε 'e 'ciɪla "da "mɛn. Kɔɔ zɪ e 'lʊ 'ka 'va bε, yaa 'yɪ 'nan 'ka 'man a 'e wʊʊdɪ -e 'ka 'ta wʊla 'ku wei da. En yaa 'yɪ "nyian 'nan 'ka yɪε 'nan 'e man ɛn cee 'kun 'ka 'pɛ "fli "a.

16 Kaa -ci kɔɔn 'nan, an -kɔlamana 'an yɪ -tɛala 'ka da 'wɪ pɛɛnɔn 'ji. 'Wɪ zɪε yaan 'ci nran 'kpa.

8

'Yalɛ -tɛnɔn nɛn Zeruzalɛm -leglizi -ji bε Zozinɔn "yɪ drε -wɛlɛ

1 'Kʊ "bʊɪ Zozinɔn, 'wɪ nɛn Bali -le "yɪ -a drε -leglizinun nɛn Masedɔa 'lɛɣlɔn 'ji bε -a -jinɔn lɛ bε, e ya "le 'ku 'sinan 'pa 'cεε.

2 Yɾa yɪdɪ "kaga 'bɔ o man -wee yɪ -tɛradɪ Bali da -nanjɛn

ve -a. En 'yale o -te 'e 'ciila "da. 'Pian ci 'nrandi-dan a -wlo, en o "lala -non "kaga Zozinon 'le ve -a.

³ 'Wl 'kpa, maan ve o man 'nan, zi e ci -wlo "be waa -non, en "nyian waa -non 'e 'ciila "da. Min -tu 'ka 'tole o man -a -nondi -a di.

⁴ -Wee koola 'ku man 'ku tru 'badl -a 'nan 'ku 'si -non 'wle -e "yi "nen Zozinon "ta -a dra Bali -le minnun nen Zeruzalem be -wle "be, 'o 'wee ve 'pa "va.

⁵ 'Wl nen -a -cin 'ka 'ku 'ji di, -a 'bo nen waa dre. Koo 'o 'fli -non Minsan -le 'nyranman -ji, en "be -sru 'o 'fli -non "nyian 'ku 'bo le 'padl -a 'ku 'va. Waa dre "le zi Bali ci "va "be -yee 'wl 'zv.

⁶ 'Wl zle -yee "wean nen ku Tit tru 'ba 'nan, 'e 'lv 'ka 'va. "Yi "nen yaa pei -troa 'nan 'ka dre Zeruzalem Zozinon 'le ve -a be, 'e 'lv -a 'le 'sran.

⁷ Cee yi -teradi Zozi da a -dan. En ka Bali -le 'wl "paa -man sid. En kaa -ci maan 'kpa tgli. En 'ka 'man a 'e 'todi 'pleble Bali -le 'wl 'ji. En 'ka cin ye "yi 'kpa "le zi kua -nan koon 'cee be -yee 'wl 'zv. 'Wl pennen zle cee dra 'e -ciala "da. -Yee "wean maan laabo 'ka lo 'nan "yi "nen ka "ta -a dra Zozinon 'le ve -a be 'e -ciala "da "nyian!

⁸ -To "cee maan wo 'ka man 'nan -e 'ka dre di. 'Pian 'wl nen Zozinon -mienun -a dre be, maan 'sinan 'pa 'cee 'nan -e 'ka "koe 'e 'kon 'ka da 'cee ve drenan. 'Wl zle -a dredl -a nen 'ka "bu Zozinon yidi "yi "ci -koonman.

⁹ "Yi "nen -kaa san Zozi Crizi -a dre be kaa -toa. Kaa -toa 'nan e ya fezan -a Bali 'le, en 'e 'fli dre 'yale -tezan 'cee "wean.

Yaa dre zle 'nan -e -yee 'yale -tedl 'e 'ka dre fenon 'a Bali 'le.

¹⁰ 'An 'ci wl nen e ya "le 'an vl 'cee 'wl zle -a da be, -nyren 'gv. E ya 'cee 'wl "yi "a -e "yi "nen Zozinon "ta -a dra Zeruzalem Zozinon 'le ve -a be, 'ka 'cee ve 'pa "va. 'Wl 'kpa, cee 'wl zle -a pei 'troa "nen "le pee man, en cee 'vl 'ka 'bo 'a 'nan, kaa dra.

¹¹ -Yee "wean 'be nen 'gve, 'ka yie -troa "da, -e 'ka 'le 'sran. 'Ka 'ta 'e 'kon "fava -a drenan "le zi 'ka 'ta dre "fava -a vnan 'nan kua dra be -yee 'wl 'zv. "Lala nen 'ka 'pe "soa -a -nondi -a be, -a 'bo nen 'ka -non!

¹² Maan ve 'cee 'nan, -te min fe -non 'e 'ci 'fidaa 'a, "le zi -a -pe "soa -a be -yee 'wl 'zv be, -yee 'so Bali le. 'Pian 'be nen min -pe 'ka 'soa 'be 'nondi -a di, Bali 'ka tin tea min da 'be man di.

¹³ Fe nen maan 'vl zle -yee ci 'nan, e 'ka 'nan 'ka "dre wl 'yale -tenon 'a fe -nondi min pee le -le "wean di. 'Wl nen e ci "yi "be -nyren 'nan, 'e 'kon 'ka pennen 'lo 'sezenon.

¹⁴ 'Be nen 'gve fe a "cee 'lo "kaga, 'pian -a 'wl a -wee "man. -Yee "wean 'ka 'pa o va! 'Li 'pei -te -a 'wl a "cee "man be, -wee "paa 'ka 'va. E ya "le Zozinon 'o 'wl zle -a dre te fe a o pennen 'lo 'sezenon.

¹⁵ Koo e ya 'e 'cnen -tedl Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Te min -tu -a koola "kaga 'ko oo,

-yee ve 'lee min nen

yaa koola "wennon be e 'bo 'e cin man.

En -te min -tu -a koola "wennon 'ko oo,

-yee ve 'lee min nen

yaa koola "kaga "bε e 'bɔ 'e cin man.»

Pɔl minnun 'pa 'sia Korenti nɔn lε

16 Kɔ Bali muo -fɔa 'nan, yaa drε εn 'ka 'nan wɪ a Tit man, "le zɪ 'ka 'nan wɪ cɪ 'kɔ man bε -yee 'wɪ 'zɔ.

17 Kɔɔ 'wɪ nɛn kɔa laabɔ Tit -lɔ bε, e wɪ "man 'e 'ta le "koe "a. Maan ve 'cεε 'nan, -yεε 'vɪ 'e 'bɔ -a 'nan 'e 'lo 'ka 'va.

18 -Kaa "bɔɪ Zozizan nɛn -a 'tɔ 'yi "a -leglizɪ-tɔɔ pɛɛnɔn 'ji Zozɪ Crizɪ -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪdɪ man bε, kɔa "paa "va -wεε "lo "a.

19 -Leglizɪnɔn 'bɔ 'bε 'sɪ "va 'nan 'e 'kɔ 'kɔ 'pa "yi "nɛn kɔ "ta -kɔ -a -nɔn lε Zeruzalɛm bε -a -nan. "Yɪ zɪε kɔ "ta -kɔ -a 'nan -e Mɪnsan 'bɔ 'tɔ 'e drε -dan, εn -a -kɔɔndɪ nɛn "nyɪan 'nan kɔ ya "vale 'nan 'kɔ "paa o va.

20 εn "nyɪan bε, kɔ 'ka "vale 'nan minnun 'o 'wɪ 'kɔ man -wɪdɪ "lala "kaga zɪε -yee "wεan dɪ.

21 Kɔɔ kɔa -wεεman 'nan 'wɪ nɛn kɔa dra bε 'e 'kɔn 'e 'sɔdɪ "ji Mɪnsan 'lε, εn kɔa -wεεman 'nan 'e 'kɔn 'e 'sɔdɪ "ji minnun 'lε.

22 Min "fli zɪε, -wεε "ta "lo. εn kɔ -kaa "bɔɪ Zozizan 'tɔ 'pa "nyɪan o va. -Kaa "bɔɪ zɪε, kɔa 'yɪ -pɛ "kaga "ji 'nan -a "koe "a 'e da Bali -le 'nyranman 'padɪ -ji. 'Bε nɛn 'gɔε, -a "koe "a 'e da 'e 'cɪladɪ "da, kɔɔ e yɪ -tɛala 'ka da "fo.

23 Tit -le vε bε, kɔε 'ta wɔla 'bε 'a, εn kɔε 'nyranman "paa 'bε 'a 'cee vε -a. 'Pɪan Zozinɔn nɛn o 'lɔ -a 'palɛ bε, -wee vε bε, -leglizɪnɔn 'bε o 'pa 'sia. Minnun Crizɪ 'tɔ dra -dan -wee "wεan.

24 -Yee "wεan 'ka o 'kun 'ka 'pɛ "fli "a, -e -leglizɪnɔn 'o 'tɔ 'nan, ka min ye "yi. εn -e 'o 'tɔ "nyɪan 'nan, 'ka 'sɪ nɛn kɔa -fɔ bε, e 'ka 'wɪ "tun "a dɪ.

9

Fε -le "wεan nɛn Pɔl Zozinɔn -mɪenun -trɔa 'e 'lε bε yaa -ci 'vɪ

1 Maan 'yɪ 'nan, e 'ka paan "le 'an 'fluba crɛn -tε 'cεε, "yi "nɛn Zozinɔn "ta -a dra Bali -le minnun nɛn Zeruzalɛm bε -wɪε "bε, -a da dɪ.

2 Kɔɔ maan -tɔa 'nan, 'ka 'ta a "fava 'wɪ zɪε -a drɛnan. εn an 'ka 'sɪ -fɔ Masedɔa 'nɔn 'lε 'wɪ 'bɔ zɪε -a man. Maan 'vɪ -wɪε 'nan, kaa nɛn Akai 'lɛglɔn 'ji bε, -e 'e "sia "nɛn "lε pee man bε, te 'ka 'man a 'e wɔɔdɪ 'wɪ zɪε -a drɛdɪ -a. εn 'ka "koe "nɛn 'ka da -a drɛnan bε, e Zozinɔn "kaga "koe "tɔ 'o da.

3 An -kaa "bɔɪ Zozinɔn 'labε o -trɔa 'an 'lε 'nan -e 'ka 'sɪ nɛn kɔa -fɔ bε, -a "nɛn 'e vɪlɛ 'e 'fɔ 'e "tun "dɪ. An ya "vale 'ka 'man 'e 'kɔn 'e wɔɔdɪ 'wɪ nɛn maan 'vɪ minnun lε bε -a da.

4 Fε nɛn maan ve zɪε -yεε cɪ 'nan, -te 'kɔ 'vale Masedɔa Zozinɔn -mɪenun -a kɔ 'lɔ te 'ka 'man 'ka 'e wɔɔdɪ dɪε, e 'ka "yi "dɪ. Kɔɔ 'kɔ 'bɔ nɛn kɔ 'ka 'sɪ -fɔ bε, 'yra -taa 'kɔ 'tɛlɛ, εn 'ka 'bɔ "nyɪan 'yra -taa "cee "tε wɔlɛ.

5 -Yee "wεan nɛn maan 'yɪ "yi -e 'an -kaa "bɔɪ Zozinɔn zɪε o trɔ 'ba 'nan 'o 'trɔa 'an 'lε. O "ta "lo 'nan -e "yi "nɛn kaa 'vɪ 'ka 'bɔ 'a 'nan 'ka dra bε 'o -tɛ 'e cin da. 'Ka -nɔn -wɪε, kɔɔ an ya "vale -a man 'e 'kɔn 'e wɔɔdɪ 'vaa -e 'kɔ 'lɔ. 'Wɪ zɪε -yεε -kɔɔnman 'nan kaa -nɔn 'ka 'ci 'fidaa 'a, εn min -tɔ 'ka 'tɔlɛ 'ka -sru "dɪ.

Fε -nəndi ci 'fidaa 'a bε -yεε
'sɔ Bali lε

⁶ E ya "le 'an 'wɪ 'tʊ -cin -tɔ
'ka 'ji. -Nyren 'nan, zɪ min fei
'pa bε -a ta fε 'wɫε nɛn yaa -tɛa.

⁷ 'Wɪ zɪε -a da nɛn 'ka 'ci
"nrɔn, -e min -tʊ 'e 'nɔn "le zɪ
e 'si -a souba man bε -yee 'wɪ
'zʊ. Te 'e -nɔn 'e 'ci "pou "a
dɪ, ɛn te 'e -nɔn "le 'nan fε nɛn
min a 'e 'tɔdɪ -a -sru "bε -yee
'wɪ 'zʊ dɪ. Kɔɔ min nɛn e fε -
nɔan ci "nrandɪ -a bε -a san
nɛn Bali -a ye "yi.

⁸ ɛn "nyian bε, 'plɛblɛ a Bali
lɔ 'nan -e 'e "yi 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn
drɛ 'cɛɛ. Yaa -nɔan nɛn 'cɛɛ 'e
'ciɪladɪ "da, 'nan -e 'ka 'bɔ
"nyian 'ka -kɔla "yi 'tɔ 'tʊdʊ
pɛɛnɔn drɛdɪ -a min pɛɛnɔn lɛ.

⁹ 'Ka drɛ zɪε, kɔɔ e ya 'e 'crɛn
-tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nɛn e 'yee "yi fuila "man,
yaa -nɔn 'yalɛ -tɛnɔn lɛ bε,
-a 'tɔ "yi "fo 'li 'trilii.»

¹⁰ ɛn "nyian bε, Bali nɛn e fε
'wɫε -nɔan fei 'pazan lɛ, ɛn e
-blɪfɛ -nɔan -yrɛ "bε, e -taa fε
'wɫε 'nɔnlɛ 'cɛɛ 'e 'ciɪladɪ "da.
Yaa dra -e 'e 'pa "da, 'nan -e 'ka
-kɔla 'cee "yi fuiladɪ -a "man.

¹¹ 'Wɪ 'kpa, Bali -taa 'ka dreɛ
fɛnɔn 'a -pɛ "kaga "ji, -e 'ka -
kɔla "fε -nəndɪ -a minnun lɛ
'kpa tɪɪɫ. Tɔɔn 'cee "yi "nɛn
kaa "paa 'kʊ 'lɔ -e 'kʊ 'kʊ -a bε,
-yee "wɛan minnun -taa Bali
muo "fɔlɛ.

¹² 'Cee "yi "nɛn ka -taa -a
dreɛ bε, e "paa Zozinɔn nɛn
'yalɛ o -tɛ Zeruzalɛm bε o va.
ɛn "nyian bε, yaa -maan -e
min "kaga 'o Bali muo "fɔ.

¹³ 'Cee "yi "drɛdɪ zɪε, -te waa
-nan 'yɪ bε, o Bali 'tɔ dra -dan.
Kɔɔ ka ya 'ta wɔlanan Zozi
Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn da, ɛn ka

fε -nɔan -wɫε 'ka 'ci 'fidaa 'a, ɛn
kaa dra zɪε min pɛɛnɔn lɛ.

¹⁴ 'Wɪ -dan nɛn Bali -le "yi -
a drɛ 'cɛɛ bε, -yee "wɛan, o -taa
Bali trʊ 'balɛ 'cɛɛ 'ka yɪdɪ "yi "a.

¹⁵ ɛn -kaa pɛɛnɔn -kaa Bali
'tɔ drɛ -dan! Kɔɔ "yi "nɛn min
'ka 'kɔlaman -e 'e vɪ 'e 'le dɪε,
yaa drɛ -cɛɛ.

10

Tɔ nɛn minnun -a 'pa Pɔl
man bε, yaa -ci 'si

¹ 'An 'bɔ Pɔl, e ya "le 'an 'wɪ
'tʊ -ci 'si 'cɛɛ. Minnun 'wɪ "paa
'an da 'nan, -te 'an 'ka yra 'yɪ
bε, an 'ka 'va wɪ ve -trɔɔ. 'Pian
-te an 'ka 'ka "srɔn "kogo dɪε,
an 'ka 'va wɪ tin "baa 'e 'plɛblɛ
da. Kaa -tɔa 'nan Crizi a -trɔɔ,
ɛn e ya min 'kpa -a. An ya
"vale 'an 'wɪ dra "le -yee 'wɪ
'zʊ. -Yee "wɛan an 'ka trʊ "baa
'kpa tɪɪɫ 'nan,

² te 'ka 'wɪ drɛ -te an 'bɔla 'ka
'va nun bε, -e 'an 'ka 'va wɪ drɛ
'e 'plɛblɛ da dɪ! 'Pian minnun
nɛn o 'tɔ "paa 'kʊ man 'nan
blamin -ci 'sɔ wɪ -sru "nɛn kʊ
cɪ bε, -te an 'bɔla 'ka 'va bε, an
tin "baa -wɫε 'e 'plɛblɛ da.

³ Kʊ ya blaminun -a, 'bɛ a
zɪ. 'Pian -kuli nɛn kʊ cɪ "man
'gʊɛ, e 'ka blamin -le -kuli -
tandɪ pɛ -ji dɪ.

⁴ Fε nɛn maan 'vɪ zɪε -yεε
cɪ 'nan, 'kʊɛ -kuli -tan fɛnun
nɛn kʊ -kuli -taan "a bε, o
'ka fɛnun nɛn blamin -a "sia
-e 'e 'kʊ -kuli man bε -a dɪ.
'Pian 'kʊɛ -kuli -tan fɛnun bε,
Bali 'plɛblɛ 'nɔn -wɫε -e 'kʊ
Bali 'nanmannɔn 'le 'plɛblɛ
'klɪ. Blamin -le cɪ "nrəndɪ nɛn
e ya -wɪdɪ "bε, kʊa yi -kaa.

5 $\text{E}\eta$ -yee-dandan 'tandi $\eta\epsilon\eta$ yaa maan ya'a 'we "man -e 'e Bali -t δ d $\iota\epsilon$, k υ a yi -kaa. K υ a dra 'nan -e blamin -le ci "nr δ ndi p $\epsilon\epsilon$ n δ n 'e lila Bali da te e 'ta w δ la Crizi wei da.

6 $\text{E}\eta$ minnun $\eta\epsilon\eta$ 'o 'w ι "paa 'k υ da 'lab ϵ , k υ -taa 'w ι "n ϵ n -k δ nn $\iota\epsilon$ -w $\iota\epsilon$. 'Pian k υ ya -a man -p ϵ nnan 'nan 'ka 'b δ 'lab ϵ , 'ka 'ta w δ lad ι 'sia 'k υ wei da t ι gl 'vaa -e 'k υ dr ϵ .

7 'Ka 'w ι 'g $\upsilon\epsilon$ -a -nanjen 'ka 'b δ 'a -tv. Min $\eta\epsilon\eta$ yaa ve 'e 'fli man 'nan 'e ya Crizi -le v ϵ -a b ϵ , -a -cin 'e 't δ 'ji 'nan, 'k υ 'b δ "nyian "k υ "ya wo Crizi -le v ϵ -a "le -yee 'w ι 'z υ !

8 $\text{E}\eta$ "nyian b ϵ , 'ka -t δ 'nan, Minsan -a -si -n δ n 'k $\upsilon\epsilon$ 'nan 'k υ 'pa 'ka 'va -e 'ka 't δ 'pleble, 'pian yaa v $\iota\epsilon$ 'nan k υ 'ka 'ci baa -ji d ι . -Te 'w ι z $\iota\epsilon$ an 'k υ 's ι -f δ -a 'e 'ci ι la "da "b $\upsilon\upsilon$ "b ϵ , -a 'yra 'ka 'an 't ϵ a "fo "d ι .

9 Te 'ka 'ci "nr δ n 'nan, an ya "vale 'an 'ka -t ϵ a "klan -a 'men 'flubanun $\eta\epsilon\eta$ maan c ρ en -t ϵ a 'c $\epsilon\epsilon$ b ϵ -a -ji d ι !

10 F ϵ $\eta\epsilon\eta$ maan ve z $\iota\epsilon$ -y $\epsilon\epsilon$ c ι 'nan, minnun -a ve 'an man 'nan: «P δ l -le 'flubanun $\eta\epsilon\eta$ yaa c ρ en -t ϵ a "b ϵ , e 'w ι tin "baa min l ϵ -ji 'e 'pleble da, $\epsilon\eta$ e 'w ι -dandan ve 'e 'fli man. 'Pian -te -a 'b δ po a -nan b ϵ , min yi ϵ 'ka "naan "man "d ι , $\epsilon\eta$ e 'ka "le min 'e "tr δ en "t δ -a wei l ϵ d ι .»

11 Min $\eta\epsilon\eta$ e 'w ι z $\iota\epsilon$ -a ve 'an man b ϵ , e ya "le 'an v ι -a san l ϵ 'nan, z ι 'k υ wei c ι 'k $\upsilon\epsilon$ 'flubanun -ji b ϵ , -a -t ω wli "n ϵ n "nyian, -te k υ 'b δ la 'ka 'va b ϵ , z ι 'k υ dr ϵ w ι nun -k δ an.

12 -A -cin 'ka 'k υ 'ji 'nan 'k υ -k δ an minnun z $\iota\epsilon$ o va d ι . -Te 'b ϵ "c $\epsilon\epsilon$ d ι , 'k υ 'c ϵ in -t δ ala 'k υ cin yra 'k υ 'vale waa d ι . O 'w ι

-dandan ve 'o 'fli man, $\epsilon\eta$ o ya 'o 'fli -k δ nnan 'o cin man. -Bl υ 'tandi 'b ϵ c ι z $\iota\epsilon$.

13 'K $\upsilon\epsilon$ v ϵ b ϵ , k υ 'a 'w ι -dandan ve 'k υ 'fli man 'e 'ci ι lad ι "da "d ι . 'W ι $\eta\epsilon\eta$ 'k υ 'fli -k δ nnan -a b ϵ , Bali -a -n δ n 'k $\upsilon\epsilon$. -Ny ρ en 'nan: K $\upsilon\epsilon$ 'b δ la Zozi Crizi -le 'w ι 'n δ nn δ n 'a 'ka 'va.

14 -Yee "w ϵ an -a -ci a 'wein 'nan, k υ 'ka 'w ι -dandan v ι nan 'k υ 'fli man 'e 'ci ι lad ι "da "d ι . "Te 'e 'k δ n 'nan k $\upsilon\epsilon$ "c $\epsilon\epsilon$ 'b δ la Zozi Crizi -le 'w ι 'n δ nn δ n 'a 'ka 'va 'e t ϵ d ϵ d $\iota\epsilon$, "te maan ve 'nan 'w ι nun $\eta\epsilon\eta$ k υ a ve 'k υ 'fli man 'g $\upsilon\epsilon$, e ya 'e 'ci ι lad ι "da.

15 K υ 'a 'w ι -dandan ve 'k υ 'fli man 'e 'ci ι lad ι "da "d ι , $\epsilon\eta$ e 'ka min pee -le 'nyranman da d ι . 'Pian -a -cin a 'k υ 'ji 'nan, -te 'cee yi -t ϵ rad ι Zozi da 'pa "da "b ϵ , 'k υ 't δ 'e dr ϵ "nyian -dan 'ka 'va. $\text{E}\eta$ e dr ϵ -dan 'nyranman $\eta\epsilon\eta$ k υ a "paa b ϵ -yee "w ϵ an.

16 'E dr ϵ z $\iota\epsilon$ -e 'k υ -k δ la Zozi Crizi -le 'w ι 'n δ nn δ n v ι d ι -a 'ka -sru 'flanun da "nyian. 'W ι z $\iota\epsilon$ -a -cin $\eta\epsilon\eta$ 'k υ 'ji. 'Pian k υ 'ka "vale 'k υ 'fli dra -dandan 'nyranman $\eta\epsilon\eta$ min pee -a 'pa b ϵ , -a da d ι .

17 E ya 'e 'c ρ en -t ϵ d ι Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min $\eta\epsilon\eta$ e ya "vale 'e -dandan "taan b ϵ ,

'e -dandan 'tan 'nyranman $\eta\epsilon\eta$

Minsan -a "paa b ϵ -a.»

18 -Yee "w ϵ an maan ve 'c $\epsilon\epsilon$ 'nan, -te min 'w ι -dandan ve 'e 'fli man b ϵ , e ya 'w ι "tun "a. 'Pian min $\eta\epsilon\eta$ Minsan -a 't δ "yi "ve b ϵ , -y $\epsilon\epsilon$ c ι 'w ι -dan a.

11

P δ l 'w ι 'ci 'si Korenti 'n δ n l ϵ 'e 'nanmann δ n da

1 'Ka 'w₁ "man -e 'an 'w₁ tin 'ba 'c_{EE} "le "m_{EE}EN -wulo 'ka "nyian 'an da d₁! 'Ka yra 'si, 'ka 'w₁ "man -e 'an 'b₀ "nyian 'an 'fli -s₁ -f₀!

2 Maan ve 'c_{EE} 'nan, an 'ka 'sia te ka ye "le 'nan lim₀EN nEN ya'a tian 'k₀NNEN -t₀LE d₁E -yee 'w₁ 'z₀, EN an 'ka 'n₀EN -k₀NNEN LE. -K₀NNEN z₁E Crizi nEN. -Yee "w_{EE}AN an ya 'ka 'ta man b₀NAN "le z₁ Bali man bo 'yee minnun da b_E -yee 'w₁ 'z₀.

3 'W₁ nEN -m₁EN -a drE 'li E_V LE b_E, 'ka 'ci "nr₀EN "da! E E_V man 'y₁ 'yee see "paa weinun -a. "Klan a 'an 'ji 'nan, te 'cee v_E 'e drE z₁ d₁! K₀0 an ya "vale 'nan 'ka 'f₀ Zozi Crizi -t₀w₁ -sru, EN 'ka 'f₀ -a -sru 'ka 'ci 'fidaa 'a.

4 F_E nEN maan ve z₁E -y_{EE} C₁ 'nan, k₀ Zozi Crizi -le 'w₁ 'v₁ 'c_{EE}, 'pian ka "we "man -e min 'e 'ta 'w₁ 'pee v₁ 'c_{EE} Zozi da. EN "nyian b_E, Bali lei 'saun a 'ka 'l₀, 'pian ka "we "man -e min 'e 'ta lei pee -n₀nd₁ 'c_{EE} 'w₁ v₁. EN "nyian b_E, k₀ Zozi Crizi -le 'w₁ 'n₀NN₀EN 'v₁ 'c_{EE}, 'pian ka "we "man -e min 'e 'w₁ 'n₀NN₀EN 'pee v₁ 'c_{EE}.

5 Zozi 'le 'pasian₀EN nEN o -dandan "taan 'lab_E, maan -t₀a 'nan an 'ka o man "w_{EE}NN₀EN Bali -le 'w₁ 'ji d₁.

6 'An 'p_E 'ka 's₀a 'w₁ tin 'bad₁ -a f_Enyian "le -wee 'w₁ 'z₀. 'B_E a z₁, 'pian te e ya Bali -le 'w₁ 't₀d₁ -a b_E, m_{EE}EN -t₀a. 'W₁ z₁E m_{EE}EN 'ci k₀0N 'ka 't₀d₀ p_{EE}EN₀EN LE, EN m_{EE}EN 'ci k₀0N -p_E "kaga "ji.

7 Bali -le 'w₁ 'n₀NN₀EN nEN maan 'v₁ 'c_{EE} b_E, maan 'v₁ 'c_{EE} 'e "tun. Ka'an 'pan w₀LE d₁. -Te an 'w₁ z₁E -a drE b_E, e 'ka 'w₁ 'w₁ld₁ "a d₁. 'Pian 'an 'fli drE

'c_{EE} "w_{EE}NN₀EN 'nan -e 'ka drE -a "n_{EE}EN "bl₁NN₀EN 'a.

8 An w₁ "man EN -leglizi peenun 'an pan 'w₀ 'nan -e 'an -k₀la 'nyranman z₁E -a 'pad₁ -a 'c_{EE}. E ya "le crin nEN maan 'w₀, k₀0 -a -n₀an da "c_{EE} -e -leglizi pee nEN 'yaan 'pan w₀ d₁.

9 -A -cin 'e 't₀ 'ka 'ji 'nan, t₀ nEN maan drE 'ka 'va EN "lala 'w₁ 't₀ 'an man b_E, ma'an 'sile 'ka 'va min -t₀ -l₀ d₁. 'Pian -kaa "b₀1 Zozi₀EN nEN Mased₀a 'legl₀EN 'ji b_E -w_{EE} ta 'pal_E 'an 'va "lala "n_{EE}EN -a 'w₁ c₁ 'an man b_E -a. Maan w_{EE} 'nan te 'an 'k₀EN 'ka 'win -ji -tr₀ -a d₁. EN maan dra tian z₁.

10 An ya Crizi -le 'w₁ t₁gl₁ -sru, EN an 'w₁ t₁gl₁ ve 'c_{EE}. Maan ve 'c_{EE} 'nan, 'w₁ nEN maan ye 'm_{EN} 't₀ -dan t₀ -a z₁E, min -t₀ 'ka Akai 'legl₀EN p_{EE}EN₀EN 'ji -e 'e -k₀la -a 'sid₁ -a 'an 'l₀ d₁.

11 -M_E "le "w_{EE}AN nEN an 'w₁ z₁E -a 'v₁? EN -te maan 'v₁ b_E, -a -ci nEN 'nan ma'an 'ka 'ye "yi d₀v₀? -C_EJ_E, 'b_E "c_{EE} d₁. 'Pian an 'ka ye "yi, EN Bali -a -t₀a 'nan 'w₁ 'kpa nEN maan ve.

12 An 'ka ye "yi, 'pian maan dra "le z₁ maan pei 'tr₀a 'e 'c_{EN} b_E -yee 'w₁ 'z₀. Ma'an w_{EE}MAN 'nan 'kaan 'pan w₀ d₁. Maan dra z₁E minnun nEN o c₁ 'k₀ 'man -w_{EE}ENAN b_E -wee "w_{EE}AN. O ya -si -t₀ -w_{EE}ENAN 'nan -e 'o -dandan 'tan -a v₁d₁ -a 'nan, k₀ "lala "sia "le 'wee 'w₁ 'z₀.

13 Maan ve 'c_{EE} 'nan, Zozi Crizi -le 'pasian₀EN t₁gl₁ "c_{EE} waa d₁. Min see "paan₀EN nEN waa, EN 'o 'fli ta y₀0man 'nan o ya Zozi Crizi -le 'pasian₀EN 'a.

14 'W₁ z₁E te 'e 'ka 'kan d₁! K₀0 Satan 'b₀ b_E, 'e 'fli ta y₀0man 'nan e ya Bali -le 'pasiazan -a.

15 -Yee "wεan maan ve 'cεε 'nan, e 'ka min 'kan wι -a -e Satan, e 'le minnun zιε 'o 'fli ta yωω 'nan o ya Bali -le 'nyranman 'panon 'a dι. 'Pian -wee 'wι 'le 'srannan "bε, 'wι 'wli dι "nen waa drε bε -a man pan nen Bali -a wo -wλε.

Yra yidinun nen o 'bō Pōl man bε yaa -nan wι 'vι

16 E ya "le 'an vι "nyian 'cεε 'nan, te -a -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan 'an 'wulo 'ka 'an da dι! 'Pian -te 'wι zιε -a -cin nen 'ka 'ji bε, ka 'wι "man -e 'an 'bō "nyian "an 'wι -dandan vι 'an 'fli man "wεnnon "le 'an 'wulo 'ka 'an da dι.

17 'Wι -dandan nen an "ta -a ve 'an 'fli man 'gυε, maan -tōa 'nan, e 'ka 'wι nen Minsan 'suzan -a ve bε -a dι. 'Pian e ya "le min nen -a -wulo 'ka 'e da dιε, -yεε cι 'wιnan.

18 Min "kaga "a 'ka yei, o 'wι -dandan ve 'o 'fli man 'nan -e 'o 'sō minnun λε. -Yee "wεan 'an 'bō "nyian "an dra zι.

19 'Ka 'fli "siala 'wι 'tōnon 'a, 'pian ka "we "man -e 'ka "trōen "tō minnun nen o -wulo 'ka 'o da 'labε dιε -wλε.

20 O 'ka drε 'wee nōannun -a, te 'o 'ka 'ta -ble. Ka ya -wλō "pυ 'kuin, εn o -va -ble 'ka da, te o 'pa -fōman 'ka yra. 'Wι pεenon zιε waa dra 'cεε te ka "we "man.

21 Maan ve 'cεε 'nan, -a -cin 'ka 'tōλε 'kυ 'ji 'nan 'kυ 'ta zιε -a wo 'ka 'va 'mlōnmlōn dι. 'Pian -te 'ka 'ci "nrōnman 'nan, e ya 'yra -tε wι -a 'kυ 'lō bε, -a -nōan da nen.

'Wι -dandan nen minnun -a ve 'o 'fli man bε, 'an 'bō "nyian an "ta "an "ve. "An "ve "nyian "le 'an 'wulo 'ka 'an da dι.

22 O ya Ebre 'nōn 'a. 'An 'bō "nyian Ebre min nen "mεen "a. Izrael 'nōn nen waa, εn 'an 'bō "nyian Izrael min nen "mεen "a. Abraam kludanon nen waa, εn 'an 'bō "nyian Abraam kluda min nen "mεen "a.

23 O ya Crizi 'sunon 'a. 'An 'bō "nyian an ya Crizi 'suzan -a 'e "mlian o pεenon da. Maan ve "le 'an 'wulo 'ka 'an da dι. An Bali -le 'nyranman 'pa e cι o pεenon 'le vε da. An -pυ 'kōn bli Bali -le 'wι 'ji e cι o pεenon 'le vε da. Minnun 'an -sōn e cι o pεenon da. Tυ "kaga 'bō bε, 'an 'kadι -fōla tυ Bali -le 'wι 'ji.

24 Zuif 'nōn 'an 'sōn 'e 'pa -a 'soolu, te o -ngble 'le wo 'an 'ji -tυdυ -fuba yaaga 'wλε 'sōrasien.

25 Rōm 'nōn 'an 'sōn sōnba "a 'e 'pa -a yaaga. En Zuif 'nōn -a wεε 'nan 'waan -tεa "kōλε -a 'e 'pa -a -tυ. En -kλv -sranji 'maan 'e 'pa -a yaaga 'yi yei da. -A -tυ drε bε, an -pei -man -tυ 'lee yidεa drε 'yi 'va.

26 An 'ta "kaga 'wυ bε, te fε 'an "bluman. -A -mie drε 'yi 'cεnnan 'ji, εn -a -mie drε bε, yei 'plēnōn 'bε 'an blu, εn -a -mie drε bε, 'an "bυι Zuif 'nōn 'bε 'an blu, εn -a -mie drε bε, minnun nen o 'ka Zuif 'nōn 'a dιε -wεε 'an blu, εn -a -mie drε 'fla yei, εn -a -mie drε "bui 'da, εn -a -mie drε 'yi yei da, εn -a -mie drε bε, minnun nen 'o 'fli "siala 'an "bυinun Zozinon 'a bε, -wεε 'an blu.

27 En "nyian bε, bodrun funnin te an ya 'nyranman da, εn bodrun funnin te 'an "koe -nyaan. -A -mie drε bε, 'an yei 'sōn, εn -a -mie drε bε, dra 'an 'tε, εn -a -mie drε bε, 'yi dra

'an 'tε, εn -a -mie drε bε, an fε 'sɔn, εn -a -mie drε bε, trun 'an 'tε, εn -a -mie drε bε, sɔ klɪ 'an man.

²⁸ 'Wɪ "kaga "a tian paan -e 'an vɪ, 'pian -a -tɔwli 'gɔε -a 'bɔ nɛn maan ve. Yi -tɔdɔ pɛɛnɔn man bε te -leglizi -nan wɪ a 'an man.

²⁹ -Yεε cɪ "le 'nan -te min 'ka 'e 'tɔdɪ 'plɛblɛ yi -tɛradɪ Zozi da -ji dɪε, 'an 'bɔ "nyian te "mɛn "kɔe "a 'e 'sidɪ 'an da. εn -te min -tɔ 'si -si tɪglɪ da bε, 'an 'bɔ "nyian -a 'wɪ trun -fɔa 'an man.

³⁰ -Te e ya 'nan 'an 'wɪ -dandan vɪ 'an 'fli man bε, yra yɪdɪnun nɛn o 'bɔ 'an man Bali -le 'wɪ 'ji bε -a 'bɔ 'a nɛn an -dandan "taan.

³¹ 'Wɪ "cɛɛ maan -sɛan "dɪ. Bali nɛn -kaa san Zozi "tɪ "a bε yaa -tɔa zɪ. 'Tɔ -dan 'e 'fɔ -yee vε -a 'li 'trilii.

³² 'Wɪ 'kpa, tɔ nɛn an ya Damas bε, 'fla zɪε -a tazan nɛn mingɔnnɛn Areta -a -tɔ bε, e minnun paala 'fla man -klɔn -yrε pɛɛnɔn "nɛn 'nan -e 'waan 'kun.

³³ 'Pian min -mienun 'pa 'an 'va, waan 'fɔ saannɛn 'ji, εn waan 'bɔla -fenɛdi da. -A -nan nɛn waan sɔɔnla 'fla man -klɔn -sru, εn an -kɔla 'tɛdɪ -a -ji.

12

'Winun nɛn Bali -a -nan kɔɔn Pɔl lɛ bε yaa 'vɪ

¹ E ya "le 'an 'wɪ -dandan vɪ tian 'an 'fli man. Maan -tɔa 'nan e ya 'wɪ "tun "a. 'Pian 'winun nɛn Minsan -a -nan kɔɔn 'mɛn bε 'lee 'winun nɛn yaa ta 'bɔla 'mɛn bε, 'e 'bɔ 'mɛn 'bε da.

² An Zozizan 'tɔ -tɔa. Zozizan zɪε 'wɪ nɛn e drε -yrε "bε -a -nan lɛ -fuda sinjɛn nɛn 'gɔ. Bali -a 'sia εn e -kɔ -a la yaaga da. 'Pian -te -a lei -a nɛn Bali -kɔ -o, ma'an tɔa dɪ. εn -te -a po -a nɛn Bali -kɔ -o, ma'an tɔa dɪ. Bali -tɔwli 'bε -tɔa.

³ 'Wɪ 'kpa, min zɪε maan -tɔa. -Te -a lei -a nɛn Bali -kɔ -o, ma'an 'bε tɔa dɪ. εn -te -a po -a nɛn Bali -kɔ -o, ma'an 'bε tɔa dɪ. Bali -tɔwli 'bε -tɔa.

⁴ Maan -tɔa 'nan Bali -kɔ -a 'yee fɛnan nɛn min 'ka 'e yra ye 'mlɔnmlɔn dɪε -a -nan. Min zɪε 'wɪ nɛn yaa 'man bε, blamin 'ka 'kɔlaman -a vɪdɪ -a dɪ, εn -a -si 'ka 'e 'nɔndɪ 'nan blamin 'e vɪ dɪ.

⁵ Min zɪε -a lɛ nɛn an 'tɔ -dan -nɔan. -Dandan 'tandɪ 'an 'bɔ 'le 'wɪ 'a bε, ma'an dra dɪ. 'Pian -te maan 'vɪ 'nan 'an -dandan "taan bε, yra yɪdɪnun nɛn o 'bɔ 'an man bε, -a 'bɔ nɛn maan ve.

⁶ εn -te an "ta -dandan "taan 'an 'bɔ 'le 'wɪ 'a bε, e 'ka 'nan 'an 'wulo 'ka 'an da dɪ. Kɔɔ 'wɪ nɛn e drε tɪglɪ bε -a 'bɔ nɛn maan ve. 'Pian 'an 'pɛ da -tɔa 'bε 'a. Maan dra zɪε 'nan -e minnun -o 'mɛn 'wɪ tin 'ba 'wɪ nɛn waa -nan 'yɪ 'an 'lɔ bε -a da 'lee 'wɪ nɛn waa 'man 'an da bε -a da.

⁷ 'Wɪ nɛn Bali -a -nan kɔɔn 'mɛn zɪε, e ya -nyrennɛn wɪ -a. -Yee "wɛan "tɔgɔ 'an -dandan 'tan -a vɪdɪ -a bε, Bali 'an 'mɛan drε. E ya "le 'nan lei nɛn 'an 'kɔlɛ 'ji. Satan -le 'pasiazan -tɔ nɛn 'an man te 'e 'tɛ -kɔɔnman 'mɛn "tɔgɔ 'an -dandan 'tan -a vɪdɪ -a.

⁸ An Minsan trɔv 'ba 'e 'pa -a yaaga 'nan, 'e Satan -le 'pasiazan zɪε -a 'si 'an man.

⁹ Minsan 'ka 'wɪɛ "man "dɪ. 'Pian yaa 'vɪ 'mɛn 'nan: «Mɛin ye 'yi, ɛn mɛin drɛ 'mɛn min -a, -yɛɛ cɪ 'wɪ -dan a. 'Bɛ nɛn 'i "koe 'ka 'i da dɪɛ, -a -nan nɛn 'mɛn 'plɛblɛ bɔala -dan.» 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan, an -dandan "taan 'nan 'an "koe 'ka 'an da dɪ. Maan dra zɪɛ 'nan -e Crizi -le 'plɛblɛ 'e 'kɔn 'an 'lɔ.

¹⁰ -Yee "wɛan 'bɛ nɛn 'gʊɛ, -te yra yɪdɪ a 'an man oo, ɛn -te minnun 'an "srɔnman oo, ɛn -te 'wɪnun bɔa 'an man oo, ɛn -te minnun 'tɛ "paa 'an da oo, ɛn -te "klan 'an -tɛa oo, Crizi -le "wɛan bɛ an "we "man cɪ "nrandɪ -a. Kɔɔ maan -tɔa 'nan, 'bɛ nɛn 'an "koe 'ka 'an da 'gʊ dɪɛ, -a -nan nɛn Crizi 'plɛblɛ -nɔan 'mɛn 'e 'ciɪladɪ "da.

Korenti 'nɔn 'nan wɪ a Pɔl man

¹¹ An 'wɪ tin 'ba 'cɛɛ "le 'an 'wulo 'ka 'an da dɪ. Cɛɛ -maan maan drɛ zɪ. Kɔɔ cɛɛ 'wɪ -dandan ve paan 'an man, 'pian ka'a drɛɛ dɪ. An 'ka fɛ -tʊ -a dɪ, 'pian Zozi 'le 'pasianɔn nɛn o -dandan "taan 'labɛ, maan -tɔa 'nan an 'ka o man "wɛnɔn Bali -le 'wɪ 'jɪ dɪ.

¹² 'Wɪnun nɛn waa -kɔɔnman 'nan an ya Zozi 'le 'pasiazan -a bɛ, 'an -pɔan 'sran 'e cin da, ɛn maan drɛ 'ka 'va. -Te e ya 'lɛbo "fɔ wɪnun -a oo, ɛn -te e ya -cɛ -srɔn "wɪnun -a oo, ɛn -te e ya 'wɪnun nɛn o Bali -le 'plɛblɛ 'ci -kɔɔnman bɛ -a oo, maan pɛɛnɔn drɛ 'ka 'va.

¹³ -Mɛ "wɪ nɛn maan drɛ -leglizi peenun -ji, te ma'an 'bɛ drɛɛ 'ka 'va dɪ? Maan -tɔa 'nan, e ya -tɔwli "cɛ, -nyrɛn 'nan, ma'an -wɛɛɛ 'nan 'kaan 'pan wʊ dɪ. -Te kaa ye "le

maan drɛ 'wɪdɪ "bɛ, 'ka yra 'si, 'kaan man wɪ 'cɛ!

¹⁴ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ an man wʊʊ 'nan -e 'an 'cɛin yaagazan 'e 'lʊ 'ka 'va. 'Pian -te an 'lʊ bɛ, ma'an -wɛɛman 'nan 'kaan 'pan wʊ dɪ. Kɔɔ 'ka 'lɔ fɛ va "cɛɛ an cɪ dɪ, 'pian 'ka 'bɔ po va nɛn an cɪ. Kaa -tɔa 'nan, 'nɛnnun 'cɛɛ fɛ treman 'o "tɪ 'lee 'o "bʊ "le vɛ -a dɪ, 'pian 'nɛn "tɪ 'lee 'nɛn "bʊ 'bɛ fɛ treman 'wee 'nɛnnun -le vɛ -a.

¹⁵ 'Mɛn vɛ bɛ, "lala pɛɛnɔn nɛn 'an 'lɔ bɛ, e -ko 'ka 'wulo -wlu. ɛn 'an 'bɔ 'an 'fli -nɔan "nyian "fo 'nan -e 'an 'pa 'ka 'va. -Te an 'ka ye "yi "bʊʊ zɪɛ, ɛn ka'a "mɛn 'yɪ 'wo "yi "dɪɛ, e ya 'kpa?

¹⁶ Ma'an -wɛɛɛ 'nan 'kaan 'pan wʊ dɪ. 'Wɪ 'kpa nɛn! 'Pian 'ka 'va min -mienun -a ve 'nan, an 'ka 'man 'yɪ see "paa weinun -a, te an "lala "kooman 'ka 'lɔ -pɛ pee -ji zia.

¹⁷ Minnun nɛn an o 'pa 'sia 'ka 'va bɛ, -tɪɛ 'ka 'ta blɪ "lala "koodɪ -a 'ka 'lɔ?

¹⁸ An Tit trʊ 'ba 'nan 'e 'lʊ 'ka 'va. ɛn an -kaa "bʊɪ Zozizan 'tʊ 'pa "va, -wɛɛ 'lʊ 'a. Tit nɛn e 'lʊ zɪɛ, e 'ka 'ta blɪ "lala "koodɪ -a 'ka 'lɔ? -Cɛjɛ, ya'a drɛɛ zɪ "fo "dɪ. Kɔɔ 'kʊ 'vale -a 'kʊɛ cɪ "nrɔndɪ a -tɔwli, ɛn kʊ 'ta wula 'a -si -tɔwli "da.

¹⁹ -A -mie -nan bɛ, 'ka 'ci "nrɔnman 'nan, 'kʊɛ tin 'nɔnɔn nɛn an cɪ -a -wɛɛnan. -Cɛjɛ, 'bɛ "cɛɛ dɪ. 'Pian kʊ ya Crizi 'sunɔn 'a, ɛn 'wɪnun nɛn kʊa dra bɛ, Bali lɛ nɛn kʊa -sru "ve. 'Kʊ "bʊɪ Zozinɔn, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn kʊa dra bɛ, kʊa dra 'nan -e 'ka 'tɔ 'plɛblɛ Bali -le 'wɪ 'jɪ.

²⁰ Kɔɔ "klan a 'an 'jɪ 'nan, -te an 'lʊ bɛ, ma'an -taa "bɔɛ

'ka man 'le zi 'an ci 'va 'be -yee 'wɪ 'zʊ dɪ. En 'ka 'bɔ 'nyian ka'a 'taa 'an 'tɔle 'le zi 'ka ci 'va 'be -yee 'wɪ 'zʊ dɪ. "Klan a 'an 'ji 'nan, an bɔa 'ka man te 'wɪ 'blɪdɪ a 'ka yei, en te man bʊdɪ -a 'ka yei, en te ka ya 'ka nyran siadɪ 'ka cin yei, en te bɔe 'blɪdɪ a 'ka yei, en te 'srɔn wɔdɪ a 'ka yei, en te ka "we 'ka cin man -wɪdɪ, en te 'ka 'fli 'siala -dandan 'ka cin man, en te ka'a ble 'ka cin yei "dɪ.

²¹ En "nyian be 'klan a 'an 'ji 'nan, -te an 'lʊ be, Bali -taa -a drɛle -e 'yra 'e 'an 'te "nyian 'cee "wean. En 'an 'ta -taa "drɛle -trɔdrɔ minnun nen o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'e tɛde, en wa'a tian 'silɛ -a drɛdɪ man dɪe -wee "wean. An ya "vale 'o 'si 'wɪ pɛɛnɔn nen e min "tri -tɔa Bali 'le be -a drɛdɪ man. En an ya "vale 'o 'si nyinnandɪ lɪ 'lee 'kɔnnɛn -a te wa'a 'o cin 'palɛ dɪe -a man! En an ya "vale 'o 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ nen waa -trɔa 'o 'win -ji be -a man!

13

Pɔl 'wɪ 'nyranman tin 'ba Korenti 'nɔn le

¹ 'Mɛn 'lʊdɪ 'ka 'va be -a yaagazan nen an "ta -a -si "siala 'gʊ. Kaa -tɔa 'nan, wa'a fɔa -tʊwɪ -e 'o -klan "dɪ.

² -Yee "wean 'be nen an ya tian 'ka man -kɔɔbli 'gʊe, 'wɪ nen maan 'vɪ te 'an 'cɛin "flizan 'lʊ 'ka 'va nun be, maan -fɔa "nyian 'ji minnun nen o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'e tɛde be, -wɪe. En e ya "nyian min pɛɛnɔn 'le ve -a. 'Wɪ zɪe -nyren 'nan, -te an 'lʊ be, an 'wɪ tin 'baa 'e 'pleble da, ma'an 'wɪ 'cea "fo "dɪ.

³ Kɔɔ ka ya "vale 'an -ci -kɔɔn 'cee 'nan Crizi -ciala 'an 'va en e 'wɪ tin "baa. Crizi a 'ka 'va 'yee 'pleble 'a, kaa -tɔa zi. En kaa -tɔa "nyian 'nan, e 'ka min "bleble -a dɪ.

⁴ O Crizi pɛin yiba "plan da "le min "bleble -le 'wɪ 'zʊ, en e -ka. 'Wɪ 'kpa, 'pian 'be nen 'gʊe -a yɪe a "man Bali -le 'pleble 'le "wean. 'Wɪ 'tʊwɪ zɪe e ya 'kʊe ve -a. Kʊ drɛ min "bleble -a 'kʊ 'vale Crizi -a. 'Pian -te kʊ 'bɔla 'ka 'va be, ka -taa -a -tɔle 'nan 'pleble a 'kʊ 'lɔ. Kɔɔ Bali -le 'pleble a -maan, en 'belɪdɪ a 'kʊ 'lɔ 'kʊ 'vale Crizi -a.

⁵ 'Ka 'cee yi -teradɪ Zozi da -nanjen! En 'ka 'fli 'nanjen 'ka 'bɔ 'a, -e 'ka -tɔ! 'Ka 'nanjen -e 'ka -kɔnnɛn 'yɪ 'nan, 'ka 'vale Zozi Crizi -a ka ya min -tʊwɪ "a. -Te ka'a yɪe zi dɪe, te 'cee yi -teradɪ Zozi da a 'wɪ "tun "a.

⁶ -A -cin a 'an 'ji 'nan, ka -taa -a -tɔle 'nan 'kʊ 'kʊe ve -ci kɔɔn.

⁷ Kʊ Bali trʊ "baa 'nan, te 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "tʊwɪ "drɛ dɪ. 'Kʊe tin 'nɔnnɔn "cee kʊ'a -weeman 'wɪ zɪe -a -ji dɪ. 'Pian kʊa -weeman 'nan, 'ka 'wɪ 'yɪ "drɛ. En -te minnun 'ka 'kʊ 'siala min -a dɪe, "kʊe ye 'wɪ "tun "a.

⁸ Maan ve 'cee 'nan, Bali -le 'wɪ tɪgɪ be, kʊ'a 'kɔlaman -e 'kʊ 'si -tɔ -yrɔ "dɪ. 'Pian 'wɪ nen yaa 'vɪ be, -a 'bɔ nen kʊa dra.

⁹ -Yee "wean -te kʊ ya Bali -le 'wɪ 'ji "bleble en ka ya 'ka 'tɔdɪ 'pleble be, 'kʊ 'ci a 'e "nrandɪ. 'Wɪ nen kʊa laabo Bali lɔ be, -nyren zɪe. 'Nan 'ka 'li 'ka da -e 'ka -sɔnla -si tɪgɪ da Bali -sru.

¹⁰ An ya tian 'ka man -kɔɔbli en an 'fluba 'gʊe -a cren -te 'cee. Maan drɛ zɪe 'nan -e -te an 'lʊ be, 'an vɪe 'an 'wɪ tin "baa 'cee 'e 'pleble da dɪ. Maan

ve 'cεε 'nan Minsan -a 'pleble
'nɔn 'mɛn. 'Pian ya'a -nɔnle
'nan -e 'an 'ka fuila "man "di,
yaa-nɔn 'nan -e 'an 'pa 'ka 'va.

¹¹ 'An "buɪ Zozinɔn, maan 'le
-sɛanla -a vidɪ -a 'cεε 'nan, 'ka
'ci 'e 'kɔn 'e 'nrandɪ! ɛn 'ka
'li 'ka da -e 'ka -sɔɔnla -si tɪglɪ
da Bali -sru! ɛn 'wɪnɪn nɛn
maan 'vɪ 'cεε bɛ 'ka 'sia 'wɪ 'a!
ɛn 'ka cin "koe "tɔ 'ka da! ɛn
'ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'tɔwli "da! ɛn
'ka yei 'e 'kɔn 'e 'sɛndɪ 'e cin
va! 'Ka drɛ zɪɛ -e Bali nɛn e
min ye "yɪ ɛn e -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn
"min lɛ bɛ, 'e 'kɔn 'ka 'va.

Pɔl -a 'le 'sran 'tɔ bɔdɪ -a

¹² 'Ka Zozinɔn pɛɛnɔn 'tɔ bu
-atu -tɛdɪ -a o man! Minnɪn
pɛɛnɔn nɛn o drɛ Bali -le vɛ -a
'kɔ 'va 'gɔɛ, o 'ka 'tɔ bo.

¹³ -Kaa san Zozi Crizi -le "yɪ
'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va! ɛn -kaa
"tɪ Bali -le min yɪdɪ "yɪ 'e 'kɔn
'ka pɛɛnɔn 'va! ɛn 'ka 'vale
Bali lei 'saun 'a, 'ka yei 'e 'kɔn
'e 'sɛndɪ 'e cin va!

'Fluba nɛn Pɔl -a crɛn -tɛ Galati 'nɔn lɛ

1 'An 'bɔ Pɔl 'bɛ 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ. An ya Zozi 'le 'pasiazan -a. Minnun 'cɛɛ 'an 'tɔ -a dɪ, ɛn min -tʊ 'ka 'tɔlɛ 'kʊ yei ɛn yaan -tɔ -a dɪ. 'Pian Zozi Crizi 'bɔ 'lee -kaa 'tɪ Bali nɛn e Zozi wluan -kanɔn 'va bɛ, -wɛɛ 'an 'pa 'sia.

2 'An 'bɔ 'lee 'an "bʊl Zozinɔn pɛɛnɔn nɛn kʊ cɪ waa 'gʊɛ, -leglizi -tʊdʊ pɛɛnɔn nɛn Galati 'leɣlɔn 'ji bɛ, kʊ -a -jinɔn 'tɔ bɔ.

3 -Kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

4 Zozi Crizi wɪ "man ɛn e -ka -kaa 'leji, 'nan -e Bali 'e -cee 'wɪ 'wɪdɪ 'fui. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e 'e -kaa 'si tʊ nɛn -kaa cɪ -ji ɛn e ya 'e fadɪ 'wɪ 'wɪdɪ 'a 'gʊɛ, -yee 'pleblɛ 'bɔ. -Kaa "tɪ Bali 'bɛ 'vɪ 'nan 'e 'wɪ zɪɛ -a drɛ.

5 'Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali -le vɛ -a 'li 'trilii. Amɛn!

-Si a -tʊwɪlɪ, -a da nɛn min 'sia 'wɪ 'ji

6 'Wɪ nɛn kaa drɛ bɛ, yaan 'kan "fo! Bali 'ka laabʊ 'nan -e 'ka Crizi -le "yi "nɛn "blɪ. 'Pian -a -nan 'ka 'mɔnlɛ dɪ, ka 'si -a -sru, ɛn ka sɔɔnɪa 'wɪ 'pee -sru.

7 Maan ve 'cɛɛ 'nan -si pee "ka -e min 'e 'si 'wɪ 'ji "da "dɪ. Minnun nɛn 'o -wɛɛman 'nan 'o 'ka 'ci baaman -ji bɛ, 'wɛɛ cɪ. 'Wɪ nɛn 'wɪlu 'a bɛ, -nyrɛn waa ve Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn man.

8 Kʊ Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn paa 'ka 'ji 'nan -si zɪɛ -a da nɛn min 'sia 'wɪ 'ji. 'Pian -te min -a 'vɪ 'nan -si pee a -e min 'e 'si 'wɪ

'ji "da "bɛ, maan laabo Bali lɔ 'nan 'e wei 'pla -a san man 'li "fo "le vɛ -a. -Te e ya paan 'kʊ 'bɔ 'a ɔɔ, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, e ya Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -a -tʊ a ɔɔ, Bali 'e drɛ zɪ!

9 Kʊa 'vɪ 'e 'cɛn 'va, ɛn maan ve "nyian 'cɛɛ 'nan, -te min -tʊ -a 'vɪ 'nan, -si pee a -e min 'e 'si 'wɪ 'ji "da "bɛ, maan laabo Bali lɔ 'nan 'e wei 'pla -a san man 'li "fo "le vɛ -a.

10 'Wɪ nɛn maan crɛn -tɛ 'labɛ, yaa -kɔɔnman 'nan, an ya "vale minnun 'o 'an 'tɔ "yi "vɪ? -Cɛjɛ, an ya 'pian "vale Bali 'e 'an 'tɔ "yi "vɪ. Maan wɛɛ 'nan 'mɛn 'wɪ 'e 'sɔ minnun lɛ? -Cɛjɛ, ma'an 'wɪ zɪɛ -a -wɛɛlɛ dɪ, kɔɔ an ya Crizi -le vɛ -a, ɛn -yee 'nyranman nɛn maan "paa.

Bali 'bɛ Pɔl drɛ Zozi 'le 'pasiazan -a

11 'An "bʊl Zozinɔn, 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, ya'a 'silɛ min -tʊ 'le dɪ,

12 ɛn ma'an manlɛ min da dɪ, ɛn min "cɛɛ "mɛn paa 'an 'ji dɪ, 'pian Zozi Crizi 'bɔ 'bɛ -nan kɔɔn 'mɛn.

13 'Li 'e tɛdɛ bɛ, tʊ nɛn an 'ta wʊla Bali wei da "le 'an tra Zuif 'nɔn 'zʊ bɛ, 'wɪnʊn maan drɛ bɛ, kaa 'man. Tʊ zɪɛ -a man bɛ, an 'tɛ 'pa Bali -le -leglizi -ji 'nɔn da, ɛn maan wɛɛ 'nan 'an o -nan -nyaan.

14 An 'ta 'wʊla Bali wei da "le 'an tranun zʊ, e 'mɪn 'an 'pɛ "kaga "da. 'An tranun drɛ wɪ bɛ -a -nan wɪ a 'an man 'kpa tɪɣɪ.

15 'Pian Bali "yi drɛ 'mɛn. Tʊ nɛn te an ya tian 'an "bʊ 'ji bɛ, Bali 'an 'si "va, ɛn yaan 'pla 'nan 'an drɛ 'e 'suzan 'a. "Bɛ -sru, tʊ nɛn e 'sɔ -a 'bɔ 'ji bɛ, e 'bɔ,

16 En zi -a -pi ci be, yaa ta 'bɔla 'mɛn. E drɛ zɪɛ 'nan -e 'an -yee 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wɛ. Zi e drɛ be, ma'an 'wɪ laabɔle min lɔ dɪ.

17 En ma'an 'kolɛ Zeruzalɛm minnun nɛn o ci Zozi 'le 'pasianɔn tɛdɛ -a be o va dɪ. 'Pian an -kɔ Arabi 'lɛglɔn 'ji. En "bɛ -sru an 'li 'an da 'fla nɛn waa laabo Damas bɛ -a da.

18 Lɛ yaaga "mɛn 'vaa, en an -kɔ Zeruzalɛm, 'nan -e 'an Pieri nɛn waa laabo Keva bɛ -a -tɔ. Maan drɛ "va "nun yi -fuda 'soolu.

19 Zaji nɛn Minsan Zozi 'bɔ "bɔɪ "a bɛ, -nyrɛn maan 'yi. Ma'an -yee 'pasiazan pee yɪɛ "nyian dɪ.

20 'Wɪ nɛn an "sia -a vɪnan 'cɛɛ 'gɔɛ, Bali -a -tɔa 'nan, 'wɪ -tɔwɪ 'ka "va "dɪ.

21 "Bɛ -sru an -kɔ Siri 'lɛglɔn 'ji, en an -kɔ "nyian Silisi 'lɛglɔn 'ji.

22 Tɔ zɪɛ -a man bɛ, te Crizi -le -lɛglizinun nɛn Zude 'lɛglɔn 'ji bɛ -a -ji 'nɔn 'ka 'an 'tɔa dɪ.

23 Waa 'man 'pian 'e "tun 'nan: «Min nɛn "nɛn e 'tɛ "paa -kaa da bɛ, 'bɛ nɛn 'gɔɛ Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn "nɛn e ya "vale 'e -nan -nyaan "bɛ, yaa "paaman 'siɛn minnun ji.»

24 En o Bali 'tɔ drɛ -dan, 'wɪ nɛn yaa drɛ 'mɛn bɛ -yee "wɛan.

2

Zozi 'le 'pasianɔn Pɔl -le 'wɪ 'paadɪ 'yi 'yi

1 Lɛ -fuda sinjɛn "bɛ -sru, en an 'li 'an da Zeruzalɛm. Kɔvɛ 'kɔ 'siɛn 'kɔ 'vale Barnaba -a, en an Tit 'pa 'kɔ 'va.

2 Bali 'bɛ -nan kɔɔn 'mɛn 'nan, 'an 'kɔ -nan nun. 'Kɔ cin 'yi 'kɔ 'vale -lɛglizi 'lɛnɔn nɛn minnun o "siala 'kpa tɪglɪ bɛ waa 'kɔ 'saza yei. Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn maan ve tɔ pɛɛnɔn man minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wɛ "bɛ, maan -sru 'vɪ -wɛ. Maan wɛɛ 'nan 'nyranman nɛn maan 'pa 'trilii bɛ, 'o yi "yi, "tɔgɔ 'e 'sɛn 'yi 'a 'e "tun.

3 En waa 'man "nyian "yi 'kpagba. Kɔɔ -kaa "bɔvɪ Zozizan Tit nɛn e -kɔ 'kɔ 'palɛ bɛ, Grɛk min nɛn, e 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ. 'Pian -lɛglizi 'lɛnɔn zɪɛ, wa'a 'tɔɛ "man 'nan 'e drɛ dɪ.

4 Min -mienun a 'kɔ yei "bɛ, o 'ka Zozinɔn tɪglɪ 'a dɪ. -Wɛɛ 'vɪ 'nan, Tit 'e 'kɔn 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va. O wɪa 'kɔ yei 'e yɔɔdɪ 'nan, -e 'o 'kɔ 'kun 'wee -pei -tɔ wɪ -tɔ man. Zozi Crizi -le 'kɔ 'si nɛn yaa 'wɔ -pei -le 'plɛblɛ 'wɪ bɛ, o ya "saanan 'kɔ man 'nan -e 'o -nan yi 'kɔ 'lɔ. Kɔɔ e ya o ji 'nan, 'kɔ 'kɔn tian -pei -le 'plɛblɛ 'wɪ.

5 Kɔ'a tɔalɛ -wɛ "fo "dɪ. Kɔvɛ drɛ zɪɛ 'nan -e Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'e 'fɔ 'cee vɛ -a kɔnglɔn. Kɔ 'ka "vale min 'e 'wɪ 'nɔnnɔn zɪɛ -a baa fɛ pee -a dɪ.

6 Maan ve 'cɛɛ 'nan, -lɛglizi 'lɛnɔn nɛn minnun o "siala 'kpa tɪglɪ zɪɛ, wa'a 'wɪ 'pee 'palɛ "va 'mɛn dɪ. Minnun o "siala 'kpa tɪglɪ, 'pian 'an 'bɔ 'le vɛ bɛ, zi o ci 'e tɛdɛ bɛ, 'bɛ "cɛɛ "mɛɛn -nanjɛan "dɪ, kɔɔ Bali 'ka min bo "va "dɪ.

7 -Lɛglizi 'lɛnɔn zɪɛ, waa -tɔ 'nan, Bali 'bɔ 'bɛ 'yee 'wɪ 'nɔnnɔn vidɪ -pɛba 'wɔ 'an 'lɔ 'nan, -e 'an vɪ minnun nɛn o

'ka Zuif 'nɔn 'a dɪ -wɫɛ. Ǝn waa -tɔ "nyian 'nan, 'wɪ 'tɔwli zɪ -a 'bɔ nɛn Bali -a drɛ Piɛri lɛ Zuif 'nɔn 'le vɛ -a 'e tɛdɛ.

⁸ Kɔɔ waa -kɔnnɛn 'yɪ 'nan, Bali 'an drɛ 'yɛɛ 'pasiazan -a minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪ o va, "le zɪ e Piɛri drɛ 'yɛɛ 'pasiazan -a Zuif 'nɔn va bɛ, -yɛɛ 'wɪ 'zɔ.

⁹ Zaji 'lee Piɛri 'lee Zan 'bɔ nɛn Zozinɔn o "siala 'nan -wɛɛ cɪ -leglizi 'kɔladrɛn 'a bɛ, waa -tɔ 'o 'fli -a 'nan, Bali 'bɔ 'bɛ 'nyranman zɪɛ -a -nɔn 'mɛn 'nan 'an 'pa. -A -nan nɛn 'o 'pɛ 'pa 'kɔ 'vale Barnaba -a 'kɔ 'lɔ. 'Kɔ pei drɛ 'siɛn waa -tɔwli 'nan, "kɔ Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ -wɫɛ, -e "o "vɪ Zuif 'nɔn lɛ.

¹⁰ 'Wɪ 'tɔwli "nɛn waa 'vɪ 'nan 'kɔ drɛ bɛ, -nyrɛn 'nan, 'yalɛ -tɛnɔn nɛn -leglizi -ji Zeruzalɛm bɛ, te 'kɔ 'ci 'e 'san o man dɪ! Ǝn 'wɪ zɪɛ 'an yɪɛ 'trɔa -a drɛdɪ da tɪɪɪ.

Pɔl 'wɪ 'tɔ Piɛri man

¹¹ "Bɛ -sru, zɪ Piɛri 'lɔ 'fla nɛn waa laabo Antios bɛ -a da bɛ, maan drɛ wɪ 'sɔ "ji min pɛɛnɔn yɪɛ man. Kɔɔ 'wɪ nɛn yaa drɛ bɛ e 'ka "yɪ "fo "dɪ.

¹² Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, zɪ Piɛri 'lɔ 'e tɛdɛ bɛ, Zozinɔn nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, -wɛɛ fɛnun -ble waa. 'Pian zɪ Zuif 'nɔn -mienun 'si Zaji -va, o -ta bɛ, e klan -wɫɔ. -A -nan nɛn e cɛɛn Zozinɔn zɪɛ o man fɛnun -blɪdɪ -a.

¹³ Zuif 'nɔn -mienun nɛn Zozi 'va bɛ, "o drɛdɪ 'sia "nyian -wɫɪdɪ "le Piɛri -le 'wɪ 'zɔ. Ǝn Barnaba "e "fɔ 'wɔ o va 'wɪ 'wɫɪdɪ zɪɛ -a drɛdɪ -a.

¹⁴ Zɪ maan 'yɪ 'nan, o 'ka Bali -le -si tɪɪɪ da dɪɛ, ɛn maan 'lɛ cɛɛn Piɛri lɛ Zozinɔn pɛɛnɔn

yɪɛ man. Maan 'vɪ -yrɛ 'nan: «Zuif min nɛn yia. 'Pian -te i -ta 'e tɛdɛ bɛ, yɪ'a 'wɪ drɛɫɛ "le Zuif min -zɔ dɪ, ɛn yɪ'a 'ta wɫɛa Zuif 'nɔn 'le -pɛɪ da dɪ. 'Bɛ nɛn 'gɔvɛ, minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, i ya "vale 'nan 'o 'wɪ drɛ "le Zuif 'nɔn 'zɔ. Te 'i drɛ zɪ "fo "dɪ!»

¹⁵ 'Wɪ 'kpa nɛn, 'kɔ "ya wo Zuif 'nɔn 'a. Kɔ 'ka 'lɛɪɪɪn 'pɛɛ -ji minnun nɛn wa'a 'ta 'wɫa Moizi -le -pɛɪ da dɪɛ, waa "fo "dɪ.

¹⁶ 'Pian kɔa -tɔa 'nan, 'ta wɫadɪ Moizi -le -pɛɪ da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, -a man "cɛɛ Bali min "siala 'e 'lɛ min tɪɪɪ 'a dɪ. Min nɛn e yɪ -tɛala Zozi Crizi da bɛ, -a 'bɔ nɛn Bali -a "siala min tɪɪɪ 'a. -Yɛɛ "wɛan nɛn 'kɔ 'bɔ nɛn Zuif 'nɔn 'a 'gɔvɛ, kɔ yɪ -tɛra Zozi Crizi da. Kɔ yɪ -tɛra "da 'nan, -e Bali 'e 'kɔ 'sia min tɪɪɪ 'a 'kɔvɛ yɪ -tɛradɪ Zozi Crizi da man, 'pian wa'a vɪɫɛ 'nan kɔ 'ta 'wɫa Moizi -le -pɛɪ da -yɛɛ "wɛan dɪ. Kɔɔ 'ta wɫadɪ Moizi -le -pɛɪ da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, -a man "cɛɛ Bali min "siala 'e 'lɛ min tɪɪɪ 'a dɪ.

¹⁷ Ǝn 'kɔ 'bɔ nɛn Zuif 'nɔn 'a 'gɔvɛ, -te kɔa -wɛɛman 'nan, Crizi -le "wɛan nɛn Bali 'e 'kɔ 'sia min tɪɪɪ 'a 'e 'lɛ bɛ, ɛn 'wɪ zɪɛ -yɛɛ -maan minnun 'kɔ "siala 'wɪ 'wɫɪdɪ "drɛnɔn 'a bɛ, -a -ci nɛn 'nan Crizi 'kɔ drɛ 'wɪ 'wɫɪdɪ "drɛnɔn 'a? -Cɛjɛ, -njɛɛ "fo "dɪ.

¹⁸ 'Pian 'wɪ nɛn 'bɛ -taa 'an drɛɫɛ 'wɪ 'wɫɪdɪ "drɛzan -a bɛ, -nyrɛn 'nan, -pɛɪ nɛn 'an 'bɔ maan kɫu -sran 'ji bɛ, -te an 'li 'an da "nyian "va "bɛ, te 'an 'fli drɛ 'wɪ 'wɫɪdɪ "drɛzan -a.

19 'An 'bɔ 'le vɛ bɛ, -pei -le 'plɛblɛ 'ka 'nyian 'an da dɪ, kɔɔ an -ka 'wɪnɪn zɪɛ -yee "wɛan. 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, an ya 'an 'belidɪ Bali -le vɛ -a. 'Kʊ 'vale Crizi -a kʊɛ drɛ min -tʊwli "a, ɛn kʊ -ka yiba "plan da.

20 -Yee "wɛan an 'ka 'nyian 'an 'fli -ji 'trɛda dɪ, 'pian Crizi -lɔ nɛn an cɪ. 'Bɛ nɛn an cɪ 'trɛda 'gʊɛ, Bali -pɪ nɛn yaan 'yɪ "yi, ɛn e wɪ "man e -ka 'an 'lɛji bɛ, -a da nɛn an yi -tɛala.

21 Ma'an Bali -le "yi 'tua 'an 'pɛla koda dɪ. "Te 'ta wɔladɪ -pei -tɔ wɪnɪn da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a man nɛn min dra tɪgɪ Bali 'lɛ bɛ, "te maan ve 'nan Crizi -ka 'wɪ "tun "man.

3

-Te min yi -tera Zozi da bɛ, Bali -a "siala min tɪgɪ 'a

1 Galatɪ 'nɔn, 'cee 'wɪ mandɪ a 'plɛblɛ. -Tɪɛ 'e 'pɛ 'pa 'ka yɪra? Kɔɔ Zozi Crizi -le -ka nɛn yaa 'wɔ yiba "plan da bɛ, maan -ci 'vɪ 'cɛɛ 'wein 'va.

2 E ya "le 'an 'wɪ 'tʊ laabʊ 'ka 'lɔ, -nyɛn 'nan: «'Ta wɔladɪ Moizi -le -pei -tɔ wɪnɪn da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ -a man nɛn, Bali 'yee lei 'saun 'nɔn 'cɛɛ?» -Cɛjɛ, 'bɛ "cɛɛ dɪ! 'Pian Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn kaa 'man, ɛn ka yi -tɛra "da "bɛ, -yee "wɛan nɛn yaa -nɔn 'cɛɛ.

3 -Mɛ "le "wɛan nɛn 'cee 'wɪ 'ci mandɪ a 'plɛblɛ? Ka 'ta wɔladɪ 'sia Bali -sru 'e tɛdɛ Bali lei -le 'plɛblɛ 'a. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, ka ya "vale 'ka 'le -sɛanla 'ka 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a.

4 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn kaa -nan 'yɪ bɛ, ya'a 'wɪ "paalɛ 'ka 'ji dʊʊ? Maan -tɔa 'nan -a "nɛn 'ka 'fʊlɛ 'e "tun "dɪ.

5 An 'wɪ 'tʊwli 'bɔ laabo "nyian 'ka 'lɔ 'nan: «'Ta wɔladɪ Moizi -le -pei -tɔ wɪnɪn da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, -a man nɛn Bali 'yee lei 'saun 'nɔn 'cɛɛ, ɛn e 'lebo "fɔ wɪnɪn drɛ 'ka yɛi?» -Cɛjɛ, 'bɛ "cɛɛ dɪ! 'Pian Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn kaa 'man, ɛn ka yi -tɛra "da "bɛ, -yee "wɛan nɛn Bali 'wɪnɪn zɪɛ -a drɛ 'ka yɛi.

6 'Ka 'ci "nrɔn Abraam -le 'wɪ da -tʊ! E ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Abraam yi -tɛra Bali da, ɛn Bali -a 'sia min tɪgɪ 'a.»

7 -Yee "wɛan 'ka -tɔ 'nan, minnɪn nɛn o yi -tɛala Bali da bɛ, -wɛɛ cɪ Abraam kludanɔn tɪgɪ 'a.

8 'Wɪ 'kpa, minnɪn nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, Bali o "siala min tɪgɪ 'a 'wee yi -tɛradɪ 'e da man. 'Wɪ zɪɛ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn. Kɔɔ 'wɪ 'nɔnnɔn zɪɛ -a -tʊwli 'bɔ nɛn Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn Abraam lɛ. Yaa 'vɪ -yɛɛ 'nan:

«An -fɛa ve 'trɛdanɔn pɛɛnɔn man 'yie "wɛan.»

9 Abraam yi -tɛra Bali da, ɛn Bali -fɛa 'vɪ "man. 'Wɪ 'tʊwli zɪɛ -a 'bɔ nɛn Bali -a dra minnɪn pɛɛnɔn nɛn o yi -tɛala Bali da bɛ, -wɛɛ.

10 'Pian minnɪn nɛn o ya "va 'nan 'ta wɔladɪ Moizi -le -pei -tɔ wɪnɪn da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, -a man nɛn Bali 'e 'o 'sia min tɪgɪ 'a bɛ, Bali wei a 'e 'pladɪ o man. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nɛn e Moizi -le -pei -tʊwli "cɛ sɛɛ,

ɛn ya'a 'ta wɔlɛa "da "dɪɛ, 'wɪ 'e bɔ -a san man.»

11 'Ta wɔladɪ Moizi -le -pei -tɔ wɪnɪn da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, -a man "cɛɛ Bali min "siala min tɪglɪ 'a dɪ. Kaa -tɔa zɪɛ, kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nɛn Bali -a "siala min tɪglɪ 'a bɛ,
yi -tɛradɪ Bali da man nɛn e 'belidɪ ye.»

12 'Pian 'ta wɔladɪ Moizi -le -pei -tɔ wɪnɪn da min 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a bɛ, yi -tɛradɪ Bali da "cɛɛ dɪ. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nɛn e 'ta 'wɔla Moizi -le -pei -tɔ wɪnɪn da,
ɛn ya'a -tɔwli "cɛ "srɛlɛ dɪɛ,
yaa man 'belidɪ ye.»

13 Bali wei -a 'e 'pladɪ -kaa man, kɔɔ -ka'a 'ta wɔlɛa Moizi -le -pei da 'e pɛɛnɔn dɪ. 'Pian zɪ Crizi -ta bɛ, e wɪ "man, ɛn Bali wei nɛn 'e 'pladɪ -kaa man bɛ, -a "nɛn "wɪ bɔ "man -kaa 'lɛji. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nɛn minnɪn -a -tɛa -e 'o -tin yiba "man "bɛ,
Bali wei a 'e pladɪ -a san man.»

14 Zozi Crizi -a drɛ zɪɛ, 'nan -e 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan 'e dra bɛ, 'e drɛ minnɪn pɛɛnɔn 'le vɛ -a. Bali "e 'nan Abraam lɛ 'nan: «An -fɛa ve 'trɛdanɔn pɛɛnɔn man 'yie "wɛan.» Minnɪn pɛɛnɔn nɛn o yi -tɛala Zozi 'bɔ da bɛ, lei 'saun nɛn Bali "e 'nan 'e -nɔan "minnɪn lɛ bɛ, e dra -wee vɛ -a.

'Wɪ nɛn Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan 'e dra bɛ, fɛ -tɔ 'ka -a lilɛa dɪ

15 'An "bɔvɪ Zozinɔn, 'wɪ nɛn blamin -a dra bɛ, -a da nɛn 'an 'ci nrɔn ɛn an "ta 'wɪ 'gɔvɛ -a ve. -Te min 'e -zia paala tɪglɪ

bɛ, min 'ka 'kɔlaman -e 'e fuila 'nan dɪ, ɛn min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'pa "va "dɪ.

16 'Wɪ nɛn Bali "e 'nan 'e dra Abraam 'lee 'e kluda min lɛ bɛ, -a -tɔwli "nɛn zɪɛ. Bali 'ka -a vilɛ 'nan: «-a kludanɔn», "le min "kaga "le 'wɪ nɛn yaa 'vɪ dɪ. 'Pian e 'nan: «'i kluda min», min -tɔwli "le 'wɪ vɪdɪ -a. Min zɪɛ Crizi nɛn.

17 'Wɪ nɛn maan 'nan 'an ve bɛ, -nyrɛn 'gɔv: Bali 'wɪ 'tɔ 'vɪ Abraam lɛ, "le min 'e -zia "paala bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. Moizi -le -pei nɛn e 'bɔla lɛ -yaa sinjɛn 'e 'ta le lɛ -fuba yaaga (430) "bɛ -sru "bɛ, ya'a 'kɔlaman -e 'e -zia zɪɛ -a fuila 'nan dɪ, ɛn ya'a 'kɔlaman -e 'e Bali -le 'wɪ nɛn yaa 'vɪ Abraam lɛ bɛ, -a klu -sran dɪ.

18 "Te 'ta wɔladɪ Moizi -le -pei da man nɛn min -zia zɪɛ -a ye bɛ, "te maan ve 'nan, ya'a -zia zɪɛ -a yɪlɛ 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -a man dɪ. 'Pian Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn, -yee "wɛan nɛn Abraam -zia zɪɛ -a 'yɪ.

-Mɛ "le "wɛan nɛn Bali -pei -tɔ minnɪn lɛ?

19 -Te 'bɛ a zɪ bɛ, -mɛ "le "wɛan nɛn Bali -ta -pei -tɔ wɪnɪn -a "nyian? E -ta -a 'nan, -e min 'e 'wɪ nɛn ya'a Bali ci sɔa dɪɛ, -a -tɔ. -Peinun zɪɛ, -wɛɛ cɪ -trilii 'vaa, ɛn Abraam kluda min bɛ, e -ta. 'Wɪ nɛn Bali "e 'nan 'e dra Abraam lɛ bɛ, min zɪɛ -yee vɛ nɛn. -Peinun zɪɛ Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ, -wɛɛ -tɔ minnɪn lɛ, ɛn min -tɔ 'bɛ 'tɔ Bali -le 'pasianɔn 'lee minnɪn 'bɔ yei.

20 'Pian 'wɪ nɛn Bali "e 'nan, 'e dra Abraam lɛ bɛ, Bali 'bɔ 'bɛ tin 'ba -yrɛ 'e 'bɔ 'a. Min -tɔ 'ka 'tɔlɛ o yei "dɪ.

21 -A -ci nen "men 'nan, Moizi -le -peinun be, e 'wı nen Bali 'e 'nan, 'e dra Abraam le be, -a baaman -ji? -Ceje, e 'ka zı "fo "dı. "Te Moizi -le -peinun zıe e 'belidı -nɔan "min le be, "te maan ve 'nan, Bali min "siala min tıglı 'a 'ta wıladı "da "man.

22 'Pian e 'ka zı dı. Kɔɔ e ya 'e 'cren -tedı Bali -le 'fluba 'ji 'nan: "Tredanɔn pɛenɔn 'ta a 'e "fluladı 'wı 'wıdı 'lɔ. En zı 'kɔ -kaa dre 'lɔɔ -e -kaa 'sı -yrɔ "be, -nyren 'nan -kaa yi -tera Zozi Crizi da, -e 'wı nen Bali 'e 'nan, e dra Abraam le be, 'e dre -cee ve -a.

23 'Pian tı nen te Bali 'ka tian yi -teradı Zozi da ci 'sile -cee dıe, te -kaa ya -kaa -mean dredı Moizi -le -pei -lɔ.

24 -Pei zıe 'e yie 'tɔ 'ka 'va -trilii, en Zozi Crizi -tadı 'bɔ. E dre zıe 'nan -e -cee yi -teradı Zozi 'bɔ da man nen Bali 'e -kaa 'sia min tıglı 'a 'e 'le.

25 'Be nen 'gıve Zozi 'ta, en -kaa yi -tera Zozi 'bɔ da. -Yee "wean -kaa 'ka "nyian -kaa -mean dredı Moizi -le -pei -lɔ dı.

26 'Pian 'be nen 'gıve, 'cee yi -teradı Zozi da -le "wean, ka ya Bali -le 'nennun -a, kɔɔ 'ka 'bɔ 'lee Zozi Crizi be, ka dre min -tɔwli "a.

27 Bali 'be 'ka -batize dre, -yee "wean ka dre min -tɔwli "a 'ka 'vale Crizi -a, en ka Crizi 'kɔle 'wı 'ka da.

28 -Te Zuif min nen 'yia oo, en -te i 'ka Zuif min -a dı oo, -te nɔan nen 'yia oo, en -te i 'ka nɔan -a dı oo, -te -klɔnmɔn nen 'yia oo, en -te lımɔn nen 'yia oo, ka 'ka 'ka 'cendı 'e cin man

dı. Kɔɔ ka 'bɔ 'lee Zozi Crizi be, ka dre 'sien min -tɔwli "a.

29 Ka ya Crizi -le ve -a, -yee "wean ka ya Abraam kludanɔn 'a, en -zia nen Bali 'e 'nan, 'e -nɔan Abraam kludanɔn le be, e ya 'cee ve -a.

4

1 'Wı nen maan 'nan 'an ve 'cee be, -nyren 'gıv, 'nen nen 'e "tı -zia -ble be, tı nen e ya tian "wennɔn be, e ya "le nɔan -le 'wı 'zı, 'pian te -a -blınan nen 'e "tı -zia 'bɔ 'a.

2 Tı nen e ya tian "wennɔn be, minnun 'be "paala, en -wee 'leji wı dra -trilii, -e tı nen -a "tı -a kɔɔn be, 'e 'bɔ.

3 -A -tɔwli 'be dre "nyian -cee ve -a. Tı nen -ka'a tian Crizi -tɔle dıe, te -kaa ya "le 'nen "wennɔn 'zı, en -kaa ya 'treda fenun 'pleble pɛenɔn 'lɔ nɔan -a.

4 'Pian zı tı nen Bali -a kɔɔn be, e 'bɔ be, en Bali 'bɔ 'yee 'nen 'pa 'sia 'treda. 'Nen zıe, lımɔn 'be -ya, en e 'ta 'wıla Zuif 'nɔn 'le -pei da,

5 'nan -e 'e minnun nen o cı -pei zıe -yee nɔanba -ji be, 'o 'si 'wı 'ji. Yaa dre zıe, 'nan -e Bali 'e -kaa dre 'yee 'nennun -a.

6 Fe nen yaa -kɔɔnman 'nan, ka ya -yee 'nennun -a be, -nyren 'nan, lei nen, Bali -le 'nen zıe -yrɔ "be, -a -tɔwli "nen Bali -a -nyran -kaa 'ji. Lei zıe -yee -maan -kaa ve Bali le 'nan: «'An "tı -baba.»

7 'Wı 'kpa nen, i 'ka "nyian fe -tı -lɔ nɔan -a dı, 'pian i ya Bali -le 'nen 'a. I ya -yee 'nen 'a -le "wean, fe pɛenɔn nen yaa 'pla 'yee 'nennun -le ve -a be 'yie ve nen.

*Galati 'nən 'le 'sidi Zozi-sru
'naan Pəl man*

8 'E tɛdɛ te ka'a tian Bali tɔa diɛ, te ka ya fənun nən min o -paan ən o 'ka Bali tıgɫı 'a diɛ -wee nɔannun -a.

9 'Pian 'bɛ nən 'gʊɛ, ka Bali -tɔ "mən. -A 'kpa tıgɫı 'ji bɛ, Bali 'bɛ 'ka 'tɔ. Ka'a 'kɔlaman paan -e 'ka 'li 'ka da "nyian 'trɛda fənun va dı! -Wee 'plɛblɛ 'lɛ 'ka "man "dı, ən fɛ -tʊ 'ka -wɔ -e 'o -nɔn min lɛ dı! -Mɛ "lɛ "wɛan nən ka ya "vale 'ka dra "nyian -wee nɔan -a?

10 Ka yi -mienun 'lee mlɛn -mienun 'lee tʊ -mienun 'lee lɛ -mienun 'si "va, ən ka ya 'ka 'ladı 'o da.

11 'Cee nyɛn a 'an 'ji 'nan, 'mɛn 'nyranman pɛɛnɔn nən maan 'pa 'ka 'va bɛ, -a "nɛn "fʊ 'e "tun.

12 'An "bʊi Zozinɔn, an 'ka tʊ "baa 'nan, 'ka drɛ "lɛ 'mɛn 'wı 'zʊ. Te 'ka -wɛɛ 'nan 'ta wɔladı -pei -tɔ wınun da man nən Bali 'e 'ka 'sia min tıgɫı 'a dı! -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, tʊ nən an ya 'ka 'va bɛ, an 'wı drɛ "lɛ 'cee 'wı 'zʊ. Ma'an lɛalɛ -pei -tɔ wınun man dı. Tʊ zıɛ -a man nən an Bali -le 'wı 'nɔnnɔn 'vı 'cɛɛ, ən ka'a 'wı drɛlɛ 'mɛn -wɫıdı "dı.

13 Kaa -tɔa 'nan, Bali -le 'wı 'nɔnnɔn tɛdɛ vınan 'cɛɛ bɛ, -cɛ 'bɛ 'lʊ 'maan.

14 'Mɛn -cɛ 'bɔ zıɛ yaan drɛ "lɛ te 'ka -pli 'an man dı. 'Pian ka'a 'le 'yi 'sɛnlɛ 'mɛn "wɛan dı, 'ka yıɛ 'tɔ 'an 'va. Ən "nyian kaan 'sia tıgɫı "lɛ Bali -le 'pasianɔn nən laji bɛ -a -tʊ -le 'wı 'zʊ, -te 'bɛ "cɛɛ dı, "lɛ Zozi Crizi 'bɔ 'lɛ 'wı 'zʊ.

15 Tʊ zıɛ -a man bɛ, te ci "nrandı -dan a 'ka 'lɔ. Ən 'bɛ nən 'gʊɛ -mɛ 'bɛ drɛ 'cɛɛ? Maan

ve 'ka man 'nan, tʊ zıɛ -a man bɛ, ka -kɔlaman paan fɛ a "lɛ 'ka yıɛ 'lɛ 'wı 'zʊ bɛ, kaa "sia "ji -e 'ka -nɔn 'mɛn.

16 'Pian 'bɛ nən 'gʊɛ, ka ya 'an sianan 'ka 'nanmanzan 'a, an 'wı tıgɫı ve 'cɛɛ -le "wɛan.

17 Min -mienun 'bɛ 'ka -klanman 'wı 'nɔnnɔn 'pɛɛ vıdı -a 'cɛɛ. 'Wı nən waa dra zıɛ, e 'ka "yi "dı. O ya "vale 'ka koda -tɔ 'an 'va -e 'ka lɛa 'o man.

18 'Wı nən e ci "yi "bɛ, -nyrɛn 'nan, te an ya 'ka yıɛ ɔɔ, ən te an 'ka 'ka yıɛ "dı ɔɔ, min 'e 'ka klan 'wı tıgɫı vıdı -a 'cɛɛ.

19 'Mɛn 'nɛnnun, 'cee "wɛan an ya "nyian 'an yra yınan. An ya "lɛ lımɔn nən e -fɔ -srunan bɛ -yɛɛ 'wı 'zʊ. An ya "vale 'ka drɛ Crizi -srunɔn tıgɫı 'a.

20 E dra 'mɛn "lɛ te an ya 'ka yıɛ "nun, -e 'an 'wı tin 'ba 'cɛɛ 'an 'bɔ 'a. Kɔɔ 'wı 'bɔ nən 'an vı "nyian 'cɛɛ bɛ ma'an tɔa dı.

Pəl Aga 'lee Sara -le 'wı 'vı

21 Kaa nən ka ya "vale 'ka 'wulo wo Moizi -le -pei -tɔ wınun wlu bɛ, 'wı nən -pei zıɛ yaa 'vı bɛ, ka'a manlɛ dʊv?

22 Moizi -le 'fluba 'ji bɛ, e ya 'e 'crɛn -tɛdı 'nan: Abraam -le 'nɛnnun a "fli. Waa -tʊ -ya o 'vale 'e nan -le nɔan nən waa laabo Aga bɛ -a. Ən waa -tʊ -ya o 'vale 'e nan Sara -a. Sara 'ka nɔan -a dı.

23 -A nan -le nɔan Aga "e 'nɛn 'ya blamin ci 'sɔ wı da. 'Pian Sara "e 'ya 'wı nən Bali -a 'vı 'nan 'e dra -yrɛ "bɛ -a da.

24 'Wı zıɛ -a -ji bɛ, -kɔnnɛn "nɛn Bali -a -fɔ -cɛɛ. -A -ci nən 'nan, lımɔn "fli zıɛ o ya "lɛ ci bɔ wı -tʊdʊ "fli 'zʊ. -A nan -le nɔan Aga bɛ, -yɛɛ ci "lɛ 'wı

nɛn Bali 'lee 'yee minnun ci 'bɔ "da Sinai pɔn da bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. Minnun zɪɛ, o ya nɔannun -a "le Aga -le 'nɛnnun -le 'wɪ 'zʊ.

²⁵ Aga a "le Sinai pɔn nɛn Arabi 'lɛglɔn 'ji bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ɛn e ya "nyian "le Zeruzalɛm nɛn -nan cɛɛgʊ yi -a bɛ -yee 'wɪ 'zʊ, kɔɔ -a da minnun a nɔannun -a Moizi -le -pei -lɔ.

²⁶ 'Pian Zeruzalɛm nɛn laji bɛ, 'bɛ 'ka nɔan -a fɛ -tʊ -lɔ dɪ. -Yɛɛ cɪ -kaa "bʊ "a.

²⁷ -Yee 'wɪ a 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«Limɔn nɛn 'yie 'nɛn "ka "dɪɛ, 'i 'ci -taa "nranɛ.
Yi'a 'nɛn 'yadi -le ci "yaa -tɔɛ dɪ,

'pian i -taa ci "nran "dre "fɔɛ.
'I 'sran 'si 'i -sru,
'pian 'i 'ci -taa "nranɛ,
kɔɔ 'yie 'nɛnnun -taa "kɔnɛ
"kaga

e "mlian tʊ nɛn i ya 'i 'sran wlu bɛ -a da.»

²⁸ 'An "bʊɪ Zozinɔn, 'cɛɛ cɪ "le 'nan Izak -le 'wɪ 'zʊ, kɔɔ 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ 'nan e dra bɛ, -a da 'nɛnnun nɛn 'kaa.

²⁹ Tʊ zɪɛ -a man bɛ, 'nɛn nɛn waa -ya blamin ci 'sɔ wɪ da bɛ, e 'tɛ 'pa 'nɛn nɛn waa -ya Bali lei -le 'wɪ da bɛ -a da. -A -tʊwli 'bɛ dra tian 'gʊ.

³⁰ 'Pian -mɛ "wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji? E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«'I nɔan lu -pin 'o 'vale 'e 'pɪ -a!
Te nɔan ci 'nɛn
'lee 'trɛ 'wɛɛ 'ci 'nɛn
'o 'trɔa 'o "tɪ -zia da "fo "dɪ!»

³¹ 'An "bʊɪ Zozinɔn, -cɛɛ vɛ bɛ, -kaa 'ka nɔan ci 'nɛnnun -a dɪ, 'pian -kaa ya 'trɛ 'wɛɛ 'ci 'nɛnnun -a.

5

Zozi Crizi -kaa 'si -pei -le
'plɛblɛ 'wlu

¹ Crizi -kaa 'si 'wɪ 'ji 'nan, -e -kaa vɪɛ -kaa kɔn fɛ -tʊ -le nɔanba -ji dɪ. -Yee "wɛan 'ka 'tɔ 'plɛblɛ, te 'ka 'fli 'tʊɪ -e min 'e 'ka drɛ "nyian -pei -le nɔan -a dɪ!

² 'Ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ 'gʊɛ -yrɛ! 'An 'bɔ Pɔɪ, maan vɛ 'cɛɛ 'nan, -te kaa wɛɛ 'nan 'ka -fɔa "klɔnmɔn -va bɛ, 'wɪ nɛn Crizi -a drɛ bɛ, ka'a "nɛn 'ble "fo "dɪ.

³ ɛn min oo min nɛn e -fɔ -klɔnmɔn -va bɛ, maan vɛ -a san lɛ 'nan, 'e 'ta wɔla -pei -tɔ wɪ -tʊdʊ pɛɛnɔn 'bɔ da.

⁴ Kaa nɛn kaa -wɛɛman 'nan, 'ta wɔladɪ Moizi -le -pei da man nɛn Bali 'e 'ka "sia min tɪglɪ 'a bɛ, 'ka 'fli "cɛan Crizi man, ɛn "nyian Bali -le "yi "nɛn, yaa -nɔn 'cɛɛ bɛ, ka cɛɛn "man.

⁵ 'Pian 'kʊɛ vɛ bɛ, 'kʊ 'bli a da 'nan, 'kʊɛ yi -tɛradɪ Zozi da -le "wɛan, Bali 'kʊ "siala min tɪglɪ 'a. Bali lei 'saun 'bɛ 'maan 'wɪ zɪɛ -a -cin a 'kʊ 'ji.

⁶ -Te min 'lee Zozi Crizi drɛ min -tʊwli "a bɛ, -te -a san -fɔ -klɔnmɔn -va oo, e ya 'e "tun. ɛn -te ya'a 'fɔɛ -klɔnmɔn -va dɪ oo, e ya 'e "tun. 'Pian 'wɪ nɛn Bali cɪ "va "bɛ, -nyrɛn 'nan, min 'e yi -tɛra Zozi da, ɛn 'e -ci -kɔɔn min yɪdɪ "yi "a!

⁷ 'E tɛdɛ bɛ, kaa pou 'sia "yi!
-Tɪɛ drɛ, ɛn ka 'ka "vale 'ka 'ta wɔla "nyian 'wɪ tɪglɪ zɪɛ -a da dɪ?

⁸ 'Wɪ nɛn waa 'vɪ 'cɛɛ ɛn ka 'sia "da "bɛ, ya'a 'sia Bali nɛn e 'ka laabʊ bɛ -a va dɪ.

⁹ -A -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji 'nan:
«Sɪ 'wɛɛ -tʊwli min 'shɛ pɛɛnɔn "tranman!»

10 'Pian 'men ve be, an yi - teala Minsan Zozi Crizi da, - yee "wean 'an 'bli a "da 'nan, 'wɪ nɛn maan 'vɪ be, -a -sru "nɛn ka -taa -sɔɔnɛa. En maan -tɔa 'nan, min nɛn e -ta 'ka 'ci lilela be, Bali 'wɪ "nɛn - kɔɔnman -a san le.

11 'An "bui Zozinɔn, minnun -a 'vɪ 'nan, an -fɔɔɔ -klɔnmɔn - va 'wɪ ve tian minnun le. "Te 'wɪ 'kpa nɛn be, -mɛ "le "wean nɛn Zuif 'nɔn 'te "paa 'an da "men? 'Pian e 'ka 'wɪ 'kpa -a dɪ. Crizi -le -ka nɛn yaa 'wɔ yiba "plan da be, -a 'wɪ nɛn maan ve minnun le, en 'wɪ zɪe e "naan o man.

12 Minnun nɛn o -tɔa 'ka man 'nan, 'ka 'fɔ -klɔnmɔn -va be, 'o 'kɔ 'o 'fli 'sa! 'Be "yi mlin.

Te 'ka 'ta wɔla blamin ci 'sɔ wɪ -wɪɪɪ -sru "dɪ, Bali ci 'sɔ wɪ nɛn 'ka drɛ!

13 'An "bui Zozinɔn, Bali 'ka laabu 'nan, -e 'ka vɪle 'ka 'kɔn fe -tɔ -lɔ nɔan -a dɪ. Te 'ka 'pa 'wɪ zɪe -a da, -e 'ka blamin ci 'sɔ wɪ -wɪɪɪɪ "drɛ dɪ! 'Pian 'ka cin yɪɪ "yi "a nɛn, 'ka cin man wɪ drɛ!

14 -Yɛɛ cɪ Bali -le -pei -tɔ winun pɛɛnɔn 'le sɔɔɔɔ -a. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛɔɔ 'nan:

«'I bɔɛzan -tɔ yɪ "yi "le 'yie 'wɪ 'zɔ!»

15 'Pian -te ka drɛ "le -plɛnnun -le 'wɪ 'zɔ, en 'she srɔan nɛn kaa -tɛ be, 'ka drɛ "yi, "tɔgɔ 'ka cin -tɛɛ.

16 -Yee "wean maan laabo 'ka 'lɔ 'nan: 'Ka 'ta wɔla Bali -sru -yee lei 'saun 'le 'plɛble 'a! -Te kaa drɛ zɪe, ka -kɔlaman blamin ci 'sɔ wɪ -wɪɪɪɪ 'klɪɪ -a.

17 Kɔɔ blamin ci 'sɔ wɪ -wɪɪɪɪ "be, Bali lei 'ka -a ye "yi "dɪ. En fe nɛn Bali lei -a ye "yi "be, blamin 'ka ye "yi "dɪ. -Yɛɛ

cɪ 'nan, Bali lei ci 'sɔ wɪ 'lee blamin ci 'sɔ wɪ -wɪɪɪɪ "be, o yei 'ka -a ble dɪ. -Yee "wean ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'wɪ nɛn ka cɪ "va "be -a drɛ dɪ.

18 'Pian -te Bali lei 'saun 'be -si -kɔɔnman 'cɛɛ be, te -pei -le 'plɛble 'ka "nyian 'ka da dɪ.

19 Blamin ci 'sɔ wɪ -wɪɪɪɪ "be, -kaa -tɔa 'e pɛɛnɔn. Nyinnandɪ lɪ 'lee 'kɔnnɛn -a te wa'a o cin 'palɛ dɪe, e ya -tɔ. En 'wɪ nɛn e min "tri -tɔa Bali 'le be, -a drɛɔɔ a -tɔ. En -kɔnnɛn -wɛɛɔɔ "kaga 'lee lɪ -wɛɛɔɔ "kaga "be e ya -tɔ.

20 En yiba "minnun -pandɪ a -tɔ, en 'bui 'fɔɔɔ a -tɔ, en 'nandɪ min man a -tɔ, en 'wɪ 'blɪɪɪ a -tɔ, en man buɔɔ a -tɔ, en 'bli 'fɔɔɔ min ji a -tɔ, en bɔɛ "blɪɪɪ a -tɔ, en 'cɛndɪ 'e cin man, te min yei 'ka -a ble dɪe, e ya -tɔ.

21 En 'nandɪ min man min lɔ fe -le "wean be, e ya -tɔ, en min -le 'fli -nɔndɪ -wɛn mlɪndɪ le 'lee 'fɛɔɔɔɔ le a -tɔ, en 'wɪ 'wɪɪɪɪ "pee drɛɔɔ a -tɔ. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪe -a drɛɔɔɔ 'ka "yi "fo "dɪ. Maan 'vɪ 'cɛɛ 'e 'cɛn 'va, en an 'wɪ "paala "nyian 'cɛɛ 'nan, min oo min nɛn e 'winun zɪe -a -tɔ dra be, ya'a 'ko Bali -le mingɔnnɛn tɛɔɔɔ dɪ.

22 'Pian -te Bali lei 'saun 'be min "paala be, zɪ -a "nɛn bɔala 'gɔ: -A san min ye "yi, en -a san ci "nranman, en -a san man yɪa flu, en -a san 'e 'man -sɛanla 'wɪ 'ji, en -a san a min 'kpa 'a, en -a san ci a "yi, en min yi -teala -a san da.

23 -A san a "min -trɔɔ -a, en -a san -kɔlaman 'e 'fli 'pladɪ -a. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪe, -a -tɔwɪ 'ka -pei -tɔ srɛ wɪ -a dɪ.

24 Minnun nɛn o drɛ Zozi Crizi -le ve -a be, o 'bɔ 'ci 'sɔ winun -wɪɪɪɪ "be, wɛɛ wo 'trɛ

'ji. E ya "le -a -pɛindɪ -zɔ yiba
"plan da.

25 Bali lei 'saun 'bɛ 'belidɪ -
nɔn -cɛɛ, -yee "wɛan -a 'bɔ nɛn
'e -kaa 'pla!

26 Te -kaa 'fli -kɔɔn "dɪ! ɛn
te -kaa bɔɛzan -tɔ 'le -wɛɛla dɪ!
ɛn te -kaa man bɔ -kaa bɔɛzan
-tɔ -va dɪ!

6

'Ka 'yi "drɛ 'ka cin lɛ!

1 'An "bɔɪ Zozinɔn, -te ka
'bɔ 'ka "bɔɪ Zozizan 'tɔ man,
te e ya 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnan bɛ,
kaa nɛn Bali lei 'saun 'bɛ 'ka
"paala bɛ, 'ka 'pa "va -e 'e -
sɔɔnla -si tɪglɪ da! 'Pian 'ka drɛ
-trɔɔ! ɛn 'ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -
va, "tɔgɔ 'ka 'bɔ nɛn 'ka drɛ 'wɪ
'wɪdɪ "drɛnɔn 'a.

2 'Wɪ ɔɔ 'wɪ nɛn e 'bɔ 'ka
"bɔɪ Zozizan 'tɔ man bɛ, 'ka 'pa
"va! -Te kaa drɛ zɪɛ, te ka ya 'ta
wɔlanan Crizi -le -pei da.

3 Maan ve 'cɛɛ 'nan, -te min
'e 'fli 'sia 'nan 'e 'kpa "mlian 'e
"bɔɪ Zozizan 'tɔ da bɛ, te e ya 'e
'bɔ 'fli see "paanan, kɔɔ -a tɪglɪ
da bɛ -a 'bɔ "nyian 'e 'ka 'wo fɛ
-tɔ -a dɪ.

4 'Pian min 'e 'bɔ 'fli drɛ wɪ -
nanjɛn! -Te -a drɛ wɪ a "yi "bɛ,
te -a 'bɔ 'le ci "nran nɛn. Te 'e
'fli drɛ wɪ -kɔɔn 'e bɔɛzan -tɔ -le
vɛ man dɪ!

5 Kɔɔ zɪ min -tɔ 'wɪ drɛ bɛ, -a
da 'sinan nɛn e -taa -a 'palɛ.

6 Min nɛn o Bali -le 'wɪ
'nɔnnɔn "paaman "ji "bɛ, -a
san zɪɛ fɛ pɛɛnɔn nɛn yaa ye
bɛ, 'e min nɛn yaa "paaman "ji
"bɛ -yee "nɔn.

7 Te 'ka 'fli see "paa dɪ! Wa'a
Bali sɛɛ wo dɪ. 'Ka -tɔ 'nan, fɛ
nɛn min -a -fɔ 'trɛ 'ji bɛ, -a 'bɔ
nɛn yaa -tɛa.

8 Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ, -yɛɛ
cɪ 'nan blamin ci 'sɔ wɪ -wɪdɪ
"bɛ, -te -a 'bɔ nɛn min -a drɛ
bɛ, -a "nɛn "nɛn -kadɪ -a. ɛn 'wɪ
nɛn Bali lei 'saun -a -kɔɔnman
min lɛ bɛ, -te -a 'bɔ nɛn min
-a drɛ bɛ, -a san -a "nɛn "ble
'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a
yɪdɪ -a.

9 -Yee "wɛan, te -kaa "koe 'e
'si -kaa da 'wɪ "yi "drɛdɪ -a dɪ!
Kɔɔ -te -kaa 'pɛ -sru 'ka tɔɛɛ
dɪɛ, -kaa "nɛn "ble te -a tɔ 'bɔ.

10 'Wɪ zɪɛ e ya 'wɪ tɪglɪ 'a, -
yee "wɛan -te -a -nan a -kaa
'lɔ bɛ, -kaa "yi "drɛ min pɛɛnɔn
lɛ, 'pian -kaa 'sia -kaa "bɔɪ
Zozinɔn da!

Pɔɪ 'wɪ 'le 'sran 'wɪ 'pladɪ -a

11 'Fluba 'le 'srannan 'gɔɛ,
mɛɛn 'bɛ 'crɛn -tɛa 'an 'bɔ
'a. Kaa -kɔnnɛn "ye -a 'wɛɛ -
dandan man.

12 Minnun nɛn o ya "vale
'nan 'o "sɔa minnun lɛ bɛ, -
wɛɛ -tɔa 'ka man 'nan, 'ka 'fɔ
-klɔnmɔn -va. Waa dra zɪɛ
'nan, "tɔgɔ Zuif 'nɔn 'o 'tɛ 'pa
'o da Zozi 'le -ka nɛn yaa 'wɔ
yiba "plan da bɛ, -a 'wɪ vidɪ
man.

13 Minnun 'bɔ zɪɛ, o ya 'o
'fɔdɪ -klɔnmɔn -va, 'pian wa'a
'ta 'wɔla -pei -tɔ wɪnɔn pɛɛnɔn
'bɔ da dɪ. O -tɔa 'ka man 'nan
'ka 'fɔ -klɔnmɔn -va, -e 'o plɔ
nɛn waa 'pla 'ka man bɛ -a -
nan wɪ vɪ minnun lɛ.

14 'Pian 'mɛn vɛ bɛ, -kaa san
Zozi Crizi -le -ka nɛn yaa 'wɔ
yiba "plan da bɛ, -a 'wɪ 'saza
'a nɛn "an 'fli -kɔɔnman. Zozi
'le -ka nɛn yaa 'wɔ yiba "plan
da bɛ, -yee "wɛan 'wɪ nɛn 'bɛ
cɪ 'trɛda 'wɪ 'a zɪɛ, "mɛɛn ye 'wɪ
"tun "a, ɛn 'trɛda 'wɪnɔn zɪɛ 'o
'va zia bɛ, an drɛ min -kadɪ -a.

15 -Te min -fɔ -klɔnmɔn -va oo, e ya 'e "tun. En -te min 'ka 'fɔɛ -klɔnmɔn -va dɪ oo, e ya 'e "tun. 'Pian 'bɛ nɛn 'bɛ cɪ 'wɪ -dan -a bɛ, -nyɛn 'nan Bali 'e -kaa drɛ min -trɛ -a.

16 Minnun pɛɛnɔn nɛn waa -wɛɛman 'nan yi -tɛradɪ Zozi da man nɛn Bali 'e o 'sia min tɪglɪ 'a bɛ, Bali 'e 'yee "yi 'lee 'yee -fudɪ -trɔɔ -nɔn -wɛɛ. -Wɛɛ cɪ Izraɛl 'nɔn tɪglɪ nɛn Bali -le vɛ -a bɛ waa.

17 An 'wɪ pɛɛnɔn 'ci 'vɪ 'cɛɛ 'va, -yee "wɛan te min -tɔ 'e "koe "nyan wɪ pee -nɔn "nyian 'mɛn dɪ! Kɔɔ an yɾa 'yɪ "kaga Zozi 'sudɪ -le "wɛan, -a plɔnun nɛn 'an man 'gɔ.

18 'An "bɔɪ Zoziɔn, -kaa san Zozi Crizi -le "yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va. Amɛn!

'Fluba nɛn Pɔl -a crɛn -tɛ Efɛz 'nɔn lɛ

1 'An 'bɔ Pɔl bɛ, Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nɛn an drɛ Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ. Maan crɛn -tɛ Bali -le minnun nɛn Efɛz 'fla bɛ -wlɛ. Zozi Crizi 'lee 'ka 'bɔ bɛ, ka drɛ min -tɔwli "a, ɛn 'ka 'pɛ -sru 'ka 'e tɔadi -yee 'wɪ 'ji di.

2 -Kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

Pɔl Bali 'tɔ 'bɔ 'yi "nɛn yaa drɛ -cɛɛ bɛ -a man

3 -Kaa Bali 'tɔ 'bɔ! -Yɛɛ cɪ -kaa san Zozi Crizi "tɪ "a, ɛn -yɛɛ fɛa 'vɪ -kaa man. E ciɪa Zozi Crizi -va ɛn "yi 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn -yee lei 'saun 'lɔ bɛ 'e drɛ -cee vɛ -a laji lou.

4 Te Bali 'ka tian 'trɛ drɛlɛ dɪɛ, ɛn e -kaa 'si "va, ka drɛ Zozi 'le vɛ -a -le "wɛan. Bali -kaa 'si "va 'nan -e -kaa drɛ 'yee vɛ -a, -e 'tɔ 'tɔ 'e vɪɛ 'e 'kɔn 'e 'padɪ -kaa man -a 'lɛ dɪ.

Bali -kaa ye "yi "le "wɛan,

5 yaa 'vɪ 'e 'cɛn 'nan 'e -kaa dra 'yee 'nɛnnun -a. E ciɪa Zozi Crizi -va 'nan -e 'e -kaa drɛ 'yee 'nɛnnun -a. Yaa drɛ "le zɪ e cɪ -a 'bɔ 'ci 'sɔ 'a bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

6 Yaa drɛ 'nan -e -kaa 'e 'tɔ -dan vɪ 'yee "yi "man. "Yi zɪɛ yaa drɛ -cɛɛ -a -pɪ nɛn e 'sɔ -yrɛ tɪgɪ bɛ -yee "wɛan.

7 Zozi Crizi nyɛn nɛn e -sran bɛ, -yɛɛ -maan ɛn Bali -kaa 'si 'wɪ 'ji, ɛn e -cee 'wɪ 'wɪdɪnɪn fui. Bali -le "yi "bɛ, -a -kɔɔn

"manvɛ "ka "dɪ, -yee "wɛan nɛn yaa drɛ zɪ.

8 'Wɪ 'kpa, Bali 'yee "yi "nɔn -cɛɛ 'e 'ciɪadɪ "da. E 'wɪ 'tɔdɪ -nɔn -cɛɛ 'nan, -e -kaa 'yee 'wɪ 'ci man.

9 ɛn "nyian bɛ, -a 'ci 'sɔ wɪ nɛn 'e yɔɔdɪ blamin man bɛ, yaa ta 'bɔla -cɛɛ. -A -cin a Bali ji 'e 'cɛn 'nan, 'e -ciɪa Crizi -va -e 'yee 'ci 'sɔ wɪ zɪɛ -a drɛ.

10 Tɔ 'le 'srandɪ -a nɛn e "cɛan 'wɪ zɪɛ -a drɛdɪ man. ɛn 'wɪ 'bɔ zɪɛ -nyɛn 'nan, fɛ pɛɛnɔn nɛn laji bɛ, 'lee fɛ pɛɛnɔn nɛn 'trɛda bɛ, Bali 'e o tre 'e cin man, -e o tazan 'e drɛ -tɔwli. -A 'bɔ nɛn Crizi -a.

11 'Wɪ 'kpa, Zozi Crizi 'bɛ -maan, ɛn 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan e dra 'kɔ Zuif 'nɔn lɛ bɛ, yaa drɛ 'kɔvɛ vɛ -a. 'Wɪ zɪɛ Bali -a drɛ "le zɪ e cɪ -a 'bɔ 'ci 'sɔ 'a bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

12 Yaa drɛ zɪɛ 'nan, -e kɔvɔ nɛn 'kɔ 'bli cɪ 'e tɛdɛ Crizi da bɛ, 'kɔvɛ "wɛan Bali 'tɔ 'e drɛ -dan.

13 Bali ciɪa Zozi Crizi -va, ɛn e 'wɪ zɪɛ -a drɛ kaa nɛn ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, 'cee vɛ -a "nyian. Kɔɔ ka Bali -le 'wɪ tɪgɪ 'man, ɛn ka yi -tɛra "da. 'Wɪ 'nɔnnɔn zɪɛ -nyɛn 'nan Zozi 'ka 'nan -e Bali 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. Ka yi -tɛra Zozi da -yee "wɛan nɛn, Bali lei 'saun nɛn Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan 'e -nɔn "minnun lɛ bɛ, e drɛ 'cee vɛ -a. 'Ka -kɔnnɛn pladɪ nɛn 'nan, ka drɛ Bali -le vɛ -a.

14 'Wɪ 'kpa, -te Bali 'yee lei 'saun 'nɔn -cɛɛ bɛ, -yɛɛ cɪ "le fɛnɪn nɛn Bali -taa -a -nɔnlɛ -cɛɛ bɛ, -a va fɛ tɛdɛ -le 'wɪ 'zɔ. ɛn -yɛɛ -ci -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, tɔ -fɔla "da "ji bɛ, Bali -kaa "sia 'wɪ 'ji "fo te fɛnɪn pɛɛnɔn zɪɛ o drɛ -cee vɛ -a. -Kaa Bali 'tɔ

dre -dan 'wɪ nɛn yaa dre zɪɛ -a man!

Pɔl Bali trv 'ba

15-16 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan bɛ, 'an 'bɔ "nyian, ma'an 'flian Bali muo 'fɔdɪ -a 'cee "wɛan dɪ, ɛn an Bali trv "baa tɔ pɛɛnɔn man 'cee 'wɪ man. Kɔɔ an 'cee yi -tɛradɪ Minsan Zozi da 'wɪ 'man, ɛn maan 'man "nyian 'nan, ka Zozinɔn pɛɛnɔn ye "yi.

17 Bali nɛn -yɛɛ cɪ -kaa san Zozi Crizi -le Bali -a, ɛn -yɛɛ cɪ -kaa "tɪ "nɛn -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ -a bɛ, maan trv 'ba 'nan 'e 'wɪ 'tɔdɪ nɛn e "sia 'yee lei 'saun 'va bɛ, -a -nɔn 'cɛɛ, ɛn 'e 'fli -kɔɔn 'cɛɛ, -e 'ka -tɔ 'kpa kɔlɛgɔlɛ.

18 ɛn maan trv 'ba "nyian 'nan, 'e 'ka yiɛ 'lɛ 'sɔ, -e 'ka 'wɪ nɛn 'ka 'bli a -yrɛ ɛn -yee "wɛan Bali 'ka laabɔ bɛ, -a -tɔ. ɛn "nyian fɛnɔn "kaga "nɛn Bali -a 'vɪ 'nan, 'e -nɔan 'yee minnɔn lɛ te -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ, -e 'ka -tɔ.

19 ɛn "nyian Bali -le 'plɛblɛ nɛn e ya fɛ pɛɛnɔn 'ta lou 'bɛ, -e 'ka -yee -dan cɪ yi. -Yee 'plɛblɛ zɪɛ, -a 'bɔ 'a nɛn e 'nyranman "paa -kaa nɛn -kaa yi -tɛra Zozi da bɛ -kaa man.

20 -Yee 'plɛblɛ -tɔwli zɪɛ, -a 'bɔ 'a nɛn e Crizi wluan -kanɔn 'va, ɛn yaa -nyran 'e 'pɛ "yi "da laji lou.

21 Yaa dre zɪɛ 'nan -e Crizi 'e 'kɔn lei -wliɔnɔn pɛɛnɔn 'lee fɛ pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ a -yrɔ "bɛ, 'lee fɛ pɛɛnɔn nɛn e min "paala bɛ o da. 'Trɛda fɛ pɛɛnɔn bɛ, -yɛɛ cɪ o da. Tɔ nɛn -kaa cɪ -ji 'gɔɛ, -a -ji 'saza "cɛɛ e cɪ o da dɪ,

'pian tɔ nɛn e -taa 'li bɛ -a -ji o, te -yɛɛ cɪ o da.

22 'Wɪ 'kpa, Bali fɛ pɛɛnɔn 'pla Crizi cɛin wlu. Crizi 'bɔ nɛn fɛ pɛɛnɔn 'tazan -a bɛ, Bali -a -tɔ -leglizɪ -wulo -a.

23 -Leglizɪ 'nɔn 'bɔ 'bɛ cɪ Crizi pɔ -a. ɛn Crizi nɛn e fɛ pɛɛnɔn 'nan 'si bɛ, e -leglizɪ -ji 'fa 'yee "yi "a.

2

Crizi-le "wɛan 'belidɪ a -kaa 'lɔ

1 'E tɛdɛ bɛ, ka'a 'ta 'wula Bali wei da dɪ, ɛn ka 'wɪ 'wliɔ 'dra, -yee "wɛan Bali "le 'va bɛ, te ka ya 'ka 'kadɪ.

2 Ka 'wɪ 'wliɔnɔn dre 'e tɛdɛ "le 'trɛda minnɔn pɛɛnɔn 'zɔ. Ka 'ta 'wula Satan nɛn e -yɔ -wliɔnɔn "paala bɛ, -a wei da. Satan zɪɛ, -a lei 'bɛ 'nyranman "paa minnɔn nɛn wa'a 'ta 'wula Bali wei da dɪɛ waa.

3 ɛn -kaa 'bɔ "nyian, -kaa ya 'e tɛdɛ "le minnɔn zɪɛ -wee 'wɪ 'zɔ. -Kaa 'fli -nɔn -kaa 'bɔ 'ci 'sɔ winɔn -wliɔnɔn "lɛ. 'Wɪ nɛn e cɪ -kaa 'bɔ 'ci 'sɔ 'a bɛ, 'lee 'wɪ nɛn e -tɔala -kaa 'bɔ 'wulo -ji bɛ, -a -sru "nɛn -kaa 'ta 'wula. Tɔ zɪɛ -a man bɛ, te -kaa ya Bali -le nyran -bliɔnɔn wlu "le minnɔn pɛɛnɔn 'le 'wɪ 'zɔ.

4 'Pian Bali a 'e fadɪ min nyrinda -a, ɛn e -kaa ye "yi "bɔɔ.

5 -Yee "wɛan -kaa 'bɔ nɛn -cee 'wɪ 'wliɔnɔn "le "wɛan -kaa ya -kaa kadɪ -a 'lɛ bɛ, e 'belidɪ -nɔn -cɛɛ -kaa 'vale Crizi -a. -A -cin 'e 'kɔn -kaa 'ji 'nan, Bali -le "yi 'saza 'bɛ -kaa 'si 'wɪ 'ji.

6 ɛn "nyian -kaa 'vale Crizi -a, Bali -kaa wluan -kanɔn 'va, ɛn e -kaa nyran 'e 'va laji lou.

7 E 'yee 'kpa koon -cee Zozi Crizi -ji 'nan, -e 'e 'yee 'yi "nen -a -koon "manve "ka "dɪe, -a -ci -koon tv 'le 'srannan.

8 'Wɪ 'kpa, Bali -le "yi 'saza 'bɛ -maan 'ka 'si 'wɪ 'ji. En 'ka 'sidɪ 'wɪ 'ji zɪe 'cee yi -teradɪ Bali da man nen e dre 'cee ve -a. Ya'a 'silɛ 'ka 'bɔ 'va dɪ, 'pian Bali 'bɛ "yi dre 'cee 'e "tun.

9 Bali 'ka 'ka 'silɛ 'wɪ 'ji 'wɪ tv nen kaa dre bɛ -a man dɪ. Yaa dre zɪe 'nan, -e min -tv 'e vɪɛ 'e 'fli -koon -a 'wɪ 'a dɪ.

10 Bali 'bɔ 'bɛ -kaa dre. En e -kaa dre min -tre -a Zozi Crizi -ji 'nan, -e dre wɪ "yininun nen Bali -a man dre 'e 'cɛn bɛ, -kaa 'ta wɔla "da.

Crizi-le "wean bɛ -kaa sɛn 'e cin va

11 Kaa nen ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪe, Zuif 'nɔn -a ve 'ka man 'nan, ka 'ka 'ka 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ. En waa ve 'o 'fli man 'nan, o ya 'o 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va. E ya 'wɪ "tun "a, koo plɔ nen min -a 'pla o man 'e 'pɛ -a. Zɪ ka cɪ 'e tɛdɛ bɛ, -a da nen 'ka 'ci "nrɔn!

12 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, tv zɪe -a man bɛ, te 'ka 'sizan 'wɪ 'ji "ka "dɪ. En "nyian te Bali -le minnun bɛ, ka 'ka o vanɔn 'a "fo "dɪ. En "nyian te 'wɪ nen Bali "e 'nan, 'e dra 'yee minnun ɛ bɛ, e 'ka 'cee ve -a "fo "dɪ. En "nyian te ka ya 'treda 'e "tun, ka'a Bali tɔa dɪ, en 'ka 'bli 'ka fɛ -tv ɛ dɪ.

13 Tv zɪe -a man bɛ, te ka ya 'ka 'sidɪ Bali man -kɔɔbli. 'Pian 'bɛ nen 'gɔɛ, 'ka 'vale Zozi Crizi -a ka dre min -tɔwli "a, en Crizi nyen nen e -sran bɛ, -yɛɛ 'ka pli Bali man.

14 Crizi 'bɔ 'bɛ -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn -cee. Zuif 'nɔn 'lee minnun nen o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪe, e o

dre 'ɛglɔn 'tɔwli "a. Nɔan nen "nen 'e pladɪ 'ɛglɔn "fli zɪe o yei te e o "cɛan 'e cin man, en te e 'wɪ -fɔala o yei "bɛ, yaa fui 'yee -kadɪ -a yiba "plan da.

15 Koo Moizi -le -pei -tɔ winun 'lee 'e 'ta 'srɔennun bɛ, -a 'bɔ nen yaa klu -sran. E 'ɛglɔn "fli zɪe o 'si, en e o -sɛn 'e cin va 'e 'va 'nan, -e 'o 'kɔn min -tre -a.

16 En "nyian -yee -kadɪ yiba "plan da 'bɔ 'a nen, e 'wɪ nen "nen 'ɛglɔn "fli zɪe o yei "bɛ, -a klu -sran. E o -tɛ 'e cin da 'kɔɛ 'tɔwli "ji, en e o yei "sɛn 'e cin va 'o 'vale Bali -a.

17 En "nyian bɛ, Crizi 'bɛ 'ta 'sinan 'nɔnnɔn zɪe -a 'pale minnun pɛɛnɔn ɛ. E 'nan, Bali 'lee o 'bɔ bɛ, 'wɪ 'ka "nyian o yei "dɪ. 'Sinan zɪe, kaa nen ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪe, e ya 'cee ve -a. En "nyian 'kɔ 'bɔ nen kɔ cɪ Zuif 'nɔn 'a bɛ, e ya 'kɔɛ ve -a.

18 -Yee "wean -kaa 'bɔ pɛɛnɔn bɛ, -te min a Zuif min -a oɔ, -te min 'ka Zuif min -a dɪ oɔ, Crizi le "wean bɛ -si a 'e 'ɛ 'sɔdɪ, -e -kaa -pli -kaa "tɪ Bali man -yee lei 'saun 'le 'pleble 'a.

19 'Wɪ nen Crizi -a dre bɛ, -yee "wean kaa nen ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪe, ka 'ka "nyian -pɛnnɔn 'a dɪ, en ka 'ka "le minnun nen o -blinan "ka "dɪe -wee 'wɪ 'zɔ dɪ. 'Pian Bali -le minnun bɛ, ka dre o vanɔn 'a, en ka dre -yee "kɔnnɛn 'nɔn 'a.

20 'Ka 'bɔ nen Bali 'ka 'si, en e cɪ 'yee 'kɔn 'tɔnan. 'Kɔn zɪe Zozi 'le 'pasianɔn 'lee Bali 'lewei vɪnɔn 'bɛ cɪ cɛin -a, en Zozi Crizi 'bɔ 'bɛ cɪ 'kɔn zɪe -a -pɔ -fɔ -kɔɛ 'pleble 'a.

21 -YEE -maan -e 'kɔn zɪe e wluan lou, te e ya 'e 'fɔdɪ 'e cin man fɛnyian, 'nan -e 'e drɛ Minsan -le 'kɔn 'saun 'a.

22 ɛn Zozi Crizi 'bɛ -maan "nyian, ɛn ka drɛ 'kɔn zɪe -a -tɔvɛ -a, 'nan -e -kaa pɛɛnɔn -kaa drɛ Bali -le 'kɔn nɛn -a lei 'saun -nyɛanla 'ji bɛ -a.

3

'Nyanman nɛn Bali -a -pɛba 'wv Pɔl -lɔ bɛ -nyrɛn 'gʋ

1 'Wɪ pɛɛnɔn zɪe -yee "wɛan bɛ, 'an 'bɔ Pɔl, an Bali muo -fɔa. 'Ka 'tɔ 'ji nɛn an ya -pʋ 'kuin, kɔɔ an Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪe -wɫɛ.

2 "Yi "nɛn Bali 'bɔ -a -pɛba 'wv 'an 'lɔ 'nan -e 'an "cee -ci -kɔɔn "bɛ, maan -tɔa 'nan, kaa -nan wɪ 'man.

3 'Wɪ yɔɔdɪ zɪe, Bali 'bɔ 'bɛ -nan kɔɔn 'mɛn. -A 'bɔ nɛn an "sia -a cɛn -tɛnan 'cɛɛ bɛ.

4 -Te kaa ta 'vɪ bɛ, kaa -kɔnnɛn "ye 'nan, 'wɪ nɛn Crizi -a drɛ minnun -le vɛ -a, te -a -ci a 'e yɔɔdɪ o man bɛ, e 'ka 'e yɔɔdɪ "mɛn "man dɪ.

5 'Li 'e tɛdɛ bɛ, Bali 'ka 'wɪ zɪe -a -nan -kɔɔnɫɛ minnun ɫɛ dɪ. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʋɛ, Bali lei 'saun -a -nan kɔɔn Zozi 'le 'pasianɔn nɛn Bali o 'si "va "bɛ -wɫɛ. ɛn yaa -nan kɔɔn "nyian Bali 'lewei vɪnɔn ɫɛ.

6 'Wɪ yɔɔdɪ zɪe -nyrɛn 'nan: Zozi Crizi -le "wɛan bɛ, fɛ nɛn Bali 'e 'nan 'e -nɔan 'yee minnun ɫɛ bɛ, ɛn 'wɪ nɛn e 'nan 'e dra -wɫɛ "bɛ, minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪe, o 'tɔ a "va. ɛn minnun zɪe, 'o 'vale Zuif 'nɔn 'a bɛ, o drɛ 'kɔɫɛ -tɔwli "le vɛ -a. 'Wɪ 'bɔ zɪe -yɛɛ cɪ Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn waa 'man bɛ -a.

7 ɛn -a 'bɔ nɛn Bali -a -pɛba 'wv 'an 'lɔ 'nan 'an vɪ minnun ɫɛ. Bali 'bɔ 'le 'plɛblɛ 'a nɛn e 'yee "yi zɪe -a -nɔn 'mɛn.

8 'An 'bɔ nɛn an 'ka fɛ -tʋ -a Bali -le minnun yei "dɪe, 'an ɫɛ nɛn Bali "yi zɪe -a drɛ 'nan -e 'an Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪe -wɫɛ. 'Wɪ "yi "nɛn -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪ ɛn Crizi -a drɛ minnun ɫɛ bɛ -a 'bɔ nɛn.

9 Bali "yi zɪe -a drɛ 'mɛn "nyian 'nan -e 'an 'wɪ yɔɔdɪ 'bɔ 'ci 'si minnun pɛɛnɔn ɫɛ 'wein. Bali nɛn e fɛ pɛɛnɔn drɛ bɛ, e 'wɪ zɪe -a yɔɔ minnun man -a pou sianan 'li 'e 'cɛn, ɛn e 'bɔ cɛɛgʋ yi -a.

10 Bali -a drɛ zɪe 'nan, -e tʋ nɛn -kaa cɪ -ji 'gʋɛ, e 'wɪ yɔɔdɪ zɪe -a ta bɔla. Bali -le 'wɪ 'tɔdɪ nɛn -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪe, -leglizi 'a nɛn yaa -ci -kɔɔnman laji fɛ pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ a -wɫɔ "bɛ, 'lee laji fɛ pɛɛnɔn nɛn e min "paala bɛ, -wɫɛ.

11 Bali -a drɛ "le zɪ -a -cin cɪ -a 'bɔ 'ji 'e 'cɛn bɛ -yee 'wɪ 'zʋ. Bali ciɫa -kaa san Zozi Crizi, -va ɛn e 'wɪ zɪe -a drɛ.

12 'Wɪ nɛn Crizi -a drɛ bɛ, -yee "wɛan -si a 'e 'le 'sʋdɪ -cɛɛ -e -kaa -pli Bali man, te "klan 'ka -kaa 'ji dɪ. -Cee yi -tɛradɪ Zozi da 'bɛ dra.

13 'Wɪ zɪe -yee "wɛan maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, te 'ka "koe 'e 'si 'ka da 'mɛn yra yɪdɪ -le "wɛan dɪ! An ya 'an yra yɪnan 'nan -e 'ka "nɛn "blɪ -e 'tɔ -dan 'e drɛ 'cee vɛ -a.

Pɔl Bali trʋ 'ba

14 'Wɪ pɛɛnɔn zɪe -yee "wɛan 'an "po -sɔɔnman -kaa "tɪ Bali wlu.

15 -YEE CI 'leglɔn 'tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn 'trɛda 'lee laji lou "bɛ -a san -a.

16 Fɛnɔn nɛn Bali lɔ bɛ, -a -kɔɔn "manvɛ "ka "di. -Yee "wɛan an Bali trɔ "baa 'nan, -yee lei 'saun 'e 'nyranman 'pa 'ka man, -e 'ka "koe 'lee 'cee 'plɛblɛ 'e 'pa "da Crizi -sru 'ta wɔdɔ -ji.

17 Maan trɔ "baa "nyian 'nan, 'cee yi -teradɔ Crizi 'bɔ da -a nɛn 'ka 'kɔn tɔ pɛɛnɔn man Crizi -lɔ. ɛn maan trɔ "baa "nyian 'nan, yɔdɔ "yi 'saza nɛn 'e 'kɔn 'cee 'wɔ pɛɛnɔn drɛdɔ pou sianan.

18 An 'wɔ pɛɛnɔn zɪɛ -a laabo Bali lɔ 'nan, -e 'ka 'vale Bali -le minnɔn pɛɛnɔn 'a bɛ, yɔdɔ "yi "nɛn Crizi 'ka ye "yi "a bɛ, 'ka 'kɔla -yee -dan ci mandɔ -a.

19 -Yee yɔdɔ "yi "nɛn e "mlian blamin -le 'wɔ 'tɔdɔ da bɛ, maan laabo Bali lɔ 'nan, 'ka -kɔnnɛn "yi 'ka 'bɔ 'a. ɛn Bali 'e drɛ -e 'ka 'kɔn 'ka fadɔ Bali 'bɔ 'le -dan a.

20 Bali nɛn -yee 'plɛblɛ 'bɛ 'nyranman "paa -kaa man bɛ, -kɔladɔ a -yrɔ, -e 'e 'wɔ drɛ 'e 'ciɔladɔ "da. Fɛ -tɔ "ka -e -kaa laabɔ -yrɔ, ɛn 'wɔ 'tɔ "ka -e -kaa ci "nrɔn "da, te -a -pɛ 'ka 'sɔa -a drɛdɔ -a dɔ.

21 -Kaa Bali 'tɔ drɛ -dan! 'Wɔ nɛn Zozi Crizi -a drɛ bɛ -a man, Bali 'tɔ 'e 'kɔn -dan -leglizɔ -ji! 'E 'kɔn zɪɛ 'li 'trilii! Amɛn!

4

-Leglizɔ 'nɔn a "le min -tɔwli 'le 'wɔ 'zɔ

1 'An 'bɔ nɛn, an ya -pɔ 'kuin Minsan -le nyranman 'padɔ man 'gɔvɛ, 'wɔ pɛɛnɔn nɛn Bali -a drɛ -cee vɛ -a bɛ, -yee "wɛan

an toba -fɔa 'cɛɛ 'nan, 'cee 'ta wɔ -pɛ 'e 'kɔn "le min nɛn Bali -a laabɔ bɛ -yee vɛ zɔ.

2 Te 'ka 'fli 'sia -dandan 'ka cin man dɔ! 'Ka 'kɔn min -trɔɔ -a! ɛn 'ka 'man -sran 'wɔ 'ji 'ka cin va! ɛn 'ka 'kɔla 'ka cin va yɔdɔ "yi "a!

3 Bali lei 'saun 'ka drɛ "le min -tɔwli "le 'wɔ 'zɔ. 'Ka man -wɛɛ -e 'ka 'fɔ "da zɪ, te -fɔdɔ -trɔɔ a 'ka yei.

4 Bali -kaa laabɔ 'nan, -e -kaa drɛ -yee minnɔn -a. -Yee "wɛan -kaa drɛ 'kɔlɛ -tɔwli "a, ɛn Bali lei nɛn -kaa 'lɔ bɛ, e ya -tɔwli, ɛn 'wɔ nɛn -kaa 'bli a -yrɛ "bɛ, e ya -tɔwli.

5 -Kaa san a -tɔwli. -Cee yi -teradɔ Crizi da bɛ, e ya -tɔwli. ɛn o -kaa -batize drɛ 'wɔ 'tɔwli "man.

6 Bali a -tɔwli. -YEE CI -kaa pɛɛnɔn "tɔ "a. E -kaa pɛɛnɔn "paala. E -ciala -kaa pɛɛnɔn 'va ɛn 'e 'nyranman "paa. E -nyɛanla -kaa pɛɛnɔn 'ji.

7 -Kaa -tɔdɔ pɛɛnɔn bɛ, -kaa "yi -dan 'yi -cee vɛ -a, "le zɪ Crizi -a -nɔn bɛ -yee 'wɔ 'zɔ.

8 Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tɛdɔ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«"YEE -kɔ lou "bɛ,

e fɛ pɛɛnɔn klɪ, e o kuun.

ɛn e "yɪnɔn -nɔn minnɔn lɛ.»

9 -Te waa 'vɔ 'nan, e -kɔ lou "bɛ, -a -ci nɛn 'nɔn? -A -ci nɛn 'nan, 'e tɛdɛ bɛ, e sɔɔnla fɛnan "tradra "nan.

10 Min 'bɔ nɛn e -sɔɔnla fɛnan "tradra "nan bɛ, -a min 'lein zɪɛ -yɛɛ kɔ "nyian labli 'ta lou "nun, 'dɔ -e 'e fɛ pɛɛnɔn 'nan 'si.

11 Min 'bɔ 'lein zɪɛ -yɛɛ "yɪnɔn drɛ 'yee minnɔn lɛ. Yaa -mie drɛ Zozi 'le 'pasianɔn 'a, ɛn yaa -mie drɛ Bali 'lewei vɪnɔn

'a, en yaa -mie drε Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪnɔn 'a, en yaa -mie drε minnun nɛn o yiε -tɔa -leglizɪ -va, te o Bali -le 'wɪ "paaman o ji bε waa.

12 Yaa drε zɪε 'nan, -e 'o Bali -le minnun man wɔv -e 'o 'yee 'nyranman 'pa, -e -yee -leglizɪ nɛn -a 'bɔ po -a bε, 'e 'tɔ 'plɛblɛ.

13 'Wɪ zɪε -a drɛdɪ -a nɛn, -kaa pɛɛnɔn dra "le min -tɔwli "le 'wɪ 'zɔ -cee yi -tɛradɪ Crizɪ da -ji. En "nyian bε, -kaa dra "le min -tɔwli "le 'wɪ 'zɔ -cee Bali -pɪ 'bɔ -tɔdɪ -ji. -Te e drε zɪε bε, -a -nan nɛn -kaa -kɔan "le min nɛn e -klɔnmɔn -fɔ bε -yee 'wɪ 'zɔ, en zɪ Crizɪ cɪ bε, min -taa -a yɪε -kaa 'bɔ.

14 Yaa drε zɪε 'nan, -e -kaa vɪε -kaa kɔn "nyian "le nan-nannun -le 'wɪ 'zɔ dɪ. Kɔɔ nan-nannun lɛ nɛn minnun see "paa wɪnun vε -pɛ "yi 'lee -pɛ bɔ -a, -e 'o -sɔɔnla o -sru. Min see "paanɔn zɪε o ya -wɪdɪ, en -dawli 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn a o ji, -e 'o min 'si -si tɪglɪ da.

15 'Pian -cee vε bε -kaa 'wɪ tɪglɪ vɪ, en -kaa cin yɪ "yi, -e -kaa trɔla Crizɪ man. -Yɛɛ cɪ -leglizɪ -wulo -a.

16 -Leglizɪ bε, Crizɪ 'bɔ po nɛn. En -a man mɛn -tɔdɔ bε, klɔda 'bε -maan 'o ya 'o 'fɔdɪ 'e cin man. En miɛnmiɛnnun 'bε -maan "nyian 'o cin "kuan 'plɛblɛ. Zɪ man mɛn -tɔ "e -kɔla "wo bε, -a da nɛn e 'nyranman "paa en -leglizɪ nɛn Crizɪ 'bɔ po -a bε e -tɔa "kli, te e trɔman, te yɪdɪ "yi "a -ji. Trɔdɪ zɪε, Crizɪ -va nɛn e "sia.

'Ka 'pɛ 'e 'si 'cee 'ta wɔ -pɛ ceje -sru!

17 Minsan nɛn an drε -yee vε -a bε, -a 'tɔ da nɛn an 'wɪ

"paala 'cɛɛ 'nan: Te 'cee 'ta wɔ -pɛ 'e 'kɔn "nyian "le minnun nɛn wa'a Bali tɔa dɪε -wee vε -zɔ dɪ! 'O 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun -wɪdɪ -sru "nɛn o 'ta wo, te e ya 'wɪ "tun "a.

18 O "trɔɛn "a "yuyu, en o 'ka "va 'nan 'o Bali -tɔa "dɪ. -Yee "wɛan 'belidɪ nɛn Bali a -nɔn bε, e ya o man -kɔɔbli, en o ya klun va.

19 'Wɪ 'tɔ 'ka "nyian o tɛa 'yra -a dɪ. 'O 'fli -nɔn 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ lɛ, en 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn bε, wa'a 'kaan -a drɛdɪ -a dɪ.

20 'Pian 'cee vε bε, 'wɪ nɛn waa paa 'ka 'ji Crizɪ da bε, 'wɪ 'wɪdɪnun zɪε -a -tɔwli 'ka "va "dɪ.

21 Maan -tɔa 'nan 'wɪ 'kpa, ka Crizɪ -le 'wɪ 'man, en o -yee 'wɪ paa 'ka 'ji. 'Wɪ nɛn waa paa 'ka 'ji zɪε Zozi 'le 'wɪ tɪglɪ nɛn.

22 Waa paa 'ka 'ji 'nan, 'ka 'pɛ 'e 'si 'ka drε wɪ cejenun -sru. -Yee "wɛan 'ka drɛla "da! Kɔɔ te ka'a tian Zozi 'tɔlɛ dɪε, ka 'wɪ 'wɪdɪnun drε "kaga te -a 'le 'srannan "nɛn -kadɪ -a.

23 'Bɛ nɛn 'gɔvɛ, e ya "le Bali lei 'saun 'e 'cee cɪ "nrɔndɪ pɛɛnɔn lila 'e 'trɛ "fo.

24 En "nyian bε, 'cee 'ta wɔ -pɛ 'e 'kɔn "le min -trɛ -le 'wɪ 'zɔ. Min zɪε Bali 'bε dra -e 'e Bali 'sia 'e "pa 'ji. -A drε wɪ -kɔan 'e 'sɔdɪ "ji, en e -kɔan Bali -le vε -a "fo. En e 'ta wo Bali -le 'wɪ tɪglɪ da.

25 -Yee "wɛan 'ka 'si 'wɪlɔ 'sɛndɪ man, en 'wɪ tɪglɪ nɛn 'ka vɪ 'ka cin lɛ! Kɔɔ -kaa pɛɛnɔn -kaa drε 'kɔlɛ -tɔwli "man mɛnnun -a.

26 En "nyian bε,

«-Te 'bli 'fɔ 'ka 'ji bε,

te 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ dɪ!»

Te yidε 'e 'fɔ 'va 'cee 'bli 'fɔdɪ
"ji "man dɪ!

27 "Tɔgɔ -si 'e 'lε 'sɔ Satan lε, -e
'e 'ka man yɪ.

28 En "nyian bε, min nɛn e
crin wo bε, 'e 'si -a drɛdɪ man!
'Pian 'e 'nyranman 'pa, -e 'e
'nɛn "fε -bli, te e 'yalε -tɛnɔn
'le -nɔan "nyian!

29 En "nyian bε, te wei -wliɪdɪ
'tɔwli 'e bɔla 'ka 'le "fo "dɪ!
'Pian 'wɪ nɛn e min peenun
'le 'wɪ "paa "va "bε -a 'bɔ nɛn
'ka vɪ! En 'wɪ nɛn e "yi dra
minnun lε bε, -a 'bɔ nɛn 'ka vɪ!

30 Te 'ka Bali lei 'saun 'ta drɛ
-trɔdrɔ dɪ! -A 'bɔ 'a nɛn Bali 'ka
-kɔnnɛn 'pla -e 'e -kɔn 'nan ka
-kɔan 'yee vε -a tɔ nɛn e 'ka "sia
'wɪ 'ji bε, -a man.

31 -Yee "wεan min man wɪ
'padɪ, 'lee 'bli 'fɔdɪ min ji, 'lee
nyran siadɪ, 'lee 'wɪ 'bliɪdɪ, 'lee
min sεε wɔdɪ, 'lee 'wɪ 'wliɪdɪ 'tɔ
'tɔdɔ pɛɛnɔn bε, te -a -tɔwli 'e
'kɔn 'ka yei "fo "dɪ!

32 'Pian 'ka 'kɔn 'kpa 'ka cin
lε, 'ka cin dra nɛn 'e 'ka 'tε, en
'ka cin man wɪ 'cε "le zɪ Bali
'ka 'man wɪ 'cε Crizi -le "wεan
'bε -yee 'wɪ 'zɔ.

5

1 'Wɪ nɛn Bali -a drɛ bε, -
a 'bɔ nɛn 'ka drɛ! Ka drɛ -
yee 'nɛnnun nɛn e o ye "yi "bε
waa.

2 -Yee "wεan 'ka cin yɪ "yi "le
zɪ Crizi -kaa 'yɪ "yi "bε -yee 'wɪ
'zɔ! E -kaa 'yɪ "yi "le "wεan, e
wɪ "man εn e -ka -kaa 'lɛji. E
drɛ "le 'nan 'sraga nɛn yaa 'bɔ
Bali lε εn -a -koei 'nɔnnɔn Bali
ci 'sɔ.

'Cee 'ta wɔ -pε 'e -kɔn 'nan
ka drɛ 'tε 'san -le vε -a!

3 'Ka drɛ wɪ 'e -kɔn 'nan ka
drɛ Bali -le minnun -a! Nyin-
nandɪ lɪ 'lee -kɔnnɛn -a te wa'a
'o cin 'palε dɪε, te 'e 'kɔn 'ka
yei "dɪ! En 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e
min "tri -tɔa Bali 'lε, 'lee min
yɪε nɛn ya'a 'ciɪla fε da dɪε, te
-a -tɔwli 'e 'kɔn 'ka yei "dɪ!

4 'Wɪdɪ min man -wliɪdɪ, 'lee
-blɔ wei -fɔdɪ, 'lee -sεε "wliɪdɪ
'wɔdɪ bε, te -a -tɔwli 'e 'kɔn
'nyian 'ka yei "dɪ! 'Pian 'wɪ
nɛn e cɪ "le 'ka drɛ bε, -nyrɛn
Bali muo "fɔdɪ -a.

5 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan,
minnun nɛn o nyianla lɪ 'lee -
kɔnnɛn -a te wa'a 'o cin 'palε
dɪε, 'lee minnun nɛn o 'wɪ
nɛn e min "tri -tɔa Bali 'lε bε
waa dra bε, 'lee minnun nɛn
'o yɪε 'ka 'ciɪla fε da dɪε, o -
nyrannan 'ka Crizi 'lee Bali -
le mingɔnnɛn 'trɛda dɪ. Kɔɔ
'wɪnun zɪε -a drɛdɪ bε, e ya "le
fε nɛn e 'ka Bali -a dɪε, -a 'bɔ
nɛn min -a 'su.

6 Te 'ka 'wɪ "man -e min 'e
'ka see "paa -e 'ka 'wɪ 'wliɪdɪ zɪε
-a -tɔ drɛ dɪ! Kɔɔ minnun nɛn
o 'ka 'vale 'o 'ta wɔla Bali wei
da dɪ, εn o 'wɪnun zɪε -a dra bε,
Bali -le nyran -bliɪdɪ a o man -
pennan.

7 -Yee "wεan te 'ka -fɔ o -sru
"fo "dɪ!

8 'E tɛdε bε, ka 'bɔ te "ka "ya
wo "nyian klun va. 'Pian 'bε
nɛn 'gɔε ka ya 'tε 'san da, ka
drɛ Minsan -le vε -a -le "wεan.
-Yee "wεan 'cee 'ta wɔ -pε 'e -
kɔn 'nan ka drɛ 'tε 'san -le vε
-a!

9 Min nɛn e ya 'tε 'san da bε,
-a san 'wɪ "yi 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn
dra, εn -a san drɛ wɪ -kɔan 'e
'sɔdɪ "ji, εn -a san 'wɪ dra min
va 'e 'ci -a -tɔwli.

10 -Yee "wεan 'wɪ nɛn e cɪ

Minsan ci 'so 'a be, 'ka man -wεε -e 'ka fa 'si sidō!

11 'Wl nən klun va winun -a en ya'a 'w' 'yi dra min le dīe, te 'ka drε dī! 'Pian 'ka ta bōla!

12 Kōō 'winun nən min -mienun -a dra 'e yōōdī be, -a -nan w' vidī min -tēa 'yra -a.

13 'Pian -te Bali -le 'tε 'san -a ta 'bōla be, min -a ye 'wein.

14 En fε pεenən nən e -ta 'tε 'san da be, -a 'bō 'nyian "e "drε wo 'tε 'san -a. -Yee "wεan waa 'v' 'nan:

«Yi -tεzan 'i 'fuō!

'I 'wluan -kanən 'va,

-e Crizi -le 'tε 'san

'e 'i 'man drε 'wein.»

15 'Wl pεenən zīe -yee "wεan be, 'ka yiε 'tō 'ka 'fli -va! En 'cee 'ta wv -pε 'e -kōōn 'nan, ka Bali -le 'w' -tōa! Te 'ka 'w' drε "le minnun nən wa'a 'o 'ci "nrōnman Bali -le 'w' da dīe -wee 'w' 'zō dī!

16 Tū nən Bali -a -nōn 'cεε be, 'w' 'yinun nən 'ka drε -ji! Kōō tū nən -kaa cī -ji 'gōε 'w' 'wli dī "drε dī 'fa "da.

17 -Yee "wεan te 'ka 'w' drε "le -blōnōn 'zō dī, 'pian zī Minsan cī "vale 'nan 'ka 'w' drε be, 'ka man -wεε -e 'ka -tō!

18 Te 'ka 'wεn 'mlin 'e 'ciila "da dī! Kōō 'w' 'nōnōn drε dī nən yaa "paa min lō. 'Pian 'cee vε be, Bali lei 'saun nən 'e 'ka 'pla "fo.

19 'Ka cin "koe "tō Bali -le 'fluba 'ji "drenun -fōdī -a, 'lee Bali 'tō bō "drenun -fōdī -a, 'lee "drenun nən Bali lei 'saun -a -cin -tōa 'ka 'ji be -a -fōdī -a. "Drenun zīe -a 'bō 'a nən 'ka Minsan 'tō bō 'ka 'bli pεenən 'a.

20 -Kaa "tī Bali be, 'ka muo "fō tū pεenən man, en 'ka muo "fō 'w' pεenən 'ji, -kaa san Zozi Crizi 'tō 'ji.

Zozinōn, 'ka 'w' drε 'ka cin va "yi!

Līmōn 'lee 'e 'sran -le 'w' l

21 'Ka cin wei man "yi! Zī ka "klandī Crizi -lō -ci -kōōn zīe!

22 'Ka līmōnnun be, 'ka 'ta wola 'ka 'sran wei da! -A -ci -kōōndī nən 'nan, ka 'ta wola Minsan wei da.

23 Kōō -klōnmōn 'be 'e nan "paala, "le zī Crizi -leglizi "paala be -yee 'w' 'zō. -Leglizi 'be cī "le Crizi 'bō po -le 'w' 'zō, en minnun nən -ji be, Crizi 'be o "sia 'w' 'ji.

24 -Leglizi 'nōn 'ta wola Crizi wei da, -a -tōwli "nən līmōnnun 'o drε "nyian o -sran le 'w' pεenən 'ji.

-Klōnmōn 'lee 'e nan -le 'w' l

25 'Ka -klōnmōnnun be, 'ka nannun yī "yi, "le zī Crizi -leglizi ye "yi "be -yee 'w' 'zō! Crizi wū "man en e -ka -leglizi 'nōn 'leji,

26 'nan -e -leglizi 'nōn 'o drε Bali -le vε -a "fo. -A -batize drε dī 'yi 'a, 'lee Bali wei vidī -a nən Crizi -leglizi drε 'saun Bali 'le.

27 Yaa drε zīe 'nan, -e -leglizi 'e drε 'e 'bō 'le vε -a, te e "bia fenyian, te "tri 'ka "man 'dī, te -a man 'ka 'e yrudī dī, en te 'w' 'wli dī 'ka "man 'fo 'dī. 'Pian -e -leglizi 'e 'kōn 'saun Bali 'le, te 'tō 'tū 'ka "man 'dī.

28 Yīdī "yi zīe -a 'bō 'a nən -klōnmōnnun 'o nan yī "yi! Min nən 'e nan ye "yi "be, te 'e 'fli ye "yi.

29 Kōō min -tū 'ka 'naan 'e 'bō 'fli man dī, 'e 'fli cī fε -wεε man, en 'e yiε -tōa 'e 'fli -va. Zī Crizi -a dra -leglizi le zīe.

30 -Leglizi 'bō 'be cī Crizi po -a, en -cεε cī -a man mēnnun -a.

³¹ 'W₁ n_{en} 'e 'c_{ren} -t_{ed} Bali -le 'fluba 'ji b_e, 'ka 'ci "nr_{on} "da. E ya 'e 'c_{ren} -t_{ed} 'nan:

«-kl_{on}m_{on} "sia 'e "t_i 'lee 'e "b_u "man

-e 'e pei 'f_o 'e nan va,

-e 'o dr_e min -t_wli "a.»

³² 'W₁ -dan t_u a 'e y_{od}di 'w₁ z_{ie} -a -sru. "An -ci ve 'c_{ee} 'nan, z_i Crizi 'lee 'yee -leglizi 'n_{on} c_i z_{ie}.

³³ 'Pian 'w₁ 't_wli z_{ie} e ya "nyian 'ka 'b_o 'le v_e -a. 'Ka -kl_{on}m_{on}nun b_e, 'ka nan y_i "yi "le z_i 'ka 'fli ye "yi "b_e -yee 'w₁ 'z_u! En 'ka l_um_{on}nun b_e, 'ka 'sran 'sia min -a!

6

'N_{en} 'lee 'e "t_i "le 'w₁

¹ 'Ka nannannun b_e, [Min-san -le "w_ean b_e,] 'ka 'ta w_ola 'ka "t_i 'lee 'ka "b_u "wei da! -Y_{ee} c_i 'w₁ "yi "a.

² K_{oo} Bali "e 'nan: «'I y_ie 'e 'nan 'i "t_i 'lee 'i "b_u "man!» -Y_{ee} c_i -pei -t_o w₁ t_{ed}e n_{en} Bali 'w₁ 't_u 'p_la -a -sru "b_e -a.

³ 'W₁ z_{ie} -ny_{ren} 'nan: «'I 'ci "nran ye, en i "m_oan 't_{re}da.»

⁴ 'Ka 'n_{en} "t_unun b_e, 'w₁ n_{en} e 'n_{en} 'ci -t_oa lou 'e "t_i 'lee 'e "b_u "man b_e, te 'ka dr_e -w_le "d_i! 'Pian 'ka o 'l_{eb}u 'w₁ "paad_i -a o ji 'lee 'w₁ plad_i -a -w_le. 'Ka dr_e 'w₁ n_{en} e "sia Minsan va b_e -a y_{ra} man.

N_oan 'lee 'e 'tazan -le 'w₁

⁵ 'Ka n_oannun b_e, 'ka 'ta w_ola 'ka 'tan_{on} wei da! 'Ka "klan Bali l_o en 'ka dr_e 'ka 'ci 'fid_{aa} 'a! En 'ka 'ci "nr_{on} 'nan, ka ya -a dr_{en}an Crizi l_e!

⁶ Te 'ka dr_e o y_ie l_e 'saza 'nan -e 'o 'ka y_i "yi "d_i! 'Pian 'ka -k_oon 'nan Crizi 'sun_{on} n_{en} 'kaa! En 'w₁ n_{en} e c_i Bali c_i 's_o 'a b_e -a 'b_o n_{en} 'ka dr_e 'ka 'bli p_{ee}n_{on} 'a!

⁷ 'Ka 'ta 'e 'k_{on} "fava 'nyran-man 'panan -w_le. En 'ka 'ci "nr_{on} 'nan, Crizi l_e n_{en} ka c_i 'nyranman z_{ie} -a 'panan, 'nan blamin l_e "c_{ee} d_i!

⁸ -A -cin 'e 'k_{on} 'ka 'ji 'nan, -te min a n_oan -a o_o, en -te e 'ka n_oan -a d_i o_o, e ya 'w₁ "tun "a. 'Pian z_i min -t_u 'nyranman 'pa b_e, -a da n_{en} Minsan -a -ko "paa.

⁹ Kaa n_{en} ka c_i o tan_{on} 'a b_e, -a -t_wli "n_{en} "nyian 'cee v_e -a. 'Ka 'cee n_oannun 'sia min -a! Te 'ka 'k_{on} o man -w_luw_lu d_i! -A -cin 'e 'k_{on} 'ka 'ji 'nan, 'ka 'san a waa -t_wli, e ya laji. Ya'a min bo "va 'vaa -e 'e va w₁ dr_e d_i.

'Ka 'man 'e 'k_{on} 'e w_ovd_i t_u -w_lid_i "le "w_ean!

¹⁰ Maan 'le -s_eanla 'c_{ee} 'nan, 'ka 't_o -kli! 'Cee dr_{ed}i min -t_wli "a 'ka 'v_{ale} Minsan -a 'b_e dra, te -yee 'p_{le}bl_e n_{en} e ya f_e p_{ee}n_{on} 'ta lou "b_e, e 'ka -t_oa -kli.

¹¹ Bali -le -kuli -tan f_{en}un n_{en} yaa -n_{on} 'c_{ee} b_e, 'ka 'man w_ou -a, -e 'ka 'k_ola "t_od_i -a Sa-tan -le see "paa w_unun 'l_e.

¹² K_{oo} -kuli n_{en} -kaa 'l_e b_e, blamin man "c_{ee} -kaa -taan "d_i, 'pian -kaa -taan lei -w_lid_unun p_{ee}n_{on} n_{en} laji b_e, o man. 'P_{le}bl_e a -w_lo, en o min "paala, en o 'nyranman "paa klun va.

¹³ -Yee "w_ean Bali -le -kuli -tan f_{en}un n_{en} yaa -n_{on} 'c_{ee} b_e, 'ka 'sia! -Te kaa dr_{ela} "da "b_e, t_u n_{en} y_i -w_lid_i b_oa 'ka man b_e, ka -k_olaman -t_od_i -a -kli -e 'ka b_ola "ji 'kloun 'gloun.

¹⁴ 'Ka 'man 'e 'k_{on} 'e w_ovd_i! 'Ka 'ta w_ola 'w₁ t_ugh_i da! -Y_{ee} c_i "le 'ka -t_{ie}n 'k_ol_e 'le 'w₁ 'z_u. 'W₁ n_{en} 'e 's_od_i "ji "b_e 'ka dr_e! -Y_{ee}

ci 'le 'ka 'kələ "nən yɔɔvɛ -le 'wɪ 'zʊ -kuli -lə.

¹⁵ -Fʊdɪ -trɔɔ nən Bali -a -nɔn 'cɛɛ Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'a bɛ, 'ka 'tɔ "da 'plɛblɛ! -Yɛɛ ci 'le 'ka 'cɛin -man -manwua 'le 'wɪ 'zʊ.

¹⁶ ɛn "nyian bɛ, 'ka yi -tɛra Zozi da "fo! -Yɛɛ ci 'le 'ka 'man yɔɔvɛ -le 'wɪ 'zʊ Satan -le -tin 'wɛnɔn nən 'tɛ nɛn a "nɛn "bɛ -wɪ.

¹⁷ Bali 'ka 'si 'wɪ 'ji, 'ka 'tɔ "da 'plɛblɛ! -Yɛɛ ci 'le 'ka 'wulo -man yɔɔ 'kpɔngbo kle 'le 'wɪ 'zʊ -kuli -lə. ɛn -kuli -tan sɛn nən Bali lei 'saun -a -nɔn 'cɛɛ bɛ, 'ka 'kun "man! -Yɛɛ ci Bali wei -a.

¹⁸ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛdɪ -ji bɛ, Bali nən 'ka trʊ 'ba, ɛn 'ka laabʊ -yrɔ 'nan, 'e 'pa 'ka 'va. Tʊ pɛɛnɔn man 'ka Bali trʊ 'ba "le zɪ -yee lei 'saun -a -cin -tɔa 'ka 'ji bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. 'Ka yiɛ -trɔa 'wɪ zɪɛ -a drɛdɪ da, te 'ka 'pɛ 'e plʊ dɪ! 'Ka Bali trʊ 'ba Bali -le minnɔn pɛɛnɔn lɛ!

¹⁹ ɛn "nyian bɛ, 'ka Bali trʊ 'ba 'mɛn 'nan, 'wɪ nən 'kɔ 'an vɪ bɛ 'e -cin -tɔ 'an 'ji. ɛn 'nan -si 'e 'lɛ 'sʊ 'mɛn, -e 'an Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn nən -a -ci a 'e yɔɔdɪ minnɔn man bɛ, -a -ci vɪ -wɛ.

²⁰ 'Bɛ 'bɔ nən an ya -pʊ 'kuin 'gʊ ɔɔ, Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn 'pɛ 'ba a 'an 'lɔ -e 'an vɪ minnɔn lɛ. -Yee "wɛan 'ka Bali trʊ 'ba 'mɛn 'nan, -si 'e 'lɛ 'sʊ -e 'an vɪ, "le zɪ e ci 'mɛn 'nyranman -a bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

²¹ -Kaa "bʊl Zozizan Tisik nən -kaa ye "yi "bɛ, -a yiɛ yra Minsan -le 'nyranman 'padɪ da. -A 'bɔ 'bɛ "ta "lɔ 'wɪ nən 'an man 'gʊɛ -a 'sinan 'palɛ 'cɛɛ.

²² -Yee "wɛan maan 'pa 'sia 'ka 'va 'nan, -e 'wɪ nən 'kʊ man

bɛ 'ka -tɔ. ɛn an ya "va 'nan 'e 'ka "koe "tɔ 'ka da.

²³ -Kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee -fʊdɪ -trɔɔ, 'lee 'wee yɪdɪ "yi, 'lee yi -tɛradɪ Zozi Crizi da -nɔn 'kʊ "bʊl Zozinɔn pɛɛnɔn lɛ.

²⁴ Bali -le "yi 'e 'kɔn minnɔn pɛɛnɔn nən o -kaa san Zozi Crizi ye "yi -a 'leda "ka "dɪɛ o va.

'Fluba nEN Pəl -a crEN -tE FilipU 'nən lE

1 'An 'bō Pəl 'lee Timote nEN kU cI Zozi Crizi 'sunōn 'a bE, kUe 'fluba 'gūE -a crEN -tE. Kūa crEN -tE minnun pEENōn nEN o drE Zozi Crizi -le vE -a EN o ya FilipU 'fla bE -wLE. Kūa crEN -tE minnun nEN 'o yIE -tōa -leglizi -va 'lee minnun nEN o "paa o va bE -wLE.

2 -Kaa "tI Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yI 'lee 'wee -fūDī -trōō -nōn 'cEE.

Pəl Bali trU 'ba Zozinōn nEN FilipU flA bE -wLE

3 Tū -tūDū pEENōn man -te 'ka 'cin -trōa 'an 'jI bE, an 'mEN Bali muo -fōa.

4 Tū pEENōn man, -te "mEEN vI 'nan 'an Bali trU 'ba 'cee 'wI man bE, cI "nrandI -dan a 'an 'lō.

5 An Bali muo -fōa, kōō yI tEdE nEN ka wU Zozi man -trilii, -e 'e bō cEEgU yI -a bE, ka 'pa 'an 'va EN -kaa Bali -le 'wI 'nōnnōn fuila "man.

6 An yI -tEala "da 'nan, Bali 'bō nEN e 'wI "yI zIE -a pei 'trōa 'ka 'va bE, yaa dra -e 'e 'kū 'e 'lE 'trilii, -e 'e 'lE sōō tū nEN Zozi Crizi -taa "man "bE -a.

7 -Te 'wI zIE -a -cin a 'an 'jI 'cee "wEan bE -a -nōan da nEN, kōō 'ka 'nan wI a 'an man 'kpa tūgh. Tū nEN te an ya -pU 'kuin oō, EN tū nEN te 'an -tō 'kpa tūgh Crizi -le 'wI 'nōnnōn -sru minnun tanōn yIE man oō, "yI "nEN Bali -a drE 'mEN bE e drE -kaa pEENōn 'le vE -a.

8 -Te maan 'vI 'nan an 'ka ye "yI "le zI Zozi Crizi 'ka ye "yI "bE -yEE 'wI 'zU bE, Bali -a -tōa 'nan 'wI 'kpa nEN.

9 EN 'wI nEN maan laabo Bali lō te an ya Bali trU 'banan bE -nyrEN 'nan, yIDī "yI 'e 'pa "da 'ka 'va, EN 'wI 'tōDī 'lee 'wI 'fa 'si bli 'e 'kōn 'ka yei,

10 -e 'ka -kōla 'wI nEN e cI tūgh bE -a -si siadI -a. -Te e drE zIE, Zozi 'ta nyan bE, te ka ya 'saun, EN 'tō 'tū 'ka 'kōan 'e 'padI 'ka man dI.

11 EN "nyian bE te 'cee 'wI nEN kaa drE 'trēda bE, e ya 'e fadI Zozi Crizi -le 'wI "yI 'saza 'a. 'E drE zI, -e minnun 'o Bali 'tō 'sia -dan, te waa bōa.

Pəl 'e yra 'yI Bali -le 'wI 'nōnnōn vIDī man

12 'An "būI Zozinōn, an ya "vale 'ka -tō 'nan, 'wI nEN e 'bō 'an man bE, -yEE -maan EN Crizi -le 'wI 'nōnnōn fuila "man.

13 Kōō 'sounjanun pEENōn nEN 'o yIE -tōa mingōnnEN -le 'kōn 'va bE, 'lee 'flanōn pEENōn waa -tō 'nan Crizi -le 'wI 'nōnnōn vIDī man nEN an ya -pU 'kuin.

14 ZI -kaa "būI Zozinōn "kaga 'an 'yI -pU 'kuin bE, EN -wee yI -tEradI Minsan da 'pa "da, -a -nan nEN wa'a "klanle "nyian dI, EN o Bali -le 'wI 'vI minnun lE.

15 Maan -tōa 'nan min -mienun a o va bE, "o Crizi -le 'wI 'nōnnōn ve man bUDī -a 'an 'va zia, EN waa ve -sa -fōDī pE -jI. 'Pian min -mienun "o Crizi -le 'wI 'nōnnōn ve 'o 'ci 'fīdaa 'a.

16 Minnun zIE 'o dra 'an yIDī "yI "le "wEan. Kōō waa -tōa 'nan Bali 'an 'pla 'nan -e 'an

'tō Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn -sru minnun tanɔn yie man.

17 En minnun nen "o Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn ve -sa -fɔdɪ pɛ -ji 'an 'va zia bɛ, wa'a ve 'o 'ci 'fidaa 'a dɪ. E ya o ji 'nan "wɛɛ drɛ zɪɛ, te 'mɛn yɾa yɪdɪ "paa "da -pɯ 'kuin.

18 'Bɛ 'ka "mɛn 'ji fɛ -tɯ -a dɪ. -Te -wee ci "nrɔndɪ a -wlɪdɪ oo, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ 'o 'ci "nrɔnman "yi oo, -a pɛɛnɔn zɪɛ -a -ji bɛ, Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'bɛ ve. 'Wɪ zɪɛ yaan 'ci "nranman.

En yaan ci "nranman 'li 'trilii,

19 kɔɔ maan -tɔa 'nan, 'cee Bali trɯ 'badɪ lee Zozi Crizi lei 'saun nen yaan 'ta -nanjɛan "bɛ, -yee "wɛan an "sia 'wɪ 'ji.

20 'Wɪ zɪɛ 'an 'bli a "da, ɛn an yi -tɛala "da 'kpa tɪglɪ. Maan -tɔa 'nan, Bali 'ka 'we "man -e 'yaan 'tɯ dɪ. An -taa Crizi 'tɔ drɛɛ -dan 'an 'kɔɛ 'a minnun pɛɛnɔn yie man. -Te an -ka oo, ɛn -te 'an yie 'fɯ "man oo, an -taa -a 'tɔ drɛɛ -dan 'kpa tɪglɪ "le zɪ maan dra tɯ pɛɛnɔn man bɛ -yee 'wɪ 'zɯ.

21 Maan ve zɪɛ, kɔɔ 'mɛn vɛ bɛ, -te 'an yie a "man "bɛ, te an ya Crizi -le vɛ -a. En -te an -ka bɛ, te e ciɪa "mɛn "da.

22 En -pɛ -tɯ da zia bɛ, -te an yie a "man "bɛ, te an Crizi -le 'nyranman "paa tian. -Nyɾɛn kɔ an 'si "va "bɛ, ma'an tɔa dɪ.

23 Kɔɔ 'an 'fli ye "yi -pɛ "fli 'bɔ davɛ -a. An ya "vale an "sia 'trɛ 'gɯɛ -a da -e 'kɯ 'vale Crizi -a 'kɯ 'kɔn. 'Bɛ 'bɔ 'bɛ cɪ "yi "fo.

24 'Pian 'cee "wɛan -a "yi mlin -e 'an yie 'e 'fɯ "man.

25 An yi -tɛala 'wɪ zɪɛ -a da. -Yee "wɛan maan -tɔa 'nan, an

-fo tian 'ka "srɔn, -e 'an 'pa 'ka pɛɛnɔn 'va, -e 'cee yi -tɛradɪ Zozi da 'e 'kɯ 'e 'lɛ, te 'ka 'ci a 'e "nrandɪ.

26 En "nyian bɛ -te an 'li 'an da 'ka 'va bɛ, -e 'mɛn 'lɯdɪ 'ka 'va 'e 'ka 'ci "nran 'e 'ciɪa "da, -e 'ka Zozi Crizi 'tɔ bɔ.

Kayraye Crizi -le "wɛan

27 'Pian -te 'wɪ oo 'wɪ nen e 'bɔ 'an man bɛ, 'cee 'ta wɯ -pɛ 'e -kɔɔn 'nan Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn -sru "nen 'ka cɪ! En -te ma'an 'ka yɪɛ "nyian dɪ oo, 'pian 'an 'ka 'ta wɪ man 'nan, ka -fɯ Zozi -sru 'ta wɯnɔn tɪglɪ 'a. 'Ka 'ci 'e 'kɔn -tɯwli! En 'ka 'wulo -ji "nrɔn 'wɪ -tɯwli "da, -e 'ka Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn fuɪla "man min pɛɛnɔn 'va.

28 Te nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji 'ka 'nanmannɔn 'le 'wɪ nen waa dra 'cɛɛ bɛ -yee "wɛan dɪ. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ 'bɛ -kɔɔnman 'nan 'o 'fli 'si Bali man -kɔɔbli. Bali -taa "o -nan -nyanlɛ. 'Pian 'cee vɛ bɛ, yaa -kɔɔnman 'nan, ka ya -si nen e min "sia 'wɪ 'ji bɛ -a da. En 'wɪ zɪɛ e "sia Bali va.

29 Kɔɔ Bali 'ka "yi "drɛɛ 'cɛɛ 'nan -e 'ka yi -tɛra Crizi da 'saza dɪ, 'pian 'nan -e 'ka yɾa yɪ Crizi -le "wɛan.

30 'Bɛ nen 'gɯɛ, 'an yɾa -tɯwli "nen maan 'yɪ bɛ, -a 'lein 'bɔ 'ji nen ka cɪ. Kaan 'yɪ te an ya 'an yɾa yɾan Crizi -le "wɛan, ɛn kaa maan 'nan an ya yɾa yɪdɪ zɪɛ -a -ji "nyian.

2

1 Maan -tɔa 'nan ka ya 'ka lɛadɪ Crizi man, ɛn 'wɪ zɪɛ e 'ka "koe -tɔa 'ka da. En 'ka cin siiman yɪdɪ "yi "a. En 'ka 'vale Bali lei 'saun 'a, 'ka yei "a 'e 'sɛndɪ 'e cin va. En 'ka cin nyɾinda "sia.

² Ka 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a dra,
'pian 'kaan 'ci 'nran 'e 'ciɪla
"da. 'Ka 'ci -pɔan 'e 'kɔn -
tɔwli, ɛn 'ka 'wɪ 'tɔwli "yi "yi,
ɛn 'ka 'ci wɪ 'e 'kɔn -tɔwli, ɛn
'ka 'wulo -ji "nrɔn 'wɪ -tɔwli
"da.

³ Maan ve 'cɛɛ 'nan, te 'ka
'wɪ 'tɔ drɛ te e ya bɔɛ "blɪdɪ pɛ
-ji dɪ. ɛn "nyian te e ya 'ka
'bɔ 'fli -kɔɔndɪ "tun "a dɪ. 'Pian
'ka 'fli drɛ "wɛnnɔn, -e 'ka min
peenun 'sia 'e 'mlin 'ka da.

⁴ Te 'ka 'va min -tɔ 'e 'e 'bɔ 'fli
-le 'wɪ "yi -wɛɛ "dɪ, 'pian min
peenun -le 'wɪ "yi "nɛn 'e -wɛɛ.

⁵ -Pɔan "tɔwli "nɛn Zozi
Crizi -a 'pa 'e 'ji bɛ, -a 'bɔ nɛn
'e 'kɔn 'ka 'ji.

⁶ Crizi nɛn e ya paan "le Bali
-le 'wɪ 'zɔ 'wɪ pɛɛnɔn
drɛdɪ -ji bɛ,

ya'a -wɛɛɛ 'nan 'e 'fo Bali -a
-trilii dɪ,

⁷ 'pian 'e 'bli 'si 'wɪ zɪɛ -a da,
ɛn e drɛ "le nɔan -le 'wɪ 'zɔ.
'E 'fli drɛ "le blamin -le 'wɪ
'zɔ,

ɛn e min drɛ wɪ drɛ.

⁸ E wɪ "man, ɛn 'e 'fli drɛ
"wɛnnɔn.

'Wɪ nɛn Bali -a 'vɪ -yrɛ "bɛ,

e 'ta 'wɔla "da -trilii,

ɛn e drɛ -a -kadɪ -a.

-Ka zɪɛ, yaa 'wɔ yiba "plan
da

"le plɔanzan -le 'wɪ 'zɔ.

⁹ 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn yaa drɛ zɪɛ,
-yɛɛ "wɛan nɛn Bali -a -tɔ fɛ
pɛɛnɔn da.

ɛn 'tɔ nɛn e cɪ fɛ pɛɛnɔn 'tɔ 'ta
lou "bɛ,

yaa -nɔn -yrɛ.

¹⁰ Bali 'tɔ zɪɛ -a 'pa "man,
'nan -e laji lou "fɛnun
pɛɛnɔn

'lee 'trɛda fɛnun pɛɛnɔn

'lee 'trɛ 'wɪ fɛnun pɛɛnɔn

'o "po -sɔɔnla Zozi 'wɪlu.

¹¹ ɛn "nyian bɛ,

-e o pɛɛnɔn 'o vɪ 'nan,

Zozi Crizi a Minsan -a.

'Wɪ zɪɛ e ya -kaa "tɪ Bali 'tɔ
drɛdɪ -dan a.

*'Ka 'kɔn 'ka 'bidɪ 'trɛda "le 'tɛ
'le 'wɪ 'zɔ*

¹² -Yɛɛ "wɛan 'an beenun,
'ka 'ta wɔla Bali wei da, "le zɪ
ka drɛdɪ 'sia 'va bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ.
'Wɪ nɛn kaa -si 'sia bɛ 'ka yɪɛ -
trɔa "da "klandɪ -a Bali lɔ, -e 'e
-kɔɔn 'nan ka ya 'ka 'sidɪ 'wɪ 'ji.
Wa'a vɪɛ 'nan 'ka drɛ 'an yɪɛ
man 'saza dɪ, 'pian -a "yi mlin
'bɛ nɛn an 'ka 'nan dɪɛ, -e 'ka
drɛ 'e 'ciɪla "da.

¹³ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan,
Bali 'bɔ 'bɛ cɪ 'wɪ zɪɛ -a drɛnan,
ɛn -yɛɛ 'ta -tɔa 'ka man 'nan 'ka
drɛ "le zɪ e cɪ "va "bɛ -yɛɛ 'wɪ
'zɔ.

¹⁴ 'Cɛɛ 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -ji
bɛ, te 'ka wunwun "vɪ dɪ, ɛn te
'ka 'sa -fɔ dɪ!

¹⁵ 'Ka drɛ zɪ, -e 'tɔ 'e vɪɛ 'e 'pa
'ka man dɪ, -e 'ka 'kɔn 'saun
Bali 'lɛ. ɛn "nyian bɛ, minnun
nɛn 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ 'ka 'naan
o man dɪɛ, -e 'ka 'kɔn o yɛi
Bali -le 'nɛnnun nɛn 'wɪ 'wɪdɪ
"tɔwli 'ka o man dɪɛ waa. 'Ka
'bi o yɛi "le zɪ mɛn crɛn "bia
laji bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ.

¹⁶ 'Ka 'tɔ Bali wei nɛn e 'be-
lidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a -
nɔan "min lɛ bɛ -a da 'plɛblɛ.
'Ka drɛ zɪɛ, -e tɔ nɛn Crizi -
taa "man "bɛ, 'an 'ci 'e 'kɔn
'e "nrɛndɪ 'ka 'va. 'Wɪ zɪɛ
-yɛɛ -kɔɔnman 'nan, 'nyran-
man pɛɛnɔn nɛn maan 'pa 'ka
'va 'lee 'an "koe pɛɛnɔn nɛn
maan -nyan 'ka 'va bɛ, -a "nɛn
'ka 'fɔlɛ 'e "tun "dɪ.

17 'Cee yi -teradı Bali da be, e ya 'cee Bali -pandı -a. -Te waan 'te be, e ya 'le 'nan 'sraga buve nen waa 'pa 'cee Bali-pandı da. -Te 'wı zıe e dre be, 'an ci "nranman, en -kaa pεenon 'ci "nranman 'e cin va.

18 En "nyian "cee 'va zia be, 'ka 'ci 'e "nran, -e -kaa ci 'e "nran 'e cin va.

Pal a "vale 'e Timote "paa -sia

19 'An yi -teala Minsan Zozi da 'nan, yaa -si -non -e 'an Timote 'pa "sia 'ka 'va "nyıandv. Maan dra zıe -e 'an 'ka 'ta wı man, te 'an "koe "a 'e 'tadı 'an da.

20 Timote nen maan "paa -sia 'ka 'va, koo min pee 'ka 'gv te 'ka 'nan wı a "man tıglı "le zı 'ka 'nan wı ci 'an man be -yee 'wı 'zv dı.

21 -Yεε ci 'nan minnun pεenon a 'o 'bı 'fli -le 'wı "yi -wεenan, 'pian o 'ka 'wı nen Zozi Crizi ci "va "be -a -wεenan dı.

22 Kaa -tāa 'ka 'bı 'a 'nan, Timote a min nen min yi -teala "da "be -a. E 'wı dra "le 'nan 'nen nen 'e "tı wei maan "be -yee 'wı 'zv. 'E 'fli -non Zozi Crizi -le 'wı 'nonnon vıdı -ji "le 'men 'wı 'zv.

23 Timote zıe, -a -cin a 'an 'ji 'nan 'an "paa -sia 'ka 'va "nyıandv. Maan "paa -sia tv nen 'wı nen e "ta -daa "bıle 'an man be, maan -ci ye be -a man.

24 En 'wı 'bı zıe -a -ji be, an yi -teala Minsan da 'nan o "sia 'an man -e 'an 'bı 'an 'lv "nyian 'ka 'va nun.

Eaprodi -le 'wı

25 'Pian 'be nen 'gve, e ya "yi -e 'an Eaprodi nen -kaa "bvı

Zozizan 'a be, -a li 'e da 'ka 'va. 'Kv 'vale -a kve 'nyranman 'pa 'e cin va, en 'kv 'vale -a kve yra 'yı 'e cin va. -A 'bı nen kaa 'pa 'sia 'an 'va, en fenun pεenon nen kō 'e -non 'men be kaa 'pa -yrō.

26 'Ka dra Eaprodi 'bı -tea 'kpa tıglı. En "nyian be -a 'wı "naan "man 'nan ka 'yee man "yaadı 'wı 'man.

27 'Wı 'kpa nen! -A man yaa 'kpa tıglı, -a -kadı -fōla tv, 'pian Bali -a nyrında 'si. Wa'a vıle 'nan -a 'saza nen Bali -a nyrında 'si dı. 'An nyrında -sen "nyian Bali da, 'dv -e 'an 'man 'e vıle 'e 'fv 'yuo dı -le "wεan.

28 Maan "paa -sia 'ka 'va "nyıandv, 'nan -e te kaa 'yı be -e 'ka 'ci 'e "nran. 'Wı zıe e "men 'ci "nranman "nyian.

29 -Te e 'bıla 'ka 'va nun be, 'ka 'sia ci "nrandı -dan a, "le zı Zozinon -a dra be -yee 'wı 'zv. Minnun nen o 'wı dra "le -yee 'wı 'zv be, 'ka o bı 'e 'cıla "da.

30 Koo Zozi Crizi -le 'nyranman 'padı -le "wεan -a -kadı -fōla tv. 'Pian 'e 'bli 'si 'yee 'belıdıle, en e 'pa 'an 'va, ka 'ka 'nan -kogo dı -le "wεan.

3

Zozi Crizi -tvwli 'be min "sia 'wı 'ji

1 'Be nen 'gve 'an "bvı Zozinon, 'ka 'ci 'e "nran 'nan ka dre Minsan -le ve -a. 'Wı -tvwli "nen maan 'vı 'cee 'va be, -te maan ve tian 'cee be, -a vıdı 'ka 'an "koe 'nyaan "fo "dı. En "nyian be e ya 'cee 'wı "yi "a.

2 'Ka dre "yi min -wlıdınun va! O Bali -le 'wı "paaman min -ji -wlıdı. Wεε 'ta -tāa 'ka

man 'nan 'ka 'fɔ -klɔnmɔn -va
'vaa -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'lɛ.

³ 'Pian minnun nɛn 'o 'fɔdɪ
-klɔnmɔn -va tɪglɪ bɛ, -kaa 'bɔ
nɛn. -Cɛɛ cɪ Bali -le minnun
tɪglɪ 'a, kɔɔ Bali 'yee lei 'saun
'nɔn -cɛɛ. -Yee lei 'saun 'bɔ 'bɛ
-maan ɛn -kaa "sua. ɛn "nyian
bɛ -ka'a yi -tɛala -kaa 'bɔ 'fli -le
'plɛblɛ da dɪ, 'pian Zozi Crizi -
le 'plɛblɛ da nɛn -kaa yi -tɛala.

⁴ 'Mɛn vɛ bɛ, an -kɔlaman
paan -e 'an yi -tɛra 'an 'bɔ 'fli
-le 'plɛblɛ da. -Te min -a ve
paan 'nan 'e 'wɪ dra 'e 'bɔ le
'plɛblɛ 'a bɛ, mɛɛn cɪ -a tɛdɛ -a.

⁵ Kɔɔ waan 'fɔ -klɔnmɔn -va
'an 'ya yi 'sɔrazan da. ɛn 'an
'tɪ 'lee 'an "bɔ "a Izrael 'nɔn
'a. O "sia Benzamen -le kun-
nin -wulo da. Maan ve 'nan
Ebre min 'bɛ 'an 'ya, ɛn an ya
Ebre 'wɛ tɪglɪ 'a. -Te e ya 'ta
wɔdɪ Zuif 'nɔn 'le -pei da -a
bɛ, maan drɛ 'sɛzɛ "le Farizen
'nɔn 'a dra bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

⁶ An 'ta 'wɔla -pei -tɔ winun
da "bɔv "le "wɛan, an 'tɛ 'pa -
leglizi 'nɔn da. -Te e ya min
nɛn e cɪ tɪglɪ 'ta wɔdɪ -a -pei
-tɔ winun da bɛ, min -tɔ 'ka
'mlinɛ 'an da 'bɛ 'nan "fo "dɪ.

⁷ 'Winun nɛn "nɛn maan ye
'an 'yie -goei 'wɪ -dan tɔ -a
bɛ, 'bɛ nɛn 'sien 'gɔvɛ Crizi -le
"wɛan ma'an ye "nyian fɛ -tɔ -
a dɪ.

⁸ 'Wɪ 'kpa nɛn! Maan ye
'sien 'wɪ "tun "a, kɔɔ drɛdɪ
Minsan Zozi Crizi -le vɛ -a
bɛ -a "yi 'mlian 'wɪ pɛɛnɔn
da. Crizi -le "wɛan 'an 'bli 'si
fɛnun pɛɛnɔn da, ɛn an o ye
'an 'yie -goei "le bli da -pɔ -le
'wɪ 'zɔ. An ya "vale 'nan Crizi
'e drɛ 'mɛn vɛ -a,

⁹ ɛn an drɛ Crizi -le vɛ -
a. Ma'an wɛɛman "nyian 'nan

'an 'ta wɔla -pei -tɔ winun da,
'vaa -e 'an drɛ min tɪglɪ 'a Bali
'lɛ dɪ. 'Pian maan -wɛɛman
'nan, 'an yi -tɛala Crizi da -e
'an drɛ min tɪglɪ 'a Bali 'lɛ. Kɔɔ
Bali min 'siala min tɪglɪ 'a min
-le yi -tɛradɪ Bali da man.

¹⁰ 'An 'ji wɪ pɛɛnɔn nɛn 'nan
'an Crizi -tɔ 'kpa tɪglɪ, ɛn 'plɛblɛ
nɛn Bali -a wluan 'a 'kanɔn 'va
bɛ, 'e drɛ 'mɛn vɛ -a. ɛn "nyian
bɛ, yra nɛn Zozi 'a 'yɪ bɛ "an
"yɪ. ɛn -yee -ka nɛn yaa 'wɔ bɛ,
an 'sia "le 'nan 'an 'bɔ 'bɛ 'ka.

¹¹ 'Wɪ zɪɛ -a -cin nɛn 'an 'ji, -
e 'an -kɔla wluandɪ -a -kanɔn
'va "le -yee 'wɪ 'zɔ.

¹² Ma'an vɪɛ 'nan an 'bɔ 'wɪ
'bɔ 'wulo planan 'va dɪ. ɛn -te
'bɛ "cɛɛ dɪ 'nan an drɛ min nɛn
-yee 'wɪ a 'e 'lɛ sɔɔdɪ Bali 'lɛ 'va
bɛ -a dɪ. 'Pian maan -wɛɛman
'nan 'an 'kɔ tian 'an 'lɛ -e fɛ nɛn
Bali -a 'pla 'an -kopa 'a bɛ 'an
yɪ. Zozi Crizi 'an drɛ 'yee vɛ -a
'va "le "wɛan.

¹³ 'An "bɔvɪ Zozinɔn, ma'an
nrɔnman 'an 'ji 'nan fɛ nɛn
Bali -a 'pla 'an -kopa 'a bɛ,
maan 'yɪ 'va dɪ. 'Pian 'mɛn cɪ
"nrɔndɪ a -tɔwli, -nyrɛn 'nan,
'wɪ nɛn 'bɛ cɪ 'an -sru "bɛ, 'an
'cɪ 'e 'san 'bɛ man, ɛn 'wɪ nɛn
'bɛ cɪ 'an 'lɛ zia bɛ, maan -
wɛɛman 'nan 'an bɔ 'bɛ 'nan.

¹⁴ -Yee "wɛan maan dra
'nan -e 'an bɔ 'wɪ 'bɔ 'wulo
planan, -e fɛ nɛn Bali -a 'pla
'an -kopa 'a bɛ, 'an yɪ. Bali -ta
Zozi 'a, ɛn e -kaa laabɔ 'nan -e
-kaa -kopa zɪɛ -a yɪ laji.

¹⁵ -Kaa pɛɛnɔn nɛn -kaa cɪ
Bali -le 'wɪ 'ji ceje bɛ, -cee
'wulo -ji "nrɔndɪ 'e 'kɔn -tɔwli
'wɪ zɪɛ -a da. -Te min -mienun
a 'ka yei 'nan 'ka wei 'ka waa
-tɔwli 'wɪ zɪɛ -a da dɪɛ, Bali -taa
-a fa 'silɛ 'cɛɛ.

16 'Pian e ya "le 'nan 'wɪ pɛɛnɔn nɛn cɛɛ 'ci 'man 'va bɛ 'ka 'ta wɔla 'bɛ da.

'Ka drɛ Pɔl si drɛnɔn 'a!

17 'An "bʊi Zozinɔn, 'ka drɛ 'an si drɛnɔn 'a! Minnun nɛn -wee 'ta wɔ -pɛ a "le zɪ kaa -nan 'yɪ 'kʊ 'lɔ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ bɛ, o nɛn 'o drɛ 'cɛɛ 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a.

18 Maan 'vɪ tian 'cɛɛ 'e 'pa -a "kaga, ɛn maan ve "nyian 'cɛɛ 'an yra -le yɪɛ 'yɪ 'a 'nan: Minnun "kaga "a, te -wee 'ta wɔ -pɛ -a -kɔɔnman 'nan o ya Crizi -le yiba 'plan 'nanmannɔn 'a.

19 Minnun zɪɛ, o klu -taa 'sʊlɛ 'trɛda, wa'a 'ko Bali va dɪ. 'O 'bɔ ci 'sɔ wɪnɔn bɛ, -yɛɛ cɪ "le -wee Bali -le 'wɪ 'zʊ. ɛn 'wɪ nɛn kɔ 'e o -tɛ paan 'yra -a bɛ, e ya 'pian -wee ci "nran wɪ -a. 'Trɛda wɪnɔn 'gʊɛ -a da nɛn 'o 'ci "nrɔnman.

20 'Pian -cee vɛ bɛ, -cee 'fla a laji lou. -Kaa ya Minsan Zozi Crizi man -pennan 'nan 'e 'si 'nan nun -e 'e 'ta -kaa 'si 'wɪ 'ji.

21 E -taa -cee 'trɛda 'kɔlɛ nɛn e cɪ 'e yra yɪnɔn 'gʊɛ -a man lilɛa -e 'e drɛ "le 'nan 'e 'kɔlɛ nɛn e "bia bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ. -Yɛɛ 'pleblɛ nɛn yaa -maan 'lɔɔ fɛ pɛɛnɔn a 'e pladɪ "wlu "bɛ -a 'bɔ 'a nɛn yaa dra.

4

1 -Yɛɛ "wɛan 'an "bʊi Zozinɔn, 'ka 'nan wɪ a 'an man 'le 'an 'ka yɪ, ɛn 'cɛɛ "wɛan 'an 'ci "nranman e -ciala "da. ɛn "nyian bɛ cɛɛ 'an 'blɔ -tɔa "da. 'Wɪ nɛn kɔ 'ka drɛ 'lɔɔ -e 'ka 'fʊ Minsan -sru 'ta wɔnɔn -a bɛ, -nyrɛn 'gʊ:

2 Evodi 'lee Sɛntik, an toba -fɔa 'cɛɛ 'nan 'ka 'wulo -ji wɪ 'e

'kɔn -tɔwli, kɔɔ ka ya Minsan -le vɛ -a.

3 ɛn 'i 'bɔ "nyian, i ya 'an 'pa "vazan tɪglɪ 'a. Maan laabo 'i 'lɔ 'nan, 'i 'pa lɪmɔnnun zɪɛ o va. Kɔɔ kʊɛ 'nyranman 'pa waa Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ -a. ɛn o 'nyranman 'pa "nyian o 'vale Kleman 'lee 'kʊɛ 'nyranman 'panɔn -mienun -a. Bali o pɛɛnɔn 'tɔ crɛn -tɛ 'yɛɛ 'fluba 'ji. 'Yɛɛ 'fluba zɪɛ minnun nɛn 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ e ya -wɔlɔ "bɛ -a -ji nɛn o 'tɔ cɪ.

4 'Ka 'ci 'e 'kɔn tʊ pɛɛnɔn man 'e "nrandɪ 'nan 'ka drɛ Minsan -le vɛ -a! Maan ve "nyian 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ci 'e "nran!

5 'Ka drɛ wɪ 'e 'kɔn -trɔɔ min pɛɛnɔn 'va. Minsan -tadɪ 'bɔ 'kogo.

6 Te 'ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'tʊ da -e 'ka 'wulo -ji 'e 'kʊ 'koun dɪ. 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn 'ji bɛ, fɛ nɛn e klɪ 'ka man bɛ 'ka laabu Bali lɔ, te ka ya Bali trʊ 'banan. 'Ka laabu -yrɔ, te kaa muo -fɔa.

7 'Ka drɛ zɪɛ -e Bali -le -fʊdɪ -trɔɔ nɛn wa'a kɔɔnman min -le 'wɪ 'tɔdɪ man dɪɛ, 'e yɪɛ 'tɔ 'ka 'va, te 'ka 'ci yra "tra, te 'ka 'wulo -ji wɪ a -trɔɔ, ka ya Zozi Crizi -le vɛ -a -le "wɛan.

8 'An "bʊi Zozinɔn, maan -fɔala "nyian "va 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ci "nrɔn 'wɪ nɛn e cɪ 'e 'sʊdɪ 'ji "bɛ -a da. ɛn 'wɪ nɛn yaa -maan min yɪɛ "naan min man bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da. ɛn 'wɪ nɛn e cɪ tɪglɪ bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da. ɛn 'wɪ nɛn e cɪ 'saun Bali 'lɛ bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da. ɛn 'wɪnɔn nɛn min a ye "yɪ ɛn min "we man "yɪ "bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da. ɛn -te 'wɪ 'tʊ a, waa -nan ye min lɔ,

te e "sɔa min lɛ ɛn e min 'bɔ 'tɔ dra -dan bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da.

⁹ 'Wɪ nɛn maan paa 'ka 'ji 'lee 'wɪ nɛn kaa tranla bɛ, 'ka 'ta wɔla "da. ɛn 'wɪ nɛn kaa man 'an da 'lee 'wɪ nɛn kaa -nan 'yɪ 'an 'lɔ bɛ, 'ka 'ta wɔla "da. -Te kaa drɛ zɪɛ, Bali nɛn e -fɔdɪ -trɔɔ -nɔan "min lɛ bɛ, 'e -kɔan 'ka 'va.

Pol Filipu 'nan muo 'fɔ

¹⁰ 'Pa nɛn ka -ta "nyian -a wɔlɛ 'an 'va bɛ, yaan 'ci nran e -ciala "da. ɛn 'wɪ nɛn kaa drɛ zɪɛ -yee "wɛan an Min-san muo -fɔa -dan. Maan -tɔa 'nan, kaa man -wɛɛman tɔ pɛɛnɔn man, 'nan 'ka -taa 'palɛ 'an 'va, 'pian -si nɛn kɔ 'ka 'sia bɛ ka'a -kɔlɛ -a yɪdɪ -a dɪ.

¹¹ Wa'a vɪlɛ 'nan fɛ -tɔ 'wɪ a 'an man, -yee "wɛan nɛn 'wɪ zɪɛ an cɪ -a vɪnan dɪ. 'Pian zɪ kɔ 'an drɛ 'lɔɔ -e te an 'ka 'an 'ladɪ min lɔ fɛ da dɪɛ maan -tɔa.

¹² Fɛ nɛn maan ve zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'nan -te e ya 'yalɛ -tɛdɪ -a oo, an 'bɛ 'ji ta wo sidɔ. ɛn -te e ya fɛ yɪdɪ -a oo, an 'bɛ 'ji ta wo sidɔ. 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn e bɔa "min man bɛ, ma'an koda tɔa -a -tɔ -lɔ "fo "dɪ. -Te e ya -blɪfɛ "kaga yɪdɪ -a oo, ɛn -te e ya dra -tɛdɪ -a oo, ɛn -te e ya fɛ "kaga "yɪdɪ -a oo, ɛn -te e ya fɛ 'ka min lɔ dɪ -a oo,

¹³ 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, maan "kuan 'an 'pɛ "fli "a Zozi Crizi nɛn 'an 'tɔ -kli -a bɛ -yee "wɛan.

¹⁴ 'Pian 'cee 'pa nɛn kaa 'wɔ 'an 'va 'mɛn yɪ yɪdɪ -ji bɛ, kaa drɛ "yi.

¹⁵ Filipu flɛnɔn, kaa -tɔa 'ka 'bɔa 'nan, tɔ nɛn an Bali -le 'wɪ 'nɔnɔn vɪdɪ pou 'sia, ɛn an

'si 'cee 'lɛglɔn 'ji Masedɔa bɛ, -leglɪzi -tɔwɪli "nɛn e 'pa 'an 'va bɛ, 'ka 'bɔ nɛn. ɛn -cɛɛ tɔ -kaa cin wɪlu 'wɪnɔn drɛnan.

¹⁶ Kɔɔ tɔ nɛn an ya Tesalonik flɛ bɛ, cɛɛ 'pa 'an 'va 'e 'pa -a "fli yaa fɛ nɛn -a 'wɪ cɪ 'an man bɛ -a.

¹⁷ Wa'a vɪlɛ 'nan an ya -a -wɛɛnan 'nan minnɔn 'o "yi "drɛ 'mɛn dɪ. 'Pian 'wɪ nɛn maan -wɛɛman "bɔɔ "bɛ, -nyɛn 'nan, 'cee "yi "nɛn kaa drɛ 'mɛn bɛ, 'ka "nɛn "blɪ 'e 'ciɪla "da.

¹⁸ 'Bɛ nɛn 'gɔɛ, fɛ nɛn kaa -nɔn Epaprodɪ lɛ 'nan 'e 'ta -a 'mɛn bɛ, maan 'yɪ 'e pɛɛnɔn. E 'bɔ maan 'e 'ciɪla "da. 'Cee "yi "nɛn kaa drɛ 'mɛn bɛ, e ya "le 'nan Bali -panvɛ nɛn kaa -nɔn, ɛn -a -koeɪ 'nɔnɔn 'ko laji -e 'e Bali cɪ 'sɔ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

¹⁹ Fɛ pɛɛnɔn nɛn e klɪ 'ka man bɛ, Bali nɛn maan "sua bɛ e -taa -a -nɔn lɛ 'cɛɛ. -A yɪfɛ nɛn -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ, Bali -ciala Zozi Crizi -va -e 'e 'nɔn 'cɛɛ.

²⁰ -Kaa "tɪ Bali 'tɔ 'e drɛ -dan 'li 'trilii. Amen!

Pol 'wɪ 'le 'sran o 'tɔ bɔdɪ -a

²¹ Minnɔn pɛɛnɔn nɛn Zozi Crizi -le "wɛan o ya Bali -le vɛ -a bɛ, an 'o 'tɔ bɔ. -Kaa "bɔɪ Zozinɔn nɛn kv cɪ waa 'gɔɛ o 'ka 'tɔ bɔ.

²² Minnɔn pɛɛnɔn nɛn o drɛ Bali -le vɛ -a bɛ, o 'ka 'tɔ bɔ. Mingɔnɔnɔnɔn tazan nɛn Rɔm bɛ, -yee "kɔnɔn 'nɔn nɛn Bali -le vɛ -a bɛ, o 'ka 'tɔ bɔ 'tandan.

²³ Minsan Zozi Crizi -le "yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va.

'Fluba nen Pəl -a cɾen -tɛ Kolos 'nən lɛ

1 'An 'bɔ Pəl bɛ, Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nən an drɛ Zozi 'le 'pasiazan -a. Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a cɾen -tɛ 'kʊ 'vale -kaa "bʊi Zozizan Timote -a.

2 Kʊa cɾen -tɛ 'ka Bali -le minnun nən Kolos fla bɛ 'cɛɛ. Ka drɛ 'kʊ "bʊi Zozinən 'a, ɛn 'ka 'pɛ -sru 'ka 'e tɔadɪ Zozi 'le 'wɪ 'ji dɪ.

-Kaa "tɪ Bali 'e 'yee "yi 'lee 'yee -fʊdɪ -trɔɔ -nən 'cɛɛ.

Pəl Bali trʊ 'ba Zozinən nən Kolos fla bɛ -wlɛ

3 Tʊ pɛɛnən man, -te kʊ ya Bali trʊ 'banan 'cee 'wɪ man bɛ, Bali nən -kaa san Zozi Crizi "tɪ "a bɛ kʊa muo -fɔa.

4 'Cee yi -tɛradɪ Zozi Crizi da bɛ, kʊa 'wɪ 'man, ɛn 'cee Zozinən pɛɛnən yɪdɪ "yi "bɛ, kʊa 'wɪ 'man "nyian.

5 Fɛ nən Bali -a 'pla 'cee vɛ -a laji, ɛn 'ka 'bli a -yrɛ "bɛ, -yee "wɛan nən ka 'wɪ zɪɛ -a dra. Fɛ 'bɔ zɪɛ Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn nən 'wɪ tɪgɪ 'a bɛ, zɪ e 'bɔla 'ka 'va bɛ, ɛn ka -yee 'wɪ 'man 'e tɛdɛ.

6 Zozi 'le 'wɪ 'nɔnɔn 'lein 'bɔ nən e 'bɔla 'ka 'va bɛ, e ya fuilanan "man 'trɛda fɛ pɛɛnən 'nan. Minnun nən waa maan te o 'ta wɔla "da "bɛ, o "nən "a -kʊnan 'padɪ -a "da. 'Wɪ 'tʊwɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ drɛnan "nyian "cee 'va. 'E pou 'sia yi nən ka 'wɪ 'nɔnɔn bɛ -a 'man, ɛn kaa -ci 'man 'kpa tɪgɪ, 'nan 'ka nyrinda -sɛan Bali da bɛ -a da.

7 -Kaa "bʊi Zozizan Epafra nən kʊɛ 'nyranman "paa waa, ɛn kʊa ye "yi 'kpa bɛ, 'wɪ 'nɔnɔn zɪɛ -yɛɛ paa 'ka 'ji. -A -pɛ -sru 'ka 'e tɔadɪ Crizi -le 'nyranman nən yaa "paa 'ka 'va nun bɛ -a -ji dɪ.

8 Min yɪdɪ "yi "nən Bali lei -a -nyran 'ka 'ji bɛ, -yɛɛ -nan 'sinan 'pa 'kʊɛ.

9 -Yee "wɛan 'kʊ 'bɔ "nyian, zɪ kʊ 'ka 'ta wɪ 'man bɛ, kʊ'a tian 'flinɛ Bali trʊ 'badɪ -a 'cee 'wɪ man dɪ. Kʊa laabʊ Bali lɔ 'nan, 'e 'wɪ 'tɔdɪ 'lee 'wɪ 'fa 'si bli nən e "sia -yee lei 'saun 'va bɛ -a -nən 'cɛɛ, -e zɪ -a ci 'sɔ wɪ cɪ bɛ 'ka -tɔ 'e 'ciɪla "da.

10 Kʊ Bali trʊ 'ba zɪɛ 'nan, -e 'cee 'ta wʊ -pɛ 'e -kɔɔn 'nan Minsan -sru "nən ka cɪ, -e 'e 'sɔ -yrɛ. ɛn kʊa trʊ 'ba "nyian 'nan -e 'ka 'wɪ "yi 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnən drɛ, 'nan -e 'cee Bali -tɔdɪ bɛ 'e 'pa "da!

11 ɛn kʊ Bali trʊ 'ba "nyian 'nan, -yee 'plɛblɛ nən -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪɛ, 'e 'ka 'tɔ 'plɛblɛ -pɛ pɛɛnən 'ji. Bali 'e drɛ zɪ, -e 'ka "koe 'e vɪɛ 'e 'si 'ka da dɪ, -e 'ka 'man -sran 'wɪ 'ji, te cɪ "nrandɪ a 'ka 'lɔ.

12 'Ka 'ka "tɪ Bali muo "fɔ! -Yɛɛ -si 'lɛ 'sʊ, ɛn "yi "nən yaa 'pla 'yee minnun -le vɛ -a bɛ e drɛ 'cee vɛ -a. "Yi zɪɛ yaa 'pla 'yee mingɔnɔn trɛ nən e "bia bɛ -a da.

13 -Yɛɛ -kaa 'si klun -le 'plɛblɛ 'wɪlʊ, ɛn -a -pɪ nən e 'sɔ -yrɛ "bɛ yaa -tɔ -kaa da.

14 'Wɪ nən -a -pɪ zɪɛ yaa drɛ bɛ, -yee "wɛan Bali -kaa ta pan 'wʊ, ɛn e -cee 'wɪ 'wɪdɪ fui.

15 Bali nən wa'a ye dɪɛ, zɪ e cɪ bɛ, -a 'bɔ nən Zozi -a kɔɔn minnun lɛ. -Yɛɛ cɪ Bali -pɛ drɛ

fɛnʉn pɛɛnɔn da "le Bali -le 'nɛn flin -le 'wɪ 'zʉ.

¹⁶ Kɔɔ -a 'bɔ 'va nɛn Bali ciɪa ɛn e fɛ pɛɛnɔn drɛ. Fɛ pɛɛnɔn nɛn min -a ye 'e yɪɛ 'a 'trɛda bɛ, 'lee fɛ pɛɛnɔn nɛn laji te min 'ka -a 'ye dɪɛ, -yɛɛ o drɛ. - Nyɛn "le lei -wɪdɪnʉn -le 'wɪ 'zʉ, ɛn -nyɛn "le fɛnʉn pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ a -wɪɔ "bɛ -wee 'wɪ 'zʉ. Bali ciɪa 'e 'pɪ Zozi 'va ɛn e fɛnʉn pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛ. -A pɛɛnɔn zɪɛ o ya -nan 'nan, -e 'o -a -pɪ 'tɔ drɛ -dan.

¹⁷ ɛn Zozi Crizi 'bɔ 'bɛ cɪ fɛ pɛɛnɔn 'wulo -a, ɛn -yɛɛ o man dra.

¹⁸ -Yɛɛ cɪ -leglizi nɛn -a 'bɔ po -a bɛ -a -wulo -a, ɛn -yɛɛ cɪ -a pou -a. -Yɛɛ cɪ min tɛdɛ nɛn e wluan -kanɔn 'va bɛ -a, 'nan -e 'e 'kɔn fɛ pɛɛnɔn 'le.

¹⁹ E ya Bali 'bɔ 'ji 'nan 'yee -dan nɛn 'e cɪ -a bɛ, 'e 'nyran a 'e 'pɪ -va.

²⁰ ɛn e ya "ji "nyian 'nan 'e -ciala 'e 'pɪ -va -e 'e fɛ pɛɛnɔn yei "sɛn 'e cin va 'o 'vale 'e 'bɔ 'a. Zozi 'le -ka nɛn yaa 'wʉ yiba "plan "da ɛn -a nyɛn -sran bɛ, -yɛɛ -maan 'wɪ 'ka "nyian Bali 'lee fɛ -tʉ yei "fo "dɪ. Fɛ pɛɛnɔn nɛn laji oo, ɛn fɛ pɛɛnɔn nɛn 'trɛda oo, 'wɪ 'ka 'o 'vale Bali -a o -tʉ yei "dɪ.

²¹ 'Ka 'bɔ "nyian, 'wɪ 'tʉwɪ zɪɛ e ya 'cee vɛ -a. 'E tɛdɛ bɛ, te ka ya 'ka 'sɪdɪ Bali man -kɔɔbli, ɛn ka ya -a 'nan -mannɔn 'a. 'Ka drɛ wɪ -wɪdɪnʉn 'lee 'cee cɪ "nrɔndɪ 'wɪdɪ 'bɛ -ci -kɔɔnman zɪɛ.

²² ɛn 'bɛ nɛn 'gʉɛ, Zozi 'le -ka nɛn yaa 'wʉ "le blamin -le 'wɪ 'zʉ bɛ, -yee "wɛan Bali 'ka drɛ 'e beenun -a 'nan, -e 'ka -pli 'e man, te ka ya 'saun 'e 'lɛ,

ɛn 'wɪ 'wɪdɪ 'ka 'ka man dɪ, ɛn 'tɔ 'tʉ 'ka 'e 'padɪ 'ka man dɪ.

²³ -Yee "wɛan 'ka 'tɔ 'plɛblɛ! Te 'ka "koe 'e 'si 'ka da yi -teradɪ -a Zozi da dɪ! Fɛ nɛn Bali -a 'pla 'cee vɛ -a laji bɛ, te 'ka 'bli 'si -yrɛ "dɪ! Fɛ 'bɔ zɪɛ Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn kaa 'man bɛ, -yɛɛ -ci 'si 'cɛɛ. ɛn Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn waa 'sinan 'pa minnʉn pɛɛnɔn lɛ bɛ, -a fuɪladɪ "man "nɛn 'an 'bɔ Pɔl -a "paa 'nyranman -a.

Pɔl -le 'nyranman

²⁴ An yra nɛn an cɪ -a yɪnan 'gʉɛ, 'ka lɛ nɛn, ɛn -a 'wɪ 'an 'cɪ "nranman. Kɔɔ Crizi -le yra yɪdɪ bɛ, -a 'le nɛn an cɪ -a -srannan. An ya 'an yra yɪnan -yee -leglizi nɛn -a po a bɛ -a man.

²⁵ An drɛ -leglizi -le 'nyran -man 'pazan 'a, kɔɔ Bali 'bɔ 'bɛ 'nyranman zɪɛ -a -pɛba 'wʉ 'an 'lɔ, 'nan -e 'an 'yee 'wɪ vɪ 'cɛɛ 'e pɛɛnɔn.

²⁶ Bali -le 'wɪ 'bɔ zɪɛ, 'li bɛ te e ya 'e yɔɔdɪ minnʉn man. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʉɛ, Bali -a kɔɔn 'wein minnʉn nɛn o cɪ -yee vɛ -a bɛ -wɪɛ.

²⁷ Kɔɔ -a -cin a Bali ji 'e 'cɛn 'nan, 'e 'wɪ yɔɔdɪ zɪɛ -a ta bɔala 'yee minnʉn lɛ -e 'o -tɔ 'nan, 'wɪ yɔɔdɪ 'bɔ a -dan, ɛn -a -kɔɔn "manvɛ "ka "dɪ. ɛn minnʉn nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, e ya -wee vɛ -a "nyian. 'Wɪ yɔɔdɪ 'bɔ nɛn 'nan, kaa nɛn ka 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ, Crizi a 'ka yei, ɛn -yɛɛ -maan 'ka 'bli a "da 'nan Bali -le mingɔnnɛn trɛ bɛ, "ka -koo "da.

²⁸ -Yee 'wɪ nɛn kʉa ve min -nʉn pɛɛnɔn lɛ. 'Wɪ 'tɔdɪ -a nɛn kʉa "paaman o ji, te kʉ -ko 'wɪ pladɪ -a -wɪɛ. Kʉa dra zɪɛ 'nan,

-e minnun p̄een̄on 'o dre ceje Crizi -le 'wɪ 'ji.

²⁹ 'Wɪ zɪɛ -yee "w̄ean n̄en an 'nyranman "paa, ɛn 'an 'fli -m̄ean dra. Crizi -le 'pl̄eble n̄en e 'nyranman "paa -a 'an man 'pl̄eble 'ḡv̄e, -yee -maan an -k̄olaman 'wɪ zɪɛ -a dr̄edɪ -a.

2

¹ 'Wɪ n̄en an cɪ -a dr̄enan 'cee v̄e -a 'ḡv̄e, 'lee Zozin̄on n̄en Laodize b̄e -wee v̄e -a 'ḡv̄e, 'lee Zozin̄on -mienun n̄en wa'a tian "nyian 'an yɪɛ 'o yɪɛ 'a dɪɛ -wee v̄e -a 'ḡv̄e, an ya "vale 'nan 'ka -t̄o 'nan e ya "le -kuli man n̄en an cɪ.

² An ya -a dr̄enan zɪɛ 'nan, -e 'ka "koe 'e 't̄o 'ka da, ɛn "nyian -e yɪdɪ "yɪ 'e 'k̄on 'ka yei, te 'ka yɪɛ -t̄oa 'ka cin va. An ya -a dr̄enan zɪɛ "nyian 'nan, -e 'cee 'wɪ 't̄odɪ 'e 'ciɪla "da, t̄oon -e Bali -le 'wɪ ȳoɔdɪ b̄e 'ka -ci man. -Yee 'wɪ ȳoɔdɪ zɪɛ Crizi n̄en.

³ ɛn Crizi 'b̄o 'va n̄en Bali -le 'wɪ 't̄odɪ p̄een̄on cɪ, ɛn -yee ta b̄oala min l̄e.

⁴ An 'wɪnun zɪɛ -a 'vɪ 'c̄ee 'nan -e min 'e v̄ɪɛ 'e 'ka see "paa 'e wei -a, -e 'ka 'si -si t̄igh da dɪ.

⁵ 'An 'ka 'ka "sr̄on "kogo dɪ, 'pian 'm̄en ci "nr̄ondɪ p̄een̄on a 'ka 'va nun. Ci "nr̄andɪ a 'an 'l̄o, k̄oo maan -k̄onnen 'yɪ 'nan 'ka 'ci "nr̄onman 'wɪ 't̄owli "da, ɛn ka ya 'ka 't̄odɪ -kli 'cee yɪ -teradɪ Crizi da -ji.

⁶ Ka wɪ "man 'nan Zozɪ Crizi 'b̄e cɪ 'ka 'san -a, -yee "w̄ean 'ka 'f̄v̄ 'ka l̄eadɪ "man!

⁷ 'Ka 'k̄on Zozɪ 'va "le yiba "n̄en -a "s̄ein "a 'tr̄e 'ji 'pl̄eble b̄e -yee 'wɪ 'z̄v̄. ɛn "nyian "le 'k̄on n̄en waa -p̄v̄ -f̄o 'pl̄eble b̄e -yee

'wɪ 'z̄v̄. Yɪ -teradɪ Zozɪ da n̄en waa paa 'ka 'ji b̄e, 'e 'k̄v̄ 'padɪ -a "da. ɛn 'ka Bali muo "f̄o -tidi.

'Ka dre "yɪ minnun n̄en o Bali -le 'wɪ ve 'wlu 'a b̄e o va

⁸ 'Ka yɪɛ 't̄o 'ka 'fli -va! Te min -t̄v̄ 'e 'ka see "paa 'yee 'wɪ 't̄odɪ -a -e 'ka 'si -si t̄igh da dɪ! 'Wɪnun n̄en yaa ve b̄e e ya 'wɪ "tun "a, ɛn 'wɪnun n̄en blamin -a "nr̄onman 'e 'wulo -ji -e 'e vɪ b̄e -nyr̄en. Lei -w̄lidɪnun 'pa 'nyranman n̄en, zɪɛ. Ya'a 'sia Crizi -va dɪ.

⁹ Te min 'e 'ka 'man yɪ dɪ! K̄oo min n̄en e Bali k̄oon min -nun l̄e -p̄e p̄een̄on 'ji b̄e, Crizi -t̄owli "n̄en.

¹⁰ ɛn Crizi 'b̄o man n̄en ka cɪ 'ka l̄eadɪ, -yee "w̄ean f̄e -t̄v̄ 'ka 'e 'k̄lidɪ 'ka man Bali -le 'be -lidɪ va dɪ. F̄enun p̄een̄on n̄en 'pl̄eble a -w̄l̄o ɛn o min "paala b̄e -yee cɪ o da.

¹¹ ɛn "nyian 'cee l̄eadɪ Crizi man b̄e, e ya 'ka 'f̄odɪ -kl̄onm̄on -va -a. 'Ka 'f̄odɪ -kl̄onm̄on -va zɪɛ, e 'ka 'nan blamin pl̄o 'pla 'ka man 'e 'p̄e -a dɪ, 'pian Crizi -va n̄en e 'si, ɛn -a -ci n̄en 'nan 'ka 'vale 'wɪ 'w̄lidɪ "a ka c̄een 'e cin man.

¹² 'Ka -batize n̄en waa dre b̄e, e ya "le min n̄en ka cɪ -a 'e t̄ed̄e b̄e -w̄ee 'w̄v̄ 'tr̄e 'ji 'o 'vale Crizi -a. ɛn "nyian e ya "le Bali 'ka w̄luan -kan̄on 'va 'ka 'vale Crizi -a, k̄oo ka yɪ -t̄eala Bali -le 'pl̄eble n̄en e Zozɪ Crizi w̄luan -kan̄on 'va b̄e -a da.

¹³ Kaa n̄en ka 'ka Zuif 'n̄on 'a dɪɛ, 'e t̄ed̄e b̄e 'wɪnun n̄en o cɪ 'w̄lidɪ "b̄e kaa dra. -Yee -maan Bali 'l̄e b̄e, ka ya "le minnun n̄en o ya 'o 'kadɪ b̄e -wee 'wɪ 'z̄v̄. 'Pian 'b̄e n̄en 'ḡv̄e Bali 'belidɪ -n̄on 'c̄ee 'ka 'vale

Crizi -a. Bali -kaa pɛɛnɔn 'le 'wɪ 'wɪdɪ fui -kaa man.

¹⁴ Wɪnun nɛn o 'wɪ -tɔa -kaa man bɛ, -a pɛɛnɔn a 'e 'crɛn -tɛdɪ. 'Pian Bali -a fui, ɛn yaa 'le 'ka yiba "plan da. -Yɛɛ drɛ Zozɪ 'le -kadɪ -a.

¹⁵ ɛn "nyian, fɛnun pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ a -wɔ ɛn o min "paala bɛ, Bali o 'le 'ka. -Guliga -blɪdɪ -a nɛn, yaa kɔɔn minnun pɛɛnɔn lɛ 'nan 'e o klɪ.

¹⁶ -Yee "wɛan -a -si 'ka min -tɔ -lɔ -e 'e tin -tɛ 'ka da, fɛ nɛn kaa -ble bɛ -a man dɪ, 'lee fɛ nɛn kaa -mlɪan bɛ -a man dɪ. -A -tɔwɪ "nɛn "nyian "fɛdɪ yɪnun -a, 'lee mlɛn yɪ -tɔ -a, 'lee 'flɪnla "yɪ -a.

¹⁷ Wɪnun pɛɛnɔn zɪɛ -wɛɛ trɔa 'wɪ nɛn e "ta -daa "drɛlɛ bɛ -a 'le "le -a fulɔ lei -zɔ. 'Pian fɛ 'bɔ nɛn -a fulɔ lei -trɔa 'si 'lɛ bɛ, Crizi 'bɔ nɛn.

¹⁸ Minnun nɛn waa ve 'cɛɛ 'nan, 'vaa -e min 'e 'kopa yɪ Bali va bɛ, 'e 'tɛ 'pa 'e 'flɪ 'kɔlɛ da, ɛn "nyian 'e Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ o bɔ bɛ, te 'ka "trɔɛn "tɔ o wei lɛ dɪ. 'O 'flɪ -kɔɔnman nyrin nɛn waa -tɛa "bɛ -a, ɛn -wee -wulo -ji "nrɔndɪ -wɪdɪ -a -maan 'o 'flɪ "siala -dandan, te -a -ci "ka "dɪ.

¹⁹ ɛn Crizi nɛn -leglɪzɪ -wulo -a bɛ, o 'ka 'o lɛadɪ "nyian 'bɛ man dɪ. 'Pian te -yɛɛ -leglɪzɪ nɛn -a 'bɔ po -a bɛ, -a man dra. ɛn -yɛɛ -maan e ya 'e 'fɔdɪ 'e cin man 'plɛblɛ, ɛn -yɛɛ -maan "nyian -leglɪzɪ trɔman "le Bali cɪ "va "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

²⁰ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, 'cee -ka nɛn ka 'wɔ 'ka 'vale Crizi -a 'e cin va bɛ, -yee "wɛan lei -wɪdɪnun -le 'plɛblɛ 'ka "nyian 'ka da dɪ. -Mɛ "le "wɛan

nɛn kaa dra "le 'nan fɛnun zɪɛ -wee 'plɛblɛ a tɪan 'ka da? ɛn -mɛ "le "wɛan nɛn ka ya "vale 'ka 'ta wɔla -wee 'srɔɛnnun 'gɔɛ -a da?

²¹ Waa ve 'cɛɛ 'nan, te 'ka fɛ 'gɔɛ -a 'sia dɪ, ɛn te 'ka fɛ 'gɔɛ -a -blɪ dɪ, ɛn 'bɛ nɛn 'gɔɛ ka'a 'kla 'bɛ man "fo "dɪ!

²² Fɛnun zɪɛ o ya -nan 'nan -e min 'e 'man wɪ drɛ -a. 'Srɔɛnnun 'bɔ zɪɛ minnun 'bɛ -tɔ -pɛɪ -a, ɛn minnun -le 'wɪ "paadɪ nɛn.

²³ Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ o bɔdɪ bɛ, 'lee 'tɛ 'padɪ min 'flɪ 'kɔlɛ da bɛ, 'lee fɛnun 'cidɪ bɛ, te min -a 'man bɛ, yaa ye "le 'wɪ 'tɔ wɪnun -zɔ. 'Pian te 'srɔɛnnun zɪɛ -a -ci "ka "dɪ, kɔɔ blamin cɪ 'sɔ wɪnun -wɪdɪ "bɛ, ya'a 'bɛ 'sia 'e 'lɔ dɪ.

3

Fɛnun nɛn Bali va bɛ -a da nɛn 'ka cɪ "nrɔn!

¹ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali 'ka wɔlan -kanɔn 'va 'ka 'vale Crizi -a. ɛn Crizi a 'e -nyrandɪ Bali -pɛ "yɪ "da. -Yee "wɛan nɛn fɛnun nɛn Bali va bɛ -a 'bɔ nɛn 'ka -wɛɛ,

² ɛn -a da nɛn 'ka cɪ "nrɔn tɔ pɛɛnɔn man! 'Pian te 'ka cɪ "nrɔn 'trɛda fɛnun da dɪ!

³ Kɔɔ ka ya "le minnun nɛn o -ka 'trɛda fɛnun va zɪa bɛ -wee 'wɪ 'zɔ. 'Bɛ nɛn 'gɔɛ, Bali 'belidɪ -nɔn 'cɛɛ 'ka 'vale Crizi -a, ɛn 'belidɪ zɪɛ -a man a 'e yɔɔdɪ Bali 'bɔ 'va.

⁴ 'Cee 'belidɪ 'kpa bɛ Crizi nɛn, ɛn tɔ nɛn e -taa "man "bɛ -a nyan nɛn ka -kɔan -a "srɔn, -e 'ka -yee 'tɔ -dan bɛ -a "nɛn "blɪ.

⁵ -Yee "wɛan 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn nɛn 'trɛ 'gɔɛ -a da bɛ, 'ka 'bɛ yɪ -ka! -A -mie nɛn "le

nyinnandi li 'lee -kənnən -a te wa'a 'o cin 'palɛ diɛ -yee 'wɪ 'zʊ, ɛn "nyian "le 'wɪ pɛɛnən nɛn e min "tri -tɔa Bali 'lɛ bɛ, -yee 'wɪ 'zʊ, ɛn "nyian "le min -le ci "nrəndi 'wɪnʊn zɪɛ -a da bɛ -yee 'wɪ 'zʊ, ɛn "nyian "le min 'bɔ ci 'sɔ wɪnʊn -wɪlɪdɪ 'zʊ, ɛn "nyian "le min yɪɛ nɛn ya'a 'ciala fɛ da diɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ɛn 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya "le fɛ -tʊ nɛn min -a -tɔ Bali 'lɛji te yaa "sua. -Yee "wɛan 'wɪ 'wɪlɪdɪ pɛɛnən zɪɛ te -a -tʊwɪli 'e 'kɔn 'ka yei "dɪ!

⁶ Kɔɔ 'wɪnʊn zɪɛ -a man nɛn Bali 'wɪ "nɛn -kɔɔnman minnʊn nɛn o 'ka "vale 'o 'ta wɔla -a wei da diɛ -wɪlɛ.

⁷ Tʊ nɛn te 'wɪ 'wɪlɪdɪnʊn zɪɛ -wɛɛ 'ka "paala bɛ, te 'cee 'ta wɔ -pɛ a zɪɛ.

⁸ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, 'ka 'pɛ 'e 'si 'wɪ 'wɪlɪdɪnʊn pɛɛnən zɪɛ -a -sru! ɛn "nyian bɛ, nyran siadi, 'lee 'bli 'fɔdɪ min ji, 'lee 'nandɪ min man bɛ, te -a -tʊwɪli 'e 'kɔn 'ka yei "dɪ! ɛn "nyian bɛ, "srɔnnʊn wɔdɪ 'lee 'wɪdɪ min man -wɪlɪdɪ "bɛ, te -a -tʊwɪli 'e bɔla 'ka 'le dɪ!

⁹ ɛn te 'ka 'wɪlu 'sɛn 'ka cin lɛ dɪ! Kɔɔ min nɛn ka cɪ -a 'e tɛdɛ bɛ 'lee 'ka drɛ wɪnʊn 'cɛn bɛ, ka cɛɛn 'bɛ man.

¹⁰ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ ka drɛ min -trɛ -a. Bali 'bɔ 'bɛ drɛ, ɛn e -ko 'ka liladi -a zɪɛ -trillii, -e 'ka 'sia, te 'cee -a -tɔdɪ "paa "da.

¹¹ 'Wɪ nɛn Bali -a drɛ zɪɛ -yee "wɛan bɛ, -te min a Zuif min -a oo, ɛn -te e 'ka Zuif min -a dɪ oo, 'bɛ a 'e "tun. ɛn "nyian bɛ, -te min a 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va oo, ɛn -te e 'ka 'e 'fɔdɪ -klɔnmɔn -va dɪ oo, 'bɛ a 'e "tun. ɛn "nyian bɛ, -te min a -pɛn min -a oo, ɛn -te min a 'lɛglɔn 'kɔɔbli -ji min -a oo, 'bɛ a 'e "tun. ɛn

"nyian bɛ, -te min a nɔan -a oo, ɛn -te min 'ka nɔan -a dɪ oo, -a pɛɛnən zɪɛ 'bɛ a 'e "tun. 'Pian 'wɪ nɛn Bali -a -nanjɛan 'ka pɛɛnən 'va bɛ, Crizi nɛn. ɛn -yɛɛ cɪ 'ka pɛɛnən 'ji.

¹² Bali 'ka 'si "va 'nan, -e 'ka drɛ 'yee minnʊn -a, ɛn e 'ka ye "yi. -Yee "wɛan min nyrinda 'e 'sɛn 'ka da, ɛn 'ka 'kɔn min 'kpa -a, ɛn te 'ka 'fli 'sia -dandan dɪ, ɛn 'ka 'kɔn -trɔɔ min pɛɛnən 'va, ɛn 'ka -pɔan 'e 'sɔ 'wɪ 'ji!

¹³ Te 'ka "bʊlɪ -tʊ plu 'ka man dɪ! -Te 'ka "bʊlɪ -tʊ 'wɪ drɛ 'cɛɛ bɛ, 'ka man wɪ 'cɛ. Minsan 'ka 'man wɪ 'cɛ -yee "wɛan 'ka min man wɪ 'cɛ.

¹⁴ ɛn 'wɪ 'tʊwɪli "nɛn e cɪ -a pɛɛnən zɪɛ -a -wulo -a bɛ, -nyrɛn 'nan 'ka cin yɪ "yi. Kɔɔ 'ka cin yɪdɪ "yi 'bɛ -maan 'lɔɔ 'shɛ 'lee -sɛɛ -kɔan 'ka yei.

¹⁵ Crizi -le -fɔdɪ -trɔɔ nɛn yaa -nɔn 'cɛɛ bɛ, -a da nɛn 'ka 'ci "nrɔn -e 'ka 'wɪ drɛ 'ka cin va. -Fɔdɪ -trɔɔ zɪɛ -a man nɛn Bali 'ka laabʊ 'nan -e 'ka 'kɔn "le min -tʊwɪli 'zʊ. -Yee "wɛan 'ka Bali muo "fɔ tʊ pɛɛnən man.

¹⁶ Crizi -le 'wɪ 'nɔnnən bɛ, 'e 'kɔn 'ka yei 'e 'ciɪladi "da! 'Wɪ 'tɔdɪ -a nɛn 'ka 'wɪ "paa 'ka cin ji, te ka -ko 'wɪ pladi -a 'ka cin lɛ. 'Ka Bali muo "fɔ 'ka 'bli pɛɛnən 'a, te ka -ko -yee 'fluba 'ji "drenun -fɔdɪ -a, 'lee -a 'tɔ bɔ "drenun -fɔdɪ -a, 'lee "drenun nɛn Bali lei 'saun -a -cin -tɔa 'ka 'ji bɛ -a -fɔdɪ -a.

¹⁷ 'Wɪ oo 'wɪ nɛn kaa dra 'lee kaa ve bɛ, 'e -kɔɔn 'nan ka ya Minsan Zozi -srɔnən 'a. ɛn 'ka 'ciɪla "va -e 'ka -kaa "tɪ Bali muo "fɔ.

'Ka 'wɪ drɛ 'ka cin va 'yi!

18 Kaa nen ka ci min nan-nun-a be, 'ka 'ta wola 'ka-sran wei da! 'Wɪ nen e ci 'le 'ka drɛ be -nyren "be, kɔɔ ka ya Minsan-le vɛ-a.

19 Kaa nen ka ci li -srannun-a be, 'ka nan yi "yi, en te 'ka o 'pla -pɔan 'tɔndɔn 'a di!

20 Kaa nen ka ci nannannun-a be, 'ka 'ta wola 'ka "ti 'lee 'ka "bu wei da -pɛ pɛɛnɔn 'ji! 'Wɪ zɪɛ-a drɛdi 'bɛ 'sɔ Bali lɛ, kɔɔ ka ya Minsan-le vɛ-a.

21 Kaa nen ka ci 'nen "tinun-a be, 'wɪ nen e 'cee 'nen 'ci-tɔa lou 'ka man be, te 'ka drɛ -wle "di, "tɔgɔ o "koe 'e 'si 'o da!

22 Kaa nen ka ci nɔannun-a be, 'ka 'ta wola 'ka 'tanɔn wei da -pɛ pɛɛnɔn 'ji! Te 'ka drɛ o yiɛ lɛ 'saza 'nan -e 'o 'ka yi "yi "di! 'Pian 'ka "klan Minsan lɔ, en 'ka drɛ 'ka 'ci 'fidaa 'a!

23 'Nyranman pɛɛnɔn nen kaa "paa be, 'ka drɛ 'ka 'bli pɛɛnɔn 'a! En 'ka 'ci "nrɔn 'nan, Minsan lɛ nen ka ci 'nyranman zɪɛ -a 'panan, blamin lɛ "cɛɛ di!

24 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Minsan 'ka -ko "paa. -Kopa zɪɛ "yi "nen Bali -a 'pla 'yee minnun -le vɛ -a be -nyren. - Yee "wɛan 'ka 'tazan nen Crizi -a be 'ka 'su!

25 'Pian min nen e 'wɪ 'wɪdi drɛ be, yaa "nen "ye, kɔɔ Bali 'ka min bo "va -e 'e va wɪ drɛ di.

4

1 Kaa nen ka ci o tanɔn 'a be, 'wɪ nen e ci "le 'o drɛ min lɛ -e 'e Bali ci 'sɔ be -nyren 'ka drɛ 'cee nɔannun lɛ! 'Ka 'bɔ "nyian, -a -cin 'e 'kɔn "cee 'ji 'nan, 'ka 'tazan a laji.

'Ka Bali trv 'ba en 'ka Bali -le 'wɪ vɪ minnun lɛ

2 Te 'ka "koe 'e 'si 'ka da Bali trv 'badɪ -a di! 'Ka yiɛ -trɔa "da, en 'ka Bali muo "fɔ!

3 En "nyian 'ka Bali trv 'ba 'kɔɛ 'nan, 'e -si -nɔn 'kɔɛ -e 'kɔ Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nen -a -ci a 'e yɔɔdi minnun man be, -a fuila "man. 'Wɪ zɪɛ -a man nen an ya -pv 'kuin.

4 -Yee "wɛan 'ka Bali trv 'ba 'mɛn 'nan, -si 'e 'lɛ 'sɔ -e 'an 'wɪ 'nɔnnɔn zɪɛ -a vɪ 'wein, "le zɪ e ci 'mɛn 'nyranman -a be -yee 'wɪ 'zɔ.

5 'Wɪ 'tɔdi -a nen 'ka 'ta wɔ minnun nen o 'ka Zozi 'va diɛ o va. Tv -tɔdɔ pɛɛnɔn nen e "paala 'ka 'vale waa 'ka yei "be, te 'ka 'tɔ 'e srɛ 'e "tun "di!

6 Weinun nen o bɔala 'ka 'le be, 'o 'kɔn tv pɛɛnɔn man "yi, en -a 'nɔnnɔn 'e 'fɔ min man! Kɔɔ e ya "le -te min 'wɪ 'tɔ laabu 'ka 'lɔ be, 'ka -kɔla -a -sru vidɪ -a -yrɛ fɛnyian.

Pɔl 'wɪ 'nyranman 'vɪ Kolos 'nɔn lɛ

7 -Kaa "buɪ Zozizan Tisik nen ku 'nyranman "paa waa 'gɔɛ, 'wɪ nen 'an man 'gɔɛ -yɛɛ "ta "lo -a -nan 'sinan 'pale 'cɛɛ. Kɔa ye "yi 'kpa tɪglɪ, en -a yiɛ yra Minsan -le 'nyranman 'padɪ da.

8 Maan 'pa 'sia 'cɛɛ 'nan, -e 'e 'kɔ 'ta wɪ vɪ 'cɛɛ, en "nyian -e 'e 'ka "koe "tɔ 'ka da.

9 Mɛɛn 'pa 'sia 'o 'vale -kaa "buɪ Zozizan Onezi nen 'ka 'bɔ 'va min -a be -a. Kɔ 'be ye "yi "nyian 'kpa tɪglɪ, en -a yiɛ yra Minsan -le 'nyranman 'padɪ da. -Wɛɛ 'kɔ 'ta wɪ pɛɛnɔn ve 'cɛɛ.

10 Ariza nen 'kɔ 'vale -a kɔ ya -pv 'kuin 'gɔɛ, e 'nan 'e 'ka 'tɔ bo. En "nyian Mark nen Barnaba "blu -le 'nen 'a be, e

'nan 'e 'ka 'tɔ bo. An -yee 'wɪ
 cɾɛn -tɛ 'fluba -tʊ -ji bɛ, 'ka 'ci
 "nrɔn 'wɪ zɪɛ -a da. E "ta "lo
 "bɛ, 'ka 'kun 'ka 'pɛ "fli "a.

¹¹ Zozi nɛn waa laabo Zuti
 bɛ, "e 'vɪ "nyian 'nan 'e 'ka
 'tɔ bo. Zuif 'nɔn pɛɛnɔn nɛn
 o yi -tɛra Zozi Crizi da bɛ o
 yei "bɛ, min yaaga zɪɛ o 'bɔ
 'a nɛn, kʊ 'nyranman "paa.
 'Nyranman zɪɛ -nyɾɛn 'gʊ. Kʊa
 -wɛɛman 'nan, minnun 'o 'wɪ
 "man 'nan Bali 'bɛ cɪ 'o da
 mingɔnnɛn -a. Min yaaga zɪɛ
 -wee "wɛan 'an "koe "a 'an da
 'kpa tɪgɪ.

¹² Epafra nɛn 'ka 'va min
 -a bɛ, e 'nan 'e 'ka 'tɔ bo.
 Zozi Crizi 'suzan tɪgɪ nɛn. Tʊ
 pɛɛnɔn man bɛ, e ya 'e kɔaladɪ
 Bali trʊ 'badɪ man 'cɛɛ. Yaa
 laabo Bali lɔ 'nan, te 'ka 'pɛ
 -sru 'e tɔa -yee 'wɪ 'ji dɪ, ɛn
 "nyian 'nan 'ka drɛ ceje -yee
 'wɪ 'ji. ɛn yaa laabo -yrɔ
 "nyian 'nan, 'wɪ nɛn e cɪ Bali
 'bɔ 'ci 'sɔ 'a bɛ, 'ka -kɔla -a drɛdɪ
 -a.

¹³ Maan 'yɪ 'nan, -a "koe "a
 -nyannan 'ka man 'kpa tɪgɪ,
 ɛn -a "koe "a -nyannan "nyian
 Laodize 'nɔn 'lee Irapoli 'nɔn
 man.

¹⁴ -Kaa bee Luk nɛn -dɔdrɔ -
 a bɛ, 'o 'vale Dema -a o 'nan 'o
 'ka 'tɔ bo.

¹⁵ Zozinɔn pɛɛnɔn nɛn
 Laodize bɛ, kʊ o 'tɔ bo. ɛn
 "nyian bɛ Nifa 'lee Zozinɔn
 nɛn o cin ye -yee 'kuin bɛ, kʊ
 o 'tɔ bo.

¹⁶ -Te ka cɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a ta
 vidɪ man bɛ, ka -kʊ -a Zozinɔn
 nɛn Laodize bɛ -wɪɛ -e "o ta vɪ.
 ɛn 'ka 'bɔ "nyian, Laodize 'nɔn
 'le vɛ bɛ "cɛɛ ta vɪ.

¹⁷ 'Ka vɪ Asip lɛ 'nan, 'e yɪɛ
 'tɔ 'e 'fli -va, -e 'nyranman nɛn

Minsan -a -pɛba 'wʊ -yrɔ "bɛ, -
 a -pɛ 'e 'sɔ -a drɛdɪ -a.

¹⁸ 'An 'bɔ Pɔl, an "we 'ka 'va.
 Mɛɛn 'ka 'tɔ budɪ 'gʊɛ -a cɾɛn -tɛ
 'an 'bɔ 'pɛ -a. -A -cin 'e 'kɔn 'ka
 'ji 'nan, an ya -pʊ 'kuin.

Bali -le "yi 'e 'kɔn 'ka 'va.

'Fluba tɛdɛ nɛn Pɔl -a crɛn -tɛ Tesalonik 'nɔn lɛ

¹ 'An 'bɔ Pɔl 'lee Sila 'lee Timote 'bɛ 'fluba 'gʋɛ -a crɛn -tɛ. Kʋa crɛn -tɛ -leglizɪ nɛn Tesalonik bɛ -a -ji 'nɔn lɛ. Ka ya -kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi -le vɛ -a.

Bali 'e 'yee 'yi 'lee 'yee -fʋdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

Pɔl Tesalonik 'nɔn 'le yi -teradɪ Zozi da 'wɪ 'vɪ

² Kʋ Bali muo -fɔa yi pɛɛnɔn man 'cee "wɛan, ɛn kʋ Bali trʋ "baa 'cee 'wɪ man.

³ 'Cee 'nyranman nɛn kaa "paa yi -teradɪ Zozi da -a, 'lee 'nyranman 'plɛblɛ nɛn kaa "paa -a yɪdɪ "yi "a, 'lee 'ka yɪɛ nɛn e cɪra -kaa 'san Zozi Crizi lɛ bɛ, -a -cin a 'kʋ 'ji yi -tʋdʋ pɛɛnɔn man -kaa "tɪ Bali trʋ 'banan.

⁴ 'Kʋ "bʋɪ Zozinɔn, Bali 'ka ye "yi. ɛn kʋa -tɔa 'nan, e 'ka 'si "va 'yee vɛ -a.

⁵ Kɔɔ zɪ kʋ 'lʋ Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪlɛ 'cɛɛ bɛ, kʋ'a vɪlɛ 'kʋ 'le 'saza "tun "dɪ. 'Pian Bali lei 'saun 'yee 'plɛblɛ 'ci kɔɔn, ɛn e 'kʋ "koe "tɔ 'kʋ da 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ -a. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a, kɔɔ 'nyranman nɛn kʋa 'pa 'cɛɛ bɛ, kaa -nan 'yi.

⁶ 'Wɪ 'kpa, Bali 'ka 'si "va 'yee vɛ -a. Kʋa -tɔa zɪ, kɔɔ ka sɔɔnla 'kʋ "pa "da ɛn ka drɛ Minsan si drɛnɔn 'a. Minnɔn 'tɛ 'pa 'ka da 'wɪ zɪɛ -a man "kaga, 'pian 'ka wɪ Bali -le 'wɪ man ci "nrandɪ -a. Bali lei

'saun 'bɛ ci "nrandɪ zɪɛ -a -nɔn 'cɛɛ.

⁷ 'Bɛ nɛn 'gʋɛ, minnɔn pɛɛnɔn nɛn o yi -tera Zozi da Masedɔa 'lee Akai 'lɛglɔn 'ji bɛ, ka drɛ -wee 'wɪ -kɔɔn "man 'nɔn 'a.

⁸ Kɔɔ 'ka 'va nɛn Minsan -le 'wɪ 'e pei 'trɔa, ɛn e fuila "man Masedɔa 'lee Akai 'lɛglɔn 'ji. ɛn "nyian bɛ, minnɔn 'cee yi -teradɪ Bali da 'wɪ ve fɛ pɛɛnɔn 'nan. Kʋɛ "cɛɛ 'wɪ zɪɛ 'bɛ ve "nyian minnɔn lɛ dɪ.

⁹ Minnɔn pɛɛnɔn -a ve 'ka man 'nan, kʋ 'lʋ 'ka 'va bɛ, ka 'kʋ 'kun fɛnyian. ɛn "nyian 'nan, ka 'si yiba "minnɔn nɛn ka o -paan "bɛ o -sru. Kaa drɛ zɪɛ 'nan -e 'ka 'fli -nɔn Bali lɛ te kaa "sua. -Yɛɛ cɪ Bali nɛn -a yɪɛ cɪ "man "bɛ -a. ɛn -yɛɛ cɪ Bali tɪglɪ 'a.

¹⁰ 'Bɛ nɛn 'gʋɛ, ka ya -a -pɪ nɛn e -taa 'silɛ laji -e 'e 'ta bɛ -a -pɛnnan. -A -pɪ zɪɛ Zozi nɛn Bali -a wluan -kanɔn 'va bɛ, -nyrɛn. -Yɛɛ -kaa "sia Bali -le nyran -bɪdɪ nɛn e cɪ -tanan bɛ -a wlu.

2

Bali -le 'wɪ pei 'trɔa Tesalonik 'kɔ?

¹ 'Kʋ "bʋɪ Zozinɔn, kaa -tɔa 'ka 'fli -a 'nan 'kʋɛ 'lʋdɪ 'ka 'va bɛ -a "nɛn 'ka 'fʋlɛ 'e "tun "dɪ.

² ɛn kaa -tɔa "nyian 'nan, minnɔn 'kʋ srɔn, ɛn o 'tɛ 'pa 'kʋ da Filipʋ flɪ 'vaa ɛn kʋ 'bɔla 'ka 'va. ɛn 'ka 'va "nyian bɛ, 'kʋ 'man 'ka 'fʋlɛa flu dɪ. 'Pian kʋ yi -tera Bali da, ɛn kʋ -yee 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ 'cɛɛ.

³ Kʋ "koe 'sia, ɛn kʋ 'wɪ zɪɛ -a drɛ. Kɔɔ Bali -le 'wɪ nɛn kʋa ve minnɔn lɛ bɛ, kʋ'a ve 'wlu 'a

di, en kv'a ve 'ci "nrɔndi -wliɔ
"a di, en kv'a -dawli dra di.

⁴ 'Pian 'wɪ nɛn Bali "e 'nan
'kɔ vɪ bɛ, -nyrɛn kɔa ve. E 'kɔ
'nanjɛɛn, ɛn e 'kɔ 'yɪ tɪglɪ. -
A -nan nɛn e 'yee 'wɪ 'nɔnnɔn
vɪdɪ -pɛba 'wɔ 'kɔ 'lɔ. -Yee
"wɛan kɔ 'ka -a -wɛɛnan 'nan
'kɔ 'sɔ minnun lɛ di, 'pian kɔa
-wɛɛman 'nan, 'kɔ 'sɔ Bali nɛn
e min ci wɪ -tɔa "bɛ -yrɛ.

⁵ Kaa -tɔa 'wein 'nan, kɔ'a
'wɪ vɪlɛ 'cɛɛ see "paa wei -a di,
ɛn kɔ'a 'wɪ vɪlɛ 'cɛɛ 'nan -e 'kɔ
'ka 'lɔ fɛ yɪ di. Bali a 'kɔe 'wɪ
'nan yɪzan -a.

⁶ Kɔ'a -wɛɛlɛ 'nan min 'e 'kɔ
'tɔ "yɪ "vɪ di.

-Te e ya 'ka 'bɔ 'a oɔ, ɛn -te
e ya min peenun -a oɔ, kɔ'a -
wɛɛlɛ 'nan 'o 'kɔ 'tɔ "yɪ "vɪ "fo
"di.

⁷ Kɔ -kɔlaman paan -e 'kɔ
drɛ 'ka 'win -ji -trɔ -a, kɔ
ya Crizi -le 'pasianɔn 'a -le
"wɛan. 'Pian kɔ -fɔ 'ka 'va 'trɔɔ
"le zɪ 'nɛn "bɔ 'e yɪɛ -tɔa 'yee
'nɛn 'va bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

⁸ ɛn 'ka yɪdɪ "yɪ "bɔɔ "le
"wɛan, Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn
'saza "cɛɛ kɔa 'vɪ 'cɛɛ di, 'pian
'kɔ 'fli -nɔn 'cɛɛ "fo. 'Wɪ 'kpa,
'ka 'nan wɪ a 'kɔ man "bɔɔ, -
yee "wɛan kɔa drɛ zɪ.

⁹ 'Kɔ "bɔɪ Zoziɔn, 'nyran-
man nɛn, kɔa 'pa 'ka 'va, 'lee
'kɔ "kɔe "nɛn e -nyan bɛ, -a -
cin a 'ka 'ji. Bodrun funnin,
te kɔ ya 'nyranman da, 'nan -
e 'kɔe -blɪfɛ 'e vɪlɛ 'e drɛ 'ka 'tɔ
'win -ji -trɔ -a di. 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ
nɛn kɔa drɛ, te kɔ -kɔ Bali -le
'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ -a 'cɛɛ.

¹⁰ Kaa nɛn ka yɪ -tɛra Bali da
bɛ, tɔ nɛn kɔa drɛ 'ka 'va bɛ,
kaa 'yɪ 'nan, 'kɔe 'ta wɔ cɛin a
'saun, ɛn e ya tɪglɪ, ɛn 'tɔ 'ka 'e
'padɪ "man "di. 'Wɪ 'kpa, ka ya

'wɪ zɪɛ -a -nan yɪnɔn 'a, ɛn Bali
"e "ya wɔ "nyian -a -nan yɪzan
-a.

¹¹ ɛn "nyian bɛ, 'wɪ nɛn kɔa
drɛ 'ka -tɔɔv pɛɛnɔn lɛ bɛ, -a -
cin a 'ka 'ji. 'Wɪ nɛn 'nɛn "tɪ -
a dra 'yee 'nɛnnun lɛ bɛ, -a 'bɔ
nɛn kɔa drɛ 'cɛɛ.

¹² Kɔɔ kɔ 'wɪ 'pla 'cɛɛ, ɛn kɔ
'ka "kɔe "tɔ 'ka da. ɛn kɔ 'ka
trɔ 'ba 'nan 'ka -wɛɛ 'nan 'cɛɛ
'ta wɔ cɛin 'e 'sɔ Bali lɛ. -Yɛɛ
'ka laabɔ 'nan 'ka mingɔnnɛn
-blɪ 'e 'va, ɛn -yee 'tɔ -dan 'e drɛ
'cɛɛ vɛ -a.

¹³ -Yee "wɛan kɔ Bali muo -
fɔa "tɔ pɛɛnɔn man, 'nan Bali
-le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn kɔa 'vɪ 'cɛɛ
bɛ, 'ka 'trɔɛn "tɔ -yrɛ, ɛn ka wɪ
"man. Ka 'a yɪlɛ "le min 'lewei
"tun 'zɔ di. 'Pian kaa 'sia fɛ
nɛn e cɪ -a bɛ -a, Bali wei nɛn.
-Yɛɛ cɪ 'nyranman 'panan kaa
nɛn ka yɪ -tɛra Zozi da bɛ, 'ka
man.

¹⁴ 'Kɔ "bɔɪ Zoziɔn, fɛ nɛn
kɔa -tɔa 'nan, 'wɪ zɪɛ e ya 'wɪ
'kpa -a bɛ, Zoziɔn nɛn Zude
'lɛglɔn 'ji bɛ, ka sɔɔnla o "pa
"da. "Tɛ nɛn Zuif 'nɔn 'a 'pa o
da bɛ, -a 'tɛ 'tɔwli zɪɛ, -a 'bɔ nɛn
'ka flanɔn cɪ -a 'panan "cɛɛ
"da.

¹⁵ Zuif 'nɔn zɪɛ, -wɛɛ Minsan
Zozi 'tɛ, ɛn -wɛɛ Bali 'lewei
vɪnɔn tɛɛ. ɛn -wɛɛ 'tɛ 'pa 'kɔ da
"nyian. Bali 'ka 'o drɛ wɪ ye
"yɪ "fo "di. ɛn -wɛɛ "naan min
-tɔɔv pɛɛnɔn man.

¹⁶ O -si -tɔa 'kɔ 'lɔ 'nan, te 'kɔ
'kɔ minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn
'a dɪɛ, o va di. Wa 'a yɪlɛ "yɪ
'nan, 'kɔ Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪ
-wɛlɛ -e Bali 'e o 'si 'wɪ 'ji di. 'Wɪ
zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya -wee 'wɪ
'wliɔ 'bɔ 'padɪ -a "da. 'Pian 'bɛ
nɛn 'gɔvɛ Bali a nyran -blɪnan o
va.

Tesalonik 'nɔn dra Pɔl -tɛa

17 'Kv "bvı Zozinən, -a -nan yi "fli 'bō te -ka'a cin ye dı. 'Pian 'kve ci "nrəndı a 'ka da tv pɛɛnən man. 'Ka dra 'kv -tɛa tıglı 'le "wɛan, kv ya "vale 'kv "lo 'ka yıɛ.

18 Kva wɛɛ 'nan, kv "lo 'ka 'va. 'An 'bō Pəl, maan ve 'cɛɛ 'nan 'an 'lɔdı 'ka 'va yi 'pa 'e 'pa -a "fli, 'pian Satan -si -tō 'kv 'lɔ.

19 Fɛ -le "wɛan nən kva wɛɛ 'nan, kv "lo 'ka 'va bɛ, kōɔ 'ka 'bō "nyian, 'ka da nən kv yi -tɛala, ɛn 'cɛɛ cı 'kve ci "nran wı -a, ɛn 'cɛɛ 'kv 'blō -tōa "da, tv nən -kaa san Zozi Crizi -taa "bɛ -a man.

20 'Wı 'kpa, 'cee "wɛan Bali tō -dan -nōan 'kve, ɛn 'cee "wɛan 'kv 'ci "nranman.

3

Pəl Timote 'pa 'sia Tesalonik 'nən 'va

1 'Kv 'a 'ka 'ta wı maan "fo "dı, te 'ka 'nan wı a 'kv man bɛ, -yee "wɛan 'kv wei drɛ 'tv, ɛn "kv -fɔv Atɛn fla 'gɔ,

2 'nan -e 'kv -kaa "bvı Timote 'pa 'sia 'ka 'va. 'Kv 'vale waa, kve Bali -le 'nyranman "paa 'e cin va Crizi -le 'wı 'nōnən vıdı -a. Kva 'pa 'cɛɛ -sia 'nan, -e 'e 'ka man -tō 'plɛblɛ, te 'ka "koe "a 'ka da Bali -sru 'ta wɔdı -a.

3 'Kv 'ka "vale 'nan, Zozizan 'tv 'e 'si -si tıglı da, yra yıdı nən -kaa man bɛ -yee "wɛan dı. Kaa -tōa 'ka 'bō 'a 'nan, 'wı zıɛ -yɛɛ 'pla -kaa man.

4 Kōɔ tv nən te kv ya tian 'ka 'va bɛ, kv -fō 'e 'flin, ɛn kv 'wı zıɛ -a 'vı 'cɛɛ. Kva 'vı 'cɛɛ 'nan, 'wı yıdı bōa -kaa man. -Yɛɛ cı bōnan -kaa man, kaa -tōa zı.

5 'Ka 'nan wı a 'an man "bvı, -yee "wɛan nən an Timote 'pa

'sia 'cɛɛ 'nan, -e 'e 'ka 'ta wı vı 'mɛn. -Te 'cee yi -tɛradı Zozi da drɛ 'kō -o, an ya "vale 'an -tōa. Kōɔ nyɛn a 'an 'ji 'nan, Satan nən e min "sia -si tıglı da bɛ e 'ka 'man 'yı. ɛn 'nyranman nən kva 'pa 'ka 'va bɛ, e -sɛn 'yia 'e "tun.

6 Zı Timote 'lv bɛ e -ta e 'bō 'kv man 'gɔ. ɛn e 'cee yi -tɛradı Zozi da 'lee 'ka cin yıdı "yi 'sinan fɛnyian 'pa 'kve. Yaa 'vı 'kve "nyian 'nan, 'kv 'cin a 'ka 'ji tv pɛɛnən man. ɛn 'kv dra 'ka -tɛa "le zı 'ka dra 'kv -tɛa "bɛ -yee 'wı 'zv.

7 -Yee "wɛan, 'kv "bvı Zozinən, zı kva 'man 'nan, ka yi -tɛala tian Zozi da bɛ, 'kv "koe "tō 'kv da yra yıdınun nən 'kv 'man 'gɔvɛ -a -ji.

8 'Bɛ nən 'gɔvɛ 'kv 'ci -ta "tra, kōɔ 'ka 'man a 'e 'tōdı 'plɛblɛ Minsan -le 'wı 'ji.

9 ɛn 'cee 'wı 'kv 'ci "nranman Bali 'lɛ "fo, -yee "wɛan kv Bali muo -fōa 'tandan.

10 Bodrun funnin, te kv ya 'kv kōaladı Bali trv 'badı man 'nan, 'e 'si -nən 'kve -e 'kv 'lv 'ka 'va. Kōɔ kv ya "vale 'nan, 'cee yi -tɛradı Zozi da 'le nən e -fɔ bɛ, 'kv "paa "da.

11 'Kv -kaa "tı Bali 'lee -kaa 'san Zozi trv "baa 'nan, 'o 'si 'lɛ 'sɔ 'kve -e 'kv 'lv.

12 ɛn kva laabo Minsan lō 'nan, 'e 'ka cin yıdı "yi 'pa "da 'e 'cıla "da. ɛn 'e minnun pɛɛnən yıdı "yi 'pa "da 'e 'cıla "da, "le zı kv 'ka ye "yi "bɛ -yee 'wı 'zv.

13 -Te e drɛ zıɛ, -a -nan nən 'ka 'man -tōa 'plɛblɛ. 'Tō 'ka 'kōan 'e 'padı 'ka man dı. ɛn ka -kōan 'saun -kaa "tı Bali 'lɛ, tv nən Minsan Zozi 'lee

'yee minnun -taa "man "bε, -a man. Amen!

4

'Ka -wεε 'nan 'ka drε wι 'e 'sɔ Bali lε!

¹ 'Kv "bvι Zozinɔn, kvα 'le -seanla 'wι 'gʋε -a vidι -a 'cεε. Zi kɔ 'ka 'ta wʋ 'lɔɔ -e 'cee 'wι 'e 'sɔ Bali lε bε, kvα paa 'ka 'ji 'va, εn ka ya 'ta wʋlanan 'wι zιε -a da. Kv 'ka trʋ "baa Minsan Zozi 'tɔ da 'nan, 'ka 'ta wʋla 'wι zιε -a da 'e 'kv 'e 'lε!

² Kɔɔ 'wɪnun nɛn kvα 'pla 'cεε Minsan Zozi 'tɔ da bε, kaa -tɔa.

³ 'Wι nɛn, e 'sɔ Bali lε bε, -a 'bɔ nɛn kvα 'vι 'cεε, -nyrɛn 'nan, 'ka 'kɔn 'yee vε -a "fo! Te 'ka nyinnan lι 'lee 'kɔnnɛn -a te ka'a cin 'palε dι!

⁴ 'Pian 'ka -tʋdʋ pɛɛnɔn 'ka 'fli 'kun -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'lε, te 'tɔ 'ka 'e 'padι 'ka man dι.

⁵ Te 'ka drε "le minnun nɛn wa'a Bali tɔa dιε, -wee 'wι 'zʋ dι! Kɔɔ -wεε 'fli -nɔan lι -wεεdι 'lee -kɔnnɛn -wεεdι lε.

⁶ εn 'wι zιε -a da bε, te 'ka 'tʋ 'e 'wι drε -wli dι 'e bɔεzan -tʋ -va -a nan -wεεdι -a dι! Kvα 'vι 'cεε 'va, εn kvα -fɔa "nyian "ji 'nan, Minsan 'wι "nɛn -kɔnman min nɛn e 'wι zιε -a drε bε -yrε.

⁷ εn -a -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali 'ka -kaa laabʋlε 'nan -e -kaa fli -nɔn lι -wεεdι 'lee -kɔnnɛn -wεεdι lε dι. 'Pian e -kaa laabʋ 'nan -e -kaa drε 'yee vε -a "fo.

⁸ -yee "wεan min nɛn e wei-nun zιε -a -fɔla 'e "trɔɛn -sru "bε, min wei "cεε yaa -fɔla 'e "trɔɛn -sru "dι. 'Pian Bali nɛn e 'yee lei 'saun 'nɔn 'cεε bε, -a wei nɛn yaa -fɔla 'e "trɔɛn -sru.

⁹ 'Kv "bvι Zozinɔn, -te e ya 'ka cin yidι "yi "a bε, e 'ka

"nyian "le 'kvε 'crɛn -te 'cεε dι. Bali -a paa 'ka 'ji 'va.

¹⁰ εn -kaa "bvι Zozinɔn nɛn o cι Masedɔa 'leɣlɔn pɛɛnɔn 'ji bε, ka ya o yɪnan "yi. 'Pian kvα laabo tian 'ka 'lɔ 'nan, 'ka o yi "yi 'e 'ciila "da.

¹¹ εn zι kɔ 'ka 'bli te 'ka 'man yra flu bε, -a -cin nɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji! 'Ka 'tɔ 'si minnun -le 'wι 'ji! 'Ka 'nyranman 'pa 'ka 'pε -a -e 'ka "nɛn "fε -bli! 'Wɪnun zιε kvα 'vι 'cεε 'va.

¹² 'Ka drε zιε, -e minnun nɛn o 'ka Zozi 'va dιε, o yiε 'e 'nan 'ka man, -e 'ka vιε 'ka drε fε trʋ 'banɔn 'a dι.

Min wluandi -kanɔn 'va bε e dra 'kɔ?

¹³ 'Kv "bvι Zozinɔn, kv 'ka "vale 'nan 'wι nɛn e dra min-nun nɛn o kaa "bε -wλε bε, 'e 'fʋ 'e yɔɔdι 'ka man dι. Kv 'ka "vale 'nan, -kadι wι 'e 'ka ta drε -trɔdrɔ "le minnun nɛn wa'a Zozi 'tɔa dιε -wee 'wι 'zʋ dι.

¹⁴ -Kaa yi -tεala "da 'nan Zozi 'ka, εn Bali -a wluan -kanɔn 'va. -yee "wεan -kaa yi -tεra "nyian "da 'nan, Zozinɔn nɛn o kaa bε, Bali o wuanla -kanɔn 'va, -e 'o 'ta 'o 'vale Zozi 'a.

¹⁵ Kvα ve 'cεε Minsan wei -a 'nan, -kaa nɛn -kaa yiε a "man Minsan -ta nyan bε, -cεε "cεε -tɔala Zozinɔn nɛn o kaa bε o 'lε dι.

¹⁶ Kɔɔ yi zιε -a da bε, Bali -a ve 'yee 'pasianɔn 'tazan lε 'nan 'e trɔan -tɔ. -A -nan nɛn Bali -le 'bei "we, εn Minsan "sia laji, -e 'e -sɔɔnla. Tʋ zιε -a man bε, minnun nɛn o yi -tεra Crizi da εn o kaa bε, -wεε wuanla -kanɔn 'va 'e tεdε.

¹⁷ "Bε -sru, -kaa nɛn -kaa yiε cι "man "bε, Bali -kaa pɛɛnɔn

"siala -kaa 'vale waa "lolu -koei "da, -e -kaa cin yi Minsan nun -a. Tυ pεεnɔn man te -kaa ya 'e cin va waa Minsan -va.

¹⁸ -Yee "wεan 'wɪnɪn zɪε -a 'bɔ 'a nɛn 'ka cin "koe "tɔ 'ka da!

5

'Ka Minsan -ta tυ man -pɛn!

¹ 'Kυ "bυɪ Zozinɔn, tυ nɛn 'wɪ zɪε e dra "man "bε, e 'ka "le 'kυε 'cɛn -tε 'cεε dɪ.

² Kɔɔ kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'wein 'nan, Minsan -ta yi dra kligli. E dra "le zɪ wa'a crinzan -ta tυ -tɔa -pei -man dɪε -yee 'wɪ 'zυ.

³ Tυ nɛn minnɪn -a ve 'nan, 'o 'fυ -trɔɔ, 'wɪ 'tυ 'ka 'o man dɪε, 'nɪn tɔɔn -e 'wɪ yɪdɪ -dan zɪε 'e bɔ o man kligli. E dra "le zɪ 'nɛn 'yadɪ -le ci "yaa -pɔnzan "kuan bε -yee 'wɪ 'zυ. Min -tυ 'ka 'so -yrɔ "fo "dɪ.

⁴ 'Pian 'cee vε bε 'kυ "bυɪ Zozinɔn, "ka 'ka wo klun va -e yi zɪε 'e 'bɔ 'ka man kligli "le crinzan -tadɪ -le 'wɪ 'zυ dɪ.

⁵ Kɔɔ ka pεεnɔn ka ya minnɪn nɛn o ya fɛnan 'wein da bε waa. ɛn ka ya yidεa 'nɔn 'a. -Kaa 'ka -pei -man 'nɔn 'a dɪ. ɛn -kaa 'ka minnɪn nɛn o 'ta wo klun va bε waa dɪ.

⁶ -Yee "wεan te -kaa yi -tε "le min -mienun -le 'wɪ 'zυ dɪ! 'Pian -kaa yiε 'e 'fυ "man -e -kaa 'fli 'pla!

⁷ Kaa -tɔa 'nan, -pei -man nɛn min yi -tεa, ɛn -pei -man nɛn min -wɛn mlindɪ -tɔala 'e 'win -ji.

⁸ 'Pian -cee vε bε, te 'e 'kɔn zɪ dɪ, kɔɔ -kaa ya yidεa 'nɔn 'a. -Yee "wεan -kaa 'fli 'pla! -Kaa yi -tεra Zozi da, ɛn -kaa yi "yi! -Yεε cɪ "le -kaa 'kɔle da yɔɔ vε -le 'wɪ 'zυ -kuli -lɔ! Bali -taa -kaa

'silε 'wɪ 'ji. -Kaa -tɔ "da 'plεble! -Yεε cɪ "le -kaa wulo -man yɔɔ 'kpɔngbo kle "le 'wɪ 'zυ -kuli -lɔ!

⁹ Bali 'ka -kaa -sɔɔnɛa 'nan -e 'e -kaa tε 'wɪ 'a dɪ. 'Pian e -kaa sɔɔnɛa 'nan -e 'e -kaa 'si 'wɪ 'ji 'wɪ nɛn -kaa 'san Zozi Crizi -a drε bε -a man.

¹⁰ Zozi 'ka -cee "wεan 'nan -e -kaa 'belidɪ yi -kaa 'vale 'waa. 'Wɪ zɪε 'wɪ 'kpa nɛn, -te -kaa yiε a "man oo, ɛn -te -kaa ka oo, tυ nɛn e -taa "man "bε, -kaa 'belidɪ ye.

¹¹ -Yee "wεan 'ka cin "koe "tɔ 'ka da 'wɪ zɪε -a! ɛn 'ka 'pa 'ka cin va, te 'cee yi -tεradɪ Zozi da -ko 'padɪ -a "da, "le zɪ ka cɪ -a drɛnan 'va bε -yee 'wɪ 'zυ.

Pɔl 'wɪ 'pla Tesalonik 'nɔn lε

¹² 'Kυ "bυɪ Zozinɔn, 'ka yra 'si! 'Ka yiε 'e 'nan minnɪn nɛn o Bali -le 'nyranman "paa 'ka 'va bε o man! Kɔɔ -wεε Bali -le -si -kɔɔnman 'cεε, ɛn -wεε 'ka "so "ji.

¹³ O yɪdɪ "yi 'e 'kɔn 'ka 'ji -dan, 'nyranman nɛn waa "paa bε -yee "wεan! 'Ka 'fυ 'ka cin va -trɔɔ!

¹⁴ ɛn "nyian bε, 'kυ "bυɪ Zozinɔn, 'ka yra 'si! Minnɪn nɛn o kɔan wo bε, 'ka 'wɪ 'pla -wɛ! ɛn minnɪn nɛn o cɪ -tɔɔman tian bε, 'ka o "koe "tɔ 'o da! ɛn minnɪn nɛn o -pε -sru "cɪ 'e tɔadɪ Bali -le 'wɪ 'ji bε, 'ka 'pa o va! 'Ka 'kɔn -trɔɔ minnɪn pεεnɔn 'va.

¹⁵ 'Ka drε "yi, te min -tυ 'e 'wɪdɪ "man -wɪdɪ "drε 'e bɔɛzan lε dɪ! 'Pian tυ pεεnɔn man bε, 'wɪ "yi "nɛn 'ka drε 'ka cin lε, ɛn 'ka drε "nyian min pεεnɔn lε!

16 'Ka 'ci 'e "nran tɔ pɛɛnɔn man!

17 'Ka Bali trɔ 'ba, te -a 'le 'e 'tɔ dɪ!

18 'Ka Bali muo "fɔ 'wɪ pɛɛnɔn 'ji! 'Wɪnun zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'ka drɛ! -Yɛɛ cɪ Bali ci 'sɔ wɪ -a, ɛn -a 'bɔ nɛn Zozi Crizi -a kɔɔn.

19 Te 'ka 'si -tɔ Bali lei 'saun 'le 'nyranman lɔ dɪ!

20 Te 'ka Bali 'lewei vɪnɔn wei -fɔla 'ka "trɔɛn -sru "dɪ.

21 'Pian 'ka 'wɪ pɛɛnɔn 'fa 'si, -e 'ka "yi 'si "va!

22 ɛn 'ka 'si 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn man!

Pɔl 'wɪ 'le 'sran Bali trɔ 'badɪ -a -wɪɛ ɛn e o 'tɔ bɔ

23 Bali nɛn e -fɔdɪ -trɔɔ -nɔan "min ɛ bɛ, 'e 'ka drɛ 'yee vɛ -a "fo! 'E yiɛ 'tɔ 'ka 'va, 'nan -e tɔ nɛn -kaa 'san Zozi Crizi -taa "bɛ, 'tɔ 'tɔ 'e vɪɛ 'e 'kɔn 'e 'padɪ 'ka man dɪ! -Te e ya 'ka lei -a oo, ɛn -te e ya 'cee ci "nrɔndɪ -a oo, ɛn -te e ya 'ka 'kɔɛ 'a oo, -e 'tɔ 'e vɪɛ 'e 'kɔn 'e 'padɪ "man "dɪ!

24 Bali nɛn e 'ka laabɔ bɛ, -te e 'wɪ 'vɪ bɛ yaa dra, -yee "wɛan e 'wɪnun zɪɛ -a 'lɛ sɔɔman.

25 'Kɔ "bɔɪ Zozinɔn, 'ka Bali trɔ 'ba 'kɔɛ 'wɪ man!

26 'Ka Zozinɔn pɛɛnɔn 'tɔ bɔ -atu -tɛdɪ -a o man!

27 'Ka yra 'si Minsan 'tɔ 'ji bɛ, 'ka 'fluba 'gɔvɛ -a ta vɪ -kaa "bɔɪ Zozinɔn pɛɛnɔn ɛ.

28 -Kaa 'san Zozi Crizi -le "yi 'e 'kɔn 'ka 'va.

'Fluba "flizan nɛn Pɔl -a crɛn -tɛ Tesalonik 'nɔn lɛ

¹ 'An 'bɔ Pɔl 'lee Sila 'lee Timote 'bɛ 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ. Kʊa crɛn -tɛ -leglizɪ nɛn Tesalonik bɛ -a -ji 'nɔn lɛ. Ka ya -kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi -le vɛ -a. Kʊ 'ka 'tɔ bo.

² -Kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

Zozi -taa 'trɛdanɔn 'le tin 'balɛ

³ 'Kʊ "bʊɪ Zozinɔn, e ya "le 'kʊ Bali muo "fɔ tʊ pɛɛnɔn man 'cee "wɛan. Kɔɔ 'cee yi -tɛradɪ Zozi da ta a 'sʊnan, ɛn 'ka cin yɪdɪ "yi "a 'panan "da.

⁴ -Yee "wɛan kʊ 'ka 'sɪ -fɔa Bali -le -leglizɪ -mienun 'lɛ. Kʊa dra zɪ, kɔɔ minnun a 'tɛ 'panan 'ka da, ɛn ka ya 'ka yra yunan, 'pian ka yi -tɛra Zozi da, ɛn ka 'a 'silɛ Bali -sru "dɪ.

⁵ 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'cɛɛ 'nan, Bali -taa tin 'balɛ 'e 'nɔn da. Kɔɔ 'ka yra nɛn ka cɪ -a yinan bɛ, -yɛɛ -kɔɔnman 'nan, Bali -taa 'ka 'silɛa 'yee mingɔnɛn 'trɛda 'nɔn 'a.

⁶ Fɛ nɛn maan vɛ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, Bali -a ye 'wɪ "yi "a, -e 'e 'tɛ 'pa minnun nɛn o 'tɛ "paa 'ka da bɛ, o da.

⁷ ɛn 'cee vɛ nɛn ka cɪ 'ka yra yunan 'labɛ, yaa ye 'wɪ "yi "a -e 'e 'fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ. Yaa -nɔn -kaa pɛɛnɔn lɛ 'e cin va. E 'wɪ zɪɛ -a dra tʊ nɛn Minsan Zozi "sia laji -e 'e 'ta pee wʊ bɛ -a man. Tʊ zɪɛ -a man nɛn e -taa

'o 'vale 'yee 'pasianɔn 'plɛblɛ nɛn laji bɛ waa.

⁸ E -taa 'tɛ nɛn -dan yei. -Te e -ta bɛ, e 'wɪ "nɛn -kɔɔnman minnun nɛn wa'a Bali -tɔlɛ dɪɛ -wɛɛ. ɛn e 'wɪ "nɛn -kɔɔnman minnun nɛn wa'a 'ta wʊlɛa -kaa 'san Zozi 'bɔ 'le 'wɪ 'nɔnɔn da dɪɛ -wɛɛ.

⁹ O -taa 'wɪ yɪɛ -pʊ 'kɔn nɛn -a lɛ "nɛn "ka "dɪɛ -a -ji. O -kɔan 'o 'sidɪ Minsan man -kɔɔbli, ɛn wa'a 'kɔlaman -yee mingɔnɛn trɛ nɛn e "bia bɛ -a yɪdɪ -a dɪ.

¹⁰ 'Wɪ zɪɛ e dra yi nɛn Zozi -taa "man "bɛ, -a da. -A -nan nɛn minnun nɛn o cɪ -yee vɛ -a ɛn o yi -tɛra -a wei da bɛ, waa si -fɔa te waa bɔa. Ka -kɔan "minnun zɪɛ o va, kɔɔ ka yi -tɛra 'wɪnun nɛn kʊa 'vɪ 'cɛɛ bɛ -a da.

¹¹ -Yee "wɛan kʊ Bali trʊ "baa tʊ pɛɛnɔn man 'cee 'wɪ man. Kʊa laabo -cee Bali lɔ 'nan, 'e 'ka yɪ 'wɪ nɛn e 'ka laabʊ "man "bɛ -a drɛnɔn tɪglɪ 'a. ɛn kʊa laabo -yrɔ "nyian 'nan, 'e 'pa 'ka 'va 'yee 'plɛblɛ 'a, -e 'wɪ "yi pɛɛnɔn nɛn e 'sɔ 'cɛɛ 'nan 'ka dra bɛ 'ka drɛ. ɛn 'e 'pa 'ka 'va -e 'cee 'nyranman nɛn ka 'nan 'ka "paa yi -tɛradɪ -a Zozi da bɛ, 'ka 'pa.

¹² 'E drɛ zɪɛ, -e -kaa 'san Zozi 'tɔ 'e drɛ -dan 'cee "wɛan, -e 'cee 'tɔ 'e drɛ -dan -yee "wɛan. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, 'e drɛ -kaa "tɪ Bali 'lee Minsan Zozi Crizi -le "yi "a.

2

Bali 'nanmanzan klu "so

¹ 'Kʊ "bʊɪ Zozinɔn, -kaa 'san Zozi Crizi -tadɪ nɛn kʊa 'wɪ 'vɪ bɛ, 'lee -kaa cin yɪdɪ -a "srɔn

"nen, kva 'vɪ bɛ, kʊ 'wɪ "paala 'cɛɛ "da.

²-Te min -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, Zozi 'ta 'va bɛ, te 'ka 'ci 'e baa -ji -e 'ka 'si 'si tɪɣɪ da dɪ! -Te Bali 'lewei vɪnɔn 'le nen kaa 'man oo, te 'ka 'ci 'e baa -ji dɪ! En -te Bali -le 'wɪ vɪnɔn 'le nen kaa 'man oo, te 'ka 'ci 'e baa -ji dɪ! En -te min -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan, kʊɛ cɾɛn -tɛ 'fluba 'ji oo, te 'ka 'ci 'e baa -ji dɪ!

³Te 'ka 'wɪ "man -e min -tu 'e 'ka see "paa 'wɪ zɪɛ -a da dɪ! Fɛ nen maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, tu nen min "kaga Bali wei -fɔala 'o "trɔɛn -sru "bɛ, e bɔa 'vaa -e Zozi 'ta yi 'e bɔ. En min nen e 'wɪ 'wɪdɪ "paa 'nyranman -a en Bali -a 'pla 'tɛ 'le vɛ -a bɛ, e -taa 'vaa -e yi zɪɛ 'e bɔ.

⁴Min zɪɛ Bali 'nanmanzan nen. -Yɛɛ -taa -a vɪɛ 'nan 'yɛɛ cɪ fɛ pɛɛnɔn nen minnun a laabo Bali te waa bɔa "bɛ -a da. E -taa 'e 'fli drɛɛ -dandan. Yaa dra -trilii, -e 'e -wlala 'yee -dandan 'tandɪ 'bɔ 'a Bali -pan 'kuin, -e 'e -nyran. Yaa ve 'e 'fli man 'nan, 'yɛɛ cɪ Bali -a.

⁵Tu nen te an ya tian 'ka 'va bɛ, an -fɔ 'e 'flin an 'winun zɪɛ -a 'vɪ 'cɛɛ. -A -cin 'san 'ka 'ji?

⁶En fɛ nen e -si -tɔa tian Bali 'nanmanzan zɪɛ -yrɔ "bɛ, kaa -tɔa. Fɛ zɪɛ e -si -tɔa -yrɔ "trilii, -e tu nen Bali 'bɔ 'a -tɔ -yrɛ "bɛ, e 'bɔ. -A -nan nen -a ta bɔala.

⁷'Nyranman -wɪdɪ "nen Bali 'nanmanzan 'bɔ 'a "paa bɛ, e ya -a 'panan 'va. 'Pian yaa "paa 'e yɔɔdɪ, kɔɔ min -tu -si -tɔa tian -yrɔ. -Te 'bɛ 'ka "nyian -nan dɪɛ,

⁸-a -nan nen Bali 'nanmanzan zɪɛ, -a ta bɔala. Yi zɪɛ -a da nen Minsan Zozi -a -tɛa 'e 'le

fulɔ -a. 'Wɪ 'kpa Minsan Zozi 'le -tadɪ -a -nan -nyaan.

⁹Bali 'nanmanzan zɪɛ Sa-tan 'bɛ -kɔladɪ -nɔn -yrɛ. -Yee "wɛan e -kɔlaman -dravia wɪ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn drɛdɪ -a. En e -kɔlaman 'wɪ -kɔɔn "man winun 'lee -cɛ -srɔn "winun drɛdɪ -a. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ yaa dra 'nan -e 'e minnun see "paa.

¹⁰'Wɪ 'kpa, minnun nen o ya -si nen e o "sia Bali man bɛ -a da bɛ, Bali 'nanmanzan -taa o see "paale 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ -tʊdʊ pɛɛnɔn nen yaa dra bɛ -a. Kɔɔ wa'a Bali -le 'wɪ tɪɣɪ nen, e o "sia paan 'wɪ 'ji bɛ -a yɪɛ "yi "dɪ.

¹¹-Yee "wɛan nen Bali -a drɛ en Bali 'nanmanzan 'le see "paa winun -kɔla o man yɪdɪ -a, 'nan -e 'o yi -tɛra 'wlu winun da.

¹²Bali 'wɪ zɪɛ -a drɛ 'nan -e 'e tin -tɛ minnun zɪɛ o da. Kɔɔ wa'a yi -tɛɛa 'wɪ tɪɣɪ da dɪ, 'pian o 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ 'yi 'yi.

'Ka 'tɔ 'plɛblɛ Bali -le 'wɪ 'ji!

¹³'Kʊ "bʊɪ Zozinɔn, kva -tɔa 'nan Minsan 'ka ye "yi. En tu nen Bali 'ka tian 'trɛ drɛɛ dɪɛ, e 'ka 'si "va 'nan -e 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. -Yee "wɛan e ya "le 'kʊ Bali muo "fɔ tu pɛɛnɔn man 'cee "wɛan. 'Wɪ 'kpa, Bali -taa 'ka 'silɛ 'wɪ 'ji, kɔɔ 'yee lei 'saun 'ka drɛ Bali -le vɛ -a "fɔ, en ka yi -tɛra 'wɪ tɪɣɪ da.

¹⁴'Ka 'sidɪ 'wɪ 'ji -le "wɛan nen Bali 'ka laabʊ 'wɪ 'nɔnɔn nen kva 'vɪ 'cɛɛ bɛ -a. E 'ka laabʊ 'nan -e 'tɔ -dan nen -kaa san Zozi Crizi -lɔ bɛ, 'ka drɛ -a "nen "blɪnɔn 'a.

¹⁵-Yee "wɛan 'kʊ "bʊɪ Zozinɔn, 'ka 'tɔ 'plɛblɛ Bali -le 'wɪ 'ji! 'Wɪ pɛɛnɔn nen kva paa

'ka 'ji bε, 'ka 'tɔ "da 'plɛblɛ! -Te kva 'vɪ 'kʊ 'le oo, ɛn -te 'fluba nɛn kva crɛn -tɛ 'cɛɛ oo, 'ka 'tɔ "da 'plɛblɛ!

16-Kaa "tɪ Bali-kaa 'yɪ "yi, ɛn e "yi-dan drɛ -cɛɛ. -Yee "wɛan -kaa "koe a -kaa da 'li "fo "le vɛ -a, ɛn -kaa 'bli a "da 'nan 'belidɪ a -cee vɛ -a. Kva laabo -kaa "tɪ Bali 'lee -kaa 'san Zozi Crizi -lɔ 'nan,

17 'o 'ka "koe "tɔ 'ka da "fo. ɛn kva laabo-wlɔ "nyian 'nan, 'o 'plɛblɛ 'nɔn 'cɛɛ, -e tʊ pɛɛnɔn man 'ka 'wɪ "yi "drɛ, ɛn 'ka 'wɪ "yi "vɪ.

3

'Ka Bali trɔ 'ba 'kʊɛ!

1 'Kʊ "bʊɪ Zoziɔn, kva 'le -sɛanla -a laabʊdɪ 'ka 'lɔ 'nan, 'ka Bali trɔ 'ba 'kʊɛ 'wɪ man. 'Ka Bali trɔ 'ba 'nan -e Minsan -le 'wɪ 'e fuila "man fɛ pɛɛnɔn 'nan. ɛn 'ka trɔ 'ba 'nan min "kaga 'o 'wɪ "man ci "nrandɪ -a, "le zɪ ka wɪ "man "bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

2 'Ka Bali trɔ 'ba "nyian 'nan, 'e 'pɛ 'pa 'kʊ da min -wɪdɪnɔn nɛn o "naan 'kʊ man bɛ, -wee "wɛan. Fɛ nɛn maan vɛ zɪɛ -yɛɛ ci 'nan, minnɔn pɛɛnɔn "cɛɛ "we "man -e 'o yi -tɛra Bali wei da dɪ.

3 'Wɪ nɛn Minsan -a 'vɪ bɛ, yaa dra. E 'ka man -tɔa 'plɛblɛ 'ta wʊdɪ -a Bali -sru. ɛn ya'a 'ka 'tʊɛ -e Satan nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "paa 'nyranman -a bɛ 'e 'ka man yɪ dɪ.

4 Kʊ yɪ -tɛala Bali da 'nan, 'wɪnɔn nɛn kva 'pla 'cɛɛ bɛ, ka ya -a drɛnan, ɛn kaa dra 'li 'trilii.

5 Kva laabo Minsan lɔ 'nan, 'e 'cee ci "nrɔndɪ 'pla Bali -le

min yɪdɪ "yi "da, ɛn e 'pla -pɔan 'sɔdɪ nɛn Zozi 'ji bɛ -a da.

Te 'ka drɛ kɔannɔn 'a dɪ!

6 'Kʊ "bʊɪ Zoziɔn, kʊ 'wɪ "paala 'cɛɛ -kaa san Zozi Crizi 'tɔ da 'nan, Zoziɔn pɛɛnɔn nɛn o kɔan wɔ, te wa'a 'nyranman paa dɪɛ, ɛn te wa'a 'ta wʊla 'wɪnɔn nɛn kva paa 'ka 'ji bɛ -a da dɪɛ, te 'ka -blɪ waa dɪ!

7 Kaa -tɔa 'ka 'bɔ 'a 'nan, e ya "le 'ka drɛ 'kʊ si drɛnɔn 'a. Kɔɔ kʊ 'lʊ 'ka 'va bɛ, kʊ'a kɔan wʊɛ dɪ,

8 ɛn kʊ'a min lɔ fɛ -blɪɛ 'e "tun "dɪ. Bodrun funnin, te 'kʊ "koe -nyaan 'nyranman 'padɪ -a, 'nan -e 'kʊɛ -blɪfɛ 'e vɪɛ 'e drɛ 'ka 'tʊ -wɪn -ji -trɔ -a dɪ.

9 'Kʊ 'blɪfɛ "sia paan 'ka 'lɔ, 'pian ya'a drɛɛ zɪ dɪ. Kɔɔ kva wɛɛ 'nan, 'kʊ drɛ 'cee 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a, ɛn 'ka drɛ 'kʊ si drɛnɔn 'a.

10 ɛn tʊ nɛn te kʊ ya tian 'ka 'va bɛ, kva paa 'ka 'ji 'nan, min nɛn 'e 'ka "vale 'e 'nyranman "paa dɪɛ, te 'ka fɛ -nɔn -yɛɛ "dɪ.

11 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, kva 'man 'nan, 'ka 'va min -mienun 'o 'fli drɛ kɔannɔn 'a. Wa'a 'nyranman paa dɪ, te o -cia 'o 'tɔ wʊdɪ -a min peenun -le 'wɪ 'ji.

12 Kʊ 'wɪ "paala minnɔn zɪɛ -wɛɛ Minsan Zozi Crizi 'tɔ da 'nan, 'nyranman 'padɪ da nɛn 'o yɪɛ 'trɔa, te waa "nɛn "fɛ -blɛ.

13 'Kʊ "bʊɪ Zoziɔn, te 'ka "koe 'e 'si 'ka da 'wɪ "yi "drɛdɪ -a dɪ!

14 Min nɛn ya'a 'ta wʊɛa 'wɪ nɛn kva crɛn -tɛ zɪɛ -a da dɪɛ, 'ka 'san -kɔnnɛn 'pla, te 'ka

"nran waa di. 'Ka dre zɪɛ -e
'yɾa 'e -tɛ.

¹⁵ 'Pian te 'ka 'san 'sia "le 'ka
'nanmanzan 'zɔ di! E ya 'ka
'bɔɪ Zozizan 'tɔ -a, 'wɪ nɛn 'ka
'pla -yɾɛ!

¹⁶ Minsan nɛn -fɔdɪ -trɔɔ "sia
"va "bɛ, kɔa laabo -yɾɔ 'nan,
'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ. 'E -nɔn
yi pɛɛnɔn man, ɛn 'e -nɔn -pɛ
pɛɛnɔn 'ji! Minsan 'e 'pa 'ka
pɛɛnɔn 'va!

¹⁷ An 'bɔ Pɔl 'bɛ 'ka 'tɔ bɔdɪ
'gɔɛ -a cɾɛn -tɛ 'an 'pɛ -a. Zɪ
maan dra 'mɛn 'fluba pɛɛnɔn
'ji zɪɛ -e 'ka -tɔ 'nan mɛɛn 'pa
'sia 'cɛɛ.

¹⁸ -Kaa 'san Zozi Crizi -le "yi
'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va!

'Fluba tɛdɛ nɛn Pɔl -a crɛn -tɛ Timote lɛ

1 'An 'bɔ Pɔl 'bɛ 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ. An ya Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Bali nɛn -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ, 'o 'vale Zozi Crizi nɛn -kaa 'bli a -yɾɛ "bɛ, -wɛɛ 'an drɛ 'a.

2 Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ 'i 'bɔ Timote lɛ. Mɛɛn Bali -le 'wɪ 'vɪ 'yɪɛ, ɛn i wɪu "man. -Yɛɛ "wɛan i drɛ "le 'an 'pɔn -ji 'nɛn -le 'wɪ 'zʊ.

-Kaa "tɪ Bali 'lee -kaa san Zozi Crizi 'wei nyrinda 'si, ɛn 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'yɪɛ!

'I drɛ "yi minnun nɛn o Bali -le 'wɪ 'paaman 'wlu 'a bɛ o va!

3 'Wɪ nɛn maan 'vɪ 'yɪɛ te an "ta Masedɔa si "siala bɛ, -a -cin 'e 'fɔla 'i 'ji. Maan 'vɪ 'yɪɛ 'nan, 'i 'fʊ Efɛz nun, 'nan -e 'i 'wɪ 'pla min -mienun lɛ. O ya 'ka yei, te o 'wɪ nɛn 'wlu 'a bɛ -a "paaman minnun -ji.

4 'Wɪnun zɪɛ, polunun nɛn Zuif 'nɔn -a bɔ bɛ 'lee o tranun kludanɔn "nrɔndɪ nɛn o -ko -a 'padɪ -a "da "bɛ, -a 'bɔ nɛn. 'I vɪ -wɪɛ 'nan 'o 'le 'tɔ! Kɔɔ 'wɪnun zɪɛ o -taala -sa -fɔdnun -a. 'Nyrannan nɛn Bali -a "paa min man 'lɔɔ -e 'e min 'si 'wɪ 'ji bɛ, ya'a 'sia 'wɪnun zɪɛ -a va "fo "dɪ, 'pian e "sia yi -teradɪ Zozi da va.

5 Bali -le 'wɪ "paadɪ 'le 'sran -nan "nɛn 'nan yɪdɪ "yi 'e 'kɔn 'ka yei. ɛn yɪdɪ "yi zɪɛ 'ka drɛ 'ka 'ci 'fɪdaa 'a! Te 'ka 'wɪ drɛ te 'ka 'wulo -ji "nrɔndɪ tin -tɛa

'ka da dɪ! ɛn yɪdɪ "yi zɪɛ, e 'si yi -teradɪ Zozi da nɛn e 'ka "ta lou 'e "tun "dɪɛ -a va.

6 'Wɪnun zɪɛ "o 'ka wo 'bɛ drɛnan "fo "dɪ, 'pian 'o 'fli -nɔn 'wɪnun nɛn o ya 'wɪ "tun "a bɛ -a vɪdɪ lɛ.

7 O 'fli "siala 'nan Bali -le -pei -tɔ wɪnun bɛ -wɛɛ cɪ -a "paanɔn 'a. 'Pian 'wɪnun nɛn waa ve bɛ wa'a ci 'tɔa dɪ, ɛn 'wɪ 'bɔ nɛn o ya o -tɔdɪ "da 'nan 'wɪ 'kpa nɛn bɛ, wa'a 'tɔa dɪ.

8 -Kaa -tɔa 'nan -pei -tɔ wɪnun bɛ, e ya 'wɪ "yi "a, 'pian e ya 'nan min 'e 'ta wɔla "da 'e -si tɪglɪ da.

9 ɛn -a -cin 'e 'kɔn -kaa 'ji 'nan, minnun nɛn o cɪ tɪglɪ bɛ -wee "wɛan "cɛɛ -pei -tɔ wɪnun a dɪ, 'pian minnun nɛn o 'ka 'kpa dɪɛ, -wee "wɛan nɛn. 'Wɪnun nɛn waa dra bɛ -nyɾɛn: O yɪɛ 'ka 'naan Bali man dɪ, ɛn o 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ 'tɔdʊ pɛɛnɔn dra. O 'tɔ srɔman Bali man, ɛn fɛnun nɛn Bali -le vɛ -a bɛ, o "we "man -wɪdɪ. Min -tɛnɔn nɛn waa, 'o "tɪ 'lee 'o "bʊ -tɛa.

10 Minnun zɪɛ o nyianla lɪ 'lee -kɔnnɛn -a te wa'a 'o cin 'palɛ dɪ. ɛn -klɔnmɔn 'lee 'e bɔɛzan -klɔnmɔn nyianla. ɛn 'o bɔɛzan blamin -taan "nɔan -a. ɛn o 'wlu -sɛan. ɛn o -pɛ wluannan 'wɪ 'ji, te e ya 'wlu -a. ɛn o 'wɪ dra te e 'ka Bali -le 'wɪ "paadɪ da dɪ. Minnun pɛɛnɔn nɛn o 'wɪnun zɪɛ -a -tʊ dra bɛ, -wee "wɛan nɛn -pei -tɔ wɪnun a.

11 Bali nɛn -a 'tɔ a -dan, ɛn -a va nɛn -fɛa pɛɛnɔn "sia bɛ, -yɛɛ Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn 'pɛba 'wʊ 'an 'lɔ. 'Wɪnun nɛn an "sia -a vɪnan 'yɪɛ 'gʊɛ -a da wɪ nɛn.

*Pəl Balimuo "fə "yi "nənyaa
drɛ -yrɛ "bɛ -a man*

¹² Zozi Crizi nən -kaa san -a bɛ, maan muo -fəa. E yi -tɛra 'an da, ɛn yaan 'si "va 'nan -e 'an 'yee 'nyranman 'pa, ɛn yaa ta "koe "nən 'mɛn.

¹³ 'E tɛdɛ bɛ, an wɪ Zozi 'bɔ man -wɪdɪ, ɛn an 'tɛ 'pa Zozinən da, te an -kuli -taan "o man. 'Pian 'an nyrinda -sɛn Bali da. Tɔ zɪɛ -a man bɛ te ma'an yi tɛala Zozi da dɪ, ɛn 'wɪnun nən maan dra bɛ, ma'an -ci tɔa dɪ, -yee "wɛan 'an nyrinda -sɛn Bali da.

¹⁴ 'Wɪ 'kpa, Zozi nən -kaa san -a bɛ, e "yi drɛ 'mɛn, ɛn yaa drɛ e "mlianla "da. Yɪdɪ "yi "nən e "sia -a 'bɔ 'va bɛ, 'lee yi -tɛradɪ Zozi da bɛ -yɛɛ paa 'an 'ji.

¹⁵ Zozi Crizi -ta 'trɛda 'nan, -e 'e 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnən 'si 'wɪ 'ji. 'Wɪ zɪɛ 'wɪ tɪgɪ nən. E ya "le min 'e yi -tɛra "da "fo. 'I 'ci "nrən 'mɛn 'wɪ da. An 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'e mlinla "da,

¹⁶ 'pian 'an nyrinda -sɛn Bali da. Yaa drɛ 'an 'bɔ 'wɪ 'wɪdɪ "drɛzan -dan 'gʊɛ 'an 'va, kɔɔ e ya "vale 'nan, blamin 'e -ci yɪ 'nan Zozi Crizi 'le man -srandɪ min va a -dan. ɛn Bali 'wɪ zɪɛ -a drɛ 'nan, -e minnun nən o -taa "yi -tɛlɛa Zozi da -e 'o 'belidɪ nən ya'a 'nyaan dɪɛ -a yɪ bɛ, 'an drɛ -wee 'wɪ -kɔɔn "manvɛ -a.

¹⁷ Bali a mingənnən -a 'li 'trilii, ya'a 'kaa "fo "dɪ. Min 'ka -a ye 'e yɪɛ 'a dɪ. -Yɛɛ cɪ Bali -a 'e -tɔwli, fɛ pee 'ka "nyian -yee -sru "dɪ. 'Tɔ 'wɪdɪ 'e 'kən -yee vɛ -a, ɛn 'tɔ -dan 'e 'kən -yee vɛ -a 'li 'trilii. Amen!

Pəl Timote "koe "tɔ 'e da

¹⁸ Timote, 'wɪ nən maan 'vɪ paan 'yɪɛ bɛ, 'mɛn 'nən 'kpa, 'bɛ 'nən 'gʊɛ maan -pɛba wo 'i 'lɔ. 'An 'ci "nrən 'wɪ nən Bali 'lewei vɪnən -a 'vɪ 'i man bɛ -a da, ɛn maan drɛ. 'O wei zɪɛ -a 'bɔ nən 'e drɛ 'i 'tɔ -kli -a, -e 'i Minsan -le 'nyranman 'pa. E ya "le -kuli man nən i cɪ.

¹⁹ 'Yie yi -tɛradɪ Zozi da bɛ 'i "trɔɛn "trɔa ji, ɛn te 'i 'wɪ drɛ te 'i 'wulo -ji "nrəndɪ tin -tɛa 'i da dɪ! Min -mienun bɛ 'wɪ "yi "nən o -wulo -ji "nrəndɪ -a ve -wɛ 'nan 'o drɛ bɛ, wa'a 'ta wɔlɛa 'bɛ da dɪ. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -maan ɛn -wee yi -tɛradɪ Zozi da 'e 'le 'tɔ.

²⁰ ɛn 'wɪ 'bɔ zɪɛ -yɛɛ 'bɔ Ime 'lee Alɛzandre man. 'O "fli zɪɛ an 'o drɛ Satan -le vɛ -a 'e "pa 'ji, kɔɔ maan 'vɪ -wɛ 'nan, te 'o 'ta "nyian 'kʊ yei "dɪ. Maan drɛ zɪɛ -e 'o -tɔ 'nan, Bali 'tɔ sɛdɪ bɛ e 'ka "yi "dɪ.

2

Pəl Bali trv 'badɪ 'wɪ 'vɪ

¹ An 'ka trv "baa, 'wɪ nən e cɪ "le 'ka drɛ ɛn -yɛɛ cɪ 'wɪ 'tɛdɛ -a bɛ, -nyrɛn 'nan, 'ka Bali trv 'ba minnun pɛɛnən lɛ! 'Wɪ nən o man bɛ 'ka tin 'ba Bali lɛ, ɛn 'ka Bali muo "fə!

² 'Ka Bali trv 'ba minnun nən mingənnənnun -a bɛ -wɛɛ, 'lee minnun nən min tanən 'a bɛ -wɛɛ. 'Ka drɛ zɪɛ -e -kaa man 'e 'fɔla flu te "pɛn 'ka -kaa man dɪ. -A -nan nən -kaa -kɔlaman Bali 'sudɪ -a, ɛn -cee ta wɔdɪ minnun va bɛ e -kɔan 'e 'sudɪ "ji.

³ 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'wɪ "yi "a, ɛn e 'sɔ Bali nən -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ -yrɛ.

⁴ Bali -a "va 'nan minnun pɛɛnɔn 'o 'si 'wɪ 'ji, ɛn 'o 'yee 'wɪ tɪgɪ 'tɔ.

⁵ Kɔɔ -yɛɛ cɪ Bali -a 'e -tɔwɪ, -a pee "ka "dɪ. ɛn min nɛn e cɪ Bali 'lee minnun yei "bɛ, e ya "nyian 'e -tɔwɪ. -A pee "ka "dɪ. Min zɪɛ Zozi Crizi nɛn.

⁶ E wɪ "man, ɛn e minnun pɛɛnɔn 'lɛji -ka 'wɔ. O ta pan nɛn yaa 'wɔ. 'Wɪ nɛn yaa drɛ zɪɛ, -yɛɛ -ci kɔɔn 'nan Bali a "va 'nan minnun pɛɛnɔn 'o 'si 'wɪ 'ji. Tɔ nɛn Bali -a -kɔɔn bɛ -a tɔ 'bɔ man nɛn 'wɪ zɪɛ 'e drɛ.

⁷ Bali 'an drɛ Zozi 'le 'pasi-azan -a, 'nan -e 'an 'wɪ zɪɛ -a fuila "man minnun pɛɛnɔn 'va. 'Wɪ tɪgɪ nɛn maan ve, 'wɪ "cɛɛ maan -sɛan "fo "dɪ. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e 'an yi -tɛradɪ Zozi da 'lee Bali 'bɔ 'le 'wɪ tɪgɪ bɛ, -a "paa minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o ji.

⁸ An ya "va 'nan fɛ pɛɛnɔn 'nan bɛ -klɔnmɔnnun 'o Bali trɔ 'ba. O -pɛnun nɛn waa wuanla lou Bali trɔ 'banan bɛ, 'o 'kɔn 'saun. Te min man nyran 'e 'kɔn o ji dɪ, ɛn te -sa -fɔdɪ 'e 'kɔn o yei "dɪ!

⁹ Lɪmɔnnun -le vɛ bɛ, an ya "va 'nan, 'o sɔ 'cɛn 'o man 'kpa. 'O 'man drɛ 'e tɪgɪ da, te 'o 'fli -fɔ bei -klɔnmɔn 'le -wɛɛladɪ -a dɪ. -Nyɛn "le -wulo "jɛ "drɛdɪ sɛnjɛn sɛnjɛn 'le 'wɪ 'zɔ, ɛn "nyian "le -sɪga fɛnun 'lee 'kɪlanvɛnɪn -sɛndɪ o man -le 'wɪ 'zɔ, ɛn "nyian "le sɔnɪn nɛn -a 'flɛ cɪ bɛ -a wɔdɪ -le 'wɪ 'zɔ.

¹⁰ 'Pian -wee fɛnyian 'e 'si o drɛ wɪnɪn "yi 'va. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ 'bɛ -kɔɔnman 'nan o "kɪlanman Bali lɔ.

¹¹ -Te min a Bali -le 'wɪ "paanan bɛ, lɪmɔnnun ta 'e

'kɔnnan flɪ, te o "trɔɛn "a 'e 'tɔdɪ -a wei lɛ, ɛn 'o 'ta wɔla "da!

¹² ɛn "nyian bɛ, ma'an -si -nɔan lɪmɔnnun lɛ, -e 'o Bali -le 'wɪ "paa dɪ. ɛn ma'an -si -nɔan -wɛɛ, -e 'o -klɔnmɔnnun 'pla dɪ, 'pian o 'ta 'e 'kɔnnan flɪ.

¹³ 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ nɛn e drɛ 'li 'trɛda pou sianan "bɛ -a da: Adan nɛn Bali -a drɛ 'e tɛdɛ, "bɛ -sru ɛn e ɛv drɛ.

¹⁴ Adan "cɛɛ -mlɛn -a see paa dɪ, 'pian lɪmɔn nɛn ɛv -a bɛ, -a 'bɔ nɛn -mlɛn -a see paa, ɛn -pei nɛn Bali -a -tɔ -wɛɛ "bɛ, yaa sɛɛ.

¹⁵ 'Bɛ a zɪ, 'pian maan ve 'cɛɛ 'nan, Bali lɪmɔn "sia 'wɪ 'ji 'nɛn 'yadɪ man. 'Pian e ya 'nan 'e yi -tɛra Zozi da -trilii, ɛn 'e min yɪ "yi -trilii, ɛn 'e 'kɔn Bali -le vɛ -a "fo, ɛn 'e 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛ -pɛ nɛn e "sɔa Bali lɛ bɛ -a man.

3

Minnun nɛn 'o yɪɛ -tɔa -leglizi -va bɛ -wee 'wɪ

¹ -Te min a "va 'nan 'e yɪɛ -tɔa -leglizi -va bɛ, te 'wɪ "yi "nɛn yaa -si 'sia. 'Wɪ zɪɛ e ya 'wɪ tɪgɪ 'a "fo.

² 'Pian e ya 'nan, min nɛn 'e yɪɛ -tɔa -leglizi -va bɛ, te 'tɔ 'tɔ 'e 'kɔn 'e 'padɪ "man "dɪ. Lɪ -kɔan -a san wɪ -tɔwɪ. -A san -kɔlaman 'e 'fli 'kundɪ -a, ɛn -a san 'e 'kɔn min tɪgɪ 'a, ɛn -a san drɛ wɪ 'e 'kɔn 'e 'sɔdɪ "ji. -A san 'e 'kɔn min nɛn e min "kuan 'e 'pɛ "fli "a bɛ -a. -A san 'e 'kɔn min nɛn e Bali -le 'wɪ "paaman sɪdɔ bɛ -a.

³ Te -a san 'e -wɛn mlɪndɪ -trɔa 'e 'wɪn -ji dɪ, te 'bli 'e 'fɔ -a san ji tada dɪ, 'pian -a san 'e 'kɔn min -trɔɔ -a. Te -a san 'e

'wɪ 'blɪdɪ yɪ "yɪ "dɪ, ɛn te -a san 'e 'kɔn min nɛn e "lala ye "yɪ "bʊʊ "bɛ -a dɪ.

⁴ -A san 'e 'kɔn min nɛn -a -pɛ "sɔa 'e 'bɔ 'le "kɔnnɛn 'nɔn 'pladɪ -a bɛ -a. -A san -le 'nɛnnun bɛ o yɪɛ 'e 'nan -a 'bɔ man, ɛn 'o 'yra -tɛ min man.

⁵ Kɔɔ -te min -pɛ 'ka 'sɔa 'e 'bɔ 'le "kɔnnɛn 'nɔn 'pladɪ -a dɪɛ, yaa dra 'kɔ -e 'e yɪɛ 'tɔ Bali -le -leglizɪ bɛ -a va?

⁶ Te -a san 'e 'kɔn min nɛn e -fɔ Zozi 'va 'e 'trɛ bɛ -a dɪ, "tɔgɔ 'e 'fli 'sia -dan, -e Bali 'e tin -tɛ "da "le zɪ yaa drɛ Satan lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

⁷ ɛn e ya "nyian 'nan, minnun nɛn o 'ka Zozi 'va dɪɛ -a san 'tɔ "yɪ 'e 'kɔn 'o 'le. -Te e ya zɪɛ, minnun 'ka 'we "man -wɪdɪ "dɪ, ɛn Satan 'ka 'kɔlamana -a man yɪdɪ -a dɪ.

Minnun nɛn o "paa -leglizɪ 'lɛnɔn 'va bɛ

⁸ Minnun nɛn o "paa -leglizɪ 'lɛnɔn 'va bɛ 'wɪ 'tɔwɪ zɪɛ e ya -wee vɛ -a. 'O 'kɔn minnun nɛn o drɛ wɪ -a -maan min 'yra -tɛa "o man bɛ waa. ɛn te 'o 'kɔn minnun nɛn 'o wei a "fli vɪ "bɛ -a dɪ, ɛn te 'o 'fli -nɔn -wɛn mɪndɪ lɛ dɪ, ɛn te 'o -dawɪ yɪ "yɪ "lala -nan dɪ.

⁹ 'Wɪ yɔɔdɪ nɛn -cee yɪ -tɛradɪ Zozi da -a bɛ 'o "trɔɛn "trɔa jɪ, te 'o 'wɪ drɛ te 'o 'wulo -jɪ "nrɔndɪ tɪn -tɛa "o da dɪ!

¹⁰ 'Ka cin yɪ -wee 'wɪ man, -te ka'a 'wɪ 'tʊ yɪɛ o man dɪɛ, 'vaa -e 'ka o drɛ -leglizɪ 'lɛnɔn 'pa "vanɔn 'a.

¹¹ -Te lɪmɔnnun nɛn waa bɛ, -a -tɔwɪ "nɛn "nyian -wee vɛ -a. 'O 'kɔn lɪmɔnnun nɛn 'o drɛ wɪ -a -maan min 'yra -tɛa "o man bɛ waa. Te 'o 'kɔn

lɪmɔnnun nɛn o 'le 'ble bɛ -a dɪ. 'O 'kɔn lɪmɔnnun nɛn 'o 'kɔlamana 'o 'fli 'kɔndɪ -a bɛ waa. 'O 'kɔn lɪmɔnnun nɛn min yɪ -tɛala o da 'wɪ pɛɛnɔn 'jɪ bɛ waa.

¹² Minnun nɛn o ya -leglizɪ 'lɛnɔn 'pa "vanɔn 'a bɛ, lɪ -kɔan -wɪɔ "tɔwɪ, ɛn o -pɛ "sɔa 'wee 'nɛnnun 'lee 'wee "kɔnnɛn 'nɔn 'pladɪ -a.

¹³ -Leglizɪ 'lɛnɔn 'pa "vanɔn bɛ, -te o -pɛ "sɔa 'wee 'nyran -man 'padɪ -a 'kpa bɛ, Zozi nɔn 'yra -tɛa "o man. -A -nan nɛn o yɪ -tɛala 'o 'fli da -e 'o yɪ -tɛradɪ Zozi Crizi da -nan wɪ vɪ minnun lɛ.

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn bɛ Bali -le 'wɪ yɔɔdɪ -dan nɛn

¹⁴ -A -cin a 'an 'jɪ 'nan yɪ "fli yaa 'gʊɛ -a -jɪ bɛ, 'an bɔa 'i man nun, 'pian 'an ya 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛnan 'yɪɛ,

¹⁵ 'nan -te 'an 'mɔn te yɪ'an ye dɪɛ, tɔɔn zɪ 'kɔ 'i 'wɪ drɛ Bali -le 'kuin bɛ, te yɪa -tɔa. Bali nɛn -a yɪɛ cɪ "man "bɛ, -yee -leglizɪ nɛn. -Yɛɛ cɪ 'wɪ tɪgɪ 'kɔladrɛn 'a, ɛn -yɛɛ cɪ -a cɛɪn -a.

¹⁶ 'Wɪ 'kpa nɛn, -kaa pɛɛnɔn pei a -tɔwɪ 'nan, 'wɪ yɔɔdɪ nɛn -cee yɪ -tɛradɪ Zozi da -a bɛ e ya -dan.

-Nyɛn 'nan Zozi drɛ blamin -a,

ɛn Bali lei 'saun -a -ci kɔɔn 'nan

ya'a 'wɪ 'wɪdɪ -tɔwɪ "drɛɛ dɪ.

Bali -le 'pasianɔn -a 'yɪ.

'Wɪ nɛn Zozi -a drɛ bɛ,

waa -nan 'sinan 'pa

'lɛglɔn pɛɛnɔn 'jɪ 'nɔn lɛ,

ɛn minnun yɪ -tɛra "da.

Bali 'tɔ -dan -nɔn -yɛ lajɪ lou.

4

Minnun nen o 'wlu wi "paa-man minnun ji be, 'i o-ci bɔla

1 Bali lei 'saun -a 'vɪ 'wein 'nan, tɔ -fɔla "da "ji be minnun 'ka 'taa yi -tɛlɛa 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ be -a da dɪ. O -taa -sɔnɪlɛa min see "paa winun -sru 'lee 'wɪ "paadɪ nɛn lei -wɪdɪ -a -cin -tɔa "min ji be -a -sru.

2 Minnun nen o 'wɪ 'bɔ zɪɛ -a "paaman be, 'wlunɔn nɛn waa, ɛn o ya 'o 'fli 'tɔ -wɛɛnan. -Wee -wulo -ji "nrɔndɪ va be Satan -pɛ -flɛ yra 'nan.

3 Waa "paaman minnun ji 'nan, te lɪmɔn 'e -kɔnnɛn 'pa dɪ, ɛn te -klɔnmɔn 'e lɪ 'pa dɪ! ɛn "nyian 'nan -blɪfɛ -mie a be, te min 'e 'be 'bli dɪ! 'Pian Bali -blɪfɛ pɛɛnɔn drɛ 'nan -e minnun nen o yi -tɛra Zozi da ɛn o 'wɪ tɪglɪ -tɔa "be, 'o Bali muo "fɔ -e 'o -blɪ.

4 Kɔɔ fɛ pɛɛnɔn nɛn Bali -a drɛ -blɪfɛ -a be e ya 'kpa, ɛn -a -tɔ 'ka "va -wɪdɪ "fo "dɪ. 'Pian e ya 'nan min 'e Bali muo "fɔ -e 'e -blɪ.

5 Kɔɔ 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ be -a da, 'lee Bali 'bɔ trɔ 'badɪ man nɛn, fɛ pɛɛnɔn zɪɛ e dra 'saun Bali lɛ.

6 -Te 'winun zɪɛ -a 'bɔ nɛn i cɪ -a "paanan Zozinɔn 'ji be, te i ya Zozi Crizi -le 'nyranman 'pazan 'kpa -a. ɛn yaa -kɔnman 'nan Bali wei 'lee 'wɪ "paadɪ tɪglɪ nɛn i kɔala "man "be, -wɛɛ cɪ "le 'yie -blɪfɛ -le 'wɪ 'zɔ.

7 'Pian 'winun nɛn e 'ka Bali -le 'wɪ 'a dɪ ɛn e ya "le liblanun -le polu "tun 'zɔ be, te 'yie 'si -nɔn min lɛ "fo "dɪ!

'I man -wɛɛ 'nan 'i drɛ wɪ 'e 'sɔ Bali lɛ.

8 -A man -wɛɛdɪ 'nan -e fɛ -tɔ 'e -trɔa min 'kɔlɛ 'a be, e ya 'kpa, 'pian e "paa min va "wɛnnɔn 'e "tun. 'Be nɛn 'be cɪ 'wɪ "yi "a "fo "be, -nyren 'nan min 'e 'ta wɔla Bali wei da. -Te -kaa ya 'wɪ zɪɛ -a drɛnan be, Bali -le -fɛa a -kaa man tɔ 'gɔɛ -a -ji, ɛn e ya -kaa man tɔ -fɔla "da "ji.

9 'Wɪ zɪɛ e ya 'wɪ tɪglɪ 'a, ɛn e ya "le -e min 'e yi -tɛra "da.

10 ɛn "nyian 'wɪ zɪɛ -a lɛ nɛn -kaa 'nyranman "paa, ɛn -kaa 'fli -mɛan dra, kɔɔ Bali nɛn -a yie a "man "be, -kaa 'bli a -yrɛ. -Yɛɛ cɪ 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'sizan 'wɪ 'ji -a. 'Pian minnun nɛn o yi -tɛra Zozi da be, o nɛn e o "sia 'wɪ 'ji.

11 'Winun pɛɛnɔn zɪɛ, -a 'bɔ nɛn 'i "paa Zozinɔn 'ji, ɛn -a 'bɔ nɛn 'i 'pla -wɛ 'wɪ 'a.

12 Te min -tɔ 'e vɪ 'nan, i ya -gobo 'a -le "wɛan be 'e yie 'ka 'naan i man dɪ. 'Pian 'i drɛ Zozinɔn pɛɛnɔn 'le 'wɪ -kɔnmanzan 'a 'yie 'wɪ vidɪ man, 'lee 'yie 'wɪ drɛdɪ min va man, 'lee 'yie min yidɪ "yi "man, 'lee 'yie yi -tɛradɪ Zozi da man, ɛn 'wɪ nɛn e 'tɔ "paa min man be te 'i -tɔ drɛ "fo "dɪ.

13 'Wɪ nɛn e cɪ "le 'i yie 'trɔa "da "trilii 'vaa -e 'mɛn 'lɔdɪ 'e bɔ be -nyren 'gɔ: 'I Bali -le 'fluba ta vɪ Zozinɔn lɛ! ɛn "nyian 'wɪ 'bɔ nɛn Bali -a 'vɪ be 'i -ci 'si -wɛɛ -e 'o "koe 'e 'tɔ 'o da! ɛn "nyian 'i Bali -le 'wɪ "paa o ji!

14 "Yi "nɛn Bali -a drɛ 'yie be, te 'i -fɔla "trɔɛn -sru "dɪ! "Yi zɪɛ Bali 'lewei vɪnɔn 'be 'vɪ 'nan e ya 'yie vɛ -a, ɛn -leglizi min cejenun 'o 'pɛ 'pla 'i da.

15 'Winun zɪɛ -a drɛdɪ da nɛn 'i yie -trɔa, ɛn 'i 'fli -nɔn -yrɛ, 'du

-e minnun p̄een̄on 'o -tə 'nan 'yie ta wudı Bali -sru "b̄e e ya -k̄onan 'e 'l̄e.

¹⁶ 'I yie 'tə 'i 'fli -va, en 'i dr̄e "yi 'yie 'wı "paadı va. 'Winun n̄en maan 'vı 'yie paan b̄e, te 'i 'p̄e -sru 'e t̄ə -a dr̄edı -ji dı. K̄ə -te i ya -a dr̄enan "da "b̄e, Bali 'i "sia 'wı 'ji, 'ka 'vale minnun n̄en 'o "tr̄əen "a 'e 't̄ədı 'yie 'wı "paadı l̄e b̄e waa.

5

Zozin̄on 'wı dra 'o cin l̄e 'k̄ə?

¹ -Te min ceje 'wı dr̄e -wlıdı "b̄e, te 'i vı -yr̄e wei 'pl̄ebl̄e 'a dı, 'pian 'wı n̄en e min "koe -t̄ə 'e da b̄e, -a 'b̄ə n̄en 'i vı -yr̄e "le 'i "t̄ı "l̄e n̄en i cı 'wı tin 'banan. -Te -gobonun n̄en waa b̄e, 'wı -t̄wlı zıe -a 'b̄ə n̄en 'i dr̄e. 'I 'wı tin 'ba -wł̄e "le 'i "b̄onun -le 'wı 'z̄v.

² -Te lım̄on cejenun n̄en waa b̄e, 'wı -t̄wlı zıe -a 'b̄ə n̄en 'i dr̄e. 'I 'wı tin 'ba -wł̄e "le 'i "b̄onun -le 'wı 'z̄v. En -te n̄onbenun n̄en waa b̄e, 'wı -t̄wlı zıe -a 'b̄ə n̄en 'i dr̄e. 'I 'wı tin 'ba -wł̄e "le 'i "blunun -le 'wı 'z̄v, en 'wı n̄en e 't̄ə "paa min man b̄e te -a -cin 'e 'k̄on 'i 'ji o va "fo "dı.

Lım̄onnun n̄en -cale a b̄e -wee 'wı n̄en 'ḡv

³ Lım̄onnun n̄en o -sran -ka 'o da en 'wee -mie "ka "d̄ıe, 'i yie 't̄ə o da.

⁴ 'Pian lım̄onnun n̄en o ya -cale -a, en 'wee 'n̄ennun -a b̄e, -te b̄e "c̄eε dı 'wee -an̄onmaannun a b̄e, 'wı n̄en 'k̄ə 'n̄ennun zıe 'o dr̄e b̄e -nyr̄en 'ḡv. 'O 'wee yi -t̄eradı Zozi da -cı -k̄əon 'e t̄eđe 'o 'b̄ə 'mangulinun 'va. 'Wı n̄en e cı "le 'o dr̄e 'o 'mangulinun l̄e b̄e, -nyr̄en zıe. En -ȳeε 's̄ə Bali l̄e.

⁵ Lım̄on n̄en e ya -cale -a, -yee -mie "ka "d̄ı, en -a -p̄e -f̄onan "ka "d̄ıe, -a 'bli a Bali l̄e. T̄v p̄een̄on man e ya Bali tr̄v 'banan, te yaa laabo -yr̄ə 'nan 'e 'pa 'e 'va.

⁶ 'Pian lım̄on n̄en e ya -cale -a, en -a 'b̄ə cı 's̄ə winun -sru "n̄en e 'ta w̄o b̄e, -te -a yie a "man oo, Bali "le 'va b̄e, e ya min -kadı -a.

⁷ 'Wı n̄en e cı "le 'i 'pla -wł̄e 'wı 'a b̄e -nyr̄en zıe. -Te o 'ta w̄ola "da "b̄e, 't̄ə 'ka 'k̄əon 'e 'padı o man dı.

⁸ 'N̄en n̄en ya'a 'e yie -t̄ə 'e 'mangulinun va d̄ıe, te 'e 'p̄e 'si yi -t̄eradı Zozi da -sru. 'N̄en zıe, e ya min -wlıdı "a, e "mlian min n̄en ya'a Bali -t̄ə d̄ıe -a da. 'N̄en n̄en -a mangulinun 'b̄ə -nȳeānla -yee "k̄ənn̄en, en ya'a 'e yie -t̄ə o va d̄ıe, -yee v̄e 'b̄e cı -wlıdı "fo.

⁹ Lım̄on n̄en -a -sran -ka 'e da b̄e, 'i 't̄ə 'sia 'fluba n̄en -calenun 't̄ə 'a -ji b̄e -a -ji. 'Pian lım̄on n̄en -a 'l̄e -fuba 'sh̄eεd̄v -cia, en e -k̄ənn̄en 'pa 'e 'pa -a -t̄wlı "b̄e, -a 't̄ə n̄en 'i 'sia.

¹⁰ -A 't̄ə "yi 'e 'k̄on min 'le -yee 'wı "yinun n̄en yaa dr̄e b̄e -a man. -A -mie n̄en "le 'n̄en 'l̄ebudı sid̄ə -le 'wı 'z̄v, en -a -mie n̄en "le minnun n̄en o b̄əala "va "b̄e o 'kundı 'e 'p̄e "fli "a -le 'wı 'z̄v, en -a -mie n̄en "le Zozin̄on n̄en o b̄əala "va "b̄e o c̄ein -man "foedı -le 'wı 'z̄v, en -a -mie n̄en "le minnun n̄en o ya see -ji b̄e, 'padı o va -le 'wı 'z̄v, 'lee 'wı "yi 't̄ə 't̄ud̄v p̄een̄on dr̄edı.

¹¹ 'Pian -te lım̄onnun zıe o ya n̄onbenun -a b̄e, te 'i 'o 't̄ə 'sia "fo "dı. K̄ə t̄v -mie b̄əa "b̄e, -k̄ənn̄en -cin a o ji -le "w̄ean,

o "sia Crizi -sru, -e 'o -kənnən 'pa.

12 Təɔn 'wɪ nən o -tə "da 'nan o dra bɛ, te 'o 'pɛ 'si -a -sru. E ya "le tin nən waa -tɛ 'o 'fli da zɪɛ.

13 ɛn "nyian bɛ 'o 'fli dra kəannən 'a, te o -cia 'kən 'lɛ "nən -təladɪ -a "da. 'Wɪ nən e ci -wɪdɪ "fo "bɛ, -nyrən 'nan o 'le 'ble, ɛn 'wɪ nən e 'ka 'wee 'wɪ 'a dɪɛ 'lee 'wɪ nən e 'ka "le 'e bəla min lɛ dɪɛ, -a 'bə nən waa ve.

14 'Wɪnən pɛɛnən zɪɛ -yee "wɛan bɛ, an ya "va 'nan lɪmənnun nən o ya nənbe "a ɛn o -sran -ka bɛ, 'o -kənnən 'pa, 'o 'nən 'ya, 'o yɪɛ 'tə 'wee "kənnən 'va, 'dʊ -e 'o vɪɛ 'o -si -nən -kaa 'nanmanzan lɛ -e o 'tə 'e sɾɛ dɪ.

15 Kəɔ lɪmənnun zɪɛ o -mienun 'si -si tɪglɪ da, ɛn o səɔnla Satan -sru 'va.

16 Lɪmən nən e ya Zozi 'va ɛn -cale lɪmənnun a -yee "kənnən "bɛ, 'e 'pa o va. Te -leglizi nən 'e yɪɛ 'tə o va dɪ, 'dʊ -e -leglizi 'e -kəla 'padɪ -a -cale tɪglɪnun va.

Minnun nən o o -tə -leglizi min ceje -a bɛ -wee 'wɪ nən 'gv

17 Minnun nən o o -tə -leglizi min ceje -a bɛ, -te o yɪɛ -təa -leglizi -va 'kpa bɛ, 'ka o muo "fə -pɛ "kaga "ji. 'Pian minnun nən ka o muo -fəa 'e "mlianla "da "bɛ, minnun nən o Bali -le 'wɪ ve, ɛn o Bali -le 'wɪ "paa -man bɛ o nən.

18 Kəɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Tri nən e ya 'nyranman 'panan 'saa va bɛ,

te 'i 'si -tə -yrə -e 'e 'saa 'blɪ dɪ.»

ɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian -ji 'nan:

«'Nyranman 'pazan bɛ, -a 'pan a.»

19 -Te o -leglizi min ceje -tʊ man wɪ 'vɪ 'yɪɛ, te ya'a 'silɛ min "fli yaa 'le dɪɛ, te 'i 'sia "da "dɪ.

20 'Pian minnun nən 'o 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, 'i 'wɪ 'pla 'wɛ Zozinən pɛɛnən yɪɛ man. 'I drɛ zɪɛ -e "klan 'e 'fə min -mienun ji.

21 Kʊ ya Bali 'lɛ, ɛn kʊ ya Zozi Crizi 'lɛ, ɛn kʊ ya Bali -le 'pasianən nən laji e o 'si "va "bɛ o 'lɛ. Maan ve 'yɪɛ 'nan, 'wɪ nən an "sia -a crɛn -tɛnan 'yɪɛ 'gʊɛ -a da nən 'i dɾɛla. -Te i min man wɪ 'man ɛn yɪ'a tian -a san wei man lɛ dɪɛ, te 'i tin -tɛ "da "dɪ. ɛn te 'i min bʊ "va "dɪ.

22 Te 'i kəɔ min -tədɪ -a 'nan -e 'e 'nyranman -tʊ 'pa -leglizi -ji dɪ! ɛn 'wɪ zɪɛ -a -ji bɛ, te 'i 'pɛ 'pla min da tada dɪ! Te 'i 'wɪ drɛ -e min pee -le 'wɪ 'wɪdɪ 'yɪ 'e baa 'i man dɪ! ɛn 'wɪ nən e 'tə "paa min man bɛ, te 'i -tʊ drɛ "fo "dɪ!

23 Te 'i vɪ 'nan 'i 'fo 'yɪ 'saza 'mlɪndɪ man dɪ. 'Pian 'i man nən ya'a 'cɛan dɪɛ, 'lee 'i 'pən -ji -le "wɛan bɛ, 'i -wɛn mlin 'sɛzɛnən.

24 Min -mienun a bɛ, 'wee 'wɪ 'wɪdɪ "ta a 'e bəladɪ min pɛɛnən lɛ 'wein 'vaa, -e yɪ nən Bali minnun -le tin "baa bɛ 'e bə. 'Pian min -mienun -le vɛ bɛ, yɪ zɪɛ -a da nən -a ta bəala.

25 -A -tʊwɪ "nən "nyian min drɛ wɪnun "yɪ "le vɛ -a. O ta a 'e bəladɪ min pɛɛnən lɛ 'wein. ɛn 'bɛ nən 'bɛ 'ta 'ka tian bələa dɪɛ, yɪ zɪɛ -a da nən 'o 'ta bəala.

6

Nəannun -le 'wɪ nən 'gv

1 Zozinon nen o ya non - a be, 'o 'o 'tanon 'sia min -a - pe penon 'ji. 'O dre zie, 'du - e minnun 'o vli 'o 'wi 'wliidi Bali 'lee -cee 'wi "paadi man di.

2 En Zozinon nen o ya non -a, te o tanon a Zozi 'va be, te o yie 'e 'ci 'o 'tanon 'bo 'ji 'nan 'o 'vale waa 'o dre "bunun -a di. 'Pian 'o 'nyranman 'pa -wle 'kpa tigli, ko o tanon 'bo nen o 'nyranman "paa -wle "be, o ya Zozi 'va en Bali o ye "yi.

I dre "yi min -mienun a, te o Bali -le 'wi "paaman 'wlu 'a

'Winun penon zie, -a 'bo nen 'i "paa Zozinon 'ji, en -a 'bo nen 'i 'pla -wle 'wi 'a.

3 'Pian min -mienun a be, o 'ka 'wi zie 'be -sru "di. 'Wi 'pee nen "o "paaman Zozinon 'ji. Wei nen e ya tigli en e "sia -kaa san Zozi Crizi 'le be, o 'ka 'be 'va di. En 'wi "paadi nen e yi -teradi Bali da -ci "sia min le be, wa'a 'ta 'wola "da "di.

4 Minnun zie 'o 'fli "siala -dandan, te wa'a fe -tu toa di. -Sa -fodi dre o man "le -ce -tu -zu, o 'wi 'bliidi ye "yi 'wi "wennennun da. 'Winun zie -yee -taala "man bodi -a 'ka yei. En -yee -taala 'cendi 'e cin man -a 'ka yei. En -yee -taala min see wodi -a 'ka yei. En -yee -taala ci "nrondi min man -wliidi "a 'ka yei.

5 En "nyian -yee -maan min yei 'ka -a ble di. O 'wi dra "le minnun nen 'o 'wulo 'ka o da die, -wee 'wi 'zu, en wa'a 'wi tigli 'toa "fo "di. -A -cin a o ji 'nan Bali -sru 'ta wodi be "lala yinan nen.

6 'Wi 'kpa nen, 'ta woladi Bali -sru "be, e ya fe yidi -dan

tu -a. 'Pian min 'ka 'kon 'e 'ladi min lo fe da di.

7 Ko min 'ka 'tale 'e 'lo le fe -tu -a 'tre 'guc -a da di. En min "e vi 'nan 'e 'li 'e da be, ya'a 'ko 'e 'lo le fe -a di.

8 -Yee "wean -te -kaa -blife ye, en -kaa man so ye be, 'e bo -kaa a.

9 'Pian minnun nen o ya "va 'nan o dra fenon 'a be, Satan o see "paaman -e 'o 'te -yee san -ji. Min ci 'so wi -wliidinun nen, o ya 'wi "tun "a en o min sremen be, te -a -cin a -tolanan "o ji. 'Winun zie, -yee min -nan -nyaan, en -yee min 'sia Bali man -koble.

10 Fe nen maan ve zie -yee ci 'nan, "lala yidi "yi "be, -yee ci 'wi 'wliidi 'to 'tudu penon pei -tranan "a. "Lala yidi "yi "le "wean, min -mienun 'si Bali -sru 'va, en o ya 'o yra yinan 'wi 'wliidi 'to 'tudu penon 'lo.

Pol 'wi 'pla Timote le

11 'Pian 'i 'bo Bali -le 'nyranman 'pazan be, te 'winun zie 'o -pli 'i man "fo "di. 'I -wee 'nan, 'i 'wi nen 'e 'sodi "ji "be -a dra. 'I -wee 'nan, 'i 'fo 'i leadi Bali man. 'I -wee 'nan, 'i yi -teala Bali da. 'I -wee 'nan, 'i Bali ye "yi, en 'i min ye "yi. 'I -wee 'nan, 'i -pan 'e 'so 'wi 'ji. En 'i -wee 'nan, 'i -kon "min -trō -a.

12 'Ta wodi Bali -sru "nen yia -si 'sia be, 'i 'kun "man 'kpa, -e 'i 'wulo 'e bola "va. En 'belidi nen ya'a 'nyaan die, 'i 'kun 'i 'pe "fli "a. Bali 'i laabu "man, en i wu "man min "kaga yie man 'nan, Bali -sru "nen i ci.

13 Bali nen e 'belidi -non 'trēda fe penon le be, 'lee Zozi Crizi nen e wu "man Ponzu Pilati yie man 'nan, Bali -sru

"nen 'e ci be, an 'wi "paala 'yie
o 'le 'nan,

¹⁴ Nyranman nen Bali 'bo -a
-peba 'wv 'i 'lo be, 'i yie 'to "va.
Te 'to 'e 'pa "man "di, en te min
'e 'wi "man 'wli di "di. 'I drε zie
-trilii, -e tv nen -kaa san Zozi
Crizi -taa "man "be 'e bo.

¹⁵ Tv zie Bali 'be 'pla 'e 'bo 'a.

Bali zie -a va nen -fea pεenon
"sia,

en -yεε fe pεenon "paala 'e
'towli.

-Yεε ci mingonnnun da
mingonnen -a,

en -yεε ci minsannun
pεenon da Minsan -
a.

¹⁶ En -yεε 'ka 'kaa 'li "fo "di.

En 'te 'san nen min 'ka
'kolaman

-e 'e -pli "man "diε,

-a va nen e ci.

En Bali zie min 'ka tian 'li -a
yile 'e yie 'a di,

en min 'ka 'kolaman -a yidi
-a di.

'To 'widi 'lee 'pleble nen -a
'leda "ka "diε,

'e 'kon -yee ve -a.

Amen!

¹⁷ Minnun nen o ci fenon
'a tv 'gve -a -ji be, 'i 'wi 'pla -
wle. 'I vι -wle 'nan, te 'o 'fli
'sia -dandan di! Koo fe yidi be,
ceεgv e ya 'yie ve -a, "tre e 'ka
'yie ve -a di. -Yee "wean 'i vι
-wle 'nan, te o 'bli 'e 'kon -yεε
"di! 'Pian o 'bli 'e 'kon Bali nen
e fe pεenon -noan "min le be -
yεε. Yaa -noan 'e "mlianla "da
'nan -e -kaa ci 'e "nran.

¹⁸ 'I vι -wle 'nan, 'o 'wi "yi
"dre, en o dre wi "yinun nen 'e
'kon "kaga. 'I vι -wle 'nan fe 'e
'sv o man, en 'o 'pa min va.

¹⁹ "Wεε vι 'nan 'o 'kon
'winun zie -a drenan be, e ya
"le o yife planan nen o ci tv

-fola "da "ji ve -a. Zi o -taa
'belidi tigli 'kunle 'o 'pe "fli "a
zie.

²⁰ Timote, 'wi pεenon nen
waa paa 'i 'ji be, 'i yie 'trōa
"da. Minnun nen waa ve 'o 'fli
man 'nan, 'o 'winun -tōa te 'be
a 'e -tre be, te 'ka -kon waa -
towli "di! En te 'i 'fli wv -wee
-sa -fōdinun va di!

²¹ Zozinon -mienun o -pe 'si
yi -teradi Zozi da -sru, en o
soonla -si zie -a da.

Bali -le "yi 'e 'kon 'ka 'va.

'Fluba "flizan nɛn Pɔl-a crɛn -tɛ Timote lɛ

¹ 'An 'bɔ Pɔl bɛ, Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nɛn an drɛ Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. ɛn 'an 'bɔ nɛn Bali 'an 'pla 'nan 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, 'an 'nan wɪ vɪ minnun lɛ. 'Belidɪ zɪɛ Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan e ya -cee vɛ -a Zozi Crizi -le "wɛan.

² Timote, mɛin ye "yi 'kpa, i drɛ "le 'an 'pɪ -le 'wɪ 'zʊ. Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ 'yɪɛ.

-Kaa "tɪ Bali 'lee -kaa san Zozi Crizi 'wei nyrinda 'si, ɛn 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'yɪɛ!

Pɔl Bali muo -fɔ

³ Tʊ -tʊdʊ pɛɛnɔn man, -te an ya Bali trʊ 'banan 'yie 'wɪ man bɛ, maan muo -fɔa. Bali nɛn 'an tranun -a 'su, ɛn "wee -sru an ya "an 'sunan 'gʊɛ, 'an 'wulo -ji "nrɔndɪ 'ka tin tɛa 'an da dɪ.

⁴ Tʊ nɛn an "ta "sia 'i "srɔn 'bɛ, -wuɔ nɛn yia 'wʊ bɛ, 'i yɪɛ 'yi 'cin "ɛ vɪnan 'e 'tɔ 'an 'ji bɛ, te 'i dra 'an -tɛa. Tɔɔn e dra 'mɛn 'le 'mɛin yɪ "nyian, 'dʊ -e 'an 'ci 'e "nran.

⁵ 'Yie yi -tɛradɪ Zozi da nɛn yia dra 'i 'ci 'fɪdaa 'a bɛ, -a -cin a 'an 'ji. Zɪ 'i naan Loyis yi -tɛra Zozi da zɪɛ, ɛn -a -tʊwli "nɛn 'i "bʊ Eni "e drɛ. Maan -tɔa 'nan, -wee yi -tɛradɪ Zozi da -tʊwli zɪɛ -a da nɛn i sɔɔnla.

⁶ 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan mɛin trʊ "baa 'nan, "yi "nɛn 'an 'pɛ 'pla 'i da ɛn Bali -a drɛ 'yɪɛ bɛ, te 'i 'tʊl -e 'e "dri dɪ.

⁷ Kɔɔ lei nɛn Bali -a -nɔn -cɛɛ bɛ, e "klan 'sia -kaa 'ji, ɛn e 'plɛblɛ -nɔan -cɛɛ. Lei zɪɛ -yɛɛ -maan -kaa min ye "yi, ɛn -yɛɛ -maan -kaa -kɔlaman -kaa 'fli 'kundɪ -a 'wɪ 'ji.

⁸ -Yee "wɛan te 'yra 'e 'i 'tɛ 'wɪ nɛn -kaa san Zozi Crizi -a drɛ bɛ -a -nan wɪ vidɪ -a dɪ! ɛn "nyian, 'an 'bɔ nɛn an ya -pʊ 'kuin -yee 'nyranman 'padɪ man bɛ, te 'yra 'e 'i 'tɛ 'mɛn 'wɪ vidɪ -a dɪ! 'Pian 'i 'man 'e 'kɔn 'e wʊdɪ, -e 'i 'yra yɪ "le 'mɛn 'wɪ 'zʊ Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn vidɪ man. Bali -le 'plɛblɛ 'bɛ -tɔa 'i 'wlu.

⁹ Bali 'bɔ 'bɛ -kaa 'si 'wɪ 'ji, ɛn -yɛɛ -kaa drɛ 'yee minnun -a -kaa laabʊdɪ man. -Kaa drɛ winun man "cɛɛ Bali 'wɪ zɪɛ -a drɛ dɪ, 'pian 'wɪ nɛn -a -cin a Bali 'bɔ 'ji 'e 'cɛn bɛ -a man nɛn e 'wɪ zɪɛ -a drɛ. ɛn "yi "nɛn Zozi Crizi 'le "wɛan Bali 'bɔ -a 'pla -cɛɛ te ya'a tian 'trɛ drɛlɛ dɪɛ, -a man nɛn e 'wɪ zɪɛ -a drɛ.

¹⁰ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, "yi zɪɛ Bali -a -ci kɔɔn -cɛɛ -kaa 'sizan 'wɪ 'ji Zozi Crizi -tadɪ -a 'trɛda. Zozi Crizi 'bɔ 'bɛ -ka -le 'plɛblɛ 'lɛ 'ka, ɛn 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, -yɛɛ ta 'bɔla minnun lɛ 'yee 'wɪ 'nɔnnɔn 'a.

¹¹ Bali 'an drɛ Zozi 'le 'pasiazan -a 'nan, 'an 'wɪ 'nɔnnɔn zɪɛ -a fuila "man minnun pɛɛnɔn 'va, te maan "paaman o ji.

¹² 'Wɪ nɛn -yee "wɛan an ci 'an 'yra yɪnan tʊ 'gʊɛ -a -ji bɛ, -nyrɛn zɪɛ. 'Pian 'yra 'ka 'an 'tɛa dɪ, kɔɔ min nɛn an yi -tɛra "da "bɛ, maan -tɔa. Maan -tɔa 'nan, 'wɪ nɛn yaa -pɛba 'wʊ 'an 'lɔ 'gʊɛ, 'plɛblɛ a -yrɔ -e 'e yɪɛ 'tɔ "va "trilii, -e tin 'ba yi 'e 'bɔ.

13 An Bali -le 'wɪ tɪɣlɪ paa 'i 'ji. 'Wɪ zɪɛ 'e drɛ 'yie 'wɪ -kɔɔn 'manvɛ -a, ɛn 'i 'ta wɔla "da! Te 'i 'pɛ 'si yɪ -tɛradɪ Zozi da 'lee yɪdɪ "yi "nɛn Zozi Crizi -a -nɔn 'yie bɛ -a -sru "fo "dɪ!

14 Bali -le 'wɪ "paadɪ tɪɣlɪ nɛn maan 'pla 'i 'va bɛ, 'i yie 'tɔ "va! Bali lei 'saun nɛn -kaa 'ji bɛ, -yɛɛ "paa 'i 'va -a drɛnan.

15 Timote, yia -tɔa 'nan, minnun pɛɛnɔn nɛn o -nyɛanla Azi 'lɛɣlɔn 'ji bɛ, o 'si 'an -sru. Fijɛl 'lee Emoɣɛl bɛ, "o 'si 'wɔ "nyian 'an -sru.

16 'Pian Onezifor 'bɛ 'an "koe "tɔ 'an da, ɛn 'mɛn -pɔ 'kɔn drɛdɪ bɛ, -a 'yra 'ka -a tɛa "fo "dɪ. -Yee "wɛan an Minsan trɔ "baa 'nan, 'e 'yee "yi "nɔn -yee "kɔnnɛn 'nɔn lɛ.

17 Zɪ 'e 'bɔla Rɔm bɛ, yaan wɛɛ 'trilii ɛn yaan 'yɪ.

18 ɛn "nyian "yi 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn yaa drɛ 'mɛn Efɛz bɛ, yia -tɔa e "mlian min pɛɛnɔn da. An Minsan trɔ "baa "nyian 'nan, Onezifor nyrinda 'e 'sɛn Bali da tɔ nɛn Bali 'bɔ minnun -le tin "baa bɛ -a man.

2

Te 'i 'pɛ -sru 'e tɔa Crizi -le 'wɪ 'ji dɪ!

1 'Mɛn 'nɛn, 'i 'tɔ 'plɛblɛ! "Yi "nɛn Zozi Crizi -a -nɔn -cɛɛ bɛ, -a va nɛn 'i -wɛɛ 'nan 'yie 'plɛblɛ 'e 'si.

2 ɛn 'wɪ nɛn yia 'man 'an da min "kaga yie man bɛ, 'i "paa min -mienun ji. Minnun zɪɛ 'o 'kɔn minnun nɛn min yi -tɛala o da, ɛn o -pɛ "sɔa -a "paadɪ -a min peenun "le ji bɛ waa.

3 'I 'wɪ "man, -e 'i yra yɪ "le 'mɛn 'wɪ 'zɔ. 'Wɪ nɛn Zozi Crizi -le 'sounja 'kpa -a dra bɛ -nyrɛn zɪɛ.

4 'Sounja nɛn e ya "vale 'nan 'yee 'wɪ 'e 'sɔ 'e 'tazan lɛ bɛ, 'e "trɔɛn "sia 'e -sru "winun pɛɛnɔn 'va.

5 ɛn "nyian -te min a fɛ -tɔ -sa kɔɔnan bɛ, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn waa 'pla "da "bɛ, -a da nɛn yaa drala, 'dɔ -e 'e 'yee -kopa yɪ.

6 ɛn "nyian fei 'pazan nɛn 'e yie -trɔa 'yee 'nyranman da bɛ, -yɛɛ fɛ 'wɛ tɛdɛ -ble.

7 'Wɪ nɛn an "sia -a vɪnan 'yie zɪɛ, 'i 'ci "nrɔn "da 'kpa. Minsan 'bɛ 'wɪ 'tɔdɪ -nɔan 'yie, -e 'i 'wɪ pɛɛnɔn 'ci man.

8 'I 'ci "nrɔn Zozi Crizi da. E ya David kluda min a, ɛn -a 'bɔ nɛn Bali -a wɛuan -kanɔn 'va. Zozi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn maan ve minnun lɛ bɛ -nyrɛn zɪɛ.

9 Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn 'bɔ zɪɛ, -yee "wɛan nɛn an cɪ 'an yra yɪnan, ɛn an ya -pɔ 'kuin "le plɔanzan -le 'wɪ 'zɔ 'gɔ. O -bulalɛ baa -fɔ 'an man, 'pian Bali wei bɛ, baa 'ka 'e 'fɔdɪ 'bɛ "le "man dɪ.

10 -Yee "wɛan 'tɛ pɛɛnɔn nɛn waa "paa 'an da bɛ, 'an 'wulo -tɔa "wɛu minnun nɛn Bali o 'si "va "bɛ o 'tɔ 'ji. Maan dra zɪɛ 'nan -e Zozi Crizi 'e -wee 'si wɔ "nyian 'wɪ 'ji, -e Bali 'tɔ -dan nɛn -a 'leda "ka "dɪɛ, 'e drɛ -wee vɛ -a.

11 'Wɪ 'gɔvɛ e ya 'wɪ tɪɣlɪ 'a. -Te -kaa 'vale Crizi -a -cɛɛ -ka bɛ, -kaa wuanla "nyian "le -yee 'wɪ 'zɔ, -e -kaa yie 'e 'fɔ "man 'li 'trilii "fo.

12 -Te -kaa -pɔan 'sɔ 'wɪ 'tɔndɔn pɛɛnɔn 'ji -trilii bɛ, -kaa -taa "mingɔnnɛn -blɪɛ -kaa 'vale waa. 'Pian -te -kaa

'vɪ 'nan -kaa tɔa dɪɛ, e -taa 'nyian "e "vɪɛ 'nan ya'a -kaa 'tɔa dɪ.

¹³ ɛn -te -kaa 'li -kaa da -kaa 'si Crizi -sru "bɛ, -a 'bɔ 'ka 'e wei fuimlan 'nan dɪ, kɔɔ 'wɪ nɛn e -tɔ "da 'nan 'e dra bɛ, yaa dra -kpɔ.

I drɛ "yi min -mienun va, o Bali -le 'wɪ "paaman 'wlu 'a!

¹⁴ 'wɪnun zɪɛ -nyrɛn 'i 'cin -trɔa Zozinɔn 'ji! ɛn 'i vɪ -wɛɛ Bali 'lɛ 'nan, -sanun -fɔdɪ nɛn e ya 'wɪ 'blɪdɪ -a Bali -le 'wɪ -mie da bɛ, 'wɛɛ 'tɔɪ! Kɔɔ ya'a 'wɪ paa "va "minnun nɛn waa maan "bɛ -wɛɛ "dɪ, 'pian e o -nan -nyaan.

¹⁵ 'I man -wɛɛ 'nan 'nyranman nɛn yia "paa bɛ 'e 'sɔ Bali lɛ, -e 'yra 'e vɪɛ 'yei 'tɛ dɪ. 'I man -wɛɛ 'nan 'i -kɔan "min nɛn e Bali wei ve 'e -si tɪglɪ da bɛ -a.

¹⁶ 'Pian -sanun -fɔdɪ nɛn ya'a 'wɪ 'paa "va "min lɛ dɪɛ, ɛn e 'tɔ "paa Bali -le 'wɪ man bɛ, te 'i 'fli wɔv "va "dɪ! Kɔɔ minnun nɛn o -sanun zɪɛ -a -fɔa "bɛ, o -ko 'o 'fli 'sidɪ -a Bali man -kɔɔbli.

¹⁷ -Wee 'wɪ "paadɪ bɛ, e -ko fuiladɪ -a "man "le 'nan mlɔn "nɛn e ya 'lɛ 'sinan bɛ -yee 'wɪ 'zɔv. Ime 'lee Filet bɛ o sɔɔnla minnun zɪɛ o "pa "da.

¹⁸ 'O 'fli 'si Bali -le 'wɪ tɪglɪ man -kɔɔbli -a vɪdɪ -a 'nan tɔv nɛn Bali minnun wuanla -kanɔn 'va bɛ e ciɪ 'va. ɛn 'wɪ zɪɛ e min -mienun -le yi -tɛradɪ Zozi da 'le 'tɔ.

¹⁹ 'Pian 'kɔn nɛn Bali -a -pɔ -fɔ 'plɛblɛ 'e 'bɔ 'a bɛ, wa'a -kɔlɔlɛ 'bɛ 'widɪ -a "fo "dɪ. 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ 'kɔn zɪɛ -a man bɛ, -nyrɛn 'gɔ: «Minsan 'yee minnun -tɔa.» ɛn "nyian:

«Min oɔ min nɛn e Minsan 'tɔ ve bɛ, -a san 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ -sru!»

²⁰ Timote, -a -cin 'e 'kɔn 'i 'ji 'nan, 'kɔn -dan ji bɛ, -pɔ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn -kɔan "nan. -A -mie -kɔan 'e drɛdɪ -siga -a, ɛn -a -mie -kɔan 'e drɛdɪ yiba "a, ɛn -a -mie -kɔan 'e drɛdɪ -pɔ 'trɛ 'a. -Pɔnun zɪɛ, -a -mienun a bɛ, wɛɛ bɔala 'ji min "fli yaa cin yɪnan. ɛn -a -mienun a bɛ, o ya fɛ "tri "sɛn -ji vɛ -a.

²¹ Maan ve 'yie 'nan, -pɔnun zɪɛ -wɛɛ ci "le minnun nɛn maan 'vɪ 'labɛ -wee 'wɪ 'zɔv. 'Pian min nɛn e cɛɛn o man bɛ, -a san -kɔan "le 'nan -pɔ nɛn waa bɔala 'ji min "fli yaa cin yɪnan bɛ -yee 'wɪ 'zɔv. E -kɔan 'e 'pladɪ 'e 'tazan -le vɛ -a, ɛn -a 'pa 'nyranman -kɔan 'e 'tazan lɛ, ɛn 'wɪ 'yi 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn yaa dra.

²² Timote, 'wɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn e -kɔlaman e -wulo -ji "nrɔndɪ -wɪdɪ -nɔan -gobo lɛ bɛ, te 'i -pli -a -tɔ man "fo "dɪ! 'I -wɛɛ 'nan 'i 'wɪ nɛn 'e 'sɔdɪ "ji "bɛ -a dra! 'I -wɛɛ 'nan 'i yi -tɛala Zozi da! 'I -wɛɛ 'nan 'i Bali ye "yi, ɛn 'i min ye "yi! ɛn 'i -wɛɛ 'nan 'ka yei 'e 'kɔn -trɔɔ 'ka 'vale min -tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn o Minsan laabo 'o 'ci 'fidaa 'a bɛ waa!

²³ 'wɪnun nɛn e -taala -sanun -fɔdɪ -a, te ya'a 'wɪ 'paa "va "min lɛ dɪɛ, te 'yie -si -nɔn min lɛ "fo "dɪ. Kɔɔ yia -tɔa 'nan 'wɪnun zɪɛ -a 'le 'srannan "bɛ, 'wɪ 'blɪdɪ nɛn -nan.

²⁴ ɛn Minsan 'suzan bɛ, ya'a 'wɪ 'ble dɪ. 'Pian e -kɔan "trɔɔ min pɛɛnɔn 'va, -a -pɛ "sɔa Bali -le 'wɪ "paadɪ -a, ɛn -a -pɔan "sɔa 'wɪ 'ji.

25 En "nyian minnun nen o -sa -fɔa "va "bɛ, e 'wɪ "paala -wɛ -pɔan "trɔɔ -a, te -a 'bli a "da 'nan, Bali "paa o va -e 'o 'si 'wɪ zɪɛ -a -sru, -e 'o Bali -le 'wɪ tɪglɪ 'tɔ.

26 -Si nen o cɪ "da "bɛ -e 'o -kɔnnɛn "yɪ 'o 'bɔ 'a, tɔɔn te o 'sɔ Satan -lɔ. Kɔɔ Satan 'bɛ o man 'yɪ. E o drɛ 'yee nɔannun -a, ɛn o 'ta wɔla -a wei da.

3

*Bali-sru 'ta wɔdɪ-taa "drɛɛ
'plɛblɛ*

1 Timote, e ya "le 'i -tɔ 'nan, tɔ -nyranman nen -kaa cɪ 'gʊvɛ, Bali -sru 'ta wɔdɪ -taa "drɛɛ 'plɛblɛ.

2 Minnun 'o 'bɔ 'fli -le 'wɪ "yi -wɛɛman, ɛn "lala yɪdɪ 'bɛ -kɔan "o 'nanman wɪ -a. O -yɔɔdɪ ye "yi "min lɛ, ɛn 'o 'fli "siala -dandan. O "we "min man -wɪdɪ, ɛn wa'a 'o 'man-gulinun wei maan dɪ. -Te min 'wɪ "yi drɛ -wɛɛ "bɛ, wa'a san tɔa "fo "dɪ, ɛn 'o 'yɪɛ 'ka 'naan Bali man "fo "dɪ.

3 'Wɪ 'ka 'naan o man dɪ, ɛn min nyirinda 'ka 'sɛan o da dɪ. O 'tɔ "paa min man. Wa'a 'kɔlaman 'o 'fli 'kundɪ -a dɪ, ɛn -te 'bli 'fɔ o ji bɛ, wa'a 'o 'pɛ da tɔa dɪ. 'Wɪ "yi "drɛdɪ 'ka o nyen va "fo "dɪ.

4 O wɛɛ -fɔdɪ ye "yi, ɛn -te o ya "vale 'nan 'o fɛ -tɔ ye bɛ, wa'a 'ci nrɔnman 'o bɔɛzan pee -le 'wɪ 'a "fo "dɪ, kɔɔ 'fli drɛdɪ -dandan o 'sa. Wa'a Bali ye "yi "fo "dɪ, o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ nen waa ye "yi.

5 'O 'fli dra "le 'o 'ta wɔla Bali wei da, 'pian -a tɪglɪ da bɛ, o 'ka "va 'nan Bali -le 'plɛblɛ 'e 'nyranman 'pa 'o man dɪ.

Minnun zɪɛ te 'i -pli "o man "fo "dɪ.

6 O -mienun -cia 'kɔn 'lɛ "nen -tɔɔladɪ -a "da, -e 'o min-nun see "paa 'wee 'wɪ "paadɪ -a. -Wee 'wɪ "paadɪ lɪmɔn -mienun "siala 'nan -e 'o 'fɔ o -sru. Lɪmɔnnun zɪɛ o 'wɪ 'wɪdɪ "dra "kaga, ɛn o 'ta wɔla 'o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun da.

7 En o ya "vale 'nan 'o bɔa 'wɪ pɛɛnɔn 'tɔdɪ man, 'pian 'wɪ nen e cɪ Bali -le 'wɪ tɪglɪ 'a bɛ, wa'a -ci maan dɪ.

8 'Wɪ nen Yanɛzi 'lee Yanble -a drɛ Moizi lɛ ɛn wa'a -yee 'wɪ 'silɛa 'wɪ 'a dɪɛ, -a -tɔwɪlɪ "nen minnun zɪɛ o cɪ -a drɛnan. Wa'a 'o "trɔɛn 'tɔa 'wɪ tɪglɪ lɛ dɪ, o -wulo -ji "nrɔndɪ 'ka -si tɪglɪ da dɪ, ɛn -te min -wee yi -tɛradɪ Zozi da -nanjɛɛn bɛ, yaa -kɔnnɛn "ye 'nan e 'ka 'wɪ 'kpa -a dɪ.

9 'Pian 'wɪnun 'bɔ zɪɛ, wa'a 'mɔan -a drɛdɪ da dɪ, kɔɔ min pɛɛnɔn -taa -a -tɔɛ 'nan o ya -blɔ -a. Zɪ Yanɛzi 'lee Yanble -le vɛ drɛ zɪɛ.

Pɔl Timote "koe "tɔ 'e da

10 'Yie vɛ bɛ, i 'ta 'wɔla Bali -le 'wɪ "paadɪ tɪglɪ da "le 'mɛn 'wɪ 'zɔ. En zɪ 'mɛn 'ta wɔ -pɛ cɪ bɛ, 'lee 'wɪnun nen -a -cin cɪ 'an 'ji 'nan 'an dra bɛ, yia -tɔa ɛn -a da nen i cɪ -a drɛnan. 'Mɛn yi -tɛradɪ Zozi da, 'lee 'mɛn man -srandɪ 'wɪ 'ji bɛ, 'lee 'mɛn Bali yɪdɪ "yi "bɛ, 'lee 'mɛn min yɪdɪ "yi "bɛ, yia -tɔa ɛn -a da nen i cɪ -a drɛnan. 'Wɪnun nen o 'bɔ 'an man 'e pɛɛnɔn te 'an -pɔan "sɔa -ji bɛ, yia -tɔa ɛn -a da nen i cɪ -a drɛnan.

11 En "nyian bɛ, 'tɛ nen min-nun -a 'pa 'an da Antɪɔs 'lee Ikomien 'lee Lisitri bɛ, yia -tɔa. En 'an yra pɛɛnɔn nen

maan 'yɪ 'flanun zɪɛ -a da bɛ, yia -tɔa. -Mɛ 'wɪ 'bɛ 'ka bɔlɛ 'an man dɪ? 'Pian 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a -ji bɛ, Minsan 'ka 'an 'tɔlɛ 'e "tun dɪ, yaan 'si "ji.

12 -A -cin 'e 'kɔn 'i 'ji 'nan min nɛn 'o 'vale Zozi Crizi -a o drɛ min -tɔwli "a ɛn e ya "vale 'e 'ta wɔla Bali wei da bɛ, minnun 'tɛ "paa "da.

13 'Pian minnun -wɪlɪdɪ zɪɛ 'wɪlunɔn nɛn waa. 'Wee 'wɪ 'wɪlɪdɪ "kɔ 'mlinladɪ -a "da. O min see "paaman, 'pian tɛ fɛ -tɔ 'bɛ o 'bɔ "le "see paa.

14 'Yie vɛ bɛ, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn waa paa 'i 'ji bɛ, 'i yɪɛ -trɔa "da. Yia -tɔa 'nan e ya 'wɪ 'kpa -a "fo. ɛn minnun nɛn waa -maan 'lɔɔ 'i 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, o -cin a 'i 'ji.

15 I -fɔ "wɛnnɔn, ɛn Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ, yia -tɔdɪ 'sia. Bali wei zɪɛ e -kɔlaman 'e "paa 'i 'va -e 'si nɛn e min "sia 'wɪ 'ji bɛ 'i 'sia. -Si zɪɛ yɪ -tɛradɪ Zozi Crizi da nɛn, ɛn -yɛɛ -maan min "sia 'wɪ 'ji.

16 'Wɪ 'kpa, Bali wei pɛɛnɔn nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ, Bali 'bɔ 'bɛ 'ta 'tɔ minnun man ɛn waa crɛn -tɛ. E ya 'kpa 'wɪ "paa vɛ -a min ji. ɛn e "paa min va -e min 'e 'yɛɛ 'wɪ 'wɪlɪdɪ "yɪ. ɛn e "paa min va -e 'e min drɛ wɪ 'sɔ "ji. Zɪ kɔɔ min -le 'ta wɔ -pɛ -kɔan 'trɛda fɛnyian bɛ, yaa "paaman min ji.

17 E ya zɪɛ 'nan -e Bali -le min man 'e 'kɔn 'e wɔɔdɪ "fo, tɛ -a -pɛ "sɔa 'wɪ "yɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn drɛdɪ -a.

4

1 Kɔ ya Bali 'lɛ, ɛn kɔ ya Zozi Crizi nɛn e -taa "minnun nɛn o yɪɛ cɪ "man 'lee minnun nɛn o kaa bɛ -wee tin 'balɛ bɛ -a 'lɛ,

ɛn "nyian Zozi 'bɔ -le -tadɪ, 'lee -yɛɛ mingɔnnɛn nɛn e -taa -a -blɪɛ bɛ, -yɛɛ "wɛan mɛin trɔ "baa 'nan:

2 'I Bali -le 'wɪ vɪ minnun lɛ! 'Wɪ nɛn yia vɛ bɛ, -tɛ waa maan "yɪ oɔ, 'i vɪ -wɪɛ, -tɛ wa'a 'maan "yɪ "dɪ oɔ, 'i vɪ -wɪɛ! 'I -wee 'wɪ 'wɪlɪdɪ 'ci 'si -wɪɛ! 'I vɪ -wɪɛ 'nan 'o 'lɛ 'tɔ, ɛn 'wɪ nɛn e cɪ "le min 'e drɛ bɛ -a 'bɔ nɛn 'i 'pla -wɪɛ 'wɪ 'a. 'I man -sran 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a "paadɪ -a o ji.

3 Kɔɔ tɔ -tɔ -taa "bɔlɛ bɛ, tɛ minnun 'ka 'we "man "nyian -e 'o "trɔɛn "tɔ Bali -le 'wɪ "paadɪ tɪglɪ lɛ dɪ. 'Pian 'o 'ci 'sɔ minnun "sia "va 'wɪ "paanɔn 'a, tɛ o 'wɪ nɛn o cɪ "vale 'o maan "bɛ -a "paaman o ji.

4 'O "trɔɛn "sia 'wɪ tɪglɪ 'va, -e 'o -sɔɔnla polunun nɛn min -a "sia 'e 'wɪlɔ -ji bɛ -a -sru.

5 Timote, 'i yɪɛ 'tɔ 'i 'fli -va, tɛ 'wei 'man yɪ dɪ. 'I 'wɪ yra yɪdɪ man. 'I Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn vɪdɪ 'pa 'nyranman -a. 'Nyranman nɛn Bali -a -pɛba 'wɔ 'i 'lɔ bɛ, 'i 'pa.

6 Kɔɔ 'mɛn vɛ bɛ, 'an -kadɪ 'bɔ. -Kadɪ 'bɔ zɪɛ, maan "siala "le 'sraga nɛn an -taa -a bɔlɛ Bali lɛ 'an 'kɔlɛ 'a.

7 Minsan -le -kuli bɛ, maan -tan fɛnyian, an cɛɛn flan 'blɪdɪ man. An yɪ -tɛra Zozi da -trɪlii, maan 'le 'sran.

8 'Bɛ nɛn 'gɔvɛ, fɛ nɛn e cɪ 'an 'man -pɛnnan bɛ, 'wɪ tɪglɪ nɛn maan drɛ bɛ -a man -kopa nɛn. Minsan nɛn e tin "baa 'e 'nɔan da bɛ, -yɛɛ -kopa zɪɛ -a -nɔan 'mɛn yɪ nɛn e -taa "man "bɛ -a da. Ya'a nɔan 'an 'tɔwli "cɛ "lɛ dɪ, 'pian minnun pɛɛnɔn nɛn -yɛɛ -tadɪ dra o -tɛa "bɛ, yaa -nɔan "nyian -wee "lɛ.

Pəl 'wɪ 'nyranman 'vɪ Timote lɛ

⁹ Timote, te 'i 'mən dɪ! 'I bɔ 'an man 'gʊ 'trɛlɛ!

¹⁰ Dema 'an 'tʊl, ɛn e -kʊ Tesalonik, kɔɔ 'trɛda fɛnʊn yɪdɪ 'yi "cin -trɔa "ji. Cresɛn 'e -kʊv Galatɪ, ɛn Tit 'e -kʊv Damati.

¹¹ Luk 'bɛ cɪ 'an 'va 'gʊ 'e -tʊwli. -Yee "wɛan 'ka 'vale Mark -a 'ka 'ta. -A -nan wɪ a 'an man 'kpa 'mɛn 'nyranman 'gʊɛ -a -ji.

¹² Tisik nɛn an "ta -a "paa 'sia Efɛz nun.

¹³ Timote, "yɪɛ vɪ 'nan 'i -taa "bɛ, 'i 'ciɪla Troas -e 'mɛn -tralɛ -gblɔ nɛn maan 'tʊl Karpʊ -lɔ bɛ, 'i 'si, 'i 'ta -a. ɛn 'mɛn 'flubanun 'lee 'kɔlɛnʊn nɛn 'fluba a 'e 'crɛn -tɛdɪ "da "bɛ, 'i o 'si, 'i 'ta waa. 'Kɔlɛnʊn zɪɛ o 'wɪ a 'an man 'kpa tɪglɪ.

¹⁴ Alɛzandre nɛn feli bʊzan -a bɛ, e 'wɪ 'wliɪdɪ drɛ 'mɛn "kaga. Maan -tɔa 'nan 'wɪnʊn nɛn yaa drɛ 'mɛn bɛ, Minsan -a -pən wɔ -yrɛ.

¹⁵ 'I 'bɔ "nyian, 'i drɛ "va "yi, kɔɔ e ya 'e 'tɔdɪ lou 'kʊɛ 'wɪ "paadɪ man.

¹⁶ Tʊ nɛn minnʊn -kʊ 'maan tin 'banʊn 'cɛɪn -da 'e tɛdɛ bɛ, min -tʊ 'ka 'kʊlɛ -nyɛnlɛa 'mɛn 'wɪ -sru "dɪ, o pɛɛnʊn 'an 'tʊl. Te Bali 'e 'wɪ 'tʊ drɛ -wɛlɛ 'bɛ man dɪ.

¹⁷ 'Pian Minsan 'bɛ 'pa 'an 'va, ɛn yaan "koe "tɔ 'an da. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e 'an -kɔla Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnʊn fuɪladɪ -a "man, 'dʊ -e minnʊn pɛɛnʊn nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ 'o man. Tʊ zɪɛ -a man bɛ, 'an 'kadɪ -fɔla tʊ, 'pian Minsan 'an 'sʊ -yrɔ.

¹⁸ -Yee "wɛan maan -tɔa 'nan, 'wɪ 'wliɪdɪ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnʊn

nɛn, minnʊn -a "vale 'nan 'o dra 'mɛn bɛ, Minsan 'an "so -yrɔ "nyian, ɛn yaan "sia 'wɪ 'ji, -e 'an 'kʊ laji -yee mingʊnnɛn 'trɛda. 'Tɔ -dan 'e 'kɔn Minsan -le vɛ -a 'li 'trilii! Amɛn!

¹⁹ Timote, 'i vɪ Priskil 'lee 'e 'sran Akila lɛ 'nan, an o 'tɔ bɔ. ɛn 'i vɪ Onezifor mangulinun lɛ 'nan, an o 'tɔ bɔ.

²⁰ Eras 'e -fʊv Korɛnti, ɛn an Trofi 'tʊl Mile -a man "yaa -man -le "wɛan.

²¹ Timote, 'i bɔ 'an man 'gʊ 'vaa -e tʊ nɛn fulɔ "fɛɛnman 'yi yɪɛ da -wliɪdɪ "bɛ, 'e bɔ.

Ebulu 'lee Pudɛn 'lee Linu 'lee Klodia, 'lee Zozinʊn pɛɛnʊn nɛn 'gʊɛ, o 'nan wei 'tɔ bɔ.

²² Minsan 'e 'pa 'i 'va, ɛn -yee "yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnʊn 'va!

'Fluba nɛn Pɔl -a crɛn -tɛ Tit lɛ

1 'An 'bɔ Pɔl 'bɛ 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ. Bali 'suzan nɛn 'maan, ɛn an ya Zozi Crizi -le 'pasiazan -a. Bali 'an 'pla 'nan 'an 'pa minnun nɛn 'e o 'si "va 'nan 'o 'kɔn 'yee vɛ -a bɛ o va. 'An 'pa o va -e 'o yi -tɛra 'e da, te wee bɔa 'e tɪglɪ da.

2 'An 'pa o va -e o 'bli 'e 'kɔn 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -yrɛ. Kɔɔ tʊ nɛn Bali 'ka tian 'trɛ drɛlɛ dɪɛ, yaa 'vɪ 'nan 'e 'belidɪ zɪɛ -a -nɔan "minnun lɛ. ɛn Bali zɪɛ ya'a 'wlu 'sɛan dɪ.

3 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, tʊ nɛn Bali -a 'pla 'nan 'e 'wɪ zɪɛ -a 'lɛ sɔɔman 'man "bɛ e 'bɔ. -Yee "wɛan Bali nɛn e cɪ -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ, e 'wɪ 'nɔnnɔn zɪɛ -a -pɛba 'wʊ 'an 'lɔ 'nan 'an vɪ minnun lɛ.

4 Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ 'i 'bɔ Tit lɛ. Mɛɛn Bali -le 'wɪ 'vɪ 'yɪɛ, ɛn i wu "man. 'Wɪ 'kpa, i drɛ "le 'an 'pɔn -ji nɛn -le 'wɪ 'zʊ.

-Kaa "tɪ Bali 'lee -kaa 'sizan 'wɪ 'ji Zozi Crizi 'o 'wee "yi 'lee 'wee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'yɪɛ!

-Tɪ nɛn waa -tɔa -leglɪzi min ceje -a?

5 Mɛɪn 'tʊɪ Crɛt 'trɛda 'nan -e 'winun nɛn o -fʊ bɛ 'i 'le 'sran. 'I -leglɪzi nɛn 'fla -tʊdʊ da bɛ -a -ji min cejenun -tɔɔ! 'Winun nɛn maan 'vɪ 'yɪɛ bɛ, -a da nɛn 'i 'ci "nrɔn -e 'i drɛ!

6 -Nyrɛn 'nan, min nɛn waa -tɔa -leglɪzi min ceje -a bɛ, 'tɔ 'tʊ 'ka 'kɔan 'e 'padɪ "man "dɪ. -Yɛɛ cɪ 'nan, lɪ -kɔan -a san wlu

-tʊwli, ɛn ya'a tʊɛ -e 'e nyin lɪ pee -sru "dɪ. -Yee 'nɛnnun yi -tɛala Zozi da, 'tɔ 'ka 'kɔan 'e 'padɪ o man lɪ -wɛɛdɪ 'lee -kɔnnɛn -wɛɛdɪ da dɪ, ɛn o yɪɛ "naan min man.

7 'Wɪ 'kpa! E ya 'nan min nɛn 'e yɪɛ -tɔa -leglɪzi -va bɛ, te 'tɔ 'tʊ 'e 'kɔn 'e 'padɪ "man "dɪ, kɔɔ Bali -le 'nɛnnun -pɛba a 'e wʊdɪ -yrɔ. ɛn te 'e 'kɔn min nɛn e ya "vale 'wɪ pɛɛnɔn e 'cɛn 'yee 'wɪ da bɛ -a dɪ. ɛn te 'bli 'e 'fɔ -a san ji tada dɪ. ɛn te -a san 'e -wɛn mlɪndɪ -trɔa 'e 'win -ji dɪ. ɛn te -a san 'e 'wɪ 'blɪdɪ yɪ "yi "dɪ. ɛn te -a san "lala yɪ "yi "dɪ.

8 'Pian 'e 'kɔn min nɛn e min "kuan 'e 'pɛ "fli "a bɛ -a. ɛn 'e 'wɪ "yi "drɛdɪ yɪ "yi. ɛn -a san 'e 'kɔn min tɪglɪ 'a, 'e 'ta wʊla Bali wei da tɪglɪ, ɛn 'e -kɔla 'e 'fli 'pladɪ -a.

9 ɛn "nyian -a san 'e 'kɔn 'e kɔaladɪ Bali -le 'wɪ tɪglɪ nɛn waa paa "ji "bɛ -a man. -Te e ya min zɪɛ -a bɛ, -a -nan nɛn e -kɔlaman min -mienun "koe "tɔdɪ -a 'o da 'wɪ "paadɪ tɪglɪ zɪɛ -a. ɛn minnun nɛn o 'ka "vale 'o maan "yi "dɪɛ, e -kɔlaman -a -ci 'sidɪ -a -wɪɛ 'nan 'wee tin 'ka 'nɔnnɔn dɪ.

Pɔl -a 'vɪ Tit lɛ 'nan 'e Bali -le 'wɪ "paadɪ tɪglɪ 'ci 'si minnun lɛ!

10 Min "kaga "a ve 'o 'fli man 'nan o yi -tɛala Zozi da, te o 'ka "vale 'o 'ta wʊla 'wɪ tɪglɪ da dɪ. Minnun zɪɛ o "kaga "a Zuif 'nɔn 'a, ɛn o min ci baaman -ji 'wɪ "kaga "vɪdɪ -a, te 'wɪ 'bɔ 'ci "ka "dɪ.

11 -Yee "wɛan 'i o 'lɛbo 'pla "da! Kɔɔ 'wɪ nɛn e 'ka 'wɪ tɪglɪ 'a dɪɛ, -a 'bɔ nɛn waa "paaman minnun ji, -e 'o "lala yɪ -dawli

a. -Wee "wεan 'kɔn -mie 'le
"nɛn 'nɔn pɛɛnɔn 'si 'si tɪglɪ da.

¹² Cret min -tɔ nɛn minnun
-a 'sia 'wɪ 'tɔzan -a 'wɪ nɛn e
-taa "drele bɛ -a vidɪ man bɛ,
e Cret 'nɔn 'le 'wɪ 'vɪ. Yaa 'vɪ
o man 'nan: «Cret 'nɔn 'sɛn
vɛ nɛn 'wlu 'a, ɛn o ya "le plɔ
winun -le 'wɪ 'zɔ, ɛn kɔannɔn
nɛn waa, ɛn -blɪfɛ da nɛn 'o 'ci
"nrɔnman 'saza.»

¹³ 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ o man bɛ,
'wɪ 'kpa nɛn. -Yee "wεan 'i 'wɪ
'pla -wle 'kɪglɪ! 'I drɛ zɪ -e -
wee yi -tɛradɪ Zozi da 'e drɛ
tɪglɪ 'e 'pee.

¹⁴ 'I drɛ zɪ -e 'o "trɔɛn 'si Zuif
'nɔn 'le polunun lɛ. ɛn -e 'o vɪlɛ
'o 'ta wɔla minnun nɛn o 'ka
"nyian Bali -le -si tɪglɪ da dɪɛ -
wee 'srɔɛn wɪnun da dɪ.

¹⁵ -A -cin 'e 'kɔn 'i 'ji 'nan,
minnun nɛn o ya 'saun Bali
'lɛ bɛ, fɛ -tɔ 'ka o "tri 'tɔa Bali
'lɛ dɪ. 'Pian minnun nɛn o ya
'o "tri "tɔdɪ Bali 'lɛ, te wa'a yi
tɛala Zozi da dɪɛ, fɛ pɛɛnɔn o
"tri -tɔa Bali 'lɛ. Kɔɔ -wee ci
"nrɔndɪ pɛɛnɔn drɛ 'wɪdɪ Bali
'lɛ, ɛn ya'a tin tɛa o da dɪ.

¹⁶ Waa ve 'o 'fli man 'nan o
ya Bali -le vɛ -a. 'Pian 'wɪnun
nɛn waa dra bɛ, yaa -kɔɔnman
'nan o 'ka Bali -le vɛ -a dɪ. Wa'a
'ta 'wɔla Bali wei da dɪ, ɛn o -
pɛ 'ka 'sɔa 'wɪ "yi "tɔ drɛdɪ -a dɪ.
Minnun zɪɛ Bali 'ka o ye "yi "fo
'dɪ.

2

*Zɪ kɔ Zozi -sruzan 'e 'ta wɔ
bɛ Pɔl -a 'vɪ Tit lɛ*

¹ Tit, te 'i 'wɪ drɛ "le -wee 'wɪ
'zɔ dɪ! 'Pian 'yie vɛ bɛ, Bali -le
'wɪ "paadɪ tɪglɪ bɛ, -nyrɛn 'i vɪ
minnun lɛ!

² 'I vɪ -klɔnmɔn cejenun lɛ
'nan, -wee 'wɪ 'fa 'e 'kɔn 'e
'sidɪ. 'I vɪ -wle 'nan, 'o drɛ wɪ

'e maan minnun yiɛ 'e 'nan o
man. 'I vɪ -wle 'nan, 'o 'fli 'kun
'wɪ pɛɛnɔn 'ji. ɛn "nyian bɛ -
wee yi -tɛradɪ Zozi da, 'lee -
wee min yɪdɪ "yi, 'lee -wee -
pɔan 'sɔdɪ bɛ, 'i vɪ -wle 'nan,
tɔ pɛɛnɔn man 'wɪ zɪɛ 'e 'kɔn o
man 'pleble.

³ 'I lɪmɔn cejenun -le vɛ 'vɪ
"nyian zɪ. 'I vɪ -wle 'nan, o drɛ
wɪ 'e -kɔɔn 'nan 'o ya Bali -le
vɛ -a. ɛn 'i vɪ -wle 'nan, te 'o
'wɪ min man -wɪdɪ "dɪ. ɛn 'i
vɪ -wle 'nan, te 'o -wɛn mlɪndɪ
-trɔa 'o 'win -ji dɪ. ɛn 'i vɪ -wle
'nan, 'o 'wɪ "yi "paa minnun ji.

⁴ -Te o ya 'wɪ zɪɛ -a drɛnan
bɛ, -a -nan nɛn o -kɔlaman 'wɪ
"paadɪ -a lɪmɔnnun ji. ɛn zɪ
kɔ lɪmɔn 'e -sran yɪ "yi "bɛ, 'o
"paa o ji. ɛn zɪ kɔ lɪmɔn 'e 'yee
'nɛnnun yɪ "yi "bɛ, 'o "paa o ji.

⁵ ɛn "nyian bɛ 'o "paa o ji
'nan, 'o 'fli 'kun 'wɪ pɛɛnɔn 'ji.
ɛn 'wɪ nɛn e 'tɔ "paa lɪmɔnnun
man bɛ te 'o drɛ dɪ. ɛn 'o drɛ
-kɔnnɛn wlu lɪmɔn tɪglɪ 'a. ɛn
'o 'ci 'e 'kɔn "yi. ɛn 'o 'ta wɔla
'o -sran wei da. 'Wɪ pɛɛnɔn
zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'o "paa o ji, "tɔgɔ
minnun 'o 'wɪ 'wɪdɪ Bali wei
man.

⁶ 'I 'wɪ 'pla "nyian -gobonun
lɛ. 'I vɪ -wle 'nan 'o 'fli 'kun 'wɪ
pɛɛnɔn 'ji.

⁷ Tit, 'i 'bɔ nɛn 'i drɛ -wee
'wɪ -kɔɔn "manzan 'a 'wɪ "yi
"drɛnan. ɛn 'yie Bali -le 'wɪ
"paadɪ bɛ 'e 'kɔn 'e 'nɔan da, te
'i -tɛ srɔan -a "fo "dɪ!

⁸ Bali -le 'wɪ tɪglɪ nɛn min 'ka
'kɔlaman -a -sa -fɔdɪ -a dɪɛ, -a
'bɔ nɛn 'i "paa minnun ji. 'I drɛ
zɪ -e 'yra 'e -kaa 'nanmannɔn
'tɛ, te wa'a 'kɔlaman 'wɪ 'wɪdɪ
"tɔwɪ "vɪdɪ -a -kaa man dɪ.

9 Εν "nyian 'i 'wɪ 'pla nɔannun λε 'nan, 'o 'ta wɔla 'o 'tazan wei da 'wɪ pɛɛnɔn 'ji. 'I wɪ -wλε 'nan, 'o 'tazan ci 'sɔ wɪnun drɛ, ɛn te 'o 'sa -fɔ -a 'nɛan dɪ.

10 Εν te 'o -wee fɛ -tɔ crin wɔ dɪ. 'Pian 'o yɪɛ 'trɔa 'wɪ "yi "drɛdɪ da. 'O drɛ zɪ yi pɛɛnɔn man -e minnun 'o Bali nɛn -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ -yee 'wɪ "paadɪ -sɪ -fɔ.

11 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'i 'cin -tɔ minnun ji, kɔɔ Bali 'yee "yi "nɛn e cɪ blamin pɛɛnɔn 'si 'wɪ 'ji vɛ -a bɛ -a ta 'bɔla.

12 Εν -yee "yi zɪɛ -yɛɛ "paaman -kaa 'ji 'nan, -kaa 'si 'wɪ pɛɛnɔn nɛn e 'ka Bali ci 'sɔ wɪ -a dɪɛ -a -sru! Εν 'nan -kaa 'si blamin ci 'sɔ wɪnun -sru! Yaa "paaman "nyian 'nan, tɔ nɛn -kaa cɪ -ji 'gɔvɛ -kaa 'ta wɔ -kaa 'fli 'kundɪ -a 'wɪ pɛɛnɔn 'ji, ɛn -kaa 'wɪ nɛn e cɪ 'kpa bɛ -a drɛ, ɛn -kaa 'yra -tɛ Bali man!

13 -Kaa drɛ zɪ, te -kaa ci "nran yi -dan bɛ -a man -pɛan. Yi zɪɛ -a da nɛn -kaa 'sizan 'wɪ 'ji Zozi Crizi nɛn -cee Bali -dan a bɛ, e -taa 'yee 'tɛ 'san -a.

14 E wɪ "man ɛn e -kaa 'lɛji -ka 'wɔ. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e 'e -kaa 'si 'wɪ 'wλɪdɪ pɛɛnɔn 'le nɔanba -ji. Εν "nyian 'nan -e 'e -kaa drɛ minnun 'saun nɛn o cɪ 'e 'saza 'le vɛ -a bɛ waa. Yaa drɛ zɪɛ 'nan, -e -kaa kɔn minnun nɛn o cɪ 'o kɔaladɪ 'wɪ "yi "drɛdɪ man bɛ waa.

15 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'i "paa minnun ji! 'I 'pla -wλɛ 'wɪ 'a, ɛn 'i o "trɔɛn nyuɔn! 'Nyanman zɪɛ -a 'bɔ nɛn Bali -a -pɛba 'wɔ 'i 'lɔ. Te 'i 'fli 'tɔɪ -e min -tɔ 'yei drɛ 'e 'pɛla koda dɪ!

3

Zozi-sru 'ta wɔdɪ

1 'I -cin -tɔ Zozinɔn pɛɛnɔn 'ji 'nan, 'o 'ta wɔla minnun tanɔn wei da, ɛn 'wɪ nɛn waa ve bɛ 'o drɛ! Εν o man 'e 'kɔn 'e wɔdɪ tɔ pɛɛnɔn man 'wɪ "yi "drɛdɪ -a!

2 Te 'o min 'tɔ 'tɛ dɪ! Te 'o 'wɪ 'blɪdɪ yɪ "yi "dɪ! 'Pian tɔ pɛɛnɔn man bɛ, 'o 'kɔn -trɔɔ, ɛn min -tɔdɔ pɛɛnɔn yɪdɪ "yi 'e 'kɔn o ji!

3 Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ 'nan, -kaa 'bɔ 'gɔvɛ 'e tɛdɛ bɛ, te -ka'a 'wɪ 'tɔ wɪ dra dɪ, ɛn te -ka'a yɪɛ 'ka 'naan min man dɪ. Εν "nyian bɛ -kaa yi -tɛala 'wɪ nɛn e 'ka 'wɪ tɪgɪ 'a dɪɛ -a da. Εν te -kaa ya fɛ -tɔ -tɔdɔ pɛɛnɔn yɪdɪ "yi "le nɔan -a 'lee blamin ci 'sɔ wɪnun 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn 'le nɔan -a. Te -kaa nyannɛn drɛdɪ ye "yi, ɛn te -kaa min lɔ fɛ ye "yi "le 'e drɛ -cee vɛ -a. Te -kaa "naan min man, ɛn minnun "naan -cee "man.

4 'Pian zɪ -kaa 'sizan 'wɪ 'ji Bali 'yee "yi 'lee 'yee min yɪdɪ "yi "ta 'bɔla bɛ,

5 -a -nan nɛn e -kaa 'si 'wɪ 'ji. Ya'a drɛɛ 'nan 'wɪ "yinun nɛn -kaa drɛ bɛ -a man nɛn dɪ, 'pian -kaa nyrinda 'bɛ 'sɛn "da. E -kaa ya 'e 'pee Bali lei 'saun 'le 'plɛblɛ 'a 'nan -e -kaa drɛ min -trɛ -a. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya "le -kaa -sruɪ -le 'wɪ 'zɔ.

6 'Wɪ 'kpa Bali -ta 'yee lei 'saun 'a -cɛɛ. E cɪla -kaa 'sizan 'wɪ 'ji Zozi Crizi -va, ɛn e -ta -a 'e 'cɪladɪ "da.

7 Bali -le "yi "le "wɛan bɛ, e -kaa drɛ min tɪgɪ 'a 'e 'lɛ. -Yee "wɛan -a -cin a -kaa 'ji 'nan 'belɪdɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, yaa -nɔan -cɛɛ.

8 'Wɪ zɪɛ, e ya 'wɪ tɪɡlɪ 'a, ɛn e ya "le min 'e yi -tɛra "da "fo! An ya "vale 'i 'tɔ 'wɪnɪn zɪɛ -a da 'kpa tɪɡlɪ, -e minnɪn nɛn o yi -tɛra Bali da bɛ, 'o yɪɛ -trɔɔa 'wɪ nɛn e cɪ "yi "bɛ -a drɛdɪ da 'kpa tɪɡlɪ. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ "yi, ɛn -yɛɛ "paa min va.

9 'Pian -sa -fɔdɪ nɛn ya'a 'wɪ 'paa "va "min lɛ dɪɛ 'i "paala "man! ɛn Zuif 'nɔn tranun kluda wɪ 'lee Moizi -le -pei -tɔ wɪnɪn bɛ, te 'i 'wɪ 'blɪ "da "dɪ, ɛn te 'i -sa -fɔ "da "dɪ! 'I "paala "man, kɔɔ e ya 'wɪ "tun "a.

10 Min nɛn -yee 'wɪ "paadɪ min "cɛan 'e cin man bɛ, 'i 'wɪ 'pla -yrɛ! -Te yia 'pla -yrɛ 'e 'pa -a -tɔ, ɛn yia drɛ 'e 'pa -a "fli, te ya'a maan "yi "dɪɛ, 'i -nyran si -sru.

11 Kɔɔ yia -tɔ "mɛn 'nan, min zɪɛ 'e 'fli 'si -si tɪɡlɪ da. 'Wɪ 'wɪdɪ "drɛzan nɛn, ɛn 'e 'fli 'pla Bali -le nyran -blɪdɪ wɪlu.

Pɔl 'wɪ 'nyranman 'vɪ

12 -Te Atema nɛn, ɛn -te Tisik nɛn, tɔ nɛn an o -tɔ "paa -sia 'yɪɛ bɛ, 'i man -wɛɛ -e 'i 'bɔ "nyiandɔ 'an man Nikopoli. 'Fla zɪɛ -a da nɛn an tɔ -wɪdɪ "nɛn min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'kɔ 'ta wɔnan dɪɛ -a dra.

13 Tit, 'i yra 'si! 'I 'pa Zena 'lee Apolo -va -wee -kudɪ 'ta wɔnan -ji! Te fɛ -tɔ 'e klɪ o man dɪ! Zena 'bɔ a min nɛn min -fɔa -a -sru -e 'e min 'lɛji wɪ -blɪ bɛ -a.

14 ɛn -kaa "bɔvɪ Zozinɔn "nyian bɛ, e ya "le "o 'wɪ "yi "drɛdɪ -tranla fɛ nɛn -a 'wɪ a min man bɛ, -a -nɔndɪ -a -yrɛ! -Te o ya 'wɪnɪn zɪ -a drɛnan bɛ, te o 'ka 'trɛda 'e "tun "dɪ.

15 Minnɪn pɛɛnɔn nɛn kɔ cɪ waa 'ɡvɛ, wei 'tɔ bɔ. ɛn minnɪn nɛn o 'kɔ ye "yi te o yi -tɛala Bali da bɛ, 'i o 'tɔ bɔ.

Bali -le "yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va!

'Fluba nēn Pōl -a crēn -tē Filemōn lē

¹ 'An 'bō Pōl bē, Zozi Crizi -le 'nyranman 'padī man nēn an ya -pū 'kuin. Mēēn 'fluba 'gūē -a crēn -tē 'kū 'vale -kaa "bū Zozizan Timote -a.

Kūa crēn -tē 'i 'bō Filemōn lē. I ya 'kūē min 'kpa -a, ēn i Bali -le 'nyranman "paa "le 'kūē 'wī 'zū. Kūi 'tō bō.

² 'En e ya "nyian -kaa "blu Zozizan Apia -le vē -a, kūa 'tō bō. 'En e ya "nyian Azip nēn e cī -kūlī -tūwli zīē -a man "le 'kūē 'wī 'zū bē, -yēē vē -a. Kūa 'tō bō. 'En e ya "nyian Zozinōn nēn 'o cin ye 'i 'bō Filemōn -le 'kuin bē, -wēē vē -a. Kū 'o 'tō bō.

³ -Kaa "tī Bali 'lee -kaa san Zozi Crizi 'o 'wēē "yī 'lee 'wēē -fūdi -trōō -nōn 'cēē.

Pōl Bali trū 'ba Filemōn lē

⁴ Filemōn, -te an ya Bali trū 'banan 'yīē bē, tū pēēnōn man te an Bali muo -fōa.

⁵ Kōō 'yīē yī -tēradī Minsan Zozi da, 'lee 'yīē Zozinōn yīdi "yī "bē, -a 'wī -sēanla 'an da 'gū.

⁶ -Yēē "wēēan -te an ya Bali trū 'banan bē, maan laabo -yrō 'nan, 'yīē yī -tēradī Zozi da bē 'yēi "kōē "tō 'i da 'padī -a Zozinōn 'va. "Yī 'tō 'tūdu pēēnōn nēn o drē -cēē vē -a -kaa drē Crizi -le vē -a -le "wēēan bē, 'i -kōnnēn "yī!

⁷ 'An "bū Zozizan, 'yīē min yīdi "yī "nēn yīa drē ēn Zozinōn 'cī yra "tra "bē, e cī "nran -nōn 'mēn -dan, ēn yaan "kōē "tō 'an da.

Pōl Filemōn -le nōan 'lī 'e da -yrē

⁸ Filemōn, 'wī nēn kō 'i drē bē, Crizi -a -sī -nōn 'mēn -e 'an 'tō 'i man -sa -a, 'nan 'i drē.

⁹ 'Pian min yīdi "yī "le "wēēan bē, toba -jī nēn an -ciala. 'An 'bō Pōl bē, an drē ceje, ēn 'bē nēn 'gūē Zozi Crizi -le 'nyranman 'padī man nēn an ya -pū 'kuin 'gū. -Yēē "wēēan 'i 'wī 'mēn toba 'gūē -a man!

¹⁰ Toba zīē -nyrēn 'yīē nōan Onezi -le 'wī 'a. -Pū 'kuin 'gū nēn an Zozi 'le 'wī 'vī -yrē, ēn e wū "man. E drē 'sīēn "le 'an 'pōn -jī nēn -le 'wī 'zū.

¹¹ 'Wī 'kpa, maan -tōa 'nan, 'e tēdē bē Onezi 'wī 'wīdi drē 'yīē. 'Pian 'bē nēn 'gūē, e drē min nēn e -kōlaman e "paa 'kū 'va 'kpa bē -a.

¹² E drē 'sīēn "le 'nan 'an 'man mēn -tū -le 'wī 'zū. An "ta -a lia 'e da 'yīē.

¹³ 'Bē nēn an ya -pū 'kuin Zozi Crizi -le 'wī 'nōnnōn vīdi man 'gūē, an ya "vale 'e 'fū 'an "srōn 'gū, te e "paa 'an 'va "le yīē cī -a drēnan.

¹⁴ 'Pian an 'ka "vale 'nan 'an 'wī zīē -a dra, te yīē "cēē -sī -nōn 'mēn dī. An ya "vale 'nan, -te i "ta 'wī "yī "dra 'mēn bē, 'e 'sī 'i 'bō 'a, 'pian te 'e drē 'nan 'an 'tō 'i man -sa -a dī.

¹⁵ -A -mie dra bē, Onezi -tē -jī 'i 'lō tū "wēnnēn 'a 'nan, -e 'lū nēn e "ta -a wo bē, 'e 'fū 'i 'va 'lī "fo "le vē -a.

¹⁶ Fē nēn maan vē zīē -yēē cī 'nan, 'bē nēn 'gūē Onezi 'ka "nyian 'i 'lō "le nōan "tūn "le 'wī 'zū dī. 'Pian -a "yī "mlīan min lō nōan da, kōō e drē 'sīēn 'i "bū Zozizan nēn yīa ye "yī "bē -a. Onezi -nan wī a 'an

man 'kpa tɪglɪ, 'pian maan -
wɛɛman 'nan 'yie vɛ 'e 'ciɪla
"da! Kɔɔ 'i 'lɔ min nɛn ɛn e drɛ
"nyian 'i "bʊɪ Zozizan 'tʊ -a.

17 An ya 'i "bʊɪ Zozizan 'tʊ -
a, mɛin trʊ "baa 'nan Onezi "ta
"lɔ "bɛ, 'i 'kun 'i 'pɛ "fli "a, "le zɪ
yia dra paan 'mɛn bɛ -yee 'wɪ
'zʊ!

18 'Wɪ oo 'wɪ nɛn yaa drɛ 'yie
bɛ, 'yian 'pɛn -a! ɛn te 'yie fiɛn
nɛn "da oo, 'yian 'pɛn -a!

19 'Wɪ nɛn an "ta 'bɛ ve 'yie
'gʊɛ, mɛɛn 'bɛ crɛn -tɛa 'an 'fli
-a. Maan ve 'yie 'nan, maan
'lɛji bɔala 'yie. 'Pian -a -cin 'e
'kɔn "yie 'ji 'nan, 'mɛn fiɛn a 'i
da "nyian, kɔɔ 'mɛn "wɛan nɛn
i 'belidɪ 'yɪ.

20 'An "bʊɪ Zozizan, mɛin trʊ
"baa 'nan, 'wɪ 'yi "nɛn maan
laabʊ 'i 'lɔ bɛ 'i drɛ Minsan
'tɔ 'ji. Kʊ ya Zozinɔn 'a, -yee
"wɛan 'i yra 'si, 'i 'ci "nrandɪ -
nɔn 'mɛn 'wɪ zɪɛ -a drɛdɪ -a.

21 An 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ
'yie, kɔɔ an yi -tɛala 'i da 'nan,
'wɪ nɛn maan laabo 'i 'lɔ bɛ yia
dra. 'Wɪ 'kpa, maan -tɔa 'nan,
i -taa -a drɛɛɛ e -ciala "da.

22 'Wɪ nɛn 'bɛ cɪ 'an 'bɔ 'le vɛ
-a bɛ, -nyrɛn 'gʊ. Maan laabo
'i 'lɔ 'nan 'i 'kɔn "bʊ "tʊ man
drɛ 'an nyinnan -a, kɔɔ -a -cin
a 'an 'ji 'nan, 'cee Bali trʊ 'badɪ
-le "wɛan bɛ, Bali "we "man -e
'o 'si 'an man, te an "ta "lɔ 'ka
'va nun.

23 Epafra "e 'nan, 'yei 'tɔ bo.
Zozɪ Crizɪ -le 'nyranman 'padɪ
-le "wɛan kʊɛ cɪ -a -pʊ 'kuin 'gʊ.

24 Mark 'lee Ariza 'lee Dema
'lee Luk nɛn, o "paa 'an 'va
Bali -le 'nyranman 'panan bɛ,
o 'nan, 'wei 'tɔ bo.

25 Minsan Zozɪ Crizɪ -le "yi
'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va!

'Fluba nɛn min -tɔ -a crɛn -tɛ Ebre 'nɔn lɛ

*Bali 'e 'fli kɔɔn minnun lɛ 'e
'pɪ -a*

¹ 'Li 'e tɛdɛ bɛ, Bali ciɫa 'e 'lewei vɪnɔn 'va, ɛn e 'wɪ tin 'ba -kaa tranun lɛ. E 'wɪ tin 'ba -wlɛ 'e 'pa -a "kaga, ɛn e ciɫa 'pɛ "kaga "ji te yaa tin "baa -wlɛ.

² 'Pian tɔ -nyranman nɛn -kaa cɪ -ji 'gʊɛ, Bali 'e 'fli kɔɔn -cɛɛ 'e 'pɪ -a. Bali ciɫa "va, ɛn e fɛ pɛɛnɔn drɛ. Fɛ pɛɛnɔn 'bɔ zɪɛ Bali -a -nɔn -yrɛ -yee vɛ -a.

³ Bali -pɪ zɪɛ, -yɛɛ Bali -le -dan kɔɔn -cɛɛ, ɛn e Bali 'sia -pɛ pɛɛnɔn 'ji. 'Plɛblɛ nɛn -a wei -lɔ bɛ -yɛɛ -maan labli 'lee 'trɛ a -nan tian. -A -pɪ -tɔwli zɪɛ -yɛɛ 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'le 'wɪ 'wliɔ fui, ɛn e -kʊ -nyɛnlɛa Bali nɛn 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san -a bɛ -a -pɛ "yi "da laji lou.

Bali -pɪ a -dan

⁴ Bali -pɪ zɪɛ -a -dan "mlian Bali -le 'pasianɔn pɛɛnɔn nɛn laji bɛ o da. Kɔɔ 'tɔ -dan nɛn e "mlian o pɛɛnɔn 'le vɛ da bɛ, -a 'bɔ nɛn Bali -a -nɔn -yrɛ.

⁵ Maan ve zɪɛ 'nan -e 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛɔtɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, -a -cin 'e -trɔa 'ka 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛɔtɪ 'nan:

«Yɪɛ cɪ 'mɛn 'nɛn 'a,
-e 'e 'sia cɛɛgʊ man bɛ
an drɛ 'i "tɪ "a.»

ɛn "nyian 'nan:

«An -kɔan -a "tɪ "a,
ɛn e -kɔan 'an 'pɪ -a.»

'Wɪ zɪɛ Bali 'ka tian 'li -a vɪlɛ
'yee 'pasiazan -tɔ man "fo "dɪ.

⁶ ɛn "nyian bɛ Bali -taa 'yee 'nɛn flin 'palɛ -sia 'trɛda 'e 'pee. 'Wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛɔtɪ tɔ zɪɛ -a -ji 'wɪ 'a bɛ -nyrɛn 'gʊ.

«Bali "e 'nan 'yee 'pasianɔn
pɛɛnɔn nɛn laji bɛ

'o "po sɔɔn "wlu, -e 'o bɔ!»

⁷ 'Wɪ nɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ -wee vɛ -a bɛ, -nyrɛn 'gʊ.

«Bali 'yee 'pasianɔn drɛ

"le fulɔ 'plɛblɛ 'zʊ,

ɛn e 'e 'sunɔn drɛ

"le 'tɛ nrɛn -le 'wɪ 'zʊ.»

⁸ 'Pian 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ 'e 'pɪ man bɛ, -nyrɛn 'gʊ. E 'nan:

«I ya Bali -a,

ɛn 'yie mingɔnnɛn -blɪɔtɪ 'leda
"ka "dɪ.

'Wɪ tɪglɪ drɛɔtɪ -a nɛn

i mingɔnnɛn -ble 'yie minnun
da.

⁹ Yi'a 'wɪ 'wliɔtɪ "drɛɔtɪ ye "yi
"dɪ,

'wɪ tɪglɪ drɛɔtɪ nɛn yia ye "yi.

-Yee "wɛan 'an 'bɔ nɛn 'yie Bali
-a bɛ,

mɛin 'si "va,

ɛn ci "nrɔndɪ nɛn e "mlian

'i bɔɛnɔn pɛɛnɔn 'le vɛ da bɛ,

maan -nɔn 'yɪɛ.»

¹⁰ ɛn Bali -a 'vɪ "nyian 'e 'pɪ man 'nan:

«I ya Minsan -a.

Fɛ pɛɛnɔn drɛɔtɪ pou sianan
"bɛ,

i 'trɛ drɛ, ɛn i labli drɛ.

¹¹ 'Trɛ 'lee labli 'nyan tɔ a,

'pian "i "ya wo -nan 'li 'trilii.

-Te sɔ 'mɔn bɛ, e srɛman.

'Wɪ 'tɔwli zɪɛ,

-yɛɛ dra 'trɛ 'lee labli lɛ.

¹² -Te sɔ 'mɔn bɛ,

waa ta -fɔɔman sɔ -trɛ -a.

'Wɪ 'tɔwli zɪɛ,

-a 'bɔ nɛn yia dra 'trɛ

'lee labli le.

'Pian 'yie ve be,

i-fo-nan 'li 'trilii,

en 'yie 'belidi 'leda "ka "di.»

13 'Wɪ nɛn Bali 'ka tian 'li-a vɪle
'yee 'pasianɔn nɛn laji be -a -tu
le diɛ, yaa 'vɪ 'e 'pɪ le. Yaa 'vɪ -
yɾɛ 'nan:

«'I 'nyran 'an 'pɛ 'yi "da!

'I 'fɔ -nan zɪɛ, -trilii

-e 'an 'cɛn 'i 'nanmannɔn 'klɪdɪ
man.»

14 Bali -le 'pasianɔn nɛn laji be
-wee ve a "mɛ 'kɔ? O ya Bali
'sunɔn 'a, ɛn Bali o "paa -sia
'nan 'o 'pa minnun nɛn Bali o
'sia 'wɪ 'ji be o va.

2

*'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ be, te 'ka
-fɔla 'ka "trɔɛn -sru "di!*

1 Bali -pɪ -dan "mlian Bali -
le 'pasianɔn nɛn laji be o da. -
Yee "wɛan 'wɪ pɛɛnɔn nɛn -kaa
'man -yee 'wɪ 'a be, e ya "le -
kaa yɪɛ -trɔa "da, -e -kaa vɪle -
kaa 'si -si tɪglɪ da di!

2 -Kaa -tɔa 'nan, 'wɪnun nɛn
Bali -le 'pasianɔn nɛn laji be
waa 'vɪ 'li -kaa tranun le be,
Bali -a "va 'nan 'o 'ta wula "da.
'Pian min nɛn ya'a 'ta wulea
"da "diɛ, Bali 'wɪ "nɛn kɔɔn -a
san le.

3 'Wɪ 'tɔwli zɪɛ, -yɛɛ bɔa
'nyian min nɛn ya'a 'wɪle
"man -e Bali 'e 'si 'wɪ 'ji diɛ -a
man. Bali 'wɪ "nɛn -kɔɔnman
-yɾɛ, e -ciala "da. Zozi nɛn
Minsan a be, -yɛɛ 'vɪ 'e tɛdɛ
'nan Bali min "sia 'wɪ 'ji.
Minnun nɛn o 'wɪ zɪɛ -a 'man
be, waa 'vɪ -cɛɛ 'wein 'nan 'wɪ
'kpa nɛn.

4 ɛn 'wɪ nɛn waa 'vɪ be, Bali
'bɔ -a -ci kɔɔn 'nan 'wɪ tɪglɪ

nɛn, kɔɔ e ciɪla o va, ɛn o -
cɛɛ srɔn "wɪ -dandannun 'lee
'lebo "fɔ wɪ 'tɔ 'tɔdɔ pɛɛnɔn
drɛ. ɛn "nyian be, "yi 'tɔ 'tɔdɔ
pɛɛnɔn nɛn Bali lei 'saun -a -
nɔan "min le be, Bali -a pli o
man 'e 'ci 'sɔ 'a.

Zozi 'va nɛn min "sia 'wɪ 'ji

5 'Trɛ -trɛ nɛn e -taa "be, kva -
nan wɪ 'vɪ 'cɛɛ. 'Ka -tɔ 'nan 'trɛ
zɪɛ, Bali -le 'pasianɔn nɛn laji
be -weɛ "cɛɛ "paala di.

6 'Wɪ nɛn 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le
'fluba 'ji be, 'ka 'ci "nrɔn "da. E
ya 'e 'cɛn -tɛdɪ fe -tu -nan 'nan:

«-Mɛ "nɛn blamin -a,

ɛn 'i 'bɔ Bali,

'i 'ci "nrɔnman "da?

ɛn -mɛ "nɛn Blamin -pɪ -a,

ɛn 'i 'bɔ Bali,

-a -nan wɪ a 'i man?

7 I Blamin -pɪ drɛ "wɛnnɔn

'yie 'pasianɔn nɛn laji be

o man tu "wɛnnɛn 'a.

"Be -sru, i 'tɔ -dan nɔn -yɾɛ,

ɛn yia 'tɔ wɪ.

8 Yia -tɔ mingɔnnɛn -a fe
pɛɛnɔn da.»

-Te waa 'vɪ 'nan Bali Blamin -
pɪ -tɔ mingɔnnɛn -a fe pɛɛnɔn
da be, fe -tu 'ka 'e 'sidɪ "va
"fo "di. 'Pian ka'a 'wɪ zɪɛ -a -
kɔnnɛn 'ye tu 'gɔɛ -a -ji di.

9 'Wɪ nɛn -cɛɛ -tɔa "be, -nyɾɛn
'gɔ. Bali Zozi drɛ "wɛnnɔn 'yee
'pasianɔn nɛn laji be o man
tu "wɛnnɛn 'a. Bali ci a "yi
"le "wɛan e 'wɪ zɪɛ -a drɛ, 'nan
-e Zozi 'e 'ka blamin pɛɛnɔn
'leji. 'Be nɛn 'gɔɛ -kaa -tɔa "mɛn
'nan, Bali 'tɔ -dan -nɔn -yɾɛ, ɛn
yaa 'tɔ wɪ, -a yɾa nɛn yaa 'yɪ -
kaa man be -yee "wɛan.

10 'Wɪ 'kpa nɛn, Bali nɛn e fe
pɛɛnɔn drɛ, ɛn -yɛɛ -maan e ya
-nan tian be, e ya "va 'nan 'yee
'nɛnnun "kaga 'o 'yee -dan ci

yl. -Yee "wεan yra yidi man be Bali Zozi dre min tighi 'a, 'nan -e 'e Bali va -si 'le 'su minnun le. 'Wl nεn Bali ci "va "be -nyren zle.

11 Zozi nen e blamin -le 'wl 'wli di fui be, -a "ti "nen Bali -a. En minnun nen Zozi 'wee 'wl 'wli di fui be 'o "ti "dra -tuwli 'o 'vale Zozi 'a. -Yee "wεan Zozi 'ka 'yra tea o laabudi -a 'e "bunun di.

12 Koo yaa 'vl Bali le 'nan:

«Mein 'nan wl ve 'an "bunun le.

Mein 'to dra -dan minnun pεenon nen

o dre 'yie ve -a be o yie man.»

13 En yaa 'vl "nyian 'nan:

«'Men yi -teradi pεenon a Bali da.»

Yaa -to "nen "nyian -a vidi -a 'nan:

«Maan nen 'gu,

kve ci 'nennun nen i o -non 'men be waa.»

14 'Nennun zle o o -ya blamin -a. En -kaa -toa 'nan, yi -tu baa "be -e blamin 'e 'ka Satan -le 'pleble a blamin da -le "wεan. 'Wl zle -yee "wεan nen o Zozi 'ya blamin -a, en e -ka yiba "plan da, 'nan -e 'e Satan -le 'pleble 'le 'ka.

15 E dre zle 'nan -e minnun nen -wee "klandi -ka 'lo -le "wεan o ya Satan -le nannun a be, Zozi 'e o 'si Satan -lo nnanba -ji.

16 Maan 'nan 'an ve 'cee 'nan, Bali -le 'pasianon nen laji be, o va 'padi -le "wεan "cee Zozi 'ta di, 'pian e -ta 'pale Abraam kluda 'non 'va.

17 -Yee "wεan nen Zozi dre blamin -a. E dre zle 'nan

-e 'e -kaa blaminun 'sia -pe pεenon 'ji. 'Nan -e 'e -kōla "dredı -a Bali -panzan -dan nen minnun nyirinda -sean "da en 'e 'ta wōla Bali wei da be -a. E wu "man en 'e -ka 'nan -e minnun pεenon 'o dre 'saun Bali 'le.

18 Zozi 'kolaman 'padi -a -kaa 'va, koo yra yidi nen e baa -kaa man be, e 'bo -yee "man. En "nyian Satan nen e -kaa man -taan "be, e -yee "man -tan.

3

Zozi -dan "mlian Moizi da

1 'An "bu Zozi, ka dre Bali -le ve -a, koo Bali 'ka 'si "va 'nan -e 'ka 'ku laji. -Yee "wεan 'ka 'ci "nrōn Zozi da. Bali -a 'pa 'sia 'treda, en -yee dre -cee Bali -panzan -dan a. -A 'bo 'le 'wl nen -kaa ve minnun le.

2 Bali Zozi 'si "va en yaa dre 'a. Zozi 'ta 'wōla -a wei da, 'Wl 'tuwli zle -a 'bo nen Moizi -a dre 'li. E 'ta 'wōla Bali wei da, te -yee ci Bali -le minnun 'lezan 'a.

3 'Pian Zozi -dan "mlian Moizi da. -A -cin 'e 'to 'ka 'ji 'nan, min nen e 'kōn 'to be, -a 'to "we e "mlian 'kōn 'bo nen yaa -to be -a da.

4 En "nyian be, 'kōn 'tudu pεenon nen 'treda be, blamin 'be -to, 'pian Bali 'be fe pεenon dre.

5 'Li be, Moizi a Bali 'suzan 'tun "a Bali -le minnun yei. E 'ta 'wōla Bali wei da, en 'wl nen Bali "ta -a dra be, -a 'bo nen yaa ve Bali -le minnun le.

6 'Pian Crizi -le ve be, Bali -pi nen, en Bali 'yee minnun pεenon 'peba 'wo -yru. -Kaa ya Bali -le minnun -a, 'pian e ya 'nan te -kaa 'pe -sru 'e 'toa di,

en -kaa yi -tera Minsan da ci
"nrandi -a.

*Bali -le minnun 'o "trɔɛn -
tɔa Bali wei le!*

⁷ Wɪ zɪɛ -yee "wean nɛn 'ka
"trɔɛn "tɔ 'wɪ nɛn Bali lei 'saun
-a 'vɪ bɛ -yre. Kɔɔ e ya 'e 'crɛn
-tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«-Te cɛɛɣv nɛn

ka cɪ Bali wei mannan bɛ,

⁸ te 'ka "trɔɛn "yuyu 'tan dɪ!

Te 'ka 'wɪ drɛ

"le 'ka tranun -le 'wɪ 'zɔ dɪ!

Te o ya "bui "da bɛ,

'o 'ci -tɔ lou 'an man,

ɛn waan 'le wɛɛla.

⁹ An 'wɪ "kaga drɛ 'o yɪɛ man

le -fuba sinjɛn wlu paan "le

'nan -e 'waan 'tɔ vɪ,

'pian 'bɛ 'nan nɛn 'o 'ci -tɔ lou

'an man,

ɛn waan 'le wɛɛla.

¹⁰ -Wee 'wɪ drɛdɪ 'an 'ci srɛ,

ɛn maan 'vɪ 'an 'fli ɛ 'nan:

«Tɔ pɛɛnɔn man bɛ

-wee -wulo -ji "nrɔndɪ o "sia

'an man -kɔɔbli.

-Si nɛn an cɪ -a -kɔɔnnan -wle

"bɛ,

o 'ka 'bɛ 'va dɪ.»

¹¹ -Yee "wean 'bli 'fɔ 'an 'ji o
man,

ɛn an -tɔ "da 'nan:

«Fɛnan nɛn maan 'pla -wee

'flinla "nan "a bɛ,

wa'a bɔa -nan 'li "fo "dɪ!» »

¹² 'An "bɔvɪ Zozinɔn, 'ka yɪɛ

'tɔ 'ka 'fli -va! Min -wɪdɪ "nɛn

ya'a yi -tɛala Bali da dɪ, -e 'e 'si

Bali -sru "bɛ, te 'e 'kɔn 'ka yei

"dɪ.

¹³ 'Pian yi -tɔdɔ pɛɛnɔn man

bɛ, 'ka cin "koe "tɔ 'ka da! 'Wɪ

nɛn Bali -le 'fluba -a 'vɪ 'nan,

-te cɛɛɣv nɛn ka cɪ Bali wei

mannan bɛ, -te e ya tian 'cee

vɛ -a bɛ, 'ka cin "koe "tɔ 'ka da!

-Te ka ya 'wɪ zɪɛ -a drɛnan bɛ,

'wɪ 'wɪdɪ 'ka 'kɔlaman min -tu

man yɪdɪ -a 'ka yei -e -a san 'e
"trɔɛn "yuyu 'tan Bali va dɪ.

¹⁴ Fɛ nɛn maan ve zɪɛ -yɛɛ cɪ

'nan, -te -cee yi -tɛradɪ Bali da

-ji, -kaa 'pɛ -sru 'ka tɔalɛ dɪ -

trilii ɛn -kaa 'le 'sran bɛ, te -

kaa 'vale Crizi -a -cɛɛ 'ta 'wɔla.

¹⁵ Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali

-le 'fluba 'ji 'nan:

«-Te cɛɛɣv nɛn ka cɪ Bali wei

mannan bɛ,

te 'ka "trɔɛn "yuyu 'tan

"le 'ka tranun -a drɛ "bui "da

bɛ

-yee 'wɪ 'zɔ dɪ!»

¹⁶ Tɔ zɪɛ -a man bɛ, -tɪnɔn

ɛ nɛn Bali 'wɪ tin 'ba, "bɛ -

sru ɛn 'o 'ci -tɔ lou Bali man?

Minnun pɛɛnɔn nɛn Moizi o

'si nɔanba -ji Ezipti bɛ o nɛn.

¹⁷ ɛn "nyian -tɪnɔn man nɛn

Bali ci srɛ le -fuba sinjɛn wlu?

Minnun nɛn o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ ɛn

o kaa "bui "da bɛ o nɛn.

¹⁸ Bali -tɔ "da 'nan:

«Fɛnan nɛn maan 'pla -wee

'flinla "nan "a bɛ,

wa'a bɔa -nan 'li "fo "dɪ!»

-Tɪnɔn -le 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ?

Minnun nɛn o Bali wei -fɔla 'o

"trɔɛn -sru "bɛ o nɛn.

¹⁹ 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn e 'bɔ -

kaa tranun man zɪɛ, yaa -

kɔɔnman -cɛɛ 'nan, wa'a yi -

tɛlɛa Bali da dɪ -le "wean, wa'a

bɔlɛ fɛnan nɛn Bali -a 'pla -

wee 'flinla "nan "a bɛ, -a -nan

dɪ.

4

1 -Te Bali -a 'vɪ 'nan, e fɛ -

tu -nan 'pla minnun -le 'flinla

"nan "a bɛ, -kaa yɪɛ 'tɔ -kaa fli -

va, "tɔgɔ -kaa 'va min -tu 'e vɪɛ

'e bɔ 'flinla "nan zɪɛ -a -nan dɪ!

² Kɔɔ -kaa Bali -le 'wɪ

'nɔnnɔn 'man "le zɪ -kaa

tranun -a 'man "bui "da bɛ -

yee 'wɪ 'zɔ. 'Pian wa'a 'silɛa

'wɪ 'a dɪ, -yee "wɛan nɛn wa'a
"nɛn-blɪɛ dɪ.

³ -Kaa nɛn -kaa yi -tɛra 'wɪ
'nɔnnɔn zɪɛ -a da bɛ, -kaa bɔa
'flinla "nan "nɛn Bali -a 'vɪ bɛ -
a-nan. Kɔɔ yaa 'vɪ -kaa tranun
"le "man 'nan:

«'Bli 'fɔ 'an 'ji o man,

ɛn an -tɔ "da 'nan:

«Fɛnan nɛn maan 'pla -wee
'flinla "nan "a bɛ,

wa'a bɔa -nan 'li "fo "dɪ!»
'Flinla "nan zɪɛ Bali -a 'pla 'li 'e
'cɛn tɔ nɛn e 'trɛ 'lee la dra bɛ
-a man.

⁴ Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le
'fluba 'ji 'nan:

«Zɪ Bali fɛ pɛɛnɔn drɛ

yi -tɔdɔ 'shɛɛdɔ bɛ,

-a 'sɔravlizan da bɛ,

ɛn e flinla.»

⁵ 'Pian 'fluba nɛn -kaa 'sia -a
ta vɪnan 'gɔvɛ, e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ
'nan:

«Fɛnan nɛn maan 'pla -wee
'flinla "nan "a bɛ,

wa'a bɔa -nan 'li "fo "dɪ!»

⁶ -Kaa tranun nɛn o Bali -
le 'wɪ 'nɔnnɔn 'man 'e tɛdɛ bɛ,
wa'a 'ta wɔlɛa "da "dɪ, -yee
"wɛan nɛn wa'a bɔlɛ 'flinla
"nan zɪɛ -a -nan dɪ. 'Pian Bali
a "va 'nan minnun 'o 'bɔ -nan.

⁷ -Yee "wɛan e yi -tɔ kɔɔn
minnun lɛ "nyian. Yi zɪɛ yaa
'tɔ 'pa cɛɛgɔ. Lɛ "kaga "bɛ -sru
Bali ciɪla David -va ɛn e yi zɪɛ
-yee 'wɪ 'vɪ. Yaa 'vɪ 'nan:

«-Te cɛɛgɔ nɛn

ka cɪ Bali wei mannan bɛ,

te 'ka "trɔɛn "yuyu 'tan dɪ!»

⁸ -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan,
Zozue 'bɔla -kaa tranun -a
Kanan 'lɛglɔn 'ji 'vaa "bɛ -sru
ɛn David -a 'vɪ. 'Wɪ zɪɛ -
yɛɛ -kɔɔnman 'nan 'flinla "nan
"nɛn Bali -a 'vɪ bɛ, -a -nan "cɛɛ
Zozue 'bɔla -kaa tranun -a dɪ.

⁹ -Yee "wɛan 'flinla "nan "nɛn
Bali -a 'vɪ bɛ, e ya tian Bali -le
minnun man -pɛnnan.

¹⁰ Min nɛn e 'flinla "nan zɪɛ -a
'yɪ bɛ, -a san "flian 'yee 'nyran-
man pɛɛnɔn 'padɪ -a "le zɪ Bali
flinla yi 'sɔravlizan da bɛ -yee
'wɪ 'zɔ.

¹¹ -Yee "wɛan -kaa -cee 'plɛblɛ
pɛɛnɔn 'sia, -e -kaa bɔ 'flinla
"nan zɪɛ -a -nan! -Kaa drɛ zɪɛ,
-e min -tɔ 'e vɪlɛ 'e 'kɔn -kaa yei
-e 'e 'wɪ drɛ "le -kaa tranun -le
'wɪ 'zɔ dɪ. Wa'a 'ta wɔlɛa Bali
wei da dɪ, ɛn wa'a bɔlɛ 'flinla
"nan zɪɛ -a -nan dɪ.

¹² Bali wei bɛ, fɛ -tɔ nɛn -
a yɪɛ a "man "bɛ -nyɛn. -A
"koe "a 'e da, ɛn -a 'lɛ a "man
'e "mlian sɛn 'lɛ "fli "da. -
Te Bali 'wɪ tin 'ba min lɛ bɛ,
e -wɪlan min man -wɪdɪ.
Min 'wɛ 'fɔnan 'e cin "nɛn,
'lee min 'wɛ 'ji -srun, 'lee min
lei, 'lee fɛ pɛɛnɔn nɛn min ji bɛ,
-a -tɔ 'ka 'fo "man 'e yɔɔdɪ dɪ.
Min -wulo -ji "nrɔndɪ pɛɛnɔn,
'lee 'wɪ yɔɔdɪ pɛɛnɔn nɛn min
ji bɛ, Bali wei -a ta bɔala 'vaa
ɛn e tin -tɛa "da.

¹³ Fɛ -tɔ "ka -e 'bɛ 'fɔ 'e yɔɔdɪ
Bali man dɪ. Bali -a pɛɛnɔn
'nan ye, kɔɔ -a ta a 'e 'sidɪ -yrɛ
"fo. 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn min -a drɛ
bɛ, Bali lɛ nɛn yaa -sru "ve.

Zozi 'bɛ -cee 'wɪ ve Bali lɛ

¹⁴ -Cee Bali -panzan -dan a,
e ya Bali "srɔn. Zozi nɛn Bali -
pɪ -a bɛ, -nyɛn. -Yee "wɛan 'wɪ
nɛn -kaa yi -tɛra "da ɛn -kaa ve
minnun lɛ bɛ, te -kaa 'pɛ 'e plɔ
"man "fo "dɪ!

¹⁵ -Te -kaa "koe 'ka -kaa da
Bali -sru 'ta wɔdɪ -a dɪɛ, -cee
Bali -panzan zɪɛ 'wɪ nɛn -kaa
man bɛ yaa -tɔa. Kɔɔ Satan

nen e -kaa 'man -taan "bε, e -yee 'man -tan, 'pian ya'a 'wɪ 'wɪdɪ "tɔwli "drɛɛ "fo "dɪ.

16 -Yee "wεan -kaa yi -tera Bali da, -e -kaa -pli -yee mingɔnnɛn pɛin man. Fɛ zɪɛ -a -nan nen -kaa nyrinda -sɛan Bali da, ɛn e "yi "dra -cɛɛ tɔ nen -kaa 'mɛan drɛ 'nan 'e 'pa -kaa 'va bɛ -a man.

5

1 Min nen Bali -a "sia "va 'e 'panzan -dan a bɛ, yaa "sia "va minnun yei, 'nan -e min zɪɛ 'yee 'su o pɛɛnɔn 'le vɛ -a. -Te min 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'nan ɛn e -ta -a -nan fɛ -a bɛ, min zɪɛ -yɛɛ -nɔan Bali lɛ.

2 Bali -panzan -dan 'bɔ bɛ, minnun nen o 'wɪ 'wɪdɪ "dra te wa'a -ci tɔa dɪɛ, e -wee 'wɪ 'ci maan. Kɔɔ tɔ -mie bɔa "bɛ, -a 'bɔ "nyian e 'wɪ 'wɪdɪ "dra.

3 -Yee "wεan e 'yee 'wɪ 'wɪdɪ "man fɛ -nɔan Bali lɛ, "le zɪ e minnun -le vɛ dra bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

4 Min "cɛɛ 'e 'fli -tɔa Bali -panzan -dan a dɪ. Bali 'bɔ 'bɛ min -tɔa 'e 'panzan -dan a "le zɪ -yaa drɛ Arɔn lɛ 'li bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

5 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -yɛɛ drɛ "nyian Crizi -le vɛ -a. -Yɛɛ "cɛɛ 'e 'fli -tɔ Bali -panzan -dan a dɪ. 'Pian Bali 'bɛ -tɔ 'e 'panzan -dan a. Bali -a 'vɪ -yrɛ 'nan:

«Yie ci 'mɛn 'nɛn 'a,
-e 'e 'sia cɛɛgɔ man bɛ
an drɛ 'i "tɪ "a.»

6 ɛn Bali -le 'fluba 'ji bɛ, Bali 'wɪ tin 'ba "nyian fɛ pee -nan. E 'nan:

«I ya 'an -panzan -a,
"le Mɛlcisedɛk -le 'wɪ 'zɔ,
ɛn i -fo "a 'li 'trilii.»

7 Tɔ nen Crizi a 'trɛda bɛ, e Bali trɔ 'ba 'plɛblɛ, te -a yie

'yi -sɛan 'e da. ɛn Bali nen e -kolaman -a 'sidi -a -ka 'lɔ bɛ, ya'a wei 'tɔlɛa nan dɪ, kɔɔ Crizi man a 'e wɔɔdɪ -e 'e 'ta wɔla 'wɪ pɛɛnɔn nen Bali -a ve bɛ -a da.

8 Crizi a Bali -pɪ -a, 'pian yra yɪdɪ pɛɛnɔn nen e 'bɔ "man "bɛ, -yɛɛ 'ta wɔladɪ Bali -sru paa "ji.

9 Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ pɛɛnɔn 'lɛ sɔɔdɪ man Bali 'lɛ bɛ, -a -nan nen e drɛ minnun pɛɛnɔn nen o 'ta 'wɔla -a wei da bɛ o 'sizan 'wɪ 'ji -a 'li 'trilii.

10 ɛn Bali -a drɛ 'e 'panzan -dan a "le Mɛlcisedɛk -le 'wɪ 'zɔ.

'Cee yi -teradɪ Zozi da 'e 'kɔ 'e 'lɛ

11 'Wɪ zɪɛ -a da bɛ, 'wɪ "kaga "a 'kɔ 'ji -e 'kɔ tin 'ba 'cɛɛ. 'Pian -a -ci vɪdɪ 'cɛɛ bɛ e ya 'plɛblɛ, kɔɔ ka'a 'wɪ 'ci maan tada dɪ.

12 Ka 'mɔn Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji paan "le -e te ka drɛ 'ji ceje, 'pian kaa -kɔɔnman 'nan Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji wɪ "wɛnwɛnnɛnnun bɛ, -a 'bɔ nen min 'e "paa 'ka 'ji. 'Ka 'fli dra tian "le 'nɛn 'linɛnnun -le 'wɪ 'zɔ, 'nɔnnɔn 'va nen ka ci, ka'a 'kolaman fɛ 'plɛblɛ 'blɪdɪ -a dɪ.

13 Min oo min nen e ci 'nɔnnɔn 'va bɛ, te -a san a tian "le 'nɛn 'linɛn 'le 'wɪ 'zɔ. Ya'a 'wɪ "yi 'lee 'wɪ 'wɪdɪ 'cɛnnan 'e cin man tɔa dɪ.

14 'Pian min cejenun 'bɛ, fɛ 'plɛblɛ 'va nen o ci. -Wee 'ta wɔdɪ Bali -sru "bɛ, o 'wɪ "kaga tranla, ɛn o 'wɪ "yi 'lee 'wɪ 'wɪdɪ 'cɛnnan 'e cin man -tɔa.

6

1 -Yee "wεan -kaa kɔ -kaa 'lɛ zia, -e 'wɪ nen waa "paa -man min ceje ji bɛ, 'ka -tranla! 'Wɪnun nen Bali -sru 'ta wɔdɪ -ji 'wɪ "wɛnwɛnnɛnnun -a bɛ,

'ka 'bɛ 'tʊ! 'Wɪnʊn zɪɛ -nyrɛn 'gʊ, min 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man -e 'e 'fli -nɔn Bali lɛ, ɛn min 'e yi -tɛra Bali da,

² ɛn min -batize drɛdɪ da wɪnʊn, ɛn min -pɛ pladɪ min da, ɛn -kanɔn wluandɪ da wɪnʊn, ɛn tʊ -fɔla "da "ji Bali minnʊn -le tin "baa bɛ -a da 'wɪnʊn. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ, kʊ 'ka "vale 'kʊ 'bɛ "paaman "nyian 'ka 'ji dɪ.

³ 'Pian kʊ ya "vale, -te Bali wɪ "man "bɛ -kaa -kʊ -kaa 'lɛ zɪa, -e 'wɪ nɛn waa "paaman min ceje ji bɛ, 'ka -tranla!

⁴ Minnʊn nɛn o 'ta 'wɔla Zozi -sru fɔnɔn, "bɛ -sru 'vaa -e 'o pei 'fɔ "man "bɛ, 'ka 'ci "nrɔn o da! Minnʊn zɪɛ Bali o man drɛ 'wein 'yee 'tɛ 'san -a, ɛn e 'yee "yi "nɔn -wlɛ. Bali lei 'saun drɛ -wee vɛ -a.

⁵ ɛn "nyian bɛ, zɪ Bali wei cɪ 'kpa bɛ, waa -tɔ. ɛn 'plɛblɛ nɛn Bali -taa 'yee mingɔnnɛn -blɪlɛ -a bɛ, wɛɛ 'tɔ "nyian.

⁶ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ waa -tɔ 'vaa "bɛ -sru ɛn 'o pei 'fɔ Zozi man. Min nɛn e 'wɪ zɪɛ -a drɛ bɛ, -si pee "ka -e 'e 'fli -nɔn Bali lɛ "nyian dɪ. Kɔɔ 'wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, yaa -kɔɔnman 'nan, ya'a Bali -pɪ 'silɛa min -a dɪ, ɛn yaa pɛɪn "nyian yiba "plan da, te minnʊn -a "srɔnman.

⁷ -Kaa -kɔɔn fei nɛn min -a "paa bɛ, -a man. Laa -fɛan "man, -e fɛ 'wlɛ nɛn waa -fɔ fei zɪɛ -a da bɛ, e 'bɔla "kaga min nɛn -yee fei cɪ -a bɛ -yrɛ. Tɔɔn te Bali -le -fɛa a 'trɛ zɪɛ -a man.

⁸ 'Pian -te fei zɪɛ lʊ -wɪdɪ 'bɛ bɔa "da "bɛ, min nɛn -yee fei cɪ -a bɛ ya'a "nɛn 'ble dɪ. -Yee "wɛan maan ve 'cɛɛ 'nan, min nɛn e ya "le fei zɪɛ -yee 'wɪ 'zʊ bɛ, tʊ 'ka "nyian -fʊlɛ "kaga "dɪ,

-e Bali 'e tin -tɛ "da -e 'e -nan -nyan 'tɛ 'a.

⁹ 'An beenun, kʊ 'wɪ 'pla 'cɛɛ 'wɪnʊn zɪɛ -a vɪdɪ -a, 'bɛ a zɪ. 'Pian kʊ yi -tɛala "da 'nan 'cee vɛ bɛ, ka ya -si tɪglɪ nɛn min 'sia 'wɪ 'ji "da "bɛ -a da.

¹⁰ Kɔɔ Bali a tɪglɪ, ɛn 'cee 'nyranman nɛn 'ka "paa bɛ -a -cin 'ka 'saan "ji "dɪ. ɛn "nyian 'cee 'pa nɛn kaa wo Zozinɔn 'va 'cee Bali yɪdɪ "yi "le "wɛan bɛ, -a -cin 'ka 'saan Bali ji dɪ.

¹¹ Kʊ ya "vale 'nan 'ka 'fʊ 'wɪ zɪɛ -a drɛnan -trilii, -e 'wɪ nɛn 'ka yiɛ yra -yrɛ "bɛ 'e drɛ 'cee vɛ -a "fo.

¹² Kʊ 'ka "va 'nan 'ka 'pɛ 'e plʊ Bali -sru 'ta wɔdɪ man dɪ. Minnʊn nɛn o yi -tɛra Bali da, ɛn o -pɔan 'sɔ bɛ, 'o drɛ 'cee 'wɪ -kɔɔn "mannɔn 'a! Kɔɔ minnʊn 'bɔ zɪɛ, fɛ nɛn Bali -tɔ "da 'nan 'e -nɔan "minnʊn lɛ bɛ, o -taa -a yɪɛ.

Bali ci 'ka 'limlan dɪ

¹³ Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan, 'e "ta fɛ -tʊ -nɔan -yrɛ, ɛn yaa -ci pɛ wluan 'e 'bɔ 'fli da. Kɔɔ fɛ -tʊ "ka -e Bali 'e 'pɛ wluan 'bɛ da, te 'bɛ -dan "mlian Bali da dɪ.

¹⁴ -Yee "wɛan yaa 'vɪ Abraam lɛ 'nan:

«Maan ve 'yiɛ 'nan,

an -taa "fɛa vɪlɛ 'i man,

ɛn an -taa 'i kluda 'nɔn drɛlɛ "kaga.»

¹⁵ Abraam 'e -pɔan "sran 'e cin da, ɛn 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ bɛ yaa man -pɛn. -Yee "wɛan "bɛ -sru e drɛ -yee vɛ -a.

¹⁶ -Te min "ta 'wɪ 'tʊ -ji -pɛ wuanla bɛ, fɛ nɛn -a -dan "mlian "da "bɛ, -a man nɛn

'e 'pɛ wuanla. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan 'wɪ tɪɡlɪ nɛn yaa 'vɪ, te -sa 'ka 'nyian "da "dɪ.

¹⁷ 'Wɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn Bali -a drɛ Abraam lɛ. 'E 'pɛ wluan 'e 'fli da, 'nan -e minnun nɛn o -taa 'wɪ zɪɛ -a "nɛn "blɪɛ bɛ, 'o -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nɛn yaa ve.

¹⁸ Bali -a 'vɪ Abraam lɛ 'nan 'e "ta fɛ -tɔ -nɔan -yrɛ, ɛn Bali 'e 'pɛ wluan 'wɪ 'tɔwli zɪɛ -a -ji. 'Wɪ "fli zɪɛ -a drɛdɪ -a bɛ, Bali -a kɔɔn -cɛɛ 'nan -te 'e 'wɪ 'vɪ bɛ, 'e 'ci 'ka 'limlan 'li "fo "dɪ. ɛn ya'a 'kɔlaman -e 'e 'wlu 'sɛn dɪ. 'Wɪ zɪɛ e ya "le -e -kaa "koe "tɔ -kaa da, -e 'wɪ nɛn -kaa yɪɛ yra -yrɛ "bɛ -kaa man -pɛn.

¹⁹ 'Wɪ nɛn -kaa yɪɛ yra -yrɛ "bɛ, 'wlu wɪ "cɛɛ dɪ, ɛn -yɛɛ -maan -e -kaa tɔ 'plɛblɛ. Zozi lɛ nɛn -kaa yɪɛ yra, ɛn -yɛɛ wla fɛnan nɛn Bali cɪ bɛ -a -nan.

²⁰ Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn Zozi -trɔa -kaa 'lɛ, 'nan -e 'e 'pa -kaa 'va. Kɔɔ -yɛɛ drɛ -cɛɛ Bali -panzan -dan a, "le zɪ Mɛlcisedɛk cɪ Bali -panzan -a 'li bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. ɛn e -fo -a 'li 'trilii.

7

Mɛlcisedɛk -le 'wɪ

¹ Mɛlcisedɛk zɪɛ e ya Salem 'nɔn 'le mingɔnnɛn -a, ɛn e ya Bali nɛn fɛ pɛɛnɔn 'ta lou "bɛ -a -panzan -a. Tɔ nɛn Abraam "sia mingɔnnɛnnun 'klɪnan, ɛn e ya -tanɛn bɛ, -a -nan nɛn Mɛlcisedɛk -kɔ -a 'lɛ, ɛn e -fɛa 'vɪ "man.

² Fɛnun pɛɛnɔn nɛn Abraam -a 'si te e mingɔnnɛnnun klɪ bɛ, yaa -fuzan -nɔn Mɛlcisedɛk lɛ. Mɛlcisedɛk -ci nɛn 'nan, mingɔnnɛn nɛn e 'wɪ tɪɡlɪ dra. ɛn "nyian bɛ, e

ya Salem 'nɔn 'le mingɔnnɛn -a. -A -ci nɛn 'nan, mingɔnnɛn nɛn e -fɔdɪ -trɔɔ -nɔan "min lɛ.

³ Min -tɔ 'ka Mɛlcisedɛk "tɪ 'tɔa dɪ, ɛn min -tɔ 'ka -a "bɔ 'tɔa dɪ, ɛn min -tɔ 'ka -a tra -tɔa dɪ. Min -tɔ 'ka -a -yadɪ 'lee -a -kadɪ tɔa dɪ. -Yɛɛ 'wɪ drɛ "le Bali -pɪ -le vɛ drɛ bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ, e -fo Bali -panzan -a 'li 'trilii.

⁴ Mɛlcisedɛk -le -dan nɛn, e cɪ -a 'li bɛ, -kaa cɪ "nrɔn "da! Abraam 'bɔ nɛn e ya -kaa tra tɛdɛ -a bɛ, fɛnun pɛɛnɔn nɛn yaa 'si mingɔnnɛnnun lɔ bɛ, yaa -fuzan -nɔn -yrɛ. 'Wɪ zɪɛ yaa -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, Mɛlcisedɛk -dan "mlian Abraam da.

⁵ E ya 'e 'cɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, Levi kluda 'nɔn nɛn Bali -pannɔn 'a bɛ, 'o fɛ -fuzan 'si Izraɛl 'nɔn 'lɔ. Levi kluda 'nɔn 'lee Izraɛl 'nɔn bɛ, o pɛɛnɔn a Abraam kluda 'nɔn 'a.

⁶ 'Pian Mɛlcisedɛk 'ka Abraam kluda min -a dɪ, ɛn -yɛɛ fɛ -fuzan 'si Abraam -lɔ. ɛn "nyian bɛ, Abraam nɛn Bali -a 'vɪ 'e 'cɛn 'nan, e "ta fɛ -tɔ -nɔan -yrɛ "bɛ, Mɛlcisedɛk -fɛa 'vɪ "man.

⁷ -Kaa -tɔa 'nan min ceje 'bɛ -fɛa ve 'nɛn "wɛnnɛn man. -Sa 'ka 'wɪ zɪɛ -a da dɪ.

⁸ Levi kluda 'nɔn 'bɔ nɛn o fɛ -fuzan "sia bɛ, blaminun nɛn waa, o kaa "le -cɛɛ 'wɪ 'zɔ. 'Pian Mɛlcisedɛk nɛn e fɛ -fuzan 'si Abraam -lɔ bɛ, waa cɛn -tɛ 'nan, -a yɪɛ a "man 'li 'trilii.

⁹ Levi kluda 'nɔn lɛ nɛn minnun fɛ -fuzan -nɔn. 'Pian Levi 'bɔ fɛ -fuzan -nɔn min lɛ. -Yɛɛ drɛ -a tra Abraam -le fɛ -fuzan -nɔndɪ -a Mɛlcisedɛk lɛ.

¹⁰ Tɔ nɛn Abraam fɛ -fuzan -nɔn Mɛlcisedɛk lɛ bɛ, te wa'a

tian Levi -yale di. 'Pian te Bali -a 'pla 'e 'cen 'nan, Levi a Abraam kluda min -a, -yee "wean o -kolaman waa ve 'nan Levi 'be -nɔn.

11 Bali -pan nyranman nen waa -nɔn Levi kluda 'nɔn le be, -yee -maan min 'ta wɔla Moizi -le -pei -tɔ winun da, 'pian ya'a 'kolaman -e 'e min dre 'saun Bali 'le di. "Te e min dra 'saun Bali 'le be, "te Bali 'ka 'tale 'e 'panzan pee -a di. 'Pian -kaa 'yɪ 'nan, e -ta 'e 'panzan pee -a. 'Be a "le Melcisedek -le 'wɪ 'zɔ, en e 'ka "le Levi kluda min nen Arɔn -a be -yee 'wɪ 'zɔ di.

12 Bali -pan nyranman nen Levi kluda 'nɔn -a "paa be, 'be nen 'gʊe Bali -a -pe man 'lila. -Yee "wean e -pei -tɔ wɪ man lila "nyian.

13 Kɔɔ min 'bɔ nen o -yee 'wɪ 'vɪ 'gʊe, e 'ka Levi kluda min -a di, en -a kluda min -tɔ 'ka tian 'li Bali -pan nyranman 'pale di.

14 -Kaa -tɔa 'wein 'nan, -kaa san Zozi Crizi a Zuda kluda min -a. En tɔ nen Moizi Bali -pannɔn 'le 'wɪ ve be, ya'a Zuda kluda 'nɔn 'fɔle "va "di.

15 'Wɪ 'kpa nen, Bali -pei -tɔ wɪ man 'lila. Kɔɔ Bali -ta 'e 'panzan pee -a, te 'be a "le Melcisedek -le 'wɪ 'zɔ.

16 E 'ka Bali -pannɔn kluda min -a 'vaa en Bali -a -tɔ 'e 'panzan -a di. 'Belidi nen ya'a 'nyaan di, e ya -yrɔ, -yee "wean yaa -tɔ.

17 Zɪ e ci 'e 'cɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji zɪe, kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tedɪ 'nan:

«I ya 'an -panzan -a, "le Melcisedek -le 'wɪ 'zɔ, en i -fo "a 'li 'trilii.»

18 'Winun zɪe -wee -kɔɔnman -cee 'nan, -pei -tɔ winun nen Bali -a -nɔn Moizi le be, Bali -a klu -sran ji. Kɔɔ 'pleble 'ka -yrɔ "di, e ya 'wɪ "tun "a,

19 en ya'a -kolale min dre di -a 'saun Bali 'le di. 'Be nen 'gʊe, fe nen e ci 'kpa e "mlian -a pɛenɔn da be, -kaa yie yra -yre, en -yee -kaa -pliman Bali man.

20 En "nyian be, Bali -a -ci -pe wluan. -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali 'ka 'e 'pe wunlea 'vaa en e Levi kluda 'nɔn dre 'e 'pannɔn 'a di.

21 'Pian Bali -a -ci -pe wluan 'vaa en e Zozi dre 'e 'panzan -a. Kɔɔ e ya 'e 'cɛn -tedɪ 'nan:

«'An 'bɔ Minsan be, maan -ci -pe wluan, en 'an wei 'ka 'limlan 'li "fo "di.

I ya 'an 'panzan -a,

en i -fo "a 'li 'trilii.»

22 Zɪ Bali Zozi -tɔ 'e 'panzan -a be, yaa -ci -pe wluan, 'pian ya'a Arɔn -le ve -ci -pe wunlea di. 'Wɪ zɪe -yee -kɔɔnman -cee 'nan, fe nen Bali -a 'si en e blamin pli 'a 'e man "nyian 'e 'pee be, e "mlian -a tede ve da. En Bali Zozi -tɔ -ji 'nan -e -kaa -tɔ 'nan 'wɪ 'kpa nen.

23 -A -cin 'e 'kɔn -kaa 'ji "nyian 'nan, Bali -pannɔn nen Arɔn kluda 'nɔn 'a be, o ya "kaga, "tɔgɔ -te o va min -tɔ -ka be, -e Bali -pandi 'e 'le 'tɔ.

24 'Pian Zozi yie a "man 'li 'trilii, -yee "wean min -tɔ 'ka -e 'e Bali -pan -a "pa 'ji di.

25 'Be nen 'gʊe, minnun nen o ciɔa Zozi 'va, en o pli Bali man be, Zozi o "sia 'wɪ 'ji 'li "fo "le ve -a. Kɔɔ Zozi yie a "man

'li 'trilii, 'nan te e Bali tru "baa -wle.

²⁶ Bali -panzan -dan nen -a 'wɪ cɪ -kaa man bɛ, -a 'bɔ nen Zozi 'a. E 'sɔ Bali lɛ, ya'a 'wɪ 'wɪdɪ "tʊ drɛlɛ dɪ, ɛn 'tɔ 'ka 'e 'padɪ "man "dɪ. Bali -a 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn yei, ɛn e -kʊ -a laji lou.

²⁷ Bali -pannɔn -dandan nen -a tɛdɛnʊn -a bɛ, o 'bɔ 'fli -le 'wɪ 'wɪdɪ "man fɛ -nɔan Bali lɛ. "Bɛ -sru 'vaa -e 'o min nen e 'wɪ 'wɪdɪ drɛ ɛn e -ta -a -nan fɛ -a bɛ, -yee vɛ -nɔn Bali lɛ. 'Pian Zozi 'le vɛ 'ka drɛlɛ zɪ dɪ. Kɔɔ zɪ Zozi wɪ "man ɛn e -ka yiba "plan da bɛ, -cee 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn 'nan fɛ nen yaa -nɔn 'li "fo "le vɛ -a.

²⁸ Moizi -le -pei bɛ, blamin nen tʊ -mie bɔa e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, -a 'bɔ nen -pei -a -tɔ Bali -panzan -dan a. 'Pian 'bɛ nen 'gʊvɛ, Moizi -le -pei klu -sran. Kɔɔ zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ pɛɛnɔn 'lɛ sɔɔdɪ man Bali 'lɛ bɛ, Bali 'e 'pɛ wluan, ɛn 'e 'pɪ -tɔ 'e 'panzan -dan a 'li "fo "le vɛ -a.

8

-Cee Bali -panzan -dan nen Zozi 'a

¹ 'Wɪ pɛɛnɔn nen kʊ cɪ -a vɪnan 'gʊvɛ, -a -wulo nen 'gʊ. -Cee Bali -panzan -dan a laji lou. E ya 'e -nyrandɪ Bali nen 'yee mingɔnnɛn pɛin -da bɛ -a -pɛ "yi "da.

² E ya Bali -pan nyranman 'panan fɛnan 'saun nen Bali -a man drɛ 'wɪ zɪɛ -a drɛnan -a bɛ -a -nan. Blamin "cɛɛ fɛnan zɪɛ -a man drɛ dɪ, 'pian Bali 'bɛ man drɛ 'e 'bɔ 'a.

³ Bali -panzan -dan pɛɛnɔn nen waa -tɔa "bɛ, waa -tɔa 'nan -e 'e Bali -pan nyranman

'pa. -Yee "wɛan -cee Bali -panzan -dan "e "fɛ -tʊ -nɔn "nyian Bali lɛ.

⁴ "Te Crizi 'e 'kɔn tian 'trɛda bɛ, "te e 'ka Bali -panzan -a dɪ. Kɔɔ Bali -pannɔn a -nan 'va. ɛn o ya Bali -pan nyranman 'panan "le zɪ Moizi -le -pei -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

⁵ Bali -pan nyranman nen minnun zɪɛ waa "paa bɛ, e ya "le -a 'kpa nen waa dra laji bɛ -a -kɔɔn "manvɛ -le 'wɪ 'zʊ. Kɔɔ zɪ Bali -a 'vɪ Moizi lɛ 'nan 'e -tandan -tɔ 'yrɛ bɛ, yaa 'vɪ 'nan: «'I drɛ "yi!

-Tandan nen maan kɔɔn 'yie te i ya pɔn da bɛ,

-a 'lein nen 'i -tɔ 'mɛn.»

⁶ Bali -pan nyranman nen Bali -a -nɔn Zozi lɛ bɛ, -a 'kpa "mlian Bali -pannɔn pɛɛnɔn 'le vɛ da. Kɔɔ Zozi nen Bali -a 'si ɛn e Bali 'lee blamin yei "sɛn 'e cin va "nyian 'e 'pee. ɛn blamin 'lee Bali yei "sɛndɪ 'e cin va pee zɪɛ -a 'kpa "mlian -a tɛdɛ vɛ da. Kɔɔ fɛ nen Bali -a 'vɪ 'nan 'e -nɔan "blamin lɛ 'wɪ zɪɛ -a -ji bɛ -a 'kpa "mlian -a tɛdɛ vɛ da.

⁷ Bali -a 'yɪ "yi -e 'e blamin pli 'e man "nyian 'e 'pee, kɔɔ -a tɛdɛ vɛ nen Bali -a drɛ Izrael 'nɔn lɛ bɛ, ya'a -kɔlale -e 'e o drɛ 'saun Bali 'lɛ dɪ.

⁸ Tʊ zɪɛ -a man nen Bali 'wɪ 'pla Izrael 'nɔn 'bɔ lɛ. Yaa 'vɪ -wle 'nan:

«Tʊ -tʊ -taa "bɔlɛ bɛ,

an Izrael 'nɔn

'lee Zude 'nɔn -pliman 'an man 'e 'pee.

⁹ O -pli "nen

maan wo 'an man 'e 'pee bɛ,

ya'a 'kɔan "le -a tɛdɛ nen

maan drɛ o tranun lɛ

te an o 'si Ezipti 'lɛglɔn 'ji bɛ

-yee 'wɪ 'zʊ dɪ.
 -A tɛdɛ vɛ nɛn
 maan drɛ zɪɛ
 waa'a 'ta wʊlɛa "da "dɪ,
 -yee "wɛan 'an "trɔɛn 'si o va.
 10 'Pian tʊ -tʊ -taa "bɔlɛ bɛ,
 an -tɔa 'an wei da 'nan
 -e 'an Izrael 'nɔn -pli
 'an man "nyian 'e 'pee.
 Tʊ zɪɛ -a man bɛ,
 'mɛn -pei -tɔ wɪnʊn -cin -
 kɔanla o ji,
 ɛn zɪ kɔ min 'e 'ta wʊ 'trɛda bɛ
 -yɛɛ "paaman o ji.
 An -kɔan -wee Bali -a,
 ɛn o -kɔan 'mɛn minnʊn -a.
 11 -E 'e "sia nannannʊn man
 -e 'e 'bɔ min cejenʊn da bɛ,
 o pɛɛnɔn -taa -a -tɔlɛ 'nan
 mɛɛn cɪ Bali -a.
 'Wɪ zɪɛ min -tʊ "cɛɛ "paaman
 "nyian
 'e bɔɛzan -tʊ ji dɪ.
 -Te 'bɛ "cɛɛ dɪ,
 min -tʊ "cɛɛ vɛ 'e 'bʊɪ -tʊ lɛ
 'nan,
 'i 'ta -e 'i Minsan yɪ dɪ!
 12 -Te o 'wɪnʊn drɛ 'an 'va
 'wɪdɪ 'e 'cɛn oo,
 maan "cɛa -wɪɛ.
 ɛn -te o 'mɛn -pei -tɔ wɪ -mie
 srɛ 'e 'cɛn oo,
 ma'an "nyian 'an 'ci nrɔnman
 "da "dɪ.»

13 -Te Bali -tɔ 'e wei da 'nan
 'e blamin -pliman 'e man 'e
 'pee bɛ, yaa -kɔɔnman 'cɛɛ
 'nan, -a tɛdɛ vɛ nɛn Bali -a drɛ
 bɛ, e drɛ "lɛ sɔ ceje -le 'wɪ 'zʊ.
 Kɔɔ -te sɔ drɛ ceje bɛ, -a 'yi "sia
 "ji, te 'bɛ 'fɔladɪ 'bɔ.

9

*Minnun Bali -paan 'e tɛdɛ
 'kɔ?*

1 Zɪ Bali -tɔ 'e wei da -kaa
 tranʊn lɛ 'e tɛdɛ 'nan 'e o -
 pliman 'e man bɛ, pɛ pɛɛnɔn
 nɛn kɔ 'o Bali 'bɔ 'pan -a bɛ yaa

kɔɔn -wɪɛ. Yaa 'vɪ -wɪɛ 'nan
 'o fɛnan 'saun 'tʊ drɛ 'nan -e
 'wee 'pan -nan.

2 -A -nan nɛn o -tandan -
 tɔ. -A -kannɛn -trɔa "davɛ drɛ
 -tandan zɪɛ -a -ji nʊn, ɛn o
 'tablo drɛ "nyian -ji. 'Tablo zɪɛ
 -a da nɛn 'o 'kpɔʊn nɛn waa -
 nɔn Bali lɛ bɛ -a "paala.

3 -Tandan zɪɛ e ya 'e 'cɛndɪ -
 ji sɔ -tʊ -a. Fɛnan nɛn -kannɛn
 'lee 'tablo cɪ 'e -trɔadɪ bɛ, waa
 laabo fɛnan 'saun. ɛn fɛnan
 nɛn sola -sru zɪa bɛ, waa -nan
 laabo fɛnan 'saunzaun 'kpa.

4 O Bali -pan "davɛ -trɔa
 fɛnan 'saun 'nan. -Siga 'yi nɛn
 'e wɔdɪ "man, ɛn -a da nɛn o fɛ
 -tʊ nɛn -a -koei "a 'nɔnnɔn bɛ
 -a 'tɛ 'ble Bali lɛ. ɛn o 'cezu -
 tʊ -trɔa fɛnan 'saunzaun 'kpa
 'nan. -Siga 'yi nɛn 'e wɔdɪ
 "man 'e pɛɛnɔn. Fɛ yaaga nɛn
 'cezu zɪɛ -a -ji bɛ -nyrɛn 'gʊ, -
 pɔ -tʊ a 'e drɛdɪ -siga -a, ɛn o -
 blɪfɛ -tʊ nɛn waa laabo manɛn
 bɛ waa -sɛn -ji, e ya -ji. ɛn
 Arɔn -le "tonyrin nɛn -a 'nɛn
 a 'e bɔdɪ "da "bɛ, e ya -ji. ɛn -
 kɔlɛ 'fʊnʊn nɛn Bali -le -pei -tɔ
 wɪnʊn a "da 'e 'cɛn -tɛdɪ bɛ, o
 ya -ji.

5 Bali -le 'pasianɔn nɛn laji
 bɛ, waa -mie laabo Sheribɛn.
 O min yiba "fli "a 'e 'tɔdɪ 'cezu
 zɪɛ -a ta "bluvɛ da. -Yɛɛ -
 kɔɔnman 'nan Bali -le -dan a
 -nan, ɛn o -pɛ "jɛ "a 'e cin yɪdɪ
 "da. -A ta "blu vɛ 'bɔ da nɛn
 o nyɛn -sɛanla -e Bali 'e min -
 le 'wɪ 'wɪdɪ "fui. 'Wɪ 'sɛzɛnʊn
 pɛɛnɔn zɪɛ kʊ 'ka "vale 'kʊ vɛ
 'cɛɛ tʊ 'gʊɛ -a dɪ.

6 Kʊ 'sia -a vɪnan 'cɛɛ 'nan
 -tandan zɪɛ e ya 'e 'cɛndɪ -
 ji. Fɛnan 'saun 'nan nɛn
 Bali -pannɔn -wɪamlan yɪ -
 tʊdʊ pɛɛnɔn man 'nan -e 'o

Bali -pan nyranman 'pa.

7 'Pian fënan 'saunzaun 'kpa bε, Bali -pannōn 'tazan -dan 'bε -wlamlan 'nan nun 'e -tōwli. Lε -tō -ji bε e -wlamlan 'nan nun 'e 'pa -a -tōwli "cε. E -wlamlan 'e 'lō le -wi nyen -a -e 'e -sran 'cezu ta "blu vε da lou. Yaa -sëanla 'e 'bō 'le 'wī 'wliđi "nēn ya'a drele 'e yie man die -a man. En yaa -sëanla "nyian minnun pëenōn 'le 'wī 'wliđi "nēn wa'a drele 'o yie man die -a man.

8 'Wī zīε -a nēn Bali lei 'saun -a -kōōnman 'cεε 'nan, tō nēn -tandan tēdε a -nan bε, minnun 'ka 'kōlaman -e 'o wla fënan 'saun da dī. Kōō te -si nēn e blamin -pliman Bali man bε, e 'ka tian 'e 'lε 'sōđi dī.

9 Tō nēn -kaa cī -ji 'gōvε, 'winun nēn waa dre -tandan tēdε zīε -a -ji bε, e ya -cee 'wī -kōōn "manvε -a. Kōō minnun fënan -nōn Bali lε en o Bali -pan -winun -a, 'pian 'winun nēn waa dre zīε, ya'a -kōlale o drēđi -a 'saun Bali 'lε dī.

10 Min nēn e Bali -paan "bε, -blife -mienun a -a 'srōēn 'a, en mlinvε -mienun a -a 'srōēn 'a, en e -sru -mie wo 'vaa -e 'e Bali -pan. 'Wī pëenōn zīε -a drēđi bε, e ya min 'kōle da lou. E -fū zīε -trilii en tō nēn Bali -a lila 'e 'trε bε 'e 'bō.

Zozi Bali -pandī lila

11 Zī Crizi -ta bε, en tō zīε e 'bō. E ya Bali -panzan -dan a, en "yinun nēn Bali "e 'nan, 'e dra minnun lε bε, -yεε -si 'lε 'sū. -Tandan 'kpa nēn -a "yi "mlian -a tēdε vε da, en blamin "cεε -tō dīε, e ya laji. -Tandan zīε -a -ji nēn Crizi cila

12 'nan -e 'e -wla fënan 'saunzaun 'kpa -nan, te e ya

-nan nun 'li "fo. Ya'a -wlaε -nan nun 'e 'lō le bō nyen -a dī, en ya'a -wlaε 'e 'lō le tri nyen -a dī, 'pian e wlala 'nan nun 'e 'bō 'fli nyen -a. 'Wī nēn yaa dre zīε -yεε -maan -kaa 'si 'wī 'ji 'li "fo "le vε -a.

13 -A -cin 'e 'kōn 'ka 'ji 'nan, -te min 'wī 'tō dre, en 'wī zīε e min 'bō "tri "tō Bali 'lε bε, 'wī nēn -cee -pei "e 'nan 'o dre -yrε "bε -nyren 'gū. Bō nyen nēn waa wëenman "da, -te 'bε "cεε dī, tri nyen nēn waa wëenman "da, -te 'bε "cεε dī, tri nēn waa 'tε blī Bali -pan "dave da bε, -a 'tε 'yie nēn waa wëenman "da, -e min zīε 'e -kōla Bali 'sudī -a "nyian 'e "pa 'ji.

14 -Te 'bε a zīε, maan vε 'cεε 'nan Crizi nyen min dra 'saun Bali 'lε 'e -ciala "da, 'dū -e -a san 'e -kōla Bali nēn -a yie cī "man "bε -a 'sudī -a. Bali lei 'saun nēn -yrō "bε, -yee "wëan nēn e wū "man en e -ka. E ya "le Bali -panvε nēn 'tō 'ka 'e 'padī "man "dīε -yee 'wī 'zū.

15 -Yee -kadī zīε, -yεε -maan Bali 'lee blamin yei "sēn 'e cin va "nyian 'e 'pee. 'Wī 'wliđi pëenōn nēn blamin -a dre 'e tēdε bε, -yee -kadī -le "wëan nēn Bali -a fui -kaa man. -Yee "wëan "yi "nēn Bali -a 'vī 'nan e dra -yee minnun lε bε, e ya minnun nēn Bali o laabo bε -wee vε -a. "Yi zīε 'belidī nēn ya'a 'nyaan dīε -nyren.

16 -Kaa -tōa 'nan, -te min 'e -zia paala bε, min zīε e -kaa 'vaa en waa -zia 'bō -nōan "minnun nēn e cī -wee vε -a bε -wle.

17 'Pian -te min zīε -a yie a tian "man "bε, min 'ka -a -zia -ble dī.

18 -Yee "wεan tɔ nɛn Bali -tɔ 'e wei da 'nan 'e o -pliman 'e man bε, fε -tɔ -ka -a 'wɪ 'ji.

19 Kɔɔ -kaa ta ve Bali -le 'fluba 'ji 'nan, zɪ Moizi cεɛn Bali -le -pei -tɔ wɪnun ta vɪdɪ man Izrael 'nɔn lε bε, trinun 'lee bonun nɛn yaa tεε 'wɪ zɪε -a -ji. "Bε -sru e o nyɛn baa 'yi 'a, ɛn e yiba pɛnɛn yrɪ 'e cin man sɔ 'tɛndɛn 'a, ɛn yaa 'wɔ nyɛn zɪε -a va. Yaa wεɛn Bali -le -pei 'bɔ da, "bε -sru ɛn e ci -a wεɛndɪ -a Izrael 'nɔn pɛɛnɔn nɛn o cin 'yi bε o da.

20 -A -nan nɛn Moizi -a 'vɪ -wlε 'nan:

«Bali -tɔ 'e wei da 'cεɛ 'nan e 'ka -pliman 'e man.

Nyɛn 'gɔvε, -yεε -kɔɔnman 'cεɛ 'nan

-e 'e 'sia cεεgɔ man bε

'ka drε Bali -le vε -a.»

21 ɛn "nyian bε Moizi nyɛn zɪε -a wεɛn -tandan 'lee fɛnun pɛɛnɔn nɛn o Bali -pan nyranman "paa -a bε -a da.

22 -Kaa -tɔa 'nan Moizi -le -pei "e 'nan, nyɛn -kolaman e fε pɛɛnɔn dra 'saun Bali 'lε. -Te min 'wɪ 'wlɪdɪ drε bε, e -taa -a -nan fε -a, waa nyɛn -sɛanla 'vaa -e Bali 'e -yee 'wɪ 'wlɪdɪ 'bɔ fui.

Crizi a -cee 'wɪ 'wlɪdɪ "nan fε -a

23 Fɛnun nɛn o Bali -pan nyranman "paa -a 'trɛda 'gɔvε, -wi nyɛn -a nɛn waa dra 'saun Bali 'lε. ɛn fɛnun zɪε o ya "le fɛnun 'kpa nɛn laji bε -a -kɔɔn "manvε -le 'wɪ 'zɔ. 'Pian fɛnun nɛn laji bε, fε nɛn yaa dra 'saun bε -a 'kpa "mlian -wi nyɛn da.

24 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, -tandan nɛn blamin -a -tɔ -nyɛn laji bε -a -kɔɔn "manvε

-a bε, -a -ji "cεɛ Crizi wla dɪ. 'Pian laji 'bɔ -nan nun nɛn Crizi -kɔ, 'nan -e 'e 'tɔ -cee 'wɪ 'ji Bali 'lε.

25 ɛn "nyian bε, -kaa -tɔa 'nan, lε -tɔdɔ pɛɛnɔn man nɛn Bali -panzan -dan -wlamlan fɛnan 'saunzaun 'kpa -nan 'e 'lɔ le -wi nyɛn -a. 'Pian Crizi 'ka "e "drɛlε zɪ dɪ, "e wla 'wɔ 'e nyɛn -a 'e 'pa -a -tɔwli "cε.

26 "Te Crizi "e drε "le Bali -pannɔn 'le vε zɔ bε, "te e -ka 'e 'pa -a "kaga 'trilii -e 'e bɔ cεεgɔ yi -a. 'Pian tɔ -nyranman nɛn -kaa cɪ -ji 'gɔvε e -ta ɛn e -ka, 'nan -e 'yee -kadɪ zɪε 'e blamin -le 'wɪ 'wlɪdɪ pɛɛnɔn 'fui.

27 -Kaa -tɔa 'nan, blamin -kaa 'e 'pa -a -tɔwli, "bε -sru -e Bali 'e -yee tin 'ba.

28 'Wɪ 'tɔwli zɪε Crizi -a drε, e -ka 'e 'pa -a -tɔwli "cε 'nan, -e Bali 'e min "kaga 'le 'wɪ 'wlɪdɪ 'fui. Crizi -ta pee wo "nyian, 'pian ya'a 'taa 'nan -e 'e 'ka -e Bali 'e minnun -le 'wɪ 'wlɪdɪ 'fui dɪ. E -taa 'nan -e 'e minnun nɛn o cɪ -a -pɛnnan bε o 'si 'wɪ 'ji.

10

1 'Wɪ "yi "nɛn Bali -taa -a drɛlε -cεɛ bε, -a 'bɔ nɛn Moizi -le -pei -a lei kɔɔn -cεɛ, 'pian -a tɪglɪ 'bɔ "cεɛ dɪ. Kɔɔ lε -tɔdɔ pɛɛnɔn man bε te Bali -pan nyranman -tɔwli 'bɔ zɪε waa dra. Moizi -le -pei zɪε ya'a -kolalε -e 'e min drε 'saun Bali 'lε dɪ.

2 "Te e -kɔla min drɛdɪ -a 'saun Bali 'lε bε, "te Bali -pan nyranman 'padɪ 'le 'tɔ. 'Pian e 'ka zɪ dɪ, kɔɔ -wee -wulo -ji "nrɔndɪ tin -tɛa "o da tɔ pɛɛnɔn man.

3 -A tıglı da bε, Bali -pan nyranman 'padı 'bɔ zıε 'wı 'wlıdınun nεn minnun -a dra bε -a 'bɔ nεn yaa -cin -tɔa "o ji lε -tɔdɔ pεεnɔn man.

4 Kɔɔ trinun nyεn 'lee bonun nyεn -srandı bε, ya'a 'kɔlaman -e 'e minnun -le 'wı 'wlıdı "fui dı.

5 'Wınun zıε -yee "wεan bε, tɔ nεn Crizi "ta -daa 'trɛda bε, yaa 'vı Bali lε 'nan:

«I 'ka 'sraga bɔdı 'va dı,

εn i 'ka 'i 'pandı 'va dı.

-Yee "wεan yian drε blamin -a.

6 -Wınun nεn waa 'tε 'ble

'i 'pan "dave da bε,

yi'a yıle "yi "dı.

En 'wı 'wlıdı "man 'sraganun bε,

yi'a yıle "yi "dı.

7 -Yee "wεan 'an 'bɔ

maan 'vı 'yie 'nan:

«Maan nεn 'gɔ,

an -ta 'nan -e 'mein 'ci 'sɔ wınun drε.

'Wı nεn e ya 'e 'crεn -tɛdı

'mεn 'wı 'a Bali -le 'fluba 'ji bε, -nyrεn zıε.»

8 Crizi -a 'vı 'e tɛdε 'nan:

«I 'ka 'sraga bɔdı 'va dı,

εn i 'ka 'i 'pandı 'va dı.

-Wınun nεn waa 'tε 'ble

'i 'pan "dave da bε,

yi'a yıle "yi "dı.

En 'wı 'wlıdı "man 'sraganun bε,

yi'a yıle "yi "dı.»

Bali -pandı zıε -kaa -tɔa 'nan

Moizi -le -pei -a 'vı 'nan 'o drε,

'pian Crizi -a 'vı "man 'nan

Bali 'ka 'bε 'va dı.

9 En yaa 'vı "nyian 'nan:

«Maan nεn 'gɔ,

an -ta 'nan -e 'mein 'ci 'sɔ wınun drε.»

'Wı zıε -yεε -kɔɔnman 'nan, -pε nεn o Bali -paan "a 'e tɛdε bε

Crizi -a 'le 'tɔ, εn Crizi 'bɔ 'le -kadı -a ta fɔɔ.

10 'Wı nεn Bali cı "va "bε Crizi -a drε. 'E 'fli -nan εn e -ka -e Bali 'e -cee 'wı 'wlıdı 'fui. 'Sraga nεn yaa 'bɔ Bali lε 'li "fo "le vε -a.

11 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji "nyian 'nan, Bali -pannɔn pεεnɔn bε, o ya 'o 'tɔdı lou yi -tɔdɔ pεεnɔn man te o Bali -pan nyranman "paa. O 'sraga bɔ Bali lε te waa bɔ Bali lε, 'pian ya'a minnun -le 'wı 'wlıdı "fuile dı.

12 'Pian Crizi -le vε nεn yaa drε 'e 'pa -a -tɔwlı "cε "bε, e 'sraga bɔdı pεεnɔn 'wulo cεεn, εn e minnun -le 'wı 'wlıdı pεεnɔn fui. "Bε -sru εn Crizi 'bɔ 'kɔ -nyenlεa Bali -pe "yi "da.

13 E -fo -nan nun -trilii, -a man -pɛndı -a 'nan Bali 'e 'cεn 'e 'nanmannɔn pεεnɔn 'kldı man.

14 Minnun nεn Bali o drε 'yee vε -a bε, 'sraga nεn Crizi -a 'bɔ 'e 'pa -a -tɔwlı "cε zıε, e o drε 'saun Bali 'lε 'li "fo "le vε -a.

15 'Wı 'tɔwlı zıε Bali lei 'saun 'e 'vı "nyian, kɔɔ yaa 'vı 'nan:

16 «Tɔ -tɔ -taa "bɔle bε,

'an 'bɔ Bali,

an -tɔa 'an wei da 'nan

-e 'an Izraēl 'nɔn -pli

'an man "nyian 'e 'pee.

Tɔ zıε -a man bε,

'mεn -pei -tɔ wınun -cin -kɔanla o ji,

εn zı kɔ min 'e 'ta wɔ 'trɛda bε

-yεε "paaman o ji.»

17 En yaa 'le 'sran 'nan:

«-Te o 'wınun drε 'an 'va 'wlıdı 'e 'cεn oo,

εn -te o 'mεn -pei -tɔ wı -mie srε 'e 'cεn oo,

ma'an "nyian 'an 'ci nrɔnman 'wı pεεnɔn zıε 'bε da dı.»

18 'W₁ z₁ε -yεε -kōōnman 'nan, min nēn Bali -yee 'w₁ 'w₁lidi fui bε, -a san 'ka "nyian 'sraganun bo Bali lε di.

Te 'ka 'pε -sru 'e -tōa -e 'ka 'si Bali -sru "di!

19 'An beenun, Zozi 'le -ka nēn yaa 'w₁ bε, -yεε -maan -kaa -tōa 'nan -si a 'e 'lε 'sōdi -cεε -e -kaa w₁a fεnan 'saun -zaun 'kpa -nan.

20 Kōō sō nēn 'e 'tindi -a 'lε "nēn "bε yaa 'f₁ 'b₁. -Yee -ka nēn yaa 'w₁ bε, -yεε drε sō z₁ε -a 'f₁ 'b₁di -a. -Si z₁ε, e ya 'e -trε, εn e 'belidi -nōan "min lε.

21 Εn Zozi drε -cee Bali -panzan -dan a. Bali 'yee minnun pεenōn 'pεba 'w₁ -yrō.

22 'W₁ nēn Zozi -a drε z₁ε, -yee "wεan -kaa -pli Bali man. -Kaa yi -tera Bali da -kaa ci 'fidaa 'a, -e -kaa -pli "man. Kōō -kaa ci "nrōndi pεenōn nēn e tin -tεa -kaa da bε, yaa fui. Εn e -kaa -sru 'yi 'saun 'a.

23 Εn "nyian bε, 'w₁ nēn -kaa 'bli a -yrε εn -kaa ve minnun lε bε, te -kaa 'pε 'e plv "man "di, kōō Bali nēn yaa 'v₁ 'nan e -taa 'w₁ z₁ε -a drε lε bε, -te e 'w₁ 'v₁ bε yaa dra.

24 Εn "nyian bε, -kaa 'pa -kaa bōenun va, -e 'o min y₁ "yi 'e 'cila "da, εn -e 'o 'w₁ "yinun drε.

25 Cin nēn kaa ye -e 'ka Bali trv 'ba bε, te 'ka -nan -kōdi 'le 'tō di. Min -mienun 'w₁ z₁ε -a drε 'e -trōa waa 'va, te 'ka drε "le -wee 'w₁ 'z₁ di! 'Pian 'ka cin "koe "tō 'ka da -e 'ka man 'e 'tō 'pleble -a -nan -kōdi -a. Kōō kaa -tōa 'nan Minsan -tadi a bōnan -kogo.

26 Fε nēn maan ve z₁ε -yεε ci 'nan, -kaa nēn -kaa 'w₁ tigli

-tō 'g₁ε, te -kaa kv "nyian 'w₁ 'w₁lidi "drεdi pou 'silεa -kaa yie man bε, 'sraga nēn e -kōlaman 'w₁ 'w₁lidi z₁ε -a fuidi -a -kaa man bε, e "ka "nyian "fo "di.

27 'Pian 'w₁ nēn e min -tεa "klan -a, εn e ya minnun nēn o yie 'ka 'naan Bali man diε o man -pennan bε, te -yεε ci -kaa man -pennan 'siεn. 'W₁ z₁ε -nyrεn 'g₁: Bali tin -tεa "o da -e 'e o -nan -nyan 'te -dan 'va.

28 -Kaa -tōa 'nan -te min -tō Moizi -le -pei -tō winun srε, εn min "fli yaa -a man w₁ 'pla bε, min z₁ε -a nyrinda 'ka 'sεan min da di, waa -tεa.

29 -A -tōwli "nēn "nyian min nēn e 'si Bali -p₁ -sru "bε, -yee vε -a. 'W₁ nēn e -taa "bōlε -a san man bε, e "mlianla "da. Kōō e Bali -p₁ 'sia min "sōzō -a, εn Zozi nyen nēn Bali -a 'si εn e blamin drε 'a 'saun 'nan -e 'e -pli 'e man bε, min z₁ε yaa 'y₁ 'w₁ "tun "a. Εn "nyian bε, Bali lei 'saun nēn e Bali -le "yi -nōan "min lε bε, min z₁ε e w₁ "man -w₁lidi.

30 Fε nēn maan ve z₁ε -yεε ci 'nan, -kaa -tōa 'nan Bali -a 'v₁ 'nan:

«'Mεn vε nēn 'w₁ 'lεji -tōdi -a.

Εn -te min 'w₁ 'w₁lidi drε bε, 'mεn vε nēn 'w₁ "nēn -kōōndi -a san lε -a.»

Εn yaa 'v₁ "nyian 'nan:

«'An 'bō Minsan,

an 'mεn minnun -le tin "baa.»

31 Bali yie a "man, εn -yee tin -tēdi min da a 'w₁lidi "fo.

'Kayi -tera Zozi da 'ka 'ta le 'ka "koe "a!

32 'W₁nun nēn o 'bō 'ka man te ka yi -tera Zozi da 'e tēde bε, 'ka 'ci "nrōn "da. 'W₁ "kaga 'bō 'ka man, εn ka yra 'y₁ "kaga,

'pian 'ka 'pε-sru 'ka tɔalε-e 'ka
'si Zozi-sru "dɪ.

³³ Tυ -mie 'bɔ bε, minnun
'ka srɔn, εn o 'tε 'pa 'ka da min-
nun yiε man. En tυ -mie 'bɔ bε,
minnun nεn o cɪ 'tε 'panan o
da bε, kaa wεε 'nan 'ka "paa o
va.

³⁴ Minnun nεn o ya -pυ
'kuin bε 'o nyrinda -sεn 'ka dɪ.
Minnun 'ka yifεnun koo 'ka
'lɔ, 'pian 'wɪ zɪε e drε 'ka 'ci
"nran wɪ -a. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan,
fε nεn Crizi -a -nɔn 'cεε bε, e
"mlianla 'ka yifε 'bɔ zɪε -a da,
εn ya'a 'li 'srεman dɪ.

³⁵ 'Cee yi -tεradɪ Zozi da -ji
bε, kaa -ci kɔɔn 'nan 'ka -pɔan
"sɔa. 'Wɪ zɪε te 'ka drɛdɪ 'le 'tɔ
dɪ, kɔɔ -a man -kopa a -dan.

³⁶ 'Ka -pɔan -sran 'e cin da
'dυ -e 'ka -kɔla 'wɪ nεn e cɪ Bali
ci 'sɔ 'a bε -a drɛdɪ -a. -Te kaa
drε zɪε, fε nεn e -tɔ 'da 'nan 'e
-nɔan 'cεε bε, e dra 'cee vε -a.

³⁷ 'Wɪ nεn e ya 'e 'crεn -tɛdɪ
Bali -le 'fluba 'ji bε, -a -cin 'e -
trɔa 'ka 'ji. Kɔɔ e ya 'e 'crεn -
tɛdɪ 'nan:

«Tυ -fυ "wεnnɔn,
-e min nεn e 'ta -daa "bε,
'e 'ta. Ya'a "nyian mɔan -tadɪ
-a dɪ.

³⁸ Min nεn Bali -a "siala min
tɪglɪ 'a bε,

yi -tεradɪ Bali da man nεn
e 'belidɪ ye.

'Pian min nεn
e 'si 'an -sru "bε,
'an 'ci 'ka 'kɔan 'e 'sɔdɪ "va
"dɪ.»

³⁹ -Cee vε bε, -kaa 'ka min-
nun nεn o 'si Zozi -sru εn o
-nan -taa "nyanlε bε waa dɪ.
'Pian -kaa ya minnun nεn o yi
-tεra Zozi da εn o -taa 'belidɪ
yɪlε bε waa.

11

*Minnun nεn o yi -tεra Bali
da 'li bε 'o drε -cee 'wɪ -kɔɔn
"mannɔn 'a*

¹ Min nεn e yi -tεala Bali da
bε, yaa -tɔa 'nan, fε nεn Bali -tɔ
"da 'nan 'e -nɔan 'yrε bε, e ye.
En "nyian yi -tεradɪ Bali da bε,
-a -ci -kɔɔndɪ nεn 'nan fε nεn
min 'ka -a ye 'e yɪε 'a dɪε, e ya.

² -Kaa tranun nεn 'li bε -wee
yi -tεradɪ Bali da man nεn Bali
o 'tɔ "yi 'vɪ.

³ -Kaa yi -tεala Bali da, -
yee "wεan nεn -kaa -tɔa 'nan,
Bali wei 'bε 'trε 'bɔla. En -yee
"wεan nεn -kaa -tɔa "nyian
'nan, fε nεn min -a ye bε, e 'si
fε nεn min 'ka -a ye 'e yɪε 'a dɪε
-a va.

⁴ Abel yi -tεra Bali da, -yee
"wεan nεn 'sraga nεn -a "yi
"mlian 'e "bυɪ Kaεn 'le vε da bε,
yaa 'bυ Bali lε. -Yee yi -tεradɪ
Bali da zɪε -yee "wεan nεn Bali
-a 'sia min tɪglɪ 'a, εn e -yee
'sraga 'yɪ "yi. En "nyian bε, -
te Abel yɪε 'ka "man "dɪ oo, -
yee yi -tεradɪ Bali da zɪε e 'wɪ
"paaman tian -kaa 'ji cεεgv yi
-a.

⁵ Enɔk yi -tεra Bali da, -yee
"wεan nεn Bali -a 'si εn e -kυ -a,
ya'a 'kalε dɪ. Wa'a "nyian 'li -a
yɪlε "fo "dɪ, Bali -a 'si 'le "wεan.
Tυ nεn te Enɔk a 'trɛda bε, Bali
-a 'vɪ 'nan, e 'sɔ 'yrε.

⁶ En -kaa -tɔa 'nan, min nεn
ya'a yi tεala Bali da dɪε, ya'a
'sɔlε Bali lε "fo "dɪ. -Yee "wεan
min nεn e ya "vale 'e -pliman
Bali man bε, min zɪε 'e yi -tεra
"da 'nan Bali a, εn 'e yi -tεra
"da 'nan, Bali "yi "dra minnun
nεn o cɪ -a -wεεnan 'nan Bali 'e
'pa 'o 'va bε -wlε.

⁷ Noe "e "yi -tera Bali da "nyian. 'Wɪ nɛn Bali -taa -a drɛɛ bɛ yaa -nan wɪ 'vɪ Noe lɛ. Fɛ -tu 'ka -a -kɔɔnman 'nan 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ bɛ e ya 'wɪ 'kpa -a dɪ, 'pian Noe 'ka -a -fɔɛa 'e "trɔɛn -sru "dɪ, e 'ta 'wɔla "da. E -klɔ -dan drɛ 'nan -e 'e 'mangulinun 'o 'si 'wɪ 'ji. -Yee yi -teradɪ Bali da man nɛn e tin -tɛ minnun da, kɔɔ 'o "trɔɛn "yuyu 'tan. ɛn -yee yi -teradɪ Bali da man nɛn Bali a 'sia min tɪglɪ 'a.

⁸ Abraam yi -tera Bali da, -yee "wɛan zɪ Bali tin 'ba -yrɛ "bɛ, e 'ta 'wɔla "da. Bali -a 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'si 'e fla, 'e -taa 'lɛglɔn 'tɔ -nɔnɛ -yrɛ. -A -nan nɛn e -kɔdɪ 'sia, 'pian fɛnan nɛn e "ta -ko bɛ ya'a -nan tɔa dɪ.

⁹ Zɪ Abraam 'bɔla 'lɛglɔn nɛn Bali -a kɔɔn -yrɛ "bɛ -a -ji bɛ, e yi -tera Bali da, ɛn e -nyran nan nun -pɛn -a. -Tandannun -ji nɛn e -nyran. "Bɛ -sru Izak 'lee Zago "o drɛ "nyian zɪ. 'Wɪ nɛn Bali -tɔ "da Abraam lɛ bɛ, e -tɔ "da "nyian -wee "lɛ.

¹⁰ Abraam a 'fla -dan nɛn -a -pɔ a 'e 'fɔdɪ 'trɛ 'ji 'plɛblɛ bɛ -a man -pɛnnan, -yee "wɛan nɛn e 'wɪ zɪɛ -a drɛ. 'Fla zɪɛ Bali 'bɛ cɪ -a plazan "a, ɛn -yɛɛ cɪ -a -tozan -a.

¹¹ Abraam nan Sara a lumɔn nɛn ya'a 'nɛn 'yaa dɪɛ -a, ɛn Abraam 'bɔ drɛ "nyian ceje 'kpa, 'pian e yi -tera Bali da, -yee "wɛan nɛn e kɔla 'e klu bɔladɪ -a 'trɛda. Kɔɔ Abraam -a -tɔa 'nan, Bali nɛn e -tɔ 'e wei da 'yrɛ bɛ, -te e 'wɪ 'vɪ bɛ, yaa dra.

¹² -Yee "wɛan nɛn Abraam 'bɔ nɛn tra tɛdɛ 'a bɛ, -a klu 'bɔla 'trɛda "kaga. -A kluda

min a "kaga "le laji mlɛn crɛnnun -le 'wɪ 'zɔ, ɛn o ya "nyian "kaga "le jemie man nyɛn -le 'wɪ 'zɔ, min 'ka 'kɔlamam -a "nrɔndɪ -a dɪ.

¹³ Abraam 'lee Izak 'lee Zago bɛ, o -fɔ yi -teranan Bali da, ɛn o kaa. Fɛ nɛn Bali -tɔ "da 'nan 'e -nɔan -wɛɛ "bɛ, wa'a yɪɛ dɪ. 'Pian Bali -a -nan kɔɔn -wɛɛ -kɔɔbli, ɛn -a yɪdɪ o cɪ nɛn. Tɔ pɛɛnɔn man bɛ, te waa ve 'nan, o ya -pɛn -a 'trɛda, ɛn 'o 'ta tɔ "wɛnnɛn "cɛ "drɛɛ.

¹⁴ -Te min 'wɪ zɪɛ -a ve bɛ, yaa -kɔɔnman 'nan, -a fla dra -a -tɛa.

¹⁵ "Te o -ya trɛ dra 'bɛ o -tɛa "bɛ, "te o -kɔla o 'li 'o da -nan nun.

¹⁶ 'Pian -a tɪglɪ da bɛ, o fla nɛn e cɪ 'kpa ɛn e ya laji bɛ, -a dra 'bɛ o -tɛa. 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan nɛn 'yra 'ka Bali tɛa -a vɪdɪ -a 'nan 'e ya -wee Bali -a dɪ. ɛn -yee "wɛan nɛn e 'fla fɛnyian -tɔ man drɛ -wɛɛ.

¹⁷ Tɔ nɛn Bali Abraam man 'tan 'nan 'e 'pɪ Izak -nɔn 'yrɛ 'sraga -a bɛ, Abraam yi -tera Bali da, ɛn e -kɔ -a drɛɛ. 'Pian tɔ 'bɔ zɪɛ -a man bɛ te Bali -tɔ 'e wei da Abraam lɛ 'e 'cɛn 'nan: ¹⁸ «'I 'pɪ Izak 'bɛ 'i 'klu bɔala 'trɛda.»

¹⁹ Abraam 'wɪ zɪɛ -a drɛ, te -a -cin a "ji 'nan, 'plɛblɛ a Bali lɔ -e 'e -kɔla min nɛn e -ka bɛ, -a fuɔdɪ -a. -Yee "wɛan nɛn Bali Izak -nɔn Abraam lɛ 'e "pa 'ji. 'Wɪ zɪɛ e ya 'wɪ -kɔɔn "man wɪ -tɔ -a.

²⁰ Izak yi -tera Bali da, -yee "wɛan nɛn e -fɛa 'vɪ 'e 'pɪ Zago 'lee 'e 'pɪ Ezo man -wee "trɛ "wɪ da.

²¹ Zago yi -tera Bali da, -yee "wɛan nɛn e -fɛa 'vɪ 'e 'pɪ Zozɛfɔ cɪ nɛnnun man te e "ta

-kaa. "Tonyrin man nen e wluan lou, en e Bali tru 'ba.

22 Zozefu yi -tera Bali da, -yee "wean nen zi -a -kadu 'bo be, en e Izrael 'non 'le 'sidu Ezipti 'leglon 'ji wi 'vi. En yaa 'vi "nyian 'nan, -te 'e 'ka be, te 'e 'wlenun 'o 'fu Ezipti 'leglon 'ji di.

23 Moizi "ti 'lee -a "bu "yi -tera Bali da, -yee "wean nen zi o Moizi -ya be, waa yoo mlen yaaga 'nan -e minnun 'o vile 'o 'te di. Waa 'yi 'nan 'nen zie e ya fenyian, en 'wi nen Ezipti mingonnen -a 'vi be, wa'a 'ta wolea "da "di.

24 Moizi yi -tera Bali da, -yee "wean nen zi e dre ceje be, ya'a 'wile "man -e 'wee laabu Ezipti mingonnen 'lu 'le 'nen di.

25 Moizi -a 'yi 'nan, -te 'o 'vale Bali -le minnun -a 'o yra 'yi 'e cin va be, -a "yi mlin. Koo -te Moizi -fu mingonnen -le "konnen "be, yaa -toa 'nan 'e ya ci "nran nen ya'a 'man die -a -ji, en e 'wi 'wli du "dra.

26 'Wi 'kpa nen, Moizi -a -to 'nan, -te minnun 'nan 'e man "le zi o 'nan Crizi man be -yee 'wi 'zu be, 'be "yi "mlian fenun 'kpagba nen Ezipti mingonnen -le 'kuin be -a dredi 'yee ve -a be -a da. Koo "yi "nen Bali -taa -a drele -yree "be, -a 'le nen -a yie ci.

27 Moizi yi -tera Bali da, -yee "wean nen e 'si Ezipti 'leglon 'ji. Ya'a "klanle Ezipti mingonnen -le nyran -blidu -lo di. Moizi "koe 'ka 'sile 'e da "fo "di. Yaa dre "le 'nan min nen e Bali ye be -yee 'wi 'zu, 'pian te wa'a ye 'o yie 'a di.

28 Moizi yi -tera Bali da, -yee "wean nen yaa 'vi Izrael 'non le 'nan 'o 'blanun -tee "le zi Bali -a 'vi 'yree be -yee 'wi 'zu. En yaa 'vi "nyian 'nan 'o -a nyen 'si, -e 'o ci -kpein "fo yibanun man. 'O dre zie 'nan -te Bali -le 'pasiazan nen laji be e -ta be, -e 'e vile 'e -wee 'nen flinnun -tee "di. Izrael 'non 'si nonba -ji "fedi be, zi Moizi -a pou sia zie.

29 Izrael 'non yi -tera Bali da, -yee "wean nen jemie 'tenden cee 'e cin man en o 'ta 'wola -a yei. 'Pian zi Ezipti 'non soonla o -sru "be, 'yi o 'ta 'le 'wu en o -nan -nyan.

30 Izrael 'non yi -tera Bali da, -yee "wean nen -klon -dan nen minnun -a 'bu Zeriko 'fla man be, e -wi. Zi waa si -fo yi -tudu 'saravli "be, en e dre.

31 En "nyian be Zeriko 'fla 'bo da be -konnen -weezan -tu a -nan, waa laabo Rab. E yi -tera Bali da, -yee "wean nen minnun nen Izrael 'non o 'pa 'sia 'nan 'o 'ku 'fla 'nanjen be, e 'pa o va. 'Wi nen yaa dre zie -yee "wean nen -a -nan 'ka 'nyanle di. 'Pian 'fla zie -a da 'non "le 'nan -nan "fo, koo wa'a 'o "træn "töle Bali wei le di.

32 -Me "wi nen an -kolaman -a vidu -a "nyian 'cee? Koo -te maan 'vi 'nan 'an Zedeon -le 'wi ve, -e 'an Barak -le 'wi vi, -e 'an Samsan -le 'wi vi, -e 'an Zefete -le 'wi vi, -e 'an David -le 'wi vi, -e 'an Sanmian -le 'wi vi, -e 'an Bali 'lewei vinon 'le 'wi vi be, ya'a 'nyaan ceegv di.

33 O pennen zie o yi -tera Bali da, -yee "wean nen o 'wi -dandan dre. O -mienun mingonnenun kl, en o -mienun -a wee 'nan 'wi "yi

"nen minnun 'o dre, en fe nen Bali -tō "da 'nan e -nōan -wle "bē, o -mienun -a 'yi. En "nyian bē, o -mienun -jranun 'le 'lē 'wv,

³⁴ En o -mienun 'tē -dan dri, en min 'ka -kōlale o -mienun -tēdi -a -kuli -tan sēn -a dī. En zī o -mienun "koe 'si 'o da bē, "bē -sru 'plēble 'ta -wlv "nyian. O -mienun 'tō wv 'kuli man, o minnun klī en -wee 'sounjanun flān bli.

³⁵ Lūmōn -mienun yi -tēra Bali da, -yee "wēan nen zī -wee min -ka bē, Bali -a fuv en yaa -nōn -wle 'e "pa 'ji.

En "nyian bē, min -mienun yi -tēra Bali da, minnun o -sōn -trilii, 'pian wa'a 'wle "man -e 'o 'si Bali -sru "dī. Waa -tōa 'nan -te o -ka 'wī zīe -a -ji bē, Bali 'belidī nen e "mlianla "da "bē -a -nōan 'wle.

³⁶ En minnun o -mienun sēe 'wv, en minnun o -mienun -sōn, en "nyian bē, minnun o -mienun yrī, en o -kō o -fōle -pō 'kuin.

³⁷ Minnun o -mienun tēe 'kōle -a, en minnun o -mienun "nen jēen 'ji "fli, en minnun 'wlv wī 'pa o -mienun da -a -nan nen minnun o tēe -kuli -tan sēn -a. En o -mienun -le vē bē, minnun o -sōn te o 'tē "paa o da. 'Wī zīe -yee "wēan nen o -nyrannan "ka "dī, te o -cia "wvdi -a. O dre 'yale -tēnōn 'a, en -wī 'kōle nen waa wo 'o da "le sō -le 'wī 'zv.

³⁸ O -cia yōdī -a "buinun da 'lee pōnnun yei. O nyian kunun jī, en -te o -yre 'yī 'trē 'jī bē o nyian "jī. Minnun zīe Bali 'ka -a yle "yī "le o -fv 'trē nen e ya 'e fadī 'wī 'wldī "a 'gve -a da dī.

³⁹ Minnun pēenōn zīe -wee

yi -tēradī Bali da -le "wēan bē, Bali o 'tō "yī 'vī. 'Pian fē nen Bali -tō da 'nan -e -nōan "minnun lē bē, ya'a -nōnle -wle "dī.

⁴⁰ Kōō 'wī nen e "mlianla "da "bē, -a -cīn nen Bali 'jī 'nan e dra -kaa pēenōn lē. E 'ka "vale e dra o 'saza lē dī -le "wēan.

12

Bali 'wī -mie "paaman -kaa 'jī sōnba "a

1 -Cee vē bē minnun "kaga zīe -wēe dre -cee 'wī -kōōnmānōn 'a, -yee "wēan nen -kaa -pōan 'e 'sō -cee Bali -sru 'ta wvdi -jī "le -wee 'wī 'zv! -Kaa 'pē 'e 'si 'wī nen e -si -tōa -cee Bali -sru 'ta wvdi lō bē, -a -sru! 'Wī zīe 'wī 'wldīnūn nen tō pēenōn man o ya "vale 'o -kaa man ye bē, -nyren.

2 -Cee Bali -sru 'ta wvdi -jī bē, Zozi -tōwli "nen -kaa -nanjen. Zozi zīe e yi -tēra Bali da, -yēe -si 'lē 'sv -cēe en e 'bō -a 'le 'srannan. E wv "man en minnun -a -tē yiba "plan da. -Ka 'wldī zīe -a wvdi bē e min -tēa 'yra -a, 'pian Zozi 'ka 'e "trōen "tōle -yre "dī. Kōō cī "nrandī -dan nen Bali -taa -a -nōnle -yre -a 'le 'srannan "bē, -a 'lē nen -a yīe cī. 'Bē nen 'gve, e -nyran Bali -pē "yī "da, te e mingōnnēn -ble minnun da.

³ Minnun 'nan Zozi man -pē "kaga "jī, 'pian -a -pē 'ka plōle yi -tēradī Bali da man dī. 'Wī zīe -a da nen 'ka 'cī "nrōn, -e 'ka 'pē 'e vīle 'e plv yi -tēradī Bali da man dī.

⁴ Maan -cīn -trōa 'ka 'jī 'nan, 'cee -tōdī 'plēble -e 'ka vīle 'ka 'wī 'wldī dre dīe, -kadī 'wī 'ka tian bōle 'ka man dī.

5 'Wɪ nɛn Bali -a 'pla 'yee 'nɛnnun lɛ bɛ, -a da nɛn 'ka 'ci "nrɔn! Yaa 'vɪ 'nan:

«'An 'bɔ Minsan,
-te an ya 'wɪ 'tɔdɪ "paanan
'i 'ji sɔnba "a bɛ,

te 'i 'ci 'e -tɔ lou 'an man dɪ.
ɛn -te an 'wɪ "nɛn kɔɔn 'yɪɛ bɛ,
te 'i "koe 'e 'si 'i da 'an 'va dɪ.

6 Kɔɔ 'an 'bɔ Minsan,
min nɛn maan ye "yɪ "bɛ,
-a ji nɛn an 'wɪ 'tɔdɪ "paaman
sɔnba "a.

ɛn min nɛn maan 'si "va 'mɛn
'nɛn 'a bɛ,

-a ji nɛn an sɔnba 'lɛ wɔ.»

7 -Te yra yɪdɪnun a bɔnan 'ka
man bɛ, 'ka 'sia "le 'nan 'ka "tɪ
Bali 'bɛ cɪ 'wɪ planan 'cɛɛ. 'Wɪ
'kpa nɛn, 'nɛn 'tɔ "ka te -a "tɪ
'ka -a sɔan dɪ.

8 Bali 'yee 'nɛnnun pɛɛnɔn
'lɛ bɔ zɪɛ. -Yee "wɛan -te
e ya "cee "drɛnan bɛ, yaa
-kɔɔnman 'nan ka ya -yee
'nɛnnun -a.

9 -Kaa cɪ "nrɔn -kaa "tɪnun nɛn
'trɛda bɛ o da -tɔ! Zɪ o -kaa 'lɛ
'bɔ zɪɛ, 'pian te -kaa yɪɛ "naan
o man. -Yee "wɛan Bali nɛn e
ya -kaa "tɪ -dan a bɛ, -kaa yɪɛ 'e
'nan "man 'e 'ciɪla "da -e -kaa
'belɪdɪ yɪ.

10 -Kaa "tɪnun nɛn 'trɛda bɛ, o
-kaa 'lɛ 'bɔ o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪ yra
man, ɛn waa drɛ tɔ "wɛnnɛn
'wlu. 'Pian Bali -le vɛ bɛ, "e -
kaa 'lɛ bɔ 'nan -e -kaa "yɪ "yɪ -
ji, kɔɔ e ya "va 'nan -kaa -kɔn
'saun "le 'yee 'wɪ 'zɔ.

11 Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'wɪ 'tɔdɪ
nɛn waa "paaman 'nɛn 'ji
sɔnba "a bɛ, -a pou sianan "bɛ
'wɪ "naan 'nɛn 'bɔ man, 'pian
-a 'le 'srannan 'bɛ 'nɛn zɪɛ yaa
"nɛn "ble. -Fɔdɪ -trɔɔ -kɔan -
yrɔ, ɛn -yee 'ta wɔ -pɛ -kɔan
tɪgl 'trɛ da.

*Tv nɛn e 'ka "le 'o srɔan -tɛ
dɪɛ, -a -ji nɛn -kaa cɪ 'gɔ*

12 -Yee "wɛan 'ka "koe 'e
'tɔ 'ka da, -e 'ka 'pɛ nɛn e cɪ
plɔnan bɛ, 'ka -tɔ 'plɛblɛ! ɛn
"nyian bɛ 'ka cɛɪn -sru "nɛn e
cɪ tɔanan bɛ, 'ka -tɔ 'plɛblɛ!

13 -Si nɛn e 'sɔdɪ "ji "bɛ, -a da
nɛn 'ka 'ta wɔla! 'Ka cɛɪn nɛn -
a "koe "nyan bɛ, te 'e 'sia 'e cin
"nɛn "dɪ, 'pian -a "koe 'e 'tɔ 'e
da!

14 'Ka -wɛɛ 'nan 'ka yei 'e
'kɔn 'e 'sɛndɪ 'e cin va 'ka 'vale
min pɛɛnɔn 'a! ɛn 'ka -wɛɛ
'nan 'cee 'ta wɔ -pɛ 'e 'sɔ Bali lɛ!
Kɔɔ -te 'cee 'ta wɔ -pɛ 'ka 'sɔlɛ
Bali lɛ dɪɛ, ka'a Bali ye "fo "dɪ.

15 'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka cin va -e 'ka
'va min -tɔ 'e vɪɛ 'e 'si Bali -le
"yɪ "bɛ -a -sru "dɪ! ɛn "nyian
bɛ, 'ka yɪɛ 'tɔ 'ka cin va -e 'ka
'va min -tɔ 'e vɪɛ 'e nyran 'sia
'e bɔɛzan -tɔ man dɪ! "Tɔgɔ
min zɪɛ 'e 'wɪ 'fɔla 'ka yei -e 'wɪ
'bɔ 'e 'ka pɛɛnɔn 'sa.

16 ɛn "nyian bɛ, 'ka yɪɛ 'tɔ 'ka
cin va -e 'ka 'va min -tɔ 'e vɪɛ
'e nyinnan lɪ 'lee -kɔnnɛn -a te
wa'a tian 'o cin 'palɛ dɪ! Te
'ka 'wɪ drɛ "le Ezo -le 'wɪ 'zɔ
dɪ! 'E 'ci nrɔn 'trɛda wɪnun da
'saza, ɛn ya'a "klanlɛ Bali lɔ dɪ,
-yee "wɛan 'e 'blɪnan -tan fɛ
'kpɔngbo 'nɛn 'tɔ -va.

17 Kaa -tɔa 'nan "bɛ -sru yaa
wɛɛ 'nan 'e "tɪ 'e -fɛa vɪ 'e man -
e -a -blɪnan zɪɛ 'e drɛ -yee vɛ -a
'e "pa 'ji. 'Pian -a "tɪ 'ka 'wɪɛ
"man "dɪ. E -wuɔ 'tandan,
'pian -a "tɪ 'ka -a drɛɛ dɪ.

18 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan,
'wɪ nɛn e drɛ Izraɛl 'nɔn lɛ bɛ,
-yɛɛ "cɛɛ drɛ 'cee vɛ -a dɪ. Kɔɔ
Izraɛl 'nɔn pli pɔn man, te Bali
a "da. "Tɛ -dan bii pɔn zɪɛ -a da,
waa 'yɪ. ɛn laa 'e 'wlei -wlei -fɔ

pɔn zɪɛ -a da, waa 'yɪ. En fulɔ
'plɛble fɛɛn pɔn zɪɛ -a da, waa
yɪ.

19 En "nyian bɛ, 'bei -dan
wɪ, waa 'man. En "nyian bɛ,
wei -tʊ wɪ 'plɛble 'kpa, waa
'man. "Klan o -tɛdɪ 'sia, -a -
nan nɛn waa 'vɪ 'nan, e 'ka "le
o wei zɪɛ -a maan dɪ.

20 Fɛ -le "wɛan nɛn o 'wɪ zɪɛ -
a 'vɪ bɛ, kɔɔ 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ
bɛ 'o 'wulo 'ka 'sɔa "wlu "dɪ.
Yaa 'vɪ 'nan:

«-Te e ya blamin -a,

ɛn -te e ya -wi -a,

fɛ oo fɛ nɛn

e klɛ pɔn zɪɛ -a man bɛ,

minnun 'o 'tɛ -kɔlɛ -a.»

21 'Wɪ nɛn e cɪ drɛnan zɪɛ e min
-tɛa "klan -a "bɔɔ "le "wɛan,
Moizi -a 'vɪ 'nan:

«"Klan 'an -tɛa "le "wɛan
an nyɔɔndɪ 'sia.»

22 'Pian 'cee vɛ bɛ, 'wɪ zɪɛ -yɛɛ
"cɛɛ drɛ 'cɛɛ dɪ. Kɔɔ ka pli pɔn
nɛn waa laabo Zɪɔn bɛ -a man,
Bali nɛn -a yɪɛ cɪ "man "bɛ 'yee
'fla nɛn ka wla. Zeruzalɛm
nɛn laji bɛ -nyren. Fɛ zɪɛ -a -
nan nɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn
laji bɛ o "kaga "cɪ 'o cin yɪdɪ te
o "fɛdɪ -ble.

23 En "nyian bɛ, ka pli
Zozinɔn nɛn o -tɛ 'e cin da bɛ
o man. O ya "le Bali -le 'nɛn
flinnun nɛn o 'tɔ a 'e 'crɛn -
tɛdɪ laji bɛ -wee 'wɪ 'zʊ. En
"nyian bɛ, ka pli Bali nɛn e
ya 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'le tin
'bazan 'a bɛ -a man. En "nyian
bɛ, minnun tɪglɪ nɛn Bali o drɛ
'saun 'e 'lɛ, ɛn o kaa bɛ, o lei
man nɛn ka pli.

24 En "nyian bɛ, Zozi nɛn -
yɛɛ -maan ɛn Bali 'ka pli 'e
man "nyian 'e 'pee bɛ, -a man
nɛn ka pli. En "nyian bɛ, Zozi
nyɛn nɛn e -sran 'cee "wɛan bɛ

-a man nɛn ka pli. Nyɛn zɪɛ -a
'plɛble "mlian Abel -le vɛ da.

25 'Ka drɛ "yɪ! -Te Bali a 'wɪ
tin 'banan 'cɛɛ bɛ, te 'ka -fɔla
'ka "trɔɛn -sru "dɪ! Bali 'wɪ 'pla
Izrael 'nɔn lɛ Sinai pɔn "srɔn,
'pian 'wɪ zɪɛ waa -fɔla 'o "trɔɛn
-sru, ɛn Bali 'wɪ "nɛn kɔɔn -
wɛ. 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, Bali a laji ɛn
e ya 'wɪ planan -cɛɛ. -Te -kaa
'wɪ zɪɛ -a -fɔla -kaa "trɔɛn -sru
"bɛ, Bali 'wɪ "nɛn -kɔɔnman -
cɛɛ -kpɔ.

26 Tʊ nɛn Bali a 'wɪ planan
Izrael 'nɔn lɛ 'li bɛ, -a wei 'trɛ
nyɔɔn. En 'bɛ nɛn 'gʊɛ, e -tɔ 'e
wei da. E 'nan:

«-A drɛdɪ -fʊ "nyian

'e 'pa -a -tʊ.

Tʊ zɪɛ -a man bɛ,

'trɛ 'saza "cɛɛ maan
nyɔɔnman dɪ,

an labli "paa "va "nyian.»

27 Bali -a 'vɪ 'nan, -a drɛdɪ -
fʊ "nyian 'e 'pa -a -tʊ. 'Wɪ
zɪɛ -a vidɪ -a -kɔɔnman 'nan,
fɛ pɛɛnɔn nɛn Bali -a drɛ bɛ,
-a -nan -nyaan tʊ nɛn Bali
'trɛ 'lee labli nyɔɔnman bɛ -a
man. Bali 'wɪ zɪɛ -a dra 'nan -e
fɛnun tɪglɪ nɛn wa'a 'kɔlaman
nyɔɔndɪ -a dɪɛ, 'o 'fʊ -nan.

28 Bali -le mingɔnnɛn trɛ
nɛn fɛ -tʊ 'ka 'kɔlaman -a
nyɔɔndɪ -a dɪɛ, e ya -cee vɛ -a.
-Yee "wɛan -kaa Bali muo "fɔ,
ɛn -cee Bali 'sudɪ bɛ -kaa drɛ
"le zɪ e "sɔa Bali lɛ bɛ -yee 'wɪ
'zʊ! -Kaa 'yra -tɛ Bali lɔ -e -kaa
drɛ, ɛn -kaa "klan Bali lɔ -e -
kaa drɛ!

29 -A -cin 'e 'kɔn -kaa 'ji 'nan:

«-Cee Bali bɛ e ya "le 'tɛ -dan
nɛn

e fɛ srɛman bɛ -yee 'wɪ 'zʊ!»

13

"Wl "cɛn "nɛn min-a dra te e
"sɔa Bali lɛ?

1 Te 'ka cin yɪdɪ "yi 'le 'tɔ 'ka
Zozinɔn yei "dɪ!

2 Te 'wɪ 'gʊɛ -a -cin 'e 'san
'ka 'ji dɪ, minnun nɛn o bɔala
'ka 'va bɛ, 'ka o 'kun 'ka 'pɛ
"fli "a! 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ man
bɛ, min-mienun nyinnannan
"nɔn Bali -le 'pasianɔn nɛn laji
bɛ -wlɛ, wa'a -tɔlɛ dɪ.

3 Minnun nɛn -pʊ 'kuin bɛ,
'ka 'ci "nrɔn o da "le 'nan 'ka
'bɔ nɛn -pʊ 'kuin. ɛn minnun
nɛn o ci 'tɛ 'panan o da bɛ, 'ka
'ci "nrɔn o da "le 'nan 'ka da
nɛn o ci 'tɛ 'panan.

4 Limɔn 'lee -klɔnmɔn -le cin
'padɪ bɛ, 'ka 'sia 'wɪ -dan tʊ -a.
Te -klɔnmɔn 'e nyin lɪ pee -sru
"nyian dɪ, ɛn te limɔn 'e nyin
-kɔnnɛn pee -sru "nyian dɪ. -
A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan, Bali
tin -tɛa "minnun pɛɛnɔn nɛn
o nyianla lɪ 'lee -kɔnnɛn -a te
wa'a o cin 'palɛ dɪɛ o da, ɛn e
tiŋ -tɛa "min nan -wɛɛnɔn 'lee
min -sran -wɛɛnɔn da.

5 Te 'ka "lala yɪ "yi "bʊʊ "dɪ!
'Pian fɛnun nɛn 'ka 'lɔ bɛ, 'e 'ka
'ci "nran, kɔɔ Bali -a 'vɪ 'e 'bɔ 'a
'nan:

«Mein 'tʊe 'e "tun "dɪ,
ɛn ma'an 'pɛ 'sia 'i -sru "dɪ.»

6 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan nɛn e ya
"le -kaa "koe 'e 'kɔn -kaa da -a
vidɪ -a 'nan:

«Minsan 'bɛ "paa 'an 'va,
nyɛn 'ka 'an 'ji dɪ.

Blamin 'ka 'kolaman 'wɪ 'tʊ
drɛdɪ -a 'mɛn
-e 'yaan 'tɛ "klan -a dɪ.»

7 'Ka 'lɛnɔn nɛn o Bali -le 'wɪ
'paa 'ka 'ji 'e 'tɛdɛ bɛ, 'ka 'ci
"nrɔn -wee 'wɪ drɛdɪ da, ɛn 'ka
'ci "nrɔn -wee -kadɪ da! 'Cee yi

-tɛra Zozɪ da -ji bɛ, 'o drɛ 'cee
'wɪ -kɔn "mannɔn 'a.

8 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji 'nan,
Zozɪ Crizɪ -tʊwli "nɛn 'li bɛ, -
nyɛn tian cɛɛgʊ yi -a, ɛn -yɛɛ
fo -nan 'li 'trilii.

9 -Yee "wɛan te 'ka 'fli 'tʊɪ -e
'ka sɔnla 'wɪ "paadɪ -trɛ -sru -
e 'ka 'si -si tɪglɪ da dɪ! "Yi "nɛn
Bali -a drɛ 'cɛɛ bɛ -a da nɛn 'ka
'ci "nrɔn -e 'ka 'kɔn 'ka 'tɔdɪ
'plɛblɛ Bali -sru 'ta wʊdɪ -ji. -
Blɪfɛ -mienun drɛdɪ min 'srɔɛn
'a bɛ, e ya 'e "tun. -Yɛɛ "cɛɛ min
-tɔa 'plɛblɛ Bali -sru 'ta wʊdɪ -ji
dɪ.

10 'Sraga nɛn Zozɪ 'a 'bʊ bɛ,
-cɛɛ "nɛn "ble. 'Pian minnun
nɛn o Bali -paan tian 'le Bali -
pannɔn 'a dra 'li -tandan -ji bɛ
-yee 'wɪ 'zʊ bɛ, wa'a 'kolaman
-e "o "nɛn "bli dɪ.

11 Fɛ nɛn maan 'vɪ zɪɛ, -yɛɛ
ci 'nan lɛ -tʊdʊ pɛɛnɔn man bɛ,
Izraɛl 'nɔn -taa -wee 'wɪ 'wɪdɪ
"nan fɛ -a. Bali -pannɔn -a "sia
-e 'o -tɛ. Bali -pannɔn 'tazan
-a nyɛn "sia, -e 'e wla fɛnan
'saunzaun 'kpa -nan. Fɛ zɪɛ -
a -nan nɛn e nyɛn 'bɔ -sɛanla
-e Bali 'e -wee 'wɪ 'wɪdɪ fui.
'Pian -wɪ 'bɔ nɛn waa -tɛ bɛ, o
-ko -a 'tɛ 'blɪlɛ 'fla -sru.

12 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan nɛn zɪ
Zozɪ nyɛn "ta -sɛanla -e 'e min-
nun drɛ 'saun Bali 'lɛ bɛ, e -ku
'e yra yɪlɛ 'fla -sru.

13 -Kaa 'bɔ "nyian, -kaa -ku
Zozɪ 'va 'fla -sru, ɛn -kaa 'wɪ
"man -e -kaa yra yɪ -kaa 'vale
waa 'e cin va.

14 -Kaa fla nɛn 'trɛ 'gʊɛ -a da
bɛ, ya'a 'fo 'nan 'li 'trilii dɪ,
'pian -kaa ya -a -wɛɛnan 'nan
'fla nɛn e -fo -nan 'li 'trilii bɛ 'e
drɛ -cee vɛ -a.

15 'Wɪ nɛn Zozɪ -a drɛ zɪɛ, -
yee "wɛan nɛn e ya "le -kaa
Bali 'tɔ -dan vɪ tʊ pɛɛnɔn man!

-Cee 'sraga nen -kaa bo Bali muo "fɔ vɛ -a bɛ, -nyrɛn zɪɛ.

16 'Pian te 'ka 'ci 'e 'san "yi "drɛdɪ man dɪ! ɛn te 'ka 'ci 'e 'san 'padɪ -a 'ka cin va dɪ! 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a drɛdɪ 'sɔ Bali ɛ, 'cee 'sraga budɪ Bali ɛ nen "nyian zɪɛ.

17 'Ka "trɔɛn "tɔ 'wɪ nen 'ka 'lɛnɔn -a ve 'cɛɛ bɛ -yɾɛ, ɛn 'ka 'ta wɔla "da! -Wɛɛ yiɛ -tɔa 'ka 'va, ɛn 'wɪ pɛɛnɔn nen waa dra bɛ waa 'sinan "paa Bali ɛ. -Te ka o wei 'man ɛn ka 'ta 'wɔla "da "bɛ, o -wee 'nyranman "paa ci "nrandɪ -a. Kɔɔ -te o 'nyranman 'pa 'wɪ 'nanmandɪ -a bɛ, e 'ka 'cee 'wɪ "yi "a "fo "dɪ.

18 'Ka Bali trɔ 'ba 'kɔɛ 'wɪ man! Kɔa -tɔa 'nan 'kɔɛ 'wɔlo -ji "nrɔndɪ 'ka tin tɛa 'kɔ da dɪ. Kɔɔ 'wɪ pɛɛnɔn 'ji bɛ, kɔ -wɛɛman 'nan 'kɔɛ 'ta wɔ -pɛ 'e 'kɔn "yi.

19 Maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, 'ka Bali trɔ 'ba 'mɛn 'wɪ man, 'dɔ -e Bali 'e 'si 'lɛ 'sɔ -e 'an 'li 'an da 'ka 'va.

Yaa 'le 'sran o 'tɔ budɪ -a

20 Bali 'bɛ -fɔdɪ -trɔɔ -nɔan "min ɛ. -Kaa san Zozi a -yee 'bla -sru "pinzan -dan a, ɛn Bali 'bɔ 'bɛ wluan -kanɔn 'va. Bali -a nyɛn 'si ɛn e minnun pli 'a 'e man 'li "fo "le vɛ -a.

21 Bali zɪɛ 'e 'pa 'ka 'va, -e 'ka -kɔla 'wɪ "yi pɛɛnɔn nen e ci -a ci 'sɔ 'a bɛ, -a drɛdɪ -a. Zozi Crizi 'e 'plɛblɛ 'nɔn 'cɛɛ -e 'ka 'wɪnun zɪɛ -a drɛ. "Tɔ -dan 'e 'kɔn Zozi 'le vɛ -a 'li 'trilii! Amɛn!

22 'An "bɔɪ Zozinɔn, 'wɪnun nen maan 'pla 'cɛɛ bɛ, te 'ka -fɔla 'ka "trɔɛn -sru "dɪ, kɔɔ e 'ka 'wɪ "kaga "a dɪ.

23 Maan -nan sɛɛ wo 'cɛɛ 'nan, o 'si -kaa "bɔɪ Timote man. -Te e 'bɔla 'an 'va 'gɔɛ, -e 'kɔ 'lɔ 'ka 'ta -nanjɛn.

24 An 'ka 'lɛnɔn pɛɛnɔn 'tɔ bo, ɛn an Zozinɔn 'tɔ bo. Zozinɔn nen Itali bɛ, o 'nan 'o 'ka 'tɔ bo.

25 Bali -le "yi 'e 'kɔn 'ka pɛɛnɔn 'va!

'Fluba nɛn Zaji -a crɛn -tɛ

1 'An 'bɔ Zaji nɛn an Bali 'lee Minsan Zozi Crizi "sua bɛ, mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ. Maan crɛn -tɛ Bali -le minnun pɛɛnɔn nɛn 'o fuiladɪ "man 'trɛda bɛ, -wɛ. An 'ka 'tɔ bo.

*E 'ka 'le Zozizan 'e 'ci -fɔɔ
"di!*

2 'An "bʊɪ Zozinɔn, 'wɪ 'tɔndɔn pɛɛnɔn nɛn o bɔa 'ka man bɛ, 'ka yɪ 'cee ci "nran wɪ -a.

3 Kɔɔ te ka yi -tɛra Bali da bɛ, ka bɔala 'ji, -e 'e -pɔan 'sɔdɪ -nɔn 'cɛɛ.

4 'Ka yiɛ 'trɔa "da, -e -pɔan 'sɔdɪ zɪɛ 'e 'ku 'kaa -trilii "le zɪ e cɪ Bali ci 'sɔ 'a bɛ, -yee 'wɪ 'zʊ. -E 'ka 'kɔn tɪglɪ, te 'ka drɛ wɪ a 'e 'sɔdɪ "ji Bali 'lɛ.

5 'Pian -te min -tʊ a 'ka yei 'nan 'wɪ nɛn kɔ 'e drɛ ya'a tɔa dɪɛ, 'e laabʊ Bali 'lɔ. Bali 'wɪ 'tɔdɪ -nɔan -yrɛ "le zɪ yaa laabʊ -yrɔ "bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. Kɔɔ ya'a min bo "va "dɪ, ɛn yaa -nɔan 'e "tʊn.

6 'Pian min 'bɔ 'e yi -tɛra "da -e 'e laabʊ -yrɔ. Te 'e 'ci -fɔɔ "di! Kɔɔ min nɛn 'e 'ci -fɔɔman bɛ, e ya "le "pɛzannɛn nɛn fulɔ 'ta -tɔa "man "bɛ, -yee 'wɪ 'zʊ.

7 Maan ve 'cɛɛ 'nan, te -a -cin 'e 'kɔn min zɪɛ -a -ji 'nan, 'e fɛ -tʊ ye Minsan 'lɔ "fo "dɪ.

8 Kɔɔ min nɛn 'e 'ci -fɔɔman bɛ, -a -wulo -ji wɪ 'ka -tʊwli "dɪ. ɛn -yee 'wɪ pɛɛnɔn drɛdɪ -ji bɛ, ya'a 'e yiɛ 'tɔala 'wɪ 'tʊ da tɪglɪ -e 'e drɛ dɪ.

Seezan 'lee fɛzan -le 'wɪ

9 Min nɛn e ya seezan -a, ɛn e sɔɔnla Zozi -sru "bɛ, -a san ci 'e "nran 'nan, Bali 'e dra min -dan a.

10 'Pian min nɛn e ya fɛzan -a, ɛn e sɔɔnla Zozi -sru "bɛ, -a -cin 'e 'kɔn -a san ji 'nan, e 'ka min -dan a Bali 'lɛ "fo "dɪ. Kɔɔ e "sia 'e yɪɛ -sru "le zɪ lu 'e -fui -tɛa, -e 'e 'sran bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

11 -Te yidɛ bii 'pleblɛ bɛ, -e lu -fui 'e 'sran, te -yee fɛnyian -nyan. Zɪ fɛzan "sia 'e yɪɛ da zɪɛ.

'Wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ -taala 'kɔ!

12 Min nɛn 'wɪ 'wɪdɪ "cin -trɔa "ji ɛn ya'a drɛɛ dɪɛ, Bali -le -fɛa -a san man. Kɔɔ -te -a san 'yee 'pleblɛ 'ci kɔɔn zɪɛ -trilii ɛn e 'bɔla -a -wulo planan "bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ e ya -yee vɛ -a. Minnun nɛn o Bali ye "yi "bɛ o -kopa nɛn zɪɛ.

13 Min nɛn 'wɪ 'wɪdɪ "cin -trɔa "ji "bɛ, te 'e 'pa Bali da dɪ! Kɔɔ 'wɪ 'wɪdɪ "cin 'ka Bali ji dɪ, ɛn Bali 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "cin tɔala min ji dɪ.

14 'Pian blamin 'bɔ 'wulo -ji wɪ 'bɛ see "paaman, -e 'e 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ -cin -tɔ "ji.

15 -Te min sɔɔnla 'e 'wulo -ji "nrɔndɪ 'wɪdɪ zɪɛ -a -sru "bɛ, -e 'e 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ. ɛn -te min 'wɪ 'wɪdɪ drɛ 'trilii bɛ, -a 'le 'srannan "nɛn -kadɪ -a.

16 'An "bʊɪ Zozinɔn, an 'ka ye "yi 'kpa. Te 'ka 'wɪ 'gʊɛ -a "sia 'ka see "paa wɪ -a dɪ.

17 Maan ve 'cɛɛ 'nan, 'wɪ "yi 'lee 'wɪ tɪglɪ pɛɛnɔn "sia Bali va lou. -Yɛɛ laji fɛnun pɛɛnɔn nɛn o "bia bɛ o drɛ. Fɛnun pɛɛnɔn zɪɛ 'o 'man limlan, 'pian Bali 'ka 'limlan 'li "fo "dɪ.

18 Bali 'bɔ 'ci 'sɔ 'a nɛn, e -kaa drɛ 'yee 'nɛnnun -a. Zozi 'le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn e ya 'wɪ

tıglı 'a bε, -a 'bɔ 'a nɛn e 'belıdı
'nɔn -cεε 'nan, -e -kaa kɔn 'e 'pε
drεvε flin -a.

*'Ka "trɔɛn "tɔ Bali wei lε, -e
'ka 'ta wɔla "da!*

¹⁹ 'An "bɔl Zozinɔn, an 'ka ye
"yi 'kpa. 'Wı 'gɔvε -a -cin 'e 'fɔla
'ka 'ji. 'Ka "trɔɛn 'e 'wı man! Te
'ka 'lεbɔ 'e 'fɔ 'e 'flin -e 'e 'wı dı!
ɛn te 'bli 'e 'fɔ 'ka 'ji tada dı!

²⁰ Kɔɔ -te 'bli 'fɔ min ji bε,
ya'a Bali ci 'sɔ winun dra "fɔ
"dı!

²¹ -Yee "wεan nɛn 'ka 'wı
pεɛnɔn nɛn e min "tri -tɔa Bali
'lε bε -a 'tɔl, 'lee 'wı 'wlıdı
pεɛnɔn, -e 'ka 'wı Bali wei nɛn
waa 'vı 'cεε bε -a man, -e 'e -
kɔla 'e 'ka 'si 'wı 'ji -le "wεan.

²² Te 'ka 'fli sεε wɔ 'nan ka ya
Bali wei mannan dı! 'Pian -te
kaa 'man bε, 'ka 'ta wɔla "da!

²³ -Yεε cı 'nan, min nɛn 'e
"trɔɛn -tɔa Bali wei lε, te ya'a
'ta 'wo "da "dıε, yaa dra "le
'nan min -tɔ 'bε 'e 'fli -nanjεɛn
-niannun 'ji, ɛn 'e 'fli -tɔ klɔ 'yı.

²⁴ Zı e cεεn "man ɛn e -kɔ bε,
'nun tɔɔn -a -tɔ klɔ 'san 'e 'fli ji.

²⁵ 'Pian bii nɛn 'i yiε -trɔa
Bali wei tıglı nɛn e min "sia
'wı 'wlıdı "le nɔanba -ji bε -
a da bε, Bali -fεa ve 'i man.
Kɔɔ 'i "trɔɛn "tɔ -yrε, ɛn i kɔala
"man, ɛn -a -cin 'ka 'sanlε 'i 'ji
dı, 'pian i 'ta 'wɔla "da.

²⁶ Min nɛn e 'nan e ya Bali
-sru, te ya'a 'kɔlaman 'e wei
'kundı -a dıε, te e ya 'e 'fli sεε
wɔnan. Te -yee 'ta wɔdı Bali -
sru "bε -a -ci "ka "dı.

²⁷ 'Pian -kaa "tı Bali bɔdı tıglı
nɛn 'nan, blamin 'e yiε 'tɔ "tı
'lee "bɔ "ka "da "nɛnnun 'lee
-calenun va 'wee yra yıdı -
ji. ɛn "nyian 'nan blamin 'e

'fli 'kun -e 'e vıε 'e 'wı 'wlıdı
"tɔwlı "drε dı.

2

Te 'ka min bɔ "va dı!

¹ 'An "bɔl Zozinɔn, kaa nɛn
ka yi -tεra mingɔnnɛn -kaa
san Zozi Crizi da bε, te 'ka min
bɔ "va "dı.

² 'Ka 'ci "nrɔn 'wı 'gɔvε -a da.
Fεzan -tɔ wla 'cee cin yı 'kuin
'e 'pε 'wıε man le -siga, ɛn 'e 'ta
le sɔ fenyian -a. Seezan -tɔ wla
"nyian 'cee cin yı 'kɔn 'lein zıε
-a -ji, te sɔ "cεɛndı a "da.

³ Min nɛn 'e 'ta le sɔ fenyian
-a bε, kaa -nanjɛn, ɛn 'ka
'nyrannan fenyian -nɔn -yrε.
'Pian kaa 'vı seezan "le "lε
'nan: «Bii 'gɔ, "i "tɔ wɔ lou, ɛn
-te i ya "va "bε, 'i 'nyran 'mɛn
pεin "srɔn "tra.»

⁴ 'Wı zıε -a drɛdı bε, e ya min
bɔdı "va "wlıdı "a.

⁵ 'An "bɔl Zozinɔn, an 'ka
ye "yi 'kpa. 'Ka "trɔɛn "tɔ 'wı
'gɔvε -yrε! Maan ve 'cεε 'nan,
minnun nɛn o cı seenɔn 'a 'trε
'gɔvε -a da bε, Bali o 'si "va 'nan,
-e 'e o drε fɛnɔn 'a 'wee yi -
tεradı 'e da man, -e 'o 'kɔ 'yee
mingɔnnɛn trε nɛn yaa 'pla
minnun nɛn waa ye "yi "bε, -
wıε "bε -a da.

⁶ 'Pian 'cee vε bε, ka'a
seenɔn 'siala min -a dı, fɛnɔn
nɛn ka o ye "yi. -Mε "le "wεan
nɛn kaa dra zı? Fɛnɔn 'bε 'tε
"paa 'ka da, ɛn -wεε -ko 'kaa
tin 'banɔn 'cεin -da.

⁷ ɛn -wεε 'tɔ "srɔnman 'tɔ
fenyian nɛn Zozi Crizi 'tɔ a bε
-a man.

⁸ Bali -le 'fluba 'ji bε, -yee -
pei -tɔ wı -dan tɔ -a. E ya 'e
'crɛn -tɛdı 'nan:

«'I bɔεzan -tɔ yı "yi
'le 'yie 'wı 'zɔ!»

-Te 'w₁ z₁ε -a dr_εnan n_εn ka c₁ b_ε, te ka 'w₁ 'y₁ dr_ε.

⁹ 'Pian -te ka min 'b_v 'va "b_ε, te ka 'w₁ 'w_lid₁ dr_ε. En te Bali -le -pei z₁ε e tin -t_εa 'ka da Bali 'l_ε.

¹⁰ K_ɔɔ -te min Bali -le -pei -t_wli "c_ε s_rε b_ε, te yaa p_εεn_ɔn s_rε "fo.

¹¹ Bali -a 'v₁ 'nan:

«Te blamin 'e min nan -w_εε "d₁,

εn te 'e min -s_ran -w_εε "d₁!»

En yaa 'v₁ 'nyian 'nan:

«Te blamin 'e dr_ε min -t_εzan -a d₁!»

-Te min 'ka min nan -w_εε l_ε d₁, 'pian εn e dr_ε min -t_εzan -a b_ε, te ya'a 'ta w_lεa Bali wei da "fo "d₁.

¹² -Yee "w_εan maan ve 'c_εε 'nan, -te 'ka "ta "we, εn 'ka "ta 'w₁ dra b_ε, -a -cin 'e 'k_ɔn 'ka 'j₁ 'nan, Bali wei n_εn e min "sia 'w₁ 'w_lid₁ "le n_ɔanba -j₁ b_ε, e 'cee tin "baa.

¹³ K_ɔɔ y₁ n_εn Bali 't_rεdan_ɔn 'le tin "baa b_ε, min n_εn ya'a 'e b_ɔεn_un nyrinda 'sil_ε d₁ε, Bali 'ka -a san nyrinda sia d₁. 'Pian min n_εn 'e b_ɔεn_un nyrinda 'si b_ε, te "klan 'e 'k_ɔn -a san -j₁ d₁.

Yi -t_εrad₁ Bali da 'lee min dr_ε w₁

¹⁴ 'An "b_vl Zozin_ɔn, -te min -a 'v₁ 'nan, an y₁ -t_εala Bali da, te ya'a k_ɔɔnman 'e dr_ε w₁ -a d₁ε, -a -ci n_εn 'n_ɔn? -Yee y₁ -t_εrad₁ Bali da z₁ε, ya'a sia 'w₁ 'j₁ "fo "d₁.

¹⁵ 'Ka 'ci "nr_ɔn 'w₁ 'g_vε -a da. 'Ka "b_vl Zozizan 't_v a 'ka 'va, -te 'b_ε "c_εε d₁, 'ka "blu Zozizan 't_v a 'ka 'va, -a ta s_ɔ "ka "d₁, εn -a -bl_lf_ε "ka "d₁.

¹⁶ En kaa 'v₁ -y_rε 'nan: «K_v ya y₁ pee nyan. I -f_v -t_rɔɔ. Bali

'e f_ε n_εn y₁a -w_εεman b_ε -a -n_ɔn 'y₁ε.» 'Pian f_ε n_εn 'e kl₁ "man "b_ε, ka'a -n_ɔn_lε -y_rε "d₁. 'W₁ z₁ε -a dr_εd₁ b_ε, -a -ci "ka "fo "d₁.

¹⁷ -A -t_wli "n_εn "nyian y₁ -t_εrad₁ Bali da -a. Min n_εn e y₁ -t_εala Bali da, εn ya'a k_ɔɔnman 'e dr_ε w₁n_un -a d₁ε, min z₁ε -y_ee y₁ -t_εrad₁ Bali da -ci "ka "fo "d₁.

¹⁸ En "nyian b_ε, -te min -a 'v₁ 'm_εn 'nan: «Min -t_v y₁ -t_εala Bali da, εn min pee "e "y₁ "dra minn_un l_ε.»

T_ɔɔn maan laabo min z₁ε -y_rɔ 'nan, 'i 'y₁e y₁ -t_εrad₁ Bali da n_εn wa'a k_ɔɔnman o dr_ε w₁ -a d₁ε, -a -ci -k_ɔɔn 'm_εn! -E 'an 'm_εn y₁ -t_εrad₁ Bali da -ci -k_ɔɔn 'y₁ε 'an dr_ε w₁ -a.

¹⁹ I y₁ -t_εala "da 'nan Bali a -t_wli "c_ε. 'W₁ 'k_pa n_εn. 'Pian -a -cin 'e 'k_ɔn 'i 'j₁ 'nan, -y_v -w_lid₁n_un "o y₁ -t_εala "nyian "da z₁, εn o "klanman -y_rɔ.

²⁰ -Bl_vzan, i ya "vale 'an -ci -k_ɔɔn 'y₁ε 'nan, y₁ -t_εrad₁ Bali da n_εn wa'a k_ɔɔnman 'o dr_ε w₁ -a d₁ε, -a -ci "ka "d_vv?

²¹ -M_ε "le "w_εan n_εn Bali -kaa tra Abraam 'sia min t₁ghl 'a? -A dr_ε w₁ man n_εn. K_ɔɔ Abraam w₁ "man, εn e 'e 'p₁ Izak 'si, yaa -n_ɔn Bali l_ε 'sraga b_vvε -a Bali -pan "dave da.

²² Y₁a 'y₁? -A dr_ε w₁ 'lee -y_ee y₁ -t_εrad₁ Bali da dr_ε 't_wli. En -y_ee y₁ -t_εrad₁ Bali da 'e 'l_ε s_ɔɔ -a dr_ε w₁ man.

²³ 'W₁ 'b_v z₁ε -y_ee "w_εan e ya 'e 'c_rεn -t_εd₁ Bali -le 'fluba 'j₁ 'nan:

«Abraam y₁ -t_εra Bali wei da,

εn Bali -a 'sia min t₁ghl 'a

'y_ee y₁ -t_εrad₁ 'e da man.»

Bali -a laab_v 'e bee.

24 -Yee "wεan maan 'vɪ 'cεε 'nan, Bali min "siala min tɪglɪ 'a 'e drε wɪ 'lee 'yee yi -tɛradɪ 'e da man, 'pian ya'a siala min tɪglɪ 'a 'yee yi -tɛradɪ Bali da 'saza "cε "man dɪ.

25 'Wɪ 'tɔwli zɪε -yεε drε "nyian -kɔnnɛn -wεεzan nɛn waa laabo Rab bε -yee vε -a. Bali -a "sia lɔmɔn tɪglɪ 'a 'e drε wɪ man. Kɔɔ minnɔn nɛn Zozue o 'pa 'sia bε, e 'pa 'o 'va, ɛn e -si -tɔ kɔɔn -wɫε 'nan 'o 'tε -'ji "da.

26 Kaa -tɔa 'nan -te 'flɪndɪ -nyan min lɔ bε, te e -ka. -A -tɔwli "nɛn "nyian yi -tɛradɪ Bali da -le vε -a. Yi -tɛradɪ Bali da nɛn w'a'a kɔɔnman 'o drε wɪ -a dɪε, te e ya 'e 'kadɪ.

3

Min nɛn 'le 'wɪ

1 'An "bɔɪ Zozinɔn, te 'ka vɪnan 'ka pɛɛnɔn 'e drε Bali wei "paanɔn 'a dɪ. Kɔɔ kaa -tɔa 'nan, 'kɔ Bali wei "paanɔn bε, Bali 'kɔε 'wɪ tin "baa 'plɛblɛ 'e "mlɪan min peenun -le vε da.

2 -Kaa pɛɛnɔn -pɛ "saanman 'wɪ 'wɫɪdɪ 'va 'wɪ "kaga 'ji. -Te min 'lewei 'ka "saanɫε -tɔwli 'wɪ 'wɫɪdɪ 'va dɪε, te min nɛn -a drε wɪ a 'e 'lε sɔɔdɪ bε, -nyɛn. Te e -kɔlamana 'e 'fli 'kundɪ -a "fo.

3 'Ka 'ci "nrɔn 'wɪ 'gɔvε -a da. -Kaa -bulalε wɫε wo -sɔnɔn 'le, 'nan -e 'o -kaa wei man, -e -kaa -kɔla "o pladɪ -a.

4 ɛn "nyian bε, 'ka 'ci "nrɔn -klɔ -dandannun da. -Te -klɔ a -dan 'kɔ oɔ, -a -trɔa "vε -si yɾa a "wɛnnɔn. -Te fulɔ 'plɛblɛ a 'ta 'tɔnan "man "bε, -a -trɔa "vε -si yɾa "wɛnnɛn zɪε -yεε -maan -e -a -fɔzan 'e -trɔa -si yɾa.

5 -A -tɔwli "nɛn "nyian min nrɛn 'le vε -a. E ya min man mennun va "wɛnnɔn, 'pian -yεε -maan -e 'wɪ -dan 'e 'fɔla.

ɛn "nyian bε 'ka 'ci "nrɔn plɔ -dan nɛn 'tε "wɛnnɛn -fɔala 'ji bε -a da.

6 Min nrɛn a "le 'tε 'le 'wɪ 'zɔ. -A da nɛn 'wɪ 'wɫɪdɪ 'tɔ -tɔdɔ pɛɛnɔn cɪ. E ya -kaa man mennun va, ɛn -yεε -kaa munmuan "tri -tɔa. Maan ve 'cεε 'nan, -e 'e 'sia yi nɛn o min -yaa "da "trɪlɪi, -e -a -ka yi 'e bɔ bε, -a nrɛn 'bε 'tε wo -yee 'trɛda va. 'Tε zɪε Satan -va nɛn e "sia.

7 Min -kɔlamana -e 'e luji wi pɛɛnɔn, 'lee "lomannun, 'lee pɔnennun, 'lee fɛ pɛɛnɔn nɛn o 'ta wɔla 'o 'kɔlɛnɛn "bε, o 'lɛbɔ.

8 'Pian min -tɔ 'ka 'kɔlamana 'e nrɛn pladɪ -a "fo "dɪ. Fɛ -wɫɪdɪ "nɛn, ya'a 'tɔa 'e "pa 'ji flu dɪε, -nyɛn. E ya 'e fadɪ min -tε 'yɪle -a.

9 Nrɛn zɪε -a 'bɔ 'a nɛn -kaa Minsan nɛn e cɪ -kaa "tɪ "a bε, -a 'tɔ bɔa. ɛn -a 'bɔ 'a nɛn -kaa wei "paala blamin nɛn Bali -a drε "le 'yee 'wɪ 'zɔ bε, -a man.

10 Min 'le 'a nɛn min -fɛa ve min man. ɛn min 'le 'tɔwli zɪε -a 'bɔ 'a nɛn min 'e wei "paala min man. 'An beenun, te 'cee vε 'e 'kɔn zɪε dɪ!

11 Fɛnan nɛn 'yi bɔala bε, 'e drε 'cee 'wɪ -kɔɔn "manvε -a! 'Yi 'nɔnnɔn 'lee 'yi nyran -nyran 'ka 'bɔala fɛ -tɔwli zɪε -a -nan 'e cin -a dɪ.

12 ɛn "nyian bε, -lomin yɪba 'ka 'baa -voga -a dɪ, ɛn -mango yɪba 'ka 'baa -lomin -a dɪ. ɛn 'yi 'wɛwɛa 'lee 'yi 'nɔnnɔn 'ka bɔala 'yi bɔlanan 'tɔwli "nan dɪ.

Laji 'wɪ 'tɔdɪ

13 -Te min -tu a 'ka yei, te 'w₁ p_εεn_ɔn 'cin a 'ji, εn e 'w₁ -t_ɔa "b_ε, 'e -k_ɔɔn 'yee -k_ɔnd₁ "yi 'lee 'e dr_ε w₁nun t₁gl₁ 'a.

14 'Pian -te man b_ɔd₁ -n_ɔn_ɔn_ɔn -cin a 'ka 'ji b_ε, te 'ka 'fli -k_ɔɔn 'cee 'w₁ 't_ɔd₁ -a "fo "d₁. εn -te b_ɔε "blid₁ -cin a 'ka 'ji b_ε, te 'ka 'fli -k_ɔɔn 'cee 'w₁ 't_ɔd₁ -a "fo "d₁. K_ɔɔ -te 'ka 'fli -k_ɔɔn 'nan ka ya 'w₁ 't_ɔn_ɔn 'a b_ε, te ka 'w₁u -s_εan.

15 'W₁ 't_ɔd₁ z₁ε, Bali "c_εε 'b_ε -n_ɔan "d₁. E "sia 'tr_εda 'g_ɔ, εn min 'b_ɔ -w₁ulo -ji n_εn e -t_ɔala. Satan -va n_εn e "sia.

16 F_ε n_εn maan ve z₁ε -y_εε c₁ 'nan, -te man b_ɔd₁ a f_εnan, εn b_ɔε "blid₁ a f_εnan b_ε, f_ε z₁ε -a -nan 'ka flu "fo "d₁. 'W₁ 'w₁lid₁ 't_ɔ 't_ɔd_ɔ p_εεn_ɔn a -nan.

17 'Pian 'w₁ 't_ɔd₁ n_εn e "sia Bali va b_ε, e ya 'w₁ 't_ɔd₁ t₁gl₁ 'a. E min dra min -tr_ɔɔ -a, εn e min dra min ci "yizan 'a. Min z₁ε e min wei maan, min nyrinda -s_εan "da, εn e "yi "dra min l_ε. Ya'a min bo "va "d₁, εn ya'a 'w₁ 'dra -daw₁ a d₁.

18 Minnun n_εn waa -w_εeman -tr_ɔɔ 'nan minnun yei 'e 'f_ɔ -tr_ɔɔ b_ε, -a 'le 'srannan "b_ε 'w₁ "yi "dr_εd₁ nun 'b_ε -taa "b_ɔl_εa.

4

'Ka Satan 't_ɔl₁ -e 'ka -s_ɔɔnla Bali -sru!

1 -Kulinun a 'ka yei, εn 'w₁ 'blid₁nun a 'ka yei. Nyin zia n_εn 'w₁nun z₁ε -a pou 'si? Maan ve 'c_εε 'nan, 'ka 'b_ɔ 'w₁ulo -ji "nr_ɔnd₁ -w₁lid₁nun n_εn ka 'ta w₁la "da "b_ε -y_εε -maan 'w₁nun a 'ka yei.

2 Ka ya "vale f_ε -tu 'e dr_ε 'cee v_ε -a, 'pian -te ka'a ye d₁ε, te ka

'nand₁ 'sia min man "le 'ka -t_ε. εn ka ya "vale 'nan 'ka b_ɔεzan -tu -l_ɔ f_ε 'e dr_ε 'cee v_ε -a, 'pian -te ka'a 'k_ɔlam₁n -a y₁d₁ -a d₁ε, te -kulinun 'lee 'w₁ 'blid₁nun w₁la 'ka yei. F_ε n_εn ka c₁ "va "b_ε ka'a ye d₁, ka'a laabo Bali l_ɔ d₁ -le "w_εan.

3 εn -te kaa laabu Bali l_ɔ b_ε, ya'a n_ɔan 'c_εε d₁, k_ɔɔ -a laabu "manw₁ a -w₁lid₁. Kaa laabo 'nan, -e 'ka 'fli ci 's_ɔ w₁nun dr_ε -a.

4 Ka "we "fliw₁ Bali man "le l₁m_ɔn n_εn e 'si 'e 'sran w₁u, εn e -k_ɔ -k_ɔn_εn p_εe -va b_ε -y_εe 'w₁ 'z_ɔ. 'Tr_εda f_εnun y₁d₁ "yi "b_ε, e ya Bali 'nan man w₁ -a. Ka'a -ci t_ɔa d_ɔv? Min o_ɔ min n_εn e 'tr_εda f_εnun p_εεn_ɔn ye "yi "b_ε, 'e 'fli dra Bali 'nan -manzan 'a.

5 E ya 'e 'c_εεn -t_εd₁ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Lei n_εn Bali -a -n_ɔn 'c_εε b_ε, Bali -a ye "yi, εn e man bo "da!»

Te -a -cin 'e 'k_ɔn 'ka 'ji 'nan, 'w₁ z₁ε e ya 'w₁ "tun "a d₁!

6 'Pian "yi "n_εn Bali -a dra -c_εε b_ε e "mlianla "da. K_ɔɔ e ya 'e 'c_εεn -t_εd₁ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Minnun n_εn o 'fli dra -dandan b_ε

Bali 'ka o ye "yi "d₁.

'Pian e "yi "dra minnun n_εn

wa'a 'o 'fli k_ɔɔnman d₁ε -w₁l_ε.»

7 -Yee "w_εan n_εn 'ka 'w₁ "man 'ka 'ci 'fid₁aa 'a, -e 'ka 'ta w₁la Bali -sru! Te 'ka t_ɔa Satan l_ε d₁! 'Ka dr_ε z₁ε -e 'e 'si 'ka man -k_ɔɔb₁l₁!

8 'Ka -pli Bali man, -e 'e -pli 'ka man! 'W₁ 'w₁lid₁ "dr_εn_ɔn, 'ka 'p_ε 'e 'si 'w₁ 'w₁lid₁ -sru! Kaa n_εn 'ka 'ci -f_ɔɔman Bali -sru 'ta w₁d₁ -ji b_ε, 'ka 'ci 'si 'fid₁aa -e 'ka 'ta w₁la Bali -sru.

⁹ 'Wl 'wliɔn nɛn kaa dra bɛ, -a 'wɪ 'e 'nan 'ka man! 'O 'ka 'ta drɛ -trɔdrɔ! 'Ka 'wuɔ! 'Ka 'cee 'shɛ 'blɪdɪ lɪla "da -wuɔdɪ -a! 'Ka 'cee 'ci "nrandɪ lɪla "da -trundɪ -a!

¹⁰ 'Ka 'fli drɛ "wɛnnɔn Bali 'lɛ, -e 'e 'ka drɛ -dan!

Te 'ka min 'tɔ 'tɛ dɪ!

¹¹ 'An "bɔɪ Zozinɔn, te 'ka 'wɪ 'ka cin man -wliɔdɪ 'dɪ! Min nɛn e 'wɪ 'wliɔdɪ 'vɪ 'e "bɔɪ -tɔ man, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ yaa 'tɔ 'tɛ bɛ, te e 'wɪ 'wliɔdɪ 'vɪ Bali -le -pei man, ɛn e tin -tɛ "da. -Yɛɛ ci 'nan, -te i 'wɪ 'wliɔdɪ 'vɪ Bali -le -pei man bɛ, te yɪ'a 'ta wolɛa "da "dɪ, 'pian te i drɛ -a man tin 'bazan 'a.

¹² Bali -tɔwli 'bɛ -pei -tɔ minnɔn lɛ, ɛn -yɛɛ ci -a ta tin 'bazan a. -A -tɔwli 'bɛ -kɔlaman min 'sɪdɪ -a 'wɪ 'ji, 'lee min -tɛdɪ -a. 'I 'fli "siala 'kɔ, ɛn i "we 'i bɔɛnɔn man zɪɛ.

Fɛnɔn, te 'ka 'fli 'sia -dan dɪ!

¹³ Kaa nɛn kaa ve 'nan: «Cɛɛgɔ 'lee "trɛ "a kɔ -ko 'fla 'gɔɛ -a da, kɔ lɛ -tɔ -tɛa "nan nun, kɔ 'flɛ -taan -e 'kɔ "lala y» bɛ, 'ka drɛ "yi!

¹⁴ Ka'a "trɛ wɪ tɔa dɪ. Ka ya "le "lolu -koeɪ "wɛnnɛn nɛn e -tɔala -voo, -e 'e 'si 'nan bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

¹⁵ 'Wɪ nɛn kɔ 'ka vɪ bɛ, -nyrɛn 'gɔ. 'Ka vɪ 'nan: «-Te Minsan wɪ 'man 'nan 'belɪdɪ 'bɔ 'kɔ man bɛ, kɔ fɛ 'gɔ 'lee fɛ 'gɔɛ -a dra.»

¹⁶ 'Pian ka'a 'wɪ zɪɛ 'bɛ 've dɪ. 'Ka 'fli "siala -dan, ɛn 'ka 'fli -kɔɔnman. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ, e ya -wliɔdɪ.

¹⁷ Maan ve 'cɛɛ 'nan, min oo min nɛn e 'wɪ "yi "nɛn kɔ 'e drɛ bɛ -a -tɔa, ɛn ya'a drɛlɛ dɪɛ, te e 'wɪ 'wliɔdɪ drɛ.

5

Fɛnɔn, 'ka drɛ 'yi, "tɔgɔ 'wɪ 'e bɔ 'ka man!

¹ Fɛnɔn, an 'wɪ "paala 'cɛɛ 'nan, 'ka wɪ 'sia 'pleblɛ, 'wɪ 'nɔnnɔan nɛn e -taa "bɔlɛ 'ka man bɛ -yee "wɛan.

² Tɔ zɪɛ -a man bɛ, 'ka yɪfɛnɔn srɛman, ɛn fadrɔnɛn 'cee sɔnɔn -ble.

³ -Jeza -fɔa 'cee -sɪga 'lee 'cee "lalanun man. -Jeza zɪɛ -yɛɛ 'ka man wɪ -tɔa lou -e 'e 'ka kɔlɛbɔ "bli 'le 'tɛ 'zɔ. 'Trɛda -nyan tɔ 'bɔ 'kogo, 'pian te ka -ko 'ka yɪfɛnɔn trɛdɪ -a "kaga.

⁴ Minnɔn nɛn o 'nyranman 'pa 'cee feɪ ɛn ka'a o -pan wolɛ dɪɛ, 'pleblɛ pɛɛnɔn 'san Bali -wee -paandɪ man.

⁵ ɛn "nyian bɛ fɛ -tɔ 'ka 'klɪlɛ 'ka man dɪ, 'ka 'ci 'sɔ wɪnɔn pɛɛnɔn drɛ 'trɛda. 'Trɛda -nyan tɔ 'bɔ 'kogo, 'pian te ka -ko fɛnɔn -blɪdɪ -a, ɛn ka -ko bɔadɪ -a "le -sru nɛn o ci -a 'lɛ bɔnan 'nan -e 'o -bli bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

⁶ ɛn "nyian bɛ minnɔn nɛn wa'a 'wɪ 'tɔ drɛlɛ dɪɛ, ka 'wɪ 'pa o da, ɛn ka o tɛɛ. Wa'a 'wɪ 'tɔ vɪlɛ dɪ.

'Ka -pɔan 'e 'sɔ!

⁷ 'An "bɔɪ Zozinɔn, 'ka -pɔan 'e 'sɔ 'trilii, -e Minsan -ta tɔ 'e bɔ. 'Ka 'ci "nrɔn feɪ 'pazan nɛn e 'yee fɛ 'wlɛ -fɔa 'trɛ 'ji bɛ -a da. Yaa man -pɛan -pɔan 'sɔdɪ -a -trilii, -e laa 'e 'fɛn "man, -e -a -tɛ tɔ 'e bɔ.

⁸ 'Ka 'bɔ "nyian, "cee -pɔan 'e 'sɔ zɪɛ! 'Ka -pɔan 'kun, kɔɔ Minsan -tadɪ 'bɔ 'kogo.

⁹ 'An "bɔɪ Zozinɔn, te 'ka cin man wɪ 'pa dɪ, "tɔgɔ Bali 'e tin -tɛ 'ka da! Min nɛn 'e tin -tɛa "min da bɛ, e 'bɔ 'kogo.

10 Minnun nen o Bali 'lewei 'vi Minsan 'to da be, o -pɔan 'so 'wee yra yidi -ji. 'Ka 'ci "nrɔn o da, -e 'o dre 'cee 'wi -kɔɔn "mannɔn 'a.

11 Minnun nen o -pɔan 'so yra yidi -ji be, kva ve o man 'nan 'wee 'wi a "yi. Ka Zob -le -pɔan 'sɔdi 'wi 'man. En fe nen Bali -a -nɔn -yre -a 'le 'srannan "be, kaa -tɔa. Maan ve 'cee 'nan, Minsan ci a "yi, en min nyrinda -sean "da.

12 'An "buɪ Zozinɔn, te 'ka 'wi 'tu -ji -pe wluan di! Te 'ka 'pe wluan labli man di, en te 'ka 'pe wluan 'tre man di, en te 'ka 'pe wluan "nyian fe pee man di! 'Pian 'wi tighi nen 'ka vi! - Te 'wi a 'wi 'kpa -a be, 'ka vi -inyan! En -te 'wi a 'wlu 'a be, 'ka vi -ceje! "Tɔgɔ yi nen Bali tin -tea 'tredanɔn da be, 'e vile 'e 'ka 'tvi 'e "tun "di.

'Ka Bali tru 'ba!

13 -Te min -tu a 'ka yei 'nan e ya 'e yra yinan be, 'e Bali tru 'ba! -Te min -tu a 'ka yei 'nan -a ci "nranman be, 'e Bali 'to 'bo "dre "fo!

14 -Te min -tu a 'ka yei 'nan -a man "yaaman be, 'e -leglizinɔn ceje laabv, -e 'o Bali tru 'ba -yre, te o 'nyrɔn -sean -a -win -ji Minsan 'to da.

15 -Wee Bali tru 'badɪ nen waa dra yi -teradi Bali da -a be, e man "yaazan zɪe -a "belia, en Minsan -a wuanla. -Te 'wi 'wliɪɪ "nen yaa dre be, Bali -a fuiman.

16 -Yee "wean nen 'ka 'cee 'wi 'wliɪɪ "vi 'ka cin le 'vaa -e 'ka Bali tru 'ba 'ka cin le, 'du -e 'ka 'beli. Kɔɔ -te min a tighi Bali 'le be, -yee Bali tru 'badɪ 'e 'bli pɛɛnɔn 'a be, -a 'le a "man.

17 'Ka 'ci "nrɔn 'wi nen Bali 'lewei vɪzan -tu -a dre 'li be -a da. Bali 'lewei vɪzan zɪe waa laabo Eli, en e ya blamin -a "le -cee 'wi 'zv. E Bali tru 'ba 'e 'bli pɛɛnɔn 'a 'nan, te laa 'e 'fen di. En 'wi 'kpa, laa 'ka 'fenle 'treda di. Yaa dre le yaaga mɪɛn 'shɛɛɔv.

18 "Be -sru en e Bali tru 'ba "nyian, tɔɔn laa 'fen, en fe pɛɛnɔn bɔɪɪ 'sia.

19 'An "buɪ Zozinɔn, -te min -tu a 'ka yei, en e 'si 'wi tighi man -kɔɔbli be, 'ka dre -e 'e sɔɔnla "nyian 'wi tighi zɪe -a -sru.

20 'Ka -to 'nan, min oo min nen yaa dre en e 'wi 'wliɪɪ "drezan 'si 'si 'wliɪɪ "da en yaa sɔɔnla 'wi tighi -sru "be, -yɛɛ -maan en Bali 'belidi nen ya'a 'nyaan dɪe -a -nɔn min zɪe -yre, kɔɔ Bali -yee 'wi 'wliɪɪ pɛɛnɔn fui.

'Fluba tεδε nen Pieri -a cren -te

1 'An 'bɔ Pieri nen Zozi Crizi 'an 'pa 'sia bε, mεεn 'fluba 'gʋε -a cren -te. Zozinɔn nen o -nyeanla Pɔnt 'lεglɔn 'ji, 'lee Galati 'lεglɔn 'ji, 'lee Kapadɔs 'lεglɔn 'ji, 'lee Azi 'lεglɔn 'ji, 'lee Bitini 'lεglɔn 'ji bε, maan cren -te -wλε. Bali 'ka 'si 'va 'nan -e 'ka 'kɔn 'yee vε -a. Ka ya -pen -a 'tre 'gʋε -a da, εn ka ya minnun nen wa'a Bali tɔa dɛ o yei.

2 -Kaa "tɪ Bali 'ka 'si 'va 'li 'e 'cɛn. -Yee lei 'saun 'bε 'ka dre -yee vε -a, 'nan -e 'ka 'ta wɔla Zozi Crizi wei da, -e -a nyen nen e -sran bε 'e 'ka dre 'saun Bali 'lε.

Maan laabo Bali 'lɔ 'nan 'e 'yee 'yi 'lee 'yee -fɔdɪ -trɔɔ -nɔn 'cεε tɔ pεεnɔn man 'e 'ciladɪ "da.

*'Belidi nen ya'a 'nyaan dɛ
Bali -a -nɔn -cεε*

3 -Kaa Bali 'tɔ 'bɔ! -Yεε cɪ -kaa san Zozi Crizi "tɪ "a. E -kaa nyrinda 'si, εn e -kaa dre min -tre -a. Zozi Crizi wluan -kanɔn 'va, -yee "wεan -kaa 'bli 'e 'kɔn "da 'nan -kaa wuanla -kanɔn 'va "nyian.

4 εn -zia nen Bali -a paala 'yee 'nennun -le vε -a bε, yaa -nɔan -cεε. -Zia zɪε ya'a 'srɛman 'li "fo "dɪ, ya'a "tri 'tɔa dɪ, εn -yee fenyian 'ka 'nyaan dɪ. Yaa 'pla 'cee vε -a laji.

5 Ka yi -tera Bali da, -yee "wεan Bali 'e yɪε -tɔa 'ka 'va, 'nan -e 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. 'Cee 'sidɪ 'wɪ 'ji zɪε -a ta bɔala yi -fɔla "da 'ji.

6 'Winun zɪε -yεε -maan 'lɔɔ ci "nran a 'ka 'lɔ. -Te 'wɪ 'tɔndɔn 'tɔ -tɔdɔ pεεnɔn a bɔnan 'ka man tɔ "wennɛn 'a, te 'ka yra ye -yrɔ ɔɔ, ci "nran a 'ka 'lɔ.

7 'Winun 'bɔ nen o bɔa 'ka man zɪε bε, -wεε 'cee yi -teradɪ Bali da -kɔɔnman. 'Ka 'ci "nrɔn -siga da, e ya fε -tɔ nen ya'a 'fo 'trilii dɪε -a, 'pian o -yee 'kpa -nanjean 'tε 'a. εn 'cee yi -teradɪ Bali da -ji bε, 'winun 'plεble bɔa 'ka man, -a -tɔwli "nen "nyian zɪε, 'pian 'cee yi -teradɪ Bali da "le 'kpa "mlian -siga da. -Te ka yi -tera Bali da 'nan 'ka 'pε -sru 'ka tɔalε dɪε, tɔ nen Zozi Crizi -taa "man "bε, Bali 'ka 'tɔ "yi "ve, e 'ka 'tɔ bɔa, εn e 'ka yra 'fuɔ -fɔa.

8 Ka'a tian Zozi yɪε -tɔ dɪ, 'pian kaa ye "yi. εn ka'a Zozi 'bɔ 'ye dɪ, 'pian ka yi -tεala "da. -Yee "wεan ci "nrandɪ -dan a 'ka 'lɔ. Ci "nrandɪ zɪε e -ciala "da "bɔv "le "wεan min 'ka 'kolaman -e 'e vɪ 'e 'le dɪ.

9 Ci "nrandɪ zɪε e ya 'ka 'lɔ, kɔɔ 'cee yi -teradɪ Bali da 'le 'srannan "bε kaa -tɔa. -Nyren 'nan, ka ya 'ka 'sidɪ 'wɪ 'ji.

10 Zɪ e dra 'lɔɔ -e Bali 'e min 'si 'wɪ 'ji bε, 'li bε Bali 'lewei vɪnɔn -a man wεε 'nan "o -tɔa, εn o -yee 'wɪ 'vɪ minnun lε 'e 'cɛn 'a, 'nan "yi zɪε e ya 'cee vε -a.

11 εn zɪ Crizi -taa 'e yra yɪε bε, 'lee 'tɔ -dan nen Bali -a -nɔan -yrε "bε -sru "bε, Crizi lei nen o da bε, -yεε 'vɪ -wλε 'e 'cɛn 'a. Tɔ nen 'winun zɪε o dra "man "bε, εn zɪ 'winun 'bɔ -taa "drele bε, Bali 'lewei vɪnɔn -a -ci laabu.

12 εn Bali -a -ci 'si -wλε 'nan, 'winun zɪε ya'a dra o tɔ va dɪ,

'pian 'ka 'bɔ nɛn an 'fluba 'gʊɛ
-a cɾɛn -tɛ 'cɛɛ bɛ, 'ka tʊ va nɛn
e dra. 'Wɪ zɪɛ Zozi Crizi -le 'wɪ
'nɔnnɔn nɛn minnʊn -a 'vɪ 'cɛɛ
bɛ, -nyɾɛn. Bali lei 'saun nɛn
Bali -ta -a bɛ, -yɛɛ 'wɪ zɪɛ -a 'pa
o 'le. Bali -le 'pasianɔn 'bɔ nɛn
laji nun bɛ, o ya "va 'nan "o 'wɪ
zɪɛ -a -tɔa.

*'Ta wʊ -pɛ nɛn e "sɔa Bali lɛ
bɛ*

13 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali -a drɛ
'cɛɛ bɛ, -yɛɛ "wɛan 'ka 'man 'e
'kɔn 'e wʊɔdɪ, ɛn 'ka 'fli 'kun!
"Yi "nɛn Bali -taa -a drɛlɛ 'cɛɛ tʊ
nɛn Zozi Crizi -taa "man "bɛ, -
a da nɛn 'cɛɛ ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn
'e 'kɔn!

14 'Ka 'ta wʊla Bali wei da
tʊ pɛɛnɔn man! 'Ka 'bɔ ci 'sɔ
wɪnʊn nɛn o 'ka "paala 'li 'e
tɛdɛ, te ka'a tian Bali tɔa dɪɛ, te
'ka 'fli 'tʊɪ "nyian -wɔɔ "dɪ!

15 Bali 'bɔ nɛn e 'ka laabʊ bɛ
e ya 'saun. -Yɛɛ "wɛan 'ka drɛ
wɪ pɛɛnɔn 'e 'kɔn 'saun, ɛn ka
-kɔɔn 'nan, ka ya -yɛɛ vɛ -a.

16 Kɔɔ e ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ Bali
-le 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan,
'an 'bɔ Bali an ya 'saun,
-yɛɛ "wɛan 'ka 'kɔn 'saun!»

17 'Cɛɛ Bali trʊ 'badɪ -ji bɛ,
ka Bali laabo «'an "tʊ», ɛn Bali
-tʊwɪlɪ zɪɛ ya'a min bɔ "va "dɪ.
E min -tʊ -le 'wɪ tin "baa "le zɪ
e 'ta 'wʊ bɛ -a yɾa man. -Yɛɛ
"wɛan 'cɛɛ tʊ nɛn e -fʊ -e 'ka
drɛ 'trɛ 'gʊɛ -a da bɛ, 'ka -kɔɔn
'ka drɛ wɪ pɛɛnɔn 'a 'nan, 'ka
"klanman Bali lɔ.

18 Fɛ nɛn Bali -a 'si, ɛn e 'ka
'ta pan 'wʊ 'a, 'nan -e 'ka 'si
'ka tranun drɛnan wɪ -sru "bɛ,
kaa -tɔa. Fɛ nɛn e srɛman "le
-siga 'lee "lala -zʊ bɛ, -njɛɛ yaa
'si dɪ.

19 'Pian Crizi nyɛn nɛn e
"mlian fɛ pɛɛnɔn da bɛ, -a 'bɔ a
nɛn e 'ka 'ta pan 'wʊ. Crizi -ka
"le 'nan 'sraga bʊ 'bla fɛnyian
nɛn 'tɔ 'ka 'e 'padɪ "man "dɪɛ -
yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

20 Tʊ nɛn te Bali 'ka tian 'trɛ
drɛlɛ dɪɛ, e Crizi 'si "va 'wɪ zɪɛ
-a drɛvɛ -a, ɛn yaa 'pla tʊ -
nyɾanman nɛn ka cɪ 'ji 'gʊɛ -a
-ji, 'nan -e 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji.

21 Crizi 'bɔ 'bɛ -maan, ɛn ka
yi -tɛra Bali da. Bali -a wluan
-kanɔn 'va, ɛn e 'tɔ -dan -nɔn -
yɾɛ 'nan, -e 'ka yi -tɛra Bali da,
-e 'ka 'bli 'e 'kɔn Bali lɛ.

22 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, Zozi 'le 'wɪ
'nɔnnɔn nɛn kaa 'man bɛ, -a
da ta wʊdɪ -a drɛ ɛn 'ka 'pɛ
'si 'wɪ 'wɪdɪ -sru, 'nan -e 'ka
'ka "bʊɪ 'lee 'ka "blu Zozinɔn
yɪ "yi, te -a -sru "ka "dɪ. -Yɛɛ
"wɛan 'ka cin yɪ "yi tʊ pɛɛnɔn
man 'ka 'ci 'fɪdaa 'a!

23 ɛn -a -cin 'e 'kɔn 'ka
'ji 'nan, Bali 'ka 'ya 'e -trɛ.
Blamin nɛn yɪ -tʊ bɔa -e 'e
'ka bɛ, -yɛɛ "cɛɛ 'ka 'ya 'e -trɛ
dɪ. 'Pian Bali wei nɛn ya'a 'li
'srɛman dɪ, ɛn e 'belidɪ -nɔan
"min lɛ bɛ, -yɛɛ 'ka 'ya min -trɛ
-a.

24 E ya 'e 'cɾɛn -tɛdɪ Bali -le
'fluba 'ji 'nan:

«Trɛda blamin a "le lu -le 'wɪ
'zʊ, e -kaa.

-Yɛɛ -dan a "le lu -fui "le 'wɪ
'zʊ, e -sɛanla.

25 'Pian Minsan wei a -nan 'li
'trilii.»

-A wei zɪɛ 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn kaa
'man bɛ -nyɾɛn.

2

*Bali 'ka 'si "va 'nan -e 'ka
'kɔn 'yɛɛ vɛ -a*

1 Bali 'ka 'ya 'e -trɛ, -yɛɛ
"wɛan 'ka 'pɛ 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ 'tɔ

'tɔdʊ pɛɛnɔn -sru! Te 'ka 'wlu
'sɛn "nyian dɪ! Te 'ka wei 'e
'kɔn "flivli "nyian dɪ! Te 'ka
'bli 'e bʊ min -le fɛ man "nyian
dɪ! Te 'ka 'wɪ min man -wɪdɪ
"nyian 'e koda dɪ!

² "Le zɪ 'nɛn 'lɪnɛn e "bʊ
'nyɔn -wɛɛman tʊ pɛɛnɔn man
bɛ, ka 'bɔ "nyian zɪ 'ka Bali wei
nɛn e 'ka 'e baadɪ fɛ -tʊ -a dɪɛ -
a -wɛɛ! -Te kaa drɛla "da "bɛ,
'cee yi -tɛradɪ Bali da "paa "da
-trilii, -e 'ka 'si 'wɪ 'ji tʊ 'e bɔ.

³ 'Wɪ 'kpa nɛn, ka Minsan -le
"yi -kɔnnɛn 'yɪ 'va.

⁴ 'Ka -pli Minsan man! -Yɛɛ
'belidɪ -nɔan "min lɛ, ɛn -yɛɛ
cɪ 'kɔn 'tɔ -kɔlɛ nɛn minnʊn -
a tʊv 'o 'pɛla koda bɛ -a. 'Pian
Bali -a 'si "va 'nan -yɛɛ cɪ -kɔlɛ
'kpa -a.

⁵ 'Ka 'bɔ "nyian, ka ya "le -
kɔlɛnʊn nɛn 'belidɪ a -wɔ "bɛ
-wee 'wɪ 'zʊ. 'Ka 'bɔ -a nɛn Bali
'yee 'kɔn -tɔa, -e Bali lei 'saun
'e -nyran ji. 'Kaa nɛn Bali 'ka
'si "va 'e 'pannɔn 'a. Bali -
panvɛ nɛn kaa -nɔan -e 'e 'sɔ
Bali lɛ bɛ, 'cee 'nyranman nɛn
kaa "paa Zozi Crizi 'le "wɛan
bɛ -nyrɛn.

⁶ E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le
'fluba 'ji 'nan:

«"Ka 'yɔb, an -kɔlɛ 'kpa 'si,
ɛn maan 'pla Zeruzalɛm.

-A da nɛn an 'mɛn 'kɔn -tɔala.
Min oo min nɛn e yi -tɛra "da

"bɛ,

-a -pɛ 'ka 'sɛanla 'e "tun "dɪ.»

⁷ Fɛ nɛn -a -pɛ -tɔala "da "bɛ,
'tɔ -dan nɛn Bali -a -nɔan 'cɛɛ
bɛ -nyrɛn, kɔɔ ka yi -tɛra Zozi
da. 'Pian minnʊn nɛn wa'a yi
-tɛlɛa "da "dɪɛ, e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ
-wee vɛ -a 'nan:

«-Kɔlɛ nɛn 'kɔn 'tɔnɔn -a tʊv
'o 'pɛla koda bɛ,

-yɛɛ drɛ 'kɔn 'pʊ -fɔ -kɔlɛ -a.

⁸ ɛn -yɛɛ drɛ -kɔlɛ nɛn
minnʊn srɔɛn -wia "man "bɛ -
a.

-Kɔlɛ zɪɛ e minnʊn -tiala.»
Bali -a 'pla 'nan -e 'o -tria "da,
kɔɔ wa'a 'ta wɔlɛa Bali wei da
dɪ.

⁹ 'Pian 'cee vɛ bɛ, ka ya
'lɛglɔn nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -
a. Ka ya Bali nɛn mingɔnnɛn
-a bɛ -a -pannɔn 'a, ka ya min-
nʊn 'pa 'tʊ nɛn o ya 'saun bɛ
waa, ɛn ka ya minnʊn nɛn o
ya Bali -le vɛ -a bɛ waa. Bali
'ka 'si "va 'nan -e 'ka 'yee 'wɪ -
dandan vɪ minnʊn lɛ. Bali 'bɔ
'bɛ 'ka 'bɔla klun va, ɛn e -ta
'ka 'a 'yee 'tɛ 'san fɛnyian da.

¹⁰ 'Li 'e tɛdɛ bɛ, te ka 'ka
Bali -le minnʊn -a dɪ, ɛn 'ka
nyrinda 'ka 'sɛan Bali da dɪ.
'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, ka drɛ -yee
minnʊn -a, ɛn 'ka nyrinda -
sɛan "da.

*Zɪ Bali -le min 'ta wo min-
nʊn va bɛ*

¹¹ 'An beenun, -a -cin 'e 'kɔn
'ka 'ji 'nan, 'trɛ 'gʊɛ -a da bɛ, ka
ya -pɛn -a, ɛn ka ya cinɔn 'a.
-Yee "wɛan an 'wɪ "paala 'cɛɛ
'nan, 'ka yɪɛ 'si blamin cɪ 'sɔ
winun lɛ! -Wɛɛ min -le 'belidɪ
srɛman.

¹² 'Ka drɛ wɪ 'e 'kɔn 'e 'sʊdɪ
"ji minnʊn nɛn wa'a Bali tɔa
dɪɛ o va. -Te minnʊn 'wɪ 'wɪdɪ
'tɔ -tʊdʊ pɛɛnɔn vɛ 'ka man oo,
'ka drɛ wɪ "yinun bɛ 'wɛɛ yɪ, -e
tʊ nɛn Bali 'bɔ 'e 'fli -kɔnnman
-wɛlɛ "bɛ, 'o -yee -dan sɪ -fɔ.

¹³ Minnʊn nɛn o cɪ min
tanɔn 'a bɛ, Minsan -le "wɛan
bɛ, 'ka 'ta wɔla o wei da! -Te e
ya mingɔnnɛnnun tazan a oo,

¹⁴ -te e ya -yee -
kɔnmandannun a oo, 'ka o
wei man "yi. Mingɔnnɛnnun

tazan 'bɔ 'bɛ o 'pla 'nan, -e 'o 'wɪ "nɛn -kɔɔn 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn lɛ, -e 'o 'wɪ "yɪ "drɛnɔn 'tɔ "yɪ "vɪ.

¹⁵ Kɔɔ 'wɪ nɛn Bali cɪ "va "bɛ -nyɛn 'nan, 'cee 'wɪ "yɪ "drɛdɪ 'e minnun nɛn wa'a tian Bali -tɔlɛ dɪ, ɛn o 'wɪ "tun "vɛ bɛ, o 'lɛbo 'pla "da.

¹⁶ Ka ya minnun nɛn o ya 'o 'fli -ji bɛ waa. 'Pian te 'ka vɪ 'nan, ka ya 'ka 'fli -ji -e te ka 'wɪ 'wɪdɪ "dra dɪ. 'Ka -kɔɔn 'pian 'nan ka ya Bali 'sunɔn 'a.

¹⁷ 'Ka min pɛɛnɔn 'sia min -a! 'Ka "bʊvɪ Zozinɔn yɪ "yɪ! 'Ka "klan Bali lɔ! 'Ka mingɔnnɛnnun tazan 'sia min -a!

'Nyranman 'pazan 'lee 'e 'tazan-le 'wɪ

¹⁸ Kaa nɛn ka 'nyranman "paa min lɔ bɛ, 'ka 'ta wɔla 'ka 'tazan wei da "klandɪ a Bali lɔ -pɛ pɛɛnɔn da. Te 'ka 'ta wɔla o nɛn o ci a "yɪ "bɛ o wei da 'saza dɪ! 'Pian o nɛn o 'tɛ "paa 'ka da bɛ, 'ka 'ta wɔla o wei da "nyian!

¹⁹ 'Wɪ nɛn e 'kla -si yɛ dɪɛ, -te waa dra 'cɛɛ -e 'ka yɛ yɪ bɛ, min nɛn e wɪ 'wɪ zɪɛ -a man 'ta wɔladɪ Bali wei da -le "wɛan bɛ, te -a san 'wɪ "yɪ drɛ.

²⁰ -Te min 'wɪ 'wɪdɪ drɛ, ɛn -a san 'e 'wulo -tɔ 'yɛɛ -sɔndɪ wɪ bɛ, -tɪɛ 'tɔ "yɪ "vɛ? 'Pian -te 'wɪ "yɪ "nɛn kaa dra te min 'tɛ "paa 'ka da, ɛn 'ka 'wulo -tɔ "wɪ "bɛ, 'wɪ zɪɛ -yɛɛ 'sɔ Bali lɛ.

²¹ Bali 'ka laabʊ 'nan, -e 'ka 'wɪ zɪɛ -a drɛ, kɔɔ Crizi 'e yɛ yɪ "nyian 'cee "wɛan. E -si kɔɔn 'cɛɛ 'nan -e 'ka 'ta wɔla 'e "pa "da.

²² «Ya'a 'wɪ 'wɪdɪ "tɔwɪ "cɛ "drɛlɛ dɪ,

ɛn 'wɪ wɪ -tɔwɪ "cɛ 'ka bɔlɛa -a 'le dɪ.»

²³ Minnun -a srɔn, ya'a 'lɛji -tɔlɛ dɪ. 'E yɛ yɪ minnun lɔ, ya'a 'e wei 'palea o man dɪ. 'Pian e yɪ -tɛra Bali nɛn e min -le 'wɪ tin "baa 'e -nɔan da bɛ -a da.

²⁴ Crizi 'bɔ 'bɛ -cee 'wɪ 'wɪdɪ "sɛn 'e 'fli da, ɛn e -ka yiba "plan da. Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e -kaa 'pɛ 'e 'si 'wɪ 'wɪdɪ -sru, -e 'wɪ nɛn e 'sɔ Bali lɛ bɛ -kaa drɛ. 'Wɪ 'kpa nɛn, tuonun nɛn yaa 'wɔ bɛ -yɛɛ -maan ka 'beli.

²⁵ -Yɛɛ cɪ 'nan 'li 'e tɛdɛ bɛ, te ka ya "le 'nan 'blanun nɛn 'o saan "bui "da bɛ -wee 'wɪ 'zʊ. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ ka 'li 'ka da Zozi Crizi -va. -Yɛɛ 'e yɪɛ -tɔa 'ka 'va, ɛn e ya "le 'bla -sru "pinzan -zʊ.

3

Min 'lee 'e nan -le 'wɪ drɛdɪ 'o cin va

¹ 'Ka lɪmɔnnun, -a -tɔwɪ "nɛn "nyian 'cee vɛ -a, 'ka 'ta wɔla 'ka -srannun wei da! ɛn -te 'ka -srannun 'ka yɪ -tɛlɛa tian Bali wei da dɪɛ, 'ka 'ta wɔla o wei da "nyian! 'Dʊ -e 'ka drɛ wɪ 'e -si 'lɛ 'sʊ -wɪɛ Bali va, te ka'a 'wɪ tin 'balɛ 'ka 'le dɪ.

² 'Ka drɛ wɪ fɛnyian nɛn waa 'yɪ bɛ, ɛn 'cee "klandɪ Bali lɔ nɛn waa 'yɪ bɛ, -yɛɛ -kɔlɛ "sia o cɛɪn -da.

³ Te 'ka -wɛɛ 'nan 'ka 'fli dra fɛnyian 'ka 'kɔlɛ da lou "dɪ! -Yɛɛ cɪ "le 'ka 'wulo "jɛ "man drɛdɪ zʊ, "le -siga fɛnɪn -sɛndɪ 'ka man zʊ, "le sɔnɪn fɛnyian fɛnyian 'padɪ 'ka man zʊ.

⁴ 'Pian 'cee fɛnyian e 'si 'wɪ nɛn 'ka 'ji bɛ -a va. 'Ka 'ci 'e

'kən "yi, ɛn 'ka 'kən -trɔɔ. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ cɪ 'wɪ "yi "a Bali 'lɛ.

⁵ 'Li bɛ, lɪmɔnnun nɛn Bali o 'si "va, ɛn o 'bli a Bali lɛ bɛ, zɪ o 'wee fɛnyian wɛɛ zɪɛ, o 'ta 'wɔla 'o -srannun wei da.

⁶ -A 'bɔ nɛn Sara "e drɛ. E 'ta 'wɔla 'e -sran Abraam wei da, ɛn yaa laabu 'an 'san. Ka drɛ Sara -le 'nɛnnun -a. -Yee "wɛan 'ka 'wɪ "yi "drɛ! Te 'wɪ 'tɔ 'e 'ka 'tɛ "klan -a dɪ!

⁷ 'Ka -klɔnmɔnnun, -a -tɔwli "nɛn "nyian 'cee vɛ -a. 'Wɪ 'tɔdɪ -a nɛn 'ka 'ta wɔ 'ka 'nan va! -A -cin 'e 'kən 'ka 'ji 'nan, -wee 'plɛblɛ 'ka "le 'cee vɛ -zɔ dɪ. 'Ka o 'sia min -a! Kɔɔ "yi "nɛn Bali -a drɛ minnun lɛ 'belɪdɪ -a bɛ, e -wee vɛ -nɔn. 'Ka 'wɪ zɪɛ -a drɛ, -e 'wɪ 'tɔ 'e vɪlɛ 'e 'si -tɔ 'ka "flinɔn 'le Bali trɔ 'badɪ lɔ dɪ.

⁸ Maan 'le -sɛanla 'ka pɛɛnɔn lɛ 'nan, 'ka 'wulo -ji "nrɔn 'wɪ -tɔwli "da! 'Ka cin nyrinda 'si! 'Ka cin yɪ "yi "le "bɔl 'lee "blu -le 'wɪ 'zɔ! 'Ka "yi "drɛ 'ka cin lɛ! 'Ka cin bɔ!

⁹ -Te min -tɔ 'wɪ 'wɪdɪ drɛ -cɛɛ bɛ, te 'ka man 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ dɪ! -Te min 'ka srɔn bɛ, te 'ka 'lɛji -tɔ dɪ, 'pian -fɛa nɛn 'ka vɪ -a san man! Kɔɔ Bali 'ka laabu 'nan, -e 'e -fɛa vɪ 'ka man, -yee "wɛan 'ka 'bɔ "nyian "ka -fɛa vɪ min man!

¹⁰ E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«Min nɛn e ya "va 'nan, 'e 'ci 'e 'kən 'e 'sɔdɪ 'trɛda, te 'e 'ci yra "tra "bɛ,

-a san zɪɛ 'e wei 'kun. Te 'e 'wɪ 'wɪdɪ "vɪ min man dɪ, ɛn te 'e 'wlu 'sɛn dɪ!

¹¹ -A san 'e 'pɛ 'si 'wɪ 'wɪdɪ -sru,

'wɪ "yi "nɛn 'e drɛ!

'Wɪ nɛn yaa -wɛɛman tɔ pɛɛnɔn man bɛ,

-nyrɛn 'nan o 'vale 'e bɔɛnun -a bɛ

o yei 'e 'fɔ -trɔɔ!

¹² Kɔɔ Minsan yɪɛ a minnun nɛn

o cɪ min tɪglɪ 'a bɛ o va,

ɛn -a "trɔɛn "a 'e 'tɔdɪ

-wee Bali trɔ 'badɪ lɛ.

'Pian minnun nɛn

o 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ,

Minsan -le nyran -blɪdɪ a o -pɛnnan.»

Minnun 'tɛ "paa 'ka da Zozi Crizi -le "wɛan

¹³ -Te ka ya 'wɪ "yi "drɛdɪ 'panan 'nyranman -a bɛ, -tɪɛ -kɔlaman 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ -a 'cɛɛ?

¹⁴ -A san "ka "dɪ. 'Pian -te 'wɪ tɪglɪ nɛn Bali cɪ "va "bɛ -a drɛdɪ -le "wɛan, minnun 'tɛ "paa 'ka da bɛ, Bali 'bɔ -fɛa ve 'ka man. Te 'ka "klan minnun zɪɛ -wɔ dɪ, ɛn te 'ka 'ci 'e baa -ji dɪ!

¹⁵ 'Pian Crizi nɛn 'ka 'san -a bɛ, -a -tɔwli "da nɛn 'ka 'ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn 'pla! -Te minnun -a laabu 'ka 'lɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan 'ka yɪɛ yra Zozi lɛ» bɛ, tɔ pɛɛnɔn man 'ka 'man 'e 'kən 'e wɔɔdɪ, -e 'ka 'ci vɪ -wɪɛ.

¹⁶ 'Pian 'ka 'ci vɪ -wɪɛ -trɔɔ, ɛn 'ka "klan Bali lɔ. 'Ka man -wɛɛ 'nan 'cee 'wɪ pɛɛnɔn 'e 'kən 'e 'sɔdɪ "ji Bali 'lɛ. 'Ka drɛ zɪɛ, -te minnun 'wɪ 'tɔ 'ka man, te o 'wɪ 'wɪdɪ "ve 'cee 'ta wɔdɪ Crizi -sru fɛnyian man bɛ, -e 'wɪ 'bɔ nɛn waa ve bɛ 'e tin -tɛ o da.

¹⁷ -Te 'wɪ "yi "drɛdɪ man nɛn minnun cɪ 'tɛ 'panan 'ka da, ɛn Bali wɪ "man "bɛ, e ya 'kpa e "mlian 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ -e min 'e 'tɛ 'pa 'ka da bɛ, 'bɛ da.

¹⁸ Kɔɔ Crizi 'bɔ 'e yra 'yɪ min pɛɛnɔn 'le 'wɪ 'wɪdɪ "le "wɛan. Ya 'a 'wɪ 'wɪdɪ -tɔwli "drɛlɛ dɪ, ɛn e -ka 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'lɛji

'e 'pa -a -tɔwli 'li "fo "le vɛ -a. Yaa drɛ zɪɛ 'nan, -e 'e 'ta 'ka 'a Bali va. Waa -tɛ "le 'nan min nɛn e ya blamin -a bɛ -yee 'wɪ 'zɔ, ɛn e wluan -kanɔn 'va "le 'nan min nɛn e ya Bali lei -a bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

¹⁹ Tɔ zɪɛ -a man nɛn, e -kɔ fɛnan nɛn lei -wɫidɪnɔn cɪ bɛ -a -nan, ɛn e 'yee 'wɪ tin 'ba -wɫɛ.

²⁰ 'Li 'e tɛdɛ bɛ, leinun zɪɛ o Bali wei tuv 'o 'pɛla koda. Bali 'e -pɔan -sran 'e cin da, ɛn e 'o man -pɛn Noe -le -klɔ -dan drɛ tɔ -a. Min "wɛnnɔn 'bɛ wla -klɔ -ji, o ya min 'sɔra "cɛ, -wɛɛ 'sɔ 'yi 'lɔ.

²¹ 'Bɛ nɛn 'gɔɛ, 'yi zɪɛ -yɛɛ cɪ "le 'ka -batize drɛdɪ -kɔɔn "manɛ -zɔ. Min -batize drɛdɪ 'ka min drɛ wɪ -wɫidɪ 'sia 'e 'lɔ dɪ, 'pian -a -ci nɛn 'nan, min wɪ "man 'nan 'e drɛ wɪ 'e 'kɔn 'e 'sɔdɪ "ji Bali 'lɛ. 'Ka -batize drɛdɪ zɪɛ e 'ka 'sia 'wɪ 'ji, kɔɔ Zozi Crizi wluan -kanɔn 'va.

²² Zozi 'kɔ laji, ɛn e -nyran Bali -pɛ "yi "da. Bali -le 'pasianɔn 'lee lei -wɫidɪnɔn pɛɛnɔn 'lee fɛnɔn pɛɛnɔn nɛn 'plɛblɛ a -wɫɔ "bɛ, -yɛɛ cɪ o da.

4

'Ka 'fli -nɔn Bali lɛ 'fo!

¹ Kaa -tɔa 'nan, Crizi wɪ "man ɛn 'e yra 'yi. 'Wɪ 'tɔwli zɪɛ -a da nɛn 'ka 'ci "nrɔn. Kɔɔ min nɛn 'e yra 'yi bɛ, te -a san 'e 'pɛ 'si 'wɪ 'wɫidɪ -sru.

² -Yee "wɛan 'cee tɔ nɛn e -fɔ -e 'ka drɛ 'trɛda bɛ, Bali cɪ 'sɔ wɪnɔn da nɛn 'ka 'ta wɔla! Te 'ka 'ta wɔla 'wɪ 'wɫidɪ "nɛn blamin cɪ 'sɔ -a bɛ -a da dɪ!

³ -Yɛɛ cɪ 'nan ka tɔ "kaga drɛ, te 'cee 'ta wɔ -pɛ a "le minnɔn nɛn wa'a Bali tɔa dɪɛ -wee vɛ zɔ. 'E tɛdɛ bɛ, 'ka 'fli -nɔn 'wɪ

'wɫidɪ "drɛdɪ lɛ, ɛn tɔ pɛɛnɔn man bɛ 'ka 'bɔ 'ka 'ci 'sɔ wɪnɔn -wɫidɪnɔn nɛn kaa dra. Ka -wɛn mlindɪ -trɔa 'ka 'win -ji, ɛn 'ka 'fli -nɔn "fɛdɪnɔn lɛ fɛ -blidɪ 'lee -wɛn mlindɪ -a, te ka -yɔnɔn -paan, 'bɛ a -wɫidɪ "fo.

⁴ 'Bɛ nɛn 'gɔɛ, -te o ya 'wɪnɔn zɪɛ o drɛnan bɛ, ka'a 'kɔla "nyian 'o -sru "dɪ. 'Wɪ zɪɛ e cɪla o da, -yee "wɛan o 'ka "srɔnman.

⁵ 'Pian Bali yi -tɔ 'pla, -e 'o 'wɪ zɪɛ -a -sru "vɪ. Yi zɪɛ e 'bɔ 'kogo. -A da nɛn e minnɔn nɛn 'o yiɛ cɪ "man, 'lee minnɔn nɛn o -ka bɛ, e -wee 'wɪ tin "baa.

⁶ Minnɔn nɛn o -ka bɛ, o Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn 'vɪ -wɫɛ, te 'o yiɛ a tian "man, 'nan -te o -ka o, -e 'o 'kɔn min 'belidɪ -a Bali "le 'va zia.

⁷ Yi nɛn 'trɛ 'gɔɛ e -nyaan "man "bɛ, e 'bɔ 'kogo. -Yee "wɛan te 'ka 'wɪ drɛ "le minnɔn nɛn o -wulo 'ka 'o da dɪɛ -wee 'wɪ 'zɔ dɪ, 'pian 'ka 'fli 'kun, -e 'ka Bali trɔ 'ba!

⁸ 'Wɪ -dan nɛn e "mlian 'wɪ pɛɛnɔn da bɛ -nyrɛn 'nan, 'ka cin yi "yi, te -a 'leda 'e 'kɔn dɪ! Kɔɔ fɛnan nɛn yɪdɪ "yi "cɪ bɛ, 'wɪ 'wɫidɪ -nyaan "nan.

⁹ Minnɔn nɛn o 'bɔala 'ka 'va bɛ, 'ka 'o 'kun 'ka 'pɛ "fli "a, te 'ka drɛ 'ka 'ci "pou "a dɪ!

¹⁰ Bali "yi drɛ 'ka 'tɔdɔ pɛɛnɔn lɛ -pɛ "kaga "ji, -yee "wɛan te min -tɔ 'e 'yee vɛ 'tɔ 'e 'saza 'le vɛ -a dɪ, 'pian 'ka "yi "drɛ -a 'ka cin lɛ!

¹¹ -Te Bali "yi drɛ 'yiɛ 'nan, -e 'i 'yee 'wɪ vɪ bɛ, 'wɪ nɛn e "sia Bali va bɛ -nyrɛn 'i vɪ! -Te Bali "yi drɛ 'yiɛ 'nan, -e 'i 'pa minnɔn va bɛ, zɪ Bali 'plɛblɛ 'nɔn 'yiɛ bɛ -a da nɛn 'i drɛ! 'Ka

drɛ zɪ, -e minnun 'o Bali 'tɔ drɛ
-dan, 'wɪ nɛn Zozi Crizi -a drɛ
bɛ -a man. 'Tɔ -dan 'lee 'plɛblɛ
'o 'fɔ -yee vɛ -a 'li 'trilii. Amen!

-Mɛ "le "wɛan 'wɪ 'tɔndɔn
bɔa Zozizan man?

12 'Mɛn 'nɛnnun, 'tɛ nɛn
minnun cɪ -a 'panan 'ka da
'plɛblɛ bɛ, te -a 'wɪ 'e 'ka 'kan
dɪ! E ya "le 'wɪnun zɪɛ 'o bɔ 'ka
man, -e 'wɪnun 'bɔ zɪɛ 'o 'cee
yɪ -tɛradɪ Bali da -kɔɔn.

13 Yra nɛn Crizi -a 'yɪ bɛ, 'cee
vɛ nɛn ka cɪ "ka 'yɪnan. -Yee
"wɛan 'ka 'ci 'e "nran, -e tɔ nɛn
Crizi -le -dan ta bɔala bɛ, te ci
"nrandɪ a 'ka 'lɔ 'e 'ciɪladɪ "da.

14 -Te minnun 'ka 'srɔnman
'nan ka ya Zozi -srɔnɔn 'a -le
"wɛan bɛ, Bali -fɛa ve 'ka man.
'Wɪnun zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman
'nan Bali lei nɛn -yee -dan
'mlian fɛ pɛɛnɔn da bɛ, e ya
'ka 'lɔ.

15 Maan ve 'cɛɛ 'nan, min -
tɛdɪ a -tɔ, crin wɔdɪ a -tɔ, 'wɪ
'wɪdɪ "drɛdɪ a -tɔ, ɛn 'tɔ wɔdɪ
min pee -le 'wɪ 'ji a -tɔ. Te 'ka
yra yɪ 'wɪnun zɪɛ -a -tɔwɪ "cɛ
"le "wɛan dɪ.

16 'Pian -te 'ka 'va min -tɔ a,
ɛn e ya 'e yra yɪnan, 'nan e ya
Zozizan -a -le "wɛan bɛ, te 'wɪ
zɪɛ -a 'yra 'e -tɛ dɪ, 'pian 'e Bali
'tɔ drɛ -dan 'wɪ zɪɛ -yee "wɛan.

17 -Yɛɛ cɪ 'nan, tɔ nɛn Bali
'trɛdanɔn 'le tin "baa bɛ e 'bɔ.
-Yɛɛ pou 'sia Bali -le minnun
da zɪɛ. -Te Bali tin 'badɪ 'siala
'ka da bɛ, minnun nɛn wa'a 'ta
wɔlɛa Bali 'bɔ 'le 'wɪ 'nɔnnɔn
da dɪɛ, -wee vɛ -ciala "da "fo.

18 E ya "le 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -
tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ -yee 'wɪ
'zɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«-Te min tɪɪnɪn 'sidɪ 'wɪ 'ji
drɛ 'plɛblɛ bɛ,

'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'le vɛ -taa
'ciɪɛa "da "fo.»

19 Minnun nɛn o cɪ 'o yra
yɪnan 'nan Bali 'wɪ zɪɛ a 'pla
'wee vɛ -a bɛ, 'o 'fli -pɛba wɔ
Bali 'lɔ! -Yɛɛ fɛ pɛɛnɔn drɛ, ɛn
-te e -tɔ 'wɪ -tɔ da bɛ, yaa 'lɛ
sɔɔman. Minnun zɪɛ 'o kɔala
'wɪ "yɪ "drɛdɪ man!

5

*Bali -leglizi -pɛba 'wɔ min-
nun lɔ*

1 Minnun nɛn o o 'tɔ min
ceje -a -leglizi bɛ, an 'wɪ "paala
"mɛn 'cɛɛ. 'An 'bɔ, "an "ya
wɔ "nyian -leglizi min ceje -
a. Crizi -le yra nɛn yaa 'yɪ bɛ,
an ya -a -nan yizan -tɔ -a, ɛn tɔ
nɛn Crizi -le -dan ta bɔala bɛ,
'an 'tɔ -kɔan "va "nyian. An 'wɪ
"paala 'cɛɛ 'nan:

2 Ka ya "le 'bla -sru "pinnɔn
'zɔ. 'Ka yɪɛ 'tɔ minnun nɛn
Bali 'o -nɔn 'cɛɛ bɛ o va. Te 'ka
yɪɛ 'tɔ o va, "le 'nan min 'bɛ 'tɔ
'ka -sru ɛn ka ya -a drɛnan dɪ,
'pian 'ka drɛ ci 'fidaa 'a, "le zɪ
Bali cɪ "va "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. Te
'ka drɛ "lala -le "wɛan dɪ, 'pian
'ka drɛ 'ka 'ci -a -tɔwɪ.

3 Te 'ka -va -blɪ o da dɪ,
'pian 'ka 'kɔn -wee 'wɪ -kɔɔn
"mannɔn 'a!

4 -E tɔ nɛn Zozi 'bɔ nɛn 'bla
-sru "pinnɔn 'tazan -a bɛ e -
taa "man "bɛ, 'ka 'cee -kopa
yɪ. -Kopa zɪɛ, 'tɔ -dan nɛn -yee
fɛnyian 'ka 'nyaan dɪɛ -nyɛn.

5 'Ka -gobonun bɛ, an 'wɪ
"paala 'cɛɛ 'nan, 'ka 'ta wɔla
min cejenun wei da!

ɛn ka pɛɛnɔn, te 'ka 'fli 'sia -
dandan 'ka cin man dɪ! E ya
'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji
'nan:

«Bali 'ka minnun nɛn
'o 'fli dra -dandan bɛ

o ye "yi "di,
 'pian e "yi dra minnun nen
 wa'a 'o 'fli koonman diE -wle.»
 6 -Yee "wean 'ka 'fli dre
 "wennon Bali nen e ci fe
 pennenon da be -a 'le. Ton tu nen
 yaa koon be, -te e 'bo -e 'e 'ka
 dre -dan.

7 'W1 pennenon nen 'ka 'man w1-a
 be, 'ka 'pe 'ba wv -yrɔ, koo -yee
 yie -toa 'ka 'va.

8 'Ka 'fuv, en 'ka 'fli 'kun! 'Ka
 'nanmanzan nen Satan -a be,
 e ya "le -jra nen e ya -paannan
 be -yee 'w1 'zv. E -cia fe pennenon
 'nan min -weedi -a, -e 'e 'bli.

9 'Ka 'to -kli -a 'le! 'Cee yi -
 teradi Bali da -ji be, te 'ka 'pe
 'e plv di! Koo kaa -toa 'nan, yra
 -tuvwli z1e 'ka "bv1 Zozinon -a ye
 'trɛda fe pennenon 'nan.

10 'Ka yra ye tian tv "wennon
 'a, 'pian Bali nen -yee ci "yi 'to
 'tvdv pennenon 'san -a be, e 'ka
 laabv Zozi Crizi 'ji 'nan, -e 'ka
 'kon -yee -dan nen -a 'leda "ka
 "diE, -a "nen "blinon 'a. -Yee 'ka
 -toa 'pleble 'e 'bo 'a, en -yee 'ka
 "koe -toa 'ka da 'e 'bo 'a, en -yee
 dra -e 'ka 'pe 'e v1e 'e plv di.

11 'Pleble 'e 'fv -yee ve -a 'li
 'trilii. Amen!

Pieri minnun 'to 'bv

12 -Kaa "bv1 Zozizan Sila
 nen, maan 'y1 'nan min -
 kolaman e yi -teala "da "be,
 -yee 'pa 'an 'va 'fluba "tiennon
 'gve -a cren -tenan, en maan
 'pa 'sia 'cee. An ya "va 'nan,
 'an 'ka "koe -toa 'ka da, -e z1
 Bali -le "yi t1gl1 ci be, 'an 'ci v1
 'cee. Te 'ka 'si "yi z1e -a -sru "di!

13 -Leglizi 'non nen Babilon
 'fla be, o 'ka 'to bo. Bali 'o 'si
 "va 'yee ve -a "le 'cee 'w1 'zv.
 En 'men 'nen Mark 'ka 'to bo
 "nyian.

14 'Ka cin 'to bv -atu 'lee -
 azɔeyi -teɔdi -a 'ka cin man!

'Ka pennenon nen ka ci Crizi -le
 ve -a be, Bali 'e 'fvdi -trɔɔ -non
 'cee.

'Fluba "flizan nen Pieri -a cren -te

¹ 'An 'bɔ Simɔn Pieri bɛ, an ya Zozi Crizi 'suzan 'a, ɛn an ya -yee 'pasiazan -a. Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a cren -te, minnun pɛɛnɔn nen Bali -a dre ɛn o yi -tera Zozi da 'le 'kʊɛ 'wɪ 'zʊ bɛ, -wɛ. Zozi Crizi nen -cee Bali -a, ɛn e ya -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ, ya'a min bo "va "dɪ, -yee "wɛan 'wɪ zɪɛ e dre -kaa pɛɛnɔn 'le vɛ -a.

² Maan laabo Bali 'lɔ 'nan 'e 'yee "yi 'lee 'yee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ 'e 'ciɪla "da. Zɪ 'cee Bali -tɔdɪ "paa "da 'lee -kaa san Zozi 'tɔdɪ "paa "da "bɛ, -a da nen "yi 'lee -fʊdɪ -trɔɔ zɪɛ o dra 'cee vɛ -a.

'Ka 'cee 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'sia -e 'cee 'ta wʊ -pɛ 'e 'sɔ Bali lɛ

³ Fɛ pɛɛnɔn nen yaa -maan 'lɔɔ -e -cee 'ta wʊ -pɛ 'e 'sɔ Bali lɛ bɛ, Zozi -a -nɔn -cɛɛ, kɔɔ Bali -le 'plɛblɛ a -yrɔ. -Yee -dan nen yaa -ci kɔɔn -cɛɛ 'wɪ -dandan dɛdɪ -a bɛ, -a 'bɔ 'a nen e -kaa laabʊ.

⁴ ɛn -a 'bɔ 'a nen e "yi "nen e "mlian fɛ pɛɛnɔn da bɛ, -a -nɔn -cɛɛ "le zɪ yaa 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. Yaa dre zɪɛ 'nan -e Bali -le 'belidɪ 'e dre 'cee vɛ -a, -e 'ka 'sʊ min ci 'sɔ winun nen o min -nan -nyan bɛ -wɛ. Min ci 'sɔ winun zɪɛ -wɛɛ 'trɛ 'gʊɛ -a da 'si "fo.

⁵ 'Winun zɪɛ -yee "wɛan bɛ, 'ka 'cee 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'sia, -e 'ka 'cee yi -teradɪ Zozi da -kɔɔn 'ka dre winun "yi "a. 'Ka dre winun "yi zɪɛ cɛɛ kɔɔn bɛ, "bɛ -sru -e 'ka 'wɪ 'tɔ wɪ dre.

⁶ ɛn ka 'wɪ 'tɔ wɪ dre bɛ, "bɛ -sru -e 'ka 'fli 'pla. ɛn 'ka 'fli 'pla bɛ, "bɛ -sru -e 'ka -pɔan 'e 'sɔ. ɛn 'ka -pɔan 'sɔ bɛ, "bɛ -sru -e 'ka Bali ci 'sɔ wɪ dre.

⁷ ɛn ka Bali ci 'sɔ wɪ dre bɛ, "bɛ -sru -e 'ka "bʊɪ Zozinɔn yi "yi. ɛn 'ka "bʊɪ Zozinɔn 'yi "yi "bɛ, "bɛ -sru -e 'ka min pɛɛnɔn yi "yi.

⁸ -Te ka 'winun pɛɛnɔn zɪɛ -a dra, te e -ko 'padɪ -a "da "bɛ, yaa -kɔɔnman 'nan -kaa san Zozi Crizi -tɔdɪ bɛ, e 'ka 'wɪ "tun "a dɪ. 'Pian ka dra 'wɪ "yi "kaga "drenɔn 'a.

⁹ 'Pian min nen 'winun pɛɛnɔn zɪɛ, ya'a -kɔɔnman dɪɛ, -a san a "le 'nan min nen ya'a fɛnan -nanjɛan -kɔɔbli dɪɛ, -yee 'wɪ 'zʊ, e dre yiɛ 'wizan -a. ɛn -a ci a 'e 'sandɪ 'nan Bali 'yee 'wɪ 'wɪdɪ fui.

¹⁰ 'An beenun, te 'ka 'kɔn "le min zɪɛ -yee 'wɪ 'zʊ dɪ! Bali 'ka laabʊ, ɛn e 'ka 'si "va. 'Ka 'cee 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'sia, -e 'ka 'tɔ "da 'plɛblɛ 'kpa! Kɔɔ -te kaa drela "da "bɛ, 'ka 'pɛ 'ka 'saanman 'wɪ 'wɪdɪ 'va 'li "fo "dɪ.

¹¹ Tɔɔn Bali -taa -si 'lɛ 'sʊlɛ 'cɛɛ -gbaun -e 'ka -wɪla mingɔnɛn trɛ nen -a 'leda "ka "dɪɛ -a da. Mingɔnɛn trɛ zɪɛ, -kaa san Zozi Crizi nen -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ, -yee vɛ nen.

'Wɪ pɛɛnɔn nen 'e 'cɛn -tedɪ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, 'ka 'sia 'wɪ tɪglɪ 'a!

¹² 'Cee -wɪladɪ mingɔnɛn 'trɛda -le "wɛan bɛ, an 'wɪ pɛɛnɔn zɪɛ -a -cin -tɔa 'ka 'ji tʊ pɛɛnɔn man. Maan -tɔa 'nan kaa -tɔa 'va, ɛn 'wɪ tɪglɪ nen kaa 'man bɛ, ka ya 'ka 'tɔdɪ "da 'plɛblɛ.

13 'Pian -a -cin a 'an 'ji 'nan 'bε nen an ya tian 'trɛda 'gʊε, 'an 'wɪ pɛɛnɔn zɪε -a -cin -tɔa 'ka 'ji, te 'ka 'man a 'e wʊʊdɪ.

14 Maan -tɔa 'nan 'an 'lɛ 'bɔ 'e pu, -e 'an 'ka. -Kaa san Zozi Crizi 'wɪ zɪε -a -nan kɔɔn 'mɛn.

15 -Yee "wɛan zɪ kɔ 'an drɛ bɛ, maan dra -te an -ka bɛ, te 'winun zɪε -a -cin yra 'ka 'ji tʊ pɛɛnɔn man.

16 Kʊa 'vɪ 'cɛɛ 'nan -kaa san Zozi Crizi -ta pee wo -e 'e 'yee 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'ci -kɔɔn. Fien "cɛ kʊa 'pa 'cɛɛ dɪ, ɛn kʊ'a "nrɔnlɛ 'kʊ 'ji ɛn kʊa 'vɪ dɪ. 'Pian kʊ -yee -dan ci 'yɪ 'kʊ yɪɛ 'a,

17 tʊ nen te 'tɔ -dan nen e "mlian fɛ pɛɛnɔn da bɛ -kaa "tɪ Bali -a -nɔn -yrɛ "bɛ -a man. Bali 'bɔ nen -yee -dan "mlian fɛ pɛɛnɔn da bɛ, e 'wɪ tin 'ba Zozi lɛ. Yaa 'vɪ -yrɛ 'nan: «I ya 'an 'pɪ nen e 'sɔ 'mɛn tɪgɪ bɛ -a, 'i 'bɔ nen mɛin 'si "va.»

18 Wei zɪε e 'si laji, ɛn kʊa 'man 'kʊ 'bɔ 'a, te kʊ ya Zozi "srɔn Bali -le pɔn da.

19 Zɪ kʊ wei zɪε -a 'man bɛ, ɛn kʊ yɪ -tɛra 'wɪ nen Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -a da 'kpa tɪgɪ. 'Ka drɛ "yɪ 'wɪ nen waa 'vɪ bɛ -a va. Kɔɔ 'wɪ zɪε e ya 'le 'tɛ 'san nen e ci 'binan klun va bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. E "bia zɪε -trilii, -e tʊ nen yɪdɛ 'san bɔala bɛ e 'bɔ. Tʊ zɪε -a man nen tʊ 'cɛn mɛn cɛn bɔala. Zozi nen, -yɛɛ 'wɪ pɛɛnɔn 'ci "sia -cɛɛ 'wein.

20 'Wɪ 'gʊε te -a -cin 'e 'san 'ka 'ji "fo "dɪ. 'Wɪ nen Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ 'li 'e 'cɛn, ɛn waa cɛn -tɛ Bali -le 'fluba 'ji bɛ, blamin -le 'wɪ 'tɔdɪ -a "cɛɛ waa -ci ve dɪ.

21 Kɔɔ 'wɪ 'bɔ nen Bali 'lewei vɪnɔn -a 'vɪ bɛ, blamin -le 'wɪ

'tɔdɪ "cɛɛ 'pa o -wulo -ji dɪ. 'Pian Bali lei 'saun 'bɛ 'ta 'tɔ o man, ɛn 'wɪ nen e 'si Bali 'le bɛ, waa 'vɪ.

2

'Ka drɛ "yɪ minnun nen o 'wɪ ve 'wlu 'a Bali wei da bɛ o va!

1 'Li bɛ, Izraɛl 'nɔn 'bɔ yɛi "bɛ, min -mienun 'wlu -sɛan, te waa ve 'nan 'o ya Bali 'lewei vɪnɔn 'a. -A -tʊwli "nen "nyian 'cɛɛ vɛ -a, minnun nen o 'wlu -sɛan, te waa ve 'nan o ya Bali -le 'wɪ "paanɔn 'a bɛ, o -taa "kɔnlɛ 'ka yɛi. 'Winun nen e ya 'wlu 'a, ɛn e min -nan -nyaan "bɛ, o -taa -a "paalɛ 'ka 'ji. Minsan nen 'bɛ o 'si 'wɪ 'ji bɛ, wa'a 'bɛ 'siala min -a dɪ. 'Wɪ nen waa dra zɪε -yee "wɛan bɛ, Bali -taa 'wɪ "nen -kɔnlɛ -wɛ o kligli tʊ va.

2 'Winun nen waa dra, te e ya -wɪdɪ "bɛ, -a -sru "nen min "kaga -taa -sɔɔnlɛa. 'Wɪ zɪε -yee "wɛan bɛ, minnun -taa 'wɪlɛ -wɪdɪ Bali -le -si tɪgɪ bɛ -a man.

3 "Lala yɪdɪ "yɪ "le "wɛan bɛ, o 'ka see "paaman wei 'nɔnnɔn 'a, -e 'o "lala "koo 'ka 'lɔ. 'Pian 'wɪ nen e -taa "bɔlɛ o man bɛ, Bali -a 'pla 'e 'cɛn -a -nan 'mɔn, ɛn o -nan -nyandɪ 'bɔ 'kogo.

4 Maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan, zɪ Bali -le 'pasianɔn nen laji bɛ o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ bɛ, Bali 'ka o 'tʊlɛ 'e "tun "dɪ, 'pian e o -fɔ klun 'pʊ tiidii 'va. Fɛ zɪε -a -nan nen, o -fo 'li 'trilii, -e tin 'ba yɪ 'e bɔ.

5 ɛn "nyian bɛ, Noe tʊ va 'li bɛ, minnun nen o yɪɛ 'ka 'naan Bali man dɪɛ, Bali 'ka o 'tʊlɛ 'e

"tun "di, 'pian e laa -dan fen -trilii, en o pɛɛnɔn -nan -nyan. Min 'sɔra "cɛ "nɛn Bali -a 'si 'wɪ 'ji, Noe 'lee min 'sɔravli. Noe zɪɛ -yɛɛ 'vɪ minnun lɛ 'nan, 'o 'si 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, -e 'o 'ta wɔla 'wɪ tɪglɪ -sru.

⁶ En "nyian bɛ, 'fla nɛn waa laabo Sodɔm 'lee Gomɔr bɛ, Bali 'wɪ "nɛn -kɔɔn -wɪɛ, e o -nan -nyan 'tɛ 'a. 'Wɪ zɪɛ Bali -a drɛ 'nan, -e 'e drɛ minnun nɛn wa'a 'klanman Bali 'lɔ dɪɛ, -wee 'wɪ -kɔɔn "manvɛ -a.

⁷ 'Fla 'bɔ zɪɛ -a da bɛ, min -tɔwɪli "cɛ "nɛn Bali -a 'si 'wɪ 'ji. Waa laabo Lɔt. E ya min tɪglɪ 'a, en 'wɪ 'wɪdɪnɛn nɛn minnun zɪɛ waa dra bɛ -a 'wɪ "naan "man.

⁸ Tɔ -tɔvɔ pɛɛnɔn nɛn e "cɛan bɛ, te e 'o drɛ wɪ -wɪdɪnɛn ye. En 'wɪ 'wɪdɪnɛn nɛn waa ve bɛ, te yaa maan. 'Wɪ zɪɛ e "naan Lɔt man 'e -ciala "da, e ya min tɪglɪ 'a -le "wɛan.

⁹ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ yaa -kɔɔnman -cɛɛ 'nan, zɪ kɔ Minsan 'e minnun nɛn o ci -yee vɛ -a bɛ o 'si 'wɪ 'ji bɛ, yaa -tɔa. En yaa -kɔɔnman "nyian 'nan, -si nɛn kɔ Minsan 'e 'cɪla "da, -e 'e 'wɪ "nɛn -kɔɔn 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn lɛ bɛ, yaa -tɔa.

¹⁰ Minnun nɛn Minsan 'wɪ "nɛn -kɔɔnman -wɪɛ "bɔvɔ "bɛ, minnun nɛn o 'ta wɔla 'o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnɛn -wɪdɪ -sru "bɛ o nɛn. -A -cin 'ka o ji 'nan, Bali a 'plɛblɛ, en e 'wee tin "baa dɪ. Wa'a 'klanman 'wɪ 'tɔ -lɔ "fo "dɪ, en 'o 'fli "siala 'kpa. 'Yra 'ka o yɪɛ man Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ o "srɔnnan dɪ.

¹¹ Bali -le 'pasianɔn 'bɔ nɛn o 'plɛblɛ "mlɪan minnun zɪɛ o da bɛ, wa'a 'wɪ 'wɪdɪ 've minnun zɪɛ o man Minsan 'lɛ dɪ.

¹² Lua winun 'ka 'o 'wulo ji nrɔnman dɪ, o 'bɔla 'trɛda 'nan, -e 'o -fɔ san ji, -e min 'e o -tɛ. Minnun 'bɔ 'labɛ, o ya "le -wee 'wɪ 'zɔ. Fɛ nɛn wa'a tɔa dɪɛ, o "we "man -wɪdɪ. -Wee -kadɪ dra "le -winun zɪɛ -wee vɛ zɔ.

¹³ 'Wɪ 'wɪdɪ "nɛn waa drɛ bɛ, o -taa -a "nɛn "yɪlɛ yra yɪdɪ -a. -Te tɔ cɛɛn bɛ, 'wɪ nɛn e 'o ci "nranman bɛ -nyrɛn "fɛdɪ -blɪdɪ -a. Minnun zɪɛ -te o yra 'cee -blɪfɛ -sru "bɛ, 'wɪ nɛn e ya paan "le 'e o -tɛ 'yra -a bɛ, e o ci "nranman. Wɛɛ -maan minnun 'ka 'tɔ srɛman.

¹⁴ O yɪɛ 'ka 'ciala lɪmɔn da dɪ, en o "koe 'ka 'nyaan 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ -a dɪ. Minnun nɛn o 'ka 'o 'tɔdɪ Bali wei da tɪglɪ dɪɛ, o o "sia -si tɪglɪ da. Fɛ yɪdɪ da nɛn -wee ci "nrɔndɪ pɛɛnɔn ci. Bali -le nyran -blɪdɪ a -wee vɛ -a.

¹⁵ O 'si -si tɪglɪ bɛ 'bɛ da, en o 'san. -Si -tɔwɪli "nɛn Bɛɔr -pɪ Balam -a 'sia 'li bɛ, -a da nɛn o sɔɔnla. "Lala yɪdɪ "yɪ "le "wɛan Bɛɔr -pɪ zɪɛ, e ya "vale 'e 'wɪ 'wɪdɪ "dra,

¹⁶ 'pian Bali a "trɔɛn nyuɔn 'wɪ zɪɛ -a man. -Aflumun nɛn ya'a 'we dɪɛ, e 'wɪ tin 'ba -yrɛ blamin wei -ji. E -si -tɔ Bali 'lewei vɪzan zɪɛ -yrɔ, 'nan te 'e 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ dɪ.

¹⁷ Minnun 'bɔ zɪɛ, o ya "le 'nan, 'yɪ ku nɛn 'yɪ 'ka 'bɔala "ji "dɪɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. En o ya "nyian "le 'nan, laa 'bɛ wɪla "ji, en fulɔ ci cilanan "a "da "bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ. Klun 'pɔ tiidii 'kpa nɛn Bali -a 'pla -wee yra yɪnan -a.

¹⁸ En minnun 'bɔ zɪɛ, 'wɪ -dandan nɛn waa ve minnun lɛ te -a -ci "ka "dɪ. 'O 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnɛn -wɪdɪ "bɛ, -a 'bɔ nɛn waa "paaman minnun ji, 'nan

-e 'o o see "paa, -e 'o 'wɪ 'wɪdɪ
"drɛ. Zɪ waa dra zɪɛ -e 'o min-
nun nɛn o -si tɪglɪ 'sia 'e -trɛ bɛ
o man yɪ.

19 Waa ve minnun lɛ 'nan,
o 'ka 'nyian fɛ -tʊ -le nɔan -a
dɪ, tɛ o 'bɔ o ya 'o drɛ wɪ -wɪdɪ
"nɛn waa dra bɛ -yɛɛ nɔan -a. -
Yɛɛ o -nan -nyaan. Kɔɔ 'wɪ nɛn
min -a dra, ɛn ya'a 'kɔlaman -
'e 'pɛ 'si -a -sru "dɪɛ, tɛ e ya
'wɪ zɪɛ -yɛɛ nɔan -a.

20 Min nɛn e -kaa san Zozi
Crizi nɛn -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a
bɛ, -a -tɔ bɛ, tɛ 'e 'pɛ 'si 'trɛda
wɪnɪn -wɪdɪ -sru. 'Pian -tɛ -a
san 'li 'e da 'nyian 'wɪnɪn zɪɛ -
a va, ɛn ya'a 'kɔlaman -e 'e 'pɛ
'si -a -sru "dɪɛ, -a 'le 'srannan
"bɛ -yɛɛ -kɔndɪ -wɪdɪ "mlɪan -
a tɛdɛ vɛ da.

21 Min zɪɛ -a "yi mɪn paan -e
'e vɪɛ 'e -si tɪglɪ zɪɛ -a -tɔ dɪ. Kɔɔ
Bali -le -pei -tɔ wɪnɪn nɛn waa
paa "ji "bɛ, yaa -tɔ 'vaa, ɛn e 'si
-a -sru.

22 'Wɪ nɛn e 'bɔ min zɪɛ -a
man bɛ, -kɔnnɛn "fli 'gʊɛ -a da
wɪ nɛn. Waa -fɔ 'nan: «Fɛ nɛn
-plɛn fɛɛ 'a bɛ, yaa 'sia "nyian,
yaa blɪ.» ɛn «'Sru nɛn o 'si -a
-srɪnan bɛ, e 'li 'e da "nyian -
fɛli -va.»

3

*Minsan Zozi Crizi -taa
"nyian*

1 'An beenun, 'fluba nɛn
maan crɛn -tɛa -e 'an 'pa 'sia
'cɛɛ bɛ, -a "flizan nɛn 'gʊ 'va.
'Fluba "fli zɪɛ -a -ji bɛ, 'wɪ nɛn
kaa -tɔa 'va bɛ, -a 'bɔ nɛn maan
-cin -trɔa 'ka 'ji, 'nan -e 'ka
'wulo -ji "nrɔn "da tɪglɪ.

2 'Wɪ nɛn Bali 'lewei vɪnɔn -
a 'vɪ 'li 'e 'cɛn bɛ, 'ka 'ci "nrɔn
"da. ɛn 'wɪ nɛn Minsan nɛn
min 'sizan 'wɪ 'ji -a bɛ, yaa

'vɪ 'nan 'ka drɛ bɛ, 'ka 'ci
"nrɔn "da "nyian. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ
'pasianɔn 'bɛ paa 'ka 'ji.

3 'Wɪ nɛn e cɪ "le 'ka 'pla 'ka
'ji 'e tɛdɛ bɛ, -nyrɛn 'gʊ, tʊ -fɔla
"da "ji bɛ, minnun nɛn o 'ta wo
'o 'bɔ 'ci 'sɔ 'wɪnɪn da bɛ o -
kɔan. Minnun zɪɛ o 'ka sɛɛ wo.

4 Waa ve 'cɛɛ 'nan: «Zozi "e
'nan, 'e 'ta pee wo "nyian, -
njɛɛ dʊv? ɛn e ya "mɛn nyin
zia? 'Kʊ tranun cɛɛn -kaadɪ
man, ɛn zɪ Bali 'trɛ drɛ 'li bɛ, fɛ
-tʊ 'ka tɪan lɪɛa dɪ.»

5 Minnun zɪɛ, -tɛ o ya 'wɪ zɪɛ -
a vɪnan bɛ, -a -cin 'ka o ji 'nan,
'trɛ tɛdɛ a 'li dɪ. -A -cin 'e 'kɔn
'ka 'ji 'nan Bali wei da nɛn 'trɛ
'lee la 'bɔla 'li 'kpa. 'Yi 'va nɛn
Bali 'trɛ 'bɔla, ɛn 'yi 'a nɛn Bali
'trɛ -sru cɛɛn.

6 Bali wei da nɛn "nyian laa
-dan fɛn, ɛn 'trɛ tɛdɛ zɪɛ 'e srɛ.

7 ɛn Bali wei -tʊwɪ zɪɛ, -yɛɛ
'vɪ 'nan, 'trɛ 'lee labli nɛn -nan
cɛɛgʊ yi -a 'gʊɛ, 'tɛ 'bɛ -taa "o
srɛɛɛ. 'Pian Bali o ta -tɔ, -e tʊ
nɛn e minnun -le tin "baa bɛ
'e bɔ. Minnun nɛn o yiɛ 'ka
'naan Bali 'bɔ man dɪɛ, tʊ zɪɛ -a
man nɛn e o -nan -nyaan.

8 'An beenun, 'cee vɛ bɛ, -a
-cin 'e 'kɔn "cee 'ji 'nan, Min-
san "le 'va bɛ, yi -tʊwɪ "cɛ "bɛ,
lɛ -kpi tʊ nɛn (1.000), ɛn lɛ -kpi
tʊ bɛ yi -tʊwɪ "cɛ "nɛn.

9 Min -mɪnɪn 'o 'ci
"nrɔnman 'nan, 'wɪ nɛn
Minsan -a 'vɪ bɛ, e 'ka -a
drɛnan tada dɪ. -Wee tin 'ka
'nɔnnɔn dɪ, 'pian e -sɛanla
minnun man -trɔɔ, kɔɔ e 'ka
'vale 'nan min -tʊ -nan 'e
'nyan dɪ. 'Wɪ nɛn e cɪ "va "bɛ,
-nyrɛn 'nan, min -tʊdʊ pɛɛnɔn
'o 'si 'o drɛ wɪ -wɪdɪ "man, -e
'o -sɔɔnla 'e -sru.

10 'Bɛ a zɪ, 'pian Minsan -
taa "kpɔ. -Yɛɛ -tadɪ dra kɪglɪ,

"le 'nan zɪ crinzan -taa "min va bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. Tʊ zɪɛ -a man nɛn labli 'tɛ 'blɪdɪ "siala -wuuuu, te wa'a "nyian -a ye dɪ. Laji fɛnun pɛɛnɔn 'yi bo 'tɛ 'lɔ, ɛn 'trɛ 'lee 'e 'ta fɛnun pɛɛnɔn 'nan -nyaan.

11 -Yee "wɛan -pɛ nɛn e "sɔa Bali ɛ bɛ, -a man nɛn 'ka 'ta wʊ 'kpa tɪgɪ, kɔɔ zɪ fɛ pɛɛnɔn 'nan -taa "nyanɛ bɛ -a -cin a 'ka 'ji.

12 'Ka yɪɛ yra Bali -le yi zɪɛ -yrɛ, zɪ 'kɔ 'ka drɛ 'lɔɔ, -e 'e bɔ tada bɛ, -nyrɛn 'ka drɛ. Yi zɪɛ -a da nɛn, 'tɛ labli -nan -nyaan "fo, ɛn yi zɪɛ -a da nɛn, laji fɛnun pɛɛnɔn 'yi bo 'tɛ 'lɔ.

13 'Pian Bali "e 'nan, 'e labli -trɛ dra, ɛn 'e 'trɛ -trɛ dra. Bali 'ci 'sɔ wɪnun 'saza 'bɛ dra fɛ zɪɛ -a -nan. 'Wɪnun zɪɛ -a man -pɛnnan nɛn -kaa cɪ.

14 'An beenun, 'wɪnun zɪɛ -a man -pɛnnan nɛn ka cɪ, -yee "wɛan 'ka 'cee 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'sia, -e 'ka yei 'e 'kɔn 'e 'sendɪ 'e cin va 'ka 'vale Bali -a. ɛn 'ka 'cee 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'sia "nyian, -e 'ka 'kɔn 'saun Bali 'ɛ, te 'wɪ 'wɪdɪ -tɔwɪ 'e 'kɔn 'ka man dɪ.

15 'Ka -tɔ 'ka 'fli -a 'nan, -te -kaa san 'e man -sran bɛ, e ya "va 'nan 'ka 'si 'wɪ 'ji. 'Wɪ -tɔwɪ zɪɛ, -kaa "bʊɪ Pɔl nɛn -cee min 'kpa -a bɛ, yaa crɛn -tɛ 'cɛɛ. Bali 'wɪ 'tɔdɪ -nɔn -yrɛ, ɛn e 'wɪ zɪɛ -a crɛn -tɛ.

16 -Yee 'fluba -tʊdʊ pɛɛnɔn 'ji bɛ, 'wɪ zɪɛ e ya -ji. ɛn 'wɪnun nɛn -a -ci a 'plɛblɛ bɛ, o ya -ji "nyian. 'Pian minnun nɛn, wa'a 'wɪ 'tɔa 'kpa dɪ, ɛn o 'ka 'o 'tɔdɪ Bali wei da tɪgɪ dɪɛ, waa -ci ve -wɪdɪ. ɛn Bali wei pee nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ, waa dra "nyian zɪ. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ bɛ e ya o 'bɔ 'fli -nan -nyan wɪ -a.

17 'An beenun, 'cee vɛ bɛ, 'wɪ zɪɛ -a -cin a "cee 'ji 'va. -Yee "wɛan 'ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va, "tɔgɔ minnun -wɪdɪ zɪɛ o 'ka see "paa. Kɔɔ o ya "vale 'nan 'o 'ka "sia -si nɛn, ka ya 'ka 'tɔdɪ "da -kli 'va bɛ, -a da, -e 'ka -sɔɔnla o -sru.

18 'Wɪ nɛn e cɪ "le 'ka drɛ bɛ, -nyrɛn 'nan: -Kaa san Zozi Crizi nɛn -kaa 'sizan 'wɪ 'ji -a, ɛn ka sɔɔnla -a -sru "bɛ, 'ka 'kʊ -a 'e 'ɛ, -e 'e 'yee 'yi "nɔn 'cɛɛ. ɛn -a -tɔ nɛn kaa 'wʊ bɛ, 'e 'pa "da. 'Tɔ -dan 'e 'kɔn -yee vɛ -a cɛɛgʊ, ɛn 'e 'kɔn -yee vɛ -a 'li 'trilii. Amen!

'Fluba tεδε nen Zan -a cren -te

Zozi a Bali wei -a

1 Wei nen e 'belidi -nɔan
"min le be, ku -yee 'wi 'cren -
tea 'cee. E ya 'li 'e 'cen 'wi pou
sianan "nun, kva 'man, kva 'yi
'ku yie 'a, kva buu tighi, en ku kle
"man 'ku 'pe -a.

2 'Belidi zie 'e 'fli kɔn, kva
'yi. Ku ya -a -nan yunɔn 'a, en
ku -yee 'wi ve 'cee. 'Belidi nen
ya'a 'nyaan die -nyren. E ya
"nen -kaa "ti Bali va, en 'be nen
'gve, yaa kɔn 'kve.

3 'Wi nen kva 'yi, en kva
'man be, ku "cee "ve "nyian,
'du -e -kaa dre min -tɔwli "a,
kɔɔ -kaa pɛenɔn dre min -tɔwli
"a -kaa "ti Bali 'lee 'e 'pi Zozi
Crizi nun -a.

4 'Wi 'gve kva cren -te 'cee
'nan, -e -cee ci "nran 'e 'cila
"da "fo.

'Ka 'kɔn 'te 'san da

5 'Wi nen kva 'man Zozi da,
en ku "ta "cee "ve be -nyren 'gu:
E 'nan Bali a 'te 'san -a, en klun
'ka "man "di.

6 -Te -kaa 'vi 'nan, -kaa 'vale
Bali -a -kaa dre min -tɔwli "a,
te -kaa 'ta wo klun va be, te
-kaa 'wlu -sean, en -ka'a 'ta
'wɔla 'wi tighi da di.

7 'Pian -te -kaa 'ta wo 'te 'san
da "le Bali nen 'te 'san -a be -
yee 'wi 'zɔ be, te -kaa dre -kaa
cin yei min -tɔwli "a. -A -nan
nen -a -pi Zozi nen waa -te be, -
a nyen e -cee 'wi 'wliidi pɛenɔn
fuiman, -e -kaa dre 'saun.

8 -Te -kaa 'vi 'nan, 'wi 'wliidi
'ka -kaa man die, te -kaa ya -
kaa 'fli see "paanan, en -ka'a
'ta 'wɔla 'wi tighi da di.

9 'Pian -te -kaa -cee 'wi
'wliidi 'vi Bali le 'wein be, Bali
nen e ya tighi be, e 'ta wɔla 'e
wei da, -e 'e -cee 'wi 'wliidi "fui,
en "nyian e -kaa dra 'saun 'e 'le
'wi 'wliidi pɛenɔn 'sidi -a -kaa
'lɔ.

10 -Te -kaa 'vi 'nan, -kaa 'wi
'wliidi "drele die, te -kaa Bali
dre 'wluzan 'a, en -kaa 'ta
'wɔla Bali wei da di.

2

1 'Men 'nennun, 'wi 'gve
maan cren -te 'cee 'nan, -e 'ka
vile 'ka 'wi 'wliidi "dre di. En -te
min -tɔ 'wi 'wliidi dre be, 'ka -tɔ
'nan min nen e -nyeanla -cee
'wi -sru, -e 'e -cee 'wi 'si "va
"be, e ya -kaa "ti Bali "srɔn.
Zozi Crizi nen e ya tighi be, -
nyren.

2 -A 'bɔ 'be dre 'sraga buve -a
-kaa man, 'nan -e Bali 'e -cee
'wi 'wliidi 'fui. Wa'a vile 'nan
-kaa 'saza "ce "di, 'pian -e 'e
'tredanɔn pɛenɔn 'le 'wi 'wliidi
"fui.

'Wi nen Bali -a vi be, 'ka dre

3 'Wi nen yaa -kɔnman
'nan, -kaa Bali -tɔa "be, -nyren
'nan -kaa 'ta wo Bali -le -pei
da.

4 Min nen yaa 'vi 'nan: «'An
Bali -tɔa», te ya'a 'ta wɔla -yee
-pei da die, te 'wluzan nen -a
san -a, en te -a san 'lee 'wi tighi
'ka 'si -tɔwli "da di.

5 'Pian bii nen i 'ta wo Bali
wei da be, te 'yie Bali yidi "yi
"a 'e 'le sɔɔdi. 'Wi zie -yee -
kɔnman -cee 'nan, -kaa 'vale
Bali -a -kaa dre min -tɔwli "a.

6 En min nen yaa 've 'nan: «'Ku 'vale -a ku ya min -tɔwli "a» bε, -a san -le 'ta wɔ cεin -kɔan "le Zozi 'le 'ta wɔ cεin -zɔ.

Bali -le -pei 'e 'nan, 'ka cin yi 'yi!

7 'An beenun, wa'a vɪε 'nan -pei -trε nen maan cren -tεa 'cεε dɪ, 'pian -pei ceje nen kaa 'yɪ -a pou sianan "bε -nyren. -Pei ceje zɪε wei nen kaa 'man bε, -nyren.

8 En -pε -tɔ da zia bε, -pei -trε nen maan cren -tεa 'cεε. 'Wɪ 'kpa nen, kɔɔ Crizi -le 'ta wɔ cεin -pei -trε zɪε -a kɔɔn, en 'cee vε a -a -kɔɔnnan "nyian. -Yεε cɪ 'nan, 'tε 'san tɪglɪ bii 'va, en klun a -nyannan.

9 Min nen yaa 'vɪ 'nan, 'e ya 'tε 'san da, -e te ya'a 'e "bɔɪ -tɔ ye "yi "dɪε, te e ya tian klun va.

10 Min nen 'e "bɔɪ -tɔ ye "yi "bε, e -fo 'tε 'san da, en fε -tɔ 'ka -yee cɪ "nrɔndɪ va -e 'e -tria dɪ.

11 'Pian bii nen yi'a 'i "bɔɪ -tɔ ye "yi "dɪε, te i ya klun va. I 'ta wɔ klun va. En fεnan nen i cɪ -kunan bε, yi'a tɔa dɪ, kɔɔ klun 'i yɪε 'wi.

Te 'kayɪε 'e 'kɔn 'trɛda fεnun lε dɪ!

12 'Mεn 'nennun, an ya 'wɪ 'gɔε -a cren -tenan 'cεε 'nan Zozi 'tɔ 'ji nen Bali 'cee 'wɪ 'wɪdɪ fui.

13 "Tɪnun, an ya 'wɪ 'gɔε -a cren -tenan 'cεε 'nan, min nen e cɪ 'wɪ pou sianan "a bε, kaa -tɔ. -Gobonun, an ya 'wɪ 'gɔε -a cren -tenan 'cεε 'nan, ka Satan nen e 'wɪ 'wɪdɪ "paa 'nyranman -a bε, -a klɪ.

14 'Mεn 'nennun, 'wɪ 'gɔε maan cren -tε 'cεε 'nan, ka -kaa "tɪ Bali -tɔ. "Tɪnun, 'wɪ

'gɔε maan cren -tε 'cεε 'nan, min nen e cɪ 'wɪ pou sianan "a bε, kaa -tɔ. -Gobonun, 'wɪ 'gɔε maan cren -tε 'cεε 'nan, ka ya 'plεblε, Bali wei a 'ka 'ji, en ka Satan nen e 'wɪ 'wɪdɪ "paa 'nyranman -a bε, -a klɪ.

15 'Wɪnun nen 'trɛda minnun -a dra bε te 'ka yi "yi "dɪ! -Te min 'wɪnun zɪε -a drɛdɪ ye "yi "bε, te -kaa "tɪ Bali yɪdɪ "yi 'ka -a san ji dɪ.

16 Kɔɔ o drε wɪnun 'bɔ nen 'gɔ, min 'kɔlε 'cɪ 'sɔ wɪnun 'wɪdɪ "a -tɔ, 'lee fε pεenɔn nen min yɪε -a ye bε min a "vale 'e 'kɔn 'yee vε -a, e ya "nyian -tɔ. En fε pεenɔn nen min lɔ bε min a "vale 'e 'fli -kɔɔnman -a, 'bε a "nyian -tɔ. 'Wɪnun pεenɔn zɪε, wa'a 'sia -kaa "tɪ Bali va dɪ, 'pian o "sia 'trɛda 'gɔ.

17 En 'trε 'gɔε, e -nyaan 'o 'vale fε pεenɔn nen min cɪ "vale 'e 'kɔn "nyian 'yee vε -a bε waa. 'Pian min nen e Bali cɪ 'sɔ wɪnun dra bε, 'belɪdɪ nen ya'a 'nyaan dɪε, e ya -a san -le vε -a.

'Ka drε "yi Crizi 'nanmanzan 'va

18 'Mεn 'nennun, tɔ -nyranman -ji nen -kaa cɪ 'gɔ. Kaa 'man 'nan, Crizi 'nanmanzan -taa "talε. En 'bε nen 'gɔε, Crizi 'nanmannɔn 'bɔla 'kaga 'va. 'Wɪ zɪε -yεε -kɔɔnman 'nan tɔ -nyranman -ji nen -kaa cɪ.

19 Crizi 'nanmannɔn zɪε o ya "nen 'ku 'va, 'pian ku 'ka waa -tɔwli "dɪ, -yee "wεan nen o 'bɔla 'ku 'va. "Te 'e 'kɔn 'nan ku ya waa -tɔwli "bε, "te o -fɔ 'ku 'va. 'Pian o 'bɔla 'ku 'va, 'dɔ -e 'e -kɔɔn 'wein, 'nan ku 'ka waa -tɔwli "dɪ.

20 'Cee vε bε, Bali lei 'saun nen Crizi -a -nɔn 'cεε, εn 'ka pεεnɔn 'wɪ tɪɣlɪ -tɔa.

21 Wa'a vɪε 'nan ka'a 'wɪ tɪɣlɪ 'tɔa dɪ, -yee "wεan an 'wɪ 'gʊε -a cɾen -tε 'cεε dɪ, 'pian 'nan -kaa -tɔa. εn kaa -tɔa 'nan 'wlu -tɔwli 'ka 'sia 'wɪ tɪɣlɪ 'va dɪ.

22 -Tɪε cɪ 'wluzan 'a? Min nen yaa ve 'nan Zozi 'ka min nen Bali -a 'si "va -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bε -a dɪε -a san nen. Crizi 'nanmanzan zɪε, min nen ya'a -kaa "tɪ Bali 'lee 'e 'pɪ siala fε -tʊ -a dɪε -a san nen.

23 εn min oo min nen ya'a Bali -pɪ siala fε -tʊ -a dɪε, te 'o 'vale -a "tɪ "a o 'ka min -tɔwli "a "dɪ. 'Pian min nen yaa 'vɪ 'wein 'nan Zozi a Bali -pɪ -a bε, te 'o 'vale -a "tɪ "a, o ya min -tɔwli "a.

24 'Cee vε bε, 'wɪ nen kaa 'man -a pou sianan "bε, -a -cin 'e 'fɔla 'ka 'ji. Kɔɔ -te 'wɪ nen kaa 'man -a pou sianan, 'nan -a -cin -fɔla 'ka 'ji bε, te 'ka 'vale -kaa "tɪ Bali 'lee 'e 'pɪ -a ka ya min -tɔwli "a,

25 te 'wɪ nen e 'nan 'e dra -cεε bε, e ya -cee vε -a, -nyɾen 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪε -a.

26 'Wɪ 'gʊε maan cɾen -tε 'cεε minnun nen o ya "vale 'o 'ka "sia -si tɪɣlɪ da bε -wee "wεan.

27 'Cee vε bε, Bali lei 'saun nen Crizi -a -nɔn 'cεε bε, e ya 'ka 'ɔ. -Yee "wεan e 'ka "le min 'e 'bε "paa "nyian 'ka 'ji dɪ. 'Pian -yee lei 'saun 'bɔ 'bε 'wɪ pεεnɔn "paaman 'ka 'ji. εn 'wɪ tɪɣlɪ nen, yaa "paaman 'ka 'ji, 'wlu "cεε dɪ. -Yee "wεan 'ka 'vale Crizi -a 'ka 'fʊ -tɔwli, "le zɪ lei 'saun -a paa 'ka 'ji bε, -yee 'wɪ 'zʊ.

Bali -le 'nennun 'ka 'wɪ 'wɪdɪ dra dɪ

28 'Mεn 'nennun, -maan ve "nyian 'cεε 'nan 'ka 'vale Crizi -a 'ka 'fʊ -tɔwli, 'dʊ -e tʊ nen e -taa "man "bε, te 'ka 'ci a 'e 'sɔdɪ 'nan 'ka 'man a 'e wʊdɪ. εn 'yɾa 'ka 'kɔan yɪε man yɪ zɪε -a da dɪ.

29 Zɪ kaa -tɔa 'nan Zozi Crizi a min tɪɣlɪ 'a bε, -a -tɔwli "nen 'ka -tɔ "nyian 'nan min nen e 'wɪ tɪɣlɪ dra bε, te Bali -le 'nen nen -a san -a.

3

1 "Ka 'yɪɔ "le zɪ -kaa "tɪ Bali -kaa 'yɪ "yɪ -dan, εn e -kaa laabʊ 'yee 'nennun, εn -kaa ya "nyian -yee 'nennun -a 'kpagba. 'Tɾedanɔn 'ka -a -ci tɔa 'nan -kaa ya Bali -le 'nennun -a dɪ, kɔɔ wa'a Bali -tɔɪε dɪ.

2 'An beenun 'bε nen 'gʊε, -kaa drε Bali -le 'nennun -a, εn zɪ -kaa -taa "kɔnɪε bε, ka'a tian -a tɔa dɪ. 'Pian tʊ nen Crizi -taa "man "bε, -kaa -kɔan "le -yee 'wɪ 'zʊ kɔɔ -kaa ye "le zɪ e cɪ bε, -yee 'wɪ 'zʊ.

3 Min nen 'wɪ zɪε -a -cin cɪ "ji "bε, 'e yɪε -tɔa 'e 'fli -va, -e 'e vɪε 'e 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ "le zɪ Crizi "e drε bε -yee 'wɪ 'zʊ.

4 Min nen e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bε, te -a pei a 'e 'padɪ Bali man, kɔɔ 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ bε, e ya pei 'padɪ -a Bali man.

5 εn kaa -tɔa 'nan Crizi -ta -e 'e -cee 'wɪ 'wɪdɪ pεεnɔn bε -a "nen "wɪ yɪ, te ya'a 'wɪ 'wɪdɪ "drɛɪε dɪ.

6 -Yee "wεan min nen 'o 'vale Crizi -a o ya min -tɔwli "a bε, ya'a 'wɪ 'wɪdɪ 'dra dɪ. 'Pian bii nen i 'wɪ 'wɪdɪ "dra bε, te zɪ Crizi cɪ bε, yɪ'a 'tɔa dɪ, εn yɪ'a tian Crizi -tɔɪε "fo "dɪ.

7 'Mɛn 'nɛnnun, te min 'e 'ka see "paa dɪ! Min nɛn e 'wɪ tɪgɪ dra Bali 'lɛ bɛ, te e ya tɪgɪ, "le Zozi a tɪgɪ bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

8 'Pian bii nɛn i 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, te Satan -le 'nɛn nɛn 'yia. -Yɛɛ cɪ 'nan, Satan 'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ 'sia 'trɛda pou sianan. -Yee "wɛan nɛn Bali -pɪ -ta, 'nan -e 'e Satan -le 'nyranman srɛ.

9 Min nɛn e cɪ Bali -le 'nɛn a bɛ, ya'a 'wɪ 'wɪdɪ 'dra dɪ, kɔɔ Bali -le 'belidɪ a -a san lɔ. Ya'a 'kolaman te e 'wɪ 'wɪdɪ "dra dɪ, e ya Bali -le 'nɛn 'a -le "wɛan.

10 'Pian bii nɛn yi'a 'wɪ tɪgɪ 'dra dɪɛ, te Bali -le 'nɛn "cɛɛ 'yia dɪ. ɛn -te yi'a 'i "bɔɪ -tɔ ye "yi "dɪɛ, te Bali -le 'nɛn "cɛɛ 'yia dɪ. 'Wɪnun zɪɛ -a man nɛn o Bali -le 'nɛn 'lee Satan -le 'nɛn -kɔnnɛn "ye.

'Ka cin yi 'yi!

11 'Wɪ nɛn -kaa man -a pou sianan "bɛ, -nyrɛn 'nan -kaa cin yi "yi!

12 Te -kaa 'kɔn "le min -tɔ nɛn waa laabo Kaɛn bɛ -yee 'wɪ 'zɔ dɪ! -Yɛɛ cɪ 'nan e ya Satan nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "paa 'nyranman a bɛ, -yee 'nɛn 'a. ɛn 'e -suannɛn "bɔ "tɔwɪ, "tɪ "tɔwɪ "tɛ. -Mɛ "le "wɛan nɛn yaa -tɛ "mɛn? Kɔɔ Kaɛn 'pa nyranman a -wɪdɪ, 'pian -a -suannɛn "le 'pa nyranman a "yi.

13 'An "bɔɪ Zozinɔn, -te 'trɛdanɔn 'ka 'ka 'ye "yi "dɪɛ, te 'wɪ 'e 'ka 'kan dɪ.

14 Kɔɔ -kaa -tɔa 'nan, -kaa 'sɔ 'ka -lɔ, ɛn 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e ya -cee vɛ -a. -Kaa "bɔɪnɔn ye "yi "le "wɛan nɛn -kaa -tɔa zɪɛ. -Te min -tɔ a

'nan, ya'a 'e "bɔɪ -tɔ ye "yi "dɪɛ, te -a san a tian 'ka -lɔ.

15 Min oɔ min nɛn e "naan 'e "bɔɪ -tɔ man bɛ, te min -tɛzan nɛn -a san -a. ɛn kaa -tɔa 'nan 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e 'ka min -tɛzan -le vɛ -a dɪ.

16 'Wɪ 'gɔɛ -a nɛn -kaa yɪdɪ "yi "ci -tɔa: Zozi Crizi -ka -cee "wɛan. -Yee "wɛan -kaa "ka wɔ "nyian -kaa "bɔɪnɔn 'tɔ 'ji.

17 -Te 'trɛda fɛnɔn a min -tɔ -lɔ 'nan 'e "bɔɪ -tɔ 'yɪ, te -yee "ka "dɪ, ɛn -a 'wɪ a "man "bɛ, -te -a nyrinta 'ka 'sɛnɪɛ "da "dɪɛ, -a -ci a 'wein 'nan Bali -le yɪdɪ "yi 'ka -a san lɔ dɪ.

18 'Mɛn 'nɛnnun, te -kaa min yɪ "yi -kaa 'le lou "dɪ! 'Pian -kaa drɛ wɪ 'e -kɔɔn 'nan -kaa min ye "yi.

19 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman -cɛɛ 'nan -kaa ya Bali -le 'wɪ tɪgɪ -sru, te -kaa ci yra "tra Bali 'lɛ.

20 ɛn -te -cee ci "nrɔndɪ tin -tɛa -kaa da bɛ, -kaa -tɔ 'nan Bali -dan "mlian -cee ci "nrɔndɪ da ɛn e -kaa drɛ wɪ pɛɛnɔn -tɔa.

21 'An beenun, -te -cee ci "nrɔndɪ 'ka tin -tɛa -kaa da dɪɛ, te -kaa Bali trɔ 'ba -kaa 'ji le "klan -a dɪ,

22 ɛn fɛ pɛɛnɔn nɛn -kaa laabo -yrɔ "bɛ, yaa -nɔn -cɛɛ. Kɔɔ -kaa 'ta wo -yee -pei da, ɛn 'wɪ nɛn e cɪ -a -ci 'sɔ 'a bɛ, -kaa dra.

23 ɛn 'wɪ nɛn yaa laabɔ -kaa 'lɔ bɛ -nyrɛn 'nan, -kaa yi -tɛra 'e 'pɪ Zozi Crizi da, ɛn -kaa cin yɪ "yi "le zɪ 'e 'vɪ -cɛɛ bɛ, -yee 'wɪ 'zɔ.

24 Min nɛn e 'ta wo 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ bɛ -a da bɛ, -a san 'lee Bali a min -tɔwɪ "a. ɛn Bali 'lee -a san a min -tɔwɪ "a. Bali -le lei 'saun nɛn yaa -nɔn -cɛɛ bɛ, -yɛɛ -ci -kɔɔnman 'nan -kaa

'vale Bali -a -kaa ya min -tɔwli
"a.

4

O Bali lei 'saun -tɔa 'kɔ?

1 'An beenun, te 'ka yi -tɛra minnun -tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn waa ve 'nan Bali lei a 'o 'lɔ bɛ, o da dɪ. 'Pian 'ka o bɔv 'kpa -e 'ka -tɔ 'nan lei nɛn -wɔ 'bɛ, e "sia Bali va. -Yɛɛ cɪ 'nan, 'wlunɔn "kaga fuila "man 'trɛda, te o 'nan 'o ya Bali 'lewei vɪnɔn 'a.

2 Fɛ nɛn e Bali lei 'saun 'nɔan -kɔɔnman bɛ -nyrɛn 'gɔ: Min nɛn yaa ve min pɛɛnɔn yiɛ man 'wein 'nan Zozi Crizi -ta 'trɛda blamin -a bɛ, te -a san zɪɛ Bali lei 'saun a -yrɔ.

3 'Pian bii nɛn yi'a 'wɪ zɪɛ -a ve Zozi man dɪɛ, te Bali lei 'saun 'ka 'i 'lɔ dɪ. Lei zɪɛ e "sia Crizi 'nanmanzan 'va. Kaa 'man 'nan lei zɪɛ e -taa "talɛ, ɛn 'e -ta 'trɛda 'va.

4 'Mɛn 'nennun, ka ya Bali -le 'nennun -a. ɛn minnun nɛn o Bali 'lewei ve 'wlu 'a bɛ, ka o klɪ, kɔɔ lei nɛn 'ka 'ji bɛ, -a 'pleblɛ "mlian lei nɛn 'trɛda minnun ji bɛ, -a da.

5 'Wlunɔn zɪɛ, 'trɛdanɔn nɛn waa -yee "wɛan o 'wɪ ve "le 'trɛdanɔn 'le 'wɪ 'zɔ, ɛn 'trɛdanɔn o wei maan "yi.

6 -Kaa 'gɔɛ, -cɛɛ cɪ Bali -le 'nennun -a. -Yee "wɛan min nɛn e Bali -tɔa "bɛ, e -kaa wei maan "yi, 'pian min nɛn e 'ka Bali -le 'nɛn 'a dɪɛ, -a san 'ka -kaa wei maan "yi "dɪ. Zɪ -kaa lei nɛn e 'wɪ tɪgɪ ve bɛ, 'lee lei nɛn e 'wlu -sɛan "bɛ, -a -tɔa zɪɛ.

Bali va nɛn yɪdɪ "yi 'sia

7 'An beenun, -kaa cin yɪ "yi, kɔɔ Bali va nɛn yɪdɪ "yi "sia. Min nɛn e min ye "yi "bɛ, te

Bali -le 'nɛn -a san -a, ɛn e Bali -tɔa.

8 Zɪ Bali -a -ci kɔɔn -cɛɛ 'nan e min ye "yi -gɔ, e 'yee 'nɛn -tɔwli 'pa 'sia 'trɛda, 'nan -e 'e 'belidɪ -nɔn -cɛɛ.

9 Zɪ Bali -a -ci kɔɔn -cɛɛ 'nan e min ye "yi -gɔ, e 'yee 'nɛn -tɔwli 'pa 'sia 'trɛda, 'nan -e 'e 'belidɪ -nɔn -cɛɛ.

10 ɛn -yee yɪdɪ "yi zɪɛ, e 'ka 'nan -cɛɛ Bali yɪ "yi "dɪ, 'pian -yɛɛ -kaa 'yɪ "yi. -Yee "wɛan e -ta 'yee 'nɛn 'a, -e 'e drɛ 'sraga bɔ vɛ -a -kaa man, 'nan -e Bali 'bɔ 'e -cee 'wɪ wɪdɪ 'fui.

11 'An beenun, Bali -kaa 'yɪ "yi zɪɛ, -yee "wɛan -kaa "cin yɪ "yi "nyian.

12 Min -tɔ 'ka tian Bali yɪɛ dɪ. -Te -kaa cin ye "yi "bɛ, te -kaa 'vale Bali -a, -kaa ya min -tɔwli "a, ɛn te Bali yɪdɪ "yi "a 'e 'lɛ sɔɔdɪ -kaa 'ji.

13 Bali 'yee lei 'saun 'nɔn -cɛɛ, -yɛɛ -kɔɔnman 'nan -kaa ya waa min -tɔwli "a, ɛn -kaa fo waa min -tɔwli "a.

14 -Kaa "tɪ Bali 'yee 'nɛn 'pa 'sia 'nan -e 'e 'trɛdanɔn 'si 'wɪ 'ji. Kɔ 'bɔ 'gɔɛ kɔa -nan 'yɪ, ɛn kɔ ya -a vɪnan minnun lɛ.

15 -Te min -tɔ -a 'vɪ minnun pɛɛnɔn yiɛ man 'wein 'nan Zozi a Bali -pɪ -a bɛ, te -a san 'lee Bali a min -tɔwli "a, ɛn Bali 'lee -a san a min -tɔwli "a.

16 -Kaa 'gɔɛ, -kaa -tɔa 'nan Bali -kaa ye "yi, ɛn -kaa yi -tɛra 'wɪ zɪɛ -a da.

Bali min ye "yi, -yee "wɛan min nɛn e minnun ye "yi ɛn e Bali ye "yi "bɛ, te -a san 'lee Bali a min -tɔwli "a, ɛn Bali 'lee -a san a min -tɔwli "a.

17 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan minnun yɪdɪ "yi 'lee Bali yɪdɪ "yi "a 'e 'lɛ sɔɔdɪ -kaa 'ji. -Te 'wɪ zɪɛ e ya 'e 'lɛ sɔɔdɪ -kaa 'ji

bε, "klan 'ka 'kɔan -kaa 'ji tin 'ba nyan di, kɔɔ -kaa 'winun drε 'trε da 'le Zozi Crizi -le 'wɪ 'zɔ.

18 Min nɛn Bali -a ye "yi "bε "klan 'ka "ji "di, -yεε ci 'nan -a -nan nɛn Bali -le yɪdi "yi "ci 'e 'lε sɔɔdi bε, "klan "sia -nan "fo. Min nɛn yaa -tɔa 'nan o 'wɪ "nɛn -kɔɔnman 'yrε bε, "klan a "ji, min nɛn "klan a "ji zɪε, te -yee Bali yɪdi "yi 'ka 'e 'lε sɔɔdi di.

19 Bali 'bɔ 'bε -kaa 'yɪ "yi 'e 'flin, -yee "wεan -kaa minnun 'lee Bali ye "yi.

20 -Te min -a ve 'nan, an Bali ye "yi -e te ya'a 'e "bɔɪ -tɔ ye "yi "diε, te 'wluzan nɛn -a san -a. -Yεε ci 'nan, min nɛn ya'a 'e "bɔɪ nɛn yεε ye bε, 'bε ye "yi "diε, ya'a 'kɔlaman -e 'e Bali nɛn ya'a 'bε ye diε, 'bε yɪ "yi "di.

21 -Pei nɛn yaa -tɔ -cεε bε, -nyrɛn 'gɔ. E 'nan: Min nɛn 'e Bali ye "yi "bε 'e "bɔɪ -tɔ yɪ "yi "nyian.

5

1 Minnun nɛn o yi -tɛala "da 'nan Zozi 'bε ci min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi -a bε, te Bali -le 'nɛnnun nɛn waa. En -te min 'e "ti ye "yi "bε, yaa ci 'nɛnnun ye "yi "nyian.

2 'Wɪ nɛn yaa -kɔɔnman 'nan -kaa Bali -le 'nɛnnun ye "yi "bε, -cee Bali yɪdi "yi 'lee 'ta wɔladɪ -a wei da nɛn.

3 -Te -kaa 'ta wɔla 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ bε -a da bε, -yεε ci Bali yɪdi "yi "a. -Yee 'winun 'bɔ 'ta 'ta wɔdi 'ka 'plɛblɛ di,

4 kɔɔ min nɛn Bali -le 'nɛn 'a bε, e 'trɛda fɛnun klɪ.

Min nɛn e yi -tɛra Bali da bε 'wɪ 'yi "nɛn yaa -si 'sia

Fɛ nɛn yaa -maan 'lɔɔ -kaa 'trɛda fɛnun klɪ bε, -cee yi -tɛradɪ Bali da nɛn.

5 -Tɪε -kɔlaman 'trɛda fɛnun 'klɪdi -a? Min nɛn e yi -tɛala "da 'nan Zozi a Bali -pɪ -a bε -a san nɛn.

6 Zozi Crizi zɪε e -ta. Zɪ e -ta bε, 'yi nɛn waa -batize drε -a bε, -yεε -maan waa -tɔ 'nan Bali -pɪ nɛn. En -a -tɛ nɛn waa 'wɔ -a nyɛn nɛn e -sran bε, -yεε -maan waa -tɔ 'nan Bali -pɪ nɛn. Wa'a vɪε 'yi 'saza 'bε -maan waa -tɔ di, 'pian o 'flinɔn nɛn. En Bali lei "e 'vɪ 'nan 'wɪ zɪε, 'wɪ 'kpa nɛn, kɔɔ Bali lei 'ka 'wlu 'sɛan di.

7 Fɛ nɛn yaa -kɔɔnman 'nan 'wɪ 'kpa nɛn bε, e ya yaaga.

8 Bali lei 'saun a, en 'yi a, en nyɛn a, o yaaga zɪε o wei drε 'tɔwli.

9 'Wɪ nɛn min -a ve bε, -kaa "siala 'wɪ 'kpa -a. 'Pian 'wɪ nɛn Bali -a ve bε -a 'kpa "mlian 'wɪ nɛn min -a ve bε -a da, en "mɛn "bε Bali 'bε 'vɪ 'nan 'e 'pɪ nɛn.

10 Min nɛn e yi -tɛala Bali -pɪ da bε, 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ zɪε, yaa -tɔa 'nan 'wɪ 'kpa nɛn. En min nɛn ya'a yi tɛala Bali da diε, e Bali "siala 'wluzan 'a, kɔɔ ya'a yi -tɛlɛa 'wɪ nɛn Bali -a 'vɪ 'e 'pɪ man bε -a da di.

11 'Wɪ 'bɔ nɛn Bali -a 'vɪ bε -nyrɛn 'gɔ: 'Belidi nɛn ya'a 'nyaan diε Bali 'bɔ -a -nɔn -cεε. 'Belidi zɪε yaa -nɔn -cεε 'e 'pɪ -a.

12 Min nɛn 'o 'vale Bali -pɪ -a o ya min -tɔwli "a bε, te 'belidi zɪε e ya -yrɔ. En min nɛn 'o 'vale Bali -pɪ -a o 'ka min -tɔwli "a diε, 'belidi zɪε 'e 'ka -a san lɔ di.

*Te 'ka 'pε 'si 'cee yi -teradi
Bali da -sru "di!*

¹³ Kaa nεn ka yi -tεala Bali -
pɪ da bε, 'wɪ pεεnɔn zɪε maan
crɛn -tε 'cεε -e 'ka -tɔ 'nan 'be-
lidi nεn ya'a 'nyaan dɪε, e ya
'ka 'lɔ.

¹⁴ Fε nεn yaa -maan 'lɔɔ
nyɛn 'ka -kaa 'ji Bali 'lε dɪε, -
nyrɛn 'gυ, -te -kaa fε -tυ laabu
-yrɔ "le zɪ e cɪ -a ci 'sɔ 'a -yee 'wɪ
'zυ bε, e -kaa wei maan.

¹⁵ -Te -kaa fε -tυ laabu -
yrɔ "bε, -kaa -tɔa 'nan e -kaa
wei maan, -yee "wεan -kaa -tɔ
"nyian 'nan, fε nεn -kaa laabu
-yrɔ "bε, yaa -nɔan -cεε.

¹⁶ -Te min 'e "bυɪ Zozizan -tυ
'yɪ, te e ya 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnan
bε, 'e Bali trυ 'ba -yee 'wɪ man.
'Wɪ 'wɪdɪ "nεn min zɪε ya'a
drε bε -te ya'a 'belidi sia min
lɔ dɪε, Bali 'belidi -nɔan -yrε.
'Pian 'wɪ 'wɪdɪ "tυ a bε, e 'be-
lidi "sia min lɔ. -Te min -a drε
bε, te 'ka Bali trυ 'ba -a san lε
"fo "di!

¹⁷ 'Wɪ pεεnɔn nεn min -a dra
te e 'kla -si yra dɪε, e ya 'wɪ
'wɪdɪ "drɛdɪ -a Bali 'lε. 'Pian
-a -mie a bε, 'bε 'ka 'belidi sia
min lɔ dɪ.

¹⁸ -Kaa -tɔa 'nan Bali -le 'nεn
'ka 'wɪ 'wɪdɪ dra te yaa dra dɪ.
Bali -pɪ 'bɔ 'bε yɪε -tɔa "va -e
Satan 'e vɪlε 'e 'wɪ 'tυ drε -yrε
"dɪ.

¹⁹ -Kaa -tɔa 'nan Bali -
le 'nennun nεn -kaa a, εn
'trɛdanɔn pεεnɔn a Satan -lɔ.

²⁰ -Kaa -tɔa "nyian 'nan Bali
-pɪ -ta, e 'pa -kaa 'va εn -kaa
Bali tɪglɪ 'tɔ. εn -kaa 'vale Bali
tɪglɪ 'a -kaa drε min -tɔwli "a,
kɔɔ -kaa 'vale -a -pɪ Zozi Crizi
-a -kaa drε min -tɔwli "a. -A -pɪ
zɪε, -yεε cɪ Bali tɪglɪ 'a, εn -yεε cɪ
'belidi nεn ya'a 'nyaan dɪε -a.

²¹ 'Mεn 'nennun, te 'ka -
sɔɔnla fε nεn min -a -paan "bε
-a -sru "dɪ.

'Fluba "flizan nɛn Zan -a crɛn -tɛ

¹ 'An 'bɔ 'gʊɛ, an ya -leglizɪ min ceje -tʊ -a, mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ -leglizɪ nɛn, Bali -a 'si "va "bɛ, -yɾɛ. Maan crɛn -tɛ -a 'bɔ 'lee 'e 'jinɔn lɛ. An 'ka ye "yi 'kpa, 'pian 'an 'saza "cɛɛ dɪ, minnun pɛɛnɔn nɛn o -si tɪglɪ -tɔa "bɛ "o 'ka ye "yi "nyian.

² Kɔɔ Bali wei tɪglɪ a -kaa 'ji, ɛn -a -cin yra -kaa 'ji 'li 'trilii.

³ -Kaa "tɪ Bali 'lee 'e 'pɪ Zozi Crizi bɛ, o "yi "dra -cɛɛ, o -kaa nyrinda "sia, ɛn o -fʊdɪ -trɔɔ -nɔan -cɛɛ. -Te -kaa ya -tʊwli 'wɪ tɪglɪ -sru, ɛn -kaa cin ye "yi "bɛ, -a pɛɛnɔn zɪɛ, waa -nɔan -cɛɛ -kpɔ.

'Ka cin yɪ "yi!

⁴ 'An 'ci nran 'kpa, kɔɔ an 'ka -mienun 'yi, te o 'ta wɔla 'wɪ tɪglɪ -sru, "le zɪ -kaa "tɪ a 'vɪ bɛ, -yee 'wɪ 'zʊ.

⁵ ɛn 'bɛ nɛn 'gʊɛ, 'an "bʊɪ Zozinɔn, an 'wɪ "paala 'cɛɛ 'nan, -kaa cin yɪ "yi! -Pei -trɛ "cɛɛ an cɪ -a crɛn -tɛnan dɪ, 'pian -pei ceje nɛn -a pou sianan -kaa 'man bɛ, -nyɾɛn.

⁶ Yɪdɪ "yi "nɛn maan ve bɛ, -nyɾɛn 'nan, -kaa 'ta wɔla Bali wei da. -Pei ceje nɛn -a pou sianan kaa 'man bɛ, -nyɾɛn. 'Ka 'ta wɔla "da!

'Ka drɛ "yi minnun nɛn o Bali 'lewei ve 'wlu 'a bɛ o va

⁷ Minnun nɛn o min see "paaman -e min 'e 'si 'wɪ tɪglɪ -sru "bɛ, o ya "kaga, ɛn o fuila "man 'trɛda. Minnun zɪɛ, o

'ka "vale 'o "we "man 'nan Zozi Crizi nɛn e -ta 'trɛda bɛ blamin nɛn dɪ. Min nɛn yaa dra zɪɛ, Zozi Crizi 'nanman-zan nɛn, ɛn min nɛn 'e min see "paaman bɛ -nyɾɛn.

⁸ 'Ka yɪɛ 'tɔ 'ka 'fli -va, -e 'ka 'ka -kopa yɪ 'e 'ciɪla "da. -Te ka'a drɛɛ dɪɛ, 'wɪ pɛɛnɔn nɛn -kaa drɛ bɛ, -a "nɛn "fo 'e "tun.

⁹ 'Wɪ nɛn Crizi 'a paa minnun ji bɛ, min nɛn ya'a 'bɛ "paalɛ minnun ji dɪɛ, 'pian "e pee 'pa "da "bɛ, te -a san 'lee Bali 'ka min -tʊwli "a dɪ. 'Wɪ nɛn Crizi 'a paa minnun ji bɛ, min nɛn yaa 'lein "paaman minnun ji bɛ, te -a san a min -tʊwli "a 'o 'vale -kaa "tɪ 'lee 'e 'pɪ -a.

¹⁰ -Te min -ta 'ka 'va 'nan, ɛn -yee 'wɪ "paadɪ a 'e 'pee Crizi 'le vɛ man bɛ, te 'ka 'wɪ "man -e 'e 'fʊ 'cee "kɔnnɛn "dɪ, ɛn te 'ka 'bɔ 'tɔ bʊ "fo "dɪ.

¹¹ Kɔɔ min nɛn yaa 'tɔ 'bʊ bɛ, 'wɪ 'wliɪdɪ "nɛn min zɪɛ yaa drɛ bɛ, te e drɛ o "fli "le vɛ -a.

¹² 'Wɪ "kaga "a 'an 'ji -e 'an vɪ 'cɛɛ, 'pian an 'ka "vale 'an crɛn -tɛa "dɪ. An ya "vale 'an "lo 'ka 'va -e 'an 'wɪ tin 'ba 'cɛɛ 'an 'bɔ 'a, 'dʊ -e -kaa ci 'e "nran 'kpa.

¹³ 'Ka "bʊɪ Zozinɔn nɛn Bali o 'si "va "nyian 'gʊɛ, o "we 'ka 'va.

'Fluba yaagazan nen Zan -a cren -te

¹ 'An 'bɔ 'gʊɛ, an ya -leglizi min ceje -tʊ -a, mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a cren -te. Maan cren -te 'an bee Gai nen maan ye "yi 'kpa bɛ -yrɛ.

² 'An bee, an Bali trʊ "baa 'nan, 'wɪ pɛɛnɔn 'e drɛ 'yie "yi, 'nan 'i 'kɔn 'i 'belidi 'i kɔlɛbo 'ji. Maan -tɔa 'nan, Bali 'lɛ bɛ 'i lei a 'e 'belidi.

³ Kɔɔ -kaa "bʊɪ Zozinɔn -mienun -ta 'gʊ, ɛn zɪ i ci 'wɪ tɪgɪ -sru "bɛ, 'lee zɪ i 'ta wʊla "da "bɛ, waa 'vɪ 'mɛn. 'Wɪ zɪɛ yaan 'ci nran 'kpa.

⁴ 'Wɪ 'pee 'ka "nyian 'an 'ci nranman -e 'bɛ 'mlin -a mandɪ 'nan 'mɛn 'nɛnnun 'ta wʊla 'wɪ tɪgɪ -sru "bɛ -a da dɪ.

Zan Gai 'tɔ 'yi 'vɪ

⁵ 'An bee, i 'wɪ dra 'i 'ci -a -tʊwɪ 'i "bʊɪ Zozinɔn lɛ. -Te yɪ'a o tɔa dɪ oo, yia dra -wɛɛ "nyian zɪ.

⁶ Minnun zɪɛ, o 'yie min yɪdɪ "yi 'vɪ -leglizi -ji 'nɔn lɛ 'gʊ. Mɛin trʊ "baa, -te o "ta -ko fɛ pee -nan bɛ, 'i 'pa o va. -Yɛɛ ci Bali ci 'sɔ wɪnun -a.

⁷ O 'si 'wee vɛ -nan 'nan -e 'o Zozɪ Crizɪ -le 'nyranman 'pa. Wa'a 'wɪɛ 'man -e minnun nen wa'a tian -sɔɔnlɛa Zozɪ -sru "dɪɛ, 'o o lɔ fɛ 'si dɪ.

⁸ 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan bɛ, -kaa nen -kaa -sɔɔnla Zozɪ -sru "bɛ, -kaa 'pa minnun zɪɛ o va. Zɪ -kaa "paa o va 'wɪ tɪgɪ fuiladɪ -a "man zɪɛ.

*Zan min -tʊ nen waa laabo
Diotrefu bɛ -yee 'wɪ 'vɪ*

⁹ An 'wɪ -mie cren -te 'e tɛdɛ, maan 'pa 'sia -leglizi nen Diotrefu ci -ji bɛ, -a -ji 'nɔn lɛ. 'Pian Diotrefu 'bɔ nen e ci "vale 'e dra o tazan -a bɛ, 'wɪ nen maan 'vɪ bɛ, ya'a 'silɛa "da "dɪ.

¹⁰ -Yee "wɛan -te an 'bɔla 'nan nun bɛ, 'wɪ 'wɪdɪ pɛɛnɔn nen yaa dra bɛ, maan ta bɔala. E "we 'kʊ man -wɪdɪ, ɛn e 'wɪ -sɛan 'kʊ man. 'Pian 'bɛ nen zɪɛ 'bɛ 'ka -a ci sɔa dɪ. -Kaa "bʊɪ Zozinɔn nen o bɔala "va "bɛ, ya'a 'we "man -e 'o 'fʊ -yee "kɔnnɛn "dɪ. ɛn -te min nen e -kʊ min zɪɛ -a 'yee "kɔnnɛn "bɛ, yaa san -pian -leglizi -ji.

¹¹ 'An bee, te 'i 'wɪ nen e ci -wɪdɪ "bɛ -a -nan yɪ min lɔ -e 'i drɛ dɪ. 'Pian 'wɪ "yi "nen 'i drɛ. Min nen e 'wɪ "yi "dra bɛ, te Bali -le 'nen nen -a san -a. ɛn min nen e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, te ya'a Bali tɔa dɪ.

*Zan min -tʊ nen waa laabo
Demetri bɛ -yee 'wɪ 'vɪ*

¹² Demetri -le vɛ bɛ, min pɛɛnɔn -yee 'wɪ "yi "ve. ɛn 'wɪ tɪgɪ nen e 'ta wʊla "da "bɛ -yɛɛ 'tɔ "yi bɔala "nyian. 'Kʊ 'bɔ 'gʊ, "kʊ 'tɔ "yi "ve "nyian, ɛn yia -tɔa 'nan 'wɪ nen kʊa ve bɛ, 'wɪ 'kpa nen.

¹³ 'Wɪ "kaga "a 'an 'ji -e 'an vɪ 'yie, 'pian an 'ka "vale 'an cren -tɛa "dɪ.

¹⁴ Maan "nrɔnman 'nan tʊ -fʊ "wɛnnɔn -e 'kʊ cin yɪ, -e 'kʊ -sɛɛ "wʊ 'kʊ cin yei.

¹⁵ 'I 'fʊ -trɔɔ! 'I beenun "we 'i 'va, ɛn an "we 'kʊ beenun pɛɛnɔn 'va 'tʊdʊ.

'Fluba nɛn Zud -a cɛn -tɛ

1 'An 'bɔ Zud nɛn Zaji "bʊl -
a bɛ, an ya Zozi Crizi 'suzan
'a. Mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a cɛn -
tɛ minnun pɛɛnɔn nɛn Bali o
laabʊ bɛ -wɛɛ. -Kaa "tɪ Bali 'ka
ye "yi, ɛn -a yiɛ a 'ka da -trilii
-e Zozi Crizi 'e 'ta.

2 Bali -le nyrinda, 'lee 'yee
-fʊdɪ -trɔɔ, 'lee 'yee yɪdɪ "yi 'e
drɛ 'cee vɛ -a 'e 'ciɪla "da!

*'Ka drɛ 'yi minnun nɛn o 'wɪ
ve 'wlu 'a Bali wei da bɛ o va!
(2 Pi 2.1-17)*

3 'An beenun, -a -cin a 'an
'ji 'e tɛdɛ 'kpa tɪglɪ 'nan, 'an
'fluba 'cɛn -tɛa 'cɛɛ, -kaa 'si
nɛn Bali -a 'wʊ 'wɪ 'ji bɛ -a da.
'Pian maan 'yɪ 'nan, e ya "le
'an 'wɪ 'pla 'cɛɛ. 'Wɪ zɪɛ -nyrɛn
'nan: Bali -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn
-kaa yi -tɛra "da "bɛ, 'ka 'tɔ "da
'plɛblɛ! Bali -a -nɔn minnun
nɛn o cɪ -yee vɛ -a bɛ -wɛɛ, ɛn
ya'a 'limlan 'li "fo "dɪ.

4 'Wɪ zɪɛ maan 'pla 'cɛɛ, kɔɔ
min -mienun wɪa 'ka yei 'e
yɔɔdɪ. Wa'a 'ta 'wʊla Bali wei
da dɪ, ɛn o 'wɪ 'wɪdɪ "dra te
waa "paa 'nan, Bali -le "yi 'bɛ
-si -nɔn 'wɛɛ. 'Wɪ zɪɛ -a drɛdɪ
-ji bɛ, Minsan Zozi Crizi nɛn
-kaa tazan -a 'e -tʊwɪ "bɛ, -a
'bɔ nɛn waa -tua 'o 'pɛla koda.
Minnun zɪɛ 'wɪ nɛn e "ta -taa
"bɔɛ o man bɛ, waa cɛn -tɛ
Bali -le 'fluba 'ji 'e 'cɛn.

5 'Winun nɛn 'gʊɛ kaa -tɔa
'e 'cɛn 'va, ɛn an ya "vale 'an
-cin -tɔa "nyian 'ka 'ji. 'Li
'kpa bɛ, Minsan 'yee minnun

Izrael 'nɔn 'si Ezipti nɔanba -
ji, 'pian "bɛ -sru minnun nɛn
wa'a yi -tɛɛa "da "dɪɛ, e o -nan
-nyan.

6 ɛn "nyian bɛ 'ka 'ci "nrɔn
'wɪ nɛn e 'bɔ Bali -le 'pasianɔn
nɛn laji bɛ o -mienun man bɛ
-a da. 'Wɪ zɪɛ -nyrɛn 'nan: Bali
'plɛblɛ 'nɔn -wɛɛ, ɛn wa'a 'wɛɛ
'bɛ man dɪ. Fɛnan nɛn Bali o -
nyran bɛ, -wɛɛ 'tʊl. -Yee "wɛan
Bali o yɪ, ɛn e o 'pla klun 'pʊ
'va. O -fo -nan zɪɛ, -trilii -e tin
'ba yi -dan 'e 'bɔ.

7 'Fla nɛn waa laabo Sodɔm
'lee Gomɔr bɛ 'lee 'flanun nɛn
o "srɔn "bɛ, o -cin 'e -trɔa
'ka 'ji "nyian. 'Fla zɪɛ -a da
'nɔn bɛ, 'wɪ 'tʊwɪ "nɛn Bali -
le 'pasianɔn zɪɛ waa drɛ bɛ, -a
'bɔ nɛn "o drɛ. Kɔɔ 'o 'fli -nɔn
-kɔnnɛn -wɛɛdɪ 'lee lɪ -wɛɛdɪ lɛ,
te 'winun nɛn blamin 'ka -a
dra dɪɛ, waa "paa 'nyranman
-a. -Yee "wɛan Bali 'wɪ "nɛn -
kɔɔn -wɛɛ 'tɛ nɛn ya'a 'driman
'li 'mlɔnmlɔn dɪɛ -a. Bali 'wɪ zɪɛ
-a drɛ 'nan -e 'e drɛ -cee 'wɪ -
kɔɔn "manvɛ -a.

8 Minnun nɛn o wɪa 'ka yei
"bɛ, 'wɪ 'tʊwɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn
waa dra. Nyrin nɛn waa -tɛa
"bɛ, -a da nɛn o 'wɪ "paa -e 'o
'wɪ 'wɪdɪ "drɛ, -e 'o Bali wei -
fɔla 'o "trɔɛn -sru, -e 'o 'tɔ srɔ
Bali -le 'pasianɔn nɛn laji ɛn o
cɪ -dan -a bɛ, o man.

9 Bali -le 'pasianɔn nɛn laji
bɛ, o tazan -dan nɛn waa
laabo Mishɛl bɛ, ya'a 'wɪ zɪɛ -a
drɛɛ dɪ. Tʊ nɛn 'o 'vale Satan
-a o Moizi pa ta wɪ 'vɪ bɛ, ya'a
'tɔ srɔɛ Satan man dɪ. Yaa 'vɪ
'pian -yrɛ 'nan: «Minsan 'e 'wɪ
"nɛn -kɔɔn 'yie!»

10 'Pian minnun 'labɛ o 'tɔ
srɔman fɛ nɛn wa'a 'tɔa dɪɛ -a
man. O -blv "taan "le -winun
-zʊ. 'Wɪ nɛn e -trɔa 'o 'wulo -ji

bε, -a da nεn o 'ta 'wɔla, o 'bɔ 'nan -nyan wɪ nεn.

11 'Wɪ -taa "bɔle o man. Kɔɔ -si -tɔwli "nεn Kaen 'ta 'wɔla "da 'li bε, -a da nεn o -sɔɔnla. En "lala yɪdɪ "yi "le "wεan, 'wɪ 'wɪdɪ "nεn Balam a drε 'li bε, -a -tɔwli "nεn o cɪ -a drεnan. En o wluan Bali man "le zɪ Kore -a drε 'li bε -yee 'wɪ 'zɔ. O -nan -nyan wɪ nεn.

12 -Te Zozinɔn 'o cin 'yɪ 'nan, -e 'o fε -blɪ 'e cin va bε, vε -mienun zɪε o ya 'o yei. 'Yra 'ka 'o yɪε man fε -blɪnan dɪ. O 'bɔ 'pɔn -ji fε nεn waa -wεεman. Wεε -maan minnun 'ka 'tɔ srεman. Vε -mienun zɪε o ya "le 'nan laa 'bε wla "ji, 'pian 'yi 'ka "ji -e 'e 'fεn dɪ, fulɔ -ciala waa "da. En o ya "nyian "le yiba "nεn -a ba tɔ 'bɔ, te -a 'blɔ "ka "man "dɪε, -yee 'wɪ 'zɔ. O ya "le yiba "nεn waa 'sɔra bε, -yee 'wɪ 'zɔ. O -ka "fo.

13 Waa dra "le zɪ jemie 'e 'blɔ -fɔa, -e 'e 'va "tri wεεn bei "bε, -yee 'wɪ 'zɔ. Waa dra "le mlεn crεn nεn e 'si 'e 'tɔ -nan bε, -yee 'wɪ 'zɔ. Klun 'pɔ tiidii 'va nεn Bali o -nyran "nan 'pla. -A -nan nεn, o -fo 'li 'trilii.

14 'Li bε Enɔk nεn Adan klu 'sɔravɪzan 'a bε, e minnun zɪε 'wee 'wɪ 'vɪ. Yaa 'vɪ 'nan: «"Ka 'yɪɔ! Minsan -taa 'o 'vale 'yee 'pasianɔn nεn laji bε o "kaga 'kpa -a,

15 -e 'e 'trɛdanɔn pεεnɔn 'le tin 'ba. E 'wɪ "nεn -kɔɔnman minnun nεn o drε wɪ cɪ -wɪdɪ "bε -wɪε, 'wɪnun nεn waa drε "va 'zia -wɪdɪ 'lee 'wɪnun nεn waa 'vɪ "va 'zia -wɪdɪ "bε -a man.»

16 Minnun zɪε o ci 'ka 'li 'sɔle dɪ. 'Wɪ pεεnɔn nεn e bɔa "o man bε, o wunwun "ve "da. O 'ta 'wɔla 'o 'ci 'sɔ wɪnun -wɪdɪ

"da. Wei -dandan a o 'le, εn o minnun see "paaman wei 'nɔnnɔn 'a, te o o -ble.

Te 'ka 'pε -sru 'e tɔa dɪ!

17 'An beenun, 'wɪnun nεn -kaa san Zozi Crizi -le 'pasianɔn -a 'vɪ 'e 'cεn bε, -a -cin 'e 'tɔ 'ka 'ji.

18 Waa 'vɪ 'cεε 'nan: «Tɔ -fɔla "da "ji bε, Bali sεε wɔnɔn -kɔan. O 'ta wo 'o 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnun 'wɪdɪ -sru.»

19 Minnun zɪε -wεε Zozinɔn "cεan 'e cin man. 'O 'bɔ 'wɔlo -ji 'wɪnun da nεn o 'ta wɔla, Bali lei 'ka -wɔ "fo "dɪ.

20 'Pian 'an beenun, 'cee vε bε, 'wɪ 'nɔnnɔn nεn e 'si Bali 'bɔ 'va, εn ka yi -tɛra "da "bε, 'ka 'pa 'ka cin va -a -e 'ka 'tɔ 'plɛblɛ! 'Ka Bali trɔ 'ba Bali lei 'saun 'le 'plɛblɛ 'a!

21 Bali 'ka ye "yi, 'ka 'fɔ 'ka lɛadɪ "man! -Kaa san Zozi Crizi -kaa nyirinda 'si, 'ka yɪε 'trɔa "da "trilii, -e tɔ nεn e 'belidɪ nεn ya'a 'nyaan dɪε -a -nɔan -cεε bε, 'e bɔ.

22 Minnun nεn 'o 'ci -fɔɔdɪ 'sia bε, 'ka o nyirinda 'si!

23 En "nyian min -mienun a bε, o drε wɪ o 'pla Bali -le tin 'badɪ wlu. 'Ka o 'si 'wɪ 'ji, "tɔɔ 'o 'kɔ 'tɛ 'va! En "nyian min -mienun a bε, 'ka o nyirinda 'si! 'Pian 'ka "klan Bali lɔ! -Wee "tri "nεn -wɔ "bε, te 'ka 'pε wɔ "va "dɪ!

24 'Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali -le vε -a! E -kɔlaman 'e yɪε 'tɔdɪ -a 'ka 'va, -e 'ka vɪε 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "drε dɪ.

'Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali -le vε -a! E -kɔlaman e -ko 'kaa, -e 'ka -yee -dan ci yɪ, te 'tɔ 'ka 'e 'padɪ 'ka man dɪ, te ci "nrandɪ a 'ka 'lɔ.

25 'Tɔ -dan 'e 'kɔn Bali -le vε -a! E ya 'e 'tɔwli, εn -yεε cɪ min

'sizan 'wɪ 'ji -a. -Kaa san Zozi
 Crizi -le "wɛan bɛ, 'tɔ -dan a -
 yee vɛ -a, ɛn mingɔnnɛn -blɪdɪ
 a -yee vɛ -a, ɛn 'plɛblɛ a -yee vɛ
 -a, ɛn -kɔladɪ a -yee vɛ -a. -A
 pou sianan 'li 'e 'cɛn, -e 'e 'bɔ
 cɛɛgɔ yi -a bɛ, zɪ Bali cɪ zɪɛ, ɛn e
 -fo -a 'li 'trilii. Amɛn!

'Wɪnun nɛn Zozi -a -nan kɔɔn Zan lɛ bɛ -nyrɛn 'gʊ Apokalis

1 'Wɪnun nɛn Bali -a ta 'bɔla Zozi Crizi lɛ bɛ -nyrɛn 'gʊ. 'Wɪnun zɪɛ Bali -a ta bɔla -yrɛ 'nan -e 'wɪ nɛn e -taa "drɛlɛ bɛ, Zozi 'e -kɔɔn 'e 'sunɔn lɛ. -Yɛɛ "wɛan nɛn Zozi 'yɛɛ 'pasianɔn nɛn laji bɛ -a -tʊ 'pa 'sia 'e 'suzan Zan -va, ɛn yaa -a -nan kɔɔn -yrɛ.

2 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali -a ta 'bɔla Zozi lɛ, ɛn Zozi -a -nan kɔɔn Zan lɛ bɛ, -a 'bɔ nɛn Zan -a 'sinan 'pa 'fluba 'gʊɛ -a -ji.

3 Min nɛn e 'fluba 'gʊɛ -a ta ve bɛ, Bali -le -fɛa a "man. ɛn minnɔn nɛn 'o "trɔɛn -tɔa -a -ji wɪ lɛ, waa "paala 'o 'ji te o 'ta wɔla "da "bɛ, Bali -le -fɛa a o man. Minnɔn zɪɛ 'o 'ci 'e "nran, kɔɔ 'wɪnun nɛn Zozi -a -nan kɔɔn bɛ -a drɛdɪ tʊ 'bɔ 'kogo.

Zan Zozinɔn 'tɔ 'bʊ

4 'An 'bɔ Zan, mɛɛn 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ 'ka -leglizɪ 'sɔravli "nɛn Azi 'lɛglɔn 'ji bɛ, 'cɛɛ. Bali a -nan tʊ pɛɛnɔn man, e ya -nan 'li 'e 'cɛn, ɛn e -taa.

'E 'yɛɛ "yi 'lee 'yɛɛ -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ. ɛn "nyian bɛ, lei 'sɔravli "nɛn Bali -le mingɔnnɛn pɛin 'lɛ bɛ, Bali lei 'saun nɛn. 'O 'wee "yi 'lee 'wee -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ.

5 ɛn "nyian bɛ, Zozi Crizi 'e 'yɛɛ "yi 'lee 'yɛɛ -fʊdɪ -trɔɔ -nɔn 'cɛɛ. -Yɛɛ cɪ 'wɪ zɪɛ -a -nan yɪzan -a, ya'a 'wɪ ve 'wlu 'a dɪ. ɛn -yɛɛ cɪ min nɛn Bali -a

wluan -kanɔn 'va 'e tɛdɛ bɛ -a, ɛn -yɛɛ mingɔnnɛn pɛɛnɔn nɛn 'trɛda bɛ o "paala.

Zozi Crizi -kaa ye "yi. E wɪ "man ɛn minnɔn -a -tɛ, 'nan -e -a nyɛn 'e -kaa 'sʊ 'wɪ 'wɪdɪ 'lɔ.

6 E -kaa drɛ Bali -le mingɔnnɛn trɛda 'nɔn 'a. E -kaa drɛ Bali -pannɔn 'a, 'nan -e -kaa 'e "tɪ Bali 'su. 'Tɔ -dan 'e 'kɔn Zozi 'le vɛ -a, ɛn 'plɛblɛ 'e 'kɔn 'yɛɛ vɛ -a 'li 'trilii. Amen!

7 'Ka drɛ "yi! Zozi Crizi -taa "nyian 'e 'pee. E -taala "lolu -koei "da, ɛn minnɔn pɛɛnɔn -a ye. Minnɔn 'bɔ nɛn o -tin 'wɔ -a 'sɛan da oɔ, "o "ye "nyian. Yi zɪɛ -a da bɛ, 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji minnɔn -wʊɔdɪ "siala "klan -dan 'lɔ. 'Wɪ tɪglɪ nɛn, Amen!

8 Minsan Bali "e 'nan, 'yɛɛ cɪ 'wɪ pɛɛnɔn pou sianan "a, ɛn 'yɛɛ cɪ 'wɪ pɛɛnɔn 'le 'srannan "a. 'E ya -nan tʊ pɛɛnɔn man, 'e ya -nan 'li 'e 'cɛn, ɛn 'e -taa. 'Yɛɛ cɪ 'plɛblɛ pɛɛnɔn 'san Bali -a.

Zozi 'e 'fli kɔɔn Zan lɛ

9 'An 'bɔ Zan nɛn 'ka "bʊ Zozizan 'tʊ -a bɛ, an ya 'an yra yɪnan "le 'cee 'wɪ 'zʊ. An ya Bali -le mingɔnnɛn trɛdavɛ -a "le 'cee 'wɪ 'zʊ. Zozi "paa 'an 'va, -yɛɛ "wɛan nɛn an -pɔan "sɔa 'wɪnun -ji "le 'cee 'wɪ 'zʊ. An -tɔ Bali -le 'wɪ -sru, ɛn an -tɔ 'wɪnun nɛn Zozi -a -ci 'si 'mɛn bɛ -a da, -yɛɛ "wɛan nɛn minnɔn 'an 'kun, ɛn o -kʊ 'maan 'yi yei 'trɛ nɛn waa laabo Patmo bɛ -a da.

10 -Kaa san -le yi da nɛn Bali lei -sɛn 'an da, ɛn an wei -tʊ 'man 'an koda. E wɪ 'plɛblɛ "le 'bei 'le 'wɪ 'zʊ.

11 Wei zɪɛ e 'nan: «'Wɪnun nɛn yia -nan ye bɛ, 'i crɛn -tɛ

'fluba da, -e 'i 'pa 'sia -leglizi 'sɔravli 'gʊɛ -wɛ. Efɛz -leglizi a -tu, ɛn Simiri -leglizi a -tu, ɛn Pɛrgami -leglizi a -tu, ɛn Tiatire -leglizi a -tu, ɛn Sardo -leglizi a -tu, ɛn Filadɛfi -leglizi a -tu, ɛn Laodize -leglizi a -tu, o lɛ nɛn 'i 'fluba zɛ -a 'pa 'sia.»

12 -A -nan nɛn 'an 'man lila 'nan -e 'an min nɛn e ci 'wɪ tin 'banan 'mɛn bɛ -a yɪ. Zi 'an 'man lila bɛ, an -kannɛn -tɔra "dave 'yɪ 'sɔravli. O ya 'o drɛdi -siga -a.

13 -Kannɛn -tɔra "dave zɛ o yei "bɛ, an fɛ -tu 'yɪ. E ya "le Blamin -pɪ -le 'wɪ 'zʊ. Sɔ -gblɔ nɛn 'e wɔdi "da, ɛn -tien 'kɔlɛ nɛn 'e drɛdi -siga -a bɛ, -a 'bɔ nɛn yaa -tɔ 'e kugu da.

14 -A -wulo "jɛ "a 'fuvu "le 'nanwɛ luɔ "le 'wɪ 'zʊ. E ya 'fuvu 'yɪyɪ. ɛn -a yɪɛ "bia "le 'tɛ "le 'wɪ 'zʊ.

15 ɛn -a cɛin "fli "nɛn 'e 'wlu bɛ, o "bia "le -bulalɛ nɛn waa 'wɔ 'tɛ 'a ɛn e 'man bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ɛn -a wei -klunman "le 'yɪ -dan 'bɛ ci -sennan -klo -ji.

16 ɛn mɛn cɛn 'sɔravli "a -a -pɛ "yɪ 'lɔ. Sɛn nɛn -a 'lɛ a "man ɛn -a 'lɛ a -pɛ "fli "da bɛ, e ya -a 'le. ɛn -a yɪra "bia "le yidɛ 'bɛ ci 'binan 'plɛblɛ 'kpa.

17 Zi an min zɛ -a 'yɪ bɛ, ɛn an -tria "wlu. An 'sɔra "ji "le min -kadɪ -le 'wɪ 'zʊ. -A -nan nɛn 'e 'pɛ "yɪ 'pla 'an da, ɛn e 'mɛn 'nan: «Te "klan 'e 'i 'tɛ dɪ! Mɛn ci 'wɪ pɛɛnɔn pou sianan "a, ɛn mɛn ci 'wɪ pɛɛnɔn 'le 'srannan "a.

18 Mɛn 'belidɪ -nɔan "min lɛ. An -ka ɛn an fuvu, 'bɛ nɛn 'gʊɛ 'an yɪɛ a "man 'li 'trilii. 'Plɛblɛ a 'an 'lɔ -e 'an minnun wluan -kanɔn 'va. ɛn 'plɛblɛ

a 'an 'lɔ -e 'an minnun 'si -yremo fla.

19 -Yee "wɛan 'wɪnun nɛn yia 'yɪ bɛ, 'i cɛn -tɛ. -A -mɛnɔn a drɛnan 'va, ɛn -a -mɛnɔn -taa "drɛlɛ.

20 I mɛn cɛn 'sɔravli 'yɪ 'an 'pɛ "yɪ 'lɔ, ɛn i -kannɛn -trɔa "dave nɛn -siga -a bɛ -a 'yɪ 'sɔravli. 'Wɪnun zɛ -a -ci nɛn 'gʊ, mɛn cɛn 'sɔravli "bɛ, -wɛɛ ci Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ, o 'sɔravli "nɛn 'o yɪɛ -tɔa -leglizi 'sɔravli 'bɔ 'va bɛ waa. ɛn -kannɛn -trɔa "dave 'sɔravli "bɛ -leglizi 'sɔravli 'bɔ nɛn.»

2

'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ Efɛz 'nɔn 'le vɛ -a bɛ -nyrɛn 'gʊ

1 «'Wɪ 'gʊɛ 'i cɛn -tɛ -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nɛn Efɛz -leglizi -ji bɛ -yrɛ. 'I cɛn -tɛ 'nan:

'An 'pɛ "yɪ 'lɔ nɛn mɛn cɛn 'sɔravli "ci, ɛn 'mɛn 'ta 'wɔla -kannɛn -trɔa "dave nɛn -siga -a bɛ -a yei. 'An 'bɔ "e 'nan:

2 'Ka Zozinɔn nɛn Efɛz bɛ, an 'ka drɛ wɪnun -tɔa, ɛn 'ka 'fli nɛn kaa -nɔan 'mɛn 'nyranman -ji 'plɛblɛ bɛ, maan -tɔa. ɛn 'ka yɪɛ nɛn ka -tɔala 'wɪ da bɛ, maan -tɔa. Maan -tɔa 'nan 'ka 'vale min -wɪdɪnun -a ka'a 'sɔala dɪ. Minnun nɛn waa ve 'o 'fli man 'nan Zozi 'le 'pasianɔn nɛn 'waa, tɛ o 'ka 'a dɛ, ka o -nanjɛn ɛn kaa -tɔ 'nan 'wɪlunɔn nɛn waa.

3 Maan -tɔa 'nan 'ka yɪɛ -tɔala 'wɪ da, ɛn 'mɛn "wɛan 'ka yɪra 'yɪ, 'pian 'ka 'pɛ 'ka plɔblɛ dɪ.

4 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn kaa drɛ "yɪ "bɛ, maan -tɔa, 'pian 'wɪ 'tʊ a 'an 'ji -e 'an 'pla 'cɛɛ. 'Wɪ zɛ -nyrɛn 'nan, 'an yidɪ "yɪ

"tɛdɛ nɛn 'ka 'ji bɛ, 'ka 'pɛ plv
"man.

⁵ Cee 'an yɪdɪ "yi "tɛdɛ te
ka drɛ 'an -srɪnɔn 'a 'e 'trɛ
bɛ, 'ka 'ci "nrɔn "da! 'Ka 'si
'wɪ 'wɪdɪ "drɛdɪ man, -e 'wɪ
"yi "nɛn kaa drɛ 'e tɛdɛ bɛ 'ka
drɛdɪ 'sia "nyian! -Te ka'a
drɛlɛ dɪɛ, an "lo 'ka 'va -e 'an
'cee -kannɛn -trɔa "davɛ 'si 'an
man -kɔɔbli.

⁶ 'Wɪ nɛn kaa dra "nyian
"yi "bɛ, -nyrɛn 'gʊ, 'wɪnɪn nɛn
Nikolai -srɪnɔn -a dra bɛ, -a
'wɪ "naan 'ka man "le zɪ -a 'wɪ
"naan 'an man bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.

⁷ Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn
"ci -a -wulo -man bɛ, 'wɪ nɛn
Bali lei ci -a vɪnan Zozinɔn
lɛ bɛ -a san 'e man. Min nɛn
e 'ta wɔla 'wɪnɪn zɪɛ -a da ɛn
-a -wulo 'bɔla "va "bɛ, yiba
"nɛn e 'belidɪ -nɔan "min lɛ
bɛ, maan 'blv -nɔan -a san lɛ
-e 'e -bli. Yiba zɪɛ e ya 'e 'tɔdɪ
Bali -le fei.»

'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ Simiri
'nɔn 'le vɛ -a bɛ -nyrɛn 'gʊ

⁸ «'Wɪ 'gʊɛ 'i crɛn -tɛ -e 'i
'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nɛn
Simiri -leglizi -ji bɛ -yrɛ. 'I
crɛn -tɛ 'nan:

Mɛɛn ci 'wɪ pɛɛnɔn pou
sianan "a, ɛn mɛɛn ci 'wɪ
pɛɛnɔn 'le 'srannan "a. An -
ka ɛn an fuɔ. 'An 'bɔ "e 'nan:

⁹ 'Ka Zozinɔn nɛn Simiri
bɛ, 'ka yra nɛn ka ci -a yɪnan
bɛ, maan -tɔa. ɛn 'yalɛ nɛn
e 'ka 'tɛ bɛ, maan -tɔa. 'Pian
maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan
ka ya fɛnɔn 'a. Zuɪf 'nɔn
nɛn waa ve 'o 'fli man 'nan
'o ya Bali -le minnɪn -a bɛ,
'wɪnɪn nɛn waa ve 'ka man
-wɪdɪ "bɛ, maan -tɔa. 'Pian
maan -cin -tɔa 'ka 'ji 'nan,
o 'ka Bali -le minnɪn -a dɪ.
O ya Bali 'nanmanzan nɛn

waa laabo Satan bɛ, -yee
minnɪn -a.

¹⁰ Yra yɪdɪnɪn nɛn o -taa
'bɔlɛ "nyian 'ka man bɛ, te
'ka "klan -wɔ "dɪ! Bali 'nan-
manzan nɛn waa laabo Satan
bɛ, yaa dra -e 'o 'ka 'va min -
mienun -fɔ -pʊ 'kuin. Yaa dra
zɪɛ 'nan -e 'e 'cee yi -tɛradɪ
'an da -nanjɛn. ɛn "nyian bɛ
minnɪn 'tɛ "paa 'ka da yi -fu. -
Te 'ka 'va min -mienun -ka 'wɪ
zɪɛ -a -ji oo, te 'ka yi -tɛradɪ 'an
da 'le 'tɔ "fo "dɪ! -Te kaa drɛ
zɪɛ, 'belidɪ nɛn ya 'a 'nyaan dɪɛ,
maan -nɔan 'cɛɛ 'ka -kopa 'a.

¹¹ Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn
"ci -a -wulo -man bɛ, 'wɪ nɛn
Bali lei ci -a vɪnan Zozinɔn
lɛ bɛ -a san 'e man. Min
nɛn e 'ta 'wɔla 'wɪnɪn zɪɛ -a
da ɛn -a -wulo 'bɔla "va "bɛ,
'belidɪ nɛn ya 'a 'nyaan dɪɛ, e
dra -yee vɛ -a. -Yɛɛ ci 'nan -a
san 'ka -ka "flizan 'wo dɪ.»

'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ Pergami
'nɔn 'le vɛ -a bɛ -nyrɛn 'gʊ

¹² «'Wɪ 'gʊɛ 'i crɛn -tɛ -e 'i
'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nɛn
Pergami -leglizi -ji bɛ -yrɛ. 'I
crɛn -tɛ 'nan:

Sɛn nɛn -a 'lɛ a "man ɛn -a
'lɛ a -pɛ "fli "da bɛ, 'an 'lɔ nɛn
e ci. 'An 'bɔ "e 'nan:

¹³ 'Ka Zozinɔn nɛn
Pergami bɛ, ka -nyɛanla
'fla nɛn Bali 'nanmanzan
Satan mingɔnnɛn -ble "da
"bɛ -a da. 'Pian 'ka 'pɛ -sru
'ka tɔalɛ -e 'ka 'si 'an -sru
"dɪ. Maan -tɔa zɪɛ. Antipa
nɛn 'an -sruzan 'plɛblɛ 'a bɛ,
minnɪn -a -tɛ 'ka 'va nun,
'pian ka 'a yi -tɛradɪ 'an da
'le 'tɔlɛ dɪ.

¹⁴ 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ kaa drɛ
"yi, 'pian 'wɪ 'tʊ a 'an 'ji -e
'an 'pla 'cɛɛ. 'Wɪ zɪɛ -nyrɛn

'nan, 'winun nen Balam -a paa minnun ji 'li be, min -mienun a -a dřenan "nyian 'cee -leglizi -ji. -A -cin 'e 'tō 'ka 'ji 'nan, -si nen kō Izraēl 'nōn 'o 'ciila "da -e 'o 'wī 'wliđi "dre be, Balam -a kōōn Balak lē, en Balak -a kōōn -wle. -A -nan nen Izraēl 'nōn -yū -pan wī -blidi 'sia, en o nyinnandi 'sia lī 'lee 'kōnnen -a te wa'a 'o cin 'palē dī.

15 'Wī 'tūwli zīē, -a 'bō nen Nikolai -srunōn cī -a dřenan, en min -mienun a 'ka 'va te o ya 'wī zīē -a -sru.

16 'Ka 'si 'wī 'wliđi zīē -a dredi man! -Te ka'a 'silē -a dredi man diē, an "lo 'ka 'va -e 'an 'wī "nen -kōōn "minnun nen o cī 'wī zīē -a dřenan be -wle. Sen nen 'an 'le 'gūē, -a 'bō 'a nen maan dra.

17 Min nen 'wī man "trōen "cī -a -wulo -man be, 'wī nen Bali lei cī -a vīnan Zozinōn lē be -a san 'e man. Min nen e 'ta 'wōla 'winun zīē -a da en -a -wulo 'bōla "va "be, -blifē nen e ya laji, waa laabo mannen be, maan -nōan -yre. En "nyian be, an -kōlē 'fuvu -nōan -yre. -Kōlē zīē -a da nen min 'bō 'tō 'tre -kōan 'e 'cřen -tēdī. 'Tō zīē -a 'bō 'tūwli 'be -tōa, min pee 'ka -a tōa "fo "dī.»

'Wī nen Zozi -a 'vī Tiatire 'nōn 'le vē -a be -nyren 'gū

18 «'Wī 'gūē 'i cřen -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Tiatire -leglizi -ji be -yre. 'I cřen -te 'nan:

Mēen cī Bali -pī -a, en 'an yīē 'be "bia 'le 'tē 'le 'wī 'zū, en 'an 'cēin -man 'be "bia 'le -siga -le 'wī 'zū. 'An 'bō "e 'nan:

19 'Ka Zozinōn nen Tiatire be, an 'ka dre winun -tōa, en 'cee 'an yidi "yī "be, maan -tōa. En 'cee yī -teradi 'an da be, maan -tōa. En 'cee 'nyranman nen kaa 'paa 'mēn be, maan -tōa. En 'ka yīē nen kaa -tōala 'wī da be, maan -tōa. En maan -tōa "nyian 'nan, 'wī "yinun nen ka cī -a dřenan 'e 'fōla "da 'gūē, -a "kaga "mlian -a tēde vē da.

20 'Wī pēenōn nen kaa dre "yī "be, maan -tōa, 'pian 'wī 'tū a 'an 'ji -e 'an 'pla 'cēē. 'Wī zīē -nyren 'nan, līmōn nen waa laabo Zezabel be, ka'a -si tōa -yrō "dī. Yaa ve 'e 'fli man 'nan Bali 'lewei vīzan nen 'yaa. 'Pian -yēē 'wī "paadi -a -maan minnun nen 'cee -leglizi -ji be, o 'wī 'wliđi "dredi 'sia. O -yū -panwī -blidi 'sia, en o nyinnandi 'sia lī 'lee 'kōnnen -a te wa'a 'o cin 'palē dī.

21 An tū -nōn -yre 'nan -e 'e 'si 'wī 'wliđi zīē -a dredi man. 'Pian ya'a 'wle "man -e 'e 'si 'e dre wī -wliđi zīē -a man "fo "dī.

22 -Yēē "wēan an "ta -a nyianla -saa nen min 'e yra ye "da "kaga "be -a da. En "nyian be, an 'wī "nen -kōōnman minnun nen o 'si 'an -sru en o sōōnla -a -sru "be -wle. 'Pian -te o 'si 'o dre wī -wliđinun man be, ma'an dra dī.

23 An Zezabel -le 'nēnnun -tēēman. Kōō zī min -tū 'wī dre be, -a "nen "fē nen maan -nōan -a san lē. Maan dra zīē -e -leglizi 'nōn pēenōn 'o -tō 'nan, an min cī wī -tōa 'e pēenōn.

24 Maan -tōa 'nan, Zozinōn -mienun a Tiatire be, wa'a -sōōnlea 'wī "paadi -wliđi zīē -a -sru "dī. En wa'a

-wεελε 'nan Satan -le 'winun nen minnun -a "siala 'wι -dan a βε, 'o -tα "dι. 'Ka Zozinon zιε, 'ka le nen an ci 'wι 'gυε -a vιnan. An 'ka 'an 'tαdι 'ka man -sa -a 'nan 'an 'wι 'pee "paa "da 'cεε -e 'ka dre dι.

25 'Pian 'winun nen kaa -tα 'va βε, -a da nen 'ka yιε -trαα -trilii, -e 'men 'lαdι 'e bα.

26 Min nen e 'ta 'wυla 'an 'ci 'sα winun da -trilii en e 'bα -a 'le 'srannan "βε, -yεε ci min nen -a 'wulo 'bαla "va "βε, -a. Min zιε an 'trεda 'leglon pεenon 'peba wo -yrα, -yεε "paala.

27 <En -bulale "tonyrin -a nen e -va -ble 'leglonnun zιε o da. E o -wiiman "le zι -pα -wia "βε -yee 'wι 'zυ.>

28 'An "ti 'βε 'pleble zιε -a -non 'men, en an min zιε -yee -non "nyian. En "nyian βε, an bodrun mlen cren -non -yrε.

29 Min nen 'wι man "trαen "ci -a -wulo -man βε, 'wι nen Bali lei ci -a vιnan Zozinon le βε, -a san 'e man.»

3

'Wι nen Zozi -a 'vι Sardo 'non 'le ve -a βε -nyren 'gυ

1 «'Wι 'gυε 'i cren -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Sardo -leglizi -ji βε -yrε. 'I cren -te 'nan:

'An 'lα nen Bali lei 'sαravli "ci, en 'an 'lα nen mlen cren 'sαravli "ci. 'An 'bα "e 'nan:

'Ka Zozinon nen Sardo βε, an 'ka dre winun -tα. 'Ka 'tα "we 'nan 'belidι a 'ka 'lα, 'pian -a tigh da βε ka ya 'ka 'kadι.

2 'Ka dre "yi, "tαgα ka -kaala 'nan "fo! 'Ka 'wι

"wenwennen -mienun dra βε, e ya 'an 'ci 'sα winun yra man, 'winun zιε -a -sru "nen 'ka 'kυla, "tαgα 'ka -kaala 'nan "fo! Fε nen maan ve zιε -yεε ci 'nan, zι an 'ka dre winun -nanjεen βε, maan 'yι 'nan ya'a 'sαle 'an "ti "le dι.

3 Bali -le 'winun nen kaa 'man βε, 'ka 'ci "nrαn "da, en 'winun nen waa paa 'ka 'ji "da "βε, 'ka 'ci "nrαn "da! 'Winun zιε -a -cin 'e 'fαla 'ka 'ji -e 'ka 'si 'wι 'wlidι "drεdι man. -Te ka'a 'wι zιε -a manle "yi "dι, en ka -fυ yi -tenan βε, an bαa 'ka man kligli, "le zι crinzan -taa "min va βε -yee 'wι 'zυ. 'Ka dre "yi, kαα tυ nen an -taa "man "βε ka'a tα dι.

4 Maan -tα 'nan, Zozinon -mienun a Sardo βε, wa'a 'o 'fli "tri "tαle Bali 'le dι. -Yee "wean nen Bali -taa sα 'fuvu wυle o da, -e 'kυ 'ta wυla waa. -A -non da nen -e Bali 'e 'wι zιε -a dre -wle.

5 Min nen e 'ta 'wυla 'winun zιε -a da en -a -wulo 'bαla "va "βε, sα 'fuvu zιε -a 'bα nen e -taa -a wυle. En "nyian βε, min zιε -a 'tα nen 'e 'cren -tedι Bali -le min 'beli 'fluba 'ji βε, ma'an fuiman "fo "dι. 'Pian maan ve 'an "ti 'lee 'yee 'pasianon nen laji βε -wle 'nan, 'men min nen.

6 Min nen 'wι man "trαen "ci -a -wulo -man βε, 'wι nen Bali lei ci -a vιnan Zozinon le βε -a san 'e man.»

'Wι nen Zozi -a 'vι Filadefi 'non 'le ve -a βε -nyren 'gυ

7 «'Wι 'gυε 'i cren -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Filadefi -leglizi -ji βε -yrε. 'I cren -te 'nan:

'An 'bα 'gυε, an ya 'saun, en an ya tigh. 'An 'lα nen

David -le -lagle ci, -a -ci nen 'nan meen Bali -le mingonnen tre "paala. -Te maan 'le 'su be, min pee 'ka 'kolaman -a 'le wodi -a di. En -te maan -fo -ji be, min pee 'ka 'kolaman -a 'le 'sudi -a di. 'An 'bo "e 'nan:

⁸ Ka Zozinon nen Filadefi be, an 'ka dre winun -toa. Maan -toa 'nan, minnun yie 'ka 'naan 'ka man di, 'pian ka 'ta 'wola 'an wei da, en ka'a 'sile 'an -sru "di. -Yee "wean an -kpein 'le 'su 'cee. -Kpein zie min pee 'ka 'kolaman -a 'le wodi -a di.

⁹ 'Wi nen an -taa -a drele be -nyren 'gu. Zuif 'non nen waa ve 'o 'fli man 'nan, 'o ya Bali -le minnun -a, te o 'ka 'a die, 'wlunon nen waa. Ko Bali 'nanmanzan nen Satan -a be, -a -srulon nen waa. Minnun zie an -taa "tole o man -sa -a 'nan 'o "po -soon 'ka 'wlu, -e 'o -to 'nan an 'ka ye "yi.

¹⁰ 'Ka 'pe 'ka plule di, 'winun nen maan 'wi 'cee be ka 'ta 'wola "da. -Yee "wean yra yidi -dan nen e -taa "bole 'tredanon man be, 'an yie -toa 'ka 'va. Yra yidi zie an -taa "a 'treda 'nan -e 'an o dre winun -nanjen.

¹¹ -A -nan 'ka "nyian moan di, te an "ta "lo. 'Winun nen kaa -toa 'va be, 'ka yie -troa "da. 'Ka dre zie -e 'ka -kopa 'e -fo 'ka 'lo, "togo 'e dre min pee -le ve -a.

¹² Min nen e 'ta 'wola 'winun zie -a da en -a -wulo 'bola "va "be, maan dra 'koladren 'a 'an "ti Bali -le 'kuin. 'Kon zie -a -ji nen e -fo 'li "fo. 'An "ti Bali 'to nen maan cren -tea min zie -a man. En 'an "ti Bali -le 'fla 'to nen maan cren -tea "nyian "man. 'Fla zie

Zeruzalem -tre nen e "sia 'an "ti Bali "sron "laji be -nyren. En "nyian be, 'an 'to -tre nen 'an man 'gve, -a 'bo nen maan cren -tea min zie -a man.

¹³ Min nen 'wi man "tronen "ci -a -wulo -man be, 'wi nen Bali lei ci -a vnan Zozinon le be -a san 'e man.»

'Wi nen Zozi -a 'vi Laodize 'non 'le ve -a be -nyren 'gu

¹⁴ «'Wi 'gve 'i cren -te -e 'i 'pa 'sia Bali -le 'pasiazan nen Laodize -leglizi -ji be -yre. 'I cren -te 'nan:

Meen ci Amen -a. Meen ci 'wi nen Bali -a dre be, -a -nan yizan tigli 'a, en ma'an 'wi 've 'wlu 'a di. Bali ciila 'an 'va en e fe peenon dre. 'An 'bo "e 'nan:

¹⁵ 'Ka Zozinon nen Laodize be, an 'ka dre winun -toa. Maan -toa 'nan, ka 'ka 'men 'wi 'ji 'pleble di, en ka 'ka 'men 'wi 'ji 'ka toadi di. Ka -kon paan 'pe -to da.

¹⁶ 'Pian ka ya -a yei, -yee "wean an "ta 'ka -pian 'an -sru.

¹⁷ 'Ka 'fli "siala fenon 'a. Kaa ve 'ka 'fli man 'nan, fe a 'ku 'lo, ku 'ka "nyian fe pee -va di. Ka'a -ci toa di, -yee "wean nen ka 'wi zie -a ve. -A tigli da be, -pe nen ka ci -ji be, e ya -wli di "fo. 'Yale 'ka 'te, 'ka yie a 'e 'widi, en ka ya 'ka plodi.

¹⁸ -Yee "wean an 'wi "paala 'cee 'nan, -siga nen o -yee 'kpa -nanjen 'te 'va be, 'ka 'ta -a 'lo 'an 'lo. -Te ka 'wi zie -a dre be, ka -taa "drele fenon tigli 'a. En "nyian be, an 'wi "paala 'cee 'nan, 'ka 'ta so 'fuvu 'lo 'an 'lo, -e 'ka wu 'ka da. -Te ka 'wi zie -a dre be, 'yra -taa 'sile 'ka yie man. En "nyian be, an 'wi

"paala 'cεε 'nan, 'ka 'ta yiε 'yile
'lɔ 'an 'lɔ, -e 'ka -sɛn 'ka yiε -
goei -e 'ka -kɔla "fɛnan yidi -a.

19 -A -cin 'e 'kɔn 'ka 'ji
'nan, minnun nɛn an o ye
"yi "bɛ, an 'wɪ "paala -wɛ,
ɛn an 'wɪ 'tɔdi "paaman o ji
sɔnba "a. -Yee "wɛan 'ka 'si
'wɪ 'wɪdi "drɛdi man -e 'ka
'tɔ 'mɛn 'wɪ 'ji 'plɛble.

20 Maan nɛn, 'an -tɔdi 'cee
'kɔn -yrɛ "nɛn 'gɔ. An ya -a -
tenan 'ka da. Min nɛn yaan
wei 'man ɛn e 'kɔn 'lɛ 'sɔ 'mɛn
bɛ, an -wɪamlan -a san -le
'kuin -e 'kɔ fɛnun -bli -a 'e cin
va.

21 Zɪ an 'wɪ pɛɛnɔn drɛ,
ɛn 'an 'wulo 'bɔla "va "bɛ,
-a -nan nɛn 'an "tɪ Bali
'an 'nyran 'e "srɔn 'yee
mingɔnnɛn pɛin -da. Min
nɛn e 'ta 'wɔla 'wɪnun zɪɛ -a
da ɛn -a -wulo 'bɔla "va "bɛ,
'wɪ 'tɔwɪ zɪɛ -a 'bɔ nɛn 'an
'bɔ 'nyian "an "dra -a san
lɛ. Maan -nyɛanla 'an "srɔn
'mɛn mingɔnnɛn pɛin -da.

22 Min nɛn 'wɪ man "trɔɛn
"cɪ -a -wulo -man bɛ, 'wɪ nɛn
Bali lei cɪ -a vɪnan Zozinɔn
lɛ bɛ -a san 'e man.»

4

*Fɛnun pɛɛnɔn nɛn laji bɛ o
Bali bɔa*

1 Zɪ e cɛɛn 'wɪnun zɪɛ -a tin
'badɪ man 'mɛn bɛ, ɛn an fɛ
pee yidi 'sia "nyian. An -kpɛin
"tɔ 'yɪ 'e 'lɛ 'sɔdi laji. Wei
nɛn maan 'man paan 'e tɛdɛ
'plɛble "le 'bei 'le 'wɪ 'zɔ bɛ, e
wɪ "nyian. E 'nan: «'I 'ta 'an
'va lou 'gɔ! 'Wɪnun nɛn o -taa
"dreɛ "bɛ -sru "bɛ -e 'an -nan
-kɔn 'yiɛ.»

2 'Nun tɔɔn Bali lei -sɛn 'an
da, ɛn an mingɔnnɛn pɛin -tɔ
'yɪ laji. Bali a 'e -nyrandɪ "da.

3 E "bia -nyrannyran, ɛn -
a crɛn 'bɔ a fɛnyian 'e -ciala
"da. -Yee mingɔnnɛn pɛin zɪɛ
-pɔblɛn a 'e 'sɔdi "ta lou te
e "bia. -Pɔblɛn zɪɛ -a crɛn a
fɛnyian 'e -ciala "da.

4 Mingɔnnɛn pɛin zɪɛ e ya 'e
'si -fɔdi mingɔnnɛn pɛin -yɔ -
tɔ 'wɛ sinjɛn -a. Mingɔnnɛn
pɛinnun zɪɛ min cejenun yra
'o -nyrandɪ "da, te sɔ 'fuvu a
o pɛɛnɔn da. -Siga kle "a o
pɛɛnɔn 'wulo -man.

5 Mingɔnnɛn pɛin zɪɛ laa
'wɛi -wɛi -fɔdi "sia "va 'zia
te e -ko -pɛ pɛɛnɔn da, te laa
-paan "we. ɛn -kannɛn -pɔ
'sɔravli "nɛn o "bia 'plɛble 'kpa
bɛ, o ya 'o -trɔadi -a 'lɛ. Lei
'sɔravli "nɛn Bali lei 'saun 'a
bɛ -nyrɛn.

6 Mingɔnnɛn pɛin zɪɛ -a 'lɛ
bɛ, jemie a -nan. E ya 'e siadi
"da.

ɛn pɛin 'bɔ zɪɛ -a "srɔn -e 'e
si -fɔ "da "bɛ, fɛnun sinjɛn a 'o
-tɔadi -nan. O yiɛ a "kaga, ɛn e
ya o fɛ pɛɛnɔn 'nan.

7 Fɛnun zɪɛ -a -tɔ a "le -jra -
le 'wɪ 'zɔ, ɛn -a -tɔ a "le tri -
kɔnnɛn -le 'wɪ 'zɔ, ɛn -a -tɔ yra
a "le blamin -le 'wɪ 'zɔ, ɛn -a -tɔ
a "le kɔɛbo -le 'wɪ 'zɔ. "Loman
zɪɛ e ya 'sɔnan.

8 Fɛnun zɪɛ o -pɛ "jɛ "a
'shɛɛdɔ, 'shɛɛdɔ 'o pɛɛnɔn. Yiɛ
"kaga "a o -pɛ "jɛ "ta lou, ɛn
-a -mie a o -pɛ "jɛ 'wɪ. Wa'a
'flian "dre -fɔdi -a di. Bodrun
funnin te o "dre -fɔa, waa -fɔa
'nan:

«Minsan Bali a 'saun 'saun
'saun.

-Yɛɛ cɪ 'plɛble pɛɛnɔn 'san -a.

E ya -nan tɔ pɛɛnɔn man,

e ya -nan 'li 'e 'cɛn, ɛn e -taa.»
 9 Fɛnun sinjɛn 'bɔ zɪɛ, "dre
 "nɛn waa -fɔa "bɛ, min nɛn -a
 yɪɛ a "man 'li 'trilii ɛn e ya 'e
 -nyrandɪ mingɔnnɛn pɛin -da
 bɛ, -a 'tɔ nɛn waa dra -dan, te
 waa bɔa, te waa muo -fɔa.

10 -Te o ya "dre zɪɛ -a -fɔnan
 bɛ, min ceje -yɔ -tu 'wlɛ sinjɛn
 bɛ, 'o "po -sɔɔnman min nɛn -
 a yɪɛ a "man 'li 'trilii ɛn e ya
 'e -nyrandɪ mingɔnnɛn pɛin -
 da bɛ, -a wlu. O 'wee -siga kle-
 nun -sɛanla -a 'lɛ te waa bɔa
 "drenun -a. Waa -fɔa 'nan:

11 «'Kv 'san, yɪɛ ci 'kue Bali -a.
 Yɪɛ fɛ pɛɛnɔn dre,
 ɛn fɛnun pɛɛnɔn nɛn 'trɛda
 'gʊɛ,
 'i 'ci 'sɔ winun da nɛn i o dre.
 -Yee "wɛan -a -nɔan da nɛn
 -e min 'e 'tɔ -dan 'nɔn 'yɪɛ,
 ɛn -a -nɔan da nɛn
 -e min 'e 'i bɔ,
 ɛn -a -nɔan da nɛn
 -e min 'e vɪ 'nan 'plɛblɛ pɛɛnɔn
 a 'yɪɛ vɛ -a.»

5

*Fɛnun pɛɛnɔn nɛn laji bɛ o
 Bali -le 'bla bɔa*

1 "Bɛ -sru ɛn min nɛn 'e -
 nyrandɪ mingɔnnɛn pɛin -da
 bɛ, an 'fluba 'tv 'yɪ -a -pɛ "yi
 'lɔ. 'Fluba zɪɛ e ya 'e plindɪ,
 ɛn 'winun a 'e 'crɛn -tɛdɪ "man
 bei, ɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ -
 ji. ɛn "nyian bɛ, -a -yrɪnan a
 'sɔravli.

2 -A -nan nɛn Bali -le
 'pasian nɛn laji bɛ, maan
 'plɛblɛ 'tv 'yɪ, te e -paanman
 wei 'plɛblɛ 'ji. Yaa laabv 'nan:
 «-Tɪɛ ci "le 'e 'fluba 'gʊɛ -a
 baanun "flu -e 'e 'lɛ 'sʊ?»

3 Min 'ka yɪɛ laji dɪ, ɛn min
 'ka yɪɛ 'trɛda dɪ, ɛn min 'ka
 yɪɛ 'trɛ 'wlu dɪ. Min -tu 'ka yɪɛ

-e 'e -kɔla 'e 'fluba zɪɛ -a "flu -e
 'e yɪɛ 'tɔ -ji dɪ.

4 'Wɪ zɪɛ, zɪ maan -nan 'yɪ bɛ,
 -a 'wɪ 'nan 'an man, ɛn an -
 wuɔdɪ 'sia. Kɔɔ min -tv 'ka yɪɛ
 -e 'e 'fluba zɪɛ -a 'lɛ 'sʊ, -e 'e yɪɛ
 'tɔ -ji dɪ.

5 -A -nan nɛn min ceje -tu "e
 'mɛn 'nan: «Te 'i 'wuɔ dɪ! -Jra
 nɛn 'e "sia Zuda -le kunnin -
 wulo da bɛ, David kluda min
 bɛ -a 'bɔ nɛn. E fɛ pɛɛnɔn klɪ, ɛn
 'bɛ nɛn 'gʊɛ 'e -kɔlamam 'fluba
 'labɛ -a -yrɪvɛ pɛɛnɔn "cɛɛndɪ -
 a -e 'e yɪɛ 'tɔ -ji.»

6 ɛn an fɛ -tu 'yɪ, e ya 'e
 'tɔdɪ mingɔnnɛn pɛin 'lɛ. Min
 cejenun 'lee fɛnun sinjɛn bɛ
 waa si -fɔ. Bali -le 'bla nɛn.
 E ya "le fɛ nɛn waa -blɔ cɛɛn
 'sraga -a bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. -A 'bei
 a 'sɔravli, ɛn -a yɪɛ a 'sɔravli.
 Yɪɛ 'sɔravli zɪɛ Bali lei 'sɔravli
 "nɛn Bali o 'pa 'sia 'trɛda fɛ
 pɛɛnɔn 'nan bɛ, o 'bɔ nɛn.

7 'Bla zɪɛ e pli min nɛn 'e -
 nyrandɪ mingɔnnɛn pɛin -da
 bɛ -a man, ɛn e 'fluba 'si -a -pɛ
 "yi 'lɔ.

8 Zɪ e 'fluba 'bɔ 'si bɛ, 'nun
 tɔɔn ɛn fɛnun sinjɛn bɛ 'lee
 min ceje -yɔ -tu 'wlɛ sinjɛn bɛ,
 'o "po sɔɔn "wlu. "Dre "fɔ
 "dave nɛn e ya "le -gɔɛdɪ -le
 'wɪ 'zʊ bɛ, e ya o pɛɛnɔn 'lɔ.
 ɛn -siga 'kulenen nɛn e ya 'e
 fadɪ -laziglɔ -a bɛ, e ya "nyian
 o pɛɛnɔn 'lɔ. -Laziglɔ zɪɛ min-
 nun nɛn o ci Bali -le vɛ -a bɛ,
 -wee Bali trʊ 'badɪ nɛn.

9 -A -nan nɛn o "dre "trɛ -fɔdɪ
 'sia. Waa -fɔa 'nan:
 «-A -nɔan da nɛn i 'fluba 'sia,
 'nan -e 'i -a -yrɪvɛnun "cɛɛn
 "man.

Kɔɔ yɪɛ dre 'sraga bʊvɛ -a
 'lɛglɔn -tʊdʊ pɛɛnɔn nɛn

'trɛda 'gʋɛ -a -ji minnun man,
 'lee minnun nɛn
 o wei -tʊdʊ pɛɛnɔn -fɔa
 'trɛda 'gʋɛ o man.
 'I nyɛn nɛn e -sran bɛ,
 -a 'bɔ 'a nɛn i o ta pan 'wʊ Bali
 lɛ.
 10 Yia drɛ zɪɛ
 ɛn o drɛ Bali -le mingɔnnɛn
 trɛda 'nɔn 'a,
 ɛn o drɛ Bali -pannɔn 'a,
 'nan -e 'o -kaa "tɪ Bali 'su.
 -Wɛɛ -taa "mingɔnnɛn -blɪɛ
 'trɛda fɛ pɛɛnɔn da.»
 11 "Bɛ -sru ɛn Bali -le
 'pasianɔn nɛn laji bɛ, an o
 "kaga 'yɪ. O ya "kaga, blamin
 'ka 'kɔlaman -e 'e o "nrɔn dɪ.
 An o 'yɪ mingɔnnɛn pɛɪn "srɔn,
 o ya fɛnun sinjɛn 'lee min
 cejenun yei. An o wei 'man,
 12 te o "dre -fɔa wei 'plɛblɛ
 'ji. Waa -fɔa 'nan:
 «Bali -le 'bla nɛn
 waa -blɔ cɛɛn 'sraga bʊvɛ -a
 minnun man bɛ,
 -a -nɔan da nɛn minnun -a ve
 'nan,
 'plɛblɛ a -yrɔ.
 ɛn -a -nɔan da nɛn minnun -a
 ve 'nan,
 "yi pɛɛnɔn 'san nɛn.
 ɛn -a -nɔan da nɛn minnun -a
 ve 'nan,
 'wɪ 'tɔdɪ pɛɛnɔn "sia "va.
 ɛn -a -nɔan da nɛn minnun -a
 ve 'nan,
 -a lɔ nɛn "koe "ci.
 ɛn -a -nɔan da nɛn minnun -a
 ve 'nan,
 'tɔ bɔdɪ a -yee vɛ -a.
 ɛn -a -nɔan da nɛn minnun -a
 ve 'nan,
 'tɔ -dan a -yee vɛ -a.
 ɛn -a -nɔan da nɛn minnun -a
 ve 'nan,
 'tɔ "yi "vɪdɪ a -yee vɛ -a.»
 13 ɛn "nyian fɛnun pɛɛnɔn
 nɛn Bali o drɛ bɛ, an o wei

'man te o "dre -fɔa. -A -
 mienun a laji, ɛn -a -mienun
 a 'trɛda, ɛn -a -mienun a 'trɛ
 'wlu, ɛn -a -mienun a jemie -
 va. Waa -fɔa 'nan:
 «Min nɛn 'e -nyrandɪ
 mingɔnnɛn pɛɪn -da bɛ,
 'lee Bali -le 'bla bɛ,
 -kaa o 'tɔ "yi "vɪ,
 ɛn -kaa o 'tɔ bɔ,
 ɛn -kaa o 'tɔ -dan vɪ,
 ɛn -kaa vɪ o man 'nan
 o ya 'plɛblɛ 'li 'trilii.»
 14 -A -nan nɛn fɛnun
 sinjɛn bɛ, o wula "man 'nan:
 «Amɛn!» ɛn min cejenun 'o
 "po sɔɔn, te waa bɔa.

6

Bali-le 'bla 'fluba -yrɪvɛnun
"cɛɛndɪ 'sia "man
 1 "Bɛ -sru ɛn an Bali -le 'bla
 'yɪ, te e ya 'fluba -yrɪvɛ 'sɔravli
 "bɛ -a tɛdɛ 'cɛnnan. Zɪ yaa cɛɛn
 bɛ, -a -nan nɛn fɛnun sinjɛn
 bɛ, -a tɛdɛ paan 'kpa 'plɛblɛ "le
 laa -paan 'bɛ wɪ. Yaa 'vɪ fɛ -tʊ
 lɛ 'nan: «'I 'ta!»
 2 'An yɪɛ 'tɔ, ɛn an -sʊ 'fuvu
 'yɪ 'tanan. Min nɛn -sʊ zɪɛ -a
 da bɛ, "sa "a -yrɔ. Fɛ pɛɛnɔn
 'klɪzan nɛn ɛn e "ta -ko "nyian
 o 'klɪɛ. Bali -siga kle 'wʊ -a -
 wulo -man.
 3 Zɪ Bali -le 'bla 'fluba -
 yrɪvɛ "flizan cɛɛn bɛ, ɛn fɛnun
 sinjɛn bɛ -a "flizan paan. Yaa
 'vɪ fɛ -tʊ lɛ 'nan: «'I 'ta!»
 4 ɛn an -sʊ pee 'yɪ "nyian -
 tanan. E ya 'tɛndɛn "le 'tɛ nyin
 -le 'wɪ 'zʊ. Min nɛn -sʊ zɪɛ -a da
 bɛ, Bali sɛn -plɔun -nɔn -yre,
 'nan -e 'e 'kuli -fɔla 'trɛdanɔn
 yei. Yaa dra zɪɛ 'nan -e 'o cin
 -tɛɛ.
 5 Zɪ Bali -le 'bla 'fluba -yrɪvɛ
 yaagan cɛɛn bɛ, ɛn fɛnun
 sinjɛn bɛ -a yaagan paan.

Yaa 'vɪ fɛ -tʊ lɛ 'nan: «'I 'ta!»
 'An yie 'tɔ, ɛn an -sʊ tiidii 'yɪ
 'tanan. -Yee tiidii "a "le 'tɛ -
 drɛn 'zʊ. Min nɛn -sʊ zɪɛ -a da
 bɛ, fɛ -kʌlɪ "vɛ a -yɾɔ.

6 ɛn an wei -tʊ 'man fɛnʊn
 sinjɛn bɛ o yei. Yaa 'vɪ 'nan:
 «'I drɛ -e -blɪfɛnʊn pɛɛnɔn 'flɛ
 'e drɛ 'plɛblɛ, 'pian 'nyɾɔn 'lee
 -wɛn bɛ, tɛ o 'flɛ 'e 'pa "da "dɪ!»

7 Zɪ Bali -le 'bla 'fluba -yɾɪvɛ
 sinjɛnzʌn ɕɛɛn bɛ, ɛn fɛnʊn
 sinjɛn bɛ -a -nyɾanman paan.
 Yaa 'vɪ fɛ -tʊ lɛ 'nan: «'I 'ta!»

8 'An yie 'tɔ, ɛn an -sʊ 'yɪ
 'tanan. -A ɕɛn min -tɛa "klan
 -a. Min nɛn -sʊ zɪɛ -a da bɛ, -
 a 'tɔ nɛn -ka. -Yremo fla a -
 a -sru, tɛ e -taa. Bali 'plɛblɛ
 'nɔn -wɛlɛ 'nan 'o 'trɛ 'fʊɪ 'tʊ
 da minnʊn -tɛɛ, kɔɔ e 'trɛ 'bɔ
 ɕɛɛn 'e cin man sinjɛn. Waa
 -mie -tɛɛman sɛn -a, ɛn waa
 -mie -tɛɛman dra -tɛdɪ -a, ɛn
 waa -mie -tɛɛman -ɕɛ -tʊ nɛn e
 min "saa bɛ -a, ɛn waa -mie -
 tɛɛman plɔ winʊn -a.

9 Zɪ Bali -le 'bla 'fluba -yɾɪvɛ
 'sooluzʌn ɕɛɛn bɛ, ɛn an min
 leinʊn 'yɪ Bali -pan "dʌvɛ wlu.
 Minnʊn nɛn o -tɔ Bali -le 'wɪ -
 sru 'kpa tɪglɪ minnʊn yie man,
 ɛn minnʊn o tɛɛ bɛ, o leinʊn
 nɛn.

10 Min leinʊn zɪɛ, o -paandɪ
 'sia 'kpa 'plɛblɛ. O -paanman
 'nan: «'Kʊ 'san, i ya 'saun, ɛn
 i ya tɪglɪ. Tʊ "ɕɛn "nɛn i ɕɪ -
 a -pɛnnʌn, -e 'i 'wɪ "nɛn -kɔɔn
 'trɛdanɔn lɛ, 'wɪ nɛn waa drɛ
 'kʊɛ bɛ -a man?»

11 Bali sɔ 'fʊvʊ 'wʊ o pɛɛnɔn
 da, ɛn yaa 'vɪ -wɛlɛ 'nan, 'o man
 -pɛn tian "nyian. Kɔɔ o "blʊ
 'lee o "bʊnʊn nɛn o 'nyɾan-
 man -tɔwli zɪɛ -a "paa bɛ, min-
 nʊn -taa "o -tɛɛlɛ "le -wee 'wɪ
 'zʊ. ɛn o pɛɛnɔn 'ka tian 'o cin
 yɪdɪ dɪ.

12 Zɪ Bali -le 'bla 'fluba -
 yɾɪvɛ 'shɛɛdʊzʌn ɕɛɛn bɛ, 'an
 yie 'tɔ ɛn an 'trɛ nyɔɔndɪ -dan
 'yɪ. Yidɛ yɾa drɛ tiidii "le -ɕɛ
 bʊ sɔ -le 'wɪ 'zʊ, ɛn mlɛn drɛ
 'tɛndɛn "le nyɛn -le 'wɪ 'zʊ.

13 -A -nan nɛn mlɛn
 ɕɛnʊn 'sɪdɪ 'sia laji tɛ o -
 tɛɛmlʌn "tra. O -sɛanla "le
 'nan -tɛ fulɔ 'plɛblɛ yɪba nyɔɔn
 -a 'blʊ -sɛanla bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.

14 ɛn labli 'sandɪ 'sia
 'sɛzɛnɔn "le 'nan 'fluba nɛn
 o ɕɪ -a 'bʊnan bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zʊ.
 Pɔnnʊn pɛɛnɔn 'lee 'yɪ yei trɛ
 pɛɛnɔn 'san 'o 'tɔnan.

15 Zɪ 'trɛ nyɔɔndɪ 'sia bɛ,
 'trɛda blamin pɛɛnɔn yɔɔ. -Tɛ
 e ya mingɔnnɛn a ɔɔ, ɛn -tɛ e
 ya minnʊn tazʌn a ɔɔ, ɛn -tɛ e
 ya 'sounjanʊn tazʌn a ɔɔ, ɛn -
 tɛ e ya fɛzʌn a ɔɔ, ɛn -tɛ e ya
 min 'plɛblɛ 'a ɔɔ, ɛn -tɛ e ya
 nɔʌn -a ɔɔ, ɛn -tɛ e 'ka nɔʌn -
 a dɪ ɔɔ, o pɛɛnɔn yɔɔ 'trɛdrɛ.
 O -mie yɔɔ kʊnʊn ji, ɛn o -mie
 yɔɔ -kɔlɛ -dandannʊn yei, ɛn o
 -mie yɔɔ pɔnnʊn yei.

16 Waa vɛ pɔnnʊn 'lee -kɔlɛ -
 dandannʊn lɛ 'nan: «'Ka 'tɛ 'kʊ
 da -e 'kʊ 'ta 'e 'san, "tɔgɔ min
 nɛn 'e -nyɾandɪ mingɔnnɛn
 pɛɪn -da bɛ 'e 'kʊ yɪ, ɛn "tɔgɔ
 Bali -le 'bla 'le nyɾan -blɪdɪ 'e
 bɔ 'kʊ man.

17 Kɔɔ -wee nyɾan -blɪ yɪ -
 dan bɛ, -yɛɛ 'bɔ. Min -tʊ 'ka
 'kɔlaman -e 'e 'tɔ o 'lɛ dɪ.»

7

*Bali 'yee minnʊn -kɔnnɛn
 'pla*

1 "Bɛ -sru ɛn Bali -le
 'pasianɔn nɛn laji bɛ, an o
 sinjɛn 'yɪ. -A -tʊ a 'e 'tɔdɪ yidɛ
 wluʌn "nan 'zia, ɛn -a -tʊ a 'e
 'tɔdɪ yidɛ 'fɔ -nan "va 'zia, ɛn -a

-tu a 'e 'tɔdɪ 'trɛda "tre 'zia, ɛn
-a -tu a 'e 'tɔdɪ 'trɛda lou 'zia.
Waa drɛ zɪɛ 'nan -e fulɔ 'e vlɛ
'e "fɛɛn 'trɛda dɪ, ɛn -e fulɔ 'e
vlɛ 'e "fɛɛn jemɪɛ da dɪ, ɛn -e
fulɔ 'e vlɛ 'e "fɛɛn yɪba "tɔwli
"man dɪ.

² ɛn Bali -le 'pasianɔn nɛn
lajɪ bɛ, maan pee 'yɪ "nyian, te
e ya 'sinan yidɛ wluan "nan
'zia. Bali nɛn -a yɪɛ a "man "bɛ,
-yee fɛ -kɔnnɛn pla "vɛ a -yrɔ. -
A -nan nɛn e paan wei 'plɛblɛ
'jɪ Bali -le 'pasianɔn sinjɛn bɛ
-wlɛ, kɔɔ o lɛ nɛn Bali 'plɛblɛ
'nɔn 'nan 'o 'trɛ 'lee jemɪɛ srɛ.

³ E paan -wlɛ 'nan: «Te 'ka
klɛ tian 'trɛ man dɪ! ɛn te 'ka
klɛ tian jemɪɛ man dɪ! ɛn te
'ka klɛ tian yibanun man dɪ!
'Ka ta -pɛn, 'kɔ 'cɛn -kaa "tɪ Bali
'sunɔn -kɔnnɛn pladɪ man 'o
yra 'vaa -e 'ka drɛ.»

⁴ -A -nan nɛn minnun nɛn
Bali -le 'pasianɔn nɛn lajɪ bɛ, o
o -kɔnnɛn 'pla Izrael kunnin -
wulo -tɔdɔ pɛɛnɔn da bɛ, an o
"nɛn 'man. O ya min -kpi yaa
tɔ 'e 'ta le min -fuba sinjɛn 'wlɛ
sinjɛn (144.000).

⁵ Zuda -lɛ kunnin -wulo da
minnun "nɛn "nɛn
'gɔ,

o ya min -kpi fuda 'fili
(12.000),

ɛn Rubɛn -le vɛ nɛn 'gɔ,

o ya min -kpi fuda 'fili
(12.000),

ɛn Gad -le vɛ nɛn 'gɔ,

o ya min -kpi fuda 'fili
(12.000).

⁶ ɛn Aser -le vɛ nɛn 'gɔ,

o ya min -kpi fuda 'fili
(12.000),

ɛn Nɛfɔtali -le vɛ nɛn 'gɔ,

o ya min -kpi fuda 'fili
(12.000),

ɛn Manase -le vɛ nɛn 'gɔ,
o ya min -kpi fuda 'fili
(12.000).

⁷ ɛn Simeɔn -le vɛ nɛn 'gɔ,

o ya min -kpi fuda 'fili
(12.000),

ɛn Levi -le vɛ nɛn 'gɔ,

o ya min -kpi fuda 'fili
(12.000),

ɛn Izaka -le vɛ nɛn 'gɔ,

o ya min -kpi fuda 'fili
(12.000).

⁸ ɛn Zabulɔn -le vɛ nɛn 'gɔ,

o ya min -kpi fuda 'fili
(12.000),

ɛn Zozɛfɔ -le vɛ nɛn 'gɔ,

o ya min -kpi fuda 'fili
(12.000),

ɛn Benzamɛn -le vɛ nɛn 'gɔ,

o ya min -kpi fuda 'fili
(12.000).

*'Lɛglɔn -tɔdɔ pɛɛnɔn 'jɪ min-
nun "kaga 'o cin 'yɪ Bali 'lɛ*

⁹ "Bɛ -sru ɛn an min "kaga
'kpa 'yɪ. Blamin 'ka 'kɔlamɛn
o "nrɔndɪ -a "fo "dɪ. 'Lɛglɔn
'tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn 'trɛda 'gɔvɛ -a
-jɪ minnun nɛn waa. ɛn o wei
-tɔdɔ pɛɛnɔn nɛn 'trɛda 'gɔvɛ -a
-fɔa. O ya 'o 'sɛndɪ mingɔnnɛn
pɛɪn 'lee Bali -le 'bla 'lɛ. Sɔ
'fuvu nɛn o pɛɛnɔn da ɛn lo 'la
a o pɛɛnɔn 'lɔ.

¹⁰ O -paanman wei 'plɛblɛ 'jɪ
'nan:

«'Kɔ "tɪ Bali nɛn

'e -nyrandɪ 'yee mingɔnnɛn
pɛɪn -da bɛ,

'o 'vale 'yee 'bla 'a

-wɛɛ -maan kɔ 'si 'wɪ 'jɪ.»

¹¹ -A -nan nɛn Bali -le
'pasianɔn pɛɛnɔn nɛn lajɪ bɛ,
'lee min cejenun, 'lee fɛnun
sinjɛn bɛ, o mingɔnnɛn pɛɪn
zɪɛ -a si -fɔ. O pɛɛnɔn 'ta

"blulea mingōnnen pein zie -
a 'le en o Bali 'bō.

¹² Waa 'vī 'nan:

«'Wī tighl nēn.

'Kū "tī Bali bē,

kūi 'tō "yī "ve,

en kūi 'tō -dan ve,

en kūi 'yie 'wī 'tōdī ve,

en kūi muo -fōa,

en kūi 'tō bōa,

en kūa ve 'nan

'plēble 'lee -koladī a 'yie ve -a 'li
'trilii.

Amēn!»

¹³ -A -nan nēn min ceje -tu
'wī laabu 'an 'lō. Yaa laabu
'nan: «Minnun nēn sō 'fuvu 'jī
'labē, -tunun nēn waa? En o
'sia nyin zia?»

¹⁴ En maan 'vī -yre 'nan:
«'An 'san, ma'an 'kolaman -e
'an -tō dī, 'pian 'i 'bō yia -tōa. 'I
yra 'si, 'i vī 'mēn!»

En e 'nan 'mēn 'nan: «Min-
nun nēn o "sia 'o yra ynan -
dan bē o nēn. Bali -le 'bla nyen
-wee sō ci 'bōla.

¹⁵ -Yee "wēan nēn o ya 'o
'sendī Bali -le mingōnnen pein
'le, te o Bali "sua bodrun, fun-
nin -yee 'kuin. Bali nēn 'e -
nyrandī pein zie -a da bē, 'e yie
-tōa "o va.

¹⁶ Dra 'ka "nyian o tēa dī, en
'yī dra 'ka "nyian o tēa dī, en
yidē 'ka "nyian o tēa dī, en 'tēde
'ka "nyian o tēa dī.

¹⁷ Kōō Bali -le 'bla nēn Bali
-le mingōnnen pein "srōn "bē,
e -blifē -nōan -wle, en e 'yī nēn
e 'belidī -nōan "min le bē, -
a -nōan -wle, en Bali o yie 'yī
pēenōn būman.»

8

*Bali -le 'bla 'fluba -yrive
'sōravlizan cēen*

¹ Zī Bali -le 'bla 'fluba -yrive
'sōravlizan cēen bē, en laji -tō
flu. E 'mōn fōōnōn. E bōa 'leri
-bu -a.

² "Bē -sru en Bali -le
'pasianōn nēn laji bē, an o
'sōravli 'yī 'o 'tōdī Bali 'le. Bali
'bei 'sōravli "nōn -wle.

³ En Bali -le 'pasianōn nēn
laji bē -a pee -ta -tōle Bali -pan
"dave "srōn. Fē -tu a -yrō, e ya
'e drēdī -siga -a. Fē zie -a -jī nēn
o -laziglō 'tē 'ble Bali le. Bali -
laziglō "kaga "nōn -yre, 'nan -e
'e baa Bali -le minnun -le Bali
trū 'badī -a. -A pēenōn zie, yaa
'tē blī Bali -pan "dave nēn 'e
drēdī -siga -a, en e ya 'e -trōadī
Bali -le mingōnnen pein 'le bē
-a da.

⁴ -A -koei wluan -yrō, te e -
ko Bali va zia 'o 'vale Bali -le
minnun -le Bali trū 'badī -a.

⁵ "Bē -sru en Bali -le 'pasi-
azan zie e fē nēn o -laziglō 'tē
'ble -jī bē -a 'si, en e 'tē nēn Bali
-pan "dave da bē -a -sēn -jī. -A
-nan nēn yaa tuw 'trēda. Zī yaa
tuw bē, en laa -paan 'widī 'sia,
te laa 'e 'wlei -wlei -fōa, te 'trē
'nyōōnman.

-Te 'bei -tu wubē 'wī a -a -sru

⁶ Bali -le 'pasianōn nēn 'bei
'sōravli "a -wlo "bē, 'o 'man
wuw 'nan -e 'o 'fēn.

⁷ -A tēde -a fēen, en lalo 'lee
'tē nyin -srandī 'sia 'trēda. O
ya 'e baadī nyen -a. -Te o 'trē
cēen 'e cin man yaaga bē, -a
'fūi 'tū nēn yaa 'tē blī "fo 'o 'vale
'e 'ta yibanun 'lee 'e 'ta lunun
pēenōn 'a.

⁸ -A "flizan -a fēen, en pōn -
dan tū nēn e drē 'tē 'a "fo "bē, e
-kū -tēle jemie -va. -Te o jemie
cēen 'e cin man yaaga bē, -a
'fūi 'tū nēn yaa drē nyen -a "fo.

9 -Winun p̄een̄on n̄en jemie -va b̄e, -te o c̄een 'e cin man yaaga b̄e, -a 'pa 'tv̄ n̄en yaa -nan -nyan "fo. 'W̄l̄ z̄iē -ȳēē dr̄e -kl̄v̄ -dandannun p̄een̄on n̄en jemie da b̄e -wee v̄ē -a "nyian.

10 -A yaagazan -a f̄een, ̄en m̄l̄en cr̄en -dan tv̄ 'si laji 'e -tria te 'e -ble "le 'nan sr̄oan -le 'w̄l̄ 'zv̄. 'Yi ba p̄een̄on n̄en 'tr̄eda b̄e, 'lee 'yi ku p̄een̄on n̄en 'tr̄eda b̄e, -te waa c̄een 'e cin man yaaga b̄e, -a 'fv̄l̄ 'tv̄ -va n̄en e -t̄ē.

11 M̄l̄en cr̄en z̄iē -a 't̄o n̄en 'yile nyrannyran. K̄ō 'yi p̄een̄on z̄iē yaa lila nyrannyran, ̄en minn̄un n̄en waa m̄lin b̄e o kaa.

12 -A sinjenzan -a f̄een, 'nun t̄oan ̄en yid̄e 'le 'bid̄i -ta "tra. K̄ō yid̄e 'le 'bid̄i -le 'pl̄ebl̄e c̄een 'e cin man yaaga, ̄en -a 'fv̄l̄ 'tv̄ 'si "va. 'W̄l̄ 't̄owli z̄iē, -ȳēē dr̄e m̄l̄en 'lee m̄l̄en cr̄ennun p̄een̄on l̄ē. Z̄i 'w̄l̄ z̄iē e dr̄e b̄e, klun -le tiid̄i 'pa "da ̄en yid̄ea dr̄e "le klun "ta -t̄oala.

13 'An yie 't̄o ̄en an k̄ōbo 'ȳl̄ te 'e -cia 'wid̄i -a laji 'pl̄ebl̄e. Yaa ve 'nan: «'Tr̄edan̄on, 'w̄l̄ "ta b̄ōa 'ka man! 'Tr̄edan̄on, 'w̄l̄ "ta b̄ōa 'ka man! 'W̄l̄ "ta b̄ōa 'ka man, k̄ō Bali -le 'pasian̄on yaaga "ta -daa 'wee 'beinun 'f̄enl̄e.»

9

'Bei 'sooluzan wu ̄en 'w̄l̄ yid̄i 'e pou 'sia

1 Bali -le 'pasiazan 'sooluzan 'yee 'bei f̄een, ̄en an m̄l̄en cr̄en -tv̄ 'ȳl̄ 'sinan laji, e -tria. -Klu n̄en -a 'leda "ka "d̄iē, Bali -a -lagle 'w̄l̄ 'n̄on m̄l̄en cr̄en z̄iē -ȳf̄ē.

2 Yaa 'le 'sv̄, ̄en 't̄ē -goei wlu-andi 'sia -klu z̄iē -a ji. E ya

"le 'nan -ȳr̄ē bli -dan n̄en waa 't̄ē 'w̄v̄. 'T̄ē -goei z̄iē e yid̄ē dr̄e tiid̄i, ̄en e ful̄o dr̄e tiid̄i.

3 'Fl̄ēvl̄enun b̄ōlad̄i 'sia "va, ̄en o fuila "man 'tr̄eda. Bali 'pl̄ebl̄e 'n̄on -w̄l̄ē, -wee 'sh̄ē w̄v̄d̄i "yaaman "le z̄i 'tr̄eda -sanjre 'sh̄ē "yaaman b̄e -ȳēē 'w̄l̄ 'zv̄.

4 ̄En yaa 'v̄l̄ -w̄l̄ē 'nan, te 'o kl̄ē 'tr̄eda lu -t̄owli "man d̄i, ̄en te 'o kl̄ē yiba "t̄owli "man d̄i. 'Pian minn̄un n̄en o 'ka 'o -k̄onn̄en plad̄i f̄ē -tv̄ -a 'o yra d̄iē, o man n̄en 'o 'sh̄ē w̄v̄.

5 Ya'a -si -n̄onl̄ē -w̄l̄ē 'nan 'o minn̄un z̄iē o -t̄ēē "d̄i. 'Pian yaa 'v̄l̄ -w̄l̄ē 'nan 'o 'w̄l̄ "n̄en -k̄ōon -w̄l̄ē m̄l̄en 'soolu 'w̄l̄. -Wee 'sh̄ē w̄v̄d̄i "yaaman "le 'nan -te -sanjre 'sh̄ē 'w̄v̄ min man e "yaaman b̄e -ȳēē 'w̄l̄ 'zv̄.

6 Tv̄ z̄iē -a man b̄e, minn̄un 'b̄ō -a -w̄ēēman 'nan 'o 'fli -t̄ēa, 'pian wa'a 'kaa d̄i. O -kad̄i -w̄ēēman 'o 'b̄ō 'a, 'pian wa'a ye "fo "d̄i.

7 'Fl̄ēvl̄enun z̄iē 'o "n̄en 'pa "le 'nan -sunun n̄en o -s̄en o "ta -ko -kuli man b̄e -wee 'w̄l̄ 'zv̄. F̄ē -tv̄ a o -win -ji 'e plad̄i "le -siga kle "le 'w̄l̄ 'zv̄, ̄en o yra a "le blamin -le v̄ē -zv̄.

8 ̄En o -wulo "j̄ē "a "le l̄im̄on -wulo "j̄ē 'zv̄, ̄en o 'sh̄ē a "le -jra 'sh̄ē 'zv̄.

9 O 'k̄ol̄ē da ȳōv̄ē -kuli -l̄o b̄e, e ya -bulal̄ē -a. ̄En o -p̄ē "j̄ēn̄un 'o 'cin "we 'pl̄ebl̄e "le 'nan odronun n̄en -sv̄ -a -klanman b̄e, o "kaga 'b̄ē c̄l̄ fl̄an 'blinan -k̄v̄d̄i -a -kuli man.

10 O wei "a, ̄en -a "n̄en "a 'e b̄v̄d̄i "le -sanjre -le v̄ē -zv̄. O wei 'b̄ō z̄iē, f̄ē -tv̄ n̄en e "yaa-man b̄e e ya "ji. -Ȳēē -maan o -taa 'w̄l̄ "n̄en -k̄ōonl̄ē minn̄un l̄ē m̄l̄en 'soolu 'w̄l̄.

11 Satan -le 'pasiazan nen 'e yie -təa -klu nen -a 'leda "ka "diε -a va bε, -yεε ci 'flεvlenun zιε o da mingənnən -a. Satan -le 'pasiazan 'bə zιε waa laabo Ebre wei -ji «Abadən», en waa ve Grek wei -ji «Apoliyən». 'Tə "fli zιε -a -ci nen fε klu 'səzan.

12 'Wι yidi tede "sia -nyannan, en 'wι yidi "fli nen -a tede -sru "bε -nyren 'gu.

'Bei 'shεεdɔzan wu en 'wι yidi 'pa "da

13 Bali -le 'pasiazan 'shεεdɔzan "e 'yee 'bei fεen, en an wei -tv 'man Bali -pan "dave nen o -siga 'yi 'wυ "man "bε, -a -gan sinjen ji. Bali -pan "dave zιε, e ya 'e -trəadi Bali 'le.

14 Wei zιε yaa 'vι Bali -le 'pasiazan 'shεεdɔzan nen 'bei a -yrə "bε -yre 'nan: «Bali -le 'pasianən sinjen nen 'o -yridi 'yi nen waa laabo Efra bε -a "srən bε, 'i o "flu.»

15 -A -nan nen e o flu. E o flu 'nan -e 'o 'tredanən pεenən nen Bali o cεen 'e cin man yaaga bε, o 'fvi 'tv -tεε. Kəɔ 'wι zιε -a man -pennan nen o ci 'e 'cεn, en tv 'gυe 'e 'bə o man. Bali -a le 'pla 'e 'cεn, en yaa mlen 'pla 'e 'cεn, en yaa yi 'pla 'e 'cεn.

16 -Wee minnun a -sɔ da. An o "nen 'man. O ya min -kpi yaa -tɔdɔ -trilii -mlinyən -yaa 'fiili (200.000.000).

17 -A -nan nen an -sɔnun 'lee 'o 'ta minnun 'bə 'yi. Minnun zιε o 'kələ da yəvε -kuli -lə bε, -a cren -mie a 'tenden 'le 'tε 'le 'wι 'zɔ, en -a cren -mie a tiidii 'le 'tε -goei 'le 'wι 'zɔ, en -a

cren -mie min -tεa "klan "a. -Sɔnun zιε o -wulo a "le -jra -wulo -zɔ, en 'tε bəala o 'le, te 'tε -goei bəala o 'le, te -kələ 'tε bəala o 'le.

18 'Tε a -tv, en 'tε -goei "a -tv, en -kələ 'tε a -tv, fε yaaga zιε, -wεε 'treda minnun pεenən nen Bali o cεen 'e cin man yaaga bε, o 'fvi 'tv tεε "fo.

19 Kəɔ -sɔnun zιε, 'wee 'pleble a 'o 'le, en e ya o wei 'ji. O wei "a "le -mlen -le 'wι 'zɔ, -a -wulo a "da. -A 'bə 'a nen o 'wι 'wliɔ "dra minnun le.

20 'Wι yidi -dan zιε, ya'a minnun pεenən -tεεle di. 'Pian minnun nen o yie 'fo "man "bε, wa'a 'sile 'o drε wι -wliɔnun man di, en wa'a 'sile -yɔnun -pandi man di, en wa'a 'sile fenun -pandi man di. -Te e ya -siga a oo, en -te e ya -bulale a oo, en -te e ya -kələ a oo, en -te e ya yiba "a oo, wa'a 'sile -a -tv -pandi man "fo "di. Fenun zιε wa'a fenan ye di, en wa'a 'wι maan di, en wa'a 'ta 'wo di.

21 Wa'a 'sile min -tɔdi man di, en wa'a 'sile 'bui 'fɔdi man di, en wa'a 'sile nyinnandi li 'lee 'kənnen -a te wa'a 'o cin 'pale diε -a man di, en wa'a 'sile crin wɔdi man di.

10

Bali -le 'pasiazan -tv 'fluba 'nən Zan le 'nan 'e -bli

1 "Bε -sru en Bali -le 'pasianən nen laji bε, maan pee nen e ya 'pleble 'kpa bε -a 'yi, te e ya 'sinan laji. "Lolu -koei -a man 'si, en -pəblen a 'e 'sɔdi -a -wulo -man. -A yra "bia "le yide 'le 'wι 'zɔ, en -a cεinnun "bia "le 'tε nren -le 'wι 'zɔ.

² 'Fluba "wennēn 'tʊ a -yrə 'e 'le 'sʊdi. 'E 'pɛ "yi "cɛin -trɔa jemie da, ɛn 'e 'pɛ bʊ cɛin -trɔa 'trɛ da.

³ -A -nan nɛn e paan wei 'plɛble 'kpa -ji "le zɪ -jra -paanman bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. Zɪ e cɛɛn -paandɪ man bɛ, ɛn laa -paan wɪ 'sɔravli.

⁴ 'Wɪ nɛn maan 'man laa -paan zɪɛ -a wɪlu bɛ, an "ta -a cɛɛn -tɛa, ɛn an wei -tʊ man laji. 'E 'nan 'mɛn 'nan: «'Wɪnʊn nɛn laa -paan 'sɔravli -a 'vɪ 'labɛ te 'yɪɛ 'cɛɛn -tɛ "fo "di.»

⁵ Bali -le 'pasiazan nɛn maan 'yɪ 'e 'tɔdɪ lou 'trɛ 'lee jemie da zɪɛ, 'e 'pɛ "yi wɪluan laji.

⁶ ɛn e 'nan: «Bali yɪɛ a "man 'li 'trilii, ɛn -yɛɛ labli 'lee 'e 'ci fɛnʊn pɛɛnɔn drɛ, ɛn -yɛɛ 'trɛ 'lee 'e 'ta fɛnʊn pɛɛnɔn drɛ, ɛn -yɛɛ jemie 'lee 'e 'va fɛnʊn pɛɛnɔn drɛ. Bali zɪɛ -a man nɛn 'an 'pɛ wɪluan 'gʊ, ya'a "nyian mɔan di,

⁷ -e Bali -le 'pasiazan 'sɔravlizan 'e 'yee 'bei 'fɛn. -Te yaa fɛɛn bɛ, 'wɪ nɛn Bali -a yɔɔ minnʊn man bɛ te -a drɛ tʊ 'bɔ. 'Pian 'wɪ zɪɛ Bali -a 'vɪ 'e 'lewei vɪnɔn nɛn 'e 'sunɔn 'a bɛ -wɛɛ 'e 'cɛn.»

⁸ "Bɛ -sru ɛn wei nɛn maan 'man paan laji bɛ, e 'nan "nyian 'mɛn 'nan: «Bali -le 'pasiazan nɛn 'e 'tɔdɪ 'trɛ 'lee jemie da bɛ, 'i 'kʊ 'fluba "wennēn nɛn 'e 'le 'sʊdi -yrə "bɛ -a 'si.»

⁹ An -kʊ Bali -le 'pasiazan zɪɛ -a va, ɛn maan 'vɪ -yrɛ 'nan, 'e 'fluba 'bɔ 'nɔn 'mɛn. -A -nan nɛn e 'nan 'mɛn 'nan: «'I 'fluba 'bɔ 'si, 'i "sʊ -e 'i 'mɛn! E -kɔan

'i 'le 'nɔnnɔn "le -srɔ 'nyrɔn 'zʊ, 'pian 'i -pɔan 'ka 'taa -a yɪɛ "yi "di.»

¹⁰ Yaa -nɔn 'mɛn, ɛn maan "sʊdi 'sia, e ya 'an 'le 'nɔnnɔn "le -srɔ 'nyrɔn 'zʊ. 'Pian zɪ maan mɛɛn bɛ, ɛn 'an 'ci plɛndɪ 'sia.

¹¹ "Bɛ -sru ɛn Bali -le 'pasiazan 'bɔ "e 'nan 'mɛn 'nan: «'Wɪ nɛn e -taa "drɛɛ bɛ, 'i tin 'ba "nyian Bali 'tɔ da minnʊn nɛn 'leɟlɔn 'tʊdʊ pɛɛnɔn 'ji bɛ -wɛɛ, ɛn 'i tin 'ba minnʊn nɛn o wei -tʊdʊ pɛɛnɔn -fɔa "bɛ -wɛɛ, ɛn 'i tin 'ba mingɔnnɛnnʊn lɛ.»

11

Bali 'yee 'wɪ vɪnɔn "fli 'pa 'sia

¹ "Bɛ -sru ɛn e -cɛan -kɔ -tʊ -nɔn 'mɛn. E ya fɛ -sunzun drɛ vɛ -a. ɛn e 'nan 'mɛn 'nan: «'I 'kʊ Bali -pan 'kɔn 'sunzun drɛ, -e 'i Bali -pan "dave -sunzun drɛ! ɛn "nyian bɛ, minnʊn nɛn o Bali trʊ "baa 'kɔn 'bɔ 'ji bɛ, 'i o "nrɔn!

² 'Pian -klɔn nɛn e -cia Bali -pan 'kɔn 'bɔ man bɛ, 'yɪɛ 'tʊ 'e "tʊn, te 'yɪɛ 'ci -sunzun drɛ di! Kɔɔ minnʊn nɛn wa'a Bali tɔa diɛ o fɛ zɪɛ -a -nan "sia -e 'o srɛ. Bali -le 'fla 'saun zɪɛ, waa ta srɛman mlɛn -fuba sinjɛn 'wɛɛ 'fiili 'wɪlu.»

³ ɛn Bali "e 'nan: «An 'mɛn 'wɪ vɪnɔn "fli "paa -sia, -e 'o 'wɪ nɛn e -taa "drɛɛ bɛ -a tin 'ba minnʊn lɛ 'an 'tɔ da. -Cɛ bʊ sɔ 'bɛ -kɔan 'e wɔdɪ o da, ɛn waa tin "baa -wɛɛ yi -kpi tʊ yi -yaa 'fiili 'e 'ta le yi -fuba 'shɛɛdʊ (1.260) wɪlu.»

⁴ Min "fli zɪɛ, o ya "le Olivie yiba "fli "le 'wɪ 'zʊ, ɛn o ya "nyian "le -kannɛn -trɔa "dave

"fli "le 'wɪ 'zʊ. Bali nɛn e 'trɛ
"paala bɛ -a 'lɛ nɛn o ci 'o 'tɔdɪ.

5 -Te min "ta 'wɪ 'wɪdɪ "dra-
wɛ "bɛ, 'tɛ bɔala o 'le -e 'e min
zɪɛ -a -nan -nyan. E ya 'wɪ 'kpa
-a, min nɛn e ya "vale 'e 'wɪ
'wɪdɪ "dra -wɛ "bɛ, zɪ e -kaa
zɪɛ.

6 Tʊ nɛn o "ta 'wɪ nɛn e -taa
"drɛɛ bɛ -a ve minnun lɛ Bali
'tɔ da bɛ, 'plɛblɛ a -wɔ -e 'o 'tɛ
'pa minnun da. O -kɔlaman
laa 'cɛndɪ -a, ɛn "nyian bɛ o -
kɔlaman -e 'o 'yi lila nyɛn -a.
-Te o ya "va "bɛ, o 'wɪ 'wɪdɪ
'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn bɔa 'trɛdanɔn
man.

7 -Te o cɛɛn 'wɪ nɛn e -taa
"drɛɛ bɛ -a vidɪ man minnun
lɛ bɛ, -wi -tʊ bɔala -kɫu nɛn -a
'leda "ka "dɪɛ -a ji, -e 'e 'kuli -tʊ
o man. E o "flinɔn "kle -e 'e o
-tɛɛ.

8 O -kadɪ -fɔla 'fla -dan zɪɛ
-a -guada. 'Fla 'bɔ zɪɛ -a
da nɛn minnun Minsan pɛɪn
yiba "plan da. 'Fla zɪɛ e ya "le
'o laabʊ Sɔdɔm, ɛn e ya "le 'o
laabʊ "nyian Ezipti.

9 Minnun 'ka 'wɛɛ "man -
e 'o min "fli zɪɛ o wʊ dɪ.
'Lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji 'nɔn 'ta o pa-
nanjɛn lɛ yi -tʊdʊ yaaga 'e 'ta le
'e -bu.

10 -Wee -kadɪ bɛ, -a 'wɪ 'trɛda
'nɔn pɛɛnɔn 'ci nran. O ci
"nran 'e 'ciɫa "da, ɛn waa -ci
"yinun drɛ 'o cin lɛ. Kɔɔ min
"fli zɪɛ o 'tɛ 'pa 'trɛdanɔn da
"kaga.

11 Zɪ yi yaaga 'e 'ta le 'e -bu
zɪɛ e ciɫ bɛ, lei nɛn e 'belidɪ -
nɔan "min lɛ bɛ, Bali -a 'pa -
sia 'yɛɛ 'wɪ vɪnɔn "fli 'bɔ lɛ. E
wlala o ji ɛn o wluan lou 'o
'cɛɪn -da. -A -nan nɛn minnun
nɛn o ya 'wɪ zɪɛ -a -nan yinan
bɛ, nyɛn -dan o cɛɛn.

12 ɛn o wei 'plɛblɛ 'tʊ 'man
laji. Wei zɪɛ yaa 'vɪ Bali -le 'wɪ
vɪnɔn "fli zɪɛ -wɛɛ 'nan: «'Ka 'ta
'an 'va lou 'gʊ!» -A -nan nɛn o
wluanɪ 'sia "lolu -koei 'va te
o 'nanmannɔn -a -nan ye.

13 Tʊ 'bɔ 'lein zɪɛ -a wlu bɛ,
'trɛ 'nyɔɔndɪ 'sia 'kpa tɪglɪ. 'Fla
zɪɛ -te waa cɛɛn 'e cin man
-fu bɛ, -a 'fʊɪ 'tʊ -nan -nyan
'fo. Min -kpi 'sɔravli (7.000)
'bɛ kaa 'wɪ zɪɛ -a -ji. Min -
mienun nɛn o -fu bɛ, nyɛn o
cɛɛn 'wɪdɪ, -a -nan nɛn o wlu
'man "mɛn 'nan Bali nɛn laji
lou "bɛ, -yɛɛ ci o da.

14 'Wɪ yɪdɪ "flizan "sia -
nyannan, 'pian 'ka drɛ "yi -a
yaagazan 'bɔla 'kogo.

*'Bei 'sɔravlizan wlu ɛn 'wɪ
yɪdɪ yaagazan 'e pou 'sia*

15 "Bɛ -sru ɛn Bali -le 'pasi-
azan 'sɔravlizan 'yɛɛ 'bei fɛɛn.
-A -nan nɛn weinun 'wɪdɪ 'sia
laji 'kpa 'plɛblɛ. Waa 'vɪ 'nan:
«Mingɔnnɛn trɛ pɛɛnɔn nɛn
'trɛda bɛ o drɛ "mɛn 'kʊ 'san
Bali -le vɛ -a,
ɛn o drɛ -a -pɪ Zozɪ Crizɪ -le vɛ
-a.

E mingɔnnɛn -ble "da 'li
'trilii.»

16 Min cejenun -yɔ -tʊ 'wɛɛ
sinjɛn nɛn 'o -nyrandɪ 'wee
mingɔnnɛn pɛɪnnun da Bali
'lɛ bɛ, o blula 'o 'kɔlɛ "nɛn ɛn o
Bali 'bɔ.

17 Waa 'vɪ 'nan:
«'Kʊ "tɪ Bali, kʊɪ muo -fɔa.

Yɪɛ ci 'kʊ 'san -a,
ɛn 'plɛblɛ pɛɛnɔn a 'yɪɛ vɛ -a.

I ya -nan 'li 'e 'cɛn,
ɛn i ya -nan cɛɛgʊ yi -a.

I 'yɪɛ 'plɛblɛ -dan ci kɔɔn,

ɛn 'bɛ nɛn 'gʊɛ

i ya mingɔnnɛn -a fɛ pɛɛnɔn
da.

18 'Lēglōn pēēnōn 'ji 'nōn 'ka 'i
wei manlē "yi "di,
-yee "wēan 'yie nyran -blī tū
'bō o va.
En "nyian bē,
minnun pēēnōn nēn o kaa bē,
-wee tin 'badī 'bō.
'I 'sunōn nēn 'i 'lewei vūnōn 'a
bē,
'lee 'yie minnun bē,
'lee minnun nēn o 'yra -tēa 'i
man bē,
o -ko 'pa tū 'bō.
-Te e ya 'i -sruzan "wēnnēn 'a
ōō,
en -te e ya 'i -sruzan -dan a oō,
o -ko 'pa tū 'bō.
En "nyian bē,
minnun nēn o 'trēda srē 'trilii
bē,
o -nan -nyan tū 'bō.»

19 -A -nan nēn Bali -pan
'kōn nēn laji bē, Bali -a 'lē
'sū. En an Bali -le 'cezu nēn -
yee -pei -tō wūnūn cī -ji bē -a
'yī. En laa 'e 'wlei -wlei -fōdī
'sia, te laa -paan -klunman, te
'trē 'nyōōnman, te lalo -sēanla
'kpa 'plēblē.

12

*Lūmōn -tū 'lee -mlēngan -
dan*

¹ En 'lēbo "fō wī -dan tū
drē laji. 'Wī zīē -nyrēn 'gū:
Lūmōn -tū nēn, yidē -a man 'si
'e pēēnōn bē, -a cēin "fli "a 'e
'tōdī mlēn da, en -siga kle "nēn
mlēn crēn a "man 'sōravli "bē,
e ya 'e wōdī -a -wulo -man.

² Lī zīē -a -pōn a 'e man, en
e -fō -srūnan, -yee "wēan e -
paandī 'sia.

³ Zī e -paandī 'sia bē, en 'lēbo
"fō wī pee drē laji. 'Wī zīē -
nyrēn 'gū: -Mlēngan nēn, e ya
-dan, en e ya 'tēndēn. -A -wulo

a "da 'sōravli, ēn -a 'bei a "da
"fu, ēn -siga kle "a 'e wōdī -a -
wulo 'sōravli 'bō man.

⁴ Mlēn crēn pēēnōn nēn Bali
o cēēn 'e cin man yaaga bē, -
mlēngan zīē -a wei -a 'fū 'tū
wēēn 'trēda. -A -nan nēn -
mlēngan pli lī zīē -a man, 'nan
-te e cēēn 'nēn 'yadī man bē -e
'e 'nēn 'bō 'blī.

⁵ Kōō 'nēn zīē -a 'bō nēn
Bali -a 'plā 'nan -yēē -taa
"mingōnnēn -blīlē 'lēglōn
pēēnōn 'ji 'nōn da "fō. Lī zīē
e 'nēn 'bō 'ya -klōnmōn -a, en
Bali -kū -a 'e "srōn. 'Wī 'kpa
nēn, e ya Bali -le mingōnnēn
pēin "srōn, -mlēngan 'ka -
kōlālē -a -blīdī -a dī.

⁶ -A -nan nēn lī 'bō flān 'sia,
en e -kū "bui "da zīa. E -kū
fēnan nēn Bali -a man drē -a
yōōnan -a bē -a -nan. Fē zīē -
a -nan nēn waa 'lē 'bū 'trilii yī
-kpi tū yī -yaa 'fīlī 'e 'ta le yī -
fuba 'shēēdū (1.260).

*Bali -le 'pasianōn 'kuli -tō
Satan man en waa klī*

⁷ -Kuli 'sū laji. Bali -le 'pasi-
azan nēn waa laabo Mishēl
bē, o 'vale 'yee 'pasianōn 'a, o
-kuli -tō -mlēngan man. En -
mlēngan 'lee 'yee 'pasianōn -a
-tan 'o 'vale waa.

⁸ 'Pian zī -mlēngan -pē 'ka
'sōlē -kuli -a dīē, en 'o 'vale 'yee
'pasianōn 'a o -nyrannan 'ka
yīlē "nyian laji dī.

⁹ -A -nan nēn Bali -le
'pasianōn o -pin laji, en o 'ta
'tō o pēēnōn man 'trēda. -Mlēn
nēn e blāmin see paa 'lī bē,
-a 'bō nēn. Waa laabo Bali
'nanmanzan, en waa laabo
'nyian Satan. -Yēē 'wī 'wliđī
"drēdī "paa 'trēda blāmin lō.

10 "Bε -sru εν an wei 'pleble
'tv 'man laji. Wei zιε yaa 'vι
'nan:

«'Bε nen 'gυε,

tv nen -kaa "ti Bali min "sia 'wι
'ji bε, e 'bɔ.

E 'yee 'pleble 'ci kɔɔn,

εν yaa -ci kɔɔn 'nan

'yεε ci mingɔnnen -a.

En e 'pleble 'nɔn

'e 'pι Zozi Crizi le

'nan 'e mingɔnnen -bli fε
pεεnɔn da.

'Wι 'kpa nen 'wιnun zιε -a,

kɔɔ o Satan -pin laji.

Ya'a 'kolaman "nyian -tɔdi -a

Bali 'le,

-e 'e 'wι 'tɔ -kaa "bvι

'lee -kaa "blu Zozinɔn man di.

'Wι zιε -a 'bɔ nen

yaa dra 'e 'cεn bodrun funnin,

εν waa 'le 'tɔ -yrɔ 'sien.

11 En "nyian bε,

Bali -le 'wι nen

waa 'vι minnun le bε,

'lee Bali -le 'bla nyen nen,

e -sran bε,

-yee "wεan -kaa "bvι

'lee -kaa "blu Zozinɔn Satan
klι.

Wa'a "klanle -kadι lɔ

'wee yi -tεradι Zozi da -ji di.

12 'Wι zιε -yee "wεan bε,

laji fεnun 'lee 'ka pεεnɔn nen

ka -nyεanla 'nan nun bε,

'ka 'ci 'e "nran!

'Pian 'trε 'lee jemie -le vε bε,

'wι -taa "bɔle "wee "man,

kɔɔ Satan 'e yra 'pa o da.

'Bli a 'e 'fɔdi 'ji -dan,

kɔɔ yaa -tɔa

'nan 'yee tv 'ka "nyian -fɔle
"kaga "di.»

13 Zι -mlengan -a 'yι 'nan laji
si a 'e 'le wɔdi 'e 'lɔ bε, -a -nan
nen e sɔɔnla lumɔn nen e 'nen
'ya -klɔnmɔn -a bε -a -sru.

14 'Pian lι zιε, Bali kɔεbo -pε
"jε -dandan "fli "nɔn -yrε, 'nan
-e 'e 'ku "bui "da, fεnan nen
Bali 'bɔ -a 'pla -yrε "bε -a -nan.
Fε zιε -a -nan nen waa 'le 'bv
'trilii le yaaga 'e 'ta le 'e -bu,
εν -mlengan 'ka -kɔlale -a man
yidi -a di.

15 Tv zιε -a man bε -mlengan
'yi bɔladι 'sia 'e 'le te e "yro,
'nan -e 'yi 'bɔ 'e -ku lι zιε -a.

16 'Pian 'trε 'pa lι zιε -a va.
E 'le 'sv, εν 'yi nen e 'bɔla -
mlengan 'le bε, e -sεn "ji 'e
pεεnɔn.

17 -A -nan nen 'bli 'fɔ -
mlengan -ji lι zιε -a man -wliidi.
-Yee "wεan e -kuli -tɔ 'sien lι zιε
-a kluda 'nɔn man. Minnun
nen o 'ta wɔla Bali wei da, εν
o -tɔ 'wιnun nen Zozi 'a -ci 'si
-wle "bε -a da bε, -wεε ci lι zιε
-a kluda 'nɔn 'a.

Satan -wi -tv 'pa 'sia 'trεda

18 "Bε -sru εν -mlengan 'bɔ
'ku jemie man.

13

1 -A -nan nen an -wi -tv 'yι,
te e ya bɔlanan jemie -va. -
Wi zιε -a 'bei a -fu, εν -a -wulo
a 'sɔravli. En -siga kle "a 'e
wɔdi -a 'bei pεεnɔn man. En
"nyian bε 'tɔnun nen e ya Bali
sεε wɔdi -a bε, e ya 'e 'cρεn -tεdi
-a -wulonun 'bɔ man.

2 E ya "le 'nan kɔanεν 'le 'wι
'zv. -A cεinnun a -dandan, εν
-a srɔen a 'e trɔdi. En -a 'le a
"le -jra 'le 'zv. -Mlengan 'yee
'pleble 'nɔn -wi zιε -yrε, εν e
'yee mingɔnnen pεin 'bɔla -yrε
'nan 'e mingɔnnen -bli 'da.

3 -Wi 'bɔ zιε -a -wulo -tv
tuo 'pleble, 'pian -a mlɔn "a
'e 'nyandi, -a "pa 'ji "tun "nen
-nan. 'Wι zιε e 'trεdanɔn

πεεονον 'lebo "fo, -yee "wean o
soonla -a -sru.

4-A-nan nen o πεεονον 'o "po
soon -mlengan zie -a wlu, en
waa 'bo, koo -yee 'pleble 'non -
wi le. En o πεεονον 'o "po soon
"nyian -wi 'bo 'wlu, en waa
'bo -a vidi -a 'nan: «Min -tu
'ka 'kolaman -e 'e 'fli -koon -wi
'gυe -a man di. En min -tu 'ka
'kolaman -a 'klidi -a di.»

5-Si a e 'le 'sudi -wi zie -yree -e
'e 'fli 'sia -dandan, en "nyian -
e 'e 'wi Bali man -wli di. -Si a e
'nondi -yree mlen -fuba sinjen
'wle "fli (42) wlu.

6 -Yee "wean nen e Bali
"srondi 'sia. E wu Bali man -
wli di, en e wu fenan nen Bali
-nyeanla be -a man -wli di, en
e wu minnun nen o -nyeanla
laji be o man -wli di.

7 En -si a e 'le 'sudi "nyian -
wi zie -yree -e 'e Bali -le minnun
'kl -kuli -a. En "nyian -si a e
'nondi -yree -e 'e mingonnen -
bli 'leglon πεεονον 'jinon da.

8 -Yee "wean nen 'tredanon
πεεονον 'o "po soon "wlu en
waa 'bo. 'Pian Bali -le minnun
'ka "o "drele di. Koo Bali o 'to
'cren -te min 'beli 'fluba 'ji 'vaa
en Bali 'tre dre. 'Fluba zie Bali
-le 'bla nen waa 'non 'sraga -a
be, e ya -yee ve -a.

9 Min nen 'wi man "trōen
'ci -a -wulo -man be, -a san 'e
"trōen "to 'wi nen an "ta -a ve
'gυe -yree!

10 Min nen Bali -a 'pla 'nan
'e 'pu 'kon 'bli be, e -pu 'kon
'ble. En min nen Bali -a 'pla
'nan 'e 'ka -kuli 'tan sen "nen
"be, waa -tea -kuli 'tan sen -a. -
Yee "wean nen e ya "le Bali -le
minnun -pōan 'e 'so. Te -wee
yi -teradi Bali da 'le 'e 'to di!

Satan -wi pee 'pa 'sia 'trēda

11 "Be -sru en an -wi pee
'yi, te e ya bolanan 'tre 'ji. -
Wi zie -a 'bei a "fli, en o ya
"wenwennon "le 'bla 'nen 'bei
'le 'wi 'zu. 'Pian -a wei min -
tea "klan -a "le -mlengan wei
-le 'wi 'zu.

12 -Wi tede nen -a -wulo -
tu tuo 'pleble, en -a mlon 'bo
'nyan be, e 'yee 'pleble πεεονον
'non -wi "flizan zie -yree. -A -
nan nen e -to 'tredanon πεεονον
man -sa -a, 'nan 'o "po -soon -
wi tede wlu -e 'o bo.

13 E 'lebo "fo winun -dandan
dre, e 'te 'si laji minnun
πεεονον yie man, en yaa -sran
'trēda.

14 'Lebo "fo winun nen -wi
tede -a -si -non -yree 'nan 'e
dre be, -a 'bo 'a nen e kola
'tredanon 'ci sredi -a. Yaa 'vi -
wle 'nan, -wi nen waa tuo sen
-a en ya'a 'kale die, 'o -a min
yiba "nyaan.

15 En -wi tede -a -si -non -
yree "nyian 'nan, 'e 'belidi -non
min yiba 'bo le. Zi yaa dre
be, en min yiba 'bo 'widi 'sia.
En minnun nen wa'a 'o "po -
soonlea "wlu -e 'o bo die, min
yiba 'bo o tee.

16 Yaa dre en min -tudv
πεεονον plo 'pla 'o 'pe "yi "man,
-te 'be "cee die waa 'pla 'o
nyrenbon da. -E 'e 'sia min -
dan man, 'lee min nen e 'ka
-dan die -a man, 'lee fezan
man, 'lee 'yale -tezan man,
'lee min nen e ya non -a be -a
man, 'lee min nen e 'ka non
-a die -a man, o πεεονον plo zie
-a 'pla 'o man 'tredre.

17 Min oo min nen plo
zie e ya "man "be, -a san -
kolaman fenun 'lodi -a, en -a
san -kolaman fenun -tandi -
a. 'Pian min nen plo 'ka "man

"diε, ya'a 'kolaman -e "e "dre di. -Wi 'bɔ 'tɔ nɛn waa 'pla 'o man. -Te 'bε "cεε diε, waa 'tɔ 'bɔ 'fluba 'wle -tɔdɔ -tε 'e cin da, εn waa cɛɛn -tε 'o man. Kɔɔ -a 'tɔ 'cɛɛn 'fluba 'wle 'tɔ "we fε "nrɔndɪ -a, εn -a -tɔ "we fε "nrɔndɪ -a.

¹⁸ 'Wɪ 'tɔdɪ -a nɛn min -kolaman 'wɪ zɪε -a -ci mandɪ -a. -Yee "wεan min nɛn e 'wɪ -tɔa "bε, 'e -wi zɪε -a 'tɔ 'cɛɛn 'fluba 'wle -tɔdɔ -tε 'e cin da, -e 'e -tɔ. E -tiala min 'tɔ 'le vε -a. En -a "nɛn "nɛn 'gɔ, e ya -yaa 'shεεdɔ -fuba 'shεεdɔ 'wle 'shεεdɔ (666).

14

Minnun nɛn Bali -le 'bla o 'si 'wɪ 'ji bε o "dre "fɔ

¹ "Bε -sru εn an Bali -le 'bla 'yɪ 'e 'tɔdɪ pɔn nɛn waa laabo Zion bε -a da. Pɔn zɪε e ya Zeruzalem fla yei. Min -kpi yaa tɔ 'e 'ta le min -fuba sinjɛn 'wle sinjɛn (144.000) a 'o 'tɔdɪ -a "srɔn. Bali -le 'bla 'tɔ 'lee -a "tɪ 'tɔ a 'e 'cɛɛn -tɛdɪ o pɛɛnɔn nyɛnbɔn da.

² En an wei -tɔ -klundɪ 'man laji. E wu "le 'nan 'yi -dan 'bε ci 'yrɔnan, εn e wu "nyian "le 'nan laa -paan 'bε wu 'plɛblɛ. En e wu "nyian 'nɔnnɔn "le 'nan "dre "nɛn min "kaga "ci -a -fɔnan -gɔɛdi -ji.

³ Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bε, o ya 'o 'tɔdɪ Bali -le mingɔnnɛn pɛin 'lee min cejenun 'lee fɛnun sinjɛn bε o 'lɛ, εn o "dre zɪε -a -fɔa. Min -tɔ 'ka 'kolaman -e 'e "dre 'bɔ -tranladɪ. 'Pian min -kpi yaa tɔ 'e 'ta le min -fuba sinjɛn 'wle sinjɛn (144.000) bε, -wεε -fɔa "sidɔ. Minnun nɛn Bali o 'si 'wɪ 'ji 'trɛda bε, o 'bɔ nɛn.

⁴ 'Wɪ 'kpa, minnun zɪε Bali o 'si 'wɪ 'ji 'nan -e 'o 'kɔn Bali -le vε -a, εn "nyian -e 'o 'kɔn Bali -le 'bla 'le vε -a. Te o ya "le 'nan fei fε 'wle tɛdɛ nɛn waa -nɔan Bali lɛ bε -yee 'wɪ 'zɔ. Fɛnan pɛɛnɔn nɛn Bali -le 'bla 'ko bε, te o -ciala -a -sru. Minnun zɪε wa'a lɔmɔn -tɔlɛ di. Wa'a 'o 'fli "tri "tɔlɛ Bali 'lɛ nyinnandɪ -a lɔmɔn -sru "di.

⁵ Wa'a 'wlu -tɔwli "sɛnlɛ "fo "di. En 'tɔ 'tɔ 'ka 'e 'padɪ o man di.

Bali -le 'pasianɔn yaaga 'wɪ 'pla minnun lɛ

⁶ "Bε -sru εn an Bali -le 'pasiazan -tɔ 'yɪ, te e ya 'sɔnan laji. 'Wɪ 'nɔnnɔn nɛn ya'a 'li srɛman "fo "diε, -a vidɪ -a nɛn e ya ciɛnan 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji minnun 'lee minnun nɛn o wei -tɔdɔ pɛɛnɔn -fɔa "bε -wle.

⁷ Yaa 'vɪ wei 'plɛblɛ 'ji 'nan: «'Ka yie 'e 'nan Bali man, εn 'ka Bali 'bɔ 'tɔ dre -dan! Tɔ nɛn e 'trɛdanɔn 'le tin "baa bε e 'bɔ. Bali nɛn e 'trɛ 'lee la 'lee jemie 'lee 'yi pɛɛnɔn dre bε, 'ka "po sɔɔn "wlu -e 'ka bɔ.»

⁸ Bali -le 'pasiazan "flizan sɔɔnla -a tɛdɛ -sru "nyian, te yaa ve 'nan: «Babilɔn -nan -nyan. Babilɔn -dan nɛn e -tɔ 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'jinɔn man -sa -a 'nan 'o 'si Bali -sru "bε, -a -nan -nyan.»

⁹ En Bali -le 'pasiazan yaagazan sɔɔnla -a "flizan -sru "nyian, te yaa ve wei 'plɛblɛ 'ji 'nan: «Min oo min nɛn 'e "po sɔɔnla -wi nɛn waa min yiba dre bε -a wlu εn yaa 'bɔ bε, Bali 'wɪ "nɛn -kɔɔnman -a san lɛ. Min nɛn 'e "po sɔɔnla -a min yiba 'bɔ wlu εn yaa 'bɔ bε, Bali 'wɪ "nɛn -kɔɔnman

"nyian -a san le. En "nyian be min nen e plə 'pla 'e nyrenbən da, -te 'be "cεε dı yaa 'pla 'e 'pε -man be, Bali 'wı "nen -kəənman -a san le.

¹⁰ Bali nyran -ble minnun zıe o va 'pleble. O -taa 'o yra yıle -wlıdı 'te 'va. -Kəle nen e 'le "sia be e -kəən "va. Bali -le 'pasianən 'saun nen laji be 'lee Bali -le 'bla yıe man nen 'wı zıe e dra.

¹¹ O -taa 'o yra yıle bodrun funnin 'te zıe -a va, te -a -koei "ko laji 'li 'trilii. En -wee yra yıdı 'leda "ka "dı.»

¹² 'Wı zıe -yee "wεan nen e ya "le Bali -le minnun -pəan 'e 'sə. Te 'o 'ta wəladı Bali -le -peı da 'le 'tə dı, en te -wee yı -tεradı Zozi da 'le 'e 'tə dı!

¹³ "Be -sru en an wei -tə 'man laji. E 'nan 'mən 'nan: «'I 'wı 'gυe -a cren -tε! Minnun nen o -fı yı -tεranan Minsan da en minnun o tεe be, 'be nen 'gυe tı nen Bali -le -fεa dra -wee vε -a be 'e 'bə.»

En Bali lei 'saun -a 'vı "nyian 'nan: «'Wı 'kpa, o "flian 'wee 'nyranman 'padı -a, kəə 'wı "yinun nen waa drε be, -a "nen 'bldı 'bə.»

Bali 'tredanən 'le tin 'badı pou "siala 'kə?

¹⁴ "Be -sru en an "lolu -koei 'fuvu 'yı laji. Fε -tə a 'e -nyrandı "lolu -koei zıe -a da, e ya "le Blamin -pı -le 'wı 'zı. -Siga kle "a 'e wədı -a -wulo -man, en fε -tə nen o 'saa -tεa "a "be e ya -yrə. Fε zıe -a 'le a "man 'kpa tıglı.

¹⁵ -A -nan nen Bali -le 'pasianən nen laji be -a -tə 'bəla Bali -pan 'kən 'bə 'ji, en e paan 'kpa 'pleble min nen

'e -nyrandı "lolu -koei "da be -yrε. Yaa 'vı 'nan: «'I 'yie 'saa 'tεve 'si -e 'i 'saa 'tεdı 'sia! 'Saa 'te tı 'bə, kəə 'saa pεenən tran 'treda.»

¹⁶ -A -nan nen min nen 'e -nyrandı "lolu -koei "da be, e 'treda 'saa pεenən 'te.

¹⁷ "Be -sru en -a pee 'bəla "nyian Bali -pan 'kən 'bə nen laji be, -a -ji. 'Saa 'tεve nen -a 'le a "man 'kpa be -a -tə a "nyian -yee 'lə.

¹⁸ En Bali -le 'pasianən 'bə nen laji be, -a -tə nen -te e 'wı 'vı 'te le yaa dra be, e 'si Bali -pan "dave va zia. E paan 'kpa 'pleble Bali -le 'pasiazan nen 'saa 'tεve 'le 'le a -yrə "be -yrε. Yaa 'vı 'nan: «'I 'yie 'saa 'tεve 'si -e 'i rezen 'blı "cεendı 'sia! Kəə rezen yiba pεenən nen rezen feı be o 'blı tran.»

¹⁹ -A -nan nen Bali -le 'pasiazan zıe e rezen yiba pεenən 'bə 'nan. En yaa -sən fenan nen o rezen "blo "be -a -nan. Zı Bali -le nyran -bldı -taa "drεle zıe.

²⁰ O -taa "minnun -tεεle -e 'o o pəle "bı. O nyen "yro "le 'yı ba -le 'wı 'zı. E -ko -trilii e bəa kilo -ya yaaga da, en -a klu tırdı bəa -mənliε -tə.

15

Bali 'wı "nen "nyranman -kəənman 'tredanən le 'kə?

¹ "Be -sru en an 'lebo "fə wı -dan 'yı "nyian laji. An Bali -le 'pasianən 'səravlı 'yı. Bali o 'pla 'nan -wεe 'wı "nen "nyranman -kəənman 'tredanən le. -A -tə 'yee vε -kəənman, "be -sru -e -a -tə 'e 'yee vε -kəən. Bali -le nyran -bldı -nyranman 'leda nen zıe.

² Εν αν ηε -tu nen e ya "le jemie -le 'wι 'zυ βε -a 'yι "nyian. 'Pian e ya 'e siadi "da, εν 'te a "va. Εν "nyian βε, an minnun 'yι. Minnun zιe -wεε 'ka 'o "po -sōnlea -wi nen waa min yiba dre βε -a wlu dι, εν -wεε 'ka 'o "po -sōnlea -a min yiba 'bō 'wlu dι, εν -wεε 'ka -wi 'bō 'tō 'cρen -tελε 'o man dι, εν -wεε 'ka "nyian -wi 'bō 'tō 'cρen 'fluba 'wλε 'tōdυ -tελε 'e cin da, -e 'o 'pla 'o man dι. O ya 'o 'tōdι jemie 'bō da lou. Bali "dre "fō "dave nen e ya "le -gōedi -le 'wι 'zυ βε, -a -nōn o pεenōn λε.

³ Εν ο "dre "nen Moizi nen Bali 'suzan 'a βε yaa 'pa βε, -a -fōdι 'sia. "Dre zιe e ya "nyian Bali -le 'bla 'le "dre "a. Waa -fōa 'nan:

«Bali, yie ci 'kυ 'san -a,
εν 'pleble pεenōn 'san nen 'yia,
'i dre 'winun a -dandan,
εν o ya 'lεbo "fō winun -a.

Yie ci 'kυ 'san -a
εν 'pleble pεenōn 'san nen 'yia.
-Si tiglι nen yia -kōnman min-
nun λε,

εν -yεε ci -a 'kpa -a.
Yie ci mingōnnen -a
'leglōn pεenōn 'ji 'nōn da.

⁴ -Tιe 'ka 'klanman 'i 'lō dι?
Εν -tιe 'ka 'i 'tō -dan 've dι?
-A san "ka "fo "dι.

Kōō yie ci 'saun 'i -tōwli.
'Leglōn pεenōn 'ji 'nōn
'o "po -sōnmlan 'i 'wlu -e 'wei
bō.

Kōō o -taa -a -tōle 'nan
'winun nen o ci tiglι βε,
-nyren yia dra.»

⁵ "Be -sru, εν αν Bali -pan 'kōn 'yι 'e 'le 'sōdι laji, te -tandan yra 'e -trōadi fεnan 'saunzaun 'kpa -nan.

⁶ Εν Bali -le 'pasianōn nen laji βε, an o 'sōravli 'yι bōlanan -tandan zιe -a -ji. -Wεε "ta -daa 'wι "nen "tōdυ 'sōravli -kōnle 'trēda 'nōn λε 'gυ. Sō 'fuvu 'yryryrι nen 'e wōdι o da, εν -tien 'kōle nen e ya -siga -a βε, -a 'bō nen 'e 'tōdι o kugu da.

⁷ -A -nan nen fεnun sinjen nen Bali 'le βε, -a -tu -siga 'kulenēnnun -nōn Bali -le 'pasianōn 'sōravli 'bō λε. Yaa -nōn o pεenōn λε 'sōravli. Εν 'kulenēnnun zιe, Bali nen -a yie a "man 'li 'trilii βε, -yee nyran -blidι nen -a pεenōn 'ji.

⁸ Nun tōōn εν Bali -le 'pleble 'lee -yee -dan -le "wεan βε, 'te -goei Bali -pan 'kōn 'bō 'ci 'si. -Te Bali -le 'pasianōn 'sōravli zιe wa'a tian 'cēnle 'wι "nen -kōōndι man 'trēdanōn λε dιe, min -tu 'ka 'kōlaman -e 'e -wla Bali -pan 'kōn 'bō 'ji dι.

16

*Bali -le 'pasianōn 'sōravli
'wι "nen kōōn 'trēdanōn λε*

¹ -A -nan nen an wei 'pleble 'tu 'man. Wei zιe e wlu Bali -pan 'kōn 'bō 'ji, εν yaa 'vi Bali -le 'pasianōn 'sōravli "le 'nan: «'Ka 'kυ Bali -le nyran -blidι 'sōravli "nen 'kulenēnnun -ji 'labε -a -sran 'trēda.»

² Bali -le 'pasiazan tēde -kυ εν e 'yee 'kulenēn 'wun sōōn 'trēda. -A -nan nen mlōnnun -sēn minnun nen -wi 'tō 'cρen plō a o man εν 'o "po -sōnmlan -wi zιe -a min yiba 'wlu -e 'o bō βε o man. Mlōnnun zιe o ya "wlidι 'kpa εν o ya "nyian 'o 'le 'sidι.

³ "Be -sru εν -a "flizan 'kυ, e 'yee vε -wun sōōn jemie -va. Jemie zιe e 'nyin "le 'nan min

-kadı nyen -le 'wı 'zv. -A -nan nen fenun pēenōn nen "va te o yie a "man "bē, o kaa.

4 "Bē -sru -a yaagazan 'kū, en e 'yee vε -wun sōōn 'yi banun 'lee 'yi kunun va. -A -nan nen o pēenōn lila nyen -a.

5 En Bali -le 'pasiazan nen -te e 'wı 'vı 'yi lε yaa dra bē, maan wei 'man. Yaa 'vı 'nan: «Bali, yie cı Bali -a, en i ya -nan 'li 'e 'cēn, en yie cı 'saun.

'Yie 'wı "nen -kōōndı minnun lε bē, e ya 'e 'nōan da.

6 Kōō o 'yie minnun tēē en wei 'le 'wei vınōn tēē, -yee "wēan o tēē nen yia 'wū bē,

yia drε 'e nōan da.»

7 En an wei -tv 'man, e 'si Bali -nan "dave va zia. Wei zıē e 'nan:

«'Kū "tı Bali, yie cı 'kū 'san -a, en yie cı 'plēblē pēenōn 'san -a, en 'yie tin -tēdı min da bē, 'wı 'kpa, e ya 'e 'nōan da.»

8 "Bē -sru Bali -le 'pasiazan sinjēzan -kū, en e 'yee 'kulenen -wun sōōn yidε da. 'Nun tōōn Bali 'plēblē 'nōn yidε lε 'nan -yee 'bidı 'e minnun 'tε 'blı.

9 -A -nan nen yidε 'bidı 'sia 'kpa 'plēblē, en e minnun 'tε 'blıdı 'sia. Bali 'bō nen -yēē cı 'wı "nen -kōōnnan minnun lε 'e 'bō 'a bē, waa "srōndı 'sia, 'pian wa'a 'silē 'wı 'wlıdı "drēdı man -e 'o Bali 'tō -dan vı dı.

10 "Bē -sru Bali -le 'pasiazan 'sooluzan 'kū, en e 'yee 'kulenen 'wun sōōn -wi nen waa min yiba drε bē -yee

mingōōnnen pēin -da. 'Nun tōōn klun -trōa -wi 'bō 'le mingōōnnen trēda "fo. En minnun 'o yra yıdı 'sia 'wlıdı te o 'shē wūōman 'o nren man.

11 Mlōōnnun nen o -sen o man bē, 'lee yra nen o cı -a yınan -wlıdı "bē -yee "wēan o Bali nen laji lou "bē -a "srōndı 'sia. 'Pian wa'a 'o 'pē 'silē 'o drē wı -wlıdınun -sru "dı.

12 "Bē -sru en Bali -le 'pasiazan 'shēēdūzan -kū, en e 'yee 'kulenen 'wun sōōn 'yi -dan nen waa laabo Efra bē -a da. 'Nun tōōn 'yi zıē 'e bee "ji, 'nan -e mingōōnnennun nen o "sia yidε wluan "nan 'zia bē -wee -si 'e 'lε 'sv.

13 En an fε -wlıdı yaaga 'yı. O ya "le 'nan yolunun -le 'wı 'zv. -A -tv 'bōla -mlengan -dan 'le, en -a -tv 'bōla -wi nen waa min yiba drε bē -a 'le, en -a -tv 'bōla min nen e 'wlu -sean te yaa ve 'nan 'e ya Bali 'lewei vınan bē -a 'le.

14 -Yū -wlıdınun nen o 'lēbo "fō winun dra bē o 'bō nen. O yaaga zıē o -kū 'trēda mingōōnnennun cin yıē 'nan -e 'o 'man wūō -kuli -tandı da. -Kuli zıē waa -taan Bali man, yi -dan nen 'plēblē pēenōn 'san Bali -a 'pla bē -a da.

15 'Ka 'ci "nrōn 'wı nen Min -san -a 'vı bē -a da. Yaa 'vı 'nan: «'Mēn -tadı dra kligli. E dra "le crinzan -le vε 'zv, ma'an yi paa dı. Min nen -a yie 'fū "man en 'e 'man wūō bē, Bali -le -fēa a -a san man. 'Pian min nen ya'a 'e 'man wūōlē dıē, an bōa "man 'e plōdı, -e 'yra 'e san -tε min pēenōn yie man.»

16 -Yū -wlıdı yaaga zıē o 'trēda mingōōnnennun cin 'yı

fēnan nēn waa laabo Ebre wei -ji «Armajedōn» bē -a -nan.

17 "Bē -sru en Bali -le 'pasiazan 'sōravlīzan 'kū, en e 'yee 'kulenēn 'wun sōōn fēnan 'wein nēn labli 'lee 'trē yei "bē -a va. 'Nun tōōn an wei 'plēblē 'tū 'man Bali -pan 'kuin. Wei zīe e 'si Bali -le mingōnnen pēin -va zīa, en yaa 'vī 'nan: «'Bē nēn 'gūe, e -nyan "mēn "fo!»

18 En laa 'e 'wlei -wlei -fōdī 'sia, en laa -paan -klundī 'sia, en 'trē 'nyōōndī 'sia 'kpa 'plēblē. Zī Bali blamin sōōnla 'lī 'trēda bē, -a sōman 'trē 'ka tīan 'nyōōnlē dī.

19 Babilōn 'fla -dan bē, e cēēn 'e cin man yaaga. En 'fla pēēnōn nēn 'trēda bē, o -nan -nyan. Bali 'yee nyran -blīdī -ci kōōn Babilōn lē 'plēblē, kōō 'wī 'wliđinun nēn yaa drē bē, -a -cin 'ka 'sanlē "jī "dī.

20 'Yī yei 'trēnūn pēēnōn saan, en pōn -tū 'ka "nyīan yīlē 'trēda dī.

21 En lalo 'wle -dandan -srandī 'sia 'trēda. -A 'wlenun cibēn a -wliđī. -A -tū -kōlaman e bōa kilo -fuba 'soolu. Lalo nēn e cī -srannan -wliđī zīe, -yee "wēan minnūn Bali "srōndī 'sia.

17

-Kōnnen pēēnōn -wēēzan -le

'wī

1 "Bē -sru en Bali -le 'pasianōn 'sōravli "nēn 'kulenēnnun a -wlo "bē, -a -tū -ta 'wī tin 'balē 'mēn. E 'nan: «'Wī nēn e -taa "bōlē Babilōn man bē, 'i 'ta -e 'an -kōōn 'yīe! 'Fla zīe e ya 'e 'tōdī 'yī -dandannun "srōn, en e drē -kōnnen pēēnōn -wēēzan 'a.

2 Mingōnnēnnun pēēnōn nēn 'trēda bē, o -fō -a -sru. -Yee -kōnnen -wēēdī 'bō zīe e 'trēda minnūn pēēnōn 'sīanan, en 'o 'flī -nōn -yrē.»

3 E drē 'mēn "le 'nan nyrin -tēnan nēn an cī. En Bali -le 'pasiazan zīe e -kū 'maan "būi "da. An lumōn -tū 'yī fē zīe -a -nan. E ya 'e -nyrandī -wī 'tēndēn 'tū da. -Wī zīe -a -wulo a 'sōravli, en -a 'bei a -fu. 'Tōnūn nēn e ya Bali sēē wōdī -a bē, e ya 'e 'crēn -tēdī -wī 'bō man.

4 En sō 'tēndēn nēn -a 'flē a bē -a 'bō nēn lī zī -a da. Min -dandannun da sō nēn. -Siga 'lee fēnūn nēn -a 'flē a bē, e lī zīe -a man 'sī 'e pēēnōn. En -siga 'kulenēn a -yrō. 'Wī 'wliđinun nēn yaa drē -kōnnen -wēēdī -a bē e ya 'e fadī 'kulenēn zīe -a.

5 'Wī 'tū nēn -a -cī a 'e yōōdī bē, e ya 'e 'crēn -tēdī lī zīe -a nyrenbōn da. E ya 'e 'crēn -tēdī 'nan:

Mēēn cī Babilōn -dan a.

Mēēn cī -kōnnen -wēēnōn pēēnōn "bū "a.

En mēēn cī 'wī 'wliđī 'tō 'tōdū pēēnōn "bū "a.

6 An lī zīe -a 'yī Bali -le minnūn nēn e o tēē bē o nyēn mlīnnan, 'lee Zozi -srūnōn nēn e o tēē bē o nyēn mlīnnan. En yaa -tēdī 'sia "le -wēn -le 'wī 'zū. 'Wī zīe yaan 'lēbo "fō 'e cīla "da.

7 -A -nan nēn Bali -le 'pasi-azan zīe, e 'nan 'mēn 'nan: «-Mē "le "wēan 'i 'lēbo "fō? Lī nēn yīa 'yī 'labē, e ya 'wī yōōdī -tū -a, 'pīan an -taa -a -cī vīlē 'yīe. En -wī nēn -a -wulo a 'sōravli, en -a 'bei a -fu te lī 'bō a 'e -nyrandī "da 'labē, e ya 'wī yōōdī -tū -a, 'pīan an -taa -a -cī vīlē 'yīe.

8 -Wi nen i 'sia -a yunan 'gʊe, 'li te e ya, 'pian 'bɛ nen 'gʊe e "ka "nyian di. Yi -tu bɔa "bɛ, -wi zɪe e bɔala -klu nen -a 'leda "ka 'diɛ -a ji, -e Bali 'e -nan -nyan "fo. Tu zɪe -a man bɛ, minnun nen Bali 'ka o 'tɔ 'crɛn -tɛlɛ 'yee min 'beli 'fluba 'ji 'vaa ɛn e 'trɛ drɛ diɛ, -wi zɪe -a yidi o 'lɛbo -fɔa. Kɔɔ -wi zɪe, 'li te e ya, 'pian 'bɛ nen 'gʊe e "ka "nyian di.

9 'Wɪ 'tɔdi -a nen min -kolaman 'wɪ zɪe -a -ci mandɪ -a.

-A -wulo 'sɔravli "nen yia 'yɪ 'labɛ, pɔn 'sɔravli "nen li 'bɔ ci 'e -nyrandɪ "da "bɛ -nyɛn. Pɔnnun zɪe o ya "le mingɔnnen 'sɔravli 'le 'wɪ 'zʊ.

10 Mingɔnnennun zɪe o 'soolu yiɛ 'ka "nyian "man "di. 'Pian -a -tu a mingɔnnen -blun cɛɛgʊ yi -a, ɛn -a -tu 'ka tian 'talɛ di. -Te e -ta bɛ, ya'a mingɔnnen -ble tu "kaga 'wlu di.

11 -Wi 'bɔ nen, e ya 'li, 'pian 'bɛ nen 'gʊe e "ka "nyian diɛ, -yɛɛ -taa "mingɔnnen 'sɔrazan 'a, -e Bali 'e -nan -nyan "fo. -Wi zɪe e ya "nyian mingɔnnen 'sɔravlinɔn 'bɔ 'va.

12 'Bei 'fu nen yia 'yɪ bɛ, mingɔnnen -fu nen waa. 'Pian wa'a tian mingɔnnen -blidi 'silɛa di. Bali -taa -a -si -nɔnlɛ -wɛ 'nan 'o mingɔnnen -bli 'o 'vale -wi bɛ waa tu "wennen 'a. E bɔa 'lɛri -tu.

13 Mingɔnnennun zɪe 'wɪ -tɔwli "cin a o pɛɛnɔn 'ji. O 'wee -koladi 'lee 'wee 'plɛblɛ 'pa -wi zɪe -yee vɛ da.

14 ɛn o -ku -kuli -tɔlɛ Bali -le 'bla man. 'Pian Bali -le 'bla o kɪ, kɔɔ -yɛɛ ci

mingsannun da Minsan -a, ɛn -yɛɛ ci mingɔnnennun da mingɔnnen -a. Minnun nen Bali -le 'bla o laabu ɛn e o 'si "va 'yee vɛ -a bɛ, -wɛɛ -taa mingɔnnennun 'klɪlɛ 'o 'vale Bali -le 'bla 'a.»

15 "Bɛ -sru ɛn Bali -le 'pasiazan zɪe, yaa 'vɪ 'mɛn "nyian 'nan: «I 'yi -dandannun 'yɪ, te -kɔnnen pɛɛnɔn -wɛɛzan a 'e -nyrandɪ -a "srɔn. 'Yinun zɪe -wɛɛ ci 'le 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji minnun -le 'wɪ 'zʊ, 'lee minnun nen o wei -tʊdʊ pɛɛnɔn -fɔa "bɛ -wee 'wɪ 'zʊ.

16 ɛn 'bei 'fu nen yia 'yɪ bɛ, 'o 'vale -wi -a, o -taa 'nanlɛ -kɔnnen pɛɛnɔn -wɛɛzan 'bɔ man. O -taa fɛ pɛɛnɔn "koole "man -e 'o 'tʊ 'e plɔdi. O -taa li 'bɔ 'blɪlɛ, -e 'o -nyranman 'tɛ 'blɪ. -A fɛ -tu 'ka 'fo "fo "di.

17 'Wɪ pɛɛnɔn nen o -taa -a drɛlɛ bɛ, Bali 'bɔ 'bɛ 'cin -tɔa "o ji, 'nan -e 'wɪ nen yaa 'pla 'e 'cɛn bɛ 'e 'lɛ sɔɔ.

18 ɛn limɔn nen yia 'yɪ bɛ, Babilɔn 'fla -dan 'bɔ nen. -Yɛɛ 'trɛda mingɔnnennun pɛɛnɔn "paala.»

18

-Kɔnnen pɛɛnɔn -wɛɛzan -nan -nyan wɪ

1 "Bɛ -sru ɛn an Bali -le 'pasiazan pee 'yɪ, te e ya 'sinan laji. E ya 'plɛblɛ 'kpa, ɛn -yee 'tɛ 'san 'trɛda 'si "fo.

2 E paan 'kpa 'plɛblɛ -a vidɪ -a 'nan:

«Babilɔn -nan -nyan.

Babilɔn 'fla -dan bɛ,

-a -nan -nyan.

E drɛ -yʊ -wɪdɪnun fla -a.

-Yʊ -wɪdɪ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn -nyɛanla 'nan nun.

"Loman 'tə 'tʊdʊ pɛɛnən nən o
'ka 'saun Bali 'lɛ dɪ,
ɛn minnun 'ka o ye "yi "dɪɛ,
o ya -nan nun.

[Wi -tʊdʊ pɛɛnən nən
o 'ka 'saun Bali 'lɛ dɪ,
ɛn minnun 'ka o ye "yi "dɪɛ,
o ya -nan nun.]

³ 'Lɛglɔn pɛɛnən 'ji minnun
Babilɔn 'fla 'lɛ -wɛn mlin 'e
'ciɪla "da.

-Yɛɛ cɪ 'nan
e o pɛɛnən wɛɛ 'kɔnnɛn -a.
ɛn "nyian bɛ

'trɛda mingɔnnɛnnun -fɔ -a -
sru,

ɛn o 'wɪ 'wɪdɪ "tʊwɪ zɪɛ -a drɛ.
ɛn 'flɛ 'tannɔn nən 'trɛda bɛ,
o drɛ fɛnɔn 'a,
Babilɔn 'fla 'yɪfɛ a "kaga "lɛ
"wɛan.»

⁴ "Bɛ -sru ɛn an wei pee
'man laji. Wei zɪɛ yaa 'vɪ 'nan:
«'Mɛn minnun,
'ka 'si Babilɔn 'fla!
'Ka 'si 'nan nun,
-e -yee 'wɪ 'wɪdɪ 'e vɪɛ e baa
'ka man dɪ,

"tɔgɔ 'wɪ nɛn e -taa "bɔɛ "man
"bɛ,
e 'bɔ 'ka man.

⁵ 'Fla zɪɛ -yee 'wɪ 'wɪdɪ a
"kaga,

e bɔa labli man.
-Yee 'wɪ 'wɪdɪnun 'bɔ zɪɛ
-a -cin -trɔa Bali ji.

⁶ 'Wɪnun nɛn yaa drɛ minnun
lɛ bɛ,
'mɛn 'pasianɔn "o "dra "nyian
-yee "lɛ.

Waa 'lɛji bɔala 'e 'pa -a "fli.
'Kulɛnɛn nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ 'fa 'a
ɛn yaa -nɔn minnun lɛ bɛ,
waa faa 'e 'pa -a "fli
-e 'o -nɔn -yee "lɛ.

⁷ 'Fla zɪɛ,
zɪ 'e 'tɔ 'wɪdɪ 'yɪ "yi
ɛn e fɛ yɪdɪ 'yɪ "yi "bɛ,

-a da nɛn o 'tɛ "paa "da,
ɛn -a da nɛn waa ta dra -
trɔdrɔ.

Yaa 'vɪ 'e 'fli man 'nan,
e ya mingɔnnɛn -blɪnan,
ɛn -kɔnnɛn 'ka 'kalɛ 'e da dɪ,
ɛn 'e 'ta 'ka 'li 'dra -trɔdrɔ "fo
"dɪ.

⁸ 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ zɪɛ -yee "wɛan
bɛ,

'wɪnun nɛn o -taa "bɔɛ "man
yɪ -tʊwɪ "cɛ 'wɪlu bɛ -nyrɛn 'gʊ,
-cɛ bɔdɪ a -tʊ,
ɛn ta drɛdɪ -trɔdrɔ a -tʊ,
ɛn dra -tɛdɪ a -tʊ.

ɛn 'tɛ 'bɛ -taa -a -nan -nyanɛ.

Kɔɔ Minsan Bali nɛn e tin -tɛ
"da "bɛ,

e ya 'plɛblɛ.»

⁹ 'Trɛda mingɔnnɛnnun nɛn
o -fɔ -a -sru, ɛn -yee 'wɪ 'wɪdɪ
zɪɛ "o drɛ, ɛn "o fɛ yɪdɪ 'yɪ
"yi "bɛ, 'wɪ -taa 'nanɛ o man.
Tʊ nɛn o 'fla zɪɛ -a -yee 'tɛ
'blɪnan bɛ, -a -nan nɛn 'wɪ
'nandɪ "siala o man.

¹⁰ 'Wɪ nɛn e -taa "bɔɛ 'fla zɪɛ
-a man bɛ, e o -tɛa "klan -a, -
yee "wɛan wa'a -kolaman -e 'o
-pli "man "kogo dɪ. 'Pian o -fo-
kɔɔbli tɛ o -paanman. Waa ve
'nan:

«Babilɔn 'fla -dan,

'wɪ 'bɔ 'i man,

'wɪ 'bɔ 'i man.

Tʊ "wɛnnɛn "cɛ 'wɪlu nɛn

Bali cɛɛn 'wɪ "nɛn -kɔɔndɪ man
'yɪɛ.»

¹¹ 'Wɪ nɛn e -taa "bɔɛ 'fla
zɪɛ -a man bɛ, -yee "wɛan 'flɛ
'tannɔn 'wuɔdɪ "siala, kɔɔ min
'ka "nyian -wee 'flɛ 'lɔa dɪ.

¹² -Wee 'flɛnun 'bɔ nɛn
'gʊ: -siga fɛnun 'lɛɛ "lala
fɛnun, 'lɛɛ -kɔɔlɛnun nɛn o
'flɛ "mlɪan -siga da bɛ, 'lɛɛ
mingɔnnɛnnun da sɔnun, 'lɛɛ
yɪba "nɛn -a 'flɛ cɪ bɛ, 'lɛɛ -fi

'shE fEnun, 'lee -bulalE fEnun,
'lee -kɔlE 'kpagba,

13 'lee -laziglb 'tɔ 'tɔɔv
pEEnɔn, 'lee rEzEn -wEn, 'lee
'nyrɔn, 'lee -fari puu, 'lee
fei fE 'wlEnun, 'lee trinun,
'lee 'blanun, 'lee -sɔnun, 'lee
odronun, 'lee nɔannun.

14 Yiba "bE 'wlE "trandɪ
pEEnɔn nEn yaa 'yɪ "yi "bE, -
a -nan -nyan. En -a yifEnun
pEEnɔn bE, o 'san -yrɔ, wa'a
"nyian taa "fo "dɪ.

15 'FlE 'tannɔn nEn o dre
fEnɔn 'a Babilɔn 'fla 'le "wEan
bE, 'wɪ nEn e -taa "bɔlE 'fla zɪE
-a man bE, e o -tEa "klan -a, -
yee "wEan wa'a 'kɔlaman -e 'o
-pli "man "kogo dɪ. 'Pian o -fo
-kɔɔbli te o -wua.

16 Waa 've 'nan:
«Babilɔn 'fla -dan,
'wɪ 'bɔ 'i man,
'wɪ 'bɔ 'i man.
'I man a 'e 'padɪ
"nEn mingɔnnEnun da
sɔnun -a

'lee -siga fEnun 'lee -kɔlEnun
nEn
o 'flE "mlian -siga da bE -a.

17 En tɔ "wEnnEn 'wlu nEn
Bali -a pEEnɔn zɪE -a -nan -
nyan.

E bɔa 'lEri -tɔ.»

'Wɪ nEn e -taa "bɔlE 'fla zɪE
-a man bE, -yee "wEan -klɔ
-dandan -fɔnɔn 'lee minnun
nEn o "ta 'ta wo En o ya -klɔ
'bɔ 'ji bE, 'lee minnun nEn o
'nyranman "paa -klɔ 'bɔ 'ji bE,
'lee minnun nEn o 'wee -blifE
ye 'yi yie da bE, o pEEnɔn 'fɔ -
kɔɔbli.

18 Zi 'fla zɪE e ya -blinan, En
waa 'tE -goei 'yɪ bE, En o pEEnɔn
-a vɪdɪ 'sia 'wɪ 'nanmandɪ -a
'nan: «Babilɔn 'fla -dan, 'i yra
"nEn 'fla 'ka yɪlE 'trEda 'li "fo
"dɪ.»

19 O 'trE 'wi 'o da, te o -
wua 'wɪ 'nanmandɪ -a. Waa
ve 'nan:

«Babilɔn 'fla -dan,
'wɪ 'bɔ 'i man,
'wɪ 'bɔ 'i man.
Minnun pEEnɔn nEn
'wee -klɔ -dandannun a 'yi yie
da bE

o dre fEnɔn 'a,
'i yifE a "kaga 'le "wEan.
Tɔ "wEnnEn "cE 'wlu nEn
Bali cEEn 'wɪ "nEn -kɔɔndɪ man
'yie.

20 'Pian kaa nEn ka cɪ laji bE,
'lee kaa nEn
ka cɪ Bali -le minnun -a bE,
'lee kaa nEn
ka cɪ Zozi -le 'pasianɔn 'a bE,
'lee kaa nEn
ka cɪ Bali 'lewei vɪnɔn 'a bE,
'ka 'ci 'e "nran!

Kɔɔ Bali 'wɪ "nEn kɔɔn Babilɔn
'fla -dan lE,
'wɪ nEn ya dre 'cE bE -yee
"wEan.»

21 -A -nan nEn Bali -le 'pasi-
azan -tɔ nEn e ya 'plEblE 'kpa
bE, e -kɔlEbu -dan 'kpa 'sia En
yaa tɔv jemie -va, En yaa 'vɪ
'nan:

«Zɪ Babilɔn 'fla -dan bE
o -taa -a tɔv lE zɪE,
te wa'a "nyian -a ye 'li "fo "dɪ.

22 Wa'a "nyian "dre "fɔ "da
"fEnun -cin 'widɪ maan

-nan 'li "fo "dɪ,
En wa'a "nyian "dre maan
-nan 'li "fo "dɪ.
Wa'a bla bɔnɔn 'ye
'nan 'li "fo "dɪ,
En wa'a "nyian fE -sɔndɪ -cin
'widɪ maan
-nan 'li "fo "dɪ.

23 Wa'a "nyian -kannen 'san
ye

-nan 'li "fo "dɪ,
En lɪ 'pa "fEdinun 'ka "nyian -
kɔan
-nan 'li "fo "dɪ.

Fε -le "wεan nen 'wι zιe e 'bɔ 'i
man bε,
-nyren 'nan:

'Yie 'fle 'tannɔn 'tɔ bε wu 'tre
'gυe -a da.

'Yie -dravia winun dredi -a
nen

i 'treda minnun pεenɔn see
paa.

24 Babilɔn 'fla -dan,
yie Bali 'lewei vɔnɔn tεe,
en yie Bali -le minnun tεe.

En "nyian bε minnun pεenɔn
nen

minnun o tεe bε,
yie -maan en e dre.

'Wι zιe -yee "wεan nen
Bali 'wι "nen kɔn 'yie.»

19

Ci "nrandi -dan dre laji

1 "Bε -sru en an wei -tu 'man
laji 'pleble 'kpa. E wu "le 'nan
min "kaga 'bε ci -a vɔnan 'nan:
«-Kaa Bali 'tɔ "yi "vι!

-Kaa "ti Bali 'bɔ
'bε ci min 'sizan 'wι 'ji -a,

'tɔ -dan a -yee vε -a,
en 'pleble pεenɔn a -yee vε -a.

2 -Yee tin -tedi min da a 'e
'nɔan da,

en e ya 'wι tiglɔ da.

E 'wι "nen kɔn Babilɔn 'fla -
dan nen

e dre -kɔnnε pεenɔn -wεezan
'a bε -yεe.

Lɔmɔn zιe -yεe 'treda sre 'yee
'winun nen

yaa dra bε -a.

Bali -le 'nyranman 'panɔn nen
e o tεe bε,

-a 'tɔ 'ji nen Bali 'wι "nen kɔn
-yεe.»

3 En waa 'vι "nyian 'nan:

«-Kaa Bali 'tɔ "yi "vι!

Babilɔn 'fla -dan zιe,

e ya 'tε 'blinan.

-A 'tε -koei wuanla 'li 'trilii.»

4 -A -nan nen min cejenun
-yɔ -tu 'wle sinjen 'lee fenun
sinjen bε, o "po sɔn Bali -le
mingɔnnεn pεin 'le, en o Bali
'bɔ. Waa 'vι 'nan:

«Amen! -Kaa Bali 'tɔ "yi "vι!»

5 En wei -tu 'si Bali -le
mingɔnnεn pεin zιe -a va zia.

Wei zιe yaa 'vι 'nan:

«'Ka pεenɔn nen

ka ci Bali -le 'nyranman
'panɔn 'a bε,

'lee 'ka pεenɔn nen

'ka yie "naan Bali man bε,

-e 'e 'sia 'nen "wennεn man

-e 'e bɔ min ceje da bε,

'ka -cee Bali 'tɔ "yi "vι!»

6 "Bε -sru en an wei -tu 'man
'nyian. E wu "le 'nan min

"kaga 'bε ci -a vɔnan, en e wu

'nyian "le 'nan 'yi -dan 'bε ci

'yɔnɔn, en e wu 'nyian "le
'nan laa paan 'bε wu 'pleble.

Yaa 'vι 'nan:

«-Kaa Bali 'tɔ "yi "vι!

Kɔɔ -kaa san Bali nen

e ci 'pleble pεenɔn 'san -a bε,

e mingɔnnεn -blidi 'sia.

7 -Kaa ci 'e "nran!

-Kaa -paan ci "nran "dre "fɔdi
-a!

-Kaa Bali 'tɔ bɔ!

Kɔɔ Bali -le 'bla 'le li 'pa tu 'bɔ,

en -a nan 'bɔ 'e man wɔv 'va.

8 O sɔ 'fuvu 'yɔyɔi nen

"tri 'ka "ji "diε -a -nɔn -yεe

'nan -e 'e 'wɔ 'e da.»

Sɔ 'fuvu zιe, -yεe ci 'wι tiglɔnun

nen Bali -le minnun -a dre bε,

-a -kɔn "manvε -a.

9 Bali -le 'pasiazan bε, e 'nan
'mεn 'nan: «'I cren -tε 'nan:

Minnun nen o o laabɔ Bali -le

'bla 'le li 'pa "fedi da bε, Bali -le

-fεa a o man.» En yaa -tɔ "nen
'nyian 'nan: «'Wι zιe e ya 'wι
tiglɔ 'a, en e 'si Bali 'bɔ 'le.»

10 'Nun tɔn ɛn an blula
 'wlu 'nan -e 'an bɔ. 'Pian e
 'nan 'mɛn 'nan: «Te 'i 'wɪ zɪɛ -a
 drɛ "fo "dɪ! Bali nɛn 'i bɔ! Kɔɔ
 an ya Bali 'suzan 'a "le 'yie 'wɪ
 'zɔ. ɛn an ya Bali 'suzan 'a "le
 'i "bɔɪ Zozinɔn 'le 'wɪ 'zɔ. -Wɛɛ
 ci 'o 'tɔdɪ 'wɪnun nɛn Zozi 'a -ci
 'si -wɛɛ "bɛ -a da.» 'Wɪnun nɛn
 Zozi 'a -ci 'si minnun lɛ bɛ, -yɛɛ
 'ta -tɔa "o man ɛn o Bali 'lewei
 ve.

*Min -tv a 'e -nyrandɪ -sv
 fuvu da*

11 "Bɛ -sru ɛn an labli 'yɪ 'e
 'lɛ 'sɔdɪ te an -sv 'fuvu ye. Min
 nɛn -sv zɪɛ -a da bɛ waa laabo
 yie -trɔazan 'wɪ da, ɛn waa
 laabo "nyian 'wɪ tɪglɪ drɛzan.
 E tin -tɛa "min da 'e 'nɔan da,
 ɛn e -kuli -taan 'e 'nɔan da.

12 -A yie "bia "le 'tɛ 'le 'wɪ 'zɔ.
 -Siga kle "kaga "a 'e wɔdɪ -a -
 wulo -man. 'Tɔ 'tv a 'e 'crɛn -
 tɛdɪ "man. Min -tv 'ka 'tɔ zɪɛ -a
 tɔa "fo "dɪ, -te ya 'a 'silɛa -a 'bɔ
 'tɔwli "a dɪɛ.

13 Sɔ nɛn e ya 'e 'fɔdɪ nyɛn -
 a bɛ, -a 'bɔ nɛn 'e wɔdɪ "da. O
 min 'bɔ laabo Bali wei.

14 -Kuli man 'nɔn nɛn laji bɛ,
 o yra -a -sru. O ya -sv 'fuvu
 nun da o pɛɛnɔn, ɛn sɔ 'fuvu
 'yɪyɪ nɛn "tri 'ka "ji "dɪɛ, -a
 'bɔ nɛn o da.

15 Sɛn nɛn -a 'lɛ a "man "bɛ,
 e ya -a 'le. -A 'bɔ a nɛn e 'wɪ
 "nɛn -kɔɔnman 'leglɔn pɛɛnɔn
 lɛ. ɛn -bulalɛ "tonyrin -a nɛn e
 -va -ble o da. E o pɔlɛ "bo "le
 zɪ minnun rɛzɛn pɔlɛ "bo bɛ -
 yɛɛ 'wɪ 'zɔ. Zɪ 'plɛblɛ pɛɛnɔn
 'san Bali -le nyran -blɪdɪ bɔa "o
 man zɪɛ.

16 'Tɔ 'tv a 'e 'crɛn -tɛdɪ -yɛɛ
 sɔ da -a "pin "man. Waa crɛn
 -tɛ 'nan:

Mingɔnnɛnnun da
 mingɔnnɛn,

ɛn minsannun da Minsan.

17 "Bɛ -sru ɛn an Bali -le
 'pasiazan -tv 'yɪ "nyian 'e 'tɔdɪ
 yidɛ yra. E paan 'kpa 'plɛblɛ
 "lomannun nɛn o -wi -ble bɛ
 -wɛɛ. Yaa 'vɪ -wɛɛ 'nan: «Bali
 fɛ -dan tɔɛn, 'ka 'ta 'ka cin yɪ
 "man!

18 'Ka 'ta mingɔnnɛnnun wi
 -blɪ! 'Ka 'ta 'sounjanun tanɔn
 wi -blɪ! 'Ka 'ta 'sounjanun wi -
 blɪ! 'Ka 'ta -sɔnun 'lee minnun
 nɛn o -sɔnun -fɔa "bɛ, o wi -blɪ!
 'Ka 'ta minnun pɛɛnɔn wi -blɪ!
 -Te e ya nɔan -a oɔ, ɛn -te e 'ka
 nɔan -a dɪ oɔ, -te e ya min -dan
 a oɔ, ɛn -te e 'ka min -dan a dɪ
 oɔ, 'ka 'ta o wi -blɪ!»

19 -A -nan nɛn an -wi
 bɛ -a 'yɪ, ɛn an 'trɛda
 mingɔnnɛnnun 'yɪ o 'vale
 waa. O -ta 'wee 'sounjanun -
 a, 'nan -e 'o 'kuli -tan min nɛn
 'e -nyrandɪ -sv 'fuvu da bɛ 'lee
 'yɛɛ 'sounjanun man.

20 -Wi zɪɛ waa 'kun 'o 'vale
 min nɛn e 'wlu -sɛan te yaa ve
 'nan 'e ya Bali 'lewei vɪnan bɛ
 waa. 'Wluzan zɪɛ e 'lɛbo "fɔ
 wɪnun drɛ "le zɪ -wi 'bɔ 'a 'vɪ
 -yrɛ "bɛ -yɛɛ 'wɪ 'zɔ. Minnun
 nɛn -wi 'bɔ 'tɔ 'crɛn plɔ a o man
 ɛn 'o "pɔ -sɔɔnmlan -wi zɪɛ -a
 min yiba 'wlu -e 'o bɔ bɛ, 'wɪ
 zɪɛ -a drɛdɪ -a nɛn e o man 'yɪ.
 O -wi 'lee 'wluzan zɪɛ o tuv 'tɛ -
 dan nɛn -a ta a "le 'yɪ 'le 'wɪ 'zɔ
 bɛ -a va te o yie a "man. 'Tɛ zɪɛ
 e ya -wɪdɪ ɛn -kɔlɛ nɛn e 'le "sia
 bɛ e ya "va.

21 Min nɛn -sv da bɛ e o -
 nyranman tɛɛ sɛn nɛn -a 'le bɛ
 -a. ɛn "lomannun -ta 'kanle
 minnun zɪɛ o wi -a.

20

*Zozi Crizi -mlɛngan -fɔ -pv
 'kuin lɛ -kpi tv (1.000)*

1 "Bε-sru εν an Bali-le 'pasi-
azan 'yι te e ya 'sinan laji. -Klu
nen -a 'leda "ka "dιε, -a -lagle
'wλε a -yrσ, εν -bulale baa a -
yrσ "nyian.

2 E -mlengan bε -a 'kun, εν
yaa yrι 'nan 'e 'fola baa da λε
-kpi tv. -Mlen nen e blamin
see paa 'li bε, -a 'bσ nen. Waa
laabo Bali 'nanmanzan, εν
waa laabo "nyian Satan.

3 Yaa tuv -klu nen -a 'leda
"ka "dιε -a ji. Yaa -fσ -ji "da,
εν yaa -kσnnen 'pla. Yaa dre
zιe 'nan -e -mlengan 'e vιe 'e
'leglσn pεenσn 'ji minnun see
"paa "nyian dι. E -fσ -nan zιe
-trilii -e λε -kpi tv (1.000) 'e 'ci.
-Te λε -kpi tv ci bε, -e 'o "flu tv
"wennen 'wlu.

4 "Bε -sru εν an mingσnnen
peinnun 'yι. Minnun nen 'o -
nyrandι peinnun zιe -a da bε,
Bali 'pleble 'nσn -wλε 'nan 'o
minnun -le tin 'ba. Minnun
nen o -tσ 'winun nen Zozi 'a
-ci 'si -wλε "bε -a da, εν o -tσ
Bali -le 'wι -sru "bε o 'bσ nen.
Minnun zιe -wεε 'ka 'o "pσ -
sσnlea -wi zιe -a wlu -e 'o bσ
dι, εν -wεε 'ka 'o "pσ -sσnlea -
wi zιe -a min yiba 'wlu -e 'o bσ
dι. Εν "nyian -wεε 'ka -wi 'bσ
'tσ 'cren plσ 'palea 'o nyrenbσn
da dι, εν wa'a 'palea "nyian 'o
'pε -da dι. -Wεε wluan -kanσn
'va, εν -wεε mingσnnen blι 'o
'vale Crizi a λε -kpi tv 'bσ 'wlu.

5 'Pian min -kadι -mienun
bε wa'a 'wunlea -kanσn 'va dι.
O -fv zιe -trilii εν λε -kpi tv bε e
-nyan.

Zι wluandι -kanσn 'va tedε
dre zιe.

6 Minnun nen wluandι -
kanσn 'va tedε zιe e dre 'wee
vε -a bε, Bali -le -fεa a o man.
-Wεε ci Bali -le minnun -a.

Wa'a 'ka "flizan 'wo dι. -Wεε -
kσan Bali 'lee Crizi -pannσn 'a,
εν -wεε mingσnnen ble 'o 'vale
Crizi -a λε -kpi -twwli 'bσ 'wlu.

7 Λε -kpi tv zιe -te e -nyan bε,
o "sia Satan man,

8 -e 'e 'kυ 'trεda fε pεenσn
'nan. E -ko 'trεda 'leglσnnun
see "paale 'nan 'o 'tε 'e cin da
-e 'o 'kυ -kuli man. 'Leglσnnun
zιe o o laabo Go, εν o o laabo
"nyian Mago. -A -ji minnun a
"kaga "le jemie man nyren -le
'wι 'zv.

9 O fuila "man 'trεda 'nan -e
'o 'kυ minnun nen o ci Bali -le
vε -a bε o fla si -fσ. 'Fla zιe Bali
-a ye 'yi. -A -nan nen 'tε -dan
'si laji εν e minnun nen Satan
o cin 'yι bε o -nan -nyan "fo.

10 "Bε -sru εν Bali 'nanman-
zan nen e minnun see paa bε,
waa tuv 'tε -dan nen -a ta a "le
'yι 'le 'wι 'zv bε -a va. 'Tε zιe e
ya -wli dι εν -kσλε nen e 'le "sia
bε e ya "va. 'Tε zιe -a va nen
-wi 'lee min nen e 'wlu -sean
te yaa ve 'nan e ya Bali 'lewei
vιnan bε o o tuv. Fε zιe -a -nan
nen o -fo 'o yra yιnan bodrun
funnin 'le 'fu 'le man.

*Bali yi -tv 'pla 'nan -e 'e
'trεdanσn pεenσn 'le 'wι tin 'ba*

11 "Bε -sru εν an mingσnnen
pein 'fuvu -dan 'yι, te Bali a
'e -nyrandι "da. Εν Bali 'bσ 'λε
bε an 'tre 'lee labli 'yι te o -ko
'sandι -a. Wa'a "nyian o yιe 'li
"fo "dι.

12 Nun tσσn εν minnun nen
o -kaa bε an o yιdι 'sia. -E 'e
'sia 'nen "wennen man, -e 'e bσ
min ceje da bε, an o pεenσn 'yι
'o 'tσdι lou Bali -le mingσnnen
pein 'bσ 'λε. Εν 'flubanun nen
o dre winun a 'e 'cren -tedι -ji
bε, Bali -a 'le svσ. "Bε -sru εν
Bali 'fluba pee 'le 'sv, min 'beli

'fluba bε -nyren. Minnun zιε o dre winun nen 'e 'cren -tedι 'fluba 'ji bε, -a da nen Bali tin -te o da.

¹³ Minnun nen o kaa jemie -va bε, jemie o bōla bei. Minnun nen o kaa, εn o ya -ka 'lō bε, -ka o bōla 'ji. En minnun nen o kaa, o ya -yremo fla bε, -yremo fla o bōla 'ji. 'Winun nen o pεenōn 'tōdν -a dre bε, -a da nen Bali tin -te o da.

¹⁴ "Bε -sru εn Bali fε 'bō nen waa laabo -ka bε 'lee fε nen waa laabo -yremo fla bε o tuv 'te -dan nen -a ta a "le 'yi 'le 'wι 'zυ bε -a va. 'Te zιε -a va nen min -ka "flizan wo.

¹⁵ Min oo min nen -a 'tō 'ka yιε 'e 'cren -tedι Bali -le min 'beli 'fluba zιε -a -ji dιε, 'te zιε -a va nen waa tuv.

21

Bali 'trε-trε 'lee labli-trε dre

¹ "Bε -sru εn an 'trε -trε 'lee labli -trε 'yι. 'Trε tedε 'lee labli tedε bε, "wee "nan -nyan, εn jemie -nan -nyan "nyian.

² En an Bali -le 'fla 'saun 'yι 'sinan Bali 'srōn "laji te e -taa. Zeruzalem -trε bε -nyren. - A man 'e dredι fenyian "le zι lūmōn 'e 'man dra fenyian te e ya 'e bōε -pennan 'nan -e 'o cin 'pa bε -yee 'wι 'zυ.

³ En an wei 'pleble 'tν 'man. Wei zιε e 'si Bali -le mingōnnen pein zιε -a va zia. Yaa 'vι 'nan: «"Ka 'yιō! Fēnan nen Bali -nyeanla bε, 'bε nen 'gυε e ya minnun yei. E -fo o va, εn o -kōan -yee minnun -a. Bali 'bō -nyeanla o va εn e -kōan -wee Bali -a.

⁴ Bali 'bō 'bε -taa "o yιε 'yi bυλε. -Kadι 'ka "nyian kōan min man dι, εn -ce 'ka

"nyian bōa min da dι, εn -wuōdι 'ka "nyian kōan min man dι, εn 'wι 'nanmandι 'ka "nyian kōan min man dι. Kōō 'winun nen e dra 'e tedε bε, 'bε yi -ka.»

⁵ -A -nan nen Bali nen 'e -nyrandι mingōnnen pein -da bε, yaa 'vι 'nan: «"Ka 'yιō! An fε pεenōn dra 'e -trε.» En e 'nan 'mēn 'nan: «'I cren -te! Kōō 'winun pεenōn zιε e ya "le min 'e yi -tera "da, εn e ya 'wι tigh 'a.»

⁶ En e 'nan "nyian 'mēn 'nan: «An cēen -a dredι man. Mēen cι 'wι pεenōn pou sianan "a, εn mēen cι 'wι pεenōn 'le 'srannan "a. Min nen 'yi dra -a -tea "bε, an -taa 'yi 'nōnle -yre. Maan -nōan -yre 'yi nen e 'belidι -nōan -yre "bε -a ba ji. Maan -nōan -yre 'e "tun, ma'an fε -tν sia -yrō "fo "dι.

⁷ Min nen e 'bōla -a 'le 'srannan "bε, -a san le nen an "yi zιε -a dra. Mēen -kōan -yee Bali -a, εn e -kōan 'mēn 'nen 'a.

⁸ 'Pian minnun nen o klan 'an -sru 'ta wōdι lō bε, 'lee minnun nen -wee yi -teradι 'an da 'le 'tō bε, 'lee minnun nen o 'wι 'wlidι 'dredι 'pa 'nyranman -a bε, 'lee minnun nen o dre min -tenōn 'a bε, 'lee minnun nen o nyinnan lι 'lee 'kōnnen -a te wa'a 'o cin 'palε dιε, 'lee minnun nen o 'bui 'fō bε, 'lee minnun nen o -yōnun -pan bε, 'lee minnun pεenōn nen o 'wlu 'sen bε, 'te -dan nen -a ta a "le 'yi "le 'wι 'zυ bε -a va nen Bali 'wι "nen -kōōnman -wle. 'Te zιε e ya -wlidι εn -kōle nen e 'le "sia bε e ya "va. -Yεε cι -wee -kadι "flizan 'a.»

Zeruzalem -trε -kōan 'kō?

9 "Bε -sru εν Bali -le 'pasi-
azan -tu -ta 'an 'va. Bali -
le 'pasianon 'sɔravli "nen 'wɪ
"nen -koon 've -nyranman a -
wɔ 'kulenen 'sɔravli "ji bε, o
vazan -tu nen. En e 'nan 'men
'nan: «'I -ta -e 'an lumon nen e
-taa "drele Bali -le 'bla nan -a
bε, -a -koon 'yie.»

10 E dre 'men "le 'nan nyrin
-tenan nen an ci. En Bali -
le 'pasiazan -ku 'maan pon
loulou 'kpa -tu -win -ji. En e
Bali -le 'fla 'saun bε -a koon
'men. Zeruzalem 'bε ci 'sinan
Bali 'srɔn "laji εν e ya -tanan.

11 Bali -le 'te 'san a "da 'e
'sendi. 'Fla 'bɔ "bia "le 'nan
-kole fenyian -tu nen -a 'fle a
'kpa tɔgli bε -yee 'wɪ 'zv.

12 'Fla zɪe ya 'e 'si -fɔdi -klon
loulou 'kpa -a. En -kpein "a -
klon 'bɔ man -fuda 'fili. Bali
-le 'pasianon a o -tɔdi -tɔv -
kpein "fuda "fli 'bɔ 'le "nen 'e
peenon. Izrael kunnin -wulo
-fuda "fli "bε, 'o 'tɔ a 'e 'cɛn -
teedi -kpeinnun 'bɔ man -tɔv
'e peenon.

13 -Kpein yaaga a yide
wluan "nan 'zia, εν -a yaaga
a yide 'fɔ -nan "va 'zia, εν -a
yaaga a 'tɛda lou 'zia, εν -a
yaaga a 'tɛda "tre 'zia.

14 'Fla 'bɔ man -klon bε e ya
'e -trɔdi -kole -tɔv -fuda 'fili
"da. -Klenun zɪe o man bε
Bali -le 'bla 'le 'pasianon fuda
'fili 'bɔ 'tɔ a 'e 'cɛn -teedi "man
"tɔv 'e peenon.

15 Bali -le 'pasiazan 'bɔ nen
e ci 'wɪ tin 'banan 'men bε, fε
-sunzun dre ve a -yɔ. E ya -
siga -a. -A 'bɔ 'a nen e "ta -daa
'fla 'bɔ 'sunzun drele, εν -a 'bɔ
'a nen e "ta -daa -klon 'bɔ 'lee
-kpeinnun -sunzun drele.

16 'Fla 'bɔ 'pe sinjen bε, e

bɔa 'e cin man 'seze. Zi yaa -
sunzun dre bε, -a loulou "da
'lee -a -pe sinjen 'bɔ bε e ya
stad -kpi fuda "fli. (Kilo 2.500)

17 En e 'fla 'bɔ 'sunzun dre
'e loulou "da, 'bε a kude -yaa
tu -fuba sinjen 'wle sinjen. (-
Menlie 35)

18 'Fla 'bɔ man -klon bε e ya
'e dreɔdi -kole fenyian -tu nen -
a 'fle a 'kpa tɔgli bε -a. En 'fla
'bɔ bε e ya 'e 'tɔdi -siga 'tenden
tɔgli 'a. E "bia "le -niannun
nen e ya "segasega 'kpa bε -
yee 'wɪ 'zv.

19 -Kole -fuda "fli "nen o -
klon 'bɔ 'pɔ -fɔ "da "bε, o man
a 'e 'padi -kole fenyian fenyian
nen -a 'fle a 'kpa tɔgli bε -a. -
A teɔe a 'e dreɔdi -kole nen waa
laabo Yaspe bε -a, εν -a "flizan
a 'e dreɔdi -kole nen waa laabo
Safi bε -a, εν -a yaagazan a
'e dreɔdi -kole nen waa laabo
Kalzedo bε -a, εν -a sinjenzan
a 'e dreɔdi -kole nen waa laabo
Emero bε -a,

20 εν -a 'sooluzan a 'e dreɔdi
-kole nen waa laabo Sadoni bε
-a, εν -a 'sheɔduzan a 'e dreɔdi -
kole nen waa laabo Sadoan bε
-a, εν -a 'sɔravlizan a 'e dreɔdi -
kole nen waa laabo Crizoli bε -
a, εν -a 'sɔrazan a 'e dreɔdi -kole
nen waa laabo Beri bε -a, εν -
a 'sɔrasienzan a 'e dreɔdi -kole
nen waa laabo Topaze bε -a,
εν -a -fuzan a 'e dreɔdi -kole nen
waa laabo Crizopla bε -a, εν -
a -fuda -tɔzan a 'e dreɔdi -kole
nen waa laabo Yasen bε -a, εν
-a -fuda "flizan a 'e dreɔdi -kole
nen waa laabo Ameti bε -a.

21 -Kpein "fuda 'fili 'bɔ bε o
ya 'o dreɔdi -kole fenyian -tu nen
-a 'fle "mlian -siga da bε -a. -
Kole -tu "fo "a nen -kpein "tu a
'e dreɔdi. En -si nen 'fla 'bɔ yei
"bε, e ya 'e dreɔdi -siga 'tenden

tıgıı 'a. E "bia "le -niannun nēn e ya "segasega bē -yee 'wı 'zıv.

²² Ma'an Bali -pan 'kōn yıle 'fla 'bō da "fo "dı. Kōō Minsan Bali nēn 'plēble pēēnōn 'san Bali -a bē, -yēē cı -nan "le Bali -pan 'kōn 'le 'wı 'zıv, 'o 'vale 'yee 'bla 'a.

²³ Fla 'bō zıē e 'ka 'nan yıdē 'san 'lee mlēn -san nēn 'o 'ta drē 'wein dı. Kōō Bali -le 'tē 'san 'bē ta dra 'wein, ēn Bali -le 'bla 'bē cı -yee -kannēn -a.

²⁴ Fla 'bō san 'bē 'lēglōn pēēnōn 'ji minnun man dra 'wein. En 'trēda mingōnnēnnun -ko 'o yıfēnun -a -nan nun.

²⁵ Fla 'bō man -kpēinnun bē, o -fo 'o 'le "sıvıdı tıv pēēnōn man, kōō -pei 'ka 'taan -nan nun dı.

²⁶ Minnun -ko fēnun fenyian 'lee 'o yıfēnun pēēnōn 'a -nan nun.

²⁷ Pian fē nēn e ya 'e "tri "tōdı Bali 'le bē, ya'a 'ko 'nan nun "fo "dı. En min nēn e 'wı 'wlıdı "dra bē, ya'a 'ko 'nan nun "fo "dı. En min nēn e 'wlu -sēan "bē, ya'a 'ko 'nan nun "fo "dı. Minnun nēn 'o 'tō a 'e 'crēn -tēdı Bali -le min 'beli 'fluba 'ji bē -wēē -ko -nan nun. Min 'beli 'fluba zıē, Bali -le 'bla 'le vē nēn.

22

¹ "Bē -sru ēn Bali -le 'pasianōn nēn laji bē -a -tıv 'yi nēn e 'belıdı -nōan "min lē bē -a kōōn 'mēn. 'Yı zıē e ya 'e ba -a, ēn e ya 'e sıadı "da. E bōala mingōnnēn pēin nēn e ya Bali -le vē -a ēn e ya "nyian Bali -le 'bla 'le vē -a bē -a wlu.

² En e "yro -sı nēn 'fla 'bō da bē -a yei. Yibanun nēn o 'belıdı -nōan "min lē bē, o ya 'o

'tōdı -a 'plo "fli 'bō da. Yibanun zıē o baa 'e 'pa -a -fuda "fli 'lē man. En mlēn -tıv -ji bē o baa 'e 'pa -a -tıv. En o 'la 'bē 'belıdı -nōan 'lēglōn pēēnōn 'ji minnun lē.

³ Fē -tıv 'ka 'kōan 'fla zıē -a da, te Bali wei a 'e pladı "man "fo "dı.

Mingōnnēn pēin nēn e ya Bali -le vē -a, ēn e ya Bali -le 'bla 'le vē -a bē, e ya 'e -trōadı 'fla 'bō da, te Bali 'sunōn Bali bōa.

⁴ O Bali ye 'o yıē 'a, ēn -a 'tō 'crēn -kōan 'e 'tēdı o nyrenbōn da.

⁵ Wa'a wēēman 'nan -kannēn 'san 'e 'o 'man drē 'wein dı. En wa'a wēēman "nyian 'nan yıdē 'san 'e 'o 'man drē 'wein dı. Kōō klun 'ka 'nan dı, Minsan Bali 'bē o man dra 'wein 'le "wēan. En o mingōnnēn -ble 'lı 'trılıı lē -fu 'lē man.

'Wı tıgıı, Zozi-taa

⁶ "Bē -sru ēn Bali -le 'pasıazan -a 'vı 'mēn 'nan: «'Wınun pēēnōn zıē e ya 'wı tıgıı 'a, ēn e ya "le min 'e yi -tera "da. Minsan Bali nēn e 'yee lei 'saun 'nōn 'e 'lewei vınōn lē bē, -yēē 'yee 'pasıazan 'pa 'sia 'nan -e 'e 'wı nēn e -taa "drēlē bē -a 'sınan 'pa 'e 'sunōn lē.»

⁷ En Zozi "e 'nan: «'Ka drē "yi! 'An 'lōdı 'bō 'kogo. 'Wınun nēn o -taa "drēlē ēn o ya 'o 'crēn -tēdı 'fluba 'gōē -a -ji bē, min oo min nēn e -tō "da "bē, Bali -le -fēa a -a san man.»

⁸ 'An 'bō Zan, 'wınun pēēnōn zıē maan 'man 'an "trōēn "a, ēn maan -nan 'yı 'an yıē 'a. Zı Bali -le 'pasıazan cēēn 'wınun pēēnōn zıē -a -nan -kōōndı

man 'men be, en 'an "po soon
"wlu 'nan -e 'an bo.

⁹Pian e 'nan 'men 'nan: «Te
'i 'wɪ zɪe -a drɛ "fo "di! Bali nɛn
'i bo! Koo an ya Bali 'suzan 'a
"le 'yie 'wɪ 'zʊ. En an ya Bali
'suzan 'a "le 'i "buɪ Zozinɔn
nɛn o Bali 'lewei ve be -wee
'wɪ 'zʊ. En an ya Bali 'suzan
'a "le minnun nɛn o ya 'o 'tɔdɪ
'wɪnun nɛn 'fluba 'gʊe -a -ji be
-a da be -wee 'wɪ 'zʊ.»

¹⁰En yaa -tɔ "nɛn "nyian
'nan: «'wɪnun nɛn o -taa
"dreɛ en o ya 'o 'crɛn -tɛdɪ
'fluba 'gʊe -a -ji be, te 'i 'tʊɪ 'i
'tʊwli -le vɛ -a dɪ. Koo tʊ nɛn
'wɪnun zɪe o 'le sooman be, e
'bo 'kogo.

¹¹Min nɛn e 'ka "vale 'e "sia
'wɪ 'wliɪdɪ "drɛdɪ man dɪe, -a
san 'e 'wɪ 'wliɪdɪ "drɛ. En min
nɛn e ya "vale 'e 'fli "tri -tɔa
"be, -a san 'e drɛ. 'Pian min
nɛn e 'wɪ tɪglɪ dra be, -a san 'e
drɛ tian 'trilii. En min nɛn e ya
Bali -le vɛ -a be, -a san 'e -kɔn
Bali -le vɛ -a 'e cɪla "da.»

¹²En Zozi "e 'nan: «'Ka drɛ
"yi! 'An 'lʊdɪ 'bo 'kogo. 'Ka
'kopa a 'an 'bɔ. Zɪ min -tʊ drɛ wɪ
cɪ be, -a da nɛn maan -ko "paa.

¹³Mɛɛn cɪ 'wɪ pɛɛnɔn pou
sianan "a, en mɛɛn cɪ 'wɪ
pɛɛnɔn 'le 'srannan "a.

¹⁴Minnun nɛn o 'wee sɔ -
sruman be, Bali -le -fɛa a o
man. En -si 'a 'e 'le 'sʊdɪ -wɪe -e
'o -wɪa Bali -le 'fla, 'dʊ -e yiba
"nɛn e 'belidɪ -nɔan "min le be
'o 'blʊ 'bli.

¹⁵'Pian minnun nɛn 'o 'fli -
nɔn 'wɪ 'wliɪdɪ 'tɔ 'tʊdʊ pɛɛnɔn
le be, lee minnun nɛn o 'bui 'fɔ
"be, lee minnun nɛn o nyin-
nan lɪ 'lee 'kɔnnɛn -a te wa'a
'o cin 'palɛ dɪe, lee minnun

nɛn o drɛ min -tɛnɔn 'a be, lee
minnun nɛn o -yɔnun -pan
be, lee minnun pɛɛnɔn nɛn o
'wlu -sɛndɪ 'yɪ "yi "be o -fo bei.

¹⁶'An 'bo Zozi, an 'men 'pasi-
azan nɛn laji be -a 'pa 'sia,
en 'wɪnun zɪe yaa -ci 'si -
leglizinun -le vɛ -a. David klu
da min nɛn 'maan. Mɛn crɛn
nɛn e "bia bodrun be -nyrɛn
'maan.»

¹⁷Bali lei 'saun 'lee lɪmɔn
nɛn e -taa "dreɛ Bali -le 'bla
nan -a be, waa 'vɪ 'nan: «'I 'ta!»

En min oo min nɛn e 'wɪ zɪe
-a 'man be, "e 'vɪ "nyian 'nan:
«'I 'ta!»

Min nɛn 'yi dra -a -tɛa "be, 'e
'ta. En min nɛn e ya "va "be, 'e
'ta 'yi nɛn e 'belidɪ -nɔan "min
le be -a 'kolu 'e "tun.

¹⁸'wɪnun nɛn o -taa "dreɛ
be e ya 'fluba 'gʊe -a -ji. -
Yee "wean min oo min nɛn e
"trɔɛn -tɔa -a cɪ 'wɪnun le be,
'an 'bo Zan, an 'wɪ "paala -a
san le 'nan: Te min -tʊ 'e 'wɪ
'pee 'pa -a cɪ 'wɪnun va "fo "dɪ,
"tɔgɔ Bali 'e 'wɪ "nɛn -kɔɔn -a
san le "le zɪ e cɪ 'fluba 'bo 'gʊe
-a -ji be -yee 'wɪ 'zʊ.

¹⁹En "nyian be te min -tʊ 'e -
a cɪ 'wɪ -tʊwli "cɛ 'si "va "fo "dɪ,
"tɔgɔ Bali 'e 'si -tɔ -yrɔ. -A san
'ka -wɪlamlan Bali -le 'fla 'saun
da dɪ, en -a san 'ka yiba "nɛn e
'belidɪ -nɔan "min le be -a 'blʊ
'ble dɪ.

²⁰Zozi 'bo nɛn yaa 'vɪ 'nan
'wɪ pɛɛnɔn nɛn 'fluba 'gʊe -a -
ji be, e ya 'wɪ 'kpa 'a be, e 'nan:
«'wɪ tɪglɪ, 'an 'lʊdɪ 'bo 'kogo.»

Amɛn! Minsan Zozi, 'i 'ta!

²¹Minsan Zozi 'le "yi 'e drɛ
'ka pɛɛnɔn 'le vɛ -a.